Microfilmado
em 5/11/97
por [illegible]

Sum longo di palagio di frati minori osservanti

Summule magistri Johannis de magistris

Castiglioni Polanolo

Impressor lectori salutem.

SOlebã antea curiosissime lector mecum ipse cogitans admirari quidnã cause esset q̃ hac imprimendi industria dñi Johãnis de magistris parisiensis bonarũ artium ac philosophie monarche eximij super logicam physicamq̃ Aristotelis cõmentariola quotidie imprimerentur: glosule vero eius supra petri hyspani summulas hucusq̃ intacte penitus dimitterentur. Hec cũ mecum sepius discuterem inueniebam id non voluminis raritate aut penuria sed eiusdem ꝓfecto incastigata difficultate accidisse. Sz cũ hocipsum tũmodo communi omnium vtilitati que ex his glosulis percipi speratur obstaret: mea industria nõ sine magno labore effeci vt qua lima: qua castigatione: quave emẽdatione cetera sua scripta ipressa sunt quotidieq̃ imprimuntur: ea etiam he glosule conficerentur. Quamobrẽ hoc meo labore: hac mea impensa: hoc meo deniq̃ studio his tandẽ glosulis omniũ certe nobilia studiosorũ ingenia vt reliquis suis scriptis illustrabuntur: de quarũ vtriq̃ laudibus ⁊ vtilitate possẽ multa in presens adducere. Sed de his que iã omnibus notiora fere sunt q̃z vt a me dicantur: hoc solum dicã: sine his nullam perfecte sciendi rationem constare posse: quas tibi cocinas bortor: ac veluti policleti regulam biblo tuo coacervues velim. Vale.

¶ In hoc libro septem principales tractatus continẽtur. Quorum primus est de enũciatione correspondens libro periarmenias Aristotelis.
¶ Secundus est de quinq̃ vniuersalibus correspondens libro predicabiliũ Porphyrij.
¶ Tertius est de predicamentis correspondens libro predicamentorũ Aristotelis.
¶ Quartus est de silogismo simpliciter libro priorũ Aristotelis correspondens.
¶ Quintus est de locis dyaleticis qui correspondet libro topicorũ aristotelis.
¶ Sextus est de fallacijs correspondens libro elenchorũ aristotelis.
¶ Septius ẽ de paruis logicalibus nulli speciali libro correspondens considerans de septem ꝓpetatibus terminorum. Idcoq̃ diuiditur in septem partiales tractatus:
Primus est de suppositione.
Secundus est de relatione.
Tertius est de ampliatione.
Quartus est de appellatione.
Quintus est de restrictione.
Sextus est de distributione.
Septimus ⁊ vltimus est de expositione

Prohemium

¶ Clarissimi bonarum artiu3 ac philosophie monarche parisiēsis magistri Johānis de magistris sūmularum Petri hispani glosule exactissime ad mentes doctoris subtilis felici sydere incipiūt.

Sicut dicēbā in prohemio phisicorum. Scire eniz arbitramur vnūqq̄q̄ cum cās eius cognoscim9. ideo in principio hui9 libri sicut z aliorum librox ingrendum ē ō causis ei9. vt i notitiaz pfectam ipius oueniam9 Unde istius libri sicut aliorū libroz quattuor sūt cause. s. cā materialis. formalis. efficiens z finalis. Et p declaratione istox dictox notanda sūt aliqua p ordinem Primū ē qd sit causa. Unde cā est ad cuius eē sequit aliud sciz effectus. z diuidit. qz q̄dā est cā itrinseca. alia extrinseca. Extrinseca alia est efficiens z alia final'. itrinsecax alia ē formal' alia mātl'. vñ cā dr extrinseca q̄ ñ ē ō essētia siue conceptu qditatiuo illius cuius est causa. Sed cā intrinseca ē illa que est de eēntia siue de quiditate illius cui9 ē cā. Secundū dictum ē. q̄ duplex est cā efficiens huius libri: scz totalis z partialis. partialis dr petrus hispanus qui hūc librum sūmulax extraxit a libris logice Aristo. a Porphirio Boetio z multis alijs Et dr hic liber sūmule trāsumptiue z p quandā similitudinē ad sūmā pphe dictā. Unde sic sūma p prie dicta resultat ex aggregatione pluriū puox numerox. ita iste liber resultat ex aggregatione pluriū puox tractatuū quox qlibz dr sūmula. sed aggregatū ex his dr sūmule. Cā ho efficiēs totalis est ipe deus. Et hui9 libri titulus est iste. Iste ē tractat9 sūmulax magistri Petri hispani. Titulus ho sic diffinit. Est denominatio libri kz oēs suas cās. vt fm aliq̄q̄ suax cāx. Similit' cā efficiens partialis est subiectū attributionis hui9 scie. Cā efficiēs totalis dr eē itellectus cū obiecto. q̄ simul cōcurrūt ad cāndū notitiam siue sciam istā q̄ logica dr. vñ notitia depēdet ab obiecto z potētia tanq̄q̄ a causis essētialib9 porib9 kz illō Augustini. a cognoscente z cognito parit notitia ¶ Tertiū dictū est q̄ finis hui9 libri ē duplex. scz extrinsecus z itrinsecus. Finis itrinsecus ē cognitio pfecta argumentatiōis. Nā cuiuslibet scie finis intrinsecus est cognitio pfecta sui subiecti quātū ad principia eius ptes z pprietates. Utx aūt argumentatio vel silogism9 vel aliqd aliud sit subiectū huius scie vi debit in logica. dr āt. subz cognosci quātuz ad sua principia ptes z pprietates qñ cognoscit subiectum diffinitiue si diffinitionē hēat. vel qñ cognoscitur fm eius ppriuz cōceptū qditatiuū. et qñ cognoscit passio ieē diffinitiōi subiecti. z diffinitio iesse diffinito gñaliter capiēdo diffinitionē. vñ illō qd pprie scit ē ipa cōclusio cui9 principia sūt cōplexa z illa sūt p se nota cognitis significatiōib9 termiorū. Sz illō de quo habet scia ē subiectū cōclusiōis qd p cōtinet virtualī oēs vitates illi9 hitus. Prio cni cōtinet pmū pdicatū scz passionē. z sic ctinet p mā ppositionē qz formalī cōtinet suā diffinitionē vel suū cōceptū qditatiuū. z sic cōtinet totā vitatē illius hitus. z ei9 ppriū principiū ē diffinitio vel cōceptus ei9 qditatiu9. z ß itelligo de cōceptu obiectiuo z non q̄litatiuo. ¶ Finis vo extrisec9 est: vt hita cognitiōe pfecta hui9 subiecti sciam9 arguere i alijs scientijs. z argumētatiōes cōponere ex terminis aliax sciētiax. vt facilius aegram9 notiā subiecti illax scientiax. z pp ß logica est nobis necessaria cū alie scie sine ea sciri pfecte ñ possit.

Secundo sciēdū ē q̄ aliqd hre cāz materiale pōt itelligi triplicit. vno9 q̄ hēat cām mālē ex q̄ vt i q̄ vt circa quā. vñ scia ñ hz māz ex q̄. cū fit forma simplex z ñ composita saltē ex re z re. tū hñ ex rlitate. z rlitate. qz ab ipa sūt abstrahibiles diuersi cōcept9. z ß est mediantibus diuersis realitatib9 i ipa reptis. Sz hñ hz māz i q̄. qd pz qz illō hz mām i q̄ qd ñ heret alicui tanq̄q̄ suo subiecto. scia ē hz. qz ē i intellectu subiectiue g z. Hz etiā cāz mālez circa quā. z talis dr pprie cā mālis scie q̄ ē obiectū siue subiectū attributionis. Et si arguat'. obiectū ē cā efficiens notitie. g ñ ē cā mālis. Procedēdo añs. z distinguēdo añs. vel cā mālis ex qua. z sic occiditur. vel cā mālis circa quam. z sic negat'. accūs enī depēdet a substantia in triplici genere cause scz materialis efficientis z finalis scōm Aristotelē septimo methaphisice Idē ergo pōt eē cā efficiens z causa materialis i qua vel circa quā respectu alicuius effectus puta notitie itellectiue. ¶ Et qz notitia ō pēdet ab obiecto z potētia. ideo videndum est quot cōditiōes requirūtur antecq̄q̄ aliqd sit subiectū attributiōis in aliqua sciētia. id ē quot cōditiones regruntur antecq̄q̄ aliqd subiectū prio virtualiter ctinens oēs vtutes illi9 hitus sit causatiuū notitie q̄ dr sciētia

Prohemium

Dicitur ḡ fm Aristotelem p̄ posteriorum q̄ tres conditiones requiruntur. ¶ Pria ē q̄ de eo pre supponatur quid est ⁊ quia est. Fm q̄ presuppōat subiectum esse ens potens existere cōtradictiōes non implicans. Et similiter q̄ p̄supponatur quid significatur per nomen. q̄ ignoratis significationibus terminorum ignorātur principia. cum principia scimus inquantum termiōs cognoscimus. vel dr̄ q̄ de ipo presupponatur habere cōceptuz quiditatiuū ¶ Secūda conditio est q̄ de ipo demonstrētur passiones per diffinitionem subiecti vel rationem eius formalem. quia diffinitio est medium sciendi ex secundo posteriorum. et hoc generaliter accipiendo diffinitionem. ¶ Tertia conditio est q̄ omnia considerata in illa scientia habeant reductionem ⁊ attributionem ad ipsuz subiectum. aut vt principia. aut vt partes subiectiue vel integrales. aut vt passiōes. aut p̄uatiōes. q̄ tales nō bnt propriā spēm: sed habēt cognosci p spēm sui habitus. ¶ Requirit̄ etiaz q̄ sub tali ratiōe formali i nulla alia scia cōsideret̄. Alij vero cōmuniter assignāt alias cōditiones subiecti attributiōis. sz ille nō vident̄ sufficientes. q̄ ꝓpter illas subm nōbz q̄ sit subm in aliqua scia formalr̄ Et sūt iste. q̄ illud subm sit p̄ncipaliter cōsideratū in illa scia cuius ē subm. Et ideo q̄ passiōes ⁊ p̄ncipia subi considerant̄ ibi rōne subiecti ⁊ nō rōne sui. ideo nō bnt rōnez subiecti attributiōis. Secūda ꝛditio est. q̄ omnia cōsiderata i illa scia hēant reductionē ad ipm. id est q̄ oia que q̄rūtur in illa scia querātur vt deueniamus in pfectā notitiam subiecti attributionis. Tertia conditio est q̄ illō sit adequatum illi scientie cuius est subiectum.

Tertio sciendū est q̄ subiectū dr̄ octo modis. siue ē eguocū ad octo. Primo accipit̄ p obiecto alicui⁹ potētic. vt color dr̄ subiectus visus. i. obiectū. Secūdo mō accipit̄ p seruo vel famulo alicui⁹ dñi. seru⁹ enim dr̄ cē subiect⁹ dño suo. Tertio sumitur p corpore posito sub alio. vt fūdamentū ponit̄ sub pariete. ideo fūdamētuz dr̄ eē subm parietis. Quarto capit̄ p subo accidētis vt dicim⁹ q̄ sortes ē subiectum albedinis. ⁊ tale dr̄ subiectū ihesionis. ⁊ hoc mō aia est subiectum cuiuslibet scic. Quinto accipit̄ p subiecto alicui⁹ ꝓpositiōis. vt hō currit. hō eni est subiectū. ⁊ currit ē p̄dicatum. Sexto capit̄ p subiecto proprie passionis. vt cū dr̄ hō ē subiectū risibilitatis. Septimo accipit̄ p inferiori alicuius superioris. sic spēs dr̄ subiectū respectu generis. Octauo accipitur p subiecto attributiōis. ⁊ hoc vltimo modo accipit̄ in p̄posito. ⁊ isti modi patent in his versibus. Obiectū verna positū sub. cui quod iberet. Quod prius est copula. proprij. logicaliter infra. Quo simul ars beret. sunt his subiecta quaterna Causa vero formalis huius libri ē duplex: scz forma tractat⁹ ⁊ forma tractandi. Unde forma tractandi est modus ꝓcedēdi. qui est diuisiuus. diffinitiuus. discursiuus. ⁊ ex parte nr̄i exēplor positiuus. Sed forma tractat⁹ ē diuisio libri per capitula. ⁊ capitulor p tractat⁹. ⁊ tractatū per partes Diuidit̄ enim iste liber prima sui diuisione in septē tractat⁹ ptiales. Prim⁹ ē ō enūciatiōe. Secūdus ē de predicabilibus. Tertius est de predicamentis. Quartus est de silogisuo simplr̄. Quintus est de silogismo dyaletico. Sextus est de fallacijs. Septimus est de paruis logicalibus. Quiter diuidit̄ in septē tractatus. s. in tractatū ō suppositionibus. de relatiuis. de ampliationib⁹. ō appellationibus. de restrictiōib⁹. ō distributiōibus ⁊ de exponibilib⁹. Et sic patēt causa titullus ⁊ diuisio huius libri.

Sed contra predicta arguitur. Primo sic. Iste liber est tm̄ vna sūmula. ergo m̄ale dr̄ sūmule in plr̄ numero. Secūdo arguit̄ sic. scia est habitus conclusionis p ōmōstrationē acquisitus: sz argumētatio nō ē cōclusio. ḡ hec scia nō est de argumētatione. ⁊ p̄ōs n̄ ē in ea subiectuz. 3⁰ sic arguitur. oīs cā equiuoca est dignior suo effectu. cū inter ipam ⁊ suū effectū sit distinctio specifica. sz argumētatio vel silogismus nō est pfectior ista scia. cū sit ens rōnis ⁊ ipa sit ens reale. ḡ sequitur q̄ argumētatio vel silogism⁹ nō ē subiectū h⁹ scic. 4⁰ sic arguit̄. aia est subiectū hui⁹ scie. ergo argumētatio nō ē subiectuz.

Ad rationes Ad primā dr̄ q̄ si cōsideretur hic liber vt est vn⁹ totalis tractatus de vno subiecto primo sic dr̄ summula in singulari numero. sed si consideretur fm q̄ plures paruas summulas siue tractat⁹ contiet sic dicitur summule in plurali numero. Ad secūdam dicitur q̄ licet de sola conclusione sit sciētia tanq̄ de illo qō scit̄ per demonstrationē. tm̄ ō subiecto ꝛcl'onis bn̄ est scia tāq̄ de eo de quo scitur aliquid per demōstrationē. Ad tertiaz dr̄ cōcedēdo q̄ oīs cā equiuoca total' dignior est ⁊ pfectior suo effectu. sed non oportet de causa eguoca ptiali cuiusmōi ē subiectū siue obiectū hui⁹ scic. Ad quartaz dr̄ q̄ lz aia sit subiectū inhesionis huius scic. nō tm̄ est subiectū attributionis cuiusmodi est argumenta: vt silogism⁹ de quo videbit̄ i logica.

De diffinitione dyaletice

Dyaletica est ars artium scientia sciaꝝ ad oiuꝫ metha doꝝ principia viã habens Sola enĩ dyaletica ꝓbabiliter disputat de pricipijs omnium aliarum scientiarum.

¶ Circa hũc textũ Notãdũ ẽ prio q̃ iste liber p̃ma sui diuisiõe diuidit̃ ꝓbemiuꝫ ꝛ tractatũ. Tractatus incipit ibi. Bonus est qcqd. Qui dr̃ eẽ tractat⁹ de enunciatione. In ꝓbemio aũt more boni auctoris reddit auditores beniuolos dociles ꝛ attentos ostendẽdo ꝓ dyaletice siue logice vtilitatem eã sic diffiniẽdo. Dyaletica ẽ ars artiũ scia scientiaꝝ ad oiuꝫ metbadoꝝ p̃ncipia viã bñs. ꝓ ꝑ ẽnĩ q̃ dr̃ ars artiũ scia sciaꝝ. oñdit excellẽtiã eius Et ꝑ hoc q̃ dr̃ ad oiuꝫ metbadoꝝ p̃ncipia viã bñs tãgit eius vtilitatẽ. Uñ dyaletica duplicit̃ accipi vno mõ generalr̃ vt idẽ ẽ qõ logica. ꝛ sic diffinit̃ hic. Alio modo capitur specialr̃ ꝓ parte logice siue pro silogismo dialetico de quo determinat̃ in libris topicoꝝ. ꝛ hoc mõ nõ diffinit̃ hic. Et diuidit̃ logica in veterẽ ꝛ nouã. vñ logica non dicitur vetus eo q̃ sit ꝑ̃us iuẽta vel acquisita. Nec dr̃ noua eo q̃ de nouo vel posteri⁹ sit acquisita vl̃ inuenta. sed logica ꝛsiderans de partib⁹ que naturali ordine sẽ pores dr̃ vetus logica. sicut pars illa in qua cõsideraẽ de terminis ꝛ propositionibus que naturaliter sũt p̃ores silogismo. sed dr̃ logica noua eo q̃ considerat de partibus que naturali ordie sũt posteriores. ¶ Si nitr̃ ars capitur duplicit̃. vno modo generaliter. Alio modo specialiter prout ẽ vn⁹ habit⁹ itellectualis distict⁹ ꝛtra alios. ꝛ sic ñ capit̃ hic. qꝛ si sic opposita ponerent̃ i illa diffinitiõe. qꝛ ars ꝛ scia sũt habit⁹ oppositi. Et ꝓ istã acceptõꝫ sic diffinit̃ ab Aristo. Ars est recta rõ rez̃ a nob factibiliũ. i. Ars ẽ habit⁹ itellectualis p recta rõnem vocẽs opari circa factibilia. Et diuidit̃ i septeꝫ artes mechanicas q̃ in bis ꝟsibus ꝛtinent̃. Lana. nemus. miles. nauigatio. rus. medicina. His ars fabrilis ꝛnumerari põt. Alio mõ capit̃ ars generalr̃. ꝛ tũc sic diffinit̃ a tullio. Ars est collectio multoꝝ ꝓceptoꝝ i vnũ finẽ tendentiũ. ꝛ hoc mõ nõ opponitur scie sz̃ est supius ad artẽ ꝛ scientiã ꝓꝓrie dictã ꝛ sic capit̃ in diffinitione dialetice. Et diuidit̃ i qui q̃ habitus intellectuales specifice distictos q̃bus ñ ꝛtigit dicẽ sm̃. i. falso assẽtire. ꝛ iõ vocãt̃ ꝟtutes i tellectuales ꝛ sũt isti. Intellect⁹. scia. prudẽtia. sapia. ꝛ ars specialr̃ capta. Quoꝝ sufficiẽtia sic põt haberi. Quia ois habit⁹ itellectualis vel ẽ circa necessaria vel circa ꝛtingẽtia. Si primũ. hoc est duplr̃. qꝛ vel ẽ circa cõclones vel circa p̃ncipia. si primũ sic ẽ scia. Si zᵐ. hoc ẽ duplr̃. vel ẽ circa p̃ncipiũ ꝛcl'ois. ꝛ sic ẽ itellect⁹. vel circa p̃ncipia prima necẽia ꝛ icõplexa. ꝛ sic ẽ sapia. Uñ sapia ẽ cognitio de reb⁹ altissimis. Si circa cõtingẽtia. hoc ẽ duplr̃ vel ẽ circa agibilia vel circa factibilia. Si p̃mũ. sic ẽ prudẽtia. si zᵐ. ẽ ars ꝓꝓrie capta. Ab alijs tñ ponit̃ alia sufficiẽtia habituũ itellectualiũ ꝗ mõ. Qꝛ ois habit⁹ itellectualis aut est practic⁹ aut speculatiu⁹. Si speculatiu⁹ hoc ẽ triplr̃. Uel ẽ circa p̃ncipia demõstratiõis. ꝛ sic ẽ itellect⁹. vel est circa p̃ncipia ꝛcl'onis. ꝛ sic ẽ scia. vel circa vtrũq̃. ꝛ sic ẽ sapientia. Uñ ꝓm Arist. 6. ethicoꝝ. Sapia est simul itellect⁹ ꝛ scia. Si sit habit⁹ practic⁹. hẽ ꝛ duplicit̃. vel ẽ circa agibilia. ꝛ sic ẽ prudẽtia: vel circa factibilia. ꝛ sic ẽ ars spãlr̃ capta. Sub arte aũt gñaliẽ capta ꝛtinent̃ septẽ artes liberales que in bis ꝟsib⁹ cõtinẽt̃. Hra. loquitur. Dya. ꝟo reser t. ret. ꝟba colozat. Mus. canit. ar. nũerat. geo. põderat as. colit astra. Quaꝝ tres p̃me dicũtur triuiales .s. grãmatica. logica. ꝛ retborica. quasi tres vie i vnũ finẽ tẽdentes. s. in cognitionẽ ꝓmonis. Alie ꝟo dr̃ quadriuiales quasi quattuoꝝ vie in vnũ finẽ tendẽtes. s. in cognitionẽ q̃ntitatis. Musica .n. est de q̃ntitate discreta ꝛtracta ad sonuꝫ. Arismetrica ꝗ q̃ntitate discrta ñ ꝛtracta. Astrologia aũt de q̃ntitate contracta ad motum. Et sic pꝫ declaratio huius nominis ars quod est primus terminus in diffinitione dyaletice positus:

Secundo sciẽdũ ẽ q̃ ꝓ declaratõe termini secundi positi in diffinitione dyaletice vidẽdũ ẽ que res sit scia. Uñ scia ẽ q̃dã q̃litas habitualis existens subiectiue i aia nr̃a q̃ disponit̃ ad factr̃ ꝛ pmpte ꝛsiderandũ aliquod subm per se intelligibile. Et q̃ sit habitualr̃ q̃litas pꝫ. qꝛ ꝓꝫ phꝫ zᵒ ethicoꝝ tñ sunt tria i aia. s. passio potẽtia ꝛ habit⁹. quod dꝫ intelligi de ꝛditibus dispositionẽ ꝛ nõ de p̃uijs ad dispositionẽ. Sꝫ scia nõ ẽ potentia cuꝫ potẽtia insit nobis a nã. scia ꝟo nõ. Nec ẽ passio cũ ipa passio impediat aliqũ itellectũ a ꝛsideratõe veritatis. Unde phs. 7ᵒ phicorũ. Aia gescendo a passionib⁹ fit sciẽs ꝛ prudens ergo relꝛtur q̃ sit bitualis qualitas manẽs i itellectu nr̃o cessante actuali ꝛsideratõne intellect⁹. ꝛ ña tenet ꝑ locũ a sufficiẽti diuisione. Uñ ad sciẽtiã ꝓꝓrie dictã quatuoꝝ ꝛditões requirũtur. p⁹ q̃ sit certa ꝛ infallibilis notitia sine dubitatiõe ꝛ deceptõe. Et per hoc differt ab opinione ꝛ suspitione quibus frequenter accit q̃ sint false ¶ Se

cūda ꝓditio est q̃ sit de obiecto necio. q: qd̄ scitur
ipolē est aliter se hr̄e. z p hoc differt ab arte z pru
dentia. ¶ 3.a est q̃ ista notitia sit eāta ex aliq̄ cō
plexo prius euidente intellectui. z p hoc differt a
notitia principiorꝫ. ¶ 4.a ē q̃ illō cōplexū sit appli
catū ad ipm p discursū silogisticū. Ex qb⁹ cōditi
onibus colligitur diffinitio scie q̃ talis est. Scia ē
certa z ifallibilis notitia obiecti necessarij habē
tis euidentiā ex aliquo ꝓplexo p̄us euidēte itelle
ctui applicato ad ipm p discursū silogisticū. que
ē eadem in sentētia huic diffinitioni q̃ habetur. 6.
etbicorꝫ. Scia est habitus cōclōnis per demōstra
tionē acquisit⁹. Ex hoc inferūtur duo correlaria
primū est q̃ scia z itellect⁹ sūt due notitie speci
fice distincte. p3 q: notitia principiorꝫ ē cā notitie cō
clusionis. z nō ē cā vniuoca. q̃ est equiuoca. 3 inē
causaz equiuocā z suū effectū est distinctio speci
fica. ergo. pri^m correlarium vez. z^m correlarium
est q̃ notitia p̄ncipiorꝫ comparatꝫ ad cōclusionē ē
cā notitie ꝓclusionis. qd̄ satis p3 ex diffinitione si
logismi pfecti cum dr̄. qm̄ illi⁹ ē cā. mō idē esse sul
ipius cāmi est falsum. q: secūdo de a ia habetur q̃
nulla res generat seipam. ergo. Unde iste geniti
uus sciaꝫ reflex⁹ supra utrū iportat excellentiam
z dignitatem. Dupliciter trū pōt intelligi q̃ ipa sci
entia excedat alias scientias. Uno⁹ quantū ad p
fectionē subiecti z dignitatez sine modū pceden
di. z isto modo hee scia nō excedit oēs alias scias
cuz multe sint de nobiliori z perfectiori subiecto
q̃z sit ista. Alio modo pōt intelligi ipam excellere
alias scias quātū ad vsū z applicationē. z isto mō
oēs alias scias excellit. cū ad omnes scias possit
applicari. Aliqui trū aliter dicūt q̃ hec scia iter sci
entias admiculatiuas. i. subfuentes. q̃ sūt tres. s.
grāmatica logica z rethorica ista ē dignior z no
bilior. 3 ñ ē dignior z nobilior oīb⁹ alijs ñ ad
miclatis. 3⁹ ēmin⁹ ī diffinitōe dyaletice ē metha
d⁹ q̃ pt capi duplr̄. vno⁹. p̄ pe vt ē breuis via cito z
facilr̄ ducēs ad ēuinū: alio⁹ capit trāsūptīe z sil'
tudiarie p illo li⁹ ī q̃ ꝓpēdio se z breuiē tradūt ea q̃
diffuse hnt ī alijs libris. z isto⁹ capit h̄ methad⁹. z
ñ p mō. vñ dr̄ 3 aliq̄s. logica hz viā ad p̄n.a oīum
methadorꝫ. i. aliaꝫ sciaꝫ a se. Dr̄ trū meli⁹. q: 3m
illū modū 3 quē logica hz viā ad p̄n.a aliaꝫ sciaꝫ
hz ēt viā ad sua p̄n.a. qd̄ pbat. q: vl' logica dr̄ hr̄e
viā ad p̄n.a aliaꝫ sciaꝫ eo q̃ ē pbatīa p̄ncipiorꝫ cu
iusl3 scie alti⁹ a se. z isto⁹ sic logica ñ hz viā ad p̄n.a
aliaꝫ sciaꝫ cū ñ sit pbatīa p̄ncipiorꝫ scie metha
phice. nec alic⁹ alti⁹. sic ēt ñ hz viā ad sua p̄n.a. Ut
logica dr̄ hr̄e viā ad p̄n.a oiuz aliaꝫ sciaꝫ. q: doez
ex p̄ncipijs cuiusl3 scie arguūtatōes ꝓponere. z
isto mō sic logica hz viā ad p̄n.a aliaꝫ sciaꝫ. sic ēt
ad sua p̄n.a. Ex qb⁹ p3 declaratio t̄minorꝫ z pticu
laꝫ ī diffinitōe dyaletice positaꝫ q̃ sō breuib⁹ pnt
sic itelligi. Dyaletica. i. logica ē ars artiū scia scia
rū. i. iter oēs scias admiclatias dignior z nobilior
ad oiuz methadorꝫ p̄n.a viā hīs. i. docēs ex pprijs
p̄ncipijs oīuz aliaꝫ sciaꝫ pprias argumētatōes
ꝓpōere. Et si arguat. illa diffinitio ē nugatoria. q̃
ñ ē bōa. ꝓna ē nota. z ānō pbat. q: 3 p⁹ ocā ibi ars
capit vt est supi⁹ ad sciaz z alios hīt⁹ itellcū ales. q̃
eū addit suū iferi⁹. s. scia ibi ē nugatio. q: 3 p̄hm
6. tbopicorꝫ. ocō vl' si suū pticlare vl' iferi⁹ adda
tur ē nugatio. Ad h̄ rīdetur negādo ānō. z ad p
batōez dr̄ q̃ ī duob⁹ casib⁹ ꝓtigit aliqd idē repetē
. s. ad explicatōez laudis z excellētie. vl' ad expli
catōez vitupij. mō dr̄ q̃ ibi repetit idē ad oñdēdū
excellētiā z dignitatē b⁹ scie ad alīs scias. z sic p3
q̃ ibi nō ē nugatio cū nō sit repetitio iutil' vni⁹ z
eiusdē. vl' dr̄ q̃ ibi ñ addit scia vt iferi⁹. 3 ibi addi
tur tenēdo expositiue ita q̃ sit sēsus. Dyaletica est
ars artiū. i. scia sciaꝫ. ita. s. q̃ oñdat p quo iferio
ri tenē tale supius z sub q̃ mō hic cōsideratur.

Tertio sciēdū ē q̃ circa p̄dicta incidit vna
difficultas. vtꝫ. s. logica sit scia spe
culatiua vel p̄ctica. De q̃ sī duo mōi dicēdi. Pro
declaratōe p̄mi ēnim aduertēdū ē q̃ illa scia dr̄ p̄
ctica q̃ cōsiderat d̄ opabilib⁹ a nobis p itellectū z
volūtatē liberā docēs q̃lr̄ ōbeam⁹ opari circa op
abilia. z sic illa scia q̃ ē directiua alicui⁹ opis intel
lectus dr̄ practica. Ūn vt dr̄ scie practice duo sūt
fines. p̄mi⁹ est notitia actualis certa z euidens de
cōclusione. Scōs est q̃ illa sit directiua alicuius
opatōis siue itellect⁹ aut volūtatis. 3 illa scia dr̄
specl'atīa q̃ final'r ordinat ad scire tāq̃ ad finē im
mediatū z ñ ordinat ad aliq̄ opatōez tāq̃ ad finē
mediatū. iō ñ ē directia alic⁹ opis. z 3 hūc modū
rīdet q̃ logica ē scia p̄ctica. pbat. q: oīs illa scia
ē p̄ctica q̃ ē d̄ opabilib⁹ a nob⁹ libe p itellectū z vo
lūtatē. i. q̃ ē directia alic⁹ opis a nob. 3 logica est
hz. q̃ ē p̄ctica. minor p3. q: logica docet nos diffi
nire diuidere z discernere q̃lr̄ z quō arguūtati
onē formare debem⁹. 3 isti sūt act⁹ q̃ logica est
directia. q̃ ꝓ va. Alius modus dicēdi ē. pro cuius
intellectu est aduertendū q̃ solū illa scia dr̄ pra
ctica q̃ est directiua alicuius alteri⁹ opatōis ab in
tellectu q̃ est natural'r posterior ipa intellectione
nata ꝓformiter elici rationi recte vt recta sit. Et il
la scia dr̄ speculatiua que ordinatur ad scire z ñ
est directiua talis operatōis. Et secūdū hūc mo

dũ dr ad dubiũ q̃ logica nõ ē p̃ctica sz speculatiua. pbat. Ois scia p̃ctica ē directia p̃xis. i. altius opatõis ab itellectu. sz logica ñ ē directiua p̃xis. g̃ ñ ē p̃ctica. Et vltra ñ ē p̃ctica. g̃ ē speculatia. qz ois scia ē p̃ctica vel speculatia. minor pz. qz nulla opatio itellect9 ē p̃xis. cũ p̃xis sit opatio alterius potẽtie ab itellectu. sz logica nõ est directiua nisi opatõuz itellect9. g̃ nõ ē directiua p̃xis. z sic ñ est p̃ctica. Jtẽ si logica eẽt p̃ctica ꝗ eẽt qz eẽt ō opabilib9 a nob. sz pp ꝗ ñ dz dici p̃ctica. g̃. minor pbatur. qz tũc ois scia esset p̃ctica cũ ois talis ordinetur ad aliquod op9. puta ad speculari. z ẽt sic scientia libri de aia eẽt p̃ctica cũ sit de opabilib9 a nobis. puta de sensatiõib9. de motib9. de appetitib9 sensitiuis. sed hoc falsuz est: igitur. De hoc dubio amplius videbitur in logica.

Sed contra p̃dcã arguit p̃ sic. ois ars ē ō scibilib9 a nob. g̃ logica ñ ē ars. ¶ 2° sic. metaphysica ē excellẽtior z dignior logica. g̃ logica ñ ē ars artiũ. ¶ 3° sic. Scia ē necessario p̃. ars vo ōtigẽtiũ. g̃ si logica sit ars ipa ñ erit scia. ¶ 4° sic. Ois ars ē habit9 p̃ctic9 sz logica est ars. ergo logica est habitus practic9. maior pbat p ari. 6° ethicop̃ dicẽtẽ. ars z prudẽtia sũt habit9 p̃ctici.

Ad rões Ad p̃mã dr z ad tertiã q̃ capiendo artẽ spãlr ars ē ō factibilibus a nob z contigẽtiũ: nõ tñ ars gñaliter capta quẽad modũ capit in diffinitõe dyaletice. ¶ Ad secũdaz dr q̃ sz logica nõ sit excellẽtior z dignior metaphysica z alijs scijs realib9 attẽdẽdo dignitatẽ ex pte subi: tñ ē excellẽtior alijs scientijs attẽdẽdo dignitatẽ ex pte cõitatis sui subi z vsus z applicatiõis. ¶ Ad q̃rtã dr q̃ ari. capit artẽ spãlr vt ē habit9 itellectual distinct9 spẽ ō alios hit9. z non capit artẽ gñaliter q̃tr capitur i diffinitione dyaletice. Et hñ pcedit ratio capiendo artem specialiter.

Et iõ i acq̃sitõe oiũz aliap̃ sciap̃ dyaletica dr cẽ prior. dr cñ dyaletica a dya q̃ ē duo. z logos q̃ ē ꝓmo vl lexis q̃ ē rõ. q̃si duop̃ ꝓmo vl rõ. s. opponẽtis z rñdẽtis ī disputãdo. Sz qz disputatio ñ pot hri nisi mediãte ꝓmõe. nec ꝓmo nisi mediañ voce. nec vox nisi mediañ sono. iõ a sono tãq̃z a cõiori ichoãdũ ē.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ē p̃ q̃ ex p̃dcã diffinitõe dyaletice petr his. ifert vnũ correla9 dicẽs q̃ iõ i acq̃sitõe aliap̃ sciap̃ dyaleti4 dr cẽ prior. qõ pbat. qz omnissima sũt prior ordie doctrie. sz logica rõe vsus z applicatõis ē cõissima. g̃ ē prior ordine doctrie. Et ẽt nulla scia acqrit nisi p demõstratõnẽ q̃ ē spẽs arguũtatõis. cũ g̃ dyaletica oñdat oẽz modũ arguẽdi. s. dyaletice z demõstratiue z sophistice. seqũt q̃ nulla scia pot acqri sine dyaletica. Et hñ dz intelligi pfecte z cplete. Uñ aliquam sciaz cẽ prior ē alia pot itelligi duplr. vno. ordine nature vl pfectõis. z sic ille scie sũt priores q̃p̃ subsũt prior z pfectior. z hñ modo dyaletica nõ ē prior oib9 alijs scientijs. qz subz ci9 qõ ē argumẽtatio vl silogism9 est cns rõnis. iõ posteri9 ē subiectis alia p̃ sciap̃ saltẽ realiũ. Alio. vna scia pot dici prior alia ordine doctrine. z q̃ ad nos. z sic illa scia ē prior q̃ valet ad acq̃sitionẽ pfectã aliap̃ sciap̃. z sine q̃ alie scie ñ pnt pfecte acqri cuiusmodi ē dyaletica. iõ prior ē alijs scientijs. Et si arguat via doctrie g̃mmatica ē prior logica: g̃ dyaletica ñ ē prior. Ruñsio distinguit ans. vel grãmatica positiua q̃ docet significatões terminop̃. z sic conceditur q̃ via doctrie ē prior logica z tal grãmatica ñ ē scia. vel grãmatica regularis. z ē illa q̃ per ꝓpas demõstrationes docet orones congruas oponere z docet congruz ab icõgruo discernere: z sic negatur ans. imo sine logica pfecte nulla scia potest acquiri.

Sedo sciẽdũ ē q̃ ad oñdẽdũ qd p nomẽ dyaletice significet. pe. h. i textu duplicez poit ipt̃atõez illi9 nois. pot. n. scribi p y grecũ z tẽ dr a dya qõ ē duo z logos qõ ē ꝓmo z lexis rõ q̃si duop̃ ꝓmo. s. opponẽtis z rñdẽtis. v. l vni9 britis vicẽ duop̃. alio. pt scribi p i latinũ. z tẽ dr a via qõ ē ō z logos ꝓmo z ycos scia q̃si scia ō ꝓmõe. Et hñ pz p hos ꝓbius. Scribe p y grecũ dya duo significabit. Scribe per i nñm via de significabit.

Tertio sciẽdũ ē q̃ onñ auctor pbat q̃ i logica p considrãdũ ē ō sono tãq̃z ō cõiori. pz. qz via doctrie ō cõiorib9 p9 dẽmiandũ ē. sz it̃ considrata i ipa logi4 son9 ē bo. g̃ ō ipo p dẽmiandũ ē: oña ē no. maior ē phi p phicop̃. minor pbat. qz logica considrat ō argumẽtatõe q̃ ñ pt hri nisi mediãte ꝓmõe. z ꝓmo nisi mediañ voce. nec vox nisi mediañ sono. iõ a sono tãq̃z a cõiori ichoãdũ ē. z si arguat. aliq̃ disputa. pt hri sine ꝓmone z voce. g̃ male dr q̃ disputa. ñ pt hri nisi mediañ ꝓmõe z voce. p solutõe hñ aduertẽdũ ē q̃ triplex ē disputa. s. mẽtal vocal z scripta. Disputatio mẽtal fit qñ hõ p scipz considerans disputat. Sz disputa. scripta ē illa q̃ fit cũ vn9 disputat cũ alio p scripturã. quẽad modũ ōtigit iter duos multũ distãtes adinuicez. Et isti duo modi disputatõuz pnt hri sine ꝓmone.

nec ꝺ ipis itēdit auctor nr. sz disputatio vocal' fit qñ vn⁹ disputat cū altero vocal'r. ⁊ tal' non pt haberi sine ꝓmone: ⁊ de ipsa intelligitur in textu

Sz ꝯtra pdcā arguit' p sic. ult'e scie fuerī i uēte añ logicā. g logica ñ ē por. ⁊ sic. qlitas ē cōior q̄ son⁹. g ū ē icipiēdū a sono tā q̄ a cōiori. ⁊ sic. son⁹ ē ꝺ ꝯsiderātōe phi: g ū ē ꝺ cōsiderātōe logici. ⁊ sic ñ ē icipiēdū a sono. 4. sic. ēs rōis pt bri sine ēte rl: sz disputa⁹ ē ēs rōis cū sit q̄ dā relatio rōis. g pōt bri sine voce q̄ ē ens reale.

Ad rōes ad pma dr q̄ duplex ē logica. q̄ dā ē nāl' ⁊ alia ē ātificial'. vñ logica nāl' ē q̄dā nāl' icliatō q̄ iclamur ad ꝯsiōratōez ꝯi vl' fl'i. ⁊ nl'a scia ē acqsita añ talē logicā. lz aliq̄ sint iuēte ipsē ⁊ icōplete añ logicā artificialē. ad 2ᵃᵐ dr q̄ lz qlitas sit coior sono ꝯz pdicatōez. tñ q̄ son⁹ nob magis oñdit nāz vocis icqtū ē sigⁿ cōcept⁹ ñtis q̄ qlitas. iō icboādū ē a sono ⁊ ñ a qlitate. ad 3ᵃᵐ ꝯcedit' añs ⁊ distinguit' ꝯñs. vl' sub eadē rōe forali ⁊ sic ꝯcedit'. vl' sb alia rōe. ⁊ sic negat' q̄ ꝯsiōrat' a phico icqtū ēs nāle. ⁊ a logico icqtū sigⁿ ñtis ꝯcept⁹. ad q̄rtā dr q̄ relatō rōis fūdat' i aliq̄ obo cognito ⁊ ñmiat' ad aliō obz cognitū. sz ñ consurgit ex nā extrēoz sz p actū itellcūs. iō ꝯcludit arⁿ q̄ tal' disputa⁹ puta ñtal' vel scripta pōt bri sine voce. sz ñ disputatio vocal'. iō talis relatō fū data i pmissis vocalib⁹ nō pōt ē ē nisi ille sint.

Son⁹ ē qcqd ab auditu ꝓprie ⁊ p se p cipit'. dico ātꝓprie q̄ lz hō vl' cāpana audiat' hoc ē nisi p sonū fit. Sono rū ali⁹ vox ali⁹ ñ vox. son⁹ vox ē idē q̄ ip sa vox. Uñ vox ē son⁹ ab ore aiāl' plat⁹ nālib⁹ istrumētis format⁹. Nālia istīa qb⁹ vox format' sūt nouē. s. guttur lingua. palatū. q̄tuor dētes ⁊ duo labia. vñ ver. Instīa nouē sūt guttur lingua palatū. Quatuor ⁊ dētes. sūt ⁊ duo labia sūt. Son⁹ ñ vox ē q̄ gñat' ex collisione duoꝝ corporꝝ iaiatorū. vt fragor arborꝝ. strepit⁹ pedū. Uocū alia significatīa. alia ñ significatīa. vox significatīa ē illa q̄ auditui nīo aliqd repñtat vt hō boiez. vox ñ significatīa ē illa q̄ auditui nīo nihil repñtat vt buf baf.

¶ Circa hūc textū notādū ē p q̄ h ꝯñr. p. h. declarat ꝯsiderationē suā ē icboādo a sono. iō i pncipio h⁹ tractat⁹ diffinit sonū h modo. Son⁹ ē qcqd ꝓpe ⁊ p se ab auditu pcipit'. In q̄ diffinitione qcqd tenetur idefinite ⁊ ñ vl'r. Et pōit' ibi ꝓpe ad drīam sensibiliū cōiuz: Nā duplex ē sēsibile. s. cōmune ⁊ ꝓpum. Sēsibile cōe ē illō qō a pl'ib⁹ sensib⁹ natū ē pcipi. ⁊ sūt qnqꝫ talia. s. magnitudo numer⁹ mot⁹ figura ⁊ quies. Et ñr sēsibilia cōia ñ q̄ ab oībus sēsibus pcipiūtur sed a pl'ib⁹: puta a duob⁹ vel a trib⁹ pcipiūt'. Sz sēsibile ꝓpuz ē qō ab vno sēsu exterioi pcipitur. Et sūt qnqꝫ talia. s. obiecta sēsuū exterioꝝ q̄ sūt tact⁹ visus gust⁹ auditus ⁊ olofact⁹. Et ponit p se i pdcā diffinitōe ad drīaz sēsibiliū p accīs. est. n. qddā sēsibile p se qō imutat sēsū rōe sui ⁊ ñ rōe alcī⁹ vt color. aliud est sēsibile p ācciīs qō ñ p se imutat sēsū sz rōe alicui⁹ alteri⁹ sicut ē suba q̄titas ⁊ sic de alijs. sic ḡ intelligitur i pdicta diffinitōne. Son⁹ ē aliqd perceptibile vl' aptū natū pcipi ꝓpe ⁊ p se ab auditu. ⁊ dr ꝓpe ad exclusionē sēsibiliū alioꝝ sēsuuz. Et q̄ hec diffinitio sit bōa pōt sic ꝓbari. q̄ sibi ꝯueiunt ꝯditōes bone diffinitiōis q̄ cōiter assignāt' ē tres. p⁹ ē q̄ diffinitio ꝯueniat oi ꝯtēto sub diffinito. i. ꝺ q̄cūq̄ ve pdicat' diffinitū affirmatīe ⁊ eēntialī ꝺ codē pdicet' diffinitio. 2ᵃ ē q̄ ꝯueniat soli diffinito. ⁊ h ꝺz itelligi p se ꝺ siue ꝯuertibilī. alias hec ꝯditio repugnaret ꝓme. Uñ diffinitio bñ ꝯuenit cuilz ꝯtēto sub diffinito per se sz ñ ꝓmo: ⁊ p se ēmo soli ꝺffinito hoc nīō ꝯuenit. Uñ illa ꝓpō i q̄ pdicat' diffinitio de inferiorib⁹ diffiniti ē in aliquo mō dicēdi per se. Tertia conditio est q̄ diffinitio sufficienter declaret quiditatem diffiniti ita q̄ faciat ipm differre a quolibet alio.

Scdo sciēdum est q̄ son⁹ diuidit' in sonū vocē ⁊ i sonū ñ vocem. Que diuisio pōt sic ꝓbari: q̄ sibi ꝯueniunt ꝯditōes reqsite ad hoc q̄ aliqua diuisio sit bona: ⁊ sūt tres. ꝓma ē q̄ mēbra diuisionis sint opposita vl' habeant diuersas rōnes ita q̄ vnū in sua rōe formali dicat negatōez alterius. Secūda est q̄ mēbra diuisionis non debēt excedi a diuiso. sz debēt euacuare totā ptātē diuisi sic q̄ nihil sit sub diuiso qui ꝯtineat' in aliq̄ mēbrorū eius. Tertia est q̄ mēbra diuisionis sit' sūpta nō excedāt diuisū sed cū eo ꝯuertāt'. hē q̄ buscunq̄ ꝯueniāt mēbra diuisionis: eis ꝺz cōuēire diuisum. Et oēs iste tres conditōes ꝯueniūt p dicte diuisioni. ergo est bona. Unde son⁹ vox est idē q̄ ipa vox. Sic diffinitur aūt vox. Uox est sonus ab ore aīalis plat⁹ nālibus instrīs format⁹ Et ponit' son⁹ loco generis. Deinde ponit' ab ore aīal' plat⁹ ad drīaz soni facti ex pcussione duoꝝ

corpor iaiator. Et ponit nalib⁹ istris format⁹ ad
dria tussis et sternutatiois et alior sonor fcor ab
ore aialis nō mediatiu⁹ nalib⁹ istris q̄ sūt necio reg
sita ad opletā et obitā formatocz vocis. Et sunt no
uez que i bis versibus continent. Instrumenta no
uem sunt cc. qui patent in textu.

Tertio sciendū ē q̄ son⁹ non vox est q̄ gnat
ex collisiōe duor corpor iaiator vt
fragor arbor. et sic diffinit. collisio ē mutua duorū
corpor iaiator ꝓcussio. Ad hn. q̄ aliq̄ son⁹ sit ñ
vox ñ regrit q̄ corpa a qb⁹ fit nlto⁹ sint aiata. sz suf
ficit q̄ ñ causet ab eis scōm q̄ aiata sūt sz scōm q̄
corpa dura. Diuidit aūt vox i vocē significatiuā
et ñ significatiuā. Unde vox significatiua capitur
duplr. Uno⁹ gnalr. p vocere pntāte rē vl oceptū
ñtis aut effectū aut suā ymaginē aut platorem.
et isto⁹ ñ capitur h vox significatia. qz sic ois vox
mūdi eet significatia. Cū ois vox repntet se et suā
ymagiē aut suū platorē. Alio⁹ capit specialr. et ad
ipaz tres oditōes regrūtur. Pria ē q̄ sit repntatia
alicui⁹ alteri⁹ a se. Scda ē q̄ repntet aliqd aliud a
suo platore. Tertia ē q̄ significet illā rē ex volūta
te et itētōe iponētis. et isto mō capit h. Uñ vox signi
ficatia ē illa q̄ auditui nro aliqd repntat. s. aliō a se
et a suo platore cui⁹ ipa sit sig⁹. Et h dr ad dria vo
cis ñ significatie. qz lz repntet se ipaz et suū platorē
tñ nō ē repntatia illi⁹ c⁹ ē sig⁹. Est āt sig⁹ fz tulliuz
aliqd qō se offert sēsui aliqd ocreliquēs itellectui
sz vox nō significatia ē illa q̄ auditui nro nihil repn
tat vt bu. ba. baf. iste voces nihil repntāt itellectui
tāq̄ sig⁹ lz tñ repntāt p mōz rei. s. p mōz q̄rūdā q̄li
tatū sēsibiliū. aliqñ tñ iste voces pferunt cuz aliq̄
spāli gestu corpis. et sic sūt interiectōes derisionem
aut affectum mentis significantes.

Sed contra pdcā arguit. Pro sic. Ois
ppō ē ista i q̄ pdicat vle vlr
sūptū. sz i diffinitōe soni pdicat vle vlr sūptū. ḡ dif
finitio soni ñ ē bōa. Scdo sic. Soni tubar et alior
instror musicaliū sūt voces cū bēant quādā melo
diā et articulatōez q̄ sūt ppetates vocis et tñ ñ sūt
ab ore aial mediatib⁹ istris nalib⁹. g nō bñ vox dif
finit. Tertio sic. i fractōe papiri ē son⁹ non vox et tñ
nō gnat ex collisiōe duo corpor iaiator. g diffō ñ
ē bōa. Quarto sic. In pcussiōe duar manuū adi
uice ē son⁹ ñ vox. et tñ ñ cāt ex pcussione duor cor
por iaiator. g diffō soni ñ vocis ñ ē bñ assignata.

Ad rōnes Ad pmā dr q̄ lz qcqd sit sig⁹ di
stributi tñ i diffōne ñ tenet vlr
sz idefinite. et sic ñ pdicat vle vlr sūptū. Ad ꝓaz dr
q̄ lz soni musicaliū istror dicant voces trāsūptiue
pp similitudinē quā bnt cū voce, ppe dcā. tñ ñ sūt vo
ces ppe dcē. Ad ktiā dr q̄ i fractōe papiri ñ fit per
cussio duor corpor formalr: nō ēqualēter q̄tū ad
suū effez q̄ ē violēta fractio aeris. et h suffic ad sonū
nō vocē. Ad q̄rtā dr ocedēdo maiorē et ēt minorez
et negādo ōnaz. qz vt dictū ē suffic q̄ illa duo corpa
ad causationē soni ñ vocis bēant se vt iaiata ita q̄
sinō esset inaiata eque bñ causarēt sonū nō vocē.

Vocū significatiuar alia significat naturalr alia ad placitū. Vox significatia naturalr ē illa q̄ apud oēs idez repntat vt gemit⁹ ifirmor latratus canū. Vox significatia ad placitū ē illa q̄ ad volūta tē primi istituētis aliquid significat. vt hō hoīem equ⁹ equū. Vocū significatiuar ad placituz alia īcōplexa alia ꝓplexa. Complexa vt oratio. Incomplexa vt nomen vel verbuz.

¶ Circa hc textū nōndū ē p̄ q̄ h ōnr auctor diui
dit vocē significatiuā i vocē significatiuā nāliter et
in vocē significatiuā ad placitū. Cui⁹ diuisionis rō
ē. Qz ois vox significatiua bz ordinē ad suū signi
ficatū. vel ḡ ordo iste ē ab instictu nature et sine ipo
sitione. et sic ē vox significatiua naturalr. vel fit ex
placitū instituētis. et sic ē vox significatiua ad pla
citū. Uñ duob⁹ modis aliqd ē significatiuū natura
lir. Uno mō qz ē nālis similitudo illi⁹ qō significat.
et hoc mō ocept⁹ aie naturalr significāt res et h mō
nō capit h. Alio⁹ dr vox siguificatia nālr qz bz a nā
sua q̄ sit significatiua et nō ē ex impōne facta ex
placitū alicui⁹. Uñ vox significatiua nāliter ē illa
q̄ apud oēs idē repntat. i. illa q̄ quātū ē de se nata
ē repntare suū significatū idē apd oēs absq̄ ipo
sitione facta a volūtate būana sz ex aliq̄ dispōe nā
li vel gestu corpali ōnte passionē aut aie affectuz.
vt gemit⁹ infirmor apud oēs saltē eiusdem ydeo
matis naturaliter idē significat. s. dolorez. Et nō ē
intelligēdū q̄ ille voces. s. gemit⁹ et latrat⁹ signifi
cent naturalr. sz ē itelligēdū ō vocib⁹ significatis p
hec noīa gemit⁹ et latrat⁹. Rō pdcē diffōnis est. qz
vox significatiua naturalr significat ex naturali i
stictu nāe. sz eadē ē nā apd oēs iō vox significatia
nālr dz apud oēs idē repntare. Pro declaratōe dif
finitōis vocis significatiue ad placitū ē aduerten
dū q̄ ipositio ē volūtaria ordinatio alicui⁹ rei vel
vocis ad significādū aliqd qō nō significat nālir sz
ex tali impositiōe. Et pōt fieri ipositio trib⁹ modis.

Uno mō p aliquā cōmunitatē. Scō mō p aliquē babētē auctoritatē in coitate vel politia. Tertio mō pōt fieri ex q̄dā ꝛsuetudine. sic in ista oīone. lu p⁹ē in fabula. ex q̄dā ꝛsuetudine accipim⁹ illaz. p ista. inimic⁹ accedit ad nos. significat. n. inimicū ad nos accedē. Et sic ois vox q̄ significat aliq̄ istorum triū modoꝝ significat ad placituz. Uñ vox significatiua ad placitū ē illa q̄ ad placitū p̄mi istituētis aliqd repñtat. vt hō. i. illa q̄ apta nata est repñtare illud qd̄ primⁿ instituēs voluit p eaz significari. Et p̄ncipiū hui⁹ significatōis fuit volūtas. Pz. qz voces nō sūt eedē apud oēs. eo q̄ nō hñt eūdē affectū formalē z ī mutabile sed libeꝝ z mutabileꝝ cognoscēdi. z ē voluntas. q̄ voces significabunt ad placitum. Cōcept⁹ ꝛo z passiones aie sūt eedē apd oēs. qz passiones aie cāntur ab ipis reb⁹ z sūt earundē naturales similitudines. sz ipe res sūt eedē apd oēs. q̄. z ꝛcept⁹. Uñ vox significatiua nālr z ad placitū triplr dr̄nt. Prio qz vox significatiua naturaliter idē apud oēs repñtat. Significatiua ꝛo ad placitū solū idē repñtat apd cognoscētes eius ipōnez. Scō dr̄nt qz vox significatiua nālr repñtat affectⁿ z passiones appetitⁿ vt irā gaudiū vel dolorez. Sz vox significatiua ad placitū repñtat ꝛcept⁹ z res mediātib⁹ ꝛceptib⁹. Tertio dr̄nt qz vox significatiua ad placitū significat ex institutōe voluntaria primi iponentis. sed vox significatiua naturaliter significat sine tali institutione.

Secundo sciēduz ē q̄ vox significatīa ad placitū diuidit ī voce ꝛplexaz z icōplexā. Et ñ accipit ḣ ꝛplexio p q̄cūq̄ ꝛplexione. qz sic ois vox significatīa ad placitū eēt ꝛplexa cū ꝛponat ex voce z significatōe. Et ēt cū talē vox ꝛpōat ex lr̄is z syllab. Sz accipit ḣ ꝛplexio p vnione plr̄iū vocū significatiuaꝝ ad placitū. Et sic diffinit. Uox significatīa icōplexa ē illa q̄ suū significatū repñtat mediāte ꝛceptu simplici. Et ad talē vocē incōplexā nō suffit q̄ hēat significatū icōplexū sz regrit q̄ sit vox icōplexa. vel vox gerēs formaz vocis icōplexe. Sz vox ꝛplexa ē illa ī q̄ vniūt plres voces significatiue mediante ꝛceptu ꝛplexo. vt hō oro. hō currit repñtat suū significatū mediāte ꝛceptu ꝛplexo. Uñ ꝛcept⁹ simplex ē vni⁹ rei simplicis ituit⁹. vt ꝛcept⁹ hois vel asini. Sz ꝛcept⁹ ꝛplex⁹ est plriū rex apphēsaꝝ ituit⁹. nō ē trī itelligēdū aliquē ꝛceptū cē ꝛplexū itrisece z formalē capiendo ꝛceptū p actu itelligēdi. cū talē notitia sit simplex de p̄nto q̄litatz. mō qcqd ē ī p̄nto ē formalē icōplexū z ī trisecc. Sz talē ꝛcept⁹ dr̄ eē ꝛplex⁹ extrisece z obiue qz ē ō obo ꝛplexo. Et ḣ pz. qz ꝗz Ari. scie z tutes sc̄i p̄nto q̄litatis z trī scīa br̄ ō aliq̄ ꝛplexo. q̄ z c.

Tertio sciēdū ē q̄ duplex est vox ꝛplexa. q̄ dā ē ꝛplexa ꝛplexiōe distātē z ē illa int⁹ extrema pōit aliq̄ vox siue aliq̄ copula vniēs illa extrema sic ḣ. bō ē aīal. Alia ē cōplexa ꝛplexione indistātē. z ē illa ī q̄ extrema int⁹ se vniunt sine aliq̄ copula int⁹ media p mōz determinatōis z determinabilis. vt bō alb⁹. Uñ ad ḣ q̄ aliq̄ vox sit cōplexa cōplexione q̄cūq̄ siue cōplexiōe distātē siue indistātē due ꝛditōes regrūt. Pri⁹ q̄ ibi sint plres voces significatiue. Et iō si essent due voces q̄ꝝ vna eēt nō significatiua z alia significatīa nō eēt ꝓpre vox ꝛplexa. Scō ē q̄ vna se hēat vt determinatio respectū alterius. Propē qd̄ ḣ totū bō. asin⁹ nō ē vox cōplexa. Sz ad vocē incōplexaz regrit q̄ illa vox sit dictio z nō sit aggregata ex plib⁹ vocib⁹ significatiuis. z q̄ ñ significet mediāte ꝛceptu ꝛplexo. qz si significaret mediāte ꝛceptu cōplexo z cōsuso illō qd̄ plures voces significat ꝛceptu distincto ñ oporteret q̄ eēt vox incōplexa. sic chimera z vacuum significāt sua significata ꝛceptu ꝛfuso simplici z trī diffōnes illoꝝ significāt idem cōceptu complexo.

Sed contra p̄dcā arguit p sic. Sic se hz ꝛcept⁹ ad res ita voces ad ꝛcept⁹. sz concept⁹ nālr significāt res. q̄ voces nālr significāt cōcept⁹. z sic. Ois ꝛcept⁹ ē icōplex⁹. sed ois vox significat ꝛceptū. q̄ ois vox ē icomplexa. Maior pz. nā itellect⁹ ñ pōt sit plura itelligē. q̄ z c. Tertio sic. Uox icōplexa ē ps vocis ꝛplexe. q̄ mēbra diffinitionis coincidūt. Quarto sic. Ois vox ē ꝛplexa ergo male ponit vox icomplexa. Ans patet. qz omnis vox plura includit. ergo z c.

Ad rōnes Ad p̄mā dr̄ q̄ ē aliq̄ silē ī aliquo dissimile. Est. n. silē ī ḣ q̄ ꝛcept⁹ cāt a reb⁹ sic significatio vocū cāt ab ipis mediantib⁹ ꝛceptib⁹. sz ē dissimilitudo ī ḣ. qz ꝛcept⁹ ē nālr simili⁹ rei cāta ab ipa re naturalr. z ḣ capiēdo ꝛceptum p spē itelligibili. vox aūt non ē rei naturalr similitudo nālr repñtās sz ad placitū trī. Ad scōaz dr̄ negādo maiorē saltē ī sēsu dcō ī scōo notabili. Ad pbatōez dr̄ q̄ lz itellect⁹ ñ possit sit plra itelligē vt plra sc̄ z ꝗz ꝓpas rōes caꝝ. trī pōt sit plra intelligē p mōz vni⁹ cōplexi. Ad ēriā dr̄ q̄ lz vox icōplexa sit ps mālis vocis ꝛplexe. trī nō ē ps formalis. rō. n. in cōplexi ē alia a rōe ꝛplexi. Ad q̄rtam dr̄ negando ans. z ad pbatōz dr̄ q̄ ꝛtinē multas ꝛpres ñ fac vocē ꝛplexā vt ad ꝓpo⁷ lognur ō ꝛplexiōe. sz regrit ans q̄ aliqua vox sit complexa q̄ significet suū significatū mediante cōceptu cōplexo.

Q̄ mē ē vox significatīa ad placitum sine tpe. c⁹ nulla ps sepa

ta aliqd significat fita ⁊ recta. vox i ista diffōe pōit loco gnis. Significatia pōit ad differētiā vocis nō significatie. Ad placitus poniturad dīam vocis significantis naturaliter. Sine tpe ponit ad dīam verbi quod significat cū tpe. Cui⁹ nulla ps separata aliquid significat: ponit ad dīam oīonis cuius ptes separate aliquid significāt. finita ponit ad dīas nois ifiniti quod nō ē nomē ꝓ logicus ſz nomē ifinitū vt nō hō non equ⁹. Recta ponit ad dīas noium obliquoꝝ vt cathonis catboni q̄ ñ ſūt noia ꝓ logicū ſz ſūt noia obliq̄ vl casus noium. Unde solus rect⁹ ꝓ logicū dicitur eē nomen.

¶ Circa hūc textū notandū est prio q̄ hic ōnter Petrus bis. vult determinare de enūciatione. ⁊ antecq̄ hoc faciat p̄ determinat de ptibus ei⁹ que ſūt nomē ⁊ ꝟbū. Et p̄ determinat ō noie. cui⁹ rō ē qz nomē significat p modū substātie. ꝟbū vo p modū act⁹. ſz substātia p̄cedit actū. ideo pz ordo: Et p̄ sic diffinit nomē. Nomen est vox significatiua ad placitū sine tpe pro cui⁹ itellectu notādū est q̄ triplex ē nomē. ſ. mentale. vocale ⁊ scriptū. Uñ nomē mētale ē illō qd pōt eē subiectū vel p̄dicatū māle ppōnis mētalis. sed nomē vocale ē illō qd pōt eē subm ppōnis vocalis. Et nomē scriptum ē illud qd pōt eē subm ppōnis scripte. ¶ Ulterius aducrtēdum est q̄ nomen pōt capi dupliciter vno mō fundamentaliter ⁊ p substrato. ſ. p ipa voce significatiua alicuius rei sine tpe. Alio mō pōt capi pro p se significato ⁊ formaliter. ⁊ tūc est q̄dā relatio rōnis q̄ ꝓ p fundamēto vocē significatiuā ad placitus sine tpe cuius nulla ps separata aliquid significat finita ⁊ recta. ⁊ habet p termio rem significatā p talem vocem. ¶ His dictis inferit tale correlarium q̄ hic diffinitur nomē p p se significato fundato i voce significatiua ad placitū cū alijs partibus diffinitionis. qd pz sic. qz vl diffinitur vox vel ipa res. vel diffinitur aggregatū ex oibus his. non aggregatū. qz tale est qd multiplex ⁊ cōplexū cuius nō est diffinitio. Nec diffinitur vox cū sit ens reale. ⁊ logicus nō cōsiderat ētia realia sed entia rōnis. Nec diffinit res qd pz cadē rōne predicta. ergo reliquit q̄ ibi diffinitur p se significatum aut termin⁹ p per se significato. ſz tale nō est ens reale ſz ens rōnis. g̃ correlarium vex. ¶ Uñ p itellectu diffinitionis ei⁹ est notādū q̄ nō diffinitur hic nomē p noie mentali vel scripto. ſz diffinitur p noie vocali. Cui⁹ rō est. qz iste liber ordinatur ad disputatiōez. ſz disputatio vocalis inter oēs est principalior. igitur. ⁊ istud dz intelligi q̄ ibi diffinitur nomē vocale. i. q̄ ibi diffinitur aliq̄ z^a itentio hīs p fundamēto vocē significatiuā ad placitū cū alijs circūſtāty s positis i diffinitiōe nois. Uñ sicut hoc nomē dictio vel terminus significat respectū siue relationē vocis ad rē significatā. sic hec dictio nom̄ significat respectū rōnis vocis significatiue ad placitū ad rē significatam. Et nō accipit significatiua i p̄dicta diffinitiōe ꝗpliatiue: vt tm̄ valz sic potēs aliquid intellectui rep̄sentare. qz sic oīs vox siue sit ipōsita siue ñ eēt significatiua cū sibi nō repugnet significare. ſz capit nō ꝗpliatiue vt tm̄ valz sicut aptū natū significare. vel vox q̄ ex ipōsitione quā actu hz pōt itellectui aliqd rep̄sentare. ⁊ sic solē voces ipōsite ad significādū ſūt significatiue. Uñ prius nāliter vox est significatiua q̄z sit sub ptāte posita. Et nō dz itelligi q̄ nomē significet ad placitū cuiuslibz qz sic voces ꝯtinue possēt aliud ⁊ aliō significare. ſz dz intelligi ad placitū p̄mi istitu ētis. vel vni⁹ totius coitatis. aut hīs ptātē supra totā coitatem.

Secundo sciēdū ē circa illaz pticulā. sine tpe. q̄ dīa est inter significare tp̄s ⁊ significare cū tpe. Quia significare tp̄s est ō suo p̄ncipali significato repnitare tp̄s. sicut hec nomina ānus dies mēsis. Sz significare cū tempore ē p̄ter tale p̄ncipale significatū iportare aliquam dīaz tpis. vel significare suū significatū sub aliq̄ dīa tpis. Sz vltra ē itelligendus q̄ duplex est significare cū tpe. nā q̄ddaz ē significare cū tpe determinato. aliō ē significare cū tpe idēterminato. vñ significare cū tpe ōtermīato ē significatū p̄ncipale iportare siue rep̄sētare sub vna dīa tpis p̄cise sic q̄ nō sub alia sic ſt ꝟba. vñ istō ꝟbū amo iportat actū amādi siue rep̄sētat p̄cise fieri p tpe pnti. ſz significare cū tpe idēterminato ē significatū p̄ncipale rep̄sētare sub aliq̄ dīa tpis. ñ tm̄ sic p̄cise q̄n q̄z iportet sub alia. sic facē p̄ticipiū amans. Naz ly amās q̄z ponit cū ꝟbo pnitis tpis. ⁊ sic iportat actū amādi adiacē p tpe pnti. vt ibac ppōne. ego sū amās. q̄z ꝟo ponit cū ꝟbo p̄teriti tpis ⁊ tē iportat actū amādi adiacuisse p tpe p̄terito. ⁊ sīr q̄z pōit cuz ꝟbo futuri tpis. ⁊ tē iportat actū amādi sub tpe futuro. ¶ Ulteri⁹ ē itelligēdū circa hāc pticulā cui⁹ nulla ps ⁊c. Nam ipa pōt multis mōis

intelligi. Pro mo sic exponit. cuius nulla pe te. i. cui imediate nō corrūdet cōcept⁹ cōplex⁹. Et sic p istā particulā possz excludi nomē ifinitū. qz vt vi cūt aliq. nomini infinito imediate corrūdet concept⁹ cōplexus. Uel sic exponit. cui⁹ significatio totalis nō ꝯsurgit ex significatiōib⁹ ptiū eius. Uel sic. cui⁹ nulla pe separata ē significatiua alicui⁹ qō p totū significat. Ex dictis possūt iferri duo correlaria. Primū ē q̄ pticipia apud logicū sūt noia. qz ñ significāt cū tpe determiato. Secōz ē q̄ noia ꝯposite figure sūt noia. qz q̄uis ptes eorū sint significatiue separate nō tm sūt significatiue alicui⁹ illius qō p totū significatur. ¶ Et ponit recta ad dñiaz nominū obliquorū. qz noia obliqua significatiue z p sonaliter sūpta ex significatiōe quā actu bnt nō possūt reddere suppositū ẋbo pscōali pscētis tpis mōi finiti. Et ponit finita ad dñiaz nominis infiniti. qd aūt sit nomē ifinitū z qr nomē ifinitū no ē nomen videbit iferi⁹. Ex qb⁹ oibus pōt haberi itellectus diffinitiōis nois hoc mō. Nomē vocale est vox significatiua ad placitū. i. fūdat i voce apta nata ex ipositiōe quā actu bz ad placitum primi istituētis intellectui aliqd repzesētare. sine tpe determiato. i. nō iportando aliquā dñiā tpis determiatā. finita. i. finite significatiōis. recta. i. noiatiui casus. cui⁹ nulla pe te. i. cui⁹ partes separate a toto nō sūt significatiue alicuius illi⁹ qō significat p totum.

Tertio sciēdum est q̄ circa predicta mouētur aliqe difficultates. ¶ Prima ē vtr nomē significet ad placitū. z vr q̄ nō. qz illō non significat ad placitū qō significat nāliter. sed nomē significat naturaliter. ergo nō significat ad placitū. maior est nota z minor pbat. qz significare est de natura nois z forma eius. sed forma ē naturalis rei. q̄ significare cōuenit nomini naturaliter. Secōo sic. illud ꝯuenit naturaliter nomi qō non pōt ab eo separari. sz significare ñ pōt separari a noie. q̄ significare nāliter ꝯuenit noi. pro solōe ē aduertēdū q̄ nomē pōt dupliciter considerari. vno⁹ quantū ad suū materiale qō dr esse vox. Alio mō quantū ad suum formale. z sic est quoddā totū cōpositū ex voce z rōe significandi cū modis essētialibus z accidētalibus. z tūc dr q̄ nomini pmo mō cōuenit significare ad placitū qz stetit in volūtate pmi imponentis q̄ talis vox aliqd significaret. Sed capiendo nomē secūdo mō dr q̄ non ꝯuenit sibi significare ad placitū. imo essentialiter sibi conuenit cuz rō significandi sit forma eius. Nec dz intelligi q̄ vox precise sit fūdamentū nois. sed vox q̄ ad palcitū significat sine tpe est fūdamētum nois

Et argumēta prius dicta bene cōcludūt pro ista parte. ¶ Secōa difficultas ē. Utr vox sit significatiua cōcept⁹ z ꝯcept⁹ sit significatiuus rei. Ad ꝑ rīdēt cum doctore subtili q̄ vox est significatiua rei z nō cōcept⁹. Sitr cōceptus ē significatiu⁹ rei. sic etiā scriptura repsentat ipaz rē sz tm ordine q̄dā. Uñ sic vni⁹ cause plures sūt effect⁹ subordinati quorū vn⁹ nō ē cā alterius z tm posterior nō ē nisi primus ēt. sz inter ipos effectus ē qdā ordo mediationis z imediatiōis respectu sue cause. Ita si mitr i pposito ꝯcept⁹ imediati⁹ repsentat res q̄ voces. z voces repsētant res imediati⁹ q̄ scriptura z tm voces nō significāt cōceptus. Uoces enim nūq̄ significarent nisi ꝯcept⁹ p⁹ sigificarēt. nec ēt scripture non sigificarēt nisi pus voces repsētarent z sic vnū illorū signorū ñ ē cā alteri⁹ nisi qz imediatius se bz ad cām. Uñ vox significat res non vt exntes vel itellectas. Uñ vox dr significare rē vt abstrahit aliqd ab existētia. ¶ Tertia difficultas ē. Utr nomē ifinitū aliquid ponat. Pro cui⁹ solutione est notādū q̄ nomē ifinitū ē cui⁹ priuata ē certa z determinata qualitas remanēte substātia infinita z ideterminata vt ñ bō ñ equ⁹. Et fm aliquos: Nomē infinitū dr qō est trāscēdens quo ad significationē. qz oē illud qō terminus finitus positiue significat hoc idē terminus ifinit⁹ negatiue significat. z cū ꝑ qōlibz aliō cū p q̄lz alio possit accipi. vt ly ñ bō tm valz sic ens qō ñ ē bō vl ens ñ exns bō. z sic cōmūē tenet q̄ nomē ifinitū significat oē ens mūdi vt nō bō significat hominē rōne huius termini bō. z significat oia alia ab hoīe cum p quolz alio ab hoīe accipiat. Et ita vt dicūt alij subordinat cōceptui ꝯplexo mediante q̄ vniuoce oia alia significat. Ita q̄ bz duplex significatum sez māle z formale. Māle ē quod significat p illū terminū ens ppositū negatiōi. Et formale ē qō significat p terminū sequētē negationē. z tūc q̄uis significet illa diuersis cōceptib⁹ ptialib⁹. tm significat illa vno totali cōceptu. Alij tm dicūt q̄ nomē ifinitū subordinat cōceptui icōplexo. Et q̄ in cōceptu nois. infiniti nō icludit cōcept⁹ entis. sz illa via nō ē multū secura. z tūc dicet ad difficultatē q̄ nomē ifinitū fm pmā opinionē aliquid ponit saltē illō qō ponit hoc nomen ens. sed fm aliam opinionē diceretur q̄ nihil ponit qz pdicatur taz de ente q̄ de nō ente. sed enti z nō enti nihil ē cōmune. igit. ¶ Quarta difficultas ē. vtr obliqu⁹ oblique tentus possit ēē subiectū ppōnis. z videtur q̄ sic: qz potest esse predicatuz propositionis. ergo subiectum. tenet ꝯsa. quia in conuersione

de predicato sit subiectū. Añs pz in ista ppositione. asin⁹ est bois. ¶ Itē pōt eē mediū in ꝑma figura. ergo pōt eē subz. tenet ꝛña p descriptionē ꝑme figure datā ab auctore iferi⁹. Añs pz p exēplū. nā hic est bonus sillogismus. Quiuslibet bois asinus currit. sortes est bō ergo sortis asinus currit. Itē dicēdo boiem potē est currere. hoc nomē boiem est subm ⁊ tñ est obliquus oblique tētus. Sīlr dicēdo me tedet vicij. ly me est subz ⁊ tñ est obliquus. ergo obliquus oblique tentus pōt esse subz. ¶ In oppositū arguit p auctorē in tertu q excludit nomina obliqua a diffinitione nominis. ¶ Pro solutiōe dubij est notādū q ꝑpōnum cathegorica ꝛ q̄dā sunt modales: ⁊ q̄dā sūt ꝑpōnes de inēē: alie sūt de ẏbo personali: alie sūt de verbo ipsonali. Ulteri⁹ē aduertēdū q duplex reperitur subiectū in ꝑpōne. s. subiectū enūciatōis ⁊ subiectū distributōis. Unde subiectū distributionis ē termin⁹ distribut⁹ i ꝑpōne añ copulā: ⁊ subiectū enūciationis ē qd̄ supponit respcū copule verbalē. His notatis dr̄ ad dubiū q obliqu⁹ obliquē tentus nō pōt eē subm̄ enūciationis in ꝑpōe cathegorica de inesse ⁊ simplr primo. i. de ẏbo psonali pūtis tpis modi finiti. Et hoc pz per Ari. in primo piarmenias quitalē rōnēz adducit. Illud nō supponit nec supponere dz cui si addatur est vel erit vel fuit talē oro in qua ponitur ñ significat verum vel falsū: sed illa oro i qua ponit obliqu⁹ oblique tēt⁹ nō significat verꝛ vel falsū. ḡ. minor pz. q tales oronēs sūt incongrue: sed v; rū ⁊ falsū p supponūt cōgruū. ergo. Tñ obliqu⁹ obliq̄ tētus pōt eē subiectū distributionis vt pbat vna rō. Pōt ēt subm̄ ꝑpōnis modalis ⁊ ꝑpōnis de ẏbo impersonali: vt pz ex rōibus ꝑdictis. ¶ 5ª difficultas ē. vtꝛ recto ⁊ obliquo conueniant cōceptus sinonimi. i. si rect⁹ sit nomē ꝑm logicū ⁊ etiaz obliquus. Et videt q sic. q loco vnius sinonomorū licet ponere reliquū. Itē eadē rō est recti ⁊ obliqui. ergo si rectus sit nomen ēt obliquus erit nomen. ꝛña est nota. ⁊ pz añs ex Aristo. p piarmenias. ¶ Ad dubiū ridetur q lz rect⁹ ⁊ obliqu⁹ ei⁹ sint sinonimi sic q significent vnā ⁊ eandē rē ⁊ habeant eosdē modos significandi ēntiales: tñ q habēt diuersos modos significādi accntales vn⁹ potest adhuc reddere suppositum verbo psonali ⁊ alter non. Ex quo pz q loco vnius sinonimorum nō semper licet ponere reliquū. Sed ad ḡ loco vnius sinonimoꝛ liceat pōere reliquū ceteris eodez modo se hntibus regritur q illa sinonima habeant similes modos significādi accntales qō non habent rectus ⁊ obliquus. Ex quo pz solutio rōnum. ¶ Alia difficultas ē. vtꝛ oē nomē possit infinitari. Et videtur q nō. q ad ḡ q aliqō nomē ifinitē regrit q habeat significatum determinatū. sz nō oē nomē hz significatū determinatū. ḡ ñ oē nomē pōt infinitari. minor pz. q trāscēdentia nō hnt significatū determinatū. igr. Et maior pz per duas ꝓditiōes requisitas ad hoc q aliqō nomen infinitē. Prima ē q significet substātiā cuz q̄litate determinata. zª ē q tale nomē nō sit negatiuū neqꝫ negatōez ĩcludēs. ¶ In oppm̄ arguitur. Oē nomē significat per modū substātie ⁊ q̄litatis determiate. ḡ nō ē maior rō q vnū possit infinitari magis qꝫ aliud. q q̄litas pōt puari ꝑ negationē remanēte substātia infinita ⁊ idetermiata. Et si dicat q ē maior rō de vno qꝫ de alio. q i aligbus est idē a quo nomē iponit ⁊ cui nomē imponitur. in alijs vero nō. iō nō pōt negari q̄litas determinata cū ēt negetur substantia. Sed hñ valet. q qꝫuis possit eē q sit vna ⁊ eadē res a q̄ oriātur illi duo modi significandi. tū sūt diuerse ꝑpetates in ipa re a quib⁹ illi duo modi significandi hnt oriri. iō itellect⁹ noster ferēs nomini finito negationē ꝑ ꝓpōnez pōt facere tñ ꝑuare q̄litatem determinatā remanēte substātia ifinita. hē ꝓpositū ex noīe finito ⁊ negatione significat aliqd sine isto mō significandi qui ē significare ꝑ modū q̄litatis determinate. Et p hoc pz rnsio ad argumentū. ¶ Alia difficultas. vtꝛ signa vlia ⁊ alia sincathegoreumata sint noia. Ad dubiū respondetur p distinctōez. s. q noiā pōt capi triplr. vno mō cōiter. ⁊ sic ois vox que pōt reddere suppositū ẏbo siue hoc sit tenendo eā materialr. vl significatiue ē nomē. Alio mō pōt capi ꝑpe. ⁊ sic solū illa vox significatiua ⁊ personalr supra diceret nomē q̄ pōt supponere respectu ẏbi psonalr. siue talis vox sit simplex siue nō. ⁊ sic noia ifinita sunt noia. 3ª mō pōt capi ꝑ ꝑ ssime. ⁊ sic solū illa vox significatiua sine tpe finita ⁊ recta potēs reddere suppositū ẏbo psonali idicatiui modi diceret eē nomē. Ex quo patet capiendo nomen communiter sincathegoreumata erunt nomina.

Sed contra ꝑdicta arguitur primo sic. Nulla materia ꝑdicat de eo cui⁹ē materia. sz vox ē mā nois. ḡ nō ꝑdicat de noīe. ¶ 2ª arguit sic. Nomē ifinitū pōt eē subm enūciatōis. ḡ ē nomē apud logicū. ¶ 3ª arguitur sic. Nomē ꝓpositū diuidit in duas ꝑtes intelligibiles ꝑ ois sensus capaces. ergo ꝑtes nois ꝓpositi aliqd significāt ¶ 4ª arguit sic. sic se hz obliqu⁹

ꝟbi ad rectũ nois. ita obliqu⁹ nois ad rectũ ꝟbi. ſz ex obliq ꝟbi cũ recto nois fit oro ꝟa vl falſa ⁊ cõgrua. g̃ ſitr ex obliquo nominis cum recto ꝟbi fit oratio vera vel falſa ⁊ congrua:

Ad rõnes Ad p̃mã dr q maior ē ꝟa ī nãlib⁹: ſz nõ ī artificialib⁹. bñ. n. dicim⁹ ſcãnũ ē lignũ. Ultra dr q illd totũ. ſ. vox ſignificatiua ad placitũ p̃dicatur vt fũdamẽtũ de ſua relatõe: ⁊ circũloqtur p̃ꝟz gen⁹ nois. ¶ Ad 2ᵃᵐ dr q nomẽ ifinitũ nõ ē ſubm allcui⁹ enũciationis aliqd determinate ſignificantis: niſi capiat̃ p aliquo finito: puta p hoie vel aliquo alio. ſz tũc ñ ēt nomẽ ifinitũ. ¶ Ad 3ᵃᵐ dr q ptes nois cõpoſiti vt ptes ſũt nihil ſignificant niſi ꝟz appẽtiã. Et cãb⁹ ē qz nom̃ ꝯpositũ ipõit ad ſignificãdũ ſub cõceptu ſimplici. ita q vni parti nõ iponit aliqd ſignificatũ ⁊ alteri altꝛ. ſz totũ ſignificatũ repñtatur per totã vocẽ. q̃re partes nois ꝯpoſiti vt ſic nihil ſignificãt. ¶ Ad 4ᵃᵐ dr q ñ ē ſiʒ d obliq nominis ⁊ ꝟbi. hec tñ oro ī qua ponit ꝟbũ obliquuz ñ ē p̃pe enunciatio. neqꝫ ſignificat p̃ ⁊ p ſe verum vl falſũ. ſz ſolũ ſignificat vꝛ vl falſũ nõ q aliq d̃ pñti idicatiui modi ſignificat vꝛ vl falſũ. ⁊ ſic ī obliqs ꝟbi bñ fuat affirmatio idicatiui. ſz ī obliqs nois ñ ſic fuat rectitudo: q̃re nõ eſt oio ſimile.

V Erbuz ē vox ſignificatiua ad placitũ cũ tpe. cuius nulla ps ſepata aliqd ſignificat finita ⁊ recta. Cuz tpe ponit ad dr̃iam nois quod ſignicat ſine tpe. finita ponitur ad dr̃iaz verbi ifiniti. vt nõ currit. ñ laborat. q̃ ñ ſũt verba ſz dyalcticũ ſz verba ifinita. Recta põit ad dr̃iaz verborũ obliquoꝝ vt curreba cucurri cucurrit curreba. quc nõ ſunt verba ſz dyalcticũ ſz verba obliq. Aliq̃ ſolũ verbũ pñtis tpis indicatiui modi ſz dyalcticũ dr̃ cẽ verbũ. Reliq̃ vero verba cuiſdẽ modi ⁊ alioꝝ modoꝝ dicũt verba obliq. Alie vero pticule ponũt hic cadẽ rõe q̃ ponebãt ī diffinitõe nois. Et ſciẽdũ ē q dyalcticus põit tm̃ duas ptes oꝯonis ſcz nomẽ ⁊ verbũ. Alias ãt appellat ſincathegoreumaticas idest cum alijs ſignificatiuas

¶ Circa hũc textũ ſciẽdũ ē p̃ q ꝯñt petr⁹ hiſ. ponit diffinitões ꝟbi ꝯformit̃ ſe hñtẽ ad diffinitionẽ nois. ⁊ tal ē. Uerbũ ē vox ſignificatiua ad placitũ cũ tpe ⁊c. p. c⁹ itellcũ aduertẽdũ ē q ſic p⁹ dcm̃ ē d̃ noie q triplex ē nom̃. ita ēt triplex ē ꝟbũ. ſ. mẽtale: vocale ⁊ ſcriptũ: ꝯformit̃ dcã in lectõe p̃cedẽti. Jtẽ ꝟbũ vocale de q̃ ē ad p̃positũ p̃ ōt triplr ſumi. vno⁹ gñalr. ⁊ ſic ois vox q̃ p̃ōt eẽ appoſitũ reſpcũ nois ī q̃cũq ꝯpõne vicerẽt ꝟbũ. alio⁹ capitur ꝟbũ p̃pe. ⁊ ſic ois vox idicatiui mõi cuiuſcũq tpis ſit que pōt eẽ appoſitũ reſpcũ nois ſiue finiti ſiue ifiniti vicerẽt ꝟbũ. alio⁹ capit ꝟbũ p̃jſſume. ⁊ ſic ſola ꝟba pñtis tpis idicatiui mõi dr̃ eẽ ꝟba. ¶ Jtem ē notãdũ q ꝟbũ capit̃ dupl. r. vno⁹ p p ſe ſignificato. ⁊ tũc ſignificat reſpectũ rõnis vocis ſignificatiue ad placitũ cũ tpe ad ſuũ ſignificatũ. ita q p ei⁹ fũdamẽto bz vocẽ ſignificatiuã ad placitũ cũ tpe. ⁊ p ñmio bz rẽ ſignificatã. alio⁹ capit̃ p ꝯnotato. ⁊ ſic vox q̃ ꝯnotat ⁊ repñtat actũ p modũ egredẽtis a ſuba dr̃ eẽ ꝟbũ. His notatis dr̃ q ꝟbũ captũ p p ſe ſignificato ī ꝯcreto qd̃ dr̃ vocale. i. qd̃ bz p fũdamẽto vocẽ ſignificatiuam ad placitũ cũ tpe ē ibi diffinitũ. Qd̃ poſſz ſic p̃bari. qz vl ibi diffinit̃ itẽtio vl res. aut itẽtio ꝯcreta rei. Nõ itẽtio ꝯcreta rei. qz illd ē ens p accꝫ cui⁹ ñ ē diffinitio. neqꝫ res. qz logicus nõ ꝯſiderat per ſe de reb⁹. neqꝫ diffinit primas itẽtiones. q̃ reliq̃ tertiũ. ſ. q ibi diffinitur intẽtio. Ex quibus pz qd ſit ibi diffinitũ. Et in ei⁹ diffinitione ponit̃ fũdamẽtũ loco generis qd̃ ē vox ſignificatiua ad placitũ. i. vox q̃ ex ipoſitõe quã actu bz nata ē repñtare itellectu aliqd ad placitũ p̃mi iſtituẽtis vel tori⁹ cõitatis cũ tpe. i. ſignificãdo ſuũ ſignificatuz ſub aliqua certa dr̃ia tpis. cui⁹ nulla ps ſeparata. i. ſepatim intellecta vl accepta aliqd ſignificat. ſuple illi⁹ qd̃ per totũ ſignificat̃. Finita. i. finite ſignificatiõis. Recta. i. indicatiui modi pñtis tpis. Uñ ꝟba ifinita pñtis tpis ⁊ obliq nõ ſũt ꝟba apud logicũ. vt nõ currit nõ laborat. Eſt ãt ꝟbũ infinitũ cui⁹ p̃uat⁹ ē act⁹ ſpãlis remanẽte actu gñali ifinito ⁊ ideterminato. vel ē ꝟbũ ſũptũ cũ negatõe infinitãte p ꝯpoſitõez. Utꝫ ãt aliquid ponat: ⁊ vtrũq ē verbũ poſſit ifinitari poſſet ꝯformit̃ dici ſic̃ dictũ ē ī capto d̃ noie. Et nõ capit̃ tpe ī diffinitõe ꝟbi p̃pe. ſ. p mẽſura motus. qz ſic nullũ verbuz ſignificat cũ tpe. cũ tpe ī ꝟbo nihil aliud ſit q̃ modus ſignificãdi q ē reſpectus rõnis bñs fũdamentum in re. ſed debet capi in diffinitione ꝟbi cum tempore. i. idest ſignificans ſuum ſignificatuz ſub mõ ſignificãdi q eſt tempus cui modo ſignifican

di correspondet mēsura q̃cũq̃z sit illa. siue sit eternitas sine euiternitas siue tempus ꝓprie dictum actus importati siue repꝛesentati p verbuz.

Secundo sciēdũ ē q̃ circa hanc ꝓticulaz cũ tpe mouet ꝗ dubiũ. Utrum scz ẏbum possit absolui a tpe. Ad hoc dicendũ est q̃ verbũ absolui a tpe potest intelligi duplr. Uno mõ q̃ significet suũ significatũ z nõ sub mõ significandi q̃ est tps. z sic nõ est verũ q̃ verbũ absoluat a tpe quia oē verbũ significat rē p modu3 act⁹ cui actui conuenit tps ꝓ mēsura: large capiēdo tempus. a qua quidē mensura sumitur tps in ẏbo. qd est modus significandi. Alio mõ pōt intelligi ẏbũ absolui a tpe. i. q̃ sit vnitiuũ aliq̃z extremoꝛ. p ali q̃ tpe determinato. non sic q̃ sit vnitiuũ ipoꝛ. p oi tpe idfinite. z sic ẏbũ pōt absolui a tēpore. vz. i. ppōnibus necēijs i qb⁹ pdicatũ ꝛuenit subo. p oi dria tpis idifferēter. qꝛ necessariũ sp ē. z hoc pz i hac ppōne bõ ē aial. Et q̃ hoc sit pote. s. ẏbuz posse absolui a tpe determinato pz. qꝛ pri⁹ quãtũ ꝑ pus pōt absolui a suo posteriori. sed verbũ ꝑ pus ē naturaliter verbũ q̃z significet cum tēpore. igitur potest absolui a tēpore. ¶ Alia difficultas ē. vtrum verbũ p se sumptũ sit oro z qd ꝛplexũ. Et videt q̃ sic qꝛ vt diē Aristoteles ẏbũ p se sũptũ cōstituit itellectũ. z qui audit gescit. sz illud ē oro q̃ audita gescit animꝰ audtoris: q̃ ẏbũ p se sũptũ ē oro. q̃ ptes aliqd significāt ¶ Ad hoc dicēdũ q̃ aiuz auditoris gestē audito ẏbo pōt itelligi duplr. aut q̃z tũ ad ꝑmã opatiōem itellectus q̃ ē simpliciũ appbēsio. z tũc itellectꝰ bñ gescit audito ẏbo. nec oz q̃ illõ sit oro. Aut ꝯz ꝯam opatōez itellectꝰ q̃ ē ꝛpositio z diuisio z tunc itellectus ñ gescit audito ẏbo. ¶ Alia difficultas. vtꝛ ẏbũ i oro ne possit infinitari. Ad hoc rndetur q̃ ꝯm aliq̃s verbũ i oro positũ nõ pōt ifinitari. qꝛ vt sic ē nota ꝛpōnis extremoꝛ. vtbr ex aristo. p̃ piarmenias vbi dicit. ẏbũ ē nota eoꝛ q̃ dr de alto. sltr si hoc ẏbũ ē purũ dixeris ipz quoq̃z nihil ē. cõsignificat eni quãdã cõpositõez. iquã sine extremis nõ est itelligē. Et ita negatio sibi addita i oro ne nõ tollit spãez actũ ẏbi relinq̃ndo actũ gnalē. sz negat ipz ꝯm q̃ ē nota ꝛpōnis extremoꝛ remouēdo talem vnionem. ¶ Ex quo inferi q̃ hoc ẏbũ ē vt significat ꝛpōnē pdicati cũ subo nõ pōt ifinitari. quia sic ē puꝛ sincathegoreuma cũ solũ significat pdicatũ vniri subo. Si ẏo caplat rōe ē ē significati p ipz sic bñ pōt ifinitari ferendo negatiōez huic ꝓticipio ens. vt dicēdo bonio nõ ē. idest hõ est non ens. Et ē tale documentũ q̃ omne verbũ non resolutuz resolubile tamē inest z suũ ꝓticipiũ potest ifinitari.

Tertio Sciendũ ē q̃ ꝓter Petrus hyspanus infert vnũ corrolariũ scz q̃ tantũ sũt due ptes oroꝛis. Pro q̃ ē aduertēdũ q̃ duplices sũt ptes. q̃dam sũt ptes ꝑncipales sine qb⁹ nõ pt ꝛponi ꝓpõ cathegorica. vt st nomē z ẏbũ. Alie sũt ptes minus ꝑncipales sine qbus pōt componi ꝓpositio cathegorica. vt sunt aduerbia z cõiũctiones z sic de alijs. Ideo oz itelligi q̃ tãtũ sunt due partes ꝑncipales. z sic vocat oēs alias ptes sincathegoreumaticas. i. significatiua scũ alijs. vñ sincathegoreuma dr a sin quod ē con vel sit. z cathegoreuma qd est significatiuũ quasi cũ alijs significatiuũ. Uñ vox dicit sincathegoreumatica q̃ ñ significat aliquã rē ad extra sed exꝛpōne tñ exercet aliqnē actũ circa ꝑncipales ptes ꝓpositionis. puta distribuēdo. negãdo. cõfundēdo z distinguendo. z sic obliqua z signa distributiua dicuntur sincathegoreumata vel rōe significationis aut rōe officij.

Sed contra ꝓdicta arguit. Pro cõtra ordinē istaꝛ duarũ partiũ oronis z hoc sic. Uerbũ habet modũ forme cuz sit pdicatum formale ꝓpōnis. nomē aũt habz modũ mãe. sz forma ꝑcedit mãz. ergo determiatio ẏbi dz ꝑcedere determinatiōem nois ¶ Secũdo arguitur sic. creare ē verbum z tñ nõ significat cum tpe cum fiat in instanti. ergo male ponit cum tēpore i diffinitione verbi. ¶ Tertio arguit sic. Aduerbia z cõiũctões sũt ptes ꝑncipales ꝓpositionũ modalium z ypotheticarum. ergo male dicit q̃ tãtũ sũt due ptes oronis scilicet nomē z verbũ. ¶ Quarto arguit sic. Iste ꝓpōnes sunt vere. adã fuit. antichrist⁹ erit. z tñ ibi ponit obliq̃. q̃ ẏbũ obliqũ pt ẏpedicari i oro ne. z p ꝛns verbuz obliquũ est verbũ.

Ad rationes Ad ꝑmã dicit cõcedendo maiorē z distinguēdo minorē. vel via generationis z sic negat. vel via pfectionis z sic cõcedit. ¶ Ad secdãm dicit cõcedendo maiorē z distinguēdo minorē. vel q̃ significet suũ significatũ sub modo significandi qui ē tps capiendo tēpus proprie. z sic concedit q̃ non significat cum tpe. vel q̃ significet suũ significatum sub modo significādi grãmaticali q̃ est tēpus cui corrñdet ad extra tēpus. capiēdo ipz pro quacunq̃z mēsura. z sic negatur. ¶ Ad tertiã cõceditur q̃ sunt ptes magis principales illaꝛ ꝓpositionũ modaliũ vel ypotheticarum iquantum sũt modales vt ypothetice. sed non sunt partes principales ꝓpositionum ypotheticaꝛ z modalium iquantuz sunt propositiones. Uel dicitur q̃ aristoteles loquitur de ꝓtib⁹ ꝑncipalib⁹ ꝓpōnis cathegorice inquantũ

cathegorica est. ¶ Ad quartam dicit q̃ verba obliqua non sunt verba apud logicum ꝓprijssime capiendo verbum. Nec possũt vere aut false ꝑdicari de aliquo nisi inquantũ habẽt reductionẽ ad verba prĩtis tẽporis indicatiui modi. ⁊ hec de qõe

Ratio est vox significatiua ad placitũ cuius partes sepate aliquid significãt. Cuius ptes separate aliquid significant. hoc totũ ponitur ad differentiam nominis ⁊ verbi quorum ptes separate nihil significãt. Alie vero pticule ponuntur hic eadem rõe q̃ i diffinitõe nois ⁊ verbi ponebãt. ¶ Circa hunc textũ notandum est primo q̃ postq̃ Petrus Hyspanus determinauit de noie ⁊ verbo que sunt partes orationis. hic cõsequenter determinat de oratione ponendo eius diffinitionem q̃ talis ẽ. Oratio est vox significatiua ad placitum cuius partes sepate aliqd significant. Pro cui⁹ intellectu est notandum q̃ oratio potest capi triplicit. Uno mõ fundamentalit pro re subiecta illi intentõi oratio que dicit esse fundamentum illi⁹ intentionis ⁊ sic non diffinitur hic. quia ẽ vox cõplexa ⁊ cõplexorum non est diffinitio. Secõdo modo capitur oro pro intentione cõcreta rei. idest ꝓ aggregato ex illa intentione ⁊ re subiecta illi intẽtioni. Et adhuc isto modo nõ diffinitur hic. qꝛ est ens per accidens cuius nõ est diffinitio. Tertio mõ capit pro intentione scilicet ꝓ quadã relatione rationis habente ꝓ fundamento aliquod ꝯplexũ cuius partes sepate aliquid significant. ⁊ ꝓ termino rem significatã ꝑ tale ꝯplexũ. ⁊ hoc modo diffinitur hic. Unde dupliciter intelligi põt nomen ⁊ verbũ eẽ ptes oronis. Uno mõ accipiendo nomen ⁊ verbum ꝓ per se significatis. ⁊ sic non sunt ptes orationis formaliter capte cum sint relatiões specie distincte que habent terminos ⁊ fũdamẽta distinctos. Alio modo potest intelligi q̃ nomen ⁊ verbũ sint ptes orationis accipiendo nomen ⁊ verbum fundamentaliter ⁊ ꝓ denominato. ⁊ sic bene sunt ptes integrales oronis fundamentaliter accepte. ¶ Et ꝓ ipa oratio sũpta ꝓ denoiato nõ sit vna vox incomplexa: ẽ tamen vna vox vnitate ordinis ⁊ complexionis ptiũ vocũ significatiua ꝓ vnitatũ sub vna for⁴ Et ẽt ẽ vna vox vnitate finis qꝛ ꝑdcẽ voces sit vnitũ tur ꝓ vnũ ⁊ eũdẽ finẽ vt. ſ. repũtẽt ꝯceptũ ꝯplexũ

Secundo sciendum est q̃ ꝓ oratio non fuerit primo ⁊ per se imposita ad significandum: est tamẽ ꝓposita ex cõsequenti ⁊ rõe suarum ptium. Per hoc enim q̃ ptes orationis sũt significatiue oratio composita ex ipis trahit suum significatũ. ⁊ tamen habet significatum distinctũ ab ipis. quia ille ptes significant sub conceptu simplici. Oratio vero sub conceptu ꝯplexo. Sic etiã potest dici q̃ oratio significat ad placitum ratiõe impositionis suarum partium. ꝓ oratio fm se nõ primo significet ad placitũ. ¶ Unde orationis duplices sunt ptes. quedam sunt remote sicut littere ⁊ sillabe. ⁊ quedam sunt ꝓpinque sicut nomen ⁊ verbum. Prime autem non sunt significatiue. sed alie sunt significatiue que ꝓprie dicunt ptes. ¶ Ex quibus potest haberi itellectus diffinitiõis orationis hoc modo. Oratio est vox significatiua ad placitum. i. apta nata significare cuius ptes ꝓpinque ⁊ p̃ncipales aliquid significant sepate.

Tertio sciendum est q̃ circa ꝑdicta mouẽt alique difficultates. Prima ẽ. vtrũ oratio significet ad placitum. Et videtur q̃ nõ. qꝛ non est imposita ad significandum. ergo non significat ad placitũ. Itẽ instrumentũ virtutis naturalis debet esse naturale. sed oratio est instrumentũ virtutis naturalis scilicet interpretatiue. ergo oratio significat naturalit ⁊ nõ ad placitũ. ¶ Ad dubium rñdetur cum auctore. qꝛ oratio significat ad placitum. ¶ Ad rationes. Ad ꝓmã dicitur q̃ oratio ꝓmo ⁊ per se non est imposita ad significandũ fm se totã. sed est imposita ad significãdũ fm suas ptes. ideo etiam Aristoteles omnisit illã pticulam ad placitum in diffinitione orationis. ¶ Ad secõdam dicitur q̃ quelibet virtus naturalis habet instrm naturale per quod põt explere suum opus. vt hõ habet nouem instrumẽta naturalia quib⁹ format vocem que repsẽtat ad placitũ ⁊ non naturaliter. ideo bene cõcludit argumentũ q̃ instrumentũ immediatũ virtutis naturalis debet esse naturale. sed non cõcludit de instrumento mediato cuiusmodi ẽ vox siue oro. ¶ Alia difficultas est circa illã pticulam. cuius ptes sepate aliquid significãt. Utrũ scilicet si ista littera. a. imponeretur ad significãdũ tantũ quãtũ hec oratio homo currit. vtrũ esset oratio vel non. Et videtur q̃ non. quia ptes eius nihil significarent cum non habet partes. Et si diceret q̃ ꝓ partes eius vocales nihil significarent: tamẽ ptes eius mentales bene aliquid significarent. Tunc infertur. ergo non est oratio vocalis de qua est hic ad ꝓpositum. ¶ In oppositum arguitur. Equiualet orationi vocali in significando ⁊ in veritate ⁊ in falsitate. ergo est oratio. Ad hoc dicẽdũ

ē q̃ anteq̃ aliqd oratio dicat oz q̃ sit signū distincte repsentatiuū ⁊ pfecte articulatū cuiusmōi nō eēt illa littera. a. p casū positū. ideo nō deberet dici oratio ppter carentiā articulatiōis. qz oz q̃ oratio sit vox apta nata repsentare distincte suum significatū. Sz magis ꝓpie dz dici signū cōplexuz mētaliter. Nec bz ppriū nomē sibi ipositū qz hoc de nouo a modernis inuentū ē q̃ vtiq̃ antiq̃ dcā despiciūt. Et ad rōnem dr negādo ꝛñaz qz ad orationē vocalē de qua ē hic ad ppositū requiritur nomen ⁊ verbum. Uel saltem plures voces significatiue requiruntur quod non fit in ista.

Sed contra pdicta arguit. primo sic. nullū cōplexū pōt diffiniri. sz oratio est qd cōplexū. g̃ male hic diffinitur. maior pz qz nullum ꝛplexū bz vnū eē. Secō arguitur sic Curro pluit tonat ⁊ similia sūt orationes ⁊ tñ partes eaz sepate nihil significāt. g̃ diffinitio orationis est mala. Tertio arguitur sic. Oīs vox significatiā bz aliqd ppriū significatū. sz oratio nō ē hz eo q̃ significat rōne suarum ptium. g̃ male dr q̃ oratio est vox significatiua. Quarto arguit sic. Significās de necitate nō significat ad placituz: sz illa oratio hō currit in ꝓma eius significatione significat hoinem currere nec pōt aliud significare. ⁊ similiter quelibet alia oratio. ergo oratio non significat ad placituz.

Ad rationes Ad primā dr q̃ oratio sūdamētaliter accepta ē qd ꝛplexū nec hic diffinitur. sz oratio formaliter capta ē qd cōplexū. ⁊ sic hic diffinitur. ¶ Ad secdaz dr q̃ ille d virtute sermonis nō sūt orationes qz partes eaz sepate nihil significāt. tñ de bonitate intellect⁹ suppositis virtualr i ipis intellectis sr orationes ⁊ ptes eaz sepate eo modo intelligēdo aliqd significāt. ad ttiā dr q̃ lz oratio trahat suū significatū ex suis ptib⁹ cātr. tñ nō bz ipm formalr a ptib⁹. sz bz ppriū significatū rōne ꝛpōnis suaz ptiū mediāte ꝛceptu ꝛplexo. Et hoc pōt patere manifeste qz i cōditiōalib⁹ stat aliqd ppōnez eē vam. ⁊ tñ oēs suas ptes eē falsas videlicet d ista. si asin⁹ volat asin⁹ bz alas. Ad quartā dr ꝛcedēdo maiorē ⁊ distinguēdo minorē vel q̃ significet ad placitum p ⁊ p se vel rōe suaz ptiū. tē dico q̃ significat ad placitū ratione suaz ptiū ⁊ nō ꝓmo ⁊ per se.

Orationum alia perfecta alia ipfecta Perfecta ē illa q̃ pfectū sēsū gñat i animo auditoris vt hō currit. Imperfecta ē illa q̃ ipfectū sensuz gñat in aio auditoris. vt hō albus. Orationuz pfectaz alia idicatiua vt hō currit. alia ipatiua vt petre fac ignē. Alia optatiua vt vtinā essez bonus clericus. Alia cōiūctiua vt si veneris ad me dabo tibi equum Alia deprecatiua vt miserere mei deꝰ Harum autem orationum sola indicatiua dicitur esse propositio.

¶ Circa hūc textū notādū est ꝓmo q̃ postq̃ auctor posuit diffinitionē orationis. hic ꝛtir ponit diuisionē eiꝰ diuidendo i orationē pfectā ⁊ ipfectaz Cuiꝰ diuisionis ratio est. Quia oīs oratio representat aliquē sensū. vt g̃ talis ē pfectus vel ipfectus Si pm sic est oratio pfecta. si zm sic est oratio imperfecta. Uñ sēsus pfectus ē qui cōplete ēmiat actū itellectꝰ nō suspēdens aium audientis. vt cuz dr hō currit. ibi est sētentia pfecta nō requirēs additionē alteriꝰ vt itellectꝰ ibi gescat. Et tātuz valet sensus pfectus sic sentētia pfecta siue notitia per quam scit vez alteri iesse. Sz sensus ipfectꝰ ē sētētia ipfecta. q̃ ñ pfecte termiat actū itellectꝰ sed alio idiget vt pficiat vt dicēdo hō albꝰ. Et nō accipit hic sēsus ꝓ potētia sēsitiua aie. sz accipit sensus ꝓ sētētia q̃ ē significatio orationis. Uñ oratio pfecta sic diffinit. ē illa q̃ pfectū sensuz gñat in aio auditoris id est i itellectu. Per hoc enim q̃ oratio psentat auditui mediāte spēcreferr ad itellectū. ⁊ itellectus cognoscēs significationē terminoruz apphendit p illā spēz sensum orationis. Et ita oratio pfecta mediāte similitudie gñat sēsū pfectū id ē cōceptū cōplexū pfecte terminātē actū itellectꝰ. Sz oratio imperfecta est que imperfectum sensū generat i animo auditoris. i. i intellectu audientis.

Secundo sciendum est q̃ oratio perfecta diuiditur scilicet in orationem indicatiuam. imperatiuam. optatiuam. ⁊ coniunctiuam. ⁊ deprecatiuam. Quaz sufficiētia sic habetur. Quia omnis oratio perfecta explicat sensum perfectum. vel ergo explicat conceptum intellectus vel affectum. Si conceptum. hoc est dupliciter. vel explicat talez conceptum determinate ⁊ sic ē indicatiua. vt dubitatiue ⁊ ꝛditionalr ⁊ sic ē diūctiua. si explicat affectum mētis. hoc est duplr. vt ptinet ad affectū cōcupiscibilē. ⁊ sic est oratio optatiua. vt ad ira scibilē. ⁊ hē duplr. vel d notat iperiū. ⁊ sic ē ipatiua. vel d ꝓcatione q̃ fit ad superiores. ⁊ sic est deprecatiua. ⁊ hec est diuisio generis in suas species sicut est precedens.

Tertio sciendũ ē ꝙ oratio idicatiua est illa cui⁹ principale ⁊ bũ est idicatiui mõi ⁊ presẽtis temporis saltẽ. ⁊ maxime illa dr̃ idicatiua. Cuius alie orationes i qbus ē ⁊ bũ idicatiui mõi ⁊ alterius tpis sint idicatiue. tũ sẽ min⁹ ꝑncipales. Sz oratio iperatiua ē illa cui⁹ ⁊ bũ ꝑncipale est iperatiui mõi. ⁊ sic de alijs. Et qr̃ ⁊ bũ indicatiuus ē ceteris pfectius ideo oratio idicatiua ē ceteris orationib⁹ digni or ⁊ pfectior. Uni sola indicatiua significat vex vl̃ falsũ: eo ꝙ alie ñ dicit aliqd dr̃terminate eē vel nõ ē ideo sola illa dr̃ eē ꝑpositio siue enũciatio. ⁊ sic alie orationes pfecte ab indicatiua ptinẽt ad grãmaticã vel ad rẽthoricã quãtũ ad vsuz quia sũt apte ad persuadendum. Ex quibus apparẽt diffinitiones diuisiõis mẽbroꝝ orationis

Sed contra ꝑdicta arguit̃. Primo sic. oē illud ē pfectũ cui nihil dest de requisitis ad suũ ꝛplemẽtũ. sz oīs oratio habet debitã ꝛpositionẽ materie ⁊ forme. ḡ oīs oratio ē pfecta. ⁊ sic predicta diuisio est mala. Cz⁹ arguitur sic. Nihil ē pfectũ cui põt fieri additio: sed cuilibet orationi põt fieri additio. g⁹ nulla oratio est perfecta. ⁊ sic diuisio est mala. Cz⁹ arguitur sic. Nulla enũciatio agit i intellectu audiẽtis. g⁹ nulla generat sensũ pfectũ in itellectu auditoris. ans pz. qr̃ itellect⁹ ē ipassibilis. g⁹ nõ agit in ipz. Quarto sic arguit̃. oratio optatiua significat verum vel falsũ. vt ista. ego vellẽ esse bonus clericus. g⁹ male dr̃ i textu ꝙ sola idicatiua significat vex vl̃ falsũ

Ad rationes ad primã dr̃ ꝙ licet oīs oratio possit dici pfecta perfectione illa q̃ resultat ex cõpositione materie ⁊ forme eius. nõ tũ oīs oratio ē pfecta pfectiõe finis. qr̃ nõ represẽtat cõceptũ ꝛplexũ pfecte ẽminantem actũ itellect⁹. Ad z^m dr̃ ꝙ aliquid dr̃ vel põt dici pfectũ duplr̃. Uno mõ simplr̃ ⁊ extra genus cui penit⁹ nulla põt fieri additio. ⁊ sic solus deus ē pfectus. Alio⁹ aliqd dr̃ pfectũ in genere vel spẽ. ⁊ sic oratio bene dr̃ eē pfecta cũ ei nõ possit fieri additio essentialis ⁊ necessario requisita ad ꝗ ꝙ sit sub tali genere vel specie. Ad 3^m dr̃ ꝙ licet intellectus nõ sit passibilis passiõe corruptiua. ē tñ passibilis passione perfectiua cũ possit multis ꝛcepti bus pfici. Ad 4^m dr̃ ꝙ illa nõ significat p̃ ⁊ per se vex vel falsũ nisi rõne oratiõis indicatiue puta i virtute huius. volũtas mea est ꝙ ego sim bonus cleric⁹. ⁊ ita dicendũ est de oīb⁹ alijs ab idicatiua.

Propositio ē oratio vex vl̃ falsũ significãs idicãdo. vt hõ currit

Circa hũc textũ notãdum ē p̃ ꝙ postq̃ determinatũ ē de ptib⁹ ꝑpositionis. ⁊ de oratiõe q̃ ē genus enũciationis. hic ꝛsir̃ dr̃terminatur de ipa enũciatiõe de q̃ ꝑncipalr̃ itẽdit in ꝗ tractatũ. Et p̃ diffinit ipaz sub noĩe ꝑpositionis ꝗ nõ. ꝑpõ est oratio vex vel falsũ significãs idicãdo. In qua diffinitõe ponit̃ oratio loco generis: Et ponit̃ vex vel falsũ significãs. ad dr̃az orationũ ipfectax. ⁊ ponit̃ indicando ad dr̃iaz aliax orationũ pfectax ab indicatia. ⁊ etiã qr̃ nulla illax significat p se vex vl̃ falsũ. ideo ponit̃ idicando ad maiorẽ explicationẽ. s. ad ostẽdendũ ꝙ sola idicatiua dr̃ ꝑpõ. vñ ꝑpositio ⁊ enũciatio sũt idẽ fm rẽ sz distinguuntur ratione formali. nã dr̃ enũciatio iquãtũ p ipam enũciatur mẽtis cõceptus. sz dr̃ ꝑpositio inquãtũ ponit̃ p alio sez p cõclusione iferẽda. ⁊ ideo distinguũt̃ rõne formali sz sunt idẽ fm rem. Et qr̃ ꝑpõ est nob notior enũciatione ideo diffinit̃ enũciatio sub nomine ꝑpõnis. vñ ab Ari. p̃ pyarmenias sic diffinit̃ enũciatio. enũciatio ē oratio i q̃ vex vl̃ falsũ ē:

Secundo sciẽdũ ē p declaratiõe diffinitionis ꝑpõnis ꝙ ꝑpõ põt capi duplr̃. Uno⁹ p se significato. ⁊ tũc ē relatio rõis fundata i aliq ꝛplexo significante vex vl̃ falsũ cõparata ad suũ significatũ ꝛplexũ. Alio⁹ capit̃ pro denoiato. ⁊ sic vox ꝛplexa vex vl̃ falsũ significãs dr̃ eē ꝑpositio. Itẽ est aduertendũ ꝙ significare vex ē significare ita eē sic̃ est vel significare ita ñ eē sic̃ ñ ē. ex^m p̃mi. vt hõ ē aĩal. ex^m scõi vt hõ ñ ē asin⁹. sz significare falsũ ē significare aliqd eē alit̃ q̃ sit. vl̃ ñ eē ita sic̃ ē. ex^m p̃mi vt hõ est asinus. Exẽplũ scõi vt hõ nõ est aĩal. ⁊ dr̃ ꝑpõ significare vex qñ repsẽtat suũ significatũ vl̃ aliquã ꝛpõnez adequate ⁊ codẽ mõ sic̃ ē. ⁊ p oppositũ dr̃ significare falsũ. Aduertẽdũ ē vlteri⁹ ꝙ diuersimode aliq exponũt illã pticulã indicãdo. qdã enim sic exponũt indicãdo. i. idicatiui mõi. ⁊ munit̃ sic exponit̃. alio mõ põt sic exponi idicãdo. i. asserẽdo. qr̃ oīs oratio q̃ significat vex vel falsũ assertiue dr̃ ꝑpõ. et dicũt isti q̃ sic exponũt ꝙ ista pticula addit̃ propẽ orationes iterrogatiuas. vt ista. vtx celũ mouet̃ vtx asin⁹ currit vel nõ. ⁊ sic de alijs q̃ñ significãt. vex vel falsũ. ex q̃ põt patere itellect⁹ diffinitiõis ꝑpositiõis ꝗ nõ. ꝑpõ ē oratio nõ interrogatiua q̃ hz p fũdamẽto ꝛplexũ vex vel falsũ significens ex q̃ iferi ꝙ alie orationes ab idicatia nõ sẽt ꝑpõnes. Secundo infertur ꝙ oratio interrogatiua non est propositio quia non significat verum vel falsum. Et si arguatur. partes orationis interrogatiue significant verum vel falsum. ergo oratio interrogatiua significat verum vl̃ falsum

aīs pz. qz ptes isti⁹ oīonis vtꝫ hō currit vel nō currit. significāt verū vel falsū. Rndetur negādo aīs: z ad ꝓbationē dr q ille p se sūpte verū vel falsum significant. sz vt sumunt sub mō iterrogatiuo non significant verū vel falsū. Et si quera vtrū circulus pēdens ante tabernā repūtans vinū vendibile sit ꝓpō. vel nō. Et videt q sic. qz significat verum vel falsū. ergo ē ꝓpositio. tenet ꝛnātia a diffōne ad diffinitū. Rndet q nō est ꝓpō. qz nō ē oratio. nō. n: sufficit ad ꝓpōnē significare vezꝫ vel falsū. sz requritur q sit oīo q ē distinctiuū signū ꝛcept⁹. Et ad rōnem ꝛcesso aīte negat ꝛnā z ꝛnis qz nō arguit plocū a diffōe ad diffinitū cū aīs nō sit nisi ps diffōis.

Tertio sciēdus ē q circa ꝑdcā mouent aliq dubia. Primū ē vtꝫ hec oīo canis ē substantia. sit ꝓpō. Et videt q sic. quia significat vezꝫ vel falsū vt notū ē. ergo est ꝓpō. In oppositū arguit. eadē ē ꝓpō z ꝓpō vna. ex ꝑmo elencoꝝ. sz illa oīo nō ē ꝓpositio vna. ergo nō est ꝓpositio. minoꝛ ꝓbat. qz ē ꝓpositio plures. Pro dubio ē notandū q sicut ēmin⁹ equocus ꝛsideratus in ordine ad plura significata q significāt mediātib⁹ plurib⁹ conceptib⁹ dr equoc⁹. z idē cōsideratⁿ i ordine ad vnū suoꝝ significatoꝝ qd significat mediante vno cōceptu ē vniuoc⁹. sic est de ista oīone q ipa ꝛsiderata in ordine ad vnū suoꝝ sensuū ꝑcise est ꝓpositio vna z significat vezꝫ vel falsū. Sz illa ꝛsiderata in ordine ad plures sēsus quos repūtat nō ē vna. nec ꝓnis est vera vel falsa cuius i oībus suis sensib⁹ sibi corrndētib⁹ sit vera accipiendo diuisim illos sensus eo q equalet trib⁹ ꝓpōnib⁹ cōiūctis sūptis. Et hoc pz ꝑ sile. naz nō dicit q iste tres ꝓpōnes. hō est aīal. hō ē risibilis z homo ē rōnalis. sint vna ꝓpō vera vel falsa. z sic sitr dicēdū ē de ista. ¶ Scdz dubiū ē. vtꝫ hec oīo homo q est aīal sit ꝓpō. Et videt q sic. qz icludit ꝓpōnē. igr. In oppositū arguit. qz non significat vezꝫ vel falsū. q non ē ꝓpositio. Ad dubiū rndetur q dicta oīo non ē ꝓpō eo q ipa tota non significat vezꝫ vel falsū qd regrit antecz sit ꝓpō. Et ad ratiōez dr q dato q illa oīo icluderet i se ꝓpositionē verā: tamē qz ipa totalis non significat vezꝫ vel falsū. igr ipa totalis nō ē ꝓpō. ¶ Tertiū dubiū ē. que res sit vitas ꝓpositionis. z qd formaliter dr vezꝫ: z vtꝫ distinguat a ꝓpōe. Pro declaratōe supponit ꝑ q vitas ē i reb⁹ z i intellectu diuersimode tm. Primū pz. qz vezꝫ ē obm intellectus. ergo vitas ē in reb⁹. Scdz pz. qz i sola ꝓpositione z diuisione intellect⁹ est veritas vel falsitas ex ꝑ pyarmenias. ergo zc. Dicit autē res vita triplr. Primo. qz ē manifestatiua quātū ē d se cuicūqz intellectui. Scdo qz ē assimilatiua intellectui. Tertio qz fcā assimilatiōe res ē i intellectu sic cognitū ē i cognoscēte q. Supponit scdo q duplex ē vitas i intellectu scilicet ꝑm duplicē intellect⁹ opatōez ꝑz quā intellectus nat⁹ ē ꝛsormari obo vt mensuratū mēsure ex gnto methaphysice. Unde icōplexa ē ꝛsormitas act⁹ simplicis ad obm itelligibile simplex. Sz vitas cōplexa ē ꝛsormitas notitie siue act⁹ ꝓplexi ad obm ꝓplexuz. Pri⁴ eni ē icōplexa z ē i actu simplici. z⁴ vo i actu ꝓplexo. Tunc bis suppositis rndetur ad dubiū. Et ꝑmo ad ꝑmā ptē q vitas ē formalr relatio q habet ꝑ fundamēto notitiā z ꝑ termino obm intelligibile. Quātū ad ꝑz ptē dr q act⁹ intellectus ē subm quo scilicet intellect⁹ formalr denoiatur ver⁹ cū sit subm qdā illi⁹ respcūs. Un notitia exrnis i intellectu aut aliqd ipi⁹ notitie ē rō formalr siue dā diveritatē siue ipaz ꝛsormitatē. z sic pz q intellect⁹ dr formalr ver⁹ cū sit subm qddā vitatis. Ad ꝛtiam partē dubij dr q distinguit ab ipa ꝓpōne. z se bz vt accnis vel vt accntale respcū ꝓpōnis. Et si qratur vtꝫ vitas sit i re. Ad ꝑ breuit rndet ꝑ distictōez. qz duplex ē vitas. s. vitas fūdamētalis q ē aptitudinalis ꝛsormitas qditatis ad intellectū. Et talr nō distinguit realr ab ipa qditate rei sz bn ex nā rei. nec ipa res ꝑ mō ē ꝓpe cā ipi⁹ vitatis cū nihil causet seipz. Alia ē vitas formalr z ē ipa ꝛsormitas actualr rei i intellecte ad intellectū. z sic ipa res ē bn cā ipi⁹ vitatis qz se bz vt ēmin⁹ relatōis. mō relatio cēntialr depēdet a fūdamēto z ēmino. Et tē rndet ad qsitū q veritas formalr ē i re vt i ēmio vt vt i cā. sz ē i intellectu vt i subō. qd pz. qz ꝓpa pfectio intellect⁹ ē i intellectu. sz vitas ē ꝓpa pfectio intellect⁹. igr ē i intellectu. maiō pz. qz ꝓpa pfectio nō ē separata ab eo c ē ꝓpa pfectō. z mioꝛ ꝓbat qz vitas ē finis sciaꝝ speculatiuarum que sunt in intellectu. ergo zc.

Sed contra predicta arguitur ꝑ sic. In nulla bona diffinitōe dbēt poni opposita. sz i ista ponit opposita. s. vezꝫ z falsū. q diffinitio nō ē bona. z⁰ arguit sic. ꝓpō sp repūtat suū significatū ad qd ipsita ē ad significādum vt hec ꝓpō. hō currit sp significat hoiez currere siue currat siue nō currat. q ois ꝓpō ē va. z nulla est fta. 3⁰ arguit sic. ens z vezꝫ ꝛuertūt. sz ois ꝓpō ē ēs q ois ꝓpō ē va z ꝑ ꝛnis nulla est falsa. 4⁰ arguit sic. Ois ꝓpō significat vezꝫ vel flz. sz nō ois ꝓpō est ēs sicat vezꝫ. q ois ꝓpō significat flm. ꝛnā pz qza tota diffūctia cū ōstructōe vni⁹ ptis ad affirmatōez alterius est bona consequentia.

Ad rationes Ad primam

vel q̃ opposita vt opposita sint nõ debẽt poni in ea dẽ diffõne. sed si cõsiderent inquãtũ circũloquuntur nobis vnã vriaz possũt bñ poni i eadẽ diffõne. Uel dicit q̃ possũt poni disiũctiue in eadẽ diffõe nõ tamẽ copulatiue. Ad scdaz vel q̃ oratio non vel vna eo q̃ repñtat suũ significatuz absolute. sz qz ipa repñtat ipz adeq̃te z cõformiẽ sicut est i re. Ad ttiã vel q̃ ois ꝓpõ ẽ vera veritate entis sz nõ vitate ꝓpõnis q̃ vel eẽ veritas formal. Ad q̃rtã vel distinguẽdo añs. qz vel ẽ vna ꝓpõ disiũctiua z sic ꝓcedit ñtia z negat ñs. qz sicut ipz ẽ falsũ ita z aiis. Si vo sit de disiũcto extremo negat ñs z ñtia. nec ibi arguit a tota disiũctiua cũ destructõe vni ꝓtis ad affirmatõez alti. sz ꝓmittit fallacia figure dictõis arguẽdo a sẽsu ꝓsito vo ad sẽsũ disũ sz

Propositionũ ãt alia cathegorica alia ypothetica. cathegorica ẽ illa q̃ hz subiectũ z ꝑdicatũ z copulã tãq̃z principales ꝑtes sui vt hõ currit. In hac enim ꝓpositione hõ ẽ subiectũ: currit vero ꝑdicatum. Et quod cõiũgit vnuz cũ altero est copula. vt pz resoluẽdo homo currit. idest hõ est currẽs. ibi homo ẽ subiectum z currẽs predicatũ. z illud verbũ est dicit eẽ copula qz copulat vnũ cum altero. Et dicit cathegorica a cathegoriso as. quod idẽ ẽ sic ꝑdico ꝑdicas. vnde dicit cathegorica idest ꝑdicatiua. Subiectũ ẽ illud de quo aliud dicit scilicet ꝑdicatũ. Predicatum ẽ quod dicit de altero scilicet de subiecto.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ ꝑ q̃ ñtr hic Petrus hisp. diuidit ꝓpõnẽ i cathegoricã z ypothetica. Cuius diuisiõis rõ ẽ qz ois ꝓpõ significat vex vel falsũ. vel q̃ talis imediate ꝓponit ex plib̃ terminis. z sic ẽ ꝓpõ cathegorica. vel ex plib̃ oroib̃ z sic est ꝓpõ ypothetica. Et hãc diuisionẽ tãgit Arist. ꝑ piarmenias hoc mõ cũ dicit. Enũciatio enim alia est simplr vna q̃ vel cathegorica. Et alia ẽ cõiũctõe vna que vel ypothetica. ¶ Cõsequẽter ponit auctor diffõnem ꝓpõis cathegorice hoc mõ. Propõ cathegorica ẽ illa q̃ hz subiñ z ꝑdicatũ z copulã tanq̃z ꝑtes ꝑncipales sui. Uñ ꝑ hoc relatiuũ q̃ intelligit genus diffiniti. Et ponit q̃ hz subiñ ꝑdicatũ z copulaz. ad vriaz oronũ impfectaz in quibus non ponitur copula vbalis. Deinde ponit tanq̃z partes principales sui ad vriaz ꝓpõnis ypothetice. que q̃uis habeat subiñ ꝑdicatũ z copulã nõ tamẽ tãq̃z ꝑtes ꝑncipales sui. Unde subz z ꝑdicatũ i ꝓpõne cathegorica hñt rõnẽ matie z copula verbalis rõnẽ forme. naz copula se hz i ꝓpõne cathegorica sicut forma nãlis i corpe nãli qz ipa vnit subiectũ z ꝑdicatuz adiuicẽ que se habent ꝑ modũz matie. In ꝓpõne aũt cathegorica duplex possum̃ repire ꝑdicatum scz matiale z formale. Uñ materiale ẽ illõ qõ vnitur cum subo ꝑ copulã verbalẽ. z tali ꝑdicato nõ repugnat eẽ subiectũ. Sz ꝑdicatũ formale est qõ vnit ꝑdicatũ materiale cuz subiecto z sibi repugnat subijci. Unde ꝑdicatuz materiale z formale q̃ñq̃z distinguunt̃ fm vocẽ hoc est q̃ sub diuersis vocibus importentur vt hõ ẽ aial. quandoq̃z vero nõ distinguuntur fm vocẽ. sp tñ fm rem vt homo currit.

Secundo Sciendũ est q̃ cuz in oi ꝓpõne cathegorica enunciat̃ aliqd de aliquo iõ in qualibet tria regrunt̃. Primo illõ de quo aliqd dicitur scz subiectuz. Scdo illõ qõ vel ñ alio scz ꝑdicatũ mãle. Tertio illud ꝑ qõ vel mediãte quo vnum dicit̃ de alio scz copula. Et vel cathegorica. i. ꝑdicatiua. Et si dicat̃ aliq̃ est cathegorica in qua illa tria pri̇enumerata nõ reperiũtur. ergo male dictum est q̃ in ipsa tria reperiuntur. Pro solutõe illius ẽ aduertendum q̃ duplex est ꝓpositio cathegorica. quedaz est de est secũdo adiacẽte in qua nõ ponit̃ aliud predicatũ materiale preter istud verbũ est expressũ z sic semp ꝑdicat exñtiaz. qõ patet qz habet resolui in est z suũ ꝑticipiũ scilz ens ꝑticipi aliter sũptuz qõ tñ valet sic exñs. Alia ẽ ꝓpõ de est tertio adiacẽte in qua ponit̃ aliõ predicatũ ab illo vbo est. vt i hac ꝓpõne homo ẽ aial. z istud verbũ est tertiũ adiacens saltẽ in ꝓpõnib̃ necessarijs nunq̃z ꝑdicat exñtiaz ita q̃ valeat ñia. hõ ẽ aial. ergo hõ ẽ. sz solũ ꝑdicat iclusionẽ eẽntialem vel vnionẽ ꝑdicati cũ subo. Et vel ꝓpositio de est tertio adiacente nõ q̃ tale verbũ ponat̃ i tertio loco sed quia ad formandũ ꝓpõnẽ illã oz ꝑhabere ꝑdicatum z subiectũ. z deide his habitis oz mediãte copula ipa coniungere. Tñc dicit q̃ q̃uis i q̃libet cathegorica illa tria repiunt̃ vtualr tñ ñ sp formalr. vt pz resoluẽdo ꝓpões de ẽ scdo adiacẽte.

Tertio Sciẽdũ ẽ q̃ hic ñtr ad maiorez declarationẽ diffinitionis ꝓpositionis cathegorice auctor diffinit subz z ꝑdicatũ. Unde subz ꝓpositionis est illud de quo aliqd dicitur scz ꝑdicatum. Sed ꝑdicatũ ẽ quod dicitur de alio. s. de subiecto. Et qz subiectũ z ꝑdicatum sunt correlatiua ideo diffinitur vnũ per reliquũ. Unde sub-

etiā dr pdicati subiectū. z pdicatus dr subiecti pdicatū. Subm̄ tm̄ z pdicatū possūt sumi duplr. Uno modo formalr p se significato: vt sic ipor tent duas intentiones scōas vel relationes rōis que habēt p fūdamento rē que subijcir z p termino rez que de alio dr vel econuerso. z isto modo ibi diffinitur. Alio mō subm̄ z pdicatū prit sumi p dno/ minato. z isto mō non hic diffinitur. Et si dicat. ille intentiones scōe scz subm̄ z pdicatū non sūt in gnc. ergo ñ prit diffiniri. ōnia pz. qz diffō dz dari p genꝰ z dñiā. Et añs pbat. qz sola entia realia sūt i pnto vt pz ex 5° metaphice. Ad ꝶ dr q huiusmodi rela/ tiōes z scōe intentiōes nō sūt i gnc p se. prit tm̄ denoia tiue reduci ad genꝰ relatōis vt pz ꝶz doctorē sub/ tilē octaua distictōe tij sniax. ¶ Sz iux pdcā mo uet vna difficultas vtx. s. negatōes z signa vlia z pticlaria sint ptes subi. Silr dubitat vtx iste ppō/ nes. Tm̄ aial ē bō. Magro legēte pueri pficiūt. z sic de silib ꝰ sint cathegorice vel ypothetice. ¶ Ad pmā dr q sig vlia z negatōes nō sūt ptes subi si se rētur i pncipio ppōnis z ab ipis ppō sumat qztita tē suā. sz bū sūt ptes subi si ponātur iter ptes subi. z ppō ab illis nō sumat suā qztitatē. vt videz oēm boicz ē equꝰ. ibiꝶ signū oēz ē ps subi. Et ēt q sint ptes pdicati pz. qz nisi sit sic iste nō cēnt ōdictorie. sortes ē oīs bō. z sortes nō ē oīs bō. qz āmotis illis signis i talib ꝰ ppōnib ꝰ vel saltē i sīlib ꝰ ille sit starēt i vitate z falsitate. Oīs bō ē oīs bō. z gdā bō non ē oīs bō. nisi illud signū oīs cēt ps pdicati. qz hec cēt falsa gdā bō non ē bō. Sz q i istis oīs bō currit. ali qs bō nō currit i qb ꝰ hec signa nō ponunt iter ptes subi nō sūt ō itegritate eiꝰ. probatur. qz ppōes ōdi ctorie debēt cē de eodem subo qō tū ñ cēt si ipa si gna cēnt ptes subi vt notū ē. Ad aliud dum rndetur q ista. tm̄ aial ē bō z sibi sile formalr sūt cathego rice. qz bnt subz pdicatū z copulā tāqz ptes pncipa les sui. Sz virtualr z equaleter icludunt duas ca thegoricas. De scōa vo ppōne dr q ista ñ est cathe thegorica sz ē ypothetica vel imediate reducibilis ad ypothetica z sic enim resoluitur pueri pficiunt dum magister legit.

Sed contra pdcā arguit. Primo sic. In bona diffione mēbra debēt cē opposita. sed i ista diuisione mēbra ñ sūt opposi sita cū vnū ōtineat in alio qz cathegorica ōtinetur i ypothetica. g diuisio nō ē bona. z° arguit sic. tm̄ sūt due ptes pncipales oīonis scz nomē z vbū. g ppō cathegorica nō hz tres ptes pncipales. Tertio ar guit sic. subm̄ z pdicatū opponunt. g pdicatū nō pt vere dici de subiecto. g z c. 4° arguit sic. In hac p positione hō ē hō. hō ē subm̄ z tm̄ de ipo non pdica tur aliud cuz idē non sit aliud a seipo. ergo diffinit subiectum qō est de quo aliquid dicitur.

Ad rationes Ad pmaz concedit maior z negat minor. z ad pbatōz dr q vnū non ōtinet i alio formalr lz bn mālr vnū i alio ōtineat. Ad z^am dr q tātū sūt due ptes oīo/ nis ēntialr z specifice distincte scz nom z vbū. tm̄ st ptes mālr distincte vt plā noia z plā verba. Ad 3^am dr q pdicatū z subiectuz capta formalr quo ad il las intētōes opponūtur relatiue. iō hec ē falsa. subz ē pdicatū. Si tamē accipiātur p denoiatis sic nō opponūtur. z vnum pt vere de alio pdicari. vt hō est aial. Ad 4^am dr q lz pdicatū non sit aliō a sub iecto realr est tm̄ aliud fm situ z numer. z ꝶ sufficit qz non capitur hic aliō vt dic distictionē ēntialē.

Propōnū cathegoricarz alia vlis. alia pticlaris. alia idefinita. z alia singlaris.

Propō vlis ē illa i q subijcit tmin ꝰ cōis signo vli determinatus. vt oīs hō currit.

Termin ꝰ cōis ē qui apt ꝰ nat ꝰ ē pdicari de plibus. vt hō de sorte z de platone.

Signa vniuersalia sunt hec. oīs nullus quilibet uenter z similia.

¶ Circa būc textū notādū est p q diuisa ppōe pe nes subaz ei ꝰ: hic ōnr auctor diuidit ip sā z potissi/ me illā. que est de simplici subo in ppōnē vniuersa lē singularē particularē z idefinitā. q diuisio ē da/ ta penes ei ꝰ qztitatē. Et bui ꝰ diuisionis sic br suffi cietia. qz i oī ppōne cathegorica de subo simplici seu icomplexo subijcitur tmin ꝰ cois vel discretus discrete tēt ꝰ. Si z^m sic ē ppō singularis. Si pmū hoc est triplr. vel subijcitur termin ꝰ omnis sine si gno z sic ē idefinita. vel cū signo. z hoc duplr. vel cum signo vniuersali z sic est ppositio vniuersalis: vel cum signo pticulari z sic est ppositio pticula/ ris. Unde quātitas ppositionis ē quedā pprietas ppōnis cathegorice sibi oueniens ratione subi eo q tenetur vniuersalir vel pticularir idefinite vel singulariter. Et notāter dr ppōnis cathegorice. qz ppositionib ꝰ ypotheticis ñ ouenit hre quātitatez. Notanter eriā dr oueniens ppositioni cathegori ce ratione sui subiecti. qz quātitas ppositionis nō attendit ex pte pdicati sz ex pte subiecti. Ratio ē qz propositio redditur quāta p aduētū signoz vni uersaliū vel pticulariū. que ppre loqndo adueni unt subiecto z non sūt de itegritate eiꝰ. s. subiecti. sz ipa non adueniunt pdicato. ergo tm̄ sūt partes

pdicari. Et ñ capitur ꝗ quãtitas prope pro magnitudine aut extẽsiõe corpali. sz capitur methaphorice ad similitudinem quãtitatis discrete. qz sic q̃titas discreta ẽ multitudo ex plurib⁹ vnitatibus aggregata. ita ẽ min⁹ cõis i secõtinet multa suppo⁴ p q bus i ꝓpõne tenetur. Uñ duplices sũt ꝓpositões cathegorice. q̃dã sũt de simplici subo z sunt ille in quibus ponit p subo aliqõ icõplexũ. vt iste bõ est aial. sortes ẽ bõ Alie sũt cathegorice de subo ꝓplexo. z iste sũt multiplices. qz q̃dã sũt õ copulato sbo sic ista. bõ z asin⁹ currit. Alie sũt de ꝓditionato sbo sic ista. bõ z asin⁹ currũt. Alie sũt de disiũcto sbo sic ois bõ vel asin⁹ currit. Alie sũt de ꝓditionato sbo sic ois ꝓpõsi ẽ necia ẽ ꝗa. Alie sũt igb⁹ a pte subi põit aduerbiũ tpale. vt nullũ aial dũ dormit vigilat. Alie sũt igb⁹ ad subñ ponit iplicatio. vt ois bõ q currit mouet. Alie sũ q̃ bñt subñ ꝓplexũ ex adiectiuo z substãtiuo. vt bõ alb⁹ currit. Et alie sunt q̃ bñt subñ ꝓplexũ ex recto z obliq̃. vt cuius lib z bois oculus ẽ dexter. Et sic dz ẽ ꝗus ista diuisio potissime dat õ cathegorica simplicis subi. si tũ sit õ cõplexo subo potit dici q aliqũ ꝓtigit aliquã taliũ p positionũ ee pluriũ quãtitatũ. vt qũ vna ꝓs subiecti tenetur inde z alia vniuersaliter.

Secundo Sciẽdũ ẽ q ꝗ ꝓnr auctor diffinit pm mẽbꝝ hꝰ disionis. s. ꝓpõnẽ vlez cui⁹ diffõ pz i textu. q̃ diffõ sic dz explicari. Propõ vlis ẽ illa i q̃ explicite vel iplicite subijcit termin⁹ cois distribut p signuz vle aut p aliqõ sibi equalens. Dr notãter explicite vel iplicite pp istas ꝓpões. nihil ẽ i bursa mea. z sic de alijs. q̃ sunt vniuersales. z tñ i eis nõ subijcit t̃min⁹ cõis explicite. Dr cõiter tentus ad excludẽduz istas ꝓpõnes. ois bõ ẽ totũ i quãtitate. ois bõ ẽ vle. Et dr distribut⁹ p signũ vle ad excludendũ istas ꝓpõnes. ñ ois bõ currit. ñ null⁹ bõ currit. z sic de alijs sil⁹ b⁹ q̃ñ sunt vles sz ꝓticlares. Per ꝗ ãt q dr. aut p aliqõ equales dñt tales ꝓpões dici vles. ñ q̃dã bõ currit. ñ q̃dã bõ ñ currit z sic õ alij s. vñ sig⁹ vle ẽ sincathegoreuma faciẽs t̃minũ cõez tenẽi p oib⁹ suis suppositis copulatiue. sic i ista ꝓpõne ois bõ currit. bõ ibi distribuit z fit de scẽsus ab eo copulatiue vt sic sortes currit z plato currit. z sic de alijs. g̃ ois bõ currit. Cõseq̃nẽ diffinit auctor t̃minũ cõez hoc modo. Termin⁹ cois ẽ apt⁹ nat⁹ ẽ pdicari õ plib⁹. Que diffõ sic explicat. Termin⁹ cois ẽ q apt⁹ nat⁹ ẽ pdicari õ plib⁹ vniuoce ve z affirmatiue. Notãter dr apt⁹ nat⁹ qz ñ oz q actu pdicet õ plurib⁹. Dr et vniuoce pp terios singulares q pñt pdicari õ plurib⁹ equoce. Dr et ve z affirmatiue qz t̃mius singulares põt pdicari õ plib⁹ ve z negatiue vt dicẽdo asin⁹ ẽ iohes. plato ñ ẽ guillerm⁹. Ultimo alq addũt hẽc pticulã õ plurib⁹ supponẽtib⁹ p reb⁹ ẽntialr distinctis. Et dz itelligi terminũ ee aptũ natũ pdicari õ plurib⁹. s. i diuersis ꝓpõib⁹ z nõ i eadẽ ꝓpõne. Uñ tres sũt termi coẽs. qdã sũt q actu bñt pla supposita vt bõ. Alij sũt termi cões q actu ñ bñt plura supposita exñtia sz p potẽtiã nãlẽ pñt bre pla suppo⁴ vt rosa i hyeme ñ bz plura supp⁴ exñtia. tñ alio tpe p potẽtiã nãlẽ bz plura suppo⁴. Alij sũt termi cões q actu ñ bñt plura suppo⁴ nec pñt bre p potẽtiã nãlẽ. tñ p potẽtiã supnãlẽ z quãtuz ẽ ex se repugnat habere plura supposita vt sol luna.

Tertio Sciẽdũ ẽ q ꝗ ꝓnr Petr⁹ hispanus exẽplificat de signis plib⁹ dicẽdo. signa aũt vlia sũt hec. ois null⁹ glibz z sic õ alijs. Sz qz signa sũt ĩ multiplici dñia. iõ ad maiorem eorum notitiã bñdã ponunt aliq̃ diuisiones ipsorꝝ. Uñ signorꝝ q̃dã sunt vlia vt ois null⁹. z q̃dã pticularia. vt quidã z alter. Et oueniũt i hoc q dicũt dispõnem subi i ordine ad pdicatũ. seu õterminãt itellectum ad capiẽdũ terminũ cõez cui addunt ĩ aliq̃ ꝓpõne Sed differũt in hoc qz signum vniuersale determinat intellectũ ad capiendũ terminum cõmunem cui addit p oib⁹ suis suppositis copulatiue. z sigm pticulare p oib⁹ suis suppositis disiũctiue. Signorum vno vliuz q̃dã sũt negatiua vt null⁹ nihil. z ista distribuũt terminũ z reddũt ꝓpõnẽ negatiuã rõne negatõis iclusẽ i eis vt dicẽdo. null⁹ bõ currit. Alia sũt affirmatiua. vt ois. Itẽ signorꝝ vliuz distributiuorꝝ q̃dã sunt distributiua substãtie. Alia sũt distributiua accũtis vt quãtũlibet q̃lelibet. Itẽ signorꝝ distributiuorꝝ sube q̃dã distribuũt p ptibus subiectiuis vt ois. Alia p ptib⁹ itegralibus vt totũ capiendo totũ sincathegoreumatice vt dicẽdo tot⁹ sortes est mior sorte. qz ibi fit distributio p ptib⁹ integralib⁹ sortis. Itẽ signorꝝ distributiuorꝝ p ptibus subiectiuis q̃dã distribuũt p duob⁹ tãtũ vt vter z neuter qõ accipit t̃ pro plurib⁹. Itẽ signorꝝ vliuz q̃dã icludũt terminũ sue distributõis z q̃dã ñ. Itez signorꝝ vliuz q̃dez sũt absoluta z sũt illa q̃ in sua significatione ñ icludũt relatiuũ illi⁹ termini quẽ distribuunt sicut ois z glibet. Alia sũt que icludunt relatiuũ vt qcqd qõ tm̃ valet sic oẽ illõ qõ. z qcũq sicut ois qui. iõ vocant geminata. qz i oronc i q̃ ponũt regrit duplex ꝗbũ. sic i ista qcqd currit mouet

Sed contra predicta arguitur. Primo sic. Membra diuisionis p positionis cathegorice non sunt opposita. ergo diuisio nõ ẽ bona. Secũdo arguitur sic. in illa ꝓpõ

ne cuiuslibet hominis asinus currit, ꝛ similiter neutrum oculum habendo tu potes videre. subijcitur ẽius cõis sig̃ vt ꝛ ot̃ermiat⁹. ꝛ tñ ñ sũt vlẽs. g̃ diff⁹. ꝑ põis vlis ñ ẽ bona. 3⁹ arguit̃ sic. ⁱ⁴ ẽ vlis. nihil ẽ in bursa mea. ꝛ tũ i ea ñ sbijcit̃ ẽius cõis. sz tñnõ sim vlẽ. s. nihil. g̃ ō diffinitõez. 4⁹ arguit̃ sic. oẽ vlẽ ꝑdicatur de multis. nullum signũ predicatur ō multis. ergo nullum signum est vniuersale.

Adrões Ad ꝑmã dr̃ negãdo aõs. ꝛ ad ꝓbatõez dr̃ ꝙ ꝓticularis forat̃r ñ otiet̃ i vl̃i q̃uis bñ mãl̃r vtual̃r. Ad ꝓa3 dr̃ ꝙ tales ꝑpões ex ꝓte sbi enũciatõis sũt ꝓticulares vel singulares. sz ex ꝓte sbi distributõis sũt vlẽs. iõ ille ñ st̃ simplicis q̃titatis qꝛ ñ sũt simplicis sbi. Ad ẽtiã ꝛcedit̃ maiꝛ ꝛ distinguit̃ miꝛ. vt exp̃sse vt̃ equaleter ꝛ subintellcẽ. ꝑ ꝛcedit̃ minꝛ. ꝛ⁹ negat̃. Ad q̃rtã ꝛcedit̃ ꝙ nullũ sim dr̃ vlẽ in ꝑdicãdo. sz bene dr̃ vniuersale in distribuendo. ꝛ hoc sufficit ad ꝟ ꝙ aliqua signa dicantur vniuersalia.

Propõ ꝓticl'aris ẽ illa i q̃ sbijcit̃ ẽius cõis sig̃ ꝓticl'ari det̃miatus. vt qdã hõ currit. Signa ꝓticl'aria st̃ hec. qdã alt̃ aliqs ꝛ silia. ꝓpõ idefinita ẽ illa i q̃ subijcit̃ t̃min⁹ cõis sine sig̃ vt hõ currit.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ ꝑ ꝙ postq̃ auctꝛ ō t̃miauit ō ꝓpões vl̃i q̃ iter oẽs ꝓpões sbz pfectiozẽ q̃titatẽ. ꝟ ñr ponit diffinitionẽ ꝓpõis ꝓticularis q̃ clare pz i tex. i q̃ ponit̃ ꝟ relam illa referẽs gen⁹ diffiniti. ꝛ ponit̃. i q̃ sbijcit̃ ẽius cõis. ad dr̃iaz ꝓpõnis singl'is. Ult⁹ ponit̃. sig̃ ꝓticulari det̃minat⁹. ad dr̃iaz ꝓpõis vlis ꝛ idefinite. ꝛ sic tota diffi⁹. dz conformiter itelligi sic̃ diffi⁹. ꝓpõis vlis sic ꝙ ibi requiritur ꝙ ibi sit ẽius cõis cõiter tẽr⁹ sig̃ ꝓticulari determiat⁹ aut aliq̃ alio equalẽte ñ ipedito ꝑ negationẽ aut ꝑ aliqd aliõ. vñ ꝓpõ ñ dr̃ ꝓticularis eo ꝙ sbz suppõat ꝑ vna suaz ꝓtũ sbiuaz ꝑcise. qꝛ i ꝓpõe ꝓticulari sbz supponit disiũctiue ꝑ oib⁹ suis suppositis. Sz dr̃ ꝓticularitas qꝛ ad veritatẽ ei⁹ sufficit ꝙ ꝑdicam illi⁹ ꝓpõis ve ꝑdicet̃ ō aliq̃ partiũ sbiuaz. vñ t̃min⁹ cõis q̃tũ ẽ ō se ñ hz maiozẽ ō t̃miatõez ad stãdũ ꝑ oib⁹ suis suppositis copulatiue q̃ ꝑ aliqb⁹ vel ꝓ oib⁹ disiũctiue. iõ ad limitãdũ itellectũ ad ꝟ ꝙ capiat ipz ꝓ oib⁹ vl̃ ꝑ aliqb⁹ suis suppositis ꝛcuiẽtissima ẽ tal̃ dispõ signoz.

Scdo sciẽdũ ẽ ꝙ ꝟ ñr auctꝛ ō terminat ō propõe idefinita ponẽdo ei⁹ diffinitionẽ q̃ talis ẽ. ꝓpõ idefinita ẽ illa i q̃ subijcit̃ t̃min⁹ cõis sine sig̃. vt hõ currit. ꝛ dr̃ idfinita. qꝛ t̃min⁹ cõis sũpt⁹ sine sig̃ ñ ōterminat̃ ad aliq̃ suppõez ꝑt. n. aliqñ suppone simplr̃ ꝛ aliqñ ꝑsonalr̃ vl̃ mãl̃r. vt hõ ẽ spẽs. hõ ẽ aial. vl̃ hõ ẽ dictio dissilaba. vl̃ dr̃ idefinita ab aliqb⁹ ñ qꝛ determiate ꝛ finite q̃titatis ñ sit. qꝛ oiꝛ ꝓpõ ẽ finite ꝛ determiate q̃titatis. sz dr̃ idefinita. qꝛ sbz ci⁹ ñ ōtermiatur ꝑ aliqõ sim vlẽ vl̃ ꝓticulare. ꝛ ita lz sbz teneat̃ det̃miate ꝑ aliq̃ tñ ad vificatõez locutõis. tñ tenet̃ idet̃miate q̃tũ ad modũ enũciãdi. eo ꝙ ñ determiat̃ ꝑ aliqõ sim vlẽ vel ꝓticulare. ꝛ dissi⁹. ci⁹ dz ꝛformiter itelligi sic̃ diff⁹. ꝓpõis ꝓticl'aris ꝟ mõ. ꝓpõ idefinita ẽ illa i q̃ sbijcit̃ t̃min⁹ cõiter tẽr⁹ sine sig̃ q̃tificãte. aut aliq̃ alio sibi equalẽte. vñ sim q̃tificãs ẽ simm reddẽs ꝓpõez q̃tãsic̃ st̃ sig̃ iã pꝛi⁹ ocã. puta oiꝛ ꝛ null⁹. Sz simm ñ q̃tificãs ẽ simm qõ ñ reddit ꝓpõez q̃tã sic̃ sũt signa exclusiua. vt tñ ꝛ solus. ex q̃ patere ꝑt ꝙ hec ẽ idefinita. sol⁹ hõ currit. tñ hõ currit. ꝛ ẽ notãdũ ꝙ ꝟ in aliq̃s tales ꝓpões. hõ ẽ spẽs aial ẽ gen⁹. ꝛ sic ō alijs dr̃ ñr singl'es. qꝛ tales t̃mini significãtes qditates cões significant eas ꝟ se et absolute vt abstrabũt ab oib⁹ suis singl'ib⁹ ꝛ ꝑ modũ vni⁹ rei. iõ ab ipis dr̃ ñr eẽ singl'es. tñ ab alijs vicũt eẽ idefinite. qꝛ res significata ẽ cõicabil̃ multis indiuiduis ꝛ plurif cabilis ipis. iõ i illis ꝓpõnib⁹ sbijcit̃ t̃min⁹ cõis sine signo. g⁹ debẽt dici idefinite. Insuper est aduertẽdũ ꝙ ista ꝓpõ. hõ q est sortes currit. ñ ẽ idefinita sz singl'is. ꝛ lz ibi ponat̃ t̃min⁹ cõis sine sig⁹. tñ ñ strigit̃ per illã iplicatõez q ẽ sortes ad stãdũ ꝓ ōtermiato supp⁹. Et si ã guat̃. hõ significat oia sua suppo⁴: g⁹ seqt̃ ꝙ ñ ꝑt ñstrigi ad stãdũ ꝑ aliq̃ ōtermiato supp⁹. oia pz. qꝛ dictio ñ ꝑt cadẽ a sua ipositione. g⁹ ñ ꝑt restrigi. Ꝟ ñ det̃ ꝙ lz t̃min⁹ cois ñ possit restrigi q̃ ad significationẽ. tñ ꝑt restrigi q̃ ad locutionis vificationẽ. Unde aliud ẽ significare supponere ꝛ reddere locutionem veram vt videb. tur inferius.

Tertio sciendũ est ꝙ circa ꝑdcã mouetur istud dubiũ. Utruz hec propositio. Ens quod est sortes currit: sit indefinita vel singularis. Et vr̃ ꝑ ꝙ ñ sit singularis. qꝛ nulli termino singulari ꝛcuienter additur signum vniuersale. Sed huic ꝛplexo. ens qõ ẽ sortes: ꝛcuiẽter additur signũ vl̃e. vt dicẽdo. oẽ ẽs qõ ẽ sortes currit vel nullũ ens qõ ẽ sortes currit. ergo in illa ñ subijcitur t̃min⁹ singularis. igr̃. Itẽ hec ẽ vniuersalis. nullum currẽs ẽ ens quod est sortes. sed oiꝛ talis ꝛuertitur simpliciter ꝛ non in aliaz q̃ i istã. nullum ens quod est sortes currit. ꝛ sic illa non ẽ singularis. sz vl̃is. miꝛ pz ꝑ aristotelem ꝑ ꝓꝓz qui dicit ꝙ omnis vniuersalis negatiua ꝛuertit̃ in vl̃ez negatiuã. ¶ In opm arguitur. Illa ꝓpõ

ē singlis i q subijcit tmin⁹ discrt⁹ discrte tēt⁹ ⁊ vniuocē. sz ii⁴ ens qd ē sortes subijcit tmin⁹ discret⁹ discrte ⁊ vniuoce tēt⁹. g ē singlis. mio⁹ pz. qz b totū ēs qd ē sortes ñ pt pdicari d plib⁹ ve ⁊ affirmatic. igr ē tmin⁹ singlis. oña pz p locū a diffinitōe ad diffinitū. p rnsiōe ad qsitū aduertēdū ē q d b mā sit due opiones. qz p⁴ ē q talis ppō ēs qd ē sortes currit. ē idefinita. ⁊ q ibi subijcit tmius cōis vt saltē ps pncipalis illi⁹ ē tmin⁹ cois. ⁊ b suffic. ⁊ ad rōes i op⁷ rndet negādo ona. sz dz sic intelligi q b totū ēs qd ē sortes currit ex mō sue significatōis pncipalr sibi ouciētis. vel q ad suū signi⁷ magis pncipale ñ pt pdicari d plib⁹. ⁊ b ē flz. qz ēs ē pncipalior ps illi⁹ sbi. ⁊ pt pdicari d plib⁹. g suffic ad b q totale sbz sit teriusc cois. ⁊ q ppō dicat idfinita. sz b ñ valz. qz pari rōe diceret q b ppō. iste bō currit cēt idfinita. qd ē flz. qz ex mō sue significatōis sibi pncipalr ouciētis pt pdicari d plib⁹. iō sic i ista. bō restrigr p istd pnoīī dmratiuū iste. sic silr ēs restrigr p hāc iplicatōez. s. qd ē sortes. Alia igr ē opio vior q talis ppō ē singlis co q totali subo rpugat. p plib⁹ accipi vniuoce. et ad rōes añ op⁷. ad pmā distiguit maior. vl tio singli icōplexo. ⁊ sic ocedit maior. vel oplexo cuiusmōi ē ēs qd ē sortes. ⁊ sic negat. Ad aliā dr q ñ ois vlis negatia cōuertitur simplr. sz solū illa q ē d pdicato cōi cuius modi ñ ē ista. nullū currēs ē ens qd est sortes.

Sz ⁊ contra pdcā arguit p sic. hec ē pticularis. ñ ois bō currit. ⁊ tñ ñ subijcit tmin⁹ cois signo pticlari dtmiat⁹. g. d diffinitione ppōnis particularis. 2° arguitur sic. Coius ñ potest determiare min⁹ cōe. sz sig⁷ particulare ē cōius ⁊ min⁹ dterminatū qz sit termin⁹ cōmunis. q pōt applicari cuilz tmio cōmuni. g nō pōt determiare tmiuz cōmunē. 3° arguit sic. hec ē idefinita. solus sortes ē victio dissillaba. qz ibi tenet p illa voce et p alijs sibi silib⁹. ⁊ tñ i ea ñ subijcit tmin⁹ cōis. g d diffinitōez. 4° arguit sic. hec est idefinita solus bō currit. ⁊ tñ ibi ñ pōitur terminus communis sine signo. ergo diffinitio non est bona.

Ad rationes ad pmā dr q qtuis i illa ñ subijciatur tmin⁹ cois sig pticulari dtmiat⁹ formalr tñ bñ vtualr rōe negōis remouētis vtutē signi vlis. ad z⁴⁷ dr q sz signū pticulare idifferēter possit addi cuilz tmino cōmuni. tñ qncunq sibi additur facit ipm teneri p suis suppositis disiunctiue. ⁊ sic determiat ipz ad standū p aliquibus. Ad tertiā dr q si sumatur sortes materialiter ⁊ nō significatiue tūc reddit ppōnē idefinitam large capiendo ppositionē. Ad quartam dr q sz i ea sit signū exclusiuū nō tñ ē signum vniuersale vel pticulare disponēs subz vniuersaliter vel pticularit. ⁊ d isto solū ē hic ad p positū.

Propositio singularis ē illa i qua subijcit tmin⁹ discret⁹ vl termin⁹ cōmunis cū pnomīe demōstratiuo vt sortes currit. vl ille bō currit. Termin⁹ singularis vl discret⁹ ē q apt⁹ natus est predicari de vno solo. vt sortes de scipo.

¶ Circa hūc tertū notandū ē pmo q postq dtermiatū ē de ppositione vl pticulari ⁊ idefinita. hic cōsequēter auctor dtmiat d ppōe singulari. rō ordinis ē. qz i pdictis subijcitur tmin⁹ cois cōmuniter tentus qui semper potest teneri pro multis. in singulari vo subijcitur terminus discret⁹ vel tmin⁹ cois cū pronoīe demōstratiuo. vel termin⁹ cois singulariter accept⁹ q ñ pt teneri vniuoce. p plurib⁹. ideo i illis trib⁹ pfectior ē quātitas subiecti rōe cuius iter has ppōnes vltimo determinat de singulari ipam sic diffiniēs. Propō sigularis ē illa in q subijcitur tmin⁹ discretus discrete tēt⁹. vel tmin⁹ cois sūptus cū pnoīe demonstratiuo pmitiue specici. ⁊ ñ deriuatie vt sortes currit vel ille bō scribit Et dr ppō singularz. qz subz ei⁹ tenetur p vno supposito tñ sic q sibi rpugnat teneri p plibus. Ex q pz q ñ dr singularz gditatiue. eo q sit vna res singularis qz sic ois ppō cēt singularis. Sz dr singularis denoiatiue. qz subz tenet p vno singulari. Et notāt dr cū pnoīe drātiuo pmitiue spēi. qz si tale pnoīī drātiuū cēt driuatie spēi ppō ñ cēt singlaris sz idefinita. sic ē ista nie⁹ equ⁹ ē alb⁹. Et rōb⁹ est qz pnoīī drātiuū pmitiue spēi dr aliqd certū ⁊ deteriatū suppo⁷ teri cois cui adiūgit ⁊ fac ipz teneri pcise p vno dteriato supp⁹ drato. Sz pnoīī drātiuū driuatie spēi ñ dr pcise aliqd dteriatuz supp⁷ tmi cois cui adiūgit. sz rligt ipz idfinē ad plā suppo⁴. ⁊ vt coit dr ppō qdruplr pōt dici singularz. p 1° qz i ipa subijcit tmius discret⁹ vt sortes currit. 2° qz i ea subijcit tmin⁹ cōis sūpt⁹ cū pnoīe drātio pmitie spēi. vt i ista iste bō currit. 3° qñ i ea tius cois subijcit bris supōnē simplicē vt bō ē spēs. 4° qñ subijcit aliqd dez qd solū suppōit p vno singulari dco vt boiez currē ē pōle. illd dez boiez currē accipit p scipo ⁊ ē sensus. b ppō bō currit est pōlis.

Secundo Sciendum est q consequēter Petrus his. ad declarationem diffinitionis propositionis singularis diffinit terminum discretum sic. Termin⁹ discretus est q aptus natus ē pdicari de vno solo sez d se ipo vt sor-

tes ē sortes. q̃ diffinitio dz sic itelligi. t̃min⁹ discretus ē termin⁹ cui ex rōe sua repugnat p̃dicari de plurib⁹ vere affirmatiue ⁊ vniuoce mediante copula de p̃sēti nō ꝓpliata. ⁊ dr̃ vniuoce q̃ pōt p̃dicari de plurib⁹ equiuoce. dr̃ etiā vere ⁊ affirmatiue. q̃ pōt p̃dicari negatiue de plurib⁹ ⁊ etiā false Et dr̃ mediāte copula de p̃sēti nō ampliata. q̃ potest p̃dicari de plurib⁹ mediāte copula ꝓpliata. ⁊ rō q̃r nō pōt p̃dicari de pluribus ē ista. q̃ bz significatū icōmunicabile distictū ab alijs. sz qd̃ ē incōmunicabile ñ ouenit multis actu vel aptitudie et sic nō pōt dici de multis. q̃ dici de p̃supponit eē in. Et si queraī vtr ꝓpōnes sint singulares i q̃bus ponūt ꝓnoia d̃mōstratiua tāq̃ suba vt iste currit ego curro. Ad ꝗ rñdetur q̃ ꝓnoiā sine d̃mōstratione ⁊ sine relatiōe acceptū ē indeterminatū. sz cū demōstratiōe finitaī ⁊ tenetur p re d̃mōstrata. ideo d̃ vtute rei d̃monstrataī p q̃b⁹ ꝓnoia ponūtur ipa possūt supponere ñ tñ d̃ vtute ꝓpa. ⁊ sic sitalia sint primitiue speciei reddunt propositionem singularem et non alias

Tertio sciēdū est q̃ circa p̃dicta mouētur aliqua dubia. p̃m ē vtr ꝓnomē cū t̃mino cōpositū a pte subi sit ps subi. rñdetur q̃ ñ sz ē qdā act⁹ sincathegoreumatic⁹ limitās itellectū ad ꝗ q̃ capiat talē terminz cōmunē p vno singulari. sic̄ pz de alijs signis q̃ ñ sunt ptes subi. z⁰ dubitaī cui⁹ quātitatis sit ista. Iste homo vel asinus currit. et etiam ista. fortes vel asinus currit ad primam ptem rñdetur p distictione m. q̃ vel ꝗ ꝓnomē iste cadit sup̄ totū subm ⁊ tūc facit totā ꝓpositionē singularē. si vo cadat p̃cise sup̄ p̃mam pte. tūc dr̃ q̃ illa nō est vni⁹ simplicis quantitatis co q̃ est de subo cōplexo. ⁊ tūc quo ad p̃mā ptem diceret̃ singularis. ⁊ quo ad scdāz diceret̃ idefinita. ⁊ sic q̃ncūq̃ ꝓpō est de subo ꝓplexo nisi eodez mō teneat respectu copule totale subm. ⁊ vna ps nō est sic̄ alia. ꝓpō nō est alicui⁹ vni⁹ quātitatis. ⁊ si arguaī ois ꝓpō cathegorica est vniuersal pticularis idefinita vel singularis. q̃ ipa est alicui⁹ determinate quātitatis. Ad ꝗ rñdetur q̃ oēs ꝓpōnes cathegorice de simplici subo sūt vl es pticulares indefinite vel singulares. sz nō dz q̃ q̃libz ꝓpō cathegorica de subo ꝓplexo sit alicui⁹ determinate quātitatis. vl dr̃ q̃ illa dz dici p̃ncipaliter illi⁹ quātitatis cui⁹ subz enūciatiōis respectu copule accipi sic q̃ si subm teneaī vniuersaliter dz dici vlis. si pticulr dz dici pticulis. ⁊ sic d̃ alijs sitlib⁹.

Sed contra p̃dicta arguī p̃ sic. hec ē singularis oēs apli dei sūt duodecim ⁊ tñ nō subijcitur i ea termin⁹ discret⁹. vl termin⁹ cōis sūptus cū ꝓnoie demōstratiuo. q̃ cōtra diffinitionē ꝓpōnis singularis. ¶ z⁰ arguī sic. In ista ꝓpōne. tot⁹ sortes est albus. subijcitur termin⁹ discret⁹. ⁊ tñ nō est singularis. q̃ equiualz isti. quelibz ps sortis est alba. q̃ diffinitio ouenit alijs a diffinito. ¶ 3⁰ arguī sic. Nullū ideterminatū ꝑbit terminū cōmunē ad standum p vno singulari supposito. sed ꝓnomē demōstratiuū ē indeterminatū. q̃ significat substātiā ifinitā ⁊ indetermiātā. q̃ illa ꝓpō non ē singularis in q̃ subijciī termin⁹ cōmunis cū ꝓnomie d̃mōstratiuo. ¶ 4⁰ arguī sic. Terminus singularis predicatur de pluribus ergo contra diffinitionē termini singularis.

Ad rationes ad p̃mam dr̃ q̃ si i ista oēs apostoli dei sūt duodecim ly oēs sumaī collectiue tūc est vā ⁊ singularis. Et lz ibi subz teneatur p pluribus. tñ illa plura capiuntur vt collecta ⁊ p mōz vni⁹ discreti. ⁊ sic ibi est termin⁹ singularis. si vo ly oēs teneatur distributiue tūc est vlis ⁊ falsa. Ad scdāz dr̃ si totū capiaī cathegoreumatice tūc est singularis. ⁊ ē sēsus sortes hñs ptes ē alb⁹. Si vo teneaī sincathegoreumatice tē distribuit p ptib⁹ integralib⁹ ⁊ ideo illa ē vlis ⁊ tñ valz sic̄ q̃lz ps sortis ē alba. ad 3ᵃᵐ dr̃ q̃ ꝓnomē d̃sideratū ꝗz suos mōs significādi eēntiales ē ideterminatū. nec pōt vt sic ꝑbere t̃mīuz cōmunē. sz ipz d̃sideratū sub suis mōis significandi accitalib⁹. s. sub d̃mōstratiōe ⁊ relatiōe pōt ꝑbē t̃mīuz cōmunē cui additur ad stādū p vno supposito dēmiato. ad 4ᵃᵐ dr̃ q̃ lz t̃min⁹ sīgularis p̃dicetur d̃ plurib⁹ ꝗ tñ ñ ē vniuoce ve ⁊ affirmatie.

Itē ꝓpositionū cathegoricaz alia ē affirmatiua alia negatiua. Affirmatiua ē illa i q̃ p̃dicatuz affirmaī de sbo vt hō currit. Negatiua ē illa i q̃ p̃dicatū negatur de subo vt hō nō curr t. Diuisa propositiōe tripl r sciēdū ē q̃ triplex ē q̃sitiū quod q̃rim⁹ de ipa ꝓpōne. s. q̃ q̃lis ⁊ quāta. Que q̃rit de substātia ꝓpōis. ideo ad qōnē factā p q̃ rñdēdū ē cathegorica vl ypothetica. q̃lis q̃rit de q̃litate ꝓpōnis. iō ad qōnē fcāz p q̃lis rñdēdū ē affirmatiua vl negatiua. Quāta q̃rit de quātitate. iō ad iterrogatiōez factā p quāta rñdēdū ē vlis vl pticularis

vel idefinita vl' singularis. vñ versus.
Quc ca. vel yp. qualis nc. vel af. v. q̃n
ta par. in. sin.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ē p̃ q̃ ihac pte pōit̃ di
uisio ꝓpōis penes ci⁹ q̃litatē. ⁊ ē q̃litas ꝓpōnis af
firmatio vel nega⁹ ꝓpōis extrēo⁹. vñ sic q̃ntitas
ꝓpōnis se tz ex pte subi. ita q̃litas q̃ ē affirmatio
vel negatio se tz ex pte ꝓpōis extrēo⁹ vel copl'e
Et diuisio talis ē. ꝓpōuz cathegorica⁹ alia ē affir
matia ⁊ alia ē negatia. c⁹ diuisōis rō ē. q⁹ i oi. ꝓpōe
cathegorica aut copula ē affirmata vel negata. si
p̃m sic ē affirmatia. si zm sic ē. ꝓpō negatia. vñ p/
pō affirmati a ē illa i q̃ p̃dicatũ affirmat̃ ō subo. i.
res iportata p p̃dicatũ ōnotat̃ i ē rei significate
p subz. Sz ꝓpō negatiua ē illa i q̃ p̃dicatũ remo
uet̃ a sbo. i. res iportata p p̃dicatũ ōnotat̃ rēoueri
a re significata p sbm̃. alij tñ dicũt q̃ i ꝓpōe affir/
matia p̃dicatũ ꝓponitur cũ sbo. ⁊ i negatia p̃dica
tũ rēouet̃ a sbo. p q̃ ē aduertēdũ q̃ ꝓpō p̃dicati
cũ sbo ē duplex. q̃dã ē fz mōz enũciãdi tm̃: ⁊ ista
repit̃ i oi. ꝓpōe affir⁴. siue ẋa sit siue sta. alia ē ꝓpō
fz rē ⁊ modũ enũciãdi sil'. ⁊ i⁴ repit̃ i affirmatis ve
ris tm̃. silr duplex ē remotio p̃dicati a sbo. vna ē
fz mōz enũciãdi tm̃. ⁊ i⁴ repit̃ i negatis siue ẋis si
ue sta. alia ē rēotio fz rē ⁊ modũ enũciãdi sil'. ⁊ i⁴
tm̃ repit̃ i negatis ẋis. vt i istis. hō ñ ē lapis. hō ñ ē
asin⁹. vñ affirma⁹ ⁊ nega⁹ pñt capi duplr. vno⁹
foralr. s. p ꝓpōe affirmata vel negata. ⁊ sic sē dr̃ie
ꝓpōis. ⁊ sic ꝑmō diffiniũtur. Affirma⁹ ē q̃dã ꝓpō
itellect⁹ ꝓponētis p̃dicatũ cũ sbo. vbi ōnotat̃ res
iportata p p̃dicatũ ꝓuēire rei iportate per sbz. Et
nega⁹ ē q̃dã diuisio itellect⁹ in q̃ ōnotatur p̃dicatuz
separari a sbo. siue rē iportata per p̃dica^m rēoue
ri a re importata p subiectum. Alio mō capiuntur
affirmatio ⁊ negatio p ōnoiatis. s. p oꝑe affirma
tia ⁊ negatia. Et ꝑmō sũt spēs enũciatōis. Et capi
endo isto mō affirmatōz ⁊ negatōz ē diuisio gnis i su
as spēs. Sz capiēdo p⁹. ē diuisio penes q̃litatē q̃ pn
cipalr respic p̃dicatũ qd̃ bz rōez for⁹. Uel ē diuisio p
dr̃as eēntiales ꝓpōis. Et si obijciat̃ mē⁴ isti⁹ diuisio/
nis excedũt diuisũ. q̃ diuisio ē mala. aliis pz. q⁹ aliq̃ ē p
pō affirma⁴ vel nega⁴ q̃ nō ē cathegorica. cũ affir/
matio ⁊ negatio repiãt̃ i ypothetic̃is. Ad ꝑ dr̃ q̃ af
firmatio ⁊ negatio pñt capi duplr. Uno⁹ p ꝓpōne
affirma⁴ vl' negata p̃dicati cũ sbo tm̃. ⁊ isto⁹ negat̃
aliis cũ sua pbatōe. alio⁹ capiũt̃ affirma⁹ ⁊ nega⁹ p
ꝓpōe affirmata vel negata p̃dicati cũ sbo. vl' it̃ du
as ꝓpōes. ⁊ isto⁹ non capiũt̃ i p̃dcã diuisione. ⁊ bñ
repiuntur hoc modo in ypothetic̃is.

Scdo sciēdũ ē q̃ dñr ·pe. bis. oñdit q̃ positz
trib⁹ diuisionib⁹ ꝓpōis. Una i cathegori
cã ⁊ ypothetic̃ã. q̃ diuisio ē penes ci⁹ subãz. alia i vlēz
pticularē indefinitam ⁊ singularē. que diuisio vo
catur penes ei⁹ quãtitatē. alia in affirmatiuã ⁊ ne
gatiuaz q̃ vocat̃ diuisio penes ci⁹ q̃litatē. Sic etiã
sunt tria q̃sitiua ꝓpria illis trib⁹ diuisionib⁹ corrñden
tia. sic q̃ vnũ q̃rit ō p⁴ diuisōe p̃cise. aliō ō scdã. ⁊ re
liquũ ō ẋtia. ⁊ sũt ista. q̃. q̃lis. ⁊ q̃ta. Uñ q̃ q̃rit ō p⁴
diuisione. Et ad talē questionē ē rñdendum cathe
gorica vel ypothetica. Qualis q̃rit de q̃litate. ⁊ ad
talē q̃nē rñdēdum ē affirma⁴ vel nega⁴. q̃ta q̃rit
de q̃titate. ⁊ ad talē questionē rñdendum est vni
uersalis pticularis idefinita vel singularis. vñ ver
sus. Quc ca. vel yp. q̃lis nc vel af. v. quãta par. in.
sin. Cuius expositio patet in textu. Et debet itelli/
gi q̃ tm̃ sũt tria q̃sitiua ꝓpa correspōdẽtia tribus
diuisiōib⁹ p̃dictis sic q̃ vnũ q̃sitiuũ ē appropatuz
vni diuisioni ita q̃ non alteri. ⁊ quãuis sint multa
alia quesitiua de propositione. vt an vtrum ⁊ sic
de alijs. tamen illa non sunt propria. sed indiffe/
renter queruut de substantia qualitate ⁊ q̃titate.

Tertio sciēdũ ē q̃ substantia capitur duplr
vno⁹ ꝓpe vt ē ens p se. ⁊ isto mō nō
capit̃ ꝑ. alio mō capit̃ gnalr ⁊ trãsũptiue. p oi illo:
qd̃ bz modũ substãtie siue p̃ēitatē rei. lz eni albe
do sit accidẽs. pōt tm̃ fieri q̃stio ō ipa vt sumit̃ per
modũ substãtie. silr cũ dr̃ q̃ q̃ta q̃rit ō q̃titate nō
accipit̃ q̃titas ꝓpe. s. p magnitudine rei. sz capit̃
p illo qd̃ bz modũ q̃titatis. silr affirmatio ⁊ nega
tio ñ sũt q̃litates accitales ꝓpōnis affirmatiue
vel negatie. q⁹ ñ aduenũt sibi post suũ cē ꝓpletũ
sz sũt q̃litates eēntiales ipi⁹. bñt tñ mōz accitis re
spectu ꝓpōnis i coi cuius sũt dr̃ie diuisiue.

Sztra p̃dicta arguit̃ ꝑ. sic. ista ē cathegori
ca. q̃dlz est vel ñ ē. ⁊ tm̃ ñ ē affirmatia
neq̃ negatiua q⁹ vnũ mēbz affirmatur ⁊ aliō ne
gatur. q̃ p̃dicta diuisio ē ñ sufficiēs. z⁹ arguitur sic.
Diffinitio ꝓpōnis negatiue ꝓuenit alijs a diffini
to. igr̃ ñ ē bona. aliis pz ō ista ꝓpōne. hō q̃ non cur
rit mouetur. q̃ ē affirmatiua. ⁊ p̃dicatũ negatur ō
subiecto rē. 3⁹ arguitur sic. nulla dr̃ia est spēs. sz
affirmatio ⁊ negatio sũt dr̃ie ꝓpositionis q̃ ñ sunt
spēs ꝓpōnis cathegorice. 4⁹ arguit̃ sic. vni⁹ q̃siti
ui est tm̃ vnũ responsiuum. ergo questioni facte p
quanta non debent responderi hec q̃tuor. s. vni
uersalis particularis indefinia vel sigularis.

Ad rationes Ad pmã dr̃ q̃ si illa cõiun/
ctio vel copulet iter ꝓpo/
sitiōes sic ñ ē cathegorica sz ypothetica disiũctia

& affirmatiua. Si vo illa diuictio vel copulet iter ēmios sic ē cathegorica affirmatiua. qz pncipalis copula ñ negat. & ē sic sus. qdlz ē ens vel ñ ens. Ad 2m dr qz lz pdicatū min? pncipale neget d subo tū pdicatū magis pncipale affirmat de subo. nec negatio fertur sup vbū pncipale. ad 3m dr ocedē do añs iquātū bz. hē sub illa rōne q ē dria. tñ pp d fectū nois ipositi ad significādū eodē noie noiant spēs & dria lz diuersis rōnib? formalib?. Ad quartā dr qz vni? qsitiui ē vnū risiuū adequatū & ppuz tñ possit eē plura particularia responsiua non adequata cuiusmodi est in proposito.

i Tē ppōnuz cathegoricaz qdā pticipāt vtroqz ēmio vt hō est aial. hō nō ē aial. Alie pticipāt vno tñ. vt hō currit. hō disputat. Alie vero nullo. vt plato disputat. equ? mouet. Itē ppōnū pticipātiū vtroqz termio. Alie pticipāt ꝓz cūdē ordinem vt hō currit. hō nō currit. Alie vero ordie ouerso. vt hō ē aial. aial ē hō. Itē ppōnū vtroqz ēmio pticipātiū secundum cūdē ordinē alie sē ꝓtrarie. alie subcontrarie. alie ꝓtradictorie. alie sbalterne.

¶ Circa hūc tertū notādū ē p qz postq̄ auctor ō teriauit ō ppōne ꝓz se & quātū ad ei? pncipia. hic oñr icipit ōtermiare ō passiōib? ei?. s. ō legib? oppositiōe ouersione & eqpollētia. Et anteq̄ h faciat pmittit aliqs diuisiōes q̄z pma est. Propōnuz cathegoricaz qdā pticipāt vtroqz termio. alie vo vno tñ. alie autē nullo. i. propōnū cathegoricarū qdā oueniūt vtroqz termio. qdā altero tñ. & qdaz i nullo. Exēplū pmi. vt omis hō ē aial. nullus homo est aial. Exēplū secūdi. vt omis hō aial. nullus hō ē asin?. Exēplū tertij. vt omis hō est aial. nullus asin? ē lapis. vñ istd vbū pticipare capit triplr. qz vno? pticipare idē ē qz diuidere siue ptē rei cape. sicē qñ duo fratres diuidūt sua bōa oñr illa pticipare. z? mō capit put idē ē qz pticipāti rōnē suscipe. & sic capit ab Ari. qrto thopicorum. qñ dr qz spēs pticipat gen?. & ñ ecōuerso. & istis duob? modis ñ capitur hic. 3? mō capit put idē ē qz cōuenire & sic capit hic. qz tñ valz dicere ppōnes vtroqz ēmio pticipantes: sicē ppōnes cathegorice vtroqz termio oueniētes. vñ ppōnes cathegorice oñr vtroqz ēmio oueniētes qñ sic se bñt qz qlz termin? vni? est sīlis cuilz termio alteri? ppōnis. & capit hic terminus p extremo ppōnis. i. p sbo vel pdicato sicē hō currit. hō nō currit. Et ppōnes oñr oueniētes altero termio tñ qñ vn? termin? vni? ē similis vni termio alteri?. & alter termin? ē dissimilis alteri terio. vt hō currit. hō ābulat. Sz ille ppōnes oñ nullo termio pticipe q̄z nullus termin? vni? ē similis alicui termio alteri?. Alia ē diuisio ppōnū & ē ista. ppōnū vtroqz termio pticipātiū qdā pticipāt vtroqz termio ꝓm eūdē ordinē. alie vo ordie ouerso. vñ ppōnes pticipātes vtroqz termio ꝓm eūdē ordiez sūt q̄z subm vni? ē simile subo alterius. & pdicatū vni? sīlē pdicato alteri?. vt hō ē aial. hō ñ est aial. Sz ppōnes pticipātes vtroqz termino ordie ouerso sūt q̄z subiectū vni? ē sīle pdicato alteri?. & pdicatū vni? subo alteri?. vt hō ē aial. aial est hō. 3a diuisio ē ista. ppōnū cathegoricarū vtroqz termio pticipātiū ꝓz eūdē ordiem qdā opponūtur cōtrarie. alie subcontrarie. & alie contradictorie. & alie subalterne.

Secundo sciēdū ē qz oppositio capit duplr. vno? p repugnātia reali q ē iter duas res nō patiētes se simul i eodē subo. & isto? ñ capit hic. alio? capit p oppōne logicali q vocat oppositio termioz vel ppōnū. Et capit hic p oppōne ppositionū q vocat repugnātia duaz ppōnū eiusdē sbi & pdicati i qlitate tñ vl cqtitate tñ vl vtroqz. & ñ capit p oppōne termioz q ē repugnātia duoz termioz ñ potētiū sīl & semel dici de eodē subo singularit & vniuoce tēto. vñ oppō ppōnū est duplex. vna ē ppōnū q ostituūtur ex terminis oppositis: & sic ille oñr opposite q̄z pdicata opposita enūciāt affirmatie ō eodē subo singulari. vl ō subo cōmuni vl tēto. vt sortes est alb?. sortes ē niger. vel omis hō ē alb?. omis hō ē niger. & ō tali oppōne ñ ē hic ad ppositū. Alia est oppositio ppositionū cathegoricaz q ē repugnātia duarū ppōnū vtroqz termio pticipātiū ꝓm eundem ordinem in qualitate tñ vel in quatitate tñ. vel in vtroqz simul. & de ista est hic ad propositum.

Tertio sciēdū est qz bz q̄ttuor spēz oppōnis ppōnū sic babet sufficientia. qz vl ppōes opponūt i qlitate & cqtitate sīl. vl i alto tñ. si p m sic sē ōdictorie. si 2m hē duplr. aut opponūt i cqtitate tñ. & sic sūt subalterne. aut i qlitate tñ & h duplr. qz vl ābe sē vlēs. & sic sē ōrie. vel ābe pticulares. & sic sūt subōrie. vñ aduertēdū ē qz nō so m ad oppōez regrit idētitas ēioz ꝓz vocē. imo ēt ꝓz rē. nec sufficit acceptio sinonimoz. imo regrit

acceptio eiusdē nois. ⁊ iō dicit aristo. ꝑ pyarmēias
q̃ ad oppositōes regrūtur ꝛditōes regsite ad ve
rū elēcbū. Sz dubitatur. vtr cuilz affirmationi
sit negatio opposita. Ad h̄ rndetur q̃ sic. qz geqd
ꝛtigit affirmare ꝛtigit ⁊ negare. g̃ cuilz affirmati
oni erit negatio opposita. Ulteri⁹ dubitatur vtrū
tm̄ vnū vni opponat. Ad h̄ dr̄ q̃ tm̄ vnū vni oppo
nitur oppōe ꝛpleta q̃ ē ꝛdictio. qz eodē mō ꝛz ne
gatio negare quō affirmatio affirmat. sz affirma
tio affirmat vlr̄ vel pticulariter. g̃ negatio ꝛz ne
gare opposito mō. qz si affirmatio affirmat vlr̄. ne
gatio negat pticulariter. Et ista oppō ē psectissi
ma. qz ē tā i q̃litate q̃ in q̃ntitate. ⁊ vitate ⁊ falsitate
⁊ nō i alijs. vel dr̄ q̃ eadē spē oppōis tm̄ vnū vni
opponitur. sz diuersis spēb⁹ oppōis plib⁹ oppōit.

Sz ꝛtra predcā arguitur ꝑ sic. diuersa ꝑ
pōum diuersi sunt ordines. sz oēs
ppōnes sūt diuerse. ergo nulle sūt ppōnes ptici
pātes vtroq̃ termio fm eūdē ordinē. ¶ 2ª argui
tur sic. Oēs ppōes ꝛueniūt in copula. g̃ oēs ppo
sitiones ꝛueniūt in aliquo tm̄io. ⁊ p ꝛns male dr̄
q̃ q̃dā in nullo ꝛueniūt. ¶ 3ª arguitur ꝛ 4ᵐ diſſ
onē sic. ordo ppōis cātur ex ordiatione suoꝝ ter
minoꝝ. s. subiecti ⁊ pdicati. sz i oib⁹ ē similis ordo
qz subz sp ꝓcedit pdicatū. g̃ nulle ppōes pticipāt
ordie ꝛuerso. ¶ 4ª arguitur sic. De oppōne det
miatur i pdicamētis. g̃ h̄ de ea ñ ꝛz determiari.
¶ 5ª arguitur sic. Oēs ppōes cathegorice ꝛueni
unt i ratione ppositionis. ergo male dr̄ q̃ q̃dam
conueniunt in vno termino tantum.

Ad rōnes Ad pnā dicitur q̃ lz i diuersis
ppōnibus sint diuersi ordines
fm nūeꝝ. ñ tm̄ fm spēz. ¶ Ad secūdā dr̄ q̃ copu
la in ppposito ñ ē terminus ppositionis cū non sit
extremū ppositionis nec per se terminet mālr̄ p
positionez. qz h̄ ꝛuenit tm̄ subo ⁊ pdicato. ¶ Ad
tertiā dr̄ q̃ lz subm sp ꝓponitur pdicato. tm̄ illud
qd ē subz vni⁹ potest cē pdicatū alīi⁹ ⁊ e conuer
so. ⁊ sic poterunt participare ordine conuerso.
¶ Ad quartam dr̄ q̃ lz in pdicamētis determie
tur de oppositione reꝝ vel terminoꝝ. ñ tm̄ de op
positione ppositionū ¶. Ad qntā dr̄ q̃ h̄ signuz
exclusiuū tm̄ ñ facit exclusionē respcū ꝛueniētie
l cōi. sz solū facit exclusionē respcū terminoꝝ sic
q̃ alique ppositiones conueniunt in vno tm̄ino
tm̄. ⁊ alique in vtroq̃. ⁊ sic de alijs.

Cōtrarie sr̄ vlis affirmatīa ⁊ vlis nega
tiua eiusdē subi ⁊ eiusdē pdicati. vt oīs
hō currit. null⁹ hō currit. Sbcōtrarie
sr̄ pticularis affirmatiua ⁊ pticularis
negatiua eiusdē subi ⁊ eiusdē pdicati.
vt qdā hō currit. qdā hō nō currit.

¶ Circa hūc textū notādū ē ꝑ q̃ i ista parte au
ctor determiat ō ppōnib⁹ ꝛdijs q̃rū diff. nitio pz in
textu. ꝑ q̃ ē aduertēdū q̃ ad h̄ q̃ aliq̃ ppōes sint
ꝛdie tres ꝛditōes regrūr̄. p⁹ ē q̃ ābe sint vlēs vt⁹
q̃ tm̄io pticipātes ꝛz eūdē ordinē. 2ª ē q̃ qlz tm̄i
nus ñ distribut⁹ in vna distribuatur i alia. ⁊ pp de
fectū istius ꝛditionis iste ñ sūt ꝛdie. oīs hō est aīal:
oīs hō aīal ñ ē. 3ª ꝛditio ē q̃ vna sit affirmatiua ⁊
alia sit negatīa. ⁊ q̃ tm̄ini teneantur vniuoce, eq̃
āple ⁊ eq̃ restricte ⁊ eodē mō appellate in vna sicē
i alia. Defectu c⁹ iste ñ sr̄ ꝛdie. oīs hō currit. nullus
hō currit. qz i p⁹ hō stat ꝑ viris ⁊ mulierib⁹. ⁊ in ꝑ
stat ꝑ viris tm̄. Sz ꝛdia isti⁹. oīs hō currit est ista.
oīs hō ñ currit. ⁊ ꝛdia istius. nullus homo currit ē
ista. quilibet homo currit.

Scdo sciēdū ē q̃ ad h̄ q̃ aliq̃ ppōes dicātur
sbꝛdie tres ꝛditōes regrūr̄. p⁹ ē q̃ ābe
sint pticulares vel idefinite. qz idē ē iudiciū ō pti
cularib⁹ ⁊ idefinitis q̃ ad oppōes ꝛuersiōes ⁊ eq
pollētias. 2ª ꝛditio ē q̃ sint diuerse q̃litatis ita q̃
vna sit affirmatīa ⁊ alia negatiua. 3ª ꝛditio ē q̃ p
dicatū ñ distributū in vna si sit distribuibile distri
buat i alia. Defcū c⁹ iste ñ sr̄ subꝛdie. qdā hō ē aīal
qdā hō aīal ñ ē. ēt iste ñ sūt sbꝛdie. hō oē aīal ē. hō
nullū aīal ē. eo q̃ pdicatū i vtraq̃ tenetur vlr̄. qd
ꝛz fieri in sbꝛdijs. qz si i vna pdicatū sit distributū
ñ ꝛz distribui i alia. ꝑ q̃ ē notādū q̃ ppōnū q̃dam
sr̄ ō mō loq̃ndi ꝛsueto. alie sūt q̃ dr̄ ō mō loq̃ndi
icōsueto. ⁊ sūt ille i qb⁹ aliq̃ subz ponitur p⁹ pdi
catū ⁊ copulā sicē i ista. oēz equū videt hō: ⁊ aliquā
do pdicatū ponitur imediate aī copulaz. Et dr̄
tales ppōes ō mō loq̃ndi icōsueto. qz ñ sr̄ ita i vsu
sicē alie. Et si q̃ratur q̃re sit talis transmutatio ter
mioꝝ. Rndetur q̃ fit pp duas cās. vna est pp or
natū ⁊ bonꝝ qz q̃ncq̃ sca tali trāsmutatione oro est
magis ornata q̃ ante: 2ª ē ad bndū aliū modum
suppositionis ⁊ āpliationis. Et si q̃ratur q̃re non
sunt aliq̃ ppōes sbꝛdictorie sicut ⁊ subꝛdie. Rn
detur q̃ in contradictorijs vna semper est parti
cularis sub qua non potest sumi alia ppositio qz
sub particulari nihil est sumere. ideo non possūt
esse aliquē subcontradictorie.

Tertio sciēdū q̃ circa pdcā mouēt aliq̃ du
bia. p⁹ ē: vtr̄ iste sint ꝛdie. cuiuslibz
hois oculus est dexter. ⁊ nullius hois oculus est
dexter. Et videtur q̃ sic. quia ambe sūt vniuersa

les eiusdẽ subi ⁊ eiusdẽ ꝑdicati q̃ꝫ vna ẽ affirmatia ⁊ alia negatia. igr ⁊c. ¶ In oppm arguitur. qꝫ pꝰ ñ ẽ vlis. ẽt ipis ñ oueniũt oẽs ꝛditiões regsite ad ꝶ ꝙ aliq̃ ꝓpões sint ꝗrie. ergo ñ sũt ꝗrie. Ad ꝶ ꝛndetur ꝟ q̃sdã ꝙ bũ ꝑticipãt legẽ ꝗriaꝫ. ſ ꝛ tũ ñ sũt ꝗrie. Uñ ꝑticipare legẽ ꝗriaꝫ ẽ aliq̃s ꝓpões ñ posse sil'ẽ ꝗ vas ſ posse cẽ sil' alias. saltẽ i materia ꝛtigẽti. Alr ẽ vicẽdũ ꝙ nõ sc ꝗrie qꝫ ẽminus ñ distribut ꝗ vna ñ ẽ distribut ꝗ alia: ergo ñ sꝫ ꝗrie ꝑ ꝛdña ꝑ legẽ ꝗriaꝫ. Nec illa negatio ꝛdẽ cadẽ s̃ rectũ vt ꝑ resoluẽdo. qꝫ sic resoluitur. vlli ꝰ bois asin ꝰ ñ currit. Et si diceretur ꝙ silr ẽt vicẽdum de ista. null ꝰ hõ currit ꝙ sẽsus esset. vll ꝰ hõ ñ currit. ⁊ ꝙ negatio ñ caderet s̃ subm. dico ꝙ subm ñ distribuitur rõe negatiõis cũ negatio ñ cadat s̃ ipꝫ. ſ ꝛ distribuitur rõe signi vlis inclusi i illo signo nullus. qõ quidẽ signũ vl'e nõ ponitur i alia. s. iilla. nulli ꝰ bois asinus currit qꝫ ñ distribuit rectũ. ſ ꝛ bñ distribuit obliquũ. mõ ad distributõnẽ obliqui ñ sequit distributio recti. ex q̃ ꝑ ꝙ ñ ẽ silẽ ꝛ ista. nullus hõ currit. Ex q̃ segtur ꝙ ille ꝑdicte ꝓpões ñ ꝗriãtur. qꝫ eis defit vna ꝛditio regsita ad ꝶ ꝙ aliq̃ ꝓpões sint ꝗrie. s. ꝙ ẽmin ꝰ ñ distributus i vna distribuatur i alia. Dubitatur vlñ ꝰ q̃ res sit oppositõ ꝗria logicalis. ⁊ vtruꝫ sit circũscripto oi opere itellectus. Ad ꝑmã ptẽ dubij ꝛndetur ꝙ oppositio ꝗria logical' est respect ꝰ rõis cãtus ꝑ actũ ꝛpatiuũ intellect ꝰ ꝛpantis duas ꝓpões vl'es adiuicẽ eiusdẽ subi ⁊ eiusdẽ ꝑdicati penes ꝗriũ modũ enũciandi idẽ ꝑdicatũ ꝛ eodẽ subo. Et ad secũdã ptẽ ꝛdẽ ꝙ talis oppõ ñ ꝶ cẽ circũscripto ope itellectus: qꝫ negatio bois de hoie nõ ꝶ cẽ circũscripto ope intellectus. ſ ꝶ solũ cẽ per opatiõẽ ꝛ intellect ꝰ ñi. Et ꝶ cẽ in subo intentõali. puta i ꝓpõne. Sꝫ oppõ rerũ est ens reale ⁊ relatio realis quẽ ꝶ esse in subo reali ⁊ non intẽtionali.

Sꝫ ꝛtra ꝑdicta arguitur ꝑ sic: Iste ꝓpões sꝫ ꝗrie. ois hõ ẽ sortes. ⁊ null ꝰ hõ ẽ sortes: ⁊ tũ terminus non distribuꝫ vna ñ distribuitur i alia. g̃ zꝰ ꝛditio nõ ẽ bñ posita. ¶ zꝰ arguit. ꝗria sũt forme actie ⁊ passiue iter se. ſ ꝛ ꝓpões nõ sũt actiue ⁊ passiue iter se. ergo ñ sꝫ ꝗrie. ¶ ꝫꝰ arguit. Iste sũt vl'es. ois hõ currit. null ꝰ hõ currit. vtroq̃ ẽmino ꝑticipãtes ſ ꝶ cũdẽ ordinẽ. q̃ꝫ vna ẽ affirmatia. ⁊ alia negatia. ⁊ tũ ñ sꝫ ꝗrie. g̃ male diminũt ꝓpões ꝗrie. ¶ 4ꝰ arguit sic. ꝓpões q̃ se cõpatiũt i ꝟitate ñ opponũt. qꝫ ñ bñt repugntiã. sed subꝗrie se ꝛpatiũt i ꝟitate. g̃ non sũt opposite.

Ad rões Ad ꝑmã negat ꝛdña. qꝫ i illa ꝛditione ꝛ intelligi si sit terminus distribuibilis cuiusmodi ñ ẽ in predictis. ¶ Ad secũdã ꝛdẽ ꝙ ꝗria icõplexa sint forme actie ⁊ passiue adiuicẽ. nõ tũ ꝗria ꝓplexa logicalia q̃uis repugnẽt ad ꝶ qõ ẽ cẽ sil'ꝛa. ¶ Ad ẽtiam ꝛdẽ negando ꝛdñaz. qꝫ q̃uis sint ꝑticipãtes vtroq̃ terminõ. tũ ñ sũt opposite aliq̃ predcãꝫ oppõnũ cũ ipis ñ ꝛducãt ꝛditões regsite ad ꝶ ꝙ sint opposite. nã in illis ẽmis nõ tenẽtur eq̃ ãple ⁊ eq̃ restricte. ¶ Ad q̃rtã ꝛdẽ ꝙ ꝗ subꝗrie nõ repugnẽt i ꝟitate. repugnãt tũ i sil'itate ⁊ q̃litate. ⁊ ꝶ sufficẽ ad ꝶ ꝙ sint opposite

Cõtradictorie sũt vlis affirmatia ⁊ ꝑticularis negatiua. vl'vlis negatia ⁊ ꝑticularis affirmatiua eiusdẽ subi ⁊ eiusdem predicati. vt ois hõ currit. quidã hõ nõ currit. nullus hõ currit. quidam hõ currit. Sbalterne sũt vlis affirmatiua ⁊ ꝑticularis affirmatiua. vel vlis negatiua ⁊ ꝑticularis negatiua eiusdẽ subiecti ⁊ eiusdẽ ꝑdicati. vt ois hõ currit. quidã hõ currit. nullus hõ currit. quidam hõ nõ currit. ⁊ hoc totũ patet in figura sequẽti.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ ꝑ ꝙ posteq̃ auctor ꝛ terminauit ꝛ ꝗrijs ⁊ subꝗrijs. ꝶ nũc ꝛtermiat de ꝛdictorijs ⁊ subalternis. ꝶ ꝛdis ẽ. qꝫ ꝓpões ꝗrie ⁊ subꝗrie sꝫ eiusdẽ q̃titatis. ſ ꝛ ꝛdictorie ⁊ subalterne nõ sũt eiusdẽ q̃titatis: iõ ꝑ ꝛterminauit ꝛ illis q̃ꝫ de istis. ꝑ q̃ ẽ aducrẽdũ ꝙ duplices sũt ꝗdictorie. q̃dã sũt repugnãtes in ꝟitate ⁊ falsitate ⁊ q̃litate solũ. ⁊ tales sꝫ ꝗdictorie ꝟm rẽ tũ. ⁊ hoc mõ duo ꝓpõnes singulares eiusdẽ subi ⁊ eiusdẽ ꝑdicati ⁊ diuersẽ qualitatis sũt ꝗdictorie. vt sortes currit. sortes nõ currit. alie sũt ꝗdictorie q̃ repugnãt in ꝟitate ⁊ falsitate ⁊ q̃titate ⁊ q̃litate sil'. ⁊ ille sũt ꝗdictorie ꝟm rẽ ⁊ modũ enũciãdi sil'. ⁊ ꝛ talib ꝰ solũ ꝛdẽ ista diffinitio q̃ est posita in textu.

Scõ sciẽdũ est ꝙ ꝗdictio ẽ affirmatio ⁊ negatio eiusdẽ ꝑdicati de eodẽ subo ad idẽ ꝟm idẽ sil'ꝛ ⁊ in eodẽ tpe. Ex q̃ diffinitiõe colligũtur qnq̃ ꝛditões regsite ad ꝟaz ꝗdictõez. ꝑ ꝙ ẽ ꝙ affirmetur ⁊ negẽt idẽ ꝑdicatũ ꝛ eodẽ subo. ⁊ ꝶ ꝟ rẽ ⁊ vocẽ sil'. Defectu cui ꝰ ille ñ ꝗdicũt. marcus currit. tullius currit. q̃uis ꝑticipẽt legẽ ꝗdictorie ꝫꝰ. zꝰ ꝛditio ẽ ꝙ ꝑdicatũ enunciet ꝛ subo ꝛpato ad idẽ. Jõ iste ñ ꝗdicũt. sortes ẽ pr̃ platonis. sortes ñ ẽ pr̃ iobãnis. 3ꝰ ꝛditio ẽ ꝙ ꝑdicatũ affirmet ⁊ negẽt ꝛ eodẽ subo ꝟm idẽ. i. ꝟm eãdẽ ptẽ. Jõ iste

ñ ꝑdicũt. sortes videt ꝗ oculos. sortes ñ videt ꝗ aures. 4ª ꝑditio ē ꝙ i vtraq; subz teneat silr. sic. s. ꝙ eodē mō suppōat i vna sic i alia. iō iste ñ ꝑdicunt. bō ē spēs. null bō ē spēs: qz i pª bō supponit simplr z i zª psonalr. 5ª ꝑditio ē ꝙ ꝑdicatū in vtraq; enūciet p eodē tpe. iō iste nō ꝑdicūt. sortes currit bodie. sortes ñ currit cras. Sz ad ꝑdictorias ꝗ rē z modū enūciādi silr tres ꝑditōes spālr regrūt. pª ē ꝙ vna sit vlis z alia particularis vel idefinita. zª ē ꝙ sint diuerse q̃litatis. i. ꝙ vna sit affirmatiua z alia negatiua. 3ª ē ꝙ ēminus distribuibilr ñ distribut i vna distribuat i alia. Defectu cui iste ñ ꝑdicūt. oīs bō ē aīal. z qdā bō aīal ñ ē. sz qz i aliqb p pōnib difficile ē assignare ꝑdictorias. iō ad ꝗ faciēdū ponit hec regula gnalr q̃ cōiter obseuat. ꝙ ñ oz nisi ferre negatōez negātē s̄ totā ppōem ō q̃ ē difficultas: z tē ipa sūpta cū illa negatōe erit ꝑdictoria ipīmet qn su mebat sine negatōe. vt si qs q̃rat dare ꝑdictoriā isti. caput hz oīs bō. dico ꝙ nō ē ista. aliqs bō non hz caput. qz sūt silr false. sz ē ista ñ caput hz oīs bō. Sz iuxt ꝗ dubitat. vtr ꝑdcōtie repugnāt ivitate sic ꝙ ñ possint silr ēe ve. Ecce ꝙ ñ. qz bñ segtur. vna ꝑdictoria ē va. g̃ z alēa. z per ꝑdictorie possūt silr ēe ve. pz ꝑia. qz ex opposito ꝑtis iferī opp ānis. bñ. n. segtur. neutra ps ꝑdictionis ē va. g̃ vna ñ est va. ¶ In opp ē cōis locutio. p solone rōis ē notādū ꝙ ly alēa pōt capi duplr. vno ptitiue. put ē relatiuū diuersitatis notās visionē iter suū suppositus z illō qd refert z sic negat pma ꝑia. alio capitur vt est signū particulare faciēs ppositionē pticularē. z tē ꝑia ē bōa z trū valet dicē. vna ꝑdictoria ē va. g̃ alia ē va. siue dicē. vna ꝑdictoria ē va. g̃ q̃dā ē va. modo ex isto nō seqr ꝙ ꝑdictorie sint silr ve. ¶ Dubitat. vtrū ꝑdictoria hēant silr potētiā ad eēndū va. Et vtr possint silr ēe va. p isto ē aduertēdū ꝙ duplicia sūt ꝑdictoria. q̃dā sūt sibi iuicē ꝑdicētia. z sūt illa quē sūt eiusdē subi z ꝑdicati cū alijs ꝑditionibus requisitis. alia sūt ꝑdictoria ñ sibi iuicē ꝑdicentia. sed alijs ppositionib ꝑdicūt. sic iste due. Oīs bō currit. oīs lapis ē alb q̃ ñ ꝑdicūt sibiiuicē sz alijs. s. istis. qdā homo ñ currit. qdā lapis ñ ē alb. z ē aduertēdū ꝙ ly silr i illa ppositione potest dēnōare ꝗ vbū pnt. vel ꝗ totū ad eēndū va. Tūc rndetur ad vtraq; ptē dubij p duo dcā. pm est. ꝑdictoria non sibi iuicē ꝑdicentia pnt eē silr va q̃cū q; modo ly silr ōterminet. ꝗ clare pz i exēplo ꝑdicto. zm dictū ē ꝙ si ly simul ōterminet ly eē va tē ꝑdictoria sibi inuicē ꝑdicētia non pnt simul eē va Sz si determinet ly possunt. tūc ꝑdictoria sibiiuicē ꝑdicentia possunt simul eē va. i. habēt potētiā simul vt sint va. Et illa de possibili ponit ieē per duas ppōes singulares. s. pistas. ꝗ ē ve rū. z q̃ruis sint false. tamē non sūt ipossibiles. quia oīs talis ppositio cuius subiectū includit plura supposita non ponitur i eē p vna nam sz per plures.

Tertio sciēdū est ꝙ subalterne sūt vlis affirmatiua z particularis affirmatiua. vel vlis negatiua z pticularis negatiua eiusdē subi z eiusdē ꝑdicati. Et ad ipas p regritur ꝙ sint diuerse q̃titatis. zº ꝙ sint eiusdē q̃litatis. qz nūq; negatiua ponit sub affirmatiua. z sic non repugnāt in vitate z falsitate nec in q̃litate sz in q̃titate solū. que repugnantia dr materialis. qz q̃titas se tenet ex parte materie ppositiōis. z ob ꝗ ziri. nō enumerat eam inter spēs oppōnis.

Sed contra predicta arguitur p sic. Iste ꝑdicunt. oīs homo est ens. z idem homo est non ens. z tamen neutra est negatiua. ergo contra diffinitionem ppōnum ꝑdictoriarum. ¶ Scdo arguitur sic. In ꝑdictorijs subiectū nō tenetur eodē modo. qz i vna tenetur vlr z in alia particulariter. ergo male dicitur ꝙ termini debent eodem modo teneri in vna sicut in alia. ¶ 3º arguit sic. Sbalne ñ repugnāt. qz vna ōtinet aliā. vz. vlis ōtinet pticularē. g̃ male dcm ē ꝙ opponūt. ¶ 4º arguit sic. Subōrie sūt sub alijs posite. g̃ sūt subalterne. z sic neutra est vlis. z p ꝑs contra diffinitionem.

Ad rōes Ad pmā dr negādo ꝑs. qz q̃ruis ad eas sequātur ꝑdictorie. nō tm sūt ꝑdictorie: sz bñ pticipāt legē ꝑdcōriaꝝ. ¶ Ad zm dr ꝙ nō regritur i ꝑdictorijs ꝙ subz habeat eādē suppositionē i spē spālissima. sz suff ē ꝙ habeat eādē suppōnē i gne aut in spē subalterna sic ꝙ si in vna supponat personalr z ēt i alia. ¶ Ad 3m dr ꝙ particularis cōtinet i vli z sequitur ad vlem rōe sui significati. non tm rōe quantitatis. sed ex hoc non sequitur quin opponātur ꝗ q̃titatem. ¶ Ad 4m dr ꝙ subalterne nō dnr subalterne eo ꝙ ambe ponantur sub duab alijs. sed eo ꝙ vna ōtinetur sub alia. et iō 3 due sbōrie sint subalterne respectu suarum vlium. nō tm sūt subalterne inter se. Et diffinitio ꝑus data solū intelligitur de his que subalternantur adinuicē.

Ult de natura pastillos prima figura.
Quatuor in numero concomitante mero.
Soluere qui renuit asinus efficitur.

Propositõuꝫ triplex ē materia scilꝫ naturalis. ꝓtingens. ⁊ remota. Naturalis ē illa ī qua ꝑdicatum ē de cẽntia subiecti vel proprii eiꝰ vt homo est animal homo est risibilis ¶ In ista pte Petrus vis. vult determinare de legibus ꝓpositionũ oppositarum. sed antecedit de ipsis determinet ipse determinat de mã ꝓpositionũ. qꝛ tales leges seu regule variantur secundum variationẽ materie ꝓpõnũ. iõ antecedit de ipsis determinet ꝑius determinat de materia ꝓpositionũ cathegoricarꝫ q̃ nihil aliud ē q̃ subm̃ ⁊ ꝑdicatũ se hãtia sicut repugnãtia vel ꝓuẽiẽtia nẽcio ⁊ itrãsmutabilitr seu cõtigenẽ. Si pm sic ē mã remota. Si zm sic est mã nãlis. Si ẽtiũ sic ē mã cõtigẽs. ſz forꝰ ꝓpõis cathegorice ē copla vbal vniẽs ꝑdicatũ cũ subo. Et capiũt hi mã ⁊ forꝰ p quandã sil tudinẽ ad mãꝫ ⁊ formam proprie dictas.

Primo sciendũ ē q̃ ꝓpric loquẽdo ꝓpositio nõ ē ī aliqua mã. qꝛ materia ē pars ꝓpositõnis. m̃ ō totũ nõ ē ī sua parte ſz potius ex sua pte. Et ideo q̃ dr q̃ ꝓpositio cathegorica ē in tali materia dꝫ intelligi q̃ est de tali materia. Vñ ad maiorẽ noticiã habendã de materijs ꝓpositionũ cathegoricarꝫ ponũtur due regule. pꝰ ē q̃ in quacũq̃ mã est ꝓpositio affirmatiua ī eadẽ est ꝓpositio negatiua sibi correspõdẽs. ⁊ sua ãria ⁊ sua ãdictoria ⁊ sua subalterna equipollẽs ⁊ sua cõuertẽs: vt ocẽs iste sũt in mã contingenti. oꝰ hõ currit. nullus hõ currit. quidã homo currit. ⁊ sic ã alijs similibꝰ. zꝰ ragula est talis. In quacũq̃ mã ē ꝓpositio cathegorica de iesse de p̃senti. ī eadẽ est ꝓpiõ de futuro de pꝛeterito. ⁊ ꝓpositio modalis diuisa de quocũq̃ mõ sit. vt ocẽs iste ꝓpositiones hõ est aial. hõ fuit aial. homo possibilr fuit animal Unde ꝓpositiões cathegorice ꝑ dicũtur ē ī aliq̃ mã. qꝛ cõuenit eis ꝑ bre subm ⁊ predicatũ. ⁊ ꝓpositiones ypotetice nõ sũt in aliqua materia nisi rõne suarꝫ cathegoricarꝫ ī virtute quarꝫ brit subm ⁊ predicatum. ideo ad cãdẽ materiam reducuntur ex qua sunt cathegorice ex quibus componũtur

Secundo sciẽdũ ē q̃ h̃ ōnr auctor diffinit mãm naturalẽ cuius diffinitio pꝛ ī textu. ⁊ sic dꝫ intelligi. Mã naturalis est bitudo extremorꝫ talis q̃ ꝑdicatũ de subo ꝓe affirmatiue ē ẽntialr predicat vel accidẽtalr itransmutabiliter ⁊ directe. ī qua diffinitione ponit bitudo loco generis. ⁊ totũ residuũ ponit ad dꝛiaꝫ mãe cõtigẽtis ⁊ remote. Et dr mã nãlis co q̃ ꝑdicatuꝫ nãliter ꝓuenit subo ita q̃ res significata p ꝑdicatũ bꝫ naturalẽ ⁊ necessariã bitudinẽ ad subꝫ siue ad rẽ significatã p subꝫ. Et lꝫ ꝓpum nõ sit de ẽntia sui subi. tm̃ necessario ꝓsequitur naturã sui subi. ⁊ ꝓpter h̃ dr esse suo subo naturalr. Unũ aducrẽdũ q̃ ẽntia alicuius rei dr illõ quo formalr res bꝫ ẽ. sicut hũanitas ē forma q̃ hõ bꝫ ẽ. ⁊ sũt ista tria idẽ realr. ẽntia quiditas ⁊ nã. Sꝫ distiguũt ſꝫ rõeꝫ. Et ad facilr cognoscẽdũ q̃ ꝓpõnes sint in mã nãli ponũtur aliquẽ regule. pꝰ ē. qñ ꝑdicãtur aliqua ciusdẽ coordinationis ī recta linea ꝑdicamẽtaliꝑe ⁊ affirmatiue directe siue indirecte talꝰ ꝓpõ ē ī mã nãli. zꝰ regula ē qñ dr ie ꝑdicat d̃ bis q̃rũ st dr ie vl cõ. vel qñ diffinitio ꝑdicat d̃ diffinito talꝰ ꝓpõ ē ī mã nãli. vt hõ ē rõalis. zꝰ regula est qñ ꝓpa passio ꝑdicat d̃ suo subo ꝓpo vel d̃ inferiorib̃ ad p se subꝫ talis ē ī mã nãli. vt hõ ē risibilis. 4ꝰ regula ē qñ idẽ ꝑdicat d̃ sciꝑo. vel sinonimuꝫ d̃ sinonio. vel ꝓuertibile d̃ ꝓuertibili talꝰ ē ī mã nãli. Silr ocẽs iste ꝓpões st ī mã nãli ī gbꝰ cã ꝑdicat d̃ suo cãto p se. Ex gbꝰ pꝫ q̃ duo sũt gradꝰ mãie nãlis. pmꝰ ē qñ ꝑdicatum est de essentia subiecti. Secũdus ē qñ subm ē de ẽntia sui ꝑdicati.

Tertio sciẽdũ ē q̃ circa ꝑdcã mouet h̃ duobiũ. s. ī q̃ mã sũt ꝓpões ī gbꝰ ē ꝑdicatio idirecta. vt sũt iste. aial ē hõ. substãtia ē hõ. Et dr q̃ sint ī mã ꝓtigẽti. qꝛ ꝑdicatũ põt adesse ⁊ abesse subo. q̃ s. ī mã ꝓtigẽti. aliꝰ pꝫ. qꝛ iste pnt simlr esse ꝓe. aial ē hõ. aial ñ ē hõ. itẽ ī cꝰ de legibꝰ dr q̃ due vlẽs pnt sil esse false ī mã ꝓtigẽti. lꝫ ñ ī mã nãli. sed iste duc. oē aial ē hõ. ⁊ nullũ aial ē hõ sunt sil false q̃ nõ sũt in mãtia naturali. ¶ Ad dubiũ rndet fm opinioẽ modernorꝫ logicorꝫ q̃ tales sunt in ma

teria naturali eo q̃ in eadẽ materia sunt ꝓpositõ ꝛuertens ⁊ ꝛuersa. ⁊ etiam q̃ superius vt̃r ñ pōt negari a suo inferiori. ¶ Sed ꝛ̃ h̃ arguitur. quia in illis predicatum nõ est de essentia subi nec necessario ꝛsequitur ipm subm. ergo tales non sũt in materia naturali. ꝛña pz. quia cui non conuẽit diffinitio nec diffinitum. Ideo aliter rñdetur q̃ ꝓpõnes in quibus est predicatio idirecta nõ sũt ꝓprie in aliqua materia hic posita directe sz solum reductiue. Et ad argumenta rñdetur q̃ nõ sunt in materia ꝛtingenti neq̃ per se neq̃ reductiue. sed sunt in materia naturali reductiue. Et quando dr̃ q̃ predicatum non est de essentia subiecti. dicitur q̃ illud ñ requiritur nisi in illis que per se ⁊ directiue sunt in materia naturali cuiusmodi non sunt predicte.

Sz ꝛtra predicta arguitur ꝓio sic. Nulla materia ꝓpõnuz est triplex. ergo male dr̃ q̃ ꝓpõnum cathegoricarum triplex est materia. ¶ 2.º arguitur. hec ꝓpõ sortes est ens est in materia naturali cum ens sit de ratione subiecti ⁊ est in materia contingenti cum predicatũ possit adesse vel abesse subo. q̃ sortes potest esse ⁊ non esse. ergo materia ꝛtingens ⁊ naturalis coincidunt ⁊ sic non sũt mẽbra opposita. ¶ 3.º arguitur. Ista est in materia naturali. ignis est calid⁹ cum ꝑdicatum necessario insit subo: ⁊ tamen ꝑdicatum non est de cẽntia subi nec ꝓprium ei⁹. ergo diffinitio materie nãlis non est bona. ¶ 4.º arguitur. In ista ꝓpõne. homo est aialitas. hõ estr de essentia subi. ⁊ tñ illa ñ est in materia naturali q̃ ꝑdicatũ ñ potest vere dici ꝛ̃ subo. igr̃.

Ad rõnes Ad ꝑmã rñdetur ꝛña. q̃ ꝛmittitur fallacia figure dictionis arguendo a suppositione persõali ad simplicẽ. Ad secũdam dr̃ q̃ si ens capiat̃ nominaliter vt tñ valet sic̃ ens bñs essentiaz sic ista ẽ i mã nãli. sortes est ens. si vo capiat̃ ꝓticipialr̃ vt tantũ valet sic̃ existens sic illa est in mã cõtingenti ⁊ sic equiuoce est i mã naturali ⁊ cõtingẽti. Ad tertiam dr̃ q̃ licet cẽ calidum nõ sit ꝓprium igni q̃rto mõ. tñ est sibi ꝓprium secõ mõ. ⁊ hoc sufficit Ad quartã dr̃ q̃ licet aialitas secundũ rẽ sit de essentia hois. tñ secõm nõm ꝑdicandi quo predicat̃ in illa ꝓpõne nõ sibi cõuenit imo repugnat ei predicari de alio a se. q̃ secõm Auicenam quinto sue methaphisice equinitas est tñ egnitas. sic q̃ sub illo modo concipiendi non conuenit sibi predicari de aliquo alio nec aliquid predicatur de ipa.

Contingens est illa in qua predicatum potest adesse vel abesse subiecto preter subiecti corruptionem. vt homo est albus. homo non est albus. Remota est illa in qua predicatum non potest conuenire subiecto. vt homo ẽ asinus.

¶ Circa hũc textũ notandũ est ꝑmo q̃ postq̃ auctor determinauit de mã naturali. hic ꝛsequẽter determinat de mã cõtingenti ipam sic diffiniens Materia ꝛtigens ẽ illa in qua ꝑdicatũ pōt adesse vel abesse subiecto ꝑter subiecti corruptionez In q̃ diffinitiõe ponit̃ mã loco generis. naz illa refert gen⁹ diffiniti. Et ponit̃ adesse ad dr̃iaz materie remote i qua predicatũ nõ pōt ꝛuenire subiecto. Ponitur etiã abeẽ ad dr̃iam materie naturalis. in qua ꝑdicatũ nõ pōt abesse subiecto. Et ꝑ ad esse ⁊ abesse i ꝓposito ĩtelligitur realis inherentia vel abscẽtia ab aliq̃ subo ꝑter eius corruptiõem: ⁊ sic pōt ꝑdicta diffinitio exponi realiter ⁊ logicalit̃: Realr̃ sic. Materia ꝛtingẽs ẽ illa i qua ꝑdicatũ: idest res significata ꝑ ꝑdicatũ pōt quantũ ẽ de se ⁊ sibi nõ repugnat realr̃ posse iherere subo ⁊ tamẽ iherere ab eo q̃ hoc q̃ subz desinat cẽ. Logicalr̃ vo sic exponit̃. Materia cõtingẽs est illa i qua ꝑdicatum pōt vere affirmari de sõo quãtũ ẽ de se ⁊ sibi ñ rpugnat vẽ negari absq̃ h̃ q̃ sõz dsinat supponẽ

Secundo scien ẽ q̃ mã dr̃ ꝛtigẽs eo q̃ ꝑdicatũ cõtigenter ⁊ non necio sõ ꝛuẽit. Unde ꝛtigẽs ꝑt capi duplr̃. Uno mõ generaliter pro oi illo q̃ pōt esse. ⁊ sic cõuertit̃ cũ possibili. ⁊ tunc dr̃ tum de necio q̃ de possibili non necio Alio mõ capit̃ spãliter ꝑ ꝛtigenti nõ necio q̃ scz potest cẽ ⁊ nõ cẽ ⁊ tũc diuidit̃ ꝑ ꝛtingẽs natũ. contigens raro. ⁊ contigẽs ad vtrũlibz. Et a contigẽti h̃ mõ accepto dr̃ mã contigens. Uñ mã contigẽs de ꝑ se significato significat respectũ rõnis causatũ ꝑ actũ itellect⁹ ꝓpantis ꝑdicatũ q̃ bz habitudinẽ contigentẽ ad subm. ⁊ hoc modo hic diffinitur. Alio modo capit̃ ꝑ denoiato. ⁊ tũc mã contigens non est nisi subz ⁊ ꝑdicatũ que habẽt contigẽtẽ habitudin ẽ adinuicẽ. Et si q̃ratur in qua mã sũt iste ꝓpõnes corunus est niger. nix ẽ alba. uasis ẽ sim⁹. carbo ẽ niger. ⁊ sic de alijs. Ad hoc rñdetur secõm aliq̃s q̃ tales sunt i mã cõtingẽti. Et si arguat̃ sic. i ipis ꝑdicatũ nõ pōt abesse subo. g̃ nõ sũt in mã cõtigẽti. Rñdetur concedẽdo aũs ⁊ negãdo ꝛñtiã ⁊ ꝛña. q̃ lz ꝑdicatuz non possit abesse subiecto: tñ subiectũ pōt vere negari de ꝑdicato. ⁊ h̃ sufficẽ ad h̃ q̃ aliqe ꝓpõnes sint in materia contigenti. Unde dicũt q̃ q̃ cuis illa nunq̃ possit vera esse nix nõ

ē alba: tñ bee pōt eē ꝛa. albū nō est nix. Jō sic exponunt materiā ꝛtingentē dicendo q̄ ē ista in q̄ pdicatum potest adesse vel abesse subo vel ecōuerso ꝓter ei⁹ coꝛruptōes. Sz hoc nō valet. quia pari forma vel rōne seq̄rei q̄ ista, ppō. hō ē aīal. eēt in mā ꝛtingēti. ꝛnō est falsum. q̄ illud ex q̄ seqtur. pbatur ꝛsta. qz q̄ cuis aīal non possit abesse tñ bene ecōuerso. vnde q̄ cuis ista nō possit eē vera. homo nō ē aīal: ista tñ potest eē vera. animal non ē homo. Jō alr dr q̄ tales sūt i mā ꝛtingēti eo q̄ pdicatū hz ꝛtingēte habitudinē ad subiectum. Et ad argumētū res pōdeī negādo ātecedēs. s. q̄ pdicatū non possit abeē. et ad pbationē cum dicitur q̄ ista non est vera coꝛu⁹ nō ē niger. nix non ē alba. ꝛcedir. tñ est possibilis. Uñ pdicatum abesse subo non ē ipnr vere negari de subo. sed est ip̄m quātū est de se. z sibi non repugnat vere posse negari de subo. mō p aliquā potētiā tales pnt eē vere. qz i talibus res significata p pdicatū non ē de eēntia rei significate p subm̄ neq̄ ppriū. sz ē realr distincta. q̄re realr pt separi.

Tertio Sciēdū ē q̄ circa diffinitionē materie remote ē intelligendum q̄ triplr pt fieri remotio pdicati a subiecto. Uno⁹ p negationē negando pdicatū de subo vt homo non ē lapis. Alio modo subtrahēdo ip̄z siue remouēdo hz vocē. z de istis duab⁹ remotōib⁹ nō ē hic ad ppositū Tertio modo pt itelligi pdicatū remoueri a subo hm rē. ꝓpter repugnātiā quā hnt res significate ad inuicē. z a tali remotione dr mā remota. Ex q̄ ise rūtur duo coꝛrelaria. Primū ē q̄ ppōes affirmatiue i materia rēota sūt false. z opposito modo ē in materia nāli. qz affirmatiue sunt sp vē. Secōz ē q̄ oēs ppōnes negatiue i materia rmota sūt sp vē. z opposito mō ē i mā nāli. Et sl q̄raturi q̄ mā sūt iste būanitas ē aīalitas. būanitas est rationalitas. Rñdetur q̄ sūt i mātia rēota. qz talia abstracta significāt qdātates hz se abstrahēdo a suppositz z subiectis. z illis sub tali mō ꝓpugnat pdicari de aliq̄ sed in q̄tū biusmodi sūt separata.

Sed contra pdcā arguit. Prio sic. Ista ē i matia ꝛtingēti. hō ē causatus. z tñ pdicatū non pt abesse subo. q̄ ꝛ diffinitōez materie ꝛtingētis. z⁰ arguitur sic. hō ē in matia ꝛtingenti. coꝛu⁹ ē niger. z tñ pdicatū nō potest abeē subiecto cū sit accns inseparabile. ergo ꝛ diffinitione m. 3⁰ arguit sic. hec ē i materia remota. sortes ē albedo. z tamē pdicatū pt ꝛuenire subiecto. ergo ꝛ diffinitione materie remote. 4⁰ arguitur sic. hec ē in materia remota. hō nō ē asin⁹. z tñ pdicatū pt ꝛuenire subo. qz enūciatur de ipo vē. q̄ diffō mala.

Ad rationes Ad pmā dr negādo minorē qz potest negari z p aliquā potentiā remoueri a subo. iō ē in materia ꝛtingenti. Ad secām ꝛceditur. maiorē z negat minorē. z ad pbationē dr q̄ non dr iseparabile eo q̄ nullo mō pt separi. sz qz difficulter potest separi. Ad 3ᵃᵐ dr q̄ albedo hm suū eē pt ieesse sorti: non tñ hm pdicationē qz sub illo mō vicēdi non potest de eo vē pdicari. Ad 4ᵃᵐ dr ꝛcedēdo maiorē z distinguendo minorē. vel affirmatiue z sic negatur. vel negatiue z sic conceditur.

Lex siue natura ꝛtrariarum talis ē. q̄ si vna ē vera reliq̄ ē falsa. z nō ecōuerso. Possūt enī ambe sil' eē false i materia ꝛtingenti. vt oīs hō est alb⁹. null⁹ hō est albus. In naturali vero matia z remota sēper vna ē vera z reliqua falsa. vt oīs hō est aīal. null⁹ hō est aīal. oīs homo ē asinus. nullus hō ē asinus. Lex siue natura subcōtrariarū talis ē. q̄ si vna ē falsa reliq̄ est vera. z nō econtra. Possūt enī ambe simul eē vere i cōtingēti matia vt quidā hō est albus. quidā hō nō ē albus. Uñ lex subcōtrariarū cōtrario mō se habet legi contrariarum.

¶ Circa hūc textū notādū est pmo q̄ determinato de materia ppōnū. ꝛnr in ista pte auctor determinat de legib⁹ ppositionū oppositarū. Et q̄ttuor facit hm q̄ sūt q̄ttuor gēna oppositionū. Et qz ppōnes ꝛtrarie pcedunt oēs alias ppōnes oppositas hz ord nē pus positū eo q̄ ꝛtrarie sunt ambe vēes z habēt pfectiorē quantitatē alijs ppositionib⁹ oppositis. ideo auctor hic pus dterminat de lege contrariarū q̄ de alijs. Pro quo ē aduertendū q̄ lex capitur duob⁹ modis. Uno modo p ꝛstitutōe siue ordinatione q̄dā de modo viuendi humano pcipiendo opa virtuosa z pbibendo viciosa. z isto modo capit q̄dō dicitur q̄ tres sūt leges. s. lex nature. lex humana. z lex diuina. Et de ista acceptione ñ est hic ad ppositum. Secō modo capitur lex p repugnantia duaꝝ ppōnū similitudinarie ad legez primo modo dictā. z isto modo sic diffinit. Lex est repugnantia duaꝝ ppositionū i veritate z falsitate simul. vel in altero illoꝝ tñ. vel ētiā i qualitate tñ. vel in q̄titate tñ. vel in q̄litate z quantitate simul. z isto mō capitur lex in ppōsito. Uñ lex ꝛtra/

riaꝫ potest haberi in tribus propositionibus. Prima est q̃ due contrarie in nulla materia possunt simul esse vere. Cuius triplex assignatur ratio. Prima est quia vna contrariarum scilicet vniuersalis affirmatiua significat q̃ predicatum conuenit subiecto p̃ quolibet supposito subiecti. ⁊ alia scilicet vniuersalis negatiua significat q̃ predicatum pro nullo supposito subiecti cõuenit tali subiecto. sed impossibile est q̃ predicatum conueniat subiecto pro quolibet supposito eius et q̃ pro nullo supposito subiecti conueniat tali subiecto simul. quia hoc implicat contradictionem. igitur due cõtrarie in nulla materia possunt simul esse vere. ¶ Secunda ratio est. quia si due contrarie essent simul vere sequeretur q̃ due contradictorie essent simul vere. sed hoc est impossibile et contra primum principium. ergo ⁊ antecedens. quia ex vero non sequitur falsum. Probatur cõsequẽtia. quia contrarie sunt vniuersales. sed ad veritatem vniuersalis sequitur veritas sue particularis que opponitur cõtradictorie alteri vniuersali. ergo si due particulares illarum vniuersalium essent simul vere omnes propositiões de quattuor angulis essent simul vere quod est impossibile. ergo due contrarie non possunt simul esse vere. Secunda propositio est q̃ due contrarie in materia contingenti possunt simul esse false. Probatur quia in materia cõtingenti predicatũ potest conuenire subiecto pro aliquibus suppositis subi. ⁊ p̃ aliqb⁹ suppositis non. sicut albũ conuenit bol p̃ aliqb⁹ suppositis bois. p̃ alijs nõ. ſz p̃ illa pte p̃ qua ñ conuenit aliqb⁹ suppositis bois falsificatur vlis affirmatiua i qua denotatur p̃dicatũ conuenire oib⁹ suppositis subi. ⁊ p̃ alia pte p̃ q̃ p̃dicatũ conuenit aliqb⁹ suppositis falsificatur negatiua i q̃ denotat p̃dicatũ remoueri a quolibet supposito subi. ergo due contrarie possunt simul esse false in materia cõtingenti.

Secundo Sciẽdũ est q̃ tertia ppositio legis cõtrariarũ ẽ ista q̃ due cõtrarie in materia naturali ⁊ remota nũq̃ pãt simul eẽ false. ⁊ hoc supposito q̃ sint de p̃dicatione directa. Ratio est q̃ in materia naturali vbi ẽ p̃dicatio directa p̃dicatum necẽ conuenit subiecto p̃ quolibet supposito subi. ergo vniuersalis affirmatiua semp est vera ⁊ vlis negatiua semp est falsa. Et i materia remota p̃dicatum repugnat subio p̃ omnibus suis suppositis. ergo i tali materia vniuersalis affirmatiua ẽ falsa ⁊ negatia est vera. Et dicebatur notãter q̃ ille ppõnes debebãt esse de p̃dicatione directa. q̃ si essent de p̃dicatione idirecta posset simul eẽ false. vt iste. omne animal ẽ homo. nullũ aial est homo. Sz sicut dcũ est tales ppõnes de p̃dicatione idirecta non sunt in aliqua materia nisi reductiue. ideo de talib⁹ auctor non intendit determinare. Ex quib⁹ p̃dictis patent tres ppõnes legis contrariarum seu ppositionum oppositarum contrarie. Unde etiã patet q̃ repugnantia in vitate cõuenit contrarijs ratione forme sue oppositionis q̃ eis cõuenit in quacũq̃ materia. Sed repugnantia i falsitate non conuenit õrijs ratione forme sz rõne materie scilz nãlis vel remote. Ex q̃ patet q̃ hec õnia ẽ formalis ⁊ bona. ista ppõ est va ⁊ habet õriã ergo sua õria est falsa. Sed hec õnia non ẽ formal. hec ppõ est falsa ⁊ hz contrariã ergo sua õria ẽ vera. sz solum est materialis q̃ habet veritatẽ in materia naturali ⁊ remota simul.

Tertio Sciendum est q̃ hi consequenter auctor determinat de lege subcontrariarum cuius tres sunt partes sicut in lege contrariarum. Prima est q̃ due subcontrarie in nulla materia possunt simul esse false. Probatur q̃ si due subcontrarie possent simul esse false. ergo ⁊ due contradictorie. consequens est falsum ergo ⁊ antecedens. patet consequentia. q̃ cum ad falsitatem particularis sequitur falsitas vniuersalis. si subcõtrarie q̃ sunt particulares possent simul esse false due contradictorie quarum vna est vniuersalis ⁊ alia particularis essent simul false. ¶ Secunda pars legis subcontrariarum talis est. q̃ due subcontrarie in materia contingenti possunt simul esse vere. Ratio est quia in materia contingenti predicatũ potest inesse subiecto pro aliquo supposito. Et pro aliquo non. Sed pro illo supposito. Pro quo predicatum conuenit subiecto particularis affirmatiua redditur vera. quia ad veritatem eius sufficit predicatũ inesse subiecto pro aliquo supposito eius. Sed pro supposito p̃ quo tale predicatum non inest subiecto particularis negatiua redditur vera. quia ad veritatem eius requiritur ⁊ sufficit predicatum remoueri ab aliquo supposito subiecti. Igitur subcõtrarie in materia contingenti possunt simul esse vere. ¶ Tertia pars legis subcontrariarum talis est q̃ in materia naturali ⁊ remota due subcontrarie nunquã possunt simul esse vere. Ratio huius est quia in materia naturali predicatum conuenit cuilibet supposito subiecti. ideo negatiua sẽper est falsa et

affirmatiua vera. ſz i mã remota p̃dicatum nulli ſuppoſito ſubi ouen it. nõ affirmatiua ſemp ẽ falſa ⁊ negatiua ṽa. Et ſic pz q̃ repugnare in ſalſitate cõuenit ſubõrijs rõne ſue formie oppõnis. qz in oi mã eis cõuenit. Sz repugnare i vitate cõuenit eis gratia mãe cũ eis ñ cõueniat i oi mã ſed ſolũ i nãli ⁊ remota. Pz vlteri⁹ q̃ lex õriaꝝ ⁊ ſubõriarum oppoſito mõ ſe hnt cũ õrie repugnẽt i vitate i q̃cũq̃ mã. ⁊ ſubõrie i falſitate in q̃cunq̃ mã ſint. Ex q̃ b⁹ tal' regula haberi põt. Nec oña ẽ bona. iſta propoſitio eſt falſa ⁊ hz ſubõriã. q̃ ſua ſubõria eſt ṽa ſz iſta oña nõ eſt formalis. iſta ppõ eſt ṽa ⁊ hz ſubcontrariam. ergo ſua ſubcontraria eſt falſa.

Sed cõtra p̃dicta arguũ. Prio ſic. Iſte ſũt õrie. ois hõ ẽ totus i quãtitate ⁊ nullus hõ ẽ totũ in quãtitate. ⁊ tũ ſũt ſil' vere. maior pz. qz p̃ma eſt vlis affirmatiua ⁊ alia vlis negatiua. 2⁰ arguitur ſic. Due õrie hnt ſil' potẽtiã ⁊ ſũt ṽe. q̃ male dictũ ẽ q̃ ñ poſſũt ſil' eẽ ṽe. 3⁰ arguũ ſic. Due õrie poſſũt ſil' eẽ falſe. ſz falſitas vlis prouenit ex falſitate pticularis ei⁹. q̃ ad falſitatẽ õriarum oz q̃ ſubõrie ſint ſil' falſe. 4⁰ ſic arguũ. Idẽ ñ põt ieẽ ⁊ non ineẽ eidem. ſz i ſubõrijs idẽ affirmatur ⁊ negatur de eodem. ergo in materia contingenti non poſſunt ſimul eſſe vere.

Ad rõnes Ad p̃ mã dr q̃ ſi in illis ppõnibus hõ teneatur p ſeipo diſtributo ⁊ nõ ſignificatiue ſic nõ ſũt õrie. ſi aũt teneatur ſignificatiue ſic ſũt õrie. ⁊ falſe. Ad 2ᵃᵐ dr q̃ ly ſil' põt determiare ly potẽtiã ⁊ ſic cõcedit aãs. vl' põt determiare ly eẽ ṽe ⁊ ſic negat aãs. ⁊ eodẽ mõ diceretur ad oñs. Ad tertiam dr q̃ ad falſitatem vniuerſalis nõ requiritur falſitas ſue pticularis. ſed tantum falſitas vni⁹ ſuarum ſingularium. Et lz vitas ſingularis ſufficiat ad vitatem pticularis tũ falſitas vni⁹ ſingularis nõ ſufficit ad falſitatem vni⁹ pticularis. Ad 4ᵃᵐ dr q̃ lz idẽ nõ poſſit ieẽ ⁊ non ineſſe eidem in numero. tũ bene poteſt ieẽ ⁊ non ieẽ eidẽ in ſpẽ. ſ. pro diuerſis ſuppoſitis.

Lex ſiue natura ꝓtradictoriaꝝ tal' ẽ q̃ ſi vna ẽ vera reliq̃ ẽ falſa. ⁊ ñ ecõuerſo In nulla enĩ materia poſſũt eſſe ſil' vere aut falſe. vt ois hõ eſt aial. quidã hõ nõ ẽ aial. lex ſiue natura ſubalternarum tal' ẽ q̃ ſi vlis ẽ vera pticularis erit vera ⁊ nõ econuerſo. põt enĩ pticularis eſſe vera ſua vlis exiſte falſa. vt ois hõ eſt alb⁹. quidã hõ ẽ alb⁹. ſz ſi pticularis ſit falſa vniuerſalis erit falſa ⁊ ñ ecõuerſo.

¶ Circa hunc textum notandum eſt primo q̃ hic oñr auctor determiat d̃ lege contradictoriaꝝ dicens q̃ due ppões d̃dictorie i nulla materia poſſunt ſimul eſſe vere aut falſe. Nec iſtud indiget probatione cum ſit primum principium. Tamen aliqua ratio hic adducitur. quia ſi poſſent ſimul eẽ vere tunc idem ſimul eſſet ⁊ nõ eſſet. ſed hoc ẽ impoſſibile ⁊ contra primum principium quod eſt. d̃ quolibet eſt affirmatio vel negatio vera. ⁊ de nullo ambo ſimul. Et ſimiliter inter ens ⁊ non ens nõ eſt dare medium. quod tamen oportẽt ſi due contradictorie eſſent ſimul vere vel falſe. ⁊ ſic contradictoria habent repugnantiam i veritate ⁊ falſitate ſimul. Unde aliud eſt propoſitiones eſſe contradictorias ⁊ participare legem contradictoriarum: qz aliqne ſunt ppoſitiones participantes legem contradictoriarum puta iſte due. quidam homo eſt animal. ⁊ quidam homo non eſt animal. ⁊ tamẽ nõ ſũt contradictorie. Unde participare legẽ cõtradictoriaꝝ ẽ ppõnes non poſſe ſil' eẽ ṽas neq̃ falſas. Ex quo pz q̃ hec oña ẽ bona. iſta ppõ ẽ ṽa ⁊ habet d̃dictoriam. ergo ſua contradictoria ẽ falſa. ⁊ econuerſo. Et hoc maxime eſt verum de propoſitionibus contradictionem nõ implicantibus.

Secundo ſciendum eſt q̃ lex ſubalternarũ talis eſt q̃ propoſitiões ſubalẽne poſſunt ſimul eſſe vere ⁊ etiam ſimul falſe. Ratio eſt. qz particularis ſequitur ad vniuerſalem. ergo ſi particularis ſit falſa vniuerſalis erit falſa: qz ſi oñs eſt falſum ita ⁊ aãs. ſimiliter ſi vniuerſalis ſit vera particularis erit vera. qz ex ṽo nõ ſequitur niſi verum. igitur. Alia rõne ꝓbatur ſic. quãdocũq̃ predicatũ vere dicitur de ſubiecto p omnibus ſuis ſuppoſitis vere dicitur de quolibet illorum ſuppoſitorum. ergo ſi vniuerſalis ſit vera pticularis erit vera. Et ſi pticularis ſit falſa vniuerſalis erit falſa. ergo ſubalterne poſſunt ſimul eſſe vere ⁊ ſimul eſſe falſe. Item ſi vniuerſalis eſſet vera ⁊ ſua particularis falſa ſequereẽ q̃ due contradictorie poſſent ſimul eſſe vere aut falſe. ſz conſequens eſt falſum ⁊ impoſſibile. ergo ⁊ antecedens. patet conſequentia. quia ſi iſta vniuerſalis quilibet homo currit ſit vera ſua particulari. ſ. iſta. quidã homo currit. exiſtente falſa tunc per legem ſubcontrariarum ſua ſubcontraria erit ṽa. ſ. iſta. quidam homo non currit. ergo due contradictorie erunt ſimul vere. qd̃ eſt impoſſibile:

Tertio sciendũ est q̃ ad vitatẽ particularis non sequitur veritas vlis. ⁊ hoc ꝓ forme qz in mã ꝓtingẽti p̃dicatus pot ꝓuenire oibus. ergo particularis pot esse vera vli exnte falsa. Sed ad falsitatẽ particularis sequitur falsitas sue vlis. ⁊ hoc ē. qz si p̃dicatũ nõ ve dicatur ꝑ aliquo supposito subi qd regitur ad falsitatẽ particularis non verificabitur ꝑ quod supposito. igr ad falsitatẽ particularis sequitur falsitas vlis. Sed ad falsitatẽ vlis non sequitur falsitas sue particularis. qz ad falsitatẽ vlis sufficit p̃dicatũ false dici de vno supposito subi. quod ñ sufficit ad falsitatem particularis. igitur.

Sed contra p̃dicta arguitur. ꝓmo sic. Unũ contradictoriorũ est verũ. ⁊ per cõs due cõdictorie p̃nt simul esse ve vel false. Cz° arguitur sic. Iste ꝓpositiones omnis homo est animal. ⁊ deus. sũt cõdictorie ⁊ tamen p̃nt simul esse vere. igr. Cz° arguitur sic. nõ sequitur. oē aial p̃ter sortẽ currit ergo quoddã aial p̃ter sortẽ currit. ergo ad veritatem vlis nõ sequitur veritas sue particularis. C 4° arguitur sic. bñ sequitur. qdaz hõ ē aial. g̃ ois hõ est aial. silr bñ sequitur. iste sol lucet. ergo ois sol lucet: ergo ad veritatez particularis sequitur veritas vlis.

Adrationes Ad p̃mam dr q̃ alterũ pot capi dupliciter. vno° vt ē signũ particulare. ⁊ tũc valet sicut aliquod. ⁊ tẽ cõa ē bona. alio modo capitur vt ē relatiuũ diuersitatis. ⁊ sic cõa non valet. C Ad secũdã dr q̃ ille ꝓpões ñ sũt sibiuicẽ cõdicẽtes ꝑ qb° intelligitur regula data. C Ad tertiã dr q̃ cõcedit aiãs ⁊ negat cõa ⁊ cõs. qz nõ capitur particularis illi° vlis. co q̃ signũ exceptiuũ nõ potest addi ẽmino particularitẽ tento. sz vlr. particularis. n. p̃dicte vlis ē ista. aliqõ aial aliud a sorte currit: C Ad quartã dicit negando q̃ bene sequitur nisi gra matic. qz tales cõe non tenẽt gratia forme q̃ruis sint bone cõe mãles

Tez ꝓpositionũ cathegoricarum vtroqz ẽmino p̃ticipãtiũ ordine conuerso triplex ē conuersio .s. simplex. p accẽs: ⁊ p contrapositõem.

C Circa hũc textũ notandũ ē ꝓmo q̃ postq̃ auctor ꝑterminauit de oppositione que ē passio ꝓpõnũ vtroqz ẽmino p̃ticipãtiũ ꝓm eũdẽ ordinẽ. Hic nũc auctor ꝑterminat de conuersione que ē passio ꝓpõnũ vtroqz termino p̃ticipãtiũ ordine conuerso. ꝓ cuius declaratiõe suppõit ꝓio q̃ cõuersio multis modis capit. Uno modo generalit p quacumqz mutatiõe vni° rei in alia rẽ sic mutatio ꝑ bono in malũ vel ꝑ q̃litate vna in aliã q̃litatẽ. Alio mõ capitur spãliter p mutatione vni° ꝓpõnis in aliã ⁊ sic ē proprietas siue pa° ꝓpositionũ. Que adhuc trib° modis pt capi. ꝓmo° gnãlr p omni mutatione vni° ꝓpõis in aliã. ⁊ hũ mõ cõtinet sub se conuersionẽ ẽmis ⁊ conuersionẽ in oppositã q̃litatẽ q̃ conuenit ꝓpositionib° ꝑ cõtingentiã ad vtrũlibet. vt dicẽdo sortẽ currere ē cõtingẽs. Scõo modo accipit ꝓpe put ē mutatio p̃dicati in subiũ ⁊ eõ siue sit bona cõa siue nõ. Tertio modo accipit p mutatiõe subii p̃dicatũ ⁊ eõ cũ bona cõa vni° ꝓpõnis ad aliã. ⁊ isto ẽtio mõ capit hic. Circa qd aduertẽdũ ē q̃ controuersia ē inter doctores qd isto noie conuersio significatur. Quidã. n. dicũt q̃ conuersio ē mutatio sit° terminoꝝ ꝓpõnis cum bona cõa vni° ad aliã. ⁊ istud sic declarat. qz ꝓpões ex se totas non conuertunt sz solũ termini puta subiectũ ⁊ p̃dicatũ. ⁊ ad talẽ mutationẽ terminoꝝ sequitur cõa ꝓpõnum. qr scõm istũ mõ dicẽdi apparet q̃ cõuersio nõ est cõa. sed ex ea oritur cõa. qz ex tali mutatione situs terminoꝝ oritur cõsequẽtia ꝓpõnũ ad inuicẽ. Sed istud nõ vr valere. qz conuersio est passio ꝓpõnũ. ergo sequitur q̃ ñ est mutatio situs terminoꝝ. qz talis mutatio sit° cõuenit ipis terminis p̃. ⁊ cõuersio conuenit primo ꝓpõni vt subiecto adequato. g̃ conuersio nõ est mutatio. Similr conuersio est cõa que fundatur sup aliquo antecedẽte ⁊ terminatur ad cõs q̃ sũt quedam cõplexa. ⁊ ex ipis cõponitur vna ypothetica rõnalis. ⁊ p consequens conuersio nõ cõuenit terminis sed ꝓpositionib°. Alius modus dicendi ē q̃ cõuersio est passio ꝓpõnis orta non ex habitudine terminorum. sed ex habitudine vni° toti° ꝓpõnis ad aliam ꝓpõnez que infertur. Uerbi gra ista ꝓpõ. homo ē aial. infert istã. aial ē hõ. ratione habitudinis totius complexionis. ⁊ non rõne habitudinis ẽmioꝝ ad quã cõaz sequitur mutatio sit° ẽmioꝝ.

Secundo sciendũz est q̃ conuersio vt hic sumitur sic pot diffiniri. Cõuersio est passio ꝓpositionum vtroqz termino p̃ticipãtium ordine conuerso vnius ad aliaz formalis cõsequentia. Et ponitur formalis cõsequentia loco generis. Deinde ponitur vtroqz termino p̃ticipãtũ ad differentiam consequentiaꝝ que non p̃ticipãt vtroqz termino. Et ponitur ordine cõuerso ad differentiam cõsequentie ꝓpositionum p̃ticipantiũz ordine eodem. sicut est consequentia subalternarum ⁊ ꝓpositionum equipollentium. Conuersio tamen pot capi dupliciter vt ad ꝓpositum sufficit. Uno modo p per se significato ⁊ tunc signifi-

cato. ⁊ tūc significat ꝯnaz ꝓpōuz vtroq; t̃mio pticipātiū ordie ꝯuerso. ⁊ sic ibi diffinit. Aliō capit fūda mētalr ⁊ p ōnoiato. ⁊ tūc vna ꝓpō ꝯuersa q̃ se bz vt añs. ⁊ alia ꝯuertēs q̃ se bz vt ōñs st cōuersio. ⁊ sic nō diffinit h̄. qz ē quoddā ꝯplexū c̄ non ē diffinitio. Uñ ꝯña ꝓpōuz ē habitudo vm̄ ꝓpōnis ad aliā. vt añtis ad ōñs: ꝓp quā habitudinē ōñs seqt̄ ad añs. Et diffinit sic formalr ꝯña. qz ē q̃ tzi oibus terminis ꝯsimili forma arguēdi retēta. ⁊ sil'is forma ē qñ arguit ex ꝓpōnib̄ sil'ib̄ in q̃lītate ⁊ q̃titate ī qbus termini eodez mō disponunt in vna argumētatōe sicut in altera. Ex q̃ pz q̄ ꝯña q̃tenet p̄cise gratia habitudis terminoꝝ ñ ē formalr.

Tertio sciendū ē q̄ ꝓpōuz vtroq; termino pticipātiū ordie ꝯuersio triplex ē ꝯuersio. s. simplex p accidēs. ⁊ p ꝯtrapositionez Cui⁹ diuisionis sic br̄ sufficiētia. qz ī oi cōuersione q̃ ē ꝯña vni⁹ ꝓpōnis ad aliā. vel ē mutatio termi noꝝ finitoꝝ in termios ifinitos vl'i terminos finitos. Si p̄mū. sic ē ꝯuersio p cotrapōnē. Si secundū ꝫ ē duplr. vl' ibi ē sola mutatio p̄dicati i subiectū ⁊ ecōtra manēte eadē q̃lītate ⁊ q̃titate. ⁊ sic ē ꝯuersio simplex. vel ibi ē mutatio p̄dicati i subiectū mutata q̃titate ⁊ manēte eadē q̃lītate. ⁊ sic ē cōuersio p accidēs: Et q̃uis Aristoteles p̄mo porū determinās de ꝯuersionib̄ nō enumeret conuersionē p ꝯpōnē: tū conueniēter ab auctore isto enumerat. qz solū aristoteles determiat de ꝯuersione ꝓpōnū: vt ē p̄ncipiū reductiuū silogismoꝝ ipfectoꝝ ad pfectos. Et qz cōuersio p ꝯpōnē ad h̄ nō deseruit. ideo aristoteles de ea nō determiat sz auctor noster cōsiderat vel determinat de conuersione gnālr̄ put. s. ē passio ꝓpōnis. iō cam hic enumerat iter alias spēs. qz ē q̃dā spēs ꝯne q̃ nō ē p̄ncipiū reductiuuz silogismoꝝ q̃re aristoteles eā ōmisit. Et si dicat ꝯuersio ē passio ꝓpōnū vtroq; termio pticipātiū ordie cōuerso. sz ī ꝯuersione p ꝯpositionē ꝓpōnes nō pticipāt vtroq; termino igit̄ nulla ē talis cōuersio. Respōdet q̄ cōuersio ē passio ꝓpōnū vtroq; terminо pticipātiū large capiēdo terminū. vt. s. termin⁹ finit⁹ ⁊ ifinit⁹ dicūtur vn⁹ termin⁹ pp aliq̃lē cōueniētiā ⁊ apparētiā quā h̄nt ī voce. ⁊ h̄ sufficit ad h̄ q̄ ī cōuersione per ꝯpositionē ꝓpositō ꝯuertēs ⁊ cōuersa dicant̄ pticipare vtroq; termio. Sz iuxta h̄ icidit vna difficultas vtz. s. cōuersio sit argumētatio vel cōtineat̄ sub ipē argumētatōis aut possit reduci ad argumētatōes vel silogismū. De isto dubio st̄ varie opiniones. Una ē q̄ cōuersio cōtineat̄ sub aliq̃ spē arguñtatōis. ⁊ rō eoꝝ talis ē. qz ī logica d̄mial'r ō oi mō vēiēdi ō notitia noti ad notitiā ignoti. h̄ āt ē ꝯplexū vl' ꝯplexū. si sit ꝯplexū tē ē āgu⁹ si sit icōplexū tē inuēit̄ p diffinitionē vel diffinitōem Et cū ꝯuersio ñ sit diffinitio vl' diuisio ⁊ deueniatur p ipaz de notitia noti ad notitiā ignoti videt̄ q̄ sit argumētatio. aut q̄ ꝯtineat̄ sub aliqua spē arguñtatōis. ꝯ quā opinionē arguitur sic. qz petitur ī q̃ spē argumēti sit. Nō pōt dici q̄ sit silogismus. neq; iductio neq; ex⁹: qz in illis ad min⁹ sūt tres t̃mini. Et q̄ nō sit enthimema pz. qz oē ēthimema bz tres terminos ⁊ ē reducibile ad silogismū. sz ꝯuersio ñ pt reduci ad silogismū. qō pz. qz reducere aliq̃ argmētatiōē ad silogismū ē onōre bonitatē ꝯne per aliq̃ ꝯñaz euidētiorē. sz si reduceret ꝯuersio ad silogismū ibi eēt nuga? igitur Itē ī oi bona argumentatōe silogistica nūq; medium intrat ꝯclusionē neq; ēt in enthimematica. sed in ꝯuersione qcqd ponitur in añte ponit̄ in cōsequēte. saltē dū illud pertineat ad eēntiā ꝓpōis q̃ sequitur q̄ ꝯuersio non ē argumētatio. qz in oi argumentatione ē aliquod medium in virtute cui⁹ ifertur talis ꝯclusio. q̄ non ē ī ꝯuersione. qa ꝯclusio ifertur gr̄a totius ꝯplexionis. Sz ad has rōnes sic rndent. dicēdo q̄ ꝯuersio ē enthimema ⁊ q̄ in ea sunt tres termini. qz vnus eoꝝ sumitur ī duplici habitudine st̄ē fit in silogismo expositorio. Alia est opio que dicit q̄ ꝯuersio nō ē forma liter enthimema neq; aliqua argumentatio. ⁊ ei⁹ approbatio in hoc stat qz si ꝯuersio eēt enthimēa oporteret illud reduci ad silogismū imperfectuz secunde vel tertie figure. ⁊ ipz silogismū imperfcm̄ reduci ad primam figurā per ꝯuersionē. ⁊ tūc cōclusio illius silogismi imperfci non erit alia a premissis. vt pz in hoc exēplo. nullū. b. est. a. q̄ nullus. a. est. b. ergo per primū modū secūde figure addendo istā. omne. a. est. b. ⁊ arguatur sic. nullū. b. ē. a. oē. a. est. a.. ergo nullū. b. ē. a. ⁊ iterum reducat̄ ad p̄mam figuram per ꝯuersionē maioris. ⁊ arguatur sic in celarent. nullum. a. est. b. omne. a. ē. a. ergo nullum. a. est. b. ꝯclusio non est alia a maiori. ⁊ tunc idē esset notius ⁊ ignotius. prius ⁊ posterius. quia idem assumeretur ad pbandum se ipsum. Item si ꝯuersio esset enthimema cū oē enthimema perficiatur per silogismum. tunc cōuersio perficeretur per silogismum. consequens est falsum. qz silogismus pficitur per ꝯuersiōez ergo ꝯuersio nō perficitur per silogismū. qz tunc idem esset perficiens ⁊ perfectū. qō ē icōueniens

Sz ꝯtra predicta arguitur p sic. Cōuersio ñ ē aliqua argumentatio cuz in ipa

nullum sit medium. ⁊ in omni argumẽtatione sit mediũ. ergo ꝛuersio ñ ẽ formalis ꝛña. ¶ 2.ª arguitur. Homo ⁊ risibile ꝛuertuntur. ⁊ similiter pr̃ ⁊ filius. ⁊ nõ per aliq̃ harum spẽrũ ꝛuersionis. ergo male ponuntur tm̃ tres spẽs ꝛuersionis. ¶ 3.ª arguitur. Conuersio est mutatio situs terminoꝝ. ergo est passio terminoꝝ ⁊ nõ ꝓpõnum. ¶ 4.ª arguitur. Nihil dat alteri quod non hz. sed ꝛuersio nõ hz euidentiam necessitatis illationis. cum oẽs ꝛñe eam trahunt a silogismo. ergo ꝛuersio nõ dabit silogismo euidẽtiã necessitatis illationis.

Ad rõnes Ad ꝑmam dr̃ ꝛcedendo aiis ⁊ negando ꝛñam ⁊ ꝛñs. qꝛ ibi cõmittitur fallacia ꝛñtis arguendo ab iferiori ad superius negatiue. ¶ Ad secundã dr̃ concedendo maiorem ⁊ minorem ⁊ negando ꝛñam. quia hõ ⁊ risibile dicuntur termini conuertibiles. pater ãt ⁊ filius dicuntur ad conuertentiam. ⁊ sic committitur fallacia equiuocationis ratione illius verbi conuertuntur. ¶ Ad tertiã dicitur negãdo aiis. ĩmo conuersio est consequentia ꝓpõnum que sequitur ad mutationem situs terminorũ. ¶ Ad quartam dicitur concedendo maiorem ⁊ distinguendo minorem vel formaliter. ⁊ sic concedit. vel effectiue. ⁊ sic negatur. quia per talem cõuersionem ille ꝓpões que prius erant posite in silogismo imperfecto capiunt debitam dispositionem terminorum a conuersione. ⁊ sic conuersio est causa effectiua talis euidentie.

Conuersio simplex est quando fit de subiecto predicatum: ⁊ de predicato subiectum manente eadem qualitate ⁊ quantitate. ⁊ hoc mõ ꝛuertit vlis negatiua in seipsam. ⁊ pticularis affirmatiua ĩ seipsam. vt nullus homo ẽ lapis nullus lapis est homo. Quidã homo est animal. quoddam aiãl ẽ homo.

¶ Circa hunc textum notandum est ꝑ q̃ postq̃ auctor posuit conuersionis diuisionẽ. hic ꝛñter determinat de mẽbris eius. Et qꝛ in conuersiõe simplici ⁊ per accñs manẽt ijdẽz termini ꝑm rez ⁊ vocem simul. in ꝛuersione vero per contrapositionem nõ manẽt idẽ termini: iõ prĩ determinat de conuersione simplici ⁊ p accñs q̃ de alia. Et qꝛ i ꝛuersione simplici est simplex mutatio situs terminoꝝ ⁊ ñ mutatur q̃titas nec q̃litas. ĩ ꝛuersione vo p accñs ẽ mutatio q̃titatis. iõ auctor ꝑus determinat de ꝛuersione simplici q̃ de ꝛuersione p accñs. Et diffinit ꝛuersio simplex ab auctore. ẽ mutatio ꝑdicati ĩ subm̃ ⁊ eõ manẽte eadẽ q̃litate ⁊ q̃ntitate. ⁊ hz hũc modũ ꝛuertitur vlis negatia ĩ vlez negatiuã. ⁊ pticularis affirmatia ĩ pticularẽ affirmatiaz. q̃ diffinitio nõ ẽ qditatiua. sz solũ descriptiua. ⁊ data p posteriora siue p accñtia q̃ sũt nobis notiora. iõ in hac diffinitõe põitur mutatio loco grñis seu cõioris. Deinde ponitur. ꝑdicati in subm̃ ⁊ eõ. ad drĩaz ꝛuersionis p ꝓpõnẽ. Et ponit manẽte eadẽ q̃litate ⁊ q̃ntitate ad drĩam ꝛuersionis p accñs. ĩ qua ẽ mutatio quãtitatis. In hac tm̃ ꝛuersione nõ manet eadẽ q̃litas ⁊ q̃titas ĩ nũero qꝛ conuertẽs ⁊ ꝛuersu dr̃nt nũero. Sed potest sic diffiniri a ꝑori. Cõuersio simplex ẽ formalis ꝛña duaꝝ ꝓpõnũ vtroq̃ termio participãtiũ ordie cõuerso manẽte eadẽ q̃litate ⁊ q̃titate. vñ ꝛuersio simplex de significato formali significat ꝛñam. p põnũ vtroq̃ termino pticipantiũ ordine ꝛuerso ĩ qb̃ manet eadẽ q̃litas ⁊ q̃titas. ⁊ sic hz p fũdamẽto ꝓpõnẽ ꝛuersã. ⁊ p termio ꝛuertẽtẽ. Unde ꝛuersio simplex põt capi dupliciter. Uno modo generaliter pro mutatione predicati in subiectũ. ⁊ econtra. siue ibi sit mutatio terminorum nitorum in terminos infinitos. aut finitos. ⁊ sine mutatione qualitatis ⁊ quantitatis: siue ibi sit bona ꝛña formalis aut materialis. ⁊ sic vlis affirmatiua de terminis conuertibilibus conuertitur simpliciter. ⁊ particularis negatiua ĩ materia remota. Alio modo potest capi conuersio simplex solũ pro ꝛña formali duarum ꝓpõnum vtroq̃ termino participantium manente eadem qualitate ⁊ quantitate. ⁊ isto mõ hic diffinitur conuersio simplex. Et potest dici simplex duabus de causis. ꝑma est. quia ibi est simplex mutatio predicati in subiectũ sine alia mutatione. Secundo dicitur simplex. qꝛ in hac ꝛuersione ꝓpõ per se primo ⁊ ꝑm se totam conuertitur ⁊ non gratia sue partis. Uel dicatur sub alijs verbis q̃ conuersio dicitur simplex. qꝛ vna ꝓpõ est illatiua alterius conuertibiliter eo q̃ conuertens sequitur ad conuersaz ⁊ econtra. Quod tamen non fit in conuersione per accñs. in qua lz particularis sequatur ad vlez nõ tamen econtra. Et nõ dr̃ simplex sicut qdã dicũt eo q̃ per se fiat. sed quia vna ꝓpõ infert aliã ĩ bona ꝛña sine mutatione q̃litatis ⁊ quantitatis. Jõ non valet obiectõ quã faciunt in qua dr̃ nobiliori ꝓpositõni debetur nobilior conditio. sed vniuersalis affirmatiua est nobilior negatiua. Et similiter conuersio simplex est nobilior conuersione p accidens. eo q̃ conuersio simplex est conuersio

p se: ⁊ conuersio p accñs fit p aliud. igr. Ad obiectio nē rñdet q rō pcedit ex falsa suppōne. supponē do q cōuersio dr simplex eo q fiat p se. ⁊ dr p ac cidēs eo q fiat p aliud qd nō ē verū. imo conuersio dicitur simplex propter causam prius dictam.

Secundo sciendū est q p declaratione p dictoꝝ ponūtur aliquē regule ¶ Pria ē q particularis affirmatiua d pdicato cōi conuertit formalr i particulare affirmatiuā con uersione simplici. ⁊ simlr indefinita. Probatur qr bene segtur. gdā hō est aial. gr quoddā aial est hō. Et ibi est mutatio pdicati i subm ⁊ econtra. igitur Ans pbatur qr si ista sit va quidā hō est animal. tē aliqd idē est homo ⁊ aial. signetur illō ⁊ sit socrates ⁊ arguatur sic. socrates ē hō. socrates est aial. gr quod dā aial est homo. gr bene segtur de pmo ad vlti mū gdā hō est aial. ergo quoddā aial est hō. qd p batur p illā regulā cōnaꝝ. gcgd sequitur ad cōns bo ne cōne segr ad eius anis. Iz pmisse silogisini exposi torij sequūtur ad istā. gdaz hō ē aial. ⁊ ad pmissas silogisini expositorij segtur ista. qddā aial ē homo q p illam regulam bene segtur gdā hō ē aial. q qd dā animal est homo. ¶ z^a regula ē. vniuersal ne gatiua debite conuertit simplr in vlem negatiuam Pbar sic. qr bene sequitur nullus hō est lapis. er go nullus lapis est hō. supposito q sit de pdicato cōi qr si cēt de pdicato singulari non valeret cōna Probar igr regula. qr bene sequitur. nullus hō est lapis. ergo nullus lapis est homo. qd pz quia oīs illa cōna est bona i qua ex opposito cōntis sequitur oppositū antecedentis. sed sic est de ista. qr ad istā quidam lapis est homo. que est contradictoria, cō sequentis sequitur ista. gdam homo est lapis. que est contradictoria antis. ergo pma cōna erit bona Preterea si nō sequitur nullus homo est lapis. q nullus lapis est hō oppositum cōntis stabit cū ātecedente. Iz ad ipsū segtur cōdictoriū antis. q due cō tradictorie stabūt sit i veritate qd est i possibile. ⁊ per cōns oportet pmam cōnaꝝ fuisse necessariā. Et si dicatur vlis negatiua ⁊ pticularis affirmatiua conuertūt simpliciter. q vlis affirmatia ⁊ pticularis negatiua debēt etiaꝝ conuerti simpliciter vel ops dare causā qre non. Rñdetur q cōntia non valet. ⁊ cā ē qr i vli negatiua subm ⁊ pdicatū eodem modo sup ponunt sc confuse ⁊ distributiue. ⁊ ita sicut predi catus negar de subo. ita subm negari potest de pdicato. Et silr i pticulari affirmatiua tam subm q pdicatū pticularie ⁊ affirmatiue de se inicē pdicā tur. Sz i vli affirmatiua subm distribuit ⁊ non pdi catum quia nullius propositionis affirmatiue pre dicatus distribuitur ⁊ ita conuertendo simpliciter vniuersal affirmatiuam arguerer a non distribu to ad distributū ex pte pdicati. ⁊ cōmitterer falla cia cōntis. Et parisonnit ē i pticulari negatiua. quia subz pticularis negatiue nō distribuit. cū nullius ppōis pticularis subiectū distribuatur ⁊ predica tum eius distribuitur eo q est predicatum propo sitionis negatiue ⁊ ita argueretur a nō distributo ad distributū ⁊ ex pte ibi. ⁊ tal mod ā guēdi ñ vz

Tertio Sciēdū ē q p solōē aliquoꝝ argu mntoꝝ q possūt fieri ad conuersionē sim plicē ponūt aliq documta q valēt ad facilr conuer tēdū mltas ppōes de qb ē diffcltas. Pri^m^ docu mētū ē tale. q qñ i aliq ppōe ponit aliq ybū ab illo ybo ē: tale ybū debet resolui i est ⁊ suū pticipiū si tale ybū bēat pticipiū eiusdez significatōis ⁊ tēpo ris. ⁊ si tale ybū non bēat pticipiū eiusdē significa tionis ⁊ tpis debet suppleri per istud nomen isini tū q vlgs. sic ista. null hō amat. dz sic conuerti. nihil qd amat ē hō. ¶ z^m^ documtū ē q ad ppe conuertē dū ppōes d obliqs dz eas resolucre ante conuertā tur. ita q resoluāt i vnā cathegoricā hnē subz pdicatū ⁊ copulā. q facto conuertāt sic alie. Ex^m^. me penitet peti. hec dz resolui i istā. ego habeo pēitē tiam d petō. q fcō sic conuertitur. hñs penitētiaz de petō ē id qd ego sil. silr ista. null furnus ē i pāe. dz resolui i istā nullus furn ē ens in pane. ⁊ sic conuertit. q nullū ens i pāe ē furn. ¶ z^m^ documētū ē q ppōes de ybis iperson alib. sicut ista. tedet aiaz mea vite mee. itur i antiq siluā. interest regis bñ facere. dbēt sic resolui. Ita mea bz tediū de vita mea. aliqs it vel vadit in ātiq siluam. aliqd quod spectat ad regē ē bñ facere. ⁊ sic d oīb alijs i qbus ponūtur ybā iperson alia qbus resolutis debent sic conuerti sicut ⁊ alie ppōes. ¶ Aliā documtū ē q ppōes i quibus a parte subi poitur obliqu vl signū obliquū dz resolui i rectū in conuertēte medi ante illa dictione q vlgs posita in tali grē i tali nu mero ⁊ i tali casu sic obliqu ponebat i conversa. vt cuiuslz bois asin currit. q sic resoluit. glibet hō est c asin currit: ⁊ conuertitur i istā p accñs. cui asinus currit ē hō. ⁊ ista. nulli bois oculū ē dexter. q sic re soluitur. null hō est cui oculus est dexter. ⁊ sic cō uertit simplr. nullū ens c oculū ē ⁊ dexter ē hō. Et grālr oēs ppōes similes dnt silr resolui ⁊ conuer ti. ¶ Aliud documentū est q quādo auctor die vniuersalis negatiua conuertitur in vniuersalez negatiuā. itelligit dū illa sit de mō loquēdi consueto

z de pdicato cõi. z de terminis finitis. dũ etiã non arguat a min⁹ aplo ad magis aplũ. ita vt copula teneatur eque ample z eque restricte i cõuertẽte z cõuersa. qz alias non valet consequentia.

Sed contra pdicta arguit. Pro 10 sic. Aliqs bõ est gũandus. g⁹ aliqõ generãdũ ẽ bõ. g⁹ pticularis affirmatiua nõ conuertit i pticularẽ affirmatiuã. z⁹ arguit. nõ segtur nullus bõ ẽ mulier. g⁹ nulla mulier ẽ bõ. ergo vniuersal' negatiua nõ cõuertit formal' ꝗ cõuersio nẽ simplicẽ i vl'em negatiuã. 3⁹ arguit. Nõ sequit nullus bõ ẽ spẽs. ergo nulla spẽs est bõ. igit. 4⁹ arguitur. Nõ segt albũ fuit bõ. g⁹ bõ fuit albus. supposito q̃ sortes incipiat nũc fieri alb⁹. tũc ista ẽ ꝑa album fuit bõ que ẽ añs. z ista est falsa. bomo fuit albus que est consequens. igitur.

Ad rões ad pmã dr q̃ concedit añs. z negatur ꝛña. qz non bene cõuertit. sed dz sic cõuerti. ergo q̃dã gũandũ est vl'erit homo qz dz q̃ termini teneãtur eque ãple z eque restricte i vna sic i alia. Ad z^{am} dr q̃ conceditur añs. z negatur ꝛña. qz nõ bene cõuertit. sz dz sic cõuerti. nulla mulier ẽ aliquis bõ. ita vt iste termius bõ eodẽ mõ teneatur i cõuertẽte sic i cõuersa. Ad 3^{am} dr q̃ cõcedit añs z negatur ꝛña. qz nõ bene cõuertit. sz dz sic cõuerti. ergo nulla spẽs est aliqs bõ. ad ꝗ q̃ bõ teneat i scda p suppositis sic tenebatur i pma Ad 4^{am} dr q̃ antecẽs illa cõuertat dz resolui i istã albũ ẽ pterit⁹ bõ. z tẽ sic cõuertit. g⁹ pterit⁹ bõ ẽ alb⁹

Conuersio p accidẽs ẽ facere de subo pdicatũ z de pdicato subm manẽte cadẽ qualitate sed mutata quãtitate. z hoc mõ ꝛuertit vniuersal' affirmatiua in pticularẽ affirmatiuã. z vniuersalis negatiua i pticularẽ negatiã vt oĩs bõ est aĩal. ergo quoddã aĩal ẽ bõ. nullus bõ ẽ lapis ergo quidam lapis ñ est bõ.

¶ Circa hũc textũ notandũ ẽ pmo q̃ postq̃ auctor determinauit de cõuersione simplici in qua ẽ sola mutatio pdicati i subm z ecõtra. ꝛnir auctor dteriat d cõuersiõe p accĩs i q̃ ẽ mutatio pdicati i subm cũ mutatiõe quãtitatis ppõnis. Et dz itel ligi q̃ ibi est mutatio quãtitatis. i. q̃ illa ppõ que segtur. s. ꝛuertẽs nõ est eiusdẽ q̃ntitatis cũ cõuersa. Et diffinit sic auctor ꝛuersionẽ p accĩs. q̃ ẽ mutatio pdicati in subm z ecõtra manẽte eadem qualitate sz mutata quãtitate. Et dr cõuersio p accĩs qz scd in ipam ppõ nõ conuertitur scdm se totaz z p se primo. sz gratia sue ptis. s. fm suã particularẽ. Ut ista. oĩs bõ est aĩal. cõuertit in istaz. aliquod aĩal est bõ. gratia istius pticularis. quidam homo est aĩal. Et sic illa ppõ dr cõuerti p accidens que nõ conuertitur fm oẽs suas singulares sz fm aliquam tm. ideo talis cõuersio noiat per accĩs. naz illud qd conuenit secundũ partem alicui cõuenit ei p accĩs. Aduertendũ ẽ tm q̃ conuersio per accidens põt capi duplr. Uno mõ pro p se significato z formal'r. z ꝗ mõ diffinit hic z sic significat ꝛñam ppositionũ vtroq̃z termino pticipãtiũ ordine cõuerso. i quib⁹ manet eadẽz qualitas sed mutatur quantitas. Et hoc mõ a priori põt sic diffiniri. Cõuersio per accĩs est formal' ꝛña propõnuz vtroq̃z termino participãtium ordine cõuerso in quibus manet eadem qualitas sz mutatur quãtitas. Alio modo capitur pro denominato. z tunc illa propositio que hoc modo conuertitur diceretur conuersa per accidens. z alia diceretur cõuertẽs

Secundo sciendum est q̃ secundum hãc conuersionem debite conuertitur vniuersalis affirmatiua in particularem affirmatiuã. Probatur quia hec ẽ bõa consequentia cum mutatione predicati z subiecti. vt omnis bo est animal. ergo quoddaz animal ẽ bomo. Quod patet per illam regulaz. quicquid sequitur ad cõsequens bone consequentie sequit ad ei⁹ añs. sz ad istam. omnis bomo est animal sequitur ista. quidam bomo est animal per legem subalternarum. z ad istã quidam bomo est animal sequitur ista q̃dam animal est bomo per conuersionez simplicẽ. ergo ista quoddam animal est bomo sequitur ad istam omnis bomo est animal per consequentiam de primo ad vltimum. Sed tamẽ vniuersalis affirmatiua non conuertitur simplicter. quia tunc argueretur a non distributo ad distributum ex p te predicati prime. qz nõ distribueretur i prima cũ esset predicatum ppositionis affirmatiue. z tamẽ distribueretur in secunda cum esset subiectum p põnis vlis. Aliter probat. qz si non sequatur. oĩs bomo est animal. ergo quoddam animal est bõ. tẽ oppositũ ꝛñtis. s. nullũ aĩal est bõ ad quam sequitur contrarium z etiam contradictorium antecedentis stabit in veritate cum antecedente. z per consequens due contradictorie z etiam due contrarie simul starent in veritate quod est impossibile. Consequentia patet per vnam maximam fũdatam in primo principio qõlibet cum quolibet vel eius oppositum stat. Sil'r secundum hanc cõuersionẽ debite cõuertit vlis negatia in pticularẽ

negatiuã. pbatur qz bec est bõa ꝛña. nullus bõ est lapis. ergo qdam lapis nõ est bõ. igr vlis negatiua debite ꝛuertitur in pticularẽ negatiuã. añs patet. qz bene segtur null⁹ homo ẽ lapis. ergo null⁹ lapis est bõ. p ꝛuersionẽ simplicẽ vniuersalis negatiue. sz ad istã. null⁹ lapis est bõ. segtur ista quidaz lapis non ẽ homo p legem subalternaꝫ. ergo ista quidaz lapis non ẽ bõ sequebatur ad pmaz sez ad istã nullus bõ ẽ lapis. z sic prima ꝛña fuit bõa. ¶ Aduertendũ est tñ q̃ iste ꝓpositiões oĩs homo ẽ mortu⁹. oĩs bõ est generandus. nullus homo est mulier. oĩs homo pter sortẽ currit. z oĩs bõ ĩquantũ animal ẽ sensitiu⁹. z sic de alijs non sic cõuertunt̃. quoddam mortuũ est bõ. z sic de alijs. sz pma conuertit̃ istaz. quod fuit mortuũ est vel fuit bõ. alia conuertitur i istã. aliqõ grandũ ẽ vel erit bõ. z alia sic conuertit̃ quedã mulier non ẽ aliqs bõ. z alia sic conuertitur aliqõ currens ẽ homo ali⁹a sorte. z alia sic conuertitur aliqõ sensitiuũ inquãtũ aĩal ẽ bõ. Et generaliter aliq̃ ꝛuersio valeat oportet q̃ termini teneãt eque ample z eq̃ restricte in ꝛuersa z ꝛuertente.

Tertio Sciendũ ẽ q̃ duplex est conuersio. Quedã est cõuersio ꝓprie dicta qñ sez de subo conuerse fit pdicatũ conuertentis. z ō pdicato conuerse fit pcise subiectũ conuertẽtis nihil addendo z nihil remouendo qõ se teneat a pte subiecti z predicati. Alia ẽ conuersio iproprie dcã seu reductiua. z est qñ fit additio vel remotio alicuius in subo vel pdicato conuerse vel ꝛuertentis. Hoc noto ifertur tale corelariũ. q̃ sz pmũ modum ꝛuersionis non oẽs ppõnes vniuersales affirmatiue aut negatiue sunt ꝛuersione p accidẽs cõuertibiles. Necq̃ etiã vniuersales negatie z particulares affirmatiue sunt ꝛuertibiles conuersione simplici. Sed bene sm zm modũz conuersionis oẽs sunt ꝛuertibiles. ¶ Sed iuxta hoc dubitatur quomõ conuertuntur iste. Neuter istoꝝ ẽ albus. z similr̃ ista. Utercq̃ istoꝝ ẽ albus. parisi⁹ z rome vẽditur piper z sic de sitib⁹. Ad hoc rideꝫ q̃ pma sic ꝛuertitur. nullum albũ est aliqs istoꝝ. Sed ad vo sic ꝛuertitur. aliqõ albũ ẽ alter istoꝝ. Sz tertia antecq̃ conuertatur ꝛz resolui in aliã ppõnẽ puta ĩ istã. vtrocq̃ istoꝝ loco⁹ venditur piper. z debet sic conuerti. quod venditur altero istoꝝ loco⁹ est piper.

Sed contra pdicta arguitur primo sic. Non sequit omnis homo videt lapidẽ. ergo quidã lapis videt hoĩem. q̃ vlis affirmatiua ñ debite ꝛuertitur p accñs. ¶ Secõ arguitur. non segtur oĩs bõ est mortuus. ergo qõdaz mortuũ est homo. cum añs possit ẽ vez ꝛñte ex ñte falso. ergo vniuersalis affirmatiua non cõuertitur per accidens. ¶ Tertio arguitur. Nõ sequit̃ nullus homo est generandus: ergo quoddam generandum non est homo. nec similit̃ sequitur null⁹ senex erit puer. ergo nullus puer erit senex. ergo male ꝛuertitur vniuersalis negatiua. ¶ Quarto arguitur. Non sequitur nullus animal pter hominem est rationale. ergo quoddam rationale nõ est animal pter hominez. ergo vniuersalis negatiua non debite conuertitur per accidens.

Ad rationes Ad primam dicitur concedendo añs z negando consequentiam. quia non bñ conuertit̃. sz debet sic cõuerti. ergo quoddã videns lapidẽ nõ ẽ bõ. ¶ Ad secundam conceditur añs z negatur ꝛña. qz commititur fallacia consequentis arguendo a magis amplo ad minus amplum. z sic non valet ꝛñtia. ¶ Ad tertiam dicitur per eandem rationez. quia omnes tales male cõuertuntur eo q̃ termini non tenentur eque ample z eque restricte in vna ppositione sicut in alia. ¶ Ad quartam dicitur q̃ illa male conuertitur sed debet sic cõuerti. ergo quoddam rationale non est animal aliud ab homine resoluendo ly pter in aliud ab. z hoc modo debet fieri in reduplicatiuis z exclusiuis.

Cõuersio p cõtrapositionẽ ẽ facere de subiecto pdicatũ z de pdicato subiectũ manente eadem q̃litate z quantitate sz mutatis terminis finitis ĩ terminos ĩfinitos. Et hoc modo cõuertit̃ vniuersalis affirmatiua in vniuersalẽ affirmatiuã. z particularis negatiua in seipsã. vt oĩs hõ est aĩal. ergo omne nõ aĩal ẽ non hõ. Quidã hõ nõ est lapis. ergo quidã nõ lapis non est non hõ. Unde versus.

Simpliciter feci. ꝛuertitur. eua p acci
Asto per contra. sic fit conuersio tota.
Asserit a negat e sunt vniuersalr̃ ambe.
Asserit i negat o sũt pticularitet ambe.

Et sciẽdũ est q̃ signũ positũ in subiecto ppositionis que debet ꝛuerti debet poni supra totũ pdicatuz z totũ reduci ad subiectum in ꝛuertẽte. Preterea cadẽ

est ꝓuersio ꝓpositionis particularis indefinite ⁊ singularis.

¶ Circa hũc textũ notandũ est ꝑmo q̃ determinato de conuersione simplici ⁊ accĩs vbi termini mutantur solũ fm situm. nũc auctor determinat de cõuersione p contrapositionẽ vbi ẽmini mutãtur fm situꝫ ⁊ significata simul. Et diffinit eam sic. Cõuersio p cõtrapositionẽ ẽ mutatio ꝑdicati i subꝫ ⁊ ecõtra manẽte eadem q̃litate ⁊ quãtitate. ſz mutatis termis finitis i terios ifinitos. Et ñ debet itelligi q̃ ibi sit ꝓprie mutatio subiecti i ꝓdicatũ ⁊ ecõuerso nisi fm voce ⁊ nõ fz rem significatã. qꝛ terius finitus ⁊ ifinitus nõ significãt vnã ⁊ eãdem rem. nec sic sũt vnus ⁊ idẽ termin⁹ nisi fm voceꝫ. Et sicut dictũ est de alijs diffinitõib⁹ que dãtur p posteriora sic etiã dicẽdum est de ista. Et dicitur ꝓuersio per cõtrapositionẽ eo q̃ termi vnius ꝓpõis sũt ꝑdicto rijs termis alteri⁹ ꝓpõis. Ũñ de termis finitis ⁊ ifinitis dãt talis regula q̃ quãto terius finit⁹ ẽ min⁹ eoꝝ tãto ẽminus sibi ꝓtradictoꝛi⁹ est magis eoꝝ. Verbi grã. bõ ⁊ aial se hãt sicut supi⁹ ⁊ iferi⁹ sic q̃ bomo ẽ iferius ad aial. sed nõ bomo est supius ad nõ aial. negatio enim de superiori facit iferi⁹. ⁊ de iferiori supius. Et fz quosdã cõuersio per ꝓtrapositionem non est formalis ñtia. quia vt dicũt non tenetꝛ oibus terminis consimili forma arguẽdi retẽta. Et dãt istantiam. qꝛ vlis affirmatiua i terminis trãscẽdẽtib⁹ nõ põꝛ cõuerti. vt nõ sequitur oꝝ bõ est existẽs. ergo omne nõ existẽs est non bõ. qꝛ prima est vera ⁊ secũda falsa. qõ patet. qꝛ vlis affirmatiua est falsa cui⁹ subiectũ p nullo supponit. Similꝛ dicũt q̃ ꝑticulares negatiua de teris p nullo supponẽtibus nõ ꝓuertit debite fz istã cõuersionẽ. qꝛ nõ sequitur fm eos chimera nõ ẽ bõ. g̃ gdã non bõ nõ est nõ chimera. qꝛ ꝑma est vera ⁊ secũda falsa. Qãũt secũda sit falsa pz qꝛ sua ꝓdictoria est vera. s. ista. oꝝ ñ bomo est nõ chimera. Sz isti male dicunt qꝛ oẽs tales debite ꝓuertũt. Et ad ꝓbationes caꝫ dõ q̃ subiecta illaꝫ ꝓpõnũ p aliquo supponunt. s. p aliquo ymaginabili qõ significãt. et hoc sufficit. Sitꝛ hec ẽ falsa. oꝝ non bõ ẽ chimera. qꝛ chimera ẽ non bomo. ⁊ tũ chimera non est non chimera.

Secundo Sciendũ est q̃ fm istã ꝓuersionez debite ꝓuertit vlis affirmatia de teris finitis in vlem affirmatiuã de teris ifinitis. ꝓbatur. qꝛ hec ẽ bona ꝓuersio p contrapositionem. oꝝ bomo ẽ aial. ergo oẽ non aial est non bomo igitur. Añs pz. qꝛ bene sequtur. oꝝ bomo est animal. ergo oꝝ bomo ñ ẽ non aial. qꝛ aial ⁊ non aial ꝓtradicunt. Et vltra. oꝝ bomo nõ ẽ ñ aial. g̃ oẽ non aial non ẽ bomo. p conuersionẽ simplicẽ vlis negatiue. Et vltra. oẽ non aial ñ est bomo. ergo oẽ non aial ẽ non bomo. qꝛ bõ ⁊ ñ bomo ꝓtradicũt ideo de quocũq̃ vere negatur bomo. de ipso vere affirmabitur non bomo. g̃ de ꝑmo ad vltimũ bene sequtur oꝝ bomo ẽ aial. ergo oẽ non aial ẽ nõ bomo. Possetetiã ꝓbari aliter. qꝛ sicut aial est supi⁹ ad boeꝫ ita non bõ est superi⁹ ad non aial. ratione ifinitationis. ideo sicut aial vlꝛiter verificãt de boeꝫ ita non bomo de non aiali. Similꝛ fm istã conuersionem debite ꝓuertit ꝑticularis negatiua in particularẽ negatiuã. qꝛ bene sequtur cum trãspositione ẽmino rum ⁊ uiutatis ẽmius finitis in terminos ifinitos. vt bene sequtur. quidã bomo ñ ẽ lapis. ergo qdã non lapis non ẽ non bomo. ergo illa ꝓuersio ẽ bona. antecedẽs pz. qꝛ bũ sequtur qdam bomo non ẽ lapis. ergo quidã bomo est non lapis. qꝛ lapis ⁊ nõ lapis ꝓtradicũt. Et vltra. quidã bomo est non lapis. ergo qdam non lapis est bomo. p conuersionẽ simplicez ꝑticularis affirmatiue. Et vltra. quidã non lapis ẽ bomo. ergo de ꝑmo ad vltimũ sequitur. qdaꝫ bomo non ẽ lapis. ergo quidam nõ lapis non est non bomo. ⁊ sic ꝑticularis negatiua debite ꝓuertitur i ꝑticularem negatiuaꝫ per contrapositionẽ. Non tamen ꝓuertitur simpliciter vel per accidẽs. quia ibi arguꝛetur a non distributo ad distributuꝫ ex parte subiecti ꝑme quod non distribueꝛetur in ꝑma cum esset subiectum ꝓpõis particularis ⁊ tamen distribueꝛetur i secunda cum esset ꝑdicatũ ꝓpositionis negatiue.

Tertio Sciendũ est q̃ determinatis ⁊ positis diffinitionibus conuersionis: consequenter auctor ponit in textu duo notabilia. Primum est q̃ signum positum in subiecto ꝓpositionis conuerse non debet poni seu sumi cuꝫ predicato ꝓpositionis conuertentis sed cum subiecto eius. Et hoc intelligendum est de conuersione simplici ⁊ per contrapositionem in quibus manet eadem quantitas ⁊ idem signum. ⁊ non in conuersione per accidens vbi mutãt quãtitas. ¶ Secundũ notabile ẽ q̃ cadẽ est conuersio particularis idefinite. ⁊ singularis. Rõ ẽ qꝛ sicut singularis ꝓ vno supposito verificãt ita etiam particularis ⁊ indefinita. ideo de ipsis est idem iudicium quo ad conuersiones. sed nõ quo ad oppositiones vt alij dicunt. qꝛ due particulares diuerse qualitatis opponuntur subcõtrarie dũmodo sint eiusdẽ subiecti ⁊ ꝑdicati. ⁊ tũ due singulares eiusdẽ subi ⁊ ꝑdicati diuerse qualitatis non opponuntur subcon/

traric sed potiꝰ ꝑ dictorie. Ex quo manifeste ꝑz ꝙ illi false dicūt dicētes idē esse iudiciū de singularibus ꝑticularibus ⁊ indefinitis quo ad oppositiones ⁊ eqpollētias. Sed ꝑ hoc arguit. ꝓpō singularis affirmatiua ⁊ singularis negatiua de ꝑdicatis cōmunib⁹ cōuertūtur formaliter cōuersione per accidēs. qꝛ bene seqtur. Sortes est bō. g aliquis bō est sortes. ⁊ etiā sortes nō ē asin⁹. g aliquis asin⁹ non ē sortes. ⁊ nō possūt ꝑuerti simpliter. cū in illis sit mutatio quātitatis. ergo cōuertūtur ꝑ accns. ⁊ sic ꝑdictū notabile erit falsū. qr illi dicētes ꝙ nō ē idē iudiciū ꝑ singularib⁹ ⁊ ꝑticularib⁹ negāt auctorē Quidā tn excusare volētes ipm dicunt ꝙ auctor noluit dre nec sētire ꝙ ꝑticularis indefinita ⁊ singularis eodē mō conuertūtur. sz tn voluit dicere ꝙ sic ꝑticularib⁹ ⁊ indefinitis cōuenit posse ꝑuerti. sic etiā singularib⁹ cōuenit posse ꝑuerti. Sz in B non bene eū excusāt. qꝛ cū tradere deberet artē sufficientē de cōuersionib⁹. ⁊ nō doceat ꝑm ipos q̄liter ꝓpositiōes singulares ꝑbeāt cōuerti. vr eē dimūt⁹. sicut ⁊ Aristo. q determinat de ꝑuersionib⁹. qꝰ non est dicēdū. Ideo aliter dicēdū ē. ꝙ eadē est ꝑuersio ꝑticularis indefinite ⁊ singularis. Et ad argumtū rndet dicēdo ꝙ singularis ⁊ ꝑticularis sūt eiusdē quātitatis B mō itelligēdo qꝛ duplex repit quātitas ī ꝓpōnib⁹. Una ē q̄ se tenet ex ꝑte modi enūciādi ꝑdicatū de subo. ⁊ isto mō ꝑcedit ꝙ non manet eadē quātitas ī singulari ⁊ ī ꝑticulari. alia ē q̄tas q̄ se tenet ex ꝑte hui⁹ qꝰ ē reddere locutionē ꝛam. Et tūc dr ꝙ singularis ⁊ ꝑticularis sūt eiusdem quantitatis ad B qꝰ est reddere locutionem ꝛam. cū ī ipis cadez sit cā veritatis. Ex quo patere pōt ꝙ ꝓpositio ꝑticularis pōt capi dupliter. Uno mō specialiter pro propositione ī qua subijcitur terminus cōmunis signo particulari determinatus ⁊ sic propositio particularis distinguitur a singulari. Alio mō capitur generaliter ꝑ oi ꝓpōne ad cui⁹ ꝛitatē sufficit veritas pro vno supposito ⁊ sic indefinita ⁊ singularis sunt ꝓpositiones particulares Ideo hoc mō diceretur ꝙ ois ꝓpō singularis de mō enunciandi ⁊ sliter indefinita ꝑuertitur in aliam propositionē q̄ est eiusdē quātitatis nō quātus ad modū enūciādi sed quātū ad B qꝰ est reddere locutionē ꝛam. Et ideo oportet dicere ꝙ sic dz itelligi diffinitio ꝑuersionis simplicis ꝙ est mutatio subiecti in ꝑdicatū ⁊ econtra manēte eadē qualitate ⁊ quantitate in conuertente ⁊ cōuersa quātum ad hoc quod est reddere locutionem veraz.

Sed contra ꝑdicta arguitur ꝑimo sic. Termini finiti ⁊ infiniti non sunt idem termini. g in conuersione ꝑ cōtrapositionem nō fit de subiecto ꝑdicatum. Scō arguitur. si ꝑticularis negatiua conuerteretur ꝑ contrapositionē arguerē a nō distributo ad distributū ex parte subiecti conuerse quod nō distribueretur in prima ⁊ tamen distribueretur in secunda cum esset ꝑdicatū propositionis negatiue gꝛ ta liter cōuersio non valet. Tertio arguitur. Hec est bona cōuersio. aliquis bō est sortes gꝛ sortes ē homo. ⁊ tn signum nō additur ꝑdicato conuerse positū a ꝑte subiecti cōuertētis. qꝛ termino singulari nō dz addi signū gꝛ primū notabile est falsum. Quarto arguitur. si illud notabile esset verum sequeretur ꝙ vni ⁊ eidem termino apponerētur duo signa sinonima quod est falsum. antecedens patet conuertendo istā. quidam homo ē quoddā animal. quia tunc debet sic conuerti. quoddam animal est bō vbi est manifesta nugatio.

Ad rationes Ad primam dicitur distinguendo antecedēs. vl ꝙ non sint iidem termini secundum vocem ⁊ sic negatur. vel secundum rem ⁊ vocem ⁊ sic conceditur. Ad secundam distinguitur aīs vel ex parte eiusdem termini ⁊ sic negatur. vel mutato termino secundum rem ⁊ sic conceditur. modo regula illa intelligitur quando arguitur a termino nō distributo in vna ad eundem nō distributum secundum rem ⁊ vocem ī alia quod non fit ibi. Ad tertiam concedatur totum argumentum ⁊ negetur vltima consequentia quia illud notabile suppōit si sit possibile ⁊ conueniens ꝙ tale signum addat predicato conuerse. qꝰ non fit in illis ꝓpositionib⁹ ī qb⁹ ꝑdm ē ēmiu⁹ singlaris. Ad q̄rtā dr ꝙ dz sic ꝑuerti addēdo sbo ꝑuertētis B additū qꝰ ē. iō. sic ꝑuertit gdā hō ē qdā aial. gꝛ qdā qꝰ ē qdaz aial ē hō. Et hec ꝑ conuersionib⁹ dicta sufficiant.

Equitur de ꝓpositōe ypothetica. Propositio ypothetica ē illa que habet duas cathegoricas propositiones tanquam principales partes sui. vt si homo currit homo mouetur. Et dicit ypothetica ab ypos quod est sub ⁊ thesis quod est positio quasi suppositio siue suppositiua locutio. quia vna pars eius supponitur alteri. Propositionū ypothetica ⁊ alia ē ꝑditiōal. alia copulatiua. alia disiunctiua.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ ꝓmo q̃ posteꝗ auctor supius determiauit de ꝓpõne cathegorica de qua ꝓncipaliꝫ itendit i hoc capitulo. ꝛnter itẽdit determinare de propõne ypothetica que cõponit ex pluribus cathegoricis. Et sequtur cathegorica sicut opositũ sua cõponentia. Jpam ꝓmo sic diffiniẽs. Propositio ypothetica ẽ illa i qua cõiũgunt̃ due cathegorice per aliquã cõiũctionẽ. Pro cui⁹ declaratõe ẽ notandũ q̃ ꝓpõ ypothetica põt capi dupliꝫ. vno mõ ꝑ significato ei⁹ formali. ⁊ tunc significat respectũ rõnis fũdatũ sup duab⁹ cathegoricis cõiũctis ꝑ aliquã ꝛiũctionẽ cõpatis ad suũ significatũ ꝛpletũ. Alio mõ capit̃ ꝑ denoiato ⁊ tunc ẽ qd̃ã cõpletus ex duab⁹ cathegoricis cõiũctis ꝑ aliquã cõiunctionẽ. Et ꝗ mõ ꝗ nõ diffinit̃ qz nõ bz vnũ ꝑ se cõceptũ nec vnã qdditatez. Sz ꝓmo mõ ꝗ diffinit̃. In q̃ diffinitione ponit̃ ꝗ relatiuũ illa qd̃ refert gen⁹ diffiniti. Et residuũ ponit̃ ad dñiam ꝓpõis cathegorice. vñ hoc totũ. s. illa q̃ bz duas cathegoricas ꝛiunctas ꝑ aliquã cõiũctionẽ ponit̃ ad circũloquendũ suã ꝓpriã dñiam q̃ ẽ nobis ignota. iõ ponit̃ ei⁹ fundamentũ ad notificãdũ nob dñiam. Et dz itelligi ꝓdicta diffõ. ꝓpõ ypothetica est illa q̃ habet duas cathegoricas mediate vel ĩmediate. explicite vl̃ implicite. ꝛiunctas ꝑ aliquã cõiunctionẽ aut ꝑ aliqd̃ sibi equalẽs. vel includẽs virtualiter cõiũctionẽ. Et dr̃ mediate. qz est aliq̃ ypothetica q̃ ĩmediate ñ cõponit̃ ex duab⁹ cathegoricis. Et dr̃ implicite ꝓ istas ꝓpõnes. magr̃o legente pueri ꝓficiũt. sole lucẽte dies est. Jn qbus ponunt̃ due cathegorice implicite ⁊ cõiunctio veniens ꝓdicatũ. qz ablatiui positi absolute ꝓnt resolui ꝑ dum ꝑ si vl̃ ꝑ qz. Et dr̃ ꝑ aliqd̃ sibi equalens vel includẽs virtualiter cõiũctionẽ. qz mlte sũt ypothetice i qb⁹ ñ ponunt̃ formaliter aliq̃ cõiũctiões sz solũ virtualiter patuit i ꝓdcis ꝓpõnib⁹. Jõ pz q̃ due ꝓpões cathegorice i ꝓpõne ypotetica se bñt vt mã. ⁊ copla ꝛiũctionalis vt fortis. que si sit negata ꝓpõ ypotetica erit negata: ⁊ si sit affirmata erit affirmatiua. ⁊ sic ꝓnt dici q̃les cũ bẽant copulas ꝓncipalẽ affirmatã vel negatã. Sz ñ dñr q̃nte. qz q̃titas ꝓpõis se tz ex pte subi. sz subm nõ ẽ pars ypothetice nisi bene remota. sz a partib⁹ remotis non dz fieri denoiatio. ergo ⁊c.

Scdo sciẽdũ ẽ q̃ ꝓpõ ypotetica dr̃ ab ypos qd̃ ẽ sub. ⁊ thesis positio. q̃ si suppositiua locutio. Et si dicat̃ i ꝓpõe ypotetica ñ enũciat vna ꝓpõ de altera cũ vna ñ se bẽat ꝑ modũ subi ⁊ alia ꝑ modũ ꝓdicati. q̃ illa locutio ñ dz dici suppositiua. Ad ꝗ dr̃ ꝛcedendo aõs ⁊ negãdo ꝛniam. qz ypotetica ñ dr̃ suppositiua locutio. eo q̃ i ipsa vna sit subm ⁊ alia ꝓdicatũ. sz qz i ipa vna cathegorica ẽ in potẽtia ad aliã. ⁊ se bz ꝑ modũ determinabiliõ aliquo mõ sibi suppõit̃. Et si vlterius dicat̃ vnũ op⁹ ñ ꝛstituit aliũ. sz ꝓpõ cathegorica ⁊ ypotetica opponũt̃ cũ sint mẽbra diuidẽtia ꝓpõez. q̃ cathegorica ñ ꝛstituit ypotetica. Ad ꝗ ꝛndet̃ negando maiorẽ ⁊ distinguẽdo minorẽ. vl̃ si cathegorica ⁊ ypotetica capiũtur ꝑ se significatis. ⁊ sic ꝛcedit̃ qz opponũtur nec vna ẽ ꝓs alteri⁹. Sed si capiantur ꝑ denoiatis. ⁊ sic negat̃ cũ ꝗ mõ vna nullo modo est pars integralis alterius.

Tertio sciẽdũ ẽ q̃ ꝗ ꝛnter auctor notificat ꝓpõez ypotetica ꝑ diuisionẽ. ⁊ ꝛ exegtur determinãdo ꝛ mbrio ei⁹ ibi. ꝛditional. ⁊c. dic q̃ sic. ꝓpõ uz ypotetica ꝓ alia ꝛditionalis alia copulatia ⁊ alia disiũctia. ⁊ vltra has spẽs ponũt aliq alias tres spẽs. s. causalẽ localẽ ⁊ tpalẽ. vez tñ ille reducũtur ad ꝓdictas. Et ipa ꝓ sic habetur sufficiẽtia. qz i oi propõne ypothetica ꝛiũgũt̃ due cathegorice: vl̃ q̃ ꝛiungũtur ꝗz vocez tñ ⁊ sic est disiũctiua. vl̃ ꝗz vocẽ ⁊ significata sit̃. ⁊ ꝗ ẽ duplꝫ vl̃ illa significata ꝛnotant̃ se bñe ꝑ mõz aũcedẽtis ⁊ ꝛsitis ⁊ sic est ꝛditional. vl̃ copulãtur ꝑ mõm diuersoꝝ. ⁊ sic ẽ copulatiua. Ex quo pz q̃ i ꝛditionali i qua vniũtur due cathegorice ꝑ mõz aũcedentis ⁊ ꝛsitis ⁊ ꝑ mõz vni⁹. magis denotãtur vniri q̃z i alis. q̃ ꝗb⁹ vniũtur ꝑ mõz diuiuersoꝝ. Ad copulatiuã ꝛo reducũt̃ tẽporal. ⁊ local. vñ tẽporal ẽ illa cui⁹ ꝑtes copulant̃ ꝑ ꝗ aduerbiũ tpale dũ. aut per aliqd̃ sibi equialẽs. vt sortes currit dũ plato disputat. Et ad virtatẽ ei⁹ requirit̃ q̃ illi duo actus qui enũciantur exerceãt̃ i eodẽ tpe. Et ad falsitatẽ ei⁹ requirit̃ q̃ i diuersis tpib⁹ exerceãt̃ ⁊ ideo tpalis reducit̃ ad copulatiuã. qz tñ valz dicere sortes currit i aliq̃ tpe ⁊ in illo plato disputat. Sil̃r local̃ est illa cui⁹ ꝑtes copulant̃ ꝑ ꝗ aduerbium locale vbi. Jdeo denoiat̃ local̃ ad ꝗ aduerbiũ vbi. ⁊ ad virtatẽ ei⁹ requirit̃ q̃ illi duo act⁹ q̃ enũciant̃ exerceant̃ i eodẽ loco. ad falsitatẽ requirit̃ q̃ ñ exerceant̃ i eodẽ loco sz i diuersis. qz tñ valz dicẽ sortes currit vbi plato disputat. siue sortes currit i aliq̃ loco ⁊ in eodẽ plato disputat. Sil̃r cãlis sub cõditionali ꝛtinet̃. qz cãlis significat ꝛdinẽ quẽ etiã ꝛditõalis ꝑportat. distinguentes tñ hãc a ꝛditionali dicunt q̃ cõditionalis ꝑportat solã ꝛnãz ꝓpõnũ. sz cãlis ꝑportat causam ꝛnẽ. Vñ causalis ꝓpõ est illa i qua cõiũgũtur due cathegorice per hanc conuunctionez qz. vel ꝑ aliqd̃ sibi equialens. vt qz sol lucet dies est. Et ad eiꝰ virtatẽ requirit̃ q̃ aõs sit causa ꝛnitis. Et ad falsitatẽ q̃ aõs non sit causa ꝛnitis.

Sz ꝓtra ꝑdcã arguitur ꝑ sic. hec ẽ ypotetica. sortes currit q̃ mouet. ⁊ tñ ibi ñ ꝓiungũtur due cathegorice per aliq̃ ꝓiũctionez g̃ ꝓ diffinitionẽ ꝓpõis ypotetice. ¶ 2º arguit sic. ex duob⁹ ẽtibus in actu ñ põt fieri vnũ tertiũ. sed due cathegorice st due ꝓpões i actu. g̃ ypotetica non põt fieri ex duab⁹ cathegoricis. ¶ 3º arguit sic. si ista vox. a. ponere rei ad significãdũ tñ q̃tum ista ꝓpõ. si sortes currit sortes mouetur: eẽt ꝓpõ ypotetica: ⁊ tñ i ea ñ ꝓiũgũtur due ꝓpões cathegorice per aliq̃ ꝓiũctionẽ. ergo ꝓ diffinitõez. ¶ 4º arguitur sic. q̃dã ꝓpõ ẽ copulatiua ⁊ disiũctiua si ut. vt sortes currit. vel plato ⁊ iohannes disputat. g̃ mẽbra diuisionis coincidũt.

Ad rõnes Ad ꝑmã dr q̃ distinguit maior: vel formalr. ⁊ sic negatur. vl ẋ tualit ⁊ sic ꝓcedit. Et codẽ mõ dicat ad minorẽ: Ad secdaz dr q̃ ꝓcedit maior nisi vnũ sit m potẽtia ad reliquũ. mõ vna cathegorica ẽ potẽtia ad aliã. Et ẽt q̃ due cathegorice se bñt i potentia respectũ copule ꝓiunctionalis cũ habeant se vt mã ꝓpõnis ypotetice. Ad tertiã dr q̃ casu admisso dr q̃ equalenter ibi essent due cathegorice ꝓiũcte q̃ aliquã ꝓiunctionẽ. ⁊ h̃ patere põt in expositiõe diffinitõis. Ad quartã dr q̃ distinguitur aũs. vl re respectũ ciusdẽ. ⁊ sic negatur. vel respectũ diuersorũz ⁊ sic ꝓcedit. sic itelligẽdo q̃ aliqd̃ idẽ ꝓplexũ põt dici copulatiua ⁊ disiunctiua per respectum ad diuersas copulas.

Cõditionalis est illa in qua ꝓiungũtur due cathegorice per hãc coniũctionez si. vt si sortes currit sortes mouet. Et illa cathegorica cui immediate ꝑponit illa coniunctio si dr aũs: reliqua vero ꝓũs. Ad veritatem ꝓditionalis exigit q̃ aũs non possit esse verum sine consequente. vt si homo est: animal ẽ. Aũ omnis ꝓditionalis vera est necessaria ⁊ omnis falsa est impossibilis. Ad falsitatẽ conditionalis sufficit q̃ aũs possit esse verum consequente exñte falso vt si homo est: album est.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ ꝑ q̃ hic ꝓnr auctor determinat de mẽbris propositionis ypotetice ⁊ ꝑ determinat de ꝓditionali. q: perfectior ẽ aliis ypoteticis. eo q̃ in ipa vniuntur cathegorice per modũ aũtis ⁊ ꝓnitis. cum oĩs ꝓia silogistica ⁊ gñaliter oĩs argumẽtatio sit ꝓpõ ypotetica. cũ i ipis ꝓiũgãtur due ꝓpões cathegorice p istã ꝓiũctõez g̃. In alijs àt ypoteticis iaeniũtur solũ due cathegorice p modũ diuersaz ꝓpõnũ. iõ ꝑus dcẽmiat de ꝓditionali q̃ de alijs ipaz ꝑ sic diffiniens. Conditõalis ẽ illa i qua ꝓiũgũtur due cathegorice p aliq̃ ꝓiũctionẽ ꝓditiõalez siue h̃ fuerit explicite vel implicite siue formaliter aut equiualẽter. q: ꝓ equalẽtib⁹ idẽ est iudiciũ. Et dr talis ꝓpõ ꝓditionalis. q: ponit vitatẽ sui ñtis ꝓditõaliter. denotãdo consecutionẽ vni⁹ ꝓpõis ad aliã Ex q̃ pz. q: ad ꝓpletã rõez conditionalis sufficit q̃ vna ꝓpõ denotetur sequi ad aliã. Sed i cãli vltra hoc requritur. s. q̃ aũs sit cã cõsequẽtis. vt h̃. q: sole lucente dies fit. ⁊ sic cãlis addit cãlitatẽ aũtis respectu cõsequẽtis vltra conditionalẽ. Rõne c⁹ plus requritur ad vitatem ei⁹ q̃ ad vitatẽ conditionat. Uñ ꝓpõ cõditionalis põt capi duplr. vno⁹ ꝑ se significato. ⁊ tñc significat respectũ rõnis fundatũ i duab⁹ cathegoricis coniunctis p aliq̃ coniũctionẽ conditionalẽ. sic q̃ hz aũs pro fũdamẽto. vel illud quod se hz per modũ aũtis: ⁊ cõsequẽs ꝑ termino. Et illa coniunctio si est nota illatiõis. alio⁹ põt capi pro denotato. ⁊ tũc ipe cathegorice ꝓiuncte p aliquã ꝓiũctõez ꝓditionalẽ quaz vna denotatur inferre aliam dñr ꝓditionales. Et capitur hic ꝑ modo ⁊ ñ 2º. Uñ i diffinitõe ꝑdcã ponitur illa loco gñis. ⁊ residuũ ponitur ad dñiaz aliarum ꝓpõnum i qbus ñ ꝓiungũtur due cathegorice p aliq̃ ꝓiunctionem ꝓditionalẽ. Et illd̃ totũ circũlogtur nobis vnã propam dñiaz ꝓditionalis.

Scdo sciendũ est q̃ hic ꝓnr auctor subiũgit quoddam notabile dicens q̃ ꝓiũctio conditionalis notat ordinem. ideo cui ꝑponitur illa cõiũctio si. ẽ aũs. ⁊ alia ꝑs ẽ ꝓsequẽs. Deinde subiungit quid regritur ad vitatem conditionalis dicens q̃ ad vitatem conditionalis regritur q̃ aũs non possit eẽ verũ sine consequẽte. Cuius ratio ẽ: q: conditionalis vẋa ponit cõsequẽtiaz necessariã. ⁊ in bona ꝓnia ipossibile ẽ aũs eẽ verũ qn ꝓnis sit verũ. q: ex vo nunq̃ sequitur falsũ. igitur Alia rõ ẽ. q: ad vitatẽ rei i cã ꝓuertibili segtur vitas rei in effectu. Ex quo insertur q̃ oĩs conditionalis vẋa est necessaria. ⁊ falsa ẽ ipossibilis. Sz ad falsitatẽ ꝓditionalis oz q̃ aũs possit eẽ vuz sine cõsequẽte. Rõ est. q: sicut dcñ ẽ ꝓditionalis solũ ꝑ notat ꝓnam vnius ad aliaz. Sed ad hoc q̃ sit mala ꝓnia sufficit q̃ aũs possit eẽ vum ꝓnite exñte falso. vel q̃ pro nullo tẽpore ꝓnis necessario sequit ad aũs. quod denotatur in conditionali falsa. Ex

quo patet q̃ aliqua conditionalis est v̊a cuius q̃ libet pars est impossibilis. Et ea que dicta sunt d̃ bẽt itelligi de conditionali affirmatia ⁊ ñ negatia

Tertio sciendum est q̃ a tota conditionali v̊a affirmatiua duobus modis arguitur. Uno modo a positione añtis ad positionẽ conseq̃ntis. vt hic. si sortes currit sortes mouetur. 2° modo a destructione consequentis ad destructionẽ añtis. vt si sortes currit sortes mouet. sz sortes ñ mouet. g̃ sortes ñ currit. ⁊ duob⁹ alis modis male arguit. s. a positione ꝛsequẽtis ad positionez añtis. vt si homo currit homo mouet. sz homo mouetur. g̃ homo currit. non valet. 2°. a destructione añtis ad destructionẽ consequentis. vt si homo currit homo mouetur. sz nullus homo currit. g̃ nullus homo mouetur. ñ valet ꝛña. Sz iuꝫ hoc dub tatur. vtrũ oĩs conditionalis sit v̊a c⁹ añs ẽ ipossibile. ẽ q̃rere vtq̃ ad ipossibile seqũtur q̃libet. ⁊ vr̃ q̃ sic. qꝛ non ẽ maiꝛ ratio qua re vnum ipossibile seq̃tur q̃ aliud. Itẽ ad sortez eẽ ⁊ non eẽ seqtur sortẽ eẽ asinũ. maxie sic arguendo. sortes ẽ ⁊ ñ ẽ. g̃ sortes ẽ vel homo ẽ asin⁹. sz homo ñ ẽ: ergo sortes ẽ asin⁹. ¶ In opp^m^ arguitur. quia oẽ argumẽtũ inferens aliquid ifert grã alicuius habitudinis que ẽ añtis ad consequens vt visuz est de conditionali. ⁊ sic in oi arguinẽto terminus inferens ⁊ terminus illatus bnt aliquã habitudinẽ q̃d non ẽ respectu ipossibilis ad q̃libet. ergo ad ipossibile non seqtur q̃libet. Pro solutione b⁹ notatur q̃ iposs bile duob⁹ modis põt considerari. Uno° sz ipossibilitatẽ q̃ ẽ circa compositionẽ propositionis ipossibilis. 2°. considerat q̃tum ad ea ex quibus fit talis compositio ipossibilis. Tũc dr̃ q̃ impossibile p̃ modo nihil infert inq̃tum b⁹. Probatur q̃ ipossibilitas d̃ se nihil est. sed consequẽtia fũdatur in iclusione consequẽtis in añte. ⁊ nihil nihil icludit. igr̃. 2° dr̃ q̃ ipossibile ꝛsideratum 2° modo infert ea q̃ in ipo sẽ inclusa. vt hominem esse asinum infert hominez esse rudibile. igitur. Dicitur tertio ad dubium q̃ ad impossibile non sequitur quodlibet. patet. qꝛ impossibile non habet habitudinem ad quodlibz quod requiritur anteq̃ impossibile possit inferre quodlibet. quia omnis consequẽtia tenet gratia alicuius habitudinis. q̃ cum impossibili bene stet quodlibet. quia si impossibile sit verum quodlibet esset verum. Et ad argumẽta respondetur q̃ non sit maiꝛ ratio quare vnum infert q̃ aliud cũ aliquando sit conuenientia ⁊ habitudo terminoꝛ vnius ipossibilis ad aliud. Ad secũdaz negatur antecedens. sed bene sequitur cũ sortẽ esse ⁊ non esse stat sortem eẽ asinum.

Sed ꝛtra predicta arguitur pꝛio sic. hec conditionalis est vera. si sortes currit sortes mouetur. ⁊ tñ non est necessaria. cũ vtraq̃ ps sit ꝛtingẽs. g̃ non oĩs v̊a est necessaria ¶ 2° arguit sic. In ista ppõe. aial currit si hõ currit. aial ẽ añs cũ pcedat aliã ppõnem ⁊ tñ non sequitur istã ꝛiunctionẽ. si. g̃ textus ẽ falsus. in quo dr̃ q̃ añs sequit istaz ꝛiũctionẽ si. ¶ 3° arguit sic. si textus eẽt v̊us sequeretur q̃ ista ꝛdition al eẽt v̊a. si hõ currit aliqua ppositio ẽ ꝛditionalis. ⁊ similiter ista. si nulla ppõ ẽ negatiua aliq̃ ppõ ẽ negatiua. ⁊ similiter ista. si nulla ppõ ẽ v̊a aliq̃ ppõ ẽ vera. ꝛñs est falsum. g̃ ⁊ añs. ꝛña patet. qꝛ añs nõ potest eẽ verũ quin cõsequens sit verũ. ¶ 4°. arguitur sic. ista est falsa. non si homo currit hõ mouetur. ⁊ tũ antecedens non põt esse verum consequente existente falso. ergo ⁊c.

Ad rationes Ad primaz dicitur q̃ cõceditur maiꝛ ⁊ negat̃ minoꝛ. Et ad probationem conceditur q̃ vtraq̃ ps est contingens. ⁊ negatur consequentia. quia est habitudo necessaria vnu⁹ ad aliam. ⁊ hoc suffic̃ ad eius necessitatem. ¶ Ad secundaz distinguitur maiꝛ. vel capiendo añs vt tñ valet sicut precedens. ⁊ tunc ꝛceditur q̃ aial currit est añs. vel capiendo antecedens vt tñ valet sicut oĩo vere vel apparenter inferens aliquod consequens. ⁊ tũc negatur. ¶ Ad tertiam dr̃ q̃ textus intelligitur de ppositionibus conditionalibus q̃rum ptes ñ bnt reflexionẽ supra se. modo iste bnt reflexionẽ supra se. ⁊ illud quod requiritur ad v̊itatem conditionalis requiritur ad eius necessitatem. Et ad falsitatem eius sufficit q̃ deficiat vna illarum cõditionum requisitarum ad eius veritatez. ¶ Ad quartã dr̃ q̃ textus intelligit̃ de ꝛditionalib⁹ affirmatiuis. ⁊ non negatiuis quare nõ p̃cedit rõ.

Copulatiua est illa in qua coniungntur due cathegorice per hanc coniunctionem ⁊. vt sortes currit ⁊ plato disputat. Ad veritatem copulatiue exigitur vtranq̃ partem esse veram. vt hõ est aial. ⁊ de⁹ ẽ. Ad falsitatez ci⁹ sufficit alterã partẽ eẽ falsam. vt hõ ẽ aial. ⁊ equ⁹ est lapis.

¶ Circa hꝰc tertꝶ notãdꝶ ẽ ꝑ q̃ dẽminato ꝺ ꝓ/
põe conditõali. h̃ ꝺnt ꝯ ordinẽ ꝑus positꝶ auctor
ꝺẽminat ꝺ ꝓpõe copulatiua ipaꝝ ꝑ sic diffiniẽs. ꝓ/
põ copulatia ẽ illa i q̃ coniũgũtur due cathegori
ce ꝑ hꝰc coniũctionẽ ⁊. aut ꝑ aliqꝺ sibi equaleus.
q̃ diff. sic ẽ intelligẽda. propositio copulatia ẽ illa i
q̃ explicite vel iplicite imediate vel imediate ꝺiũ
gũtur due cathegorice per istã ꝺiũctionẽ copula
tiuã ⁊. aut ꝑ aliqꝺ sibi equualẽs. ⁊ sic ꝺtiet sub se
tpalẽ. localẽ. copulatiuã ꝺ ẽminis ꝺ ꝑdicamento
substãtie. ⁊ ꝺ ꝑdicamento q̃ntitatis. ⁊ sic de aliis.
Exm ꝺ tpali. vt qñ sol lucet dies ẽ. Et de locali.
vt sortes ẽ vbi plato ñẽ. De copulatia ꝺ ẽmis sꝺ
stãtie vt hõ ẽ aial q est alb. De copulatia ꝺ ẽmis
ꝑdicamẽti q̃ntitatis. vt sortes ẽ tãt q̃t ẽ plato.
⁊ in istis aliquid ponitur qꝺ equalet isti ꝺiunctio
ni copulatiue et. Uñ illa ꝺiũctio ⁊ ꝑt capi duplr.
vno. copulatie vt. s. ꝺiũgit multas ꝓpões. ⁊ tẽ facꝶ
propositionẽ copulatiuã ypoteticã. Alio. ꝑt capi
copulati. ⁊ duplr. vel vt coniũgit iter ẽminos a
ꝑte subiecti positos vel a ꝑte ꝑdicati. et vtroq̃
mõ ꝺstituit ꝓpões cathegoricã ꝺ copl'ato extrẽo

Scꝺ sciẽdũ ẽ q̃ ad ꝟitatẽ copulatiue regri
tur vtrãq̃ ꝑtẽ cẽ ꝟam. Ratio ẽ. qꝛ co/
pulatiua ponit ãbas suas ꝑtes sic assumẽdo ipas
ꝯ sua significata. ideo ad ꝟitatem ei regritur q̃
vtraq̃ ꝑs eius sit ꝟa. ipa. n. est sicut totũ ĩtegrale
respectꝶ suarũ ꝑtium. Sed ad cẽ toti itegralis
regritur cẽ cuiuslꝛ ꝑtis ꝑncipalis eius. ideo ad ꝟi
tatẽ copulatiue regritur ꝟitas vtriusq̃ sue ꝑtis.
Q̃nis tũ in tpali vltra h̃ aliud regratur. s. q̃ ãbe
ꝑtes sint ꝟe pro eodẽ tpe. Similr in locali regri/
tur vtrãq̃ ꝑtẽ cẽ verã pro eodẽ loco. vt hic sortes
currit vbi plato disputat. h̃ enim requiritur ad ip
sã iquantũ ẽ copulatiua ꝯ iquantũ est tal copula
tiua eo q̃ spꝰs addit aliqd vltra sluꝫ genus. mõ
tpalis ⁊ localis sũt spꝰes copulatiue. ideo plus reg
ritur ad ꝟitatẽ ipaꝝ q̃ ad copulatiuã iquantũ co
pulatiua. Uñ ad possibilitatẽ copulatiue ñ sufficit
ãbas ꝑtes cẽ possibiles. qꝛ tũc ista cẽt possibil. sor
tes currit. ⁊ sortes ñ currit. cũ vtraq̃ ꝑs sit possibi
lis. sed vltra h̃ requiritur q̃ ambe ꝑtes sint sibi in
uicẽ ꝺpossibiles. Sꝯ ad necessitatẽ copulatiue re
gritur necessitas vtriusq̃ ꝑtis ꝑncipal. Et ad cõ
tingẽtiã eius sufficit vnã ꝑtẽ cẽ contigentẽ dũmõ
alteri ñ repugnat. qꝛ si alteri ꝑti repugnaret tota
copulatiua cẽt ipossibilis. Sꝯ ad ipossibilitatẽ ei
sufficit q̃ vna ꝑs ei sit ipossibilis vel vna alteri
incõpossibilis. Sꝯ ad falsitatẽ copulatiue affirmati
ue sufficit alterã ꝑtẽ cẽ falsã. rõ ẽ quia ipa ꝓnit si
mul ãbas ꝑtes eius sic ꝓpõ vtis oẽs suas singula
res. q̃ ꝓp falsitatẽ vni cathegorice ipa tota ẽ fal
sa. Et q̃ ꝑs q̃ arguẽdo a falsitate vnius cathego
rice ad falsitatẽ toti copulatiue est bona ꝺnia. Et
sic ꝑz qd regritur ad ꝟitatẽ ⁊ falsitatẽ copulatiu.
Et h̃ ꝺz itelligi ꝺ copulatiuis affirmatiuis ⁊ ñ ne/
gatiuis. Ad ꝟitatẽ aũt copulatiue negatiue reg
ritur ⁊ sufficit ꝟitas vni suaꝝ ꝑtiũ. Sed ad falsi
tatẽ ei regrit ⁊ sufficit falsitas cuiuslibꝛ sue par
tis. vt ꝺr aliter q̃ ad ꝟitatẽ copulatiue negatiue
regrit illꝺ qꝺ sufficit ad ꝟitatẽ disiũctiue affirma
tiue ꝺposite ex ꝑtib ꝺdicẽtib ꝑtib copulatiue af
firmatiue. Et silr ad falsitatẽ copulatiue negatiue
regrit illꝺ qꝺ regrit ad falsitatẽ disiũctiue affirma
tiue ꝺposite ex ꝑtib ꝺdicẽtib ꝑtib copulatiue ne
gatiue. Uñ i oib ypoteticis põt dari ꝺdictio feren
do negationẽ ad copulã ꝑncipalem vel ꝓponendo
negatões toti ꝓpõni. qꝛ non ẽ veri dare ꝺdictiões
q̃ toti ꝓpõni ꝓponere negatões. Similit etiã i co/
pulatiuis potest haberi talis regula q̃ copulatiua
ꝛ disiũctiua de ꝑtib ꝺdicentib contradicunt.

Tertio Sciẽdũ ẽ: q̃ sunt q̃ttuor regule ad
arguendũ in copulatiuis. Pꝛima ẽ
q̃ a tota copl'atia affirmatia ad q̃libꝛ ꝑtẽ ei ꝑnci
palẽ est bõa ꝺnia. vt bñ seqr. sortes currit ⁊ plato di
sputat. ḡ plato disputat. Scꝺa regula est. a ꝑte co
pulatie affirmatie ad totã copulatiuã affirmatiuã
ñ valet ꝺnia nisi vna ꝑs sit añs ad aliã ⁊ iferat ãbas
ꝑtes simul. Exẽplũ ꝑmi vt non seqr. sortes currit.
ḡ sortes ⁊ plato disputãt. Exẽplũ scꝺi vt sõtes cur
rit ergo sortes ⁊ hõ currit. ꝯ solũ hoc ẽ grãmatic.
Et rõ istaꝝ duaꝝ regularũ est ista qꝛ a ꝓpõne hã/
te plures causas veritatis ad ꝓpositionẽ aliq̃ illa
rum causaꝝ ꝺportantẽ ẽ bona ꝺnia ⁊ nõ eõ. ꝯ copu
latiua affirmatiua hꝰ plures cãs sue veritatis. s. vi
tat ẽ suaꝝ ꝑtiũ ꝑncipaliũ. ergo arguendo a tota co
pulatiua affirmatia ad q̃libꝛ ꝑtẽ ei ꝑncipalẽ ẽ bo
na ꝺnia. vt dic ꝑma regula. ⁊ ñ cõ sic dic scꝺa. Ter
tia regl'a ẽ q̃ a tota copl'atia negatia ad q̃libꝛ ei
ꝑtẽ ꝑncipalẽ ñ valet ꝺnia vt ñ seqr ñ sortes currit ⁊
plato disputat. ḡ sortes ñ currit ⁊ plato ñ disputat
Quarta regl'a ẽ q̃ a ꝑte copulatie negatie ad totã
copl'atiuã negatiuã vꝯ ꝺnia. vt bñ seqr. ñ sortes cur
rit. ḡ ñ sortes currit ⁊ platõ disputat. vñ ista ꝓpõ co
pulatia negatia ñ sortes currit ⁊ plato disputat ñ
sequ q̃ sortes ñ currit ⁊ plato ñ disputat. ꝯ sequ q̃ ñ ẽ
ita sic ista ꝓpõ affirmatia sequ sortes currit ⁊ plato
disputat. ⁊ ita dicẽt de oib copulatis negatiuis.

Sed contra pdicta arguit. Prio sic. hec ē copulatiua. sortes ⁊ plato currūt. ⁊ tñ ibi nō sūt due cathegorice. ꝯ contra diffinitionē copulatiue. Secūdo arguitur sic. hec ē copulatiua. o'is homo currit. ⁊ tñ ibi nō diūgunt due cathegorice p aliquā diūctionē. ꝯ diffinitionē. maior pz qz cōtiet istas. sortes currit. plato currit ⁊ sic de alijs. Tertio arguitur. totū tñ valz sic ālibet ps. ergo ad hꝯ copulatiua sit falsa oz quālibet ptē eius ē falsam. ⁊ sic nō sufficit falsitas vnius suaꝝ ptium. Quarto arguitur sic. hec ē copulatiua affirmatiua falsa. sortes fuit vbi adā fuit. ⁊ tñ ābe ptes ili⁹ sē ve. g⁹ male dr i textu ꝯ ad veritatē copulatiue sufficit ⁊ regrit vtrāq; ptē ē veraz. maior pz. qz ista ē va. adā fuit. ⁊ sit' ista. sortes fuit.

Ad rationes ad Primā dr ꝯ distinguitur maior vel ꝯ ly ⁊ copulet iter terminos ⁊ sic negat. vel iter ppōnes ⁊ sic ocedit'. Ad secūdā dr ꝯ negatur maior. ⁊ ad pbationē cōcedit' ans ⁊ negatur ona. qz illō nō sufficit sz requirit' ꝯ aliquid otineat actualr duas cathegoricas diūctas p hāc cōiunctionem ⁊. Ad tertiam distinguitur ans vel capiendo totū cathegoreumatice ⁊ sic negatur. vl' sincathegoreumatice ⁊ sic cōcedit' sz negatur ona. qz capiēdo totū cathegoreumatice ocedit' ꝯ ad hꝯ tota copulatiua sit falsa sufficit vnā ptē ē falsam. Ad quartā dr ocedēdo maiorē ⁊ distinguēdo mioꝝē. vel ꝯ ille ptes ppōnis q̄ explicite ibi ponūtur sint ve ⁊ sic concedit'. vl' ptes ī quas resoluitur q̄ implicite dicunt partes copulatiue simpliciter dicte ⁊ sic negatur.

Disiunctiua est illa ī qua diūgūtur due cathegorice p hanc diūctionem vel. vt sortes currit vl' plato disputat. Ad veritatē disiūctiue sufficit alterā ptem ē veram. vt homo ē aial vel equus est lapis. Tamen pmittitur ꝯ vtraq; sit vera: sed non ita proprie. vt hō ē animal vel equus est hinnibilis. Ad falsitatez eius exigitur vtrāq; partem esse falsaz vt hō est asinus vel equus est lapis.

¶ Circa hunc textū notandū est. p ꝯ hic conseqn ter auctor determinat de ppōne disiūctiua ī qua vniuntur due cathegorice ꝑm voces tñ ipaz primo sic diffiniens. Propositio disiūctiua est illa in qua vniūtur due cathegorice p hanc diūctionez vel aut per aliqō sibi equivalens. Que diffinitio debet sic intelligi. ꝯ disiunctiua. est illa in qua explicite vel implicite vniūtur due cathegorice cōiuncte p hanc diūctionez vel. aut per aliqō sibi equales. Et dr ppō disiūctiua eo ꝯ ibi ponitur diūctio disiūctiua q̄ coniungit voces ⁊ disiūgit significata. Ex quo pz ꝯ duo sunt actus eius. Primus est coniūgere voces p quē cōuenit cū alijs diunctionibus ⁊ rōne cuius dr diunctio. Secūdus est disiūgere significata. ⁊ p hoc differt ab alijs speciebus coniunctionis. Unde hec diunctio vel pōt capi dupl'r. vno mō disiūctiue ⁊ sic diūgit iter ppositiones ⁊ cōstituit ppōnē ypothetica ⁊ isto mō capitur hic. Alio mō capitur disiūctim ⁊ sic diungit inter terminos ⁊ ostituit ppōnez cathegoricā de disiuncto extremo. ⁊ hoc dupliciter. Uno⁹ vt cōiūgit iter terminos a pte pdicati positos. ⁊ sic cōstituit ppōnem de disiūcto pdicato. vt hō est aial rōnale vel irrationale. Alio mō vt diūgit iter terminos a pte subi positos ⁊ cōstituit ppōnē cathegoricā d̄ disiuncto subo vt sortes vl' plato sedet.

Secundo sciendum ē ꝯ ad veritatē disiūctiue affirmatie sufficit ꝯ vna ps eius pncipalis sit vera. Cuius ratio est. qz disiūctiua ponit duas cathegoricas disiūctiue. ideo de suo significato formali ponit vnam cathegoricaz nō tñ determinate hāc vel illā sed indeterminate ideo ad eius veritatē sufficit vnam ptem ē verā Et ad eius possibilitatē requiritur ꝯ vna ps eius pncipalis sit possibilis. vt sortes currit vel hō est asinus. Et ad necessitatē eius requirit' ꝯ vna ps eius pncipalis sit necessaria vel cōposita ex ptib⁹ legentis dictoriaꝝ vel ōriaꝝ pticipantib⁹. qz necesse est vnā illaꝝ ē verā. ⁊ ad ipossibilitatē ei⁹ requritur vtrāq; ptem ei⁹ ē ipossibilem vt hō est asinus. vel equ⁹ est lapis. qz si vna ē̄t possibilis tota disiūctiua ē̄t possibil'. Et ad cōtingētiā eius requritur ꝯ quelz ps eius sit cōtingens ⁊ altera ipossibilis. Sed ad falsitatem disiūctiue affirmatiue requiritur vtrāq; ptem ē falsam. qz si vna ps esset vera tota disiūctiua ē̄t va. q̄ pz qz disiūctiua requitur ad quālibet ei⁹ ptē. ergo si vna ps disiūctiua sit va tota disiūctiua erit va. quia ex vero non sequitur nisi verū. ergo ad falsitatem disiunctiue requiritur falsitas vtriusq; sue partis.

Tertio sciendū est ꝯ auctor solū locut⁹ ē d̄ disiūctiuis affirmatiuis. iō ad maiorem explicatiōez habēdā hic ostend.tur quid requiratur ad veritatē disiūctiue negatiue. Unde ad eius veritatē regritur vtrāq; ptē ē veraz. Et ad falsitatem eius requiritur falsitas vni⁹ suarum partium pzincipalium. Uel dr ꝯ ad veritatē dis/

iunctiue negatie regritur illo qd requireba ad veritatē copulatie affirmatiue oposite ex ptib⁹ otradicētib⁹ ptib⁹ disiūctiue negatie antecēs sibi supaderetur negatio. Et ad falsitatē ei⁹ requirit vnam ptez esse falsā. Uel aliter dr q illud qd requirit ad falsitatē disiūctiue affirmatiue requirit z suffic ad veritatē disiūctiue negatiue. z illud qd sufficit ad veritatē affirmatiue sufficit ad falsitatē negatiue. Unde ponunt hic due regule. Prima ē a tota disiunctiua affirmatiua cuz destructione vni⁹ ptis pncipalis ad aliā partē pncipalē ostructiue est bona ona. vt bene sequitur. sortes ē hō vel plato ē asin⁹. sed plato non ē asin⁹. g sortes ē hō. ¶ Scda regula est. a qlibet pte pncipali distiūctiue affirmatiue ad totā disiūctiuā affirmatiuā ē bona ona. bn enim sequitur sortes currit ergo sortes currit vel plato disputat. Istis āt regulis positis pōt facilē poni vna alia de negatiuis. s. arguēdo a tota disiūctiua negatiua ad qualibet ptē ei⁹ pncipalē ē bona ona. vt bn sequit non hō est asinus vel homo ē equus ergo nullus hō est asinus z nullus homo est equus.

Sed contra pdicta arguitur. Primo sic hec ē disiūctiua. petre fac ignem vel petre lege. z tamē in ea non coniūgunt due cathegorice. g diffō mala. ¶ Scdo arguitur sic. hec est vna disiūctiua. nō homo ē asin⁹ vl equ⁹ ē risibilis. z tamē nulla ps ei⁹ est vera. ergo text⁹ est falsus ¶ Tertio arguit sic. oiunctio disiūctiua de sua natura habet disiungere. ergo p illaz non pnt cōiūgi due cathegorice. qz oiungere z disiungere sunt actus oppositi. ¶ Quarto arguitur sic. hec ē disiunctiua falsa oēs homines sunt asini vel boies z asini sunt asini. z tamē vna ps est vera scz hec asini sunt asini. z sic ad falsitatē disiūctiue non regrit falsitas vtriusq sue partis.

Ad rationes Ad pmā dicit q illa ē equalent disiūctiua large capiēdo disiūctiuā. ¶ Ad 2ᵐ dr q text⁹ intelligit de affirmatiuis z nō d negatis. ¶ Ad 3ᵐ ocedit aīs z distinguitur ons vl respectu eiusdē z sic ocedit. vel respectu diuersoz z sic negat. ¶ Ad 4ᵐ dr q illa pōt ee vna copulatiua z sic ē vera qz vtraq ps ei⁹ est vera. Uel pōt esse vna disiūctiua negatiua z sic est falsa. z sic negatur q vna ei⁹ pars pncipalis sit vera. qz ista est falsa oēs homines sunt asini. z etiā ista est falsa homines z asini sunt asini. Et hec de ypotheticis dicta sufficiant.

Equit de equipollētijs de quibus dant tales regule. Prima est q si alicui signo vniuersali vel particulari p:ponat negatio equipollet suo cōtradictorio. vt iste equipollēt. nō oīs homo currit. z quidā homo nō currit. Secūda regla ē q si alicui signo vniuersali postponat negatio equipollet suo cōtrario. vt iste due equipollēt. oīs hō non currit. nullus homo currit.

¶ Circa hūc textū notādū ē pmo q postēs auctor superi⁹ determinauit tā de ppōnib⁹ cathegoricis qēs de ypotheticis. hic onter deteriat de quadā passione ppōnis. s. de equipollentia que pmo ouenit ppōnibus cathegoricis z p cathegoricas ypotheticis. ideo ad denotandū q oueniat vtrilq imediate post determinationē ppōnum cathegoricaz z ypotheticaz determinat de equipollētia ppōnuz. Pro quo est notādum q equipollētia ppositionū sic diffinitur. Equipollētia est duaz ppōnuz vtro q termino pticipātiū fz eundē ordinē vni⁹ ad aliā formalis ona ppter negationez ppositam tm. aut postpositam tantum. vel prepositam z postpositaz sit. In q diffōe pōit formal ona loco gēis. z totū residuū ponit ad drz aliaz onaz. Et qēs gen⁹ diffinitiū ponat i p loco diffōnis fz sitū. tm pōitur fz itellectū. Uñ egpolētia dr ab ē noie equ⁹ eq equū qd ē eqle. z polleo. es. qd idē ē q valeo vales qi eqt valētia. Et sic ppōes egpollētes dnr qi equalētes. Uñ ppōes dnr duplicit egpollere. Uno mō in significādo z tūc ppōes dnr egpollere q significāt vnā z eādē rē imediate z eodē cōceptu. Alio mō ppōes dnr egpollere i vitate z falsitate. z ē dupl vno mō formal. alio⁹ material. Unde ille propositiones dicuntur equipollere in vitate z falsitate qrum vna ē illatiua alteri⁹ i bōa ona māli. z hoc mō ppō particularis z vniuersalis i mā nāli sūt egpollētes qz vna ē illatiua alteri⁹ z econtra. bn. n. sequit i ona māli. homo ē aīal. g oīs homo est aīal. z istis duob⁹ modis non sumit hic equipollētia. Alio mō ppōes dicūtur equipollere formal z sunt ille qz vna ē illatiua alteri⁹ z econtra i bona ona z formali. ppē negationē ppositā tm. vl postpositā tm. aut ppositā vl postpositā sit. z sic capit i pposito. ¶ Ex q pz q hoc mō capiēdo egpollētiā ñ solū repit iter ppōes cathegoricas sz ēt ypotheticas. qz ppōnes ypothetice it se egpollēt pp appōnē negatōis. Uñ triplex ē negatio. s. negatio negās negatio ifinitās. z negatio pūās. Uñ negatio negans ē q negat opōnez ppōnis. Sz negatio ifinitans ē q negat opōez

ītrisecā terminī faciēs ipm ifinitū vt nō hō currit. Sed negatio priuās est q̄ negat habitū ⁊ reliquit subiectū ī aptitudine ad habitū sicut cecitas. Et solum itelligīt de negatione negāte ī diffōe equipollentiaꝝ. Et vt dictū ē ponitur ī diffōne equipollētie formal' ōnia loco gēnis. ⁊ totū residuū loco dīfic. Ex quo ēt patz q̄ equipollētia ē spēs formal' ōnie.

Secundo Sciēdū ē q̄ equipollētie ꝓpōnum q̄ttuor regulis cognoscuntur in textu positis. Prima est. si alicui signo vl'i vl' pticulari ꝓponatur negatio equpollet suo ōdictorio Que regula dz sic itelligi. Datis duab⁹ ꝓpōnibus ōdictorijs si vni earuz ꝓponatur negatio negās cadēs supra totū sequēs tūc aggregatū ex illa negatione ⁊ ꝓpōe cui additur equipollet illi ꝓpōni cui aī additionē negationis ōdicebat. vbi gra. iste ꝓpōnes. quilibet hō est alb⁹. ⁊ quidā hō nō est albus ōdicunt. tūc si isti ꝓpōni quilibet hō est albus preponatur negatio dicēdo non qulibet homo est alb⁹ tūc illō aggregatū equpollet isti qdā hō nō ē alb⁹ Causa hui⁹ regule ē q̄ ꝓpōnes ōdictorie de terminis coib⁹ differūt ī q̄litate ⁊ q̄ntitate. ⁊ cuz negatio sit talis nature q̄ negat illud totū q̄d post se repit ⁊ ei⁹ oppositū ponit. ideo cū ꝓponatur alicui ꝓpōni destruit q̄litatē ⁊ quātitatē eius ⁊ oppositū ponit. Et ista regl'a ñ solū bz vitatē ī ꝓpōib⁹ catbegoricis sz ēt ī ypotheticis. nā si alicui ꝓpōi ypothetice negatio negās cadēs sup̄ totū sequēs tunc aggregatum ex tali negatione ⁊ ꝓpōe cui ꝓposita est negatio equipollet illi cui aī additionez negationis ōdicebat. ergo tale aggregatuz ponī ꝓpōni ōdicit. Ex quo pz q̄ non est veri⁹ dare ōdictionez q̄ntoti ꝓpōi ponere negatiōez. Et si quera' qualiter ē q̄ negatio iducit nouā q̄litatē vel quātitatē cū nō sit alicui⁹ q̄litatis vel q̄ntitatis. Ad h̄ rndetur q̄ dupliciter aliquid potest iducere nouam q̄litatē aut q̄ntitatē. vno mō formal'r. alio virtual'r ⁊ causatiue ⁊ hoc secō mō negatio iducit ⁊ ñ primo modo.

Tertio Sciēduz est q̄ hic ōnr Petr⁹ bis. ponit secōaz regulā equipollētiaꝝ que talis est. Si alicui signo vl'i postponatur negatio equipollet suo ōtrario hoc ē facit ꝓpōez cui aduenit equipollere illi cui aī aduētū negationis ōdicebat. Que regula dz sic itelligi. Si alicui signo vl'i postponatur negatio negās imediate post totū distributū a pte subi cadēs supra totū sequēs. tunc aggregatū ex illa ꝓpōe ⁊ negatione equpollet altri ꝓpōi. vt ista quilibz hō non currit equipollet isti null⁹ hō currit. Dicebatur etiam negatio negans q̄ si ponatur negatio ifinitās ꝓpōes non equipollent. Et ꝓpter hoc iste nō eqpollent. nihil nō idem aiali est homo. ⁊ oē idē aiali ē hō. q̄ i ꝓma negatio postposita capit ifinitanter. ⁊ ēt ꝓma ē vera ⁊ secōa falsa. Et dī notanē sequēs imediate totū distributum a pte subiecti. nā alias non oporteret q̄ eqpollerent. Et ꝓpter defectuz istius ōditionis iste non equipollent oīs hō aial non ē. null⁹ hō aial est. q̄ in ꝓma negatio non ponitur imediate post totū distributū a pte subiecti. sz ad hoc q̄ equipollerent oporteret q̄ negatio poneret ad ly aial ⁊ negaret totū sequēs. Propē etiā defectū isti⁹ ōditionis iste non sūt equipollentes. cuiuslibet hois oculus non est dexter. ⁊ nullius hois ocul⁹ ē dexter. Et causa hui⁹ regule est q̄ ꝓpōes ōtrarie solū differūt ī q̄litate ⁊ ex quo negatio non ponit signo non mutat quātitatem. sed q̄ cadit supra copulā mutat q̄litatem ⁊ sic facit ipsas equipollere.

Sed contra pdcā arguitur. Primo sic. Si plures ꝓpōnes eqpollerent tūc plures ꝓpōnes vni ⁊ eidē ōdicerēt. sz ōnis est falsū q̄ tm̄ vnū vni opponit. ḡ ⁊ illud ex q̄ sequitur erit falsū. ¶ Secō sic arguitur. si ꝓma regula eēt vera sequeretur q̄ vna ꝓpō equipolleret sue ōdictorie. sed ōnis ē falsū. ḡ ⁊ aīs. ōnia pz p regulā priuatā. ¶ Tertio arguit sic. Idē inquātū idē sp natum est facere idē. sz negatio postposita ñ facit ōdictorias eqpollere. ḡ nec ipa ꝓposita. ¶ 4.° arguit sic. Iste nō equipollēt. oē currēs mouet ⁊ nullū nō currēs mouetur. ⁊ tm negatio postpōitur signo. ergo secunda regula est falsa.

Ad rōes Ad ꝓmā dī q̄ sz plēs ꝓpōes non equipollētes ñ pnt vni ⁊ eidē ōdicere. tm̄ plēs ꝓpōes eqpollētes bn̄ pnt vni ⁊ eidem ōtradicē. Ad 2.m negat ōnia itelligēdo regulā nō ꝓexpo⁹. s. q̄ fac ꝓpōez cui addit eqpollē illi cui aī aduētū negatōis ōdicebat. Ad 3.m ōcedit maior ⁊ minor. ⁊ negat ōnia q̄ negatio ō suo actu ꝓpō aptanata ē negare. ⁊ sibi accit q̄ faciat eqpollē ꝓpōnez ōdictorie vl' ōrie. nec bz h̄ ex sua rōe ꝓpa sz solū ex sua rōe ꝓpa bz negare. Ad 4.m ōcedit maior ⁊ dī q̄ regl'a dz sic itelligi q̄ negatio ponatur post totū distributū. cuiusmodi non est in predictis.

Tertia regula ē q̄ si alicui signo vniuersali vl' pticulari ꝓponat' ⁊ postponat' negatio equipollet suo subalterno. vt iste duc equipollent. non omnis homo nō currit. quidam homo currit. Et dicte regule in his versibus continentur.

Unde versus. ¶ Pre contradic. post contra. pre postq; subalter.
¶ Nõ oīs quidã nõ. oīs nõ q̃si nullus.
¶ Nõ nullus qdã. ſz nullus ñ valz oīs
¶ Nõ aliqs nullus. ñ qdã ñ valz oīs.
¶ Nõ alter neuter. neut ñ pstat vtqz.
Ex istis regulis infert regula que tal ē Si duo signa vlia negatiua ponant in eadē locutione: ita q̃ vnũ sit in subo z reliquuz in pdicato: primũ equipollet suo ꝓtrario p secũdã regulã. z ꝓm suo ꝓtradictorio p primã regulã. vt nihil ē nihil. equipollet huic. quodlz est aliqd qz p secũdã regulã nihil nõ z quodlibz equipollet. sic oīs non z nullus. z per primã regulã nõ nihil z aliqd equipollent. sicut non nullus z quidam. z sic duc prime sunt equipollẽtes.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ē pmo q̃ hic ꝛnr Petrus his. ponit tertiã regulã q̃ tal est. Si alicui signo pponat z postponat negatio eqpollet suo subalterno. Que dz sic itelligi. Si alicui signo ppõatur negatio z postponat ita q̃ vna imediate postponat post terminũ distributũ. z alia añ signuz eqpollet suo subalterno. i. illi ppõni cui ante aduentũ negatiõis opponebat subalterne. Et rõ hui re gule ē. qz subalterne repugnãt solũ i quãtitate. ſz negatio ppposita signo mutat quãtitatẽ ppõnis. z p negationẽ postpositã ipedit ne mutet q̃litatẽ. qz vna negatio destruit actũ alteri. iõ pma negatio variat solũ quãtitatẽ z p ꝛnõs fac eas equipollere Et si arguat sic. sic se bz affirmatio ad affirmationẽ ita negatio ad negationẽ. ſz duc affirmatiões nõ equalẽt vni negationi. g. due negatiões non equalebũt vni affirmationi. Ad h dr q̃ non ē sic qz negatio sẽper oppositũ iducit. iõ negat q̃quid post se repit. Et sic pma negatio q̃ post se repit aliam negationẽ negat ipaz z destruit. ſz destructa negatione ponit affirmatio. qz de q̃libz ē affirmatio vl negatio ꝛva z de nullo ãbo sit. ideo destructa illa negatiõe ponit affirmatio. z sic due negatiões cadentes supra se inuicẽ equiualent vni affirmationi. sed due affirmationes nõ equalẽt vni negatiõi. qz v affirm. nõ destruit aliãſz magis firmat iõ dic ius. duplici affirmatiõe firmior fit ꝓbatio.

Secundo sciendũ est q̃ ex istis regulis sequitur alia regula q̃ tal est. Si duo signa vlia negatiua ponant i eadẽ locutione vnũ i subo z reliquũ in pdicato pmũ eqpollet suo ꝑrio z reliquũ suo ꝑdictorio. Que dz sic itelligi. si i aliq̃ ppõne cathegorica ponant duo signa vlia negatiua negãter accepta vnũ cũ subo z reliquũ cũ pdicato z añ copulã tũc illa ppõ eqpollet vni alteri ppõni in qua cũ subo ponitur vnũ signũ ꝑriũ signo vli negatiuo. z cũ pdicato põitur signuz ꝑdictoriũ signo vli negatiuo. vt iste eqpollẽt nihil nihil est. z q̃dlibz est aliquid. Et dz capi pmũ p sbo z secz p pdicato. Dr notãter si ambo ponãtur añ copulã. qz iste nõ equipollẽt. nihil ē nihil. z qõlibz ē aliquid. qz pma ē negatiua cũ bẽat vnicã negationẽ añ copulaz. z secda ē affirmatiua. ſz negatia nõ equiualz affirmatiue igr. Et rõ regule ē qz primo signo postponitur negatio z sic eqpollet suo ꝑrio p secdaz regulã. z secdo signo ppõitur negatio. z sic equipollet suo contradictorio p primam regulaz vt visum ē i exemplo predicto.

Tertio sciendũ ē q̃ hic Petrus his. ꝛnr ponit aliq̃s versus ad maiorẽ notitiã de eqpollẽtijs habendã q̃ sic itelligũtur. Non oīs equipollet quidã nõ siue sit a pte subi siue a pte pdicati dũmõ cadat negatio sup copulã. Exẽplu a pte pdicati. vt sortes nõ oīs bõ ē eqpollet isti sortes quidã bõ ñ ē. Exẽplũ a pte subi. vt non oīs bõ currit equipollet isti. quidã bõ ñ currit. z silr oīs ñ valet nullus siue h sit a pte subi siue a pte pdicati vt sortes oē aial nõ est. z sortes nullũ aial est. Silr oīs bõ nõ est alb z nullus bõ ē alb. Sz nõ nullus valz quidam siue h sit a pte subi siue a pte pdicati vt sortes nõ nullũ aial est. z sortes aliq̃ aial ē. vel nõ nullũ aial currit z aliq̃ aial currit. Silr nullus nõ valz oīs z h tã i subo q̃ in pdicato z possũt fac ilr dari exẽpla sic i pcedentib. Silr ñ aliquis eqpollet nullus. nõ alr equipollet neuter. neuter nõ equipollet vter. ꝛnr Petrus his. ponit aliõ metz quod dz sic intelligi. pre cõtradic. id ē propositio cui ppõnitur negatio eqpollet suo ꝑdictorio. post ꝑ. id est ppõ vlis i q̃ ponitur negatio negãs imediate seqns totũ distributũ eqpollet suo ꝑrio. Pre postq̃ subalter. id est ppõ i q̃ ponitur z postpõitur negatio negãs signo tal eqpollet subalterne illi p positionis cui addũtur negationes. Et omnia ista debent intelligi quãdo negatio capitur negantere et non quando capitur infinitanter. quia vt vult philosophus primo peryarmenias signo non debet addi negatio infinitãs.

Sed cōtra pdicta arguitur ꝓ 1o sic. ppō pticularis egpollet vli vt ista gdam hō est aial egpollet huic. oīs hō est aial. g? ad faciendā eā equipollere sue vli ñ oz addere negationē. ¶ 2? arguitur sic. Iste non egpollēt nō quilibet hō nō currit ⁊ aliquis hō currit. qz pria est negatiua ⁊ secūda est affirmatiua. g? oña pz i catbegoricis q̄ nūq̄ affirmatia egpollet negatiue. et q̄ pma sit negatiua pz qz sup̄ copulā cadit negationes. g? est negatiua. oña est manifesta. qz si solum vna negatio caderet sup̄ copulā faceret totā ppōnem negatiuaz. ergo a fortiori si due. qz qcqd pōt vnū pōt ⁊ reliquū. Et ꝛfirmatur. qz si ista ppō nō glibz hō non currit ñ eēt negatiua maxie eēt ideo qz prima negatio ipedit ⁊ tutē secūde. sz h̄ est falsū. qz simile nō agit i sibi simile. ⁊ etiā qz nega? ē. qd dā sincatbegoreūa. sincathegoreūata ⁊ o nō agūt i se. g? secō a negatio ñ agit ipediēdo pria. ¶ 3? arguitur sic. due subalterne minus repugnāt q̄ due ꝛdictorie g? min? regritur ad faciēdū duas subalternas egpollere. sz ad equipollētiā ꝛdictoriarum sufficicit vna negatio g? ad egpollētiā subalternarum ñ regrūtur due negationes. ¶ 4? arguitur sic. iste ñ egpollēt nihil ē nihil. ⁊ qōlz est aliquid. qz pma est negatiua cū ibi ponatur tm̄ vna negatio: ⁊ alia est affirmatiua. sed negatiua nunq̄ equipollet affirmatiue. ergo contra quartam regulam.

Ad rōnes Ad pma distinguitur maior vel formaliter ⁊ sic negatur. vt mālr ⁊ ppbitudinē terior ⁊ ñ gratia forme arguendi et sic ꝛceditur. Ad secdam negat maior. ⁊ ad pbationē negat maior. s. q̄ sit negatiua. ⁊ negat oña: ⁊ cum dr. qcqd facit vnū possit facē duo ꝛcedit si nō sint se inuicem impedientia. modo negationes se inuicem impediūt. ⁊ itellect? noster ē pncipaliter cā qr p pō ē affirmatiua vt negatiua secōz q̄ capit copulā ppōnis affirmatiue vt negatiue. ⁊ negatio ē solū cā instrumētalis qz itellect? capit copulā negatiue. mō ñ oz si itellect? mediāte vna negatiōe capit copulā negatiue q̄ etiā mediātib? duabus capiat copulā negatiue. Ad ꝛfirmationez ꝛcedit oña. ⁊ qñ dr. sit ñ agit i sibi sit ꝛcedit. g? nō ipedit. negatur oña. qz ipedit ⁊ tutē pme agendo i idē i qō agit p̄ negatio. qz ⁊ t? p me negationis ⁊ ⁊ t? secde sit cadūt sup̄ copulā ⁊ se mutuo ipediūt. Ad tertiā ꝛceditur añs ⁊ etiā oñs. ⁊ negat vltia oña. qz due negationes min? sūt q̄z vna ⁊ min? faciūt secōm actū negādi qz solū mutāt quātitatē ⁊ vna sola ppōsita signo mutat qualitatē. Ad q̄rtā ꝛcedit añs qz illa negatio ñ ferr ad copulaz qō tm̄ opteret ad h̄ q̄ q̄ ta regula sit ⁊ va. ⁊ hec ōegpollētijs dicta sufficiāt.

Modus ē adiacēs rei determinatio. Et hz fieri p adiectiuū. sz duplex ē adiectiuū. quoddam ē adiectiuū nois. vt albus niger ⁊ sit ria. aliud ē adiectiuū verbi vt aduerbia. sm cnī prisciani aduerbiū ē vi verbi adiectiuū. Et ideo duplex est mōs vn? nominaliter qui fit p adiectiuū nois. alius aduerbialiter qui fit p aduerbiū. vt hō currit velocit. Itez aduerbiorū q̄daz determināt verbuz gīa ꝛpōnis vt ista sex necēio ꝛtigēter possibilr ipossibilr vero ⁊ falso. Alia determīant verbū gīa rei verbi vt fortit agit velocit currit. Alia determināt gratia tēporis vt hodie cras ⁊ alia aduerbia tpalia. Alia aduerbia determināt rōne mōi. vt vduerbia optādi hortandi. ⁊ sic sumit multipliciter modus p aduerbia. Sed omissis oīb? alijs solū nunc de illis dicendus est qui compōnem determināt vt sūt necēio cōtingenter ⁊ c. Cum enim dr homo necessario sedet designatur q̄ cōpositio sessionis cū homine sit necessaria. Sed cum dicitur homo bene currit vel velociter significatur q̄ cursus hominis sit velox vel bonus. ⁊ i ista determinatur res verbi. i prima vero compositio Unde solus illi modi qui compositionem determinant faciūt propositiōem modalez ideo de talibus solummodo hic tendimus. Et sumuntur quando qz predicti modi nominaliter. vt possibile impossibile contingens necessariū verum ⁊ falsum. Quandoqz aduerbialiter. vt possibiliter impossibiliter necessario contingenter vero ⁊ falso.

¶ Circa hūc textū notādus ē primo quod postq̄ auctor superi? determinauit de propōnibus de

lecē. hic ꝛñr determinat de ꝓpōne modali. ⁊ diuiditur hec ꝓs in duas ꝑtes. qꝛ ꝓmo oñdit qd est modus ⁊ q̃t modis dicat modus. i z^a ꝑte ostēdit qd ē ꝓpō modalis ibi. ꝓpō modalis est illa. Et qꝛ ꝓpō modal' dr a modo ideo ponit hic diffinitionē mōi dicens. Modus ē adiacens rei determinatio. In qua diffinitiōe ponitur determiatio loco gñis. loco ⁊o differentie ly adiacens rei hē ōterminabile Uñ idē sunt real'r modus scōz logicū ⁊ adiectiuū scōm grāmaticū. sed oē adiectiuū ē ōterminatio adiacēs rei id est sui subi ⁊ sibi adiacet: Ex q̃ ꝓz ꝙ oē adiectiuū siue sit determinatio subē siue subi siue p̄dicati vt sē sig^a vlia ⁊ ꝓticularia ⁊ alie diꝓpōnes possūt dici modus cōmunie capiēdo modum

Secundo sciēdū ē ꝙ modus i coi sic diuiditur: qꝛ qdaz est modus noial' alius est modus ⁊balis. de mō aūt noiali nō multū ē h̄, ad ꝓpositū eo ꝙ hic ē sermo de mō q̃lificante formā ꝓpōnis q̃ ē copula. Uñ oīs modus bz fieri p adiectiuū cū sit adiacēs rei. vl' ḡ fit p adiectiuū nois ⁊ sic est modus noialis. vl' p adiectiuū ⁊bi qd est aduerbiū. ⁊ sic est modus ⁊bal'. Et etiā talis modus dr ⁊bal' rōne sui subi qꝛ ē ōterminatio ⁊bi. Uñ modus noial' significat p modū bitus ⁊ gestis. iō bz ōterminare nomē vel aliqd positū p modū nominis. sz aduerbiū significat p modū fluxus vl' fieri i alio. rōne cui⁹ ē oueniēs ōtermiatio ⁊bi ⁊ adiectiuū ei⁹. Et sic patere pōt sufficiētia p̄dicte diuisionis. Bz vt hēatur modus siue mēbꝛ modi de quo ē ad ꝓpositū rursū diuiditur modus ⁊balis p q̃ttuor modos scōz diuisionez aduerbiorꝛ. qꝛ q̃dam modificāt ⁊bū grā ꝓpōnis. vt possibil'r necessario ꝓtingens verū ⁊ falsū. Alia ⁊o grā rei verbi vt fortiē velociē. Alia grā tpis vt aduerbia tpalia. Alia ōtermināt grā mōi vt aduerbia optandi ⁊ hortādi. Uñ res ⁊bi dr actus ei⁹ spālis. i. est res significata p tale ⁊bū. Et hoꝛ mōꝛ sic habetur sufficiētia. qꝛ oīs modus ⁊bal' attribuit ⁊bo aut rōne sue substātie aut rōne sui accñtis. si p̄mo mō h̄ est dupl'r. aut rōne forme. s. ꝓpōnis ⁊ sic sūt isti modi poss. bil'r ipossibil'r. ⁊ sic de alijs modis faciētibus ꝓpōnē modalē. aut grā mātē ⁊bi. ⁊ sic sūt isti modi fortiter velociē. Si ⁊o determiat ⁊bū grā accñtis h̄ē dupl'r. aut rōne tpis ⁊ sic sunt aduerbia tpalia aut rōne modi ⁊ sic sūt aduerbia optādi aut hortandi. Notādū vlteri⁹ ꝙ p̄missa diffinitiōe modi i cōmuni ⁊ diuisione ꝛñr oñdit auctor ō q̃ acceptione ē hic ad ꝓpositū dicēs ꝙ hic solū determinandū ē de modo q reddit ꝓpōnē modalem. sed soli modi determinātes ꝓpositionē ꝓpōnis reddunt ꝓpōnē modalē ⁊ nō illi q determināt subm vel predicatū qꝛ solū modificāt ꝑtes mālēs ꝓpōnis. ḡ solum de illis q determināt ꝓpōnē est hic ad ꝓpositū. Uñ ꝓpositio ꝓpōnis pōt dupl'r ōtēminari. vno mō generali determinatiōe sine āpliatione ipius ꝓpōnis ⁊ h̄ modo isti modi verū ⁊ falsū determināt ꝓpōnem ⁊ faciūt ꝓpositionē modalē gñaliter dictā. Alio mō ōterminatur copula siue ꝓpositio ꝓpositionis spāli determiatione qñ modus dicit aut significat aliquē spālē modū entis ⁊ āpliat cōpositionē siue copulā vltra tpꝰ sue p̄iacētis ⁊ hoc mō pol'e ⁊ ipol'e faciūt ꝓpositionē modalē ꝓprie dictā. ¶ Sed iuxta hoc mouetur vna difficultas Utꝛ sint tñ q̃ttuor modi faciētes ꝓpositionē modalē ꝓpe dictā. ⁊ vr ꝙ sic qꝛ auctoꝛ solū determinat ō ill'ñ faciēdo mētiōez ō alys. ḡ ñ sē pl'res modi q̃q̃ttuor. vl' auctoꝛ ē dimi ut⁹. ad h̄ dr ꝙ plures sūt alij modi ab istis faciētes propositionem modalem. tñ qꝛ iter istos q̃ttuor pp p̄pōnē vl' postpōnē negationis repit' oppositio ⁊ eqpollētia ⁊ nō i alijs modis ideo solū auctoꝛ ōtermiat de istis ñ de alijs. ⁊ p h̄ pz solutio ad obiectionē. Uñ isti mōi pol'e ⁊ ipol'e ꝓtingēs ⁊ necium capiūtur dupl'r. Uno: vt sūt termini p̄me ipositiōis ⁊ tē dicūt modos ip sarꝛ rerꝛ ad extra. vt pol'e significat possibilitatez i entib⁹ ⁊ sil'r nece ⁊ sic de alijs. Alio mō possūt capi vt sē ēmini scōe itētionis ⁊ tūc dicūt modos p p̄pōnis ⁊ significāt respect⁹ q̃sdā exitēs iter sōz ⁊ p̄dicatū ꝓpōnis. vt cū dr hōinē eē aial ē nece. ly necesse denotat bitudinē neciam subi ad p̄dicatum vt tñ sic hec ꝓpō hō est aial ē ꝓpō necia. Sil'r hominē currere ē pol'e iste modus pol'e significat bitudinē pol'em p̄dicati ad subm. ⁊ tñ valet sic hec ꝓpō hō currit ē pol'is. Et isto mō isti modi non faciūt ꝓpōnē modalē diuisā sz ꝓpositā. Alio mō capiūtur sincathegoreumatice ⁊ tūc faciūt ꝓpōnem modalē ꝓpe dictaz vt sortes possibiliter ē currēs ibi possibil'r ē sincathegoreuma ⁊ facit propositionē modalē proprie dictam.

Tertio sciēdū ē ꝙ ad modū facientē ꝓpōnē modalē tres ꝓditiōes reqrūtur ꝓria ē ꝙ talis modus determinet cōpositionem ꝓpōnis defectu cui⁹ aduerbia q̃ determināt subz ⁊ p̄dicatū ꝓpōnis nō reddūt ꝓpōnem modalem Secda ꝓditio est ꝙ talis modus dicat aliquā dñaz entis circa talē ꝓpositionē. defectu cui⁹ negatio ⁊ isti modi ymaginabile ⁊ opinabile nō faciūt ꝓpōnē modalē. Tertia ꝓditio ē ꝙ tal' modus ampliet ꝓpōnē vltra tpꝰ sue p̄iacētis. defectu cui⁹ verū ⁊ falsū nō faciūt ꝓpōnē modalē ꝓpe dictā. Uñ du

plices dicuntur eē modales. qdā sūt modales diuise. alie sūt oposite. Uñ oposite sūt ille i qb⁹ modus subijciū vel p̄dicat̄ ⁊ totū dictū est altez extremū vt hominē currere est possibile. ibi ꝗ totū hominē currere ē sub̄m. ⁊ pole est p̄dicatū. ⁊ ē copula ipa sine aliq̄ modi determinatione q̄ vnit p̄dicatū cū subo. ⁊ sic talis ꝓpō vr eē de inesse. Sed ꝓpositiones diuise sūt ille i qbus modus se tenet a pte copule tāq̄z determinatio ei⁹ ⁊ ptes dicti sūt diuise ita q̄. vna ps ē sub̄m ⁊ alia p̄dicatū. vt hōinē pole est currere. ly hominē est sub̄m ⁊ currere ē p̄dicatuz. ⁊ ista copula est modificata ⁊ determiata illo mō possibile vnit predicatum cum subiecto. Ex q̄ patet q̄ illa non est de iesse sed modalis.

Sed contra p̄dicta arguitur ꝓimo sic. nullū sub̄m vel p̄dicatuz ꝓ pōnis ē determinatio copule. ſz iste modus possibile ⁊ sil⁹ necesse sūt suba vt p̄dicata ꝓpōnis modalis. ḡ nō sūt determinationes copule ⁊ sic nō faciūt ꝓpōnē modalē. Scdo arguit sic. ipole ē modus ⁊ tñ nō est determiatio adiacēs rei q̄z nō significat alterā formā siue alteri adiacētem. ergo male ponit diffinitio mōi. Tertio arguit sic. oē ōterjabile ē i potētia. ſz opō ꝓpositionis cū sit forma totius ē in actu tñ ⁊ nō i potentia. ḡ non ē ōtermiabilis. ḡ nullatenus ōtermiat opōnē. Quarto arguit sic. determinationes ētis icōplexi nō determināt opositionē ꝓpōnis. ſz neciū ⁊ ōtingēs sunt mōi ⁊ mini entis icomplexi ergo ñ determinant compositionem propositionis.

Ad rōnes ad p̄mā dr̄ ꝓcedēdo maiorem ⁊ distiguēdo miorē. vt si capiat̄ vt sūt ē mini p̄me itētionis ⁊ sic negat̄. vel vt sūt ē mini scdē itētiōis ⁊ sic ꝓcedit̄ minoz ⁊ negat̄ oña Ad scdāz cōcedit̄ maior ⁊ negat̄ minoz. ⁊ ad ꝓbationē distiguit̄ añs. vt q̄z nō significat formā realt̄ adiacētē opōni q̄z significat ipossibilitatē q̄ ē puētio potētie ⁊ sic cōcedit̄. vel q̄ ñ significat formā ōterminatā p̄m nostrū modū itelligēdi ⁊ sic negat̄ q̄z ipossibilitas appbēditur p modū forme. Ad tertiā ꝓceditur maioz ⁊ distiguitur minoz vel respectu toti⁹ cōpōnis ⁊ sic cōceditur. vel p respectū ad suā determinationē ⁊ sic negat̄ imo idē pōt eē in actu ⁊ i potētia respectu diuersoz Ad q̄rtaz dr̄ q̄ si capiatur ōtingēs ⁊ neciū vt sūt ōrie entis cōplexi q̄d ē iberētia p̄dicati cū subo sic sūt determiationes ipi⁹. ⁊ sic sumuntur in proposito. ⁊ non vt sūt determinationes entis incomplexi.

p Ropositio modal' ē illa q̄ determiat̄ aliquo istoz sex mōrū possibile impole ꝓtingens necessariū verū ⁊ falsū. vt sortē currere ē pole. et sic de alijs. et i istis modalib⁹ verbū dz subijci. modus aūt p̄dicari. oēs aūt alie ꝓpōnes q̄ nō determinātur p illos sex modos dicūtur de iesse. Sz adhuc ille ꝓpōnes q̄ modificant̄ his modis vero ⁊ falso ad p̄sēs reliquunt̄. q̄z in illis cōdē mō sumūt̄ oppositio ⁊ ꝓueniētia sicut i illis de iesse. In illis aūt de his q̄tuoz modis pole ipole cōtingens ⁊ necessariū alio mō sumūt̄ oppositio equipollētie vel conueniētie vt postea patebit. Sciendū aūt q̄ quilibet istoz quatuoz modoz quatuoz facit ꝓpositiōes modales. iō cuz modi sunt q̄tuoz: quat̄ quatuoz erūt ꝓpōnes. ⁊ sic erunt sedecim. Verbi grā. Iste modus possibile si sumatur sine negatione facit vnam propositionem modalem. vt sortē currere est pole. Si aūt sumat̄ cuz negatione lata ad verbū facit secundā vt sortem nō currere ē pole. Si vero cuz negatiōe posita ad modū facit tertiam. vt sortē currere nō est possibile. Si cū negatione posita ad verbū ⁊ ad modum facit aliā. vt sortē nō curere non ē pole Et hoc modo p̄m vnūquēq̄z alioz modoz sumūt̄ q̄tuoz ꝓpositiōes modales

¶ Circa hūc textū notandum est p̄mo q̄ postq̄ auctor ōterminauit de modo ō q̄ ē ad ꝓpositū. ſ consequēter i ista pte ōterminat ō ꝓpositiōe modali eam sic diffiniens. Propositio modalis est illa q̄ determiat̄ aliq̄ istorum sex modoruz. pole impossibile ⁊ sic de alijs. Que diffinitio potest intelligi tam de propositione modali diuisa q̄z composita. Unde verificatur sic de modali diuisa. q̄ est propositio cathegorica in qua est aliquod verbū principale copulans extrema ⁊ ponitur aliquis istorum modorum possibile impossibile et sic de alijs. Alio modo potest exponi de modali composita. et hoc sic. Propositio modalis composita ē illa i q̄ ponitur aliqs istoz modoz a pte subi vt

pdicati mediãte copula ñ modificata. ⁊ ista expõ magis vr̃ eē ō intentõe auctoris vt pz ex notabili qd̃ ifert ex illa diffinitõe dicẽs. ⁊ bũ dz sbijci. modꝰ ãt pdicari. Qd̃ notabile sic itelligit̃ i modalibꝰ cõpositis. ⁊ bũ. i. dcm̃ p qd̃ intelligr̃ ppositio de ieē. dz eē subm̃. ⁊ modꝰ pdicatũ. Sz de modalibꝰ dicis istud notabile sic dz itelligi. ⁊ bũ dz subijci. i. ⁊ buz dz se bre vt determinabile. modꝰ ⁊ o pdicari. i. modꝰ dz se bre vt determinatio. qz i modali dicta modus ē ōterminatio ⁊ copula ē determinabile. Uñ ppō modalis capit̃ duplr. vnoꝰ p p se significato ⁊ tē significat relationē rõnis sũdatã i aliq̃ oplexo brite subm̃ pdicatũ ⁊ copulã modificãtẽ aliq̃ istoꝝ modoꝝ pole ipole. ⁊ sic de alijs. alioꝰ capit̃ p ōnomiato. ⁊ tũc ppō opposita ex subo pdicato ⁊ copla modificata dr̃ modalis denoiatiue. ⁊ h mõ ñ diffinitur h. sz p pmario eius significato. vii i illa diffinitõe illa refert genꝰ diffiniti. s. ppõez cathegoricã q̃ ē gen? ppõnis modalis. qz diuiditur i cathegoricã ō ieē ⁊ cathegoricã modalẽ tacẽ in suas spẽs. ⁊ residuũ circũlogtur nob dr̃iam eiꝰ p quã ost. tuit̃ i eē. et tñ aduertẽdũ ē q ppō modalis capit̃ duplr vnoꝰ cõit̃ p oi ppõe in qua modificatur copula siue h sit determiatõe gñali siue spãli. ⁊ sic vez ⁊ falsũ faciũt ppõnẽ modalẽ ⁊ h modo h capit. alioꝰ capitur spãlr solũ p illa ppõne cuiꝰ opō spãli modificatõe determinatur ãpliãdo ipam vltra tempꝰ sue pĩacẽtis. ⁊ sic vez ⁊ falsũ ñ faciũt ppõem modalẽ. sz isti modi pole ipole ⁊ contingens ⁊ necessariũ q determinãdo oppositionẽ ãpliãt ppõnẽ vltra tps sue pĩacẽtis faciunt ppõez modalẽ. ¶ Insup ē aduertẽdũ q sicut ꝑus dcm̃ est. ppō modalis diuiditur i opposita ⁊ diuisa. Unde opposita est illa in q̃ pdicatũ dicti ponit̃ cũ sbo dicti. ⁊ dz pferri dictũ platiõe cõtinua nõ faciendo pausã iter ptes dicti Sz modal diuisa ē illa i q̃ pdicatũ dicti diuiditur a subo ⁊ copula modificata mediat iter ptes dicti Et scdz aliquos taz modalis diuisa cẽ opposita sũt simplr modales. nec sic differũt nisi spẽ accidẽtali. qz. s. i vna dictũ sit accipit̃ nõ discõtinuãdo iter ptes dicti. ⁊ i alia fit discõtinuatio inter ptes dicti Uñ dictũ ē oratio cõposita ex accusatiuo ⁊ ⁊bo i finitiui modi: Sz subz dicti ē accusatiuꝰ. ideo tal oratio ñ aduentũ modi dr̃ pĩacens modalis. Et copula modificata ē forma totiꝰ ppõnis modalis

Secundo sciẽdũ est q i hac pte auctor determiat ō passionibus ppõnis modal. s. de eqpollẽtia ⁊ oppõne. Et qz oppositiones ⁊ eqpollẽtie modaliũ nõ possũt facilr cognosci nisi ꝑus cognoscat̃ multiplicatio ppõnũz modaliũ. ideo anteq̃ de ipis determinet p mo ondit auctor q ppõnes modales possunt multiplicari scõm quelz modũ. Uñ alit̃ sumitur oppō ⁊ eqpollẽtia i modalibꝰ ⁊ illis de iesse. Et de modalibus sr̃ due opiniões. q̃z vna ē q modalis cõposita nõ est modalis sz solũ diuisa. Alia dicit q tam modalis diuisa q̃ opposita sunt simplr modales. ⁊ hanc opinionẽ vr̃ maxime isequi auctor noster. p cuiꝰ declaratione notandũ est q in ppõne modali duplex repit̃ cõpositio. Pria ē opositio ptiũ dicti iter se. Alia ⁊o est cõpositio modi cũ dicto. ⁊ qz qualitas ppõnis sũt affirmatio ⁊ negatio attẽduntur ex pte cõpõnis. ideo sic duplex ē opositio, ita etiã ibi reptur duplex qualitas. Illa aũt i qua negat modus ē formalr negatiua. sz illa i qua solũ negatur cõpositio dicti nõ ē simpliciter negatiua. sz vt dicẽdum. ē negatia fz qd qz negatia ō dicto. Uñ fm istũ mõz pole p variatõez affirmatõis ⁊ negatõis pñt fieri q̃ttuor ppões modales. s. Pria ē affirmatia tã de dcto q̃ de mõ vt sortẽ currere ē pole. Scda ē negatia ō vtroq̃ vt sortẽ nõ currere nõ ē pole. 3ª ē negatia de dcto solũ vt sortẽ non currere ē pole Quarta ē negatia ō mõ solũ vt sortẽ currere nõ ē pole. Et silr pñt eē q̃ttuor fm quelibet modũ aliũ ⁊ sic i toto pñt multiplicari sexdeci ppões modales fm q̃ttuor mõs. Uñ per. a. significat affirmatina tã de dicto q̃ de mõ. p. v. significat negatia ō vtroq̃. p. e. negatia de dcto solũ. p. i. negatiua de mõ solũ: iuxꝰ illos ⁊ sus. Destruit. v. totũ sz a ofirmat vtrũq̃. Destruit e dcm̃ de negat iq̃ mõz. Ex qbꝰ pz quõ sumit̃ q̃litas i modalibꝰ ex pte vtriusq̃ ppõis ⁊ h vr̃ ō modalibꝰ opositis ⁊ ñ ō diuisis. Sz videndũ ē de q̃titate modaliũ. Uñ i modalibꝰ triplr attẽdit̃ q̃titas. Prio ex pte dicti. 2º ex pte subi dci. 3º ex pte modi. Uñ ex pte dicti ocs sũt singulares vel idefinite qz dcm̃ suppõit p vna ppõe de iesse. Sz ex pte sbi dci aliq̃ sũt singlares. aliq̃ pticlares. aliq̃ idefinite. ⁊ aliq̃ vlres. silr ē ex pte mõi aliq̃ sr̃ vlres. aliq̃ pticulares ⁊ sic ō alijs. Et h sr̃ dcã fz itẽtionẽ auctoris. Nũc ãt videndũ ē de alia opione p cuiꝰ declaratõe

Tertio Sciẽdũ ē q modal opoª ñ ē modal sz ō iesse qz i ea ē simplex iherẽtia pdicati ad subz. cũ modꝰ sit extremũ ppõis vt sic. non hñ vtutẽ ãpliãdi: sz solũ mõ ē dnoiatia iclusionis pdicati i sbo ppõis itellecte p dcz. sz solũ modal disa ē modal eo q i ea copla ē modificata ⁊ ãpliata vltr tps sue pĩacẽtz. ⁊ fm hãc opi. assignãt quq̃ dr̃ie modales opõtas ⁊ disas. pª ē qz i modalibꝰ opositis

modꝰ vnitur cũ dcõ mediãte illa copula ẽ. vel aliqua sibi equalẽte. siue aliq̃ mõ ipaz determiante. sz i modalibꝰ diuisis illa copula ẽ cũ mõ ipaz dẽminãte ẽ ꝓncipalis copula. vt i ista. bõ possibilr ẽ aial. ẽ totũ possibilr est copula. zª dria ẽ. qz i modalibꝰ ꝯpositis modꝰ ẽ subm̃ vel ꝑdicatũ mãle. in diuisis ẽo nõ. sz ẽ pars copule vel dẽminatio eius. 3ª est q̃ i modalibꝰ ꝯpositis vt i plurib⁹ vnũ extremum supponit mãlr siue simplr. in diuisis ẽo ñ. 4ª dria ẽ q̃ i modalibꝰ cõpositis modi ñ bñt ẽtutẽ ãpliãdi z capiũtur vt sũt ẽmini secũde itẽtõis. i diuisis ẽo bñt ẽtutẽ ampliãdi z capiũtur vt sẽ termini ꝑme itẽtõis. 5ª dria ẽ qz i ꝯpositis sumit eodẽ mõ oppõ z eqpollẽtia sic in illis de ineẽ. i diuisis ẽo nõ. Unde ad ẽ q̃ modalis diuisa sit affirmatia regrit q̃ i ea nulla ponat negatio vel q̃ ponãtur due negatões cadẽtes ẽ ꝓncipalẽ copulã. vel ꝓncipalioz ẽ ꝑte m copꝰ vt bõ possibiliter ẽ aial. bõ ñ possibilr ñ ẽ animal. Sz ad hoc q̃ modalis diuisa sit negatiua regritur q̃ negatio ꝑponatur toti copule vel ꝓncipalioz ꝑti eiꝰ. vt ista. bõ nõ possibilr ẽ aial ẽ negatiua. qz negatio ꝑponit toti copule. Sitr ista ẽ negatiua. bõ possibilr ñ ẽ aial. qz ꝓncipalioz ꝑs copule. s. boc ẽ ẽ negatur. Unde illa ꝑs copule dr ꝓncipalis i modalibꝰ ꝯ c⁹ exigẽtiã extrema ordinãt adiuicẽ. Ex quo pz q̃ ñ oz sp ꝑponere negatões mõ. ad ẽ q̃ ꝑpõ modalis sit negatiua. sed regritur q̃ ꝑponatur toti copule vel ꝓncipalioz ꝑti eiꝰ. Ultri ẽ aduertẽdũ circa q̃titatẽ ꝑpõuz modaliũ tazdiuisaz q̃ ꝯpositaz q̃ oẽs modales ꝯpositi si nõ ponãt aliqõ signũ q̃tificãs subm̃ sũt singles vel indefinite. Et ꝓnt efficiꝰ vlẽs aut ꝑticulares addẽdo toti dcõ signũ vlẽ vel ꝑticulare i neutro gne. vt oẽ oẽz boiez currere ẽ possibile. ista ꝑpõ valet tm̃ sic ista. ois talis ꝑpõ. ois bõ currit est possibilis. Sz i modalibꝰ diuisis duplr attẽdit q̃titas. vno mõ ex ꝑte subi dicti qõ ẽ subm̃ ꝑpõis modalis z sic eodẽ mõ dicẽdũ ẽ de q̃titate eaz sic de q̃titate ꝑpõuz ẽ ice z ẽ simplici coplꝰ. alioꝰ põt attẽdi q̃titas ex ꝑte modi: z sic illa ꝑpõ i qua ponit iste modꝰ necẽ. aut iste modꝰ impolẽ sine negatõe ipedicẽte ẽ vlis z illa in q̃ ponitur iste modꝰ polẽ sine negatõe ipediente ẽ ꝑticularis. Sed 3ª mõ posset attẽdi q̃titas ex ꝑte modi z subi sil. z tẽ vna z eadem ꝑpõ ẽ vlis z singularis. vt ista. fortes necessario ẽ bõ. q̃ ex ꝑte subi est singularis. z ex ꝑte modi ẽ vlis. Et bet vniuersalitas ñ ẽ attendẽda ex ꝑte suppositorũ. sed ex ꝑte ꝑpum. qz illa q̃titas ẽ mẽsura acceptõis copule rel ꝑcũ ꝑpis ꝑm ãpliatões modi. Unde necessariũ z i possibile ãpliãt ad oẽ ꝑs disiũctiue. sic signa ꝑticularia ad oia singularia ad que ꝯpanãtur: sz possibile z ꝯtingens ãpliãt ad ꝑnis z futuraz:

Sz ꝯtra predcã arguit ꝑ sic. hoc ꝑpõ ẽ modalis. homine z possibile ẽ currere. z tñ vbũ nõ subijcitur sz ꝑdicatur. ergo notabile textus nõ ẽ vera. ¶ 2ª arguitur sic. hoc est modalis. hominẽ esse asinũ ẽ impossibile. z tñ nõ modificat aliquo modo. q̃ diffinitio mala. minoz pz. qz in ipa iste modꝰ impossibile destruit totã ꝯpõnẽ. q̃ ñ ẽterminat nec modificat eã. ¶ 3ª arguitur sic. oẽs ꝑpões de eodẽ mõ sũt eedẽ in spẽ eo q̃ modales distinguũtur ex ꝑte modi q̃ ẽ forma ꝑpõis modalis ergo nullus modus fac q̃tuoz ꝑpões i spẽ. ¶ 4ª arguitur sic. cuiuslz ꝑpõis ẽ vnica forma. sz q̃litas ẽ forma ꝑpõis. q̃ vniꝰ ꝑpõis ẽ vnica q̃litas: z sic nõ potest attẽdi duplex q̃litas. ¶ 5ª arguitur sic. modꝰ in modalibꝰ se hz ꝑ modũ forme. sz q̃titas se hz ex ꝑte materie. z ñ ex ꝑte forme. ergo in ipis non sumitur q̃titas ex ꝑte modi.

Ad rationes Ad ꝑmã ꝯceditur maioz z minoz. z negatur ꝯsia. qz illud notabile maxime intelligitur de modalibꝰ ꝯpositis z nõ diuisis. ¶ Ad 2ªm ꝯceditur maioz z negatur minoz. z ad ꝑbatõez dr q̃ impossibile nõ ꝑ se destruit illã ꝯpositõez. sed ex ꝯnti tm̃. qz ꝑ se ꝑ negat vnũ spãleu modũ entis a tali ꝯpõe. s. possibilitatem vel potentiã. ¶ Ad tertiã distinguitur añs: vel specie essentiali z sic ꝯceditur q̃ in ipis ẽ idem modus. vel specie accntali. s. affirmationis z negationis z sic negatur. ¶ Ad quartam ꝯceditur maioz. s. q̃ tm̃ est vna forma ꝓncipalis. tm̃ ꝓnt esse plures subordinate ad se inuicem: q̃z vna est minꝰ ꝓncipalis z alia magis ꝓncipalis. ¶ Ad quartam ꝯceditur maioz z distinguitur minoz. vel q̃titas suppositoz q̃ sumitur ex ꝑte subi ꝑpõis. z sic conceditur: vel quantitas temporis que sumitur ex parte forme. z sic negatur.

Azt ãt ꝑpõuz modaliũ eqpollẽtie q̃tuoz regulis cognoscũt.

b

q̃z prima ẽ. Cuicũq; dcõ affirmato attribuit polẽ cidẽ attribuit ꝯtingens. z ab eodẽ dcõ remouet ipolẽ. z ab eiꝰ ꝯtradcõrio opposito remouetur necẽ. vt fortẽ currere ẽ polẽ. fortẽ currere ẽ ꝯtingens. fortẽ currẽ ñ ẽ impolẽ fortẽ nõ currẽ ñ ẽ necẽ. Secũda regula ẽ. Cuicũq; dcõ negato attribuit polẽ

eidē attribuit cōtingēs ⁊ ab eodē remo
uetur ipossē ⁊ ab eius ꝓtradictorio op-
posito remouet necesse. vt sortē nō cur
rere ē possē. sortē nō currere ē cōtigens.
sortē nō currere non ē ipossē sortē curre
re non ē necesse. Tertia regla ē. A quo
cūq; dicto affirmato remouet possē ab
eodē dicto remouet cōtingēs. ⁊ eidem
attribuit impossē. ⁊ eiꝰ ꝓtradictorio op
posito attribuit necesse. vt sortē curre-
re nō ē possibile. sortē currere nō ē cō-
tingens. sortē currere ē impossē. sortem
non currere ē necesse. Quarta regula ē
A quocūq; dicto negato remouet pos
sibile ab eodē remouet contingēs. ⁊ ei
dem attribuit impossibile ⁊ eiꝰ cōtradi-
ctorio opposito attribuit necesse. vt sor
tem non currere nō ē possē. sortē nō cur
rere nō est ꝓtingens. sortē non currere
est impossibile. sortē currere ē necesse.
Istaꝝ aūt regulaꝝ exēpla disponunt in
q̄tuor lineis siue ordinibus figure seqn
tis qui pnt p bos versus denotari. Pri
mus amabimus edētuliq; secundus.
Tertius yliace purpurea reliquus. De
struit. v. totū. sz. a. cōfirmat vtrūq;. De
struit. e. dictū destruit. i. qz mōz. Ē ne
cessariat ipossibile quasi nullꝰ. Possi-
bile quidā quidā nō possibile nō. E di-
ctum negat i qz modū nihil a sz v totū.
Et hec patēt ī figura sequēti. Ōes aūt
ppōnes que sūt ī prima linea equipol-
lent p primā regulā ⁊ ꝓuertunt iter se.
que vero ī secūda p secūdā. q̄ in tertia p
tertiā. ⁊ q̄ in q̄rta per quartam.

¶ Circa hūc textū notādū est p̄ q̄ hic ꝛnr Petrꝰ
hispanus determinat de equipollētia ppōnuz modaliū
cuiꝰ cognitio valet ad cognoscēdū cōuersiones ea
rum. qz inē eqpollētes sp vna sequit ad aliā ⁊ econ
tra. Unde eqpollētia ipaꝝ ppōnum modaliuz q̄t
tuor regulis cognoscitur. Prima ē q̄ cuicūq; dicō
affirmato attribuitur possē eidē attribuit cōtingēs
⁊ ab eodē remouet ipossē ⁊ ab eiꝰ opposito ꝑdicto-
rio remouetur necē. Cuiꝰ rō ē. qz possē ⁊ contingēs
conuertūtur. ergo cuicūq; attribuitur possē eidem
attribuitur ꝓtigens. ⁊ ab eodem remouetur ipossē.
qz vnū ꝑdictorioꝝ remouet reliquū. Et si aliqd di
ctū sit possē pōt q̄ncq; ē ē vez ⁊ suū ꝑdictoriū ē fal-
sum. iō si alicui dicto attribuitur possē a suo ꝑdicto
rio remouetur necē. ¶ Secda regula ē q̄ cuicūq;
dicto negato attribuitur possē eidē attribuitur cō
tingens ⁊ ab eodē remouetur impossē ⁊ a suo ꝑdi-
ctorio opposito remouetur necē. ¶ Tertia regla
ē q̄ a quocūq; dicō affirmato remouetur possē ab
eodē remouetur ꝓtingēs ⁊ eidē attribuitur ipossē
⁊ suo ꝑdictorio opposito attribuit necē. ¶ Quar-
ta regula ē q̄ a quocūq; dicto negato remouetur
possē ab eodē remouetur ꝓtingens. ⁊ eidē attribui
tur impossē ⁊ eiꝰ ꝓtradictorio opposito attribuitur
necē. Que regule debēt sic itelligi ⁊ p̄mo p̄ⁿ. Pro
positio affirmatiua de possē tā de dicō q̄ de modo
equipollet ppōni de ꝓtingenti affirmatiue de eis-
dē t̄minis tā de dicō q̄ ō mō capiēdo ꝓtigēs vt cō
uertit cū possē ⁊ eqpollet negatiue de ipossē de dicō
affirmato ⁊ ō mō negato. ⁊ equipollet ppōi de ne
cessario tā de dicto negato q̄ de mō. Cā p̄me par-
tis est qz impossē ⁊ ꝓtigēs eqpollēt. Causa secē est
qz possē ⁊ impossē ꝑdicūt. ideo si possē verificetur ō
aliquo de eodē negatur ipossē. Cā tertie ptis ē qz
subalterne sunt eqpollētes p p̄positionē ⁊ postpōnez
negationis. ⁊ eodē mō diceretur de alijs regulis:
Unde oēs ille regule tenēt vtute illaꝝ regularuz.
Quaꝝ p̄ma est. q̄ si vna ꝓtradictoriaꝝ ē nēcia vel
ꝓtigēs ⁊ non nēcia. ⁊ habeat ꝓtradictoriā. sua con
tradictoria erit nō necessaria vel nō possis ⁊ econ-
tra. ¶ Secda regla ē. si aliq̄ ppō sit necessaria sua
ꝑdictoria erit ipossis ⁊ cō. ¶ 3ª regla ē. si aliq̄ ppō
ē ꝓtigēs non nēcia sua ꝑdictoria erit ꝓtigens ⁊ cō

Secundo Sciēdū est q̄ p̄dictaꝝ regulaꝝ
exempla ponuntur in textu in
q̄tuor ordinibꝰ siue regulis. ⁊ oēs de p̄ma regula
equipollēt p p̄mā regulā. ⁊ de secda p secdaz ⁊ sic ō
alijs. Et illi ordines bn̄tur p hos versus. Primus
amabimꝰ. edētuliq; secds. Tertiꝰ yliace. purpurea-
q̄ reliquꝰ. Uñ hec dictio amabimꝰ significat p̄mū
ordinē. ⁊ p quattuor vocales debēt itelligi q̄tuor
ppōnes. vñ p illā vocalē. a. significat ppō de possē
affirmatiua tā de dicto q̄ de mō. ⁊ p sz. a. datur in
telligi ppositio de ꝓtingēti affirmatiua de vtroq;. s.
tam de dicto q̄ de mō. ⁊ p. i. datur itelligi ppositio
ō impossē affirmatiua de dicto ⁊ negatiua de mō

z p. v. significat ppō de necē negatia de vtroq. s. tā de dicto q̄ de mō. Et sic exponunt alie dictiones in alijs ordinib⁹. Et ē notādū q̄ sp i illis dictionib⁹ p p̄mā vocalē datur itelligi ppō de possibili, z p scōdā ppō d ōtigēti. z p tertiā ppositio d ipossi. z p quartā ppositio de necē. iuxta sē sū illoꝝ ordinē. Destruit. v. totū sz. a. d firmat vtrunq. Destruit. e. dictum denegat. i. q̄ modum.

Tertio Sciēdū ē q̄ text⁹ auctoris z regulē date fm opiniones aliq̄ꝝ moderno rum logicoꝝ z etiā aliquoꝝ realiū danē solum de modalib⁹ opositis z nō de diuisis. qz nūq̄ in modalibus opositis fm eos mod⁹ additur copule modificando eā. z sicut dicūt si modus addit dicto. tūc est extremū ppōnis. qz vt dictū est in p̄cedētib⁹ notabilib⁹ modus d̄r attribui dicto qn̄ de ipo affirmatur pdicat. z d̄r remoueri ab eo qn̄ ab ipo negatur. z sic pz q̄ mod⁹ est extremū z per oēs non pōt modificare opositionē. Et adducūt hic aliq̄s rōes pbabiles q̄ modalis opositā non ē modalis. z hoc sic. Ois ppositio i qua dictū subijcitur ē singularis eo q̄ dictū accipitur p modū vnius singularis. sed ex singularib⁹ nō pōt sillogizari. ergo ex modalibus non posset fieri sillogism⁹ qō est falsū. qz phs p̄mo priorū docet sillogizare ex puris modalib⁹. maior est manifesta qz totū dictū qōcūq̄ sit illud supponit p vna ppositione intellecta p ipm. minor etiaz est nota. ergo z oclusio. Itē ppōnes modales differunt ab illis de inesse eo q̄ i illis de iesse significatur pdicatū icē subo sine aliquo mō. i modalib⁹ vero denotat inesse cū modificatione. sed qn̄ modus pdicatur de dicto denotat iesse dicto sine modificatione. q̄re nō erit modalis sz de iesse. z p oēs vt dicūt: auctor dās regulas de mō multiplicandi ppōnes z de eqpollētijs ppōnū modaliū solū dat de illis q̄ non sūt modales. Jō de eqpollētijs ppōnum modaliū diuisaꝝ ponunt aliq̄s regulas. z h̄ sumēdo eqpollētiā ex pte modi qz ex pte dicti eodem mō sumit in ipis sic in illis de iesse. z hoc si obseruetur identitas modi sic q̄ modus non teneat aliter in vna ppositiōe q̄ i alia. z hoc p ppositionē negatiōis vel postpōnē. vt ista nō ois hō possibilit ē alb⁹. equipollet isti aliqs homo n̄ politer ē albus. z ista ois hō n̄ politer ē alb⁹ equipollet isti null⁹ hō politer ē alb⁹ z sic de alijs ¶ Sz ad habēdū facilē notitiā eqpollētiaꝝ modaliū diuisaꝝ notare oz q̄ modi modalib⁹ oparantur ad signa i ppōnib⁹ de inesse. Uīs pōte z pōte nō se habēt sic qdā z qdā non. z necē z ipōte sic ois z null⁹. z sicut iste eqpollent ois hō nō currit z null⁹ hō currit. ita iste ipossibile ē ē, z necē est nō ē. z ante aduētū negationis ille erāt ōtrarie z post aduentū f. ūt equipollentes. Obseruetur ergo p regula gnāli q̄ ad faciendū in modalibus ppōnes de modis ōrijs equipollē: oz postponere negatōes mō. z ad faciendū ōdictorias d̄ modis eqpollē oz z sufficē negatōes ferre ad mōz negādo totū seqns. z rō ē qz q̄titas se tz ex pte modi. et ad faciēdus contradictorias equipollere oportet mutare qualitatem z quantitatem: quare oportet ferre negatiōes ad modū. Et ppōtionabilit sic p ppositionē negationis signo vl i illis de iesse fiūt eqpollētes q̄ erāt ōdictorie z p postpositionē negationis signo fiūt que erant ōtrarie eqpollētes. z p ppositionē z postpositionē signo fiūt q̄ erāt subalēne eqpollētes. Ita sic i modalib⁹ p ppōnē negatiōis ad modū fiunt q̄ erāt ōdictorie eqpollētes. vt iste ōdicunt de mō. sortē pōte ē currere. sortē ipossibile ē currere. z tn̄ per ppositionē negationis ad modum fiūt equipollētes. vt dicēdo sortē nō pōte ē currere eqpollet huic sortē impōte ē currē. Sic per postpositionē negatiōis ad modū que erāt cōtrarie fiunt eqpollentes. z per ppositionē z postpositionē modi fiūt etiā que erāt subalterne equipollētes vt clare pz in sequēti figura exēplificādo de oibus modis. Sz nūq̄ subcōtrarie pnt fieri eqpollentes sicut nec i illis de iesse. Ex quo pz q̄ in illis de iesse n̄ sumit eodē mō eqpollētia sic i modalib⁹. qz i ill de iesse sumit eqpollētia p ponēdo negatōes toti subo z ipsi signo. vel postponēdo z ferēdo sup totā copulā. sz i modalib⁹ n̄ sumitur ferēdo negationē toti subiecto z signo. sed solū modo p ponēdo mō z postponēdo tā cōiūcti q̄ diuisiz. quigdez modus ē pe copule. Et sicut dcm est ad hoc q̄ modal sit negatiua nō requirū negatiōes ferri ad modus vel toti copule. sz sufficit q̄ pti pncipali ferat.

Sed contra predicta arguit. Primo sic. hoc dictū hoiez ē animal ē possibile. z tamē nō est contingens cum sit necessarium. ergo male dicitur q̄ cuicunq̄ dicto affirmato attribuitur possibile eidē attribuitur contigens ¶ Secūdo arguitur sic. huic dicto negato deum nō esse attribuitur pōte dicendo deum nō esse est possibile. z tamē ab eo nō remouetur ipossibile dicendo deū nō esse est impossibile. ergo ōtra sēdam regulā. ¶ Tertio arguitur sic. impossibile semper negat dictum cui attribuitur. qz semp destruit cōpositionem ei⁹. ergo nūq̄ potest attribui dicto affirmato. q̄ ōtra tertiā regl̄az. ¶ Quarto arguitur sic. ppōnes quaꝝ vna ē affirmatiua z alia negatiua nūq̄ sūt eqpollentes qz nō eqpollēt i q̄litate. ergo

ppõ negatiua de possibili ⁊ affirmatia de necessario nunq̃ eqpollẽt quod est ꝓtra tertiam regulã.

Adrationes Ad pmã dr q̃ ꝓcedit maior ⁊ distinguit minor. vt capiẽdo ꝓtigẽs spãlr p ꝓtigẽti ñ necessario. ⁊ sic cõcedit. vt capiẽdo ꝓtigẽs gnãlr put ꝓuertit cũ poli ⁊ sic negat. ¶ Ad scõdã distinguit maior. vt ve. ⁊ sic negat. vt false ⁊ sic ꝓcedit. ⁊ silr dr ad minorem. Ad ttiã distinguit aũs. vt vtualr ⁊ sic ꝓcedit. vt formalr. ⁊ sic negat. iõ pt attribui dcõ affimato. Ad q̃rtã dr q̃ lz affirmatia ⁊ negatiua õ eisdẽ terminis nunq̃ sint eqpollẽtes. tñ ille de diuersis terminis possũt equipollere quo ad veritatẽ ⁊ falsitatem.

Item equipollentie vel consequentie modalium possunt haberi hanc regulã Omnes propositiones de possibili et ipoli eqpollẽt verbo silr se hñte ⁊ mõ dissilr. Et oẽs de ipoli ⁊ necessario eqpollẽt verbo dissilr se hñte ⁊ mõ silr. Sz oẽs ppões de possibili ⁊ necessario eqpollẽt verbo ⁊ mõ dissilr se hñtibus ⁊ itelligit modꝰ silr aut dissilr se habere q̃tũ ad affirmationẽ ⁊ negationẽ vt dicat se hẽ silr cũ affirmat i vtraqz vel i vtraqz negat. Dissilr ãt qñ affirmat i vna ⁊ negat i alia. Et codẽ mõ itelligẽdũ ẽ de verbo sicut dcũ est de mõ. Et sciẽdũ ẽ q̃ i pdca regula nõ facimꝰ timẽ onẽ de ꝓtigẽti eo q̃ ꝓtigẽs ꝓuertit cũ poli. Unde idẽ ẽ iudiciũ de ppõibꝰ vtri usqz. Exẽpla ãt q̃rãt i figura disposita p q̃tuor ordines. qz ista regula gnãl est ad oẽs. Itẽ ppõnũ modaliũ alie sũt ꝓtrarie. alie subcontrarie. alie contradictorie. alie subalterne. Unde quartus ordo. ⁊ tertius contrariantur siue propositiones posite in tertia ⁊ quarta lineis. Primus ordo ⁊ secũdus subcontrariantur. Primus ordo ⁊ tertius cõtradicunt. Et similiter secũdus ⁊ quartus. Sed primus ordo subalternatur q̃rto ⁊ silr secũdus tertio. Uñ versus.

Tertius est q̃rto semp ꝓtrarius ordo.
Sit tibi linea subꝓtraria prima secũde
Tertiꝰ est primo cõtradictorius ordo.
Pugnat cũ q̃rto ꝓtradicẽdo secũdus.
Prima subẽ q̃rte vice pticlaris hñt se.
Hanc hz ad seriẽ se lege secũda sequẽtẽ
Primus amabimꝰ edẽtuliqz secũdus.
Tertius yliace purpurea reliquus.

¶ Circa hũc textũ notãdum ẽ p̃ q̃ postq̃ auctor notificauit p q̃tuor regulas ꝓuersiones ⁊ eqpollẽtias ppõum modaliũ. hꝰ ñr hidẽ facit p alias regulas. Et lz p̃dicte eqpollentie per regulas supdictas cognosci possint: tñ magis ⁊ faciliꝰ cognoscũt p istas regulas cũ alijs q̃ p alias supdictas tñ. iõ iste regule ad maiorẽ ⁊ faciliorẽ cognitionẽ h ponũtur ⁊ ñ superflue. Uñ sicut i ppõibꝰ de ineẽ negatio ppõsita signo cadẽs s̃ totũ seq̃ns negat q̃litatẽ ⁊ q̃titatẽ: ⁊ sic fac 3dictorias eqpollere. sic ẽt i modalibꝰ negatio ppõsita mõ cadẽs s̃ totũ seq̃ns negat q̃titatẽ tpis q̃ se tz ex pte modi ⁊ negat cõpositionẽ ppositionis. iõ mutat q̃litatẽ ⁊ q̃titatẽ. ⁊ sic facit eqpollẽ suo 3dictorio. Et sicut negatio p̃posita signo cadẽs s̃ copulã in illꝰ de ineẽ negat solũ q̃litatẽ ⁊ ñ q̃titatẽ. ⁊ sic fac 3rias eqpollẽ. ita in modalibꝰ negatio addita dicto negat tñ ꝓpositionẽ dci. ⁊ ñ mutat q̃titatẽ modi ⁊ sic facit 3rias eqpollere. Et sic in illꝰ de ineẽ negatio ppõsita ⁊ postposita fac subalternas eqpollere. sic i modalibꝰ negatio addita dicto ⁊ mõ facit subalternas eqpollẽ. vñ ad cognoscẽdũ hz eqpollẽtias ponũt h tres regule. ¶ Pꝰ ẽ q̃ ppões de possibili ⁊ ipossibili eqpollẽt ꝓbo silr se hñte ⁊ modo dissilr. Cuiꝰ rõ ẽ. qz ppões de possibili ⁊ ipossibili 3dicũt. sz negatio p̃posita modo fac 3dictorias eqpollẽ vt dcũ est. iõ ppões de possibili ⁊ impossibili ꝓbo silr se hñte et modo dissilr eqpollent. Uñ modꝰ dr dissilr se hẽ qñ in vna negatur ⁊ i alia affirmat. Et dr silr se habere qñ i vtraqz affirmat vt in vtraqz negat. ⁊ cadez rõe dr ꝓbũ silr se hẽ vel dissilr. verbi gã. iste st 3dictorie de istis modis possibile ⁊ ipossibile: sortẽ posse ẽ currere. sortẽ ipose ẽ currere. ⁊ ad faciẽdũ eas eqpollere sufficit negarõez ferri ad modũ dũ tñ cadat s̃ totũ seq̃ns. vt dicẽdo. sortẽ ñ ẽ pose currere. que eqpollet isti. sortẽ ipose ẽ currẽ. ⁊ modi eaz se hñt dissilr ꝓbũ silr. q̃ regula ẽ ꝓba.

Scõdo sciẽdũ ẽ q̃ scõda regula ẽ q̃ oẽs ppões de possibili ⁊ necessario eqpollẽt ꝓbo ⁊ mõ dissilr se hñtibꝰ. q̃ regula sic dz intelligi. pro

pōnes de possibili ⁊ necio ī gbus nulla ponit negatio sūt subalterne. ⁊ si vni eaꝝ pponatur negatio vl' postponat' tc ille q̄ erāt subalterne fiūt equipollētes. ⁊ iō tam modus q̄ ꝯ ꝯbum se bn̄t dissimil'r. vt iste due sortē necesse ē currere. sortē pot' est currere. sunt subalterne ⁊ fiūt equipollētes p ppōnē negationis mō ⁊ postpōnē vt sortem nō pot' ē nō currere eqpollet isti sortē necē est currere. Et clarū est q̄ tam modus q̄ dictū huius ppōnis se hz dissimil'r mō ⁊ ꝯbo alteri⁹. ⁊ codē modo posset dici de cōtingēti qz pot' ⁊ cōtinēs cōuertūtur. z⁴ regula est q̄ ppōnes de ipot'i ⁊ necio equipollēt ꝯbo dissimil'r se bn̄te ⁊ mō sil'r. Et rō ē qz ppōnes de ipossibili ⁊ necio affirmatie taz de dicto q̄ de mō ōriantur. sz negatio posita post mōz cadēs supra dictū negat q̄litatē ppōnis ⁊ ñ quantitatē. ⁊ sic facit ipas eqpollere ꝯbo dissil'r se bn̄te ⁊ modo similiter ad sensum p̄us datum.

Tertio sciendū ē q̄ hic ōnr. Petrus bis. de terminat de oppōnibus ppōnum modalium ponēdo talē diuisionē. ppōnū modalium q̄dā eni sūt ōric. quedā subcontrarie. q̄dam ōdictorie. ⁊ q̄dam subalterne. Et bui⁹ diuisionis codē mō pōt dari sufficiētia sīc data fuit ī ppōnibus de inesse. Uñ oēs modales de p̄mo ordine signātur p hāc dictionē. a mabimus. ⁊ sūt oēs pticulares affirmatiue qz eqpollēt isti. sortē currere est possibile q̄ est pticularis affirmatiua. Et oēs de secūdo ordine q̄ signātur p hāc dictionē edentuli sūt pticulares negatiue qz eqpollent isti. sortem non currere est pot'e. Sed oēs de tertio ordie q̄ signātur p Jliace sūt vl'es negatiue. ⁊ equipollent isti sortē currere ē impot'e. Oēs vero d q̄rto ordine q̄ signātur p purpurea sūt vl'es affirmatie. ⁊ eqpollent isti sortē currere ē necē. Nīl suppositis tūc faciliter pōt videri oppositio ppositionū modaliuz. vnde ppōnes de q̄rto ⁊ tertio ordie ōtrariātur. ⁊ ratio ē qz vl'is affirmatia ⁊ vl'is negatiua eiusdem subi ⁊ eiusdez p̄dicati ōriātur. sz iste sunt hz igitur Sz ille de quarto ordine ⁊ p̄mo subalternantur. ⁊ ēt ille de z⁰. ⁊ z⁰:: ⁊ rō ē. qz vl'is affirmatia ⁊ pticularis affirmatia, vl' vl'is negatiua ⁊ pticularis negatiua eiusdē subi ⁊ eiusdē p̄dicati subalternāt. sed iste sūt bmōi. igr. Ille āt d p̄ ⁊ scōo ordinib⁹ subōriātur. qz vna ē pticularis affirmatiua ⁊ alia pticularis negatiua. sz iste de p̄ ordine ōdicūt illis de z⁰ ⁊ ille de z⁰ ōdicūt illis de q̄rto. ⁊ rō est. qz se bn̄t vt pticularis affirmatiua ⁊ vl'is negatiua. vel pticularis negatiua. ⁊ vl'is affirmatiua eiusdem subi ⁊ eiusdē p̄dicati: igr ⁊c. Uñ ad hūdū ōdictionē ferrē da est negatio ad modū ⁊ ñ ad dcm. Cui⁹ rō ē. qz sicut se hz ꝯbū in illis de incē. ita mod⁹ in modalib⁹ sed ad hūdā ōdictionē ī illis de incē oz negationez ferri ad ꝯbū. q̄ sil'r in modalibus ad hūdū ōdictionem oz negationem ferri ad modum.

Sed contra p̄dcā arguit p̄ sic. Iste due eqpollēt de possibili ⁊ ipossibili. sortē currere est pot'e. sortem currē non ē impot'e. ⁊ tū ꝯbū ñ se hz sil'r. qz in vna negatur ꝯ ꝯbū ē. ⁊ ī alia affirmatur. q̄ male dcm ē q̄ ille d possibili ⁊ ipossibili eqpollēt ꝯbo sil'r se bn̄te. ¶ z⁰ arguit sic. oēs eqpollētes sē eiusdē q̄titatis ex pte modi q̄ mod⁹ in oib⁹ eodē mō āpliat. ergo ille de pot'i ⁊ ipot'i ñ eqpollēt modo dissil'r se bn̄te. ¶ z⁰ arguit sic. Iste ñ eqpollēt sortē currē ē pot'e. sortē ñ currē ñ est necē. qz p̄ma aliqd ponit. ⁊ z⁴ nihil cū sit negatiua tā d dcō q̄ de mō. ergo ille de pot'i ⁊ necio ñ eqpollēt ꝯbo ⁊ mō dissil'r se bn̄tibus. ¶ 4⁰ arguit sic. omnes ōrie repugnāt ī q̄litate. sz ppōes de q̄rto ordie ⁊ z⁰ ñ repugnāt in q̄litate cū iste sint affirmatie de q̄rto ⁊ tertio ordib⁹ sortē currē ē necē. sortē ñ currē ē necē. eo q̄ ī nulla ipaꝝ ferr' negatio s copulā. ergo male dicitur q̄ ppōnes de tertio et q̄rto ordinibus ōriantur.

Ad rationes Ad p̄maz ocedit maior ⁊ distinguit minor vel ꝯbuz dicti ⁊ sic negat' q̄ non codē mō se hēat in vtraq̄ vel verbū vniens ipsas ptes dicti ⁊ sic ocedit. nec de illo itelligūtur regule p̄us date. ¶ Ad scōam conceditur maior ⁊ distinguit minor vel q̄ modus codē modo se habeat. i. eodem modo ampliet in omnibus equipollentibus. ⁊ sic conceditur. vel sic q̄ sicut vni mō in vna ppōne non apponatur negatio ita nec ī altera ⁊ sic negat' nātō modi dñr dissimilit' se hr̄e qñ vni addit negatio ⁊ alti nō. ¶ Ad tertiā negatur maior. ⁊ ad pbationē oceditur q̄ negatiua formal'r nihil ponit. sz negat' q̄ aliq̄ ūtarum sit negatiua formal'r imo ambe sunt affirmatie qz due negationes equalent vni affirmationi. ¶ Ad quartā ocedit maior ⁊ negat' minor qz sicut p̄us dictū ē ad hoc q̄ modalis sit negatiua nō regrit negationem ferri supra totā copulā. sed sufficit q̄ feratur sup̄ ptē p̄ncipalem qualiter fit in istis.

Sequit De ouersiōe. In hac q̄ pte videdū ē i gnāli d ouersiōe modaliū ponēdo aliq̄s regl'as gnāles. Pro q̄ ē sciēdū p q̄ p̄us ōterminabit d ouersione ppōnū modaliū d pot'i q̄ de alijs. Et p̄ponit tal'r regula. Omis ppō affirmatia de pot'i ⁊ de dcō pticulari pōt ouerti simpl'r ī pticularē affirmatiuā. sz affirmatia de pot'i ⁊ de dicto vni

uersali ꝛuertitur accidēs i particulare ō possibili. Ista regula ꝓbat quantū ad vtranq; sui partem. Et ꝑmo ꝑma ps ꝓbatur ꝑ silogismū expositoriū vt capta ista cōuersione quēdam hominē polē ē eē currētem. ergo quoddā currēs polē est esse hominē. ꝓbat qz si quēdā hominē polē ē esse currentem. tūc idē polē est esse hominē z eē currens. signet illud z sit sortes. z arguat sic. sortē polē est eē currentē. sortem polē est eē hōinē. g. quoddaz currens est possibile eē hōinē. ergo de ꝑmo ad vltimū bene sequtur q̄ndam hōinē polē est eē currētem. ergo quoddā currēs polē ē esse hōinē. Secda ps regule ꝓbatur qz bene sequtur oēm hōinē polē ē esse currētem. g. q̄ddā currēs possibile est eē hōinē. ꝓbat qz ad illā vniuersalem de dicto q̄ndā hominē possibile est esse currētem. sz ad istā sequtur ista. quoddaz currens polē est eē hōinē. ergo de ꝑmo ad vltimū bene sequitur oēm hōinē possibile ē eē currētem: g. q̄ddā currēs possibile est eē hōinē. ¶ Z^a regula ē q̄ nulla negatiua de poli pōt ꝛuerti formaliter. ꝓbat. ex ꝛo nō sequtur falsū. vt nō sequitur deū polē ē nō esse creātem. ergo creās polē est nō eē deū. ꝑma enī est ꝛa z secda falsa z heretica. Nūc illa vr negatiua de poli in qua ponit iste modus polē sine negatione p̄cedēte z cum negatiōe sequēte lata ad ꝛbum. Nūc aūt videndū est de cōuersione ꝓpōnū modaliū de necio. Pro cui⁹ declaratione ponuntur due regule. Prima ē. omis vlis negatiua ō necessario conuertitur i vniuersalem negatiuam de necessario. vt bene sequtur oēm hominez necesse est nō eē asinum. ergo oēm asinū neēe est nō eē hominē. Probat. nam ex opposito ōdictorio cōsequentis sequitur oppositū antis. g. cōuersio ē bona. ꝛna tz ꝑ vnā regulā ꝛnaz. z ans ꝓbat. qz bn̄ sequt quēdā asinū polē ē eē hoiez. g quēdā hoiez possibile ē eē asinū. z ibi arguit ab opposito ōdcōrio ꝛntis ꝑme ꝛne ad op⁹ ōdictoriū antis: Sz ꝑticularis negatiua de necessario n̄ ꝛuertit i ꝑticulare negatiuā simplr. qz ex ꝛo nō sequt falsū. vt nō sequt q̄ddā ens neēe ē nō eē deū. g deū neēe ē n̄ eē ens. nā ans ē verū. z ons falsū. Ite ibi arguit a n̄ distributo ad distributū. qz in ꝑma ens n̄ erat distributū cū eēt subn̄. ꝓpōis ꝑticularis de dcō. z i z^a distribuitur cū sit p̄dicatū. ꝓpōnis negatiue. ꝛuertit tn̄ i aliā de mō loq̄ndi icōsueto. vt bn̄ sequt. q̄ddā ēs neēe ē n̄ eē deū. ergo deū ens neēe ē n̄ eē. sz hec cōuersio ē ipropa. qz de subo n̄ fit p̄dicatū remanēte eodē situ terminoꝝ. vn̄ illa vr negatiua de necessario in q̄ ponitur ille modus neēe cū negatiōe sequēte ipm z sine negatōe p̄cedente: ¶ z^a regula est q̄ nulla affirmatiua de necessario ꝛuertitur i aliā affirmatiaz de necessario. sz bn̄ ꝛuertitur i affirmatiuā de possibili. Illa enī vr affirmatiua de necessario in qua a parte copule ponit iste modus necesse sine negatione p̄cedente aut sequente. ꝑ^a ps pz. qz ex ꝛo sequeretur falsū. vt nō sequtur q̄ddam creans neēe est eē deum. ergo deū necesse ē esse creantē. Similiter quoddā albū necesse ē eē corpus. ergo quoddā corpus necesse est eē albuz. Similiter omnez hominem necesse est eē aial. ergo omne animal necesse est eē hominem. In oib⁹ istis antecedens potest esse ver z consequens falsum. Secunda pars regule probatur. quia ad affirmatiuam de necessario sequitur affirmatiua de possibili per legem subalternarum. z ad affirmatiuam de possibili sequitur affirmatiua etiam de possibili. vt ꝑus visum est. ergo ad affirmatiuā ō necio sequitur affirmatiua de possibili.

Secundo Sciēdū ē q̄ hic ꝛnter ponuntur regule de mō ꝛuertendi propositiones modales de ipoli. ¶ Prima regula est. vlis negatiua de ipossibili ꝛuertitur simplr. Probatur. qz bn̄ sequt nullū boiez impole ē eē currētē. ergo nullū curres ipole ē eē boiem. Alit ꝓbat. qz bene sequitur ipole ē nullū. b. eē. a. ergo ipole est nullū. a. eē. b. patet qz i ꝛuersa itelligitur ꝛuertēs igr ē bona ꝛuersio. ꝓbatur. nā ista ipossibile ē nullum. b. eē. a. valet istā de necessitate quodā. b. ē. a. Et in ista de necesse quodā. b. est. a. itelligit ista q̄ddam. a. est. b. z in ipam conuertitur. z ad istā de necesse quoddā. a. ē. b. sequtur ista ipole ē nullū. a. eē. b. ergo de ꝑ ad vltimū sequitur bn̄ impole ē nullū. a. eē. b. g ipole ē nullū. b. eē. a. Quāuis aūt hec regula a quibusdā ponatur tn̄ vr q̄ nō possit sustineri. Probatur. qz negatia de ipoli equipollet affirmatie de necio. sed vt prius dictum est affirmatia ō necessario non ꝛuertitur i aliā de necio. sz bn̄ i affirmatiuā de poli vt ibidē ꝓbatū ē. ergo hec regula non ē ꝛa. Iō ponitur regla opposita. s. q̄ negatia ō ipoli n̄ ꝛuertit simplr sz conuertit ꝑ accīs i affirmatiuā de poli. Patz qz bn̄ sequtur oēz boiez ipole ē non eē aial. ergo q̄ddā aial pole est esse hominē. pz qz ad istā oēz hoiez necesse est eē animal. cui equipollet ista oēm boiem ipole est nō eē aial. sequtur ista quēdā boiez pole ē eē aial. Et ad istam quēdā boiez pole ē eē aial sequitur ista q̄ddā aial pole ē eē boiez. ergo ad istā oēm boiez impole est non eē aial sequitur ista q̄ddā aial pole ē eē boiez. pz ꝑ illā regulā ꝛsequētiaꝝ quicquid sequitur ad

ōnis bone ōne sequitur ad ei⁹ ānis. ¶ Secūda regula ē vlis affirmatia de ipossibili ouertitur simplr sicut vlis negatia ō icē. p3. q2 bñ segr oēz hoiez ipolē ē cē asinū. g oēz asinū ipolē ē cē hoiez. pbat r⁴ ōna. q2 ex opposito ōdcōrio ōntis segr oppositū ōdcōrium āntis. q2 bñ segr. quēdā asinū polē ē cē hoiem. g quēdā hoiem polē ē cē asinū. g p̄ma ōna ē bona ¶ 3⁴ regla ē q pticularis affirmatia ō ipolīñ ouertitur i pticularē affirmatiuā de ipolī. pbat. q2 nō segtur aliqd aīal ipolē ē cē hoiez. g aliquē hoiem ipolē ē cē aīal. ōnis ē falsū z ānis vez. g talis ōna ñ valet. z sic regula ya. ¶ 4⁴ regula. pticularis negatiua de ipolī nō pōt formalr ouerti i aliā negatiuā de ipolī. sz bñ i affirmatiuā de polī. p⁴ ps p3. q2 nō segtur qdā creās ipolē ē nō cē deū: g deuz ipolē ē nō cē creātē. ānis ē vez z ōnis falsū. Q2 antecedēs sit vez p3. q2 ista quoddā creās ipolē ē ñ cē deū eqpollet huic quoddā creās neēe ē ñ cē deuz. z ista ē vera. ergo ānis ē vez. Q2 āt ōnis sit falsū p3. q2 ista quēdā deū ipolē ē cē creātē eqpollz isti quēdā deū necesse ē cē creātē.. sz hec ē falsa. g z illa. Et eodē modo pñt ouerti ppōes de falso sicut le de ipossibili. Et si q̄ratur cū pticularis affirmatiua de ipolī ouertatur z non i pticularē affirmatiuā de ipolī. q̄lr ergo ouertitur. Ad ꝗ rñdet q tal nō ouertitur i terminis sicut nec pticularis negatiua i illis de ineē. pbat ēt q nō ouertatur. q2 ibi argueretur a ñ distributo ad distributū ex parte subi qd ñ distribueretur i p⁴ cū cēt subiñ. ppōnis pticularis quo ad deū. z tñ distribueret i z⁴ cum cēt pdicatū. ppōis negatiue. q2 affirmatiua ō polī est simplr negatiua cū impolē includat negatōez negātē opōnem. quare regula est bene posita.

Tertio sciēdū ē q hic ōñr ponūtur q̄dā regule valentes ad cognoscēdū ouersionē ppōnū modaliū de ōtigenti. Et ānq̄ ꝗ fiat ponit vna diuisio ōtingētis q ē. Cōtingens diuiditur i cōtingēs natū. cōtingēs raro. z contigens ad vtrūlibz. Uū cōtingēs natū ē qd magis determinatur ad eē q̄ ad nō eē. Sz ōtingens raro est qd magis ōterminatur ad nō eē q̄ ad eē. Sz cōtigens ad vtrūlibz ē qd nō magis ōterminatur ad eē q̄ ad nō eē. Exēplū primi. vt hōinē canescere i senectute ē magis ōterminatū ad eē q̄ ad nō eē. Exē plū secūdi. vt hoinē bere sex digitos i vna manu ē magis ad nō eē q̄ ad eē. Exēplum tertij. vt sortē currere nō est magis ōterminatū ad eē q̄ ad nō eē. Et de isto dātur aliq regule. Prima ē. Oēs ppōnes ō cōtingenti ouertūtur in oppositam q̄litatē manētē eadē q̄litate z eodē ordine terminorum Et hec regula maxime itelligitur ō contigenti ad vtrūlibz nō negato. q̄uis enī ppōnes ō cōtigenti raro z nato possint cōuerti i oppositā q̄litatem. tñ ꝗ est i aliud genus cōtigētis. Unde ouersio i oppositā q̄litatē ē formalr ōna duaz ppōnuz de ōtigēti vtroqz termino pticipātiū scōdū eūdē ordinē eiusdē q̄titatis z diuerse q̄litatis. vt hominē contigit eē albū g hominē ōtingit nō eē album. z ista regula intelligit dūmō negatio ponatur ad v̄bū. Silr ppō de cōtigētī q̄ p̄cise isti mō cōtingens p̄ponit negatio cōuertit aliā in q sibi p̄ponit z postponit negatio. vt bene sequit nullū hominē cōtingit esse albū ergo nullū hoinē cōtigit nō esse albū. Causa hui⁹ regule ē q illa ō ōtingenti i q isti mō cōtigēs postponit negatio eqpollet alteri i q preponitur z postponit negatio. ¶ 2⁴ regula ē. nulla ppō ō ōtigēti ad vtrūlibet ouertitur formalr i aliā de ōtigēti ouersione i ēmis. Sz oīs ppositio de ōtigēti conuertitur i aliā de polī. Cā p̄me ptis regule ē q2 ex vero seq̄rē falsū. nā non segtur. deū ōtigit eē creātem g creās ōtigit eē deū. Nec ēt segtur in illis de ōtigēti negato vt ñ segtur. nullū creans ōtigit esse deū. ergo nullū deū ōtigit eē creantē. q2 p̄ma ē v̄a z scōa ē falsa. Scōa ps dz sic itelligi q oīs ppō de ōtigēti ñ negato ouertit i aliā de polī. vt bñ segtur deū contigit eē creantē. ergo creās polē ē eē deū. Cā hui⁹ ē. q2 illa de contigēti affirmato icludit vnā ppōnē de polī q pōt conuerti in aliaz de possibili. Sed p illis de ōtigēti negato debemus notare q pñt ouerti i ēminis p cōuersionē ppositionū cathegoricaz p q̄s exponūtur: vt ista nullū hoiez ōtigit eē asinū sic exponitur nullū hoiez polē ē eē asinū. vl oēz hoiez neēe ē eē asinū. ió dz sic ouerti g nullū asinū polē ē eē hoiez. vel aliquē asinū neēe ē eē hominē. Ulteri⁹ ē aduertēdū q ppositio singularis ō ōtingēti ñ negato dz exponi p vnā copulatiuā cui⁹ p̄ma ps ē vna cathegorica affirmatia ō polī. z alia ē vna cathegorica negatia ō polī. Et hoc idē dicit cū p̄ma regla. vt ista sortē ōtigit eē albū dz sic exponi. sortē polē ē eē albū. z sortē polē ē ñ eē albū. Sz talis ppō singularis de ōtigenti negato dz exponi p vnā disiūctiuā opositā ex ptib⁹ ōdicētib⁹ pti b⁹ copulatiue affirmatie p quā exponit illa de ōtingēti affirmato. vt ista sortē non cōtigit eē albū. dz sic exponi sortē ipossibile est eē albū. vl sortē neēe ē eē albū. Sz pticularis vel idefinita de contigenti non negato dz exponi p vnā copulatiuam cuius p̄ma pars est cathegorica de polī affirmatiua z pticularis de dicto. secunda vero ē cathegorica negatiua de possibili in cuius subiecto ponitur rela/

tiuū idēntitatis. vt ista. hoiem ꝓtigit eē albū sic exponitur. hoiez pole ē eē album. ⁊ eūdē hoiez possibile ē ñ eē albū. ⁊ ōdcōria ei⁹ē vna disiūctia opposita ex partib⁹ ōdicētib⁹ ptib⁹ copulatiue. ¶ Postremo ē aduertēdū q̄ oēs ppōes de ꝓtigēti ꝛpugnāt alicui ppōni de necessario. ⁊ alicui ppōni de ipoli ex eisdē terminis. ⁊ dz itelligi de ꝓtigēti nō negato. Rō ē. qz q̄libz ppō de ꝓtigēti nō negato eqpollet vni copulatiue c⁹ vna pars ē affirmatia de poli. ⁊ sicilla repugnat ppōi de ipoli. ⁊ alia est negatia de ipossibili q̄ repugnat affirmatie de necessario. Et dicebat notāter. q̄ ē de ꝓtigēti ñ negato. qz sic ēt de ꝓtigēti negato ñ repugnaret alicui de necessario aut alicui de ipossibili. imo tales stārēt: vt iste. nullū hoiez ꝓtigit eē asinū. ⁊ oēm hominē ipossibile ē eē asinū. ¶ 3ª regula ē q̄ oēs ppōes affirmatiue ō ꝓtigēti negato eodē mō ꝓuertūtur sicille ō ipossibili. pz. qz sūt eqpollētes. Et similiter negatie ō ꝓtigēti negato sicut negatiue ō impossibili. qz similiter sūt equipollētes.

Sz ꝓtra predcā arguitur ꝑ sic. Hec ē va. oē aial ipossibile ē eē asinū. ⁊ tñ ꝓuertit in istā. oēz asinū ipossibile ē eē aial q̄ ē falsa. g̃ male dcm̄ ē q̄ vlis affirmatia ō ipossibili ꝓuertit simplr. ¶ 2ª arguitur sic. Nō sequtur oēz hoiez falsū ē eē grāmaticū. g̃ oēz grāmaticū falsū ē eē hoiez: qz pⁱ ē vera ⁊ 2ª falsa. g̃ male dr̄ q̄ eodē mō ꝓuertūtur. ppōes de falso ⁊ ipossibili. ¶ 3ª arguit sic. ñ sequtur puer pole ē eē senē. ergo senē pole est esse puer. silr̄ videtē pole est eē cecū. ergo cecū pole ē eē videtē. vinū pole ē eē acetū. ergo acetū pole ē eē vinū. ⁊ tñ quelibz illar ꝓuertitur fm regulas p̄ius datas de possibili: g̃ ille regule nō sūt vere

Adrationes Ad p̄mam dr̄ ⁊ ad sēcūdā sit q̄ negatur q̄ añs sit verū ⁊ ꝓñs falsū. immo sicut ꝓñs ē falsū. ita ⁊ añs. nā ista ē falsa. oē animal impossibile est eē asinum. qz ad falsitatē vlis sufficit falsitas vnius suar singulariū. modo hec ē falsa demonstrato animali qō est asinus: hoc animal impossibile ē eē asinū. quia hec ē vera. hoc animal necesse est esse asinum. ⁊ eodem modo diceretur de secunda. ¶ Ad tertiā dicitur q̄ non bene conuertuntur quia termini non tenentur eque ample ⁊ eque restricte in vna sicut in alia. Sed p̄ma dz sic ꝓuerti puerum possibile ē eē senē. ergo senē q̄ est vel erit possibile ē eē puer ⁊ eodem modo diceretur de alijs.

¶ Sequitur figura.

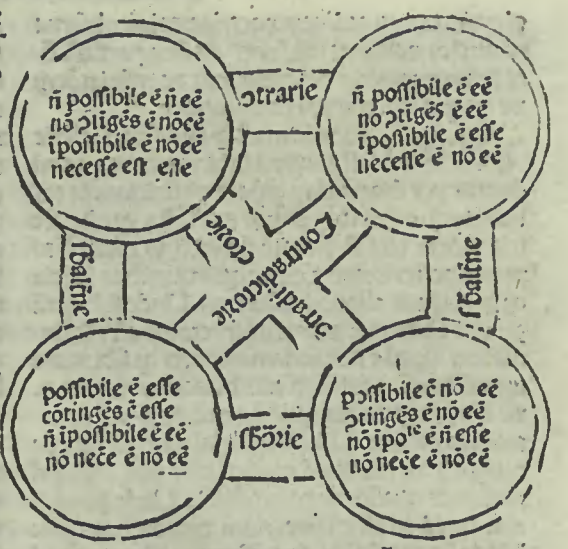

¶ Incipit tractatus secundus.

Predicabile qñz sumit pro pric: qñz cōiter: ⁊ sic dr̄ pdicabile quod de plurib⁹ vni uoce pdicatur. vt homo de sorte ⁊ de platone ⁊ sic de alijs. Qñz sumitur cōiter ⁊ sic dr̄ pdicabile quod de vno solo siue de plurib⁹ pdicat vni uoce vel equiuoce. vt hō de sorte vl de platone. Qñ pdicabile proprie sūptuz ⁊ vniuersale idē sunt fm rē. tñ differūt fm rōnem. qz vle diffinitur per cē in: pdicabile vero per dici de. Est aūt pdicabile quod aptū natū est dici de pluribus. Vle ātē quod aptum natum est esse in pluribus. Predicabile aūt ppie sūptū siue vniuersale diuiditur per genus speciē differentiam proprium ⁊ accidens. ⁊ solū de his hic intendim⁹.

¶ Iste est secundus tractatus huius libri in quo auctor noster intendit determinare de quinq̄ vniuersalibus post determinationem de enunciatione. Rō ordinis est. qz enunciatio ordine doctrie ⁊ quo ad nos prior est istis vniuersalibus incomplexis. licet via nature incomplexum precedit cō

plexum tamen ordinem doctrine voluit obserua re auctor noster qz totũ noti⁹ est suis partib⁹. q̃/ re prius oueniẽter determinauit de enũciatõeq̃ de gnq̃ vl'ib⁹. p cuius declaratione

Primo sciendum est q̃ cuiuslibet sciẽtie est aliquod subiectum de quo oñ duntur per se accitia p ꝓpam diffinitionem tal' subi de quo etiã supponitur quid est ⁊ qz est. Et scia dicitur vna ab vnitate subiecti. vt dicit ph̃us primo posteriorum. ⁊ cũ de quinq̃ vl'ibus sit scia ds q̃ in ipa sit aliquod subiectuz. Unde subiectũ ꝓpum ⁊ adequatum huius tractatus est vl'e formaliter sũptũ ⁊ non fũdamentaliter qz sibi oueniunt cõditiones subiecti attributionis. Primo.n. de ipo p̃supponitur quid ẽ ⁊ qz ẽ. ex ph̃o p̃ pyarmenias dicente. Ul'e est qd̃ aptũ natũ est dici de multis. ⁊⁰ qz per quod quid est eius demonstrant̃ passiones quesite de eo in tali scia. Unde ph̃s p̃ d̃ aia. quod qd est est p̃ncipium demonstrationis: Unde sic potest fieri demõstratio. Omne quod aptum natum est dici de multis est p̃dicabile. sed omne vl'e ẽ aptũ natũ dici de multis. g̃ omne vl'e est p̃dicabile. Ista passio p̃dicabile de suo subiecto demonstrat̃ qd̃ ẽ vl'e p ꝓpaz eius diffinitõez. ⁊⁰ qz est primo ⁊ p̃ncipaliter ꝛsideratuz i hac scia ad quod oia ꝛsiderata in hac scia habent ordinez ⁊ attributionẽ. Ex oibus his põt formari rõ talis: oẽ illud ẽ subm in hac scia de qua supponit̃ qd ẽ. ⁊ qz est. ⁊ etiam de quo demonstrant̃ passiones in hac scia per eius ꝓpaz diffinitionẽ. ⁊ ad qd̃ oia cõsiderata in illa scia habent attributionẽ. Sed vl'e formal'r acceptũ est bꝫ respectu huius tractatus g̃ vl'e est subm respectu istius scie. maior est nota ex p̃ posteriorꝫ. minor ẽ declarata per declarationẽ p̃dictaꝫ ꝛditionũ. g̃ ꝛclusio vera. Et d̃ notant̃ formaliter acceptũ. p q̃ est aduertendum q̃ vl'e potest capi triplr̃. Uno modo fundamental'r ⁊ p per se denoiato. ⁊ hoc duplr̃. vno modo p fũdamẽto remoto intentõis illius vniuersalitatis: ⁊ tale vocatur vl'e methaphysicũ. ⁊ sic ẽ nã cõis que ẽ vna tm̃ a parte rei minor tm̃ vnitate nũerali omni opere intellectus circũscripto ⁊ remoto de quo dicit ph̃s septimo physicorꝫ q̃ i spẽ spãlissima fit ꝛpatio ⁊ nõ i gñe. qz spẽs dicit aliquid vnũ a parte rei. genus vo nõ. qd̃ nõ intelligitur de vnitate ꝛceptus. qz hoc modo ẽt genus dicit vnũ sic spẽs alias non eẽt p̃dicatum in quid ⁊ vniuoce dcm̃ d̃ suis spẽbus q̃ quis gen⁹ dicatur siue sumat̃ ab aliqua realitate in re potentiali. tm̃ nõ dicit vnã nãz sicut natura a qua sumitur spẽs vt alibi ꝛsidetur

Et de vl'i hoc modo accepto ptinet ad metbaphysicũ. Alio modo accipit̃ pfũdamento. primo illi⁹ intẽtionis. ⁊ tũc d̃ vl'e fm ꝛpletam rõnem vl'itatis. ⁊ sic ẽ nã cõis exñs in intellectu possibili i potẽtia ppinqua ad hoc vt ꝛcipiatur ab eo vt vnũ obꝫ nũero intelligibile dicibile de oibus suis inferioribus p̃dicatione dicẽte hoc est hoc. Et istã vl'itatem non bꝫ extra intellectũ. sꝫ bꝫ eam ab intellcũ agente qui fac̃ potentia intelligibile actu itelligibile fm ph̃m ⁊⁰ de aia. recte sicut lumen facit potentia colorẽs actu colorẽs. sic intellect⁹ agẽs potentia itelligibile facit actu itelligibile. Et ad hũc sensũ loquitur ꝛmentator p̃ de aia cũ dicit. intellectus est qui facit vniuersalitatem in reb⁹. Et de isto vl'i ꝛsiderato hoc modo ptinet ad libꝫ d̃ aia. ⁊⁰ modo accipitur vl'e formaliter. ⁊ sic ẽ respect⁹ rõnis illius quod p̃dicat̃ ad illd̃ de quo p̃dicatur cãtum p actũ intellectus ꝛpantis illa ãdinuicẽ. ⁊ de vl'i hoc modo d̃ q̃ ẽ subm̃ p̃mũ huius tractatus. ⁊⁰ modo accipitur ꝓ aggregato ex vtroq̃. ⁊ sic ẽ ens per accñs ⁊ de illo nulla ẽ scia. qz vt pbatur 6⁰ metbaphysice de ente per accñs nõ ẽ scia. eo q̃ nõ bꝫ per se vnum ꝛceptum nec vnam per se passionẽ. nec vnum per se significatum. que tũ omnia requiruntur ad hoc q̃ de aliquo sit scientia tanq̃ de subiecto primo.

Secundo sciendum est q̃ vl'e formaliter sũptum diuiditur i gnq̃ vl'ia sicut gen⁹ in suas spẽs. que vl'ia sũt gen⁹ spẽs d̃ria ꝓpum ⁊ accñs. Et ꝓbatur. qz diuiditur in ea tãq̃ gen⁹ in suas spẽs. qz vl'e p̃dicat̃ vno noie ⁊ vna rõe de istis quinq̃ vl'ibus que d̃rñt spẽ. ergo p̃dicatur de ipis vt gen⁹. tꝫ ꝛdña per diffinitionẽ gñis ⁊ maior ꝓbatur. qz quodlꝫ istorꝫ ẽ vl'e. ⁊ qd̃lꝫ ẽ aptũ natum p̃dicari de pluribus. q̃ꝫ vl'iuꝫ sic habetur sufficientia. qz oẽ vl'e aptũ natũ ẽ p̃dicari de pluribus. vel g̃ in quid vel in q̃le. si in qd. h̃ est duplr̃: vel g̃ dicit totã qditatẽ illi⁹ de quo p̃dicat̃. ⁊ sic ẽ spẽs. spẽs.n. est tota qditas suorꝫ indiuiduorum. quia indiuiduum non addit vltra speciem nisi entitatẽ determinatã natureadsingularitatẽ q̃ nec ẽ qditas nec ptinens ad qditatẽ. cũ ipa sit seipa p̃icõicabilis. oĩs aũt quiditas est cõicabilis fm ph̃s p̃celi ⁊ mũdi. vel dicit partẽ ei⁹ de quo p̃dicatur ⁊ sic ẽ gen⁹. vnde 5⁰ metbaphysice capl'o de parte dicit ph̃s q̃ genus est ps speciei. Ex quo pꝫ q̃ genus non dicit totã ẽntiã spẽi. iõ nõ bñ dicunt illi qui dicũt q̃ genus dicit totã qditatẽ. i. ẽntiã speciei. Si vero p̃dicatur i quale hoc est duplr̃. qz vl' p̃dicatur in quale ẽntiale ⁊ sic est d̃ria. d̃ria enim ẽ

qualitas eēntialis. Uel pdicat in qle accntale ⁊ h̄ est duplr. vel manat ab eēntialibus pncipijs spēi. ⁊ sic est ppriū. Uel ꝯsequitur pncipia idiuidui ⁊ sic ē accns. Et datur ista sufficiētia de vlī formalr accepto. tn declarādo ipm p sua fūdamēta qz pdicationes signate i scdis itentionib⁹ debēt exerceri in pmis. Et vtilitas hui⁹ tractat⁹ est qz pmo valet ad distinctā notitiā pdicamentoꝝ. Cui⁹ rō ē qz i pdicamentis docetur ordiatio spēꝝ directe sub gne ⁊ dria ꝝ a latere. ergo oz scire quid gen⁹ qd spēs ⁊ quid dria. Et qz in tali ordiatione nō pnt ordinari neqꝫ debēt accntia p se neqꝫ ꝯmunia. ideo oz scire qd ppriū ⁊ qd accns vt vitent a coordinationibus: qz fm Boetiū scdo topicoꝝ suo. Malū non vitatur nisi pcognitū. Scdo valet ad diffinitionū assignationem. qz fm phm septimo methaphisice sola spēs diffinit que ostituit ex gne ⁊ dria. iō oz scire ad artē diffiniēdi quid gen⁹. quid spēs. ⁊ quid dria Tertio valet ad diuisionē seu artez diuidēdi qz diuisio fit p drias eēntiales ⁊ nō oz dari p accntia neqꝫ ppria neqz cōia vt hr scdo posteriorū. Quarto ⁊ vltimo valet ad cognitionē demōstrationū qz in demonstratione onditur passio de subiecto qd ē species p diffinitionē ei⁹ que ostituit ex gne ⁊ dria. ⁊ ñ debēt poni i ea aliq pdicata fm accns. ideo ad cognitionē dmōstrationū oz cognoscere quid genus quid spēs quid ppriū qd dria ⁊ qd accns. Ex quo pz q magna ē vtilitas huius tractatus.

Tertio Sciendū ē q qñ accipit vlr p scda itentione tunc dicēdo. vlr est quod aptuz natū ē pdicari de multis. est pdicatio qditatiua. Sz si caperet fūdamentalr esset pdicatio denoiatiua. ⁊ sic pdicaret diffō de diffinito. Ex q̄ sequitur q hic diffinit vlr p scda itētiōe cui⁹ pdicabile ē ppria passio ei⁹ dcurābilis de eo p qd qd ē ei⁹ ita q si ponat hec diffinitio. vlr ē qd aptū natū ē ē in multis ppriū ipius vlis vt dic auctoz nr. tē dreq pdicari d multis. ē diffō pdicabil. Uñ lz vnū ⁊ idē subm seu fūdamētū sit vlr ⁊ pdicabile. tn iste itentōes sūt formalr distincte q̄ quidē distinctio sufficit int subiectū ⁊ passionē. nō eni oz passionē ē realr distinctā a suo subo. sz sufficit q formalr distinguat vt pbat phs. 4. methaphysice. c. p̄. Uerūtamen si capiat pdicabile ꝯmuniter vt dicit auctoz in pncipio sic non ē passio vlis. qz ꝯuenit alteri ab vlī. Sz si capiat ppe tūc ē passio vlis vt pus dictuz est.

Sed contra pdicta arguitur. Primo sic. Passio distinguitur realr a suo subiecto. sz predicabile ē passio vlis vt dictū ē ergo differt ab eo realr. Maior patet qz idem nō potest de seipo demōstrari cū non hēat cāz inherētie ad seipz. sz passio pōt dmōstrari de subiecto. ergo differt ab eo fm rem. ¶ Scdo arguit. ctra presuppositū pbādo. s. q pdicabile nō sit passio vlis: oīs passio est vlis. vel q̄ est gen⁹ spēs dria propriū. vl accns. sed nullū videt dicēdū nisi propuz. ⁊ cū ppriuz sit spēs vlis sequit q pdicabile erit spēs ⁊ nō ppriū. ¶ Tertio arguitur sic. Ens est vniuersale cum pdicetur de multis. ⁊ tn non cōtinetur sub aliquo istoꝝ quinqꝫ vniuersaliuz. ergo diffō mala. ¶ Quarto arguit sic. pdicabile ⁊ pdicamētuz idē sūt. sz decē sūt pdicamēta. q̄ decē erūt pdicabilia.

Ad rationes Ad pmā dicit negādo maiorē. ⁊ ad pbatōez distinguitur vel q idē oīmode nō possit demōstrari d seipo ⁊ sic ꝯcedit. vl q idē realr alicui distictū tn formaliter ⁊ ab eo nō possit demōstrari de eo. ⁊ sic negat. ⁊ huiusmodi est passio demōstrabilis de suo subo. ¶ Ad scdam dr q oīs passio est vlis capiēdo vlē vt mod⁹. ⁊ cum dr q talis passio sit ppriū distinguitur vel capiēdo propriū vt qd ⁊ sic negatur. vel capiēdo ppriū vt mod⁹ ⁊ sic ꝯcedit. ¶ Ad tertiaz dr q ens nō ē vniuersale vt hic capit vlē eo q non est finitū ⁊ limitatū. sed est idifferens ad limitationez ⁊ illimitationem quare non est vniuersale. ¶ Ad quartam dicitur q predicamentum ⁊ predicabile bene sunt idē subiecto. sed distinguuntur formaliter nec sunt idem conuertibiliter. Uel dicitur q predicamenta ⁊ predicabilia distinguuntur penes diuersos modos pdicādi de suis subijcibilibus. ⁊ predicamenta distinguūtur penes diuersos mōs predicandi de prima substantia. ideo non oportet tot esse pdicabilia quot sunt predicamenta.

g Genus dr triplicit. Primo mō dicit genus vt ē collectio multorū quodamō se habētiū adinuicē ⁊ ad vnū principiū. vt collectio coꝝ qui sūt de cadē parētela ⁊ descendūt ab vno auo. vt romani a romulo. Secundo mō dicit genus quod est principium vniuscuiusqz generatōis. vt pr vel pria Tertio mō dicit cui suppōit species. ⁊ hoc vltimo mō sumit hic. ⁊ diffinit sic. Genus ē quod pdicat de plurib⁹ differentib⁹ spē i eo quod quid. vt aīal predicatur de hoic ⁊ equo. qm spē differūt.

Ad cognoscendum aũt hoc membrũ de differẽtib⁹ spẽ oꝫ scire quot modis dicit differẽs. vnde tot modis dicit differẽs quot modis dicit idẽ. Idẽ autẽ dr tripliꝛ. s. idem genere: idẽ specie: idẽ numero. Eadẽ genere sunt quecunq; sub eodẽ genere continentur. vt hõ ⁊ asinus sub aiali. Eadẽ spẽ sunt quecunq; sub eadem spẽ continentur. vt sortes ⁊ plato sub hoĩe. Idẽ numero dicitur quadrupliciter scilicẽ idem nomine. idem diffinitione. idem ꝓpꝛio. ⁊ idẽ accidente. Eadem nomine sunt quorũ res est vna: nomina vero plura vt marcus tullius. Eadem diffinitione sunt quorum vnum est diffinitio alteri⁹. vt animal rationale mortale est diffinitio hominis. Eadem ꝓpꝛio sunt quorum vnum est ꝓpꝛium alterius vt homo ⁊ risibile. Eadem accidente sunt quorũ vnum est accidens alteri⁹ vt sortes ⁊ albedo que ẽ ĩ ipso. Similit differẽs dicitur tripliciter scilicet genere specie ⁊ numero. Differẽtia genere sunt que sub diuersis generibus continentur vt homo sub animali ⁊ arbor sub planta. Differentia specie sunt quecunq; sub diuersis speciebus continentur vt hõ ⁊ asinus sub animali. Differentia numero sunt que faciunt diuersum numerũ. vt sortes ⁊ plato. Illud vero dicitur predicari in quid quod conuenienter respondet ad interrogationẽ factã per quid. vt si queratur quid est homo conuenienter respondetur animal. et ideo animal predicatur in quid de homine. Aliter autem diffinitur sic genus. genus est cui supponitur species. Itẽ genus diuiditur in genꝰ generalissimũ ⁊ genus subalternum. Genus generalissimum est supra quod nõ est aliud genus superueniens. Vel genus generalissimum est quod cum sit genus nõ potest esse species. Et diuiditur in decem generalissima que sunt decem predicamenta scilicet. substãtia. quãtitas. qualitas. relatio. actio. passio. situs. habitus. vbi. ⁊ quando. Hec autem decẽ dicũtur genera generalissima quia nullum genus habẽt supra se. Et licet ens sit supra ipsa tamen nõ dicitur de ipsis vniuoce sed equiuoce. ideo non est genus. De his autem nihil ad presens dicetur sed in predicamẽtis. Genus subalternum est quod cum sit genus bene põt esse spẽs. vt aial est genus. hois et equi ⁊ est species corporis animati.

¶ Circa hunc textum notandum est primo ꝙ determinato de vniuersali tam diuisiue q̃ diffinitiue. hic consequenter auctor determinat de quolibet quinq; predicabilium in speciali. Et quia genus species ⁊ differentia predicantur essentialiter ꝓpꝛium ⁊ accidens predicantur denominatiue et accidentaliter: ideo prius determinat de illis tribus primis q̃ de alijs. Et adhuc prius determinat de genere quia genus predicatur de pluribus differentibus specie ⁊ in quid. ideo sibi perfectius conuenit ratio vniuersalitatis q̃ alicui aliorum. ideo auctor prius determinat de genere q̃ de alijs primo ponens acceptiones eius. quia oẽ equiuocum prius semp est diuidendum q̃ diffiniendum. cum aliquid non possit diffiniri nisi pro vno eius significato. Et quia genus est quoddam equiuocum. ideo prius auctor conuenienter ponit acceptiones generis vt eliciat membrum de quo est ad propositum. Unde nomen generis prius fuit in vsu ciuiliter loquentium q̃ in vsu philosophorum. ⁊ ex vsu ciuiliter loquentiũ translatum est in vsum phoꝝ ꝓp similitudinẽ quã habet genus logicum ad genus dictum in ciuilibus vel ẽt

in nālib⁹. iō dicit porphiri⁹ q̃ gen⁹ logicū ē dictū ad sīlitudinē gnī i p̄mi mōi ⁊ scōi mōi. vñ p̄. capit gen⁹ vt ē collectō mltoꝝ q̄dāmō se hītiū ad vnū p̄n⁷. vt collectio multoꝝ ciusd ē. p genici sīc. p gēicī romanoꝝ q ō scēderūt a romulo dr̄ vnū gen⁹. ⁊ h̄ mō idē ē q ō. p genics. z⁰⁰ dr̄ gen⁹ qō ē p̄n⁷ alicui⁹ gnātōis vt pr̄ vel pria dr̄ gen⁹ respcū filioꝝ. Etiaz loc⁹ ē p̄n⁷ p hoc q̃ i eo ē ⁊tus gnātiua ⁊ ⁊ꝓuatiua locati. rōe c⁹ voces nati i codē loco sepe ꝓueniūt i colore vel i ꝓplexiōe. z⁰⁰ dr̄ gen⁹ cui supponit spēs ⁊ istud ē gen⁹ logicū. ⁊ alij modi sūt modi gnis dcī i ciuilib⁹. iō h̄ enūerātur due p̄dcē acceptōes ad q̄ rū sīlitudinē dr̄ gen⁹ logicū. vt p istas acceptiōes habeat notitia ō illo gnē logico. Et q̃ h̄ ñ enūerāt gnāl'r oēs acceptōes gnis sz solū ille ad q̄ꝝ sīlitudinē sumitur gen⁹ logicū: iō ñ fit mētio ō gnē masculino feminino ⁊ sic de alijs. Vñ gen⁹ logicū hz ꝓuēiētiā cū gnē p̄. dcō. qz gen⁹ p̄ mō dcz dīc collectionē multoꝝ adiuicē. ⁊ ē gen⁹ logicuz dīc collectōez mltaꝝ spēꝝ q̄ sub ipo ꝓtinēt. Sz hīt dr̄iam qz tal' collectio ē totū integrale respectu collectorū. Sz gen⁹ logicū ē totū vl'e respcū suaꝝ spērū. Cōuenit ē gen⁹ logicū cū gnē z⁰⁰ dicto. qz sic genus z⁰⁰ dcñ ē p̄n⁷ coꝝ q̄ sūt illi⁹ gnis. sic ē genus logicū ē p̄n⁷ suaꝝ spēꝝ. Sz dr̄nt qz gen⁹ z⁰⁰ dcñ ē p̄n⁷ effectiuū coꝝ que sūt illi⁹ gnis. sz gen⁹ logicū ē p̄n⁷ formale ⁊ q̄ditatiuū suaꝝ spēꝝ. ⁊ ē quasi p̄n⁷ māle seu potētiale suaꝝ spēꝝ: ⁊ ob h̄ dīc porphirius q̃ gen⁹ ē sīl'e materie. dr̄iaꝝ forme. Et q̃ spēs ꝓponit ex gnē ⁊ dr̄ia. ꝓportiōabil'r sīc statua ex ere ⁊ figura. dr̄nt tñ vt dcz ē gen⁹ logicū ⁊ gen⁹ z⁰⁰ dcñ. qz gen⁹ z⁰ mō dcñ nō ē idē cēntial'r cum aliq̄ de scēdētiū ab eo. neq̄z ē de q̄ditate alicuius coꝝ. ideo nō p̄dicatur de aliq̄ illoꝝ i quid. sz gen⁹ logicū ē cēntial'r idē spēi. ⁊ includit q̄ditatiue i conceptu formali ei⁹. ideo p̄dicatur i quid de specie.

Scdo sciēdū ē q̃ gen⁹ logicū pōt capi dupl'r Uno mō formal'r. ⁊ tūc noiat vnum respectū rationis cātū p actū ꝓpatiuū itellect⁹ i aliq̄ obo cōi qō ē diuisibile p dr̄ias oppositas formal'r ꝓpato ad aliquā aliā nāz p se iferiorē i qua cēntialiter ⁊ q̄ditatiue includitur ⁊ de q̄ p̄dicatur in primo mō dicēdi per se. ⁊ isto mō est scōa itētio. z⁰⁰ accipitur fūdamentaliter p vna realitate potētiali que est in re ex natura rei. ⁊ potentialis est in ordine ad realitatē a qua sumit dr̄ia. Et hoc est qō dicit phīs z⁰ methaphysice. oportet inquit diffinitionē cē orationē longā in qua ē aliqd. hoc qdē vt materia. illud vero vt forma. ⁊ isto mō ē res p̄me itētōis. Sz adhuc ētio mō pōt capi p aggregato ex vtroq̄z ⁊ sic ē ēs p accīs. vñ gen⁹ p̄ mō acceptū siue formal'r sic diffinitur a logico. Gen⁹ ē qō p̄dicat de plurib⁹ dr̄ntib⁹ spē in eo qō qd ē. Jn q̄ diffinitōe itelligī vl'e loco gnis p h̄ relatiuū qō dās intelligere suū ānis. Et ponitur p̄dicatū i qd ad dr̄iā ꝓprij ⁊ accītis ⁊ ēt dr̄ic q̄ predicātur i q̄lc. z⁰ ponitur ō plurib⁹ dr̄ntib⁹ spē ad dr̄iam spēi q̄ solū p̄dicatur ō plurib⁹ dr̄ntib⁹ nūero. ⁊ sic ille tres pticule ponūtur loco dr̄ic ꝓuertibilis ipius gnis q̄ ē nobis inoiata ⁊ circūlogtur ipam. ⁊ dz sic intelligi illa diffinitio q̃ gen⁹ ē vl'e qō fūdatur i aliq̄ nā que apta nata ē p̄dicari predicatōe exercita ō plurib⁹ dr̄ntibus spē. et q̃ ibi diffiniat gen⁹ p̄ mō acceptū: s. gen⁹ formal'r acceptū. pbat sic. qz tñ illō diffinitur in ꝓposito cui p̄ iest diffinitio. sed illud ē tñ intētio z⁴. g̃ zc. maior ē mānifesta. qz diffinitio dz p̄dicari de diffinito si sit q̄ditatia i p̄ mō dicēdi p se. minor pz. qz i ista diffinitōe oia q̄ ponūtur sē itētionalia. s. p̄dicari ō plurib⁹ zc. ⁊ ū pñt p se p̄ ꝓuenire nisi itētōi. g̃ diffinitū ē z⁴ itētio i ꝓcreto supple ōsignata. qz illo mō significatur vt ē applicabilis rei Ex q̄ ifertur q̃ opio q̄rūdā ē falsa q dicūt q̃ diffinitur res sub z⁴ itētione. qz dicūt q̃ res ꝓsiderate a logico sicut predicamēta q̄ sūt ē res extra aīam ꝓsiderātur vt stāt sub intētionib⁹ secūdis. ⁊ p hoc differt logici ꝓsideratio a ꝓsideratiōe methaphysici. Sz istud dictū nō ē verū. quod pbat sic. qz illud qō h̄ diffinitur ꝓuenit vniuoce reb⁹ oiuz generū vt aīali colori ⁊ sic de alijs. qz p̄m idē nomē ⁊ p̄m eādē rōnē. sz ipol'e ē aliq̄z rē q̄litercūq̄z sub itētione generis ꝓuenire vniuoce reb⁹ oiuz generꝝ. g̃ zc. minor pbatur. qz res cōiori mō significari nō pōt q̄z p h̄ nomē ens. si ergo aliqua res sub itētiōe generis ēēt vniuoca oibus generib⁹: ens posset esse vniuocū illis sub intentiōe gnis. ⁊ sic ēēt tantum vnū gen⁹ generalissimū. quod ē falsū. qz p̄z p̄bm in libro predicamētoꝝ ⁊ in q̄rto methaphysice sūt decē gna gnalissima. Sequeretur. sīl'r q̃ ens ēēt gen⁹. qō ē falsū. qz p̄m phīs z⁰ posterioꝝ ⁊ z⁰ methaphysice. ens nō ē gen⁹. g̃ zc. Preterea si res sub intētōe diffineret. tūc ens per accīs diffiniretur. qz intentio accidit rei. sed ens per accidens non potest diffiniri. quia diffinitio per se conuenit diffinito ⁊ enti per accidens nihil per se potest attribui i prio modo dicendi per se ex primo posteriorum. Relinquitur ergo illam opinionem esse falsam. ⁊ aliam esse veram dicentē q̃ hic diffinitur gen⁹ p intentione secūda. Sed circa hāc diffinitionez

icidũt alique difficultates. ꝑma est. vtꝫ genꝰ ꝑdicetur de pluribus dñtibus specie in quid. ⁊ vr̃ ꝙ non. qꝛ hec intentio secũda genus nõ ꝑdicatur nisi de dñtibus numero in quid. ergo ⁊c. Oppoꝰ ꝑz in littera. Pro solutione notãdũ est ꝙ dria ē inter actum signatum ⁊ actum exercitũ. vt ꝑz i mltis. istud enĩ aduerbiũ non exercet negationem ⁊ tñ ly negatio significat negationẽ. Silr exclusio significat exclusionẽ. ⁊ tñ exercetur per ly tm̃. Et similiter exceptio significat exceptionem. ⁊ exercetur per istam dictionem exceptiuam ꝑter. Ex q̃ ꝑz ꝙ a ꝑdicari significato ad ꝑdicari exercitũ siue ad eẽ ñ valet ꝛnia in eisdẽ terminis. sed a ꝑdicari in secũdis intentionibus ad eẽ in fũdamẽtis bene valet ꝛnia. Non enĩ sequitur genꝰ ꝑdicat̃ de spẽ. g̃ spẽs ē genꝰ. sed bñ segtur genus ꝑdicatur de spẽ. ergo bõ ē aial. bos ē aial. leo est aial: ⁊ sic de alijs. Ñ enĩ debet exerceri in ꝑmis qõ significatur i secũdis intẽtõibus. Tñ bñ quãdoqꝫ gra materie segt̃ i eisdẽ terminis. vt bene sequitur animal ꝑdicatur de boie: ergo homo est aial. vnde hoc verbum predicor ꝑdicaris: significat ꝑdicatõẽ. sed istud ꝟbũ est exercet eam. ⁊ genꝰ ꝑdicari de pluribꝰ dñtibꝰ spẽ nõ est aliud q̃ genꝰ formalr sũptũ significare vnã itẽtionẽ in vna, nã fũdatã que nã nata ē ꝑdicari ꝑdicatõe exercita de pluribꝰ dñtibꝰ spẽ. Hoc notato dr̃ ad difficultatẽ ꝙ genꝰ ꝑdicatur in qd ꝑdicatõe signata de plibꝰ dñtibus spẽ. sed ñ predicatione exercita. immo ꝑdicatõe exercita soluꝫ ꝑdicatur de pluribus dñtibus nũero. vt ꝛcludit rõ añ oppꝰ. ⁊ ꝙ hoc patet eius solutio. ¶ Secunda difficultas ē. vtꝫ genus ꝑdicetur de plibꝰ dñtibus spẽ codẽ mõ q̃ dictum est. Et diceretur ꝙ ñ qꝛ nõ ꝑdicatur de aliqbus q̃ differũt illa intentione species: imo ꝺ qbuscũq̃ ꝑdicat̃ ipa cõueniunt i illa itentiõe g̃ ⁊c. In oppositũ arguitur. qꝛ si species ñ caperetur formalr ⁊ nõ eẽt secũda itentio sz ꝑma: talis diffinitio nõ eẽt quiditatiua. ꝛnis est falsum vt ꝑus patuit ergo ⁊ añs. Ad ꝟ dr̃ ꝙ differẽs specie in illa diffinitione capitur secũde itentionaliter. Et ad rõnem cõceditur ꝙ genus de qbucũq̃ ꝑdicatur ꝑdicatiõe exercita cõueniãt i illa intẽtiõe differẽs spẽ. Uñ hoc differẽs spẽ qõ ē asinus ⁊ ꝟ differẽs spẽ qõ est hõ. cõueniũt i illa intẽtione differẽs spẽ. ⁊ soluit rõ sic. ꝙ ꝺ qbuscũq̃ ꝑdicatur genus illa cõueniũt i illa intẽtiõe spẽs. ⁊ negetur ꝙ nõ ꝑdicetur de pluribꝰ differẽtibꝰ spẽ qꝛ diffinitio nõ vult dicere ꝙ genus ꝑdicetur de pluribus differẽtibꝰ illa intẽtione spẽs. sz ꝙ ꝑdicat̃ de pluribus ꝛueniẽtibꝰ in illa itentione differẽs spẽ. qꝛ ꝟ cõplexũ differẽs spẽ capitur secũde intentionaliter

¶ Tertia difficultas ē vtꝫ potestas generis addat aliquid reale supra essentiaꝫ eius. Et vr̃ ꝙ sic qꝛ accidẽs superaddit aliquid reale vltra suum subm. sed potestas generis ē accidẽs essẽtie g̃ ⁊c. Rñdetur ꝙ potestas generis ⁊ eiꝰ eẽntia idẽ sunt realr. differũt tñ ex nã rei. vnde potestas nõ ē aliꝺ q̃ quiditas eiꝰ. Nec ꝺz ꝙ qcqd conuenit vni conueniat alteri: imo ē sufficiẽs distinctio. s. ex natura rei inter potestatẽ ⁊ eẽntiam ad verificandum contradictoria ꝑdicata de ipis. qꝛ hec est vera genus ē diuisibile ꝟ ptãtem. ⁊ hec non est ꝟa genus ē diuisibile ꝟ eẽntiam. bene tñ segtur potestas generis est diuisibilꝭ. ergo essentia ē multiplicabilis

¶ Ad rõnẽ cõceditur maior ⁊ negatur minoꝛ. et etiam consequentia. quia non addit aliquid realr distinctum ab ea sed bene ex natura rei.

Tertio sciendum ē ꝙ duplex ē intẽtio. s. ꝑma ⁊ secũda. Unde ꝑma itẽtio est ꝑmus rei ꝛceptꝰ accipiẽdo ꝛceptũ ꝑ ꝛceptu obiectiuo vel cognito cognoscibili vel itelligibili. Uñ ꝑma intentio est res ꝑ itellecta cꝰ intellectio cãtur imediate a re vel a rei spẽ. res. n. dr̃ intẽtio vt cognita vel cognoscibilis. Uñ enĩ mini ꝑme itẽtõis dicũtur ꝙ significãt hmõi res ꝛceptas vel ꝛceptibiles. vt homo equus ⁊ sic de alijs. Secũda ꝟo intentio ē q̃dã relatio rõnis cãta ab actu ꝛpatiuo intellectꝰ ꝛpantis vnũ ꝑmũ itellectũ ad aliud ꝑmũ itellectum. Uerbi gra. itellectꝰ intelligens hoiez ⁊ aial ꝛparat vnũ ad aliud in rõe subijcibilis ⁊ ꝑdicabilꝭ. ex cuiꝰ actu ꝛparatiuo ex pte aialis de relingt̃ rlatio quedã que dr̃ genꝰ. ⁊ ex pte hois alia q̃ dr̃ spẽs ⁊ sic ꝟ m diuersas comparationes format intellectus diuersas relationes. ⁊ sic ꝺis secũda itẽtio ē formalr relatio rõis. ⁊ ꝺcẽs tales itẽtiones sũt subiuei re ⁊ obiuei itellectu solũ. Sillogismꝰ enĩ ē vna secũda itẽtio qꝛ ē habitudo formalr seu ꝛpatio ꝑmissarũ ad ꝛclonẽ. iõ bñ dr̃ ꝙ logica ē ꝺ secũdis itentionibus adiũctis ꝑmis. qꝛ logicꝰ applicat secũdas itẽtiones ad ꝑmas q̃s ꝛsiderat nõ ꝟ se sz iquãtũ sũt fundamẽta secũdaꝝ itẽtionũ. notificanĩ. n. relatões rõis ꝑ sua fũdamẽta ꝑꝑ caꝝ modicã entitatẽ. ideo phs qnto methaphisice distinguit modos relationũ realiũ ꝟ distictionẽ fũdamẽtoꝝ. ¶ Aduertendũ est tñ ꝙ secũde itẽtiões nõ sic fũdãt̃ ipmis ꝙ ex nã rei in de ꝛicuĩ. qꝛ tũc eẽnt relationes reales. sz iterueniente actu ꝛpatiuo itellectꝰ causanĩ. ⁊ vna relatio rõis põt eẽ fũdamẽtũ alteriꝰ. sicut itentio spẽi fundatur i intentione gũis cũ vr̃e sit genꝰ ad oia gnꝫ vr̃ia. genꝰ igr̃ ē vr̃is spẽs. q̃re illa itẽtio spẽs fũdat̃

i illa itentione gen⁹. Ulterⁿ⁹ auctoꝛ determinat de aliqbus ptib⁹ positis in diffone gnis. s. differētibus spē. ⁊ ob hoc poit quot modis dicitur idē. quia tot modis dicitur differens quot modis dicitur idez. Unde idem dicitur tripl̄r. s. idē genere. idē spē. ⁊ idē uumero. Uñ illa dnr eadē genere que ꝛtinent sub eodē genere, primo vt bō ⁊ asinus sub aiali. ⁊ ē quedam scda itentio siue relatio rōis. Sil̄r etiaz eadem spē specialissima ꝛtinent. vt sortes ⁊ plato Idē vero numero dr q̄drupl̄r. s. idē nomine. idem diffone. idem ppio. ⁊ idē accnte. ⁊ declarationes hꝰ acceptionū clare patēt i textu. Sil̄r differēs dr tripl̄r. s. differēs gne. differēs spē. differens numero. ⁊ est sp scda intētio in ꝛcreto designata. Et huiusmodi acceptōes sufficienter hntur in textu: Consequēter auctoꝛ pbat q genus pdicatur i qd ⁊ hoc sic. Illud dr pdicari in qd qd ꝛuenienter rndetur ad questionē factā p qd. sz ad qōnē siue iterrogationē factā p qd. ꝛueniēter rndet genus. ⁊ hoc pz tā in fūdamētis q̄z i scdis itētionib⁹. Probatur in fūdamētis vt cū queriť quid est bō: conueniēter rndetur est aial. ergo aial est genus ⁊ predicať in quid. Similiter si queratur quid predicatur de specie ꝛueniēter rndetur genus. ergo gen⁹ formaliter sūptū pdicatur de spē in eo q qd pdicatione signata. Ex quo pz q diffinitio gnis pdicta ē bōa. q nihil supfluū neq̄z dl minutū ꝛtinet. ¶ Ulterⁿ⁹ ponit aliā diffinitionē gnis que talis ē. Gen⁹ ē cui supponiť spēs que dz sic itelligi. Gen⁹ ē relatiuuz qd referť ad spēm tanq̄z ad suū, ppriū correlatiuū ⁊ ē relatiuū suppōnis. vt sic gen⁹ ē alicui⁹ spēi genus ita spēs est alicui⁹ generis spēs. ibi gen⁹ refertur ad speciē tāq̄z ad suū correlatiuū sub habitudine oblig casus. ¶ Ulterius diuidit auctoꝛ genus generalissimū ⁊ gen⁹ subalternū. Uñ gen⁹ gnalissimū ē ē qd nō est aliō gen⁹ supueniēs. Uel sic gen⁹ gnalissimū ē qd cūsit gen⁹ ñ pōt ee spēs. q̄ diffinitōes debēt sic itelligi. gen⁹ gnalissimū formal̄r sūptū significat relatōez fūdatā i aliq̄ obiecto pdicabili de plib⁹ drntib⁹ spē. cui repugnat ꝛpart vl̄r referri ad aliā sibi supiorē tāq̄z ad gen⁹. Et diuidiť i decē pdicamēta q̄ fūt hec. substātia. q̄ntitas. q̄litas relatio. actio: passio. vbi. qn. situs. ⁊ habit⁹. Hec āt vt dicit porphiri⁹ dnr gnalissima. q nō hnt aliqd genus ē se vniuoce dctū de ipis. pz. q si eēt aliqd gen⁹ vniuocū ipm maxie eēt ens. sed hoc ē falsū. igr. minorē pbat porphirius. q ens ē equocū igiť ñ est gen⁹. aīs pbat porphirius aūcte ari. dicētis: si qs oia ētia vocet equoce nūcupabit ea ⁊ nō vniuoce. Sz ō hoc arguiť p p phm q̄rto topicoꝛ dicētē. q ens ⁊ vnū pdicātur de oib⁹ fm nomē ⁊ fz rōnē. idest fm qditatē. q̄ ens ē vniuocū decē gnibus. itē ens ⁊ ñ ens ōdicūt vt vult phs q̄rto metaphysice q̄ segť q ens ñ ē equocū. pz ona. q i equocis ñ est oppō. ōdictō. nec ona. vt vult phs p p yarmenias ⁊ p elenchoꝛ. Itē nulli equoco ꝛueniūt passiones ō eo demōstrabiles vt pz q̄rto metaphysice. q̄ ens ñ est equocū. ū tñ ppter hoc segtur q sit gen⁹ ad ō cē gnalissima. qd pbat: q nullū gen⁹ pdicatur in qd de drijs. vt pz 3° metha. sed ens pdicatur in qd de drijs. q̄ ens nō ē gen⁹. Tū ét. q ꝛcept⁹ entis est idifferēs ad finitū ⁊ ad ifinitū. q̄ ꝛcept⁹ entis ñ pōt eē ꝛceptus gnis. aīs pbatur. q ens diuidiť pma sui diuisione p finitū ⁊ ifinitū. ⁊ pz ona: q ꝛceptus generis sumitur ab aliqua realitate potētiali que nata est perfici ⁊ actuari ab illa realitate a qua sumitur dria. sz ois talis realitas potētial̄ nata pfici ⁊ actuari p aliaz realitatē necio ē finita ⁊ limitata nec pōt cōuenire enti illimitato formaliter. Et hic ē q de⁹ nec aliqd formal̄r dictū ōdco pōt esse in genere. Sz qd dicēdū ē tūc ad auctoꝛē q dicit q ens dr equiuoce siue multipliciter ō istis. Ad hꝰ dicendū est ponēdo vnā distictionē q duplex ē vniuocum. qdā est qd descēdit in sua vniuocata fz eandē rōnē formalē. sz nō fm eūdē gradū pfectionis. Aliō est vniuocū qd descēdit i sua vniuocata fm eādē rōnē formalem ⁊ fz eūdē gradū pfectionis. Tūc dr q ens ē vniuocū accipiēdo vniuocū primo mō. sz nō scdo mō. primuz pz q rō entis dr de oibus decē generib⁹ ⁊ ꝛcludiť i eis. sz nō fm eūdez gradū pfectionis. q substātia ē pfecti⁹ ēs accidēte

Sed contra predicta arguitur Primo sic. totum collectiuuz non ē totum vniuersale. sed genus est totum vniuersale. ergo genus non est totum collectiuū. ergo male dicitur q genus primo modo est collectio multorum. ¶ Secundo arguitur sic. genus predicatur de his quoꝛ est genus. sed principium generationis non predicatur de his quorum est principium. ergo principiū generationis nō est genus qd est contra secundam acceptionem. ¶ Tertio arguitur sic. indiuiduum ponitur sub genere ⁊ tñ ñ ē species. ergo male dicitur q genus est cui suppōitur species. Et si dicatur q indiuiduum poniť sub genere mediante specie. modo illa diffinitio intelligiť sic. Genus est cui imediate ⁊ directe supponiť species. Contra hoc sic arguiť idiuiduū vagū generis imediate supponiť gneri vt aliqd aial. ⁊ tñ nō ē species. igitur. ¶ Quarto arguiť sic Intentio secūda nō pdicatur de re pme itētōis i

qd cū sit accēs. sz illō quod hic diffinitur predicat̄ de re p̄me it̄ēciōis in quid: ergo illud quod h̄ diffinit̄ nō est itentio secunda. ¶ Quinto arguit̄ sic. si diffinirctur itētio generis pari rōne ī diffinitione ip̄i ponereturitent o speciei. cū ergo ille itētiōes sint disparate. ⁊ d. sparatū nō p̄dicet ō dispato: se ḡ q̄ genus nō p̄dicatur de spē. ḡō diffinitionem.

Ad rationes Ad p̄mā dicitur ꝛcedēdo maiorē ⁊ distinguendo minorē vel genus logicū ⁊ sic cōcedit̄. vel gen⁹ ciuilit̄ dictuz ⁊ sic negatur. ¶ Ad secūdā d̄r distiguēdo maiorē vel genus logicū ⁊ sic cōcedit̄ q̄ p̄dicatur ī qd de q̄libz suaꝝ specierū. vel ciuiliter dictū ⁊ sic negatur. ¶ Ad tertiam d̄r negādo aīs qz cū dicitur gen⁹ est cui supponit̄ species: intelligitur q̄ genus dicit respectum superpositiōnis ⁊ spēs suppositiōis. sic q̄ respectus gēris respicit respectū speciei tāq̄ suū proprīū correlatiuū ad qō primo refertur. iō indiuiduū isto mō nō supponit̄ generi. qz gen⁹ nō refert̄ ad ip̄m. lz maior habeat veritatē ī fūdamētis. Ad replicā d̄r q̄ non est d̄ria inter idiuiduū vagum ⁊ indiuiduum determinatū nisi ī modo significandi. qz idiuiduū vagum ē idiuiduuz vage signat̄ m. ideo si vnū nō ponatur immediate nec reliquū. ¶ Ad quartaz d̄r q̄ intētio non est quid rei. p̄dicatur tñ in qd predicatione signata. lz nō predicatone exercita. Unde ista tota diffinitio p̄dicatur de genere ī qd capiendo gen⁹ formalr. ⁊ fūdamētū generis p̄dicatur ī quid de fūdamento speciei. ¶ Ad quitā d̄r cōcedēdo maiorem ⁊ distiguendo minorē vt si vtrunqz accipiatur vt qd. ⁊ sic concedit̄ q̄ sūt disparata: nec de se iuicē verificāt̄. tñ si vnū accipiat̄ vt qd ⁊ aliud vt modus bene verificātur ō se iuicē vt dicendo gen⁹ est spēs. Uel d̄r q̄ genus p̄dicatur de specie predicatione signata ⁊ fundamentum de fundamento predicatione exercita.

s Pecies est quod predicatur de pluribus differentibus numero in eo quod quid. In hac enim diffinitione hoc verbuz predicatur dicit aptitudinem ⁊ nō actum. similiter ⁊ ī alijs homo predicatur de sorte ⁊ platone ⁊ de alijs pticularibus hominibus que differunt numero vt prius patuit. Diffinitur etiaz sic species. Species ē que ponitur sub assignato genere ⁊ de qua gen⁹ ī eo quod qd predicatur. Et diuiditur ī speciez specialissimam ⁊ subalternā. Species specialissima ē que cum sit species non potest cē genus. vt homo equ⁹ ⁊ similia. vel est illa sub qua non est iferior species sb se. Spēs subalterna ē q̄ cū sit species bene potest esse genus. Unde que cunqz sunt inter genus generalissimuz ⁊ speciem specialissimam possunt esse genera ⁊ species ad aliud tamen ⁊ ad aliud sumpta. sūt cuiz genera respectu inferiorum. species vero respectu superiorum sicut patet ī arbore. Ut hoc autem sit magis planū sumatur exemplū in vnoquoqz predicamento. vt substātia est gen⁹ primū. ⁊ sub hoc ponit̄ corpus. ⁊ sub corpore ponitur corp⁹ animatum. sub corpore animato animal. ⁊ sub animali aīal rationale. ⁊ sub rationali homo. ⁊ sub homine sunt idiuidua. vt sortes ⁊ plato. Indiuiduum ē quod de vno solo predicatur. vt sortes de seipso. ⁊ hec patēt ī arbore porphirij

Ista tibi plana dabit
arbor porphiriana.

¶ Circa hūc textū notandū ē p̄mo q̄ postq̄ auctor determinauit ō gēre hic d̄ñr determiat ō spē cui⁹ rō est qz vt dicit phs in p̄dicamentis ī capitulo ad aliqd. si qs diffinite nouerit vnū relatiuorū diffinite cognoscet ⁊ reliquū co q̄ i vtrorūqz rōnib⁹ os vtriscqz vti. Sz genus ⁊ spēs correlatiue se hnt. ideo cōuēienter postq̄ determinauit de gēre mox determiat de spē ponēdo eius diffinitionē q̄ talis est. Spēs est qō p̄dicatur de plurib⁹ differentibus numero in eo qō qd. In qua diffinitione ponitur vniuersale loco generis. ⁊ datur nobis itelligi p hoc relatiuū qō. Deinde ponit ō plurib⁹ differentib⁹ numero ad d̄raz generis qō predicatur ō pluribus differentibus specie. Et ponitur ī eo qō quid ad differentiam differentie proprij et accidentis que predicātur de pluribus in eo quod q̄-

le. Exēplū textus. vt bō pdicatur de sorte ⁊ plato ne q̄ dr̄nt nūero. Et pbatur i textu q̄ spēs pdicet i qd q̄ oueniēter rndetur ad iterrogatiōes factas p quid. g̃ pdicatur i quid. ꝛnr auctor diffinit spēm alia diffinitōe que tal̃ē. Spēs ē q̄ ponitur sub assi gnato gn̄e ⁊ de q̄ gen⁹ in eo qd sit pdicatur. In q̄ diffinitōe ponitur vl̃e loco gn̄is. ⁊ ponitur sub assi gnato gn̄e ⁊c. ad circūloq̄ndū ꝓpam dr̄iam. ⁊ iō il le duc diffinitōes sūt qditatiue q̄ dātur per gen⁹ ⁊ p aliqd qō circūloquitur ꝓpam dr̄iam. Et p⁴ dif finitio dr̄ sic intelligi. Spēs ē vl̃e qō fūdatur i aliq̄ nā cui oueniit opari ad aliquā naturā singularem de q̄ pdicatur i p modo dicendi p se pdicatiōe ex ercita tāq̄ de dr̄ntibus nūero vt de sorte ⁊ plato ne ⁊ sic de alijs hoibus. Et hec diffinitio datur de spē in rōe vl̃is. Alia ꝛo diffinitio datur p respcū ad suū correlatiuū qō ē genus. q̄ diffinitio sic itelli gitur. Spēs ē relatiuū suppōis quod referr̄ ad ge nus tāq̄ ad suū correlatiuū. quod qdē gen⁹ pdicat de spē in eo qō quid pdicatōe signata i secūdis in tentōibus ⁊ exercita in fūdamentis. Ex⁷ ꝓmi. vt si q̄ratur quid pdicatur de spē in eo qō quid oueniē ter rndet gen⁹. g̃ genus formal̃r sūptū pdicatur de spē pdicatōe signata in eo quod quid. Ex⁷ se cūdi vt si q̄ratur qd est hō oueniēter rndetur aial. ergo fūdamētū gn̄is pdicatur de fūdamēto spēi pdicatōe exercita in eo qō quid. Et in istis diffini tionibus spēs formal̃r sumpta est diffinitū ⁊ non res substrata intētōi. quod pz. q̄ oia posita in istis diffinitōibus sunt scōe intētōes ⁊ pdicantur cēn tial̃r de diffinito. Un̄ dr̄ntibus nūero sumitur se cūde itētionaliter. q̄ species predicatōe signata pdicatur de hoc dr̄nti nūero. ⁊ ō hoc dr̄nti nūero ⁊ sic de alijs que oueniūt i hac itētione scōa diffe rēs nūero. Un̄ circa hoc aduertēdū ē q̄ ly vnius ⁊ eiusdē rei nō possint eē plures diffinitōes qdita tiue de qb⁹ itelligitur auētas aristo. 6° topicoꝝ di centis q̄ vnius rei nō est nisi vnū eē. i. vna qditas quā explicat diffinitio. q̄ diffinitio est oratio quid est eē rei significās ꝑ topicoꝝ ⁊ q̄rto methaphysi ce. Tn̄ vni⁹ rei relatiue fūdamētal̃r siue mal̃r ac cepte possūt eē plures diffinitōes quiditatiue. q̄ tale relatiuū vnū ⁊ idez exn̄s realr̄ pōt referri ad pl̃es terminos. ⁊ ꝓmi hoc pōt hr̄e plūres notificati ones notificātes ipsū p sua fūdamenta opata ad illos terminos. ⁊ q̄libz illarū erit diffinitio quidita tiua eo modo q̄ relatis ⁊ relationibus oueniit hr̄e diffinitōes quiditatias. Sic āt est in ꝓposito. quia spēs ē quoddā relatiuū ocretiue designatū quod pōt referri ad pl̃es k̃mios pl̃ib⁹ relatōibus forma liter diuersis pp diuersitatem terminoꝝ. ⁊ p ꝛnis pōt diffiniri pluribus diffinitionibus quaꝝ q̄libet ē quiditatiua. Im portat. n. respectū ad gen⁹ q̄ vo catur respcūs suppōis. ⁊ relatio qua refertur ad genus est relatio suppōis. Et vt intelligitur sic re ferri hoc mōlbz diffiniri. Spēs est que ponit̃ sub assignato gn̄e ⁊ de qua genus i eo quod qd sit pdi catur. i. est qdam respectus rōnis qui relatōe sup positōis refertur ad genus sicut ad terminū. Hic ēt datur intelligi q̄ ista duo fūdamēta istaꝝ dua rū itentōuz sic se hn̄t adiuicē ex nā rei q̄ vnū est nāl̃r superius ⁊ cōius alio. ⁊ aliō iferius ⁊ minus cōe. q̄re vnū nāl̃r ponitur sub alio vt hō sub aiali Et q̄ isti respectus itētōales sūt pūe entitatis. iō habēt declarari ⁊ notificari per sua fundamenta ⁊ terminos. potest etiam illud idem relatiuū vni uoce tm̄ alia relatione referri ad indiuidua quoꝝ est species. ⁊ tunc diffinitur diffinitione primo da ta. Et sic patet q̄ quelibet diffinitio speciei ē qdi tatiua ⁊ essentialis data per genus ⁊ dr̄iam: quia terminus ponitur loco differentie quando relati ua diffiniuntur eo q̄ relatio est habitudo ad ter minum formaliter.

Secundo sciēdū est q̄ vt pus dictum est vniuersale est genus ad ista gn q̄ vniuersalia que sunt species specialissime ipi⁹ vniuersalis. ideo neq̄ genus generalissimum ne q̄ species specialissima neq̄ genus subalternum pdicantur de pluribus differentibus specie loq̄n do de predicatione quiditatiua ⁊ exercita in secū dis intentionibus. sed tamen illo non obstāte hec intentio species specialissima potest denominati ue predicari de differentibus specie prime inten tionaliter acceptis. vt dicendo albedo est species specialissima. homo est species specialissima ⁊ sic de alijs. Et ideo species non diuiditur in speciem specialissimam ⁊ subalternā per differentias eēn tiales. sed per differentias quasi accidentales se tenentes ex parte fundamentorum quibus appli cantur iste intentiones. Uerbi gratia species spe cialissima dicitur attributa alicui fundamento nō diuisibili per differentias formales sed materia les tantum. Species vero subalterna attribuit̃ alicui suūdamento adhuc diuisibili per differen tias formales cui possent simul applicari intentio generis ⁊ intentio speciei per comparationez ad diuersos terminos. que intentiones sunt formali ter diuerse. tamen fundamentum est vnum ⁊ idē solum diuersificatum istis diuersis relationibus quia non oportet q̄ sit tanta diuersitas in fun

damētis ꝗta est in relationib⁹ fundatis in re. qz in eodē fundamento possūt fundari plures itētiōes siue relatiōes diuersē. sicut similitudo z dissimilitudo i albedine. Et lz logicus p̄ z p̄ncipaliter intēdat de istis respectib⁹ itētionalib⁹. tñ declarat eos p fūdamēta. z iō ponit arbor q̄ dr porphiriana in q̄ ostdit quō fūdamētis istis qbusdam non repugnat vter q̄ respect⁹. s. gēis z spēi. lz p̄ predicato repugnet intentio spēi. qz sibi repugnat respect⁹ suppositiōis respcū alic⁹ nature supioris cui pōt attribui intentio generis. Que quidē arbor est oueniēter assignata preter hoc q̄ ibi ponit aial rōale p gēe. qd̄ positum est fm opionem stoicorꝫ qui posuerunt deos esse aialia rōalia z immortalia. z nī ñ est verū qz esse aial habet sensū fm porphiriū. sed qd̄ hz sensum est corruptibile. ergo z mortale.

Tertio sciendū ē q̄ ñ eodem mō gen⁹ se hz ad species sicut species ad idiuiduū qz genus est ps qditatis spēi. z spēs vltra gen⁹ includit aliq̄ entitatē formalē z p se ptinētē ad qditatē. sed idiuiduū ñ icludit aliqd p se ptinēs ad qditatē vltra spēm. qz spēs est tota qditas singulariū. sed hñ addit entitatem que se ipsa ē p̄ incōicabilis z determiatia qditatis ad eē singularitatis. que entitas dr mā. sicut qdita vocatur forma. Et sic accipit phs mām p̄ celi z mundi cū dicit. Cū dico celū dico formam. i. qditatē. s. aliquid qd̄ de se ē cōicabile z cui ꝗtum ē de se ñ repugnat diuidi ī ptes subiectiuas. Sz cū dico hc celū dico formaz ī mā. quasi diceret tūc dico qditatē ōctam ad esse singularitatis p ꝓpetatem idiuidualē supadditaz nature. que lz sit eadē cū nā realr ñ tñ formalr. lz ē distincta a nā ex nā rei. Et ide dicimus q̄ spēs ōbitur ad indiuidua p drias māles. qz natura seu qditas que de se est cōis z vna a parte rei circūscripto oī opere intellect⁹ determinatur ad esse singularitatis z cōstituit ī eē sibili. Ex isto seqt q̄ dria idiuidualē p̄n^m idiuiduatōis. z p^m p̄n^m distinctiuū iter idiuidua eiusdē spēi. Et hoc pz p phz septimo methaphysice dicentē. sortes nō gīat aliud nisi p ter materiam vocās mām m driam idiuidualem. Ultimo auctor ponit diffinitōez idiuidui eo q̄ dr ī diffinitōe spēi quod p̄dicatur de plurib⁹ drntib⁹ nūero que st idiuidua. z diffinitur hoc modo. Indiuiduū est qd̄ p̄dicatur de vno solo. Pro cuius intellectu aduertēdū est q̄ idiuiduū pōt capi duplr vno modo formalr z tūc significat relationē fūdatā ī aliqua natura icoicabili que p̄dicabilis est de vno solo. z isto modo diffinitur hic. Alio mō capit fundamentaliter. z tunc ipa nā icōicabilis dicitur idiuiduū. capiēdo ergo idiuiduū vt quid hc diffinitur z diffinitio sic intelligitur. Indiuiduum significat relationē fūdatā ī aliqua nā que apta nata est de vno solo p̄dicari. Uñ idiuiduū fūdamētalr acceptū est quadruplex. quodd̄ enī ē determiatus noiatōe qd̄ significat noie, p̄ po sibi iposito vt sortes vel plato. Aliud ē determinatū ōmōstratiōe qd̄ significatur p ēminū cōez sūptū cū pnoie demōstratiuo. vt iste homo. Aliud est determinatus circūlocutione quod significatur p circūlocutōez suaꝫ ꝓpetatū. vt dicendo talis hō sedens cū grosso capite z longo naso z sic de alijs. Qu artū ē determiatū ex suppositiōe vt sortis filij⁹ supposito q̄ sortes nō habeat nisi vnū filiū. Uñ ōnr assignētur septē ꝓpetates idiuidui que ibi ꝗ ib⁹ obtinentur: vñ vsus. Forma figura loc⁹ stirps nomē pria tēp⁹. Hec septem ꝓpa continet omnis homo.

Sed contra p̄dcā arguit p sic. oīs diffinit⁹ dz dari p eēntialr notioza. sz vnū relatiuorꝫ ñ est eēntialr noti⁹ altero. ḡ vnus nō dz diffiniri per reliquū. Cōfirmatur. qz in diffinitionibus ñ dz eē circulatio sicut nec in demōstrationibus. ergo vnū relatiuorꝫ nō dz diffiniri p reliquū z econtra. ¶ 2º arguitur sic. Si spēs diffiniretur pluribus diffinitōib⁹ qditatiuis seqretur q̄ idē posset p se referri ad plura sicut spēs ad plēs terminos. z sic idē diceretur bis qd̄ ē ō phm gnto metha. capto de ad aliqd. ōnā satis ē nota de se. Cōfirmatur. qz vnius rei est nisi vnū eē qditatiuū qd̄ explicatur p diffinitionē qditatiuam q̄ ostat ex genere z dria. vni⁹. n. rei nō pōt eē nisi vnū genus primū z vna dria cōuertibilis. ḡ nisi vna diffinitō ¶ 3º arguitur sic. gen⁹ gnalissimū p̄dicatur in qd de pluribus drntibus spē. z sitr spēs subalterna z hc ē eēntiale ipi itētōi. ergo pta spē distincta ei subiciūtur eēntialr. z per ōns iste intētiones ñ st spēs spālissime nec solū distincte p fū damēta quib⁹ applicātur. ¶ 4º arguitur sic. Ens p̄dicatur fm pus z posteri⁹ de suba z accnte. qz dr simplr de suba z fm quid de accnte ḡ nō dr vniuoce de ipis. ōnā tz. qz vniuocū p̄dicatur equalr ō suis vniuocatis. ¶ 5º arguitur sic. In idiuiduo siue i cōposito nāli ñ est assignare nisi mām formā z totū opositū. sed dria idiuidualis ñ ē mā nec forma nec opositū: ḡ nihil est. Confirmatur qz dicitur septimo methaphysice. substantia vniuscuiusq̄ est sibi ꝓpa z non alij: ergo nulla est natura communis. z per consequens non oportet querere aliquod principium indiuiduationis determinatiuum nature ad esse singularitatis. quia natura est de se singularis.

Ad rationes Ad pmã dr q ppie relatiuum non bz diffiniri per correlatiuũ. sz dz diffiniri p fundamẽtũ ⁊ terminũ ⁊ per aliqd proprij generis. sz nos sepe circũloquimur terminũ p correlatiuũ. ⁊ hoc itelligitur q relatiuũ diffinit p suũ correlatiuũ positũ loco ẽmini Ad ofirmationẽ dr q hoc verꝫ ẽ i absolutis sz non bz veritatẽ i respectiuis. ¶ Ad secdam dr q sicut dictũ ẽ non est icõueniẽs idẽ p se referri ad plura. vnde q̃rto topicorꝫ dr ad quodcũq; referr genus referr ⁊ spẽs. Sz ipossibile est idẽ referri ad plura p se pmo. qz sic vna relatio eẽt plres relationes qd est ocradictionis implicatio qz relatiões multiplicant multiplicatis ipsis ẽminis ad quos pmo ⁊ p se referunt. Nũc ad propositũ spẽs refertur pmo ⁊ p se ad gen⁹. sz non referr pmo ⁊ p se ad idiuidua de qbus pdicat licet bñ p se. qz rõne alicui⁹ eẽntialiter iclusi scilicet rõne sui generis qd ẽ vlẽ cui ouenit pmo ⁊ p se predicari de plribus. spẽi autẽ non ouenit pmo sz solũ rõe vlis. Undeillõ dr alicui cõuenire pmo ⁊ p se qd ouenit ei fm rõem ppriã specifica ⁊ non rõne alicui⁹ in eo iclusi. sz illõ dicitur p se non pmo ouenire alicui qd ouenit illi rõe alicuius eẽntialr i eo iclusi. ¶ Ad ofirmatõez dr q vni⁹ rei absolute ñ ẽ nisi vnũ eẽ qditatiuum opletũ ⁊ totale. sed vni⁹ rei relatiue materialr pñt eẽ plres habitudines seu relatões formalr distincte relate ad diuersos terminos ⁊ p oñs põt bre plres diffinitiões explicãtes illas diuersas habitudines q̃ quelibet erit qditatiua eo modo quo ocingit qditatiue diffinire respectus. ¶ Ad 3^m dicitur q genus generalissimũ. gen⁹ alternũ ⁊ spẽs subalẽna sũt species specialissime ipius vniuersalis. ⁊ nullũ illorꝫ pdicat pdicatiõe exercita i scdis itentionibus i quid nisi de differentib⁹ numero. sed pdicatione signata in scdis intẽtionib⁹ pdicatur de plrib⁹ differentib⁹ spẽ. sed illa debet exerceri i fundamentis siue in pmis itentionibus iõ. Silr diceretur q subiectione signata in scdis intẽtionib⁹ subijciũtur ei plura specie dria. sed illa dz exerceri in primis itentionib⁹. sz loquẽdo de subiectiõe exercita in scdis intentionib⁹ non subijciũtur eis nisi ea que solũ numero differũt. ¶ Ad quartã dicitur ocedẽdo añs ⁊ negando consequentiam quia secundum philosophum tertio methaphysice inter species cinsdẽ generis est ordo eẽntialis. ⁊ tamen pp illũ ordinẽ eẽntialẽ nulla opinio negat genus pdicari vniuoce de suis spẽbus. ergo pari rõne sic erit i pposito. Uñ cũ vnitate analogie bñ stat vnitas vniuocatõis ⁊ eõ. ⁊ ẽt pportõis fm aristo. gnto methaphysice capitulo de vno. Entitas trñ ñ oucit accñti p subãz formalr sz solũ cãlr. sz talr ordo cãlis nõ impedit vniuocationẽ sicẽ vermis generat a sole ⁊ tamẽ vniuocat cũ sole i corpe qz ambo sunt corpora. Quid aũt sit dicẽdũ ad porphirium satis pz ex dictis. ¶ Ad quitã dr q dria idiuidualis neqꝫ est mã neqꝫ forma neqꝫ totũ cõpositũ formalr. qz quodlibet illorꝫ ẽ cõicabile formalr. Sz dria indiuidualis ẽ ẽtitas q̃dã que sciipa pmo ẽ icõicabilis Et iõ ipsa ẽ vltima actualiats ipi⁹ mãe forme ⁊ totius cõpositi. licet ipsa realiter identificẽt cum natura cuius est. ⁊ ideo dria indiuidualis mãe est eadez cũ mã. ⁊ forme cũ forma. opositi cũ oposito. Et hoc sufficit ad verificãdũ dictũ philosophi diuidentis subãz in mãz formã ⁊ totũ cõpositũ. Ad confirmationẽ dicit q suba vniuscuiusq; ẽ sibi propria aut per se aut p aliud. sz ex hoc nõ sequitur q nõ sit aliqua natura de se cõmunicabilis ⁊ vificabilis

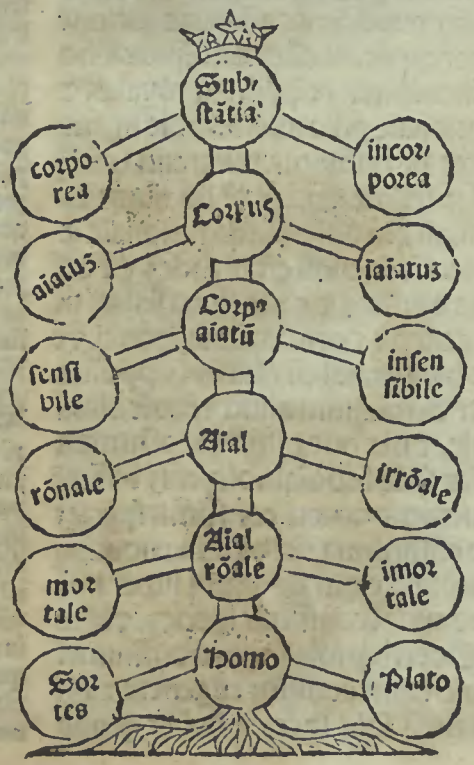

Differentia dicitur triplicit. cõmuniter proprie ⁊ magis proprie. Communis differentia ē qua vnum differt ab alēo separabili accidēte. vt sortes sedens differt a platone currente. Propria differentia ē qua vnum differt ab altero inseparabili accidente. vt sortes simus differt a platone aquilino. Differentia magis ppria est qua vnū differt ab altero specifica differentia. vt homo per ratiōale differt ab equo ⁊ asino. Et diffinit sic. differētia est quod p̄dicatur de pluribus differētibus specie in eo q̄ quale vt rationale predicat de homine ⁊ de dijs que differunt specie. simus cuiz rationales nos ⁊ dij vt vult porphirius: sz mortale additiz nobis separat nos ab illis. Illud autez dicitur p̄dicari in quale quod cōueniēter respōdetur ad iterrogationē factā per quale. vt cū queritur q̄lis est homo cōueniēter respōdetur rōnalis. ⁊ ideo rationale p̄dicatur de hoie in quale. Aliter sic diffinitur. differentia est q̄ abundat spēs a genere vt hō abundat ab animali his differentijs rationale ⁊ mortale. Et sciendū est q̄ eadez est differentia diuisiua ⁊ cōstitutiua scilicz diuisiua generis ⁊ constitutiua specici. vt rōnale diuidit aīal cū dria sibi opposita Bicim⁹ enī aīalium alind rōnale aliud irrōnale. ⁊ iste due differētie ꝯstituunt diuersas spēs sub aīali. oīs cuiz differētia aduenicus generi constituit speciez et ideo cōstitutiua vel diuisiua nominatur. mortale enim additum super hoc genus animal constituit speciez. ⁊ ideo dicit Boēti⁹ q̄ sola species diffinitur. diffinitio enim consistit ex genere ⁊ differentia. sed sola species habet genus ⁊ differentias. ⁊ omne illud quod habet genus ⁊ differentias diffinitur.

¶ Circa hūc textū notādū est ꝓmo q̄ postq̄ auctor superi⁹ determinauit de genere ⁊ specie que p̄dicantur in qd de suis inferioribus nūc hic determinat de p̄dicabilibus que p̄dicantur in quale. ⁊ primo de differētia que p̄dicat in quale e ēntiale ꝓmo ponēdo multiplicē acceptionē differētie dicens. q̄ differētia dicitur tripliciter scilicet cōmuniter ppie ⁊ magis ppie vt patet in textu. Cui⁹ diuisionis ratio ē qz vel illa differētia sumitur ab accidēte vel ab aliqua natura rei. ita q̄ sumat ab vltima actualitate formali ipsi⁹ nature ⁊ sic ē differētia magis ppie dicta q̄ ꝯstituit spēz sub genere ⁊ facit ipsaz a q̄libet alia differre. ⁊ iō talis dria facit aliud hoc est diuersitatem essentialē. Si aūt talis differentia sumatur ab accidente hoc est dupliciter. vel sumitur ab accidente separabili ⁊ sic est differētia cōmuniter dicta. qz vulgus frequenter distīguit res p hec accidentia cōmunia ⁊ separabilia. Si vero sumatur ab accidēte inseparabili tunc dr dria ppie dicta que ideo vocat ppie dicta. qz tale accidēs qd est fundamētū ipsius differētie habet causaz ppriā in subiecto ⁊ immutabilē. Et iste differentie in hoc oueniūt qz solū faciūt alteratū. idest diuersitatē accidentalez qz species rez essentialiter non possunt distingui per accidētia siue separabilia siue inseparabilia. cū eadē sint principia essendi ⁊ distinguendi essentialiter et a priori. Et mēbra huius diuisionis debent capi cū precisione. alias diuisio nō daretur per opposita: quia vt dicit porphirius omnis differentia cuilibet aduenies facit alteratum. quia dria magis proprie dicta que dicitur dria per se primo facit aliud. sed ex consequenti facit alteratum. Et diffinitiones horum membrorum patent in textu. Sed de tertio solum est hic ad propositum.

Secundo sciendū est q̄ dria sicut ⁊ quodlibet aliud cōcretum potest capi tripliciter. Uno modo formaliter et sic importat respectum causatum per actuz intellectus cōparantis vnam speciem ad aliam sub ratione nō identitatis ⁊ distinctionis. Unde respectus iste videtur esse species distinctionis. quia omnis dria est quedam distinctio. sed non omnis distictio est dria. quia dria proprie est eorum que conueniūt in aliqua vna natura vel in aliquo vno conceptu quia vt dicit phs quinto methaphysice. dria sunt diuersa. idest aliquid idem entia quomodo indiuidua sub vna specie proprie differunt ⁊ due spe

cies eiusdē generis sub illo gne. ſz illa dicūtur primo diuersa q̄ nō cōueniūt i aliquo cōceptu qditatiuo icluso i eis. ſic due dīie vltime q̄ sumūtur ab vltis actualitatib⁹ formalib⁹. Et isto mō decez genera nō sūt p̄ diuersa. qz cōueniūt i aliquo vno cōceptu qditatiuo. ſ. i cōceptu entis. Et sic vr̄q; differentia ē intētio secūda q̄ primo z p se iportat respectū distinctiōis seu nō identitatis duaꝝ spēr̄ū Aliquando etiā iportat cōparationē ad sua inferiora d̄ quib⁹ p̄dicat̄ z talis respectus nō sibi conuenit p̄ z p se sed ouenit ei rōne alicui⁹ icluſi eēntialt̄ in ea sit̄ vniuersalis qd̄ est genus ei⁹ cui primo z p se conuenit p̄dicari d̄ plurib⁹. Et tūc isto mō diffinitur. dīia est qd̄ p̄dicat̄ d̄ pluribus differentib⁹ spē in eo q̄ quale. vt rōnale p̄dicatur d̄ homine z d̄ dijs q̄ differūt spē. Unde dr̄ in textu. sumus enim rōnales nos z dij sed mortale additū nobis separat no ab illis. Et ꝓbatur q̄ dīia p̄dicatur i quale. qz illud p̄dicat̄ in quale qd̄ ouenienter rndetur ad interrogationē factā p q̄le. sed ad interrogationem factā p quale d̄ spē cōueniēter rndetur dīia tam i p̄dicationib⁹ signatis q̄ i exercitis i p̄mis intētionib⁹. vt si q̄ratur q̄lis est hō. ouenieter rndetur rationalis. Sit̄r si queratur qd p̄dicat̄ i quale d̄ spē. cōueniēter rndetur dīia. Unū in illa diffinitione vniuersale se hz vt genus. Et ponitur q̄ p̄dicatur d̄ pluribus differentibus specie ad dīiam speciei Et dr̄ in eo qd̄ quale ad dīiam alioꝝ predicabiliū Et debet intelligi q̄ dīia p̄dicatur in quale eēntiale. accidens ꝗo z proprium in quale accidētale. Sic ergo dīia significat respectum causatum in realitate actuali multiplicabili in plres species de quibus hz p̄dicari in quale essentiale predicatiōe signata in secōis intentionib⁹ z exercita i fūdamētis Dīia ꝗo adhuc iportat respectū ad genus. p quanto diuidit ipm̄ z est illud quo spēs abundat a genere vt hō abundat a gne his differentij rōnale mortale. i. continet in intellectu suo vltra genus bas differentias q: ponunt̄ in ei⁹ diffinitione qditatiua. Ex quo segtur q̄ d̄ēs iste d̄ ffōnes dīie sunt qditatiue exprimētes diuersas bitudines vni⁹ z ciusdē relatiui mālie accepti diuersit tn̄ formalt̄r. Et d̄ dīia formaliter accepta p se itendit logicus. ¶ Scdo mō accipitur dīia fūdamentalt̄r z tunc dīia importat vnā realitatē a pte rei q̄ ē actualis z ꝓpleta actualitate formali i ordine ad aliā realitatē a q̄ sumitur genus. Et ꝓpter hoc ex gne z dīia fit p se vnū sicut ex ꝓpria potētia z ꝓpo actu. iō etiā diffinitio significat vnū z non multa vt vult phs septimo metaphisice capitulo de ꝓtib⁹ diffōnis. z isto mō de differentia itendit metaphisicus. qz isto mō ē ps qditatis spēi septimo metaphisice. ¶ Tertio mō accipitur p aggregato ex respcū z fūdamēto z sic ē ens p accūs. z qz ex illis nō fit p se aliqs vnus ocept⁹. z vt sic nulla scientia considerat de ipsa.

Tertio Sciendū est q̄ in hac pte auctor ponit vnū notabile dicēs q̄ eadē dīia pōt dici diuisiua generis z ꝓstitutiua spēi. vt rōnale z irrōale diuidunt aial. z rōale ꝓstituit hoc genus aial rōnale. z irrōnale ꝓstituit aliā spēm. oīs enim dīia adueniens generi ꝓstituit speciē. i. ꝓtrahit genus ad esse spēi. z iō dicit Boetius q̄ sola spēs diffinitur. quia sola spēs ꝓponitur ex gne z dīia. sed diffinitio qditatiua datur p genus z dīiā ergo sola spēs diffinit̄. Et q̄tus aliqn̄ illud qd̄ est genus diffiniat̄ h̄ tn̄ nō ē incōtū genus vel supi⁹. ſz incōtū spēs ē. qz vt sic z ū alt̄r hz genus z dīiā. ¶ Sz circa p̄dcā icidit aliq̄ difficultas. vtr genus z dīia fūdamētalit̄ accepta sint idē realt̄r aut ñ. Pro cuius declaratōe ē notādū q̄ si i eodē ꝓposito sint plres forme substātiales sic qdā ū dubitāt qn in q̄lz corpe aiato sint plres forme. qz ꝓter aiaz oz ponē formā mixtiōis z corpeitatis. cū aia sit act⁹ corpis physici po⁴ vitā h̄ntis z⁰ de aia. et iō aia ū ē act⁹ p̄m materie p̄me. qz certū ē q̄ mā p̄ma ñ ē corp⁹ phicū po⁴ vitā h̄ns. Et vltra ꝓbabile ē q̄ i hoie sūt tres aie realt̄r distincte. q̄rū due educūtur de potētia materie. z⁴ ꝗo educitur p actōez p̄mi agētis nulla cā z⁴ ocurrēte: z tē sensibile sumit̄ ab aia sensitiua. z rōale ab aia itellectiua. qz aie sūt realt̄r distincte. z tn̄ h̄ nō obstante vtraq̄ p̄dicatur de spē quā ꝓstituit eēntialt̄r cum vtraq̄ icludatur i rōe spēi. Nec obstat q̄ q̄lz sit ps illius spēi. qz ps abstractiue z p modū ptis ōsigta non p̄dicatur de toto fm qd̄ dicit phs 4.° topicoꝝ cū dicit. ps ū p̄dicatur de toto. hec. n. est falsa. hō ē aia. hō ē corp⁹. tn̄ ps ocretiue designata siue ps toti⁹ h̄ p̄dicatur d̄ toto siue sit ps eēntialis siue accētalis. vt dicēdo. hō ē capitat⁹. hō ē mālis z sic d̄ alijs. Si āt i eodē ꝓposito ñ sint plres forme substātiales sic i ꝓposito i aiato. tūc genus z dīia sumūt̄ ab eadem forma in re non tamen ab eadem realitate sed a diuersis realitatibus. quia genus sumitur a realitate potentiali. z differentia sumitur a realitate actuali. z sic species componitur ex illis formaliter z ex natura rei distinctis. z vna non includit aliam primo modo dicendi per se. Istis notatis dicitur ad difficultatem q̄ si genus z differentia sumantur a diuersis formis sic distinguuntur realiter cum hoc tamen bene stat q̄ concurrant per se ad ꝓstitutionē speciei. quia vnū ē actuale z

aliud potētiale. Si vo genus ⁊ dīa sumant̄ ab eadem forma tūc nō distinguūtur realīr sed bene distinguūt formalīr ex nā rei vt voluit dicere Aristo. q̄r to topicoꝝ. cū dixit q genus non pticipat dīam nec ecōuersō. qz pticipare est pticipati rōnem suscipere. mō genus nō includitur i dīa nec ecōtra nec etiā dīa inferior includit supiorē nec ecōtra Et q̄uis p̄dicatio generis de dīa vel dīe supioris d̄ inferiori sit nēcia hoc tm̄ non est ex hitudine formali extremoꝝ ꝫ hoc ē qz idētificat̄ realiter i specie. Ex quo pz q genus est ps speciei. qz vt dicit porphirius sicut statua cōponit̄ ex ere ⁊ figura ita hō ex aiali ⁊ rōnali. Si enim gen⁹ diceret totaz essentiam speciei tūc qñ adderet dīa talis oratio cōposita ex genere ⁊ dīa nō eēt diffinitio. qz diffinitio dz dicere totam eēntiam diffiniti ⁊ nō plus neq; min⁹. ergo eēt ibi nugatio qz idem bis diceretur. Ultio ē aduertendus q duplex ē dīa. s. generalis siue generica de qua dī primo topicorum dīa cū sit generalis cū genere collocāda ē. Alia est dīa specifica cōuertibilis cū specie athoma. i. cū specie specialissima. Diffinitio aūt data ab auctore ⁊ porphirio solum dat̄ de dīa generali cuz dī dīa est qd̄ p̄dicatur ⁊c. qd̄ ideo forte ferunt. qz dīe cōuertibiles cū spē specialissima frequenter sūt nobis ignote. Tamē diffiniendo dīaz pcise in rōne p̄dicabīl non est data aliqua diffinitio. ꝫ illa pōt ex diffinitione auctoris ⁊ porphirij elici ⁊ erit ista. Dīa est qd̄ p̄dicatur d̄ plurib⁹ i quale eēntiale. ⁊ ista differentia est spēs specialissima a vlis. Et diuisio eius i dīaz genericam ⁊ specificam est diuisio per quasdam differentias accidentales se tenentes ex parte fundamētorum.

Sed contra p̄dicta arguitur Primo sic. dīa est p̄ncipiū cōstitutiuū speciei. ergo p̄us auctor debuisset determinare de differentia q̄z de specie. ꝛña tenet qz p̄us est d̄terminandū de p̄ncipio q̄z d̄ p̄ncipiato. ¶ Scdo arguit̄ sic. diffinito dīe data in rōne p̄dicabīl nō cōuenit oi cōtento sub diffinito qz nō cōuenit dīe ꝛuertibili cuz spē specialissima. igit̄. Et si dicat q dīa cōmunis ad dīam specificaz ⁊ subalternaz ē p̄dicabile seqūt q dīa erunt duo p̄dicabilia. qz sicut p̄dicari in qd d̄ plurib⁹ differentib⁹ spē ⁊ in qd de pluribus differētib⁹ numero ꝛstituūt duo p̄dicabilia. s. genus ⁊ speciem. sic silīr p̄dicari in quale de pluribus differentib⁹ spē. ⁊ d̄ plurib⁹ differentibus numero faciūt duo p̄dicabilia ⁊ sic erūt sex p̄dicabilia. ¶ Tertio arguit̄ sic. gen⁹ est. idiuisibile q̄ dīa non est diuisiua generis ⁊ p ꝛñs text⁹ est falsus. ¶ Quarto arguit̄ sic. genu⁹ icludit duas differentias ⁊ spēs soluz vnaz. ergo male dī q dīa est qua abundat spēs a genere. ⁊ si dicat q genus solū potētia continet ⁊ non actu. ꝛ. genus bz semp plures spēs actu q̄ actu bz plures dīas. ꝛña tenz qz gen⁹ ꝛbitur ad cē specici p differentias. q̄ si actu bēat plures spēs bēbit actu plures differētias.

Ad rōnes Ad p̄mā dī distiguendo maiorem vl dīa formalīr sūpta ⁊ sic negat̄. qz tūc spēs ⁊ dīa sunt duo p̄dicabilia ex q diuidētia vnū genus quoꝝ vnū nō ꝛstituit aliud Uel differētia fūdamētalīr accepta ⁊ sic ꝛcedit añs ⁊ negatur ꝛña. qz auctor nō tenuit ordinē nāc sed doctrie pfectiōis. ¶ Ad zam dī negādo p̄ressuppositū qz nō est data aliqua diffinitio d̄ dīa ab auctore i rōne p̄dicabīl nec dīa generalis ē p̄dicabile nec dīa specialī. sed differentia que ē cōmunis ad vtrāq; cuius diffinitio data ē vltimo notabili Ad replicaz dī q nō ē silīe qz p̄dicare in qd non ē eiusdē rōnis i gñe ⁊ spē. Tum p qz qditas generis ē formalīr diuisibīl p dras formales nō aūt qditas spēi. nō p̄dicari i quid d̄ pluribus differentib⁹ spē ⁊ p̄dicari i quid d̄ plurib⁹ differentib⁹ numero faciūt p̄dicabilia distincta. non sic aūt ē de p̄dicari in q̄le d̄ pluribus differētib⁹ spē. ⁊ p̄dicari in q̄le de pluribus differētib⁹ numero. qz vt obiq; ūlō quale est eiusdē rōnis. ideo nō sūt duo p̄dicabilia distincta. Tū ꝛ⁹ qz genus alīt p̄dicat̄ i qd q̄z spēs. cuz gen⁹ dicat ptē qditatis illi⁹ d̄ quo p̄dicat̄. spēs vo dicit totā quiditatē ei⁹ d̄ q̄ p̄dicatur. Sic aūt non est d̄ dīa qz tam dīa gñalīr q̄z special dicūt ptem qditatis ⁊ nō dicūt totā qditatē. ¶ Ad tertiaz dī distinguēdo añs vel q genus sit idiuisibile secōm eēntiaz ⁊ sic ꝛcedit. vl fm ptātez ⁊ sic negat. ⁊ lz eēntia ⁊ potestas sint idē realīr distiguūtur tm̄ formalīr ⁊ ex nā rei. ¶ Ad q̄rtā dī distinguēdo añs vl ptāte ⁊ sic ꝛcedit vl actu ⁊ sic negat̄. Et ad replicā dī ꝛcedēdo maiorē ñ tm̄ sic itelligēdo q habeat plures spēs ⁊ i ꝛceptu suo formali icludat illas. ⁊ distinguit̄ minor vl q genus nō possit bēre plures spēs nisi habeat plures dīas actualitate potētialitatis ⁊ sic ꝛcedit qz p illas dīas p̄ncipales ꝛbit̄ ad diuersas spēs. vl actu formali ⁊ sic negat̄. qz gen⁹ nō icludit dīas in diffinitiōe sua nec i ꝛceptu qditatiuo ei⁹ saltem diuisiuas ipi⁹.

Ropriuz dicit̄ q̄drupli. Uno
p mō dī ppriū quod ꝛuenit soli
ꝫ ñ oī. vt cē grāmaticū. Ho mō
dī ppriū quod ꝛuēit oi ꝫ ñ soli. vt cē bi

pedē. Tertio mō dicit ppriū quod cōuenit oī ⁊ soli sed nō semp. vt canescē ī senectute. Quarto mō dicit ppriū quod conuenit omni ⁊ soli ⁊ semp. vt risibile iest omni hōini ⁊ soli spēi ⁊ sēper. ñ enī dicit hō risibile eo q̄ semp actu ridcat sed qz aptus nat⁹ est ad ridendū. ⁊ ppriū hoc mō sūptū est vnum de quiqz pdicabilib⁹. Et diffinit sic ab Aristotele. ppriū est quod conuenit omni ⁊ soli ⁊ sēper. ⁊ cōuersim pdicatur de re ⁊ nō indicat quid est eē rei. vt risibile iest homini. Non indicat quid est eē rei ponitur in diffinitiōe propriū ad differentiam diffinitiōis q̄ conuersim pdicatur de re ⁊ indicat quid ē esse rei. substātia animata sēsibilis cōuertit cum animali ⁊ idicat eē ei⁹ qz oīs diffinitio dat per substātialia. oē enī superius est de essentia sui iferioris. Diffinitio enī diffinit sic ab Aristotele. diffinitio ē oratio qd ē eē rei significans. ppriū autem nō indicat qd ē esse rei.

¶ Circa hūc textū notādum ē pmo q̄ qz ppum pdicat p se non aūt p accidēs. ideo pus determiat Petrus bis. de ppro q̄ de accidēte. Et ponit q̄tuor acceptiones ei⁹. Primo mō dr ppriū qd iest soli spēi sed nō oī in diuiduo illius speciei. vt eē grāmaticū iest soli hōini sed nō oī homini. ideo iest soli speciei. Et qz causat ortingēter ⁊ non necio a pncipijs illi⁹ speciei. iō nō iest oī idiuiduo illi⁹ speciei. sic esse grāmaticuz causatur a ppijs pncipijs hōinis mediante itellectu ⁊ voluntate scōm q̄ ad studiū applicātur. iō solū reperitur vbi est voluntas ⁊ itellectus. ⁊ qz volūtas ortigenter ⁊ nō necio applicatur ad studiū. ideo nō iest omni idiuiduo. Et dz ibi capi esse grāmaticū vt dicit actū ⁊ nō vt dicit aptitudinē. qz scōz q̄ dicit aptitudinē est ppriū qrto mō. ¶ Sz ppriū secūdo modo ē qd in ē oī. s. idiuiduo. sz nō soli. s. speciei. inē enī oī qz in sequitur necio pncipia speciei. sed nō iest soli speciei qz illa pncipia nō sūt adequata illi speciei sed sūt cōmunia multis. vt esse bipedē insequitur rem que necessario exigit talē dispositionē ad hoc q̄ exerceat suas opationes. s. ad h q̄ grad iatur. Et qz ñ solum forma vnius speciei pura hominis requirit talem dispōnem sed etiaz plures alie vt pz de auibus. ideo eē bipedē nō solum conuenit homini sz etiā auibus. Et capit ibi bipedē vt dicit aptitudinem ⁊ nō actū. lz enim hō non semp actu hēat duos pedes tñ semp apt⁹ natus est hēre. ¶ Tertio mō dr ppriū qd inē oī ⁊ soli sed nō sēp. inē enīz oī qz necessario cōsegtur pncipia scōm q̄ stāt sub aliqua determiata dispōne. ⁊ inē soli qz cōsequitur ppa principia speciei. sed nō inest semp qz illa pncipia nō sūt semper sub illa determiata dispositiōe. sicut canicies causat ex frigiditate cerebri eo q̄ cerebrū ex se est frigidissimū. cui⁹ frigiditas mediate tēpat p calorē cordis. ⁊ qz ī senectute calor nālis infrigidatur nec sufficit tēperare frigiditatem cerebri. ideo ex ipi⁹ cerebri frigiditate causentur albi pili. frigiditas enī est mater albedinis.

Secundo sciendū est q̄ ppuz quarto mō est qd iest oī ⁊ soli ⁊ sēper. vt risibile inest oī homini qz necio īsegtur pncipia speciei. s. hominis. iest etiā soli qz īsegtur pncipia adequata illi⁹ speciei. ⁊ iest semp qz īsequit ea ñ scōz q̄ stant sub aliqua determinata dispōne. Jn istis aūt diffinitionib⁹ dz itelligi accñs loco generis siue forma accidētal. ⁊ h grialr accipiēdo accñs. qz lz dria insit oī soli ⁊ semp. qz tñ nō est accñs vt forma accidentalis. ideo nō est ppriū. Et hoz modorū sic habet sufficientia. Quia oē ppriū fluit a ppijs pncipijs speciei. vel ergo fluit a pncipijs adeqtis vl ia deqtis. Si ia deqtis sic est ppum scōo mō. Si adeqtis h est dupliciter. qz vel fluit necio vl cōtigēter. si ortigent sic est ppū p mō. si necessario hoc est dupl'r. qz vel fluit ab ipis scōm q̄ stāt sub aliqua determinata dispositione ⁊ sic est proprium tertio mō. vel scōm q̄ non stāt sub aliqua determinata dispositione ⁊ sic est ppriuz quarto modo. Et solum ppriū quarto modo dicitur p prie ppriū ⁊ facit pdicabile ab alijs distictū. Et iō Petrus bis. solum de ipo determiat ipm sic diffiniens. Propriū est qd conuenit oī soli ⁊ semper. ⁊ cōuersim pdicat de re ⁊ nō indicat qd ē eē rei. Et dz intelligi oī indiuiduo soli speciei. Nō tenet aūt ūla cōiunctio ⁊ copulatiue eo q̄ eēt nugatio. sz expositiue ita q̄ est sēsus. inest oī ⁊ soli ⁊ id est cōuersim pdicatur de re. i. de specie cuius est ppriū Uñ ppriū respectu speciei bz rōnē ppriū ⁊ predicatur conuertibilr. sed respectu indiuiduorum bz rōnem cōmunem ⁊ nō pdicatur cōuertibiliter Et additur ⁊ nō indicat quid est esse rei ad driam

diffinitionis q̃ indicat quid ē eē rei eo q̃ dat p ge/
nus ⁊ differentiā q̃ sūt p̃ncipia essentialia diffiniti
Et si arguatur accidētia magnā ptē cōferunt ad
cognoscēdū qd gd ē. igit est ,pprīū. Dr ad aīs q̃ li
cet accidētia a posteriori magnā ptē oferūt ad co/
gnoscēdus qd quid est. nō aūt a pori ⁊ simplr.

Tertio sciēdū q̃ p hāc diffinitionē nō diffi
nit p̃ma intentio ,pprij sed secūda
cōcretiue designata q̃ ls nō p̃dicetur d̄ specie vel
idiuiduo speciei p̃dicatiōe exercita. tn bene p̃di
catiōe signata. ¶ Est aūt p̃ma itētio ,pprij nā cō/
munis oīs speciē cū ipa oīa cōuertibili. Sz secū
da intētio ,pprij est vna relatio rōnis causata i ta
li natura p compationem intellectus q̃ natura si
cōparetur ad speciē causat vna relatio q̃ dr ,ppri
um qd est p̃dicatū. ⁊ si cōparetur ad indiuidua dr
,pprium qd est p̃dicabile. Nō aūt datur dicta dif
finitio de ,ppo i rōne predicabilis nec etiā vniuer
salis. qz ,pprium non est p̃dicabile respectu speci
ei cū oē p̃dicabile habeat respectū ad plura de q/
bus predicatur. Ex quo sequitur p̃mo q̃ i illa dif
finitiōe ,pprij nō dz subintelligi vle loco generis
sicut cōmuniter dr. qz ibi supflueret illa pticula ⁊
ñ indicaret quid est eē rei. eo q̃ diffinitio suffician
ter excluderetur p vniuersale cū ipa non sit vlis
¶ Secūdo sequitur q̃ ,ppum in rōne p̃dicabilis
sic pōt diffiniri. Proprīū ē quod predicatur d̄ plu
rib⁹ i quale accidentale p se. Ratio autem quare
Petrus bis. non diffinit ipsum in ratione predica
bilis. ⁊ sīlr vtq ,ppuz realr a spē distinguatur vel
non videbitur alias in predicabilibus porphirij.

Sed contra predicta arguitur Pmo sic.
ph̄s solū ponit tres modos
proprij. s. ,pprium quando. proprium ad aliquid. ⁊
proprium simpliciter. q̃ male hic enumerātur qua
tuor modi. ¶ 2º arguit sic. illd qd oueniet spē i cō
uenit oi indiuiduo. ergo male assignatur p̃m⁹ mo
dus. ¶ Tertio arguitur sic. eē bipedē soli speciei
cōuenit ⁊ tn est ,pprīū secūdo mō. ergo male assi/
gnatur secūdus modus. aīs pz qz bipes est vltīa
differentia diffinitiōis hominis vt pz sic dicēdo hō
est aīal gressibile bipes. sz vltīa dria semp est con
uertibilis cum diff. nito. q̃ esse bipedem oueritur
cum homine. ¶ Quarto arguitur sic. oē p̃dicabi
le dz ĩmediate p̃dicari de plurib⁹. sz ,pprīū nō p̃di
catur ĩmediate de plurib⁹ imo p̃dicatur de spē et
ex consequenti de indiuiduis. ergo non est predi/
cabile. ¶ Quinto arguitur sic. Illud est essentia
le alicui qd sibi inest per suam eēntiā. sz ,pprium
inest speciei p eēntiā eius. s. p sua p̃ncipia essentia
lia. ergo proprīū ē eēntiale ⁊ nō accidēs:

Ad rationes ad primā dr q̃ ph̄s p ,ppri
um ad aliqd itelligit ,ppri
um primo ⁊ secūdo modis qz vtrunq̃ est proprīū
in respectu ad aliud. ¶ Ad secūdā dr q̃ illud qd
cōuenit speciei eēntalr cōuenit oi indiuiduo eius
ls nō oz d̄ illo qd cōuenit speciei accidētalr. cui⁹
modi est ,pprium p̃mo mō. ¶ Ad tertiaz dr q̃ bi
pes nō est differentia. sz h̄ totū gressibile bipes cir
cūloquitur nobis vnā driaz. ⁊ ls vltīa pticula diffi
nitionis nō circumloquens debet conuerti cum
diffinito sicut communiter dicitur non tn ē necess
sariū d̄ pticula circūloquente cuiusmōi est bipes
¶ Ad q̃rtā dr cōmuniter q̃ ,pprīū non p̃dicat de
spē scōz se. sz scōz q̃ ē multiplicata p indiuidua. ⁊
qz spēs scōm q̃ est multiplicata p indiuidua non
hz rōnez vn⁹ sz multoz. iō ,pprīū ĩmediate p̃dicat
d̄ plib⁹. Pōt tn meli⁹ solui rō negādo maiorē. naz
dria ē p̃dicabile ⁊ tn ĩmediate solū p̃dicat de illa
spē quā ostituit. ¶ Ad qntā dr q̃ aliquid dr eēn/
tiale duplr. vno mō. qz est d̄ eēntia alicui⁹. ⁊ sic p/
prīū nō est eēntiale speciei. alio mō qz nec ĩo. con/
sequtur eēntiam ⁊ hoc modo ,pprius est essentiale:

a Accidens est quod adē vl abē
ptēr subiecti corruptionem vt
album nigrum. hec enim pos/
sunt adesse ⁊ abesse preter subiecti cor
ruptionem. Aliter diffinitur sic. Acci/
dens ē quod nec est genus nec species
nec differentia nec proprius. inest an/
tem rei. vel sic. accidēs est quod cōtin/
git eidem iesse ⁊ nō incē. vt albū nigrū
sedere homini. Et de his duab⁹ diffini
nitionib⁹ vltimis dicit Aristoteles q̃
secūda melior ē q̃z prima. qz ad cogno/
scendum primaz oportet scire quid sit
gen⁹ quid species quid differētia quid
proprium. Secunda autē per se finita
est ad cognoscendum quid per eam di
citur. Accidentiū aliud separabile ali/
ud inseparabile. Separabile est illud
quod potest separari a subiecto. vt al/
bum nigrum sedere ⁊ huiusmodi. In/
sepabile ē quod nō pōt separari a subo

vt nigredo i corvo ⁊ albedo in cigno. Non tamen contra diffinitionem qua dicitur q̃ accidens ē quod adest ⁊ abē preter subiecti corruptionē. qz vt vult porphirius corvus potest intelligi albus ⁊ ethiops nitēs cādore preter subiecti corruptōez. Accīdētiū aliud cōc aliud ꝓpriū. Cōc vt albū nigrū. Proprīū vt albedo sortis simitas platonis.

Omnium ē aūt omnibus quī c qz predicabilibus de pluribus pdicari. Differūt aūt genus et species quoniam genus de plurib⁹ predicat q̃z species ⁊ q̃z alia predicabilia ⁊ per hoc differt ab alijs. Differentia aūt differt a genere quoniam gen⁹ predicat in quid: differentia vero in quale Item differentia differt a specie eo q̃ predicat de pluribus specieb⁹ species vero non. Similiter differētia differt ab accidente qz accidētia suscipiūt magis intentionem ⁊ remissionem differentia vero nō suscipit magis neqz minus. Differt aūt species a genere qz genus ꝓtinet species ⁊ nō ꝓtinetur ab eis. Species ā̄t differt a differētia quia de plurib⁹ differētijs bñ ꝓstituī vna spēs. vt iste differentie rationale mortale cōiungunt ad constitutionem hui⁹ speciei hō: spēs vero non coniungitur specici vt gignat aliā speciē. quedā enī particularis equa cuidaz particulari asino permisceē ad muli generationē sed nō equa ⁊ asinus in cōmuni. Species aūt differt a proprio qz spēs natura prior ē proprio. ꝓpriūm vero posteri⁹ est speciei. preterea quorum termini ⁊ diffinitiones sunt differentes ipsa sūt differētia ꝗ spēs ⁊ ꝓpriū sūt differentia. Species autez differt ab accidente qz spēs predicatur in quid accidens vero in q̃le vel quomō se habet. Species etiam natura prior est accidente. Omne enīz accidens natura posteri⁹ est suo subiecto. Proprium autez differt ab accidēte quia propriuz de vna sola specie predicatur cuius est proprium. accidēs vero de plurib⁹ specieb⁹. ⁊ accidēs primo inest indiuiduis ⁊ per posterius generibus ⁊ specieb⁹. nō enim dicitur homo aut animal currit nisi quia sōtes vt plato currat. proprium autem primo conuenit speciei ⁊ per speciem conuenit īdiuiduis. Item genus species differētia proprium equaliter participantur ab omnibus de quibus predicantur. Accidens vero non. sed suscipit intentionem ⁊ remissionem. Item gen⁹ differentia species proprium vniuoce predicantur. Accidens autem non predicatur vniuoce sed denominatiue.

Predicari autem vniuoce est predicari ſm vnum nomen ⁊ rationē vnam ꝗz illud nomen sumptam. Ut homo secundum vnum nomen predicatur de sorte ⁊ de platone. Ut sortes est homo. plato est homo. ⁊ ratio eius secūdum illud nomen est vna. Ut animal rationale ⁊ mortale. Et ob hoc ens non potest esse genus. quia licet secundum vnum nomen predicetur de pluribus non tamen secundum vnam rationem. ratio enim entis secundum q̃ dicitur de substantia est ens per se. ſm autem q̃ dicitur de alijs nouez predicamentis est ens in alio. ⁊ sic pdicatur ſm diuersas rationes. ⁊ ideo non predicatur vniuoce sed potius equiuoce

aut multipliciter. predicari autem equi
noce est predicari vno nomine ⁊ ratio
nibus diuersis ꝓm illud nomen sum/
ptis. vt canis vno nomine predicatur
de cane latrabili. sydere celesti. ⁊ pisce
marino. non autem secundꝫ illud no
men ratio est eadem omnibus sed alia
⁊ alia. Denominatiua dicuntur quecũ
qꝫ ab aliquo solo casu sunt differentia
⁊ ꝓm illud nomen habent appellatio/
nem. vt a grammatica grammaticus. a
fortitudine fortis. Vnde grammatica
⁊ fortis predicantur denominatiue. ⁊
ergo accꝫ denoiatiue dicit predicari
¶ Circa hunc textum sciendum est ꝑ ꝙ quia ac
cidens imperfectiorem modum ꝑdicandi omnib⁹
alijs predicabilibus habet eo ꝙ predicatur in q̃le
accidentale per accꝫ. ideo vltimo loco determia
tur de accꝫte. Et diffinitur sic ꝑma diffinitõe. acci
dens est quod adest vel abest subiecto preter sub
iecti corruptõem. Que diffinitio sic debet exponi
Accꝫ est forma apta nata adesse ⁊ apta nata ab
esse subiecto absq̃ hoc ꝙ subiectum desinat esse
ens. Ex qua diffinitione sequitur ꝙ ad hoc ꝙ ali
quid sit accꝫ alicuius non requiritur ꝙ possit se
pari ab eo manente ꝓm esse exꝫtie: ⁊ ideo ꝫ calidi
tas nõ possit nãliter ab igne separari nec album a
niue. ⁊ sic de multis alijs. tamen sũt accꝫtia q̃ sũt
apta nata abesse preter hoc ꝙ subiectum desinat
esse ens. ¶ Z⁹ sic diffinitur. accidens est qõ nec est
genus nec spẽs nec dꝫntia nec ꝓprium. inest autẽ
rei. Et debet ibi intelligi vniuersale loco generis
Totum residuum ponitur ad differentiam alioꝝ
ꝑdicabilium. Et dicitur inest autem rei. i. accidẽs
inberet subiecto quod est ens in actu completo ⁊
perfecto. Datur autem ista diffinitio per negatio
nem aliorum predicabilium eo ꝙ inter omnia est
imperfectius. Diffinitur autꝫ accidens tertia dif
finitione sic. accꝫ est quod contingit eidem inesse
⁊ non inesse. Ratio est quia accidens inest subiec
to per causam contingentem: ideo quãdoqꝫ inest
⁊ quandoqꝫ non inest. Et licet pes fortis possit icẽ
⁊ non inesse forti. ꝫ tñ nõ est sicut accidens suo sub
iecto sed sicut pars integralis suo toto. Ideo diffi
nitio sic debet intelligi. Accidens est quod conti
git eidem inesse. i. inherere ꝓm quintum modum
essendi et non inesse. i. non inherere. Non diffi/
nitur autem accidens in ratione predicabilis per
aliquam predicatarum diffinitionuꝫ. sed sic potest
diffiniri. accidens est quod predicatur de plurib⁹
dꝫntibus numero in q̃le accꝫtale per accidens.

Secundo sciendum est ꝙ accidẽs diuidit
in accidens sepabile ⁊ in isepa
bile. Quare autem dicitur accidens sepabile ⁊ in
sepabile dictum est ꝑ⁹. Et iterum diuiditur acci
dens in commune ⁊ propriũ. vnde aliquod accꝫ
potest dici commune tripliciter. vno modo ꝙ cau
salitatem quia. s. natum est causari a multis cau
sis. ⁊ per oppositum accꝫ dicitur ꝓ⁹ quod ñ
est natum causari nisi ab vna causa. alio modo dꝫ
aliquod accidens commune per predicationem
quod. s. de pluribus predicatur. Et per oppositꝫ
illud accidens dicitur ꝓ⁹ quod de vno solo ꝑ
dicatur. ⁊ sic accꝫtia vniuersalia sunt communia
⁊ ꝑticularia sunt ꝓꝓ⁹. alio modo dicitur accꝫ
commune. quia potest indifferenter inesse cuilibꝫ
ꝑti subiecti. ⁊ ꝙ oppositum illud dicitur ꝓ⁹ꝫ qõ
solum sibi determinat vnam partem in subiecto
sicut simitas nasum ⁊ cecitas oculum.

Tertio sciendum est ꝙ ꝛsequenter auctor
determinat de quinq̃ vniuersalib⁹
comparatiue postq̃ de ipsis determinauit ꝓm se
Et ponit conuenientias ⁊ differentias eorum. ⁊ ꝑ
conuenientiam generalem inter omnia predica
bilia dicens ꝙ commune est omnibus quinq̃ pre
dicabilibus de pluribus predicari. Ratio est. qꝛ dꝫ
pluribus predicari est de diffinitõe predicabilis.
ideo debet conuenire cuilibet contento sub diffi/
nito. Deinde ponit dꝫias ⁊ primo ostendit qõ ge
nus differt ab alijs. Differt autem genus ab alijs.
quia predicatur de pluribus q̃ꝫ alia. de quibuscũ
q̃ꝫ enim ꝑdicatur spẽs dꝫia ꝓ⁹ aut accꝫ de il
lis predicatur genus. Dꝫia autꝫ differt a genere
qꝛ predicatur in quale. genus vero i quid. Et dif
fert a specie ⁊ ꝓ⁹ quia dꝫia predicatur de pluri
bus dꝫntibus specie. species autem ⁊ ꝓ⁹ de
pluribus indiuiduis. Differt etiam ab accꝫte. qa
accꝫ suscipit magis ⁊ minus ⁊ non dꝫia. Differt
autẽ species a genere eo ꝙ genus ꝛtinet spẽs ⁊
non e contra. ⁊ hoc debet intelligi potestate ⁊ non
actu. Differt autem species a dꝫia quia de plurib⁹
differentijs potest fieri vna tertia species sicut ex
rõnali ⁊ mortali fit homo. sed ex duabus specie/
b⁹ñ potest fieri vna tertia species. quia ex duob⁹
existentibus in actu non potest fieri vnum tertiũ.
Sed species differt a ꝓprio: qa species est prior
ꝓ⁹. secundo quia quoꝝ diffinitiones sunt diffe

rentes ipa sunt dnia. sz distictiones spei z ppriij sūt differētes. ergo spēs z ppriū differūt adinuicem: Differt etiā ab accidente. qz accns pdicat in quale z propriū igd. Propriū vo ab accnte differt primo qz ppriū pdicat ō vna sola spē. accns vero pdicat ō pluriū spēbus. Secō qz ppriū pmo ouenit spei z p speciē idiuiduis. accns vero ecouerso. Deinde ponit dniam iter accns z alia pdicabilia dicens q accns differt ab alijs eo q suscepit magis z min⁹. sz alia non qz equalr insunt bis qbus insūt. Secō qz accns pdicatur equoce vel denoiatiue alia vo pdicantur vniuoce. Unū pdicari vniuoce ē pdicari vno nomine z vna rōe. Sed pdicari equoce est pdicari vno nomine z diuersis rōnibus. Sz pdicari denominatiue est predicari nomine z non rōe. z ō istis magis videbitur i predicamentis

Sed contra pdicta arguitur. Primo sic. obustio est accns z tn nō pt adesse domui pter corruptōez ei⁹. ergo pma diffō accntis non est bona. ¶ Secō arguitur sic. qō est semp i subo subsistēs nō pōt non iesse subo. sz accidens sp est in subo subsistēs. ergo nō ptingit eidez iesse z non iesse. ¶ Tertio arguit sic. idē accns est separabile z iseparabile sicut pz ō nigredine i corvo z ō nigredie i sorte. igr membra disionis coicidunt. ¶ Quarto arguitur sic. asin⁹ z equa sūt due spēs ex qbus fit tertia. s. mulus. ergo ex duab⁹ spēbus potest fieri vna tertia species.

Ad rationes Ad pmam dr negādo minorem pōt eni obustio ad esse domui siue apta nata ē adesse pter b q dom⁹ desinat eē ens. ¶ Ad 2az dr q accns sp est i subo qdiu ē. sz nō est sp i subo. i. pro oi tpe. ¶ Ad tertiā dr q non ē iconueniens membra alicuius disionis coicidere respectu diuersoz. ¶ Ad quartā dr q ex equa z asino pticularib⁹ bn fit mulus actōe nāli z hoc i genere cāe efficiētz. sz ex equa z asino vti. s. ex nā eq z asini nō fit mulus: sz ex duabus dnijs tāq ex duabus naturz fit vna spēs z hoc opōe metaphisica. Et hec de vtibus dcā sufficiant:

¶ Incipit tractat⁹ terti⁹ de pdicamētis

AD cognoscēdū predicamēta quedā sunt necessario pmittēda sine quoz cognitione nequaq pōt haberi cognitio pdicamentoz. Eoruz ergo que dicuntur. quedam sunt vniuoca. quedā equiuoca. z quedam denominatiua.

¶ Postq auctor supius determinauit de quibus vtibus i tractatu ō predicabilibus: consequenter i hoc tractatu auctor ōtmiat ō ōcem generibus siue decē pdicamētis fm q pdicamētū noiat ordinem generū z spēcrum. Et rō ordis ē. qz ordiare nescit q rōnes ordinabiliū ignorat. iō ouenienter auctor pus determiauit z posuit rōnes vtium q determinauit ō ordie ipōr. ¶ Pro cui⁹ ōclaratōe.

Primo Sciendum est q put dr pmo posterioruz. oīs scia vna est vnius generis subi de quo iqrit passiones p ppam rōnem illi⁹ subi. De quo qdē subo debet pcognosci qd ē z qz ē. Cū ergo hec scia sit vna oz q ei⁹ sit aliqō subz vnū pmū a q ista scia bēat vnitatē spēz dignitatē z ordinē. hoc aūt non ē ens dicibile icōplexū ordinabile i genere fm sub z sup p put stat sub voce talem ordinē significāte. vt dic Albert⁹. Tum pmo qz illud subn est nugatoriū qz dicibile icludit ens. ergo dicē ens dicibile icōplexū est nugatio. tenet ntia qa diffōnibus positis loco noium idez bis diceretur fm doctrinam phi pmo peryarmenias z secundo thopicoz. Aliunde ēt patet ntia qz icōz aristotelem sexto topicoz dicto vti si suuz iferius vel minus cōmune addatur ibi est nugatio. Tum ēt qa vel ens supponit ibi p ente reali vel ente rōnis. Nō pmū. qa ō ente reali p se nō itendit logic⁹ cum logica sit ō secundis itentionibus adiunctis pnis. Nec fm. quia hoc satis significat p dicibile cum dicibile siue vte quod idem est sit ens rōnis. Tum ēt qa ens rōis nō videtur ordinabile i genere qa fm ipm nihil reponitur i genere nisi ens reale. Tum etiam qa dicibile vr poni in pdicamento relatōis ergo ñ est subn. Itez iconuenienter additur ista pticta sub voce qz hoc accidit ei. modo cōsiderare subn suum sub accnte est cōsiderare ipm modo quo non potest diffiniri z per consequens ē considerare ipm modo quo non potest esse subn. ntia tenet. qa subn ō quo ē scia ōbet per se esse diffinibile vel saltem habere per se conceptum qd ditatiuum de quo ōmonstretur aliqua passio per rōnem tal subi vt patet ex pmo posteriozum. Tuz etiaz quia illud quod est hoc modo subn est pars eius q est subiectū i qto tractatu scilz silogisini. sz notitia silogismi potest haberi sine voce. alias seqrer q habēs demōstratiōez mentalē sine voce nō bret demōstrationē quod est icōueniēs vnde nulla ps logice est de voce tamq de subiecto.

Secundo sciendum est q subiectū huius tractatus ē pdicamentū siue genus generalissimū. Cuius ratio est quia ei con

ueniunt tres conditiones subi pmi alicui scie. ꝗrũ
prima ē ꝙ de ipo presupponitur qd est cũ hoc nõ
dũdatur. ⁊ etiaz qz est. Scda est ꝙ p quod quid est
ipsius demonstrenī passiones de ipo. Tertia est ꝙ
notitia eiꝰ pncipaliter itēdaī i hac scia ⁊ notitia alioꝝ
ꝗratur ꝓpter ipm sic ꝙ alia attribuanī ad ipz. Sz
iste tres ditiones oueniũt gnī generalissimo p re
spectũ huius scie. Unde Aristoteles i libro pdica
mentoꝝ deteriat de decē generalissimis psuppo
sita rōne generis gnalissimi tāq̃ de ptibus pncipa
libus ipsius subi pmi. ⁊ cuiuslibz gnis gnalissimi i/
grit passiones ⁊ ppetates. ergo manifeste pz ex p
cessu eius ꝙ genus gnalissimuz ē subm̃ i libro pdi
camētoꝝ ⁊ p ois i isto tertio tractatu g corespon
det libro pdicamentoꝝ aristotelis. Unde ab Aristo
tele ponuntur decē pdicamenta que sunt pncipia
formalia. i. sunt qditates quedam. Et quelz baruz
qditatum est fūdamentũ vnius respectus cũ cuilz
repugnat opari ad aliq̃ aliã naturã cui possit attri
bui itentio generis. Et sic dicīr generalissima de no
minatiue. ⁊ gnalissimũ dicīr de istis decē respectiꝰ
qditatis. ⁊ pdicatur vt spēs de idiuiduo. sed deno/
minatiue predicatur de fundamētis itentionũ. Et
sic genus gnalissimũ qd est supius ad ista gnalissi
ma est subm̃ huius tractatꝰ. Et ptes eiꝰ pncipales
sunt ipa decem gnalissima. ⁊ qz isti respectꝰ sūt oc
culti iõ notificanī p sua fūdamenta ⁊ termios.

Tertio Sciendũ ē ꝙ circa hãc ptem icidit difficultas. Utruz. s. scia huiꝰ tracta
tus sit de vocibus aut rebus vel scdis itentōibus.
¶ Ad quã difficultatē rndent aliq ꝙ est de rebus
nõ absolute osideratis. sz iquãtũ ocipiunī sub qui
busdã scdis itētōibus vel iquantũ ipsis attribuun
tur quedã secũde itentões. ¶ Sed hoc ē falsũ qd
ꝓbatur qz predicamēta sic osiderata sūt entia per
accns cũ sint aggregata ex ente reali ⁊ ente rōnis.
sed de ente per accns nõ est scia fm Aristo. sexto
methaphisice. g̃ sequitur ꝙ scia libri predicamētoꝝ
nõ est de rebꝰ sic oceptis. ¶ Alij vo dicũt ꝙ scia li
bri predicamētoꝝ est de vocibꝰ. Et ꝓbant p Boe
tium q dicē ꝙ liber iste ē de decē vocibꝰ decē rerũ
pma pncipia significātibꝰ. ¶ Sed hoc ꝓbatur.
Prio p Auicēnam i pncipio logice sue dicentē ꝙ
ad osideratōem vocũ nos iducit necessitas qz logi
cus nõ hz osiderare noia aut ẋba vocalia nisi iquã
tum valēt ad loquēdũ ⁊ exp̃mendũ. qz si eēt pole
dicere vel exp̃mere solo itellectu aut cognoscere
quēadmodũ i angelis non idigeremus vocibus. ⁊
iõ si aliquo mõ logicus osideret de vocibꝰ hoc ē qz
sine ipsis nõ pōt docere aut doceri. ¶ 2ꝰ dicīr ꝙ ne/
q̃ logica neq̃ aliq̃ pars logice est pncipaliter de ter
minis vt dicũt logici moderni. qz aut eēt de terminis
mentalibꝰ vocalibꝰ aut scriptis. Non vocalibꝰ qz
tũc surdus nõ posset hre logicã qd ē falsũ. Neq̃ de
scriptis qz cecus a natiuitate nullã hret sciam. Ne
q̃ de mētalibus qz dormiēs nõ hret logicam quo
rum vtrũq̃ est ftm. g̃ sequitur dcm verũ. ¶ Ter
tio dicīr ꝙ tota logica ⁊ qlibz pars logice ē de scdis
itentionibꝰ ocretiue designatis. hoc pz auctoritate
⁊ ratione. Primo auctoritate Auicēne dicētis
ꝙ logica est de scdis itentōibus adiunctis pmis.
Rōne sic qz logica non est de rebus prime itentio
nis quia tunc eēt scia realis. neq̃ de rebꝰ oceptis
sub aliq̃ itētione qz de ipsis vt sic nõ est. scia cũ res
pme itētōis ocepte sub aliqua scda itentiōe nõ sint
diffinibiles neq̃ habeāt vnũ oceptuz qditatiuum
neq̃ vnam p se entitatē sed sūt entia p accns. ergo
de ipsis vt sic non ē scia. ⁊ sic sequiī tertium ꝙ de
scdis itentionibꝰ est tota logica ⁊ quelz ps logice.
¶ Unde tria sūt anteꝓdicamēta in gnali. s. diffi
nitio. diuisio. ⁊ regula. Et septē i spē. s. tres diffi/
nitiones. due diuisiones. ⁊ due regule. ¶ Unde an
teꝓdicamētũ est documentũ traditũ ab Aristo.
valens imediate a ꝓxi ad notitiam ipoꝝ predica
mentoꝝ habēdã. Cum enim genera pdicentur de
suis iferioribus ⁊ accntia de noiatiue de subo ipsa
non sūt gna respcũ sui subi. Et equiuoca nõ sunt
ordinãda i aliquo gne vno eo ꝙ nõ hrīt aliqd̃ vnuz
p se significatũ: iõ oportuit prescirī q̃ sunt equoca
quoꝝ diffõ pmo ponīr qz ipa sūt reijciēda p a coor
dinatiõe pdicamētali. Deide ponīr diffõ vniuocoꝝ
qz reductio eoꝝ q̃ sūt vniꝰ gnis ad vnũ pm̃ pncipiũ
illiꝰ gnis qd de oibꝰ alijs predicaī ig d ⁊ vniuoce ē
pnci paliter i ß libro itēta. Et qz accntia nõ pnt pfecte
notificari nisi p sua subiecta qz ēt ī diffōnibus eoꝝ
ponūī subiecta vt dicīr 7ꝰ methaphysice. de quibus
predicanī denoiatiue. iõ neciũ fuit premittē diffõ/
nem vniuocoꝝ diffōni denoiatiuoꝝ.

Sed contra predcã arguit. Prio sic. pnci
pioꝝ nõ ē scia sz itellectꝰ p po
sterioꝝ. sz decē gna sūt decē pma pncipia vt dicit
porphiriꝰ caꝰ de spē. g̃ de ipsis nõ ē scia sz itellectꝰ.
¶ 2ꝰ arguit sic. subũ cuiuslz scie dicīr ē diffinibile
sz gnalissimũ nõ ē diffinibile. qz soliꝰ spēi ē diffõ. sed
genꝰ gnalissimũ cũ sit genꝰ nõ pōt ē spēs. g̃ nõ pōt
diffiniri nec p ois ē subm̃ hꝰ tractatꝰ. ¶ 3ꝰ arguit
sic. pdicabilia sufficiēt ducũt nos i notitiã pntoꝝ.
g̃ nõ oportuit p̃mittē aliq̃ pdicabilia. ona tz. qz frustra po
nunī plꝝ vbi pauca sufficiũt. ¶ 4ꝰ arguit. sic. fm
Boe. vt pꝰ dicz ē iste tctatꝰ ē d decē voibꝰ decē rer

p4 pn4 significatib9. g segi q nõ ē de scdis itētoib9.

Ad rationes Ad pmam distinguitur maior vl pncipioꝝ cõplexoꝝ demonstrationis ⁊ sic conceditur q de ipis nõ est scientia sed intellectus. vel principiorum incõplexorum cuiusmodi sunt pdicamenta fundamentaliter accepta ⁊ p denominatis ⁊ sic negatur. sz illa scientia est methaphisicalis. tamen de pdicamentis ⁊ generibus formalr acceptis est scientia logicalis. sed hec nõ sũt principia imo sunt quedam intentiones secunde causate p actum intellectus. ⁊ illo modo sũt diffinibilia. ⁊ sũt species ⁊ bnt passiones de ipis demostrabiles. Unde de cõclusione ē scia tãq̃ de illo qd scit ⁊ notitia subi p virtualiter cõtinet notiã cõclusionũ dmõstrataꝝ in aliq̃ scia

¶ Ad secũdã dr q nõ dz semp subz cuiuslz scientie cē diffinibile. qz d ente transcēdenter accepto est scia vt dr q̃rto methaphisice. ⁊ tñ ens nõ hz diffinitionē cũ nõ sit spēs. sz sufficit q habeat conceptum qditatiuũ ⁊ aliquã pprietatem dmõstrabilē de ipo. Et si habeat plures passiones ordinatas tē pma passio dz poni loco medij ⁊ p illam dbēt alie dmõstrari de ipo. sz pma passio erit p se nota d illo subo. In ppositio tñ minor ē falsa qz genus gnalissimuũ acceptũ formalr ⁊ p p se significato ē spēs ⁊ p nãs eius ē diffinitio qditatiua vt visũ ē in prioribus.

¶ Ad tertiã negat aãs. sed bene verũ ē q valent ad notitiã pdicamētoꝝ mediate sz nõ immediate cuiusmodi sũt antepdicamēta.

¶ Ad q̃rtaz dr q aucto ritas Boetij sic itelligit q iste liber ē d d cē vocib9. i. d decē reb9 significatis p illas voces Ul dr q est de decem vocib9 minus pncipalr. ⁊ d decem reb9 significatis magis principalr. siue de relationib9 fũdatis sup illa decem pricipia.

Equoca dñr quoꝝ solũ nomē ē cõc. ⁊ rõ subc hz illud nomē ē diuersa. vt aial significat aial viuũ ⁊ aial pictũ. ⁊ nomē i eis solũ ē cõc. ⁊ hz illud nomē rõ subc ē diuersa. dicim9 cui de leone picto i paricte. eeee terribile aial. ⁊ de leone viuo idē dicim9 equocc. ⁊ de statuis regũ dicimus. isti sũt tales reges. ⁊ de his q ad hnc regnãt dicim9. isti sunt tales reges sumēdo nomē regis equocc. Univoca dñr quoꝝ nomē ē cõc ⁊ rõ subc hz illud nomē est cadez. vt hoc nomē aial ē cõc boi boui et leoni. et sitr rõ subc hz illud nomē ē cadez. vt hõ ē aial. bos ē aial. et hõ ē suba aiata sēsibilis. et bos ē sba aiata sēsibil. et sic nomē ē cõc eis et rõ hz illud nomē ē cadē. nihil enim aliud ē hõ hz q ē aial q̃z suba aiata sēsibil et sitr bos.

¶ Circa hē textũ notãdũ ē p q B auctor nr diffinit equoca sic. Equoca dñr qꝝ solũ nomē cõc ⁊ hz illo nomē rõ sbe ē diuersa. Pro declaratõe suppon it q B diffiniũt equoca equocata qz si ñ diffiniuit set potuit hz eē dum an fuisset aliq̃ talia. z9 suppon it q equoca equocata formalr accepta st relatia eqpantie ⁊ talia sp dñt diffiniri i ptali nũero. iõ auctor nr ⁊ Ari. diffiniũt i ptali nũero sic ⁊ ceta relat eqpantie vt st sitia dissitia ōria ⁊ sic d alijs q̃ diffiniunt i ptali nu. 5. metbaphice. Et i equocis iportat triplex respect9. qz ipa equocata pnt ppari adinuicē ⁊ sic iportat respect9 eqparãtie. vt syd9 celeste ñ solũ ē equocũ ad canē hz ad piscē marinũ ⁊ canē latrbile. Et dñr relat eqpãtie. qz extrema sũt eiusdē rõis. s. equocata. pnt ēt ppari ad nomē i quo equocãt. ⁊ sic iportãt respectũ suppõnis. Et z9 iportat respcũs suppõis p q̃to nomē cõc supponitur ip sis. vñ p nomē nõ dz intelligi vox. qz hoc ē iptinēs ad rõez equocoꝝ. sed p ipm itelligitur aliqs respect9 suppõnis. Uñ equoca pnt capi duplr. vno. formalr ⁊ p p se significatis. ⁊ tũc significãt respcũs rõnis fũdatos sup diuersis pceptib9 ppatis ad seiuicē. ⁊ ad aliqd nomē ipis cõc. ⁊ hoc modo hic diffiniũtur. ⁊ applicatur i fundamētis illud qd significatur i secũdis itētiõib9. Alio mõ pnt capi fũdamtalr ⁊ tũc ipi pceptus equiuocati i aliquo noie dicũtur eē q̃dã equiuoca. ⁊ hoc mõ non pnt diffiniri qz nõ bnt vnũ pceptũ pm illud nomē in quo equocãtur. Jõ sic itelligitur diffinitio. Equoca equocata dñr. i. sũt conceptus obiectiue relatiui ad seiuicē ⁊ ad vnũ nomē siue pceptũ: ⁊ pm illud nomē rõ substãtie ē diuersa. i. cõceptus qditatiui sũt diuersi. Et notãter dr pm illud nomen. qz aliqua sũt equoca in vno conceptu que tñ sũt vniuoca in alio. Exm. tria significata hui9 nois canis equocãtur in cane. ⁊ tñ vniuocãtur i corpore. ⁊ ibi nõ capitur rõ p d diffinitione quiditatiua sed p conceptũ qditatiuo. Ex quo patet q: equiuoca formaliter accepta sc vniuoca. alias ñ posset diffiniri cũ soli9 vniuoci sit diffi. z9 pz q B diffi9 ē qdita qz da p gen9 ⁊ drīã. ⁊ pōit habitudo ad corm ad cicũloqndũ ei dñrīã

Secundo sciendum est q determinato d equiuocis tãq̃ de primo reijciendis a coordinationibus predicamentalibus. cõ

seqnter videdū est de vniuocis eo q̃ vniuoca per se sūt coordināda ī genere. qz gna p̃dicātur vniuoce ō spēbus z spēs de indiuiduis. Suscipiūt.n. idiuidua rōem spēcrum z spēs rōnez genez. vt dicit phs z.° topicoz. q̃ genera p̃dicantur vniuoce ō suis spēbus. Et diffinitio coz. s. vniuocoz talis est. Uniuoca dr̄ quoz nomē est cōe. z fm illud nom̄ rō substātie est eadē. Ubi ē aduertendū q̃ duplicia sūt vniuoca. qz quedam sūt vniuoca vniuocantia. alia sunt vniuoca vniuocata. vnde vniuocum vniuocās est aliqs ɔcept⁹ obiectiu⁹ cōis eadē rōe dicibilis de plurib⁹ suppositis ɔtentis sub illo ɔceptu cōi. sicut ens est vniuocū vniuocās qz vno noie z vno ɔceptu formali z gditatiuo dr̄ de decē gnibus. Sed vniuoca vniuocata sūt plres ɔcept⁹ spāles significati per vnū ɔceptū generalem in q̃ illi ɔceptus spāles vniūtur. sicut ɔcept⁹ bois z bouis vniūtur in vno ɔceptu gnali aialis. qui ɔceptus ē ali⁹ a cōceptib⁹ alioz vniuocoz. tm̄ est cōis eis z gditatiue iclusus in eis. Et sīr substātia z accidēs vniuocāt iente. qz ɔcept⁹ entis est ali⁹ a ɔceptibus substātie z accētis. tm̄ icluditur ī ipsis: z ē dictus ō ipsis in gd. Ut cū q̃rit quid ē substātia. cōueniēter rndet ens. z sīr diceretur de accēte. Ex quo segt q̃ nō accipit nomē p voce. qz logic⁹ ñ intēdit p se ō voce. sed accipit p ɔceptu. Uñ vniuoca sūt relatiua eqparātie. qz referūtur adiuicē relatōe eqparātie q̃ respicē extrema q̃ sūt eiusdē rōis. Et talia debēt diffiniri ī plali nūero. iō ꝛueniēter auctor nr̄ z phs diffiniuerūt vniuoca plalr̄ z nō singulariter: Sed qñ ɔpātur vniuoca ad ipm nomē cōe siue cōceptū. quod. s. nomē dr̄ vniuocū actiuū. tūc ibi est respcūs suppōis ad illū ɔceptū vniuocū actiuum tāq̃ ad correlatiuū p̃ḃum. z est relatiuū superpōis qñ ɔpat vniuocū vniuocās ad ipa vniuocata passiue ɔtenta sub tali noīe. z omnes isti respcūs exp̃mūtur ī p̃dcā diffinitōe. q̃ ipa ē cōueniēter data.

Tertio sciendū ē q̃ logic⁹ ñ intēdit per se ō rebus sed solum de secūdis itētiōibus q̃ applicātur p̃nis z denoiant eas. sic ē ī ppositio. qz vniuoca z equoca ñ accipiūtur p rebus sz p ɔceptib⁹ siue itentō. bus secūdis que sūt formaliter respectus. lz illi respcūs debēt declarari p fūda mēta eo q̃ sūt pue entitatis. z p oñs cognoscibilitatis. Et iō phi illud qd̄ significauerūt in secūdis itentōib⁹ declarauerūt in fūdamētis. Ut bō z bos cōi noīe aialia nūcupātur. z fm illud nomen rō substātie est eadez. quod ps. qz si vtriq̃ assignet rō eo q̃ sūt aialia rōalia eādē habēt rōem. Uñ diffinitio vniuocoz p̃dicatur gditatiue de ipo diffinito. qz diffinitū est z.ª intentio vel sūt secūde itētiones. Et omnia posita in diffinitōe sūt itētionalia. Sed qñ dr̄ aial est vniuocū: z homo z bos sūt vniuoca sub aiali tūc ē p̃dicatio denoiatia. z sīr diffinitio vniuocoz p̃dicatur ō ipsis denoiatie. Et diffinitio talis ē cēntialis z gditatiua. quod ps. qz datur p gen⁹ ppriū z dr̄ia z. gen⁹. n. tāgitur p b̄ qd̄ dr̄ dr̄. p quod denotat q̃ sunt ɔceptus spāles dicibiles vel significabiles sub aliquo cōi ɔceptu. Et ponitur ibi quoz nomē ē cōe. ad exp̃nēdū correlatiuū ad quod referūt isti respcūs. qz vniuoca nō solū referūt ad seiuicē sz ēt referūt ad ɔceptū cōmunē. Et ꝓpa dr̄ia coz exp̃imit p hoc qd̄ dr̄. z fm illud nom̄ rō substātie ē eadē. Et accipit rō substātie p diffinitōe vel ɔceptu gditatiuo z formali qz ñ sp vniuoca bnt diffinitōem gditatiuā vt gnalissima respcū suoz iferiorū nō bnt diffinitōez gditatiuam cū ipa sit soli⁹ spēi. Sed bene habent cōceptum quiditatiuum.

Sed contra p̃dcā arguit p̃ sic. equoca ñ pnt diffiniri. vt dr̄ 4.° topicorū. q̃ male dr̄ q̃ diffinitio illa ē gditatiua. ¶ z.° arguit sic. vnū ē aīā multa. sed vniuoca ɔpāt ad equoca sicut vnū ad multa. q̃ diffinitio vniuocoz debz poni aīā diffinitionē equocoz. ¶ 3.° arguit sic. vniuoca sūt noia. sz nois ñ est nomē cōe. qz si nois ēt nomē cōe ēt pcessus i ifinitū i noib⁹. q̃ male dr̄ q̃ rū nomē ē cōe. ¶ 4.° arguit sic. vniuoca vniuocata sērcs. sz logic⁹ ñ bz ɔsiderare de reb⁹. q̃ b̄ nō diffiniūtur vniuoca vniuocata. ¶ 5.° arguitur sic. diuersoz diuerse sūt rōes. sz vniuoca sūt diuersa. q̃ male dicitur q̃ ratio substantie est eadem.

Ad rationes Ad p̃mam dr̄ distinguēdo aliis. qz equoca capiūt dupl̄r. vno.° p p se significatis. z sic sūt respcūs siue itentōes secūde. z iportāt respcūs eqpātie p̃ z p se z respcūz suppōis ad nom̄ cōe cui supponūtur. z sic negat q̃ ñ pnt diffiniri. qz illo mō equoca sīt vniuoca. qz fz vnū nomē z eādē rōez p̃dicātur de oībus equocis. z.°° capiūtur p denoiatis siue p illis quibus applicantur ille itētiones. tūc ɔceditur q̃ nō sūt diffinibilia nec de ipsis bic loqtur. ¶ Ad secūdā distinguitur maior. vel si vnū z multa ɔpātur iter se ī rōe vnius z multitudis z sic ɔceditur. vel si ɔpentur sub aliqua alia rōe sicut ē ī ppositio. qz equiuoca p̃ponūtur vniuocis eo q̃ sūt p reijciendā a coordinatōe p̃dicamētali sīc çq̃ anie sūt prius extirpāde q̃ bōa scia sint ifenda. ¶ Ad ētiā dr̄ q̃ vniuoca sūt ɔceptus z illoz ɔceptuū sūt alia sig. qz sicut ɔcept⁹ sūt signa rez. ita z voces sūt signa

ceptuum. p pyarmenias. ⁊ illoꝝ ceptuum pōt
ee vn⁹ cept⁹ gnalis vt pus dictū ē. ¶ Ad q̄rtam
distinguit maior: vt si capiā tur formaliter ⁊ sic negat
vt fūdamētaliter ⁊ sic ceditur. ⁊ negat ōnia. qz h̄ so
lū diffiniūtur vniuoca formaliter accepta ⁊ nō funda
mētaliter. ¶ Ad qntā dr distinguēdo maiorē vel q̄
diuersoꝝ sint diuerse rōes totales ⁊ sic cedit. vt
ptiales ⁊ sic negatur. hō. n. ⁊ bos sūt res diuerse. ⁊
tm̄ oueniūt i aīali. Et ēt nō capit ibi rō. p diffinitōe
pcise sz. p ceptu quiditatiuo siue rōe formali.

Denoiatia dnr q̄cūqz ab aliquo solo ca
su sē dria ⁊ ꝓz illud nom̄ hnt appellati
onē. vt a grāmatica grāmatic⁹. ⁊ a for
titudie fortis dnt solo casu. i. sola cadē
tia q̄ ē a pte rei. ⁊ ꝓz illud nomē hnt ap
pellatōez. nomē. n. denoiatiuū dz cōi
care cū noie vniuoco i pricipio ⁊ diffe
re i fine. vt a grāmatica grāmatic⁹. ab
albedine albus.

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄ q̄ determinato d ill
q̄ dnr vniuoca ⁊ equoca: nr ondit q̄ dnr denoiati
ua q̄. ppe sūt pdicata accntalia dcā de subiectis q
b⁹ iherēt. Et iherere nō oueniit ppe nisi formis ac
cntalib⁹ q̄ ū faciūt p se vnū cū subiectis quib⁹ ihe
rēt ex eo q̄ aduenīūt subo iā exnti i actu. ⁊ iō ñ fa
ciūt nisi vnū p accns cū subiectis qb⁹ aduēiūt. Et
hec qdē determinatio denoiatiuoꝝ ē necessaria. qz
i ꝗ libro itendit de reductōe oium accntiū ad sub
de quo denoiatie pdicātur. igr opoꝝuit ad hd di
stictā cognitionē pscire q̄ sūt dnoiatia pdicata. Et
diffiniūtur sic i textu. Denoiatia dnr q̄cūqz ab ali
quo solo casu dria sūt. ⁊ fm illud nomē hnt appel
lationē. vt a grāmatica grāmatic⁹. p c⁹ declarati
one supponit p q̄ denoiatiua pnt capi duplr. vno
mō. p q̄ se significato. ⁊ tūc significat respcū rōis
cātū p actū intellect⁹ opātis aliq̄ q̄ dnt solo casu. i.
finali ēmiatōe dictōis. ⁊ oueniūt i pncipio. ⁊ ipa in
illo noie hnt appellatōez. i. pulsionē ad alienā nāz.
qz vnū illoꝝ significat formā accntalē i abstracto
⁊ abstrahēdo a subo. reliquū significat illā eādem
nāz ocernēdo suū subm̄. mō subiectum est aliene
nature a forma accidentali. exēpla text⁹ sē grāma
tica ⁊ grāmatic⁹. Alio⁹ pnt capi fūdamētaliter. ⁊ tē
ipa ocreta dnr denoiatiua. z⁹ supponit q̄ triplex
ē pdicatio denoiatiua. s. voce tm̄. significatōe tm̄.
⁊ voce ⁊ significatōe sīl. et rō ē qz vt pdicatū deno
miatiuū ē pa cēntialis totius opositi de quo pdi
catur ita q̄ nō opatur tale denoiatiuū ad subm̄ p
cisē in rōe susceptiui. sed opat ad ipz sīē ad totū cō
positū c⁹ ē eēntialiter pa. ⁊ talis pdicatio fm vitatē ē
qditatiua vniuoca ⁊ eēntial. vt dicēdo hō ē aīal. ⁊
tē diceretur q̄ i predicatis eēntialib⁹ repit pdica
tio dnoiatiua gnaliter dcā ⁊ nō ppe dcā. Denoiatia
ꝗo significatōe dnr q̄ fm reivitatē iportāt formas
accntales realiter subiectis iherētes. ⁊ ꝓz vitatē de
noiantes ꝓz aliq̄z formā abstractiue designabilez
vt significabilē. ⁊ tm̄ ꝓz vocalē deriuatōez hd dno
miatia vt ocreta ñ driuātur ab abstractis vt sit cō
ueniētia ipn⁹ dictōis. ⁊ solū dria i finali vocis ca
dētia vt studiosū qd ē denoiatiuū a virtute. ⁊ tm̄ cū
illa pncipali ñ oueniit i pncipio dictōis ⁊ differt i fi
ne. Cōueniēter igr dr q̄ ē denoiatiuū significatōe
qz oia q̄ regrūtur ad vā denoiatōez q̄ se tenēt ex p
te rei hntur ibi: sz illud qd regritur ex parte vocis
ibi defic. Sz ad denoiatia voce ⁊ significatiōe sīl
tres oditōes regrūt. p⁴ ē q̄ talia iportēt forma sac
cntales ocernēdo subiecta sic q̄ eo mō significen
tur q̄ eis ñ repugnat pdicari d subo. ¶ z⁴ oditio
ē q̄ talia dnoiatia habeāt abstracta a qb⁹ driuētur
sic q̄ ouēiēt cū ipis pncipalib⁹ i pn⁹ dictōis ⁊ dif
ferāt ab eis i fine. ⁊ p ons i mō significādi. ¶ 3⁴ cō
ditio ē q̄ ipa dnoiatia oueiāt cū pncipalib⁹ i signi
ficato. His suppositis dr q̄ h̄ diffiniūt denoiatia
formaliter accepta q̄ hnt fūdari sup ill denoiatis fū
dāmtaliter acceptis. qbus oueiūt pdcē tres oditōes

Scdo sciēdū ē q̄ duplex ē pdicatō dnoiatia
q̄dā ē q̄ sūt a pte eēntiali ⁊ illa ñ exclu
dit qditatiaz pdicatōez. ⁊ h⁹ gen⁹ pdicatur denoia
tie d spē. vt dicēdo. hō ē aīal. ⁊ dria sīl vt hō ē rō
nal. ⁊ d illa pdicatōe dnoiatia logr phs z⁹ topico
rū. vbi. d. q̄ i oib⁹ pdicatis excepto accnte ē oueētē
ea dnoiatōez q̄ ē ab iecē ad eē vt hn segi hōi iest ani
mal. q̄ ē aīal. ⁊ sic d alijs. ⁊ accntib⁹ ñ vz ona ab in
eē ad eē vt ñ segtur ethyopi iest albedo. q̄ ethyops
ē alb⁹. Alia ē pdicatio dnoiatiua sūpta a for⁴ accn
tali iherēte sbo. ⁊ tal dnoiatiua pdicatio excludit
pdicatōez qditatiuā. ⁊ d illa logtur phs li⁹ pallega
to cū diē q̄ a gne nulla pdicatio denoiatiua ē de
spē. qz ipoē ē q̄ illd qd iest vt gen⁹ isit vt accns. ⁊
d illa pdicatōe lz itelligat dis⁹ari. tm̄ ēt rgrit ad pdi
catōez dnoiatiaz q̄ abstra⁷ ⁊ ocrtū oueiāt ipn⁹ di
ctōis. ⁊ dr ant i fine cū alijs oditōib⁹. ⁊ 1⁴ ē ppjssi⁴ p
dica⁹ dnoiatia. iō rspiciēdo ad dcā albti dntis q̄ p
dica⁹ ppj d spē ñ ē dnoiatia eo q̄ i pdicatōe dno⁴
for⁴ dnoians dz eē extrisec⁹ applicata dnoiato. ⁊
h⁹. d. ari. inuē ex duob⁹. p i h⁹ q̄. d. dnoiatia. qz ꝓz p
scianū oēs ppōes trāsitie sē. ⁊ p ons notauit diuer
sitatē i casuali cui adūgūt. z⁹ i h⁹ q̄. d. appellatōez

qd expōit albt' ad aliēnā nāz pulsionē ita q nā d nominātis sit quasi extrisec' aduenies subo z nō emanans a pncipijs eēntialib' subiecti quō sub tm emanat a spe. Et hec gdē vale ē pnt capiēdo dnoia tiuā pdicatōez strictissime vt excludit pdicatōez p ūni z scdi mōi p se. Sz large capiēdo pdicatōez de noiatiuā p oi ea pdicatōe q nō ē gditatiua nec eēn tialtūc pprīū predicatur denominatiue.

Tertio Sciēdū ē q circa pdicta incidunt alique difficultates. Prima ē vtrū z nomē denoiatiuū denoiatōe fm rē z vocē sit signi ficet formā vel sonū vt aggregatū ex vtroq. ¶ Ad quā rndēt aliq q absolutū siue abstractū deriuat a ocreto sic dicūt grāmatici: z drnt abstractū z ocre tū i pncipali significatōe qz ocretū significat subm pncipalt z onotat formā. abstractū vero pncipalt significat formā. Et hui' opionis sūt moderni logi ci. z dicūt q Aristo. noluit dre q ocreta differāt ab abstractis i finali ēminatōe z nō i significato. sz vo luit dre q ex pte vocis nō drnt nisi i sola finali ēmi natōe. Alij vo dicūt q ocretū significat aggrega tū ex subo z forma. Hoc pbāt aucte cōmētatoris scdo topicoz dicētis q illud qd significat h nomē albū nō est vnū fz diffōnē qz significat albedinē z recipiētē ipaz. Scdo pbāt fz phm. scdo pyarmeni as: qz significare ē itellectū ostituere. sz nomē acci dētale ostituit itellectū sui subi. ergo ocretū signi ficat aggregatū ex subo z forma. ¶ Alt rndetur z meli' supponēdo p duas suppōes siue distictōes quaz pma ē. aliqd dr significare aliqd dupltr. vno mō pprie qz. s. ipositū ē ad significādū illud. Alio mō cōiter qz. s. dat itelligere illud ex nūti cuius nō sit ipositū ad significādū ipz. vel qz ocomitatur pn cipale significatū. ¶ z^a distictio, est. qlibet forma accntalt q ē i se qdā eēntia simplex pt dupltr oside rāi. vno. sb, ppa rōe z fz se z sic significat p nomen abstra^m. alio mō fz q iformat sbm z sic significat p nom ocretū. ex bis dr p q nom ocretū significat sbm cōit accipiēdo significāe. s. p significatōe con comitāte. z° dr q tale nomē ñ significat pprie z pn cipalt sbm iz solā qlitatē. pbat p aucte ari. dntis q onoiatia solo casu drnt g ñ drnt i pncipali signi ficato. z° aucte eiusdē in ca° d suba dntis: albū so lā qlitatē significat. z° aucte ometatoris p metba. dntis q ocrtū tm significat for^m. Ex bis ocis pnt facilt solui rōes adducte, p z^a opione. ¶ z^a diffi cultas. vtr oē qd ñ pdicatur vniuoce aut equoce p dicet onoiatie. ita q sint tm tres modi pdicādi. p e° solone ponūtur due distictōes. ¶ p^a ē. pdicari vniuoce accipitur dupltr. vno° gnalt, put distingui tur o hd q ē pdicari equoce. ita. s. q oē illd dicat p dicari vniuoce qd ñ predicat equoce. alio° accipit pp, put idē ē qd pdicari noie z rōne eēntialt ita q pdicatū sit d eēntia sbi. ¶ z^a di°. pdicari onoia tie accipit dupltr. v°° gnalt, put distinguit d pdicati one qditatiua z sic rōale risibile z studiosū pdicat onoiatie. a°°. pp, p pdicatōe illa i q pdicatū ē de noiatiuū ab aliq abstracto fz rē z vocē sit. z sic illa ñ pdicat denoiatie. ex bis dr p q si accipiat pdicat vniuoce equoce z denoiatie pp tē m'ta st q pdi cat. q tm nlto istoz modoz pdicatur. vt bō ē studi osus, bō ē aial. z° dr q accipiēdo pdicatōez vniuo cā z equocā gnalt sic tm st duo mōi pdicādi. s. vni uoce predicari z equoce. 3° dr q accipiendo pre dicatōez vniuocā z equiuocam prope z denomia tiuam cōiter sic oē qd pdicatur aut pdicatur vni uoce aut equiuoce aut denominatiue.

Sed contra pdcā arguitur. Prio sic. de noiatia ñ sūt aliqd vnuz. ergo ñ pnt diffiniri. ona pz. qz solū illa q bnt vnū p se ceptuz z vnā p se qditatē pnt diffiniri. ¶ Scdo arguit sic. albū z albedo sūt denoiatiua z tm ñ drr denoiatie cū albedo de nullo pdicet onoiatie ve z affirmatiue. g diffo mala. ¶ 3° arguit sic. abstra ctū oriuat a ocreto. g ocretū ñ bz appellatiōez ab abstracto. ¶ 4° arguit sic. oē accns pdicat onoia tiue d suo sbo. g oia talia onoiatia sūt, pp onoiati ua. ¶ 5° arguit sic. ois pdica° vl ē onoiatia vl eēn tialt z qditatia. sz onoiatia significatōe tm pdicant d aliq sed ñ eēntialt nec qditatie g onoiatie z p onī ipa sūt, pprie denoiatiua z sic diffo dz eis cōcire

Ad rōes Ad p^{am} distinguit aūs vl onoiatia sūdamētalt accepta z sic ocedit q ñ st aliqd vnū. vl sollt capta z sic negat imo sūt aliqd v^m fz significatōz sollē cuius supponāt, p plū b°. ¶ Ad z^{am} negat maior qz albe° ñ ē onoiatiuū imo solū ocreta st onoiatia z sic ocedit maior q de nlto dicat onoiatie ve z affirmatie. z sic negat ona Ad z^{am} dr distiguē aūs vl fz oriuatōz vocalē z sic ocedit. z hoc modo grāmatici dicūt abstracta ori uari a ocretis vl fz deriuatiōem realē z sic negat qz abstractū significat formā fz se z abstrahēdo a sbo: ocretū vo sigt illā eādē formā cū iberentia ad subz. for^a aūt fz se nalt pcedit seipaz vt ē i subō. iō ocretū denoiatur a abstracto. ¶ Ad 4^{am} dr q q oē accns pdicat denoiatie. sz nō a qcūq abstra cto dr denoiatie. sz solū a illo cui oueit i pn° dicti onis z differti fine. ¶ Ad 5^{am} oceditur maior z ēt minor. sz dr q cuius studiosus pdicetur denoiati ue h tm ñ ē a virtute sz ab aliquo alio nomine ficto

a quo deriuatur puta a studiositate.

Eorꝫ q̃ dicunt q̃dã dicunt cũ ꝯplexione vt hõ currit. q̃dã sine ꝯplexione. vt hõ vl currit. Sz prim⁹ q̃z altex mẽbꝫ huius diuisionis subdiuidat: distiguẽdi sunt octo modi essendi i. qꝫ necessarij sũt ad sequẽtẽ diuisionẽ cognoscẽdã. ⁊ ad ea q̃ postea dicentur. Prim⁹ igit modus eẽndi i: ẽ qñ aliqd dr̃ eẽ i alio sic ꝑs integral i suo toto. vt digit⁹ i manu. ⁊ paries i domo. Secũd⁹ mod⁹ eẽndi i: ẽ sic totum integrale i suis ꝑtib⁹ sil sũptis. vt dom⁹ i pariete tecto ⁊ fũdamẽto. Tertius modus ẽ sic spẽs i suo gẽne. vt hõ i aiali vl vnũquodqz iferi⁹ i suo supiori. q̃rt⁹ modus ẽ sic gen⁹ i spẽ vt aial i hoie. vl sil quodlz supi⁹ i suo iferiori. Quint⁹ modus eẽndi in: dr̃ sicut forma i materia ⁊ iste quit⁹ mod⁹ subdiuidit. qꝫ quedã ẽ forma subalis vt aia ẽ forma subalis hois. quedã est forma accũtalis vt albedo hois. ⁊ prima hax dicit ꝓprie in esse sicut forma i materia. vt aia in corpore. alia aũt dr̃ esse i alio sicut accidẽs i subo vt albedo i pariete. Sextus modus eẽndi i: est sicut aliquid ẽ in sua cã efficiente. vt regnuz i regẽte. Septim⁹ modus eẽndi in: est sicut aliquid ẽ i suo fine vt virt⁹ i btitudine. Octauus modus eẽndi i: dr̃ sic aliquid ẽ i suo ꝯtinẽte vt vinũ in vase. ⁊ locatuz in loco. Hos aũt octo modos eẽndi in: distiguit Aristoteles q̃rto phisicorꝫ. Boetius autez assignat nouẽ. qꝫ subdiuidit quintuz vt dictũ ẽ. vũ versus: Insũt ꝑs. totũ. spẽs. genus. ⁊ calor ignũ. Rex i regno. res in fine. locoqz locatũ. Eorꝫ q̃ sũt. quedaz dñr de subo: in subo vero nullo sũt. vt genera spẽs substãtie ⁊ dr̃ic eaꝫ. q̃ oia dicunt substãtie vl ẽs extenso noie substantia. vt hõ aial rõnale. Dici de subo put hic sumit est superius dici de inferiori. vt aial dicit de hoie. ⁊ hõ de sorte. ⁊ color de albedine. ⁊ esse i subo sumitur ꝓz q accidens est in subo. Alia vero neqz de subiecto dñr neqz in subiecto sunt. vt idiuidua sube. Alia dicũtur de subiecto ⁊ sunt i subõ. vt genera ⁊ spẽs alioꝫ nouẽ ꝑdicamẽtorꝫ dñr de iferioribus ⁊ sũt in subõ. sicut accñs in subõ. vt color dr̃ de albedine. vt de iferiori. ⁊ est i corpe vt in subõ. Alia vero i subõ sunt ⁊ de subõ nullo dñr. vt hec scia est in aia vt accñs i subõ. sz non dr̃ de aliquo iferiori. ⁊ iste color est in corpore vt in subiecto. ⁊ non dicitur de subiecto. oĩs enim color in corpore est.

¶ Circa hũc tex. notãdũ ẽ ꝑ q̃ dẽmiato d̃ 3.º aũp dicamẽto nũc auctor nr dẽmiat d̃ 4.º qd̃ vz ad cognscẽdũ distictõez eorꝫ q̃ ponũt i gẽne ab bis q̃ ñ ponũtur. Poit ergo talẽ diuisionẽ. Eorꝫ q̃ dicũtur q̃dã dicũtur cũ ꝯplexione vt hõ currit. quedã sine ꝯplexione vt hõ. Rõ ẽ qꝫ oẽ qd̃ significatur ꝑ vocem aut significatur ꝑ vocẽ vnã mediãte vno cõceptu ⁊ sic dr̃ sine cõplexione. vel significatur ꝑ plures voces mediãte ꝯceptu ꝯplexo ⁊ sic dr̃ cũ ꝯplexione. Et capit ibi dñr vt idẽ ẽ qd̃ exp̃munt vel significantur ꝑ vocem significatiuã. Unde dici multipliciter accipit. Uno mõ vt idem ẽ qd̃ ꝑriuari vt cũ dr̃ dyaletica dr̃ a dya. i. deriuat. ¶ 2.º mõ idez est qd̃ ꝑdicari vt cũ dr̃ ꝑdicatuz dr̃ de subo. ¶ 3.º mõ vt idẽ ẽ qd̃ pferri. ⁊ istis modis nõ capitur hic. ¶ 4.º mõ capitur vt idẽ est qd̃ ꝑ vocẽ significari ⁊ sic capit h̃. ¶ Ulteri⁹ ẽ aduertẽdũ q̃ duplex est ꝯplexũ. s. distãs ⁊ idistãs. Cõplexũ distans ẽ c⁹extrema diũgũt ꝑ copulã ybalẽ. vt cũ dr̃ hõ ẽ alb⁹. ⁊ dr̃ distãs eo q̃ extrẽa distãt adiuicẽ. vl eo q̃ mltũ distat tale ꝯplexũ ab icõplexione. ꝯplexũ idistãs ẽ illd c⁹extrẽa sine aliq ybo vniũt sibi inuicẽ. sz mediãte alia diũctõe. vl c⁹ vnũ extremũ hz rõez d̃termiatõis ⁊ alid dẽminabil. vt cũ dr̃ hõ alb⁹. Et capit ibi ꝯplexio ꝑ aggregatõe plũ vocũ significatiuaꝫ q̃z q̃lz ꝑ se significat. Et iõ lz ista vox hõ ꝯponatur ex lris ⁊ sillabis: tñ ꝑpe nõ dr̃ ꝯplexa. Sil quãuis hõ sit compositus ex pluribus partibus: tamen non dicitur significari cuz cõplexione per

hac vocem hō. Uñ hec diuisio ponit hic ad videndū q̄ sūt reponibilia i p̄dicamēto ⁊ que nō. Uñ illa que dicunt cū cōplexione fm q̄ hz nō reponunt i p̄dicamēto. qz nō hnt p se vnū cōceptum nec p se vnā gditatē. Duplicia tñ sūt cōplexa: q̄dam sūt cōplexa fm vocē tñ q̄ circūloquuntur nobis aliqd̄ ī cōplexū in o miatū. vt h̄ cōplexū corp⁹ animatuz ⁊ talia fm significatū circūlocutū bene reponunt ī p̄dicamēto qz significāt vnū p se ꝛceptū ⁊ vnam p se ētitatez. Alia sūt ꝛplexa fz eē et vocē sīt ⁊ talia sūt duplicia. qz q̄dā sūt ex qb⁹ nō fit vnū nisi p accidēs vt hō alb⁹. Alia sūt ex quib⁹ fit vnum p se vt diffinitio ⁊ diffinitū. Tūc dr̄ q̄ nulla cōplexa sive p se sive p accñs reponunt ī p̄dicamēto nisi fm suas ptes. si sue ptes i p̄dicamēto reponētur. sicut aial rōnale fz qd̄ est diffinitio nō ponit ī p̄dicamēto nisi p aial qd̄ ponit tāq̄ gen⁹ ⁊ rōnale tāq̄ dr̄ia Sitr hō alb⁹ nō est i p̄dicamēto sz hō ē i p̄dicamēto sube ⁊ albedo i p̄dicamēto q̄litatis. Dicibiliū āt ī cōplexoꝝ q̄dā ponunt ī predicamēto ⁊ quedam non ponunt vt in sequētibus videbitur.

Secundo sciēdū est q̄ ꝛnr auctor ponit ⁊ cūdam diuisionē q̄ dr̄ quintuz antep̄dicamētū. Sz qz ipa nō pōt cognosci nisi prius cognoscātur modi eēndi i. iō auctor noster prius ponit illos modos antecq̄ determinet d̄ illa diuisione. Sūt igit̄ octo modi eēndi in. vt pz ī textu quoꝝ sufficiētia cōmunit assignat̄ sic. qz oē qd̄ ē in alio aut est i eo realt̄ idē. aut ab eo realt̄ differt. si sit idē realt̄ h̄ est duplt̄. aut ē in eo p modum ptis aut p modū tot⁹. Si p modū ptis h̄ē duplt̄. vl p modū ptis ītegralis ⁊ sic ē prim⁹ modus. Aut per modū ptis subiectiue ⁊ sic est tertius modus. Si p modū tot⁹ h̄ ē duplt̄. vl modū tot⁹ ītegralis ⁊ sic ē secūdus modus. Aut p modū tot⁹ vl is ⁊ sic ē quart⁹. Si realt̄ ab eo differt h̄ ē duplt̄. qz aut h̄ ē in eo actualt̄ aut virtualt̄ solū. Si actualt̄ hoc est duplt̄. qz vl dat eē illi ī q̄ ē ⁊ sic est qnt⁹ modus. vl nō. ⁊ sic ē octau⁹ modus Si ꝛo est i eo ꝛtualt̄ hoc ē duplt̄. vl est i eo sic ī cā ꝓducēte ⁊ sic ē sext⁹ modus. vl sic ī cā nō ꝓducēte ⁊ sic ē septim⁹ modus Nō ē aūt hec diuisio vnū aūp̄dicamētū. qz ipa nō ī mediate ordinat̄ ad cognitionē p̄dicamētoꝝ. sed ad cognitionē vni⁹ diuisionis antep̄dicamētal. ⁊ ex ꝛseqnti ad cognitonez p̄dicamētoꝝ. Circa quā diuisionē ē aduertēdū q̄ differēter totū ītegrale ē i suis ptib⁹. ⁊ ptes i toto. Totuz enī integrale dr̄ eē i suis ptib⁹ qz integrat̄ ex ipis. sz ptes ītegrales sūt i toto qz mālt̄ cōponūt ipm. Sitr etiā differenter gen⁹ est i spē ⁊ spēs in gne. qr gen⁹ est i spē quiditatiue ⁊ i actu. spēs aūt in gne potestatiue solus ⁊ nō actu. Res ꝛo dr̄ eē in suo efficiēte qz ipm efficiēs hz ꝛtutē ꝓducēdi ipaz. Res aūt dr̄ eē in suo fine. qz vnaquecq̄ res i suo fine bonitatē vl malitiam accipit. Insup est aduertēdū q̄ qnt⁹ modus eēndi i subdiuidit̄ ī duos modos fz q̄ duplex est forma. s. substātial ⁊ accidētal. Et ita est vnus modus fz quē forma substātialis est i mā sic aia i corpore. Et ali⁹ ē modus fz quē forma accidētal ē in subo sic albedo i pariete. Qz aūt forma substātial sit i mā pz. qz illud qd̄ dat esse alicui simplt̄ ē in eo cui dat eē. sz forma subal dat eē formale materie q̄ forma substātialis ē i mā. Sitr forma accidētal dat eē accidētale suo subo. iō hz eē in subo. Et q̄uis tā forma accidētal q̄z subal dāt esse h̄ tñ est diuersimode. qz fo⁴ subal dat eē subale ⁊ simplt̄. sz forma accidentalis dat esse accidentale ⁊ fm qd.

Tertio sciēdū est q̄ ꝛnr auctor ponit secundā diuisionē antep̄dicamētalē q̄ dr̄ qntū antep̄dicamētū dicēs q̄ eoꝝ q̄ sūt q̄dā dicūt de subo. i subo ꝛo nullo sūt. Alia sūt q̄ nec sunt in subo nec d̄ subo dicūtur. Alia sūt i subo ⁊ d̄ subō dicūtur. Et alia sūt i subo ⁊ de nullo subo dicunt Exēplū p̄mi vt secūde sube. s. hō aial ⁊ sic de alijs Exēplū secūdi vt p̄me sbe puta sortes plato ⁊ sic d̄ alijs. Exēplū tertij vt vl ia accidētiū puta albedo nigredo color ⁊ de alijs. Exēplū q̄rti vt accidētia pticularia puta hec albedo hec nigredo ⁊ sic d̄ alijs. Circa qd̄ ē aduertēdū q̄ accipitur subz eq̄uoce cū additur huic qd̄ ē dici de. ⁊ cum additur huic qd̄ ē esse i. Uñ dici d̄ ē aliqd enūciari gditatie d̄ suo iferiori tāq̄ de subo suo. Sz eē in ē accidēs eē in subo ⁊ p̄dicari accidētalt̄ d̄ subo. Uñ substātie vl es vt hō aial ⁊ sic de alijs dicūtur de sbo et nō sūt i sbo. Rō p̄mi ē qz hnt iferiora sub se d̄ gb⁹ eēntialt̄ p̄dicātur. q̄ dicitur d̄ subo. ꝛsequētia pz p diffinitionē huius qd̄ ē dici de. Secūdū pz p p̄mā p̄prietatē sube q̄ ē ista. Cōmune ē oi sube in subo nō eē. q̄ secūde substātie nō sūt in subo. Substātie ꝛo particulares nec sūt in subiecto nec dicuntur de subiecto. non enim sunt in subiecto eo q̄ sunt substantie. nec dicuntur de subiecto quia sūt substantie particulares. nullum autez particulare habet inferiora sub se de quibus essentialiter predicetur. Sed accidentia vniuersalia sunt i subiecto ⁊ de subiecto dicuntur. sunt enim in subiecto quia sunt accidentia. omne autem accidens habet esse in subiecto. Dicuntur etiam de subiecto cum sint vniuersalia. et omne vniuersale habet inferiora sub se de quibus essentialiter predicatur. Acci

dentia vero pticularia sunt in subō eo q̄ sunt accidentia. ⁊ non dicūr de subō eo q̄ sunt pticularia. Ex hac diuisiōe pōt iferri q̄ vlia ꝺ predicamēto subesūt entia extra aiaz. sic q̄ nō sunt accntia vt conceptus vel voces. pz. qz si vlia de predicamēto subeēnt accntia sequerēt q̄ eēnt i subiecto. cū oē accidens sit i subō. hoc aūt ē manifeste ꝺtra diuisionē igitur ⁊c. Scꝺo pōt iferri q̄ non solū termi sunt dicibiles. sed etiā res extra aiam. pz qz illa que dicūr non sūt i subiecto sed oīs termin⁹ est i subiecto suo: ergo aliqua dicūr que non sunt termini.

Sed contra predcā arguitur. Primo sic Oē ens est icōplexū. similr ⁊ oīs vox cum oē ens sit vnum. ⁊ oīs vox sit vna. ergo oē quod dicūr sine ꝺplexiōe dicūr. ⁊ sic diffō mala. ¶ Secundo arguit sic. canis dicūr ⁊ tamē non dicūr cum ꝺplexione eo q̄ nō icludit plres. nec sine ꝺplexione qz includit plra significata. ergo diffō mala. ¶ Tertio arguit sic. forma ⁊ mata opponunt sic act⁹ ⁊ potētia. sz vnū oppositoꝝ nō ē i alio. ergo forma nō ē i materia. ¶ Quarto arguit sic. oē subīn est ꝑs eo cui⁹ est subīn. sz iferi⁹ nō est ꝑs superiori. ergo inferi⁹ nō est subīn superiōris. ¶ Quito arguit sic. singularia puta ꝑme sube vt sortes ⁊ plato dicunt de subo vt pz dicēdo sortes ē sortes. plato est plato. ⁊ tn nō bnt iferiora sub se. q̄ diuisio est mala.

Ad rationes Ad ꝑmam dicūr q̄ negatur. maior ⁊ distinguitur minor vel vnitate simplici ⁊ sic negatur. vel vnitate aggregatōis ⁊ sic ꝺceditur. ¶ Ad 2az dicūr q̄ canis ꝑpe non ē vox ꝺplexa cū non bēat plres voces significatiuas. ⁊ q̄uis significet plura tn illa non se habēt p modū determinantis ⁊ determinabilis. iō nō est vox cōplexa nec ē vox ꝓprie icōplexa qz nō significat mediante vno ꝺceptu sua significata cōplexe vel icōplexe. ¶ Ad tertiā dicūr distinguēdo maiorē vel quo ad suas rōnes formales ⁊ large capiēdo oppositionē ⁊ sic ꝺcediūr. vel quo ad eē eēntie et sic negaī. ¶ Ad qrtā dicūr distinguēdo maiorē vel subiectū accidētis ⁊ sic ꝺcediūr. vel subiectū superiōris ⁊ sic negatur. ¶ Ad qntam distinguitur maior vel subz ꝓpositionis ⁊ sic ꝺceditur q̄ singularia puta ꝑme substātie dicūtur de subo. vel capiendo subiectū ꝛo inferiori alicuius superiōris ⁊ sic negatur.

Quando alterū de altero ꝑdicatur vt de subiecto q̄cunq̄z de eo quod ꝑdicat dicūtur: oīa de subiecto dicūtur vt sortes ē homo. homo est aīal. ergo sortes est aīal. Diuersoꝝ generꝝ ⁊ nō subalternatim positoꝝ diuerse sunt spēs ⁊ dīie. vt aīalis ⁊ scīe que sunt diuersa genera. dīie. n. aīalis sunt rōnale irrōnale. diuiditur. n. p has dīias vt aīaliū aliud rōnale aliud irrōnale. dīie aūt scie sunt naturale morale ⁊ sermocinale. diuiditur. n. scia per has dīias. vt sciaꝝ alia naturalis alia moralis alia sermocinalis.

¶ Circa hūc textū notādū ē ꝑmo q̄ ad cognoscēdū ordinē eoꝝ q̄ ponunt i ꝑdicamēto ponit auctor talē regulā ꝑmā aīꝑdicamētalē q̄ dicūr ē sextū antē ꝑdicamētū. s. qñ alteꝝ de altero ꝑdicatur vt de subo q̄cūq̄z de eo qd ꝑdicatur dicūr oīa etiā de subiecto dicūr. Que regula sic intelligitur qñ sunt duo quoꝝ vnū ꝑdicatur de alio vt de p se iferiori qcqd eēntialr ꝑdicatur de ꝑdicato. ꝑdicatur etiā de subiecto. Nō. n. ad hoc q̄ arguatur p hāc regulā sufficit q̄ in ꝑma ꝑdicatōe sit ordinatio ꝓz ordinē qnq̄z ꝑdicabiliū: ⁊ in scꝺa sit ꝑdicatio eēntialis ⁊ directa sicut cōmuniter dicūr. sz regritur q̄ in vtraq̄z ꝓpōne sit ꝑdicatio eēntialis. ⁊ q̄ sit directa qz nulla predicatio idirecta ꝓpe est eēntialis. Qz aūt nō sufficit i ꝑma predicatiōe predicatio ordinata pz qz solū illa q̄ eēntialr predicātur dicūr de subo. vt hic accipitur dici de subo. Quāuis aūt accns predicatur de subo. nō tn eēntialr ⁊ sic nō dicūr de subo vt ibi capiī dici de subo. Scꝺo pz qz hec regula datur ad cognoscēdū eēntialē ordinē eoꝝ q̄ ponūtur i genere. s. ad cognoscēdū q̄ si aliqd sit supius supiori eēntialr sit etiā supi⁹ iferiori. vt si corp⁹ ē supi⁹ ad aīal ⁊ aīal ad boiez. q̄ corp⁹ est supi⁹ ad boiez. Si ergo sufficeret ad arguēdū p hāc regulā q̄ i ꝑori ꝓpōne eēt predicatio ordinata ⁊ i scꝺa eēntialis tūc arguerēt p hāc regulā. bō ē alb⁹. albū ē coloratū. q̄ bō ē colorat⁹. ⁊ sic sicut coloratū est supi⁹ eēntialr ad albū. sic eēt supi⁹ eēntialr ad boiez: qd nullus ꝺcedit. Ex qb⁹ segtur ꝑmo q̄ hec ꝺnia nō ē bona. bō est aīal: aīal ē asin⁹. q̄ bō ē asin⁹. sz ꝺmittir fallacia accntis. Segtur scꝺo q̄ ꝺnia p dictā regulā illata est solū ꝺnia mālis eo q̄ nō teneī oib⁹ ēminis sili forma arguēdi retēta. Tn p sil'em regulā posset fieri ꝺnia formalis tenēs i oib⁹ ꝓpōnib⁹ tā affirmatiuis q̄ negatiuis quorūcūq̄z ēminoꝝ obſuato q̄ ꝑma ꝓpō sit affirmatiua ⁊ scꝺa vlis formalr vel equalenter ipa tn nō mutata ꝓz vitatē ⁊ falsitatē. segtur. n. formalr. bō ē aīal. oē aīal est albū. ergo bō ē alb⁹. Silr segtur sortes ē bō. ⁊ nullus bō est asin⁹. ergo sortes nō est asin⁹. Qz aūt hee ꝺnie sunt formales pz qz oē

tales reducuntur ad pmā figurā faciēdo de scōa p/
pōne pmā ⁊ ecōuerso. Uel sic arguēdo. oē aīal est
albū. bō ē aīal. ḡ bō ē alb⁹. Et ꝗz būc modū arguēdi
bui⁹ regule dicūt aliq qrtā figurā silogisticā cē in q̄
mediū i pma ppōne pdicatur ⁊ in scōa subijcitur.

Secundo sciēdū ē ꝙ hic ōnr auctor ponit
scōaz regulā aīp ꝛedicamētalē
q̄ dr vltimū aīp ꝛedicamētū. ⁊ ē talis. Diuersoꝝ ge
neꝝ ⁊ nō subalternatim positoꝝ diuerse sūt spēs ⁊
dr̄ie. Cui⁹ rō est qꝛ dr̄ie exeūt a prāte generis. ḡ ad
diuersitatē generꝝ sequtur diuersitas dr̄iaꝝ ⁊ spēꝝ:
Et dz itelligi de differētijs ōstitutiuis ⁊ non diuisi
uis. Genera. n. subalternatim posita aliqn̄ bnt eā/
dē dr̄iaz vt corp⁹ ⁊ aīal bnt corporeū. sz nō bnt ea/
dē dr̄ias diuisiuas sic ꝙ ille dr̄ie sint diuisiue gene
rū subalternatim positoꝝ. Uñ aliq̄ dnr subalterna
tim posita duplr. Uno mō qꝛ vnū cōtineī sub alio
sic aīal sub corpe. Alio mō qꝛ ambo ōtineēt sub eo/
dē tertio vt planta ⁊ aīal sub corpe. Hec. n. regula
itelligīt de generib⁹ nō subalternatī positis vtroq̄z
mō ita ꝙ nec ambo ōtineantur sub tertio nec vnū
sub altero. Genera. n. subalternatī posita scōo mō
bene bnt ea sdē dr̄ias sic corporeū ⁊ aīatū ōueniūt
aīali ⁊ plāte. Ex hoc iferī ꝙ hec regula valet ad co
gnoscēdū dr̄ias q̄ ponūtur in diuersis pdicamētis
.s. ad sciēdū ꝙ sub diuersis generib⁹ debēt ordina
ri diuerse spēs ⁊ dr̄ie. Uñ ꝗz aliquos dz sic itelligi
hec regula. ipōte ē ꝙ diuersoꝝ generꝝ generalissi/
moꝝ sint eedēz spēs ⁊ dr̄ie vniuoce ⁊ diuisim siue
ꝗz eādē rōnē. q̄uis dicāt ꝙ diuersoꝝ generꝝ gene
ralissimoꝝ sint eedē spēs vniuoce ⁊ diūctim acce
pte. Et dāt exēplū sicut cenare ꝗz eūdē ōceptū sit
bz reponi i diuersis pdicamētis qꝛ significat tñ sic
de sero comedere. ḡ rōne vni⁹ ptis sui ōcept⁹ bz re
poni i pdicamēto actōis. ⁊ rōne alteri⁹ ptis bz repo
ni in pdicamēto qñ. ⁊ sic ꝗz eūdē ōceptū vniuoce ⁊
diūctim diuersoꝝ generꝝ eēnt eedē spēs. Sz hē est
falsū. qꝛ sola icōplexa reponūtur in pdicamēto. iō
solū p ⁊ p se bz reponi i pdicamēto actōis. ⁊ inq̄tuz
ōnotat illā actionē fieri i aliquo tpe bz reponi in p/
dicamēto qñ. Et sic non valet eoꝝ dcm̄. s. ꝙ diuer
soꝝ generꝝ generalissimoꝝ ꝗz eūdē ōceptū vniuo/
ce ⁊ diūctim acceptoꝝ pnt cē eedē spēs ⁊ dr̄ie. qō
pz p sil'e qꝛ albū ponit in pdicamēto q̄litatis p se. ⁊
tñ significat subiectū. sz ppter hoc nō valet argue
re ꝙ bēat reponi i pdicamēto subē. qꝛ dicibilia sūt
i gne ordināda ꝗz sua significata ⁊ nō ōsignificata.

Tertio sciēdū est ꝙ circa pdicta icidūt aliq
difficultates. ¶ Prima est vtrum
iste ōditōes sint sufficiētes q̄ cōiter assignētur ad hē
ꝙ aliqd reponat in pdicamēto. s. ꝙ sit vl'e vel par/
ticulare ⁊ ꝙ sit icōplexū ⁊ ens extra aīaz. ¶ Et ar
guit ꝙ nō. qꝛ enti oueniūt iste tres ōditōes. ⁊ tñ nō
reponit in pdicamēto. ḡ ille nō sunt sufficiēter assi
gnate. ¶ Scōo sic arguit. pbando ꝙ sint pautio
res. qꝛ diffō reponit in pdicamēto ⁊ tñ est qd cōple
xū. ḡ ad hoc ꝙ aliqd reponit in pdicamēto nō req
rit ꝙ sit icōplexū. Maioꝝ pbat qꝛ diffinitio ⁊ diffi
nitū idē sūt. sz diffinitū reponit in pdicamēto. ḡ et
diffinitio. Pro solutōe est aduertēdū ꝙ solū vl'e fi
nitū ⁊ limitatū bz reponi in pdicamēto. qꝛ ens rea
le finitū diuiditur in decē pdicamēta. Et etiā q̄uis
diffinitio ⁊ diffinitū significēt vnā ⁊ eādē rē cēntia
liter tñ hoc est diuersumode. qꝛ diffinitio significat
explicite. illud quod diffinitum significat impli/
cite. ¶ His visis dr̄ ad dubium ꝙ ille tres ōditio
nes sūt sufficiēter assignate capiēdo vl'e vt dcm̄ ē.
⁊ pticulare vt se extendit ad singulare. Et ad pmā
rōnē dr̄ negādo maiorē. qꝛ ens nō est vl'e finitū. sz
ē idifferēs ad finitū ⁊ ifinitū. iō nō reponit in pdica
mēto. Ad aliā dr̄ negādo maiorē. ⁊ ad pbationē cō
ceditur ꝙ diffinitū reponitur i pdicamēto ⁊ nō dif
finitio. Et q̄uis diffinitio significet idē cū diffinito
cēntialr nō tñ sub eodē mō significādi q̄re nō repo
nitur i pdicamēto nisi rōne suaꝝ partiū. ¶ Scōa
difficultas est vtꝝ aliqd idē possit esse i diuersis ge
nerib⁹. Et videtur ꝙ sic. qꝛ scia est i genere q̄litatis
⁊ i genere relatōis qꝛ ꝗz Aristotelē qnto metbaphy
sice ⁊ septimo physicoꝝ scia est ad aliqd. ergo idez
pōt esse in diuersis generibus. Preterea figura est
in genere q̄titatis qꝛ geometria p se ōsiderat q̄ti/
tatē ⁊ ōsiderat de figura. ⁊ etiā est in genere quali
tatis vt postea videbitur. ergo aliqd idē est i diuer
sis generibus. In oppositū est auctor ⁊ oēs reales
philosophi. ¶ Pro solutōe ponuntur alique disti
ctiones. Prima distinctio est ꝙ idem dicitur mul
tipliciter. s. idē genere. idē specie. ⁊ idē numero. Et
idē numero dr̄ triplr. s. idē accēte. idē ppio. ⁊ idē
diffōne. ¶ Zᵃ distinctio siue suppō ꝙ tot modis dr̄
idē ꝗz se quot modis dr̄ vnū ꝗz se. s. vnuz numero.
Unū specie. Unum genere. Unū pportione. His
visis rndetur ponendo duas ppositiones. ¶ Pri
ma est ꝙ idē pportione idē accidente ⁊ idē ppio
possunt esse in diuersis predicamentis. Probatur
qꝛ animal ⁊ color sunt idem proportione qꝛ huius/
modi identitas est in simili se habere. sicut enim co
lor se habet ad albedinē ita animal ad hominez. ⁊
tamen animal ⁊ color sunt i diuersis generibus nō
subalternatim positis. Similiter sortes ⁊ albedo
sunt idē accidēte. ⁊ sortes ⁊ risibile sunt idē ppio.

De predicamentis

z tñ manifestũ est ea cẽ in diuersis generib⁹ igitur ¶ z⁴ ppõ. idẽ spẽ. idẽ diffõe z sit⁹ idẽ gñe nullo⁹ sit in diuersis generib⁹ gñalissimis. pbatur. qz ad essetiale spẽi ptinet gen⁹. g̃ si idẽ spẽ vt gñe eẽt i diuersis generib⁹ generalissimis ista ãbo gña eẽnt ꝯ ei⁹ eẽntia. g̃ illꝯ nõ eẽt idẽ eẽntiat⁹. qz cũ diuersis generib⁹ ñ subalẽnis nihil ẽ idẽ eẽntiat⁹. igr. Quã tũ ẽ ad idẽ diffõne ẽ p se notũ. g̃ ppõ ẽ. ¶ Ad rões i ꝯriũ. Ad pmã dr q̃ scia equoce bz reponi in pdicamẽto q̃litatis z relationis. qz fz q̃ significat habitũ mẽtis. i. habitũ ꝯtẽtũ sub ente cãtũ ab obo z potẽtia ex frequẽti ꝯsideratõe bz reponi i pdicamẽto qualitatis. z fz q̃ significat imaginẽ ipsi⁹ scibilis siue similitudinẽ bz reponi i pdicamẽto relatiõis. iõ idẽ vniuoce tẽtũ nõ reponitur i diuersis pdicamẽtis. ¶ Ad fa3 distinguitur maior qz figura põt capi dupliter. vno⁹ vt significat supficiẽ nũeratã lineis. z tũc ẽ i pdicamẽto q̃ntitatis. Alio⁹ capitur vt significat terminatõez sfficiez z lineaz z sic est in predicamẽto q̃litatis. Et sic patet q̃ non vniuoce habet reponi in diuersis generibus.

Sed contra pdcã ãguit p sic. ñ sequitur aial ẽ corp⁹. corp⁹ ẽ q̃ntitas. ergo aial ẽ q̃ntitas. z tñ arguitur p pmã regulã cõditiõib⁹ obseruatis. qz vt robicz ẽ pdicatio eẽntiat⁹. ergo p⁴ regula ẽ falsa. ¶ z⁰ arguitur sic: si illa regla eẽt bõa seq̃retur q̃ q̃rta figura eẽt ponẽda qz pm illã regulã ãguitur p dispõez q̃rte figure. sz ñ ẽ ponẽda q̃rta fi⁴. g̃ ẽt tat⁹ regula ñ ẽ ponẽda. ¶ z⁰ ãguitur sic. corp⁹ ẽ i gñe subẽ: z tñ ẽ i gñe q̃ntitatis vt i ferius videbitur. g⁰ idẽ ẽ i diuersis pdicamẽtis siue i diuersis gñib⁹ nõ subalẽnati positis. z p ꝯs z⁴ regula est falsa. ¶ 4⁰ arguitur sic. rõale ẽ dria aiat⁹. qz aial diuiditur p rõale z irrõale. z ẽt ẽ dria scie. qz scia diuiditur i scia3 reale z rõalẽ. tñ aial z scia sũt diuersa gña nõ subalẽnati posita g⁰ z⁴ re⁴ ẽ falsa.

Ad rationes Ad pmã dr z negatur q̃ ãguatur p illã regulã sed ꝯmittitur fallacia equocatiõis. qz diuersimode accipitur corpus i p⁴ ppõe z i z⁴. ¶ Ad z⁴m dr distinguẽdo ꝯnam. qz dupliter põt itelligi q̃rtã figuraz nõ eẽ ponẽdã. Uno⁹ q̃ nõ sit mod⁹ arguẽdi distinct⁹ a p⁴ fi⁴ capiẽdo pmã figurã stricte. s. p illa dispõe. i q̃ mediũ subijcitur i p⁴ z pdicat⁹ i alia. z isto⁹ negatur q̃ q̃rta figura ñ sit ponẽda: Alio⁹ itelligit q̃ q̃rta figura nõ sit modus arguendi distinct⁹ a p⁴ fi⁴ capiẽdo pmã figurã largo mõ. s. p illa dispõne i qua mediũ subijcitur in vna pmissaz q̃cũq̃z illa sit. z pdicatur i alia quecũq̃z illa sit. z sic ꝯceditur q̃ q̃rta figura ñ sit ponẽda distincta a pma. qz isto mõ pma figura bz diuidi i duos modos. Prim⁹ est qñ mediũ subijcitur i maiore z pdicat⁹ i minore. secũdus. qñ mediũ pdicatur i maiore z subijcitur i minore. z tat⁹ habet p hãc rgulã. Et sic ꝯcedit q̃ q̃rta fi⁴ nõ ẽ ponẽda distincta a pma largo mõ capiendo pmã figurã. ¶ Ad tertiã dr q̃ corp⁹ bz reponi i pdicamento subẽ z q̃ntitatis. sz nõ vniuoce quõ itelligitur regula. ¶ Ad q̃rtã distinguitur maior qz rõnale dupliter accipitur. vno modo vt significat animã rõalem. z tũc ẽ dria aialis. Alio⁹ capitur vt significat habitũ denoiatiue dcm̃ ab ente rõis. z tẽ est dria scie. Sed hoc nõ est sub eadẽ rõe q̃ ẽ dria animalis. sed sub alia z alia ratione.

h **Q z q̃ fz nullã ꝯplexionẽ dñr singulũ aut significat sbz aut q̃litatẽ. aut q̃ntitatẽ. aut ad aliqd. aut agẽ. aut pati. aut vbi. aut qñ. aut sitũ eẽ. aut hãc. Est. n. subaut exẽplariẽ dicat⁹. vt hõ z equ⁹. q̃ntitas vt bicubitũ tricubitũ. ad aliqd vt duplũ triplũ. q̃litas vt albedo nigredo. vbi vt i loco est. qñ vt heri fuisse cras fore. sit⁹ vt iacẽ sedere. hãc vt armatũ eẽ. calciatũ eẽ. agẽ vt secare vrẽ. pati vt secari vri. His habitis dicendũ ẽ de vnoquoq̃z pdicamẽto z prio de subã cum sit prior alijs predicamentis.**

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ p q̃ postq̃ auctor ꝯmiauit de añpdicamentis. h ñr i ista pte icipit ꝯterminare de ipis pdicamẽtis. Et diuidit hãc in duas ptes. In pma pte determinat ꝯ ipis pdicamẽtis i gñali. In z⁴ vo de ipis i spãli. z⁴ ibi. Substãtia. Prima itez diuiditur i duas. qz p ponit vnã diuisionẽ. scdo ponit corp exempla. Et rõ ordis ẽ: qz añpdicamenta valent ad cognitionẽ pdicamẽtorz imediate: z a pori z sine ipsis non põt bri pfcã z completa notitia predicamẽtorz. igr auctor imediate determinat de ipis pdicamentis i gñali ponẽdo nũez ipsorz qz in h reddit auditores attẽtos ad audiẽdũ. Uñ circa hãc diuisionẽ ꝯueniẽs assignatur sufficientia ipsorum predicamentorũ z cõiter a logicis sic assignatur. qz oẽ dicibile icõplexũ ordinabile in genere vel est ens p se vel ens i alio. Si ens i se sic est substãtia. si ens i alio hoc ẽ

duplr. qz vel est ens absolutū vel respectiuū. Si absolutū hoc est duplr. vl sequitur substātiā rōe materie: z sic ē q̄ntitas: vel rōe forme: z sic est qualitas. Si sit ens respectiuū hoc ē duplr. qz vel dicē respectū substātie ad aliquod extrīecū: vl respectum alicꝰ extrinseci ad substātiā. Si pmū: hoc est duplr: qz vl dicit respectū partis z sic ē situs. sitꝰ .n. dicit respectū ptiū substātie ad totū z ad locuz vl dicē respectum totiꝰ. z h duplr. qz vl cātur a forma. z sic est actio. vel a mā z sic est passio. vel a toto composito z sic est relatio. Si dicat respectū alicuius extrinseci ad substātiam hoc est duplr. qz vl illud extrinsecū est adiacens tm vel adiacens z applicatum simul. Si pmū h est duplr. qz vel adiacet in motu z sic est qn. vl in quiete. z sic est vbi. si sit adiacens z applicatuz simul: z sic ē habitus. Ex q̄ pz q sē decē pdicamēta neq pla neq paucioza

Secundo sciendum est q dicibile incomplexū duplr accipitur. vno mō generaliter p oi illo qd per vocē icōplexā significatur eo mō. i. quo capitur in pma diuisione ante pdicamentali. z hoc modo nō diuiditur dicibile icōplexū in pdcā diuisione: eo q chimera z multa alia sunt dicibilia icomplexa q̄ in nullo pdicamēto reponūtur. Alio mō capitur spālr p dicibili incōplexo ordinabili in genere, z h mō diuiditur i decē pdicamēta. Silr pdicamētū accipitur duplr. Uno. p tota coordinatōe generꝭ, pēꝭ z dēriaruz. Alio. p pncipio illius coordinatōis. s. p genere gnālissimo. z vtroq modo sumendo pdicamētuz tm sūt decē pdicamēta que euūerātur i textu. Un illud est in pdicamento substantie quod oueniēt rndet ad qōnē factā p quid ō pma suba vt si q̄rat qd sortes oueniēter rndet est aial hō z corp. Un pdicatū sic diffinit. Est genꝰ generalissimū alicuius coordinatiōis. vl ē ipa tota coordiatio. Unde oia pdicamēta z dicibilia i ipis reponibilia sūt in cōplexa qd pz duabꝰ rōnibꝰ. Prima ē. illa sūt icōplexa ex quoꝝ cōplexione fit affirmatio z negatio sed ex cōplexioue eorum fit affirmatio z negatio. igit ista sūt icōplexa. Secda rō est. ois affirmatio ē va vel falsa z silr negatio. sz nullum istoꝝ est affirmatio vl negatio. z p ons qdlz eoꝝ ē icomplexū.

Tertio sciēduz est q circa pdicta icidūt alique difficultates. Prima ē vtꝝ diuisio pdicta. s. illa. eoꝝ q̄ue fm nullā complexionē dicūtur sit bene posita. z videt q nō. Tū pmo qz multa sūt q̄ fm nullaz cōplexionē dicuntur vt materia z forma z tm nō significant substātiā. Tū etiam qz ista diuisio vl dari de vocibꝰ z nō de rebus. cū sole voces significēt substantiaz qualitatē aut quantitatē. Pro solutione huius ponunt aliq̄ dicta. Primū est q aliqua sunt que p se z directe reponuntur i genere sicut genera species z indiuidua. Alia vo reductiue. z hoc multipliciter. qz quedam reducuntur vt pncipia illiꝰ pdicamēti sicut forma z materia z punctꝰ siue vnitas in predicamēto quātitatis. Quedā vo reducūtur vt ptes integrales. Quedā vero vt puationes qz priuatio habet cognosci per habitum, secundū qd dictū ē.

¶ Unde nota q hec diuisio sic debet intelligi. eorū cōceptuū siue obiectoꝝ que obiecta fm nullaz complexionē dicūtur id est secundum nullaz complexionem significantur. quedā significāt substātiam. i. sunt substantia vt homo est substantia. animal est suba. Un auctor noster z Aristo. accipiunt ibi actū signatū p actu exercito. z actiuuz p passiuo. z signū p signato. Aliud dcm ē q i predicta diuisione nō capit ocept vel dicibile i sua tota cōitate. sz tātū capit dicibile p dicibili vniuoco icōplexo z ente reali finito z limitato. His suppositis dr q predicta diuisio ē bn posita sic itelligēdo q oē qd reponit p se z directe i pdicamēto significat subaz q̄ntitatē aut q̄litatē z sic ō alijs. i. ē suba q̄litas aut q̄ntitas z sic ō alijs. Sz ō illo qd ponit reductiue nō oz q significet subaz q̄litatē aut q̄ntitatē zc. sz sufficit q significet pte vl pncipiū illoꝝ. Et p hpz solutio ad pma rōnē. ¶ Ad zm dr q hec diuisio dat ō rebus. Et ad pbationē cū dr q soli voci oueniet significare occedit q soli voci vl oceptui oueniet. sed ibi capitur actꝰ signatꝰ p actu exercito z actiuū p passiuo. ¶ Zm difficultas ē vtꝝ deꝰ sit i predicamento. Ad hrndet q nō ē in predicamēto: z pbat pmo sic. qz nō ē ens reale finitū z limitatū g zc. Tū ēt qz si eēt i predicamēto maxīe eēt i predicamēto subē sz h nō qz fz Augustinū. 7º ō trinitate ca. 5º. deꝰ nisi abusiue suba dici pōt. g nō est in predicamēto subē. Tū ēt qz vl eēt pma s. ba vl secda. nō pma qz tē p substaret accntibꝰ. ne ba qz tūc secdario substaret. sz i ō nullū ē accns. g zc. Tū ēt qz maxime ppriū ē subē fz sui mutationē eē susceptibile ōriorū. g oueniet oi subē. sz illō ōo ñ oueniet. gꝰ ñ est i predicamēto subē. Itē si eēt i predicamēto vl h eēt vt genꝰ. vl vt spēs. vl vt idiuiduū. Nō pm qz nō predicat ō plibꝰ drntibꝰ spē. Nō fz. qz tē oponeretur ex gnē z dria. sz nullū opom ex gnē z dria ē sūme simplex. z deꝰ ē sūme simplex. gꝰ nō cōponit ex gnē z dria. z p ons non reponitur i predicamēto vt spēs. Nec vt idiuiduū qz adhuc eēt magis cōpositū cuz idiuiduū addit supra spēz driaz idiuidualē.

Sed contra predicta arguitur. Primo sic. ens vnum bonum ⁊ reliqua transcēdentia sunt dicibilia ĩcomplexa ⁊ tñ ñ sūt in aliquo istorum p̄dicamentorum ergo diuisio ē insufficiens. ¶ Secūdo arguitur sic. deus ē dicibile ĩcomplexū particulare. ergo est in p̄dicamento. ¶ Tertio arguitur sic. materia non est in predicamento ⁊ tñ sibi cōueniūt oēs p̄dicte conditiones assignate. ergo ille non sufficiūt. ¶ Quarto arguit sic. genᵒ ⁊ spēs sūt dicibilia cōplexa ⁊ tñ non sunt in aliquo istorum perdicamentorum ergo diuisio est inale asignata:

Ad rationes Ad p̄mā dr̄ q̄ nō sūt i p̄dicamēto qz vt p̄us dictū ē oē qd reponitur i p̄dicamēto ē finitū ⁊ limitatū. sz trāscēdētia ñ sūt finita nec limitata sz abstrabūt a finito ⁊ limitato. iō tc̄. Et p idē rñdetur ad secūdā negādo oīaz pp eandē cauſaz. ¶ Ad tertiā dr̄ distinguendo maiorē vel p se p̄ ⁊ sic ꝛceditur. vel reductiue ⁊ sic negatur. ¶ Ad quartā dr̄ q̄ genus ⁊ spēs possūt capi duplr̄. Uno mō fūdamētalr̄ ⁊ p̄ p se dnoiatis. ⁊ sic p se reponūtur i p̄dicamento Alio mō formalr̄ ⁊ p̄ p se significatis ⁊ tc̄ ñ reponūt i p̄dicamēto nisi forte reductie vt postea vidēbit

Ubstātia autē diuidit̄ p p̄riaz
8 ⁊ secūdā. Prima substātia ē que p̄prie principalr̄ ⁊ maxime substare dr̄. vel prima substātia est que neqz i subo est neqz de subo dicit̄ vt aliquis hō aliquis equᵒ. Secūde sōstātie sūt spēs in quibus sūt prime substantie. ⁊ hazᵒ spēum genera vt hō ⁊ animal. Est enī aliquis hō in homine qui est spēs. ⁊ hō i aīali quod est genᵒ. Indiuidua substantie dicuntur prime substātie qz primo substant alijs. genera vero ⁊ spēs coꝛ dicunt̄ secūde substātie. qz secundo substāt alijs. vt aliqs hō dr̄ grammaticus ⁊ currēs ⁊ aīal ⁊ substātia. ergo hō dr̄ grāmaticus. currēs aīal ⁊ substātia. Itē ea q̄ dicuntur de subo oīa p̄dicantur nomine ⁊ rōne vt hō p̄dicat̄ de sorte ⁊ de platone. eorum vero q̄ sūt i subo in plurib⁹ quidē neqz nomē neqz rō p̄dicat̄ de subo. vt hec albedo vl̄ hoc albū. In aliqb⁹ aūt nomē nihil p̄hibz p̄dicari de subo. rōnez vero p̄dicari de subo ē ipoſe. vt albū p̄dicat̄ de subo. rō vero albi nunq̄z de subo p̄dicat̄. Itē secūdaꝛ substātiarum spēs ē magis substātia q̄z genus. qz spēs ē ppīquioꝛ prime substantie q̄z genᵒ. ⁊ etiā qz plurib⁹ substat. quibuscūqz enīz substat genᵒ ⁊ eisdez substat spēs. ⁊ cuz hoc spēs substat ipi generi Sz spēs specialissime eq̄lr̄ substant. ⁊ eq̄lr̄ sūt substātie vt hō equᵒ ⁊ similia

¶ Circa hūc textū notāduz est p̄ q̄ determinato d̄ p̄dicamētis in generali ꝓnr̄ auctor determinat de ipis i speciali. Et p̄ de substantia eo q̄ substantia triplr̄ p̄cedit accidens. s. nā diffinitione ⁊ tpe. Et p̄ determinat d̄ ipa diuisiue ponēdo talem diuisionē Substantiaꝛ alia p̄ma. alia scda. cuiᵒ rō est qz oīs substātia aut ē vl̄is aut pticularis. Si pticularis sic est p̄ma substātia. si vl̄is sic est scda substantia Ex quo ifertur q̄ nō sūt ponēde tertie ⁊ q̄rte substātie. qz oīs substātia secunda dr̄ scda pp̄ q̄ secūdario substat accētibus. ¶ Est aūt hec diuisio vt cōmuniter dr̄ diuisio analogi i sua analogata. ex eo q̄ nomē substātie p̄us dr̄ d̄ p̄ma substātia q̄z d̄ secūda. put substātia dr̄ a p se substādo. q̄uis talis analogia nō tolat vniuocationē. qz rō substantie cōuenit vtrisq̄z. Sz tñ vt dicitur a p se eēndo equalr̄ ꝓuenit oibus substantijs eo q̄ oēs substātie hūt eē p se. Uñ substantia pōt capi duplr̄. Uno mō fūdamētalr̄. ⁊ tūc est qditas cōmunis vniuoce ⁊ i qd dicta d̄ omnib⁹ substātijs. Alio mō capit̄ formalr̄ ⁊ tc̄ significat relationē rōnis fūdatā i tali qditate cōmuni cōpata ad accidentia quibus bz sōstare. ⁊ in p̄dicta diuisione accipit̄ hmō. Uñ p̄ma substātia diffinitur sic. Est q̄ p̄prie p̄ncipalr̄ ⁊ maxie substare dr̄. Et ibi ponit̄ q̄ qd dat nobis intelligere genus diffiniti. s. substātiā formalr̄ sūptā Et dr̄ p̄prie pp accidentia q̄ videtur substare. vt supficies videtur substare albedini. non tñ p̄pe substat tāq̄z subz qd. Iz tāq̄z subm quo. Et dr̄ p̄ncipalr̄ ad differentiā secūdaꝛ substantiaꝛ q̄ nō p̄ncipalr̄ substant. Et dicit̄ maxie ad dr̄iam secundarū substātiaꝛ q̄ sūt spēs spēalissime. q̄ Iz videātur p̄ncipali⁹ substare q̄z genera nō tñ maxie substāt imo sola p̄ma substātia maxime substare dicitur Et oēs be pticule circūloquūtur nobis p̄priam

ōriam ipi⁹ diffiniti. Unde ꝑma substātia pōt capi dupl̃r. Uno mō ꝑ se denoiato ⁊ tūc nā incōmunicabilis q̃ substat accidentib⁹ ōr ꝑma substantia Alio mō pōt capi ꝑ se significato ⁊ formal̃r. ⁊ tē significat relationē rōnis causatam p actum itellect⁹ cōpantis aliquā ꝑma⁊ substātiam ad accidētia pencs hoc q̃ illa ꝑma substātia ꝑmo substat accidentibus ⁊ hoc mō hic diffinit̃. Et sic ⁊ intelligi ꝑdicta diffinitio. ꝑma substātia est q̃ ꝑprie ⁊ ꝑncipal̃r ⁊ maxime substare ōr. i. est relatio fūdata in aliqua nā cui prope ꝑncipal̃r ⁊ maxīe cōuenit accidentibus substare. Ex quo pōt concludi q̃ hec diffinitio est quiditatiua cū detur p fūdamētu⁊ ⁊ terminū. Unde fūdamētū illi⁹ relationis ē substātia ꝑma fūdamētaliter accepta. ⁊ termin⁹ ē ipⁿ accidens cui cōpatur. Secō sic diffinit̃ ꝑma substantia. Est q̃ nec est in subo nec de subo ōr. i. est relatio fūdata in aliq̃ nā cui repugnat esse in subo vt accidēs. ⁊ etiā dici de subo vt supius ō suo per se iferiori. Et in hac diffinitōe subintelligitur substātia loco generis. ⁊ ōr nec est i subo ad ōriam accidentiū. etiā ōr nec de subo ōr ad ōria⁊ secūdariu⁊ substātiarū. Quia eni ꝑma substātia est substantia iō nō hⁿ ēe i subo. ⁊ q̃ est ꝑma. iō nō ōr de subo q̃ nō hⁿ aliqō iferi⁹ sub se de quo possit ēential̃r ꝑdicari. ⁊ oēs ꝑdicte diffinitones hnt declarari i fūdamētis. vt sortes vl̃ aliquis bō aut aliquis bos est cui primo ⁊ ꝑncipal̃r cōuenit substare.

Secundo sciēdū ē q̃ hⁿ ōnr auctor diffinit secūda⁊ substātiam dicēs. Secūde substātie sūt genera ⁊ spēs i quib⁹ sūt prime substātie. i. scōe formal̃r accepte fūdātur in naturis vl̃ obiectis q̃bus pōt attribui intentio generis vl̃ spēi cōparatis ad accidētia q̃b⁹ secūdario substare dicūtur. Ideo secūde substātie ꝑ se significato sūt relationes rōnis q̃ hnt ꝑ fundamēto obiecta ō ꝑdicamēto substātie q̃bus pōt attribui intentio generis vl̃ spēi. ⁊ ꝑ termino hnt accidentia q̃bus nō ꝑmario ſ⁊ secūdario substāt. sic hō ē secunda substātia ⁊ aial ē secūda substātia. ⁊ tales ꝑdicatiōes sē denomiatiue. ōnr hic auctor ponit quādā ōriam iter ea q̃ sūt in subo ⁊ ea q̃ dicunt̃ de subo dicēs q̃ illa q̃ dicūtur ō subo ꝑdicant̃ noīe ⁊ rōne. ſ⁊ illa q̃ sūt i subo nūq̃ ꝑdicant̃ rōne ſ⁊ aliqū nomine ꝑdicēt̃. Uñ ea q̃ sūt i subo possūt dupl̃r capi vno mō cōcretiue. alio mō abstractie. Si abstractiue teneantur. tē nec nomine nec rōne ꝑdicant̃ ō subo ⁊ hⁿ ēe ⁊ affirmatiue. si cōcretiue bene ꝑdicant̃ nomine ſ⁊ nō rōne ⁊ q̃ditatiue ⁊ ēential̃r de subo. q̃ illud q̃ ꝑdicat̃ rōne explicat naturā ei⁹ ō quo ꝑdicat̃. ōnr auctor cōparat secūdas substātias iter se ponēdo talē conclusionē. Inter secūdas substantias spēs est magis substātia q̃ gen⁹. ⁊ hⁿ intelligit̃ de substātijs fundamētal̃r acceptis. Probat̃ sic. illud q̃ ē propiqui⁹ ꝑme substātie ē magis substātia q̃ illud q̃ ē remotius. sed spēs ē ꝑpinqor ꝑme substantie q̃ genus. ḡ spēs ē magis substantia q̃ genus. ōnā pⁿ q̃ inter analogata illud ꝑticipat ꝑfectius rōnem analogi q̃ ꝑpinqui⁹ est ꝑmo. ⁊ minor pⁿ q̃ illud est ꝑpinquius ꝑme substantie p q̃ ō conueniētius rndetur ad interrogationē factā per qd ō ipa ꝑma substantia. siue q̃ magis idicat q̃ditatem ꝑme substātie. ſ⁊ sic est de spē. nam si q̃ratur qd est socrates: ōueniēti⁹ rndetur q̃ est hō q̃ q̃ est aial. ⁊ si querat̃ qd est arbor ōuenienti⁹ rndet̃ q̃ ē arbor q̃ plāta. Secō ꝑbat̃ sic. illud est magis substātia q̃ plurib⁹ substat. ſ⁊ spēs plurib⁹ substat q̃ genus. ḡ spēs ē magis substātia q̃ gen⁹. minor pⁿ q̃ q̃bus cū q̃ substat gen⁹ eisdē substat ⁊ spēs ⁊ cū hⁿ ipi generi. q̃ō sic itelligit̃ ꝑm aliquos. q̃bus cunq̃ substat gen⁹ ⁊ spēs. q̃bus cūq̃ ꝑdicatis subijcit̃ genus ēential̃r siue etiā ōnoiatiue eisdē subijcit̃ species ⁊ cū hⁿ ipi generi dū tm̄ sit ꝑdicatio directa ⁊ tale ꝑdicatū nō ptineat ad ōriam. ⁊ hⁿ ꝑ illā regulam quicquid est ꝑus priore ē prius posteriore. ⁊ q̃cqd ē superius superiore est superius inferiore.

Tertio sciēdū ē q̃ hic ōnr auctor opat spēs adiuicē ponēdo talē ōclusionē. oēs spēs specialiss. me ō gīe substātie dicūtur de gīe substātie. Probat̃ q̃ illa q̃ eq̃l̃r sūt ꝑpinqua ꝑme substātie eq̃liter sūt substātie. ſ⁊ spēs specialissime eq̃liter sūt ꝑpīque ꝑme substātie nec vna substat ꝑ aliam sic hō nō substat accidētib⁹ ꝑ asinum aut equū. nō eni ponit̃ ordo inē aliq̃s substātias respectu hui⁹ q̃ō est substare nisi vna substet ꝑ aliā. ḡ cōclusio ⁊ ⁊. ⁊ ꝑ eandē cām iter ꝑmas substantias vna nō ē magis substātia q̃ alia. vnde ad hⁿ q̃ aliquid dicat̃ magis substātia nō sufficit q̃ pluribus substet. q̃ tē gen⁹ ēt magis substātia q̃ spēs. sed regrit̃ q̃ ūmediati⁹ ⁊ plurib⁹ substet. ⁊ iō q̃ cuis genus plurib⁹ substet q̃ spēs eo q̃ plurima accidentia ſūt generi q̃ spēi. tm̄ q̃ spēs ūmediati⁹ substat q̃ gen⁹ ipa ē magis substātia q̃ gen⁹. Or aūt spēs ūmediati⁹ ſ̄stet q̃ gen⁹ pⁿ. q̃ accidētia ñ ſūt gīi nisi mediante spē. ⁊ sic gen⁹ substat accidētib⁹ sic ⁊ spēs eis substat ⁊ cū hⁿ generi. gen⁹ āt nō substat sibi ipi. vñ substātia capit̃ dupl̃r. vno⁹ vt ōr a ꝑ se ēendo ⁊ sic ī suscipit magis nec min⁹ ⁊ ē vnū ꝑdicamētū ab alijs distictū. alio⁹ ōr ſba a sbstādo siue ab actu sbstādi ⁊ sic tātū suscipit magis ⁊ mīn⁹ nec

ē vnū pdicamētū ab alijs distictū. sz pdicat onoiatiue ō sba p mō capta. vt cū dr q vna sba ē magis substantia q̃ alia. debet itelligi q plures act⁹ substandi in sūt magis vni substantie q̃ alteri. ⁊ manifestuz est q talis pdicatio est denominatiua.

Sed contra pdcā arguitur ꝑ sic. gna gnalissima dūr de subo ⁊ tū n pdicatur noie ⁊ rōe cū n bnt rōem. g dria quam ponit auctor iter ea que sūt in subo ⁊ dūr de subo n ē bū posita. ¶ 2ᵒ arguitur sic. loco diffiniti licz ponere sua diffinitōez. ergo si nomē de aliquo pdicetur ēt rō ei⁹ de codē pdicabitur. ⁊ p ons si illa q̃ sūt in subō pdicentur noie ō subiecto ēt rōe pdicabūtur. ¶ 3ᵒ arguitur sic. scōe substātie nō sūt substantie. g male dr q inter secūdas substātias vna ē magis substātia q̃ alia. ans pz. qz ois substātia est ens p se. sz scōe substātie nō sūt entia p se. tū ꝑ. qz st i alio. s. in pmis. tū secūdo. qz secūde substantie sūt gna ⁊ spēs. sz gna ⁊ spēs sūt respect⁹ rōis. ⁊ sic nō st substātie. ¶ 4ᵒ arguitur sic. gen⁹ plurib⁹ substat q̃ spēs. ergo gen⁹ est magis substantia q̃ spēs. ¶ 5ᵒ arguitur sic. ois ppa passio ouenit plus vli q̃ pticlari. sz substare ē passio substātie. g⁹ pus ouenit substātie vli q̃ pticulari siue pme subē.

Ad rationes Ad pmā ocedit maior ⁊ distinguitur mior vel q pdicetur rōe. i. diffinitōe. ⁊ sic oceditur. vel rōe. i. oceptu qditatiuo: ⁊ sic negatur. qz ad h q aliqd pdicet ratione sufficit q icludatur eēntialr i alio de quo pdicatur. ¶ Ad secūdā ocedit ans ⁊ pma ons. sed negat vltima. qz n oz si diffinitio albi pdicet de homine q pp hoc explicet nām hois. vñ sicut dcm ē pdicari rōe ē pdicari eēntialiter. mō diffinitio accitis nō pdicat de subiecto eēntialr. q̃re nec rōne ¶ Ad tertiā dr distiguēdo ans vl si capiat forma liter: ⁊ sic oceditur. vel fūdamētalr. ⁊ p p se denominatis. ⁊ sic negatur. Et ad ons firmatōez dr q non sūt in alio sicut accns i subiecto. sz sic supi⁹ i suo inferiori. ¶ Ad q̃rtā oceditur ans ⁊ negatur ons. qz sz plurib⁹ substet n tū ūnediati⁹ nec plurib⁹ modis q̃re n magis st substat. ¶ Ad qntā dr q substare aptitudinalr ē passio substātie cōis ad pmā ⁊ secūdā. substare vo actualr ꝑ ouenit substātie pticlari.

His visis dicēdū ē de cōiratib⁹ ⁊ ppietatib⁹ subē. Cōe ē oi subē i subo nō cē. qz cē i subo ꝓpetit solū accnti. Hoc pz i primis substātijs p diffinitōez prime substātie. In secūdis āt pz inductōe ⁊ silogismo. Inductōe sic. hō nō ē i subiecto. equ⁹ nō ē i subo. neqz aīal ⁊ sic de singulis. g nulla secūda substātia est in subo. Silogismo sic. nihil coꝝ q̃ sūt in subo pdicat noie ⁊ rōne de subiecto. sed ois secūda substātia predicat noie ⁊ rōne de subiecto. g nulla secūda substantia est in subiecto. Hoc ante nō est proprū substātie sed ēt differētie ꝓpetit. ⁊ hoc intelligit de dūijs substantie. Nec ē istātia de ptibus substantie que sūt in suo toto. ⁊ ideo vidēt eē i subo. qz alius ē modus cēndi iii. vt accns ē i subo. ⁊ alius sicut pars ē i suo toto. vt prius patuit. Itē omnib⁹ secūdis substantijs ⁊ dūijs carū conuenit vniuoce pdicari de primis. hec. n. omnia pdicātur de primis substantijs. noie ⁊ rōe. q̃re vniuoce pdicantur. Itē ois prima substātia significat hoc aliqd. i. idiuiduum ⁊ vnū numero. sz secūda substātia vī significare hoc aliqd sub appellationis figura eo q ē i pria suba. vt ēt de essētia ei⁹. n tū significat hoc aliqd. sz potius q̃le qd siue qd cōe. n. n. illud quod significat p secūdā subaz ēvnū nūero sicut illud quod significat p primā substātiā. itē subē nihil ē ꝓtrariū. sz hoc nō ē ppriū subē. qz n ouēit soli subē. sed ēt q̃ritati ⁊ quibusdam alijs.

¶ Circa būc textū notādū ē ꝑ q dēmiato ō substātia ꝯz se ⁊ q̃ritū ad ei⁹ eē substātiale. nūr dēmiat ō ipa ꝯz cē accntale. Et rō oꝛdis ē. qz suba vniuscuiusq̃ pceedit accns. sz iste ppetates se bnt vt accntia ipi⁹ subē. q̃re dēmiato ō ipa q̃ritū ad eē eēntiale ouēiēter dēmiat ō ppetatib⁹ ei⁹ q̃ st sex. q̃ꝝ p⁴ est. cōe ē oi subē i sdo n cē. quā ptē pbat auctor ō prinis substātijs p diffinitōez cap. ō scōis vo pbat inductōe ⁊ silogistice. vt clare pz ituētī. h ātē ppetas sic ē itelligēda. cōe ē oi subē eē p se ⁊ n eē i alio sicē accns i suo subo. p hoc qō dr eē excluduntur nonentia que q̃ quis non sint in subiecto. tamen eis nō

ꝓuenit hec ꝓpetas. Per hoc vero quod dicitur ñ esse in alio sicut accidēs i subiecto excludūtur accidētia. Et q̃uis hec ꝓpetas videatur esse negatiua tamē per ip sam intelligitur vna affirmatiua q̃ē Commune est omni substātie esse per se. nam esse per se est ꝓpius modus ipius substantie sicut esse in alio est ꝓpius modus accñtis. Ex quo patet q̃ nulla substantia predicatur denominatiue denominatiōe ꝓpe dicā. Probatur. quia quicquid predicat dnoiatie ē i subo. sz nlla suba ē i sōo. g̃ nulla substantia predicatur denominatiue. ¶ Circa tñ hanc ꝓpetatem aduertendum est q̃ substantia accipitur dupliciter. vno modo gñaliter ꝓ oi illo quod est reponibile in predicamento substantie siue directe siue idirecte siue per modum ꝓncipij ⁊ differentie substantialis. ⁊ hoc modo materia ⁊ forma sunt substantie. Alio modo capitur specialiter ꝓ omni illo quod est reponibile in recta linea predicamentali solum. ⁊ tunc dñe substantiales nō sūt substantie. Hoc notato dicatur si capiatur primo modo. tunc hec ꝓpetas est ꝓpa substantie quarto modo. pz. quia conuenit omni substantie soli ⁊ semper. ergo est ꝓpa quarto modo. ꝛñ pz per locum a diffinitione. Dicitur secundo q̃ si capiatur substantia specialiter. tunc hec proprietas est propria secundo modo eo q̃ conuenit omni substantie ⁊ non solicum etiam cōnciat differentijs substantialibus. ergo ⁊c. ¶ Sed contra hoc instatur quia partes integrales substantie sunt substantia ⁊ tamen sunt in subiecto ergo male dictuz est. Cōmune est omni substantie in subiecto n ō esse. Ad hoc dicatur q̃ partes integrales lz sint in alio non tamen ꝓm illum modum essendi in quo aliquid ē i subiecto sicut accñs. sz bñ sūt i subiecto scōz ꝓmū modū eēndi i. Quāuis aūt hec ꝓprietas sit ꝓpria substātie scōz se accepte: tñ nō est cōis omni substātie. i. substantie multiplicate per sua inferiora.

Secundo sciēdū est q̃ ꝛñr auctor ponit secūdā ꝓprietatē substātie dicēs. Cōe est oib⁹ scōis substātijs ⁊ eaꝝ differētijs vniuoce ꝑdicari de ꝓmis. Cui⁹ rō est q̃ scōe substātie ⁊ dñe eaꝝ ꝑdicātur vno noie ⁊ vna rōne de ꝓmis. ergo ꝑdicātur vniuoce. tenet ꝛña ꝑ diffinitionem vniuocoꝝ. aīs pz q̃ oēs scōe substātie ⁊ dñe eaꝝ sunt de rōne cēntiali ⁊ quiditatiua ꝓmaꝝ. sz ꝑdicari rōne est ꝑdicari scōz eē cēntiale ⁊ quiditatiuuz. ergo scōe substātie ⁊ dñe eaꝝ ꝑdicātur rōne de ꝓmis. Unde ꝑdicari vniuoce accipitur dupliter. Uno mō generaliter vt est ꝑdicari vno noie ⁊ vna rōne siue ꝑdicatū sit explicatiuū subiecti siue nō. ⁊ sic accidētia bene ꝑdicātur vniuoce de ꝓma substātia. Scōo mō accipit vt ē ꝑdicari vno noie ⁊ rōne explicatiua nature eius de quo ꝑdicat. ⁊ sic nihil ꝑdicat de ꝓmis substantijs vniuoce sine rōne nisi scōe substātie ⁊ dñe eaꝝ. Est aūt hec ꝓprietas substantijs vtib⁹ ꝓpria q̃rto mō ⁊ ꝓpria ꝓmo mō substantie i cōi. q̃ conuenit soli ⁊ nō oī cū nō conuenat substātijs singularib⁹. sz est ꝓpria scōo mō scōe substātie vti accepte spāliter ꝓ suba vti reponibili in recta linea ꝑdicamētali. ¶ Cōsequēter auctor ponit tertiā ꝓprietatē dicēs oīs ꝓma suba significat hoc aliqd. i. oīs ꝓma suba est vna numero siue indiuiduū de genere substātie. Et ibi accipit actⁿ signatus ꝓ actu exercito q̃ nulla ꝓma suba significat h̄ aliqd cū nullū sit signū ad placitū institutū sed significat ꝑ signa ad placitū instituta. ¶ Consequēter addit auctor q̃ secunda substantia videt hoc aliquid significare sub appellatiōis figura. tñ ñ significat h̄ aliquid sed quale quid. i. nō ē indiuiduū ⁊ singulare sz est q̃le quid. i. ꝑdicatū quiditatiuū ⁊ cēntiale dicibile ō ꝓmis. Et rō q̃re videt hoc aliquid significare est ista. q̃ appellamⁿ nomine substātie pticulare sicut appellamⁿ socratem hominē ⁊ id eo videtur secūda substātia hoc aliquid significare nō tñ vt significare illam rē qua appellamⁿ eā. Et rō est q̃ significare hoc aliquid est significare sub stātiam īcōmunicabilē. significare vo quale qd est significare substātiam cōmunicabilē. quare sequitur q̃ secūda substantia significat quale qd ⁊ non hoc aliquid. Et semp in predictis de bz capi actus signatus pro actu exercito.

Tertio sciendum q̃ cōsequēter i hac parte auctor ponit quartā ꝓprietatez substantie dicens q̃ substātie nihil est cōtrariū. id est vna substātia non est alteri cōtraria. Probatur q̃ cōtraria possunt verificari de eodez successiue. sz nō sūt alique substātie que successiue possint verificari de codē ita q̃ modo verificentur. ⁊ postmodum nō verificentur. ergo vna substātia nō est alteri cōtraria. ¶ Pro declaratione hui⁹ est aduertendū q̃ substantia accipitur tripliter. vno mō ꝓ se extendit ad oē illud q̃ ꝑ se vel reductiue reponitur i predicamento substantie. Alio mō ꝓ se extendit ad omne illud q̃ ꝑ se reponitur in ꝑdicamēto substātie siue sit directe siue indirecte. Tertio accipitur magis ꝓpric pro illo quod reponit per se in recta linea predicamentali. ¶ Scōo est aduertendū q̃ cōtrarietas rez de qua est bicad propositū accipit tripliter. Uno mō generaliter ꝓ se extēdit ad repugnātiam habitus ⁊ priuationis

et isto modo accipitur contrarietas cum dicitur q principia rerꝝ naturaliũ sunt contraria. Secundo modo vt se extendit ad repugnantiã duarꝝ differentiarꝝ ex opposito diuidentiũ idem genus ⁊ sic accipitur contrarietas cũ dicitur q in vnoquoq; genere est vna prima cõtrarietas. idest est vna repugnantia duarꝝ dñiarꝝ ex opposito diuidentium idẽ genus. Tertio mõ capit ꝛrietas ꝑ repugnãtia duarꝝ formarꝝ oppositarꝝ mutuo se expellentiũ ab eodẽ subiecto. ⁊ hoc modo capitur hic. ¶ His notatis dicitur primo q si substantia ⁊ contrarietas accipiantur primo modo substãtia bene habet cõtrariũ. Probatur quia forma substãtialis ⁊ priuatio illo modo contrariantur. Secũdo dicitur q si substantia ⁊ contrarietas accipiãtur secũdo modo substãtia bene habet contrariũ. patet quia due differentie diuidentes idez genus isto modo sunt contrarie. Tertio dicitur q si substantia ⁊ contrarietas accipiãtur tertio modo tũc ĩ substãtia nõ est ꝛrarietas. ꝑ qꝛ in substãtia nõ sunt forme actiue ⁊ passiue mutuo se expellentes ab eodẽ subo. igiꝯ.

Sed contra ꝓdicta arguitur. Primo sic. proprũ est substantie in subiecto non esse. ergo male dicitur q est commune. ¶ Secundo arguitur sic. differentie substãtiales non habent rationẽ cũ earꝝ non sit differẽtia. ergo male dicitur q predicãtur noie ⁊ ratione. ¶ Tertio arguitur sic. secunda substantia significat quiquid significat ꝑma. sed ꝑma significat hoc aliqd. ergo secũda significat hoc aliquid. ¶ Quarto arguitur sic. ignis ⁊ aqua sunt substãtie. ⁊ tamẽ ignis ꝛrariatur aque. ergo substãtie est aliquid ꝛrariũ.

Ad rationes Ad primã distinguitur antecedens vel substãtie fm se ⁊ secũdũ suã suppositionẽ simplicẽ ⁊ sic concedi tur. vel fm suppositionẽ personalꝶ ⁊ sic negatur. ¶ Ad secundã dicitur q ad hoc q aliquid predicetur vniuocẽ sine ratione non requiritur q habeat rationẽ siue diffinitionẽ. ꝛz suff. cit q sit essentiale illi de quo predicatur. ¶ Ad tertiã dicitur distinguendo maiorẽ. vel de primario eius significato ⁊ sic negatur ꝏ significat naturã cõmunicabilem multis vel de secundario significato ⁊ exꝛ. equẽti. ⁊ sic conceditur. ¶ Ad quartã cõceditur maior ⁊ distinguitur minor. vel fm suas formas eẽntiales ⁊ sic negatur. vel ꝛz suas formas accidentales ⁊ sic conceditur. ⁊ ideo nihil est contrariũ substantie per se proprie capiendo contrarietatem.

Itez suba nõ suscipit magis ⁊ minꝰ. nõ cni dico q vna substãtia nõ magis substat cẽ alia. ꝛz dico q vnaqueq; substãtia fm cẽ suũ nõ ĩtẽdit neq; remittit. vt albũ quãdoq; est magis albũ quãdoq; minus albũ. sortes vero nõ ẽ magis hõ vno tpe cẽ alio tpe. nec magis homo cẽ plato. Itẽ ꝑprie ꝑpriũ est substãtie cũ sit vna ⁊ eadẽ numero fm sui mutationẽ cẽ susceptibile ꝛrariorꝝ. vt idẽ hõ aliquãdo est albus. aliqñ niger. aliqñ calidus. aliqñ frigidus. aliqñ prauus. aliquãdo studiosus. Neq; est istantia de oꝛone qñ licet hoc eadez oꝛo sortes sedet. aliqñ est vera. aliqñ falsa. tñ hoc nõ est ꝛz sui mutationẽ ꝛz ꝛz mutationẽ rei vt qꝛ sortes sedet vel currit. Et ideo nota q verꝝ ⁊ falsũ sunt ĩ rebus vt in subo ⁊ sũt ĩ oꝛone vt ĩ signo. Vñ equinocat modus eẽndi in cũ dicit verꝝ ⁊ falsũ cẽ ĩ rebus ⁊ ĩ oꝛone. Silr equinocat susceptibile cũ dicit res est susceptibilis veri ⁊ falsi. ⁊ oratio est susceptibilis veri ⁊ falsi. sicut equinocat susceptibile cuz dicit vrina est susceptibilis sanitatis. ⁊ aial est susceptibile sanitatis. Hoc. n. suscipit sanitatẽ qꝛ significat eã. Illud vero qꝛ est subiectũ eius. Et ita hoc ꝑpriũ nõ ꝓuenit orationi ꝛz soli substãtie.

¶ Circa hũc textũ notãdũ est ꝑmo q determinato de quatuoꝛ ꝑmis ꝑprietatibus cõsequenter in hac parte auctoꝛ determinat de quinta dicens q substantia non suscipit magis nec minus. que sic exponitur de rebus. ꝑpriũ est substãtie idest rei de predicamẽto substãtie nõ suscipere magis ⁊ minꝰ idest nõ intẽdi ⁊ remitti seu in ꝑprio suo esse ꝑfici vel imꝑfici. Quicquid enim suscipit magis ⁊ minus oportet q sit diuisibile et. q possit successiue acquiri. cũ ergo omnis substãtia fm essentiã sit diuisibilis ⁊ acquiratur in istãti sequitur q nulla substãtia suscipit magis neq; minus. ¶ Et si arguat aliqua substantia est essentialiter perfectioꝛ alia ⁊ habet aliquos gradus ꝑfectionales quos non habet alia. ergo suscipit magis ⁊ minus. Ad hoc ꝛndetur ꝛcedẽdo q aliqua substãtia est essentialiter

perfectior alia. ⁊ negatur consequentia quia nulla talis substãtia in suo ꝓprio cẽ est itẽ sa aut remissa sed illã ꝑfectionẽ quã habet habuit dũ ꝓmo icepit esse. ideo post suũ esse nõ aduenerũt illius gradus ꝑfectionales ⁊ sic non suscipit magis neq̃ minus. Unde suscipere magis est aliquid in suo ꝓprio cẽ ꝑfici. Sed suscipere minus est aliquid in suo ꝓprio esse iperfici. Et causa suscipiẽdi magis ⁊ minus ẽ latitudo graduũ in forma. qui quidẽ gradus distinguitur ex natura rei ab ipa forma. nec sunt de cẽtia forme ꝓm se sed cõponũt ipsam formã. Potest nũt hec ꝓprietas logicaliter exponi sic. Propriuz est substãtie. i. dicibilibus de ꝑdicamẽto substãtie nõ suscipere magis neq̃ minus. Et debet hic accipi substãtia vt dicitur a ꝑ se essendo. qꝛ vt dr a ꝑ se substãdo bñ suscipit magis ⁊ minus vt ꝑ̃us visũ ẽ.

Secundo sciẽdũ est ꝙ cõsequẽter Petrꝰ hispanus ponit sextã ꝓprietatẽ substãtie dicẽs. maxime ꝓpriũ est substantie cũ sit vna ⁊ eadẽ numero ꝓm sui mutationẽ cẽ suscipti bilẽ ⁊trariorꝫ. ¶ In hac autẽ ꝓprietate quatuor tãgũtur. Primũ est ꝙ substãtia est susceptibilis cõtrariorꝫ. Et debet sic itelligi. Substãtia est apta nata esse subiectũ ⁊trariorꝫ ⁊ hoc successiue. sicut homo est aptus natus esse subiectũ albedinis ⁊ nigredinis virtutis ⁊ vicij que sunt forme contrarie.

¶ Secũdũ quod tãgitur in hac ꝓprietate est ꝙ substãtia suscipiẽdo ⁊traria manet vna ⁊ eadẽ numero. sicut idem homo successiue põt esse bonus ⁊ malus albus et niger. Et ratio huius est qꝛ omnia ⁊traria sunt accidẽtia. ergo possũt adesse ⁊ abesse subiecto preter subiecti corruptionẽ. ⁊ ꝑ ꝯsequẽs idẽ subiectũ numero est aptũ natũ suscipere ⁊ria.

¶ Tertiũ qd tãgitur illa ꝓprietate ẽ ꝙ substãtia suscipiẽdo ⁊ria mutat. Et ꝓbat sic. illd mutat quod se habz aliter nũc q̃ prius. sz qñ substãtia suscipit aliquod accidẽs ⁊riũ illi qd prius habuit aliter se habz q̃ prius. sicut socrates aliter se hz quando ẽ albus ⁊ qñ est niger. ergo substantia suscipit ⁊ria scdm sui mutationẽ. ¶ Quartũ qd tangitur illa ꝓprietate est ꝙ ẽ susceptibile ⁊riorꝫ est maxime ꝓpriũ substantie. quod põt exponi dupliciter. Uno mõ scdm ꝙ illa dictio maxime põt teneri aduerbialiter. ⁊ tunc est sensus. maxime ꝓpriuz ẽ substãtie. i. ꝓprie ꝓpriũ. Alio mõ põt exponi scdm ꝙ illa dictio maxime põt teneri nominaliter. ⁊ tũc ẽ sẽsus. ꝓprium ẽ maxime substãtie. i. prime substãtie. Unde hec ꝓprietas cõuenit tã primis substantijs q̃ secundis. sz differẽter eo ꝙ suscipe ⁊ria primo ⁊ ꝑ se ꝯuenit substãtijs primis saltẽ actualiter ⁊ ex ꝯsequenti secũdis sicut hõ non est albus nisi quia sortes vel plato est albus.

Tertio sciendũ est ꝙ circa ꝑdicta icidũt alique difficultates. Prima ẽ vtꝫ orationi ꝯueniat suscipe ⁊ria. Et videt ꝙ sic. qꝛ verũ ⁊ falsum sunt ⁊ria. sz eadẽ oratio successiue dicit vera ⁊ falsa. ergo oratio suscipit cõtraria. Pro solutione huius est notandũ ꝙ nõ ẽ intentio auctoris negare mutationẽ ab oratione que nũc ẽ vera et postea falsa. qꝛ ipossibile ẽ ꝙ fit transitus a ⁊dictorio i ⁊tradictorium sine mutatione. nec ẽt a ⁊rio i cõtrariũ. si ergo oratio sit nũc vera ⁊ postea falsa oꝛ eẽ mutari. Sed vult ꝙ ista mutatio nõ ẽ ꝑ̃ i ipa oꝛone sz i re. ita ꝙ mutatio oꝛonis ꝑ̃supponit mutatõẽz rei. Et ꝓbat hoc distinguit a suba. qꝛ hz sui mutatõẽm ⁊ nulla alia mutatione ꝑ̃supposita ista substãtia ẽ susceptibilis ⁊riorꝫ. ¶ ⁊ aduertẽdũ est ꝙ verꝫ ⁊ falsũ fiũt in oꝛone vt in signo. ⁊ dicũt formaliter relatõẽz ꝯformitatis ⁊ diffoꝛmitatis ad rẽ. ita ꝙ si oꝛo sit ꝯformis rei tũc ẽ ⁊a. si ⁊o diffoꝛmis tũc ẽ falsa. iõ nõ ẽ intentio auctoris ꝙ oꝛo nõ suscipiat ⁊ria. qꝛ verꝫ ⁊ falsũ fiũt ⁊ria. ⁊ fiũt i oꝛone sicut respect⁹ ⁊rij in subo. sed vult vt ꝑ̃us dcm ẽ ꝙ oꝛo nõ suscipiat illa nisi aliquod ꝑ̃us mutetur. His notatis dr ad dubiũ ꝙ oꝛo suscipit ⁊ria. sed nõ ꝑ̃ sz ad mutatõẽz rei cũ ipa res ꝑ̃ suscipiat ⁊ria. Et ꝓ̃b pz solutio ad obiectõẽz. ¶ ⁊ⁿ difficultas ẽ. vtꝫ eadẽ oꝛo possit sine sui mutatõe eẽ quandoq̃ ⁊a. ⁊ qñ falsa. Et videtur ꝙ nõ qꝛ trãsit⁹ de ⁊rio i ⁊riũ non potest intelligi sine mutatione. ⁊ auctor noster videtur hic negare orationem esse mutabilem. sed dicit solam rem mutari quando fit transitus de veritate in falsitatẽ. sed transitus de vitate ad falsitatẽ ẽ transit⁹ de ⁊rio i ⁊riũ. ergo videtur ꝙ oꝛo non suscipiat contraria sine sui mutatione. ¶ ⁊ⁿ sic. veritas ⁊ falsitas secundũ se videntur esse contraria. iõ nõ vr pole ꝙ eadẽ oꝛo transeat de ⁊ita/te ad falsitatẽ sine sui mutatõe. ¶ Ad ista sit dr ꝙ ñ ẽ pole oꝛonez transire de ⁊itate in falsitatem vel econuer so nisi fiat in ea mutatio respectiua. .i. conformitatis ⁊ diffoꝛmitatis. ⁊ per ꝯsequens veritatis ⁊ falsitatis que consistunt in hac conformitate ⁊ diffoꝛmitate. tamen non est ibi aliqua contrarietas absoluta proprie. . Et istam solam intendit hic auctor vitare.

Sed contra predicta arguitur sic. Animal est animantius planta secundum Boetium. ergo quedam substantia suscipit magis ⁊ minus ergo contra istam ꝓpetatem. ¶ Secundo arguitur sic. ãgeli sũt substãtie

z tamē non suscipiūt ꝓtraria. ergo hec proprietas nō cōuenit omni substātie. ¶ Tertio arguitur sic. eadē supficies numero aliquādo ē nigra aliquādo alba z tamē supficies nō est substātia. ergo hec p̃ietas nō ꝓuenit soli substātie. ¶ Quarto arguit sic. corpus celeste nō est susceptibile contrarioꝝ z tamen est vera substantia. ergo non ꝓuenit omni substantie suscipere contrarium.

Ad rōes Ad p̃mā z dicitur q̃ aliqd dicitur duplr aliqnt̃ altero. Uno mō qz itensius est aiatū z tūc aial nō est animātius plāta. Alio mō qz in suis operationibus vtitur pluribus potētijs anime z sic aial bene est animātius plāta. non tamē ꝓpterea sequtur q̃ suscipiat magis z minus qz nō intēditur neq̃ remittitur. ¶ Ad secdam dicitur q̃ q̃uis angeli nō suscipiāt ꝓtraria tamen susceptibiles sunt ꝓtrariorꝝ qz sunt mutabiles de bono in malū. ¶ Ad tertiā dicitur q̃ supficies nō suscipit albedinē tanq̃ subiectū qd. sed tanq̃ subiectū quo. debet enim z intelligi q̃ esse susceptibile cōtrariorꝝ tanq̃ subiectū quod sit ꝓpriuꝝ substantie. ¶ Ad quartā dicitur q̃ corpora celestia sūt susceptiua ꝑriarꝝ ꝑriarꝝ vbiq̃ sunt p̃m diuersas ꝑias situs. z etiā susceptibilia sunt dēsitatis z raritatis.

Quantitatis aliud ꝓtinuū. aliud discretum. Quantitas cōtinua est cuius partes copulātur ad eundem terminum cōmunem vt partes linee copulatur ad punctum. Est autē discreta quātitas vt numerus z oratio. vnde due sunt species eius. nō enim est in numero aliquis terminus cōmunis ad quem partes eius copulantur. vt in decē quinq̃ z quinq̃: aut tria z septē ad nullum terminū cōpulantur sed semper discreta sunt. Est autem numerus multitudo ex vnitatibus aggregata. similiter in oratione sillabe non copulantur ad aliquē terminum cōmunem sed vnaqueque separata est ab alia.

¶ Circa hūc textū notādū est p̃mo q̃ determinato de substātia ꝑir auctor determinat de q̃titate. Cuius rō est qz q̃titas immediatius iest substātie q̃ alia accētia. qz alia accētia mediāte q̃titate iberēt substātie. ideo immediate post determinationē substātie auctor determinat de q̃titate ponēdo talem diuisionē. Quantitatis aliud ꝓtinuū aliud discretū. Et debet hec diuisio itelligi sic. Generis q̃titatis aliud ē genꝰ ꝓtinuū aliud discretū. Et ponit aliud i neutro genere ꝓpter duas cās. Prima est ad ostēdēdū q̃ hec diuisio nō est i spēs spālissimas. Secda est ad ostendēdū q̃ mēbra huiꝰ diuisionis differunt eēntialr. aliud. n. qd est neutri generis dicit diuersitatē eēntialē. Et huius diuisionis sic habetur sufficiētia. qz omis quātitas denoīat substātiā z est mēsura eiꝰ. vel ergo denominat eā quātā z sic est quātitas ꝓtinua. vel quotā z sic est quantitas discreta. Unde quātitas in generali nō diffinitur i textu eo q̃ nō habet vnū denominatiuū sed duo. s. quātū z quotū. Accidētia aūt nō diffiniūtur nisi p̃m q̃ denomināt substātiā. Posset tamē sic diffiniri. quātitas est ꝑz quā quāti vel quoti dicūtur. Uel sic. q̃titas est ens mēsuratiuū substātie. Et q̃tū diffinitur qnto metaphysice sic. Quātū est qd ē diuisibile i ea que sibi ī sunt quoꝝ qd libet natū ē eē hoc aliqd. ¶ Cōsequēter auctor nr̄ diffinit q̃titatē discretū dicēs. q̃titas discreta ē cuiꝰ ꝑtes nō copulātur ad aliquē terminū cōez. ꝛ partes eius semp manent discrete z separate abiuicē. sicut q̃titas binarij q̃ sūt due vnitates nō iūgūtur adiuicē p aliquē ē mtnū cōez q dr̄ eē ꝓncipiū vniꝰ z finis alteriꝰ. ¶ Deide auctor ponit diuisionē q̃titatis discrete z diuidit eā i numeꝝ z orationē. Cuiꝰ diuisionis rō ē. qz omis q̃titas discreta ē mensura alicuiꝰ rei. aut ergo illas res ē p̃manens z sic ē numerꝰ. aut successiua z sic ē oro. Uñ numerꝰ accipit vnitatē z ꝑz ab vltima vnitate nō tri ꝑz se ꝓsiderate. ꝛ i ordine ad alias vnitates. Qz aūt numerus sit q̃titas p̃z qz ꝑz eū dir quoti. z etiā ꝓuenīēter rndet ad iterrogationē factā p quotū. nā si q̃ratur quoti sunt boīes itus. cōuenīēter rndet decē vel vigīti. numerꝰ. n. denariꝰ mēsurat decē boīes z decē lapides z sic de alijs.

Secundo sciēdū est q̃ numerus pōt cāpi triplr. Uno mō p̃o numero numerato. Alio mō p numero numerāte. Tertio mō p numero formali. Uñ numerꝰ numerat sūt ipe res q̃ numerant. z talis numerꝰ nō est i p̃dicamēto q̃titatis nec forte i alio p̃dicamēto qz pōt dici d oibus p̃dicamētis. z ille numerꝰ vocat trāscēdēs. Sz numerꝰ numerās ē ipa aia q̃ numerat efficine ipas res. Sz numerꝰ formalr sūpt ē id quo formalr numeratur aliq̃s res sic vn̄ duo tres. Ex his ī sertur̄ duo correlaria. Primū ē. numerꝰ numeratꝰ nō est q̃titas. pbat̄ qz nullū trāscēdēs ē spēs q̃titatis. ꝛ numerꝰ numeratꝰ ē trāscendēs. igit̄ rē. minor p̃z qz illd ē trāscēdēs qd ꝓuenit enti aliq̃ desecēdat i decē

predicamēta. sed numerus numeratus est huius modi. ergo est trāsceādēs. minor pz qz ipsi enti oueniūt sex passiones anteq̃z descēdat i decem p̄dicamēta. z ille sūt numer⁹ numeratus. igit̄ corrclariū vex. Scdo iferī q̄ numer⁹ numerās nō est in p̄dicamēto q̃titatis. pbat̄ qz aia est numer⁹ numerās sz aia nō est q̃titas. ergo numerus numerās nō est in p̄dicamēto q̃titatis. Tertio iferī q̄ numer⁹ formaliter acceptus. s. p illo quo formalr numeram⁹ substāriā mālez est in p̄dicamēto q̃titatis. pbat̄ qz omne illud est i predicamēto q̃titatis qd denominat subaz quotā. z p qd oueniēter rūdet ad iterrogationē factā p quotū. sed numerus formalis ē hō q̄ numer⁹ formalr accept⁹ ē spēs q̃titatis. minor pz qz p numex formalr acceptū nos dicimur q̄ti. z sitr cū q̄rit̄ quoti sūt boies itus rūdetur dece.

Tertio sciēdū ē q̄ oro capit̄ multiplr. Uno mō p scda itentiōe fundata sup aliquo signo cōplexo z sic oro nō est in p̄dicamēto. qz nō est ens realē. Alio mō p orone q̄ est signū mētale vel scriptū z sic est in p̄dicamēto q̄litatis. nā si sit oceptus est in pma spē. si sit vox. est in scda. z hoc si acciplatur p voce solū vel scriptura solū. qz si acciperetur p aggregato ex voce z significatōe simlr sic eēt ens p accns z nō bret reponi in aliquo p̄dicamēto. Ex hoc infertur q̄ termini nō sunt in aliquo p̄dicamēto vt sunt signa. pbatur qz termini vel accipiuntur p vocibus vel oceptibus vel p scripturis diuisim z sic oēs termini mūdi erūt in p̄dicamēto q̄litatis. vel capitur p voce z oceptu seu rōne significādi z sic sūt entia p accns qz ille mō est qd aggregatū ex voce q̄ est ens reale z rōne significandi q̄ data est ab itellectu. sz ens p accns nō bz reponi in aliquo p̄dicamento. ergo segtur q̄ termini non būt reponi i p̄dicamēto. sed solū ipe res sūt i p̄dicamēto z ñ termini. z accipit̄ oro p mēsura sillabarū vocis: z illo mō oro ē spēs q̄litatis. pz. qz ē mēsura sillabe lōge vl breuis. q̄ ē q̃titas. Nā si q̄rat q̃ta ē hec sillaba. oueniēter rūdetur breuis vl lōga. Oro sit discreta pz. qz ptes eī⁹ ad nullū terminū cōez copulātur sed manēt sepate z distincte abinuicē. capiūt tñ vnitatē z formā per aggregatōez ipārū inter se. oueniūt eni nūer⁹ z oro in hoc q̄ vtrunq̃ sicipit ab idiuisibili. s. nūer⁹ ab vnitate. z oro a litera. Unde oro nō c̄ ipe lre sed ē mensura itrīseca ipax lrax. Unde nō intēdit auctor noster dicē q̄ lre sillabe sint ptes oronis que ē q̃titas. sz ex hō q̄ sillabe nō copulātur ad aliquē terminū cōem qz ptes oronis q̄ est q̃titas būt eē subiectiue in substātijo. z iō si sillabe nō copulātur ad terminū partes oronis q̄ ē q̃titas nō copulātur ad terminū cōem

¶ Sed circa p̄dcā mouētur aliqua dubia. p mū ē. q̄ est rō fm quā q̃titas dicitur de oīb⁹ spēbus. z vtx vniuocē dicatur de otinua z discreta. Et viōtur q̄ nō. qz per pus dr̄ de vno mēbro q̃z de alio. ergo segtur q̄ nō vniuoce. Et hō firmatur. qz oē vniuocū ē pus diffimē dū q̃z diuidēdū: z p oppositū equocū est pus diuidēdū q̃z diffiniēdū. Sz p⁹ auctor noster notificat q̃titatē p diuisionē q̃z per diffinitionē. ergo vr̄ q̄ nō sit vniuocū nec p oīs gen⁹. Pro solutōe h⁹ notandū ē q̄ q̃titas otinua z discreta pñt opari ad suū gen⁹ cōe qd ē q̃titas. z sic neutra cax ē poz q̃titate continua. nā rō mēsurādi nō attribuit q̃titati otinue nisi rōe q̃titatis discrete. sicut vlna nō mensurat pānū nisi ex hoc q̄ toties replicatur ē pannū. iō vlne nō opetit rō mēsure nisi ratione q̃titatis discrete. His dictis inseruntur duo corrclaria. Primū ē q̄ quātitas vniuoce dicit̄ de quātitate otinua z discreta. patet qz est genus respectu ipsax ergo vniuoce predicatur de ipsis. Scōm corrclariū ē q̄ rō mensure non ē ratio quātitatis vt est genus. pz qz illa rō p prius cōuenit quātitati discrete q̃z otinue z p discretam otinue. sz ratio generis nō cōuenit p prius vni suax specierum q̃z alteri. nec vni p alterā. ergo sequitur q̄ rō mensure nō est rō quātitatis secundū quā attribuitur rō generis. Ad primā partem ergo dubij dicitur q̄ rō diuisibilitatis que ē rōnis eiusdē i partes ē propria rō quātitatis sibi oueniens inquātū ei attribuitur rō generis. z vniuoce conueniens oībus suis specieb⁹. qd patz ex quinto methaphisice vbi diffinitur co mō quo genera diffiniūtur. z hoc quātum est qd ē diffinibile i ea que insunt quax singulum natū est eē hoc aliquid. i. potest diuidi in ptes eiusdem rōnis. Ex q̄bus dictis pōt haberi q̄ prima rō quātitatis ē de se habere ptes integrales. Alio mō pz qz quātitas otinua z discreta nō diffiniuntur p mēsuram sed ptes scōm q̄ copulātur ad inuicē z nō copulātur. ergo p se oueniet eis eē partibile seu diuisibile. Itē qnto methaphisice penes rōnes diuisibilitatis sumūtur spēs quātitatis qz diuisibile in nō cōtinua ē oratio. z i cōtinua sunt alie spēs quātitatis. ergo rō diuisibilitatis ē p̄pria rō quātitatis. ¶ Scda difficultas ē vtrū oratio sit spēs quātitatis discrete. Ad istā difficultatē rūdetur diuersimode. Quidam. n. dicūt q̄ oratio nō est spēs quātitatis distincta distinctione formali a numero. sicut simitas a curuitate. ita q̄ numerus dicit multitudinē discretax. z oratio dicit talē multitudinē i determi

nata mã: s. in voce plata. sic̃ similitas dicit cu: uita tẽ in determinata mã. s. in naso. Et ad aristotelez dicũt q̃ ipe loq̃bat fm opinionẽ tũc famosã z nõ fz ruã ppam opionẽ qz vt dicit ꝛmentator Aristo. in logicalibus ñ reprhẽdit opionem salsã antiquoꝝ p ter eius iuuẽtutẽ: sed i phia z metbaphysica duz deuẽtus ẽ in experientiã reprhendit salsas opiones. Et hoc ꝛfirmãt p aristo. 5° metbaphysice diuidẽtẽ q̃titatẽ in multitudinẽ z magnitudinẽ. z subdiuidit magnitudinẽ z nõ multitudinẽ. quare ibi videtur q̃ multitudis nõ sit nisi vna spẽs. Aliqb' ẽt rõnibus pbãt. qz oĩs q̃titas discreta denoiat substantiã quotã. sz oro nõ denoiat oronẽ quotã. q̃ oro nõ est q̃titas discreta distincta a nũero z pbat mior qz oro ẽ mensura sillabe breuis vl' lõge. sz si illaba nõ ẽ substãtia. ergo segl' q̃ oro nõ ẽ mẽsura substãtie. Preterea oẽ accns p̃dicatur denoiatiue de p̃ma substãtia dũ tm in ꝛcreto significetur. sz hmõ ñ põt p̃dicari de p̃ma suba. ergo oro nõ ẽ q̃titas discreta. Et iste mod' dicẽdi est valde pbabil'. Alius modus dicẽdi est q̃ oro ẽ spẽs q̃titatis distincta a nũero z tpe vt dicit auctoꝛ z ẽt aristo. Et q̃ distinguatur a tpe pz. qz tps est mẽsura ꝛtinua. oro ꝛo discreta. Itẽ tps mẽsurat motũ. oro ꝛo nõ sz mẽsurat vocẽ pferentis. Sed q̃ distinguat' a nũero pz distinguẽdo. qz dupler ẽ multitudo sonoꝝ distinctorũ i oronẽ plata. nã quoddã ẽ quorũdã distinctorũz acceptoꝝ in se z p modũ permanẽtũ. alia ẽ distinctoꝝ sonoꝝ cũ successiõe vni' ad alterũ. z talis vocatur oro. Et lz successio sit dñia mãlis circũlogl' tm dñiam formalẽ. Et ad argumẽta alterius opionis rñdetur negando minorẽ. qz lz oro q̃ ẽ q̃titas nõ habeat ꝛcretũ vsitatũ pp penuriã terminoꝝ tm phibz gn posset p̃dicari si haberet ꝛcretũ vsitatũ. Immo argumẽta coꝝ deducũt ad oppositũ. z B si oĩs q̃titas discreta denoiat substãtiã quotã vl' p̃dicatur denoiatiue de p̃ma substãtia. sed oro ẽ q̃titas discreta qz fm eos nõ distinguitur a nũero. q̃ oro denoiat subam quotã. vel p̃dicatur denoiatiue de p̃ma substãtia qõ i pi negãt. z sic argumẽta ipõrũ ꝛcludũt ꝛ ipos. Et ad aristo. dicitur q̃ verũ est q̃ nõ subdiuidit multitudinẽ. sed loc' ab auẽte nõ tenet negatiue. z ibi exp̃sse pbat oronẽ eẽ spẽm q̃titatis distinctam a numero z sic patent rõnes ab vtraq̃ parte.

Sed contra p̃dicta arguit' p̃ sic. oẽ p̃dicamentũ bz vnũ modũ p̃dicãdi de p̃ma substãtia. sed q̃titas nõ bz vnũ moduz p̃dicãdi de ipa. ergo nõ ẽ vnũ predicamẽtũ. ¶ 2° arguit sic. nũerus nõ est ens absolutũ ergo nõ est spẽs q̃titatis. añs pbatur qr nũerus ẽ multitudo sed multitudo ẽ relatio cũ multũ sit respectiuũ. q̃ nũerus nõ est ens absolutũ. ¶ 3° arguitur sic. oẽ accns bz vnũ subm. sed numerus nõ bz vnũ subz ergo nũer' nõ ẽ accns. ¶ 4° arguitur sic. oro vt h̃ accipitur ẽ solũ mẽsura vocis plate: sed vox plata nõ ẽ substãtia. ergo oro vt hic sumit' nõ ẽ mẽsura substantie. z per ꝛ ñs est quantitas.

Ad ratiões Ad pmã dr̃ concedẽdo maiorem z negãdo minorẽ qz habet vnũ modũ p̃dicandi fm rem. s. p̃dicari in q̃tũ. z ille modus diuiditur in duos modos p̃dicandi spãles. s. in quotũ. z in alũ modũ p̃dicandi cui ñ est nomẽ impositũ. iõ loco illius accipim' modũ p̃dicãdi generalẽ. s. modũ p̃dicãdi in q̃tũ. ¶ Ad secũdã dr̃ negando añs. z ad pbationẽ dr̃ q̃ multuz accipitur dupl'r. vno mõ fũdamẽtal'r. s. p illo qõ est multũ. z sic multũ nõ ẽ relatiuũ. alio mõ accipitur p respectu ad aliud z formal'r. z sic multũ est relatiuũ. z multitudo ẽ relatio. ¶ Ad tertiã dr̃ q̃ ñ oz omne accidens habere vnũ subiectũ nũero sz sufficit q̃ habeat vnũ subiectũ aggregatione. iõ ñ ẽ incõueniens q̃ maior sit vnitas in accnte q̃ i subiecto. ¶ Ad q̃rtã dr̃ concedẽdo maiorẽ z minorẽ. sed distinguit'. vl' primo z per se z sic conceditur. vl' ex ꝛnti z sic negatur. z etiam quia illud quod ẽ mensura accidentis est mensura illius in quo ẽ tale accidens. z etiam non est de ratione quantitatis q̃ sit mensura substantie. sed q̃ si diuisibilis in ptes q̃ꝝ quelibz apta nata ẽ eẽ hoc aliquid.

Quantitatis cõtinue alia linea. alia superficies. alia corp'. alia tẽpus. alia locus. vnde quinqz sũt spẽs ci'. q̃ aũt linea sit quãtitas cõtinua pz. qz ptes eius copulant' ad aliquẽ terminuz cõmunẽ puta ad pũctum. z partes superficiei ad lineam. partes corporis ad superficiem. partes autem temporis ad nunc vt preteritum z futurum ad presens. partes autem loci ad eundem terminũ copulantur ad quẽ corpis pticule.

¶ Circa hunc textum notandum est primo q̃ determinato de quantitate discreta: consequenter auctoꝛ determinat de quantitate continua ipsaz sic diffiniens. Quantitas continua ẽ illa cuius ptes copulantur ad aliquẽ terminũ cõem qui ẽ pncipium vnius z finis alterius. Et diuiditur in bas

ipes. s. in lineā superficiē corpus tps z locū. Cuius diuisionis sic habet sufficientia. qz ois quantitas ē mēsura substantie. vt ergo ē mēsura intrinseca vt extrinseca. si intrinseca hoc ē duplr. qz vel mensurat fm vnā dimēsionē vt fm plures. Si pmū: sic est linea. Si zm hoc ē duplr. qz vt mensurat fm duas dimensiōes z sic ē superficies: vt fm tres z sic ē corp. Si sit mensura extrinseca hō ē duplr. qz vt ē mēsura durationis z sic ē tps. vel magnitudis z sic ē locus. Ūū linea diffinitur sic. est lōgitudo sine latitudine z pfūditate. et extremitates sūt duo pūcta. linea enī imaginarie cātur ex fluxu pūcti in lōguz. iō linea a fluxu pūcti hz lōgitudinē. Et qz fluxus pūcti a pūcto incipit z in pūctū terminat. iō extrēitates linee sūt duo pūcta. Cuius āt linea nō sit sine latitudine z pfūditate. tm ī includit latitudinē z pfūditatē i sua diffinitōe. iō bn dcm ē sine latitudine z profūditate. Qz āt linea sit qntitas pz. qz mensurat substātiā. Et q sit ōtinua pz. quia ptes eius terminant ad aliquē terminū cōem. s. ad pūctū. in linea enī sūt duplicia pūcta. quedam sunt i actu. z sūt illa q terminant lineam. alia sūt i potentia z sūt illa que ōtinuāt eā. Unde linea pōt capi duplr. vno. p illa re q vna dimensiōe mēsurat. z sic linea non ē qntitas qz de ipa pdicatur denoiatiue vt dicendo linea ē quanta. alio. capitur p illa dimensione vnica q mensurat illā rē z sic linea ē qntitas.. Et si q̄ratur quare ponūt pūcta i linea cū ex ipis nō ponat. Rndetur q necessario ponūt ad ōtinuādam vt terminādā ipam lineā qz illa pūcta nō sūt linea sz solū se hūt p modū pnciplj continuātis ptes linee vel terminantis ipam lineam.

Secundo scīdū ē q supficies ē lōgitudo cū latitudie z sine profūditate cuius extremitates sunt due linee. Ratio huius ē qz supficies causatur ex fluxu imaginario linee in latī. ergo supficies est lōgitudo cū latitudine. z qz ille fluxus incipit a linea z finit in linea. ideo extremitates eius sūt due linee. Copulātur aūt partes supficiei ad lineā i potētia. Et sicut i linea sunt duplicia pūcta. s. in actu z i potētia sic etiā in supficie sūt duplices linee. s. i actu z i potētia. ¶ Cōsequēter auctor ponit diffinitionē corporis q̄ est. Corp. est lōgitudo cū latitudine z pfūditate cuius extrema sunt due supficies. Corpus. n. imaginarie causatur ex fluxu supficiei in pfundū. ideo a supficie habet latitudinē z lōgitudinē. z a fluxu supficiei in pfundū habet pfunditatē. Et qz ille fluxus incipit a supficie z terminat i supficiē. ideo extremitates sunt due supficies in actu. Copulātur aūt partes eius ad supficiē in potētia. Et q supficies z corp. sunt qntitates pz qz sūt mensure substantie. Qz aūt sunt ōtinue pz qz partes eius copulātur ad aliquēz terminū cōmunē. Unde corpus capit duplr. Uno modo p substātia que apta nata est plurib. dimēsionibus mēsurari z sic corpus ē de genere substātie z nō est qntitas. Alio modo capit p illa trina dimēsione qua mensuratur ipa substantia z sic est qntitas. Unde eo modo quo he species diffinite sunt nō sunt ppie notificate p tales diffinitōes cū ipe sint negatiue. tm pōt dici q tales negatōes sunt dātur in affirmatione z etiā hoc mō habēt diffiniri a metaphysico cū ppie debēt diffiniri sicut diffinit philosophus ipas i qnto metaphysice. linea est qntitas diuisibilis fm vnuz. supficies est qntitas diuisibilis fm duo. z corpus fm tria. Uel sic. linea est qntitas mensurans fm longū tantuz. supficies fm longitudinem z latitudinez. z corpus fm longitudinē latitudinem z profunditatē.

Tertio Sciendum est q consequenter auctor determinat de quantitate que dicit mensura extrinseca eo q talis mensura nō erit subiectiue i suis mēsuratis. Et sunt due spēs scilicet tēpus z locus. tēpus enī non est in rebus tpalibus quas mēsurat sz est in pmo mobili. z locus est in locante z non locato qd mensurat. Et diffinitur sic. tēpus est mēsura motus fm prius z posterius. i. tēpus est mensura pōris z posterioris in motu. Qz autē tēpus sit qntitas pz. qz est mensuratiuum substātie. duratōes enīz substātiarū mensurantur tpe. Et q sit continua probat quia partes eius copulant ad aliquē terminū cōez scilicet nunc indiuisibile. preteritum enim z futurū copulantur ad ipm indiuisibile siue ad nūc quod est finis pteriti z psens futuri. Unde tēpus non habet eē nisi i successione z de genere successiuo quorū partes nō possūt remanere simul i eē. ergo cē vnī repugnat eē alterī. ¶ Cōsequēter auctor determinat de loco ponēdo q sit qntitas qz est mensura locati. Et q sit qntitas ōtinua patet. qz partes eius copulant ad aliquē terminū cōem scilicet ad eundē terminū ad quē pticule corporis copulant ¶ Sz ōtra hoc istatur. locus dicit relatiue ad locatum. ergo locus non ē qntitas. Secundo. particule corpis z loci non terminātur ad aliquē terminum cōem ergo text. est falsus. ans pbatur. qz pticule corpis terminantur ad supficiem z particule loci non. quia locus est supficies z ptes supficiei non terminātur ad superficiē. ¶ Pro solōe est aduertendū q locus habet aliqd materiale z illud est vltī

ma supficies corpis ꝓtinētis. hꝫ etiā aliqꝫ forma le ⁊ illud est immobilitas vt dicit quarto physicorū. His dictis ponunt aliq̄ dicta. Primuꝫ est q̄ locꝰ formalit capt⁹ nō est spēs q̄ntitatis ꝓtinue. Proba tur p aristotelē qnto metaphysice qui nō enume rat locū iter spēs quātitatis. vbi ꝓmentatōr ponit rōnem quare aristoteles obmisit locū dicēs q̄ lo cus nō est q̄ntitas ꝓm opinionē aristotelis sꝫ tantū ꝓm opinionē famosā quā insequtur in p̄dicamētis. ¶ Scdm dictū est q̄ partes loci nō pnt copulari ad eūdē terminū cōem ad quē partes corpis ter minantur. ⁊ hoc pbat scda rō impfecta. ¶ Ter tiū dictū est q̄ locꝰ materialit accept⁹ non est spēs quātitatis ꝓtinue distincta a superficie. pbatur qꝫ locus est supficies vltima corpis ꝓmentis vt dicit quarto physicorꝫ. Sꝫ qd dicendū est ad auctorē ⁊ aristotelē q pbāt locū esse spēs quantitatis cōtinue. ad hoc rndetur q̄ nō loquūtur ꝓm opinionē ppri am sꝫ ꝓm opinionē ponētiū locū esse spatiū equale locato. ⁊ ꝓm illā opinionē hec oia eēnt ꝛa. sꝫ hec opinio reprobat quarto phisicorum.

Sed cōtra p̄dicta arguit primo sic. pfectū ⁊ ipfectū nō variant spēm sꝫ linea supfities ⁊ corpꝰ nō differūt nisi p pfectuꝫ ⁊ iperfectū ergo nō differūt spē. ¶ Scdo arguit sic. Linea superficies ⁊ corpꝰ nō sūt accntia. ergo nō sūt quātitates. añs pꝫ. qꝫ oē accidēs habet sub iectū sibi adequatū. sꝫ ista nō sūt hꝫ. quod pꝫ qꝫ nō dabile est subꝫ qō nō hēat longitudinē latitudinē ⁊ profunditatē. ¶ Tertio arguit sic. Tēpus est q̄nti tas p accidēs ꝓm phꝫ quinto metaphysice. sꝫ nul lum genꝰ predicat de sua spē p accns. ergo tēpus non ē spēs q̄ntitatis. ¶ Quarto arguit sic. tēpus ē quantū p motū. ergo si tps eēt quātitas a fortiori motꝰ. ⁊ per añs eēnt sex spēs q̄ntitatis ꝓtinue. añs patet. qꝫ tempus est mensura motus.

Ad rōnes Ad pmā dr q̄ perfectuꝫ ⁊ iper fectū in eadem spē non variāt speciē. sꝫ tātū perfectū ⁊ impfectū. sꝫ bene i diuer sis spēbus. ¶ Ad secūdā negetur antecēdens. ⁊ ad pbationē negat maiorꝫ. qꝫ nō oꝫ q̄ oē accidēs habeat subm adequatū sic q̄ in codē subo nō sint alia accidētia. ¶ Ad tertiā dr q̄ tps nō ē quanti tas sic q̄ p accidēs p̄dicetur de tpe. imo p se ⁊ in p modo dicēdi p̄dicat de ipo. sed sic dr p accidens q̄ tps hꝫ eē ab alio. s. a motu ⁊ mobili ⁊ dependet ab illis in gne cāe materialis ⁊ efficientis. ¶ Ad quartā dr distinguēdo antecēdēs vel q̄ tempus sit quātū per motū in genere cāe formalis. ⁊ sic ne gatur. vel in genere cāe efficientis ⁊ sic concedit. quāuis tamē videt de mente aristotelis quīto me thaphysice q̄ motꝰ sit spēs q̄ntitatis vt videbit.

Dis visis dicendū est de cōmunitatib⁹ quātitatis. Prima cōitas est. quātitati nihil ē cōtrarium. vt bicubito tricubito vel supficiei nihil ē cōtrariū. qꝫ cōtrari etas primo iest q̄litatib⁹ non oibus sed quibusdam. quātitas autē nō est quali tas. quare sequit q̄ cōtrarietas non est in quātitate. Item quātitas non suscipit magis neqꝫ minus. Non enim vna li nea ē magis linea q̄ꝫ alia nec numerus ternarius ē magis numerus q̄ꝫ binari⁹ ⁊ sic de alijs. Itez ppriū ē quātitati pꝫ cā equale vel inequale dici. vt vnꝰ nume rus est equalis vel inequalis alteri nu mero. ⁊ vnum corpus est equale vel inequale alteri. ⁊ vna linea est equalis vel inequalis alteri linee.

¶ Circa hunc textum notandum est primo q̄ de terminato de quantitate secundum se ⁊ absolu te: hic consequenter auctor determiat de ea quā tum ad eius proprietates que sunt tres. Quarum prima est. quantitati nihil est contrarium qꝫ contraria sunt forme actiue ⁊ passiue adinuicem sed quantitates non sunt forme actiue et passiue: ergo quātitates non sunt ꝓtrarie. Potest tamen dupliciter intelligi q̄ quantitati nihil est contrarium. Uno modo q̄ nihil sit ei contrarium per ac cidens. ⁊ sic in quantitate reperitur contrarietas quia superficies alba per accidens contrariatur superficiei nigre. Alio modo potest intelligi q̄ ni hil contrariatur ei per se accipiendo contrarieta tem pro repugnantia duarum differentiarum idem genus diuidentium. vel pro repugnantia priuationis ⁊ habitus. vel etiam pro repugnātia perfecti ⁊ imperfecti. ⁊ sic in quantitate reperitur contrarietas. Si vero capiatur contrarietas pro prie pro repugnantia formarum actuarum ⁊ pas siuarum sic in quantitate non est contrarietas. et hoc modo accipitur contrarietas in predicta pro prietate. ¶ Consequenter auctor ponit secundā proprietatem que talis est. Quantitas non susci pit magis neqꝫ minus. Patet. quia vna linea nō ē magis linea q̄ꝫ alia. nec vna supficies ē magis su pficies q̄ꝫ alia. neqꝫ magis quātitas q̄ꝫ linea q̄ꝫ uis

vna sit maior & alia minor. Un magis & min⁹ & maius & minus differūt. qz suscipere maius & minus ē suscipere maiorē extēsionem vel minorē partiū ꝓtitatis. ita q̃ illud ē maius qd̄ est plus extēsum. Suscipere aūt magis & minus ē in suo ꝓprio cē & subali pficiz iperfici. Et ꝓtuis ꝓtitas suscipit mai⁹ & minus vt dictū est: tamē nō suscipit magis & minus. Sūt aūt iste due ꝓprietates ꝓprie ꝓtitati secūdo modo eo q̃ oueniūt omni ꝓtitati sed nō soli.

Secundo sciēdū est q̃ tertia ꝓprietas ꝓtitatis est. Proprius est ꝓtitati fm eā equale & iequale dici vt patet ex cōi vsu loquēdi. cū. n. aliqua duo eiusdē sūt ꝓtitatis dicim⁹ q̃ sunt equalia. cū vero sunt diuersa ꝓtitatū dicimus ea esse iequalia. Equalitas. n. & iequalitas sunt relatiōes fundate in ꝓtitate. Unde in ꝑdicta ꝓprietate hec ꝓpositio fm pōt dicere duplicē habitudinē. vno mō pōt dicere habitudinem cause formalis. ita q̃ sit sensus. ꝓprium est ꝓtitati fm eā formaliter eqle & iequale. sed hoc ē falsū. qz fm ꝓtitatē nō dicimur equales formaliter cū equalitas sit relatio qua formaliter dicimur equales. Alio modo pōt dicere habitudinē cause efficiētis & sic est vera q̃ dicimur fz ꝓtitatē eqles vel ineqles effectiue. Unde aduertēdū ē q̃ equalitas vel iequalitas nō est passio ꝓtitatis. qz ois ꝓpria passio est idē realiter cū suo subo sz eqlitas vel inequalitas nō ē idē realiter cū suo subiecto. s. cū ꝓtitate ergo sequitur q̃ non est ꝓpria passio ꝓtitatis. minor pz qz ꝓcūcq̃ p se ponūtur in diuersis ꝑdicamētis distinguuntur realiter. sed equalitas & iequalitas reponūtur i ꝑdicamēto relatiōis & nō ꝓtitatis. ergo distinguūtur realiter a ꝓtitate. Sed qd dicēdū ad auctorē & Aristotelē dicētes q̃ eqlitas & iequalitas est passio ꝓtitatis. Dicatur q̃ voluerūt solūmodo p eqlitatē & iequalitatē circūloqui ꝓpriā passionem ꝓtitatis. & posuerūt actū p aptitudine. ideo oueniit ꝓtitati qz fm eam aptitudinaliter dicat eqle vel ieqle. & talis relatio aptitudinalis nō distinguitur realiter a suo fundamento qz implicat ꝛadictionē q̃ sit quātitas & q̃ nō sit talis aptitudo ad dici equale vel inequale.

Tertio sciēdū est q̃ ꝑter has diuisiones habitas de quātitate est vna alia talis Quātitatū alie sunt ꝓtitates p se & alie p accidēs. Unde ꝓtitates p se sunt ille de qbus iaz determinatū ē & habēt directe poni in ꝑdicamēto ꝓtitatis Sed ꝓtitas p accidēs est illa que nō habet p se reponi i ꝑdicamēto ꝓtitatis. sicut albū ē ꝓtitas p accidēs. qz ꝓta fuerit supficies tātū albū fore dices. ergo si supficies est lōga & lata vel mēsurat fm lōgitudinē & latitudinē sic etiā albū erit lōgū vel latū. Sz hoc qd̄ est cē lōgū & latū nō est de rōne albi ꝓtuis repugnat sibi cē sine ꝓtitate. & ideo albū est ꝓtitas p accūs qz ē mēsura substātie p supficiē. qz nō dicim⁹ albū cē lōgū vel latū nisi qz supficies ē lōga vel lata. & sitr nō dicim⁹ actionē esse lōgā nisi qz tps i quo fit talis actio ē lōgū. ¶ Et si arguat q̃ albedo idēificat realiter ꝓtitati. qz illa nō distinguūt realiter q̃ nō pōt separari & separatim ꝛseruari. sz albedo & ꝓtitas sunt hꝰ ergo nō distinguūtur realiter. Ad hoc dicitur q̃ ꝑter distinctionē realē tātū aliquoz non valet inferri possibilitas separationis qz adhuc illo stāte ipa habēt necessariā depēdētiā adiuicē. & pbatur q̃ distinguūtur realiter qz que sunt in diuersis ꝑdicamētis distinguūtur realiter. sed albedo & supficies sunt in diuersis ꝑdicamētis. ergo distinguūtur realiter. maior ē nota ex ꝑmo posterioz. & minor per se est manifesta. ergo conclusio vera.

Sed contra ꝑdicta arguitur ꝓimo sic. locus sursū & locus deorsū ꝛrariani cū sub eodē genere maxime distāt. ergo in quātitate est ꝛrarietas. ¶ Secundo arguitur sic. iequale suscipit magis & minus & tamē iequale est quātitas. ergo quātitas suscipit magis & min⁹. ¶ Tertio arguitur sic. equalis dicitur fz virtutē & ieqlis. ergo hec ꝓprietas oueniit alijs a ꝓtitate. antecedēs patet qz hoies potētes portare idē pōdus dicūtur eqlis virtutis. ¶ Quarto arguit sic. i ꝓtitate est motus. ergo i ꝓtitate est ꝛrietas. ꝛnia patet qz ois motus fit de ꝛrario in ꝛrariū.

Ad rationes Ad ꝑmā negetur antecedēs. & ad ꝓbationē distinguitur ꝛnis. vel q̃ maxime distant distātia formali & sic negetur. vel locali & sic ꝛceditur. modo illa distātia nō sufficit ad ꝛrarietatē. ¶ Ad secundā dicitur q̃ equale vel iequale accipiunt ꝓuptr. Uno modo pro fundamēto & sic eqlitas suscipit magis & minus. Alio modo accipitur formaliter pro ipa eqlitate & hoc modo nō suscipit magis & min⁹. ¶ Ad tertiā negetur antecedēs. & ad ꝓbationē distinguitur ꝛnis. quia duplex est equalitas. Quedā ē equalitas molis siue magnitudinis. Alia est equalitas virtutis. & a prima res dicūtur equales fm talem equalitatē molis vel magnitudinis. ab equalitate vero virtutis bene dicunt aliq equales equalitate. hic autē accipit equalitas pro equalitate molis & nō pro equalitate virtutis. ¶ Ad quartam ꝛceditur antecedens & distinguit ꝛnis vel capiendo cōtrarietatem ꝓprie & sic negat. vel generaliter & sic concedit. vt visum est in primo notabili.

De predicamento ad aliquid vel relatione

Ad aliquid vero talia dicunt q
a cuiqz hoc ipm quod sunt aliorum
dicunt vt quomodolibz aliter ad
aliud vt duplum dimidij duplum. ⁊ dimi-
dium dupli dimidium. pater filij pater. filius
patris filius. maius minore maius. ⁊
minor maiore minor. vt sb hitudine alterius
casus vt similis simili similis. vicinus vici
no vicinus. Relativorum tres sunt spēs. q-
dam dicuntur fm equipantiam vt quecumqz eo
dem nomine dicunt vt similis simili similis
⁊ equalis equali equalis. ⁊ vicinus vicino
vicinus. Alia fm suprapositionem dicunt
vt duplum triplum qz ista supraponunt ali
is sicut dnis seruo supraponit. Alia vero
fm suppositionem vt seruus dno supponi
tur. ⁊ filius patri. ⁊ dimidium duplo.
duplo dimidium.

¶ Circa hunc textum notandum est primo q determinato
de quantitate nr auctor determiat de relatione. Et
cuius ordine perfectionis qlitas precedit ad aliqd eo q
qlitas est ens absolutum ad aliqd vero respectiuum. et
etiam multe relationes fundantur in qlitate. tm auctor
noster doctrinam Aristo. insequens prius determiat de
ad aliqd quam de qlitate. Cuius rō est qz vt communiter
dicit plures relationes fundantur sup quantitatem ⁊ qlita
tem quam sup quibuscumqz alijs predicamentis. relationes aut ha
bent cognoscip fundamenta ⁊ terminos ideo ordine
doctrine ad aliqd sequitur quantitatem ⁊ precedit qlita
tem. ¶ Unum predicamentum convenienti nomine nominatur nomine
ad aliqd quam nomine relationis vel nomine relatiuum. Et ratio est qz non eorum quē sunt in predicamento
est esse dependens ad aliud tamquam ad terminum sz tam de
pendentia. magis explicite signatur p ad aliqd quam p re
lationem vel relatiuum eo q hec prepositio ad significat
dependentiam. ⁊ nomen aliqd nominatiui casus significat
terminum illius dependentie. Et cuius in rei veritate
ad aliqd non sit predicamentum cum sit quoddam complexum
vt ens p accidens. tm circulogmur nobis aliqd predi
camentum gratia cuius diffinitur in textu sic. Ad aliqd vero
talia dicuntur quecumqz hipm quod sunt aliorum dicuntur. i.
referunt. vt quomodolibz aliter ad aliud. Que diffi
nitio hbz sic exponi. talia id est illa dicuntur ad aliqd
id est referunt ad aliud. quecumqz id est quod hoc ipm quod sunt
aliorum. dicunt id est referuntur ad aliud sub hitudine
obliqui casus vt genitiui dativi accusativi vel ab
lativi. Convenit aut relativis hec diffinitio tam secm
esse quam secm dici. Unde relativum secm dici est quod de
suo principali significato non importat relationem.
Relativum vero secm esse est quod de suo principali si
gnificato ⁊ totali importat relationem. Et est duplex.
nam quoddam est relativum secm esse reale quod. s. potest esse
circumscripto omni opere intellectus. Aliud est rōnis quod
scilicet de principali significato importat relationem
quam dependet ab intellectu secm esse ⁊ conservari sicut
sunt secunde intentiones. Relativum aut reale est du
plex. quoddam est aptitudinale siue fundamentale ⁊
tale semper regrit terminum in aptitudine ⁊ predi
cat de suo fundamento necessario ⁊ p se non differt
realiter ab eo. Aliud est relativum actuale quod. s. importat
relationem quam regrit actu fundamentum ⁊ termi
num ⁊ tale predicat contingenter de suo termino. Et
illud adhuc est duplex qz quoddam est extrinsecus ad
veniens. Aliud est intrinsecus adveniens. Unde rela
tio intrinsecus adveniens est que necessario ponit po
sitis fundamento ⁊ termino in quacumqz distantia po
nat. vt positis duobus albis in quacumqz distantia im
mediate consurgit relatio quam est similitudo. Et cum intrinse
cus adveniens qz insequitur naturam fundamenti ⁊ ter
mini. Relatio vero extrinsecus adveniens est quam non
necessario ponit positis fundamento ⁊ termino sed
aliqd aliud regrit vt posita potentia actiua ignis et
ipotentia passiua stuppe non imediate ponit actio. sz
adhuc regrit approximatio adinuicem.

Secundo sciendum est q adhoc q aliquod relatiuum sit in hoc predicamento
reponibile regrit primo q sit relatiuum secm esse.
Secundo q importet relationem realem. Tertio q illa re
latio sit actualis. Quarto q sit intrinsecus adveniens.
Quinto q a suo fundamento realiter distinguatur. Per primum aut excludunt omnia relatiua secm
dici. Per secundum vero omnes secunde intentiones.
Per tertium omnes relationes fundamentales siue ap
titudinales. ⁊ tales sunt eiusdem predicati cum suis fun
damentis. Per quartum aut excludunt sex vltima
predicamenta que important relationes extrinsecus
advenientes. ¶ Relativa aut in textu diuidunt sic
Relativorum alia sunt equiparantie. alia suppositio
nis. alia suprapositionis. Cuius diuisionis ratio est
qz omnia relativa important respectum. vel ergo im
portant respectum equalitatis ⁊ sic sunt relativa
equiparantie. alia inequalitatis ⁊ hoc est duplici
ter. quia aut dicunt respectum superioritatis ⁊ sic
sunt relativa suprapositionis. vel respectum infe
rioritatis ⁊ sic sunt relativa suppositionis. Unum rela
tiua equiparantie sunt que eodem nomine nominantur vt

sitis ⁊ sitc. Relatiua ⁊o suppōis sūt illa q̄ iportāt supiozitatē ad sua correlatiua sic pater dns ⁊ sic ō alijs. Relatiua ⁊o suppōis sūt illa q̄ iportāt inferioritatē respcū suoꝝ correlatiuoꝝ sicut filiꝰ ⁊ filius. Ꝓia āt relatiua q̄ nō iportāt supiozitatē vel inferioritatē ad sua correlatiua dicūr relatia eqpātie. Dis dcis iferī q̄ relatio itrinsecꝰ aduenies ē genꝰ gnalissimū. Probatur q̄ sit genꝰ. qz pdicaī de pluribꝰ dnrib⁹ spē ergo ē genꝰ. Et q̄ sit gnalissimū pz. qz illud ē genꝰ gnalissimū s qd nō ē aliud genꝰ supueniēs. sz relatio itrinsecꝰ aduenies ē bꝰ ergo ē genus gnalissimū. minor pz. qz nihil pdicatur de relatōe gditatiue nisi ens. sz ens ñ ē genꝰ ergo ñ ē aliqd genus supueniēs. ⁊ ifertur q̄ nulla relatio extrinsecꝰ aduenies nec ēt rōis nec relatio realis trāscēdēs ē in pdicamēto relatōis. qz relatio itrinsecꝰ aduenies nec ē genꝰ gnalissimū nec pdicatur eēntialr ō istis relatōib⁹. igr nō sūt i pdicamēto relatōis. Exm de relatōe trāscēdenti sic idētitas ⁊ diuersitas q̄ ñ sūt alicꝰ determinati gnis qz idem ⁊ diuersum diuidunt ens ⁊ quodlibet genus entis.

Tertio sciēdū est q̄ iuꝝ pdcā icidūt aliq̄ difficultates. ¶ Pꝰ ē. vtꝝ relatio sit ēs exꝝ aiaz. Et videī q̄ nō. qz relatio non ē nisi opatio vnꝰ ad alterꝝ. sed talis opatio ñ ē nisi in intellectu ⁊ ab intellectu opāte. g ñ est ens reale sz ens i aia. In oppm ē phs gnto metha. q diuidit ens ⁊ sz sc i decē gnā quoꝝ vnū ē relatio. Pro isto dubio ē notādū q̄ de hiuenium duo modi dicendi. Pmꝰ modus ē q̄ ois relatio ē ab aia fabricāte. ⁊ pbat sic. qr ñ ē ponēda pluralitas sine necessitate. sz oia entia pnt eq̄ bñ saluari ñ ponēdo tales respectꝰ pter aiaz sic ponēdo. g tales ñ sūt ponēdi pter aiam ⁊ sic dicūt q̄ ois relatio ē ab aia causāte. Sz istud dcm ñ pōt stare ivitate. pbatur. qz sic ens diuidit i ens i aia ⁊ exꝝ aiam. ita relationes diuidūt i relatōes reales ⁊ rōis. sz pma diuisio ñ pōt stare si poneret oia ētia oio cē ab aia fabricāte. g nec zᵃ. Itē illō qd cognoscit p sensū ē reale. sz relatio ē bꝰ. nā distātia solā terra ē relatio. ꝛstat āt q̄ pōt cognosci p sēsū g ⁊ c. Itē pductio rei vī cē realis aliqn itellectꝰ oia p duceret. sz productio ī mini ē relatio g relatō ē ēs reale ⁊ ñ rōis. Itē qñcūq̄ aliqd disū ē exꝝ aiam diuidētia sūt exꝝ aiaz. sz ens qd ī se ē reale diuidit i decē gnia ergo ⁊ c. Ex istis rōib⁹ pōit aliꝰ modus dicēdi. s. q̄ relatio ē ens exꝝ aiam: quia decē pdicamēta sē decē rerꝝ pma pncipia quoꝝ relatio ē vnū ergo ⁊ c. Et ad argumentū i ōrium dī q̄ duplex ē opatio. vna ē actualē quā facit intellectꝰ compādo vnū alteri ⁊ illa dependet ab intellectu comparāte. alia est opatio formalis q̄ ꝛsurgit ex formalib⁹ rōibus extremoꝝ ⁊ illa ē i re preter cōpationē itellectus. ¶ zᵃ difficultas ē. quid itelligit auctor per hoc q̄ i diffinitōē relatiuoꝝ ponit vī quōlibet alīr ad aliud. Ad hoc ñdetur q̄ itelligit relatiuum referri ad aliud sub habitudine genitiui casus vī cuiuscūq̄ alterius. Ñ qñ aliquid pdicatur de aliquo i recto illud nō ē nota relationis vt cū dī. hoc ē hoc. sed nota relatōis sp bz fieri p obliquū vt pī filij pater. filius pīis filius. Sed forte videī q̄ illa diffinitio ꝛueniat relationib⁹ rōis cū totū eē carū sit ad aliō se bre sub habitudie obliqui casus. Ad hoc ñdeī q̄ pdcā diffinitio nō conuenit ipīs. qz tales ppe nō dīr ad aliud cū aliud sit dria entis ⁊ dicat diuersitatē eēntialē. sz tales relatiōes nō sē entia cū habeant solū esse p opationē intellectꝰ. ergo sequīt q̄ ppe nō dīr ad aliud qz ens nō ē aliō a ñ ente. quare pdicta diffinitio nō ipīs conuenit. ¶ zᵃ difficultas est. vtrum relatio realis sit eadē cū suo fūdamēto. Ad ꝗ ñdetur q̄ relatio realē actualē nō est eadē oio cū suo fūdamēto sz distinguīt realīr ab eo. pbat. nulla vniuoca res limitata pōt ꝛtinere opposita formalīr f̄m pdictaz idētitatē. sz i eodē fūdamēto successiue sūdāī opposite relatōes formalīr: g. qua rōe contineret vnam istarum eadē rōe contineret aliam per identitatem realem ⁊ sic idē contineret opposita formaliter. Item fūdamentū potest remanere sine relatione. ergo relatio distinguīt realīr a fūdamēto. añs pz: qz posito q̄ nō sit nisi vna qualitas in mundo tūc non est similitudo. ⁊ eras generetur alia qualitas eiusdē speciei tunc erit similitudo: ergo fūdamentū potest esse sine relatione: ⁊ per consequens distinguunt realiter ab inuicez. ¶ Sed ꝛtra hoc instatur qz si hoc sit verum q̄ relatio sit alia res a fundamento tunc erit processus in infinitum in relationibus qz si similitudo sit res alia a fundamento ipa cuz alia similitudine erit eiusdem sicut due albedines sūt eiusdem speciei ⁊ sunt similes ⁊ ita due similitudines erunt similes: ⁊ iterum quereretur de tertia ⁊ quarta ⁊ quita similitudine. ¶ Secūdo sic. oēz rem realiter ab alia distinctam potest deus facere sine alia. cum ergo relatio sit res distincta realiter a fundamento videtur q̄ deus poterit eam a fundamento separare ⁊ sic p seipaz facere. ¶ Ad primam dicitur q̄ in talibus ponendus est status in secundo processu. licet enim duo alba sint similia non tamen due similitudines sunt similes. et si sint similes seipsis sunt similes. Et quia causa formalis non proprie denominat seipsam. ⁊ ideo est

statuis in secundo. Ad aliud dicitur q̃ omnem rez distinctã ab alia z ipa potẽ deus põt separare. sz posteriorẽ nõ. relatio aũt posterior ẽ ẽntialr suo fundamẽto. ideo nõ põt relationẽ separare a fũdamẽto quãuis fundamẽtũ possit esse sine relatione.

Sed contra predicta arguit primo sic. partes substãtie sunt substãtie z tñ dicr ad aliqd. ergo diffinitio cõuenit alijs a diffinito. ¶ Secõ arguit sic. paternitas ẽ ad aliqd z tñ nõ refert subbabitudine alicuius obliq casus. non. n. dicim⁹ pñitas filiatõis pñitas. ergo diffõ nõ est bona. ¶ Tertio arguit sic. nullũ equocũ est gen⁹. relatio ẽ qõdã equocũ. ergo nõ ẽ gen⁹. minor pz qz dr de relatõe reali z rõnis non vniuoce sz equoce. ¶ Quarto arguit sic. illa q̃ ponunt supra se iuicẽ pdicant de se iuicẽ. sed vnũ relatiuũ nõ predicatur de correlatiuo. ergo nõ ponitur supra aliud z per ons nulla sunt relatiua supra postrionis.

Ad rationes Ad primaz dicit q̃ lz partes substãtie non sint relatiua fm eẽ sũt tñ relatiua fz dici. ¶ Ad z^am dr q̃ licet pñitas bñ referr i ocreto q̃uis nõ i abstracto. etiã pñitas nõ ẽ relatiuuz sed est relatio z rõ referẽdi. ¶ Ad z^am ocedit maior z distinguit minor. qz relatio põt duplr osiderari. vno mõ i generali vt dr tã de relatiõe reali q̃ rõnis tã extrisecus adueniẽte q̃ itrisecus. z sic relatio nõ ẽ vninocũ neq genus. alio mõ capitur p relatõe reali itrisec⁹ aduenientẽ z tũc ẽ pdicamẽtũ z gen⁹. ¶ Ad qrtã dr q̃ duplr pñt poni aliq fm sub z supra. vno modo fm rõnez subijcibilis z pdicabilis z hoc modo relatiua non ponũtur sub z supra. Alio modo fm rõnem cause z effectus z hoc modo relatiua ponũtur sub z supra.

Post hec sequuntur cõmunitates relationis. Prima est q̃ cõtrarietas est relationi. vt virtus est contraria vicio cũ vtrũq̃z corum sit ad aliquid. hoc autez non ꝓuenit omni relationi. duplo enim nihil est contrarium neq triplo. Item relatiua suscipiũt magis z minus vt simile dicitur magis z minus simile z similiter inequale. Sed hoc non cõuenit omnibus relatiuis. duplũ enim non dicitur magis z minus duplũ. neq triplũ neq pater. Item relatiua dicuntur ad conuertẽtiam vi pater filij pater. filius patris filius. Itẽ relatiua sunt simul natura. simul enim sunt duplũ z dimidiũ pater z filius. Itẽ relatiua posita se ponunt z perempta se perimunt. vt si duplum est dimidiũ est z ccontra. z si duplum non est dimidiũ non est z ccõtra.

¶ Circa hũc tertũ notandũ est primo q̃ hic dr auctor noster determinat de relatiuis ponendo cõitates z pprietates eorz. Et ponit primo duas cõitates quarz prima est. Conuenit relatiuis habere ocrariũ. pz qz virtus z vicium sunt ocraria z sunt relatiua. ergo habere ocrariũ ouenit relatiuis. Quia etiaz ouenit q̃litatibus z nõ ouenit oib⁹ relatiuis. ideo habere ocriuz nõ est pprium ipsis q̃rto mõ. dicit enim q̃ nullis relatiuis fm esse ouenit habere ocriũ. z pz qz illud cuius totũ esse est ad aliud quodãmodo se habere z est respectiuũ z depẽdẽs nõ habet ocriũ. qz ocraria sunt forme actiue z passiue adiuicẽ. sed totũ esse relatiuorz est respectiuũ z depẽdẽs. ideo nullũ relatiuũ fm eẽ habet ocrariũ. Relatiua aũt fz dici possunt duplr osiderari. vno modo quo ad esse absolutuz qõ est alterius generis. z sic aliquid põt eis esse ocriũ. Alio mõ quo ad respectus quos icludũt seu onotãt z sic nihil est eis ocrarium. potest tamẽ alr dici q̃ habere ocrariũ p accidẽs ouenit relatuis z nõ p se. qz vbicũq̃z potest esse motus ibi est ocrietas. ergo cũ in relatiuis nõ sit p se motus sed solũ p accidẽs segtur q̃ ad aliqd nõ habet p se ocrariũ sed solũ p accidẽs. ¶ Secõa cõmunitas relatiuorz est talis. Cõuenit relatiuis suscipere magis z minus. pz qz relatiua p se itẽdũtur z remittũtur in suo pprio esse vt pz de iequali simili z dissimili. ergo suscipere magis z minus ouenit relatiuis. hoc tamẽ nõ est eis aliquo modo pprium. non. n. ouenit eis solis. sed etiã qualitatibus. nec etiam oibus sed solũ illis quorz fundamẽta suscipiũt magis z minus. sicut enim respectus causatur a fundamẽto. sic ad itẽsionẽ fundamẽti segtur itẽsio relatiuorz. Ex quo pz q̃ sicut ad aliqd nõ est per se z primo motus. sic ad aliqd nõ suscipit primo z p se magis z minus. tamẽ bene i ad aliqd põt esse p se motus cũ aliqua relatio p se itẽdat z remittat. Et hoc nõ vult philosophus negare quinto physicorz. sed vult negare solũ q̃ ibi nõ est motus primo z p se. Et q̃ ibi sit motus p se pz qz ibi est alia forma a forma absoluta extẽsiue acqsita z pcedẽs de esse iperfecto ad esse pfectũ. ergo segtur q̃ ibi est p se motus.

Secundo sciẽdũ est q̃ dr auctor põit duas alias pprietates quarz prima ẽ. Relatiua dr ad ouertẽtiã. Et põt duplr exponi

vno⁹ sic. ad eē vni⁹ relatiui segl eē alterius. vt pz̄i exēplo text⁹. si pater ē sili⁹ē. ⁊ si filius ē pr̄ ē. ⁊ si sic exponit ē ppum relatiuis z⁹ modo. qz ouenit oī sz ñ soli. nā bō ⁊ risibile hoc mō dñr ad ouertentiā. qz ad eē vni⁹ segl eē alterius. Alio⁹ pōt sic exponi. relatiua dñr ad ouertētiā. i. referūt ad seiuicē ꝓ mutuā dependētiā. s. q̄ sic vnū pdicat de seipso cū obliq̄ sui correlatiui ita ēt eō: vt sic dr̄ pr̄ ē filij pr̄. sic ēt dr̄ filius ē pris filius. ⁊ sic exponendo est propriū quarto modo. Conuenit enim omnibus relatiuis ⁊ solis. Differunt enim conuersio conuertibilitas ⁊ ouertētia. qz ouersio ē passio ppōnuz ig bus de subo vnius fit predicatū alterius ⁊ eō. Sz ouertibilitas ē passio cor̄ que de seiuicē ꝓe ⁊ vlr pdicant vt homo ⁊ risibile. Sed ouertentia ē reflexibilitas ꝓm mutuā dependētiā ⁊ hoc solū ouenit relatiuis. ¶ z⁹ ppetas ē. relatiua sūt sil nā. i. conuertunt ꝓm essendi ñam. vt sic bñ segl pr̄ est q̄ filius ē ⁊ eō. pbat q̄ sint sil nā. qz illa q̄ posita se ponūt ⁊ pempta se pimunt sunt sil nā. ⁊ hoc si vnum ñ sit cā alteri⁹. sz relatiua posita se ponūt ⁊ perempta se pimunt. ⁊ vnū nō ē cā alteri⁹ ergo sūt sil nā. Relatiua trī pñt dupl̄r accipi. vno mō p denoiatis. vt pater ⁊ filius p substātia q̄ genuit vel q̄ genita ē. ⁊ sic nō oz relatiua eē sil nā imo vnū pōt esse prius alio natura ⁊ tpe. Alio mō pñt capi formal̄r siue p p se significatis. s. p ipis respectib⁹. ⁊ sic oia relatiua sūt sil nā. ideo hec ppetas conuenit oib⁹ relatiuis q̄uis sorte non conueniat solis. ideo ē eis propria secundo modo.

Tertio sciendū ē q̄ circa pdcā mouent aliq̄ dubia. primū ē. vtrū relatiuum habeat diffiniri per suū correlatiuū. Et vr̄ q̄ sic. quia ꝓm porphiriū necesse est in vtroq̄ rōnibus vtrisq̄ vti. ergo diffiniuntur p se inuicē. Itē cōiter dicimus pater est res habēs filiū: ⁊ filius est res habēs patrē. ⁊ i talibus vnū relatiuū diffinitur p reliquū ergo ⁊c. Ad hoc rñdetur dimissa opinione noialiū q̄ vnū relatiuū nō debet diffiniri p reliquū. sz vnū relatiuū debet diffiniri p suū fundamētū in recto ⁊ p fundamētū sui correlatiui in obliquo. vnde si aliquis velit diffinire patrē debet sic diffinire. pater est animal q̄d genuit aliud aial ex suba sua vel ex suo semine. ⁊ filius ē aial genitū ab alio aiali existēte ex semine eius existētis. Et q̄ relatiuū debeat diffiniri p fundamētū ⁊ terminū ⁊ nō p suū correlatiuū. pbatur qz diffinitio debet eē ēntial̄r notior diffinito. sed vnū relatiuū nō est notius altero cuz ipa sint simul natura. ergo vnū nō diffinitur p reliquū. Itē si ita esset sequeretur q̄ idē diffiniretur p seipsz. ñs est falsuz qz vel est notius seipso. ⁊ ñ p batur. qz aliquādo idē refertur ad seipsz. ¶ Ad rationes ante oppositū. ⁊ primo ad auctoritatez porphirij dicitur q̄ illa est distīguēda. vel in ppria forma ⁊ sic non oportet diffiniri p reliquū. vel in suis fundamētis ⁊ sic ouenit. Ad aliam dicitur q̄ tales declaratōes nō sunt diffinitōes sed sunt quēdā notificatōes iperfecte. ¶ Secūdū dubiū ē vtr̄ spēs ad aliqd ⁊ spēs qualitatis sunt distincte. Et videtur q̄ nō qz scia virtus doctrina ⁊ disciplina sunt i pdicamēto ad aliquid ⁊ etiā i predicamēto qualitatis ergo ⁊c. Et ꝛfirmatur. nā Aristoteles dicit i pdicamētis q̄ nihil pbibet genus esse ad aliqd ⁊ species esse de alio pdicamēto. vt scia ⁊ disciplina que sūt genera sunt in pdicamēto ad aliquid. ⁊ grāmatica ⁊ musica sunt in predicamēto qualitatis. ¶ In oppositū arguit qz diuersor̄ generū ⁊ nō subalternati positor̄ diuerse sūt spēs ⁊ dr̄ie. q̄ spēs ad aliqd ⁊ q̄litatis non sūt eedē. ¶ Ad argumētum rñdet negādo q̄ sint in pdicamēto ad aliqd imo sūt in pdicamēto q̄litatis qz de suo significato formali significant q̄litatē. Et neget gen⁹ eē de vno pdicamēto ⁊ spēm ei⁹ de alio. vñ sz doctrina ⁊ disciplina sint i pdicamēto ad aliqd nō trī scia ⁊ virtus et vicium. Et dr̄ vltra q̄ doctrina ⁊ disciplina non sūt genus ad scietiā. Et ad Aristo. dr̄ q̄ non dicebat ꝓm opinionez propriam sed dubitatiue.

Sed contra pdicta arguit. ꝓmo sic. nulla forma simplex indiuisibil̄ bz ōriū ad suscipere magis ⁊ minus. sz relatiua sūt forme simplices cū sint respect⁹ indiuisibiles. ergo ñ suscipiūt magis ⁊ minus. ¶ Secō arguitur sic. eq̄le non suscipit magis ⁊ minus. q̄ nec simile ⁊ p ñs male dictū est simile suscipit magis ⁊ min⁹ ¶ Tertio arguit sic. hō ⁊ risibile dicūtur ad conuertentiam ⁊ trī non sūt relatiua. ergo dici ad conuertētiā nō est ppū relatiuis. ¶ Quarto arguit sic. illa q̄ opponūtur nō ponūt se iuicē. sed relatiua non opponuntur. ergo nō ponūt se inuicem.

Ad rationes Ad primaz dicitur q̄ nō est icōueniens q̄ aliqua forma manēs eadē ꝓm speciē possit suscipere magis ⁊ min⁹ ⁊ etiā habere cōtrarium. nā sicut fūdamēta relationū possūt itendi. ita etiā relationes fūdate super ipis. ¶ Ad secundam negetur consequentia quia non est simile de q̄litate ⁊ similitudine. quia equalitas fūdatur i quantitate que nō suscipit magis ⁊ minus. sed similitudo fundatur i q̄litate que suscipit magis ⁊ minus. ideo similitudo potest intelligi ⁊ remitti ⁊ non equalitas. ¶ Ad

De ad aliquid vel relatione

tertiā negēt aīs qz conuertentia est passio relatio rū q̃uis bñ dicātur conuertibila. qz ouertētia est referibilitas fm mutuā dependētiā. z hoc solū cōuenit relatiuis. ¶ Ad quartā dr q̃ lz opposita nō ponūt seiuicē in eodē subo. tñ bñ i diuersis. sic ārē relatis. ñ. n. posita se ponūt i eodē sbo sz ī diuēsis

Itē alia diffinitio relatiuorūz talis est. Ad aliquid sūt quib⁹ hoc ipz eē ē ad aliud quodāmodo se habere. z hec diffinitio est ppria relatiōr. Itē propriū relatiuōr est q̃ si quis diffinite nouerit vnum relatiuōr diffinite noscet z reliquū. vt si diffinite nouerit quid sit duplum diffinite noscet id cuius ē duplū necesse ē enī in vtrorumqz rationibus vtrisqz vti.

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄ q̃ ōnr Pe. hispa. ponit diffinitionē ad aliqd conueniētē solū relatiuis fm eē z est hec. Ad aliqd vo talia sūt quibus hoc ipz eē ē ad aliō quodāmō se hē. Que diffinitio sic exp̄ōitur. illa sūt ad aliqd quor. ppuz eē ē se habē ad aliud quodamō. i. fm hitudinē alicui⁹ obligatus. Et ponitur ibi quib⁹ hoc ipm eē ē ad aliud. ad dr̄iam relatiuōr fm dici. Sub hac enī diffinitiōe ōprehendūtur relatiua fm eē que ad seiuicē referūtur relatōe reali. ad quā tres ōditōes regrūtur sic p̄us dcm̄ est supius. s. q̃ ābo extrema sint realia: z pp hoc iter nō entia solū repitur relatio rōnis. z^m ē q̃ sint realr distincta z pp hoc relatio idētitatis nō ē realis. 3^m est q̃ extrema sint eiusdē rōis z ordinis z q̃ ōsurgat ex natura extremor. z iō relatio creature ad creatorē nō est realr non. n. distinguit realr a fūdamēto. Et hoc dz itelligi de relatione reali pp̄issime sūpta. Cōsequēter ex hac diffinitōe ifert auctor vnā pp̄etatē illor relatiuōr dicēs. Propm est relatis q̃ si qs nouerit diffinite vnū relatiuōr diffinite noscet z reliquū. cui⁹ rō ē qz totū eē relatiui ē ad aliud se hē. s. ad correlatiuū. ergo nō pōt cognosci illud relatiuū nisi cognito illo ad qō referr. q̃ si qs diffinite nouerit vnū relatiuōr diffinite noscet z reliquū. Nō est tñ intelligendū vt p̄us dcm̄ est q̃ correlatiuū sit de diffinitōe relatiui. qz diffinitio prior ē eēntialr diffinito. sz vnū relatiuū ñ ē noti⁹ altero nec p̄us qz ipa sūt sit natura. ergo seqū q̃ vnū relatiuū nō diffinit p suū correlatiuū. tñ cognito vno facilr pōt cognosci reliquū. Et rō ē. qz vnūqq̃ relatiuū hz diffiniri per suū fūdamētū z terminū. cū ergo fūdamentū relatiui sit ēmin⁹ cor relatiui z eō segr q̃ si qs diffinite nouerit vnū relatiuōr noscet ptes diffinitionis alteri⁹. z sic alter pōt facilr cognosci.

Secundo sciēdū ē q̃ accñs absolutū z respectiuū drnt adiuicē eo q̃ accidens absolutū tñ hz vnā dependētiā. s. ad subz. accñs vo respectiuū hz duplicē dependētiā. vnā. s. ad subm in q̃tū est accñs. oē enī accñs dependet a suo subo. Aliā ār dependētiā hz ad terminū iq̃tuz ē respectiuū. oīs. n. respect⁹ est ad aliquē terminū Et iō oē relatiuū hz diffiniri p subm sicut fūdamētū positū in sua diffinitōe loco gnis sicut alia accidētia ōcreta. vt si diceretur pater est res hñs paternitatē. Hz etiam diffiniri per terminū siue fūdamētū sui correlatiui positū loco dr̄ic. z hoc iq̃tū relatiuū. Et q̃uis relatio semp sit inter duo extrema tñ nō ē in vtroq̃ tāq̃ in subo. sed in vno tāq̃ ī subiecto z in alio tanq̃ in termino.

Tertio sciendū q̃ iurta p̄dictā diffinitōem mouetur tale dubiū. Utr ipa cōueniat solū relatiuis fm esse an etiā relatiuis fm dici. Et arguitur ō p̄suppositū qz aut illa diuisio relatiuōr datur p opposita aut ñ. si nō. ñ valet diuisio. si sic. ergo relatiua fm dici non sūt relatiua fz eē. ergo nō sūt relatiua. z sic relatiua male diuidūtur in illa. Si dicatur q̃ membra debēt itelligi cū p̄cisione tūc sequitur q̃ relatiua fm dici tñ sunt relatiua fm dici z nō in reivitate. z ita nō eēnt magis relatiua q̃ nigrū z albū. Preterea alterū mēbrū diuisionis. s. fm eē ouertitur cū diuiso. ergo reliquū superfluit. aīs pz. qz idem est hō absolute z hō fm eē. Silr idē erit relatiuū absolute z relatiuū fz eē. Ideo alr dicitur q̃ relatiua nullo mō diuiduntur in relatiua fm eē z in relatiua fz dici qz sumendo mēbra p̄ci se relatiua fm dici nō sunt magis relatiua q̃ homo mortuus sit hō. tñ aliqua entia sūt relatiua fm esse vt pz: z quedā sūt relatiua fm dici vt sūt illa q̃ denoīatiue dicuntur z sūt ī alijs generibus z fm aliā habitudiez dr̄ir ad alia. tñ simplr loquēdo nō sūt relatiua: Jō sic rñdetur ad dubiū. q̃ p̄dcā diffinitio ē oueniens relatiuis. Hoc pbatur. qz illa notificatio de relatiuis ē ouenīēs q̃ indicat rōnem eōr in q̃tum sūt relatiua. sz notificatio illa est huiusmodi. ergo z c.

Sed contra p̄dicta arguitur prio sic: caput ñ ē vere ad aliquid. z tñ eē eius est quodāmodo se habere ad aliud. s. ad capitatū. ergo diffinitio illa nō solū conuenit vere relatiuis. ¶ 2° arguitur sic. totū eē cuiuslibet accñ

tis ē ad aliō. ſ. ad ſubm̄. ergo ſi hec diffinitio ſit bona oē accn̄s erit ad aliqd. ¶ 3.° arguitur ſic. vnaq̄ q̄ ſpēs dr diffiniri per ꝓpꝑum gen⁹ ⁊ ꝓpriā dr̄iam ergo vnaq̄q̄ ſpēs relatiuoꝝ pōt diffiniri ſine fundamēto ⁊ termino. ¶ 4.° arguitur ſic. diuerſa entia realr̄ diſtincta nō bn̄t ſilr̄ cognoſci: ſed relatiuū ⁊ correlatiuū ſūt entia realr̄ diſtincta. ergo nō bn̄t ſilr̄ cognoſci: ergo male dcm̄ eſt q̄ ſi q̄s diffinite nouerit vnū relatiuoꝝ diffinite noſcet ⁊ reliquū.

Ad rationes Ad ꝓmā dr̄ q̄ conceditur maior ⁊ diſtinguitur minor vlr̄ fm ſuū ꝓpriū eē: ⁊ ſic negetur: vlr̄ fm ſuū eē ōnotatū ⁊ ſic conceditur: ſed negetur ōna. q̄ ꝓpriū eſſe ei⁹ eſt abſolutū. ¶ Ad 2.ᵃᵐ dr̄ q̄ nihil ꝓpe dicit̄ eē ad aliqd niſi eē ei⁹ ſit ad aliud tāq̄ ad terminū. Et iō q̄uis eē cuiuſlibet accn̄tis ſit ad aliqd nō tm̄ eſt ad aliud. Uel dr̄ ꝓpric loquēdo eē accn̄tis abſoluti nō ē ad aliqd ſz ē in alio vt ī ſubo. ¶ Ad tertiaꝝ dr̄ q̄ vnaq̄q̄ ſpēs relatiuoꝝ ex nā rei habet ꝓpꝑum gen⁹ ⁊ ꝓpriam dr̄iam. ⁊ ꝑ ōns poſſet diffiniri diffinitōe q̄ditatīa per eius eēntialia n̄ tam̄ a nob ꝓ iſto ſtatu. poſſūt tm̄ diffiniri diffinitiōe data per additamentū que ſolū datur per fūdamētū ⁊ terminū. ⁊ illa nō eſt ſimpliciter quiditatīa. ſed ē q̄ditatiua eo modo quo diffinire poſſum⁹ reſpectus q̄ditatiue. ¶ Ad q̄rtā dr̄ q̄ ſimplr̄ loq̄ndo vnū relatiuoꝝ pōt cognoſci ſine reliquo tm̄ cognito vno facilr̄ cognoſcitur reliquū.

Qualitas ē fm quā q̄les cē dicimur vt fz albedinē dicimur albi. ⁊ ſecūdū colorem colorati ⁊ fz iuſtitiā iuſti. Qualitatis quatuor ſūt ſpēs: Ꝑria ē hit⁹ ⁊ diſpō. Differt āt hit⁹ a diſpōne. q̄ hit⁹ ꝑmanētior ē ⁊ diuturnior. vt ſūt virtutes ⁊ ſcie. Scia .n. difficillime ē mobilis niſi forte grādis ꝑmutatio fiat vel ab egritudine vel ab aliquo hmōi circa ſciētē. ſilr̄ de virtute. iuſtitia. n. vel caſtitas nō cito de facili ꝑmutātur. diſpōes vero dr̄ q̄ de facili ꝑmutāt̄ vt calor. frigiditas. egritudo. ſanitas. vnde habit⁹ ꝑſit dici diſpōes ⁊ nō ecōuerſo. illi. n. qui habitū hn̄t quodāmō ſūt diſpoſiti vel melius vel peius ad ea q̄ hn̄t. diſpōes āt n̄ ſt̄ hit⁹. vñ hitus pōt ſic diffiniri. hitus ē qualitas difficillime mobilis.

¶ Circa hunc textum notandum eſt primo q̄ cōſequenter auctor determinat de qualitate que in ordine predicamentorum quartum locum obtinet. ipſam primo ſic diffiniens. Qualitas eſt ſecūdum quam quales eſſe dicimur. In qua diffinitione ſubintelligitur forma accidentalis loco ſuperioris. Et hec propoſitio ſecundum debet dicere circunſtantiam cauſe formalis. Non enim debet h̄ accipi quale pro q̄li generis quod eſt materiale neq̄ pro quali ſpeciei. neq̄ pro quali tranſcendente ſcilcet pro quali quod ſequitur eē rei quia ſic omne accidens predicaretur in quale nec iſto modo diſtinguerctur contra predicari in quantum vel in quotum vel ſecundum alios modos predicandi. Sed accipitur hic quale proprijſſime ſcilicet pro quali accidentali dicto denominatiue a qualitate quod ſolum debz dici quale ſimpliciter. Et predicari in quali hocmodo diſtinguitur contra predicari in quantum ⁊ ſic alios modos predicandi. Debet etiam in hac diffinitōe ſuppleri. nos ſubſtantie dicimur idest denominamur. Sic ergo declaratur hec diffinitio. Qualitas eſt forma accidentalis ſecundum quam formam nos ſubſtānc denominamur quales ſimpliciter. quamuis hoc ſit poſterius ⁊ minus notum ſecundum naturam q̄ ipſa qualitas. tamen eſt prius ⁊ notius quo ad nos. non enim poteſt qualitas diffiniri per priora ⁊ notiora ſecundum naturam cum ſit genus generaliſſimum ideo cōueniente deſcribitur per quale quod eſt eius effect⁹. q̄ effect⁹ q̄litatis ē nobis notior ipa q̄lītate. Unde ipius q̄litatis q̄tuor ſūt ſpēs. ſ. habit⁹ ⁊ diſpōnāt̄ potentia vel ipotentia. paſſio ⁊ paſſibilis qualitas. forma ⁊ circa hoc aliquid conſtans figura. Quaꝝ ſufficiētia ſic habetur. omnis qualitas qualificat ſubſtantiam. ergo qualificat eam ratione materie. ⁊ ſic eſt forma. Et circa hoc aliquid conſtans figura. Talis enim qualitas qualificat ſubſtantiam quantum ad materiam. licet effectiue prouenat a forma ſubſtantiali. Uel qualificat ſubſtantiam ratione formie. ⁊ hoc eſt dupliciter. quia vel qualificat mediantibus naturalibus potentijs. ⁊ ſic eſt habitus ⁊ diſpoſitio. Uel qualificat eam imediate ⁊ hoc dupliciter. q̄ vel ē principiū determinatū opandi ⁊ ſic ē paſſio ⁊ paſſibilis qualitas. vel indeterminatuz ⁊ ſic ē naturalis potentia vel ipotētia. potētia. n. ē indeterminata quātū ad actuz opandi. Dr̄ aūt dr̄ q̄ hec diuiſio ē generis ī ſuas ſpēs imediatas. ⁊ quāuis diuiſio generis in ſuas

De predicamento qualitatis

spēs imediatas nō possit eē nisi in duo: tū diuisio generis in spēs mediatas pōt eē in plures cuius modi sunt hec spēs predicē. iō vt dicitur sunt aliq̃ que spēs immediate nobis innomiate in quas diuiditur hoc genus qualitas.

Secundo sciendū est q̃ pōt dici ⁊ melius q̃ hec diuisio nō ē ppie in spēs accipiendo ppie spēm. sz i quosdā modos ita q̃ illi quatuor modi q assignātur i tertu sunt quatuor modi accidentales ipsius qualitatis sumpti ex diuersis habitudinib⁹ ad subiectū. Or aūt non sint spēs pz qz impossibile ē duas spēs eiusdē generis abstractiue p̃dicari de eodē. sz de eadē qualitate i numero p̃dicantur habit⁹ ⁊ dispositio ⁊ naturalis potētia vel ipotentia. s. de colore sumpto ꝑm diuersas habitudines. ergo sequtur q̃ iste quatuor non sunt distincte spēs. maior pz qz omnis diuisio generis i spēs fit p differētias formaliter oppositas. ergo ipossibile ē duas spēs eiusdē generis ō eodē i numero abstractiue p̃dicari. de hoc aūt aliās magis videbitur. Est ergo prim⁹ modus qualitatis habit⁹ ⁊ dispositio q differūt ab invicē. quia habit⁹ ē qualitas de difficili mobilis a subiecto. dispositio vero ē qualitas de facili mobilis a subiecto. oueniūt aūt eo q̃ taz habitus q̃z dispositio disponūt subiecta ad opationē. sz habitus pfecte disponit. dispositio vero imperfecte.

Tertio sciendū est q̃ dispositio capitur duplicitер. Uno mō gnāliter p omni qualitate disponēte subiectū siue illa qualitas sit faciliter mobilis a subiecto siue difficulter ⁊ sic dispositio differt ab habitu sicut supius ab inferiori ⁊ cōtinet habitū ⁊ dispōnez ppe dictā. Secō mō accipit spāliter p qualitate ō facili mobili a subiecto q̃ disponit subiectū ipfecte ad opatōez ⁊ sic distinguit ō habitū. Et vt cōiter dicitur quāuis dispositio ⁊ habitus sint duo noīa non tū sunt due spēs sz vna tm̄. qz res significata p habitū ⁊ dispositōez ē eadē ꝑm ēntiam. ⁊ differt solum secōm eē perfectum ⁊ imperfectum. ⁊ ideo habitus ⁊ dispositio conueniēter ponūtur vna spēs. perfectum. n. ⁊ imperfectū nō variant speciem. Potest tū melius dici q̃ habitus ⁊ dispositio nō sunt vna species sz sunt vn⁹ modus vt superius dictuz est. Unde sub hoc modo reponūtur generaliter omnes qualitates disponētes subiectum ad opandū mediantib⁹ naturalibus potentijs. quaꝝ quedā sunt corporales vt sanitas robur egritudo ⁊ sic ō multis alijs. alie sunt intelligibiles quaꝝ quedā sunt acqsite vt sapientia intellectus prudētia sciētia ars. alie sunt infuse vt fides spes caritas; ⁊ alie sunt concreate vt spēs rerꝝ in mentib⁹ angelorꝝ. In hac ēt spē similiū reponūtur oēs scie ⁊ oēs artes ⁊ oēs virtutes morales. ⁊ similiter vicia eis opposita.

Sed contra predicta arguit̃. Primo sic. habitus ē vnū p̃dica mētuz ab alijs distinctum. ergo nō est spēs neqz modus qualitatis. ¶ Secōdo arguitur sic. risibilitas est habitus de difficili mobilis a subiecto ⁊ tū nō ē q̃litas. ergo habitus non est qualitas de difficili mobilis a subiecto. ¶ Tertio arguitur sic. nullū ens in anima est i predicamēto. sz scientia est in anima ergo nō est in predicamento qualitatis. maior patet. qz ens extra aiam diuiditur in decem predicamenta. ¶ Quarto arguitur sic. rōnabilitas est qualitas ⁊ tū secundū eā nō dicimur quales. ergo male. dr̄ qualitas est secōz quā quales eē dicimur.

Ad rationes Ad primā dr̄ q̃ habit⁹ capit̃ tripliciter. vno mō p forma priuationi opposita. sicut cuz dr̄ q̃ visus et cecitas opponūtur sicut priuatio ⁊ habitus. Secūdo mō capit̃ habitus put ē corpoꝝ ⁊ eoꝝ que circa corpus sunt adiacentia. ⁊ hoc mō ē p̃dicamentum ab alijs distinctū. Tertio mō capit̃ p qualitate disponēte subiectū pfecte ad opationem. ⁊ hoc mō capit̃ hic. ¶ Ad secōam dr̄ q̃ licz risibilitas sit qualitas de difficili mobil̃ a subiecto ñ tū disposit subiectū ad opatōez mediantib⁹ naturalib⁹ potētiis. Meli⁹ tū dicēdū ē q̃ risibilitas nō ē q̃litas sz ē subiectū. nō. n. ē de difficili mobil̃ a subiecto cum nō possit nec apta nata sit difficulter vel faciliter a subiecto remoueri eū p̃dicet̃ de eo i secō mō dicendi p se. ¶ Ad tertiā dr̄ q̃ ens accipit̃ duplicit̃. vno mō p ente qd̄ hz eē in aia tanq̃z in subiecto ⁊ tale bn̄ reponit̃ i p̃dicamēto. Alio mō pro ente qd̄ nō habz aliquod eē nisi esse cognitū in aia ⁊ tale ñ ē in aia sicut i subiecto sz sicut cognitū i cognoscēte nec reponit̃ i p̃dicamēto. scia aūt ē in aia primo mō ⁊ nō secō mō. ¶ Ad quartā dr̄ q̃ rōnabilitas est qualitas accipiēdo q̃le p quali generis aut speciei. nō tū accipiendo pro quali accidentale.

Secunda spēs qualitatis est naturalis potētia vel ipotētia aliqd facile faciendi vel patiēdi. vt sanitinus dr̄ qui hz naturalē potētiā vt nihil ab aliqb⁹ accēntalibus egritudinē iferētibus patiat̃. Et egrotatinus dr̄ q̃ hz naturalē ipotētiaz aliquid patiēdi. Duruz autem dicitur

habere naturalē potētiā resistēdi sectioni. ⁊ molle naturalē ipotentiaz qz cito secat. cursores enī ⁊ pugillatores dicūt simul de ista spē non qz exerceāt actus suos sz qz hīnt naturalē potētiā hoc faciendi. Tertia spēs qlitatis est passio ⁊ passibilis qlitas vt ille qlitates q̄ efficiunt in sēsibus passiones. vt i gustu dulcedo amaritudo ⁊ similia. ⁊ etiā ille qlitates sūt in hac spē q̄ ab aliquibus passionibus gnāntur vel facile vel difficile mobilibus et pmanentibus. siue enim nigredo ab aliqua passione naturali generetur siue ab egritudine vel ab estu qualitas passibilis dicitur. Quarta species qualitatis est forma et circa hoc aliqd cōstās figura vt dispositio corporis vt triangulatio quadriangulatio rotunditas curuitas rectitudo.

¶ Circa hūc textū notādū est ꝑmo q̄ scēa spēs qlitatis est nālis potētia vt ipotentia. Naturalis enim potentia ē qlitas inherēs rei a natura qua ipsa est potens ad opandū facilr suas opatōes. ⁊ ad resistēdū suis ctrarijs. Naturalis vero ipotentia ē qlitas inexrīs rei a sua nā q̄ ipa est impotens ad exercendum suas opationes naturales ⁊ ad resistēdū suis ctrarijs nociuis. vt sanitas ē naturalis potētia. Et vt cōmuniter dicitur natural potētia causatur a victoria forme supra mām. Nālis vo ipotentia cātur ex victoria mātē supra materiam ⁊ formā. forma aūt dr̄ habere victoriā sup̄ materiam qn̄ in mā nō sunt alique dispōnes ōrie ipediētes operationes ꝓprias ipi forme. s. q̄ mā sz exigētiā ipius forme totalr est disposita. sz materia dr̄ habere victoriaz sup̄ formā qn̄ in mā sūt dispōnes ōrie ipediētes ꝓprias opationes ipius forme Et sz bāc opationē i hac specie reponūtur oēs aptitudines naturales quib res disponīt ad facilē opandū. Reponunt etiā potētie aie vegetatiue q̄ sūt nutritiuū generatiuū ⁊ augmētatiuū. Et etiā gnōz sensus exteriores ⁊ gnōz iteriores. Et etiaz oēs inclinationes naturales nominate nominib habituū vt sūt liberalitas iustitia cursor ⁊ pugillator fm q̄ nominant nāles inclinationes ad actus Hec aūt duo nomina. s. nālis potētia vel impotētia circūloquuntur vnū modū generalē in nomina tum conuenientē ad omnes modos qualitatis q̄ bus sum potētes vel ipotentes ad agēdū nāliter

Secundo sciēdū ē q̄ tertia spēs q̄litatis ē passio vl passibilis q̄litas. vnde passio ⁊ passibilis qualitas conueniūt in hoc q̄ ipportant eādem formā essentialem et specificam. Sz differūt dupliciter. primo qz passio importat qualitatem sub esse imperfecto ⁊ nō pmanēte in subiecto sicut rubedo proueniens ex verecūdia. et diffinitur sic. Passio est qualitas cito trāsiēs inserens passionē vel illata a passione sicut rubedo ex verecūdia infert ex aliqua passione. Sz passibilis qualitas noiat formā sub esse pfecto ⁊ pmanēti. Et diffinitur sic passibilis qualitas: est qualitas iferens passionem vel illata a passione que scilicz qualitas pmanēs ē in subiecto sicut albedo nigredo caliditas frigiditas. Secūdo differūt qz passio nō denominat suū subiectū simpliciter quale sed solū aliqd passum. sicut de boie pallido dicimus q̄ timuit. Passibilis vero qualitas denominat suum subiectū simpliciter quale. Nō dr̄ ātē aliquē qualitates passiones aut passibiles qualitatis qz aliqd patiant aut pati possunt. sz dicunt passibiles qualitates qz sunt passiones aie q̄ nate sunt causare passionē corporalē aut passionē spūalē. Exēplum primi vt ira gaudiū timor. Exēplū secundi vt caliditas ⁊ frigiditas. Aliquē. n. sunt qualitates que dicuntur passibiles aut passiones eo q̄ inferunt ab aliqua passione sicut pallor causatur ex timore ⁊ rubedo ex verecūdia.

Tertio sciēdū ē q̄ q̄rta spēs q̄litatis ē forma ⁊ circa hoc aliqd cōstās figura: Forma aūt accipitur tripliciter. Uno mō pro forma substātiali q̄ reductiue ē in ꝑdicamēto substātie. Secūdo modo accipitur vt diffinit eaz auctor sex principiorū ⁊ sic est quoddam trāscendens verificabile de oib predicamētis accidentiū. ⁊ istis duob modis nō accipitur hic. Tertio modo ꝑ debita cōmensuratione partium alicuius toti fm exigentiam sue forme ex qua cōmensuratiōe cōsurgit qdam decor siue q̄dā rei pulchritudo ⁊ hoc modo hic accipitur. Similiter figura accipitur dupliciter. Uno modo pro quātitate terminata q̄ sic diffinit. Figura ē que termino vel terminis clauditur. ⁊ sic ē quātitas. Alio mō accipitur pro terminatōe quātitatis scōm quam dr̄ q̄ triangulus ⁊ q̄ driangulus sint figure ⁊ sic generaliter oia artificialia reponūtur i hac specie. similiter pulchritudo ⁊ decor ⁊ rotūdum ⁊ sic de aliis. Unde iste qua

tuor predicte species dicuntur ab aliqbus species qualitatis ⁊ probãt per Aristotelẽ in predicamentis qui vocat eas genera ⁊ species. ⁊ similiter per auctorẽ qui dicit. qualitatis enĩ quatuor sunt spẽs ergo omnes predicte sunt species. Alij vero dicũt q̃ non debẽt dici species neqꝫ genera sed modi generꝫ aut speciꝫ. quia oibus speciebus debet esse nomen cõmune incomplexũ ⁊ vniuocum. sed oẽs tales predicte cõplexe significãtur nec habẽt vnũ per se significatum vel vnũ per se modũ significãdi. sed habẽt diuersa significata. ergo tales nõ sũt species. sed sũt modi speciꝫ qualitatis. ⁊ circũlo quãtur quasdã species inominatas propter defectũ ipositionis nominũ. Probatur etiaꝫ auctoritate Aristotelis in libro predicamentorꝫ dicentis q̃ alij sunt modi qualitatis ab istis. sed illi qui positi sunt dñr magis vsitati: quare videtur velle philosophus q̃ nõ sunt species qualitatis sꝫ modi eius.

Sed contra predicta arguũ Primo sic. potentia est ad aliquid scilicet ad actũ. ergo naturalis potẽtia nõ est qualitas. ¶ Secundo arguitur sic. risibilitas est naturalis potẽtia ⁊ tamẽ non est qualitas. ergo naturalis potentia nõ est qualitas. ¶ Tertio arguitur sic. fm q̃litatẽ dicimur quales. sꝫ fꝫ passionẽ nõ dicimur q̃les. ergo passio nõ ẽ qualitas. ¶ Quarto arguit sic. nullũ p̃ncipiũ substãtie est qualitas. sed forma est p̃ncipiũ substãtie. ergo forma nõ est qualitas.

Ad rões Ad p̃mã dr q̃ potẽtia p p se significato ⁊ capta formalr ẽ ad aliqd. tũ pro p se denoiato ẽ ens absolutũ. Et vltra dr q̃ nõ ẽ spẽs hui⁹ p̃dicamẽti. sꝫ solũ ẽ qdã modus accidẽtalis ipsi⁹ q̃litatis. ¶ Ad 2ᵃᵐ dr q̃ distinguit̃ maior qr nãlis potẽtia capitur duplr. vno mõ p p̃ncipio alicui⁹ rei ⁊ sic risibilitas ẽ nãlis potẽtia. Alio mõ p q̃dã facilitate ad operandũ ⁊ sic nõ est nãlis potẽtia. ¶ Ad 3ᵃᵐ dr q̃ q̃uis fm passiones non dicamur q̃les simplr aliq̃ q̃litate sicut rubedo habens esse permanẽs in subiecto est apta nata denoiare ipsum subiectũ simpliciter quale. sic etiam quecunqꝫ alia rubedo cum omnes rubedines sint eiusdem speciei. tamen fm nostrum modũ loquẽdi non dicimur quales sed passibiles. ¶ Ad quartam negetur consequẽtia quia cõmittitur fallacia equiuocationis vt patet in tertio notabili.

Alia vero dicunt̃ que fꝫ hec denominatiue dicunt̃ vel quomodolibet alr ab his vt a grãmatica grammaticus a iusticia iustus. vel quecunqꝫ dicuntur ab aliqua qualitate non denominatiue eo q̃ nomẽ nõ est impositum ipsi qualitati vt cursor ⁊ pugillator. Et nota q̃ cursor ⁊ pugillator dicuntur dupliciter. Vno modo dicuntur cursor ⁊ pugillator ab arte currendi ⁊ pugillandi. ⁊ sic sunt in prima specie qualitatis quia iste artes sunt habitus. Alio modo dicitur cursor non q̃ habeat artẽ currendi sed quia habet naturalem potentiã ad actum currendi. ⁊ pugillator non q̃ habeat artẽ pugillandi. sed quia habet naturalem potentiaꝫ ad actum pugnandi. ⁊ isto modo dicũtur qualia ab istis naturalibus potẽtijs sed nõ denominatiue eo q̃ nomina nõ sunt imposita istis naturalibus potentijs a quibus dicuntur qualia. ⁊ sic cursor ⁊ pugillator sunt in secunda specie qualitatis. alia autem dicuntur qualia non denominatiue quando nomen est impositum qualitati fm quam dicitur quale sed eam non participat fm illud nomẽ. vt studiosus a virtute. ⁊ sic sunt tres modi sumendi quale a qualitate.

¶ Circa hũc textũ notãdũ est p̃mo q̃ hic dñr diffinit quale sic dicẽs. qualia vero dicũtur que. fꝫ hec denominatiue dñr vel quomodolibet alr ab his. Que notificatio sic habet exponi. Qualia. s. dicibilia que dicũtur denominatiue sunt illa que dicũtur fm qualitates iã dictas vel quomodolibet alr. i. nõ denoiatiue. Ex qua diffinitione pꝫ q̃ duplicia sunt qualia. quedã sunt que dicuntur denominatiue. alia vero que nõ dicũtur denoiatiue. Illa. n. qualia que dicũtur ab aliquibus qualitatibus qbus est nomẽ ipositũ dũ tamẽ ꝛueniãt in p̃ncipio dictiõis ⁊ differãt in fine dñr denoiatiue vt a grãmatica grãmaticus. a iusticia iustus. Qualia vero dicũtur non denoiatiue duplr. Primo qr dñr ab aliqua qualitate cui nõ est nomẽ ipositũ vt cursor ⁊ pugillator. cursor. n. ẽ ille q nãlr est dispositus ad currẽdũ. ⁊ pugillator q nãlr est disposit⁹ ad pugilãdũ. ⁊ sic cursor dr a q̃litate disponẽte nãlr subm ad talẽ actũ. s. a nãli potẽtia cui nõ ẽ nomẽ ipositũ.

Secundo aliqua dicuntur qualia non denominatiue qz nõ ꝛueniũt in ꝑncipio dictiõis z differũt in fine vt studiosus dr a virtute non denominatiue. Ex his pz ꝙ tres sũt modi sumẽdi quale a q̃litate. z ꝫm ꝑmũ modũ sumit quale denominatiue. sz ꝫz alios duos modos non sumitur denominatiue.

Secundo sciẽdũ est ꝙ curso; z pugillato; accipiuntur dupl'r. Uno mõ vt dr ab arte currẽdi z pugillãdi. z hoc mõ dr denoiatiue eo ꝙ q̃litati est nomẽ ipositũ vt curso; dr ab arte cursoria. z pugillato; ab arte pugillatoria. z hoc mõ sunt i ꝑma spẽ q̃litatis. Alio mõ accipiũtur curso; z pugillato; ꝫm ꝙ dr a qbusdã nãlibus potẽtijs. s. ꝙ aliqs dicat curso; nõ qz bẽat artẽ ,currẽdi. sed qz hz q̃litatẽ ꝑ quã põt hoc facilr facere. z hoc mõ curso; z pugillator sũt q̃lia dicta a q̃litate nõ denoiatiue. z sunt in secunda spẽ qualitatis.

Tertio sciẽdũ est ꝙ oia q̃lia dr denominatiue ab alia q̃litate. sed non a q̃cũq̃. Hoc pz sic. qz oia qualia significãt formas accũtales q̃ qdẽ forme accũtales dr esse forme denominãtes subm qd ꝛsignificat ꝛcretũ. ideo q̃uis multa ꝛcreta siue qualia nõ dicãtur denoiatiue ab aliqbus qualitatibus ,ꝑprie sumẽdo denoiationẽ. tñ hñ dr denoiatiue ab alijs q̃uis ipsis formis denominãtib? nõ sit nomẽ ipositũ ꝑ qd ꝛueniãt cũ ipsis denoiatiuis i ꝑncipio dictionis z differãt i fine. qz hoc est ipertinẽs ad denoiationẽ generalr capiam ꝙ forma denominãs z denoiatiuuz ꝛueniat i ꝑncipio dictõis z differãt in fine. sed sufficit ꝙ denominatiuũ z denominãs significẽt vnã z eãdem formã realr distictã a nã denoiata z ꝙ differãt i mõ significãdi qz ,ꝑpter vocis ꝛueniẽtiã nihil acqritur aut depdit i denoiatiuo z denominante. Uel dr ꝙ q̃uis aliqua denoiatiua puta studiosus z multa alia nõ dicãtur denoiatiue a virtute. z curso; nõ dicat denoiatiue a quadã nãli potentia. tñ studiosus dr denoiatiue a studiositate. z sil'r curso; dr denoiatiue nõ a naturali potẽtia. sed ab vno nomine significãte illã naturalẽ potẽtiã qd ꝛueniit cũ eo in ꝑncipio dictionis z differt in fine. sed forte tale non est ipositum z põt fingi ꝫm vocis cõuenientiã. vt si dicatur cursitas quod significat tantũ sicut naturalis potentia ad currendũ z curso; significat illã naturalẽ potẽtiã in cõcreto ideo dicitur denoiatiue.

Sed contra ꝑdicta arguitur ꝓimo sic. a virtute dicitur aliqd virosum. ergo aliquid dr denominatiue a virtute. ¶ Secũdo arguitur sic. in predicamẽto quãtitatis nõ ẽ determinatũ de denominatiuo eius. ergo hic nõ est determinãdũ de denominatiuo qualitatis. ¶ Tertio arguit sic. qualitas ꝑ ꝑ diffinita ẽ ꝑ q̃le. ergo nõ debet hic diffiniri quale ꝑ qualitatez. ¶ Quarto arguit sic. curso; z pugillato; sũt in secũda spẽ q̃litatis. ergo nõ sũt in ꝑma. ꝛsq̃a tenet qz si eẽnt in ꝑma aut eẽnt vniuoce aut equoce. nõ vniuoce qz iste spẽs nõ distinguũtur eẽntialr. ergo equoce z ꝑ ꝛsq̃s non reponũtur in predicamento.

Ad rationes Ad primã dicitur ꝛceden do antecedẽs z etiã cõsequẽs qz non est dictũ ꝙ aliqd nõ dicatur denominatiue a virtute. sed dictũ est ꝙ a virtute nõ dr studiosus. ¶ Ad z^m dr ꝙ omnia denominatiua q̃titatis dicũtur denominatiue a q̃titate. z ideo de illis nõ determinauit auctor noster. sz qualia non semp dr denoiatiue a qualitatibus. z ideo ad ,ꝛdendũ multiplicitatẽ ipm auctor noster determinauit. ¶ Ad tertiã ꝛcedit ꝙ q̃litas ꝑ ꝑ diffinita est ꝑ q̃le tanq̃ ꝑ nobis noti? qz ꝛcreta notiora sunt abstractis. sz hic diffinit q̃le ꝑ qualitatẽ tanq̃ notius nãtr. qz abstractũ est causa ꝛcreti. z causa est notior suo effectu. ¶ Ad quartã negat ꝛsequẽtia. z cũ ifertur nõ habet reponi i predicamẽto. distinguitur vel ꝫm oia sua significata simul z sic ꝛcedit. vel ꝫz vnũ in vna spẽ z ꝫm aliud in alia z sic negatur.

Est autem contrarietas in qualitate vt albedo contrariatur nigredini. iusticia iniusticie. hoc autem non est proprium qualitati quia non conuenit omni qualitati. figura enim nõ habet aliquod cõtrarium neqz aliquis medius color vt rubedo blauedo. Et sciẽdum ꝙ si vnũ contrariorum fuerit quale reliquũ erit quale. vt iustitia est qualitas ergo iniustitia. iustum est quale ergo iniustum. Item qualitas suscipit magis z minus. dicitur enim iustus magis z minus iustus z albus z grãmaticus. sed hoc nõ est proprium qualitati. quia quadratũ non suscipit magis neqz minus neque circulus neqz quadrangulatio neqz circulatio. Item proprium est qualitati ꝫm cã simile vel dissimile dici vt albus albo similis dicit. z iustus iusto. albus autem nigro dissimilis dicitur.

De qualitate

¶ Circa hũc textũ notãdũ est ꝓmo q̃ determinato de q̃litate diffinitiue ⁊ diuisiue ⁊ etiã de q̃lib⁹ tũ ad eẽtiã vtriusq̃. nũc auctor determinat de ipa q̃litate q̃tũ ad ei⁹ accãtia ⁊ ꝓpetates. Et ꝓmo ponit ꝓmã ꝓprietatẽ q̃ talis est. Qualitati ouenit habere ꝛriũ. vt iustitia ꝛriat iniusticie. ⁊ albedo nigredini. Cui⁹ rõ est q̃ alique q̃litates sunt forme positiue q̃ nõ pñt simul se cõpati in eodẽ subo. sed bñ successiue. ergo aliqua ꝛrietate ꝛriãtur. Unde ꝛrietas in q̃litatib⁹ põt q̃dripl̃r accipi. Uno mõ ꝑ repugnãtia aliq̃ q̃litatũ nõ se pmittẽtiũ sil̃ ⁊ semel in eodẽ subo. siue ille q̃litates se expellant ab eodẽ subo siue nõ. ⁊ sic reperit̃ talis ꝛrietas i q̃litatib⁹ ꝑme spẽi Scõo mõ accipit̃ ꝑ repugnãtia qualitatũ aliquo mõ se expellẽtiũ ab eodẽ subo. siue ille q̃litates maxime distãt siue non. ⁊ sic medij colores ꝛriãtur extremis vt rubedo albedini. Tertio mõ accipit̃ ꝛrietas ꝑ repugnãtia q̃litatũ nõ se permittẽtiũ i eodẽ subo imo se expellentiũ ab eodẽ siue hoc sit actõe ꝓpria aut actõe suaq̃ cãq̃. ⁊ hoc modo albedo ⁊ nigredo ꝛriãtur. Quarto mõ accipit̃ ꝓprijsime pro repugnãtia q̃litatũ se expellẽtiũ ab eodẽ subiecto actione propria. ⁊ talis ꝛrietas solũ reperitur iter q̃tuor q̃litates ꝓmas. s. caliditatẽ frigiditatẽ humiditatẽ ⁊ siccitatẽ. Habere aũt ꝛrium nõ est aliquo mõ ꝓpriũ q̃litati. nõ. n. ouenit soli neq̃ omni cũ aliq̃ que q̃litates de scõa ⁊ q̃rta spẽb⁹ nõ habeãt ꝛriũ.

¶ Cõsequẽter auctor i textu ponit vnã ꝓprietatẽ ꝛrioꝛ dicẽs q̃ si vnũ ꝛrioꝛ fuerit q̃le reliquũ erit quale. ⁊ si vnũ ꝛrioꝛ fuerit in genere qualitatis reliquũ erit i genere q̃litatis. ⁊ hoc habet ex decimo metaphysice vbi dicit̃ q̃ ꝛria maxime distãt sub eodẽ genere. ergo sequitur q̃ sunt i eodẽ genere.

Secundo sciẽdũ est q̃ scõa ꝓprietas q̃litatis est hec. Cõuenit qualitati suscipe magis ⁊ minus. Que qdẽ ꝓprietas põt duplr̃ expõi. vno⁹ realr̃. alio mõ logicalr̃. Realr̃ sic. q̃litates itẽdũt̃ ⁊ remittũt̃ i suo proprio eẽ. sic albũ dr̃ magis ⁊ min⁹ albũ. sil̃r calidũ frigidũ ⁊ alia mlta. Et si dicat̃ Aristoteles dicit i predicamentis q̃ vna ꝛtus nõ ẽ magis virtus q̃ alia. ⁊ tñ aliqs dr̃ magis ⁊ minus ꝛtuosus ergo vr̃ q̃ qualitas ñ suscipit magis ⁊ min⁹. Ad hoc dr̃ q̃ ꝛtus ⁊ sil̃r q̃libꝫ alia q̃litas põt duplr̃ ꝛsiderari. vno mõ ꝗz eẽ eius specificũ ⁊ vt pscindit a supposito ⁊ sic ꝛtus nõ suscipit magis ⁊ min⁹. q̃ eẽ vniuscuiusq̃ neq̃ itensiõꝫ neq̃ remissionẽ suscipiẽs ẽ. Alio mõ põt ꝛsiderari ꝗm q̃ hꝫ eẽ in suppositis suis siue iseriorib⁹ suis. ⁊ sic ꝛtus suscipit magis ⁊ minus in suo ꝓpo eẽ indiuiduali ꝓp plalitatẽ graduũ idiuidualiũ que non sẽt de qditate spẽi ꝗz indiuidui. Logicalr̃ sic exponitur. qualitas suscipit magis ⁊ min⁹. i. pdicat̃ cuꝫ istis aduerbijs magis ⁊ min⁹ vt dicẽdo asin⁹ ẽ magis albus q̃ equ⁹. quocũq̃ eni mõ exponat̃ qualitas suscipit magis ⁊ min⁹. Cui⁹ ẽt hec ꝓprietas nõ ouenit oibus q̃litatibus eo q̃ nõ ouenit illr̃ q̃rta spẽ. nulli tñ alẽi ouenit a q̃litate nisi ꝑ q̃litatẽ

Tertio sciẽdũ ẽ q̃ tertia ꝓprietas q̃litatis talis est. Propriũ est qualitati ꝗz eã sile vel dissile dici. sicut ꝗz albedinẽ dicimur sileꝫ vel dissileꝫ: ⁊ sil̃r ꝗm nigredinẽ. Unde sil̃itudo est rex ꝓrntiũ eadẽ q̃litas. sed dissil̃itudo ẽ rex ꝓrntiũ diuersa qualitas. Hoc aũt põt tripl̃r intelligi. ꝑ q̃ illa q̃litas sit eadẽ in genere ⁊ sic nõ ẽ intelligẽdũ. q̃ sic ꝛria eẽnt sil̃ia eo q̃ habent eandem q̃litatẽ in genere. ⁊ 2° modo põt intelligi q̃ sit eadem q̃litas in nũero. ⁊ sic iterũ nõ ẽ intelligẽdũ. q̃ eadẽ q̃litas in numero nõ põt esse in diuersis subiectis Tertio mõ potest ꝛtelligi q̃ sit eadẽ in spẽ spãlissima ⁊ hoc mõ ꝛtelligitur hic. illa enĩ dicuntur similia que habẽt eãdẽ qualitatẽ in spẽ. Non est tñ intelligendũ q̃ sil̃itudo ⁊ dissil̃itudo sint ꝓprietates q̃litatis cum sint relatões nec ꝗz qualitatem aliquid dicat̃ sile vel dissile formalr̃. cũ sil̃itudo que non ẽ qualitas ⁊ dissil̃itudo sint forme qbus aliqd dicit̃ sile vel dissile. sed debet sic intelligi. ouenit q̃litati q̃ ꝗz eã aliquid dicat̃ sile vel dissimile effectiue. i. q̃ sit solum fundamentum similitudinis vel dissil̃itudinis. quia sil̃itudo in nullo alio fundatur q̃ in qualitate ⁊ ideo ouenit omni qualitati soli ⁊ semp

Sed cõtra ꝑdicta arguit̃. Prio sic. cõtraria sũt sub eodẽ genere posita. sed qualitas non ponit̃ sub alio genere cum sit genus generalissimũ. ergo qualitati nihil ẽ contrarium. ¶ Secundo arguitur sic. que maxime distãt nõ cõueniunt i genere. ꝗz cõtraria maxime distant. ꝗ nõ cõueniunt in eodẽ gñe. ⁊ ꝑ consequens male dictum est q̃ si vnũ cõtrariorum fuerit quale reliquũ erit quale. ¶ Tertio arguitur sic. aliqua qualitas mouetur de perfecto ad imperfectũ. sed motus fit de contrario in contrarium. ⁊ cum idem non contrarietur sibi ipsi. sequitur q̃ isti gradus indiuiduales variant speciem. vel q̃ eadem qualitas non suscipit magis ⁊ minus. ¶ Quarto arguitur sic. omnia indiuidua eiusdem specici dicuntur similia ⁊ per suaꝫ formam specificam. ergo non conuenit soli qualitati secundum eam simile vel dissimile dici.

Ad rõnes Ad primã dicitur q̃ licet qualitas in cõmuni non ponat̃ sub

aliquo genere nec habeat ōrium. tñ aliqua qualitas sub illo genere contēta bñ habz ōrium. ⁊ ipa cuz suo ōrio ponitur sub eodem genere. ¶ Ad secundā dr q̄ qualitates distant fm suas ꝓprias rōnes ⁊ specificas. tñ in rōe generis sui ꝛueniūt. ideo nō maxime distāt simplr sub eodē genere. ¶ Ad tertiā dr q̄ idem mouetur de imperfecta q̄litate ad pfectā qualitatē. ⁊ tñ pfecta ⁊ iperfecta q̄litas sūt eiusdē spēi ⁊ hnt eandē ēntiā. ⁊ iō nō ē icōueniēs q̄ idē moueatur ad aliquod magis pfectū in eadē ipē. ¶ Ad quartā dr q̄ oia indiuidua eiusdē spēi per suā formā specificam sūt sllia sllitudine ēntiali que vocatur idētitas specifica. nō tñ sūt sllia similitudine accntali q̄ ꝓprie sllitudo dr.

a Actio ē fm quā id quod subijcitur agere dicimur vt secās aliquis dr agere in eo quod secat vñ sectio est actio. ⁊ fm sectionez agit secās in eo quod secat. ⁊ pcussio est actio. Proprium actiōis ē ex se iferre passionē. Recipiūt ātē agere ⁊ pati contrariētatē. calefacere enī ē cōtrariū ei quod ē frigidū facere. ⁊ delectari ē ꝛtrarium ei quod ē tristari. Recipiūt agere ⁊ pati magis ⁊ minus. calefacere enī magis ⁊ minus dr. ⁊ calefieri dr magis ⁊ min⁹. ⁊ sllr delectari ⁊ tristari

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄ q̄ postq̄ pe. hīs. de terminauit de quatuor primis predicamentis q̄ sūt alijs perfectioza: nūc determiat de sex alijs q̄ cāntur a quatuor p̄mis saltē in genere cause efficientis ⁊ nō formalis. qz ipa sūt gnalissima ⁊ sūt sex p̄ma p̄ncipia rerū. ⁊ sic nō hnt gen⁹ sē. nec dependēt ab aliquo ī gne cause formalis. Et p̄ determinat de actione ipam p̄ sic diffiniens. Actio ē fm quā in id qd subijciū agere dicimur. Et dz diffinitio sic exponi. Actio est forma accntalis respectia extrinsec⁹ adueniēs fm quā formalr dicimur agere i id qd subijcitur. i. in passū. sicut fm calefactionē agens dr formalr calefacere. Et hec ꝓpō fz dz dicere circūstātiam cāe formalis cū actio sit forma denoians. ⁊ agens sit denoiatiuuz formalr distinctū ab actiōe: Unde actio pōt capi duplr. vno⁰ p forma introducta i passū vel p q̄litate q̄ est rō formal agendi ⁊ sic nō ē predicamētū actiōis nec i p̄dicamento. alio⁰ accipitur p relatione reali q̄ consurgit ex debita applicatione ⁊ approximatione agentis ⁊ patientis qua formalr agens dr agens ⁊ tunc actio dr predicamētū. Uū duplex ē actio. q̄dā ē vbi p̄ter opationē nō ē aliqua res opata sicē egtatio ⁊ nauigatio ⁊ ābulatio. ⁊ tales opatōes appellātur noie actiōis. Alia ē actio que notat opationē transeūtē vbi. s. p̄ter operationē ē aliqua res opata sicut ē domificatio ⁊ talis actio ꝓpe appellatur noie factionis. Nō aūt accipitur hic actio ꝓprie sed cōiter put sub se continet actionē ꝓpe dictam ⁊ factionē. Et q̄ actio sit relatio extrinsecus adueniens pz. qz nō ponitur posito fūdamēto. nec consurgit ex nā extremoꝝ. vt posita potētia actiā ignis ⁊ posita potentia passiua aque que sūt nāles potentie nō immediate ponitur actio sed requiritur aliud scilicet approximatio.

Secundo sciendū est q̄ ꝛnr auctor nr pōit tres ꝓpetates actionis quarum p̄ma ē. ꝓprium est actioni ex se iferre passionem: calefacere enī infert calefieri. Que ꝓpetas probatur qz ois cā q̄tū ē de se ifert suū effectū. sz passio est effectus actionis. ergo actio de se infert passionē. Et hoc vr intelligendū de actōe. i. de forma fluente introducta in passū. Pōt etiaz hec ꝓprietas logicalr exponi hoc mō. Proꝑum est actōi ex se iferre passionez. i. a ꝓpōe i qua p̄dicatur vex ō genere actōis ad ꝓpōem in qua p̄dicatur vex ō genere passiōis est bona ꝛnia. vt bñ sequtur ignis calefacit aquā. ergo aq̄ calefit ab igne. Est ātē hec ꝓprietas ꝓpa actōni. ⁊ q̄uis aliq̄ potētie naturales et aliquē passibiles qualitates inferant passionē hoc tñ nō est ex se ⁊ mediate sed mediāte actione.

Tertio sciendum est q̄ secūda ꝓprietas actionis est habere contrarium. probatur. qz alique actōes significant qualitates que sūt ōrie vt frigefacere significat frigiditatem ⁊ ōriat huic quod est calefacere ergo in actōe est ōrietas ⁊ frigefactio ⁊ calefactio contrariantur ergo ⁊c.

¶ 3ª proprietas est q̄ actio suscipit magis ⁊ minus vt calefacere suscipit magis ⁊ minus ⁊ similiter frigefacere. ergo calefactio ⁊ frigefactio suscipiunt magis ⁊ minus. Ille autem actiones suscipiunt magis ⁊ minus ⁊ etiam habent contrarium que fundantur super qualitatibus suscipientibus magis ⁊ minus ⁊ habentibus contrarium. ⁊ rō b⁰ est. qz ad intensionem fundamenti ⁊ remissionem sequitur intensio ⁊ remissio in relationibus fūdatis in talibus fundamentis. sed actio est relatio. ergo ad intensionem ⁊ remissionem sui fundamēti sequitur intensio ⁊ remissio in ipa. ⁊ sic suscipi magis ⁊ minus. Sed hoc nō est de per se sed de p ac

cidens. non enim sunt iste ꝓprietates ꝓprie aliquo modo actioni qz non cõueniunt omni neqꝫ soli.

Sed contra ꝑdicta arguit. ꝓmio sic. nullum ꝑmũ ꝑncipium est causa alicuius alteri⁹ ꝑmi ꝑncipij. sed actio est primũ ꝑncipiũ. ergo non ē cã passionis que est aliud primum ꝑncipiũ. ¶ Secõo arguitur sic. oē iferẽs prius est illato. sed actio nõ ē prior passione. ergo nõ ifert passionẽ. ¶ Tertio arguit sic. ꝛtraria nõ ꝓnt firi in eodẽ cõuenire. sz calefacere z frigefacere fit eidẽ ꝛueniunt. ergo non ꝛriantur iter se. minor pz qz aqua tepida simul calefacit corpus frigidum z frigefacit corp⁹ calidũ. ¶ Quarto arguit sic. actõ et passio conueniunt in genere. ergo non sunt genera gnalissima qz habẽt aliud genꝰ supra se saltẽ illud ĩ quo ꝛueniunt. ¶ Quito arguit sic. actio z passio sũt cõtraria. sed ꝛria posita sunt sub eodem genere. z q̃ posita sunt sub eodẽ genere nõ sũt gnalissima. ergo actio z passio nõ sunt gnã gnãlissima.

Ad rationes Ad primam vr q̃ vnuz primum ꝑnciplũ nõ est causa alteri⁹ ꝑmi ꝑncipij i genere cãe formalis sz sit in genere cãe efficientis. ¶ Ad secãz vr q̃ sz oē iferẽs sit pri⁹ illato nãlr non tamen fm tps. modo sz actio fm naturã precedat passionẽ non tñ secõm tẽpus. ¶ Ad tertiã dicit q̃ q̃uis ꝛtraria nõ possint eidẽ ꝛuenire tãqꝫ subo qz idẽ nõ est subiectũ cõtrariorum. possũt tamẽ cõuenire eidez tanqꝫ cause. põt enim idez sit esse causa ꝛtrariorum. ¶ Ad quartam cõceditur q̃ actio z passio cõueniunt i gne nãli. s. in materia sed non logicali. ¶ Ad quintã dicitur q̃ non oportet sp ꝛria poni sub eodẽ genere. imo sunt aliquãdo ipsa met genera contraria vt patet per philosophum in postpredicamentis.

p Assio est effect⁹ illatioqz actionis. vt calefieri infertur ex calefacere z efficit. Propriuz aũt passionis est primo inferri ex actione Itẽ passio nõ est in agente sed in patiẽte. De reliquis vero q̃ pri⁹ dicta sũt mõ sufficiant. Que sequunt de alijs q̃tuor pñtis non sunt data a petro hispano.

¶ Circa hunc textũ notandũ est primo q̃ passio sex modis accipit. Uno mõ ꝓ accidẽte ꝓprio alicui⁹ rei. vt cũ vr q̃ risibile ē passio hois. ¶ Secõo mõ accipitur ꝓ cõceptu aie. vt cuz dicit in primo peryarmenias q̃ voces sũt note passionũ. i. cõceptuuz qui sunt in aia. ¶ Tertio mõ accipit ꝓ motu appetitus sensitiui vt sunt passiones ire timoris amoris z gaudij. ¶ Quarto mõ accipit ꝓ dolore vel pena iflicta alicui violenter vt est passio christi. ¶ Quito modo accipit pro qualitate que hz esse iperfectũ z cito trãsit z sic ē spẽs vel modꝰ q̃litatis ¶ Sexto mõ accipit ꝓ imediato effectu actiõis z sic accipit hic. z sic diffinit. Passio ē effectus illatioqꝫ actionis. Et dicit effect⁹ ad denotandũ aliquid se habens per modum cõmunioris sui generis diffiniti. Et dicitur illatio ad denotandum q̃ ille effectus necessario sequit actionẽ. Et dicit actionis ad vriã ipi⁹ actõis qz q̃uis ipsa sit effectus z illatio nõ tamẽ actionis sed q̃litatũ a quibus causatur. Unde actio z passio differũt respcũ h⁹ qõ ē iferri ab alio. qz actio tãtũ ifertur a q̃litate. z passio a q̃litate z ipa actõe. Unde duplex est effectus. s. permanẽs z trãsiẽs. Effectus pmanẽs est q̃ habet eẽ in facto eẽ z nõ solũ i fieri. Sed effect⁹ trãsiẽs ē qui solum habet eẽ in fieri z nõ in facto esse vt sunt nauigatio z equitatio. Et ꝓ vtroqꝫ istoruz modoꝝ acipit hic effect⁹. Passio trĩ accipitur dupliter. vno mõ ꝓ forma acqsita i aliquo subo z tũc non est in ꝑdicamẽto. Alio mõ ꝓ relatione extrinsecus adueniente q̃ ꝛsurgit ex debita approximatõe potẽtie actiue z passiue z tũc ē ꝑdicamẽtũ ab alijs distictũ

Secundo Sciendũ ē q̃ due sunt passiõis ꝓprietates ab auctore assignate. Prima ē. cõuenit passioni inferri ex actione. probatur qz oꝰ effectus ifertur a sua cã. sed passio est effect⁹ actionis. ergo ꝓpriũ est actioni iferre passionem. Et hoc vr intelligi de passione que ē forma acquisita z nõ de passiõe formalr sũpta. ¶ Secõa ꝓprietas ē. passio nõ est i agẽte sz in patiẽte. probatur sic. qz quod ifertur ab alio z causat non ē i illo. sed passio ifertur ab agẽte ergo passio nõ est i agẽte. sz i patiẽte. siue capiat passio ꝓ forma acqsita siue pro respectu patiẽtis ad agẽs. Unde passio formaliter sũpta fundat in potẽtia passiua patientis z terminat ad potentiã actiuã agentis. si tamẽ accipiant actio z passio mãlr. s. ꝓ forma successiue acquisita in aliquo ꝓcedẽte de eẽ impfecto ad esse pfectũ sic sunt i patiẽte. z hoc pz per phm secõo de aia dicẽtẽ actus actiuoꝝ sunt i patiẽte ꝑdispposito z tertio physicoꝝ. actio z passio sunt vnius motus ergo zẽ. Itez agẽs itendit assimilare sibi passum cuz producat in spẽ similẽ forma quaz habet. sequitur ergo q̃ illa forma existẽs in gne est eadẽ eẽntialiter cũ forma producta i patiente. ergo sequit q̃ actio realr capta scilicet ꝓ forma ꝓducta est in patiente. licet actio formalr accepta nõ possit esse i eo sz

ī agēte q; p actionē formaliter captā agēs. vt forma liter agere. ⁊ ē rō formalis ārē agēs est agens. g̃ si ipa ēēt ī patiēte patiens formaliter diceretur agere. quod est falsum.

Tertio sciēdū ē q̃ passio ē ēēntialiter forma respectiua. pbatur. q; illud ē forma respectiua qō ē ēēntialiter ad aliud: ⁊ passio ē hō eo q̃ ipōrte ē ocipe passionē sine aliquo termino. ergo ⁊c. z⁴ rō q; cuiuscūq; abstracti ocretū est respectiuū. ipm abstractū ē respectus. sed ocretum passionis ē respectiuū vt p⁊ 5ᵒ metbaphy. vbi dicit q̃ agēs ⁊ patiēs referūtur in z°° relationis g̃ segī q̃ passio ē relatio seu respectus. Et hō dicit aliq q̃ ī oī actōe ⁊ passiōe sūt tres ētitates absolute ⁊ sex respect°. p⁴ ētitas absoluta ē ētitas agētis. z⁴ entitas patiētis. ⁊ z⁴ entitas formē pducte ī patiēs. ⁊ q; agēs pducit illā formā. iō ipius agentis ad formā ē vn° respcūs. s. pducētis ad pductū. ⁊ eō forme pducte ad agens. Est ali° respect° q̃ ē pducti ad pducens. Et q; talis forma recipitur ī patiēte iō ipius patientis ad formā ē quidam respcūs q̃ ē recipiētis ad receptū. ⁊ ē alius sibi opposit° q̃ ē receptī ad recipiēs. Et cū agens pducit formā ī patiēte ē vn° res, ect° agentis ad patiens. ⁊ est alius sibi oppositus q̃ est ipius patientis ad agēs.

Sed cōtra predicta arguitur p̄ sic. nullus gen° gnālissimū ē effect° alterius gnālis. mi. ⁊ pass. o est gen° generalissimū. g̃ nō ē effect° actiōis que ē gen° gnālissimū. ¶ z°. arguitur sic. actio nō ē causa passionis. ergo passio non ē effect° eius. añs patet. quia omnis cā produc̄ suum effectū mediāte aliqua actiōe. ergo si actio sit cā passionis tūc actionis ēēt actio: ⁊ per oñs pceōretur in infinitum ī actionib°. ¶ 3°. arguitur sic. accidēs nō migrat de subiecto in subiū. ergo passio nō pcedit ab agēte in patiēs. ⁊ p oñs non ē in patiente subiectiue. ¶ 4°. arguitur sic. effectus ⁊ illatio idē sūt. ergo vnum superflue ponitur.

Ad rōnes Ad pmam dicitur q̃ passio potest cōsiderari dupliciter. vno modo fm q̃ est pmum pncipium essentiale oīum illoꝝ que sunt de sua coordinatione ⁊ sic non ē effectus actionis. Alio modo consideratur in particulari. ⁊ sic non est principium sed est effectus actionis. ¶ Ad secundam negetur añs. ⁊ ad probationem distinguitur añs. q; duplex ē causa. quedā est pncipalis. s. illa que producit effectum ⁊ sic cōceditur. alia est qua producitur effect° qui. s. non est agens principale. sed idquo principale agēs dicitur agere formaliter ⁊ sic negatur añs. Actio aūt non est causa principalis passionis sed minus pncipalis. ¶ Ad tertiā oceditur q̃ accīs nō pōt migrare ab aliquo ī quo pius fuit tāq̃ in subo. ⁊ aliud tanq̃ in subm. tū pōt migrare ab vno tāq̃ a cā ī aliud tāq̃ in subiū cuiusmodi ē passio. ¶ Ad q̃rtā dr q̃ nō sūt idē ouertibiliter. Ut dr q̃ ibi illa cōiūctio et tenet expositiue ita q̃ sit sensus. passio ē effectus. i. illatio actionis ita q̃ ibi sit expō nomis minus noti per nomen magis notum.

q Uādo est quod ex adiacentia tpis in re tpali derelinquit. vt hodie ēē. cras fore. Jtē duplex ē qñ. s. simplex ⁊ cōpositū. sicut duplex est tempus. Jtem tres sunt proprietates quando. prima est q̃ quando nō suscipit magis neq; minus. Secunda ē q̃ quando nihil est contrarium. Tertia est q̃ quando est in omni illo quod incipit esse in tempore.

¶ Circa hunc textū notādū ē p̄ q̃ qñ accipit dupl̄r. Uno° interrogatiue vt cū dr qñ venit sortes. alio° relatiue vt dicēdo sortes venit qñ plato currebat. ⁊ bis duob° modis ē vnū sincathegoreuma 3°. modo accipitur vt tantum valet sicut ī tpe. vel aliqñ. ⁊ sic ē vnū pdicamētū ab alijs distictū. quod sic diffinitur. Quando ē quod ex adiacētia tpis in re tpali derelinquitur. Que diffinitio habet sic exponi. Quando est ens respectiuum quod causat in re temporali ex adiacentia temporis. sicut enim sortes non dicitur formaliter albus nisi ab albedine. sic etiam res temporalis non dicitur esse vel fuisse formaliter in tempore nisi per vnum accīs existens in ea subiectiue quod dicitur quādo. Uū illud quando non est ipsum tempus sed est ab eo causatum. nec est res temporalis sed in ea est subiectiue ⁊ formaliter. ⁊ inheret ei per respectus ad mensuram siue durationis. que quidem mensura est tempus. Q; autem quādo non sit tempus pbatur sic. quia omnis causa efficiens est extrinseca suo causato ⁊ realiter ab eo distinguitur. Sed tempus est causa ipsius quando. ergo tempus et qñ realiter distinguuntur. Unde tempus dicitur adiacere rei temporali ⁊ non inherere quia ē mēsura extrinseca rei tpal ⁊ hz eē sbiue ī p̄ mobili. vñ ex adiacētia ipi° rei tpalis osurgit qdā respect° rei q̃ vocat qñ. Uñ qñ ē pdicamētū ab alijs distictū. p⁊. q; ē gen° gnālissimū hīs gnā ⁊ spēs distictas a generib° ⁊ spēb° alioꝝ pdicamentoꝝ. Habet etiam

modũ ꝑdicãdi distictũ a alijs. s. ꝑdicari i qñ. qd ꝓ
batur qr illd ꝑdicatur i qñ qd ꝓueniẽter rñdet ad
interrogatões factã ꝑ qñ. sed cũ ꝗritur d ꝑ⁴ suba ꝑ
B q̃stitiuũ qñ ꝓueniẽter rñdetur qñ. vtputa cũ ꝗrit
qñ fuit sortes ꝓueniẽter rñdetur heri. g̃ qñ ꝑdicat
ꝓueniẽter ī qñ. Accipitur tñ equoce qñ fm q ē ge
nus gñalissimũ huiꝰ ꝑd: cameti. z fm q ē q̃stitiuum
eiꝰ. Sña ãt subalterna eiꝰ st fuisse eē z fore. Spes
ho eiꝰ st eē in die. eē in ãno. fuisse i ãno. fuisse i die
z sic de alijs. Et indiuidua eiꝰ st fuisse i hac die: in
hac hora. in hoc anno. Et si queratur. vtꝝ qñ equa
leat huic qd ē eē i tpe. Rñdetur q equalꝫ huic qd
ē i tpe. qr eē hodie ē spes qñ. sed eē hodie valꝫ tñ
sic eē i tpe. ¶ Diuidit ēt qñ i qñ simplex z i qñ cõ
positũ. Unde qñ simplex ē qd cãtur a tpe simplici
vt ab ipo nē vt eē i pñti vt eē nũc vt eē qñ simplex
Sꝫ qñ ꝓpositũ est qd cãtur a tpe ꝓposito. s. ꝑterito
z futuro. Et i ꝑdicamẽto reponũtur oia q̃ ꝓueni
enter rñdentur ad interrogationem factã ꝑ qñ vt
sunt i ãno in die in hora z sic de alijs.

Scdo sciẽdũ ē q ipius qñ sunt due ꝓprieta
tes. ꝑ⁴ ē. Nõ hre ꝗriũ ꝓueniat ipi qñ. q
riũ maxime eēt fuisse i tpe z fore. sed hoc ē falsuꝫ.
eo q ipa ꝗificãt d eodẽ. iste eni fũt ye st sortes fu
it heri sortes erit cras: g̃ segtur q nõ ꝗriãtur. Alit
ꝑbatur. qꝛ ꝗria fũt forme passiue z actiue adinui
cẽ. sꝫ fuisse z fore nõ fũt forme actiue z passiue ad
huicẽ. ergo nõ ꝗriãtur. ¶ Zᵃ ꝓpetas est. qñ ñ susci
pit magis neq̃ minꝰ. ꝑbatur. qr aliquid nõ d fu
isse z eē z fore in tpe magis q̃ aliud. ergo zẽ. Nam
ãt ꝓprietatũ rõ cois pōt eē qr qñ cãtur imediate a
tpe qd nec hꝫ ꝗriũ nec suscipit magis vel minus
Et capitur ibi contrarietas ꝓ repugnãtia duarũ
formarꝫ actiuarꝫ z passiuarꝫ que ñ pñt st eē i eodẽ
sed hñ successiue. qr si accipet ꝗrietas cõiter. i hoc
ꝑdicamento posset reperiri ꝗrietas.

Tertio sciẽdũ est q qñ z tẽpus differunt z
ꝓueniũt. Cõueniũt. n. in hoc q sicut
tẽpus est ens successiuũ ita similiter z quãdo. Sed
differunt qr tempus est in ꝑmo mobili subiectiue.
quãdo vero in re tẽporali. z qr tempus adiacet rei
tẽporali ꝓsurgit quidã respectus ad tẽpus z alius
sibi oppositus. s. tẽporis ad rez tẽporalẽ. Et si que
ratur quis est talis respectus respõdetur q est re
spectus extrinsecus adueniens qr nõ ponitur ne
cessario posito fundamẽto z termino ergo zẽ. Et si
arguatur in oppositũ q ille respectus est itrinsecus
qr ponitur positis fundamẽto z termino. quod pꝫ
quia positis motu z tẽpore necessariũ est motum
esse in tẽpore. ergo est relatio intrinsecus adueniẽs.
Ad hoc respondetur ponendo ꝑmo cũ philosopho
quarto physicorꝫ si esset mobile extra celũ z moue
retur nõ moueretur in tpe eo q nõ esset sub tpe. z
tamẽ res tpalis esset. z tps esset z nõ esset ille respe
ctus q est esse i tpe. ergo necessario z clare pꝫ q qñ
nõ necessario poniẽ positis fundamẽto z termino.

Sed contra ꝑdicta arguitur ꝓmo sic.
in tpe non ꝑdicatur de ꝑma
substantia. ergo non est ꝑdicamentum z per conse
quens neq̃ quando. cum in tẽpore z quãdo equi
ualeant. antecedẽs patet quia solus obliquus nõ
potest predicari de aliquo. ¶ Secundo arguitur
sic. si queratur quando factum fuit hoc. conuenien
ter respõdetur anno domini millesimo quadrage
simo. z sic de alijs. z tamen hoc totum non est in ꝑ
dicamento cum sit quoddã complexum. ergo non
omnia per que conuenienter respondetur ad que
stionem factam per quando in hoc predicamento
reponuntur. ¶ Tertio arguitur sic. nullum sincat
hegoreuma ē predicamentũ. sed quando est sincat
hegoreuma. ergo quãdo non est ꝑdicamentũ.
minor pꝫ. qr non ē nomen neq̃ verbũ. g̃ est ꝓ sincat
hegoreumatica. ꝑbatur ꝑ auctorẽ q vocat oẽs
alias ptes orois a noie z verbo sincathegoreuma
ticas. ¶ 4.° arguit sic. hõ trigita ãnorꝫ magis fuit
i tpe q̃ hõ vigiti ãnorꝫ. g̃ qñ suscipit magis z minꝰ.

Ad rationes Ad primã dicit q q̃uis in
tẽpore non possit predica
ri de aliquo per se tñ bene pōt cum recto scz eē in
tpe. ideo hoc totuz esse in tpe circũloquitur nobis
illum respectũ qui ē ꝑdicamentũ quando. ¶ Ad
secundam dr q q̃uis hoc totũ ãno dñi millesimo
zẽ. sit ꝓplexũ fꝫ vocẽ z fm ꝓpriũ significatũ. tamẽ
fm significatũ circũlocutũ ē icõplexũ. z iquantuz
hꝫ poniẽ i ꝑdicamẽto. ¶ Ad tertiã dr q quãdo ca
ptũ interrogatiue vel relatiue ē sincathegoreuma
nõ tamẽ vt significat idẽ sic esse in tpe vel mensu
rari tpe. ¶ Ad quartaz dicitur q vnus hõ nõ dici
tur magis fuisse q̃ alter quãuis vnus dicatur in
maiori tẽpore fuisse q̃ alter.

Vbi ē circumscriptio corporis
locati a loci circumscriptione
procedens. vt in ecclesia esse. i
foro esse. Et diuiditur vbi. quia quod
dam est vbi simplex. z est illud quod a
simplici loco procedit vt est locus pun
ctorum. et quoddam est vbi cõpositũ.

z ē illud quod a loco ꝓposito ꝓcedit. Proprietates vbi sūt due. Prima est q vbi nihil ē cōtrariū. Secūda ē q vbi non suscipit magis neqz min⁹. huius ē q vbi ñ suscipit itēsionē z remissionē. ¶ Circa hūc textū notādū ē ꝑ q vbi sic diffinit i textu. Ubi ē circūscriptio corpis locati a loci circumscriptōe ꝓcedens. In q̄ diffinitōe ponit circūscriptio loco gñis vel cōioris. Et ponit locati ad ō/notādū subiū ipius vbi. Et ponit a circūscriptōe loci ꝓcedēs ad denotādū ei⁹ cām efficientez. Ubi enī ē qōdā accūs respectiuuz exñs i corpe locato cātū ex circūscriptōe actiua loci. Unde circūscri/ptio accipit dupl̄r. vno⁹ vt ē circūscribētis actio. z sic ē i ꝑdicamēto actōis. z⁹ mō vt est circūscripti passio z sic ē i ꝑdicamēto passiōis. 3⁹ mō idē ē q ē circūscriptū. z h̄ mō accipitur hic. Pro declarati/one h⁹ diffinitōis ponūt aliq̄ distictōes. ¶ Prima ē. loc⁹ capitur dupl̄r. Uno mō ꝑ se significato z sic loc⁹ nihil aliud ē q̄ q̄dā relatio locantis ad locatū seu superficiei circūscribētis ad circūscriptuz. z sic vocat locatio actiua. alio mō capit ꝑ denoiato z tūc ē ipa superficies circūscribēs locatū. ¶ z⁴ distictio. vbi capitur dupl̄r. Uno mō vt ē q̄dam gditas cōis ad vbi actiuū z vbi passiuū. z vbi actiuū ē relatio locātis ad locatuz. z vbi passiuū ē relatio locati ad locantū. ꝑ⁴ locatio dr̄ actia seu vbi actiⁿ. z⁴ vo dr̄ passiua seu vbi passiuū. alio⁹ vbi capit ꝓz restrictionē vsualē ad stādū ꝑcise ꝑ vbi passiuo q̄ q̄ñcūqz aliqd dr̄ cōe duob⁹ z vni ē nomē ipositū. alteri vo nō. tūc illud cōe restrigitur ad stādū ꝑ illo cui nō ē nomē ipositū. sed vbi actiuo ē nomē impositū. s. locus formal̄r sūpt⁹ z vbi passiuo nō ē nomē ipositū. iō vbi cōe ad vbi actiuū z vbi passiuuz restrigitur ad stādū vsual̄r ꝑ vbi passiuo. Dis visis dr̄ q vbi nō diffinit i textu vt ē gñalissimū. sed ꝓuenit solū diffinito vbi passiuo. Et q vbi actiuū z passiuū sūt relatiua z cognito vno relatiuorū facil̄r cognoscitur z reliquū. iō facil̄r pōt cog̃sci vbi actiⁿ. Ex his inferī q vbi nō cātur a loco formal̄r sūpto cū loc⁹ isto mō sit ei⁹ spēs: q̄uis bn̄ causetur ab ipo māl̄r capto. z eodem modo dicendum est de alijs predicamentis.

Secundo sciēdū ē q loc⁹ māl̄r capt⁹ z vbi dr̄nt. ꝑ q loc⁹ ē cā extrinseca z efficiēs ipi⁹ vbi. z vbi ē ab eo causatū. z⁹ dr̄nt. q loc⁹ nō ē in locato subiectiue sed ē in locāte. vbi vo est subiectiue i locato. Et vbi diuiditur i vbi simplex z i vbi ꝓpositū. Ubi simplex ē qō cāt a loco simplici vñ sicut visū ē ca⁹ de q̄ntitate ꝓticule loci copulāt ad cūdē terminū cōez ad quē copulātur ꝓtes corpis. s. ad aliqd idiuisibile. iō talis termin⁹ apd mathematicos vocat loc⁹ simplex z corrñdet alicui i/diuisibili. Ubi vo ꝓpositū ē qō cāt a loco ꝓposito. ē āt loc⁹ ꝓpositus corrñdens locato diuisibili. Unde vbi vt ē q̄dā gditas cōis ad vbi actiuū z ad vbi passiuū ē vnū predicamētū ab alijs distictū. ꝑbat. q ē vnū gen⁹ gñalissimū hñs vnū modū ꝑdicādi ō ꝑ ma suba distictū a mō ꝑdicādi oium alioz ꝑdicamēto z. mod⁹ āt ꝑdicādi ei⁹ est predicari i vbi. z ꝑbum ei⁹ q̄sitiuū ē vbi. ꝑbatur. q oia illa ponūt i ꝑdicamēto vbi q̄ ꝓueniēter videtur rñderi ad iterrogationē factā ꝑ vbi. ſz cū q̄ritur ō ꝑ⁴ suba ꝑ h̄ q̄sitⁿ vbi ꝓueniēter rñdetur vb[illegible] vbi iterrogatiue captū ē ꝑbum q̄sitiuū h⁹ ꝑdicamēti. z minoz ꝑz. q cū q̄ritur vbi ē sortes ꝓueniēter rñdet ē i cāpo ē i terra z sic de alijs. Sūa āt ei⁹ subalterna assignātur esse deorsuz sursū añ retro dextr z sinistrā. Spēs ei⁹ spālissime assignātur eē i aere i terra i domo z sic ō alijs. z ei⁹ ididua sūt eē i hac domo i hac eccl̄ia z̄c.

Tertio sciēdū. ē q i hi⁹ vbi assignātur duo ꝓpetates. ꝑ⁴ ē nō bre ōrium. ꝑbatur ꝑ locū a maiori. q si bre ōrium ꝓueniret vbi maxime eēt sursū z deorsū. z tñ ista ñ ōriātur cū possint simul z semel de codē visicari. idē enī corp⁹ est sursū z deorsū respcū diuersoz. ſz ōria nunq̄ pnt sit z semel visicari de codē. ergo sursū z deorsū nō ōriantur. Et q̄uis sursum z deorsum maxime a se inuicem distant. hoc tamen non est distantia formali siue specifica sed solum distantia locali quia sunt eiusdem speciei. ¶ Secūda proprietas. vbi non suscipit magis neqz minus. Probatur q aliquid non dicitur magis z minus in loco q̄ aliud. cum vtriqz conueniat equaliter circumscribi a loco. ſz hoc fit in maiori loco q̄ aliud. Et ratio istaꝝ proprietatum communis talis est. quia vbi immediate causatur a quantitate que nec habet cōtraria nec suscipit magis neqz minus. ergo z̄c.

Sed contra predicta arguitur prio sic. substantie incorporee puta angeli sunt in loco. z tamen non circumscribuntur a loco. ergo vbi non est circumscriptio corporis. cum tales non habeant corpus. ¶ Secundo arguitur sic. vbi est sincatbegoreuma. ergo non est predicamentum. ¶ Tertio arguitur sic. in vbi est contrarietas quia in ipso requiritur motus quinto physicorum. ergo. ¶ Quarto arguitur sic. vbi est circūscriptio actiua locati. sed terminare ē actio. ergo reponitur in predicamento actionis.

Ad rōnes Ad primā dr q substantie icorporee nō sūt i loco dimēsionatiue ⁊ circūscriptiue. sz tātū diffinitiue. ⁊ de illo nō itēditur hic. ¶ Ad 2m dr q vbi capit triplr. Uno mō iterrogatiue vt cū q̄ritur vbi est sortes ⁊ sic est q̄sitiuū huius p̄dicamēti. Alio mō capit relatiue vt cū dr sortes currit vbi plato disputat. ⁊ his duob⁹ modis nō est p̄dicamētū. Tertio mō accipit p q̄dā qdītate cōi ad vbi actiuū ⁊ ad vbi passiuū ⁊ sic est vnū de decē p̄dicamētis. ¶ Ad 3m negat oīa q ad motū nō regrit ōrietas ꝓprie dicta. sed sufficit ōrietas generalr dicta de qua nō est hic ad ꝓpositū. ¶ Ad q̄rtā dr q talis circūscriptio actiua nō ē actio saltē accipiēdo eā p relatiōe fundata i circūscribēte ⁊ terminata ad circūscriptū. sed est q̄dā relatio cāta a supficie ⁊ terminata ad corpus locatū.

Sitio est quedam partiuz situs ⁊ generationis ordinatio. vt sessio statio ⁊ sic de alijs.

Item tres sunt ꝓprietates positionis. Prima est q positio nō habet ꝓtrariū. Secūda est q positio non suscipit magis neqz minus. Tertia est q ꝓpriū est positioni substantie proxime assistere. ¶ Circa hunc textū notādū est p̄mo q positio sic diffinit in textu. Positio est q̄dā sit⁹ partiū ⁊ generatōis ordinatio. Uni i positōe ē duplex ordo. Un⁹ ē partiū i loco. ⁊ iste tāgit cū dr est q̄dā situs partiū. Alius est partiū in toto q iest p generationē. ⁊ talis ordo tāgitur cū dr generatōis ordinatio. Per positionē aūt triplex denominat ordo partium. p̄m⁹ ē partiū i loco. secūdus est partiū iter se. ⁊ tertius est partiū i toto. p̄mus aūt ordo ꝓprie significat p hoc nomē situs. videm⁹. n. q q̄n aliqs surgit q partes eius alr ⁊ alr situātur i loco q̄n sedet. secūs vero ⁊ terti⁹ ordo significātur noīe positōis. Uni positio est p̄dicamētū ab alijs distictū habēs genera ⁊ spēs ⁊ idiuidua ⁊ modū p̄dicādi distictum ab alijs. Genera. n. subalterna eius sūt positio inata. ⁊ positio acqsita. situari sur sū ⁊ deorsū. Spēs eius specialissime sūt sedere stare ⁊ sessio ⁊ statio. Indiuidua ꝛo ei⁹ sūt sessio socratis. statio platonis. Modus aūt p̄dicādi ei⁹ ē p̄dicari i quō ē situatū. Reponūtur aūt in hoc p̄dicamēto oīa p q̄ ꝛueniente respōdet ad iterrogationē factā p quō est hoc situatū ⁊ eorz abstracta. Si. n. q̄rat quō situat socrates. ꝛueniēter respōdet iacet vel stat ⁊ sic de alijs. sitr hec est cēntualis p̄dicatio. sessio est positio acqsita.

Secundo sciēdū est q tres sūt positōis ꝓprietates sicut situs. ¶ Prima nō habere ōriū. qz si aliq positio haberet ōriū tūc maxime manere ⁊ iacere ōdicerēt siue ōriarētur. ⁊ tn nō ōriātur qz ea rōne qua iacere ⁊ manere ōriarētur. eadē rōne stare ⁊ manere ōriarētur. sed hoc est falsū. qz vni nō pnt eē plura ōria. ergo positioni nō iest ōrietas. Secō pbat qz ōria maxime a se iuicē distāt ⁊ mutuo se expellunt ab eodē subiecto. sed positōes nō sunt huiusmodi. ergo positioni nihil est ōriū. ¶ Secā ꝓprietas est. positio nō suscipit magis ⁊ minus. qz socrates nō dr magis neq minus stare vel iacere q plato. ergo iacere ⁊ stare nō suscipiūt magis ⁊ minus. nec etiā alia sitia qz nō pnt itēdi ⁊ remitti i suo ꝓprio esse. ergo ⁊c.

Tertio sciēdū est q ꝓprie ꝓpriū est positioi maxime assistere substātie. Et q sit ꝓprie ꝓpriū pbat. qz positio iportat q̄dā ordinē partiū ad totū ⁊ ad locū. sz ordo partiū i toto inest toti p generationē. sz q vna pars p̄cedit aliā. ergo imediatius iest substātie siue assistit q aliud accns. Uni positio ꝓprie dicit respectū extrisecus adueniēte cātū ex ordine partiū iter se ⁊ ad locū. Aliqtn dicūt q hec ꝓpetas hz veritatē i sex vltimis p̄dicamētis ita q sit sensus. iter sex vltima p̄dicamēta p̄mo assistit imediatius substātie q aliqd aliud p̄dicamentū. Et dicūt isti q relatio imediatius assistit substātie. ⁊ sitr q̄titas q positio. eo q relatio cātur a toto. positio vero a partibus ordinatis inter se ⁊ ad totū ⁊ ad locum. sed totum prius est suis partibus saltem via perfectionis. ergo relatio causata a toto immediatius substantie assistit q positio.

Sed contra p̄dicta arguit. Primo sic. situs denoiat totū ⁊ nō ꝓtes. dicim⁹. n. q hō sedet ⁊ nō ꝓtes ei⁹. ergo male dicit i diffinitōe q est q̄dā partiū situs. ¶ Secō arguit sic. iacere ⁊ stare maxime distāt. nec pnt eidē sitr icē sz bn successiue. ergo iacere ⁊ stare ōriantur. ¶ 3o arguit sic. Relatio ⁊ q̄titas p̄mo i sunt substātie q positio. ergo nō est ꝓpriū positōis primi⁹ assistere substātie. ¶ Quarto arguitur. situs ⁊ positio idez sunt. ergo vnū nō debet diffiniri per reliquum.

Ad rationes Ad p̄mā dicit p q̄uis positio p̄mo ꝛueniat toti tanq̄ subiecto. p̄us tn ꝛuenit partibus sic q partes se habēt tanq̄ illud mediāte quo ꝛuenit toti. ¶ Ad secūdā dicitur q q̄uis iacere ⁊ stare nō possint simr ⁊ semel iesse eidē subiecto. nō tn expellūt se ab eodē subiecto p se. sz solū p accns. p hoc. n. q aliquid mouetur localr ⁊ accipit aliū ⁊ aliū ordinez diuer

simode situatur. ¶ Ad tertiam dicitur q̃ petrus hispanus nõ itẽdit simplr̃ dicere q̃ positio immediatius sit substãtie quolibet alio accñte. sz vult dicere q̃ iter sex vltima p̃dicamenta bñ positio immediatius est substãtie q̃z alia. cũ sit⁹ immediati⁹ assistit substãtie. nõ. n. est idẽ assistere z inherere. nã ad assistere sufficit pñs eẽ. ¶ Ad q̃rtã dr̃ q̃ positio z situs pñt capi duplr̃. vno mõ generalr̃ z sic sũt ouertibilia. alio mõ põt capi positio spãlr̃. z sic non sunt ouertibilia. nec vnum potest diffiniri per reliquum/

Abitus est corporum z eorũ que circa corpus sunt adiacẽtia. vt tunicatum esse. loricatũ esse. Et tres sunt proprietates eius. Prima est q̃ habitus suscipit magis z minus. vt equus ẽ armatior pedite. Secunda est q̃ habitus non habet contrarium. Tertia est q̃ habitus semper est in pluribus. scilicet in habente z in habito.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ p̃mo q̃ habit⁹ sic diffinitur i textu. Habit⁹ ẽ corporũ z eorũ q̃ circa corp⁹ sũt adiacẽtia. Et dz hic eẽ p̃dicatio cãlis z non formalis. dz. n. sic exponi. habit⁹ cãtur ex corporib⁹ z eorũ q̃ circa corp⁹ sũt adiacẽtia: Et dz; ibi intelligi accidẽs loco generis ita q̃ sit sensus. habit⁹ cãtur. i. habitus est accñs cãtũ. Uñ habit⁹ nõ est corp⁹ neq̃ ea q̃ sunt circa corpus eo q̃ illa pñt existere habitu nõ exñte. sz est q̃dã accñs respectiuũ extrinsecus adueniẽs cãtũ ex adiacẽtia z applicatõe corũ q̃ circa corpus sunt z ipsorũ corporũ. quo accñte aliqd dr̃ formalr̃ habere vel haberi siue habituatũ. eẽ. Uñ habere fundat̃ sup corpore vel i corporib⁹ z ẽminatur ad illud q̃d est circa corp⁹. Relatio aũt sibi opposita fundatur i eo q̃d est circa corp⁹. z ẽminatur ad ipz corp⁹ q̃d habituat. Q̃z aũt sit relatio extrinsecus adueniẽs pz. qz nõ ponitur positis extremis. vt posito corpe z sitr̃ posito eo q̃d ẽ circa corpus non ponitur habere. sz regritur applicatio eorũ adiuicẽ.

Secundo sciẽdũ ẽ q̃ habit⁹ ẽ genus generalissimum hũs sub se plres spẽs subalternas. q̃ sit genus ꝓbatur qz p̃dicatur de pluribus⁹ differẽtib⁹ spẽ. Et q̃ sit generalissimũ. pz. qz ẽ gen⁹ z nõ hz aliqd supueniẽs gen⁹. ergo est genus generalissimũ. pz ꝛiũa ꝓlocũ a diffõne ad diffinitũ Uerũ est tñ q̃ habitus põt capi duplr̃. Uno modo actiue. s. ꝑ relatõe fundata i corpore z terminata ad illud q̃d est circa corpus z sic est spẽs hui⁹ p̃dicamẽti. Alio mõ capit̃ ꝑ relatõe illi opposita. s. haberi que fundatur in illo q̃d est circa corpus z sic ẽ alia spẽs huius generis. Sed habere in sua qdiate cõmuni vt supius est ad habere actiue. z haberi est p̃dicamẽtũ ab alijs distictũ. Cuius genera subalterna sunt habere z haberi. z armatũ eẽ z vestitũ esse. Species vero eius specialissime sũt loricatũ esse siue loricatio. capuciatũ esse. z galeatũ eẽ z sic de similibus. Habet etiã idiuidua vt sũt armatio sortis z loricatio platonis z sic de singulis. Reponũtur aũt in hoc p̃dicamento omnia que cõueniẽter rñdentur ad q̃stionẽ factã ꝑ hoc iterrogatiuũ quõ est hoc habituatũ. Reponũtur etiã abstracta eorũ z omnia que de ipsis essentialiter p̃dicantur:

Tertio sciẽdũ ẽ q̃ ipi⁹ bit⁹ tres sunt ꝓpietates q̃z p̃ma ẽ suscipe magis z min⁹ Dicim⁹. n. q̃ fortes q̃ hz galeã z loricaz ẽ magis armat⁹ q̃z q̃ hz loricã tãtũ. q̃ armatũ eẽ suscipit magis z min⁹. ¶ 2ª ꝓpietas habit⁹ ẽ nõ hre ꝛriũ. Rõ huius ẽ qz fũdamẽta z ẽmini ipi⁹ habit⁹ nõ hñt ꝛriũ. q̃ etiã nec habit⁹ hz ꝛriũ. relatiões. n. nõ dñr ꝛrie nisi ex ñti z ꝑ accñs. s. ad ꝛrietatẽ fũdamentorũ z ẽminorũ. qz totũ eẽ relatiuorũ ẽ ad aliud. Cãntur. n. relationes a suis fũdamẽtis z ẽminis. iõ si fũdamẽta z ẽmini nõ habebñt ꝛria nec z ipse relationes pñt hre ꝛria. qz ꝛria sũt forme adiuicẽ maxime distãtes z mutuo se ab eodẽ subo expellẽtes q̃ non pñt sitr̃ eidẽ ieẽ nec de eodẽ ꝓdicari. sz armatũ eẽ z loricatũ eẽ pñt sitr̃ de eodẽ ꝓdicari. q̃ bitui nihil ẽ ꝛriũ. ¶ 3ª ꝓpietas ẽ. ꝓpriũ ẽ bitui i plib⁹ existere. Probat̃ qz habit⁹ ẽ q̃dã respect⁹ extrinsec⁹ adueniẽs cãt⁹ a corpore tanq̃z a fũdamẽto. z ab eis q̃ circa corp⁹ sunt tanq̃z a ẽmino z ecõuerso. q̃ bitui oueniri i plib⁹ existere. ¶ Aduertẽdũ ẽtũ q̃ aliqd dr̃ existẽ i alio duplr̃. Uno mõ tãq̃z i subo. Alio mõ tãq̃z i cã vel ẽmino. ¶ Isto notato iferuntur duo correlaria. Primũ ẽ. ipossibile est idẽ accidẽs in pluribus subiectis existere. z hoc tanq̃z i subiecto. q̃d ꝓbat̃ qz idẽ accidẽs in numero nõ põt eẽ in diuersis subiectis. cũ accñtia numerẽtur ad numerationẽ suorũ subiectorũ. q̃ idẽ accñs numero nõ põt i plurib⁹ subiectis existere. ¶ Secũz correlariũ est q̃ idẽ accñs põt existere in vno tanq̃z in subiecto z i alio tanq̃z in termino siue in causa. hoc pz qz relatio est accñs q̃d bz esse i vno subiectiue puta i fundamẽto z i alio terminatiue. ergo idẽ accñs põt in pluribus existere. i vno scilicet tãq̃z in subo. z in alio tanq̃z i termino. z hoc modo intellexit auctor noster.

Sed contra predicta arguit̃. Primo sic: tunica ẽ habit⁹ z tamẽ nõ ẽ adiacẽtia corporũ. nec causat̃ ex his que circa cor

pus sũt. ergo habitus nõ ē adiacentia corpis ⁊ eorum que circa corpus sunt. ¶ Scõo arguitur sic. qñ ē adiacentia tẗporis ad rẽ tẗporalem. ergo est adiacẽtia corpis ⁊ eorũ que circa corp⁹ sunt. ⁊ p cõsequens hec diffõ ꝛueniet alijs a diffinito. ¶ Tertio arguit̃ sic. habit⁹ est spẽs qualitatis. ergo nõ ē ꝑdicamentuꝫ ab alijs distictũ. ¶ Quarto arguit̃ sic. nullũ accñs est in plribus. sed habit⁹ est accidẽs ergo habitui non conuenit in pluribus existere.

Ad rationes Ad ꝑmã dicit̃ q̃ si accipiatur habit⁹ mãlr ⁊ p denoiato tunc tunica ē habit⁹. si autẽ accipiatur formalr tẗ tunica ñ ē bit⁹. nõ. n. ē ad id q̃ aliqd forlr dr̃ bri vl bituatũ eē. ¶ Ad 2ᵐ dr̃ q̃ ad h̃ q̃ aliqd sit bit⁹ nõ suffic q̃ sit adiacẽs. i. q̃ cãetur ex adiacẽtia tñ sed cũ h̃ regrit̃ q̃ sit applicatũ rei hñti. nõ qñ hñ cãl̃ ex adiacẽtia tpis h̃ ē ex tpe adiacẽte rei tpali. ⁊ illõ vocat̃ eē i tpe ⁊ vbi eē i loco. ió vbi ⁊ qñ non sũt bit⁹. ¶ Ad 3ᵐ dr̃ q̃ bit⁹ põt capi duplr. vno⁹ p q̃litate ipsẗ ẗes h̃o de difficili mobili a sbo ⁊ sic bit⁹ ē q̃litas: Alio mõ capit̃ p q̃dã respcũ extrinsec⁹ aduenienẗe q cãt̃ a corpe ⁊ ẗiat̃ ad id qõ ē circa corp⁹. ⁊ sic ē vnũ ꝑntũ ab alijs distictũ. ¶ Ad 4ᵐ dr̃ q̃ cũ quis idẽ accñs ñ possit plrib⁹ eē tãq̃ i subis põt tũ eē in plrib⁹ tãq̃ i cãis. vlr vno tãq̃ i sbo ⁊ in alio tanq̃ in termino. Et hec de predicamentis.

D. Scit̃ autẽ alterꝫ alteri opponi quadruplr. oppositorꝫ enim quedam sunt relatiua vt pater ⁊ filius. duplum ⁊ dimidium. quedaꝫ sũt priuatiue opposita. vt priuatio ⁊ habitus. visus ⁊ cecitas. auditus ⁊ surditas Alia sũt ꝛtraric opposita. vt albũ ⁊ nigrum. Alia sunt contradictoric opposita. vt sedere non sedere. Que autẽ sunt relatiue opposita dictum est in capitulo de relatione. Contraria sunt quecunq̃ sub eodem genere posita maxime a se invicem distant. mutuo se expellunt. ⁊ eidem susceptibilivicissim insunt a quo mutuo se expellunt nisi alterum insit a natura. vt albedo in cigno. et nigredo in corno ⁊ ethiope. caliditas ãt non est in igne vt accidens in subiecto immo vt substantiale i eo cuius est substantiale. sicut sunt quedaꝫ que cadunt in diffinitione alicuius non secundum predicationem sed potius vt principiũ vt punctus in diffinitione linee. ⁊ vnitas in diffinitione numeri. ⁊ iste mod⁹ essendi in: cõtinetur sub quarto modo ꝑm quem vnaqueq̃ pars diffinitionis est in suo diffinito. ⁊ sic ignis non est subiectum caliditatis. sꝫ materia ignis est subiectum eius. hec enim susceptibilis est caliditatis ⁊ frigiditatis. vnde caliditas est in materia ignis vt i subiecto: in igne vero non vt i subiecto. sed vt substantiale in eo cuius est substantiale.

Priuatie opposita sũt q̃ hñt fieri circa idẽ subiectũ ordine irregressibili. ⁊ tempore determinato a natura. ordine irregressibili dico qꝫ ab hitu i priuatõeꝫ deuenire pole ē. sꝫ nõ ecõuerso. ipole enim ē a priuatõe i habitũ regressũ fieri. vt visus ⁊ cecitas hñt fiẽi circa oclꝫ. a visu ãt deuẽire i cecitatẗ pole ē sꝫ nõ ecõuerso.

¶ Circa hunc textũ notãdũ ē p q̃ postq̃ auctor determiauit d ãtepntꝫ ⁊ pntꝫ ꝛnir dteriat d postpntis Est ãt postpdicamẽtũ qdã documentũ sequens determinatõeꝫ ꝑdicamẽtorꝫ valẽs ad oplerã notiã ꝑdicamẽtorꝫ badẽdã. Et sũt gnq̃ postpdicamẽta. s. positio. pus. sllr. mot⁹. ⁊ hre. Quorꝫ sufficiẽtia assignat̃. qꝫ oẽ postpdicamẽtũ valet ad notitiã predicamẽtorꝫ. vel ergo valet ad cognoscẽdũ ea q̃ tũ ad suũ fieri ⁊ sic ē mot⁹. vel q̃ tũ ad suum eē. ⁊ hoc triplr. qꝫ vel valet ad cognoscẽdũ eorꝫ repugnantiã. ⁊ sic ē oppõ. vel eorꝫ ordinẽ. ⁊ sic ē pus. vel valet ad cognoscendũ eorꝫ cõueniẽtiaꝫ ⁊ hoc duplr. vel ꝛueniẽtiã iferioris cũ supiori ⁊ sic ē sllr: vl ꝛueniẽtiã accñtiũ cũ suba ⁊ sic ē hre. ¶ Oppõ ãt ē duplex. s. oplexorꝫ ⁊ icõplexorꝫ. oplexorꝫ oppõ ē pappõuꝫ ⁊ d illa determiatũ ē i ꝑ tractaru. sꝫ d oppõe icõplexa ē h̃ ad ppo⁹. Et ꝑ tsic diffiniri. Est repugnãtia formalis aliquorꝫ q̃ non possunt simul ⁊ semel de codeꝫ verificari respcũ eiusdẽ. Et diuidit i q̃tuor spẽs: scilicet i oppõnẽ priuatiuã cõtrariaꝫ relatiuã ⁊ ꝛtradictoriã. q̃ꝫ sufficiẽtia sic hr̃. Quia oĩs oppositio ē repugnantia duorꝫ extremorꝫ. vl

ergo ambo extrema sūt entia. vel vnū est ens & alter nō ens. Si ambo sūt entia hoc ē duplr. qz vel referūtur ad se iuicē & sic ē oppositio relatiua. vel nō & sic ē oppositio ōria. Si vnū extremoꝝ sit ens & alterꝝ nō ens hoc ē duplr. qz vel est iter ens & nō ens simplr & sic ē oppositio ōdictoria. vel inter ens & nō ens i dēmīnato subo. & sic est oppositio p̄uatiua. Nō ē aūt hec diuisio generis i suas spēs. sz vocis i suas significatōes co q̄ oppositio nō dr̄ vniuoce de istis qz aliq̄ istaꝝ oppōnū sūt relatōes reales. alie vo sūt relatōes rōnis eo q̄ bnt fieri iter ens & nō ens. sz enti reali & enti rōnis nihil est cōe vniuocū. q̄ oppō nō dr̄ vniuoce de istis q̄tuoꝝ mēbris.

Secundo sciēdū est q̄ oppositio relatiua est repugnantia iter relatiuū & suū correlatiuū. Quid aūt sit relatiuū dcm ē p̄us. Nō est tn̄ itelligēdū q̄ oē relatiuum opponat illi a quo referī ad sil' cēndū. sz relatiue opposita bnt repugnātiā ad simul eēndū i eodē & respectu eiusdē vt pater & filio respectu eiusdem opponūtur & nō pnt verificari de eodē. Quādo etiā relatiuū & correlatiuū bnt sub se spēs nō oportet q̄ illa sz suā generalitatē & respectu eiusdez accepta opponātur. cā. n. & effectus pnt de eodem verificari respectu eiusd ē q̄ quis hoc sit i diuersis generib' cāz. vt ambulatio post cenam est cā sanitatis i genere cause efficiētis & ipa ambulatio est effect' sanitatis i alio genere cause. Debet ergo attēdi oppositio sz spēs relatōis & nō sm genera. Debet etiā ipa oppositio relatiua attēdi vt dicūt alig iter relatiua suppōnis & suprapōnis solū & non iter relatiua equparātie. qz iter illa nulla est oppositio. ¶ Cōsequēter auctor diffinit ōria i textu sic. Cōtraria sūt q̄ sub eodez genere posita sunt. & maxime a se iuicē distāt. & eidē susceptibili vicissim insunt a quo mutuo se expellūt. Que diffinitio sic exponitur. Cōtraria sūt opposita q̄ posita sūt sub eodē genere prio & distāt maxime a seiuicē distātia formali. & hoc ponit ad dr̄iam eoꝝ que mediāt iter ipa ōria. Et eidē susceptibili vicissim insūt. i. apta nata sūt ineē successiue eidē subo numero. a quo mutuo se expellūt. i. sūt apta nata expellere se actōe ppa. sicut calidū expellit frigidū. aut actōe aliena. s. actōe suaꝝ cārum sic alie q̄litates ōrie expellūt se iuicē. Et additur nisi alterꝝ eoꝝ isīt a nā ad dr̄iam ōrioꝝ que nātr. insīt suis subiectis. nā qz caliditas inē igni nātr. iō frigiditas nō ē nata sibi ineē. Unde duplicia sūt ōria: s. mediata & imediata. Contraria mediata sūt illa iter q̄ mediat aliqua spēs pticipans aliquid vtriusq̄ extremi vt inter albū & nigrū mediat rubeū

Cōtraria vo imediata sūt illa iter q̄ nō mediat aliqd eiusdē generis vt iter sanū & egrū. q̄ quis trī mediet aliquid alteri' grīis. s. corp' susceptibile ōrioꝝ ¶ Dīnt āt ōria i mediata a mediatis. qz nō ē neē alterꝝ ōrioꝝ mediatoꝝ semp ineē subo. nō enī ē necesse corpus q̄ diu ē eē albū vel nigꝝ. sz ōrioꝝ imediatoꝝ necesse ē alterū in subo eē q̄ diu ipm ē si ipm est susceptibile. vt si animal est necesse est q̄ ipm sit sanum vel egrum.

Tertio sciēdū ē q̄ opposita p̄uatiue sunt q̄ habent fieri circa idē subm̄ ordie ingressibili & tpe determinato a nā. Unū duplex ē p̄uatio: q̄dā ē imperfecta q̄ negat actū & nō potētiā eo q̄ relingt pncipia habit' sicut ges negat actualiter motū: sz relinquit potētiam ad mouēdū. & a tali p̄uatōe pōt fieri regressus in habitū. Alia ē p̄uatio pfecta q̄ negat sil' actū & potētiā eo q̄ ōstruit pncipia habitus sicut cecitas negat actualiter videre & posse videre. Et qz talis p̄uatio negat potentiā eo q̄ destruit pncipia habitus. iō a tali non pōt naturalr fieri regressus in habitum. q̄ quis hoc posset fieri sz potētiā supernaturalem. ¶ Uñ ad priuationē pfectā quinq̄ cōditiones requirūtur: Prima ē q̄ iportet carentiā forme. ¶ 2ª ē q̄ iportet aptitudinē ad ipam formā. cecitas enī que est p̄uatio pfecta visus iportat carētiā visus i subiecto apto nato videre. ¶ 3ª est q̄ p̄uatio & hitus habeāt fieri circa idē subiectū. opposita. n. p̄uatie habent fieri circa idē subz. cappsurditas nō ē p̄uatio visus. ¶ 4ª ōditio ē q̄ a p̄uatōe i habitū non possit fiēi regressus neq̄ mot' q̄ quis ꝗ possit fiēi eō a cecitate enī nō pōt nātr fieri regressus neq̄ mot' ad visū. & pp ꝗ ges ñ ē pfcā p̄uatio mot' cū a gete i motū possit nātr fiēi rgressus. ¶ 5ª ōditio ē q̄ sit tps dēmiatū a nā i q̄ bit' nat' ē iesse sbo. & iō q̄ quis catulus añ nonā diē nō videat ñ ē tn̄ i eo p̄uatio visus. eo q̄ nō ē apt' nat' videē añ nonā diē. Oppositio q̄ p̄uatiua ē repugnātia p̄uatōis & bit'. habit' aūt ē for' acq̄sita i aliq̄ subo vt visus i oculo & sic ō alijs. Sz p̄uatio ē carētia forme i subo apto nato.

¶ Deide auctor nr̄ dēmiat ō oppōe ōtradictoria ipaz sic diffiniēs. Cōtradictio ē oppō c' sz se nō est dare mediū. Duplex āt ē mediū scz mediū p abnegationē & mediū p pticipatōez. Mediū p abnegationē ē mediū ō q̄ ve negat vtrūq̄ extremoꝝ. & tale repit iter ōria imediata. Est enīz aliqd subm̄ qd nec est sanū nec egrū sicut lapis. Mediū āt p pticipationē est mediū quod participat nāz vtriusq̄ extrēi. & sic rubeū mediat iter albū & nigꝝ. & tale mediū nō repit inter ōria imediata. Inter vero

De postpredicamentis

ꝓtradictoria nec ē mediū ꝑ abnegationē z nec per participationē. z sic in diffōne ponit fm se eo ꝙ cōtradictoria non habēt ab alijs oppōnibus ꝙ inter extrema eoꝝ nō sit mediū. C Ōtradictio vero semper est iter ens z nō ens. z iō ꝓtradictoria sunt talnāe ꝙ necē est alterū de ālz ꝓdicari z nūq̄ ābo sit

Sed contra predicta arguit. Primo sic homo z asin⁹ opponūtur. z non fm aliquā ꝑdictam oppositionū. ergo diuisio est insufficiens. C Scdo arguitur sic. oia opposita sūt relatiua cū oppositio sit relatio. ergo sequitur ꝙ mēbra illi⁹ diuisiōis coicidūt. C Tertio arguit sic. albū z nigꝝ ꝓtrariātur z etiā ꝑuatiue opponuntur. qz nigꝝ ē ꝑnatio albi. ergo diuisio nō ē bona. C Quarto arguit sic. ꝑdictoria magis distant q̄ ꝑria. ergo male dr in diffōne contrariorum ꝙ cōtraria maxime distant.

Ad rationes Ad ꝑmā dr ꝙ hō z asinus nō sūt opposita sz magis sūt dispata. C Ad scdam dr ꝙ si opposita accipiātur formalr z ꝑ per se significatis sic oia sūt relatiua qditatiue. si tri accipiantur mālr z ꝑ denoiatis sic sūt relatiua denoiatiue. Dr vltra ꝙ oīa illi⁹ argumēti nō valet. qz nō ē idē cē relatiua z relatiue opposita. C Ad 3ᵐ dr ꝙ albū z nigꝝ ꝓtualr icludūt oppōnē ꝑuatiuā z ꝑdictoriā ñ tū formalr q̄re nō sūt ꝑuatiue opposita. C Ad q̄rtam dr ꝙ q̄uis ꝑdicteria maxime distāt simplr non tamē distātia que ē sub eodē gne. cū ꝑdictoria nō reponant sub eodē genere. z cōtraria sub eodē gne reponuntur

Rius dicit quadruplr. Primo ꝑ mō et ꝑprie aliquid dr pri⁹ altero fm tēpus ꝑut aliquis dr senior et antiquior alto. sicut hō habēs trigīta annos dr prior hoic hnte vigīti annos. Secūdo mō aliqd dr pri⁹ a quo nō cōuertit subsistēdi ꝓnitia. vt vnū est pri⁹ duob⁹. duob⁹ enī exntibus mox cōsequēs ē vnū esse vt ly duo sunt vnū est et non ecōuerso. Tertio mō dicit pri⁹ secūdū ordinē quēdā vt ī disciplinis pricipia prioza sūt ꝓclusionib⁹. et ī grāmatica littere sūt priores sillabis. et in ozone phemiū ē pri⁹ narratōe. Quarto mō prius dr quod meliē z honorabilius. cōsueuerūt enī primi hoies honorabiliores et magis dilectos apud se dicere priores. Preter hos q̄tuor modos iā dictos ē vnus alter modus prioris eorū q̄ cōuertunt fm eēndi ꝓsequentiā. z alter ē quodāmō cā alterius. z hoc mō aliquid dr prius alto natura. vt res est cā veritatis oīonis de se facte. sic hoiez currere ꝓuertit cū oīone hō currit. et si hoiez currē sit vera hō currit et ecōuerso. res aūt est cā veritatis oīonis de se facte et nō ecōtra. ab eo enī ꝙ res est vl nō ē oratio dicit vera vl falsa. ergo hec res hominē currere prior est hac oratione homo currit.

Simul dicit tribus modis. Primo ꝑ mō dnr simul quoꝝ generatio est ī eodē tpe et neutrū ē prius neqz posterius. et hec dnr simul tēpore. Secūdo modo dnr simul quecūqz cōuertuntur et neutrū ē cā alteri⁹ sicut q̄libet relatiua. vt duplū et dimidiū pr et fili⁹ et sic de alijs. Tertio mō dnr sil que equalr cōdiuidūt aliquod genus vt hō equus leo z sic de alijs q̄ condiuidūt hoc gen⁹ aīal. et silr differētie diuidētes aliquod genus dnr sil vt rōale irrationale et sic de alijs. isti āt duo vltimi modi dnr sil nā. primus aūt modus dr simul tēpore C Circa hūc textū notandū est ꝑmo ꝙ postq̄ auctor determinauit de ꝑmo postpredicamēto ondr auctor determinat de scdo quod vocat pri⁹. Et dicitur post ꝑdicamentū qz valet ad opletā notitiam ꝑdicamentoꝝ habēdā. Et qz auctor dicit in ꝑdicamentis ꝙ relatiua sūt simul nā. iō oportuit scire q̄ sunt simul nā. Et qz que sūt prioza z posterioza nō sunt sil nā. iō auctor determinat de ꝑori cui⁹ sunt qn q̄ modi qui ibis vsibus ꝓtinent. Tempore natura ꝑus ordine vic z honore. Causam causato dicimus cē ꝑus. Unde illud dr cē ꝑus alio tpe cui⁹ duratio ꝑcedit duratiōez alteri⁹. sic puer decē anno rum prior ē tpe puero non hnte nisi q̄tuor annos. Illud autem est ꝑus natura a quo non ꝓuertitur essendi oīa vt vnuz ꝑus est duob⁹ quia bn sequit

duo sit. g vnũ ē. sed ñ seqr eō. Illud ãt ē ꝑ ordine qd ē pri⁹ via discipline ⁊ cōpōnis. vt ꝑncipia ꝑora sũt cōclusiōib⁹: ⁊ ligna ⁊ lapides domib⁹. Illud ho ē prius honore qd ē dignius ⁊ pfecti⁹. vt hō ho ꝛuo sus prior ē homo vitiosus. Sz illud ē pri⁹ cālitate qd ē cā alti⁹ dũ tñ ab vno ad alterũ ēndi ōnā ꝓuertatur. ⁊ fm hũc modũ res ē cā hoitatis vel falsitatis oronis que ē ex ipa re. Et qr tot modis dr vnũ opposito⁹ quot modis dr ⁊ reliquũ. iō tot sũt modi posterioris quot sũt modi ꝓoris g facilr pnt haberi p modos ꝑdcōs. quo⁹ sufficiēria sic habet. qr oē qd ē prius altero aut ē ꝑus fm rē aut fm rei positionē. si z⁷. sic ē terti⁹ modus. Si ꝑmũ hoc ē dupliciter: qr aut ē prius fm eē aut fm aliqd ōis cē. si z⁷ sic ē quart⁹ modus. si ꝑmũ hoc ē duplr qr vt ē pri⁹ tpe aut nō. si primũ sic ē primus modus. si z⁷ hoc ē duplr. qr vel vnũ ē cā alterius ⁊ ꝓuertũt fz ēndi ōnam. ⁊ sic ē qntus modus. aut nō ⁊ sic ē secund⁹. Tũ auctor nō nũerat hic oēs modos ꝓoris sz solũ illos g valent ad cognoscendũ ꝑdicamēta. phs enim quinto metha. enumerat eo q̃ determinat de priori secundum q̃ est passio.

Secundo sciēdũ ē q̃ ꝑm⁹ mod⁹ ꝓoris valz ad cognoscendũ ordinē inē substātiā ⁊ accīs cōe eo q̃ suba ꝓo ē tpe accītib⁹ cōib⁹. z⁹ modus valet ad cognoscēdũ ordinē inē supiora ⁊ inferiora. qr a supiorib⁹ ad iferiora ñ ꝓuertit subsistēdi ōnā. ⁊ iō supi⁹ ꝑus ē iferiori. 3⁹ mod⁹ valet ad cognoscēdũ ordinē iter ōnias ⁊ spēs ei⁹. differētie enī sũt de cōpōne spēi: ⁊ p ōis sũt simliciores ipa spē ⁊ p ōis priores. 4⁹ modus valet ad cognoscendũ ordinē iter substātiā ⁊ accīs eo q̃ substātia dignior ē accīte. vz ēt ad cōgscēdũ ordinē inter subas eo q̃ aliq̃ sũt perfectiores aliis. 5⁹ modus valet vt cōiter dr ad cognoscēdũ ordinez iter subñ ⁊ passionē ei⁹. eo q̃ subñ ⁊ passio ꝓuertũt fz ēndi ōnam ⁊ subñ est cā passionis. ꝑus tñ accipitur duplr. vno⁹ p p se significato ⁊ tunc significat relationem ꝓoris ad posteriorem ⁊ eius correlatiuum est posterius. ⁊ hoc modo non est ꝑdicamentũ. Alio⁹ accipitur p denoiato. s. p re que ē alta p or. ⁊ sic est postpredicamētũ ⁊ reperitur i diuersis ꝑdicamētis: ⁊ codē modo dicēdũ ē de posteriori.

Tertio sciēdũ ē q̃ sil qd ē z⁷ postꝑdicamētũ accipitur duplr. vno⁹ aduerbialiter ⁊ sic ē sincathegoremma nec ē postꝑdicamētũ Alio⁹ accipit noialr vt ē vnũ nomē ꝓcretũ cui⁹ abstractũ ē simultas. ⁊ tũc si capiat p per se significato ē i ꝑdicamento relationis eo q̃ significatũ eius ē respect⁹ vnius rei ad aliam rē q̃ cuz ea existit si ho capiat fūdamentalr ⁊ p denoiato sic aliquando ē in predicamento substantie ⁊ aliq̃ in alijs ꝑdicamētis: ⁊ sic ē postꝑdicamentũ. Et ipius assignatur tres modi qui in his versibus cōtinentur. Tēpore dico simul quoꝝ generatio nūc ē. Que conuertuntur dicimus esse simul. Suntq̃ simul spēs genus vnum diuidentes. Illa enī sunt simul tpe quoꝝ gnatio ē in eodē tpe. Illa vero sunt sil natura que ꝓuertuntur fm ēndi ōnaz. ⁊ vnuz non est causa alterius vt relatiuum ⁊ correlatiuum. Sz illa dicuntur simul que ex opposito diuidũt idem genus. vel illa in qua ipm genus diuiditur vt rōale ⁊ irrōnale diuidunt animal. ⁊ animal diuiditur in hominem equum ⁊ sic de alijs speciebus. Et illoꝝ modoꝝ sic habetur sufficientia. qr illa que sũt simul aut sunt sũul tpe ⁊ sic ē pmus modus. aut simul natura ⁊ hoc dupliciter. quia aut illa cōuertuntur fm ēndi consequentiam. ⁊ sic est secund⁹ modus. aut illa ex opposito diuidunt idem genus ⁊ sic est tertius modus. Unde primus modus valet ad cognoscendum ordinem inter aliquas substantias ⁊ accidentia. Valet etiam ad cognoscendum ordinem inter subiectum ⁊ propriam passionem. Secundus modus principaliter reperitur inter relatiuum quia illa conuertuntur secundus essendi consequentiam. ⁊ vnuz non est causa alterius. ⁊ hoc accipiendo pro ipsis respectibus. quia si acciperetur pro denominatis tunc vnum esset causa alterius. Nam illa res que est pater est causa illius rei que est filius cum eam produxerit. Tertius modus reperitur in omni predicamento ⁊ generaliter i omni genere siue generalissimo siue subalterno. quodlibet enim genus habet differentias per quas diuiditur. ⁊ etiam species. Ex qbus pz vtilitas huius postpredicamenti.

Sed contra predicta arguitur primo sic Omne prius est prius ordine ergo tertius modus non distinguitur ab alijs. ¶ Secundo arguitur sic. Omne totum prius est suis partibus. ergo syllabe sũt priores litteris ⁊ dictiōes syllabis. ¶ Tertio arguitur sic. Illoꝝ q̃ sunt simul. vnum nō est prius altero. sed ea que cōuertuntur sunt simul. ergo vnũ nō ē prius alto ¶ Quarto arguitur sic. tot modis dicitur vnum oppositoꝝ quot modis ⁊ reliquũ. sz ꝑus ⁊ sil sunt opposita ergo tot sunt modi simul quot sũt modi ꝓoris. ⁊ p ōis non sũt nisi tres modi prioris.

Ad rationes Ad primam dicitur q̃ ordo accipitur duplr. Uno⁹ generaliter pro quocunq̃ ordine qui est inter pri

De postpredicamentis

lis ⁊ posterius. et sic omne prius est prius ordine. Alio mō accipit spālr p ordine disciplinę ⁊ opōnis ⁊ sic est vnus modꝰ prioris ab alijs distinctus. ¶ Ad secōdam dr distiguēdo aūs vel via resolutionis ⁊ sic cōceditur. vel via ꝓpositionis ⁊ generationis ⁊ sic negatur. ¶ Ad tertiā dicit q̄ quāuis ea que ouertūtur sint simul tpe: nō tamē ꝓ ea esse sit natura: pōt eni eē aliquid ꝑius ꝑm vnū modū ⁊ posterius ꝑm aliū. ¶ Ad quartā negetur aūs. immo ꝑius opponit posteriori. iō tot sūt modi ꝑioris quot sūt modi posterioris. Sūt ēt alij mōi sit vt br̄ gnto metaphice. ſz illi q̄ b enūerati sē ad ꝓpo'' sufficiūt.

m Ꝓtus sex sūt spēs. scilicet gnatio. corruptio. augmētatio. diminutio. alteratio ⁊ ꝑm locuz mutatio. Generatio ē ꝓgressio a nō eē ad esse. Corruptio ē ꝓgressio ab eē ad non eē. Augmētatio ē precrūtis quātitatis maioramentū. Diminutio ē precrūtis quātitatis minoramētū. Alteratio ē mutatio a ꝓtraria q̄litate i ꝓtraria q̄litatē vel i mediā vt cū aliquid permutatur ab albedine i nigredinē vel in medios colores. Adot' ſz locū ē mutatio de vno loco in alterꝰ. Adotus aūt ſz locum sex spēs sūt siue dr̄ie sez ante retro sursū deōsū dextrorsū ⁊ sinistrorsū. Ad oēs autez has ptes fit motus.

b Habere dicitur multis modis. Primo mō dr̄ habere aliquaz q̄litatē vt disciplinā aut virtutē. Secūdo mō dr̄ habere quātitatē vt magnitudinē. vt bicubitū tricubitum. Tertio mō dicit habere ea q̄ circa corpus sunt adiacentia vt vestimentum et tunicā. aut circa mēbra vt i manu anulum. Et habitus isto tertio mō sūptus est vnū de decē ꝑdicamentis ⁊ diffinit sic. Habitus est corpoꝰ et corū q̄ circa corpus sūt adiacētia. vt est armatio vel calligatio. ⁊ sil̄r fingant̄ noia i alijs ꝑm adiacentiā illaz. hec eni dicunt̄ hīe. illa vero haberi. Quarto mō dicit hīe mē brū vt manū aut pedē. Quinto mō dicit habere sicut ꝓtinēs contentū vt lagena vinuz aut modius grana tritici. Sexto modo dicit hīe possessionē vt domum aut agrū. Septimo mō dicit hīe vtorē. ⁊ de hoc mō dicit aristoteles q̄ iste modus ē alienissimus i eo quod ē hīe ꝓpt̄ hoc q̄ vir habēs vtorē ctiā habet ab ea. vinculū eni matrimonij idissolubil̄r ligat vtrūq̄z. ⁊ dicit q̄ forte alij modi apparebūt i eo quod ē hīe. ſz qui ꝓsueuerunt dici pene omnes enumerati sunt. ¶ Circa hūc textū notādū est ꝑmo q̄ sex assignātur spēs mot' que in his versib' ꝓtinent̄. Auget diminuit corrūpit vel generatur. Alterat ⁊ mutat p multa loca vagatur. Quaꝰ sic assignatur sufficiētia. Omnis motus est inter duos terios. vel ergo ambo sunt affirmatiui vel vn' ē affirmatiuus ⁊ alter negatiuus. si secundū. hoc ē duplicit. quia vel terminus ad quē est affirmatiu' ⁊ termin' a quo ē negatiuus ⁊ sic est gnātio. vel ecōtra ⁊ sic ē corruptio. Si ambo termini sint affirmatiui hoc est triplicit. quia vel ē ad qualitatē ⁊ sic est alteratio vel ad vbi ⁊ sic est loci mutatio. vel ad quantitatem ⁊ hoc est duplr̄ qz vel est ad maiorem extensionem quantitatis ⁊ sic est augmētatio. vel ad minorationez quantitatis ⁊ sic est diminutio. Non est enim hec diuisio generis in suas species. sed diuisio vocis in suas significationes eo q̄ motus nō dicitur secundum eandem rationem de omnibus. Non ergo debet hic accipi species proprie cum dicitur q̄ sunt sex species motus sed debz accipi species pro modo specificabili. Non etiam accipitur hic motus prout accipit phylosophus cuz dicit generationem non esse motum. sed accipitur hic mot' generaliter pro omni mutatione que requirit aliquod subiectum siue illa mutatio sit instantanea siue successiua. ¶ Aduertendū est tamē q̄ mot' accipitur duplr̄. Uno mō vt cōsideratur ꝑm esse reale. s. secōm q̄ est passio rerum naturalium ⁊ sic mot' n̄ ē ō ꝓsideratōe logici ſz ō ꝓsideratōe phi nāl̄. Alio' ꝓsideral̄ ſz q̄ ē q̄dā trāscēdēs bnīs sub se diuersos modos ad diuersa pnta reducibiles ē eniz

motus nātr sumptus in eodēz predicamento cū suo termino ad quem siue cum forma acquisita p motum: z hoc modo cōsideratur a logico. z ē post predicamentū. Est ergo ꝑma spēs motus gnatio que sic diffinitur.. Generatio est pgressio de non esse ad esse. Non autem accipitur hic pgressio p pric pro motu progressiuo. sed accipitur transiū ptiue z gnatr. s. pro mutatiōe. Et dicitur de non esse ad esse ad denotandū ēminos generationis. cuiuslibet cū motus duo sunt ēmini. s. ēminus a quo z terminus ad quē. ideo sic intelligitur diffinitio. Generatio est mutatio de nō esse tāq̄ de ēmino a quo ad esse tanq̄ ad terminum ad quem. Et qz generatio z corruptio oppositō modo se habēt ideo corruptio diffinit̄ ex opposito sic. Corruptio est progressio de esse ad non esse. z eodem mō exponitur hec diffinitio sicut precedens.

Secundo sciendum est q̄ augmētatio est perfectionis q̄ntitatis maioratio. Est eni motus de minori quāritate ad maiorē. sz diminutio ē perfectionis q̄ntitatis minoratio eo q̄ diminutio est mot⁹ de maiore q̄ntitate ad minorē. Cōueniūt ātē augmētatio z diminutio in hoc q̄ ambe sunt ad quantitatē. Sed differunt qz ēminus ad quē augmentationis est maior extensio q̄ntitatis. ēminus vo ad quē diminutionis ē minor extēsio q̄ntitatis. ¶ Quita vo spēs motus ē alteratio que sic diffinitur. Alteratio est mutatio de vna q̄litate contraria ad aliam q̄litatem ōriam vl̄ mediam. Unde alteratio fit triplicit̄. vno modo iter qualitates extremas vt alteratio que est ab albedine i nigredinē. ¶ Secūdo modo fit ab extrēo in mediū vel econtra sic illa que fit ab albedine i rubedinē. ¶ Tertio mō fit ab vno medio i aliud mediū sicut ea q̄ fit a rubedie ad viriditatē. Quātuis eni ois mot⁹ sit de ōtrario i ōriū non tm accipiēdo ōrietatē pprissime sed gnaliter. Loci aūt mutatio diffinit̄. Est mutatio de vno loco i aliū locū. que mutatio terminat̄ ad vbi. Et qz mot⁹ diuidit̄ fm diuisionē termini ad quē iō mot⁹ fz locū diuiditur i motū sursū. deorsū. ante. retro. dextrorsuz z sinistrorsum. sicut z ipse locus.

Tertio Sciēdū ē q̄ ōnr auctor noster i hac pte determinat de vltimo postpdicamēto qō vocat̄ hic. Et assignat octo modos eiq̄ qui i bis vsibus ōtinētur. Affectū quātū vestitum dic velut aurū. Mēbrū ōtentū possessio dic muliex. Unde p affectū itelligit q̄litatē. p quantū hic quātitatē. p vestitū ea q̄ circa corp⁹ sūt adiacētia. sicut ornat⁹ extrisecus corpis. z hoc siue sint scōm totū siue fm ptē. Per mēbrū itelligit̄ hic partem integralē. Per ōtentū itelligit̄ sext⁹ mod⁹. Per possessionē itelligitur septim⁹ mod⁹. Per mulierē vo intelligitur octau⁹ mod⁹ z vltim⁹. Et iste vltimus mod⁹ est alienissim⁹ mod⁹ hic vt dr̄ i textu. Et hoz modoz sic hr̄ sufficiētia. qz i oi hic habēs hz aliqd. aut ḡ hz z hr̄ z sic ē octau⁹ mod⁹. Aut hr̄ tm̄ z sic est septim⁹. Aut hz tm̄ z hoc ē duplr̄ qz vel illud qō hr̄ ē ex hītē. siue ab eo distās z sic ē sext⁹ mod⁹. aut ē itra habētē z id distās ab eo. z hoc ē duplr̄. qz vel est suba vel accidēs. Si suba hoc ē duplr̄. qz vel ē pē integralis z sic est quītus mod⁹. vel nō. z sic ē quartus. Si sit accidēs hoc ē triplr̄. qz vel ipi inest rōe matie z sic ē scōs mod⁹. vel rōe forme z sic est primus mod⁹. vl rōe toti⁹ opositi z sic ē terti⁹. Modi vo habere reductiue fūt i codē pdicamēto in quo ē res habita. Ex q̄ sequit̄ q̄ gnt⁹ z octau⁹ modus fūt i pdicamēto substātie. Prim⁹ est i pdicamēto q̄litatis. Scōus i pdicamēto q̄ntitatis. Terti⁹ ē pdicamētū ab alijs distictū. Sext⁹ ē in pdicamēto relatōis. ōtinēs. n. ē ad aliqd ōtinēs. z ōtētū est ad aliqd ōtētū. Septim⁹ modus reducit̄ ad pdicamētū relatiōis eo q̄ possessio est alicui⁹ possessio. Nō tm̄ hic dr̄ vniuoce de oib⁹ istis modis eo q̄ nihil vniuoce captū est pdicamētū z postpdicamētum. Septimus. n. modus ipsius habere est pdicamentū. z alij modi ad diuersa pdicamēta reducuntur. ergo habere non dicitur vniuoce de oibus istis modis.

Sed contra pdicta arguit̄. Primo sic. ois mot⁹ ē ōtinu⁹ z diuisiu⁹. cuz mot⁹ sit de genere successiuoz. sz generatio nō ē ōtinua aut diuisibilis nec etiā corruptio cū fiant in ist̄ti. ḡ generatio z corruptio nō sūt mot⁹. ¶ Secūdo arguit̄ sic. puatio ē mot⁹ z tm̄ nō ōtinet̄ sub aliquo pdictoz modoz. ḡ diuisio ē i sufficiēs. ¶ Tertio arguit̄ sic. celū mouet̄ motu locali z tm̄ non mouet̄ de vno loco i aliū locū ḡ diffō mot⁹ fz locū nō ē bona. minor pz qz celū nō ē in loco cū nō habeat aliq̄ superficiē ipz circūscribētē. ¶ Quarto arguit̄ sic. nullū equocū est pdicamētū. ḡ nullū postpdicamētū ē equocū. tenet ōnia a sitū. ¶ Quinto arguit̄ sic. aliqd dr̄ habere actionem aut passionē vt spēs aut drias z sic de multis alijs modis hic q nō enumerātur hic. ḡ isti modi nō sūt sufficiēter assignati.

Ad rationes Ad ꝑma dr̄ q̄ hic non accipit̄ mot⁹ spālr̄. p motu successiuo. sz generalr̄. p omni mutatōe siue illa sit instantanea siue successiua. z sic gnatio z corruptio bn̄ sūt mot⁹. ¶ Ad 2ᵃᵐ dr̄ q̄ mot⁹ accipit̄ duplr̄: vno mō. p omni mutatōe siue illa regrat subz siue

De sillogismo

non. ⁊ hoc modo ꝓuatio est motus. alio modo capitur ꝑ mutatõe q̃ regrit subz ⁊ sic ꝓuatio nõ ē motꝰ. ¶ Ad 3ᵐ dr ꝙ celũ nõ moueꝰ de loco ad locũ ꝯz se totũ sz bñ mouet ꝯz suas ptes. Et nõ dz itelligi ꝙ moueat ad locũ circũscribẽtẽ suas ptes cum nihil circũscribat eas. sz dz itelligi ꝙ mouetur ad circũscriptionẽ actiuã suaꝝ partiũ eo ꝙ ꝑ eius cõtinue moueri aliud ⁊ aliud circũscribunt. ¶ Ad q̃rtã dr ꝙ nõ ē sit̃e qꝰ de rõne ꝓdicamẽti ē ꝙ sit genus ad eas q̃ sub eo ꝯtinẽtur. ⁊ iõ dz ꝙ sit vniuocũ. sed de rõne postꝓdicamẽti nõ est ꝙ sit genꝰ aut spẽs. imo q̃libet postꝓdicamẽtũ ꝯm diuersos modos dz in diuersis ꝓdicamẽtis reponi. ⁊ iõ oẽ tale est vniuocũ. ¶ Ad qntã dr ꝙ lz sint multi modi bre qui nõ enumerant̃ hic. tñ illi q̃ sũt enumerati cõiores sũt ⁊ magis vsitati. ⁊ alij faciliter cognosci ꝑñt ꝑ ꝓdictos. Et hec de tertio tractatu dicta sufficiãt.

Sequit̃ quartꝰ tractatus de sillogismo.

PRopositio est oratio affirmatiua vel negatiua alicuius de aliquo vel alicuiꝰ ab aliquo. Terminꝰ est ī quez resoluitur propositio vt in subiectum ⁊ in predicatum.

¶ Iste ē q̃rtus tractatꝰ sũmulaꝝ magistri ꝓtri Hispani. q̃ postq̃ ī ꝓcedẽtibꝰ determinauit de ꝓnciꝑijs sillogismi. nũc determinat de ipo sillogismo. Sillogismꝰ aũt accipit̃ dupl̃r. s. simpl̃r siue incontracte. ⁊ ꝯtracte. Sillogismꝰ ꝯtractus ē triplex. s. dialeticꝰ. demõstratiuꝰ. ⁊ sophisticus. Sillogismꝰ demõstratiuꝰ est sillogismꝰ ꝯtractꝰ ad mãz necessariã. s. cuius tam ꝑmisse q̃q̃ ꝯclusio sunt necessarie ⁊ accipiũt̃ vt necessarie. Sz sillogismꝰ dyaleticus ē sillogismꝰ ꝯtractꝰ ad mãm ꝓbabilẽ. s. cuiꝰ ꝯclusio ⁊ ꝑmisse aut altera ipãrũ accipiũt̃ tanq̃ ꝓbabiles Sz sillogismus sophisticꝰ ē sillogismꝰ cõtractꝰ apparenter ad mãm verã cuiꝰ ꝯclusio vt ꝑmisse st̃ apparenter vere aut ꝯña appenter bona. De sillogismo ãt demonstratiuo ñ determinat pe. bis. ꝓꝓ niminã difficultatẽ eiꝰ. ⁊ ẽt eo ꝙ ipe est instructor iuuenũ. sed de sillogismo dyaletico ⁊ sophistico determinat in sequẽtibꝰ tractatibꝰ. Uñ sillogismꝰ simpliciter est sillogismus nõ ꝯtractus ad aliquã mãm. ⁊ de ipo determinatur in isto capitulo.

Primo sciendũ ē ꝙ sillogismus accipitur dupl̃r. vno mõ vt ē terminꝰ ꝑme ī ẽtõis: ⁊ sic ē vna oro ꝯposita ex duabus ꝑmissis ⁊ vna ꝯclusiõe. alio mõ vt ē terminus scdẽ intentionis siue ꝑ significatꝰ formall ⁊ tũc ē intẽtio scdã que ꝯcretiue designata ꝓdicatur de sillogismo ꝑme itẽtional̃r capto denoiatiue. ⁊ est respectꝰ causatus ꝑ actũ intellectꝰ ꝯpantis ipas premissas ad conclusionẽ penes hoc ꝙ ipe ꝑmisse necessario inferũt ꝯclusionẽ ⁊ hz ꝑ fundamento premissas ⁊ ꝑ termino conclusionẽ. Unde sillogismus simpl̃r accipitur dupl̃r. vno mõ accipit̃ simpl̃r vt idez ē qꝰ vl̃r. quantum ad sua principia ⁊ oẽs eiꝰ partes tã integrales q̃q̃ subiectiuas. ⁊ quantũ ad suas passiones ⁊ ẽt suaꝝ ptiuz. ⁊ sic ē subrñ totiꝰ logice a ꝓbo tradite. alio modo vl̃r q̃q̃tũ ad ꝓncipia passiones ⁊ ꝓꝓtates ptes subiectias. ⁊ q̃q̃tũ ad passiones suarũ partiũ subiectiuaꝝ. ⁊ sic ē subrñ adequatũ totiꝰ noue logice. Alio modo accipitur simpl̃r. i. nõ ꝯcte ⁊ sic ē sillogismus simpl̃r. i. nõ ꝯctus ad aliquã materiam sed ꝯsideratus quantũ ad ea que sibi conueniũt gra sue forme in oi mã abstrahendo ab oi matia. ⁊ non ꝯm rem sed ꝯz itellectũ. qꝛ ois sillogismus est cõtractꝰ ad materiã necessariã ꝓbabilẽ vel sophisticã. sz hoc nõ sibi cõuenit ex sua rõe formali. imo ex suo cõceptu gditatiuo. ⁊ abstrahit ab omnibus istis. ⁊ sic sillogismus simpliciter captus scdẽ itentional̃r est subiectũ huius tractatus.

Secundo Sciendũ est ꝙ ois sillogismus cõponit̃ ex ꝓpositionibus ⁊ terminis. ideo antq̃q̃. ꝑ. H. diffiniat sillogismũ ostẽdit quid sit ꝓpõ ⁊ quid sit tñmin. Diffinit ergo ꝓpõnem sic. Propositio est oratio affirmatiua alicuiꝰ. scz ꝓdicati de aliquo. s. de subo. vel negatiua alicꝰ ꝓdicati ab aliq̃. scz a ꝯo. Et auctor diffinit hic propositionẽ cathegoricã per affirmatiuã ⁊ negatiuã. cuiꝰ ratio ē qꝛ hic solũ determinat de sillis cathegoricis quo ad eoꝝ bonã ⁊ formalẽ dispõnẽ ad quaz regritur certa ordiatio ꝑmissaꝝ penes affirmationẽ ⁊ negatõez. s. ꝙ ambe sint affirmatie vel negatiue vel vna affirmatiua ⁊ alia negatiua. ¶ Uñ hec diffinitio sic explicat̃. Propõ ē oro. i. relatio rõnis q̃ hz ꝑ fundamẽto ⁊ tñmino aliqõ. s. ꝓdicatũ dictũ de subo mediãte copula affirmatiua vt predicatũ qõ enũciatur de subo vniuoco ⁊ vniuoce tẽto mediãte copula negatiua. Et sic ibi diffinit̃ ꝓpõ ꝑ fũdamẽtũ ⁊ tñminũ eo uõ q̃ relatia a nobis diffiniũtur. Et nõ diffit. ꝑ. H. ꝓpõnẽ ꝓyez ⁊ falsũ. qꝛ ꝑpositio de q̃ hic agit̃ abstrahit a ꝓo ⁊ falso sz nõ ab affirmatio ⁊ negatio. Est enĩ duplex ꝓpõ. s. ꝓpõ. vna ⁊ ꝓpõ plꝛes. Propõ vna est duplex. s. vna simpliciter ⁊ vna conuictione. Uñ nõ datur hec diffõ de oi propõne. sz solũ de ꝓpõe sillogistica. i. cathegorica cũ ex ypotheticis ñ fiat sillis cathegoricꝰ.

Tertio sciēdū ē q ēminꝰ sic diffinit. Terminꝰ ē i quē resoluitur ppō vt i subm ⁊ pdicatū. Cuius rō ē. qz quodlibz resolui i ea ex q bus cōponitur. sed ppō cōponitur ex terminis saltē cathegorica tanq ex subo ⁊ pdicato ergo oīs p ppō resoluitur in terminos tanq in subm ⁊ pdicatū. Terminꝰ āt accipitur dupl. vno mō realr ⁊ p prie. ⁊ sic terminꝰ nihil aliud ē q finis alicuius magnitudinis. alio mō capitur methaphorice. ⁊ h̄ dupl. vno mō capitur p q̄dā oīone icludēte oia pncipia ēntialia alicꝰ. ⁊ sic capit pbs terminos p topicoꝝ. ⁊ idē ē qd diffinitio. alio mō capitur p pte integrali ppōnis: ⁊ sic adhuc capit dupl. vnoꝰ gnāliter vt cōuertitur cū voce significatiua. ⁊ hoc mō vba sūt termini ⁊ sil. pres subi ⁊ pdicati sūt termini qū. s. subm ⁊ pdicatū sūt cōplexa ⁊ sic nō capit h̄ terminꝰ. Alio mō capit magis stricte ꝓ q dr a terminādo. ⁊ hoc mō i q̄lz ppōne cathegorica sk vno terminī tm̄ quoꝝ vnꝰ ē i bm̄ ⁊ aliꝰ ē pdicatū. ⁊ sic accipitur h̄ terminꝰ. Nec h̄ mō copula ꝗbalis dz dici terminꝰ eo q nō terminat ppōez sed ponit in medio eiꝰ. Et q̄ ppō resoluatur i lr̄as ⁊ sillabas h̄ tm̄ nō ē tāq i subm ⁊ pdicatū. ⁊ iō nō oueīt eis hec diffō. ¶ Aduertēdū ē tm̄ q terminꝰ pōt capi p p se significato. ⁊ tūc significat relationē rōis cātaz p actū intellectꝰ opantis aliquē terminū fūdamētalr acceptū ad ppōez penes h̄ qd ē extremiz ⁊ ēminus eiꝰ. alio mō capitur p p se denoiato. ⁊ tūc extremū ppōis cathegorice dr terminꝰ denoiatie Uū hec ē denoiatia pdicatio. hō est terminꝰ ppositōis: ⁊ p modo capitur hic. Et diffinitio eiꝰ dz sic intelligi. Terminꝰ significat relationē fūdatā sup illud in qd resoluitur ppō fūdamentalr accepta. Uū si capiantur terminꝰ ⁊ propō formalr ⁊ pro p se significatis tūc ppositio nō resoluit in terminū cum sint due relatōes specifice distincte. mō vna relatio nō cōponit ex pluribꝰ relatiōibꝰ. Si vero capiantur p per se denoiatis ⁊ fūdamētalr tūc terminꝰ ē ps integral ppōnis ⁊ in ip̄z resoluit ppō.

Sed contra pdicta arguitur: Primo sic. In pmo tractatu determinatū est de propōne. ergo de eadē hic non dz determinari. ¶ Scdo arguit sic. Nullū superiꝰ debet diffiniri p sua iferioza. sed ppositio ē supior ad affirmatōez ⁊ negatōez. ergo p eas non dz diffiniri. ¶ Tertio arguit sic. Unūquodq resoluit i ea ex quibꝰ ponit: ergo ppō resoluitur in copulā cū ea ea cōponatur. tm̄ non ē terminꝰ. qz si eēt terminus tūc in sillo eēnt plures ēmini q tres. ergo ēminus nō bn̄ diffinitur. ¶ Quarto sic arguitur. Sillogismus ē subiectum adequatum totius logice. ergo non est subiectum huius libri.

Ad rationes Ad primā dr q alia ⁊ alia rōe determinatur hic de ppōe. ⁊ in pmo tractatu. qz i pmo tractatu determinatū ē de ea iquātū ē signū mētis. iō diffinita ē per significare vex vel falsū. hic āt determinatur de ea put ē ps silr. ⁊ ponitur p alio. s. p octone inferēda. iō negat oīa. ¶ Ad scdam cōcedit maior saltē ea rōne qua sūt iferioza. tamē bene pōt diffiniri p ea iquātū sūt nobis nōtioza ipo diffinito. ⁊ iō ponitur ad circūloquendū ppriā eiꝰ drīaz cōuertibilez cum eo. ¶ Ad ētiā pz solutio ex dictis in vltimo notabili i quo dictū est q quāuis ppō oponatur ex copla tāq ex pte formali ⁊ ēt in ea resoluat resolōne formali. tamē nō oponitur ex copla tāq ex pte māli. nec resoluitur i ipaz resolutōe māli d qua est hic ad propositum. ¶ Ad quartaz dicitur q patuit solutio in primo notabili.

Dici de oi ē qñ nihil ē sumere sub subo de quo nō dicat pdicatū. vt oīs hō currit. hic cursus pdicat de hoīe. ⁊ nihil ē sumere sub hoīe de quo non dicat cursus. Dici de nullo est qñ nihil ē sumere sub subo a quo nō remoueat pdicatū. vt nullus hō currit. hic cursus remouetur ab omni hoīe. ⁊ nihil ē sumere sub hoīe a quo nō remoueat cursus.

¶ Circa hūc textū notādū ē pmo q post q Petrꝰ h. determinauit de pncipijs mālibꝰ sillogismoꝝ. s. de termino ⁊ ppōne. hic dr determinat de pncipijs regulatiuis eoꝝ. q̄ sūt duo. s. dici de oi ⁊ dici de nullo. Dici aūt de oi est qñ nihil ē sumere sub subo de quo nō dicat pdicatū. Dici de nullo ē qñ nihil ē sumere sub subo a q nō remoueat pdicatū. Et dz sic exponi illa regla. dici de oi ē qñ nihil ē sumere sub subo alicui ppōnis de quo nō dicat pdicatū. i. de quo nō aptū natū sit pdicatū eiusdē ppōnis pdicari. Et p illud dici itelligit istud pncipiū. qcqd affirmat de subo distributo affirmat de oi sumpto sub eo. Et p illud pncipiū valet ista oīa. Omne aīal est suba. oīs hō est aīal. ergo oīs hō est suba. Et silr exponitur diffō dici de nullo. Et etiā itelligitur vnū pncipiū oppm illi. Uā duplex est dici de omni. qdā est poristicū ⁊ aliud est posterioristicuz. Dici de omni poristicū ē pdicatū affirmari de subo distributo siue vere siue false. vt oīs hō ē aīal. oīs hō est asinꝰ. iō i sola ppōne vrī affirmatiua repit dici de

De sillogismo

omni poristicũ. Et sitr in sola vltr negatiua dici de nullo. Sz dici de oi posterioristicũ ē pdicatũ vere affirmari de subo distributo vel non distributo necessario p q̃libet dria tpis. vt oīs hō est aial vel oīs asin⁹ ē aial. ¶ Est ãt duplex vltas. s. tpuz z suppositoz. In illa ppōne dr ēē vltas tēpoz qñ pdicatũ ouenit subo p oi tpe. Ultas vero suppositoz ē qñ pdicatũ iest cuilibet supposito subi vel denotatur cuilibet inesse. Et iō etiã duplex est vltas suppositoz. qz q̃dã est qñ pdicatũ ouenit realtr cuilibet supposito subi vt i hac ppōne hō est risibilis. Alia ē qñ ouenit subo z cuilibet supposito fz modũ enũciandi. vt i hac ppōne. hō est albus. Et solũ de hac vltate z dici de omni poristicũ est hic ad ppositũ. Ex quo pz q̃ i aliq̃ ppōne dici de omni posterioristicũ ē in q̃ nō est dici de oi poristicũ z ecōtra. vt i ppositionib⁹ affirmatiuis falsis est dici de oi poristicũ z nō posterioristicum. Et sitr in ppōnibus idefinitis vel pticularib⁹ necĩjs. vt i hac hō est risibilis. hō est aial. est dici de oi posterioristicũ z nō poristicũ.

Secundo sciendũ est q̃ dici de oi est pnci piũ regulatiuz sillogismoz affirmatiuoz. z dici de nullo ē pncipiũ regulatiuũ sillogismoz negatiuoz. Oēs. n. sillogismi in qbus est oña formalis regulãtur p dici de oi vel dici de nullo. z hoc itelligẽdũ est de sillogismis quoz mediũ ē ēmin⁹ vltis vltr tētus. Et etiã itelligẽdo de regulatiõe mediata vel imediata directa vel indirecta. Ad hoc. n. q̃ aliquis sillogismus regulet p dici de oi regrit q̃ ēminus q̃ pdicatur in pmissis de aliquo subo distributo pdicet in oclusione de aliquo supposito illius subi. Exēplũ. vt oē aial currit. oīs hō est aial. q̃ oīs hō currit. currere. n. i maiore affirmat de aiali vltr sipto. z hō ē siptũ sub aiali. ideo currere affirmat de hoie i oclone. Per dici aũt de nullo intelligit hec maxima. Quicqd negat de aliquo subo distributo negat de quolibet supposito otēto sub ipo. Et virtute illius maxime valet sillogisinus. nullus hō ē asin⁹. sortes ē hō. q̃ sortes nō ē asinus. Ex qb⁹ sequtur q̃ soli sillogismi pme figure directe cōcludẽtes imediate regulantur p dici de omni vel dici de nullo. Omnes aũt alij mediate z indirecte per illas maximas regulantur.

Tertio sciendũ est q̃ dici de oi nō est passio ppōnis pcise nec sillogismi. sz ē passio pdicati i ordinę ad subz. Et formaltr loquẽdo dici de oi ē respect⁹ rōnis qbz p fũdamẽto z termino aliq̃ quoz vnũ pdicat de alio vltr z affirmatiue vel vltr z negatiue. z sic ē passio pdicati i ordine ad subm. Uñ pdicari de alio vltr ē pdicari de subo distributo p signũ vltr aut p aliqd̃ ei equalens. Et q̃ dici de oi nō sit passio sillogismi pz qz sillogismo nō ouenit pdicari de aliq̃ affirmatiue vel negatiue. Sz dici de oi ouenit illi qd̃ pdicat de aliq̃ affirmatiue vl negatiue. q̃ nō ē passio sillogismi. Maior pz qz sillis ē ppō ypothetica cui repugt pdicari. Et sitr nō ē passio ppōis qz eodē mō sibi repugt pdicari d̃ aliq̃. iō dici de oi ē passio pdicati i ordine ad subm.

Sed contra pdicta arguitur pmo sic. In hac ppōne hō ē aial. nihil est sumere de subo de quo non dicat pdicatũ. z tñ in ea nō ē dici de oi. q̃ diffō dici de oi nō ē bona. ¶ 2º arguit sic. In hac ppōne oīs hō currit. ē dici de oi. z tñ ē aliqd sumere subo de quo nō dicat pdicatũ: qz hec ē vera. Adã ē hō. z tñ cursus non dr de eo. q̃ diffō nō ē bona. ¶ 3º arguit sic. Iste sillogism⁹ regulat p dici de oi. oīs hō currit. adã ē hō. q̃ adã currit. z tñ nō ē bon⁹ sillogism⁹ cũ pmisse possint eē vere oclone falsa exrite. q̃ dici de oi nō ē sufficiēs pncipiũ regulatiuũ sillogismoz. ¶ 4º sic arguit. In hac ppōne. oīs sortes currit vel nullus sortes currit. ē dici de oi z dici de nullo. z tñ ille nō sũt vltes. ergo non omni illi ppositioni cui conuenit dici de omni ouenit q̃ sit vniuersalis.

Ad rōnes Ad pmã dr q̃ q̃tus pdicatũ illi⁹ ppōnis realtr z vere ouenia cuilibet otēto sub subo. nō tñ denotat dici de illis fz modũ enũciãdi cũ ipa nō sit vltis. ¶ Ad 2ᵐ cōcedit maior z minor negat. z ad pbationē dr q̃ adã nō ē sũptũ sub hoie. qz hō i hac ppōne oīs hō currit distribuit solũ p pñtib⁹ exrñtib⁹. adã aũt ñ ē suppm exrñs. nec hz eē i pñti. ¶ Ad 3ᵐ dr q̃ i minore male subsumit eo q̃ adã nō ē suppm hois accepti i maiore. cũ accipiat solũ p hoib⁹ exrñtib⁹ i pñti. ¶ Ad qrtã dr q̃ tlib⁹ ppōib⁹ ñ ouenit dici d̃ oi neqz d̃ nullo. qz sz illaz ppōnũ ē ēmin⁹ discret⁹ cui rpugt distribui z p plib⁹ tenēi. imo oēs tlies sũt false z ipropes

s Illogism⁹ ē oīo i q̃ qbusdã positis z ocessis necc ē aliud accidẽ p caq̃ posita sũt z ocessa. vt oē aial ē sba. oīs hō ē aial. q̃ oīs hō ē sba. Hoc totũ ē oīo i q̃ qbusdã positis. s. duab⁹ pmissis necc est aliud accidẽ. s. oclonẽ. Ois aũt sillogism⁹ ostat ex trib⁹ ēmis z duabus ppōnibus. q̃z ppōnũ prima vocat maior. secũda minor. Ex tribus aũt ēmis nō pñt fieri duc ppōnes nisi alter illoz ēmioz

sumat bis. Et tūc ille terminus bis sūptus aut subijcit ī vna ⁊ p̄dicat in alia ⁊ sic est prima figura. aut p̄dicat ī vtraq3. ⁊ sic est secūda figura. aut subijcit ī vtraq3 ⁊ sic ē tertia figura. Nox aūt terminox alter vocat mediū. alter maior extremitas. alter vero minor extremitas. Mediū ē terminꝰ bis sūptus aī cōclusionē. Maior extremitas ē terminꝰ sūptꝰ ī maiori ꝓpōne cū medio. Minor extremitas ē terminꝰ sūptꝰ ī minori ꝓpositōe cū medio. Ad sillogismum aūt exigit modus ⁊ figura. Figura ē ordinatio triū terminox ꝗz subiectionē ⁊ p̄dicationē. Hec aūt ordinatio fit tribus modis vt dictū ē prius. Et ꝑ hoc tres sūt figure. Prima figura est qñ mediū subijcit in vna ꝓpōne ⁊ p̄dicat in alia. vt oē aīal ē suba. oīs hō ē aīal. ergo oīs hō ē suba. Secūda figura ē qñ mediū p̄dicat ī vtraq3. vt oīs hō ē aīal. nullus lapis ē aīal. ergo nullus lapis ē hō. Tertia figura ē qñ mediū subijcit ī vtraq3. vt oīs hō ē aīal. oīs hō est suba. ergo q̄dā suba ē aīal. Uñ versus. Sub p̄ prima. Secunda pre bis. Tertia sub bis. Modus ē ordinatio duax ꝓpositionū ī debita q̄litate ⁊ q̄ntitate. Debita q̄litas ē q̄ si vna sit negatiua reliq̄ erit affirmatiua. Debita quātitas ē q̄ si vna sit particularis reliqua erit vniuersalis.

¶ Circa hūc textū notādū est ꝓmo q̄ hic ꝛsequēter Petrus hyspanus diffinit sillogismum dicēs. Sillogismus est oratio ī qua q̄busdā positis ⁊ ꝛcessis necesse est aliud accidere p ea q̄ posita sūt ⁊ cōcessa. Sz hec diffinitio non est diffinitio sillogismi simplr. eo q̄ talis sillogismꝰ simplr abstrahit ab oī mā. ideo nō oportet eius p̄missas ꝛcedi. iō hec diffinitio est diffinitio sillogismi dialetici. cuiꝰ oportet p̄missas ꝛcedere eo q̄ debēt eē ꝓbabiles. Ratio aūt q̄re. p. h. diffinit sillogismū dialeticū ⁊ nō sillogismū simplr est qr ipe hūc tractatū ordinat ad sequēte. in quo determinat de locis dialeticis. Sillogismus aūt simplr diffinit ab Aristotele. Est oratio in qua q̄busdā positis oportet aliud euenire eo q̄ hec sunt. In qua diffinitōe ponit oro loco generis. Et dr in qua q̄busdā. i. duabꝰ p̄missis positis. i. dispositis ī debito mō ⁊ debita figura. Et ponitur ad dñiaz entimematis. ꝛuersionis. iductōis. ⁊ exēpli. in q̄bus ponūtur plres p̄misse. vel si ponātur nō tñ disponūtur in mō ⁊ i figura. Dicit aūt necesse est aliud accidere. i. necesse est ꝛclusionē seq ꝛña formali. ⁊ hoc ad dñiaz ꝛñe mālis. in qua ꝛclusio nō sequitur ex necitate ⁊ formalr ex p̄missis. Et dr necesse. ad dñiaz ꝛñaz sophisticaz. Et dicit aliud. ad dñiaz illaz argumētationū ī q̄bus arguit a tota copulatiua ad alterā eiꝰ ptē. ⁊ sic de alijs. Et dr eo q̄ hec sūt. ad denotādū q̄ p̄misse eo mō dispōsite debēt eē cā illatiōis illiꝰ ꝛclusionis. Et hec diffinitio sic debet exponi. Sillogismus est oratio. i. relatio fūdata ī ōrone. in qua p̄misse sunt dispōsite ad necessario iferēdū aliq̄z ꝛclusionē. ⁊ est habitudo premissax ad ꝛclusionē. ⁊ ipa relatio hz p fundamēto premissas. pro termino conclusionem.

Secundo sciēdū ē q̄ duplex ē necessitas. q̄dā est necitas ꝛñe. alia ē ꝛñitis. Necessitas ꝛñe est q̄ puenit ex habitudine necessaria ꝛñitis ad aīs. Et qr duplex ē habitudo. s. mālis ⁊ formalis. iō duplex est necitas ꝛñe. s. mālis ⁊ formalis. Mālis ē q̄ puenit ex habitudine t̄minox ī aīcedēte ⁊ ꝛñte positox. ⁊ iō ꝛña mālis est q̄ nō tenet ī oībꝰ t̄minis sīlī forma arguēdi retēta. sz tenet in aliq̄bus solū. ita q̄ si manet idē modus arguēdi ⁊ mutātur termini in alios t̄minos nō oportet ꝛñas valere. Necitas ꝛñe formalis est q̄ puenit ex habitudine formali aīntis ad ꝛñs. bitudo aūt formalis puenit ex debita cōpositione t̄minox. ideo ꝛña formalis est q̄ tenet in oībꝰ t̄minis sīlī forma arguēdi retēta. ita q̄ si termini mutātur manēte eadem dispositōe nō minus valet ꝛña. Uñ sīlez formā arguēdi retinere est arguere ī ꝓpositiōibus sīlis q̄litatis ⁊ q̄ntitatis. ⁊ eodē mō dispositis in mō ⁊ i figura. Necessitas aūt ꝛñtis ē q̄ puenit ex habitudine t̄minox ipsiꝰ ꝛñtis ⁊ aīntis. Uñ i sillogismo simplr debet esse necessitas ꝛñe et nō ꝛñtis. hoc est q̄ ꝛñs debet ex aīnte iferri necessario. sed non oportet q̄ termini aīntis ⁊ ꝛñtis habeant necessariā habitudinē adiuicē. sed ī sillogismo demōstratiuo regritur vtraq3 necessitas. Et i sillogismo sunt semper tres termini. s. mediū maior extremitas ⁊ minor extremitas. Uñ mediū est t̄minus bis sumptus aī ꝓnē. extremitates. n. i p̄missis debēt ꝛiūgi in medio aut

ãbe separi vt p hoc separẽtur vel cõiunganꝰ inter se i ꝛclusione. Maior autem extrẽitas ẽ ẽminꝰ sumptus in maiori propositõe cũ medio. Minor autem extrẽitas ẽ terminus sumptꝰ i minori ppõe cum medio. Et sic sũt in sillo tũ due ꝑmisse. q̃rũ pria vocatur maior ⁊ scda minor. Cõclusio aũt ab aliqbꝰ ꝛ ẽ de ẽntia sillꝰ. q̃ vt dicunt accipiẽdo sillm p oõne ꝓposita ex aũte ⁊ ꝛnte cuꝫ nota illationis tũc ꝛ. ẽ ps sillꝰ. Ab aliqbꝰ ꝛo ꝛ q̃ nõ est de ẽntia sillꝰ. q̃ illud qõ sequtur ad aliud nõ ẽ de ẽntia illius ad qõ sequtur. sꝫ ꝛ. sequtur ad sillm. ergo ꝓ non ẽ de ẽntia sillogismi. Probatur etiã p aristotele dicentẽ scdo prior q̃ idẽ sillus põt inferre plures ꝛclones. ergo ꝛ. nõ est de ẽntia sillꝰ. Aliẽ ꝛ ꝛ melioꝰ q̃ sillꝰ põt capi vupꝰ. vno mõ p oõne ꝓposita ex aũte ⁊ ꝛnte cũ nota illatõis. Alio mõ capiẽ formalꝰ p habitudine aũtis ad ꝛnis seu pro relatione causata ab intellectu. ⁊ tũc ꝛ q̃ capiẽdo sillꝫ pro ꝛ. ẽ de ẽntia sillꝰ. Probat q̃ pria pfectõ ⁊ intrinseca alicꝰ ẽ ꝛ ẽntia illiꝰ cꝰ ẽ pfectio. sꝫ ꝛ. ẽ hꝫ. igr. ⁊ ꝛ. ꝛ q̃ capiẽdo sillꝫ formalꝰ fluẽ p relatõe rõis seu habitudie aũtis ad ꝛnis ꝛ. non ẽ de ẽntia sillogismi. sꝫ sillꝰ illo mõ hꝫ p fundamẽto aũs ⁊ p termino ꝛclusionẽ. modo ẽminus vel fundamentũ alicuius relationis non est de essentia ipsius relationis.

Tertio Sciẽdũ ẽ q̃ figura ab auctore sic diffinitur. Est ordinatio triuꝫ terminorꝫ fꝫ subiectõeꝫ ⁊ ꝑdicationẽ. Et i hac diffõe ponitur ordiatio loco gñis. Et triũ terminorꝫ ad ꝛriã modi q̃ ẽ ppꝛie ordiatio duarꝫ ppositionũ. Et ponitur fm subiectionẽ ⁊ ꝑdicationẽ ad oñdenduꝫ modiꝫ p quẽ figure distinguũtur. Sũt ãt tres figure: scꝫ ꝑma figura scda ⁊ tertia. quarꝫ diffões patẽt in textu. Uñ hec diffõ põt sic explicari. Figura est relatio rõis cãta p actũ intellectꝰ nñi ordinantis tres terminos ⁊ ꝓparãtis eos adiuicẽ fm subiectionẽ ⁊ ꝑdicationẽ. Et harꝫ figurarꝫ põt sic haberi sufficiẽtia. Q̃ ois figura ẽ ordiato triũ terminorꝫ quorũꝫ alter ẽ mediũ. vt ergo illud mediũ subijcitur i vna ppõne ⁊ ꝑdicatur i alia ⁊ sic ẽ ꝑma figura. vel predicatur in vtraq̃. ⁊ sic ẽ scda figura. vel subijcitur in vtraq̃. ⁊ sic ẽ tertia. Et sic pꝫ q̃ non sunt plures neq̃ pauciores. Sꝫ aliqui posuerũt q̃rtã distinctã ab alijs vt galienus. Põt tñ assignari ratio q̃re nõ sit ponẽda. q̃ frustra fit p plura qõ cõ põt fieri per pauciora. cũ gꝰ p istã q̃rtã disponẽ nõ posset inferri aliqua ꝛ. quin p primã bene ⁊ sufficiẽter inferatur. sequitur q̃ eã ponere non ẽ necesse. Posset tamẽ dici q̃ non ẽ icõueniẽs eã ponere dũmodo debite arguatur vt. s. obseruãdo duas ꝛditiones. s. q̃ maior non sit negatiua. minor non sit pticularis. Nam hic est bonꝰ sillogismꝰ. homo ẽ aial ⁊ oẽ aial ẽ suba. ergo oꝫ homo ẽ suba. Et q̃uis phꝫ in libro prior eaꝫ non ponat tñ diceretur q̃ ratio ẽ q̃ sufficiẽt posuit dispositionẽ eiꝰ in vna regula antepdicamẽtali. imo vꝫ cẽ melioꝰ modꝰ arguẽdi q̃ꝫ i scda ⁊ tertia figuris. q̃ reducitur ad ꝑmã p solaꝫ trãspositionẽ ꝑmissarꝫ. quare ⁊c. Consequẽter ꝛo auctor diffinit modũ ⁊ hoc sic. Modus ẽ ordinatio duarum ppositionũ i debita q̃litate ⁊ quãtitate. Et põitur ordinatio loco gñis. Et ponitur duarꝫ ppositionuꝫ ad ꝛriã figure q̃ ẽ ordinatio triũ terminorꝫ. Et ponitur i debita qualitate ⁊ quãtitate ad ꝛriaꝫ ꝛbinationũ inutiliũ in qbus qualitas ⁊ quãtitas non debite obseruãtur. Uũ debita qualitas ẽ q̃ ãbe ꝑmisse sint affirmatiue vel saltẽ altera. q̃ ex puris negatiuis nihil seqꝫ. Debita aũt q̃titas ẽ q̃ vtraq̃ sit vꝫis aut saltẽ alta q̃ ex puris pticularib ꝰ nihil seqꝫ.

Sed contra ꝑdicta arguiꝫ. Pro ꝛio sic. Idẽ est oꝛo ⁊ oꝛo vna. sed sillogismus non est oratio vna. ergo sillogismus non est oratio. ¶ Scdo sic arguiꝫ. In qualibꝫ ppõe sunt duo termini. ⁊ i quolibet sillo due sunt ppõnes. ergo in quolibet sillogismo sunt quatuor termini. ¶ Tertio arguitur sic. In sillogismo ex oppositis sunt tantũ duo termini. ergo nõ i omni sillogismo sunt tres termini. aũs pꝫ. q̃ hic ẽ bonus sillus ex oppositis. oꝫ hõ ẽ aial. nullꝰ homo ẽ aial. ergo nullus homo ẽ homo. ⁊ tñ ibi sunt duo termini. s. hõ ⁊ aial. igr. ¶ Quarto arguitur sic. ꝛceditur q̃ sillogismꝰ ẽ in mõ ⁊ tñ non ꝛceditur q̃ sit in oꝛo duarꝫ ppositionũ. ergo modꝰ ñ ẽ ordiatio duarꝫ ppõnũ.

Ad rationes Ad primã ꝛ q̃ q̃uis sillus non sit vna oratio simpliciter ⁊ cathegorica. est tamen vna coniunctione. scꝫ ypothetica. ⁊ hoc sufficit. totum enim aggregatuꝫ ex conclusione ⁊ premissis est vna ypothetica conditionalis. ¶ Ad secundam distinguitur ꝛsequẽs vel secundum numerum ⁊ sic conceditur. vel fm speciem vel rationem formalem ⁊ sic negatur. oꝫ enim terminus in sillogismo positus aut est maior extremitas aut minor vel medium. ¶ Ad tertiaꝫ ꝛ q̃ q̃uis in sillogismo ex oppositis non sint nisi duo termini. sunt tñ tres officialiẽ eo q̃ vnus coꝫ hꝫ officiũ duorꝫ. s. maioris extremitatis ⁊ minoris extremitatis. ¶ Ad quartã ꝛ q̃ ppꝛie non debemus concedere sillogismũ eẽ i modo ⁊ in figura. sꝫ debemꝰ dicere q̃ in sillogismo ẽ dispositio ꝑmissarꝫ ⁊ ꝛclusionis. ⁊ q̃ sillogismus est dispositus fꝫ talem figuram vel talem moduꝫ.

Unde tales dantur regule vniuersales ad quamlibet figuram. Ex puris particularibus indefinitis ⁊ singularibus nihil sequitur. vnde oportet alteram premissarum esse vniuersalem. Item ex puris negatiuis nihil sequitur. vnde oportet alterā premissarū esse affirmatiuam.

¶ Circa hūc textū notandū est ꝓmo q̃ i textu ponūtur quinq̃ regule gñales ad quālibet figuram Quarū ꝓma est q̃ ex puris ꝑticularib⁹ nihil segtur Et illa sic ꝓbatur. qꝛ oīs sillogismus debet regulari ꝑ dici de oi ⁊ dici de nullo. ſz qñ ābe ꝓmisse sunt particulares sillus nō regulatur ꝑ dici ō oi ⁊ dici de nullo cū nulla ꝓmissarū sit vlis. ergo ex puris ꝑticularibus non ꝯponitur bon⁹ sillus. Scōo ꝓbat sic. qꝛ ꝓpter vnionē duarū extremitatū in aliq̃ tertio fm diuersas ꝑtes ei⁹ non segtur vnio earū inter se. sed qñ ābe ꝓmisse sunt ꝑticulares extremitates vniuntur i medio vel saltē possunt vniri ſz diuersas ꝑtes eius ergo non oꝛ eas vniri ūter se in conclusione. Tertio ꝓbatur. qꝛ ſz talē dispōnē ex vis sequeretur falsū sic arguēdo. aial est asin⁹. sortes ē aial. ergo sortes est asin⁹. ꝓmisse illius silli sunt ve ⁊ ꝯclusio falsa. Et etiā sunt dabiles in tali dispōne terminī i gbus oi ⁊ in gb⁹ nulli. ergo tal' dispositio non ē bona. ¶ Scōa regla est q̃ ex puris negatiuis nihil segtur. ꝓbat' qꝛ arguēdo ex puris negatiuis ex veris seq̃rē falsū. vt sic arguēdo. null⁹ bō ē lapis. nulla petra ē bō. g̃ nulla petra est lapis. ¶ Scōo ꝓbatur qꝛ ꝓpter separōēz aliquorū duorum ab aliq̃ ter̄tio i ꝓmiss. ꝑ diuersis ꝑtibus ñ segt̄ separatio eorū i ꝯclone. ſz qñ ābe ꝓmisse sunt negatiue solū ōnotat' separatio extremitatū a medio. ergo ¶ 3⁹ ꝓbat'. qꝛ in tali dispōne sunt repibiles termi i quib⁹ oi vt sunt risibile. bō. equ⁹. ⁊ termi i quibus nulli. vt sūt equ⁹. bomo. lapis. ¶ Uū aduertendū est q̃ ēmini i quib⁹ oi sunt tres ēmini ex quib⁹ ꝯpo/nuntur due ꝓmisse ve fm dispōēz datā cū gb⁹ stat vna vlis affirmatia in veritate ex extremitatibus illarū ꝓmissarum ꝯstituta. Termini vero in quib⁹ nulli sūt tres ēmini ex quib⁹ ꝯstituunt̄ due ꝓmisse ve ſz dispōnē datā cū gb⁹ stat i vitate vna vlis negatia ex extrēitatib⁹ illarū ꝓmissarū ꝯstituta. ¶ Uū ad dandū terminos i quib⁹ oi obſuāde sūt due regule. ꝓma ē q̃ duo illorū ēminorū. s. extremitates sic se habeāt q̃ vn⁹. s. maior extremitas sit vlr visicabil' affirmatie de minori extrēitate. eo q̃ oꝛ ex illr extrēitatib⁹ vnā vlēz affirmatiuā verā ꝯpōi. Scōa ē q̃ si ābe ꝓmisse ſz dispōnē datā sint affirmatiue. oꝛ ēminū ēntiū. s. mediū eē verificabilē affirmatiue de alijs duobus terminis. Si vero ambe premisse sint negatie oꝛ eum vificari negatiue de ābob⁹: ſz si vna sit affirmatiua ⁊ alia negatiua oꝛ eū vificari affirmatiue de vno ⁊ negatie de alto. ⁊ oꝛ ēminū g'ab eo ve negat' eē totalr di patū. ¶ Sil'r ad faciliter dādū terminos i quib⁹ nulli ponunt̄ due regule. ꝓma ē. nēe ē duos illorū terminorū scilicet extremitates sic se hbē q̃ vn⁹ illorū. s. maior extremitas vere possit ⁊ vlr remoueri ab altero scz a minori extremitate. Scōa regula est q̃ si ābe ꝓmisse debēt eē vere affirmatiue oꝛ terminū mediū esse verificabilem de oibus alijs. ⁊ si ambe sint negatiue oꝛ eū ab alijs eē disparatū. si vo vna sit affirmatiua ⁊ alia negatiua oportet eum esse verificabilem affirmatiue de vno ⁊ ab alio esse disparatum.

Secundo Sciēdū ē q̃ ꝯcedēs ꝯnaz tenē formalr i dispōe fm quā dātur ēmini i quib⁹ oi ⁊ i quib⁹ nulli deducit' ad iconueniens vt oporteat eū ꝯcedē ex vis seq falsū. vl' duas ōrias vel ōdictorias eē sil' vas. ꝓbat' qꝛ si gs dicat ꝯclonē vlēz i qua dant̄ ēmini i quib⁹ oi ⁊ i gbus nulli. queriū ab eo an vlis vel ꝑticularis affirmatiua vel negatiua sequatur si dicat vlēz aut ꝑticularē negatiuā sequi formalr. ergo ipa sequit' i omnib⁹ ēminis. Accipiāt̄ aūt ēmini i quib⁹ oi. ⁊ si dicet illis ꝯnaz nō valere. nō erit ꝯnātia formalis. Si vo dicat q̃ seq̃tur tunc cū vlis affirmatiua cōposita ex extremitatib⁹ stabit i veritate cū ꝓmissis. ⁊ tunc oportet eū ꝯcedere q̃ illa ꝯclo que sequiū ex vis ē falsa. vel q̃ due ꝯtrarie aut ōdictorie sunt fil' ve. Et si dicat vlēz vel ꝑticularē affirmatiuā sequi. sumēdi sūt termi i q̃b⁹ nulli. deide sic ꝓcedēdū ē.

Tertio Sciēdū ē q̃ nō obstantib⁹ duab⁹ regulis ꝓmissis. tñ ex puris ꝑticularibus aliquid sequitur in quinq̃ casib⁹. ꝓim⁹ est si arguat' i ꝓma figura minore exīte negatiua ꝯcludendo ꝯclonem de mō loquendi iconsueto. vt bñ sequitur formalr. bomo est aial. asinus non est bō. ergo asin⁹ nō ē aial. ¶ Scōs casus est si mediū sit terminus singularis singulariter tentus ⁊ vniuoce. vt bene sequitur. sortes currit. ⁊ aliquod albus est sortes. ergo aliquod album currit. ¶ Tertius casus est si medium in minore sumatur cum relatiuo identitatis. vt bene sequitur. bomo currit. et aliquod animal est idem bomo. ergo aliquod animal currit. ¶ 4⁹ casus ē q̃ si sub ēmino distribu

De sillogismo

to ī maiore q̄ sit ō modo loq̄ndi iconsueto fiat sub ſſ̄ptio ī miore bñ sequtur o: vt bñ sequtur. oēz equuz videt bō. brunell: ē equ: .g: brunellū videt bō. 5: casus ē si me'' sumatur ī miore cū signo vl'i. vt bñ sequtur. aial currit. ⁊ asin: ē oē aial. g: asin: currit. si ⁊r ex puris negatis aliquid sequitur ī trib: casib: p̄m: ē si me'' varietur penes finitū ⁊ infinitū. vt bñ sequitur. nullū ñ risibile ē bō. ⁊ nullus asinus ē risibilis. ergo nullus asin: est bō. 2: casus ē qñ ābe p̄misse sūt ō ꝛtigēti ad vtrūlz. vt oēz boiez ꝛtigit ñ eē currētē: ⁊ aliqō albū ꝛtingit ñ eē boiez. ḡ aliqō albū ꝛtigit nō eē currēs. 3: casus ē si vna sit ō contigēti ad vtrūlz. ſ. p̄ⁿ ⁊ 2ⁿ sit de necessario seqū conclusio negatia de ꝛtigenti ad vtrūlz. vt bñ sequtur. oēz boiez ꝛtigit nō eē albū. ⁊ asinū nēc ē ñ eē boiez ergo asinū nō ꝛtingit eē albū. Et q̄ ī oib: p̄dcis casib: sit bona ꝛsa p̄z q: f̄m talē dispōez. ſ. p̄mc figure ipōsē ē aīs eē vez qn ꝛsa sit vez: tamen ille cōsequentie non ꝓpe debent vici sillogistice.

Sed cōtra p̄dcā ārguitur p̄ sic. bñ seqū aial ē sortes. bō ē sortes. ḡ bō ē aial ḡ ex puris pticularibus aliquid seqū. ¶ 2: sic ārguitur. bñ sequtur. si nō ē aial nō ē bō. ſz ñ ē aial. ḡ nō ē bō. ḡ ex puris negatiuis aliqd sequtur. ¶ 3: arguit sic. In darij dabiles sūt termini ī quib: oī: ⁊ ī ferio in qbus nulli. ḡ ñ ē icōueniēs ī aliq̄ bona dispōe sillogistica repire terminos in quib: oī ⁊ in qb: nulli. ¶ 4: arguit sic. Auctor nr̄ ⁊ aristo. dicūt q̄ ex puris pticularib: ⁊ negatis nihil seqū formalr̄ g: male dictū ē q̄ aliquid possit sequi formalr̄.

Ad rōnes Ad p̄mā dr̄ q̄ sequit̄ grā materie vtute sillogismi expositorij. q: mediū ē termin: singlis. ñ tñ seqū grā forme sillogistice. nā si loco illi: term ni singl's poneret̄ t̄min: cōis ꝛsa nō valeret. ¶ Ad 2ⁿ dr̄ q̄ illō dcm̄ solū itelligitur ī sillogismis cathegoricis. iste āt sillogism: ē ypothetic:. Et vltra dr̄ q̄ nō arguitur tm̄ ex puris negatis. q: maior illi: sillogismi ē simplr̄ affirmatia eo q̄ copula ꝛditionalis ī ea posita nō est negata. ¶ Ad tertiā dr̄ q̄ ñ ē icōueniēs ī aliq̄ dispōne debita repire terminos ī qb: oī solū vel ī qbus nulli solū. ſz ē icōueniēs ī eadē dispōe repire t̄minos ī qb: oī ⁊ ī quib: nulli sīt. ¶ Ad q̄rtā dr̄ q̄ concludit q̄ ex puris negatis nihil seqū formalr̄ ⁊ sillogistice. nō vt oēz est ille ꝛsa ñ sit ꝓpe sillogistice. Itē si aliq̄ p̄missaꝫ fuerit pticularis conclusio erit pticularis ⁊ ñ extra. Itē si aliq̄ p̄missaꝫ fuēit negatia ꝛclusio erit negatia. Itē mediū nūq̄z dz pōi ī ꝛclusiōe

¶ Circa hunc textum notanduz est primo q̄ tertia regula generalis est. q̄ si aliqua premissarū fuerit particularis conclusio debet esse particularis. Cuius rō ē. q: effect: sp̄ insequitur debiliorē ptez sue cāe. ſz ꝓpō pticularis ē ō biliōr ꝓpōe sillogismi ergo si aliq̄ p̄missaꝫ fuerit pticularis o: erit pticularis. ¶ 4ª regula ē q̄ si aliqua p̄missaꝫ sit negatina o: dz eē negatiua. p̄z eadē rōe sicut pcedēs. p̄z 2: q: pp̄ separationē extremitatū a medio ī p̄missis non sequitur vnio earū inter se in ꝛclusiōe. sed sequitur eaꝫ separatio. sed qñ altera p̄missarū ē negatiua extremitates in medio separantur eo q̄ medium conuenit vni extremitatum ⁊ non alteri. ergo in conclusione extremitates non debent vnirī sed separari. ¶ Quinta regula est q̄ medium nō debet intrare conclusionem. Probatur: q: in sillogismo tantum debent esse tres termini sillogistici constituentes tres propositiones. quarum quelibet sumitur bis in toto sillogismo. sed si medium intraret conclusionem tunc medium ter sumereē ⁊ alter eorum semel tantuz. sed hoc est falsum. ergo medium non debet intrare conclusionem. Aliter probatur. quia si medium intraret conclusionē tunc non concederetur aliud a premissis. quod p̄z quia vel meduz subijceretur ⁊ maior extremitas predicaretur: ⁊ sic non distingueretur a maiori ꝓpositione. vel medium predicaretur de minori extremitate ⁊ sic non distingueretur a minori. vl' medium predicaretur de maiori. ⁊ sic solum concluderentur cōuertētes maiorīs ꝓpōnis. sed ex sillogismo sequitur ex necessitate aliud a premissis: et ēt ē modus arguendi distinctus a conuersione. ergo nullo mō mediū debet intrare conclusionem.

Secundo sciendū est q̄ vt superi: dictum est ad debite sillogizandum o: ad minus alteram premissarum esse vniuersalem vniuersalitate prioristica que fit per distributionem termini communis. ¶ Est autem quadruplex distributio. scilicet in termino ⁊ extra terminum. in numero et extra numerum. Et secundum hoc potest ibi esse quadruplex descensus in propositione vniuersali. Distributio in termino est quando fit descensus per propositiones singulares ⁊ non accipitur alius terminus a subiecto propositionis vniuersalis. sed dantur singulares illius subiecti. Et sic fit descensus in termino sub hac propositione. Omnis homo est animal. ergo ille homo est animal. ⁊ ille homo est animal. Sed distributio extra terminum est quando fit descensus sub propositione vniuersali si accipi

ātur alij termini a subo illius vlis. vt sub pdicta p
pōe fit descensus ex terminū p ppōes singulares
.s. sortes ē aial. plato ē aial ꝛc. ꝛ nō ē dabilis aliqs
bō qn sit aial.. Distributio ī nūero ē qñ descēdēdo
nō accipitur ēmin⁹ alterius nūeri a termino subi
ppōis vlis. Distributio vo ex nūerū ē qñ fit descē
sus sub ppōe vli accipiēdo terminū alteri⁹ nūeri
vt sub hac ppōe. oēs hoies currūt sic fit descēsus
ī nūero. isti hoies currūt ꝛ illi hoies currūt. ꝛ ñ sūt
dabiles aliq qn nō currāt. Sed ex numerū sic dz
descēdi. ille hō currit. ille hō currit. ꝛ nō ē aliqs hō
q nō currat. ¶ Ad hoc aūt q̄ aliq̄ ppō sit vlis vli
tate poristica regritur q̄ i ea sit distributio in ter/
mino ꝛ ex terminū. in numero ꝛ ex numero. Et p hō
soluitur ille palogismus. omnis eēntia diuīa ē pr.
fili⁹ ē eēntia diuīa. ergo fili⁹ ē pr. oclusio illi⁹ palo/
gismi ē heretica ꝛ pmisse sūt vere. Nā si ī maiore
sit solū distributio in termino ipa est va: cū oēs sin
gulares ci⁹ i termio sint vc. s. hec eēntia diuīa est
pr. ꝛ hec eēntia diuina ē filius. Dz si ī maiore fiat
distributio ex terminū tūc ipa ē falsa. ꝛ bñ segtur
cōclusio. sed sic oclusio ē falsa ita maior. q: sic sub
sumeretur. oīs eēntia diuīa ē pr. ergo pr ē pr. fili⁹
ē pr. spūssanctus ē pr. Et sitr soluūtur multi alij sil
logismi sacri i dilamis. vt nulla eēntia diuīa ē ge
nerās. pr ē eēntia diuīa. ergo pr nō ē generās.

Tertio sciēdū ē q̄ ad debite sillogizādum sē
obsuande q̄dā regule gñales. q̄rnz
pma est q̄ termini nō teneātur equiuoce sz vniuo
ce. ꝛ iō ñ segtur. oīs canis currit. aliquod syd⁹ cele
ste ē canis. ergo aliquod celeste syd⁹ currit. nā me
diū tenetur equoce in maiore ꝛ in minore. nec dz
dici sillogismus q: ad sillogismū, ppe dictū regrit
vnitas medij ꝛ figure. ¶ z⁴ regula ē q̄ termini
teneātur eq̄āple ꝛ eq̄ restricte. s. q̄ ñ arguat a ma
gis āplo ad min⁹ āplū ꝛ eō sine distributōe magis
āpli: ꝛ iō nō ē hic bon⁹ sillogismus. nullū mortuū ē
viuēs. aliqs hō ē mortu⁹. ergo aliqs hō ñ ē viuēs.
nec hic ēt. nihil qd ē viuens ē mortuū. aliqs hō est
viuens. ergo nullus homo est mortuus. ¶ 3⁴ re/
gula ē q̄ ñ dz argui a termio ñ distributo i vna ad
ēmin̄ distributū i alia. nec ēt ab vna suppōne ad
aliā sibi repugnatē. Et pp hō ñ bñ arguit. oīs hō ē
aial. null⁹ equus ē hō. ergo nullus equ⁹ ē aial. nec
h ēt. nullus aial ē spēs. hō ē aial. ergo hō ñ ē spēs.
¶ 4⁴ regula ē q̄ ñ fiat subsūptio ī maiore nisi sub
ēmio distributo ī maiore: ꝛ iō ñ segt. cuiusl⁹ ōdictio
nis altera ps ē vā. sz te eē asinū ē ōdictiōis altera
ps. ergo te eē asinū est verū. ¶ 5⁴ regula ē q̄ i mi
nore vel oclusione ñ ponatur aliqō sincathegoreu
ma vel aliq̄ determiatio īcludēs negationē nisi il
la fuerit posita in maiore, ꝛ iō ñ segtur oīs hō est al
bus. sortes ē p se hō. ergo sortes ē p se alb⁹. Sitr
nō segtur. albū ē coloratū. sortes īcipit eē alb⁹. er/
go sortes īcipit eē colorat⁹. ¶ 6⁴ regula ē q̄ si in
maiore fuerit positū aliqō sincathegoreuma si il/
lud sit determiatio pdicati dz eē i alia determinatio
subi. ꝛ si i alia sit determiatio oppōnis dz eē i alia
determiatio oppōnis: ꝛ iō ñ sequitur. oīs hō ē aial.
sortes ē trīn hō. ergo sortes ē trīn aial. q: ipse ē ans
eē vex ante exite falso aliquo casu possibili posi
to. ¶ 7⁴ regula ē q̄ i maiore ppōe pdicatū ñ deno
tatur ieē subo cū aliq̄ modo expsso seu modifica/
tione ñ posita i maiore: ꝛ iō ñ segtur. oīs hō ē alb⁹.
sortes necessario ē hō. g⁹ sortes necessario ē alb⁹.
nec segt: oē currēs ē hō. sortes velocit ē currēs. g⁹
sortes velocit ē hō. Et plūt addi multe alie regule
sz hē sūt que potissime debent obsuari.

Sed contra pdcā arguit p sic. vlis ē ma
ioris vtutis q̄ pticularis. g⁹
o⁹ magis dz assitari ppōi vli q̄ pticulari. ¶ z⁹ ar
guitur sic. iste ē bon⁹ sillis. oīs hō ē aial. null⁹ hō est
aial. g⁹ null⁹ hō ē hō: ꝛ homo intrat oclussonē. ꝛ tñ
homo ē mediū cū sit termin⁹ bis sūpt⁹ ī pmissis. g⁹
me^m pt ītrare oclusionē. ¶ 3⁹ arguitur sic. ille est
bon⁹ sillis. oīs hō ē aial. sortes ē hō. g⁹ sortes ē aial.
ꝛ tñ ibi mutat suppō vna i aliā. g⁹ ñ ē necio q̄ in bo
no sillo suppō ñ mutet. ¶ 4⁹ arguit sic. oīs sillis q
ē i aliq̄ fi⁹ ē in aliq̄ mō. sz sillis cui⁹ me^m tenet equo
ce ē i aliq̄ figura. ergo ē in aliquo modo illi⁹ figu
re: ꝛ p ons talis sillis ē bonus sillis.

Ad rationes Ad pmā dr q̄ ons ñ vz ī/
mo magis segt op^m. esse
ct⁹ eni magis assitat sue cāe ōbiliori sic sortes geni
t⁹ magis assitatur gñanti pticulari q̄ soli. ꝛ tñ sol ē
maioris vtutis in agēdo cū sit cā vlis q̄ pticularis
q: cā pmaria pl⁹ ifluit i effectū q̄ scōaria ex li⁹ de
cāis. ¶ Ad z^m dr q̄ ñ glz termin⁹ bis sūpt⁹ ans cō
clusionē ē me^m. sz solū ille q bis sumit sub rōe eius
dē ēmi sillogistici: iste ā t termin⁹ bō i sillo ex oppo
sitis semel sumitur sub ratione maioris extremi
tatis ꝛ semel sub ratione minoris. ¶ Ad tertiam
dicitur q̄ non est inconueniens in sillogismo mu/
tare vnam suppositionem in aliam non sibi repu
gnātē: Dictū ē eni pus que suppositiōes sūt repu
gnātes ꝛ q̄ ñ. ¶ Ad quartā dr q̄ ad vnitatē sillis ꝛ
bonitatē non sufficit vnitas figure. sz cū hoc regri
tur vnitas medij. modo in sillogismo cuius medi
um predicatur equiuoce non est vnitas medij. ꝛ p
ons talis sillogismus non est bonus.

De prima figura

Prima figura nouē ꝗ modos.
p Primi q̃tuor modi ꝛcludunt directe. Reliqui vero quinq; ꝛcludūt idirecte. Directe concludere ē maiorē extremitatē p̃dicari de minori ī ꝛclusione. Indirecte cōcludere ē minorē extremitatē p̃dicari de maiore ī cōclusione. Nota duas regulas q̃rū prīa tātū conuenit prīe figure quo ad q̃tuor primos modos. ⁊ secūde quo ad oēs. Secūda etiā cōuenit tātū prime figure quo ad eius q̃tuor primos modos. et tertie figure quo ad oēs. Prīa regula talis ē. minore existēte negatiua nihil sequit. Secūda regula est. maiore existēte pticulari nihil sequitur.

¶ Circa hūc textū notandū ē p̃mo ꝗ postq̃ petrus hispan⁹ determinauit de sillogismis ⁊ posuit disponē sillogismi cū gbusdā regulis gnalib⁹. nūc determiat de p̃ma figura ī speciali. Et p̃ o p̃ma ponēdo duas regulas. Quar p̃ma ē. minore existēte negatiua ī p̃ma figura nihil segī. ⁊ h̄ in modis directe ꝛcludētib⁹. Probat primo sic. qr ī tali dispositiōe arguit a nō distributo ad distribū. g̃ ōnia ñ valz. aīs pz qr si minor sit negatiua oz maiorē esse affirmatiuā. eo ꝗ vt p̃us dictū ē ex puris negatiuis nihil segī. Etiā oz ꝛclusionē eē negatiuā eo ꝗ si aliq̃ p̃missar sit negatiua ꝛclusio oz eē negatiua Si aūt maior sit affirmatiua ī p̃ma figura aut ī tertia figura tūc maior extremitas q̃ ē ei⁹ p̃dicatum nō distribuit. ⁊ tn̄ distribuerēt ī ꝛclusione cū ipa sit p̃dicatuz ꝓpōnis negatiue. g̃ argueret a nō distributo ad distributuz. ex pte maioris extremitatis Probat secō: qr ī tali dispōne sūt dabiles termini ī gb⁹ oī. vt aīal. bō equus. ⁊ ī gb⁹ nulli vt aial bō lapis. g̃ tal dispō nō valz. ⁊ p ōnīs regula vera. ¶ Zª regula ē. maiore exīte pticulari in p̃ma figura nihil segī. Probat p̃mo sic. qr ī tali dispōne sūt dabiles termini ī gb⁹ oī. ⁊ ī gb⁹ nulli. vt pz cuilibz ītuēti ergo ⁊c. Probat secō sic. qr cuiuslibz boni sillogismi medīū oz eē distributū ī altera p̃missar. sed si maior sit pticularis ī p̃ma figura medīū nō erit distributū ī aliq̃ p̃missar. g̃ talis dispō nō erit bona Maior pz. qr si medīū nō distribuerēt extremitates posset vniri vt separari in medio secūdum diuersas ptes ei⁹. g̃ nō seqrēt vnio vel sepratio ipārū ī conclusione. Et minor pbat. qr si maior sit pticularis ī p̃ma figura medīū nō erit distributuz in ipa cū sit ibz ꝓpōnis pticularis. Nec etiā distribuitur in minore eo ꝗ minor vt dictū ē oz esse affirmatiua. nullū aūt totale p̃dicatū ꝓpōnis affirmatiue distribuitur. ergo medium in nulla premissarum erit distributum:

Secundo sciēdū est ꝗ ōnr auctor pōit nouē modos p̃me figure. ꝗ hēntur p bas nouē dictiones ī bis ⁊sib⁹ ōtētas. Barbara celarēt. darij. ferio. baralipton. Celantes. dabitis fapesmo. frisesomor. Quor sic babet sufficiētia. qr ois modus ē ordinatio duar p̃missar. vt ergo ambe p̃misse sūt vtes. vel ābe pticulares. vel maior vtis ⁊ minor pticularis. vt econtra. Si ambe sint vtes h̄ ē quadruplr. vt ābe sūt affirmatiue. ⁊ sic est barbara ⁊ baralipton. vt ābe negatiue. ⁊ sic nihil segī. vt maior affirmatiua ⁊ minor negatiua ⁊ sic ē fapesmo. vt eō ⁊ sic ē celarēt ⁊ celātes. si ābe sint pticulares h̄ ē q̃druplr. ⁊ q̃cūq; mō disponant nihil segī. si maior sit vtis ⁊ minor pticularis h̄ est q̃druplr. qr vt ābe sūt affirmatiue ⁊ sic ē darij ⁊ dabitis. vt ābe negatiue. ⁊ sic etiam nihil segī. vt maior ē affirmatiua ⁊ minor negatiua ⁊ sic item nihil segī. vt eō ⁊ sic ē ferio. Si aūt maior sit pticularis ⁊ minor vtis h̄ ē q̃druplr. qr vel ambe sūt affirmatiue vt ambe negatiue vel maior negatiua ⁊ minor affirmatiua. ⁊ his trib⁹ mōis nihil segī. vel maior ē affirmatiua ⁊ minor negatiua. ⁊ sic ē frisesomor. Ex qb⁹ pz ꝗ p̃m p̃mā figurā p̃ūt fieri sedecī cōbinationes. q̃rū tn̄ quatuor sūt vtiles ad directe ꝛcludēdū. Fapesmo tn̄ ⁊ frisesomor valēt ī oī figura. Alij tn̄ mōi solū idirecte concludūt.

Tertio sciēdū ē ꝗ quatuor modi p̃me figure directe cōcludūt. alij ⁊o idirecte Vtī directe cōcludere ē maiorē extremitatē ō minori p̃dicari ī conclusione. Indirecte ⁊o ꝛcludere ē minorē extremitatē p̃dicari de maiore ī cōclusione. Et q̃uis Aristoteles nō enumerat nisi quatuor modos p̃me figure. s. directe ꝛcludētes. tn̄ Boetius ⁊ petrus hispanus enumerauerūt nouē modos. Aristoteles eni solū enumerat illos ꝗ ēntialiter distingūtur. ī gb⁹. s. est alia ⁊ alia dispō p̃missarum. ⁊ ideo solū enūerat quatuor p̃mos modos. Alij ⁊o enumerauerūt modos accidētalr distinctos p̃m cōclusionē vel modū cōcludēdi accidentalr distictos ⁊ ideo enumerādo modos tā ēntialiter q̃ accidētalr distictos dicunt eē nouē. Alia cā pōt assignari. qr pbs posuit p̃mā figuram eē regulā oīum aliar ad quā reducūtur alie. ideo solū

enumerat modos ad quos modi aliaꝝ figurarum
pñt reduci ⁊ illisꝫ modi directe ꝛcludẗes. ¶ Ad
uertendũ est tñ q̃ ꝯ aliquos p̃ma figura habꝫ du
as spẽs. ꝓria est qñ mediũ subijcitur in p̃ma ꝓpo
ne ⁊ p̃dicatur ĩ scõa. Scõa est qñ mediũ p̃dicatur
in p̃ma ⁊ subijcitur ĩ scõa. tñ p̃ma pfectior ẽ alia q̃
uis scõa nõ habeat necessitatẗ ꝛcludẗdi a p̃ma. tñ
ꝯ euidẗtiã. qꝛ p solã transpositionẽ p̃missaꝝ scõa
ꝛ. reducitur ad p̃mã q̃ nõ est verꝝ de alijs. qꝛ nun
q̃ p solã trãspositionẽ alie figure reducũtur ad p̃
mã. Uerbi grã sic arguẗdo. oĩs hõ ẽ aĩal. oẽ aĩal est
substãtia. ergo oĩs hõ ẽ substãtia minore transposi
ta in locũ maioris ⁊ maiore loco minoris fit dispo
sitio p̃me figure. ⁊ hũc modũ arguẗdi vꝫ ponere
Aristo. in antep̃dicamẗis. Uñ p̃ma figura non si
gnificat nisi ordinẗ terioꝝ ꝯ subiectionẗ ⁊ p̃dica
tionẽ. q̃ quidẗ ordo ẽ relatio rõnis cũ nõ possit eẗ
circũscriptio ope intellectꝰ. qꝛ talꝰ ordo ꝓuenit ab
ꝓintellectu ꝓparãte extremus extremo ꝯ subiectio
nẗ ⁊ p̃dicationẗ. ⁊ silꝫ diceretur de mõ. Modus
aũt nõ est nisi ordinatio duaꝝ ꝓpõnũ. que ordina
tio nõ habet esse nisi interueniente actu intellectꝰ

Sed contra p̃dicta arguitur p̃ sic. Ma
iore existẗte singulari in p̃
ma figura aliq̃d sequtur. ergo ⁊ pticulari. tꝫ ꝛña qꝛ
de singularibꝰ pticularibꝰ ⁊ indefinitis idẗ ẽ iudi
ciũ. ¶ Scõo arguitur sic. bene sequtur. oẽ nõ hõ ẽ
nõ risibile. lapis nõ est hõ. ergo lapis nõ est risibile.
⁊ tñ minor ẽ negatiua. ergo minore negatiua ĩ pri
ma figura aliq̃d sequitur. ¶ Tertio arguitur sic.
In isto sillogismo oĩs hõ est aĩal. substãtia ẽ hõ. g:
suba ẽ aĩal. maior extremitas est p̃dicatũ ꝛclusio
nis ⁊ minor extremitas ẽ subm. ⁊ tñ ibi nõ ꝛcludit
directe cuꝫ in ꝛclusione sit p̃dicatio indirecta. g:
directe ꝛcludere ñ ẽ maiorẽ extremitatẗ p̃dicari
de minore in ꝛclusione. ¶ Quarto arguitur sic.
Ex ãbabus ꝛe ꝛtingẗti ad vtrũlibꝫ negatiuis ali
q̃d sequitur secundũ aristotelem primo priorum.
ergo ex puris negatiuis aliquid sequitur.

Ad rationes Ad primã dr q̃ q̃uis aliq̃
mõ sit idem iudiciũ de pti
cularibꝰ indefinitis ⁊ singularibꝰ eo q̃ q̃libet illaꝝ
est sillogizablis. tñ nõ est de eis idẗ iudiciũ quãtuꝫ
ad modũ sillogizandi. ⁊ maxime qñ terminus sin
gularis ẽ mediũ. Et rõ huiꝰ est. qꝛ quãdo extremi
tates vniũtur in medio cõi nõ distributo ille pos
sũt vniri p diuersis ptibꝰ eiꝰ. ꝯ aũt nõ est pos̃e qñ
mediũ est terminꝰ singularis. ⁊ ideo maiore singu
lari existẗte põt fieri bonꝰ sillogismꝰ ⁊ nõ pticulari
¶ Ad scõaꝫ dr q̃ ille nõ est bonꝰ sillogismꝰ eo q̃ ñ
ẽ idẗ qõ ꝯbijcitur in maiore ⁊ p̃dicatur in minore.
⁊ ideo sẗ ibi q̃tuor ẽ termini. ¶ Ad tertiã dr q̃ nõ ea
dẽ rõne dr p̃dicatio directa ⁊ ꝯ directa. dr enim p̃
dicatio directa eo q̃ p̃dicatur superius de inferi
ori vel equale de equali. ꝛclusio ꝛo dr directa eo
q̃ maior extremitas p̃dicatur de minori in cõclu
sione. ideo cũ p̃dicatione indirecta stat ꝛclusionẗ
ẽ directã. ¶ Ad q̃rtã dr q̃ in illo casu ex ãbabus
negatiuis bene aliq̃d sequitur. non tñ formaliter
qꝛ hoc non est in omnibus terminis. sed solum in
terminis cõtingẗtem habitudinem habentibus.

Barbara. Primꝰ modus cõstat ex du
abus vlibꝰ affirmatiuis vlem affirma
tiuã directe concludentibꝰ vt oẽ aĩal ẽ
suba. oĩs hõ ẽ aĩal. ergo oĩs hõ est suba
Celarẽt. Secũdꝰ modus ꝓstat ex ma
iore vli negatiua ⁊ minore vli affirma
tiua. vlem negatiuã directe cõcluden
tibꝰ. vt nullũ aĩal est lapis. oĩs homo ẽ
aĩal. ergo nullus homo ẽ lapis. Darij.
Tertius modus ꝓstat ex maiore vli af
firmatiua ⁊ minore pticulari affirma
tiua. pticularẽ affirmatiuã directe con
cludentibꝰ. vt oẽ aĩal est suba. quidam
hõ ẽ aĩal. ergo quidã homo ẽ suba. Fe
rio. Quartus modus cõstat ex maiore
vli negatiua. ⁊ minore pticulari affir
matiua. pticularem negatiuam directe
ꝛcludẗtibus. vt nullũ aĩal est lapis. qui
dã hõ ẽ aĩal. ergo q̃dã homo nõ ẽ lapis
¶ Circa hũc textũ notandũ ẽ p̃mo q̃ hic ꝛñr au
ctor determiat in speciali de modis prime figure
⁊ p̃ determiat d modis directe cõcludẗntibꝰ ex eo
q̃ hñt ꝛñam de se euidẗtẗ. ⁊ p̃mo determinat de
p̃mõ q̃ dsignatur p hãc dictionẗ barbara. Unde
barbara ẽ dispõ duaꝝ ꝓpõnũ vliũ affirmatiuaꝝ
debito mõ ordinataꝝ ad cõclusionẗ vlez affirma
tiuã iferẗdam. Ex quo pꝫ falsitas opinionis dicẗ
tiũ q̃ barbara ẽ sillogismꝰ aut dnotat sillogismũ.
qꝛ barbara nõ denotat nisi modũ. ꝯ modus vt p̃
ius dictũ ẽ nõ est nisi ordinatio duaꝝ ꝓpõnũ in de
bita q̃litate ⁊ quãtitate. que qdẗ ordinatio nõ ẽ sil
logismꝰ. q̃ ꝯgit q̃ barbara nõ ẽ sillogismꝰ. Ut autẗ
istãtie q̃ d illũ modũ fuit false dissoluantur ad hoc
adducũtur aliq̃ obiectiones ex quaꝝ solutiõe ap

De prima figura

parebit necessitas illi⁹ modi. ¶ Prima obiectio ē ñ seqt cuiuslibz bois asin⁹ currit. oē rudibile ē asin⁹ bois. g oē rudibile currit. nam posito q glibz bō habeat vnū asinū currētē z aliū nō currētem p̄misse erūt ve z o⁹ falsa. z tñ arguit ꝗz dispōnē ō barbara g illa nō valet. ¶ Scda instātia. nō seqtur oē currēs est asin⁹. ois bō pōt eē currēs. g ois bō pōt esse asin⁹. p̄misse sūt ve z o⁹ falsa. ¶ Tertia instātia. nō seqtur oē currens est asin⁹. ois hō est currens. g ois hō est asinus. p̄misse sūt possibiles z cōclusio ē ipossibil. ſz ex possibilib⁹ nō ifert ipote. z tñ arguit i primo modo. g talis obiatio nō ē bōa. ¶ Quarta istātia. ñ seqt oē rōale vt irrōnale ē asinus. ois hō ē rōnalis vt irrōnal. g⁹ ois hō est asin⁹. p̄misse sūt ve z cōclusio falsa. g⁹ dispō de barbara nō ē bōa. Prima eni istātia sic soluit eo q i minore ñ bene subsumit. dictū ē eni sup̄ q i miore oz fieri subsumptio sub termino distributo i maiore. sic aūt ñ est ibi. qz subsumit sub termio ñ distributo. s. sub asino q nō distribuit. qz qūcūq; subm. ppōnis cōponit ex recto z obliquo obliquo p̄cedēte rectū. tē si illi subo addat signū vt solus obliqu⁹ distribuit z ñ rect⁹. ſz si rect⁹ p̄cedet obliquū tē signū vt distribuit tā rectū q obliquū. iō sic deberet sillogizari. cuiuslibet bois asin⁹ currit. sortes ē hō. g⁹ sortis asin⁹ currit. Et eodē mō soluit hec istantia cuiuslibet bois oculus ē ōrter. aliqd sinistrū ē oculus bois. g⁹ aliqd sinistrū ē ōrtrū. ibi nō submittit sub termio distributo. ſz deberet sic sillogizari. cuiuslibet bois oculus ē ōrter. sortes ē hō. g⁹ sortis oculus est dexter. ¶ Scda istātia sic soluit. ex eo q i maiore nō pōit aliqs modus. et in minore ponitur aliquis modus ampliatiuus. ideo copula non tenetur eq̄ restricte i miore sic i maiore. Sillogism⁹ aūt assūpt⁹ p tertia istātia ē bon⁹ cū sibi apponat iūctio copulatia. iō q̄uis ille p̄misse sint ō se poles. sē tñ adiuncē icōpossibiles. ex p̄missis āt poli b⁹ bñ pt seq o⁹ ipolis q̄uis ābe sint poles. nā totuz añs equalet vni copulatiue ipoli ad c⁹ ipolitatem suffic q ptes ei⁹ sint icōpoles. 4ª vo istātia sic soluit. qz maior pt eē disiūctia vt ō disiūcto subo. si p̄mū: sic maior ē va. ſz tē ñ fit sill's cathegoric⁹. si zm B ē dupl'r. qz vt totū disiūctū distribuit: z tē maior ē falsa: z ē bon⁹ sill's. vt solū distribuit p⁴ ps disiūcti. s. rōale z sic maior ē va. ſz ñ bñ sillogizat. qz pdicatū minoris ē i pl⁹ q̄ subñ distributū maioris. Ex bis pz q si debite arguat ꝗz dispōnem ō barbara necio seqt o⁹ vlis affirmatia i oib⁹ ēntis z in tali dispōe ipote ē añs eē ve. qn añs sit ve. z⁹ mod⁹ prime figure ōsignat p hāc dictionē celarēt. Uñ celarēt ē dispō duaꝝ ppōnū affirmatiaꝝ. q̄ꝝ p⁴ ē vlis z scda particularis ordiataꝝ ad ocludēdū directe ptic'rē affirmatiū ā vt bñ seqt oē risibile est aial. quidā bō ē risibilis. ergo qdā homo ē aial. ¶ Sz ō istū modū sic instatur. nā non seqtur oē indiuiduū alicui⁹ spēi est asinus. sortes est idiuiduū alicui⁹ spēi. ergo sortes est asinus. octo ē falsa. tñ p̄misse sunt vere. Maior pbatur qz omne idiuiduū alicui⁹ asinu ē asin⁹. ergo oē idiuiduū alicui⁹ speciei est asin⁹. Scdo sic instat non seqtur oē aial si ē. rudibile est asinus. aliquis homo est animal. si ē rudibilis. ergo aliqs bō ē asinus. ¶ Prima istantia sic soluitur eo q maior illius sillogismi ē falsa. qz per eā denotat q de quocū qz ve. ē dicere q ē idiuiduū alicui⁹ spēi de illo verū ē dicē q ē asin⁹. z B ē falsū qz totū subz distribuitur cū rect⁹ p̄cedet obliquū. Et ad pbatōez maiorz negat añia qz ibi arguit ab inferiori ad supi⁹ cū distributōe suplorz qz idiuiduū alic⁹ spēi ē supi⁹ ad idiuiduū asini. ¶ Zª istātia sic soluit eo q maior pōt eē ypothetica. z sic ē va. ſz ex ea ñ pt fieri sill's cathegoric⁹. Ut pōt eē cathegorica z B ē dupl'r. qz vt ē ō cōditiōato sbo vel de ōditiōato pdicato. si sit de ōditi

onato subo tūc bene arguit. sz sicut o: est falsa ita
z maior. Denotatur eni q ō q̄cūq; verū ē dicere
q ē aial si ē rudibile q de illo vex ē dicere q est
asinus. Si sit de oditionato pdicato sic ē ẋa. signi
ficat eni q ō q̄cūq; verū ē dicere q ē aial. de illo
vex ē dicere q ē asinus si ē rudibile. sz sic accipiē
do nō bene arguit. qz pdicatū minoris ē i plus q̄
subm maioris. deberet eni sic argui. oē aial si ē ru
dibile ē asin⁹. oīs bō est aial. g oīs bō si est rudibilis
ē asinus. Et sz būc modū soluitur iste sillogism⁹.
oīs ppositio vl ei⁹ ōdictoria est ẋa. hec ppō. oīs
bō est asin⁹ ē ppō vel ei⁹ ōdictoria. g hec ppō bō
est asinus ē ẋa. Sīlr soluit iste palogism⁹. nullum
aial dū dormit vigilat. oīs homo ē aial dū dormit.
g nullus bō vigilat. Sīlr z iste. oē qō ē qn est ne
cesse ē eē. sortes ē qn ē. g sortē necesse est eē. oēs
isti palogismi eodē mō soluūtur sic z pcedens.

Tertio sciendū ē q quart⁹ modus pme si
gure designat p hāc dictionē ferio
Unde ferio ē dispō duax ppōnū ordinatax i de
bita qualitate z quātitate. quax pma ē. vlis nega
tiua. z secūda pticularis affirmatia. z ocludit di
recte pticularē negatiuā. vt bn sequitur. nullū risi
bile ē lapis. quidā bō ē risibilis. ergo qdā bō n ē la
pis. ¶ Sz ō istū modū sic istatur. n segtur. nullus
denari⁹ valet albū. qdā frācus valet denariū. g q
dā francus n valet albū. nā pmisse sūt vere z oclu
sio falsa. ergo. ¶ z: istatur sic. nō segtur. nullū aial
est spēs. hō est aial. ergo null bō ē spēs. naz pmisse
sūt vere z oclusio falsa. z tn arguitur fm pdictā di
spōnē. ergo ipa nō valet. Prima istātia sic soluit
eo q plus pdicatur in mioze q̄ subijciatur i maio
re. iō hic nō sunt tm tres termini sz quatuor. nā ō
narius subijcitur in maioze z cōualēs pdicatur in
minoze. z: istantia sic soluitur. qz hō i minoze tene
tur p suppositis z i oclusiōe p nā in cōi. z iō termi
ni nō tenētur fm eādē suppōez q̄re n bū arguitur
Pūt eni fiēi mlte istātie alie q̄ facilr possēt solui p
ea q̄ dcā sūt. ¶ Ex his iferī vnū correlariuz q tm
sūt q̄tuor modi pme figure directe ocludētes ad
quos oēs alij modi būt reduci. qz solū isti modi re
gulātur p dici de oi z de nullo. Un barbara z da
rij regulātur p dici ō oi. z alij duo. s. celarēt z ferio
regulātur p dici de nullo. Et si q̄ratur vtx arguen
do fm dispōez istox modox ōia sit formalis. Di
missis opionibus aliox siue argumētis rīdetur q
sic si debite arguatur. s. q termini teneātur vniuo
ce. z q tm sint tres termini z q teneātur eq āple z
eq restricte i vna ppōe sicut in alia. z etiā q fiat di
stributio i talib⁹ in nūero z extra nūex. i termino
z extra terminū. pbatur sic. qz in talib⁹ dispōnib⁹
nō ē dabilis istātia. q si eēt dabilis instātia maxie
eēt in terminis āpliatiuis z in terminis diuinis. sz
hoc nō est. igr i tali mō arguendi nō ē dabilis istātia
Maior pz sic arguēdo. Nulla ẋgo est meretrix.
oīs mulier erit ẋgo. g nulla mulier erit meretrix.
talis modus arguēdi nō valet cū pmisse sint vere
z o: falsa. Rīdet. n. q talis sillogism⁹ nō ē bonus
neq arguit sz aliquē pdcōx mōx. qz arguit a ma
gis amplo ad min⁹ amplū ex pte medij qō tenetur
i maioze p pūtib⁹ tm rōne bui⁹ copule ē pūtis tpis.
z in scōa tenetur p pūtib⁹ z futuris rōne bui⁹ ẋbi
erit. Nō ē etiā dabilis istātia in tmis diuinis vt su
peri⁹ patuit qn sic obijciebatur. oīs eēntia diuina
est pater. fili⁹ est eēntia diuina. ergo fili⁹ est pater.
Dicitur. n. q nō debite arguitur qz ille nō sūt vlcs
vltate regsita ad sillogismū poristicū.

Sed contra pdicta arguitur. Primo sic
In oi bona ōia ex opposito
ōntis oz iferri opp^m ōntis. sz hō nō pōt fieri i pdcis
modis. cū nulla ppō cathegorica ōdictorietur to
ti ōnti qō ē ppō ypothetica. ergo tales modi nō sūt
ōne formales. ¶ z: arguit sic. Nō segtur oīs eēn
tia diuina ē generās. fili⁹ ē eēntia diuina. g fili⁹ ē
generās. pmisse. n. sūt ẋe z o: falsa. z tn arguitur i
darij. igr. ¶ 3: arguitur sic. Nō segtur. nullū aial
si ē in mari ē extra mare. sortes est aial si ē in ma
ri. ergo sortes nō est extra mare. z tn arguitur in
ferio. ¶ Quarto arguitur sic. Nullū aial ē gen⁹.
substātia est aial. ergo substātia nō est genus.

Ad rationes Ad pmā dr q due pmisse
alicuius sillī sūt ōnis. z ad ō
bite arguēdū ex opposito ōntis i sillo oz arguere
ad disiūctiuā opositā ex ptib⁹ ōdicentib⁹ ptibus
copulatiue. Ulr dr q nō oz semp iferre oppositū
toti⁹ ōntis. sz sufficit q ex opposito consequentis
cum altera pmissarum inferatur oppositū alteri⁹
pmisse in vno sillogismo. z alterius premisse i alio
¶ Ad scōaz dr q si sit solū distributio i termino i
maioze ipa ē vera. sed nō valet sillis. si vero sit di
stributio in termino z extra terminū sic ōia est bo
na. sz sicut o: ē falsa ita z maior. ¶ Ad tertiā dici
tur q maior pōt eē ypothetica. z sic ē ẋa. sed ex ea
n fit sillis cathegoric⁹. Uel pt eē cathegorica ō odi
tionato subo. z sic est falsa z bn arguitur. sed sicut
o: ē falsa ita z maior. sz si sit de oditionato pdicato.
sic est vera. z non bn arguitur. qz illud qō est subie
ctū maioris non est pcise pdicatū minoris. ¶ Ad
quartā dicitur qa mutatur suppositio personalis
in simplicem ex parte minoris extremitatis

Baralipton. Quintus modꝰ constat ex duabus vlibus affirmatiuis particularem affirmatiuã idirecte ꝛcludẽtibus. vt oẽ aial est substãtia. ois hõ ẽ anial. ergo q̃dam substãtia est homo. Et reducitur ad primũ modum prie figure per ꝛuersionẽ ꝛclusiõis p accidẽs. Celantes. Sextꝰ modus ꝛstat ex maiore vniuersali negatiua et minore vniuersali affirmatiua vniuersalem negatiuã indirecte ꝛcludẽtibus. vt nullũ aial est lapis. ois hõ ẽ aial. ergo nullus lapis ẽ hõ. Et reducit ad secundũ modum prie figure ꝛclusione ꝛuersa simplicit Dabitis. Septimus ꝛstat ex maiore vli affirmatiua ⁊ minore particlari affirmatiua particularẽ affirmatiuã indirecte ꝛcludẽtibꝰ. vt oẽ aial est substãtia. quidã hõ est aial. ergo quedã substãtia ẽ homo. Et reducit ad tertium modũ prie figure ꝛclusione ꝛuersa simplr. Fapesmo. Octauꝰ modus ꝛstat ex maiore vli affirmatiua ⁊ minore vli negatiua pticularẽ negatiuã idirecte cõcludentibus. vt oẽ aial est suba. nullus lapis est aial. ergo quedaꝫ suba nõ est lapis. Et reducit ad q̃rtũ modu prie figure maiore ecõuersa p accñs ⁊ minore simplr ⁊ p trãspositiõẽ ꝫ pmissaꝫ. Frisesom oꝫ. Nonus modꝰ cõstat ex maiore pticulari affirmatiua ⁊ minore vli negatiua pticularẽ negatiuã idirecte ꝛcludentibꝰ vt quoddã aial ẽ suba. nullꝰ lapis ẽ anial. ergo quedã suba nõ ẽ lapis. Et reducit iste modꝰ ad q̃rtũ modum prime figure maiore ⁊ minore ꝛuersis simplr ⁊ per transpositionem premissarum. ¶ Circa hũc textũ notandũ ẽ pmo q̃ quinus modꝰ pme figure qui ẽ idirecte ꝛcludẽs dicit baraliptõ ⁊ reducit ad barbara p ꝛuersionẽ ꝛnis p accñs. nõ tñ oꝫ itelligi q̃ reducat ad barbara per ꝛuersionẽ sue cõclusionis cum ipa non possit conuerti p accñs. sz oꝫ itelligi q̃ reducit ad barbara p cõuersionẽ ꝛclusionis de barbara. Reducere aũt vnuꝫ modũ ad aliũ nõ ẽ facere de vno mõ aliũ modum sed est pbare vnũ modũ eẽ formalẽ ꝛñaꝫ p euidẽtiã ꝛñe alteriꝰ modi. Sic g̃ pbat euidentia ꝛñe de baralipton. qz ad pmissas de baralipton formalr segtur ꝛclusio de barbara. eo q̃ pmisse fũt eedẽ ⁊ eodẽ mõ disposite in barbara ⁊ i baralipton. sz ad ad ꝛclusionem de barara segtur ꝛ° de baralipton p cõuersioõẽ ꝛclusionis de barbara p accñs. ergo de pmo ad vltimũ ad pmissas de baralipton segtur ꝛclusio formalr eiusdẽ. ꝛña tenet per hãc regulaꝫ. Quicqd formalr sequitur ad ꝛñs alicuiꝰ bone ꝛñe sequit ad eiꝰ añs. sz ad ꝛñs de barbara sequit ꝛñs de baralipton p ꝛuersionẽ p accñs. ergo ad pmissas de barbara sequitur ꝛ° eadẽ. ¶ Scõs modus idirecte ꝛcludẽs designat p hãc dictionẽ celãtes cuius diffõ clare pz in textu. Et pbat q̃ sit formalis ꝛñtia p reductionẽ eiꝰ ad celarẽt ꝛclusione ꝛuersa simpliciter. Nã ad pmissas de celãtes segt cõclusio de celarẽt eo q̃ i celarẽt ⁊ celantes sunt eedẽ premisse. sz ad ꝛclusionẽ de celarẽt sequitur cõclusio de celãtes p ꝛuersionẽ simplicẽ. ergo de pmo ad vltimũ ad pmissas de celãtes segtur ꝛclusio eiusdẽ. Reducit etiã iste modꝰ ad darij p ipossibile capiẽdo oppositũ ꝛtradictoriũ conclusionis pro maiore. ⁊ minorem pro maiore. inferendo oppositum contradictorium maioris quod oportet ꝛuertere simplr ⁊ erit sillꝰus i darij. Vñ reducere p ipoke est ex opposito ꝛclusionis cũ altera pmissa ruz iferre oppositũ alterius pmisse. ¶ Tertiꝰ modus idirecte ꝛcludẽs. s. dabitis reducit ad darij p cõuersionẽ ꝛclusionis. Probat etiã eiꝰ ꝛñtia sicut pcedens. ad pmissas enĩ de dabitis segt conclusio de darij. ⁊ ad cõclusionẽ de darij sequitur ꝛclusio de dabitis. Reducit etiã ad celarẽt p ipossibile accipiẽdo ꝛtradictoriũ ꝛclusionis p maiore ⁊ maiorem p minore iferẽdo ꝛdictoriũ ꝛclusionis quod oꝫ cõuertere simplr. ⁊ erit sillogismus in celarent:

Secundo Sciẽdũ est q̃ Fapesmo reducitur ad ferio ꝛuertẽdo maiorem p accñs ⁊ minorẽ simplr. ⁊ trãsmutãdo pmissas. Probat. nã ad pmissas de fapesmo formaliter sequũtur pmisse de ferio. Nã ad maiorẽ de fapesmo formalr segtur nũoꝫ de ferio p ꝛuersionẽꝫ p accñs. ad minorẽ ẋo de fapesmo segtur maioꝫ de ferio p ꝛuersionẽ simplicẽ. Et vltra ad pmissas de ferio segt formalr ꝛ° de fapesmo. qz vtrobiq̃ ẽ eadẽ ꝛ°. ergo ꝑ ad vltimũ ad pmissas de fapesmo

segt̃ ꝛ. eiusdẽ. Reducit̃ ẽt p ipolẽ ad barbara capiẽdo oppm ꝑdictoriũ ꝛclusiõis ꝑ maiore ꝛ maiorẽ ꝑ minore iferrẽdo ꝑdictoriũ minoris. Frisesomoꝝ ãt reducit̃ ad ferio maiore ꝛ minore conuersis simplr ꝛ fcã trãspõe ꝑmissaꝝ. ꝑz. qꝛ ad ꝑmissas de frisesomoꝝ formalr sequuntur ꝑmisse de ferio ꝑ ꝛuersiõez simplicẽ. et ad ꝑmissas de ferio segt̃ ꝛ. de frisesomoꝝ eo ꝙ ẽ eadẽ ꝛ. vtrobiq̃. g̃ de ꝑ ad vltimũ ad ꝑmissas de frisesomoꝝ segt̃ ꝛ. eiusdem Reducit̃ ẽt ꝑ ipolẽ ad celarẽt capiẽdo ꝑdcõrium ꝛclusiõis ꝑ minore ꝛ minorẽ ꝑ maiore iferrẽdo ꝑdictoriũ cõuerse maioris. Reducit̃ ẽt ad darij capiẽdo ꝑdictoriũ ꝛclusiõis ꝑ maiore ꝛ maiorẽ ꝑ minore iferrẽdo ꝑdictoriũ cõuerse minoris. Isti aũt duo modi vltimi. ſ. fapesmo ꝛ frisesomoꝝ valẽt i oĩ figura ad ꝛcludẽdũ ꝑticularẽ negatiuã.

Tertio sciendũ ẽ ꝙ tres sũt modi reductionis sillogismoꝝ ipfectoꝝ ad sillogismos pfectos q̃ dicũr cẽ q̃tuor ꝑmi mõi ꝑme figure. Prim⁹ modus reducẽdi ẽ ꝑ ꝛuersionẽ. ꝛ⁹ ꝑ transponẽ ꝑmissaꝝ. ꝛ⁹ ꝑ ipolẽ. ꝛ vltra istos tres modos Ari. ꝑ poꝝ pouit vnũ aliũ modũ q̃ ẽ reducere alios modos ipfectos ad sillogismos expositorios. Uũ aliqui modi reducũtur ꝑ solã ꝛuersionẽ ꝛclusiõis ꝛ tũc ille ꝑmisse q̃ perfecte iferrebãt ꝛclusionẽ ꝛuersã cuidẽter inferrũt cõclusionẽ ꝛuertẽtẽ. ꝛ icuidẽter. ꝛ hoc mõ baralliptõ reducitur ad barbara. qꝛ ad ꝑmissas de barbara segt̃ directe vl̃is affirmatiua. ꝛ ad vl̃em affirmatiuã segtur ꝑticularis affirmatia ꝑ cõuersionẽ per accñs: g̃ de ꝑ ad vltimũ ad ꝑmissas de barbara segtur ꝑticularis affirmatiua. Aliqñ ẽt fit reductio ꝑ ꝛuersionẽ ãbaꝝ ꝑmissaꝝ ꝛ trãspõnẽ vn⁹ ꝑmisse vt in celare. Sꝛ reducere ꝑ trãspõez ꝑmissaꝝ ñ ẽ aliud nisi qñ ad aliquã copulatiuã c⁹ ꝑtes sũt debite ordinate segtur aliq̃ ꝛ. ꝛ ad eãdẽ copulatiuã c⁹ ꝑtes sũt idebite ordinate segt̃ eadẽ. vt ista cõclusio. oĩs hõ ẽ suba segtur ad istã copulatiuã c⁹ ꝑtes sũt debite ordinate. oẽ aial ẽ suba. ꝛ oĩs hõ ẽ aial. Sꝛ eadẽ cõclusio segtur ad eandem copulatiuam c⁹ partes sũt idebite ordinate. puta ad istã. oĩs hõ ẽ aial. ꝛ oẽ aial ẽ sba. segtur eadẽ cõclusio. ſ. oĩs hõ ẽ suba. Sꝛ reductio ꝑ ipolẽ ꝑ ꝑ vocat̃ sillogism⁹ cõuersiu⁹. ꝛ fit ad vidẽdũ seu ꝑbandũ si cõclusio sit vera vel ꝑmisse, fẽ ꝛe aut si ꝑna sit bona. qꝛ si ꝑmisse sint ꝛe aut ꝑna sit bona tũc ꝑrie vel ꝑdictorie sue eẽnt sit̃ false. qꝛ si exopposito cõclusiõs cũ altera ꝑmissaꝝ inferratur oppm alteri⁹ ꝑmisse tũc talis ꝑna erit bona.

Sed cõtra ꝑdcã arguit̃ ꝑ sic. Auctor nr̃ posuit tres modos idirecte cõcludẽtes cõueniẽtes i ꝑmissis cũ trib⁹ ꝑmis modis directe ꝛcludẽtib⁹. ergo a sil̃i ꝛ. ponere aliquẽ modũ idirecte ꝛcludẽtẽ conueniẽtẽ in ꝑmissis cũ q̃rto. ¶ ꝛ. arguitur sic. nõ segtur nullũ currẽs ẽ hõ. oẽ aial ẽ currẽs. ergo nullus hõ ẽ aial. ꝑmisse sunt ꝛe posito ꝙ nullus hõ sit ꝛ oẽ aliud aial currat. g̃ i celãtes ñ ẽ ꝛna formalis. ¶ ꝛ. arguitur. non segt̃ oẽ rõale vl̃ irrõale ẽ asin⁹. oĩs hõ ẽ rõalis vl̃ irrõal g̃ asin⁹ ẽ hõ. Premisse sꝛe ꝛ ꝛ. falsa. ꝛ tũ arguit̃ in baraliptõ. g̃ ñ ẽ formal ꝛna. ¶ 4. arguit̃ sic. frisesomoꝝ ñ regl̃at ꝑ dici ꝑ oĩ aut dici ꝑ nullo cũ maior ei⁹ sit ꝑticl̃aris. g̃ ñ ẽ ꝛna formal sillogistica.

Ad rõnes Ad ꝑma am ꝑ ꝙ nõ ẽ sil̃e eo ꝙ null⁹ mod⁹ directe ꝛcludẽs ꝑt aliqd concludẽ idirecte nisi ꝛ. ei⁹ possit cõuerti. cõclusiones ãt triũ ꝑmoꝝ ꝑñt conuerti i terminis. ſꝛ ñ conclusio de ferio cũ sit ꝑticl̃aris negatiua q̃ ñ põt conuerti in terminis. ¶ Ad ꝛ⁴ꝫ ꝑ ꝙ hõ ñ eodẽ modo stat in maiore ꝛ cõclusione nec ẽt aial i miore. stãt enĩ i ꝑmissis ꝑ ꝑñtib⁹ tãtũ pp ꝑticipũ restrigẽs ad ꝑñtia. i cõclusione ꝛo stãt idẽñtẽ ꝑ oĩb⁹ siue existãt siue nõ cũ illa sit necessaria. ꝛ i ꝑpositionib⁹ necessarijs copula absoluit̃ a tpe. ¶ Ad tertiã distinguit̃ maior ꝙ vel ẽ disiũctia vel de disiũcto subo. si sit disiũctiua sic ẽ ꝛe ꝙ sillogismus nõ valet cũ ex ea nõ põt fieri sillogismus cathegoric⁹. eo ꝙ ypothetice ñ sũt alicuius q̃titatis. si sit ꝑ disiũcto subo ꝑ ẽ duplr. qꝛ vel totũ disiũctũ distribuitur. ꝛ sic ẽ bonus sillogismus. ſꝛ sicut cõclusio ẽ falsa ita maior ꝙ significat ꝙ oẽ rõale vel irrõale ẽ asinus. ſꝛ hoc ẽ falsũ. si ꝛo ꝑma pars disiũcti distribuat̃. tũc maior est ꝛa ꝛ ñ segtur cõclusio ꝑ ꝙ illud qꝑ ẽ subꝝ maioris nõ ẽ ꝑdicatũ totale mioris. ¶ Ad q̃rtã ꝑ ꝙ ꝛ frisesomoꝝ imediate ñ regulatur ꝑ dici de oĩ aut de nullo. tamẽ bene regulatur imediate. ſ. per reductionem eius.

Eqt̃ ꝛc fa figura c⁹ tales dant̃ regl̃e. In fa figura maiore ex istẽte ꝑticl̃ari nihil segt̃. Itẽ in fa figura ex puris affirmatis nihil segt̃. in fa figura sp ꝛcludit̃ negatie. fa figura q̃tuor hꝝ modos. Celare prim⁹ mod⁹ ꝛstat ex maiore vl̃i negatia ꝛ miore vl̃i affirmatia. vl̃ez negatiuã directe ꝛcludẽtib⁹. vt null⁹ lapis ẽ aial. oĩs hõ ẽ aial. g̃ null⁹ hõ ẽ lapis. Et reducit̃ iste modus ad secũdum modũ prime figu

re maiore ꝓuersa simplr. Camestres. Secūd⁹ mod⁹ ꝓstat ex maiore vlr affirmatia. ⁊ minore vlr negatia. vlez negatiuā directe ꝓcludētib⁹. vt omis hō est aial. null⁹ lapis ē aial. g null⁹ lapis ē hō. Et reducit iste modus ad ꝛz modū prie figure minore ⁊ ꝓclōe ꝓuersis simplr. ⁊ p trāspositōz p̄missaꝝ. Festino. Tertius mod⁹ ꝓstat ex maiōe vlr negatia. ⁊ minore pticlari affirmatia pticlarē negatiuā directe ꝓcludētibus vt nullus lapis est aial. qdā hō ē aial. g qdā hō nō ē lapis. Et reducit iste mod⁹ ad q̄rtū modū prime figure maiore ꝓuēsa simplr. Baroco. q̄rtus modus cōstat ex maiōe vlr affirmatia ⁊ minore pticlari negatia. pticularē negatiuā directe ꝓcludētib⁹. vt omis hō ē aial. qdā lapis ñ ē aial. g qdā lapis ñ ē hō. ⁊ reducit ad primū modū prie figure p ipoſe. Reducē āt p ipoſe ē ex opposito ꝓclōnis cū alēa p̄missaꝝ inferre oppositū alēi⁹ p̄misse. Sūat. n. oppositū ꝓclōis. s. omis lapis ē hō cū maiore h⁹ q̄rti. s. cū ista. omis hō ē aial. sic arguet. omis hō ē aial. omis lapis ē hō. g omis lapis ē aial

¶ Circa hūc textū notādū ē ꝑ ꝗ postq̄z auctor ō/termiauit ō p⁹ figura i q̄ mediū ē mediū ꝑiunctōe ⁊ positione sit. ꝛñr determinat de scōa in q̄ mediū ē mediū ꝑiunctōe tm̄. Nā i scōa figura maior extremitas est p̄mus termin⁹ ⁊ ō ea p̄dicat mediū. scōs ꝗo termin⁹ ē mediū ⁊ minor extremitas ē vltimus Minor āt extremitas ponit sub medio ⁊ sub maiori extremitate. ⁊ sic ipa sp subijcit tam in p̄missis q̄z i ꝑiūctione. s. maior extrēitas subijcitur cū medio ⁊ p̄dicat ō maiore i ꝓclōe. ¶ Assignāt āt tres regule ad sillogizandū i scōa figura. Pria ē ꝗ maiore exñte pticulari nihil segt. Probatur qr maiore exñte particlari arguitur a nō distributo ad distributū ex pte maioris extrēitatis q̄ non distribuitur i maiore cum sit subz ꝓpōis pticularis. ⁊ tñ distribuitur in ꝓclōne cū sit p̄dicatū ꝓpōis negatie. sp cñi ⁊ h⁹ figure ē negatia. Scōo ꝓbatur qr i tali dispōe repiūtur termii qb⁹ oi: vt hō aial asin⁹. ⁊ i qb⁹ nulli. vt aial. hō. lapis. g talis ꝓbinatio nō valz.

¶ Scōa regula ē. ex puris affirmatis nihil segtur i scōa figura. Probatur ꝑ qr i tali dispōe repiunt ēmini i qb⁹ oi. vt asin⁹. aial. rudibile. ⁊ i qbus nulli vt asin⁹. aial. equus. g ⁊c. Scōo ꝓbatur qr cuiuslz boni silli me''' oz cē distributū i aliq̄ p̄missaꝝ. sz cū arguitur ex puris affirmatis mediū in nulla p̄missaꝝ distribuitur cū i vtraq̄z sit p̄dicatū ꝓpōis affirmatie. g ex puris affirmatis non valet sillis i scōa figura. maior p̄z. qr nisi mediū distribuatur i p̄missis extrēitates poterūt vniri i medio vel separi ꝑ diuersis ptib⁹. ergo nō segtur vnio vel separatio earū iter se in ꝓclusione. ¶ Tertia regula ē ꝗ i scōa figura sp cōcludat negatie. pz qr i scōa figura semp alēa p̄missaꝝ ē negatia vt pz ex regulā p̄cedētē. g ō oz cē negatia vt pz ex regulā gnālē supi⁹ posita q̄ ē ꝗ st aliq̄ p̄missaꝝ sit negatia ꝓclusio oz cē negatia

Secundo Sciēdū ē ꝗ h⁹ figure quatuor sūt mōi. q̄z sufficiētia sic hr̄. qr omis mod⁹ hē figure ē ordiatio duaꝝ p̄missaꝝ i qb⁹ idē p̄dicatur i vtraq̄z. vt g ambe p̄misse sunt vlres vt ābe pticlares. vt maior vlis ⁊ minor pticularis vel ēō. Si ābe sint vlres hoc ē q̄druplr. vel ābe sūt affirmatie ⁊ sic nihil segt. vel ābe negatiue. ⁊ sic nihil segtur. vt maior negatia ⁊ minor affirmatia ⁊ sic ē cesare. vt ēō ⁊ sic ē cāestres. si ābe sint pticlares hoc ē q̄druplr. ⁊ quocūq̄z mō disponātur nihil segtur. si maior sit vlis ⁊ minor pticularis ꝗ ē q̄druplr q̄ vel ābe sint affirmatie vt ābe negatie. ⁊ bis duobus modis nihil segt. vt maior ē negatiua ⁊ minor affirmatia. ⁊ sic ē festino. vt ēō ⁊ sic ē baroco. si ꝗ maior sit pticularis ⁊ minor vlis ꝗ ē q̄druplr ⁊ q̄cunq̄z mō disponātur nihil segtur. Ūñ p̄m⁹ mod⁹ scōe figure designatur ꝑ hāc dictōez cesare. ⁊ ē dispō. duaꝝ ꝓpōnū vlrū ordinataꝝ i debita q̄z̄titate q̄z p̄ma ē negatia ⁊ scōa affirmatia. Et ꝓcludit vlez negatiuā directe vt bri segtur. nullus hō ē equ⁹. oē binnibile ē equ⁹. g nullū binnibile ē homo. Et talis sillus nō regl'atur imediate p dici de oi ⁊ dici de nullo. sz regulatur iq̄z̄tū bz reduci ad fm modū prime figure. s. maiore cōuersa simplr. Et ꝓbatur e⁹ ꝓña qr ad p̄missas de cesare sequūtur p̄misse ō celarēt. ⁊ ad p̄missas de celarēt segtur ⁊ de cesare. g ad p̄missas de cesare segtur ⁊ eiusdē. ⁊ p ꝓñaz de p̄mo ad vltimū ⁊ p illā regulā ꝓñaꝝ q̄ ē ꝗ qcqd sequitur ad ꝓñs hōe ꝓñe segtur ad ei⁹ aūs. Scōs mod⁹ ē camestres cui⁹ diffō pz i textu. g etiaz reducitur ad celarēt p ꝓuersionē simplicē minoris ⁊ conclusionis ei⁹. ⁊ p trāspōnez p̄missaꝝ. Et eodez mō ꝓbatur ei⁹ ꝓña sicut ⁊ p̄cedēs. Ex quo patz ꝗ quilibz eoꝝ pōt ꝓcludere quatuor ꝓpōes manētib⁹

eisdē p̄missis. p3. qz p̄ ꝛcludunt directe vl'ez negatiuā. z? concludunt eam indirecte. qz conclusio directa eoꝝ pōt conuerti simpliciter. Et etiam concludunt duas ꝓpōnes particulares negatiuas q̄ subalternantur illis vl'ib⁹ negatiuis. Tertius modus est festino qui reducitur ad ferio maiore conuersa simpl'r. z nō potest iste modus concludere ī directe aliquam ꝛclusionem eo q̄ ꝛclusio eius nō potest conuerti in terminis.

Tertio sciendum ē q̄ quartus modus scēdē figure ē baroco. qui nō ꝛcludit nisi directe eo q̄ sua conclusio nō potest ꝛuerti. Nec potest reduci ad aliquem modū p̄me figure p̄ conuersionē. Cuius rō est. qz si per ꝛuersionē poſz reduci. vel hoc esset ꝛuertēdo maiorē que nō potest ꝛuerti nisi per accīs. s. in p̄ticularem affirmatiuā z sic ambe p̄misse eēnt particulares. vel reduceretur ꝛuertēdo ꝛclusionē aut minorē. z hoc nō ē possibile qz particularis negatiua nō conuerteretur in terminis. ergo baroco nō potest reduci p̄ ꝛuersionē ad aliquē modum p̄me figure. Sed reducit' p̄ impoſe ad barbara capiendo ꝑdictoriū ꝛclusionis pro minore z maiorē p̄ maiore inserēdo op⁹ ꝑdictoriū minoris. Et p̄bat' sic ista ꝛnā per vnaz regulam ꝛnāz. Qis illa ꝛnā est bona ī qua ex opposito ꝑdictorio ꝛclusionis cū altera premissarū infertur opp⁹ alterius p̄misse. sed ex opposito ꝑdictorio conclusiōis ō baroco cū altera p̄missaz infert' opp⁹ minoris. ergo talis ꝛnā est bona. Uerbi grā arguēdo ī baroco. ois hō ē aial. qdā lapis nō ē aial ergo qdā lapis nō ē hō. reducit' sic capiēdo ꝑdictorium conclusiōis p̄ minore quod ē ois lapis ē hō. z arguitur sic. ois homo ē aial. omnis lapis ē hō. ḡ ois lapis ē aial. que conclusio est op⁹ contradictoriū minoris. Unde reducere vnū modū ad alium p̄ impoſe est ex opposito ꝑdictorio conclusiōis cū altera p̄missarum inferre oppositum alterius premisse. z qz in secunda figura illud quod subijcitur in maiore p̄dicatur in ꝛclusione. iō reducendo modos secūde figure ad modos prime figure p̄ ipossibile oz q̄ maior maneat eadem z opp⁹ conclusionis fiat minor. z sic oz semp̄ seruare maiorē z variare minorez. Unde cessare reducitur ad ferio p̄ impoſe capiendo opp⁹ ꝑdictoriū ꝛclusiōis ō cessare. Sed camestres reducitur ad darij. z festino ad celarēt eodē mō faciēdo. s. capiēdo opp⁹ ꝑdcōriū ꝛclusiōis p̄ minore alioꝝ modoꝝ. z maiorē p̄ minore iserendo opp⁹ ꝑdictorium minoris.

Sed contra p̄dicta arguitur p̄mo sic. oē album est sortes. ois homo ē sortes ergo omnis hō ē alb⁹. z tñ arguitur ex puris affirmatiuis in secunda figura. ergo ex puris affirmatiuis in secunda figura aliquid sequitur. ¶ z? arguitur sic. quecunq̄z vni z eidem sunt. illa sunt eadem inter se. sed arguendo ex puris affirmatiuis extremitates in premissis denotantur eē eedem vni tertio. s. medio. ergo p̄nt denotari esse eedē inter se in conclusione. ¶ 3? arguitur sic. cesare z camestres habent easdem premissas. ergo non sunt modi distincti. ꝛnā tenet. qz sillogismi distinguuntur per p̄missas. ¶ 4? arguitur sic. nō sequitur nullum subñ est p̄dicatum. z cuiuslibet p̄ pōnis est p̄dicatum. ergo nullius propōnis ē subiectum. z tam arguitur in cesare. ergo cesare non est formalis ꝛsequentia.

Ad rationes Ad p̄mam dicitur q̄ illa ꝛnā non tenet virtute sillogismi regulati per dici de omni z dici de nullo. sz virtute sillogismi expositorij cuius mediū est ēminⁿ singularis singulariter tentus. Et regulatur per hanc maximam. quecunq̄z vni z eidem singulari singulariter z vniuoce tento sunt eadem. illa iter se sunt eadez. ¶ Ad secūdam dr̄ q̄ nō oz illa que sunt eadē in vno cōi ē eadem inter se. sed solum ea que sunt eadē vni singulari singulariter tento. ¶ Ad tertiā dr̄ q̄ q̄uis in cesare z camestres sint eedē p̄misse mālter. non tamen formal'r. qz ñ sūt eodē modo disposite z dr̄nt per transpositionē earum. z sic transpō p̄missaruz potest variare modū q̄uis non figurā. ¶ Ad quartam dr̄ q̄ ille sillogismus nō regulatur per dici de omni aut dici de nullo eo q̄ in minore non subsumitur sub termio distributo ī maiore. iō ille sillogismus non valet.

s Equitur de tertia figura cuius tales dantur regule. In tertia figura minore existente negatiua nihil sequitur. Item in tertia figura conclusio debet ē particularis. Tertia figura sex habet modos. Darapti primus modus ꝛstat ex vniuersali affirmatiua maiore z vniuersali affirmatiua minore. particularē affirmatiuaz concludentibus directe. vt omnis hō ē substantia. omnis homo est animal. ergo quoddam animal est substantia. Et reducitur ad tertium modum prime figure minore conuersa per accīs

Felapto. Secundus modus ꝓstat ex vl̃i negatiua maiore. ⁊ vl̃i affirmatiua minore. pticulare negatiuã directe cõcludẽtibus. vt nullꝰ hõ ẽ lapis. oĩs hõ ẽ aĩal. ⁊ quoddã aĩal non ẽ lapis. Et reducit ad q̃rtũ mõm prime figure minore ꝓuersa p accĩs. Disamis. Tertiꝰ modus ꝓstat ex pticulari affirmatiua maiore. ⁊ vl̃i affirmatiua minore. pticulare affirmatiuã directe ꝓcludẽtibus. vt quidã hõ ẽ suba. oĩs hõ ẽ aĩal. ⁊ quoddã aĩal ẽ suba. ⁊ reducit ad tertiũ modũ prime figure maiore ⁊ minore ꝓuersis simplr ⁊ p trãspositionẽ p̃missarꝝ. Datisi. Quartus modus ꝓstat ex vl̃i affirmatiua maiore ⁊ pticulari affirmatiua minore. pticulare affirmatiuã directe ꝓcludentibus. vt oĩs hõ ẽ sba. qdã hõ ẽ aĩal. ⁊ quoddaz aĩal ẽ sba. Et reducit iste modꝰ ad tertiũ modũ prime figure minore ꝓuersa simplr. Bocardo. Quintus modus ꝓstat ex maiore pticulari negatiua. ⁊ minore vl̃i affirmatiua pticulare negatiuã directe concludentibus. vt quidã hõ nõ est lapis. oĩs hõ ẽ aĩal. ⁊ quoddã aĩal nõ ẽ lapis. Et reducit ad primũ modũ prime figure p ipoſe. Sumat ei oppositũ cõtradictoriũ cõclusiõis cũ altera p̃missarꝝ ⁊ inferetur oppositũ alterius p̃misse. vt oẽ aĩal ẽ lapis. oĩs hõ est aĩal. ⁊ oĩs hõ ẽ lapis. Hec ꝓclusio fcã p ipoſe in prio mõ prie figure ꝓtradicit maiori ꝓuertẽti. s. tertie figure. Ferison. Sextus modus ꝓstat ex maiore vl̃i negatiua ⁊ minore pticulari affirmatiua particularem negatiuam directe concludentibus. vt nullus homo est lapis. quidaz homo est aĩal. ergo quoddaz aĩal non est lapis. Et reducitur ad quartũ modũ prime figure minore conuersa simpliciter.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ pmo ⁊ postq̃ auctor determinauit ō scõa figura ꝓiter determiat de ẽtia figura. in q̃ mediũ subijcit in vtraq̃ p̃missarꝝ. medium enim i tertia figura ẽ vltimꝰ ẽminus positione eo ⁊ sp subijcit. ⁊ maior extrẽitas ẽ primꝰ terminus. qz semp predicat. ⁊ minor extremitas ẽ medius terminꝰ qz pdicat ō medio i minore. ⁊ i ꝓclone subijcit maiori extrẽitati. ¶ De siltis aũt bꝰ figure vãtur due regule. Quarꝝ pma ẽ. minore exnte negatiua nihil sequtur. ꝓz pmo qz minore exnte negatiua reperiũtur terni in ⁊ in nulli. ⁊ cẽ. ꝓz scõo qz minore exnte negatia arguit a nõ distributo ad distributũ. qõ ꝓz qz maior extrẽitas nõ distribueretur i maiori ꝓpõe cũ eẽt pdicatũ ꝓpõis affirmatiue. ⁊ tũ distribueretur i ꝓclone cũ eẽt pdicatũ ꝓpõis negatiue. si enim aliq̃ p̃missarꝝ fuerit negatiua. ꝓ ꝓz cẽ negatia ⁊ minore negatiua ꝓz maiorẽ cẽ affirmatiuã. qz ex puris negatis nihil sequtur. ergo regula ꝛa. ¶ Scõa regla ẽ ⁊ i tertia figura sp ꝓcludit pticularit. pbatur ꝑ. qz ꝓcludẽdo vl̃r in ẽtia figura exꝛis seq̃retur falsũ. vt ꝓz sic arguẽdo. oĩs hõ est risibilis. oĩs hõ ẽ aĩal. ergo oẽ aĩal ẽ risibile. Scõo pbatur qz si posset in tertia figura vl̃r ꝓcludi argueretur a nõ distributo ad distributuz. ergo talis ꝓña non valet. añs ꝓz. qz minor extrẽitas que ẽ pdicatũ ꝓpõis non distribueretur in minori ꝓpositione eo ⁊ oportet minorem esse affirmatiuaz ⁊ tũ minor extrẽitas distribueretur in ꝓclone si cõcludo eẽt ꝓpositio vl̃is. ⁊ sic argueretur a nõ distributo ad distributũ. Uñ hui̇ꝰ figure sex sũt modi qui per has dictiones designãtur. s. Darapti. Felapton. Disamis. Datisi. Bocardo. Ferison. Quorꝝ sic br̃ sufficiẽtia. qz oĩs modꝰ tertie figure ẽ ordinatio duarꝝ premissarꝝ in ꝓbꝰ mediũ subijcitur. vel ergo ãbe p̃misse sunt vl̃es. vel ãbe pticlares. vl̃es. Si ãbe sint vl̃es hoc ẽ q̃drupl̃r. qz vel ãbe sunt affirmatie. ⁊ sic ẽ darapti. vel ambe negatiue. ⁊ sic nihil sequtur. vel maior ẽ affirmatiua ⁊ minor negatia. ⁊ sic etiã nihil sequitur. vel ecõtra ⁊ sic ẽ felapton. Si sint ambe pticulares hoc ẽ q̃drupl̃r. ⁊ quocũq̃ mõ disponant ex eis nihil sequtur. Si maior sit vl̃is ⁊ minor pticularis. hoc ẽ quadrupl̃r. qz vel ãbe sunt affirmatiue. ⁊ sic ẽ datisi. vl̃ãbe negatiue. ⁊ sic nihil seq̃t. vl̃ maior affirmatia ⁊ minor negatia ⁊ sic iterꝝ nihil sequit. vl̃eõ. ⁊ sic ẽ ferisõ. si maior sit pticlaris ⁊ minor vl̃is hẽ q̃drupl̃r. vl̃ãbe sit affirmatie. ⁊ sic ẽ disamis. vl̃ãbe negatie ⁊ sic nihil seq̃t. vl̃ maior ẽ affirmatia ⁊ minor negatia. ⁊ sic ẽt nihil seq̃t. vl̃eõ sic ẽ bocardo.

Secundo sciendũ est ⁊ horꝝ modorꝝ darapti felaptõ disamis ⁊ datisi diffi

nitōes patēt i textu. Et triplr eorꝫ ōñe ꝓbantur. s. p ouersionē. p sillm expositoriū. ⁊ p ipole. Reducitur ḡ darapti ad darij minore ouersa p accns. ⁊ p/bat. qz ad ꝑmissas ō darapti sequuntur ꝑmisse de darij. ⁊ ad ꝑmissas ō darij segr ō. ō darapti. ḡ ad ꝑmissas ō darapti segr ō. ciusdē. Felaptō ātreducit ad ferio p ouersionē minoris p accns. Disamis ēt reducitur ad darij maiore ouersa simplr ⁊ minore posita loco maioris. Et eodē modo ꝓbatur oña horꝫ duorꝫ modorꝫ sicut ꝓcedēs. ¶ Darapti ēt ꝓbatur p sillz expositoriū. qz si ꝑmisse de darapti sint vere vt hō. oīs hō ē aial. oīs hō ē risibil. tūc erit aliquid idē qd erit aial ⁊ risibile. signetur illd ⁊ sit sortes. ⁊ tūc arguatur sic. sortes ē aial. sortes ē risibil. ergo qdā risibile ē animal. hec ō. segtur ad ꝑmissas sillogismi expositorij. ⁊ ꝑmisse sillti expositorij sequūtur ad ꝑmissas de darapti. ergo ad ꝑmissas de darapti sequitur ō. ciusdē. oña tz. qz quicquid sequitur ad oñs bone oñe sequitur ad eiꝰ añs. ¶ Felapton āt q̄si eo mō ꝓbatur. qz iste ꝑmisse de felapton sūt vre. nullꝰ hō ē equꝰ. oīs hō ē aial. ergo erit vabile aliqd ō de quo vre negabitur equꝰ ⁊ affirmabit aial. signetur illd ⁊ sit sortes. ⁊ arguatur sic. sortes non ē equꝰ. sortes ē aial. ergo qdā aial non est equꝰ. Datisi aūt ⁊ disamis codē mō ꝓbātur sicut ꝑmus. Et quilz eorꝫ modorꝫ pōt cōcludere tā directe q̄ꝫ indirecte. excepto felapton cuiꝰ cōclusio nō pōt ouerti

Tertio sciendū est q̄ modi tertie figure et secde figure diuersimode reducūtur p ipole ad mōs ꝑme figure. qz vt dictuz ē ad reducendū mōs secde figure oz maiorē seruare ⁊ oppm ocl'onis accipe p minore inferēdo oppositū minoris. Et rō huius ē. qz idē subijcitur in maiore ⁊ ꝑdicatur in ocl'one: ḡ ponēdo oppositū ocl'onis p minore erit dispō ꝑme figure. Sz reducēdo modos tertie figure p ipole ad modos ꝑme oz seruare minorē ⁊ accipe oppositū ocl'onis p maiore iferendo oppom otrariū vel otradictoriū maioris. Et rō est. qz idē in tertia figura ꝑdicat in minore ⁊ subijcit in ocl'one. ⁊ sic ponēdo oppositū ocl'ois p maiore erit dispō ꝑme figure. Ex q̄ pz q̄ꝫ darapti ⁊ disamis reducūt p ipole ad celarēt. felaptō ⁊ bocardo ad barbara. datisi ad ferio. ⁊ ferison ad darij. Secdo segr q̄ꝫ reducēdo darapti ⁊ felaptō p impole iserturoppositū ōrium maioris. Sz reducēdo alios quattuor modos iserī otradictoriū ocl'onis. ¶ Quitus. s. bocardo nō pōt ꝓbari p ouersionem qz. vel hoc ēēt p ouersionē maioris q̄ nō pōt ouerti nisi p accns. ⁊ tūc arguerēt ex puris pticularib⁹. vel p ouersionē minoris ⁊ ocl'onis. sz hoc nō. qz sūt pticulares negatiue q̄ nō ouertunt in ūiuinis. Sz bocardo reducit p ipole ad barbara capiēdo oppositū ōdictorium ocl'onis p maiore ⁊ minorē p nūore iferēdo oppositū ōdictoriū maioris. Pōt ēt ꝓbari p sillm expositoriū codē mō sicut felaptō. ¶ Sextꝰ āt modꝰ. s. ferison reducit ad ferio minore ouersa simplr. ⁊ p ipole reducitur ad darij capiēdo otradictoriū conclusionis p maiore ⁊ minorē p miore iferendo cōtradictorium maioris. Probatur etiā p sillz expositorium eodez modo sicut ꝓcedens.

Sed contra ꝑdicta arguit. Prio sic. Premisse iserētes aliquā ocl'onē trāsposite eādē adhuc iserūt. sz si ꝑmisse ō felaptō trāsponant mior erit negatiā. q̄ i ctia figura miore exnte negatiua aliquid segtur. ¶ 2ꝰ arguit sic. bn segr. oē risibile currit. oē risibile ē hō. q̄ oīs hō currit. q̄ i ctia figura pōt vlr ocludi. ¶ 3ꝰ arguit sic. nō segtur. cuiuslibet hois oculꝰ est dexr. cuiuslibz hois oculꝰ ē sinister. ergo sinistr est dextr. ꝑmisse. n. ꝑnt ēē vre ocl'one exnte falsa. ⁊ tn arguit in darapti. ergo nō ē formalis oña. ¶ 4ꝰ arguitur sic. nō segtur oīs hō vel asinꝰ ē risibilis: oīs hō vel asinꝰ ē rudibilis. ergo rudibile ē risibile. ⁊ tn arguit in darapti. gꝰ. ⁊c. ¶ 5ꝰ arguitur sic. nō segtur. alicui hoi iest sanitas oi hoi iest albedo. gꝰ q̄dā albedo ē sanitas. sllr etiaz nō segr a q̄dā hoic vr equꝰ. ab oi hoie vr lapis. gꝰ a q̄dā lapide vr equꝰ ⁊ tn arguitur in disamis. ergo.

Ad rōnes Ad ꝑmā dr q̄ꝫ nulle ꝑmisse ocl'one ipis trāspositis eādē cōcludūt saltē codē mō. sz alio mō eandē posset cōcludē. s. idirecte. ⁊ iō miore negatiā in ctia figura bn aliqd segr cōcludēdo idirecte sz nō ocludendo directe. ¶ Ad 2ᵃᵐ dr q̄ ibi nō ē formalis oña eo q̄ solū tenet gra mae nāl. ¶ Ad 3ᵃᵐ dr q̄ i minore nō bn subsumit eo q̄ vt dcm ē supius non dz fieri subsuptio nisi sub ēmino distributo i maiore. i hoc aūt sillo solū distribuit ille genitiuꝰ hois. ⁊ tn subsumit ib ñ toto hois oculꝰ. Dr secdo q̄ non bn ocludit. deberet. n. sic ocludi. gꝰ aliqd ē sꝰ oculꝰ ē dexter ē ēs cꝰ ocl's ē sinister. ¶ Ad 4ᵃᵐ dr q̄ q̄libz ꝑmissarꝫ ē duplex. ga distributio pt cadē ō totū disiūctū. ⁊ sic ē sēsus maioris. q̄ ō q̄cūq̄ vex ē dre q̄ ē hō vl asinꝰ ō eo vex ē dre q̄ ē rudibil. ⁊ sz hūc sēsū ābe ꝑmisse sēsle ⁊ bn ocludit. sz sic ō. ē sla ita ⁊ ꝑmisse. vl pt cadē distributio ō pᵃᵐ pte disiūcti. s. ō hūc ē minū hō. ⁊ sic ē sēsus q̄ ō q̄cūq̄ vex ē dicere q̄ ē hō de illo vex ē dicere q̄ ipse vl asinꝰ ē rudibil ⁊ sic ābe ꝑmisse sūt vere sz male ocludit. deberet ei sic cōcludi. ergo aliqd qd ē hō vel asinꝰ est rudibile. ¶ Ad quintā dr q̄ in vtroq̄ illorꝫ duorꝫ sillo/

rũ male ꝛcludit. deberet eni ĩ p̃ sic ꝛcludi. g̃ ẽs cui iest albedo ẽ ens cui iest sanitas. In scõo ꝛo deberet sic concludi. ergo a quo videtur lapis ab illo videtur equus. vel sic. ens a quo videtur lapis est ens a quo videtur equus. q̃ autem debeat sic cõcludi patet resoluendo premissas

Illogismoꝝ ꝛcludẽtium pticularẽ negatiuã ĩdirecte tales danť rlẽ. Nullus sillus cõcludẽs pticularẽ negatiuã ĩdirecte pót eã cõcludere directe. ⁊ cõcludens directe pót ꝛcludere ĩdirecte. Itẽ prima figura ꝛcludit oia gẽa ꝓpõnũ. s. vlẽz pticularẽ affirmatiuã ⁊ negatiuã. Secunda figura ꝛcludit pticularẽ negatiuam ⁊ vlem negatiuã. Tertia ꝛcludit pticularẽ affirmatiuã ⁊ negatiuã. Vñ versus Barbara celarẽt darij ferio baraliptõ. Celantes dabitis fapesmo frisesomoꝝ Cesare cãestres festino barocodarapti Felaptõ disamis datisi bocardoferisõ In his q̃tuor versib⁹ p̃dictis sũt. xix. dictões nonẽdeci modis deseruiẽtes. ita q̃ p primã dictionẽ itelligit prim⁹ modus prime figure. ⁊ p secũdã secũdus modus. ⁊c. Unde primi duo versus deseruiunt oibus modis prime. figure Tertius vero versus p̃ter vltimã eius dictionẽ deꝛuit modis ꝛc figure. ita q̃ pria dictio deꝛuit prio mõ ⁊ ꝛa ꝛo mõ ⁊ sic de alijs. Ultima vero dictio ẽtij versus cũ alijs dictõib⁹ q̃rti ver. deꝛuit modis ẽtie figure. Sciẽdũ ẽ q̃ p bas vocales. s. a. e. i. ⁊ o. itelligũt q̃tuor gẽa propõnũ. ita q̃ p hãc vocalẽ. a. itelligit vlis affirmatia. ⁊ p. e. vlis negatia. ⁊ p. i. pticularis affirmatiua. ⁊ p. o. pticularis negatia. Et i q̃lz dictõe sẽt tres sillabe ⁊ aliud residuũ ẽ supfluũ nisi. Ad. vt postea patebit. Et p primã illaꝝ sillabaꝝ itelligit maior ꝓpõ. ⁊ p ꝛaz maior. ⁊ p ẽtiã ꝛclusio. verbi gẽa. pria dictõ. s. barbara hz tres sillabas ĩ q̃rũ q̃lz põit. a. ⁊ p. a. ter positũ significat q̃ prius mod⁹ pric figure ꝛstat ex duabus propõibus vlibus affirmatis vlẽz affirmatiaz concludẽtibus. ⁊ ita itelligit de alijs dictionibus ꝛz vocales ibi positas. Et sciendũ ẽ q̃ q̃tuor dictões primi versus icipiũt ab his cõsonantibus. b. c. d. ⁊ f. ⁊ oẽs alie dictões sequẽtes. ⁊ p hoc itelligẽdũ ẽ q̃ oẽs q̃ icipiũt p dictõez ĩchoatã p. b. debeut reduci ad primũ modũ prie figure. ⁊ oẽs q̃ icipiũt p dictõez ĩchoatã p. c. ad ꝛm. et p. d. ad ẽtiuz. et p f. ad q̃rtũ. Itẽ vbicũq; ponit. s. ĩ illa dictõe significat q̃ ꝓpõ itellecta p vocalẽ imediate p̃cedẽtẽ dz ꝛuerti simplr. et ꝓpõ intellecta p vocalez imediate p̃cedẽtẽ istã lẽam. p. dz ꝛuerti p accũs. Et vbicũq; ponit. m. ibi dz fiẽi trãspositio ĩ p̃missis. est. n. trãspõ ĩ p̃missis facẽ de maiore minorẽ ⁊ ecõuerso. ⁊ vbicũq; ponit. c. significat q̃ mod⁹ itellectus p istã dictõz ĩ q̃ põit dz reduci p ipolẽ. vñ ver. Simplr vertivult. s. p. vero p acci. Ad. vult trãsponi. c. p impolẽ duci. Seruat maiorẽ variatq; secũdã minorẽ Tertia maiorẽ variat ꝛuatq; minorez. Sz q̃ aristoteles ĩ prioribus oũdit ꝛiugatões ĩ q̃bus non seq̃t ꝛclo ex p̃missis ẽ iutiles p iuẽtõez ẽminoꝝ iq̃b⁹ñ tenz hmõi ꝛiugatio. iõ vtil ẽ iuẽtio taliũ ẽminoꝝ. vbicũq; ẽt fiat ĩutil ꝛiugatio ꝛtra regl'as sillo'ꝝ pri⁹ assignatas. Accipiẽdi igĩ sũt duo ẽmini diuersi. s. due spẽs s̃b vno gẽe. dẽia vl ꝓpꝛio vl accũte. vt hõ. asin⁹ aial. vl duo terminũ quoꝝ alter de alẽo p̃dicẽt sine ꝛuertibilr sine nõ cũ ex tranco vtrinsq;. vt hõ risibile. lapis. vel homo aial. lapis. vel accipiendi sũt duo

ēmini quoꝫ alter de altero ꝑdicet̃ siue
ꝓuertibilr siue nō eū supiore ad vtrūq;
vt hō risibile . suba. vel hō. a ial suba.
Per hae enī regulā disiūctiuā cuicūq;
gēi applicet̃ siue sube siue q̃ztitati siue
alicui alioꝫ sp ineūt̃ termini p quos i-
utilis ꝓiugatio demōstrabitur nō tenē.
ꝛ tales terminos appellat aristo. i pri-
oribꝰ terminos in quibus nō. Et nota
q̃ inuenire termios i quibꝰ ñ. ē acceptis
tribꝰ terminis facē ꝓiugationē i qua p-
misse sūt vere ꝛ ꝓclusio falsa manente
eadē q̃litate ꝛ q̃ztitate ꝑpōnum. Ver-
bi gīa. hic ē inutilis ꝓiugatio . nullꝰ hō
ē asinꝰ. nullꝰ lapis ē hō. ergo nullꝰ lapis
ē asinꝰ. Et isti sūt termini quibꝰ sic. Cō
tra hāc inutilē ꝓiugationē accipiūt̃ ēmi i
quibꝰ nō. p secūdū mēbꝫ regule. hō risi
bile. asiuꝰ. ꝛ arguitur sic. nullꝰ asinus ē
hō. nullū risibile ē asinus. ergo nullū ri
sibile ē hō. ecce p̄misse sūt vere ꝛ ꝓclu-
sio falsa seruata eadē q̃litate ꝛ q̃ztitate
propositionū in vtraq; coniugatione
ꝛ vtrobiq; manēte eadē figura.

¶ Circa hūc textū notādū ē ꝑ q̃ postq̃ auctor d̄
termiauit de formatōe sillogismoꝫ i oib̄ꝰ figuris.
mīr ad declarationē eoꝫ q̄ dcā sūt ꝑus posuit q̃dā
notabilia q̃ satis clare patent i textu. Et qꝛ ꝑus fa
cta ē mētio de sillogismo expositorio. iō videndū ē
qd sit ꝛ qī tenet eiꝰ ꝓnia. Est ergo sillogismꝰ exposi
toriꝰ cꝰ mediū est singulare singulariter ꝛ vniuoce
tētū. Ūn tz vrute istiꝰ p̄ncipij quecūq; vni ꝛ eidem
tertio singulari singlr tēto sūt eadē: illa inter se sē
eadē. Ex q̃ pz q̃ ad bonū sillogismū expositorius
tres ꝓditōes regrūtur. p̄ma ē q̃ sit disposit̄ i aliq̃
triū figurarū. zᵃ ē q̃ mediū eius sit terminꝰ singu
laris. 3ᵃ ē q̃ ille terminus teneatur vniuoce ꝛ sin-
gulariter. qꝛ alr i illo sillo nō tm̄ eēnt tres termini
imo q̃tuor. qō tm̄ ipedit bonitatē sillī. Et q̃ sillsex
positorius sit sillꝰ pz p diffinitōēs sillī supi positā.
qꝛ ibi ē dispō duaꝫ ꝑpōuz debito mō ordinataꝫ.
Et q̃uis talis sillꝰ nō sit i aliquo mō. tamen bn re
peritur in figura. quia in ipo ordinantur tres ter
mini fm subiectionem ꝛ predicationem:

Secundo sciēdū ē q̃ sillꝰ expositoriꝰ ē du
plex. s. affirmatiuꝰ ꝛ negatiuꝰ: ꝛ
vterq; tz in oi figura obſuatis regul' gnalib̄ꝰ q̃ dā
tur d̄ formatōe sillꝰ doꝫ dū tm̄ i p̄ma ꝛ tertia figuris
nō arguatur minore negatiua. ꝛ in zᵃ a maiore p-
ticulari: si enī arguretur miore negatia in p̄ma ꝛ
tertia figuris aut maiore pticulari i zᵃ tūc argue-
retur a nō distributo ad distributū. vt pz i b̄ sillo p
me figure. sortes ē aial. asinꝰ nō ē sortes. g̃ asinꝰ nō
ē aial. q̃nis eēt bona ꝓnia si ꝓcluderetur idirecte.
Silr i tertia figura. sortes ē aial: sortes nō ē asinꝰ.
gᵃ asinus nō ē aial. Et in scda sic arguēdo. aial nō
ē sortes. ꝛ hō ē sortes. gᵃ hō nō ē aial. Ex quo pz q̃
si debite arguatur sillꝰ expositoriꝰ valet i oi figu-
ra. Ūn sillꝰ affirmatiuꝰ expositoriꝰ ditiōib̄ꝰ obſ-
natis ꝛ ēt regulis tenet i oi figura. qꝛ formalr segt
sortes ē aial. risibile ē sortes. ergo risibile est aial.
Silr i secūda bn segtur. hō ē sortes. aial ē sortes.
ergo aial ē hō. Silr in tertia. sortes ē hō: sortes ē
aial. ergo hō ē aial. Sz sillꝰ negatiuꝰ nō tenet i oi
fiᵃ nisi ꝑdictis regulis spālibus obſuatis.

Tertio sciēdū ē q̃ duo sūt p̄ncipia regula
tiua sillī expositorij. p̄mm̄ p̄ncipiū ē re
gulatiuū sillī affirmatiui ꝛ ē istud. q̃cūq; vni ꝛ ei
dē singlī singularir ꝛ vniuoce tēto cui d̄bite potest
addi hoc ꝓplexū oē quod ē sūt eadē: illa iter se sūt
eadē. Aliud ē p̄ncipiū regulatiuū sillī negatiui. ꝛ
ē istud. quoꝫcūq; duoꝫ vnuz est alicui singulari
singulariter ꝛ vniuoce tēto ꝛ alterū ē diuersū ab
illo illa iter se sunt diuersa. Ex ꝑdcis pz q̃ sillꝰ ex
positorius ē ꝓnia formalis ꝛ necessaria cū regulat
p illas maximas. Et tenet in oibus terminis sillī
forma arguēdi retēta. Nec ē istātia q̃ nō tenet in
oibus terminis sz solū in terminis singularib̄ꝰ ma
rime q̃ ad mediū. qꝛ termini cōes variāt formas
arguēdi eo q̃ variāt q̃ztitatē. ꝑpōis. ꝛ iō non valz
istātia de illis. ¶ Postremo ē notandū q̃ sūt aliq̃
regule valētes ad cognitōēz reductōis sillogismo
rū secūde ꝛ tertie figure p ꝓuersionē ad sillos pri
me figure. Ūn reducendo modos scdē figure ad
modos p̄me p ipote oz sp fuare maiorē secūde fi-
gure ꝑ maiore p̄me figure: ꝛ variare minorē ꝛ cō
cludere oppm̄ minoris. Sz ad reducēdū modos
ētie figure ad modos p̄me figure p ipote oz fuare
minorē tertie ꝑ minore p̄me ꝛ ꝓcludere oppm̄ ma
ioris vt pz p hos versus. Seruat maiorē variatq;
secūda minorē. fuat minorē tertia variatq; maio
rē. Ūn ad reducēdū sillogismos p ꝓuersionē oēs
modi ꝓcipiētes p. b. reducūtur ad barbara p. c. ad
celarēt p. d. ad darij. p. f. ad ferio. ꝛ hoc aliq̃n p cō-

p mpo

uersionē oēs modi incipiētes p.b. reducunt ad barbara. p.c. ad celarent p.d. ad darij p.f. ad ferio. ⁊ hī aliqn̄ p uersionē maioris aut minoris aut conclusionis. ⁊ p trāspositionē p̄missarū. Un̄ ppō ōsignata p vocalē cui imediate segt. s. ds cōuerti simplr i reductiōe p uersionē. Et propō ōsignata p vocalē cui imediate p̄cedit. p. ds conuerti p accidēs Et sillr ppō etiā ōsignata p vocales cui imediate segt. m. ds trāsponi. vt ps p istos ⁊ sus. Simplr ⁊ ti vult. s. p. ⁊ o p acci. m. vult trāspōi. c. p ipolē duci

Sed contra p̄dicta arguit. p sic. nō sequitur. sortes ē aial. sortes ē tātū bō. g tātum bō ē aial. ⁊ tn̄ arguit expositorie in tertia figura. g. sillus expositorij nō ts i ca. ¶ 2. arguit sic. n̄ segtur. hec ēntia diuina ē pater. hec ēntia diuina ē filij. g. filij est pater. ⁊ tn̄ arguit expositorie i tertia figura. g. vt pus. ¶ 3. arguit sic. sortes ē aial. sortes est nullus asin. g. nullus asin ē aial. ⁊ tn̄ arguit ex affirmatiuis i ētia figura. g ōna nō valz. ¶ 4. arguitur sic. nihil qd̄ gnabitur ē sortes. hō est sortes. g hō nō gnabitur. ⁊ tn̄ arguitur i scda figura expositorie ōditiōib. obseruatis ergo. ⁊c. ¶ 5. sic arguitur. non segtur. sortes vel plato ē sortes. s plato ē sortes vel plato. g. plato ē sortes. ⁊ tn̄ arguitur expositorie in prima figura vt videtur. ergo sillogismus expositorius non tenet in omnibus figuris.

Ad rōnes Ad p̄mas dr q nō bn̄ ōcluditur s deberet sic concludi. g. aliqd qd ē tātū bō ē aial. Addēdū est eni p regula gnali q ⁊ sillogismi expositorij ds egualere ppōni pticulari. ¶ Ad scdas dr q ibi nō bene arguit s pn̄cipia regulatiua sillogismi expositorij. l subo eniz illar ppōnū nō pt addi hoc ōplexū oē qd ē manēte cadē vitate eir. si eni adderet p̄missis eēt bonus sillr. s sic ⁊. ē fla. sic ⁊ p̄misse. ¶ Ad 3m dr q ibi male cōcludit. deberet eni sic ōcludi. g aliqd qd ē nullr asin ē aial. q ex puris affirmatiuis nō ds inferri ōclusio negatiua. cuz ōclusio debeat cē kl̄is alicui p̄missar ¶ Ad qrtā dr q ibi arguit a minr am plo ad magis āplū ex pte maioris extrēitatis q i maiori ppōe tenet p p̄ntib. ⁊ maioris p p̄ntib. ⁊ futuris. ¶ Ad 5m dr q ibi ōsic ētia ōditio. q illd̄ disiūctū sortes vl plato eqpollet vni ēmino cōi cū suppōat p pluribus. oportet autem in sillogismo expositorio medium teneri mere singulariter. vt dictū est

Potestates autez sillogismorū sex sūt. Quar pria est posse plura concludere Secunda potestas ē ex falso seq verū. Tertia ptās posse circularit cōcludere

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄mo q postq̄ in p̄cedentib. auctor det̄minauit de sillis catheg oricis ⁊ mixtis: ōnter in hac vltima pte auctor determiat de ptātibus sillor. ¶ Un̄ ptās sillr sic diffinit. Est quedā ppietas attributa sillo ad veritatis euidentiā ⁊ falsitatis ostēsionē. Et sūt sex ptātes. q p̄ma est. sillus pōt plura ōcludē. Circa quā potestatē aduertendū ē q vt pus dcīn̄ est sillr pōt capi duplr. Uno mō p aggregato ex p̄missis ⁊ conclone. ⁊ sic nō capit in pposito. qr illo mō sillr nō infert aliquaz ōclonē sillogistice. Scdo sillr capitur p p̄missis tātum. ⁊ sic capitur i pposito. ¶ Un̄ si aliqd aīs segtur aliqd ōnis tūc qcqd segtur ad aīs ēt segtur ad aīs. Istd supponitur tāq̄ vna regla i qua fūdatur ista p̄ma ptās sillogismor. Hoc notato sit hec p̄ma ⁊. isto mō capiēdo sillus p p̄missis tn̄. idē sillr numero pōt iferre formalr ⁊ sillogistice plēs cōclōes. pbatur. qr sillogism iferēs directe ōclōez vlez affirmatiuā pōt idirecte iferre pticularē affirmatiaz eir cōuertētē. ⁊ pōt iferre directe pticularē affirmatiuā eir subalternā. g. ⁊. ⁊a. Ex hac ōclōe iferunt aliq correlarie q opio illor ē falsa q dicūt q ppō de ē scdo adiacēte nō pōt ōmōstrari. ⁊ dicūt sic q hec ē idemōstrabilis. aliq suba imālis ē. ⁊ pbāt sic q illa opio sit falsa. nā det̄ iste ppōes. aliq sōa ē imālis ⁊ aliq sba imālis ē. deīn̄ adducātur p̄missē euidēter ōmōstrātes istā. aliq sōa ē imālis. tūc i ⁊tute isti regule posite ex q ad illā ōclōez segt ista. aliq sba imālis ē. ⁊ illa segtur ad premissas dcē ōmōstratōis: ⁊ illa ōna ē euidēs. g ⁊ ista. qr ābe p̄missē sūt euidētes. iō ds illā cōclōez ō ē scdo adiacente cē euidētē. Et cū aīs eductionē illi ōmōstratōis illa cōclō erat dubia segt q p illā demōstratōez ē demōstrata ⁊ notificata. Tn̄ hec opio nō vr cōtiere vitatē. qr nulla ppō ōtigēs ē demōstrabilis: s hec ē cōtigēs. aliq suba imālis est. g n ē demōstrabilis. maior ē nota ex ⁊ posterior. ⁊ minor pbatur qr qncūq hxbū ē ponitur fm adiacēs p̄dicat exū tiā. s ex ria cōtingēter cōuenit suo subo. g. ⁊c. ⁊ ad pbationē eir cū dic q bn̄ segt. aliq suba ē imālis. ergo aliq suba imālis ē. negatur qr a ppōe de ē 3. adiacente ad propositionem de est secundo adiacente in ppōnib. necessarijs n vz ōna cuius mōi ē ibi. Nec ē vex q illa sit eir cōuertēs vt dic. qr ō p dicato cōuerte non fit subiectum conuertētis.

Secundo sciēdū ē q aliq dicūt eūdē sillogisinū nō eq ⁊ imediate iferre plēs ōclōes. ⁊ pbāt sic. nā cadē cā nālis n pt eq ⁊ imediate iferre plēs effcūs specifice distictos. g.

nec eedē pmisse, pñt eq̃ p̃ z imediate iferre plres cō
clusiōes spē disserētes. oña p3. qz cālitas pmissarū
sup̃ oclusiones nō ē maior q̃ sit cālitas cārū natu
raliū sup̃ suos effect⁹. Et sic ista opinio ocedit q̃ 15
idē silr̃us iferat plures oclusiōes. tñ vnā illaꝝ p̃ in
fert z imediate. z aliā. vl̃ alias ifert mediate z oñr
S3 ab alijs ō hāc opinionē ponit̃ hec oclusio. q̃ idē
sillogism⁹ pōt eque p̃ z eque imediate iferre plu/
res oclusiones formal̃r. Probat̃. nā eedē pmisse sil
logismi ex oppositis possūt imediate iferre oclusio
nē i 3ª figura z etiā i 2ª. vt ad istas pmissas soīs do
ctria ē studiosa z nulla doctria ē studiosa. segt̃ ime
diate ista o⁹ i 3ª figura. aliq̃ō studiosū ñ ē studiosū
z etiā sequit̃ imediate ista o⁹ i secūda figura. aliq̃
doctrina nō ē doctrina. Scōo pbat̃. nā pmisse sil
logismi facti i barbara iferūt imediate oclusiones
vl̃em affirmatiuā. q̃ z pūt iferre oclusionē pticula
rē affirmatiuā. Itē si vna pmissaꝝ sillogismi facti
i barbara ē pticularis. tūc talis sillogism⁹ iferret
imediate cōclusionē pticularē. q⁹a fortior cū ābe
pmisse sint vl̃es affirmatiue imediate iferūt oclu
sionē pticularē affirmatiuā. oña t3. qz pmisse vl̃es
sūt potētiores i iferēdo q̃ pmisse q̃rū vna ē vl̃is
z alia pticularis. Et ad rōnē alterius opinionis dr̃
q̃ nō ē ōnino simile. ¶ Unā aduertendū q̃ prima
vtilitas hui⁹ potestatis est posse multas conclusio
nes p ea sdē pmissas iferre. scōa vtilitas ē ad scīē
dū aliquā oñaz icuidēter illatā eē bonā. naz si aliq̃
pmisse iferāt vnā oclusionē icuidēter z eedē ife/
rūt vnā aliā cuidēter ad quā segt̃ oclusio icuidēs.
tēiā. pbat̃ eē bōa p regulā iv̄tute hui⁹ potestatis

Tertio sciēdū ē q̃ secūda potestas sillogis/
moꝝ est ex falsis sequeꝝ. Circa quā
potestatē aduertēdum est q̃ aliqua propositio ca
thegorica duplr̃ pōt dici v̄a vel falsa. vno⁹ dr̃ i to/
to eē v̄a vel i toto falsa. alio⁹ dr̃ eē i pte v̄a vel i p/
te falsa. Uñ ppō cathegorica si sit affirmatia dr̃ eē
in toto v̄a c⁹ pdicatū ouenit subo p q̃libet ei⁹ sup/
posito. vt ista ē in toto v̄a. hō est aīal. vel oīs hō est
aīal. S3 ppō dr̃i toto falsa si ei⁹ pdicatū nō oueīt
subiecto p aliquo ei⁹ supposito. vt ista. hō ē asin⁹
S3 si talis ppō cathegorica sit negatiua ipa dr̃ i
toto eē v̄a si pdicatū ñ cōueniat subo p aliquo ei⁹
supposito. vt ē ista. hō ñ ē asin⁹. talis dr̃ eē falsa si
pdicatū ei⁹ oueīt subiecto p q̃libz ei⁹ supposito
vt ē ista. hō ñ ē aīal. S3 ppō dr̃ eē i pte v̄a c⁹ pdica
tū ouenit subo p aliquo ei⁹ supposito z p aliquo
ñ. Et ppō dr̃ esse in pte falsa cui⁹ pdicatū remoue
tur a subo p aliq̃ ei⁹ supposito z nō p quolz. Ex q̃
iferūt duo correlaria. p^m ē q̃ i modis vlib⁹ pme fi
gure maiore in toto falsa z minore i toto v̄a ñ iferr̃
o⁹ v̄a. pbatur. qz ex ōria illius maioris q̃ ē i toto
falsa z minore q̃ ēt ē in toto v̄a iferr̃ cōclusio ōria
oclusiōi p̄oris sillogismi. ergo oz illā oclusionez eē
verā ex quo ābe pmisse sūt v̄e. Si ergo o⁹ prioris
sillogismi etiam fuisset v̄a tūc duo ōrie fuissent si
mul v̄e. v̄bi g̃ra. formet̃ iste sillogismus i barbara
oīs hō ē asin⁹. oē risibile ē hō. ergo oē risibile ē asi
nus. tūc sumat̃ ōria maioris q̃ ē ista: null⁹ hō ē asi
nus. z minore remanēte iferr̃ i celarēt̃ ista o⁹ nullū
risibile est asin⁹ q̃ est ōria conclusiōi p̄oris sillogi
mi. z tūc habebitur in celarēt̃ iste sillogism⁹. null⁹
hō est asin⁹. oē risibile ē hō. ergo nullus risibile est
asin⁹. ¶ z^m correlariū ē. In q̃libz modo cuiuslz
figure ex pmissis qualitercūq̃ variatis in falsita
te potest inferri conclusio vera nisi in casu ex/
presso i conclusione precedenti. pbatur. qz si am/
be pmisse sūt in toto false stat oclōnē esse verā. vt
bene segt̃. oīs hō ē asin⁹. oē rudibile ē hō. ergo oē
rudibile ē asin⁹. ibi ābe pmisse sūt i toto falsez oclo
i toto vera. Similit̃ bene segt̃ i scōa figura. omnis
hō ē asin⁹. nullū rudibile ē asin⁹. ergo nullū rudibi
le ē hō. Et vtilitas hui⁹ potestatis ē vt ñ credam⁹
q̃ necessariū sit si o⁹ fuerit vera q̃ pmisse sint vere
z vt nos credamus q̃ si o⁹ sit falsa q̃ pmisse sint
false vel aliq̃ earū. Tertia potestas ē posse circu
larit̃ ocludere: vnde sillogism⁹ circularis sic diffi
nitur. Est silr̃s q̃ ex cōclōne p̄oris silr̃i cū ouertē
te vni⁹ pmissaꝝ ifert alterā pmissā. vt sumat̃ iste sil/
logismus. oē rōnale ē risibile. oīs hō est rōnalis. oīs
hō est risibilis. respcū isti⁹ pōt sillogizari circularit̃
ouertēdo maiorē simplr̃ i istā. oē risibile ē rōnale. z
sumēdo oclōnē dicti silr̃i loco minoris iferēdo mio
rē p̄oris silr̃i. z hēbit̃ iste silr̃s. oē risibile ē rōale. oīs
hō ē risibile. q̃ oīs hō ē rōalis. ¶ Ex quo p3 q̃ licet
ad bñdū silr̃z circlarē regrant̃ duo vel tres silr̃i. tñ
dr̃ circularis i ordie ad aliū silr̃z propter quādaz si
militudinē. nā sic ōscribēs aliquē circulus renertit̃
ad idē pūctū vñ pcessit. sic sillogizās circlarit̃ reuē
titur ad eandem ppositionem ipam inferendo in
secundo silr̃o a qua recessit in primo.

Sed contra pdicta arguitur. Primo sic:
bene sequitur. homo est. er
go animal est. z iterum bene sequitur. aīal est. ergo
gen⁹ est. z tamen non sequit̃. homo ē ergo gen⁹ est.
ergo aliqd sequitur ad o sequens quod non sequit̃
ad antecedens. z per ōīs illa regl̃a qua fundatur
ista potestas sc3 prima est falsa. ¶ Scōo arguit̃
sic. bi⁹ sequitur quadrupedale ē. ergo bipedale ē. z
vltra bipedale ē. ergo pedale est ei⁹ media pars. z

tamen non sequitur. quadrupedale est. ergo pedale ē media ꝑs eius. cū aliꝰ sit vera ⁊ aliꝰ falsa. ergo aliqd seqūt ad aliꝰ bone ꝛnc qō ñ seqūt ad eius aliꝰ. ¶ 3.ᵒ sic arguitur. Ex vis ñ seqūt nisi verū: gᵒ a sili ex falsis ñ sequit nisi falsū. ⁊ ꝑ aliꝰ ⁊ ꝑtās ē male posita. ¶ 4.ᵒ arguitur sic. sillogismᵒ ē formalis ꝛnia. ſz sillogismus circularis nō ē formalis ꝛnia. g̃ ñ ē sillogismus. minor ꝑz. q̃ sillogismᵒ circularis solum tenet in terminis conuertibilibus.

Ad rōnes Ad ꝑma dr̄ q̃ bi seqūt. bō ē. g̃ aial ē. ⁊ ē t aial ē. g̃ genᵒ ē. ſz nō vz ꝛnia. bō ē. gᵒ genᵒ ē. q̃ nō arguitur p illā regulā ꝑdcās. ſz sōᵐ tz in eēntialiter ordinatis. ¶ Ad secūdā dr̄ q̃ bi seqūtur. bipedale ē. gᵒ sua medietas ē. ſ. pedale vt sua refert bipedale. ⁊ cū vltra dr̄ q̃ ñ seqūtur q̃drupedale ē. ergo sua medietas ē. ſ. pedale. distinguitur de illo relatiuo sua: q̃ vel sua est relatiuū illiᵒ aliꝰ tis q̃drupedale. ⁊ sic cōceditur q̃ ꝛnia ñ vz. q̃ i ꝑori ꝛnia capiebatur sua vt erat relatiuū de bipedale. ⁊ sic nō eodē mō accipitur i vltima ꝛnia sicut in ꝑma. alioᵒ sua pōt eē relatiuū de pedale. ⁊ sic ꝛceditur ista ꝛnia. q̃drupedale ē. gᵒ pedale ē sua medietas. q̃ sensus et ē. pedale ē medietas bipedalis. ¶ Ad tertiā dr̄ q̃ nō ē oio silē. q̃ propter vnionē debitā extremitatū cū medio i ꝑmissis vis seqūtur vnio ēt extremitatū inter se in ꝛclusiōe. ſz nō seqūtur si extremitates sunt vnite cū medio i ꝑmissis falsis q̃ pp hoc ñ possint ve vniri adinicē pp necessariā habitudinē illarū extrēitatū. ¶ Ad qrtā dr̄ q̃ sillogismᵒ circularis ē formalis ꝛnia. ad ꝓbationē negatur illa: ſz bñ verū ē q̃ si quis voluerit in sillogismo circulari ex ꝑmissis vis iferre cōclusionē verā. tūc oz q̃ sillogismᵒ circularis cōponatur ex terminis cōuertibilibᵒ ſz valeat in oibus terminis. tñ non semp cōcludit verum. q̃ aliqua ꝑmissarum non semper est vera.

Quarta potestas. cōcludere cōuersiue Quinta ptās. sillogizare p ipolē. Sexta ptās. cōcludere ex oppositis.

¶ Circa hunc textum notandum est ꝑ q̃ q̃rta potestas sillogismoꝝ ē cōcludē cōuersiue. Uñ sillus cōuersiuᵒ sic diffinitur. Est sillus q̃ ex opposito ꝛclusiōis ꝛrio vel ꝛdictorio alicᵒ ꝑoris sillī cū vna ꝑmissa ꝛ infert oppᵐ alteri ꝑmisse: vt formetur iste sillogismᵒ. oē rōale ē risibile. ois bō ē rōalis. gᵒ ois bō ē risibilis. respcū ipiᵒ sillogizatur cōuersiue sumdo oppᵐ ꝛriū vel ꝛdictoriū ꝑoris silliogismi cū vna ꝑmissarū iferendo oppᵐ alterius ꝑmisse. Ex q̃ ꝑz q̃ sicut sillus circularis ē bonᵒ sillogismus ⁊ simplex ꝑsupponēs vnū aliū modū i ordine ad quē dr̄ circularis. sic ⁊ sillogismᵒ cōuersiuᵒ ē sillus simplex q̃ dr̄ ꝛuersiuᵒ i ordine ad aliū sillogismū. Uñ si ꝛporis sillus fuerit vlis tūc nō solū ex opposito ꝛdcōrio ꝛclōis. imo ēt ex opposito ꝛrio cū vna ꝑmissa ꝛ potest iferri oppᵐ alterius ꝑmisse. Uñ sumēdo ꝛriū ꝛclōis de barbara cū maiore iterimitur minor in camestres p suū ꝛrium. Sz sumēdo ꝛriū cōclōis cū minore iterimitur maior in felaptō p suū ꝛdcōriū. Sz sumēdo ꝛdictoriū ꝛclōis de barbara cum maiore iterimitur minor i baroco p suū ꝛdcōriū. Et sumēdo ꝛdictoriū cū minore iterimitur maior p suū ꝛdictoriū in bocardo. Et sillus mō vicerer ō oibus alijs modis. ¶ Uñ aduertēdū ē q̃ sillus conuersiuus ⁊ ad ipolē dr̄nt. ꝑ in hoc q̃ sillogismᵒ conuersiuᵒ ꝑsupponit vnū aliū sillogismū i ordine ad quē dr̄ ꝛuersiuus. ſz sic nō ē ō sillogismo ad ipolē. ⁊ ᵒ dr̄nt. q̃ ᵒ sillogismi ꝛuersiui qñ ſz est ve: qñ ſz est falsa. Sz conclusio sillogismi ad ipolē illata sillogistice semp ē falsa. ⁊ ᵒ dr̄nt q̃ qñ ſz ābe ꝑmisse sillogismi cōuersiui sūt e ⁊ qñq̃ sūt false. aliqñ vna ve ⁊ alia falsa. Sz i sillogismo ad ipolē semp vna ꝑmissarū ē ve ⁊ alia falsa. Conueniūt tū in hoc q̃ ābo pñt ostitui ex eisdē terminis in eodē mō ⁊ figura. ⁊ ᵒ conueniunt q̃ oīs sillogismus ad ipolē ē cōuersiuᵒ capiendo sillogismū ad ipolē ꝑcise ꝑ ꝑ eius ꝑcessū qui est sillogisticus. sed nō econuerso. Utilitas aūt huius sillogismi cōuersiui dicitur eē ꝓbare sillogismū inferre bonā ⁊ formalē ꝛnia. nā oīs ille sillogismᵒ ē bonᵒ ⁊ formalis ex cui ꝛrio vel ꝛdictorio cōclōnis cū vna ꝑmissarū formalī infertur oppᵐ alteriᵒ ꝑmisse. nā sic fit i sillo ꝛuersiuo

Secundo sciendum est q̃ quita potestas sillogismorum est sillogizare p impossibile. Unde sillogismus per impossibile sic diffinitur. Est in quo ex opposito contradictorio conclusionis probande cum vno manifeste vero infertur vna cōclusio manifeste falsa. ex cuius falsitate ⁊ interemptione infertur veritas conclusionis probande. vt ista. ergo ois bō ē risibilis. pbaretur per sillogismū ad impossibile sic. aliquis bō non ē risibilis. omnis homo est rationalis. ergo aliquod rōnale nō est risibile. cōclusio est falsa. ergo aliqua premissarū. non minor: ergo maior. ⁊ vltra maior est falsa. ergo sua contradictoria est vera q̃ est ista conclusio probanda. ergo omnis homo ē risibilis. Et dr̄ notāter ex opposito ꝛdictorio ⁊ nō ꝛrio. q̃ pbādo aliquā cōclusionē p ipolē ōbemᵒ capere ꝛdictoriam cōclōnis probande pro vna premissa ⁊ nō ꝛriā. q̃ si haberet q̃ ꝛria ꝛclusiōis pbā

de eēt falsa adhuc nō haberetur q̃ ꝛclusio ꝓbanda eēt vꝛa. qꝛ stat duas ꝯrias silr eēt falsa. vñ i sillo ad ipole duo supponūt q̃ ñ bnt ex ꝓmissis. p̃m̃ ē q̃ ex ꝓmissis vis ñ segt ꝛ. sta. vtute bꝰ suppōis tz b ꝛña. ꝛ. ē falsa. g̃ aliq̃ ꝓmissaꝝ. ñ minoꝛ. g̃ maioꝛ. zm̃ est q̃ duo ꝯdcōria ñ pnt eē silr vꝛa nec sta. vtute cꝰ suppōnis tz b ꝛña. ꝯdcōriū ꝛclōis. ꝓbāde ē sta. g̃ ꝛ. ꝓbanda ē vꝛa. ex q̃ segt coꝛrelāie q̃ i sillo ad ipole sūt tres ꝓcessus. q̃ꝝ ꝓmꝰ ē sillogistic. ꝛ duo alij sūt ē tinētici. zꝰ segtur q̃ sillꝰ ad impole ē. ꝓbe sillꝰ ex ypothēsi q̃ ifert ꝛclonē ꝓncipalr itētā vtute alicꝰ suppōnis ñ exp̃sse i ꝓmissis. Uñ sillꝰ. ꝓbe dr ex ypothēsi q̃ ifert ꝛclōem ꝓncipaliter intentam vtute alicuius suppositionis non expresse in ꝓmissis. Et dicitur ab ypos quod est sub ꝛ thesis positio quasi suppositio alicꝰ non exp̃sse in ꝓmissis. ꝛ eiꝰ due sūt spēs. vna ē sillogismꝰ ad ipole de q̃ ꝓus visū ē. alia ē sillogismꝰ ex trāsūptōe ꝛ vocat sillꝰ ex trāsūptiōe q̃ transfert se ad ꝛclusionē minꝰ ꝓncipalr itētā. ex q̃ ꝛ ēt suppōe nō exp̃ssa in ꝓmissis ifertur ꝛ. ꝓncipaliter itēta. vt sigs velit ꝓbare q̃ ꝯrioꝝ cadē est disciplina. ipe ꝓbet p ista q̃ ꝯrioꝝ eadē ē ptās: ꝛ dicde supponat q̃ idē sit de illis duabꝰ. tunc si ex illa ꝛclone ꝓbata ꝛ ex illa suppōe iferatur alia ꝛ. ꝓncipalr itēta ibi ē sillogismꝰ ex trāsūptōe. ꝛ vtilitas sillogismi ad ipole ē ista. s. scire an ꝯdictoria ꝛclusionis ꝓbāde sit falsa: ꝛ ꝛ. ꝓbāda sit vꝛa. Uñ aduertēdū ē q̃ vlis affirmatia nō pōt ꝓbari p impolē in ꝓma figura. pz qꝛ ꝯdcōria vlis affirmatie ñ pōt eē ꝓmissa sillogismi facti i ꝓma figura. g̃ vlis affirmatia nō pōt ꝓbari i ꝓma fi4 p ipolē. aīs pz. qꝛ ꝯdictoria vlis affirmatie ē pticularis negatiua. mō ex particulari negatia nihil segtur i p4 figura. Nā vel illa pticularis negatiua eēt maioꝛ ꝛ sic nihil segt. vel minoꝛ: ꝛ sic iterū nihil segt: qꝛ maioꝛe pticulari ꝛ silr minoꝛe negatia i p4 figura nihil segt. tm̃ vlis affirmatia pōt ꝓbari i ꝓma fi4. ꝓbetur. qꝛ pticularis negatia sta pōt sillogizari i p4 fi4 ex duabꝰ ꝓmissis manēte vna vꝛa ꝛ alia manēte falsa. ꝛ tūc ex falsitate illius ꝛclusiōis pōt iferri falsitas vniꝰ ꝓmissaꝝ. Ulteriꝰ ex falsitate illiꝰ pōt iferri vitas ꝛclusiōis sibi ꝯdictorie. ꝛ sic erit ibi vnꝰ totꝰ sillogismus ad ipolē. cꝰ ꝛ. sillogistice illata ē vlis affirmatia. Ex q̃ pz q̃ ñ ē idē sillogizare aliq̃ꝝ ꝛclōez p ipole. ꝛ ipaz ꝓbare p ipolē. vt pz ex ꝛcis. Ulis. n. affirmatia nō pōt ꝓbari i ꝓma figura p ipolē. sz bñ pōt sillogizari p impolē. Sz q̃reret aliqs q̃ ꝛ. i sillogismo sillogizatur ad ipole ꝛ q̃ ꝓbatur p ipolē. Rñdetur q̃ ꝛ. illata p sillogizatur p ipolē: ꝛ ꝛ. vltimo illata ꝓbatur p impolē. Sz q̃reret aliqs vtꝝ sillogismus ad ipolē sit sillogismꝰ. Ad b rñdetur q̃ sillꝰ ad ipole pōt capi duplr. vnoꝰ p aggregato ex tribꝰ ꝓcessibꝰ. quoꝝ ꝓmꝰ ē sillogisticus ꝛ alij duo sūt entimematici. alioꝰ capit sillꝰ ad ipole p p̃ ꝓcessu sillogistico non put secū ꝛnuerātur alij duo ꝓcessus entimematici: tunc dr q̃ capiēdo sillogismū ad ipole p mō: tūc dr q̃ ñ ē sillꝰ: qꝛ ē aggregatū ex tribus ꝓcessibus. sz capiendo secundo modo sic est sillogismus.

Tertio sciendū ē q̃ circa vltimā potestatez. s. q̃ ē ꝛcludere ex oppositis. Aduertēdū ē q̃ sillꝰ nō dr ex oppositis qꝛ est ex ꝓmissis oppositis subalterne vel subārie. sz sillꝰ p tāto vocat ex oppositis qꝛ ē ex ꝓmissis oppositis ꝯrie vel ꝯdictorie ꝛ infert cōclōez in qua idē negatur ō se ipso. Ex quo segtur q̃ sillogismꝰ ex oppositis non repitur i ꝓma figura. pz. qꝛ premisse sillogismi ex oppositis debēt eē ꝯrie vel ꝯdictorie. ꝛ per ꝛsēs debēt ꝓticipare vtroq̃ termio fm eūdē ordinē. nā in ꝓma figura nō ē idē ordo termioꝝ i ꝓmissis. qꝛ oꝰ q̃ medū subijciatur i vna ꝓmissarū ꝛ ꝓdicetur in alia. g̃ ꝛc. Et vtilitas eius ē ꝓp illos qui dicūt ꝯria vel ꝯdictoria eē simulꝛ vꝛa qui cogūtur ad cōcedēdū ꝓpōnem in qua idē negatur de seipso. Ex q̃ pz q̃ ꝛclusio sillogismi ex oppositis semper est falsa.

Sed cōtra ꝓdcā arguitur p sic. sillꝰ ꝛuersiuꝰ ꝛ ad ipole idē sūt. g̃ male ponūt ꝛoue ptātes distincte. ¶ ꝛ. arguit sic. sillogismꝰ ad ipole nō ē sillꝰ. ergo male dr q̃ ē sillꝰ. aīs pz. qꝛ i sillo ad ipole sūt tres ꝓcessus. ergo male dr q̃ ē sillꝰ. ¶ ꝛ. arguitur sic. in oi bono sillogismo debēt eē tres termini. sz in sillogismo ex oppositis ñ sūt tres termini. ergo sillogismus ex oppositis nō ē bonꝰ. ¶ 4. arguitur sic. Nec ꝓpō. nulla chimera ē chimera. pōt eē ꝛclusio sillogismi ex oppositis ꝛ tñ ē vꝛa. ergo male dictū ē q̃ ꝛ. sillogismi ex oppositis semp ē falsa. minoꝛ pz. qꝛ sua ꝯdictoria est falsa. s. ista. q̃dā chimera ē chimera. cū subiñ eiꝰ p nullo supponat. mō ois illa affirmatia ē falsa. cuiꝰ subiectum pro nullo supponit.

Ad rationes Ad ꝓmā dr q̃ idē sillꝰ potest eē ꝛuersiuꝰ ꝛ ad ipole sz b ñ respcū eiusdē sz respcū diuersoꝝ. ꝛ iō ñ oꝰ inferre q̃ ñ sit duo sillꝰ. ūno nullū dr̃nt vt patuit i p̃ notabili. ¶ Ad zm̃ dr q̃ rñsio pz i fine scdi notabilis. ¶ Ad ttiā dr q̃ i sillo ex oppositis vtualr sūt tres termi vel officialr. qꝛ illi duo exercēt officia triū. ¶ Ad quartā dr q̃ negatur maioꝛ. ꝛ ad ꝓbationez dr q̃ b ē vꝛa. chimera ē chimera. Et cuz ꝓbat q̃ nō. dr subz illiꝰ affirmatie suppōit eo modo q̃ significat ꝛ p illo qō significat. qꝛ sic significat ens ima-

ginabile ita supponit pro ente imaginabili. Et hec de quarto tractatu dicta sufficiant

¶ Sequitur tractatus quintus.

Ratio dr multis modis. Primo mo ro idē est qd diffovl descriptio. vt hic. Uninoca dicunt quoq; nomen ē ꝯmune ⁊ ro subest illud nomen ē eadem. Secūdo mo est quedā virtus aic. Tertio mo idez ē q ozo ondens aliqd sicut sunt ppōnes vel roes disputantiū. Alio mo idez ē q forma matic. vt in cultello ferrū ē matia. dispo vero iducta i ferro ē forma. Alio modo idez est q essentia cōmunis pdicabil de plibus. vt centia gnis specici. vel dric. Alio mo idem est q mediū iferens ꝯclusionez. ⁊ hoc mo sumitur ro in diffone argumenti q talis est. Argumentū est ro rei dubie faciens fidez. i. mediū pbās ꝯclonez. Coclusio .n. debet ꝯfirmari p argumentū. Est at coclusio argumento vel argumentis pbata ppo. Sz anq; probet tūc est dubitabilis. ⁊ est qstio. Questio sic diffinitur. Questio est dubitabilis ppo. Medium at ē quod hz duo extrea. argumēta tio ē argumti p ozone explicatio. i. ozo explicās argumtū. Differt at argumtū a medio ⁊ ab argumentatoc. qr mediū dicit co q hz duo extrema. Argumentū aut addit supra mediū virtutez pbādi ꝯclusionē. Unde ad hoc q sit argumtū exigit q sit mediū ⁊ q habeat virtutē pbādi ꝯclusionem. Argumentatio autē dicit totalis ozatio composita ex pmissis ⁊ coclone. ⁊ i illa manifestat virtus argumenti. Aliquādo cni tota ozatio pōt iferre vlem affirmativaz. aliqū non nisi pticularez affirmativā. aliqū vniversarez negativā. aliqū pticularē negativā. ⁊ sic māifestat tota virtus argumēti cū ostendit supra quaz cōclusionez potest ipsū argumtū ⁊ supra quā nō pōt. quod qdez fit in argumentatione vt supra patuit. Argumētationis quattuor sūt species. s. sillogismus. iductio. entimema. ⁊ exēplū. Diffo aut sillī data ē prius. Inductio ē a singularibus sufficient enūcratis ad vle pgressio. vt sōtes currit. plato currit. ⁊ sic de alijs. q̄ ois hō currit.

¶ Iste est qntus tractatus sūmulax magri petri hyspani qui dr de locis dyaleticis. In quo postq̄ determinauit de sillo simplr conseqnt ipse determinat de sillo dyaletico cōtracto ad māz pbabilem. Qui sillogism dialetic dr ē subiectū attributōis hui scie. qr ei ouenūt cōditiones subi attributōis Et nō itellectualr de locis co q locus sit subz. sz eo q loc hz se tanq̄ illō in q̄ sūdatur ⁊ firmatur sillogism dialetic. Uñ sillis triplr ꝑbitur ad māz. Uno mo ad māz necia. ⁊ ē qñ sillogismus talis ꝯponitur ex ēminis bntib necessariā bitudinē. ⁊ sic ē sillis demonstratiuus. Alio mo ꝑbitur ad mām pbabilem que est mā cōtigēs vel capta sub modo cōtingētis ⁊ sic ē sillogism dialetic. Tertio vt ꝑbitur ad materiam apparenter probabilem tantum que habet similitudinem cum materia probabili. ⁊ sic est sillogismus sophisticus.

Primo Sciendū est q ad declarationez diffinitionis argumenti hic ponit auctor ser acceptionem huius nominis ratio que p hos versus continentur. Diffinit virtus ostēdit forma vel esse. Est medium ratio per quod concludi tur ergo. Et soluz de sexto modo est hic ad propositum. quia illo modo sic accipitur in diffinitione i qua dicitur. Argumentum est ratio rei dubie faciens fidem. Et ponitur ratio idest mediuz loco generis. Et dicitur faciens fidem. idest probans conclusionem. ad differentiam medij sillogismi simpliciter quod non probat conclusionem cum in ea solum inquiratur ⁊ requiratur necessitas consequētie. Non enim debet hic accipi fides pro principio theologico quod dicitur esse assēsus firmus circa aliquod credibile a deo reuelatū. sed debet accipi pro assensu causato per medium probabile. quiquidē assensus dicitur proprie credulitas vel opinio ⁊ non scientia. ¶ Unde argumentum potest capi dupliciter. Uno modo pro per se significato.

z tũc ē secda itentio cãta p actũ itellect⁹ cõparãtis mediũ ad ꝛclusiõem virtute cui⁹ iferi z ꝓbat talis ꝛclusio. z isto mõ diffinit ꝗ. Alio mõ capit p se de nomiato. z tũc mediũ sillogismi dr esse argumẽtũ ¶ Unde mediũ. ratio. z argumẽtũ idẽ sunt fm rẽ sed differũt formaltr. Dicit eni aliqõ mediũ ꝓpter extrema quoꝝ est vnitiuũ aut separatiuuz. Et dicit ratio fm q est instrm anie ad inferendũ vel ꝓbandum ꝛclusionẽ. Et dicitur argumentũ eo q p ipsũ itellectus ꝛuincit ad assentiẽdũ ꝛclusioni que prius erat dubia z fit euidens p tale mediuz. Et ideo dr argumentũ qsi arguẽs mentẽ. illud eni quod ꝓus erat dubiũ z accipiebat p modũ questionis fit certum per argumẽtũ z accipitur p modũ concłonis Sitr concło ꝓpositio z enunciatio idẽ sunt fundamentaltr sed differũt rõne formali. Dicit eni enunciatio quasi conceptũ mẽtis enũciãs. Dr aũt ꝛcło eo q ē argumẽto vel argumẽtis ꝓbata ꝓpõ. Et dr ꝓpõ. quasi p alio positio. s. p ꝛclusione inferenda: Questio vero est ꝓpositio dubitabilis vel accepta p modũ dubitabilis cũ signo interrogatiuo.

Secundo Sciẽdũ est q argumẽtatio sic diffinitur i textu. Est argumenti p oratione explicatio. i. explicãs virtutẽ argũti. nã argumentũ hz virtutẽ iferendi ꝛcłonẽ. quc. s. per argumentũ explicat. sicut eniz diffõ declarat ꝓncipia cẽntialia diffiniti que iplicite significãtur p diffinitũ. ita similiter argumẽtatio explicat virtutẽ argumẽti oiẽdẽdo ꝛueniẽtiã quã hz mediũ ad maiorẽ extremitatẽ z minorẽ. ad quã ꝛuenientiaz sequit ꝛuenientia extremitatũ inter se in cõcłone. Sic ergo argumẽtatio de suo formali significato significat respectũ fundatũ in oꝛone ypothetica q nata ē iferre talẽ ꝛclusionẽ z explicare virtutes argumenti. Et fm quosdã non capit hic argumentatio gnaliter nec argumẽtũ. sz solũ spãliter accipit. s. p argumẽtatione dyaletica. in qua mediũ est illatiuũ z ꝓbatiuũ ꝛclusionis. qz sicut in hoc tractatu solũ determinat de sillogismo dyaletico. sic etiam hic solũ determinat de argumentatiõe dialetica. ¶ Unde ipius argumẽtatiõis quattuor sũt spẽs. scilicet sillts. inductio. entimema z exemplũ. Quarũ sufficiẽtia sic hr. qz in oi argumentatione ꝓceditur ab aste ad ꝛns. vel ergo ꝓceditur a toto vel a parte. si a toto hoc est duplr. quia vel in ante sunt duc premisse in modo z in figura disposite. sic ē sillogismus. vel nõ. sic est entimema. Si fiat ꝓcessus a pte hoc ē duplr. vel quia fit ꝓcessus a pte ad totum z sic ē iductio. vel a pte ad partẽ. sic est exemplũ. Dicitur aũt cõiter q hec diuisio ē diuisio analogi i sua analogata eo q i sillo magis explicatur virtus argumẽti q̃ in alijs. Et etiam quia oẽs alie spẽs ad sillz reducũtur. Pot tñ dici q hec diuisio ē diuisio gnis i suas spẽs eo q ista secda itẽtio argumẽtatio pot de istis q̃tuor itẽtõib⁹ in gd z vniuoce ꝓdicari. Et q̃uis tres reducunt ad sillm. non tamẽ est itelligendũ q vna fiat formaltr alia cũ distinguãtur a spẽ. sed sic ē itelligendus q ex ꝓpositionibus assũptis in vna fiat alia per assũptionẽ alicui⁹ alterius ꝓpõnis. Uel est ꝓbare euidentiaz ꝛclusionis hax speciex per sillm qui est euidẽtior ꝛnitia. z hoc modo aliqd pot reduci ad aliud z cum hoc ab eo specifice distingui. sicut pz de secda z tertia figuris q̃ reducunt ad ꝓmã z ab ea specifice distinguuntur:

Tertio Sciẽdũ ē q Petrus hyspanus diffiniuit sillogismũ dyaleticũ in precedẽti tractatu ideo hic nõ diffinit ipm. sz tantũ ponit diffõnes alioꝝ. ¶ Diffinit ergo inductionẽ. Inductio ē ꝓgressio a singularib⁹ ad vłe. Et non accipitur hic ꝓgressio ꝓprie sz pro motu rõnis. Et dr a singularibus ad vłe ad drãm aliarum specierum argumẽtatõis. Sillus eni z entimema ꝓcedũt ab vłibus ad singularia. i. min⁹ vniuersalia. Exẽplum vero ꝓcedit ab vno singulari ad aliud. Et non debet hic accipi singulare p singulari simpłr. i. p nã icõicabili. siue p idiuiduo. sz p inferiori siue pro singulari i respectu qd ē min⁹ cõe. Dz ẽt accipi vłe p termino supiori distributo p signũ vłe. Uã singularia pũt duplr enũciari. vno mõ i sufficienẽ. qũ scilz nec formaltr nec virtualtr oia singłaria enũciant. z tũc tal inductio ē iductio dyaletica. vt si argueret. Erudit⁹ auriga ē optim⁹. erudit⁹ eq̃stris ē optim⁹. g̃ ois erudit⁹ ē optim⁹. tal ꝛnia nõ necio seqt. sz solũ ꝓbabiltr. ex q̃ pz q iductio dialetica ē formaltr ꝛnia: qz ñ necio seqt. Alio⁹ singłaria pũt sufficienter enũciari z hoc duplr. Uno mõ i ꝓpria forma. z hoc qũ singularia sũt nobis nota: z tunc debet addi hec particula z nõ sunt plura. vt sic arguẽdo. iste sol lucet. z nõ sunt płes soles. ergo ois sol lucet. Alio modo enũciãdo aliq̃ in ꝓpria formia. z appẽdẽdo alia sub hac ꝓtickła. z sic de alijs. z hoc maxime cõtingit qũ singłaria nõ sũt nobis nota vt sic arguẽdo. fortes currit. plato currit. z sic d alijs. g̃ ois hõ currit: Et dz hec diffõ sic expõi. Inductio ē ꝓgressio a singularib⁹ supple siue i respcũ siue min⁹ cõib⁹ ad suũ vłe distributũ p signũ. Ex q̃ sequit q descẽsus et inductio opponũtur quia descensus est ab vniuersali ad singulare: sed inductio est a singularib⁹ ad vłe. ¶ Unde inductio potest capi duplicit. Uno mõ p p se significato. z tũc est relatio rõnis cãta p

actū itellectus nostri. q̃ hz pro fūdamēto ꝓpōnes singulares siue min⁹ vlēs: ⁊ p termio ipam ꝓpōnē vlem. Alio mō capit fūdamētalr ⁊ p se denomiato. ⁊ tūc ē ꝓpō ypothetica rōnal ⁊ posita ex ꝓpositiōib⁹ singularib⁹ ⁊ vna vli. Ulteri⁹ aduertēdū ē ꝙ qū ēmin⁹ distribut⁹ ē aliqd cōplexū cōiunctū mediāte aliqua cōiūctiōe ad debite iducēdus sub eo a pte subi oz ponere iplicationē i qua affirmetur illō qd erat distributū i ꝓpōne vli ō termino singulari. Et ideo hec inductio nō valz. iste bō vel asin⁹ ē rudibil. oīs bō vel asinus est rudibil. g̃ oīs bō est rudibil. Sz oz sic iduci. iste q est bō vl asinus est rudibil. ille q ē bō vel asin⁹ est rudibil. Et sit iducēdū ē sub istis ꝓpōnib⁹ vlib⁹. oīs ꝓpō vl ei⁹ ꝑdictoria ē ⁊a. oīs bō si est rudibil ē asin⁹. ⁊ sic de similib⁹. Uū inductio reducit ad sillogismum accipiēdo oīa singularia ꝓ medio. ⁊ ꝑdicatū ꝓclusionis ꝓ maiore extremitate. ⁊ ibm ei⁹ ꝓ minore. vt hec inductio sortes currit. plato currit. ⁊ sic de alijs. g̃ oīs bō currit. sic reducit ad sillogismum. oē qd est sortes vel plato ⁊ sic de alijs currit. oīs bō ē sortes vel plato. ⁊ sic ō alijs. g̃ oīs bō currit. Unde reducere iductionē ad sillogismū nihil aliō ē q̃ ꝓbare ꝓnaz iductiōis ꝓ ꝓnam euidentiorem.

Sed contra ꝑdicta arguit. ꝓ ꝓio sic. Oīs ꝓpō est ⁊a vel falsa. sz questio nō est vera vel falsa. ergo questio non est propositio. minor patet de ista. vtrum sortes currit. ¶ Secō arguit sic. ētimema ⁊ sillogism⁹ nō sunt spēs dislicte. ergo male dictū ē ꝙ argumētatiōis q̃tuor sūt spēs. ānecedēs pz ꝓ aristotelē ꝑ posterior dicētē. ētimema ē verus sillogism⁹. ¶ 3.° arguitur sic. In oī argumētatiōe ānecedēs oz cē noti⁹ ⁊ seq̃nte. sz singularia cū sint ifinita ipa sūt min⁹ nota vli b⁹. g̃ i iductione nō oz ꝓcedi a singularib⁹ ad vle. ¶ 4.° arguit sic. nō seq̃t. iste asin⁹ currit. iste asin⁹ currit. ⁊ sic de alijs. ergo omnis bō currit. ⁊ tamen arguitur a singularibus ad vle. ergo.

Ad rationes Ad ꝑmaz dr ꝙ q̃stio capit duplr. Uno mō ꝓ aggregato ex signo iterrogatiuo ⁊ ꝓpōne. ⁊ sic nō ē ꝓpō formalit nec ⁊a nec falsa. Alio mō capit ꝓ ꝓpōne cui addit signū iterrogatiuū. ⁊ sic bene ē ⁊a vl falsa. ¶ Ad secdaz dr ꝙ entimema ē virtualr ⁊ iplicite sillus. nō tū formalr ⁊ explicite. ¶ Ad 3.m dr ꝙ q̃ quis singularia sint min⁹ nota simplr ⁊ fm nām. tū sūt notiora quo ad nos. Et lz sint infinita nec cognosciu⁹ ea in ꝓpria forma. tū cognoscim⁹ vnū ꝓ similitudinē ad aliō. ¶ Ad Quartam dicitur ꝙ ibi non arguitur a singularibus ad suū vle. quod debet fieri in bona inductione.

Entimema ē sillogismus ipfectus. id est oratio i qua nō omnibus premissis positis infertur festinata ꝓclusio. vt oē aial currit. ergo oīs bō currit. In hac eni argumētatione includit hec propositio. oīs bō est aial. que si poneret perfectus ess sillogism⁹. Aristoteles autē sic diffinit entimema. Entimema ē ex ycotib⁹ ⁊ signis. ycos idē ē ꝙ ꝓpō probabilis. Signū vt hic sumitur idez est ꝙ demōstratiua seu necia ꝓpositio vl ꝓbabilis ⁊ hoc inferendo. Signuz vt hic sumit dicē necessitatē illatiōis. ycos aūt dicit probabilitatez ipius propositionis i se fz quā probabilitatē ꝓpō dr ēē vera. Uñ lz in entimemate ē tantuz vna propositio iferens ⁊ alia illata. tñ secundū ꝙ inferens propositio apparet omnibus ēē vera vel plurib⁹ sic dr ycos. qz sic iā ēēt ꝓbabilis. vt quilibet diligit diligētez se. secūdū aūt ꝙ ipa infert concusionem de necessitate sic est signū. ⁊ sic cadē ꝓpositio est ycos ⁊ signū secūdū aliud ⁊ aliud. Si quis obijciat ꝙ ētimema debeat sic diffiniri. entimema ē ex ycote ⁊ signo cum sit tñ vna propositio inferens que est ycos ⁊ signum secundū diuersa. Ad hoc sic dicēdū ē ꝙ lz sit vna propositio iferens actu tñ hz i se virtutē duaꝝ propositionū. qz hz in se virtutē ꝓpriam ⁊ illus q̃ subintelligitur. ⁊ sic est vna secundum substantiam ⁊ due secundum virtutē. et ideo dicitur i plurali numero ex ycotibus et signis et non ex ycote et signo. Sciēdum ꝙ omne entimema dz reduci ad sillogismū. In ētiemate eni sē tres

termini sic i sillogismo: ⁊ duo illoꝝ sunt i conclusione ⁊ sunt maior extremitas ⁊ minor extremitas. Alius aut non ponit i conclusione et est medius. illaꝝ aut extremitatū altera sumit bis et altera semel Ex extremitate ergo tantus semel sumpta et ex medio fiat vna propositio secundum exigentiam sic modi et figure et habet sillogismus. verbi gratia i hoc entimemate. omne animal currit. ergo omnis homo currit. homo et currit st duc extremitates. et animal est medium. sed illa extremitas scilꝭ homo sumpta est tantus semel. ex ipsa ergo et medio fiet vna propositio. scilicet omnis hō ē animal. et tūc erit perfectus sillogismꝰ sic. omne animal currit. omnis homo est animal. ergo omnis homo currit. Exemplum quando vnum particulare probatur per aliud propter aliquod simile repertum in ipsis. vt parisienses pugnare contra rotomagenses malus est. ergo turonenses pugnare contra pictauenses malum est. quia vtrobiq; ē pugnare affines cōtra affines. quia aut argumentum per locum confirmatur ideo danda est diffinitio loci prout locus hic sumitur.

¶ Circa hūc textū notādum est p̄ q̄ ꝛnr̄ Petrus Hispanꝰ sic diffinit ētimema. Entimema. ē sillus ipsectꝰ. Et exponit sic hāc diffinitionē dicens. Entimema ē oratio i quā nō oibꝰ p̄missis positis iferr̄ festinata cōclusio. vt ois hō ē risibil. ergo sortes ē risibil. ibi enī subitelligit̄ hec p̄missa sortes ē hō. et aliter diffinitur a pho h̄ mō. Entiema ē sillus ex ycotibꝰ ⁊ signis. ⁊ q̄nis i entimemate vt i plurib⁹ nō sit nisi vna p̄missa formalr ⁊ fm subam. tm̄ ibi sūt plures fm virtutē eo q̄ p̄missa ibi posita virtualr icludit aliā. ycos aut ⁊ signū sūt idē realr sed differūt formalr. q̄ ppō dr̄ ycos fz q̄ ē pbabil. sz eadē dr̄ signū pp hitudinē ad aliā ppōnez quā necio ifert. Uñ duo sūt modi dicēdi de reductōe ētimematis ad sillogismū. nā secūdū vnū modū dr̄ q̄ in oi entimemate reducibili ad sillogismū sunt tres termini ⁊ nō plures. quoꝝ duo ponūtur i ꝛclusiōe .s. extremitates. alē vo nō ponitur i ꝛclusiōe. ⁊ est medium. eo q̄ medium nō dz itrare ꝛclusionē. fz hūc modū ergo entimema reducitur ad sillogismum p additionez illiꝰ ppōnis q̄ deficit. pp q̄ datur tale documētū. Cōsiderādū ē enī vtꝝ i ātecedēte ponatur p̄dicatū ꝛclusionis vl subm. nam si pōatur subm deficit maior. q̄ dz constitui ex medio ⁊ p̄dicato illiꝰ conclusionis. si aut i antecedēte ponat p̄dicatū conclusionis minor dēficit. q̄ dz constitui ex medio ⁊ subo illiꝰ ꝛclusionis. ¶ Sz ē aliꝰ modus reducendi fz q̄ dr̄ q̄ ois argumētatio q̄ nō ē sillogistica iductiua vl exēplaris ē entimematica. ⁊ q̄ ois ꝛna ētimematica bz reduci ad sillogismū ¶ Et fm hūc modū ponūt tria documēta. Primus ē q̄ si in entimemate sint tātū tres termini ⁊ i antecedēte eiꝰ sit vna p̄missa tātū. tūc dz reduci eo mō quo nūc dictū ē. Secōm documētū est. si in aliquo entimemate sint tm̄ duo termini tūc dz addi vna p̄missa i qua idē p̄dicetur de seipso. Tertius documētū est. si i aliquo entimemate sint plures termini q̄ tres. tale ē reducēdū ad plēs sillos. vel tales termini sunt reducendi ad tres termios.

Secundo sciēdū est q̄ exēplū est ,pcessus ab vno singulari ad aliū singulare ,pbāduz pp aliqd̄ simile i ipis reptū. vt sortes est risibil. ergo plato ē risibil. q̄ vterq; ē hō. i qua diffinitione ponitur ,pcessus loco generis. Et ponitur ab vno singulari ad aliū ad dr̄iaz sillogismi ⁊ entimematis ⁊ etiā iductionis q̄ ,pcedit ad vl ez ,pbandū. ⁊ ponitur pp aliqd̄ simile i ipis reptum ad ostēdēdū virtutē ,pbationis q̄, puenit ex similitudine duoꝝ pticularium adiuicez. eo q̄ illud qd̄ cōuenit vni cōuenit alteri. Uñ exēplū non imediate bz reduci ad sillogismuz fz p̄ reducitur ad iuductionē iperfectā ⁊ ꝛnr̄ ad sillogismū. sed accipiēdo tminū iportātē similitudinē ,p medio ⁊ p̄dicatuz ꝛclusionis ,p maiori extremitate ⁊ subm eiusdez ,p minori insertur ꝛclusio exēpli p sillogismū cuiꝰ maior ,pbatur iductiōe iperfecta p antecedēs exēpli. Ut facto isto exēplo. sortes ē risibil. ergo plato est risibil. formatur primo talis iductio iperfecta. sortes est risibilis. ergo ois hō est risibilis. Secūdo fit sillogismus sic. ois homo est risibil. plato est homo ergo plato est risibilis. concluditur ibi ꝛclusio exēpli. Sed secundum alios dicitur q̄ exemplum ñ reducitur ad vnum sillogismum sed ad duos. .s. capiendo pro medio primi sillogismi primum singulare. ⁊ pro maiori extremitate p̄dicatū ꝛclusio

nis ipi⁹ exempli. ⁊ p minori sukm. ⁊ i secdo capiendo illud i quo ꝛueniũt duo singularia ꝓ medio. ⁊ p maiori extremitate ꝑdicatũ ꝛclusionis. ⁊ pro minore aliõ singulare siue subm ciusdẽ ꝛclusionis.

Tertio sciẽdũ est q̃ exẽplũ põt capi dupl'r. Uno mõ gñal'r ꝓ oi bona ꝛña i qua ifertur aliqua ꝓ ꝓp aliquã similitudinẽ iter res añcedẽtis ⁊ ꝛsequẽtis reptã. siue añs siue ꝛñs sint ꝓ põnes pticulares siue singulares siue vl'es. Et sic ẽ ibi exẽplũ. oẽs rotomagẽses sũt bone gẽtes armoꝝ. ergo oẽs coloniẽses sũt bone gẽtes armorũ q̃ sic rotomagẽses sũt exercitati i illis artib⁹ ita ⁊ coloniẽses. Alio⁹ capit ꝓpric ꝓ ꝛña bona ꝛclusionis pticularis ꝓbata ex alia ꝓpõne pticulari vel pticularib⁹. ⁊ hoc accipiẽdo pticulare vt nõ distinguitur ꝝ singulare. ⁊ sic capit exẽplũ i ꝓposito. Et tũc exponitur diffinitio exẽpli sic. Exẽplũ est ꝛña bona ꝓbatiua ꝛclusiõis pticularis ex vna ꝓpõne pticulari ꝓp aliquã similitudinẽ iter añs ⁊ ꝛñs reptã. Et ꝓm aliquos exẽplũ nõ vr̃ bona ꝛña nisi i añcedẽte ⁊ ꝛsẽte exp̃mat terminũ significãs similitudinẽ. Et ideo non eẽt hic bonũ exẽplũ. brugenses sũt diuites. ergo rotomagẽses sũt diuites. q̃ tam isti q̃ illi hãt bonũ portũ maris. Sz hic eẽt bonuz exẽplũ. brugẽses sũt diuites eo q̃ hãt bonũ portũ maris. g⁹ rotomagẽses sũt diuites eo q̃ hãt similiter bonũ portũ maris. Uñ iductio ⁊ exẽplũ dissẽrũt ꝓ q̃ iductio sẽp est ad vl'em ꝛclusionẽ. exẽplũ ꝛo q̃ q̃ ad pticularẽ. Secdo differũt q̃ iductio in añcedẽte hz plures ꝓpõnes singulares. exẽplum ꝛo vnã q̃uis nõ repugnat exẽplo q̃n possit habẽ plures singulares i añcedẽte ex illis iferẽs ꝛclusionẽ vl'es. ¶ Et si q̃ratur vtrũ oẽ entiema sit reducibile ad sillogismũ. Ad hñdetur ꝓ duas ꝛclusiones. Pria ẽ q̃ entimema i quo arguit ex vna ꝓpõne catheg̃orica ⁊ ifertur alia ꝓpõ. ⁊ hz ꝓ medium diuersũ ab extremitatib⁹ ꝛclusionis ẽ ad sillogismũ reducibile. Probat ꝛclusio. nã dato isto ẽtiemate hõ currit ergo aĩal currit. ꝓ additionẽ vni⁹ ꝑmisse. s. hõ est aĩal reducitur ad sillogismum. ¶ Secda ꝛsi format entimema iferẽdo ꝛclusionẽ ex vna ꝓpõne vl' plurib⁹ i añcedẽte positis nõ dispositis in mõ ⁊ figura ⁊ nõ ꝓ medũ diuersũ ab extremitatib⁹ ꝛclusionis. ipm nõ est reducibile ad sillogismũ. Probat q̃ ꝛuersiones eqpollẽtie ⁊ ꝛñe ĩgb⁹ arguitur a tota copulatiua ad quãlibz ei⁹ ptẽ ⁊ sic ꝛ alis ñ st reducibiles ad sillogismũ ⁊ tñ st ẽtiemata.

Sed contra predicta arguit. Primo sic. Hic est entimema siue sillogismus iperfectus. oĩs asinus currit. ergo oĩs hõ currit. eo q̃ iste sillogism⁹ psicit ꝓ additionẽ hui⁹ ꝑmisse. oĩs homo ẽ asin⁹. ⁊ tñ ibi nõ ẽ bona ꝛña cuz illa nõ sit ꝓbatiua. g̃ i entimemate nõ est bona cõsequẽtia. ¶ Secdo arguit sic. vnũ pticulare ẽ ita ignotũ sicut aliud. g̃ in nulla argumẽtatione ꝓcedẽdu ẽ ab vno singulari ad aliud. ꝛña tenet q̃ oĩs argumentatio dialetica ꝓcedit a magis noto ad minus notũ. ¶ Tertio arguit sic. ista ꝛña nõ valz sortes ẽ risibil. g̃ oĩs homo ẽ risibil. g̃ exẽplũ nõ cõueniẽter reducit ad sillogismũ ¶ Quarto arguit sic. conuersiones ⁊ equipollentie sũt entimemata ⁊ tñ non reducũtur ad sillogismum. ergo.

Ad rationes Ad ꝓmã vr̃ q̃ q̃uis ibi nõ sit sillogism⁹ ꝓbatiu⁹ vel entimema ꝓbatiuũ. tñ ibi ẽ bona ꝛña siue bon⁹ sillogism⁹ illatiu⁹ si illa ꝓpõ oĩs homo ẽ asin⁹ ibi supleat. ¶ Ad secam vr̃ q̃ q̃uis vnũ singulare ex natura ⁊ simpl'r nõ sit notius altero. tñ vnũ põt eẽ notius altero quo ad nos. ⁊ hz sufficit ad argumentũ dialetich. ¶ Ad tertiã vr̃ q̃ q̃uis ibi nõ ẽ ꝛña formal'. tñ ibi e ꝛña ꝓbabil' eo q̃ sic ẽ de vno indiuiduo sic etiã ẽ exẽplarit de oib⁹ alijs q̃ cũ eo conueniũt. ⁊ hz sufficit ad argumẽtationẽ dialeticã siue exẽplũ. ¶ Ad 4ᵃᵐ vr̃ q̃ ꝓz solutioi in ẽtio notabili

Locus ẽ sedes argumenti vel id a quo ad ꝓpositã questionez conueniẽs trahitur argumentum. Quid aũt sit q̃stio dictũ ẽ. Et sciẽdum q̃ propositio. questio. ꝛclusio. ⁊ enunciatio secũdũ substãtiã idẽ sunt. Differũt aũt secundum ratiões. diuersas cũ hãt ratiões siue diffinitiões. vt prius patuit. Secũdũ enuz q̃ dubitabilis ẽ. ẽ questio. Prout vero iam probata ẽ ꝓ argumẽtũ est cõclusio Prout ponit pro alio i premissis ẽ ꝓpositio. q̃ propõ vr̃ secundũ q̃ est in ꝑmissis ad probandũ cõclusionẽ. Enunciatio est autem secundum q̃ significat esse vel non esse. vt sortes currit sortes non currit. Habito de diffinitione loci sequit diuisio ipsius loci. Locus autẽ diuiditur in locũ maximam ⁊ in locuz differentiaz maximã. Locus maxima idẽ est quod maxima. Maxima ẽ ꝓpositio qua nõ ẽ altera prior neqz notior

vt oē totū malus ē sua pte. Itē de quo cūqz pdicat diffinitio ⁊ diffinitū. ⁊ de quocūqz pdicat spēs de eodē pdicatur genus. Locus differētia maxime ē illud quo vna maxima differt ab alia. vt iste maxic. de quocunqz pdicat spēs et genus. ⁊ de quocūqz pdicat diffinitio ⁊ diffinitū. differūt p termios ex quib⁹ cōponunt. Una cni cōponit ex gne ⁊ spē. Altera ex diffinitiōe ⁊ diffinito. vñ isti termini simplices dicunt differētie ⁊ maxie. Et sciēdū q tā locus maxima q̄z locus differētia maxime dr locus qz vtrūqz cōfert firmitatē ⁊ robur argumēto. Uñ proportionalr sumit hic locus ad locū i rebus naturalibus. qz sic ille seruat res oēs i eē. sic similr hic locus ꝓfirmat argumētū. Itē locus dria maxime diuidit p locū itrinsecū extrinsecū ⁊ medū. Locus itrinsecus ē qñ sumit argumētū ab his q̄ sūt de substātia rei. vt i diffinitiōe. vt si dicat aial rōnale mortale currit. ergo hō currit. Loc⁹ extrinsecus ē qñ sumit argumētū ab his q̄ omino separata sūt a substātia rei. vt ab oppositis. vt si q̄rat vtr sortes ē albus ⁊ pbet sic. sortes ñ ē niger. ergo sortes ē albus. Locus medius ē qñ sumit argumētū ab his q̄ prim cōueniūt cū terminis i questione positis ⁊ prim differunt ab eis sic vniuoca ⁊ denoiatiua q̄ dicunt ꝓiugata. vt si q̄rat vtrū iusticia sit bona ⁊ probetur sic. iustus est bonū ergo iusticia est bona.

¶ Circa hūc textum notādum ē primo q ꝓfr auctor determinat de loco dialetico ipm sic diffiniens. Loc⁹ ē sedes argumēti vel id a quo oueniēs elicit argumētū. In qua diffinitiōe nō capit locus ppie p supficie corpis cōtinētis q̄mō capit q̄to phisicor. sz accipit vt ē termin⁹ secūde intentiōis metbaphorice p loco logicali nō tm sophistico sz tantū dialetico. Nōetiam accipit sedes ppie sed trāsuptiue p quandā similitudinē. qz sic res gesciit ⁊ firmat in sede. sic etiā argumētū dialeticū fūdatur ⁊ firmat in loco dialetico cū p ipm firmet. Et sic exponit ista diffinitio. Locus dialetic⁹ ē sedes argumenti. idest regula cōfirmatiua argumēti. dialetici. aut alicui⁹ consequentie p babilr. vel illud a quo oueniēs elicit argumētū. i. id ex quo cōpōitur talis regula cōfirmatiua q̄ ē ppō p se nota. Et p pmā pticulā tangit locus maxima. ⁊ p secūdam locus dria maxie. Et nō accipit hic maxia adiecti ue sed substātiue sic q ibi ē appositio. Uñ duplex ē locus dialetic⁹. s. locus maxima ⁊ loc⁹ dria maxime. Uñ locus maxima idē ē qd ipa maxia. Maxima aūt ē ppositio p se nota qua nō ē altera por nec notior i suo genere. sic q nulla ē ppositio ostituta ex illis terminis ex qb⁹ ostituit q̄ sit por ⁊ notior. Iz posset dari aliqñ aliqua simplr prior ⁊ notior. Et sic loc⁹ maxia pōt capi p suo formali significato ⁊ tūc significat habitudinē maxime ad argumētū pbabile. qz tal maxima ē pbatiua ⁊ confirmatiua argumenti dialetici. Alio mō capit p denominato. ⁊ tūc ipa ppositio p se nota dr esse loc⁹ maxima. Et q̄ruis maxima sit qua i quātitate est tm magna in virtute. qz in ea est virtus certificandi ⁊ confirmādi plures ppositiōes. ⁊ vocat multis nominib⁹. Prio vocatur maxima propter causas dictam. Secundo vocatur dignitas qz seipaz dignificat vt ab intellectu cognoscatur cognitis terminis. Tertio vocat cōmunis animi cōceptio qz ab itellectu multoꝛ facilr concipitur. Quarto dr ppositio p se nota qz apprehēsis terminis eius sine noticia cuiscūqz ppositionis pōt cōgnosci. Uñ vna maxia differt ab alia i hq i vna sūt alij ⁊ alij termini ex qb⁹ cōstituūtur tales maxime. Et etiam ē alia ⁊ alia hitudo termiorum i diuersis maximis positoꝛ sic in hac maxia. De quocūqz pdicatur diffinitio ⁊ diffinitum. vt isti duo termini diffinitio ⁊ diffinitū vel hitudo coꝛ adiuicē dicūtur loc⁹ differentia maxime. ⁊ p illos differt illa maxia ab ista De q̄cunqz pdicatur spēs de illo pdicatur gen⁹ illi⁹ spēi. Et sic isti duo termini gen⁹ ⁊ spēs sūt loc⁹ dria maxie. Et sic pz q ille maxie differunt p has hitudines ⁊ p illos tminos. qz p tales hitudines sūdant i tminis siue i reb⁹ significatis p tmios. ideo tales maxie p illos terminos differre dicūtur.

Secundo sciendum est q locus maxima et locus differētia maxime ad inuicem differunt. quia locus differētia maxime

De locis dialeticis

dic termios vel hitudinē tmiorꝫ ipius maxie in q̃ firmat arguñtū dyaleticū. Locꝰ ho maxia die p pōez ex illis termis ostituta. qz ppō explicat q̃l est hitudo añtis z oñtis. z roborat talē habitudinem. Ex q̃ segtur alia dria. s. q̃ arguñtū dyaleticū firmat i loco dria maxime icōplete: z in loco maxia cōplete. vt si q̃ratur. vñ locꝰ. hō currit. gꝰ aial currit. z rñdeat a spē ad genꝰ nō ē termiatū adhuc arguñtū. qz pōt dubitari q̃lis ē habitudo iter spēz z suū genꝰ. sed qñ vltra q̃ritur maxia. z rñdetur. de q̃cūq̃ p̄dicatur spēs de illo p̄dicatur genꝰ illiꝰ spēi z tūc oplete z pfecte termiat arguñtū. nec plꝰ vla dubitatio reliq̃t. Ex p̄dcis pz qd q̃rit cū q̃rit vñ locꝰ. Solū eni q̃ritur ō habitudic termini iferrentis ad terminū illatū: siue añtis ad oñs. iō locꝰ dria maxie ō suo formali significato significat talē habitudinē. s. termini iferrētis ad terminū illatū siue añtis ad oñs: z onotat siue denoiat ipos termios hītes talē hitudinē. Sz cū q̃ritur maxia: nihil aliud q̃ritur nisi q̃ ē regula ofirmatia oñe siue q̃ ē p̄ pō p se nota explicās hitudinē terminoꝝ z cū hoc ofirmās hitudinē añtis ad consequens.

Tertio sciēdū ē q̃ locꝰ dria maxie diuidit i locū extrisecū. itrisecū z mediū. Locus itrisecꝰ sic diffinitur. Est qñ sumitur argumentū ab his q̃ sūt de suba terminoꝝ i questiōe posito ruz. ita q̃ terminꝰ iferēs sit de cētia illati. Et sic intelligitur illa diffi°. locꝰ itrisecꝰ ē qñ iter terminuz iferētez z terminū illatū ē itrinseca hitudo. inter illa. n. tē dr locus intrisecus. z tūc capitur itrisecū generaliter. p oi illo qd ē i alio fm aliquē modū eēndi in. z nō accipit. ppe. put itrinsecū ē illō qd est de intrisecā opōe z cētia eius. Et ab alijs sic diffinitur Est termini maxie vel regule ofirmatiue alicuius oñe dyaletice. cuius terminꝰ inferrēs z terminꝰ illatus supponūt. p eodē ouertibiliter. vel significāt idē ouertibiliter. aut de vno eoꝝ verificat cē in aliq̃ mō eēndi i. Exm̄ p̄mi sic arguēdo. hō currit. gꝰ risibile currit. h terminꝰ iferens. s. hō. z terminꝰ illatꝰ. s. risibile sūt idē realiter z supponūt. p eodē. Exm̄ sc cūdi. nihil ē locꝰ ñ replet corpe. gꝰ nihil ē vacuū. illi terminī significāt idē. Exm̄ tertij. vt domꝰ ē. gꝰ paries ē. ibi vnꝰ eoꝝ terminoꝝ verificatur de altero fm aliquē modū eēndi in. Locꝰ extrisecus sic diffinitur. Est qñ terminī maxie vl regle ofirmatiue alicuius oñe dyaletice cuius terminus iferens repugnat termino illato. Et q̃uis inter termios aliqñ nō sit hitudo ouenētie. tū iter eos ē hitudo repugnātie. iō inter ipos pōt cē locus. Sz locꝰ medius sic diffinitur. Est qñ sumitur argumētū ab his que pti ouenīūt z ptim dīmt cū terminis i questione positis. hoc est dictu. locꝰ medi ē locꝰ eui terminꝰ inferēs ptiz ouenit z ptim differt a termio illato. sic sī ocretū z abstractū q̃ ouenīūt i re significata. z differūt in mō significādi. Ex q̃ pz q̃ nō dr locꝰ medius co q̃ aliquid mediet iter terminū iferentē z terminū illatū. qz sic ois locus cēt medius cū ois locꝰ sit hitudo mediās iter terminos. sed dr locꝰ medi quodāmō p pticipationē loci intriseci z extriseci. co q̃ terminus inferens pti differt z pti cōuēit cū termino illato. vt bene segtur. albū est colorātum ergo albedo est color.

Sed contra p̄dcā arguitur p sic. Argumētū z locus idē sunt. ergo locꝰ nō est sedes argumenti. añs pz in isto argumento hō currit. ergo aial currit. hō est argumētuz co q̃ habet potestatē ocludēdi cōclusionē. z est locꝰ. eo q̃ est spēs includēs habitudinē ad aial quod ē genus. ¶ 2ꝰ arguitur sic. locꝰ dria maxie ē pars maxime. ergo mēbra illius diuisionis coicidūt: ergo. ¶ 3ꝰ arguitur sic. Ois locus est habitudo. sed terminī nō sūt habitudo. ergo termini nō sūt locus. ¶ 4ꝰ arguitur sic. locus a cā efficiente ad suū effectum est locꝰ intrinsecus. z tamen causa efficiens est extrinseca suo effectui. ergo diffinitio loci intrinseci non est bona.

Ad rōnes Ad p̄maz dr q̃ lz locus z argumentum sint idem fūdamentaliter. non tū formaliter cū sint due intētiones specifice distincte. ¶ Ad scdaz distinguitur añs. vel si capiatur formaliter z p per se significato z sic negatur vel pro per se denominato. z sic iterum distinguitur. vel q̃ sit pars materialis maxime z sic conceditur. vel formalis z quiditatiua: z sic negatur. ¶ Ad tertiam distinguitur maior. vel si capiatur locꝰ p per se significato. z sic oceditur vel p denoiato z sic negat. imo termini maxie sūt denominatie locꝰ dria maxime. ¶ Ad q̃rtā dr q̃ oceditur maior z distinguitur mior. qz aliqd pōt dici dupliter extrisecū alteri. Unoꝰ qz nō ē de intrinseca ratiōe eēndi z compositione eius: z sic conceditur minor Alio modo aliquid dicitur esse extrinsecum alteri quia totaliter est extra ipm tam secundum actum q̃ secundum virtutem. z secundum nullum modum essendi in ipo continetur: z sic causa efficiens non est extrinseca suo effectui quia virtualiter in eo continetur:

Itē locꝰ itrisecus dīdit p locū a suba z p locū a cōcomitātibꝰ subaz. locus a sub

stantia ē qñ sumit argumētuz ab his q̄ sūt de substātia terminoꝝ i qōne positorum. Et ille locus diuiditur p locuz a diffinitione a descriptiōe ⁊ a nominis interpretatione.

¶ Circa hūc textū notandū ē primo q̄ in tertio tractatu hui⁹ libri auctor diuidit locū intrinsecuz i locū a substātia ⁊ locū a cōcomitātib⁹ substātiaz Unde locus a substantia est qñ sumit argumētū a substātia ē minorū in questione positorum. Que diffinitio sic itelligitur. Locus a substantia est qñ termin⁹ iferēs dicit adequate ⁊ cōuertibilr totaz substātiam: idest cēntiam termini illati ⁊ hoc explicite vel implicite. diffinitū enī nō dicit explicite totā substantiam diffinitionis nec descriptū ōscriptiōis. ¶ Et notādū est q̄ nō accipitur hic substātia pūt distinguitur ꝑ accns aut cōtra accidentalia i ꝑdicamento accidētiū reponibilia. sed capit sub stātia p omni illo qd est de cēntia siue cōsequitur cēntiam cōuertibiliter termini illati. ¶ Diuiditur enī loc⁹ a substātia p locū a diffinitione ad diffinitū: a descriptione. ⁊ interpretatione. ⁊ isti iplicite ōtinēt locum a diffinito a descripto ⁊ iterpretato Quia sufficiētia sic facilr pōt haberi p diffinitiones suoꝝ mēbroꝝ ⁊ ideo relinquitur. Et quo pz q̄ p has diuisiōes solū diuidit explicite loc⁹ differētia maxie. tñ iplicite diuiditur loc⁹ maxima. ⁊ eius diuisiones faciliter possunt haberi.

Secundo sciēdū est q̄ termin⁹ iferens est terminus positus i antecedēte habens certā habitudinē ad terminuz positum in ōsequente. ꝓpter quam habitudinē antecedens antecedit ad tale ōns. Sz termin⁹ illat⁹ ē terminus positus in ōnte habēs certā habitudinē ad terminum positū in ante. ꝓpter quā habitudinē ōseqns sequitur ad tale antecedēs. Et sic ārguēdo. hō est. ergo animal ē. termin⁹ iferens est hō. ⁊ terminus illatus ē animal. ⁊ rōe habitudinis illoꝝ duoꝝ terminorum adinuicē vna illaꝝ ꝓpōnū ancedit ⁊ alia sequtur. ¶ Sz restat dubiū a quo. s. locus dialeticus ꝑncipalr denoiatur an a termino iferente vel illato. Rūdetur q̄ denoiatur a termino inferente. qd ꝓbatur sic. qz locus denoiatur a termino i qno cōsistit tota virtus ꝓbatōis ōntis. sed in termino inferente stat tota virtus probationis. ergo locus dz ab ipo denominari. Minor pz. s. qz si argumentū dyaleticum reduceretur ad sillogismum. tūc terminus inferrens eēt medium sillogismi. sed in medio est tota virtus probatiua vt alias dictum ē. ergo in termino inferrente est tota virtus probatiua argumenti. Non tamen debet intelligi q̄ loc⁹ denominetur a termino inferrente fundamētaliter accepto. quia sic iste locus. sortes est homo. ergo sortes est animal. diceretur locus ab hoīe: quod ē falsum. sed debet denominari a termino inferrente formaliter accepto. idest ab habitudine ꝓz quā talis habet rationem termini inferrentis. vt habitudo illius argumenti est a specie ad genus. ideo ille locus denominatur a specie. In eodē enīz termino possunt fundari diuerse habitudines. vt in homine est habitudo diffiniti ad diffinitionē. ⁊ speciei ad genus. si ergo in aliquo antecedente ponatur homo ratione diffiniti aut sub alia habitudie ille locus dicitur a diffinito. si vero sub habitudine speciei ille locus dicitur a specie. Cognoscitur āt sub qua habitudine ponitur terminus inferrens in antecedēte per terminum illatum. eo q̄ si in cōsequēte ponatur diffinitio terminus in antecedēte debet poni sub habitudine diffiniti. Ex quo pz q̄ sub eodem fundamento pñt fundari diuerse ⁊ plures relationes: ⁊ ille specificantur a termio ad quē cum capiāt diffinitionē a fundamēto ergo dz dicere q̄ necessario capiant a termino cum totuz eē relatiui sit ad aliud. s. ad rem.

Tertio sciēdum est q̄ querere in aliq̄ ōna vnde locus: non est aliud q̄z i ipa q̄rere terminum maxime vel regule confirmantis talem consequentiam. Qui quidē terminus ꝓfitabilis est de termino iferēte rōe habitudinis quā habet termin⁹ inferrēs ad illatū. Ut cū queritur. Uñ locus. a ial rōale currit. ergo hō currit. Rūdetur a diffōne ad diffinitū. ergo nos q̄rimus illū terminum diffōnis de q̄ verificatur termin⁹ illat⁹. Sz cū querim⁹ maximā querimus ꝓpōnē per se notā ōfirmatiuā talis ōne. vt cū queritur maxima. a ial rōnale currit. ḡ hō currit. rūdetur. q̄ quid verificatur de diffōe ⁊ de diffinito. ¶ Sed cū queritur q̄re locus dialetic⁹ ꝑncipalius denoiatur a termino inferente. ⁊ locus sophisticus ab illato. De prima visū est in ꝑcedēte notabili. Sed ad scōaz partem dubij dr q̄ ratio ē qz loc⁹ sophistic⁹ est deceptori⁹ modo deceptio latet in cōclusione. qz hō p augmētaciōez sophistica ōcipit credēdo q̄ pp talē arguētationē debite iferatur seu ꝓbetur aliq̄ ōs. que tñ non ꝓbatur nec infertur. ⁊ sic deceptio in loco sophistico latet in ē mino illato. ⁊ sic denoiatur huius modi locus a termino illato. Unde circa ꝑdictā diuisionē loci a suba in locū a diffōne. descriptione. ⁊ interpretatione aduertēdū ē q̄ diffō potest capi du

pliciter: vno mõ ppzie ꝓ oroe ꝛuertibilr explicãte qditatẽ z eẽntiã rei significate per diffinitũ. z hoc p cise p eẽntialia. z hoc modo sola diffõ qditatiua ẽ diffõ. Uerũ est tñ ꝙ ab aliqb⁹ diffinitio cãlis ꝓpter sil'itudinem quã habet cũ diffõne qditatiua. qñq vocaĩ diffinitio stricte capiẽdo diffõnem. Et sil'itudo que ẽ iter diffinitionẽ causalẽ z qditatiuaz est ista qz sicut diffõne cãli ponunt termini ipoztãtes cãm vel cãs rei significate p diffinituz. sic etiam in diffinitõe qditatiua ponit terminus qui iportat formam z eẽntiã rei significate per diffinitũ. Alio mõ accipitur diffõ gñaliter p oi illo qd explicat eẽntiã alic⁹ siue a pozi sine a posteriozi. z sic diuidit ĩ diffinitionẽ qditatiuã causalẽ z qd nois. Et isto mõ. nõ capit diffinitio ĩ ppposito. pzio mõ. qd patet qz ad videndum dñiã iter mẽbza pdicte diuisionis oportet ꝙ diffõ capiat vt se extendit tam ad diffinitionez qditatiuã q̃ causalẽ. Sed descriptio capitur pro oi oroe explicãte ꝛuertibilr naturã d̃scripti. que qui dẽ oratio accitalr z denominatiue pdicatur de d̃scripto. vt homo est aial risibile. ẽ descriptio hois Et iterpratio in ppposito capit p oroe conuertibilr z synonime explicãte modũ significãdi alicui⁹ ẽmini. z sic iterpretatio est diffõ qd nois. z iterpretatũ est diffinitũ. diffinitõe quid nominis. Et dr uotãter ꝛuertibilr explicante modum interpretandi. quia si non. talis locus non teneret.

Sed contra pdicta arguit. pzio sic. Quecunq cõcomitant subaz alicuius rei sunt extra ipam ergo loc⁹ a ꝛcomitantibus substãtiã ẽ extrinsecus. ¶ Secõ arguitur sic: Res sp denoiatur a fine. qz ẽm phm secõ de aia. a fine vnũquodq iustũ ẽ apellari. ergo locus dialecticus dz denoiari a termino illato z non iferente.

¶ Tertio arguit sic. si locus denoiatur a ẽmino inferente seqretur ꝙ iste locus p quẽ tenet ista ꝛña. hõ currit. ergo aial currit. denoiaret ab hoie. ꝛñs ẽ fim qz denoiãtur a spẽ. ¶ Quarto arguitur sic. probando ꝙ locus nõ denoiatur a ẽmino iferẽte secũdẽ itentionalr capto. si sic seqretur ꝙ loc⁹ a diffõe ad diffinitũ. a descriptõe ad descriptũ. z sic d̃ alijs. eẽnt loci a relatiuis. ꝛñs est falsũ z pbatur ꝛña. qz spẽs z gen⁹ dñr correlatiue sic̃ diffiõ z diffinitum.

Ad rõnes Ad pmã dr negãdo aĩs capiẽdo cẽ extra aliud vt dr illud qd nullo mõ eẽndi in est in alio quomõ accipitur hic. quãuis accipẽdo eẽ extra aliud vt idẽ est quod nõ eẽ de ꝛpositione itrinseca z eẽntiali. aĩs sit pticulariter vex non tñ vlr. qz a genere sumit locus a concomitantibus subaz. z tñ genus nõ ẽ extra subam rei. ¶ Ad secõdaz dr ꝙ non dz sp vnumquodq̃ denominari a suo fine. Secõ pot dici ꝙ quanuis in ill'que vicũt cãlitatẽ finis res sp denoiatur a fine. non tñ in ill' que vicũt cãlitatẽ efficientẽ cuiusmodi est loc⁹. Tertio pot dici ꝙ non est icõueniens locũ denoiari a termino illato minus pncipalr. cũ hoc tñ stat ꝙ pncipalr denoietur a termino inferente. ¶ Ad 3ᵐ dr ꝙ ꝛña denoiatur a termio inferente. idest ab habitudine termini inferentis ad illatum. Et vltra cuz dicitur ꝙ loci a specie ad genus. a diffinitione ad diffinitum. z sic de alijs. eẽnt loci a relatiuis. negatur ꝛñtia. qz species et genus non capiuntur hic formalr. ideo illud quod significatur in secundis intentionibus exercetur in primis. est tñ verũ ꝙ si exerceretur in secundis intentionibus ꝙ esset locus a relatiuis. Et per hoc etiã patet solutio quarti argumenti.

¶ Diffõ ẽ oro idicãs quid ẽ cẽ rei per eẽntialia. locus a diffinitione est habitudo diffinitionis ad diffinitũ. z cõtiet quattuor argumẽta z quattuor maxias. Primo subijciẽdo diffõnẽ affirmatiue vt aial rõnale currit. ergo homo currit. Maxia. quicquid pdicatur de diffõe z de diffinito. Secũdo predicando diffõnem affirmatiue. vt sortes est aial rationale mortale. ergo sortes ẽ homo. Maxima. de quocunqz predicat diffõ z diffinitũ. Tertio subijcẽdo diffinitõz negatiue vt aial rõnale mortale nõ currit. ergo hõ non currit. maxima. qcqd remouet a diffõne etiã remouet a diffinito. Quarto pdicando diffinitõez negatie. vt lapis non est animal rationale mortale. ergo lapis non est homo. maxima A quocũqz remouet diffinitio z diffinitũ. locus a diffinito est habitudo ipius ad suam diffinitionem. z ptinet q̃tuor argumenta z quatuor maximas. sicut locus a diffinitione. Primo subijciendo diffinitũ affirmatiue. vt hõ currit. ergo aial rationale mortale currit. maxima. Quicquid predicatur de dif-

finito ⁊ etiã de diffõne. Secũdo pdicãdo diffinitũ affirmatiue. vt sortes ẽ hõ. ergo sortes ẽ aial rõale mortalẽ. maxima. De quocũq; pdicat diffinitũ ⁊ diffinitio. Tertio subijciẽdo diffinitus negatiue vt hõ ñ currit. ꝗ aial rõale mortale ñ currit. maxia. Quicqd rẽouet a diffinito ⁊ etiã a diffõe. Quarto pdicando diffinitũ negatiue. vt lapis non est hõ. ergo lapis non est aial rõuale mortale. maxima. A quocũq; remouetur diffinitum ⁊ etiã diffinitio. Et sciẽdũ q̃ locus sp dz denoiari a ẽmino iferente tũ ẽ ab illato. vt qñ diffinitio est iferẽs ẽ locꝰ a diffõne. quãdo vero diffinitũ ẽ iferens est locus a diffinito. Descriptio est oõ significans cẽ rei p accũtalia. vt aial risibile ẽ descriptio hois. Vel sic. Descriptio ẽ oõ pstãs ex gũe. ⁊ ppio. vt aial risibile. locus a descriptõe est habitudo descriptõis ad descriptũ. ⁊ cõtinet q̃ttuor argumẽta ⁊ q̃ttuor maximas sicut locus a diffõne. ⁊ formant hic codez mõ argumẽta ⁊ maxie sicut ibi nisi q̃ ibi ponitur diffinitio ⁊ diffinitũ. hic vero descriptio ⁊ descriptũ. Interpratio est duplex. Quedã eni est q̃ non pueniẽt cum interpretato suo. vt ledens pedẽ ẽ interpretatio hui⁹ nois lapis. Alia ẽ que cõuertitur cũ interpretato suo. vt amator sapie ẽ interpretatio h⁹ nois philosoph⁹: ⁊ hoc mõ sumit hic. Et diffinit sic. Interpratio ẽ expõvni⁹ nois min⁹ noti per aliud nomẽ magis notuz. vel p integrã oõnem. locus a nois interpretatione ẽ hitudo interpretatõis ad interpretatũ ⁊ pinet tot argumẽta ⁊ tot maxias sicut locus a diffõe. Primo subijciẽdo interpretationẽ affirmatiue. vt amator sapientie currit. ergo philosophus currit. maxima. Quicqd pdicat de interpretatõe ⁊ de interpretato. Vel fit a pte predicati. vt sortes ẽ amator sapie. ergo ẽ philosoph⁹. maxia. de quocũq; pdicat interpretatio ⁊ interpratũ. Negatiue sic a pte sibi vt amator sapie nõ currit. ꝗ philosophus nõ currit. maxia. Quicqd rẽouet ab interpretatione ⁊ etiaz ab interpretato. A pte predicati sic. sortes non ẽ amator sapie. ergo nõ ẽ philosophus. maxia. A quocunq; remouet interpratio ⁊ etiam interpratum. ⁊ eodem modo intelligitur de interpratato sicut de diffinito.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ prio q̃ ad notificãdũ locũ a diffinitiõe petrus hyspãus ponit diffinitionẽ diffinitiõis dicẽs. Diffõ ẽ oratio idicãs qd est cẽ rei p cẽntialia. Et debz sic exponi. Diffinitio est oõ explicãs ouertibilr qditatẽ siue cẽntiã diffiniti pcise q̃ cẽntialia. s. p gen⁹ ⁊ dñã. Ex quo segtur q̃ hic nõ capit diffõ p q̃cunq; diffõne sed spãliter p diffõne qditatiua tm. Ulteri⁹ sequit q̃ diffõ vt ẽ qd oplexũ ⁊ p denominato nõ pot diffiniri sed solũz p p se significato ⁊ vt ẽ vna scõa itẽtio. ⁊ vt sic ẽ quid icõplexũ. Quid ãt sit loc⁹ a diffõne. quid loc⁹ a diffinito. quãdo ⁊ quot modis teneatur. ⁊ q̃ sunt eoꝝ maxime pz clare in textu. Est ãt aduertendũ q̃ diuersimode sumit loc⁹ dialeticus a diffõne. ad diffinitũ. ⁊ petitio pncipij. ⁊ loc⁹ demõstratiu⁹. Uã diffõ ⁊ diffinitũ pit dupli rosiderari. Uno mõ inq̃tuz diffõ ⁊ diffinitũ. ⁊ hoc dupli. Uno mõ p respectum ad pdicata q̃ notiori mõ oueniũt termino illato q̃ iferenti. ⁊ sic ab eis sumitur petitio principij. Secõo mõ ad pdicata q̃ notiori mõ oueniunt termino iferẽti q̃ illato. ⁊ sic sumitur loc⁹ dialetic⁹. Alio mõ osideraẽ diffõ km q̃ explicat pnciꝑia cẽntialia diffiniti p que demonstratiue ⁊ ppter quid cognoscitur ppria passio iesse diffinito. ⁊ sic a diffõne ad diffinitũ sumit loc⁹ demõstratiu⁹. Loc⁹ aũt dialetic⁹ a diffõne ad diffinitũ non ẽ semp bon⁹. nõ enim termini hũt suppõnẽ simpli significãtẽ. s. cũ arguitur respectu pdicatoruz secũdũ intentionaliter. siue predicatorum ponentũ dñiam inter diffinitionẽ ⁊ diffinitum. Diffinitio enim ⁊ diffinitus differũt ⁊ conueniunt. ideo non dz argui ab vno ad aliud respectu predicatorum que conueniunt vni ea par

te qua differunt ab alio. ⁊ ideo bic nō bene arguit aial rōnale est diffinitio. ergo bō ē diffinitio. Nec bic. aial rōnale est oratio ꝯposita ex gīe ⁊ dīa. g. bomo est oratio ꝯposita ex gīe ⁊ dīa. ⁊ sic de alijs argumētis similib⁹. Posset etiā addi alⁿ casus in quo nō ts. s. qui diffinitio ⁊ diffinitū ponunt a pte p̄dicati p̄cise post ꝯba actū aīe iterior: ē significātia vt scio. cognosco. itelligo ⁊ sic de alijs. Rō ē q̄ tē appellāt suas rōnes formales. ⁊ ideo nō sequitur. i- telligo aial rōnale. ergo itelligo bominē eo q̄ i ri- gore logice aīs pōt esse verum ꝯsite exīte falso.

Secundo sciēdū ē q̄ descriptio est oratio idicās q̄d est cē rei p accidenta lia. Ex quo p̄s q̄ diffinitio ⁊ descriptio ꝯueniūt in boc q̄ vtraq̄ explicat esse cēntiale siue cēntiā rei Sed differūt q̄ diffinitio explicat illud cē p̄ nci pia cēntialia. descriptio ꝯo p accidētalia. Et dicit p accidētalia ⁊ nō per accidētia q̄ supⁿ aliq̄ de- scribit p sua inferiora q̄ ꝓpric nō sūt accidētia eⁿ q̄uis dicunt accidētalia. eo q̄ bnt modū acciden tiū. ⁊ q̄ sē extra cēntiā sui superioris sīt ⁊ accidētia Duplicia aūt sūt accidētia. q̄dā sūt idiuidui q̄ dicū tur accidētia cōmunia. Alia sūt accidētia spēi que dicūtur accidētia ꝓpria. Et ergo si i descriptione ponātur accidētia illa debēt cē ꝓpria eo q̄ descri ptio vno mō diffinitur q̄ ē oratio cōstās ex gīe ⁊ ꝓpio. vt aial risibile ē ōscriptio bominis. Qui au tē sūt loci a descriptōe ⁊ descripto. quot modis ⁊ quomō tenēt. ⁊ quot sūt eⁿ maxime clare p̄s i tex tu. Et ad debite arguēdū obseruandi sē illi casus quibus nō tenet locus a diffinitione ad diffinitū Uñ diffinitio ⁊ ōscript io possūt capi duplīr. Uno: p denominato ⁊ tūc sūt orationes cōposite ex ge nere ⁊ ꝓpio ⁊ ex genere ⁊ differetia. Alio modo pōt capi p per se significato. ⁊ tunc sunt relatiōes rōis cāte p actū intellect⁹ opātis diffinitionē ad dif finitū. ⁊ descriptōes ad descriptū. ⁊ ⁊ mō capiūt ⁊

Tertio sciēdū ē q̄ duplex ē iterp̄tatio. q̄dā ē conuertibilis cū iterp̄tato: vt ama tor sapientie interp̄tatur pb̄s. Alia ē nō cōuertibi lis q̄ excedit iterp̄tatū. vt ledēs pedē excedit lapi dē. Alia ē iterp̄tatio q̄ exceditur ab iterp̄tato vt p fecte factū exceditur a pfecto. Loc⁹ āt ab iterp̄ta- tōe ad iterp̄tatū vel eō solū sumitur ab interptati one ꝯuertibili. eo q̄ sicut ꝯbus dictū ē in oi loco a suba termin⁹ inferēs ⁊ termin⁹ illat⁹ debēt cē ꝯuer- tib. les. Diffinitur ergo sic interpretatio. Est expli catio vnius nois min⁹ noti p aliō nomē magis no tū. Ex quo p̄s q̄ diffinitio ⁊ descriptio dīnt ab in terp̄tatione. q̄ ipe nō explicāt vnū nomē p aliō ts explicant cēntiā siue rē significatā p nomen. Dīnt ēt interpretatio ⁊ etbimologia ⁊ translatio: eo q̄ etbimologia est prope expō vnius dictōis p alias eiusdē ydiomatis. sed translatio est ō vno ydioma te ad aliud. Interpretatio ꝯo est superius ad etbi mologiā ⁊ ad trāslationē. ⁊ fit q̄ aliq̄ dictio expo nitur p plures alias eiusdē ydiomatis siue diuer- soⁿ. Loci aūt ab interpretatione ad interpretatū vel ecōtra tenēt eodē modo sicut dictū est de p̄ce dētib⁹. Sūt ēt alij octo loci a substātia qui i textu nō enumerant explicite. eo q̄ sūt reducibiles ad sex p̄dictos. Tres eni reducūtur ad locū a diffini tōe. quoⁿ p̄mus est ab vno synonimo ad aliud. ⁊ ⁿ econtra. ⁊ ⁿ a differentia ad spēs ⁊ boc capiēdo dif ferentiam p dīa conuertibili cum spē. 4⁹ qui est a spē ad dīam cōuertibilem reducitur ad locum a diffinito. 5⁹ qui est a ꝓpo ad speciem reducit ad locū a descriptōe. Sext⁹ q̄ est ecōtra reducit ad lo cū a descripto. Septim⁹ q̄ ē ab exponentib⁹ ad ex posita reducit ad locus ab iterp̄tatione. Octau⁹ q̄ est eō reducit ad locū ab interpretato. Posset tñ oi bus istis assignari vn⁹ locus cōis qui diceret loc⁹ a ꝯuertibilib⁹. ⁊ posset formari facilīr argumēta ⁊ ma xime ts locos. Quoⁿ oius sic bī sufficientia. Nam ois loc⁹ a suba sumit ab habitudie terminoⁿ ꝯuer tibiliū aduicē. ⁊ boc duplīr. vel illi termi sūt ꝯuerti biles i significādo. ⁊ sic est loc⁹ ab interp̄tatione ad iterpretatū. vel aliqs alius loc⁹ ad vnū illoⁿ redu cibilis. scz loc⁹ a synonimo ad synonimū. vel ab ex ponentib⁹ ad exposita vel eō. Uel illi termini sunt ꝯuertibiles i supponēdo. ⁊ boc duplīr. nam vel illi ēmini sūt formalīr ꝯuertibiles ⁊ p̄dicant de se inuicē cēntialīr: ⁊ sic est loc⁹ a diffōne ad diffinitū. vel eō. aut aliqs alius loc⁹ ad vnū illoⁿ reducibil. s. loc⁹ a dīa cēntiali ad spēs i mediatā. vt ē locus a sinony mo ad synonimū. vt illi ēmi sē ꝯuertibiles formalīr ⁊ p̄dicātur de se inuicē ꝯuertibilīr accntalīr ⁊ sic est locus a ōscriptōe ad descriptū ⁊ eō. vt aliqs alⁿ lo cus ad istū reducibil. s. a ꝓpa passiōe ad suū subs.

Sed contra p̄dēa arguit. Prio sic. eadem ē bitudo a diffōne ad diffini tū ⁊ eō. g loc⁹ a diffōne ⁊ loc⁹ a diffinito nō distinguū tur. ¶ 2⁹ arguit sic. ōscriptōis nō ē ōscriptio. g ma le ⁊ describit ōscriptio. aīs p̄s. q̄ si ōscriptiōis ē ōt ōscriptio tunc pari rōe illa ōscriptio describeret ⁊ bret aliā ōscriptionē. ⁊ iterⁿ illa aliā. ⁊ sic in ifinitus ¶ Tertio sic arguit. nō sequit. iust⁹ ē amator sapie. ergo iustus est pb̄s. ⁊ tū arguitur ab interp̄tatōe ad iterp̄tatū. ergo tal locus non valet. ¶ Quarto sic arguitur. nō sequitur amator sapie ē interp̄tatio. ergo

pbs ē interpretatio. ⁊ tamen arguitur ab interp̄tatione ad interpretatum. igitur.

Ad rationes Ad pmā dr q ñ ē eadē bitudo formaliter iter diffiniti onē ⁊ diffinitū ⁊ ecōtra. ſz diffinitio ⁊ diffinitū ſint idē realiter. ¶ Ad ſecūdā dr q descriptio duplr accipitur. Uno modo pīme itētiōaliter ⁊ ſic ē quoddā ꝛplexū quod nō pōt diffiniri. alio mō ſecūde itētionaliter. ⁊ ſic ē qd icōplexū ⁊ pōt diffiniri p diffinitionē pticularem cuius nō ē diffinitio. ¶ Ad tertiā dr q ibi ē bona ꝛnia. ſed antecedēs eſt falſū ſlē ⁊ ꝛnis. eo q non amat nisi quod actualiter poſſidetur. iuſt⁹ ergo nōbis ſapientiā non amat eā q̄uis eā appetet. deſideriū eni ⁊ appetit⁹ ſūt rei nōdum habite. amor vero rei habite. ¶ Ad quartā dr q cōſequentia non valet. nec arguitur ab interpretatione ad interpretatus. qr arguitur reſpectu p̄dicatorum ſecūde intentionaliū in q̄bus nō vz ꝛnia.

Eqt̄ de locis a ꝛcomitātibus ſubſtātiā qui ſūt qñ ſumit̄ argumētū ab his q̄ ꝛſequūt̄ terminos in q̄onē poſitos. Et diuidit̄. qr alius ē loc⁹ a toto. alius ē loc⁹ a pte. alius a cā. alius ab effectu. alius a q̄ñatōe. alius a corruptōe. alius ab vſib⁹. ali⁹ a cōiter accidentibus. Locus a toto diuiditur ſicut ipm totū. Eſt eni quoddā totū vlē. aliud totū integrale. aliud totū i q̄ntitate. aliud totū i modo. aliud totū i loco. aliud totū in tpe. Et ſm hoc multiplex eſt locus a toto. qr alius ē locus a toto vli. alius a toto itegrali. ⁊ ſic de alijs. ⁊ ſilr diuidit̄ loc⁹ a tpe. Totū vlē vt hic ſumit̄ ē quodlz ſupius ſubſtātiale ſūptū ad ſuū iferius in linea p̄dicamētali. vt aial ad hoīem ⁊ hō ad ſortem. Pars ſubiectiua dr quodlibet iferius ſub toto vli ſūptū. Locus a toto vli ſiue a q̄ñe eſt habitudo ipius totius vlis ad ſuam pte subiectiuā ſiue ad ſuā ſpecieū. ⁊ eſt ſemp deſtructiuus p̄dicando totum. vt lapis nō eſt aial. q̄ lapis ñ eſt hō. Maxima. A quocūq̄z remouetur genus ſiue totū vlē ab eodē remouetur ſpēs ſiue pars ſubiectiua. locus a ſpecie ſiue a parte ſubiectiua eſt habitudo ipius ad genus ſiue ad ſuū totū vlē ⁊ eſt ſemper ꝛſtructiuus. ⁊ tenet duo argumēta ⁊ duas maximas. Primo ſubijciendo ſpēm affirmatie. vt hō currit. q̄ aial currit. maxima. Quicqd p̄dicat̄ de ſpē ſiue parte ſubiectiua: hoc etiam predicat̄ de q̄ñe ſiue de toto vli. Secūdo predicando ſpēm affirmatie. vt ſortes ē hō. ergo ſortes eſt aial. maxima. Be quocūq̄z p̄dicat̄ ſpēs ſiue pars ſubiectiua. de eodēz predicat̄ genus ſiue totum vniuerſale.

¶ Circa hūc textū notādū ē ꝗ q̄ loc⁹ a ꝛcomitātibus ſubſtantiaz eſt qñ ſumit̄ argumētū ab his q̄ ſequūtur terminos i q̄ueſtione poſitos. i. quando termin⁹ iferēs ē intrinſec⁹ terminoillato ſz aliquē modū eēndi in. ſed nō dicit totā eius eēntiam adequate ⁊ conuertibiliter. Et diuidit̄ octo ſpēs. vt pz in textu. Et ſi ſint alij loci a ꝛcomitātibus ſubſtantiā tā reducūt̄ ad aliquē iſtoꝝ. Prim⁹ locus a ꝛcomitātibus ſubſtātiā ē locus a toto ad ſuā pte. Et qr totū diuiditur in ſex modos. ita ē loc⁹ diuiditur in ſex ſpēs. Et quia quot modis dicitur totum. tot modis dicitur pz: ideo etiam loc⁹ diuiditur in ſex ſpecies: Sed oīa clare patēt i textu. Prim⁹ vero locus a toto ē loc⁹ a toto vli. ⁊ eſt vlē ſupius alicuius inferioris. vt aial reſpectu hois ⁊ equi. Et nō vz accipi vlē ꝑ ꝑpe. ꝑ genere vel ꝑ ſpē vel ꝑ illo qd ordinatur ē aliud in virecta linea p̄dicamētali. ſz vz accipi cōiter ꝑ oī illo quod eſt alīq cōis ſiue ſit ens reale ſiue rōis ſiue vniuocuz ſiue analogū. Sic ēt ꝑportionaliter nō capitur iferius ꝑ ꝑpe ſz cōiter ꝑ oī illo quod ē vnius ꝛnie reſpcū alteri⁹. Uñ loc⁹ a toto vli ad ſuā pte ſiue a ſupiori ad iferius ē habitudo totius vlis ad ſuā pte ſubiectiuaz ſiue ad ſuū inferius. Et ſm hunc locū ſicut ſm p̄cedentes poſſunt formari quatuor modi argumētorū ⁊ quatuor maxime q̄uis dicatur in textu q̄ ſolum tenet per vnā maximā. ſ. arguēdo a toto ad partē negatiue ⁊ aliquando affirmatiue. vt bñ ſequitur. lapis non eſt aial. ergo lapis nō eſt hō. Et quo ſequit̄ q̄ circa hūc locū ſunt tres regule ſiue maxie icōſtātes ⁊ falſe. ꝗ ē arguēdo a toto vli ad ſuā pte affirmatie ſubijciendo. vt nō ſeqū. aial cur

rit. ꝗ hō currit. Secūda est a toto vl̃i arguēdo ad suam partem affirmatiue predicando. vt ñ segtur asin⁹ ē aial. ergo asin⁹ ē hō. Tertia arguēdo a toto vl̃i ad suā ptē subijciēdo negatiue ⁊ sine distributiōe. vt aial ñ currit. ꝗ hō ñ currit. Loc⁹ āt a pte subiua ad suū totū ē habitudo patis subiectiue ad suum totum. Et tenet duobus modis. ſ. affirmatiue subiiciēdo. ⁊ affirmatiue p̃dicando. ⁊ sic sūt due maxime. ſ. vere arguendo a pte subiectiua ad suum totū. ⁊ alie due sūt false. ſ. arguēdo a pte subiectiua ad suū totū negatiue subijciēdo ⁊ negatiue p̃dicando. ¶ Et ad debite arguēdus p̃ hos locos obseruandū ē p̃mo ꝗ nō arguat respectu p̃dicatoꝝ secūde ītentionalium siue ponētiū dr̃iaꝝ inē supi⁹ ⁊ inferi⁹. aut a toto ⁊ a ptib⁹ habētibus suppositione simplicē. Scōo obseruādū est ꝗ aliquos ꝗ totū ⁊ pars non ſsequātur dictionē iportantē actuꝝ aīe iteriorē rōne cui⁹ appellāt suas ꝓprias rōnes Tertio ē obseruandū ꝗ nō arguat cū dictionib⁹ sincategoreūaticis negationē icludētib⁹. ⁊ ꝗ ñ distribuat totū vl̃e. ꝓpter qō nō sequit. sortes differt ab sino: ergo sortes differt ab aiali. nec sequit sortes īcipit eē albus. ergo sortes īcipit eē colorat⁹ Quarto obseruādū ē ꝗ termini i ancedēte ⁊ consequente teneant̃ vniformiter. ⁊ ideo non segtur ignis calefacit aquā. ergo ignis facit aquā. nec sequit. aliqs existēs vltra parisius agit parisius. qꝛ in antecedēte subitelligit̃ vna oratio ⁊ nō in ōnte.

Secundo sciendū ē ꝗ a toto vl̃i ad suam ptē cōstructiue ē bona ōna si totum vniuersale distribuatur ⁊ etiam subijciendo destructiue. ⁊ etiam affirmatiue subijciendo ⁊ etiam predicando. dū tm̃ vbiq; sit distributum per signū vl̃e. vt bm̃ segtur. oē aial ē substātia. ꝗ ois hō ē substātia. homo ē oē aial. ergo hō est asin⁹. nullum aial currit. ergo null⁹ hō currit. Sꝫ auctor nr̃ hoc ōmisit qꝛ ibi nō arguit̃ ꝓpriea toto vl̃i ad suā ptē. ſ. magis a toto in quātitate. Sit̃r a pte subiectiua ad suū totū ē bona ōna destructiue dūtm̃ negatio segtur totum ⁊ ptē. vt bm̃ segtur. hō ñ ē asin⁹. ergo aial nō ē asin⁹. Quod ꝓbatur qꝛ ex opposito ōdcōrio ōntis infertur op^m^ ānt̃is. bm̃ eni segtur. oē aial ē asinus. ergo ois hō ē asin⁹. sit̃r bm̃ sequitur: hō nō currit. ergo aial nō currit. qꝛ ex opposito ōdcōrio ōntis infertur opp^m^ ānt̃is. segtur eni: oē aial currit. ergo ois hō currit. Sꝫ qꝛ iste mod⁹ arguēdi nō tꝫ vl̃r ideo auctor non determiat de illo. Qꝛ āt nō teneat vl̃r pꝫ. qꝛ nullo hoie ex̃nte nō sequitur hō ñ currit. ergo aial ñ currit. qꝛ si nullus hō existeret ⁊ oia alia aialia ab hoie currerēt iste eēnt sil̃r. hō ñ currit ⁊ oē aial currit eo ꝗ aial ibi restringitur ad p̃ntes. Secūdū ergo hūc modū dicēdi iste mod⁹ arguendi sp tꝫ posita ōstātia ptis ſbiue vt si hō sit bm̃ segt̃. hō nō currit. ꝗ aial ñ currit. Exq̃ segt̃ primo ꝗ iste loc⁹ tꝫ vl̃r quando nō ē p̃dicatio accītal̃ vt hō non ē asin⁹. ergo aial non ē asin⁹. ⁊ sequitur ꝗ non sp tꝫ p̃dicatione existente accidētali. qꝛ qñ nullū suppositū ptis existit. tūc non vꝫ ōsequētia.

Tertio sciendū ē ꝗ arguēdo a pte subiectiua ad totū vl̃e ōstructiue non ē formalis ōsequētia nisi obſuatio aliquib⁹ ōditōnib⁹. ¶ P^a^ ꝗ totū vl̃e nō distribuat̃. qꝛ si sic ōsequētia nō valeret. non eni segtur. ois hō ē rōalis. ergo oē aial ē rōale. ¶ ⁊^a^ ōditio ē ꝗ pars subiectiua ⁊ suum totū non sumant̃ cū dictione significāte actū aīe interiorē. vt nō segtur. cognosco hoiem. ꝗ eo cognosco aial. qꝛ potest cognoscere rōnem specificam hois ⁊ ignorare rōnē aialis. ¶ Sit̃r ñ valet ille locus negatiue nisi obſuatis duab⁹ conditionibus. Prima ē ꝗ arguatur cū cōstātia partꝫ subiectiue. defectu cui⁹ non segtur. musca non vigilat. ꝗ aial non vigilat. qꝛ si musca non eēt sicut i hyeme: aīs eēt vera. vel ōns falsū. Scōa ōditio est ꝗ arguatur sine distributōe toti⁹ vl̃is. ¶ Et sit̃r arguendo a toto vl̃i ad suā ptē subiuā negatiue est bona ōna duab⁹ ōditionib⁹ obseruatis. Prima ē ꝗ totū vl̃e distribuatur. ⁊ ꝓpter hoc non segtur. aial non ē rōnale. ꝗ homo ñ ē rōnalis. ⁊^a^ ōditio est ꝗ totuꝫ ⁊ sua pars subiectiua non sumātur cū dictiōe iportāte actū aīe iteriorē. ¶ Et sit̃r arguēdo a toto vl̃i ad suā partē affirmatiue oꝫ obseruare duas ōditiones. Prima ē ꝗ ponat̃ ōstātia ptis subiectiue in ānte. ⁊^a^ ē ꝗ totū vl̃e distribuatur. Et iste loc⁹ ñ dꝫ ꝓpe denoiari loc⁹ a ōcomitantib⁹ subaꝫ. ſ. locus a ōconitante subaꝫ. qꝛ arguēdo a toto vl̃i ad suā ptē non arguitur a t̃mino iferēte ad t̃minū illatū tāq̃ pl̃a ōconitātia ſ. tanq̃ vnū ōcomitās.

Sed contra p̃dicta arguit̃. Prio sic. bm̃ sequitur numer⁹ est. ergo binarius est. sit̃r duo sūt. ergo vnus est. eo ꝗ ex opposito ōntis sequitur oppositū antecedētis. ergo loc⁹ a toto vl̃i ad suā partē valet affirmatiue. ¶ ⁊^o^ arguitur sic. nō segtur asinus est non hō. ergo asinus est non aial. ⁊ tamē arguitur ab iferiori ad supius affirmatiue. ergo tal̃ locus non valet. minor patet quia sicut se habet homo ad aial ita non homo ad non aial. sed homo est iferius ad aial. ergo non homo est inferius ad non aial. ¶ Tertio sic arguit̃. non segtur. homo fit albus. ergo homo fit aliquid. ⁊ tamen arguitur ab iferiori ad superius affirma

tiue. ergo talis locus non valet. ¶ Quarto arguitur sic. non sequitur. asinus differt ab homine. ergo asinus differt ab animali. similiter non sequit. fortes incipit eē albus. ergo fortes incipit esse coloratus. ⁊ tñ in istis arguitur per locum a pte i mō ad suum totum affirmatiue. ergo.

Ad rationes Ad primaz dicitur ꝙ illa ōña non tenet per locuz a superiori ad iferius affirmatiue. sed magis tenet per habitudinem in que est inter causam ⁊ effectuz vel totum integrale ⁊ suam partem. ¶ Ad secūdā negatur minor ⁊ eius sillogismus. quia quandocū ꝗ negatio infinitās additur superiori ⁊ inferiori p cōpositionē. tunc de superiori fit inferius ⁊ de iferiori fit superius. ideo ibi arguitur a superiori ad inferi⁹ affirmatiue. ¶ Ad tertiā dr ꝙ illa ōña ñ valet eo ꝙ hoc verbum fit includit negationem. Et similiter dicitur ad quartā ꝙ in illis non arguitur ab inferiori ad superius affirmatiue. quia in istis verbis differt. desinit. incipit. ⁊ sic de alijs includuntur negationes. ⁊ habent exponi per propositiones negatiuas.

Totū integrale est quod ē ꝓpositus ex ptibus habentibus ꝗtitatez: ⁊ ps eius dr ps integralis. Pars integralis est q̄ cū alijs partib⁹ ꝓstituit totū. loc⁹ a toto integrali ē habitudo totius integrali ad suā partē: ⁊ est ꝓstructiuus semper vt domus est. ergo paries ē. maxima. posito toto ītegrali ponitur ⁊ quelibz eius pars. loc⁹ a parte integrali est habitudo ipi⁹ ad suū totū: ⁊ est ꝓ destructiuus. vt paries non est. ergo domus non est. maxima. Destructa pte ītegrali destruitur ⁊ suū totū. Totum in ꝗtitate est vniuersale sūptū vlr. vt omnis hō. nullus homo. Pars in ꝗtitate est quodlibet inferius ꝓtentum sub illo toto vniuersali vlr sumpto. locus a toto i ꝗtitate est habitudo ipsius ad suam p tem: ⁊ est ꝓstructiuus ⁊ destructiuus Cōstructiuus sic. vt omnis homo currit. ergo fortes currit. maxima. quicqd predicatur de toto in quantitate ⁊ etiā de q̄libz ei⁹ pte. vl sic. si vlis ē vera q̄lz eius particularis erit vera. Destructiue sic. Nullus homo currit. ergo fortes ñ currit. maxia. quicquid remouet a toto in ꝗtitate ⁊ a q̄libet eius parte. vel sic. Si vlis est falsa q̄libet eius pticularis erit falsa. locus a ptibus in ꝗtitate est habitudo oiuz partiū i ꝗtitate sil sūptarū ad suū totū. ⁊ tenet ꝓstructiue ⁊ destructie. constructie sic. vt fortes currit. plato currit. ⁊ sic de alijs. q̄ oīs hō currit. maxia. qcqd p̄dicat de ptib⁹ i ꝗtitate sil sūptis ⁊ de suo toto. destructiue sic. fortes nō currit. plato nō currit. ⁊ sic de alijs. ergo nullus hō currit. maxima. quicqd remouet a ptibus in ꝗtitate sil sūptis. ⁊ ab eius toto. vl si q̄libz singlis ñ ē vera sua vlis ñ erit vera. ¶ Circa hūc textū notādū ē p̄ ꝙ totū integrale ē illud quod ōstat ex partib⁹ ꝗtitatē habētibus. Dr aūt ꝗtitatē habētib⁹. ad dñam totoꝝ de quorum rōe nō est bre ptes ꝗtitatiuas. ⁊ iō non dantur ille descriptiones de oi toto ⁊ oibus partibus integralibus ꝗtitatiuis. Jō Boeti⁹ alr diffinit totum integrale. qz ōmittit illā pticulā. ꝗtitatē habētib⁹ ⁊ dicit sic. Totū integrale est quod ē ex partibus Et hec diffinitio ē generalior pma. Uñ ps itegral diffinitur sic: ē aliquod ex quo cū alio resultat aliquod totū. Uñ duplex est pars integralis. q̄dā est homogenea. alia etherogenea. Pars homogenea ē q̄ est eiusdē nature siue speciei cū suo toto. Et talis pars suscipit predicationē sui totius. vñ quelz ps aque est aqua ⁊ quelz pars sāguis est sāguis. Pars vo etherogenea est illa que ē alterius natu re siue rōnis a suo toto. ⁊ talis nō suscipit predicationē sui totius affirmatiue ⁊ in recto. falsū ē enī dicere ꝙ caput boīs est hō ⁊ brachiū boīs ē hō. iterū pars etherogenea est duplex. qz quedā ē pncipalis. alia ē minus pncipalis. ps pncipalis est sine qua totū nō pōt eē. pars verom n⁹ pncipalis ē sine qua totū pōt eē vt pes vel manus. ¶ Istis notatis iferr hec. ppō. Loc⁹ a toto integrali ad ei⁹ pte m min⁹ pncipalē nō tz ꝓstructiue. pbatur sic. qz non segtur. hō est ergo pes est. Similiter loc⁹ a pte minus principali ad suū totum nō valet destructiue qz non sequitur. coquina nō ē. ergo domus non ē Et sil⁹ ianua vel fenestra non ē. ergo dom⁹ nō est.

¶ Secda ppo ē. Locus a toto itegrali ad eiꝰ ptem
ꝓncipalē bñ valet ostructiue respcū huiꝰ verbi est
scdi adiacētis. qz bene sequtur domus ē. ergo fūda
mētū est. Et maxima ꝑ quaz tenet iste ōnie ē ista.
Toto itegrali posito ponit z eius ps. ¶ 3ª pposi
tio est. Locꝰ a pte itegrali magis ꝓncipali ad suuz
totū itegrale bene valet respectu huiꝰ verbi scdi
adiacentis. s. est. quia bene sequtur. coz non ē. ergo
homo nō est. sicꝫ fundamentū non ē. ergo domus
nō est. Et dr notanter respectu verbi z secūdi adia
centis. qz respectu verbi ꝛtij adiacentis tales ōnie
non valet. nō enī sequtur paries ñ valet cētū libras.
ergo domꝰ non valet centū libras. ¶ Et si qratur.
vtrū valeat respectu huiꝰ verbi est tertij adiacētis
Ad hoc dr ꝙ bene valet respectu eoꝝ que sequun
tur ad hoc verbū est. vt bene sequtur domꝰ est ens.
ergo z res. ¶ Unde ad hūc locū reducit locus a
noie collectiuo ad eius ptē z ecōtra. z tenet eodez
modo sicut pcedēs. vt bene sequit. ppls est. ergo
homo est. sed non sequitur exercitꝰ est ergo equus
est. qz sine equo pōt esse exercitus. ¶ Et sicꝫ ad hūc
locū reducit locꝰ a toto numerali ad suā ptē z eō z
tenet eodē mō sicut pcedēs. vt bñ sequtur qtuoz sit.
ergo duo sūt. z vltra. duo nō sunt. ergo qtuoz non
sunt. sz nō sequtur. quattuoz sūt plura duobꝰ. ergo
duo sūt plura duobꝰ. neqz sequtur qtuoz sunt alia
a duobus. ergo duo sūt alia a duobꝰ. ¶ Sz que
rit quō differūt totū vle z totū itegrale. Rndet ꝙ
sic differūt. nā totū itegrale ponit ex ptibꝰ ptibꝰ z
est ille ptes sicꝫ sūpte. nec stat ipz esse sine ptibꝰ. Sz
totū vle ē qō ñ ostat ex ptibꝰ itegralibꝰ z hoc subie
ctiuis. sz ē potētialr ordinēs oēs suas ptes subiuas.

Secundo sciēdū ē ꝙ ōnr auctor ōtermiat
de toto i quātitate ponens ꝓmo
diffinitionē q ē ista. Totū i quātitate ē vle vlr sū
ptuz. vt nullus hō currit. ois hō currit. ibi hō est to
tū i quātitate nō ꝓz se sz ꝓm ꝙ ē distributū p illud
sigm ois ꝓtute cꝰ tenet vlr. nā si ꝓz se sumat ē totū
vle. Uñ totū vle z totum i quātitate sūt idē ēnti
aliter. sed differūt i ꝓ qz totū vle iportat nāz vlez
ꝑ modū vniꝰ. sz totū i quātitate illā iportat ꝑ mōz
pluriū z multiplicatā ꝑ sua iferiora. Et ita pz ꝙ ag
gregatū ex signo vli z termio cōmūi nō ē totuz in
quātitate. Probat qz totū i quantitate dz verifi
cari ō qualibz sua pte. sed aggregatū ex signo vli
z termio cōmuni distributo ꝑ eū nō pōt verificari
ō eo ꝑ qlibet sua pte. g aggregatū tale nō ē totuz
i quātitate. Nā oēs iste sūt fals. sortes ē ois hō. pla
to ē ois hō. Uñ terminꝰ communis distributꝰ ꝑ si
gnū vle vocat totū i quātitate ꝑ similitudinez ad
quantitatē cōtinuā. qz sicut cōtinuū est diuisibile
i plures ptes quarum qlibz suscipit pdicationem
totius. ita sicꝫ totū in quantitate multiplicatur
in plures ptes de quibus predicātur vere z affirma
tiue. Uñ partes totius i quantitate sūt singularia
alicuius superiozis. Et i pdicta diffinitione ponit
vle loco generis. z residuū ponitur ad dñiam toti
us vlis z aliozꝝ totorum. Unde locus a toto i quā
titate est habitudo totius in quantitate ad suam
ptē. Et tz ostructiue z ōstructiue subjciēdoz pre
dicādo in recto vel in obliquo. Unde dantur qua
tuoz regule ad arguendum ꝑ locum a toto i quan
titate ad suam partē. Prima est ꝙ arguendo a to
to in quantitate ad qualibet eiꝰ partē affirmatiue
est bona consequentia posita constantia subiecti
i ante. vt bene sequitur. ois homo currit. z omnis
hō ē ergo sortes currit. ¶ 2ª regula est ꝙ arguē
do a toto in qtitate ad qlibet eius partē affirma
tiue pdicādo est bona ōnia. vt bñ sequtur. sortes vi
det oēm hoiem. g sortes videt hūc hoiem. ¶ 3ª re
gula ē ꝙ arguēdo a toto in qtitate ad qlibz eius
ptē negatiue ē bona ōnia. z subjciēdo. vt bñ sequt.
nullus hō currit. g sortes nō currit. nec oz addere
ostātiā subiecti in ante. qz ad vitatē negatiue non
regritur aliquid vel aliqua eē ex pte rei. ¶ 4ª re
gula ē. a toto in qtitate ad suā ptem negatiue pdi
cādo ē bona ōnia. vt bene sequtur. sortes non videt
hoiem. ergo sortes non videt platonē. Et vltra ō
bet obseruari ꝙ nō arguatur a toto in qtitate ex
plicite vel iplicite ōnonstrādo ꝑ nomē demōstra
tiuū. qz si tūc ponitur ex pte subiecti facit ppōez
singlez. z iō nō arguitur a toto i qtitate. sz ab vno
singli ad aliud. vt nō sequt. ois hō ē totū in qtitate
g sortes est totum in qtitate. 2º dz obseruari ꝙ ar
guendo affirmatiue arguatur solū ad supposita ꝑ
quibus distribuitur terminꝰ cōis. Nā si argueretur
ad alia oporteret ōnia valere. Ex quo sequt ꝙ ar
guēdo a termino distributo i termino dz argui so
lū ad supposita in termino. 3º sequitur ꝙ arguen
do in pdicationibꝰ accitalibꝰ nō dz argui affirma
tiue ad supposita nō exntia eo ꝙ in pdicationibꝰ
accitalibus restringunt ad exntia. tū arguēdo ne
gatiue bñ valet. 3º sequitur ꝙ in pdicationibꝰ non
accitalibꝰ pōt argui affirmatiue z negatiue tam
supposita exntia qz nō exntia ꝑ ꝙ in talibꝰ pdi
cationibus termini non restringūtur sed stant in
differenter pro omnibus suis suppositis. Tertio
debet obseruari ꝙ distributio signi vniuersalis ñ
impediatur per negationem aut per aliquid aliō
Ex quo sequitur ꝙ hic ñ arguitur a toto i qtitate

sortes ñ videt boiez. ergo sortes nõ videt platonẽ.

Tertio Sciẽdũ ẽ q̃ locꝰ a pte totiꝰ i quãtitate ẽ habitudo eius ad suũ totum. z tenet affirmatie z negatiue subijciẽdo z p̃dicãdo. ¶ Et ſm hũc locũ ponunt aliq̃ regule generales. quaꝝ q̃libet otinet duas ſpãles. ¶ Prima ẽ q̃ arguẽdo a ptibus totiꝰ iq̃titate sufficiẽter enumerat ad suũ totũ affirmatiue tã subijciendo q̃ p̃dicãdo est bona oña. vt bñ sequit. sortes currit. plato currit. z sic de alijs. ergo oĩs hõ currit. ¶ Zª regla est q̃ arguẽdo a ptibus totius in q̃titate sufficienter enumeratis ad suũ totũ negatie tam subijciendo q̃ p̃dicãdo ẽ bona oña. vt bñ sequtur. sortes nõ currit. plato nõ currit z sic de alijs. ergo nullus hõ currit. ¶ Ultra tñ h̃ oz obſuari in isto loco. Prio q̃ nõ arguatur a plibus determinatis ad vnam determinatã. z ad hoc vitandũ datur tale documentuz q̃ quãdo submiducentiũ ẽ terminꝰ cois supponẽs determinate oz ibi addere relatiuũ idẽtitatis in alijs iducentibꝰ a p̃ma. z iõ non sequtur. hõ est sortes: hõ ẽ plato z sic de alijs. ergo hõ est oĩs hõ. sz debet sic argui. hõ est sortes z idẽ hõ est plato. z idez hõ est cicero. z sic de alijs. ergo hõ est oĩs hõ. qz sicut oña ẽ falsũ ita z antecedẽs. Scõo oz obſeruari q̃ alia a terminis iducentibꝰ z termino distributo maneant ſilꝛa. iõ ſi iducatur a pte subioz q̃ sit idẽ p̃dicatum in oibꝰ ppõnibus tã iducẽtibꝰ q̃ iductis. Ex quo sequitur q̃ hic non bñ arguitur. sortes est sortes. plato est plato. z sic de alijs. g̃ oĩs hõ ẽ oĩs hõ. sed oz sic argui sortes ẽ oĩs homo. plato ẽ oĩs hõ. z sic d̃ alijs ergo oĩs homo est oĩs hõ. z sic oña ẽ falsũ ita z añs.

Sed contra predicta arguit. Prio sic. bñ sequit dem õstrãdo domuz hoc est domus. ergo hoc non est pies. ergo locus a toto itegrali ad eiꝰ partẽ tenet negatiue subijciendo. z sic male dictũ ẽ q̃ tenebat affirmatiue. ¶ Zº arguitur sic. bñ sequit. ps aque ẽ. ergo aq̃ ẽ. ergo locꝰ a pte totiꝰ itegral ad totũ suũ tz affirmatie. ¶ 3º sic arguit. nõ sequtur. oĩs hõ ẽ vnꝰ hõ. g̃ hec mulier ẽ vnꝰ homo. z tũ arguit a toto i q̃titate. igit. Antecedens pz. qz añs ẽ vera z oña falsũ. qõ pz. qz eiꝰ otradictoriũ ẽ falsũ. s. aliquis homo ñ ẽ vnꝰ homo. ¶ 4º arguitur sic. bñ sequit. sortes ñ currit. g̃ non oĩs homo ñ currit. z tñ ibi arguitur a pte totiꝰ in q̃titate ad suũ totũ vna pte solũ enumerata. g̃ male dicit q̃ locꝰ ille ñ tenet nisi qũ arguit ab ipis sufficienter enumeratis.

Ad rõnes Ad p̃mam dicitur q̃ ille oñtie sunt bone sz non tenẽt p bũ c locũ cum añs sit affirmatiuũ z oña negatiuũ. sz tenẽt p locũ a dispatis

¶ Ad secundã dr q̃ illa oñtia non tenet p locuz a toto integrali ad suam ptem vel econtra. sz tenet p locuz a pte subiectiua ad suum totuz. eo q̃ pars integralis homogenea se habet vt pars subiectiua respectu sui totius. z totũ homogeneũ in qualibet sui parte saluatur. ¶ Ad tertiam dr q̃ sicut oña est falsũ ita z antecedẽs. z ad pbatiõez dicitur q̃ ista. aliquis homo non est vnus homo. non est sua otradictoria: sed hec. aliquis vl aliq̃ homo nõ est vnus hõ. z hec est vera. quia in otradictorijs termini debent capi eque ample et eque restricte in vna sicut in alia. ¶ Ad quartaz dr q̃ non arguitur a pte totius in q̃tiate: sz magis ab inferiori ad supius. Nam equalenter sic arguitur. sortes non currit. ergo qdã homo nõ currit. modo manifestuz est q̃ hic non arguitur a pte totius in q̃titate ad suum totum.

¶ Totũ i modo est vl sumptũ sine determinatione. vt hõ. Pars i modo est vl suptũ cũ determinatiõe nõ diminuẽte. vt homo albus. z eodẽ mõ sumitur argumẽtũ in hoc loco. sicut i loco a gẽe ad spẽm. Totũ in loco est dictio ꝓprehendens oez locũ aduerbialr. vt vbiqz nusq̃z. Pars in loco est dictio ꝓprehendens aliquẽ locũ aduerbialr. vt ibi. hic. Locus a toto i loco est bitudo ipius ad suam partẽ z tenet ꝓstructiue z destructiue. ꝓstructiue sic. deus est vbiqz. ergo deꝰ ẽ hic. maxima. Cuicũqz ꝓpetit totũ in loco z q̃libet eius. Destructiue cesar ẽ nusq̃z. ergo nõ ẽ hic. Maxima. Quicquid remouet a toto in loco z a q̃libet eius parte. Locus a pte i loco ẽ habitudo ipius ad suũ totũ. z ẽ semper destructiuus. vt cesar nõ ẽ hic. ergo nõ ẽ vbiqz. maxima. Cuicunqz nõ ꝓpetit pars in loco nec eius totũ. Totũ i tpe ẽ dictio ꝓprehẽdẽs omne tp̃s aduerbialiter. vt semp nunq̃z. Pars enim i tpe est dictio ꝓphẽdẽs aliquod tp̃s aduerbialr. vt nũc. heri. cras. Exẽpla aũt sumantur hic sicut a toto i loco.

¶ Circa hic textū notādū ē ꝑ q ꝛnīr auctor det/
minat de toto i mō ꝑ sic diffiniēs totū i mō. Totū
i mō ē termin⁹ sūptus sine determiuatiōe vel cū
minori ōtermiatōe. Ex^m ꝑmi. vt hō ꝑ se sūpt⁹ ē to
tū in mō respcū huius qō ē hō alb⁹. Ex^m secūdi. vt
hō albus ē totū in mō respcū h⁹ quod ē hō albus
musicus. Ex q̄ segt q ꝑōt eē totū in mō ⁊ ꝑs in mō
respcū diuersoꝝ: ſz ꝑs i mō nō ē termin⁹ sūpt⁹ cuz
determiatōe restrigēte. vt hō alb⁹ ē ꝑs i mō respe
ctu h⁹ termini hō. Uñ q̄druplex est determinatio
.s. distrahēs. diminuēs. āpliās. ⁊ restrigēs. Det mi/
natio distrahēs ē que trahit terminū ad aliā signi
ficationē a sua significatōe ꝑpa ⁊ ꝑncipali ⁊ facit
ipm teneri i significatōe ipropa: vt sūt: dcm. oppi
natū. intellectū ⁊ sic de alijs. Det miatio āpliās ē q
facit terminū stare ꝑ plib⁹ q̄ſ si per se sumeretur
respcū copule tm̄. vt mortuū ⁊ gnandū. Det mina
tio vo diminuēs ē q̄ diminuit ō rōe t̄mini cui ad/
iūgit. vt ꝓm dētes respcū h⁹ termini albū. Oēs āt
iste determiatōes nō faciūt ꝑprie ptē i mō. ſz ma
gis dcm̄ ꝓz qd ō q̄ determinatur i fallacijs. Det er
miatio vo restrigēs ē illa q̄ facit terminū teneri ꝑ
paucioribꝰ q̄ſ si sine tali determinatōe sumeret: ⁊
sola tal ꝑ ꝑe facit ptē i mō. Uñ loc⁹ a toto in mō so
lū tz vno⁹ .l. negatie. vt bñ segtur. sortes nō ē hō. q̄
sortes nō ē hō alb⁹. Ex q̄ pz q ꝓm hūc locū ē solū
vna regula vera vlter q̄ ē. q a toto i mō ad suam
ptē negatie ē bona ꝛnia. Sz loc⁹ a pte in mō ad su
uz totū tenet duob⁹ modis. .s. affirmatiue subijciē
do ⁊ ꝑdicādo. vt bñ segtur. hō alb⁹ currit. q̄ hō cur
rit. Sil bñ sequitur. sortes ē hō alb⁹. q sortes est
hō. Et ꝓz hūc locū sūt due regle ve. ¶ Segtur vl
terius q hec ꝑpō hō albus ē albus ē ꝛtigēs. pz: qz
bñ segtur p hūc locū hō alb⁹ est albus. ergo hō est
alb⁹. ⁊ tñ secūda ē ꝛtigēs vt clare pz. ergo ⁊ ꝑma.
qz ex necessario nūq segtur cōtigēs. Et si q̄ratur
vtꝝ ꝑdci loci teneāt alr q̄ dēz sūt. Dr q bñ tenent
alio⁹ ſz nō vlr. loc⁹ enī a toto nō tz affirmatiue sine
ꝛstātia ptis i mō. nec tz affirmatie aut negatiue si
ne distributiōe toti⁹. tz enī negatiue subijciēdo si
totum distribuat. ⁊ affirmatie toto distributo ⁊ po
sita ꝛstātia ptis. ¶ Uñ ad ōbiē arguēdū a toto i
mō ad suā ptē aut eō dātur aliq̄ regule. Pria ē q
nihil est ꝑs i mō nisi totū in mō possit vlr affirmati
ue de eo predicari. Ex quo segtur ꝑ q si arguat
cū det miatōe distrahēte ñ vz ꝛnia. vt nō segt ima/
go ē hō imaginat⁹. ergo imago ē hō. Nec ēt sequi
tur eō arguēdo negatiue. zᵒ segtur q ñ valet ꝛnia
arguendo cū det miatōe āpliāte. vt nō segtur anti
xꝝs ē albus possibilr. ergo antixꝝs ē alb⁹. 3ᵒ segt
q nō valet ꝛnia qñ determinatio nō tenetur vniuo
ce qñ per se sumitur ⁊ qñ additur alteri vt non se
quit. sortes ē bon⁹ cbitared⁹. q sortes ē bon⁹. zᵃ re
gula ē q a pte i mō nō ponatur aliq̄ ꝛditio siue q
illa ꝑs nō equaleat vni ꝛditionali qz quodāmō di
minuit de rōe ei⁹ cui adiūgitur. vt nō segtur. vel/
lē eē in luto ꝑ cētū scutis. ergo vellē eē i luto. 3ᵃ re
gula ē q nō arguatur cū dictionib⁹ icludētib⁹ ne/
gatōz: ō ñ segt. sortes icipit eē hō musicus. q̄ sortes
icipit eē hō. nec sequitur. ignis fac̄ hoiem caliduz.
q ignis fac̄ hoiez. Iste enī ꝛnie ñ valēt ꝑ hō q vna
ꝑpō icluditur in ante q̄ tñ nō icluditur in ante. 4ᵃ
regla ē q arguēdo a pte ad totū nō oz āgui cū di
stributione toti⁹. qz nō segtur. oīs hō alb⁹ currit. q
oīs hō currit. Oz ēt obiuari q nō arguat in ꝑdica
tis ponentibus ōriā inter totum ⁊ partem sicut ⁊
in aliis locis obseruandum est.

Secundo sciēdū ē q hic ꝛnīr auctor deter
minat de loco a toto in loco pri/
mo sic diffiniens totū in loco. Totū in loco est dis
ctio ꝛpbēdēs oēz locū aduerbialr. vt sē vbiq̄. nu
q̄. nullibi ⁊c. In q̄ diffōe ponitur dictio loco gnī s.
⁊ residuū ponitur ad ōriam totius in q̄titate qō
nō ipoꝛtat oēm locum aduerbialr. Nā aliqō totū
i q̄titātē pōt ꝛprehendere oēm locū. vt cū dr oīs
locus vel in oī loco. sed h̄ non ē aduerbialr. Pars
vero in loco ē dictio ꝛpbēdēs aliquē locū aduer/
bialr. Et dr aduerbialr ad ōriam ptis totius in q̄
titate q̄ nō ꝛpoꝛtat aliquē locū aduerbialr. Con
sequēt auctor dēmiat ō toto i tpe sic diffiniēs to
tum in tpe. Est dictio ꝛpbendens oē tēp⁹ aduerbi
alr. vt semp ⁊ nūq̄ ⁊c. Pars in tpe ē dictio ꝛpbē
dens aliquod tpꝝ aduerbialr. vt aliquando hodie
⁊ sic de alijs. Unde locus a toto in loco est habitu
do eius ad suā ptē. Et tz affirmatie ⁊ negatie subij
ciendo ⁊ predicando. Ex quo sequitur q arguen
do a toto in loco ad suā partem sūt quatuoꝝ regu
le. ꝑᵃ ē. a toto in loco ad suā partē affirmatie subij
ciēdo ē bona ꝛnia. vt bñ segtur. vbiq̄ ē hō. ergo h̄
ē hō. zᵃ regula ē q a toto i loco ad suā ptē affirma
tiue predicādo ē bona ꝛnia. vt bene sequitur. deus
ē vbiq̄. ergo deus ē h̄ ⁊ ibi. 3ᵃ regula est q a toto
i loco ad suā partē negatiue subijciendo est bona
cōseqntia. vt bene segt. nullibi ē hō. ergo h̄ non est
hō. 4ᵃ regula est. a toto in loco ad suā ptē negatie
ꝑdicando est bona consequentia. vt bene sequit.
cesar est nullibi. ergo cesar non est hic. Locus a p
te in loco ad suū totū est habitudo partis in loco
ad suum totum. Et tenet affirmatiue ⁊ negatiue
subijciēdo. ⁊ posset formari regle sicꝝ ꝑcedētib⁹

¶ Loci aũt a toto i tẽpore ad ptem ei⁹ ⁊ econtra penit⁹ eodẽ modo tenẽt sicut ⁊ ꝑcedẽtes. ¶ Ex q̃ segtur ꝙ isti duo loci. s. locus a toto in loco ⁊ locus a toto in tempore tenent sicut locus a toto in cõtita te. Loci vero a parte in loco ⁊ a pte in tempore eodẽ⁹ tenẽt sic⁹ loc⁹ a pte toti⁹ ĩ cõtitate ad suũ totũ

Tertio Sciendũ ẽ ꝙ sunt alij loci a toto ad ptes ⁊ econuerso de ꝯbus auctor ñ facit mentões eo ꝙ illi loci bñt reduci ad ꝑdictos. ¶ Uñgnq̃ reperiunt̃ tota ꝑter enũerata que tñ ad ipa reducunt̃. s. totũ copulatiuũ. totũ disiunctiuum. ptãtiuũ successiuum ⁊ totũ aggregatiuũ seu collectiuũ. Totũ potestatiuũ ẽ quod ꝯponitur ex plib⁹ ⁊ vtrib⁹ ⁊ potẽtijs. vt aĩal rõale eẽ totũ ptãtiuũ respcũ sensitiui vegetatiui ⁊ intellectiui. Et sil̃r q̃ternari⁹ respcũ binarij ⁊ ternarij. ¶ Sz totũ copulatiuũ ẽ illõ i q̃ pl̃a ꝯiunguntur ꝑ ꝯiunctionẽ copulatiua. vt sortes currit ⁊ plato disputat. ¶ Totum ⁊ collectiuũ seu aggregatiuũ ẽ qõ sub vna voce singulari pl̃a adiuicẽ distincta repñtat. vt ppl̃s. societas. Et ps ei⁹ ẽ aliqõ illoꝝ de tali multitudine ex q̃ cõponit̃. Et hec tria bñt reduci ad totũ integrale. qz ab ipis trib⁹ totis ad suas ptes ⁊ ecõtra tz loc⁹ dialetic⁹ eo mõ sic a toto integrali. Sz totũ disiũctiuum ẽ illõ i q̃ pl̃a ꝯiunguntur ꝑ ꝯiunctionẽ disiunctiua. vt sortes currit. vl̃ plato disputat. Sz totũ successiuũ ẽ qõ ꝯponit̃ ex ptib⁹ successiuis q̃ ñ pñt esse sil̃ sic tps. Et ista duo vltia bñt reduci ad totum vl̃c. qz arguẽdo ab ipis ad suas ptes eodẽ mõ tz loc⁹ sicut a toto vl̃i. s. negatie tñ. vt arguẽdo sic a toto disiũctiuo. sortes ñ currit vel nõ disputat. ergo sortes ñ currit. Et a toto successiuo bñ segtur. nõ ẽ dies. ergo nõ est meridies. ¶ Sz tũ ille ꝯntie que sunt a toto copulatiuo vl̃ disiũctio ad suã ptẽ cõtitis sint logice tñ. ꝑpe ñ videt̃. dialetice qz ꝯñ e dialetice tenẽt grãbitudi ĩmior illeꝝ o ñ sz grã mõi ãguẽdi. iõ tales ꝯñe nõ vident̃ posse reduci ꝑpe ad locos dyaleticos. ¶ Sil̃r ad locũ a toto integrali reducit̃ locus a singulari ad pl̃ale. Fm quem arguitur sic. homo est aĩal. ergo boies sũt aĩalia. Et tz ꝑ hãc maximam. sic singulare de singulari. ita plurale de plurali. Antecẽ tñ teneat tres conditiones requirunt̃. Prima. qz regrit̃ ostãtia ĩmini ꝯntis. ideo non segt̃ sol est substantia. ergo soles sunt substãtie. vtrum tamẽ hoc sit verum alias videbitur. Secunda cõditio est ꝙ predicatũ non insit subiecto per accꝯs. vt non segtur. homo est albus. ergo homines sunt albi. Tertia ꝯditio ẽ ꝙ nõ arguatur i terminis obliquis. propter quod non sequitur. hominis est asinus. ergo hominis sunt asini.

Sed contra predicta arguitur. Primo sic. Non sequitur chimera non est ens ergo chimera non est ens opinabile. ergo locus a toto in modo ad suam partem non tenet negatiue. ¶ Secundo arguitur sic. Non segtur ethiops est albus secundum dentes. ergo est albus. ergo locus a parte in modo ad suum totum affirmatiue non tenet. ¶ Tertio sic arguitur. Nõ sequitur homo est hic. ⁊ homo est ibi. ⁊ sic de alijs. ergo hõ est vbiq̃. ergo locus a partibus totius in loco sufficienter enumeratis ad suum totum non valet. ¶ Quarto arguitur sic. Non sequitur. sortes non est vbiq̃. ergo sortes non est hic. ergo loc⁹ a toto in loco non tenet negatiue.

Ad rationes Ad primam dicitur ꝙ illa consequentia non valet. eo ꝙ opinabile est determinatio distrahens ⁊ non cõtrahens. ¶ Ad secãm dicit̃ ꝙ ly secõm dentes diminuit de rõne albi ⁊ non est determiatio restrigens sed diminuens ⁊ sic non valet ꝯntia. ¶ Ad tertiam dicitur q̃ ibi est fallacia figure dictionis arguẽdo a plibus determinatis ad vnaz determinatã. iõ non bene arguit̃. sz debet sic argui eo mõ quo dictũ est in loco a parte toti⁹ ĩ cõtitate. ¶ Ad quartã dicitur ꝙ ibi non arguitur a pte ad totũ i loco eo ꝙ distributio ei⁹ impeditur per negatoez

Causa est ad cuius esse sequitur aliud secundum naturaz. Et diuiditur ĩ causam materialem. formalem. efficiẽtez ⁊ finalẽ. Causa efficiẽs ẽ a qua primo fit motus ad hoc ꝙ fiat aliquid. vt domificator est prius mouens ⁊ operãs vt fiat domus. ⁊ faber vt fiat cultell⁹. Locus a cã efficiẽte ẽ habitudo ipius cause efficientis ad suum effectuz. Et est constructiuus ⁊ destructiuus. Cõstructiue tenet sic. domificator est bonus. ergo domus est bona. maxima. si causa efficiẽs est bona ipsum quod fit bonum est. Destructiue sic. domificator non est bonus. ergo domus non ẽ bona. maxima. cuius causa efficiens ñ est bona ipsum quod fit non est bonũ. Econuerso tenet locus ab effectu ad causam efficientem.

¶ Circa hũc textũ notandũ est ꝑ q̃ postq̃ auctor determinauit de locis a toto ⁊ pte. ꝛnr auctor determiat ō locis a cā ⁊ ab effectu. ꝑ sic diffiniẽs cām ¶ Cā ē ad cui⁹ eē segt̃ aliud ꝓm nām. Et ponitur ad cui⁹ eē segt̃ aliō ad oñaz effect⁹. q̃ ad eē effectus iquātũ hꝰ nō segt̃ aliō. q̃uis ad effectũ ꝓm q̃ est cā alterius possit aliō seq. Et ōr secūdum nām ad explicandũ modũ quo oz effectũ seq suam cāz Nō eni oz q̃ effectus sequat̃ suā cām tpe. sed sufficit q̃ cā sequatur natura. Segtur eni capit̃ dupl'r Uno mō vt dicē ordinē tm̃. ⁊ sic sequi aliud: est esse post aliud. ⁊ oē illud sequitur hꝰ mō qō ē posterius Alio mō sicut vna res sequitur aliaz. Alio⁹ accipit̃ vt dicit ordinē ⁊ dependētiam sil'. Et hꝰ dupl'r. Uno mō vt dicit dependētiā i iferendo. sic conclusio segtur ex ꝑmissis. Nā illatio cōclusionis dependet a ꝑmissis. Alio modo vt dicit dependentiā i eēndo ⁊ hꝰ mō capitur i diffinitiōe cāe. Uñ cā pōt suum effectũ ꝑcedere dupl'r. Uno mō nā tm̃ vt suba ꝑcedit aliqō suoꝝ accidētiũ. Alio mō nā ⁊ tpe sil'. vt domificator ꝑcedit domũ. ¶ Et si arguatur. posita cā totali sil' ponitur effect⁹. ergo effect⁹ nō segtur cām. Rñdet distinguēdo ancedēs. vel sil' tpe. ⁊ sic cōceditur. vl' sil' nā ⁊ sic negatur. Replicatur sic. cā ⁊ effect⁹ sūt relativa. sed relativa sūt sil' natura ergo cā non ꝑcedit effectũ nā. Rñdetur q̃ cā ⁊ effect⁹ possunt capi dupl'r. Uno mō formal'r et ꝑ ꝑte significatis. ⁊ sic ꝛceditur totũ argumētũ. Alio⁹ possūt capi ꝑ denoiatis ⁊ fūdamētal'r ⁊ sic negat̃ ⁊ hoc mō accipitur hic cā. Unde causa diuiditur per cām finalē formalē efficiētem ⁊ mālē. Cui⁹ diuisionis hic habetur sufficiētia. q̃ ad cāz sequitur effect⁹. vl' ergo tal' cā est extrinseca vl' intrinseca. si intrinseca hꝰ ē dupl'r. q̃ vl' est dās eē formale ⁊ sic ē cā formal'. vl' est recipiēs eē formale ⁊ sic est causa material'. Si sit extrinseca hoc est dupl'r. vl' est id a quo res fit. ⁊ sic ē cā efficiēs. vel id ꝑ q̃ ō res fit ⁊ sic est cā final'. Nō eni oz intelligi q̃ sint solū quatuor cāe in numero vl' i spē aut i gnē cuz sint aliquē cāe finales gnē differētes. ⁊ sil'r aliquē formales ⁊ aliq̃ efficiētes. sed oz sic intelligi q̃ solū sūt quatuor modi causandi siue quatuor rationes formales causandi. ⁊ omne illud quod est causa causat secūdum aliquam illarum rationuz:

Secundo sciēdũ est q̃ ꝑdicta diuisio non ē ꝑprie diuisio vniuoci eo q̃ cā oz de istis quatuor secūdũ ꝑius ⁊ posteri⁹. Cāe eni possūt ꝛsiderari quadrupl'r. Prio mō secūdũ ordinē causādi. ⁊ sic finis ē ꝑma cā. secda efficiēs. tertia material'. 4ª formal'. eo q̃ finis ꝑ mouet efficiēs ⁊ efficiēs motũ a fine mouet mā. ⁊ disponēdo eā. ⁊ quarto inducitur forma. Secdo possūt ꝛsiderari ꝓm ꝑpingratē ad effectũ. ⁊ sic mā'l ē ꝑma. secda formalis. tertia efficiēs. ⁊ quarta finis. Tertio possūt cōsiderari quātũ ad eē ita q̃ illa sit ꝑoz cui primo cōuenit eē. ⁊ sic efficiens ē ꝑma. secda mā'l. tertia formalis. ⁊ quarta finis. Quarto possunt considerari quantũ ad rōnē ꝑncipij mouētis. ⁊ sic forma ē prima. q̃ forme ꝛuenit mouere ⁊ oē mouēs mouet ꝑ formā. ⁊ sic secunda ē efficiēs. tertia finis. quarta mā. Unde cā efficiēs sic diffinitur. Cā efficiens est a qua primo fit mot⁹ ⁊ qua res fit. Et ibi subintelligitur causa loco generis. Etiā accipitur mot⁹ pro motu reali. ¶ Est aūt duplex cā efficiēs. quedam ē in potētia vt domificator. aliquis eni ōr domificator. nō q̃ actu domificet. sed q̃ habitũ hz quo pōt domificare q̃n vult. Alia est i actu vt domificans actual'r. Itē cā efficiēs est duplex. q̃ quedā est q̃ regt̃ ad fieri effect⁹ ⁊ eē q̃. s. effect⁹ ꝛsuat̃ i eē ⁊ sine q̃ n ꝛsuat̃ i eē necifieri. vt sol ⁊ de⁹ sūt cāe efficiētes istoꝝ iferioꝝ. Alia est q̃ solū requiritur ad fieri effect⁹ ⁊ nō ad eē. vt sortes generās respectu platōis ⁊ domificator respectu domi⁹. Itē quedā ē causa efficiēs vniuoca que generat effectũ sibi similē i spē. Alia ē equiuoca que generat effectũ nō sibi similē i spē. Loc⁹ āt a cā efficiēte tz respectu hoꝝ ꝑdicatorũ bonũ ⁊ malum siue nō bonũ suppositis q̃tuor ꝛditiōib⁹. Prima ē q̃ bonũ ⁊ malũ nō dicāt bonitatē vel maliciam moralē. sz dicant bonitatē vel maliciam cāe efficiētis i antecedēte ⁊ efficientis i consequente. Secda ē q̃ efficiēs debite ⁊ perfecte operetur secūdum artē vl' potētiā quam hz inquantum efficiēs. Tertia q̃ nōsit defectus ex pte materie vl' instrumēti aut alicui⁹ alteri⁹. Quarta est q̃ i ātecedēte ponatur copula de priti. ⁊ i cōsequēte copula de futuro. Ex quo sequitur q̃ ad hꝰ q̃ hec oñia valeat domificator ē bon⁹. q̃ domus ē vel erit bona. oz eam sic intelligi. domificator ē bonus domificator. ⁊ operatur secundũ artē meliori mō quo pōt operari. nec est defect⁹ ex parte materie vl' instrumenti aut alicuius alterius. ergo domus est vel erit bona.

Tertio sciēdũ est q̃ ad vidēdũ q̃mō tz loc⁹ a cā efficiēte ad effectũ respectu aliorũ ꝑdicatorꝝ a ꝑdictis ponūtur aliq̃ alie regule. ⁊ ꝑ ō cā efficiēte i potētia ponūtur duē regule. Prima ē ab eē cāe efficiētis in potētia ad posse eē effect⁹ ē bōa cōsequētia. vt bene segtur domificator ē vl' pōt eē. ergo domus pōt eē. Secunda est a non eē cāe efficiētis i potētia ad nō eē vl' posse eē esse

etus nō valz ōña. vt nō seqt̄ domificator ñ ē. ergo dom⁹ nō est vt nō pōt eē. ¶ De cā aūt efficiente ponunt alique regule. Prima ē. ab eē cāe efficientis i actu ad fore eē vt posse esse effect⁹ ē bona cōsequētia. vñ bñ sequitur. domificās ē. ergo dom⁹ ē vel pōt eē. Scōa regula ē. ab eē cāe efficiētis in actu ad fieri effect⁹ ē bona ōña. vt bene segtur domificās ē. g⁹ dom⁹ fit. Tertia regula ē. a nō eē cāe efficiētis in actu ad nō fieri effect⁹ ē bona ōña vt bene sequit. domificās nō est. ergo domus non fit Quarta regula est. a nō eē cāe efficiētis i actu ad nō eē vel nō fore effect⁹ no valz ōña. vt nō segtur domificās non ē. g⁹ dom⁹ nō est vel nō erit. Iste ergo loc⁹ solū tenet in p̄dicatis p̄dictis. nisi fore teneat arguēdo a cā efficiente respectu sui ꝗ ubi actui ad effectū sui ꝗ ubi passiui vt domificator domificat. ergo dom⁹ ē domificata. ¶ Dr̄ etiā cōmunit ꝗ tz arguēdo a cā vniuoca respectu cuiucūsq; p̄dicati ōueniētis cāe z effectui a tota spē. Et fm b̄ hic arguit p hūc locū sortes est risibil. eg⁹ plato ab eo genit⁹ est risibilis. Uñ loc⁹ ab effectu cāe efficientis ad suā cām tz respectu bo⁹ predicatorū bonum z malū siue nō bonū. posito ꝗ añs sit de p̄sti z ōñs sit de p̄terito z ꝗ effectus opatus sit debite opat⁹ fm suā potētiā vel artē. z ꝗ nō sit defectus ex pte alicui⁹ alteri⁹. ¶ Et ad sciēdū q̄mō tz respectu alio⁹ p̄dicato⁹ ponunt aliq̄ regule. z p̄mo ponūt tres arguēdo affirmatiue. Pria est. ab esse effect⁹ ad fuisse cāe semper ē bona ōña. Scōa regula ē. a fieri effect⁹ ad eē cause efficiētis siue sit i actu siue i potētia ē bona ōña. Tertia regula ē ab eē effectus ad eē cause i actu nō valz ōña. Sz ad arguēdū negatie ponūtur ꝗnq; regule. Pria ē. a nō eē effect⁹ ad nō eē cause efficiētis siue in actu siue i potētia nō valz ōña. Secūda regula est. a nō fieri effect⁹ ad nō eē cause efficiētis i actu ē bona ōña. Tertia regula ē. a nō fieri effect⁹ ad nō eē cāe efficiētis i potētia nō valet ōsequētis. Quar regula ē. a non fore effect⁹ ad non esse cause efficientis in actu ē bona ōsequentia. sz a nō eē cause i potētia nō valet. Quinta regula ē. a nō fuisse effect⁹ i fieri ad nō fuisse cause efficiētis i actu ōsequētia est bona. De alijs aūt predicatis ab istis eodez modo dicatur sicut de istis dictum ē:

Sed contra p̄dicta arguitur. Primo sic. Ad positionez cause segtur positio effect⁹ cū sint ralatiua. ergo cā non p̄cedit effectū. ¶ Scōo arguitur sic. forma z finis coincidūt vt dr̄ secūdo phisico⁹. ergo forma nō distinguit a fine. ¶ Tertio arguit sic. Ois cā p̄cedit suum effectū cū sit vltimū ipi⁹ rei. g finis nō ē causa ¶ Quarto arguit sic. efficiēs ñ mouet nisi p̄us sit motum a fine. ergo cā efficiēs ñ ē a q̄ p̄mo fit mot⁹

Ad rationes Ad p̄mā dr̄ ꝗ posita cā totali simul tpe ponit effect⁹ z ñ natura vt patuit i p̄mo notabili. ¶ Ad scōaz dr̄ ꝗ q̄uis forma z finis coincidūt i eadē re in numero hoc tñ nō ē fm eādē rōnē formalē. q̄uis enī vna z eadē res sit forma z finis b̄ tñ ē fz diuersas rōnes. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝗ q̄uis finis secūduz suuz eē reale qd̄ bz extra animā sequit effectum. tñ secundum esse intentionale quod habet in intentione agentis ipsum precedit z secundum hoc esse sibi conuenit ratio causalitatis. ¶ Ad quartam dicitur ꝗ q̄uis efficiens nō moueat nisi prius sit motum a fine. finis tamē amatus z cognitus mouet intentionaliter z motu reali non sensibili. sed nō mouet motu reali sensibili.

Materia ē ex qua cū alio aliquid fit. z ē duplex. q̄dā enim ē p̄manēs. z q̄dā ē transiēs. Permanēs. vt i cultello ferrū. Tāsiens. vt i pāc farina z aqua. Et diffinit etiam sic materia. Materia ē q̄ tātū ē i potētia. Locus a cā materiali ē habitudo ipi⁹ ad suum effectū. z est cōstructiuus z destructiu⁹. Cōstructiue sic. ferrū ē. ergo arma ferrea possūt esse Maria. posita cā materiali potest ē ei⁹ effectū poni. Destructiue sic. ferrū nō ē. ergo arma ferrea ñ possūt eē. maria. remota cā materiali p̄manente tātū remouet z ei⁹ effectus. locus ab effectu cause material tenet ōstructiue sic. arma ferrea sūt. g ferrū est. maria. posito effectu cause material p̄manētis ponit eius cā. locus ab effectu cāe material trāsēūtis tenet ōstructiue. vt vitrū vel panis ē ergo filix vl faria fuit. materia enī trāsiens nō manet sz trāsire rē i aliaz materiā. maria. posito effectu materie trāsēūtis necesse ē ipāz materiaz p̄fuisse Forma est que dat esse rei z conseruat eam in esse. locus a causa formali est habitudo ipsius cause formalis ad su

ñz effectū. ⁊ tenet costructiue ⁊ destructiue. Constructiue sic. albedo ē. ergo albū ē. Maxia. posita causa formali ponitur ⁊ eius effectus. Destructiue sic. albedo ñ ē. ergo albū nō ē. maxia. Remota cā formali remouet ⁊ eiꝰ effectꝰ Ecōtra vero ē de effectu cāe formalis ¶ Circa hūc textū notādū est ꝑ q̄ hic ꝛñr auctor determiat de loco a cā materiali ad eius effectum ꝑ sic diffinēs mām. ¶ Mā ē ex qua cū aliquo fit aliqd. Et ꝛz hec diffinitio sic intelligi. Mā ē cā ex qua cū aliquo. s. cū forma fit aliqd. s. totū ꝛpositus ⁊ q̄ hoc vñt ab oibꝰ alijs causis. Mā ſt ꝓprie accipiatur hec ꝓpō ex sic ex cā efficiēte nō fit aliqd ſz bñ a cā efficiēte fit aliqd. Silr aliqd nō fit ex fine sed ꝓp fine. Nec etiā ex forma fit aliqd sed ꝑ formam accipiēdo ergo. ꝓprie hāc ꝓpōnē ex vt dicit bitudinē seu circūstantiā potētie ex qua ꝑ fit aliqd sic ex mā ꝓprie fit ꝛpositū. Ex quo sequit q̄ hic non accipit mā ꝑcile ꝑ ente in potētia eo mō quo accipitur in ꝑmo ꝓbisicoꝝ. ſz accipit ꝑ oi illo ex quo fit aliqd tanq̄ ex ente i potētia ad aliquā formaz. subāle vl accētalē. ¶ Est aūt duplex mā. q̄dā est ꝓmanēs q̄. s. sub eadē rōne manet i suo effectu. vt ferrū in cultello. Alia est trāsiens ⁊ est illa q̄ ex ꝑ ꝓria rōne ⁊ spē nō manet i suo effectu ſz trāsit i materiā effectus. vt aqua ⁊ farina in pane ⁊ filix i vitro. Itez mā diuidit in materiā i qua. ex qua ⁊ circa quā. Uñ mā in qua vt cē subm accētis. Sz mā ex q̄ ē altera ꝓs ꝛpositi. Mā ꝛo circa quā ē obiectū siue ſbz alicꝰ scie circa q̄ vſal ꝛsiderat illiꝰ scie

Secundo sciēdū ē q̄ ad videdū qualr locus a cā māli ad suū effectū tenet quatuor ponūtur regle. ꝑma ē q̄ ab eē causē māli siue ꝓmanētis siue trāseūtis ad eē effectus nō vz ꝛñia. vt nō segtur. ferrū ē. ḡ cultellꝰ ferreꝰ est nec segt. farina ⁊ aqua sūt. ergo panis ē. ¶ z⁴ regla ē. ab eē cāe mālr siue ꝓmanētis siue trāseūtis ad posse eē effectꝰ vz ꝛñia. vt bñ segt. aq̄ ⁊ farina ſt ḡ panis pōt eē. Silr segt. ferrū ē. ḡ cultellꝰ ferreus pōt eē ¶ z⁴ regla ē. a nō eē cāe māli ꝓmanentis ad nō eē effectꝰ est bōa ꝛñia. vt bñ segtur ferrū nō ē. ergo cultellꝰ ferreꝰ nō ē. Sz ad nō eē cāe māli trāseūtis ad nō eē effectus nō vz ꝛñia. vt nō segt. aq̄ ⁊ farina nō sūt. ergo panis nō ē. ¶ 4⁴ regla ē. a nō fuisse cāe māli tam trāseūtis q̄ ꝓmanentis ad nō fuisse effectꝰ ē bona ꝛñia. vt bñ segt. aq̄ ⁊ farina nūq̄ fuerūt. ergo panis nec ē nec fuit. Sz locꝰ ab effectu cāe mālis ad cām mālem ē bitudo effectus ad suā cām mālez. Et ad ḡ cognoscēdū ponūtur aliquē regule. Et ꝑ ponūtur tres ad arguēdū affirmatiue. ꝑ⁴ est. ad eē effectꝰ cāe mālis ꝓmanētis ad eē sue cāe ē bona ꝛñia. vt bñ segtur. cultellꝰ ferreus ē. ergo ferrū ē. ¶ z⁴ ē. ab eē effectus cāe mālis transeūtis ad eē cāe nō vz ꝛñia. vt nō sequitur. panis ē ergo aq̄ ⁊ farina sūt. ¶ 3⁴ regula ē. ab eē effectus cāe mālis trāseūtis ad fuisse cāe mālr ē bona ꝛñia. vt bñ segtur. panis ē. ergo aq̄ ⁊ faria fuerunt. Sz ad ārguēdū negatie ponūt due regule. ꝑ⁴ ē. a nō eē effectus ad nō eē cāe mālis siue ꝓmanētis siue trāseūtis nō vz ꝛñia. ¶ z⁴ ē. a nō posse eē effectꝰ ad nō posse eē cāe mālis siue ꝓmanētis siue trāseūtis ē bona ꝛñia. vt bñ segtur. cultellꝰ ferreus nō pōt eē. ergo ferrū nō pōt eē. Nec ārt regula ⁊ ēt ꝓcedentes debent intelligi posita possibilitate aliaꝝ ceusaꝝ. Debet etiā intelligi nātr loquēdo. possibile eni eēt simplr panem eē dato q̄ nūq̄ farina ꝑ fuisset. Ex ꝓdictis ifertur q̄ ꝓdicti loci nō tenent in alijs ꝓdicatis ab istis ꝓdictis nisi in illr que ad ea sequuntur.

Tertio Sciēdū est q̄ ꝛñr auctor determiat de loco a cā formali. primo sic diffiniens formā. Forma est q̄ dat eē rei ⁊ ꝛseruat eam in eē. Et debet sic intelligi hec diffō. Forma est cā que dat eē formale rei ⁊ ꝛseruat eā i esse formali. Et ponit cā loco gñis ⁊ residuū ad vñiam aliarum causaꝝ. Uñ duplex ē forma. s. subalis ⁊ accētalis. Forma substātialis est q̄ dat esse simplr. s. subale. Forma accētalis ē que dat eē accētale ⁊ ꝓz quid. ¶ Itē forma subal est duplex. q̄ quedā ē forma toti. Alia ē forma ꝑtis ⁊ ē q̄ ꝛformat alterā ꝑtē cōpositi. s. mā ⁊ vt alia i boie. Sz forꝰ totiꝰ ē q̄ resultat ex vniōe forme ꝑtis cum mā vt humanitas est forma totius respcū bois. Uñ locꝰ a cā formali tenet ꝛstructie ⁊ destructiue. ⁊ sic ꝓ hunc locū sūt due regle. ꝑria ē ab eē cāe formal ad eē sui effectꝰ est bona ꝛñia. vt bñ segt. albeꝝ ē ḡ albū ē. Scōa ē a nō eē cāe formalis ad nō eē sui effectꝰ ē bona ꝛñia. vt bñ segt. albedo non ē. ḡ. albū non ē. Silr locꝰ ab effectū cāe formal ad suā cāz ꝛz destructie ⁊ ꝛstructie. Et sūt due regle sīles ꝓcedentib⁹. Ad hoc eni q̄ ꝓbite arguat ꝑ hos locos due ꝛditiōes dñt obſuari. ꝑria ē q̄ arguat respcū bꝰ ꝓdicati eē vt respcū ꝓdicatoꝝ ꝛditiū ad ipz. q̄ respcū aliaꝝ ꝓ ꝛz. z⁴ ē q̄ ꝓ arguat a forꝰ cōi ſz ꝓpa. Alia tn ꝑt has ꝛditiōes addūt alias q̄tuor. Quaꝝ ꝑ⁴ ꝛz obſuari arguēdo trā affirmatie q̄ negatie ta a cā q̄ ab effectū. alie aūt

tres dñt obfuari arguē? a cā affirmatie ⁊ ab effcū negatie. Quax p⁹ē q̄ cā formal' sit abstractū ⁊ effect⁹ ei⁹ sit ꝛcretū. ⁊ maxie i formis accidētalibus. Scda ꝓditio ē q̄ forma sit sufficiēs ad ꝓnominādū subm. Tertia ē q̄ circa illā formā nō sit factus miraculū. Quarta q̄ illa forma nō possit naturaliter cē separata a suo subo ipo mancte in esse.

Sed cōtra ꝓdicta arguitur. ꝓmo sic. oīs cā intrinseca remanet i suo effectu. sz oīs cā mālis est intrinseca. ergo oīs cā mālis remanet i suo effectu. ⁊ p oīs nulla mālis ē trāsiens. ¶ Secdo arguit sic. nō segt̄ ligna ⁊ lapides possūt esse. ergo dom⁹ pōt cē. eo q̄ multe alie cāe regruntur ad posse cē dom⁹. ergo ad posse cē cause materialis ad posse effectus non valet ꝓnia. ¶ Tertio arguitur sic. Nō segtur cultellus est. ergo ferrū ē. qz cultellus pōt cē ex alia materia. g⁹ ab cē effect⁹ cause p̄manentis ad suam causam non valet ꝓnia. ¶ Quarto arguitur sic. nō segtur. albedo ē. ergo albū ē. qz albedo i sacramēto altaris ē. ⁊ tamē non ē albū. sil' nō sequitur aia rōnalis ē. ergo homo ē. eo q̄ ipa pōt esse separata ab hōie. ergo loc⁹ a cā formali ad suū effectū non tenet constructiue.

Ad rōnes Ad primā dr̄ q̄ materia nō dicitur transiens eo q̄ nullo modo manet i effectu. sed qz nō manet i effectu sub ꝓpa rōne ⁊ eadē spē. bene enī manet fin cē materiale nōtū manet sub cē proprio ⁊ specifico. ¶ Ad secdā dr̄ q̄ ꝓdbz argui posita possibilitate aliax cāx vt prius dictū ē. ¶ Ad tertiā dr̄ q̄ cultellus nō ē p̄ ꝓpie effectus fieri. sz cultellus ferreus. ideo nō bñ arguitur. qz ꝓz argui ab effectu ad suā cām mālē sine qua effect⁹ nō pōt cē. ¶ Ad quartā dr̄ q̄ in illis casibus albedo ⁊ aia rōnalis nō bñt rōnem cāe formal'. de rōne enim cause formal' est aliqd iformare ⁊ illi dare cē. in illis aūt casib⁹ nihil iformāt. Ultra posset dici q̄ ille ꝓnc nō tenent propter defectū aliquarum conditionum ꝓpus positarum.

¶ Finis ē gratia cuius aliqd fit. locus a cā finali est habitudo ipsius ad suū effectum. ⁊ ē ꝓstructiuus ⁊ destructiuus. Cōstructiu⁹ sic. beatitudo est bona. ergo virtus ē bona. maxima. cuius finis bonus est ipz quoqz bonū est. Destructiue sic. pena non ē bona. ergo peccatū nō est bonū. maxia. cuius cā mala ē ipm quoqz malū est. Ecōuerso aūt est de loco ab effectu cause final'. Generatio est ꝓgressio a non esse ad cē. locus a generatione est habitudo ipius generationis ad suū generatū. ⁊ est cōstructiu⁹ ⁊ destructiuus. ꝓstructiue sic. gnatio domus ē bona. ergo domus ē bōa. maxia. cuius gnatio est bona. ipz quoqz bonū ē. Destructie sic. gnatio latronū ē mala. ergo latro est malus. maxima. cuius gnatio ē mala ipm quoqz generatū malū ē. econuerso aūt ē de loco a generato. corruptio ē ꝓgressio ab cē ad non esse. locus a corruptione ē habitudo corruptionis ad corruptū. ⁊ ē ꝓstructiuus ⁊ destructiuus. cōstructiue sic. corruptio antichristi ē bona. ergo antichristus ē malus. maxia. cuius corruptio ē bona ipm corruptū malū ē. Destructiue sic. corruptio domus ē mala ergo domus ē bona. maxia. cuius corruptio mala ē ipm quoqz bonū ē. econuerso ē de loco a corrupto.

¶ Circa hūc textum notādū est ꝓmo q̄ determinato de locis sumptis a cā efficiēte mālī ⁊ formali: oīr auctor determiat ō locis sūptis a cā finali p̄ p̄mittēdo diffinitionē finis dicēs. Finis est gra cui⁹ aliqd fit. Et est duplex. Nā qdā est finis quo. alius ē finis gra cui⁹. Unū finis quo ē effectus ꝓductus ab agēte quo bito cessat opatio agētis. vt sanitas. Sz finis gratia cui⁹ est ipm obiectum aut aliquid preexistēs operationi agentis in quod agens dirigit suam actionē. Et illo mō finis gra cui⁹ ꝓncipalius est ipe deus. Et exponit hec diffinitio sic. finis ē cā gratia cuius aliqd fit. idest id i quo agēs dirigit suā actionē. ⁊ p hz excludit finis quo. Unde lz medic⁹ cōficiat medicinā nō tū conficit ipam ꝓpter sanitatem. sed cōficit tamē pp cām illius sanitatis. Unde locus a causa finali est habitudo eius ad suū effectū. Sz locus a causa finali gratia cui⁹ tenet destructiue sz non constructiue respectu h⁹ verbi ē secūdi adiacentis. ꝓmū ꝓbat'. bene segtur creator non ē. ḡ creatura non ē. ḡ ꝓma ps est ha. Secundū probatur qz nō sequitur creator est ergo creatura est. ḡ secūda ps ē vera. Sed locus

a cā finali quo ad suū effectū tenet ostructiue re/ spcū hoꝝ p̄dicatoꝝ bonū ⁊ malū duab⁹ oditioni b⁹ obſuatis. ¶ p̄⁴ ē q̄ i onte arguat respcū b⁹ co/ pule est vel fuit. defcū cui⁹ nō segtur sanitas ē bo na. g medicīa laxatiua ē bona. ſz ds sic iferri. g me dicia laxatia ē vel fuit bōa. ¶ z⁴ oditio ē q̄ i ante addat q̄ tal finis q̄ nō poterat oueniēti⁹ aegri q̄ per tale mediū. Defcū c⁹ nō segt. sanitas ē bona. g⁹ fornicatio p quā acqsita ē illa sanitas est bona. ſz ds sic argui. sanitas ē bona ⁊ nō potuit oueniēti⁹ aegri q̄ p fornicationē. g fornicatio ē bona. Sz lo cus ab effectu cāe finalis quo ad cām suā tenet cō ſtructiue respcū hoꝝ p̄dicatoꝝ bonū ⁊ malū trib⁹ oditiōib⁹ obſuatis. ¶ p̄⁴ ē q̄ arguat in onte respe ctu huius copule diſiūcte ē vel erit. Defcū cui⁹ nō segtur. virtutes morales ſūt bone. g felicitas hūa/ na ē bona. sed bñ segtur. ergo felicitas humana ē vel erit bona. ¶ z⁴ oditio ē q̄ addat in ante q̄ p tale mediū aegratur finis q̄. Defcū cui⁹ nō segtur. medicīa laxatiua ē bona. g sanitas ē bona. Sz ds dicere q̄ medicīa laxatiua p quā aegritur sāitas est bona g sanitas ē vel erit bona. ¶ z⁴ cōditio est q̄ si arguitur respcū b⁹ p̄dicati malū q̄ supponat i ante q̄ b̄ finis ñ potat aegri oueniēti⁹ per aliud mediū. Defcū cuius nō segt. fornicatio ē mala. er go sanitas acqsita vel aegrēda per talē fornicati/ onē ē vl erit mala. qz potat aegri p me⁷ oueiēti⁹.

Secundo sciēdū ē q̄ oīr auctor dēmiat d loco a gnatōe p̄ſic diſtīniēs gna tōes. Gnatio ē pgressio de nō ē ad ē. Et nō acci pit ibi pgressio p motu pgressiuo aīalis. sed acci pitur cōiter vide ē est qō mutatio. Et dr de nō esse ad ē ad explicādū termios gnatōis. Nō ē enī ē termin⁹ a quo ipius gnatiōis. ⁊ ē est terminus ad quē. Gnatio āt accipit dupl. vno⁹ pp̄e. s. put est mutatio de nō ē substātie ad ē substātie: ⁊ sic nō accipit h. Alio⁹ accipitur cōiter. s. p oī mutatione de nō ē ad ē siue substātie siue accētis: ⁊ sic oue nit tā substātijs q̄ accētibus. ⁊ hoc mō accipitur h. Corruptio āt ē pgressio de ē ad nō ē. Que qdē diffinitio sic exponitur sicut p̄cedēs. Uñ loc⁹ a ge neratōe ē hitudo ipl⁹ ad gnatū. Et tz affirmatiue ⁊ negatiue tā in generatōe rei successiue q̄ puna/ nētis. vt bene sequitur. platio vocis ē bona. ergo vox ē bona. Sitr negatiue. platio vocis nō ē bo na. g⁹ vox nō est bona. Sitr a gnatōe rei p manen tis ad genitū ostructiue respcū hoꝝ p̄dicatoꝝ bo/ nū ⁊ malū est bona ossa. pz. qz bñ segt. gnatio illi⁹ dom⁹ est bona. g dom⁹ ē bona. Sitr arguēdo de/ structie ē bona ossa dū tñ ponat in onte copula dis iūcta. vt bñ segt. gnatio dom⁹ ñ ē bōa. g⁹ dom⁹ ñ ē vl erit bōa. Sz loc⁹ a gnato ad gnātōz tz ostructie vt bñ segt. ista dom⁹ ē bona. g⁹ gnatio ei⁹ ē vel fuit bona. Et h ē itelligēdū dūmō semp ponat copula diſiūcta. Ita q̄ si arguatur a gnatōe ad gnatuz in onte ponatur copula de pñti ⁊ de futuro. Sz si ar guatur a gnato ad gnationē quocūq̄ mō dūtā in onte ponatur copula diſiūcta. s. ex pñti ⁊ preteri/ to est bona consequentia:

Tertio sciendū est q̄ locus a corruptione ē habitudo ipsius ad suum corruptū. Et tz affirmatiue ⁊ negatiue respcū hoꝝ p̄dicato rū bonū ⁊ malū suppositis duab⁹ cōditōib⁹. ¶ p̄⁴ ē q̄ si arguatur affirmatiue oportet q̄ antecedēs sit affirmatiuum sic q̄ in eo ponatur bonum ⁊ cō sequens sit negatiuum sic q̄ in eo ponatur malū. Si autē arguatur negatiue debet ē in mō ōrio. Uñ vt dicūt aliqui q̄ auctor nō itelligit qñ arguit per hūc locū ostructiue vel destructiue q̄ arguat a ppōe negatia. Sz tūc arguitur negatiue cū ārgu itur a ppōe i qua ponitur hoc predicatū malum quod ēcludit negationē. ¶ z⁴ conditio ē q̄ si i an tecedente sit copula presentis tpis. in onte sit co/ pula diſiūcta ex pñti ⁊ futuro. Sic ergo ds argui. corruptio vitij ē bona. ergo vitiuz ē vel fuit malū. sitr corruptio latronis est bona. g⁹ latro est vl fuit malus. Loc⁹ aūt a corrupto eodē modo tz suppo sito q̄ si in ante sit copula pñtis tpis. in onti sit co/ pula diſiūcta ex pñti ⁊ futuro. vt sic ds argui. virt⁹ est bona. ergo corruptio virtutis est vel erit mala.

Sed contra predicta arguitur primo sic Non sequitur. sanitas ē bo na. ergo potatio medicinalis est bona. eo q̄ pota tio nunc non est. ergo locus ab effectu cause fina/ lis non tenet constructiue. ¶ Secundo arguitur sic. elemosina est bona. ergo furari propter elemo sinam est bonum. ergo locus a causa finali ad su um effectum non valet. ¶ Tertio arguitur sic. Non sequitur. latro est malus ergo generatio ei⁹ est vel fuit mala. qz potest esse q̄ habuit perfectaz ⁊ optimam generationem. ergo locus a genito ad generationem nō tenet destructiue. ¶ Quar to arguitur sic. non sequitur. corruptio xpi fuit bo na. ergo xp̄s fuit malus. ergo locus a corruptione ad corruptum non tenet constructiue.

Ad rationes Ad primam dicitur q̄ ñ bñ arguitur. quia deficit vna predictarū cōditionum. sed ds sic argui. sani

tas est bona. ergo portatio medicinalis p quaz fuit acquisita fuit bona. ¶ Ad secūdam dr̄ q nō valz ōnia illa co q furari ē mediū p accidēs. posset etiam dici q nō tz co q elemosina nō fit conueniens p furtum. ¶ Ad tertiaz dr̄ q q̄uis latro possit habere bonam generationē bonitate nature z mōi generationis. nō tñ bonitate finis. Generatio enīz dicitur bona bonitate finis qñ generatū sequitur suū finē ad quē generatio eiꝰ ordinatur. sic aūt nō est de latrone. ¶ Ad quartā dr̄ q q̄uis corruptio christi fuit bona quo ad nos i quātū liberati sumꝰ p eum. tñ fuit mala secūdum se. s. in quātū destructiua christi. debet autem argui de bonitate rei secundum se z non per accidens.

Usus vt hic sumit̄ est operatio rei siue exercitium ipsius. vt equitare est opatio equi. z secare securis. Locus ab vsi bꝰ est habitudo ipsiꝰ operatiōis ad id cuius est opatio siue vsus. z est ꝓstructiuꝰ z destructiuus. Constructiuꝰ sic. equitare est bonū. ergo equꝰ est bonus Maxima. cuius vsus bonus est ipsiuz quoqz bonū est. Destructiuus sic. occidere hominē malū est. ergo occisor ē malus. Maxia. cuiꝰ vsus est malus ipsum quoqz vsitatum malū est. Ecōtra est de loco ab vsitato. Cōmuniter accidentia sunt duplicia. quedam enīz sunt que aliquando se ꝓsequūtur z aliquando nō. vt ꝓptus z adulter. z ab his nō sumitur locus dialeticus sed sophisticus. Alia sunt quoꝝ vnū semp sequitur ad aliud. vt penitere sequitur ad deliqsse. z ab his sumit̄ locus dialeticꝰ. Et tz ꝓstructie z destructie. ꝓstructie sic. iste penitet. ergo deliquit. Maxia. Si cōmuniter accidētiū posterius inest z primuz in fuit. Destructiue sic. Iste nō deliquit. ergo nō penitet. Maxia. Si cōmuniter accidentium prius nō inest posterius non inerit.

¶ Circa hūc textum notādū ē p mo q ōnr̄ auctor noster determinat de loco ab vsibus ad suum vsitatum. rōne cuius primo diffinit vsū sic. Usus est operatio siue exercitium. z vsitatuz est res qua vtimur in nostra operatione. Exēplum primi sic equitatio ē vsus equi. z sectio ē vsus securis. sic equꝰ z securis sunt vsitata. Uñ vsus non est aliō q̄ opatio ad quā res ordinata est. Et ipa pcedit a duobꝰ. s. ab efficiente principali z a re qua vtimur. s. ab istrumēto p̄ncipali agentis: vt secare causat̄ abhomine secante tāq̄ a p̄ncipali agente. z a securi tāq̄ ab ūstrumento eius. Et qz illa operatio immediatius videtur esse ab instrumento eo q per istrumēta fit distinctio opationū vt scriptio distinguitur p calamū. z sectio p securim. ideo arguendo ab vsibus vsus dz cōparari ad rē qua vtimur z non ad vtētem. Et itelligit̄ de vsu ad quez res p̄ncipaliter ordinat̄ z non generaliter de oi vsu. sic solum de illo qui pōt haberi sine aliquo malo iterueniente. Nam non sequit̄. panis alienus ē bonus ergo comedere panē alienū est bonū. qz panis alienus non pōt comedi nisi iterueniente aliquo malo. Unde qz nos vtimur rebus artificialibꝰ z etiaz multis naturalibꝰ que fiunt ꝓpter nos. ideo sumꝰ quadāmodo cause finales illaꝝ rerum. ideo hic locus ab vsu ad vsitatū est quasi idem cū loco a cā finali ad suum effectum. Uñ locus iste dr̄ ab vsibus z non ab vsu. nō qz sēper arguatur per hunc locuz a pluribus vsibus. sed qz pōt per hūc locuz argui a pluribus vsibus simul ad vnū vsitatum Sicut arguēdo. equitatio est bona. portatio mercantiarum de vna patria in aliam ē bona. cultura agri est bona. ergo equꝰ ē bonus. ibi arguit̄ a pluribus vsibus eiusdē rei ad vsitatum. Et tenet iste locus cōstructiue z destructiue. z secūdum hoc st̄ due regule. Prima ē. a bonitate vsus ad bonitatē rei qua vtimur ē bona ōnia. Unde bene seqt̄ secare ē bonū. ergo securis est bona. Maxima. cuius vsus bonꝰ ē ipz quoqz bonū ē. Scda regula est. a malicia vsus ad maliciā rei qua vtimur est bona ōnia. vt bene sequit̄ depredari transeūtes ē malū ergo spelūca latronis est mala. Similr̄ occisio hominis ē mala. ergo res qua occidit̄ est mala. Silr̄ tenet locus ab vsitato ad vsuz. z possunt formari due regule similes p̄cedētibus. Ex quo pz q istiloci tenent respectu boꝝ predicatorum bonum z malum vel ōniū ad ipa. Ulteriꝰ pz q in istis locis z multis p̄cedentibus qui tenēt respectu istoꝝ predicatoꝝ bonum z malū auctor reputat illa argumēta destructiua in quoꝝ antecedente p̄dicat̄ iste terminꝰ malū sine negatione. sicut argumētū ē destructiuū peccare est malū. ergo pena ē mala

Illa ꝟo argumēta vocat auctor ꝯstructiua i quorū antecedēte p̄dicatur iste termin⁹ bonū sine negatiōe. sic̄ equitare est bonū. ergo equus est bon⁹.

Secundo sciēdū ē ꝙ ꝯnr auctor determinat de locis a cōiter accidētib⁹ siue de loco ab vno cōiter accidētiū ad aliud. Et possūt sic diffiniri cōiter accidētia. Cōmuniter accidētia sūt illa que se simul ꝯcomitātur in eodem subo. vel quoꝝ vnū segtur aliud i eodē subo. Exēplū p̄me ptis sic̄ albedo ⁊ dulcedo i lacte. Exēplu⁹ secde ptis vt penitere ⁊ deligsse. Nā ōligsse segtur ad h̄ qd̄ est penitere. Uū puplicia sūt cōiter accidentia. q̄dā sūt q̄ contingēter sequūtur se in eodē subo ⁊ nō semp. nec vt i plurib⁹. vt magnitudo et fortitudo i eodē homine. Alia sūt q̄ semp se sequūtur ⁊ illa sūt duplicia. qr q̄dā sūt que conuertibilit̄r se inuicē consequūtur. ⁊ a talib⁹ sumitur locus a substātia q d̄r a cōuertibilib⁹. ⁊ reducitur ad locū a descriptione ad descriptū. sic̄ risibile ⁊ flebile in hōine. vel i brutis h̄re duo cornua. ⁊ h̄re duos vētres. ⁊ nō h̄re dētes i supiori mandibula. Alia ꝟo sunt que se inuicem ꝯsequūtur. nō tn̄ ꝯuertibilit̄ sed vt i plurib⁹. ⁊ ab istis sumitur iste locⁿ dialeticus. vt penitere segtur ad peccasse. Et a communiter accidētib⁹ p̄ mō captis nō causatur locus dialetic⁹ sed sophisticus. vt nō sequitur. tal errat ō nocte ergo est fur. Unde locus a cōmuniter accidentib⁹ tz affirmatiue ab iesse posteriorīs accidentis ab insuisse p̄oris. vt bene segtur iste penitet. ergo peccauit. Sz ab inceē p̄oris ad inceē posterioris nō valz ꝯnia affirmatiue. vt non sequit̄ iste peccauit. ḡ penitet. Tenet etiā iste locus destructiue a nō cē p̄rioris ad nō cē posterioris. sz nō ecōuerso vt bene sequitur iste nō peccauit ergo non penituit. Et maxia isti⁹ loci talis ē. destructo p̄ore cōiter accidētiū destruitur ⁊ posteri⁹. ¶ Sed cōtra hoc qd̄ dictū ē ꝙ valet locⁿ arguēdo affirmatiue a posteriori cōiter accidentiū ad p̄us sic arguit̄. antecedens illi⁹ argumēti iste penituit ergo peccauit. pōt cē vex ꝯnte ex ñte falso. ergo ꝯnia non valet. añs pz. qr xp̄s penituit ⁊ tn̄ nō peccauit. qr dixit penitet me fecisse hoiez. sit̄r alīqs penitet q non peccauit sicut alīqs penitet q̄re non rapuit pecunias alicuius. ergo p̄dicta ꝯnia nō valet. ¶ Ad hoc rn̄detur ꝙ penitere accipit̄ dupl̄r. Uno modo gnal̄r vt tn̄ valet sicut h̄re displicētiā vel modū displicētie de aliquo. ⁊ sic accipitur penitere in p̄dictis argumentis. eo ꝙ deus creauit hoiez ⁊ ꝓpter eius delictum p modū displicētie erga hoiem se habuit. qr puniens aliū se hz per modū displicētie respectu puniti. Alio mō capitur penitere spāliter vt idem ē qd̄ penā sumere vt displicentiā h̄re de pctō ꝓpetrato ⁊ ꝯmisso. ⁊ sic malus penitet de malo quod fecit. ⁊ illo mō de⁹ñ penituit. ¶ Sz dubiū ē an locus ab vno cōiter accñtiū ad aliud se bñtiū teneat respectu eiusdē copule in añte ⁊ ꝯnte. Pro quo ē aduertēdū ꝙ duplicia sūt cōiter accñtia. q̄dā sūt quoꝝ vnū sequit̄ aliud. p eodē tpe vt eclipsis lune ad interpōnē diametralē terre iter solē ⁊ lunam. Alia sūt quoꝝ vnū nō ꝯcomitat̄ alteꝝ. p eodē tpe sz in tpe sequēti sic̄ penitere ad peccasse. Tūc dicitur capiēdo cōiter accñtia p̄ modo locus ab vno ad alterū respectu eiusdē copl̄e ceteris sit̄r se bñtibus ē bon⁹. vt bñ sequit̄. terra ē diametrat̄r posita iter solē ⁊ lunā. ḡ eclipsis lune ē. Sz si illa cōit̄ accñtia se ꝯcomitāt̄ ⁊ modo tūc ꝯtingit frequent̄ mutare copulā in añte ⁊ ꝯnte. vt bñ segtur. iste penitet. ḡ peccauit. ¶ Ulterius est aduertendū ꝙ a plurib⁹ cōiter accidentib⁹ rectores iudices ⁊ causidici faciūt argumēta ꝓbabilia ⁊ persuasiua. Sic̄ hō iste ē errabūdus de nocte ⁊ facit magnos sumpt⁹ nec hz multa bona ⁊ q̄libet die ē ociosus ergo ē fur. h̄ arguitur a q̄tuor cōiter accñtibus quoruz nullū p se sūptū sufficeret facere psuasionē de cōclusiōe. tn̄ illa q̄tuor sit̄ sūpta faciunt magnam psuasionem de conclusione.

Tertio sciēdū ē ꝙ determiato de locis itrisecis nūc restat de ēminare de qbusdā alijs locis reducibilib⁹ ad diuersos locos. ⁊ vocāt̄ loci ab añte ad ꝯnīs vel econuerso. Pro q̄ꝝ cuidētia queriū. Utꝝ locⁿ ab añte ad ꝯnīs sit locⁿ a concomitātib⁹ substātiā vel nō. ⁊ si sit. ad quē locū predictoꝝ ē reducibilis. Ad h̄ rn̄det̄ ꝙ locⁿ ab añte nō ē spālis locⁿ. sed tot sūt spēs locoꝝ ab añte ad ꝯnīs quot sūt argumētoꝝ spēs quib⁹ ꝯtingit ex añte inferre ꝯnīs. vt sic arguēdo. aial rōale cē albū ē vex. ḡ hoiem cē albū ē vex. ista ꝯnia tz per locū ab añte ad ꝯnīs q est locⁿ a suba. Sil̄r arguēdo. sortez cē albū est vex. ergo sortē nō cē nigꝝ ē vex. ista ꝯnia tenet p locū ab añte ad ꝯnīs q est locⁿ ab oppositis. Et sic dz reduci talis locⁿ ab añte ad ꝯnīs ad illū locum p quē tenet ꝯnia qua arguit̄ a ꝓpōne pro q̄ supponit dcm̄ antecedentis ad ꝓpōnē p qua supponit dcm̄ ꝯnīs. i q̄ ꝯnia arguit̄ ab antecedēte ad ꝯnīs. vt ista ꝯnia. hoiez cē albū ē. vex. ḡ aial cē album est vex. tz per illū locuz p quem tz ista ꝯnia. hō est albus. ergo aial est albū. s. per locuz a parte subiua ad suū totū. ¶ Et d̄r vlteri⁹ ꝙ locⁿ ab añte ad ꝯnīs tenet cōstructiue respectu hoꝝ modoꝝ verum necessariū ⁊ possibile. ⁊ non respectu illoꝝ

falsū ⁊ ipossē. Et rō est qz si antecedēs alicui⁹ ōne sit vex necessariū vel possē oz cōsequēs eiusdem ōne esse vex. sz si antecedēs sit falsū vel ipossē non oz ōns esse falsū vel ipossē. Ex quo pz q̄ tot sūt species loco⁹ ab antecedēte ad ōns vel econuerso quot sūt spēs argumētationū i q̄bus arguitur ab opposito ōntis ad oppositū antecedētis. Et lz loc⁹ ab antecedēte ad ōns si ātecedēs ⁊ ōns accipiant formaliter sit loc⁹ a relatiuis. tū si capiātur fūdamētaliter ⁊ p denomiatis. s. p ppōne q̄ bz iferre aliam ppōnē vel iferri ab alia ppōne sic locus ab antecedente ad consequens non est locus a relatiuis sed habet fieri eo modo quo nunc dictum est.

Sed contra pdicta arguitur. Primo sic: Idē ē vsus ⁊ cā finalis. ergo loc⁹ ab vsib⁹ nō ē distinct⁹ a loco cāe finalis. ¶ 2º arguitur sic. nō seqtur. eqtare ē bonū. ergo equus claudus vel cec⁹ est bon⁹. ⁊ tū arguitur p locū ab vsib⁹. ergo tal loc⁹ nō est bon⁹. ¶ 3º sic arguitur. nō seqtur. iste ē cōptus. ergo est adulter. ⁊ tū arguitur p locū a cōmuniter accidētib⁹. ergo talis loc⁹ nō valz. ¶ 4º arguitur sic. non seqtur. aliqs penitet. ergo peccauit. qz aliqs penitet ex eo q̄ nō occidit hominē. ⁊ tamen arguitur per predictum locum. ergo talis loc⁹ nō valet.

Adrōnes Ad pm dr q̄ opatio dr vsus ⁊ finis respectu diuersoꝝ. nam d r finis siue cā finalis fm ē qd bz in itētione agētis i quātū agens pducit rem p modū amati ⁊ desiderati. sz dr vsus fm ē reale qd bz extra animā ⁊ in executiōe opis. ¶ Ad secūdā dr q̄ ibi nō bene arguitur eo q̄ eqtare nō ē vsus equi claudi. ideo dz sic argui. equitare ē bonū. ergo equ⁹ est bon⁹. ⁊ in alia ōna cōmittebatur fallacia ōntis. ¶ Ad tertiā dr q̄ ibi nō bñ arguitur p locū a cōmunit accidentib⁹. qz illa accidētia non se inuicē ōsequuntur necessario nec vt i pluribus. iō cātur loc⁹ sophistic⁹ ⁊ non dialeticus. ¶ Ad quartaz dicitur q̄ patuit i secundo notabili.

Equit dc locis extrinsecis. qd aūt sit loc⁹ extrisecus dictū est prius. locoꝝ aūt extrisecoꝝ alius ē ab oppositis. alius a maiori. alius a minori. alius a simili. alius a pportione. alius a trāsūptiōe. alius ab auctoritate. Itē oppositoꝝ quatuor sūt spēs. s. relatio. contrarietas. priuatio ⁊ cōtradictio. Relatiue opposita sūt quoꝝ altera sine altero nō pōt cē. locus a relatiuis ē habitudo vnius relatiuoꝝ ad aliud. ⁊ ē destructiu⁹ ⁊ ōstructiuus. destructiuus sic. pat ē q̄ filius ē. ⁊ filius est. q̄ pat est Maxia. Posito vno relatiuoꝝ necio ponit ⁊ reliquū. Destructiue sic. pater nō est. ergo filius nō ē. ⁊ ccōuerso. maxima. remoto vno relatiuoꝝ remouet ⁊ reliquū. locus vero a relatiue oppositis tenet solū destructiue sic. sortes ē pater platonis. ergo nō est filius eius. Cōtrarietas est ctrariorū oppositio vt albi ⁊ nigri. ctrarioꝝ quedā sūt mediata vt albū ⁊ nigrū iter que sūt medij colores. Quedā vero īmediata. vt sanuz ⁊ egrū circa aial. locus a ctrarijs ē habitudo vnius ctrarioꝝ ad reliquū. et tenet destructiue ⁊ destructiue. cōstructiue sic. hoc aial ē sanū. q̄ nō ē egrū. maxima. Posito vno ctrarioꝝ remouet ⁊ reliquū. Destructiue tenet tantū i ctrarijs īmediatis cū cōstantia subi. vt hoc aial nō est sanū. q̄ ē egrū. maxia. remoto vno ctrarioꝝ īmediate oppositoꝝ ponit reliquū subiecto mancute.

¶ Circa hūc textum notādū ē pmo q̄ postq̄ auctor determiauit de locis itrinsecis hic ōnr vult determinare de locis extrisecis. rō ordinis ē qz loc⁹ itrisec⁹ ⁊ loc⁹ extrisec⁹ ad mō opponūt ⁊ opposita iuxta se posita facili⁹ possūt cognosci. iō post determiationē de locis itrisecis auctor determiat d locis extrinsecis. Unde vt pus dictū ē loc⁹ extrinsecus ē qd sumitur argumētū. i. mediū ab his q̄ sunt extra substātiam terminoꝝ i questione positorum id ē qd tale mediū nō cōuenit terminis i questiōe positis secūdū aliquē modū ēndi in. Et ipius sūt septē spēs. s. ab oppositis a maiori vel minori. a simili. a pportione. a trasumptione. ⁊ ab ōne. Et qz i loco ab oppositis termin⁹ iferēs est magis extra ēntiā q̄ i alijs. iō hic dēmiat d loco ab oppositis q̄ diuiditur fm diuisionē oppositoꝝ. Opposita aūt sūt quadruplicia. s. relatiua. contraria. pūatiua. ⁊ cōtradictoria de q̄bus dictū est in postpredicamētis. Uñ relatiua sūt illa quoꝝ totuz ēē est ad aliud

De locis dialcticis

se habere. Et possūt duplīr considerari. Uno mōdo ad cōuertētiam que in ipsa regulā quātū ad esse. z sic ab ipsis sumitur locus a relatiuis. Alio⁹ cōsideratur quo ad repugnātiā quā habent inter se. s. ad eē sīl i eodē subo. z sic ab eis sumit loc⁹ a relatiue oppositis. Uū loc⁹ a relatiuis ē habitudo vni⁹ relatiui ad suū correlatiuū. z tenet affirmatiue z negatiue. ad qō dātur duo regule. ⁻Pria ē. ab eē vnius relatiui ad eē sui correlatiui ē bona ōnia. vt bene segī. pater ē. g⁹ fili⁹ ē. Scōa regula ē. a nō esse vni⁹ relatiui ad nō eē alteri⁹ ē bona ōnia. vt bene segtur. pater ñ est. g filius nō est. Et fūdantur iste regule z iste loc⁹ in vna ꝓpetate relatiuoꝝ que ē ista. ⁻Relatiua posita se ponūt z pempta se pimūt. ex quo segtur p q iste loc⁹ tenet respectu illi⁹ pdicati est. z nō respectu alioꝝ pdicatoꝝ. qz non segī pater ē alb⁹. g filius ē alb⁹. ¶ Scōo segtur q non oz arguere ibis q sūt relatiua denoiatiue. nec debēt accipi relatiua p denoiatis sz p p se significatis. Sz loc⁹ a relatiue oppositis ē habitudo vnius oppositoꝝ ad reliquū. Et tenet affirmatie duab⁹ ōditionib⁹ obseruatis. ⁻Pria ē q nō arguat in relatiuis eqparātie. qz nō sequitur sortes ē simīl platoni. g sortes nō ē simīl eidē. Scōa ōditio ē q arguatur respectu termini singularis. qr nō segtur sortes ē pater hominis. g nō est filius hominis. ⁻Pōt g poni talīr regula. ab vno relatiue opposito affirmato respectu alicuius nō singularis ad suū oppositū relatiue negatū de eodē subo respectu eiusdē singularis ē bona ōnia. Ex quo sequīr q arguendo p locū a relatiue oppositis ē arguere ab affirmatione vnius relatiui de aliquo subo ad negationem sui correlatiui oppositi de eodē subo. vt sic arguēdo. sortes ē pater platōis. g nō ē filius eius. Sz ñ tz negatiue. qz nō segī. sortes nō ē pater platonis ergo sortes non est filius eius.

Secundo scīdū ē q hōmīr auctoz dīmiat de loco a ōrijs p diffinies ōrietatē. Cōtrarietas ē repugnātia vel oppō ōrioꝝ vt repugnātia albi z nigri. Quid āt sint ōria z quot sūt dictū ē pus in pdicamētis. Uū loc⁹ a ōrijs est habitudo vni⁹ ōrioꝝ ad reliquū. Et tz affirmatiue z negatiue. Et ad arguēdū affirmatiue ponīr talis regula. In oib⁹ ōrijs taz mediatis q̄ imediatis q̄ ēt in his quoꝝ necesse ē alterū ꝓ inesse susceptibili ipo existēte ab affirmatōe vni⁹ de aliquo subiecto ad negationē alteri⁹ de eodē subo ē bona ōnia vt bñ segī. sortes ē albus. g nō ē niger. Maxia. posito vno ōrioꝝ in aliquo subo ab eodē remouet reliquū. Et dī iste loc⁹ a ōrijs qz pōt argui per hūc locum a pluribus ōrijs in ante positis. Et ad arguēdū hoc modo ponīr talis regula. Si vnū extremū alteri⁹ ōrietatis ē verificabile de vno extrēo alterius ōrietatis reliquū ēt extremū prime ōrietatis erit verificabile de alio extremo pme ōrietatis. vt si iustitia ē vtus iniustitia erit vitiū. Et hec ōnia fūdatur i ipo termino. Tñ ad debite arguēdū per hāc regulā q̄tuoꝝ ōditiones debēt obseruari. p⁹ ē q ponat ōstantia subi ōntis: z⁹ est q in antecedente nō sit pdicatio ōtingēs sed per se. 3⁹ est q ābo extrema vnius ōrietatis non ōtineantur sub vno extremo alterius. 4⁹ est q vtrobiq̄ sit idem gen⁹ ōrietatis. s. extremi ad extremuz vel vni⁹ medij ad aliud medīū. Ad debite ēt arguendum affirmatie ab vno ōrioꝝ ad reliquum oz obseruare q copula in ōnti teneatur precise p eodē tpe pro quo tenebat i ante. sic. s. q i ōnte ōnotet plēs ptes tpis copulatie z ēt i ante ōnotet pcise illas copulatiue.

Tertio Scīdū est q ad arguēdū negatie per locū a ōtrarijs ponunī tres regule. ¶ ⁻Prima est. i ōtrarijs mediatis a negatione vni⁹ de aliq̄ subiecto ad affirmationē alteri⁹ de eodē subo nō valet ōntia. ¶ Scōa regula est. In ōtrarijs imediatis quoꝝ necē est alterē inesse subiecto susceptibili ipo exīte a negatiōe vnius de illo subo ad affirmatōez alteri⁹ ōtrarioꝝ ē bona ōnia Exēplū pme regule. vt nō segtur. hō nō ē alb⁹. g ē niger. Exēplū scōe regule. hō ē z nō ē sanus. ergo ē eger. ¶ Tertia regla ē. i ōrijs imediatis quoꝝ ñ ē necē alterē ꝓ iesse subo ipo exīte a negatōe vni⁹ ad affirmatōz alteri⁹ de aliquo subiecto posita cōstātia subiecti susceptibilis p tpe p quo ipz subm ē susceptibile ē bona ōnia. vt bene segtur sortes est bñs vsū rōnis z nō ē vtuosus. g ē vicios⁹. ¶ Ex q gb⁹ pz q ibi requirūtur tres ōditiones ad arguendū. ⁻Prima ē q ponatur ōstantia subi defectu cui⁹ non sequīr. equ⁹ sortis nō ē eger ergo ē sanus. qz si equ⁹ sortis eēt mortuus añs eēt verē z ōnis falsum. ¶ Scōa ōditio est q arguat respcū subiecti aptinati suscipere ōria. iō non segtur. lapis nō ē san⁹. g ē eger. qz añs eēt verē z ōnis falsum. Tertia ōditio ē q ponat tpis determinatū regsitū sbo ad hoc q sibi ibereat alterē ōrioꝝ. qre nō sequīr infans nō ē vtuosus. ergo ē vicios⁹. qz non deuenit tēpus in qno infans debet esse virtuosus vel vicios⁹.

Sed contra pdcā arguīr. ⁻Pro sic. In oī loco dyaletico ēmin⁹ iferēs bz īcludi i ēmio illato. sz vnū oppositoꝝ ñ īcludīr in alio cū vnū dicat negatōez alteri⁹ ergo ab oppositis nō sumitur loc⁹ dialetic⁹. ¶ Scōo arguitur sic.

Nō segtur sortes fuit alb⁹. g̃ sortes non fuit niger ⁊ nī arguit ōstructiue a cōtrarijs mediatis. g̃ talis locus nō valz ¶ Tertio arguitur sic. mai⁹ ⁊ min⁹ sūt relatiua. ergo loc⁹ a maiori ad min⁹ ⁊ ecōtra ē locus a relatiuis. sit̃r añs ⁊ oīs sūt relatiua. sz oīs loc⁹ ē bitudo añtis ad oīs. ergo oīs loc⁹ ē a relatiuis. ¶ Quarto arguit̃ sic. pote est idē. p eodē tpe pcise ⁊ adeq̃te simul ē albū ⁊ nigrū. ergo nō segt̃ per locū a ōrijs boc ē albū. ergo nō ē nigrū. añs pz posito q̃ p media parte scutū sit albū ⁊ p alia pte nigrū. tūc idē simul ē albū ⁊ nigrū. ergo loc⁹ a ōrijs non tenet affirmatiue.

Ad rōnes. Ad pmā dr̃ q̃ q̃uis vnū oppositoꝝ nō existat ī reliquo. tū habet virtutē inserēdi aliud. cū affirmatio vnius sit negatio alterius. non āt regrit̃ in oī loco dialectico terminū illatū ēē in termino inserēte vel econtra ꝓm existētiā vt ēēntiā. sz sufficit q̃ sit ī eo ꝓm virtutē inserēdi. ¶ Ad scdā z dr̃ q̃ loc⁹ a ōrijs nō tenet nisi in ꝓpōib⁹ de ineē ⁊ de prīti ⁊ nō in ꝓpōib⁹ de pterito ⁊ futuro. nec ēt ī ꝓpōibus modalib⁹. mō argumētū fiebat ī ꝓpōib⁹ de pterito ¶ Ad tertiam dr̃ q̃ maius ⁊ minus añs ⁊ oīs p p se significatis sūt relatiua ⁊ ab ipis sumit̃ locus a relatiuis. Alio mō accipiūtur p ōnoiatis. ⁊ sic ab eis nō sumit̃ locus a relatiuis sed a maiori ad minus. ¶ Ad q̃rtaz dr̃ q̃ admittit̃ casus argumēti ⁊ trāseāt pmisse ⁊ distīguit̃ oīs. vt li ⁊ oiūgit inē terminos ⁊ sic ose quēs ē vnz. vel inē ꝓpōes. ⁊ sic ē falsū. ⁊ vltra dicūt alig q̃ nō oē corpus tminatū ē coloratū. sed ē coloratū vel colorata. mō scutū illo casu posito ē colorata. qz ē sue medietates que sūt colorate.

¶ Que āt sūt priuatiue opposita dictū ē prius. Locus a priuatiue oppositis ē bitudo priuatīōis ad habitū. vel bitus ad priuationē. Et tenet cōstructiue. vt iste ē vidēs. ergo nō ē cecus. vt ē cecus ergo nō ē vidēs. Maxima. posito vno priuatiue oppositoꝝ circa aliquod subiectū ab eodē remouet̃ reliquū. Destructiue ñ tenet nisi cū constātia subi ⁊ cū tpe determīato a natura. Catulus cui nō dr̃ vidēs neqz cecus ante nouē dies ⁊ puer nō dr̃ cē catulus ante tps determinatū a natura. cōtradictio est oppositio cuius secūdū se nō est dare medium.

Locus a cōtradictorie oppositis ē habitudo vni⁹ ꝓtradictorie oppositoꝝ ad reliquū. vt sortē sedere ē verꝝ. ergo sortē nō sedere est falsū. Maxima. Si vnū ꝓtradictorioꝝ ē verū reliquū erit falsū. ¶ Circa hūc textū notādū est. pmo q̃ hic oīr auctor determīat ō loco a puatīe oppositis. i. ab vno puatīe oppositoꝝ ad reliquū. Uū puatiue opposita sūt quoꝝ vnū iplicat alterꝝ cū negatiōe puante ⁊ nō cū negatiōe negāte. Et diffinitio puatiue oppositoꝝ p̄ꝑe acceptoꝝ habita ē in postpdicamtis. Sz puatiue opposita cōiter accepta sic possūt diffiniri. q̃ sūt illa quoꝝ vnū icludit negationē alteri⁹ cū aptitudie ad ipm. Et pōt duplr sumi argumētū ī puatīe oppositis. Uno mō q̃ arguat̃ a plurib⁹ terminis ī anteepositis ad aliū terminū ī oīre positū eis puatiue oppositū. vt vidēs est sentiēs. ergo cec⁹ ē sensu visus puatus. Et loc⁹ p quē tenet talis oīa ꝓprie vocat̃ loc⁹ a puatiue oppositis. et de tali loco auctor nō facit mētionē sz aristoteles determīat de eo ⁊ topicoꝝ. ¶ ⁊ mō pōt sumi argumētū ab vno termino ī añcedēte ad aliū ī consequēte sibi puatiue oppositū: vt sortes est cecus ergo sortes nō ē vidēs. ⁊ locus ꝓprie p quē tz tal oīa denoīat̃ locus ab vno puatiue oppositoꝝ ad reliquū. Uñ ad arguēdū p locū a puatiue oppositis ponunt̃ due regule. Pria ē q̃ ab affirmatione vni⁹ puatiue oppositoꝝ de aliquo subo ad negatōnē alteri⁹ vlr ō eodē est bona oīa. ⁊ᵃ regula est a negatōe vni⁹ puatiue oppositoꝝ de aliquo subo ad affirmationē alteri⁹ de eodē posita ōstātia sibi susceptibilis p deteriato tpe a natura ē bona oīa Ex quo segtur q̃ arguēdo negatiue tres cōditiones regrunt̃. Pria est q̃ ponat̃ ōstātia subi. Secūda ē q̃ illō subm sit susceptibile habit⁹. Tertia est q̃ sit tps determinatū a nā. vt bene segtur iste catulus ē nouez diez ⁊ nō ē vidēs. ergo ē cecus. Arguit̃ etiā vt dictū ē p hūc locuz a plurib⁹ puatiue oppositis ī ātecedēte. p quo ponit̃ tal regula. Si vnū extremū vni⁹ ꝓpōnis puatiue ē verificabile de vno extremo alteri⁹ ꝓpositionis. etiā alterꝝ puatiue oppositū erit verificabile de altero extremo. vt bene segt̃. vidēs ē sentiēs. ergo cec⁹ est sensu visus puat⁹. Et ad arguēdū p hāc regulā tres ōditiōes regrūtur. Prima ē q̃ pōatur ōstātia subi oīnis. ⁊ᵃ ē q̃ nō arguatur ī p pōnib⁹ ō mā ōtigenti. ⁊ᵃ ē q̃ puatio supioris bitus restringatur p habitum iferioris puationis. ideo hec oīa non est bona. oē tāgibile ē sēsibile. g⁹ oē itangibile ē insēsibile

ſz oz ſic argui. oē tāgibile eſt ſēſibile. q̄ oē intāgibile ē iſenſibile ſenſu tact⁹. Obſeruādū etiā q̄ ꝓbū p eodē tpe p̄ciſe teneat in ātecedēte ⁊ ꝛ ſequente:

Secundo ſciēdū eſt q̄ hic ꝛñr auctor dec miat de loco a ꝛdictorijs. ratione cui⁹ ꝛdictionē p̄mo ſic diffinit. Cōtradictio eſt oppoſitio cui⁹ ꝛm ſe nō eſt dare mediū. Et hoc itelligēdū eſt tā de medio q̄ abnegatiōez q̄ de medio q̄ ꝓticipationē. ⁊ rō eſt q̄ ꝛdictio eſt repugnātia ꝛdictorioꝝ. ſz in ꝛdictorijs vnum ē ens ⁊ alteꝝ non ens ſimplr. ſz inter ēs ⁊ nō ens nō pōt dari mediū ergo ⁊c. ¶ Sz aduertēdū ē q̄ duplex ē ꝛdictio. q̄dā ꝓpōnū de qua ſatis viſum eſt i p̄mo tractatu Alia eſt ꝛdictio terminoꝝ de qua ſatis viſū eſt in poſtp̄dicamētis vt ſedet ⁊ non ſedet. ⁊ ꝛm vtrāq̄ ꝛdictionē pōt ſumi loc⁹ dialetic⁹. ſz i ꝛdictione ꝓpoſitionū oz arguere reſpectu iſtoꝝ p̄dicatorum veꝝ ⁊ falſū. In alia aūt oz arguere ab affirmatione vni⁹ ꝛdictorioꝝ ad negationē alterius de aliq̄ ſubo ⁊ eō. Loc⁹ aūt a ꝛdictorijs eſt bitudo vnius ꝛdictorioꝝ ad reliquū. ⁊ tenet affirmatiue ⁊ negatiue ponēdo ꝛdictorium a pte p̄dicati ⁊ non a pte ſubi. Et ad arguēdū affirmatiue ponitur tal' regula. ab affirmatione vni⁹ ꝛdictorie oppoſitoꝝ ꝛ aliquo ſubo ad negationē alterius de eodē eſt bona ꝛña. vt bene ſeqtur. ſortes ē alb⁹. ergo ſortes non ē nō alb⁹. Addūt tñ aliq̄ adhuc duas ꝛditiōes ad h̄ q̄ debite arguat' p hāc regulā. ꝓma ē q̄ alteruz extremoꝝ ꝓpōnis nō ſit termin⁹ obliqu⁹. nō enīz ſeqtur. ſortis ē aſin⁹. ergo ſortis nō ē nō aſin⁹. zᵃ ē q̄ arguat' i ꝓpōnib⁹ ꝛ p̄ñti. defectu cui⁹ nō ſeqtur ſortes fuit albus. ergo ſortes nō fuit nō alb⁹. poſſz tñ dici q̄ in omnibus tam de p̄ñti q̄ de alijs temporibus arguēdo p p̄dictā regulā ē bona ꝛña. dūtñ termini ꝛdictorij ſint totalia predicata. ⁊ q̄ copula teneat' eodē modo in vna ſicut in alia.

Tertio ſciēdū ē q̄ ad arguēdū p hūc locuz negatiue ponit' tal' regula. A negatiōe vni⁹ ꝛdictorioꝝ de aliquo ſubiecto ad affirmationē alterius de eodē ē bona ꝛña. vt bñ ſeqt'. ſortes nō ē albus. ergo ſortes ē nō alb⁹. Et hec regula tz vtr ſi termini ꝛdictorij ſint totalia p̄dicata ſic q̄ negatio faciēs terminū infinitū addatur toti extremo ⁊ nō ſolū vni parti ipius extremi. Et hec regula datur de ꝛdictorijs terminoꝝ. Et ponit' hec maxima de ipis. De quolz verificat' alterū ꝛdictoriorū ⁊ de nullo ābo ſilt. vel ſic. de quocūq̄z affirmat' vnū ꝛdictorioꝝ ꝛ eodē remouet ⁊ reliquū. ¶ De ꝛdictorijs aūt ꝓpōnū ponūtur aliq̄ regule. ¶ p̄ᵃ ē. a vitate vni⁹ ꝛdictoriaꝝ ad falſitatē alterius ⁊ eō ē bōa ꝛña. vt bñ ſeqt'. ſortē currē ē veꝝ. q̄ ſortē nō currere ē falſū. ¶ zᵃ regula ē. a neceſſitate vni⁹ ꝛdictorie ad poſſibilitatē alteri⁹ ē bona ꝛña. Unde aduertēdū q̄ in iſtis oppoſitis duplex ē ꝛña. ſ. cōſeqntia eōrio ⁊ ꝛña in ipo. ⁊ vtraq̄z iterū diuidit. q̄ q̄dā eſt eōrio terminoꝝ. alia ē ꝓpōnū. ⁊ ſilr q̄dā ē i ipo terminoꝝ. alia ē in ipo ꝓpōnū. Cōſequētia āt in i ipo terminoꝝ ē qñ in añte predicatū dr̄ de ſubiecto ⁊ in ꝛñte op⁷ p̄dicati dr̄ ꝛ oppoſito ſubiecti eodē ordine ꝓuato in ꝛñte ſicut in añte. vt viſus ē ſēſus. ergo cecitas ē in ſenſibilitas. Sz ꝛña eōria terminoꝝ eſt in qua predicatū dr̄ de ſubiecto in añte ⁊ oppoſitum ſubiecti dicitur de oppoſito predicati in ꝛñte. Sed ꝛña in ipo propoſitionum eſt illa in qua antecedens infert conſequēs. et oppoſitum antecedentis infert oppoſitum conſequentis. vt triplex ē multiplex. ergo ſubtriplus eſt ſubmultiplex. Et ꝛñtia ecōtrario ꝓpōnum eſt i qua añs infert ꝛñs ⁊ ordine trāſmutato i illa oppoſitū ꝛñtis infert oppoſitū antecedentis. ¶ Et differunt due p̄me. ſ. ꝛñe terminoꝝ a ꝛſequētijs ꝓpōnum q̄z due p̄me ſunt ſimplices. ⁊ ſcōe ſunt ꝛpoſite. Scōo differunt ex alia pte q̄z ꝛñtia in ipo tenet p iſtā regulā. ſi oppoſitū in oppoſito. ꝓpoſitū i ꝓpoſito. Sz ꝛña ecōtraria tenet p hanc regulā ꝛñarū. In oi bona ꝛña ex oppoſito ꝛdictorio ꝛñtis infert oppoſitū antecedētis. ¶ Uñ ad hoc q̄ ꝛña in ipo valeat in ꝛtrarijs tres cōditōes requirūtur. Pria ē q̄ arguatur in p̄dicatis p ſe. iō non ſeqtur. albuz eſt dulce. ergo nigr eſt amar. Scōa cōditio ē q̄ arguatur ſz idē gen⁹ oppōnis. iō non ſeqtur. albū eſt coloratū. ergo nigrū eſt non coloratū. q̄z albū ⁊ nigrū opponūtur cōtrarie. ⁊ coloratū ⁊ non coloratuz contradictorie. Tertia ē q̄ ambo extrema vnius contrarietatis nō cōtineant' ſub extremo alt⁹. ideo nō ſeqtur. p̄digalitas ē viciū. ergo liberalitas eſt virt⁹. Sz ꝛña in ipo non valet in ꝛdictorijs niſi gr̄a materie. q̄z non ſeqtur. hō eſt animal. ergo nō homo ē non aial. quia añs poteſt eſſe veꝝ ꝛñte extrēte falſo. ſed bene valet in t̄minis cōuertibilibus ⁊ hoc gr̄a materie. vt hō eſt riſibilis. ego non homo ē nō riſibilis. Sz ꝛña econtrario t̄minorum ⁊ ꝓpōnum tenet in cōtradictorijs ſed non tenet in contrarijs formaliter. Prima pars patet quia bene ſequitur. homo eſt animal. ergo non homo eſt nō animal. nec in ſimili modo arguēdi eſt dabilis inſtantia. Item patet p illā regulā. Omnis illa cōſequentia eſt bona ex qua ex opposito contradictorio cōſequentis infertur oppositum antecedentis. ſz ſic eſt in conſequentia econtrario. Seruāda eſt tamē

ditio. s. q arguatur sm q valet conversio p contrapositionē et nō alter. et bn in oña cōrio terminorū. quare nō sequitur. nullus bō ē asinus. g nullus asinus ē nō bō. q pma ē va. et 2a falsa. et vtis negatio nō convertitur p opōnē. sed bn pticularis. Secūda ps pz q solū valet in ōrijs que se bnt per modū totiūptis integrat. vt bn sequitur. cacochimia est mala dispō et ad itra et ad ex. g cuchimiū ē bona dispō ad itra et ad ex. Et dr ab eu quod ē bonū et chimos humor qsi bonus humor. Et cacochimia dr a cacos qd ē malū et chimos humor quasi malus humor. Sz cō sequētia i ipo terminorū valet i puatiue oppositis et nō oña cōrio. et hoc aliqbūditiōibūobfuatg. pā ē posita ostātia subiecti. 2ā est q arguatur in pdicatis per se. 3ā est q priuatio habitus superioris restrigatur per habitū inferioris puationis. Jō nō sequitur vides ē sētiens. ergo cecus ē insensibilis sed bn sequitur. g cecus ē insensibilis sm visū. Siīr oña in ipo pōnum tenet in puatiue oppositis vltima cōditione obfuata. q bene sequitur. si aliqd ē tāgibile illd est sēsibile. ergo si aliquid ē intāgibile illud ē insēsibile sēsu tactus. Sz oña cōrio nō valet i istis nisi gramaterse. Valet ēt oña in ipo terminorū in relatie oppositis quatuor ditionibūobfuatis. s. q ponat ostātia subiecti oñtis. et q arguatur i pdicatis p se etiā q ābo extrema vniūpōnis nō ōtineant sub vno nīe bro alterius. et ēt q arguat in relatis sz cē et eodē mō dicatur de oña ppōnum. Sz oña cōtrario tā ēmiorū q ppōnū ñ vz i ipis nisi gramatie predicta arguit prio sic. Demonstrato boie dormiēte ñ sequitur. iste bō ē et nō ē vides. ergo ē cecus. et tñ arguitur per locū a priuatiue oppositis. ergo talis locus nō valet. ¶ 2° arguitur sic. inter eē et nō eē que st ōdictoria mediat relatio. s. ōdictio. g male dr q inter ōdictoria nō ē dare mediū. ¶ 3° arguit sic. oñs ē in plus q añs. ergo oppositū cōsequētis est i plus q oppnis añtis. et sic nō valet consequētia e cōtrario in cōtradictorijs. ¶ 4° arguitur sic. sicut affirmatio est cā affirmationis. ita negatio est cā negationis. ex p posteriorū. ergo si antecedēs affirmatiuū inferat consequēs affirmatiuū ita ēt cōtradictoriū oñtis. g oña in ipo valet in contradictoriis.

Sed contra

Ad rationes Ad pmā dicitur q vides accipitur dupliciter. vno vt dicit habitum videndi. et sic oña illa est bona sz añs est falsū sicut et oñs. Alio mō accipitur vt dicit actū videndi. et sic oña non valet nec arguitur p locū a priuatie oppositis. q vides hoc mō acceptus nō opponitur ceco. Ultra posset dici q illa oña ñ tenet eo q hō nō ē susceptibilis visus p tpe q dormit. ¶ Ad secūdā dr q q̄uis inter cōtradictoria mediat relatio que ē respectiuū nō tamē int ipsa mediat ens absolutum neq; per abnegationē neq; per pticipationē. Ultra posset dici q talis relatio est ens rationis. et intelligitur in diffinitione ōdictionis q nō sit dare mediū quod sit ens reale. ¶ Ad tertiam dr negādo oñam. q ex quo oñs ē cōius añte suū ōdictoriū est minūcōe q ōdictoriū añtis. q de pauciorib dr. ¶ Ad quartam negetur consequentia. q illa auctas solum itelligit ē ēmiūis conuertibilibus.

Sunt autem alia opposita que dicuntur disparata que non sunt opposita secundum aliquod genus predicte oppositionis. sed sunt diuersa. vt homo et asinus. Et a talibus sumitur sic argumentum. sortes est homo. ergo non ē asinus. maxima. De quocūq; dicit vnū disparatorū abstractiue ab illo eodem remouet et reliquū. Dr notanter abstractiue. quia si concretiue sumerētur tunc non sequeretur. quia non sequitur. hoc est album. ergo non est quantum. sed bene sequitur. hoc est albedo ergo non est quantitas. Maius vt hic sumitur est quod supraponitur alicui in potentia et virtute. minus est quod ei supponitur. Locus a maiori est habitudo ipsius maioris ad minus. et est semp destructiuus. vt rex non pōt expugnare castrū. ergo nec miles. maxima. Si id quod magis videt īcē nō inest. nec id quod minūs videt īesse īerit. Locus a minori est habitudo minoris ad maius. et ē semp destructiuus. vt miles potest expugnare castrum. ergo et rex. maxima. Si illud quod minus videtur inesse inest. et id quod magis videtur inesse īerit. Similitudo est rerū differētium eadem qualitas. Locus a simili ē habitudo vniūsimilis ad reliquū

Et tenet ꝓstructiue ⁊ destructiue. Lō structiue sic. sicut risibile inest homini. ita hinnibile inest equo. sz risibile inest homini vt proprium. ergo hinnibile inest equo vt proprium. Maxima. De similibus idem est iudicium. Destructiue sic. sicut risibile inest homini ita hinnibile inest equo. sed risibile nō inest homini vt genus. ergo nec hinnibile inest equo vt genus. Maxima. De similibus idē est iudicium.

¶ Circa hūc textū notandū est ꝑmo ꝙ hic ōnter auctor determinat de locis disparatis dicēs ꝙ disparata dīr illa que adiuicē aliquo mō opponunt non aliqua oppōne ꝑdictaꝝ. Illa enī dīr disparata q̄ de se iuicē ꝑdicari non pnt ⁊ sūt duplicia. qr q̄dā sunt substātialia. vt hō ⁊ equ⁹. Alia sunt accētalia. vt albedo nigredo. ¶ Loc⁹ a disparatis ē habitudo vnius disparatoꝝ ad reliquū ⁊ tz affirmatiue tantū. Et ad arguēdū ꝑ hūc locū ponunt alique regule. Prima ē ꝙ i disparatis substantialibus tā abstractis q̄ ōcretis ab affirmatione vni⁹ō aliquo subiecto ad negatōez alteri⁹ de eodē est bona ōnia. Illa. n. dīr disparata que sūt diuersa gnā vel i diuersis generibus. vt sicut substantia q̄litas q̄titas vel diuerse aut i diuersis gnibus. Ex quib⁹ segtur ꝑmo ꝙ arguendo in t̄minis disparatis accētalib⁹ i ōcreto sumptis nō tenet ōntia per hunc locū. vt non segtur. albū ē dulce. ergo albū nō ē amaꝝ. ¶ Zo segtur ꝙ valet ōnia per hunc locū arguēdo negatiue. qr non segt. brunellus nō ē hō. ergo brunellus ē asin⁹. ¶ Tertio segtur ꝙ arguēdo ꝑ hūc locū disparata debēt poni a pte ꝑdicati nisi predicatū qō ꝑdicaretur de ipis eēt t̄min⁹ singularis. ¶ Unde loc⁹ a disparatis bz reduci ad locum a ōtrarijs. tn disparata differunt ab ipis ōtrarijs in hoc ꝙ ipa disparata nunq̄ possūt ꝑdicari de eodē subo successiue. oueniunt tn i hoc ꝙ sicut ōtraria nō ꝑdicant de eodem sit ⁊ semel sic nec disparata. ¶ Segt q̄rto ꝙ in locis a disparis in t̄minis accētalibus i abstracto sūptis ab affirmatione vni⁹ de aliquo subo ad negatōez alt⁹ de eodē valet ōnia. vt bn segt. hō ē albedo. ḡ non ē nigredo.

Secundo Sciendū ē ꝙ hic ōnr auctor determinat de loco a maiori ⁊ ēt a minori ꝑmo sic diffiniēs mai⁹. Mai⁹ ē qō superponit alteri i potētia ⁊ i ỷtute. vt rex supponitur militi. Min⁹ vero ē qō supponit alteri i potētia ⁊ ỷtute. vt miles supponit regi. Mai⁹ aūt ⁊ minus accipiunt q̄druplr. Primo mō aliqd dr maius aut minus ꝑm quantitatē. vt centū libre sunt maioris q̄titatis q̄ decez. Scdo mō dr maius qō bz fieri difficilius. vt debellare ciuitatē ē magis q̄ debellare castrū. Tertio accipit mai⁹ ꝑ illo quod excedit alteꝝ i potētia vel ỷtute. ⁊ min⁹ ꝑ eo quod excedit ab alto. Et hoc duplr. Uno mō accipit mai⁹ ꝑprie ꝑ eo quod supraponit alteri vt rex quantū ad aliqd supponitur militi ⁊ ecōtra de minori. Alio modo dr uiaws qō excedit alteꝝ i potētia vl ỷtute q̄tū ad verificationē locutōis eo ꝙ ipm magis vr inesse q̄ aliud. ⁊ ecōtra accipit min⁹. Et ꝑ bunc modū gnaliter illud ē mai⁹ quod facili⁹ inest. illud vero min⁹ qō difficili⁹. Et hoc mō accipiēdo mai⁹ ⁊ min⁹ intelliguntur maxime posite in textu. Unde loc⁹ a maiori ē hitudo maioris ad min⁹. Et tz negatiue tn. vt bn segtur rex non pōt debellare castrū ergo nec miles. Maxima. Si illō qō magis videtur iesse non inest nec illud qō minus. ¶ Et ad arguendū ꝑ hūc locū ponunt due regule. Prima ē: a non iesse maioris ad non inesse minoris est bona ōntia. vt bene segtur. rex non pōt debellare castr. ergo nec miles ponēdo mai⁹ ⁊ min⁹ a pte subiecti. Sz a non iesse minoris ad nō inesse maioris valet ōnia. si maius ⁊ minus ponant a pte predicati. vt bene segtur. rex non pōt debellare castrum. ergo nec ciuitatē. ¶ Scda est ab iesse minoris ad iesse maioris subijciēdo mai⁹ ⁊ min⁹ est bona ōntia. vt bene segtur. miles pōt debellare castrū. ergo rex. ¶ Ex quo segtur ꝙ arguēdo a maiori ad minus accipiēdo mai⁹ ⁊ min⁹ ꝑmo aut scdo mō arguēdū est ecōtrario eo ꝙ illud qō est maius ꝑm aliquem illorum modoꝝ est min⁹ ꝑz quartū ⁊ min⁹ videtur inesse. Et econtra illud qō est min⁹ ꝑz aliquē illoꝝ modoꝝ maius videtur iesse. ¶ Scdo segt ꝙ ꝑm hunc modum triplr potest argui. Uno mō oparando vnū ꝑdicatuz plribus subiectis. Alio modo oparando predicata plura vni subiecto. Tertio modo oparādo pla ꝑdicata plib⁹ subis. Et possz argui ꝑz hūc zm mōz a maiori ad min⁹ ꝑ q̄ ponūt due regle ꝑ ē ab affirmatōe alic⁹ō maiori i po⁴ ad affirmatōz eiusdē ō maiori ē bōa ōnia. vt bn segt. miles pōt debellare castr. ḡ rex. z⁴ ē. a negatōe alic⁹ ō maiori i potentia ad negationē eiusdē ō minori ē bona cōsequentia. vt bene sequitur. rex nō potest debellare ciuitatē. ergo nec miles. Et semp oz argui quo ad ꝑprietates i qb⁹ mai⁹ excedit min⁹. Sz loc⁹ a minori ad mai⁹ ē hitudo ipi⁹ minoris ad mai⁹. ⁊ tz ōstructie si argual rspcū illi⁹ i q̄ mai⁹ excedit min⁹ vt be

ne sequitur. miles pōt debellare ciuitatez. ergo rex. Maxima. Si illō qō minus vrī esse iest z illō qō magis. Et p hanc regulā ofirmāt aliq logici hāc regulā. Ad ipōte sequitur qōlibet. z sitr hāc. Necessariū sequitur ad qōlz. eo q minus videtur q ipōte sit vex q̄ qōcunq aliud. Jō si ipōte sit verū qōlibet erit vex. sitr magis vr q necessarium sit vex q̄ qō cunq aliō. Jō si qōcūq aliō sit vex nēciū erit vex

Tertio Sciēdū ē q sitūdo est rex vrium eadē q̄litas z nō sufficit ad sitūdinem idētitas in gne. qz si sic albū z nigr eēnt sitia cū cōueniāt i eadē qualitate gnica. nec regritur q sit eadē q̄litas i numero qz accns variatur fm variationē sui subiecti. ita q ē aliud accns numeraliter i vno supposito z aliud i alio. sz regritur eadē qualitas i spē. Et isto mō duo alba dicerētur sitia Et nō capitur hic sitūdo ppie put capitur i pdicamento q̄litatis. sz capitur gnaltr p sitūdine seu oueniētia tā eēntiali q̄ accntali. Et itelligitur sic diffō pcedēs. Sitūdo ē rerū differētiū eadez q̄litas. idest similitudo ē relatio que bz p fundamēto z termino q̄litates numero differentes. ¶ Unde locus a simili ē habitudo vni⁹ similiū ad reliquū. z tenet ostructiue z destructiue. ostructiue sic. sicut animal iest homini ita iest equo. sed animal inest hōi vt gen⁹. ergo animal iest eq̄ vt gen⁹. Maxia. De similib⁹ simile ē iudiciū. Destructiue sic. sortes nō est hinibilis. ergo plato nō ē hinibilis. Maxia. Quicquid remouetur ab vno similiū ea pte qua sitr a sūt remouetr a reliq. ¶ Uū fm q vult Aristoteles sitūdo in pposito nihil aliud est q̄ equalis apparētia siue sitis qua vnū pdicatū ist alicui sōo q̄lis est apparētia q̄ aliō ist altri subiecto sicut illa duo pdicata risibile z hinnibile respcū hois z equi Et ita patz q sitūdo in pposito nihil aliud est q̄ pdicatū quo equaltr siue sitr videtur iesse suo subiecto sicut alterum videtur inesse suo subiecto.

Sed contra predicta arguit. Primo sic. Opposita opponūt aliq̄ genere oppōnis sz dispata sunt opposita. ergo opponunt aliq̄ gne oppōis. ¶ Scō arguitur sic. Non sequitur deus non pōt peccare. ergo sortes non pōt peccare. z tamē arguit p locū a maiori ad minus negatiue. ergo sequitur q talis loc⁹ non valet. ¶ 3º arguit sic. Non sequitur. sortes pōt portare decez libras. ergo pōt portare centū. z tamē arguitur per locū a minori ad maius affirmatie. ergo talis ōnia non valet. ¶ Quarto arguit sic. Non sequitur rex non potest bibere potuz vini. ergo nec miles. z tñ arguitur per locū a maiori ad minus negatiue. ergo talis ōntia non valet. ¶ Quinto sic arguitur. Non sequitur. sicut oculus iest corpi ita itellect⁹ aie. sed oculus iest corpi vt ps integralis. ergo etiā itellectus inest anime vt pars integralis.

Ad rōnes Ad pmaz dicitur q quāuis oia opposita opponāturformaliter aliquo gne oppōnis non tñ ea q̄ opposita sūt vtualiter cuiusmodi sūt dispata. ¶ Ad scōaz dr q ibi nō arguit a maiori ad min⁹. qz maius puta deus non excedit min⁹ puta boiez in illa pprietate q̄ est non peccare. nec quātū ad verificationez locutionis. qz suū oppositū. sz peccare nullo mō pōt conuenire deo. ¶ Ad 3ᵃᵐ dr q ibi non arguitur a minori ad maiⁿ sz verificationē locutōis. sed arguitur a maiore fm quātitatē ad min⁹ affirmatie. qz portare decē libras magis videt oueire alicui q̄ portare cētū. ¶ Ad q̄rtā dr q ibi non arguitur a maiori ad min⁹ quo ad pprietates in qb⁹ maius excedit min⁹. ¶ Ad 5ᵃᵐ dr q ibi nō arguit ea pte q̄ sūt sitia sz ea pte qua sūt disticta. itellect⁹ eni z oculus oueniūt i hoc q vterq ē ps. sz differūt. qz oculⁿ est ps integralis corpis. itellect⁹ vero pars ptātiua aie:

Proportio ē rerū differētiū eadē habitudo. Locus a pportione est habitudo vnius pportiōabiliū ad reliquū. vt sicut se bz rector nauis ad nauez: ita se bz rector scholariū ad scholas. sz in naui regēda eligēdus est rector nō sorte: sz arte. & in scholis regēdis eligēdus ē rector nō sorte: sz arte. Maxima. De proportiōabilibus idez ē iudiciū. Differt aūt iste locus a loco a sili. qz i loco a simili sumit pparatio fm sitūdinē inherētie. vt sicut risibile inest homini: ita hinibile inest equo. Jn loco aūt a pportione nō attēdit sitūdo inherētie: sz cōparatio habitudinis. vt sicut se bz rector nauis ad nauem: ita se bz rector scholariū ad scholas. Trāsumptio est duplex. Quedā enīz est qū dictio vel oratio vnū significās trāsumit ad significādū aliud propt sitūdinē aliquā in eis repertam. vt hec dictio ridere transumitur ad significandum florere cuz

dicitur. Pratuz ridet. Silr oratio transumit cū dr littus arar.i. opera pditur sicut solet dici cū quis in vanū laborat. Et hec trāsūptio pertinet ad sophisticū. Alia est qn̄ nomē magis notū sumitur p noie minus noto. vt si debeat pbari q philosophus nō inuidet z fiat trāsūptio ad hoc nomē sapiēs. z ista transūptio ptinet ad dyalecticū. locꝰ a trāsūptione ē habitudo transūptiōis ad trāsūptū. vt sapiēs non inuidet. ḡ philosophus non inuidet. Maxia. qcquid alicui conuenit sub noie magis noto eidē cōuenit sub noie minus noto. Differt aūt iste locꝰ a loco a nois interpretatione. qz in loco a nois interpretatione accipit diffinitio siue expositio nois. vt si exponatur hoc nomē philosophus p hoc q ē amator sapiētie. In loco aūt a trāsūptōe ñ accipitur expositio siue descriptio nois. sz p vno noie minꝰ noto accipit aliud noīn magis notū p quod facilr pōt probari propositū. Auctoritas vt hic sumitur ē indiciū sapiētis in sua scia. Uñ iste locꝰ solet denoiari a rei indicio. locus ab auctoritate ē habitudo auctoritatis ad illud quod p eaz probat. z tenet ꝓstructie solū. vt astronomꝰ dicit celū eē volubile. Maxima. vnicuiqz expto in sua scia credēdū est.

¶ Circa hūc textū notādū ē p q oñr auctor determinat de loco a pportōne ipam sic diffinies. Proportio ē rex drntiū eadē vel silis habitudo. In q diffōe ponit habitudo loco gnis. z ponit silis siue eadē. qz ois pportio seu pportionabilitas ē silitudo ptiū drntiū. Uñ locꝰ a pportione ē habitudo vniꝰ pportionis ad aliā pportōez sibi silez z magis p pe diceret locꝰ a pportionabilitate q̄ a pportōe Ex quo segtur q i tali loco debēt eē quatuor termini q̄z duo oganī ex vna pte z alij duo ex alia pte. Et significatur i maiore q talis ē habitudo primi ad zm qualis est tertij ad quartū. Locꝰ ãt a proportōe tenet affirmatiue z negatiue arguēdo ꝑm illud ꝑm quod ē pportio siue silitudo. Et tz iste locus magis pp̄e in terminis significātibꝰ excessuz iō ad arguēdū in illis ponūtur due regule. ¶ Pꝰ ē quando sūt aliqua q pportionālsic adinuicē q pmū excedit zm. tūc q̄to pmū excedit zm tāto ēti uz excedit quartū. vt sicut se bnt sex ad tria ita se bnt nouē ad sex: sed sex excedūt tria in tribus. ergo nouē excedūt sex in tribꝰ. ¶ zꝰ regula ē. si aliq pportionātur adiuicē z pmū nō excedat zm i proportōe data. nec tertiū in eadē pportōe q̄rtum excedet. vt sicut se bnt duodeci ad sex ita octo ad q̄tuor. sed duodeci nō excedūt sex in pportione tripla. ergo octo nō excedūt q̄tuor in pportōe tripla Et debēt iste regule itelligi de excessu eiusdē proportōis z nō eiusdē ꝗitatis. Uñ pportio ab euclide qnto libro sic diffinit. Proportio ē duaz q̄titatū quantecūq̄ sint eiusdē gnis alteriꝰ ad alteram certa habitudo. Et ponit duaz q̄titatū. qz pportio p̄ repitur inter q̄titates cū nō sit nisi q̄dā habitudo ꝑm quā vnū dr altero magis vel minꝰ eqlē. z ita triplex ē pportio. Quedā ē maioritatis sic proportio supli ad dimidiū. Alia ē pportio minoritatis sicut dimidij ad duplū. Alia ē equalitatis sic ē pportio dupli ad duplū. Et nō solū repitur pportio in q̄titate sed ēt in pōderibꝰ. potētijs z sonis. Qz in sonis satis pz in musica. z q i potētijs clarū ē in phia naturali. z q in pōderibꝰ sit pportio pz i libro de pōderibꝰ. ¶ Postremo ponit eiusdē generis qz linea est pportionalis alteri linee. et vna superficies alteri supficiei. Sed pportionalitas ē silitudo vnius pportionis ad aliā. Et locꝰ q vocatur a transmutata pportione fūdatur in loco. co q ad hoc q arguatur a transmutata pportōe oz q oñs sit silē aūti loci a pportione. z deide oz opare pmū ad tertiū z zm ad quartū. vt sic arguendo sicut se bnt sex ad tria ita quatuor ad duo. ḡ p locū a transmutata pportione sicut se bnt sex ad q̄tuor ita se bnt tria ad duo. sed sex excedūt q̄tuor in tertia pte. ḡ tria excedūt duo in ēti a pte. Et iste locꝰ pp̄e tenet in terminis importantibꝰ q̄titatē. Uñ locꝰ a silī z a pportōe differūt sicut superiꝰ z inferius. qz ois locus a pportōe ē locꝰ suptꝰ ex habitudine silitudis vnius pportōis ad aliā. z sic glibz talis locꝰ sumit a silitudine z hoc videtur eē de intē tōe aristo. qui in zꝰ topicorꝝ nō enūerauit locum a pportōe eo q reputauit ipm contineri sub loco a silī de quo determinat. Et q̄uis auctor ponat drias iter locū a silī z a pportōe penes hoc q locus sumit a silī rōe. z locꝰ a pportōe sumit penes

sitr se bre sic q arguētes p locū a siti debēt vti ista
for4 sic se bz risibile ad boiez z binnibile ad equū.
z āguēdo p locū a proportōe debēt vti ista forma
sicut se bnt zc. tn hec oria ñ tollit quin loc9a ppor
tione contineatur sub loco a simili.

Secundo sciēdū ē q ōñr auctor determinat de loco a trāsuptōe p distinguendo duplicē trāsuptōez q distinctio pz in textu. Et dr q a p mō trāsuptōis nō sumit loc9 dyaletic9 sz a z9 qz tn aliqui dicūt opp^m. iō p ocordia ponunt due oclusōes. ¶ p4 ē. si pdicatū trāsuptū dictū d aliquo subo attribuit illi subo tāq; ppe dictū d eo tūc a tali trāsuptōe nō sumitur loc9 dyaletic9 sed sophistic9. pz. qz fm talē modū fiūt palogismi in z9 modo fallacie equocatōis. sicut facile ē videre p exēplū. ¶ z4 oclusio. si pdicatū trāsuptiue dctm de aliquo attribuat ei tanq; trāsuptie dictū d eo. tūc a tali trāsuptōe sumit loc9 dyaleticus. pz. qz fz aristo. retorica z poetria sūt partes dyaletice. iō p retorice habet q hec propositio retorica ē assecutia dyaletice. i. imitatiua. Et ille mod9 arguēdi est maxime vsitatus apud retores z poetas vt dicēdo de aliquo rapace q est lupus. Uñ locus a trāsuptōe ē habitudo nois magis noti ad nomē minus notū. Et tz affirmatiue z negatiue subiiciēdo z pdicando. vt sapiens currit. ergo phs. Maxia. Quicqd conuenit alicui sub noie magis noto cōuenit ei sub noie minus noto. ¶ Sed dubiū est. vtr loc9a trāsuptōe sit locus intrisecus vel extrisec9. Ad dubiū ridetur ponēdo duas ppōnes. p4 est q loc9a trāsuptōe p mō dicta est locus extrinsecus. pz. quia termin9 iferēs nō conuenit termio illato fm aliquē modū eēndi in. vt pz sic arguēdo. iste ē phs ad modū vrsi. ergo dz vocari vrsus. z4 ppositio. loc9a trāsuptiōe z9 mō dicta ē intrisec9 pz qz ille locus est intrinsecus cui9 terminus inferēs z termin9 illatus supponūt p eodē. sz sic est in loco a transuptiōe z9 mō dicta. g zc. Uerbi gra sic arguēdo. sapiēs ñ iuidet. g phs nō iuidet. Ibi phs z sapiens supponūt pro eodem.

Tertio sciēdus ē q hic ōñr auctor determinat d loco ab auctoritate dicēs. Auctoritas ē iudiciū sapiētis i sua scia expti. vt cum astrologus iudicat solē eē maiorez tota terra. illa ppō sic dicta ab astrologo vel iudicata dr eē ei9 auctoritas. Auctoritas eni accipit duplr. Uno9 p excellētia vel eminētia dicētis. vt cū dr aliqs phs fuit magne auctoritatis. Alio mō accipit p iudicio alicuius sapiētis experti in aliqua scia de ptinentibus ad suam scientiam. z sic capitur auctoritas ab auctore nostro z a boetio. nā boeti9 talē locum vocat a rei iudicio. Et tenet affirmatiue tm. z hoc duabus cōditionib9 obseruatis. Prima est q iudicans sit sapiens i illo in quo iudicat. Secda cōditio ē q illud sit ad suam scientiā ptinēs. z q ipe sit expertus in sua scia. z non tenet negatiue. qz non sequitur phs non determinat tps fuisse ātē motū vel econtra. ergo tps fuit. nō valet ōñia. Et est locus ab auctoritate habitudo auctoris ad auctoritatem seu bñtis auctoritatem iudicādi ad suū dictum vel ad suam auctoritatē. ad istum locū reducitur locus a cōi fama. z fit tale argumētū. cōis fama dicit istuz eē latronem. ergo iste est latro. ōñia tenet per locum ab auctoritate. similr ad cum reducitur locus a iuramēto. vt sic arguendo. psona pba z honesta iurat per fidē suā q plato dz sibi. z francos. ergo ita est. z tenet per locum ab auctoritate. Uñ fz aristotelē z9 topico q; pbabile ē qd vr oib9 vl plib9 vl sapiētib9. z hoc vel oib9 sapiētibus vel plibus vel maxime notis. ¶ Uñ boeti9 dicit istū locū eē inartificialē eo q ad ipm reducūtur p suasiones iartificiales. z idē boeti9 dic de aliqb9 d quib9 aristo. determinat p retorice sue. q sūt q tuor. s. leges. testes. tortura z iuramētū. vt sic arguēdo testes deponūt q iste omisit furtuz ergo ita ē. ibi ē loc9 ab auctoritate. z tn potest ē q testes nō sint sapientes. Sitr si arguatur. sortes in torturis cōfessus ē se omisisse furtū. g ē fur. iste ē loc9 ab auctte z tn ñ dz q ille q ē i torturis sit sapiēs. ¶ Item ali9 ē locus ab auctte puta dīna seu auctte sac. z tal loc9 ē ifallibilis sicut de9 dixit antixpz fore. ergo ātixps erit ¶ Ali9 est locus ab auctoritate hūana z tūc talis ē sepe fallax z debilis. verūtn ē pbabil. vt non sequitur aristo. dic mūdū eē ppetuū. g mūd9 ē ppetuus

Sed contra predicta arguitur. p sic. Nō sequitur. sicut se bz bō ad non boiez ita aial ad non aial. ergo p locū a transmutata pportione sicut se bz bō ad aial ita nō bō ad non aial. sed omnis homo est aial. ergo oē non homo ē non aial. ¶ Secūdo arguitur sic. nō sequitur sortes ē homo. ergo sortes est humanitas. z tn arguitur p locū a trāsuptōe. qa bō z hūanitas idē significat. ¶ 3° sic arguit. a trāsuptōe sumit loc9 sophisticus. ergo sequitur q nō sumitur loc9 dyaleticus. ¶ 4° arguitur sic. bn sequitur phs dixit subaz nō eē in subo. ergo substātia non ē in subiecto. z tamē arguitur p locū ab auctoritate negatie. ergo zc.

Ad rōnes Ad pmā dr q vt dctm ē supius ille loc9 non valet. proprie nisi i tmis iportātib9 q; titatē i alijs ātē repiūt mille istātie

¶ Ad secūdā dr negādo ꝛnam vltimā qz hō ⁊ humanitas ñ significāt eodē mō q̃uis significēt idez vt pz cuilibz ituēti. ¶ Ad tertiā dr ꝙ duplex est trāsumptio. q̃dā ē qñ verbū ꝓprie ñ significat aliquā rē. trāsumit tñ ad significādū illā ꝓpter similitudinē in ipis reptā. ⁊ a tali sumit locꝰ sophisticus Alia ē qñ sumitur nomē magis notū ꝙ nomen minꝰ notū q̃ gdē noia significant vnā ⁊ eandē rez. ⁊ a tali sumitur locꝰ dialeticꝰ. ¶ Ad 4ᵃᵐ dr ꝙ ibi ñ arguit negatie eo ꝙ negatio ñ pceder hꝰ vbū dicit.

Equit de locis medijs. quid aūt sit locꝰ medius dictū ē prius

s

Locoꝝ medioꝝ alius a ꝓiugatis. aliꝰ a casibus. ⁊ alius a diuisiōe. cōiugata ⁊ casus differūt sic. qz vninocū sine principale sine abstractū quod idē ē: dr cōiugatū cuz suo denomiatiuo. vt iusticia ⁊ iustū. albedo ⁊ albū. Casus aūt dicunt ea q̃ cadūt a principali vt iustū ⁊ iuste a iusticia. ⁊ drīam hanc assignat aristoteles i secūdo thopicoruz Locus a ꝓiugatis ē habitudo vniꝰ coniugatoꝝ ad reliquū. vt iusticia ē bona ergo iustū ē bonū. Maria. Quicquid ꝓuenit vni cōiugatoꝝ ꝓuenit ⁊ reliquo Et si vnū ꝓiugatoꝝ inē iest ⁊ reliquuz. locꝰ a casibus ē hītudo vnius casus ad reliquū. vt iustū ē bonū. ꝗ quod iuste fit bene fit. Maria. quod vni casui ꝓueit cōuenit ⁊ reliquo. ⁊ ecōuerso sumit arguūtū a casibus ⁊ a ꝓiugatis. Diuisionū alia fit ꝙ negationē. vt sortes est hō aut nō hō. ſz nō ē non hō. ꝗ ē hō. maria. si aliqua duo ꝓdiuidāt aliquod ēriū posito vno remouet reliquū. Alia āt fit ñ ꝙ negationē. ⁊ hec fit. sex modis. tribꝰ ꝙ se ⁊ tribus ꝙ accidens. pria diuisio ꝙ se ē gñis in spēs. vt aialiū aliud hō aliud brutū. secūda ē totiꝰ integral i suas ꝙtes. vt domus alia ꝙs ē pies alia tectuz alia fūdamētū. tertia vero est vocis significata vt canis aliꝰ latrabit. aliꝰ piscis marinꝰ. aliꝰ sydus celeste. diuisionū vero ꝙ accidēs pria ē subi in accidētia. vt aialiū aliud sanū aliud egrū. secūda diuisio accidētis i suba. vt sanoruz aliud brutū aliud hō. tertia ē accidētis i accidētia. vt sanoꝝ aliud calidū aliud frigidū. locus a diuisiōe ē hītudo vnius cōdiuidētū ad reliquū. vt si sortes ē aial aut ē aial rōnale aut irrationale. ſz nō ē irrōnale. ꝗ rōnale. maxima. posito vno mēbroꝝ diuidētū i aliquo subo remouet reliquū. ⁊ sīr i q̃libz alia diuisione Et hec de locis dicta sufficiant.

¶ Circa hūc textū notādū est ꝑmo. ꝙ postq̃ auctor determiauit de locis extrisecis ⁊ de locis intrisecis hic ꝓnr auctor determiat de locis medijs Et rō quare vltio determiat de ipis est ista. qz medū nō pōt cognosci sine cognitiōe extremoꝝ. ideo locus medi nō pōt cognosci sine cognitiōe itrisecī ⁊ extrisecī. Tñ locꝰ nō dr medi eo ꝙ medict inter locū itrinsecū ⁊ extrisecū. sed dr medius eo ꝙ termin iferēs ptiz ꝓuenit cū termio illato ⁊ ptim differt. ¶ Quid aūt sit locꝰ medi visū ē ꝑus. Et diuiditur sic qz alius ē a coniugatis. alius a casib ⁊ alius a diuisiōe. Unde coniugata sūt abstracta ⁊ cōcreta que ideo dicūtur cōiugata q̃si sub vno iugo significationis posita. importāt enī ⁊ significāt eandem eēntiā ⁊ coueniūt in significato principali. qz abstractum significat formam ꝙm se ⁊ sine cadentia ad subm. concretum ꝙo illā eandē rem significat. sed hoc est cū cadētia ⁊ concretione ad subm. Ex quo segtur ꝙ arguēdo ꝙ locū a cōiugatis nō dz arguī respectu eiusdē ꝑdicati ſz respectu diuersoꝝ. Uñ locus a cōiugatis tenet affirmatie ⁊ negatiue dupliciter. s. arguendo ab abstractis ad concreta ⁊ ecōtra. Et maxima ꝙ quā arguitur ab abstractis ē illa. Si abstractū d abstracto ⁊ cōcretū de cōcreto. ¶ Arguēdo ꝙo a cōcretis ē hec Si cōcretū d cōcreto ⁊ abstractū de abstracto. ⁊ ad arguēdū affirmatiue ꝙ hūc locū ponūtur due regule. Prima est. a predicatione abstracti de abstracto ad predicationē cōcreti d cōcreto i oibus est bona ꝓna vt bene segtur. Justicia ē bona. ꝗ iustus est bonus. Secunda regula. a ꝑdicatiōe concreti de concreto ad predicationem abstracti de abstracto in non vltimate abstracto ⁊ i non predi/

catiōib⁹ p accidēs est bona ōna. vt bene segt. xtus ōsus ē bon⁹. g⁹ xtus ē bona. ¶ Ad arguēdū āt negatiue ponūtur due regule. Pria ē. a negatiōe abstracti de abstracto ad negationē ocreti ō ocreto nō valz ōna i pdicatiōb⁹ eēntialib⁹ z in vltiate abstractis. sz ī alijs bñ valz. Exēplū pmi. vt nō sequit humanitas nō ē aīalitas. g⁹ bō nō ē aīal. Exēplum scōi. vt bñ segt. albedo nō est color. g⁹ albū nō ē coloratū. z⁴ regula est. a negatiōe ocreti ō ocreto ad negationē abstracti ō abstracto ē bona ōna. vt bñ segt albū nō est coloratū. g⁹ albedo non est color.

Secundo sciēdū ē q̄ casus dicūtur adictiuū nois z aduerbiū ab eo ō/scēdēs. vt iustū z iuste. malū z male. Et dicūtur casus a cado cadis nō q̄ vnū cadit ab altero sz q̄ ābo cadūt ab vno tertio. s. ab abstracto. vt iust⁹ z iuste a iusticia. Et q̄uis vnū ociugatoꝝ cadat ab altero. s. ocretū ab abstracto. nō tñ dicūtur casus q̄ ābo nō cadūt ab vno tertio. Unū loc⁹ a casib⁹ tenet affirmatiue z negatiue. affirmatiue sic. iustū est bonū. g⁹ qd̄ iuste fit bene fit. Maxia. Si ocretū ō cōcreto. z aduerbiū ō aduerbio. Negatiue sic. qd̄ est iustū nō est viciosū. g⁹ qd̄ iuste fit nō viciose fit. maxia. Si ocretū negetur ō ocreto z aduerbiū de aduerbio. Et tenet iste loc⁹ solū arguēdo ibis q̄ st̄ ordinata eēntialr siue fm superi⁹ z iferi⁹. Et dr̄ hic loc⁹ a casib⁹ q̄ ponuntur plures casus in ante. et similiter dicendum est de loco a coniugatis.

Tertio sciēdū est q̄ ad notificādū locū a diuisione auctor ponit spēs diuisiōis dicēs q̄ diuisionū q̄dā fit p negationē. vt aīalium aliō bō aliō nō hō. Alia fit p affirmatiōez. vt aīaliū aliō rōnale aliō irrōnale. Differūt aūt diuisiones triplr. primo q̄ pma diuisio. s. ea q̄ fit p negationē semp fit i duo mēbra tñ. alia vo aliqñ fit p duo et aliqñ p plura. z⁰ differūt q̄ pma fit p ī mediata eo q̄ fit p ōdictoria int q̄ nō ē mediū. sed a vo nō semper fit int ī mediata. 3⁰ differūt q̄ pma fit p opposita formalr. z⁴ vo aliqñ fit p opposita vtualr tñ. sz diuisio facta p affirmationē diuidit q̄ q̄dā est p se alia ē p accīs. Diuisio p se est triplex. q̄dā est generis ī spēs. vt aīaliū aliō bō aliō brutū. Alia ē totī⁹ integralr i suas ptes. vt dom⁹ diuidit i pietē tectū z fūdamētū. 3⁴ est vocis multiplicis ī suas significationes. i. i sua significata. vt canū ali⁹ latrabilr ali⁹ piscis marin⁹. ali⁹ sydus celeste. Sitr diuisio p accīs ē triplex. q̄ q̄dā ē sbi i accītia. Alia ē accītis i suba. z alia ē accītis i accidētia. z dr̄ diuisio p accīs eo q̄ diuisū nō inē p se mēbris diuidētib⁹ sic q̄ illa mēbra sint eēntialr ordiata sub diuiso. sed ipa accidūt diuiso aut diuisū eis accidit. aut tā diuisū q̄ diuidētia ei accidūt. Et q̄uis fm nāz diuisio subi nō causet p diuisionē accidētiū. tñ potē ē q̄ ad nos diuisionē fieri p accidētia. Uñ loc⁹ a diuisione tenet affirmatie z negatiue. p quo ponit talis regula. Ab affirmatiōe diuisiōis vl diuisi z vni⁹ membroꝝ diuidētiū de aliq̄ subo ad negationem alteri⁹ ō eodē subo ē bona ōna. vt bene segtur. sortes ē bō vl nō hō. sz ē bō. g⁹ nō ē ñ hō. ¶ Ad arguēdū āt negatie ponūt tres rete. p⁴ ē. i diuisiōib⁹ datis p duo mēbra solū ab affirmatiōe diūsi vl diūsiōis z negatiōe vnius mēbroꝝ diuidētiū ō aliq̄ subo ad affirmatiōez alteri⁹ ō eodē ē bona ōna. vt bene segtur. sortes ē aīal z nō ē irrōalr. g⁹ ē rōnalr. z⁴ rta. in diuisiōib⁹ datis p plura mēbra duob⁹ ab affirmatiōe diuisi vl diuisiōis z negatiōe vni⁹ mēbroꝝ ad affirmatiōez alteri⁹ nō valz ōna. vt nō segtur. sortes ē colorat⁹ z nō ē niger. g⁹ ē alb⁹. z⁴ regula ē i talib⁹ diuisiōib⁹ ab affirmatiōe diuisi vl diuisiōis ad negatiōez oiuz mēbroꝝ diuidētiū ō aliq̄ subo excepto vno ad affirmatiōez illi⁹ ō eodē ē bōa ōna. vt bene sequitur. sortes est coloratus z nō ē niger nec q̄ medio colore coloratus. ergo est alb⁹.

Sed contra pdicta arguit. p sic. nō sequitur bō ē aīal. g⁹ hūanitas est aīalitas. z tñ arguit p locuz a ociugatis. g⁹ rē. ¶ z⁰ arguit sic. abstractū ē cā formalr ocreti. g⁹ arguendo ab abstracto ad ocretū ē loc⁹ a cā formali. ¶ 3⁰ sic arguit. nō segt. iust⁹ ē liberalr. g⁹ qd̄ iuste fit liberalr fit. z tñ arguit p locū a casib⁹. g⁹ talr loc⁹ nō valz. ¶ 4⁰ arguit sic. mēbra diuidētia sē disparata. sz a disparatis ñ sumitur locus medi⁹. ergo locus a diuisione. non est medius.

Ad rationes ad pmā dr̄ q̄ vt dēz ē pus loc⁹ a ociugatis ū tz arguendo a ocretis ad abstracta vltia abstractiōe nec i pdicatiōib⁹ accidētalib⁹. sz solū tz a ocretz ad abstracta a sbo. Ad z⁴ᵐ dr̄ q̄ non arguit ab vno abstracto ad vnū ocretuz. sz arguit p locum a cā formali vt dicēdo albū ē. g⁹ albedo ē. sz arguēdo a duob⁹ abstractis ad duo ocreta vl cōsumit loc⁹ a ociugatis. Ad 3ᵐ dr̄ q̄ instū z liberale ñ st̄ sōrdiata eēntialr. loc⁹ āt a casib⁹ vt dictū ē solū tz i his q̄ eēntialr sōrdiant. Ad 4ᵐ dr̄ q̄ si ōsideret̄ dispata sz suas ppias rōnes sic ab ipis sumit loc⁹ extrisec⁹. si vo ōsideret̄ i quātū ptī ueniūt. s. i diuiso z in quātū ptī differūt. s. sz suas rōnes ppias sic ab ipis sumit loc⁹ medi⁹. z ita i h loco sēp in ātecedēte ponit diuisū vl diuisio cū vno mēbroꝝ diuidētiū. Et h ō. locis dialeticis dcā sufficiāt. z per ōnē ō h tractatu

De fallacijs

¶ Incipit sextus tractat⁹ de fallacijs.

Sillogismoꝝ ali⁹ demõstratiu⁹. alius dialetic⁹. alius sophistic⁹ siue litigiosus. Sillogismus demonstratiu⁹ ē qui ex primis veris ⁊ immediatis ē sillogizatus. aut ex talibus q̃ p aliqua prima ⁊ vera principiũ sue cognitionis sumpserunt. Dialeticus est qui ex probabilib⁹ ē sillogizatus. Sophisticus vt diffinitur ab Aristotele ī elencis est qui apparet esse sillogismus ⁊ non ē Aut qui est sillogismus sed non est cõueniens rei.

¶ Iste ē sextus tractatus sũmulaꝝ magri Petri Hyspani q̃ postq̃ dekmiauit de sillo dialetico cõsequẽter determinat de sillo sophistico. Rõ ordinis est q: sillus dialeticus est vere sillus ⁊ habet fieri ex vere ꝓbabilibus. Sillus vero sophisticus est sillus appens solũ aut fit ex ꝓbabilibus appenter. sz vere ꝓbabile p̃cedit id q̃ ē ꝓbabile appenter solũ. ergo sillus dialetic⁹ precedit sillz sophisticum. Ex quo sequtur q̃ sillus sophisticus est submbui⁹ tractat⁹ vt iferi⁹ ꝓbabil. ⁊ q̃ cuis iste tractat⁹ vocet tractatus de fallaciis. non tñ iõ q: fallacia ē subiectũ ei⁹ sed eo q̃ fallacia est principiũ affirmatiuũ sillī sophistici. sicut enī locus dialetic⁹ est ꝓncipiuz affirmatiuũ argumẽti dialetici. sic fallacia est ꝓncipiũ ꝛfirmatiuũ sillī sophistici. Sz dubitaret aliqs vtꝝ notitia sophistica sit ars. ⁊ si sit ars vtrũ sit bona. ⁊ vtilis. ⁊ vtꝝ sit spãlis vel generalis. ¶ Ad ꝓmã p tem rñdetur per distinctõez eo q̃ notitia sophistica pōt capi dupl̃r. Uno mõ ꝓ habitu ꝛclusiõis argumentationis sophistice acq̃sito p talẽ argumẽtationẽ ꝓpter iperitiã soluẽdi eã. p quẽ habitum adherenius tali ꝛclusioni. isto mõ notitia sophistica non ē ars neq̃ aliqs habituũ itellectualiũ enumeratoꝝ ab Aristo. sexto ethicoꝝ. Sed ē habitus erroneus alicui taliũ habituũ ꝛtrarius. Scõ pōt capi notitia sophistica ꝓ quodã habitu per quem scimus subtil̃r ꝛponere argumentatiões sophisticas. ⁊ p quem etiã ex ipis ꝛpositis facil̃r ⁊ subtil̃r dissoluim⁹ qcqd br̃ ō sillõ sophistico ⁊ ei⁹ potentia. ⁊ sic notitia sophistica ē ars seu notitia itellectiua ⁊ ita capit̃ in p̃ti tractatu. ¶ Ad secdz ptẽ dubij respondet̃ q̃ ars sophistica ꝓm se ē bona cõ modo quo dictũ est ĩmediate. tamẽ pōt applicari ad malum finem. sz hoc ex malicia hõtis eã. sicut scia de cretoꝝ ē bona ꝓz se ⁊ tñ quãdoq̃ a mal' iuristis ad malũ finẽ applicatur. Ultra dr̃ q̃ ars sophistica ē valde vtilis tã sapiẽtibus q̃z ignorãtibus. sapiẽtibus quidẽ ne argumẽtationib⁹ sophisticis inuoluti a via veritatis cogantur discedere. q: vt ait aristoteles tã sapiẽtes q̃z ignorãtes p istã artem a sophistis redarguũtur. Utilis ē etiã ignorãtibus gloriam ex sua disputatõe q̃rentibus. q: illi q̃ sunt expert̃i in ista scia ⁊ in alijs scientijs sunt ignorantes per istã artẽ possũt appere sapiẽtes in oi arte ⁊ scia ¶ Ad tertiã partẽ dubij rñdetur q̃ ars sophistica ē general' q̃tum ad vsũ vt satis pz p aristotelẽ q̃r to metbaphisice dicentẽ q̃ metbaphysica dyaletica ⁊ sophistica sũt circa oia. Sz sophistica docens ꝛponere argumentationes sophisticas in alijs scientijs ē specialis ⁊ non generalis

Primo Sciendũ ē q̃ sillus ī cõi diuiditur ī sillz dialeticũ demonstratiuũ ⁊ sophisticũ. ⁊ hoc facit auctoꝝ vt eliciat membꝝ de q̃ ē ad ꝓpositũ. Et etiã q: sillus sophistic⁹ ē quedã obligtas ⁊ ꝓuatio veri sillī. iõ ꝛuenienter ponunt̃ diffinitiones alioꝝ sillorꝝ vt ex ꝛnti veniamus in cognitionẽ sillī sophistici. q: ꝓuatio hz cognosci per habitũ. Et p̃dicte diuisionis sic br̃ sufficientia. Qz ois sillus sit ī mã nẽcia vel ꝓbabili. si ꝓmũ sic ē sillus demõstratiu⁹. si zm hoc ē duplr̃: q: vel fit in mãia nẽcia ⁊ simpl̃r ꝓbabili. ⁊ sic ē sillus dialeticus. vel appenter tantuz ⁊ sic ē sophisticus. Et hec diuisio quãtũ ad aliquã sui ptem ē gnis in suas spẽs. Et quãtũ ad aliã ē diuisio equoci ī sua equocata. vt si diceret̃ aial p rõale vel irrõale ⁊ aial pictũ. Sillus .n. dr̃ vniuoce ō sillo dr̃atiuo ⁊ dialetico ⁊ equoce ō ill' duobus ⁊ de sillo sophistico sil̃. Sicut enī aial pictũ non est aial nisi equiuoce. sic etiã sillogismus sophisticus peccãs in forma non ē sillogismus nisi equoce ⁊ ꝓz qd ⁊ de isto magis alias videbitur.

Secundo Sciẽdũ ē q̃ sillogism⁹ demonstratiu⁹ ē ex ꝓmis verz ⁊ ĩmediatis sillogizat⁹ aut ex talib⁹ q̃ p aliq̃ ꝓma ꝓa ⁊ immediata ꝓncipiũ sue cognitiõis suipserũt. Jn hac aũt diffõne subitelligit̃ sillogism⁹ loco gnis. Et dr̃ ex ꝓmis veris ad excludẽdũ sillm sophisticũ peccãtẽ in mã. Et residuũ ponit̃ ad dr̃iam sillogismi dialetici ⁊ sophistici peccãtis ī forma. ¶ Et q: duplex est gen⁹ demõstratõis iõ ibi ponunt̃ due pticule. Quedã enī est demõstratio ꝓpter quid que est potissima. ⁊ illa procedit ex ꝓmis veris ⁊ ĩmediatis. i. ĩdemõstrabilibus. iõ hec pticula ponitur in p̃dicta

diffōne. Dicunt autē pma vera que per scipa fidē habent. idest cognoscuntur cognitis significatiōibus terminorum sicut sunt principia indemōstrabilia. Alia vero est demonstratio non potissima. que scilicet pcedit ex veris sed non ex pmis ⁊ immediatis. qz pcedit ex demōstrabilib⁹. ⁊ ex his q̄z cognitio ab alijs pncipiis descēdit. iō ponit i diffinitōe. aut ex talibus que per aliqua pma ẋa ⁊ immediata pncipiū sue cognitōis sūpserūt. Sz sillⁿs dyaletic⁹ē qui ex pbabilib⁹ē sillogizatus. Per hꝫ q̄ dr ex pbabilib⁹ excluditur sillⁿs sophistic⁹ ⁊ demōstratiu⁹. sophistic⁹ qdē peccās i mā pt ēt excludi p genus diffiniti. Per hoc āt q̄ dr sillogizat⁹ excludit sillogism⁹ peccās i forma. Et qz in diffinitione sillⁿi dyaletici dr q̄ pcedit ex pbabilib⁹. ideo rōe h⁹ diffinitur pbabile. Et ē illud qd vr oibus vl plibus vl maxime sapiētib⁹. Sillⁿs sophisticus est qui est apparēs sillⁿs ⁊ nō exns. In oi āt sillⁿo sophistico ē duplex cā appentic ⁊ cā defect⁹. ⁊ rōe pme cāe dr apparens: ⁊ rōe scde dr nō exns. Et diffinitur sic ab aristo. sillⁿs sophisticus ē q ex appētibus sillogizat ⁊ ex pbabilib⁹ aut ex appētib⁹ē appens In q̄ diffinitōe ponūtur tres pticule p q̄s tāgit triplex sillⁿs sophisticus. s. peccās in forma ⁊ peccās i mā ⁊ peccās in mā ⁊ forma sit. Uñ sillⁿs sophistic⁹ peccās in forma ē qui pcedit ex ābab⁹ pmissis veris sed idebite dispositis i mō ⁊ figura. vt cū arguerē minore negatiua vel maiore pticulari i p⁴ fi⁴ Sillⁿs vo peccās in mā ē qui pcedit ex pmissis falsis dispositis i ōbita forma sillogismi. Sz sillⁿs peccās i mā ⁊ forma sit ē qui pcedit ex aliq̄ pmissa falsa vel ēt indebita forma sillogismi.

Tertio sciēdū est q̄ sillⁿs sophistic⁹ē subz b⁹ scie. pbatur. qz ei ocueniūt oditōnes subi attributōis. q̄ ē subm. aliis pz p̄ qz de ipo supponitur quid ē ⁊ qz ē. z⁹ qz de ipo demōstrāt passiones p qd̄ qd ē ipius. Et q̄ qz oia osiderata in hac scia hūt reductionē ⁊ attributionē ad ipm. ⁊ pōt i hac scia fieri talis demōstratio. oīs sillⁿs qui sillogizat ex apparentibus aut ex probabilibus: vel ex apparentibus est apparens ē gnatiu⁹ deceptōis. sillⁿs sophistic⁹ē huiusmōi. q̄ sillⁿs sophistic⁹ē gnatiuus deceptōis. Et si obicitur. sillⁿs sophistic⁹ē pua tio veri elenchi. sed cadē ē scia puatōis ⁊ habitus q̄ segtur q̄ hec scia nō ē distincta a vero elēcho. ⁊ p oīs male dictū ē q̄ sillⁿs sophistic⁹ est hic subz ⁊ q̄ de ipo ē scia. ¶ Ad obiectionē rndetur q̄ sillⁿs sophistic⁹ nō ē pura puatio veri elenchi. sz ē aliquod ens positiuū quod nō ē tale quale appet. qz appet eē dispositū in mō ⁊ i figura. ⁊ nō ē. ⁊ appet pbare oclusionē suā ⁊ nō ē. pbās ⁊ sic ē aliqd positiuū q̄ uis habeat puationē annexā. qz vnū ozīū icludit puationē alterius. Ex quo pz q̄ nō opponit vo elēcho puatiue sz potⁿ ozic. Et si replicet sic. oppositor eadē ē disciplina. q̄ sophistici ⁊ veri elēchi erit eadē disciplina. Rndet descēdo q̄ oppositor eadē ē scia cōis ūtrq̄ spālis. sic ergo tā dvo elēcho q̄ de sillⁿo sophistico ē logica. ⁊ trq̄ de ipis sūt scie spāles distincte que sūt partes logice. Sillⁿs āt sophisticus pōt capi duplr. Uno⁹ pme intentionalr. s. pro oīone oposita ex pmissis falsis aut aliqua earū vl idebite dispositis in mō ⁊ in figura. ⁊ sic nō ē subm b⁹ scie cū sit qd oplexū. Alio⁹ capitur secūdē itētionalr. p intētione scda fūdata ib ꝗ oplexo. ⁊ de ipo denoiatiē pdicatur. ⁊ sic de ipo ē scia b⁹ libri tanq̄ de subo. ppo ⁊ adequato. Et si arguatur. de subo cuuslibet scie dz supponi. s. qd ē ⁊ qz ē. Sz aristo: p elēchor pbat sillⁿm sophisticū cē. q̄ segtur q̄ sillogismus sophistic⁹ nō ē subm b⁹ tractat⁹. Ad hꝫ rndetur vno⁹ sic q̄ nō dz sp p supponere subm eē sic q̄ nullo mo pbetur cē. pōt enī pbari eē p aliq̄ cōmūia q̄uis nō posset subiectū cē pbari p ppa pncipia illi⁹ scie cui ē subiectū. cū enī subiectū debeat eē pncipiū in scia nō pōt pbari per aliqua pozatinētia illi scie. si trq̄ nō sit manifestū ipm eē nihil pbibet ipm pbari per pncipia cōia ⁊ per suadere ipz eē p aliquas similitudines. modo phs hoc mō pbat sillogismum sophisticum esse ⁊ non per propria principia huius scientie. Aliter ab alijs dicit q̄ phs nō pbat sillⁿz sophisticū eē. sz pbat aliquē sillogismū sophisticū eē apparentē ⁊ deceptorem.

Sed contra predicta arguitur primo sic. In hac diuisione non ponit sillogismus tentatiu⁹ nec sillogismus falsigraph⁹ ⁊ tamen sunt sillogismi ab alijs distincti. ergo diuisio est insufficiens. ¶ Secundo arguitur sic. sillogismus dyaleticus aliquādo pcedit ex necessarijs. ergo diffinitio eius non est bona. ¶ Tertio arguitur sic. de non ente non est scientia. sed sillogismus sophisticus est non ens. quia dicitur q̄ est apparens ⁊ non existens. ergo de ipo non est scientia. ¶ Quarto arguitur sic. si de sillogismo sophistico esset scientia illa esset sophistica sed sophistica scientia non est scientia. ergo de ipo non est scientia. Et confirmatur quia sophista nō est sciens ergo sophistica non est scientia.

Ad rationes Ad primam dicitur distinguēdo maiorē vl formalr

z exp̃sse. z sic cõceditur. vel virtualiť z tanq̃ ꝓtẽta sub mẽbris silli dispositis. z sic negat̃. non enim ab eis distinguunt̃ ex pte matẽie neq̃ ex pte forme q̃ uis ex pte finis: finis eni silli tentatiui ẽ sumere ex perimentũ de scia rñdentis. Et ẽ sillogism⁹ tentatiuus q ex his que videntur rñdenti sillogizat. Silogisinus ẽ falsigraph⁹ est q procedit ex principijs alicuius scie male ĩtellectis. ¶ Ad z^um dicit q q̃ uis sills dialetic⁹ aliquãdo pcedat ex necessarijs. tamẽ illa nõ accipiunt vt necessaria sz vt pbabilia ¶ Ad tertiã dr ꝓcedẽdo maiorẽ q nõ de ente simpliciter non est scia. Et ad minorẽ dicit q sills sophisticus non ẽ non ens. imo est ens. sed non tale quale appet. appet eni eẽ sills bon⁹ z non est bon⁹ sillogism⁹ sicut aliq apparẽt pulchri z non sunt pulchri. z tamẽ non sũt non entia. sz sũt nõ entia talia q̃lia appent. ¶ Ad quartaz dr q aliq scia põt dici sophistica duplr. Uno mõ itrisece z formalr sic. s. q appeat eẽ habitus scientificus z nõ est. z sic scia sophistica nil aliud est q̃ habit⁹ acqsitus de ꝓclone illata p sillogismũ sophisticũ. z talr nõ est scia neq̃ illa sophistica est sciens. Alio mõ põt dici aliq scia sophistica extrisece z obiue. qz scilicet ei⁹ obiectũ ẽ sills sophisticus. z tũc talis notitia acqsita de illo obiecto q ei⁹ ppria ꝑncipia ẽ scia. z illa vocatur sophistica docẽs. qz per taiẽ habitũ nos scim⁹ opone re sillos sophisticos z eos dissoluere. z sic sophistica dicta a tali notitia sophistica docẽte est sciens.

¶ Disputatio ẽ actus sillogisticus vni⁹ ad alterꝫ ad aliquod ꝓpositũ ostendẽdũ Disputatiõis q̃tuor sũt spẽs. scz doctrinalis dialetica. temptatiua. z sophistica. Disputatio doctrinalis est que sillogizat ex proprijs principijs vniuscuiusq̃z discipline z non ex his que videntur respondenti. Et huius disputationis instrumentũ est sillogism⁹ demonstratiu⁹. Disputatio dyaletica est que ex probabilib⁹ sillogizat. z ẽ collectiua ꝓtradictionũ. Et ei⁹ istrumentũ ẽ sillogismus dyaleticus. Tẽtatiua vero disputatio est que sillogizat ex his q̃ videntur respõdenti. z necesse est eum scire qui se similat habere sciam. Huius aũt disputationis instrumentum est sillogismus tẽtatiuus. Sillogismus tẽtatiu⁹ est qui procedit ex his que videntur respondenti. Disputatio sophistica est q̃ procedit ex his que videntur probabilia z non sunt. Huius autez disputationis istrumẽtũ ẽ sillogismus sophisticus ¶ Circa hunc textũ notandũ est primo q posita diffõne sillogismi sophistici z dñia ei⁹ ab alijs sillis ꝓñr auctor determinat de cã finali ei⁹ ostẽdẽdo quo mõ ordinat̃ ad q̃nq̃ methas sophistice disputationis. Et qz sills sophistic⁹ ordinatur ad disputationem sophisticã imediate z mediate illa ordinat̃ ad ipas methas. iõ p̃us videndũ est de disputatione q̃ de methis. Et p̃mo sic diffinit disputatiõem. Disputatio ẽ act⁹ sillogisticus vni⁹ ad alterꝫ ad aliqd ꝓpositũ ostendẽdũ. In q̃ diffõe ponit̃ actus loco generis. Et in ipa q̃nq̃ tangunt̃ regsita ad disputationẽ. s. oppõrñdentis. actus disputandi. discursus sillogistic⁹ q est istrumentũ quo fit disputatio. z finis disputationis q est ostẽdere aliqd de aliquo. qz oẽ agens a ꝓposito agit ꝓpter finẽ. ¶ Et diuidit disputatio ĩ cõmuni ĩ q̃tuor spẽs. s. in doctrinalez. dialeticã. tentatiuã. z sophisticã. Cui⁹ diuisionis sic babet̃ sufficientia. Quia ois disputatio fit ꝓpter aliquẽ finẽ. aut ergo ille finis ꝓpter quez fit est sumere experimentũ de habitu genito z causato. z sic ẽ disputatio tẽtatiua. Uel fit ad generandum habitum. z hoc dupliciter. quia vel ad generandũ habitum erroneũ appentẽ z non exrñtem. z sic ẽ disputatio sophistica siue litigiosa. vel fit ad generãdum verum. z hoc est dupliciter. quia vel talis habitus est firmus z sine formidine de opposito. z sic est disputatio doctrinalis que est generatiua scientie. vel fit cum formidine de opposito z dubitatiõe quadã. z sic ẽ dialetica q ẽ gnatiua opionis.

Secundo Sciendum est q iste quattuor disputationes predicte duplici ter differunt scilicet ex parte instrumentorum quibus exercentur. ex parte finiũ qui a disputationibus intendunt̃. Ex pte instrumentoꝝ sic differunt quia disputatio doctrinalis exercetur p demonstrationes. z dialetica p argumẽtatões dialeticas z tentatiua per argumentationes tentatiuas. z sophistica siue litigiosa p argumentationes sophisticas siue litigiosas. Et disputatio retborica reducitur ad disputationẽ dyaleticã. quia secõm aristotelem retborica z poetria sũt ptes dialetice. Secõdo differunt ex pte finiũ qz disputatio doctrinalis or

dinatur ad generandum scientiaz de aliq̃ conclusione in discipulo. z in ista disputatione opponēs .s. doctor vt magister z respōdēs. s. discipul⁹ eūdē finem intendūt. s. generare scientiam in discipl'o ideo sic diffinitur. Disputatio doctrinalis est que ex ꝓpijs ꝓncipijs alicuius sillogizat z non ex bis q̃ videntur rñdenti. Ex quo patet ꝙ ad generandū scientiam in aliquo duo requirūtur. p̃m est ꝙ ꝓcedatur ex proprijs ꝓncipijs scientie. z m̃ est ꝙ a discens ea credat que sibi dicuntur quia nō generaretur scientia in audiente nisi assentiret verbis q̃ sibi dicuntur. nunq̃ enim principia generant scientiam in aliquo nisi illē in quo scientia apta nata ē generari assentiat ipis ꝓncipijs. z hec duo tangūt in predicta diffinitione. Sed disputatio dyaletica ordinatur ad generandū opionem de questo seu de questione que in medio disputationis adducitur. Et dz sic fieri ꝙ opponens z respondēs accipiant partes contradictorias. z vterq̃ probz suam partem per rōnes ꝓbabiles z soluat rōnes in oppositū adductas. Deide istis captis opponēs z rñdēs pñt ꝓparare adinuicē rōes vni⁹ptis ꝑdictionis rōnibus alterius partis. z sit'r solutiōes solutionibus. Et tandem debent acquiescere illi ꝑti que ex rōnibus fortioribus roboratur. Et diffinitur disputatio dyaletica. Est que ex ꝓbabilib⁹ē collectiua contradictionis. quia ex ꝓbabilib⁹ pōt argui ad vtramq̃ ꝑtem ꝑdictionis. ideo ipa dicit collectiua ꝑdictionis. quia. s. per eam vtraq̃ pars contradictionis ꝓbari potest. Sed disputatio tētatiua ordinatur ad bñdum experientiam de scia vel ignorantia rñdentis. Et sic diffinitur disputatio tētatiua. Est que ex bis que videntur rñdenti sillogizat. Et necesse est eū scire qui simulat se habere scientiam. quia disputatio tētatiua vt dcm̃ est ordinatur ad sumendum experimentū de scia rñdentis. Tale autem experimentū nō potest sumi nisi arguēdo ex bis que vidētur respondenti ꝓbabilia. Et qz huiusmodi experimēntū maxime dz sumi circa cōia quibus ignoratis ignorantur z ꝓpria. ideo ipa ꝓcedit ex bis que vidētur ab eo sciri qui videtur habere scientiaz.

Tertio sciendum est ꝙ disputatio sophistica ordinatur ad apparentem scientiam. ita. s. ꝙ per hanc scientiam sophisticā ducere nititur rñdentem ad aliquā metham apparenē per argumentationē sophisticā. Et inq̃tuz ipe rñdens nititur ostēdere opponētē non adducere ad opp̃m suam rōem eam soluendo apparenter. iō finis eius nō est vt sit sapiēs. sed vt appareat sapiēs in hoc ꝙ exercet apparēter opa sapiētis. Et diffinit sic. Disputatio sophistica ē que ex apparētib⁹ z non existētib⁹ sillogizat. Et ratio hui⁹ diffinitōis est quia ipsa ordinat ad generādū sciētiam apparēter in opponēte z deceptionē in respondente. hoc autem nō potest fieri nisi ex apparētib⁹. ergo z. Unde sūt duo opera sapiētis. Primū scz non mentiri de bis que nouit. Nam sapiēs debet ꝓponere propositiōes veras z eas substinere z cōfirmare ratiōib⁹. Secundū op⁹ ē mentiētez posse manifestare. idest ꝙ possit soluere ratiōes sophisticas. Unde sophista sic diffinitur. ē vir copiosus ab apparenti scientia z non existente eo ꝙ tal'sophista habet exercere apparēter opera sapiētis. ideo dicit aristo. ꝓ elenchorum ꝙ quibusdam magis opere pretiū est non cē z videri q̃ esse z videri cuiusmodi est sophista.

Sed contra predcā arguitur primo sic. Disputatio aliquādo ē act⁹ inductiuus. s. quando fit per inductionē vt entimematicus quando fit per entimema. ergo male dicitur ꝙ disputatio est actus sillogisticus. ¶ 2.° arguitur sic. Disputatio sophistica fit ad gñandum deceptionem in rñdente. ergo ipa nō fit ad oñendum aliquod suppositū. ¶ 3.° arguitur sic. nō pōt sit'r baberi opio de duobus ꝑdictorijs. sed disputatio dyaletica est generatiua opiniōis. ergo ipa non ē ꝑdictionis collectiua. ¶ 4.° arguitur sic. aliqua disputatio est retborica. z tamē nō ꝓtinet sub aliquo istoꝝ mēbroꝝ. ergo diuisio est nulla.

Ad rationes Ad primaz dicit ꝙ q̃ꝫuis disputatio aliquando fit per inductionē vel per entimema tanq̃ instrumētū imperfectū. tñ fit solū per sillogismū tanq̃ istrumentū perfectum ad quod oia alia instrumēta q̃ que fit reducūt. ¶ Ad secūdā dicitur ꝙ q̃ꝫuis disputatio sophistica fiat ex oñti ad generādū deceptionem in rñdente. tū ꝓ ordinatur ad ꝓcludēdum aliquid contra rñdentē quod est aliquod ꝓpositū ostēdere. ¶ Ad tertiā dr ꝙ disputatio dyaletica nō dr collectiā ꝑdictōis sic ꝙ sit'r semel faciat opinari ꝑdictoria. sed quia per ipsam vtraq̃ pars cōtradictionis dyaletice potest predicari: Et q̃ꝫuis nullus simul z semel habeat opionē de duab⁹. tū pōt bñbre dubitationē de ipsis. ¶ Ad q̃rtā dr ꝙ disput⁹ retborica ꝓtinet sb disputatōe dyaletica:

Sillogismus sophisticus ordiatur ad quinq̃z methas. que sunt. redargutio. falsum. inopinabile. soleocismus. z nu

gatio. Est aūt metha icōueniēs quod dā ad quod opponēs sophista nitit̃ videri ducere rñdēte. Redargutio ē pre negati ꝓcessio vl̃ p̃cōcessi negatio i eadē disputatiōe vi argumētatiōis facta. vñ nisi vi argumētatōis hoc quis faciat nō ꝓpter hoc erit redargutus. similr nec in diuersis disputatōibus. Falsiz vt hic sumit̃ est manifeste falsū. Naz si sophista ducat rñdentē ad falsiz occultū nō ꝓpt̃ hoc assequit̃ suū finez. Inopinabile est quod ē ꝓtra opinionē oiuz vl̃ pluiz vl̃ maxime sapiētū. vt matrez nō diligere filiū. Solecismus ē vitiū in ꝓtextu partiū orōnis ꝓtra regulas artis grāmatice actū. vt vir mea. Nugatio est vnius ⁊ eiusdē ex eadē parte. inutilis repetitio. vt homo hō currit. dico aūt ex eadē pte. qz si i diuersis partibus idez repetat̃ nō eēt nugatio. vt hō ē hō. risibile ē risibile. Dico aūt inutilis repetitio. qz si idē repetat̃ ad maiorē ex p̃sionē laudis affectiōis vel vituperij vt deus deus me⁹. latro latro quo vadis. Iste aūt quinqz fines vlterius nō ordinant̃ ad vnū finē p̃ncipalē: qui est apparens sapia ⁊ nō exñs. Sophista āt nō ducit ad istos fines suū rñdentē nisi p̃ eos deueniat ad vltimū finē p̃ncipalez qui est apparens sapia. Et cū quilibet debeat p̃meditari suū finē: ideo determiatio finiū dz p̃cedere determiationē fallaciaꝝ. Fallacia est idoneitas decipiendi faciens credere de ente q̃ sit nō ens: ⁊ de nō ente q̃ sit ens mediāte fantastica visione.

¶ Circa hūc textū notāda ē p̃mo q̃ ꝓnter auctor determinat de methis que sūt fines disputationis sophistice. Et p̃mo diffinit sic metha. Metha est inconueniēs ad qd̄ opponēs sophista nititur videri ducere respōdentē. Et capitur hic metha trāsumptiue p̃ qdā similitudine ad methaz ꝓprie dictā. Methea enim ꝓpe dicta ē ēminus alicui⁹ spacij. Et dicit̃ a ametior metiris qua secūdum tale spaciū metimur. Sit̃ ē i disputatiōe sophistica. Metha eni est ēminus vltra quē nō ꝓcedit disputatio. Postq̃ eni rñdēs duct⁹ est ad aliqd̄ inconueniens p̃ opponētez vere vel apparenter cessat disputatio sophistica. Et dr̃ in diffōne methe. nitit̃ videri ducere rñdentē. eo q̃ sophista magis appetit non eē sapiēs ⁊ videri q̃q̃ eē ⁊ nō videri. iō sibi sufficit̃ q̃ videat̃ ducere rñdentē ad icōueniēs: Et sunt qnq̃ methe. s. redargutio. falsum. inopinabile. solecismus. ⁊ nūgatio. Cui⁹ diuisiōis sic hr̃ sufficiētia. qz oīs metha ē incōueniēs. vel ergo illud icōueniēs se tenet ex pte rei vel ex pte sermonis. si ex pte rei hoc ē dupliciter. qz vel se tenet ex pte rei absolute. ⁊ sic est falsū. vel respectie ⁊ hoc ē dupl̃r. qz vel sumitur p̃ respectū ad dcā rñdentis ⁊ sic ē redargutio. vel p̃ respectū ad opponētē vel eoꝝ quos vr̃ iseq rñdēs in doctrina sua ⁊ sic ē inopinabile. Si ex pte ēmonis hoc ē dupl̃r. vl̃ se tenet ex pte subē ei⁹. sic ē nugatio. vel ex pte suoꝝ actuū ⁊ sic est solecismus:

Secundo Sciēdū est q̃ redargutio est p̃concessi negatio vel p̃negati cōcessio vi argumētatiōis ⁊ in eadē disputatiōe. Sit .n. redargutio quādo rñdens negat illud qd̄ p̃mo ꝓcesserat. vel cōcedit qd̄ p̃mo negauerat. Et dicit̃ vi argumētatiōis qz ⁊ si aliqs i eadē disputatione ꝓcedat voluntarie duo ꝓtradictoria tñ ꝓpter hoc non dr̃ eē redargutus. Et dr̃ in eadē disputatione qz si non eadē disputatione ꝓcedat vnū ōdictoriū ⁊ in alia reliquū nō tamē dr̃ duci ad methā redargutiōis. ¶ Sz metha falsi ē mānifeste falsi ꝓcessio. vt si qs concedat ignē nō eē calidū. Et dr̃ manifeste falsi. qz si ꝓcedat ſtm obscuꝝ non vr̃ icōueniens assistētib⁹. nec rñdens deduceret̃ ad metham. per hoc opponēs sophista aegrit sapiam apparētē. Ex quo segtur q̃ q̃uis qcunqz redargut⁹ ꝓcedat ſtm non tñ semp ducitur ad methā falsi qz talis non sp concedit manifeste falsū eo q̃ aliqñ vtrūqz ꝓtradictorium est obscuꝝ. ¶ Sz inopinabile dr̃ qd̄ ē cōtra opinionē oiuz vel pluriū vel maxime sapiētū vel eoꝝ quos rñdens insegtur. Et ē metha inopinabilis concessio alicui⁹ talis iopinabilis. Unde si rñdens cōcedat aliqd quod ē ꝓtra opinionē assistētiuz aut eoꝝ quos ipe isequitur in arte ⁊ doctrina ducitur ad metham inopinabilis. Ex quo segtur q̃ aliquando possūt duci ad methaz inopinabilis concedendo verū. eo q̃ aliquod verum pōt esse cōtra opionē eoꝝ q̃ assistunt rñdēti. ¶ Solecismus

est vitiū in textu ptiū ōronis ꝗ regulas artis grā matice fctū. vt si dicatur vir unica spōsa meus. Et metha soleocismi ē ocelūo hꝰ nois ōronis. Et p̄ i/ net hꝰ metha ad grāmaticū ic̄tum reꝓhendit con gruitatē ōronis. ad sophistā vero inc̄tū ipedit vi/ tatē ppōnis. Barbarismꝰ āt nō ē vna metha. eo q̄ metha ē incōueniēs qō pōt ocludi ꝗ rndētē. Bar barismus āt nō pōt ocludi eo q̄ sit in lr̄is ⁊ sillabis Sed nugatio ē vnius ⁊ eiusdē in cadē pte iuti. re petitio: q̄ si in diuersis partibꝰ idē repeteret nō p hoc eēt nugatio. vt cū dr̄ hō ē homo. ⁊ dr̄ inutil. q̄ si fieret cā laudis vl vituperij non eēt ibi nugatio vt cū dr̄ deus deus meus.

Tertio sciēdum est q̄ hic ꝗr̄ auctor determinat de fallacijs ꝗ in quas formāt̄ sillr̄ sophistici. sed antec̄ auctor determiat in spā li de singul. fallacijs p̄ diffinit fallaciā in cōi dicēs. Fallacia ē idoneitas decipiēdi faciens credere ō nō ente q̄ sit ens: ⁊ de ente q̄ sit nō ens mediante fātastica visione: Ex quo pz q̄ cuiuslz fallacie du plex ē cā. s. eā appentie ⁊ cā defectꝰ. Per hꝰ q̄ dr̄ ydoneitas decipiēdi tāgitur cā appentie. ⁊ presi/ duū tāgitur eā defectus. Uñ cā apparētie ē q̄ mo uet ad credēdū quod nō ē. Cā defectꝰ q̄ falsificat creditū. Et dr̄ mediāte fantastica visiōe. q̄ qñ ali/ qs decipitur p fallaciā tūc appet sibi eē qō nō est vel nō eē qō ē. Et sic mouet ad credēdū aliqd esse tale q̄le nō ē. Et sic fātastica visio ē appēsio ali/ cuiꝰ appentis ⁊ nō exntis tale q̄le appet. Alr̄ aūt pōt diffinir fallacia. q̄ est deceptio iperiti in arte sophistica pp ignorantiā artis sophistice. Uñ ars sophistica maxīe valet ad duo. s. ad bñ ⁊ facilr̄ ar guendū sophistice. ⁊ ad bñ ⁊ facilr̄ argumenta so phistica soluendū. Ideo si qs fallatur p argumētū sophisticū hoc erit pp ignorātiā hui⁹ artis. Ex his ifertur vnū corelariū q̄ fallacia ē quedā notitia exñs subiectiue i aia nr̄a alicui⁹ p̄ncipii sillo/ismi sophistici ꝗformantis sillo sophistico apparēter. p quā notitiā scimꝰ ipa argumēta sophistica opone re. Uñ sic locꝰ dyaleticus diuiditur per locū maxi mā ⁊ locū dr̄ia maxime. sic ⁊ locꝰ sophisticꝰ siue fal lacia. Uñ locꝰ sophisticꝰ maxia est ppositio falsa q̄ nulla alia falsa magis apparet vera ⁊ hoc i suo ge nere sicut in fallacia equiuocatōis. Locꝰ maxia ē iste. omnis dictio actualiter habet vnum significa tum. Locus vero differētia maxime est quo vna maxima sophistica differt ab alia. Unde in disputatione sophistica duo sunt a quibus potest sumi causa apparentie. scilicet res de quibus disputat̄ quarum multotiēs habitudines ignorantur. ⁊ dic tiones vel voces per quas fit disputatio. unt eti am causa appentie. quia aliquis credit q̄ sic vox est vna q̄ etiā significatum sit vnum.

Sed contra p̄dicta arguitur p̄ sic. nullus inconueniens est finis alicui us cū oīs finis habeat rōnem boni. sed metha est finis disputatōis. ꝗ metha nō est icōueniēs. ¶ 2ꝰ arguitur sic. nō loqui ē metha disputatōis sophi stice ⁊ tñ non ē hic enumerata. ergo diuisio est in suff cicus. ¶ 3ꝰ arguitur sic. omne manifeste falsū ē inopinabile. ergo metha falsi non distiguit a me tha inopinabilis. ¶ 4ꝰ arguitur sic. ipossē ē crede re de nō ente q̄ sit ens. ergo diffinitio fallacie est mala aīs pz. q̄ ipossē ē credere q̄ ens sit nō ens.

Ad rationes Ad primā dr̄ q̄ oīs finis dz habere rationem boni ve vel appenter. mō lz inconueniēs nō habeat rō nem boni simplr. bz tamen rōcz bōi appenter. qa p oppōnes sophista acquirit vanā gloriā ⁊ appentē sapiētiā. ¶ Ad secūdā dr̄ q̄ ñ loq̄ ē metha sp̄ãt. sz ille q̄ ducitur ad hoc q̄ taceat dr̄ duci ad eādē metha ad quā duceret si loqueret. ¶ Ad tertiā dr̄ q̄ lz manifeste falsū ⁊ iopinabile aliqi sit idē. tñ iopinabile ē magis cōe. ⁊ ēt differūt formalr̄. quia aliqd dr̄ falsū rōe reisignificate. qñ. s. nō ē ita a pte reisicut significatur. sz dr̄ inopinabile respcū au dientiū. quando. s. audientes opinātur oppm̄ illiꝰ eē vex qō rndēs dicit. ¶ Ad quartā dr̄ q̄ aīs po test hre duplicē sēsū. vnꝰ ē. hec ppō ē ipossibil. ali qs credit q̄ ens sit nō ens: ⁊ sic aīs ē vex. Alius sen sus est. de aliquo de quo verum est dicere q̄ est nō ens ipossē ē credere q̄ sit ens. ⁊ sic in isto sensu diuisionis antecedens est falsum.

Fallacie sūt tredeci q̄z sex sūt in dictione. ⁊ septez extra dictionez. In dictione sūt equocatio. āphibologia. cōpositio. diuisio. accentus. ⁊ figura dictōis. Et septez extra dictionez sūt accīs. hz qd ad simplr̄. ignorantia elenchi. petitio pricipij. ꝑs. non cā vt cā. fm plēs ĩterrogationes vt vnā. Qz āt sunt sex in dictiōe probat aristo. iductiōe ⁊ sillo. Inductione sic. Equocatio fit aliquo istoz sex modoz. Amphibologia fit aliquo istorūz sex mōz ⁊ sic de alijs. ꝗ

ois fallacia in dictõe fit aliquo istoꝝ sex modoꝝ. Sillo sic. ois deceptio fcã ex eo q̃ eisdẽ dictionibus vel oõnibus nõ idẽ significamus fit aliquo istorum sex modorũ. sz ois fallacia ĩ dictione fit ex eo q̃ in eisdem dictionibus vel orationibus non idẽ significam⁹. ergo ois fallacia in dictõe fit aliquo istoꝝ sex mõꝝ. Iste sillogism⁹ ẽ ĩ prio mõ prie figure. Probatio maioris. ois multiplicitas dictõis fit aliquo istoꝝ sex modoꝝ. sed oĩs deceptio facta ex eo q̃ eisdẽ dictionib⁹ vel oõnibus nõ idẽ significamus fit ex multiplicitate dictõis vel oõis. ergo ois deceptio fcã ex eo q̃ eisdẽ dictiõib⁹ vel orationibus nõ idẽ significamus fit aliquo istoꝝ sex modoꝝ. Et hec fuit maior. Probatio minoris. ois multiplicitas dictionis fit ex eo q̃ eisdẽ dictionib⁹ vel oõnibus non idẽ significamus. sed ois fallacia ĩ dictione fit ex multiplicitate dictõis vel oõnis. ergo ois fallacia ĩ dictione fit ex eo q̃ eisdẽ dictiõibus vel oõnibus nõ idẽ significam⁹. ⁊ hec fuit minor. ⁊ isti duo silli sũt in prio modo prime figure. Sciendũ aũt vt vult alexãder in ꝓmẽto supra libꝝ clẽchoꝝ. q̃ triplex ẽ multiplex. Aliud ẽ eni multiplex actuale. aliud potẽtiale. ⁊ aliũ fãtasticũ. Multiplex actuale ẽ quãdo dictio vel oõ eadẽ ꝑz substãtiã ⁊ ꝑm modũ ꝓferendi diuersa significat. dictio vt ĩ equocatiõe. vt canis. oõ vt ĩ amphibologia. vt liber aristotelis. Multiplex potẽtiale est quãdo dictio vel oõ eadẽ ꝑm substantiã diuersa tamẽ ꝑm modũ ꝓferendi diuersa significat. dictio: vt in accẽtu vt populus eni⁹ prima sillaba potest cẽ breuis vel lõga: ⁊ ꝑm hoc diuersa significat. oratio vt in compositione vel diuisione. vt quicquid viuit sp est. Aliuz hz enim modũ proferendi ꝑut est diuisa: ⁊ ꝑut ẽ ꝓposita vt postea patebit. De multiplici fantastico videbit in fallacia figure dictionis. Et qz multiplex actuale verior mõ ẽ multiplex potentiale. ⁊ potẽtiale q̃z fãtasticũ. iõ prio dicẽdũ ẽ ꝺ fallacijs faciẽtib⁹ multiplex actuale q̃z de alijs. ⁊ postea ꝺ potẽtiali. ⁊ vltio de fãtastico. vñ prio dicẽdũ ẽ ꝺ equocatõe ⁊ ãphibologia q̃z ꝺ alijs fallacijs in dictõe. qz ĩ equocatõe ⁊ ãphibologia ẽ multiplex actuale ⁊ p ꝓseqũs cadẽ dictio vel oõ ꝑm substãtiã ⁊ ꝑz modũ ꝓferendi. ĩ alijs aũt nõ. In istis eni plus ẽ de identitate q̃z in alijs. Itẽ adhuc prius est dicendũ de equocatiõe q̃z ꝺ amphibologia. qz equinocatio fit in dictõe. amphibologia vero in oõne. dictio autez prior est oratione. Sciendum est q̃ fallacia dupliciter sumitur. Quãqz eni fallacia idẽ ẽ qꝺ cã ꝺcipiendi: ⁊ qũqz idẽ ẽ quod deceptio facta ex illa causa. Et hoc primo modo sumitur hic fallacia.

¶ Circa hunc textũ notandũ ẽ ꝓmo q̃ posita diffinitione fallacie ꝓnr auctor ponit diuisionẽ eius ⁊ diuidit p fallaciã in dictione ⁊ p fallaciã extra dictionẽ. Et nõ accipitur dictio ꝑut distinguit contra orationẽz. sed accipitur pro q̃cũq̃ signo instituto ad placitũ. Unã fallacia in dictõe est que sumit cãz apparentie ex ꝑte vocis significãtis. Sed fallacia extra dictionẽ est q̃ sumit cãz apparẽtie ex parte rei significate. ¶ Ex quo sequitur q̃ non dr fallacia extra dictionẽ eo q̃ fiat ꝑter dictões. sz qz non sumit suã cãm appentie ex ꝑte dictionis sz ex parte rei significate. Sepe eni ignoratur habitudo ꝓpter quã oritur deceptio. Et melius dr fallacia rei. qz res ꝑm se nõ causant deceptiõem. Qꝺ patz qz si res ꝑz se causarẽt deceptionẽ tunc apꝺ quẽcũq̃ itellectũ appꝓhẽderẽtur cãrent dẽceptõez sz hẽ ẽ flm. ergo cẽ. Maior pz. qz qꝺ cõuenit alicui ꝑm se semper sibi conuenit. ergo si res ꝑz se causarẽt deceptionẽ ⁊ etiaz apud quẽcũq̃ itellectũ causarẽt deceptionẽ. ideo

res causãt deceptionẽ ꝓ ꝙ significant ꝑ dictiões
Et ꝗ̃ uis ordine nãe res ꝑcedãt dictiões tñ in dispu
tatiõe sophistica dictiões ꝑcedũt res. qz nõ fit dis
putatio d̃ reb⁹ nisi ꝓ ꝙ ꝑ dictiões significãt. iõ ꝑ d̃
tmiat de fallacijs i dictiõe. Diuidit enĩ falla in di
ctionẽ ꝑ fallaciã equiuocatiõis ãpbibologie ꝛ ꝑpõ
nis diuisionis accẽtus ꝛ ꝑ fallaciã figure dictiõis
Quaꝝ sufficientia sic habet. Quia oꝶ fallacia fit
secũdũ aliqd multiplex. aut ergo fit ꝓm multiplex
actuale aut potẽtiale aut fãtasticũ. Si secũdum
multiplex actuale ꝶ est duplr. qz vel est ꝓm multi
plex actuale dictionis ꝛ sic est equocatio. vel ẽ ꝓm
multiplex actuale orationis ꝛ sic est ãpbibologia
Si ꝓ multiplex potẽtiale. ꝶ ẽ duplr. qz vl fit in di
ctiõe vt dictio distinguit d̃ orationẽ. ꝛ sic est accẽ
tus. vel in oratione ꝛ ꝶ duplr. qz vel talis oratio in
sensu cõposito est vera ꝛ i sensu diuiso est falsa et
sic est fallacia diuisionis. vel econtra: ꝛ sic est falla
cia compositionis. Si vero fiat scd̃m multiplex
fãtasticũ sic est fallacia figure dictionis. Sz quere
ret aliqs. quare ab auctore non ponit aliqua falla
cis figure orationis sicut ponit vna fallacia figu
re dictiõis. Et quare secundũ multiplex potẽtia
le dictiõis nõ sumunt due fallacie sicut ꝓm multi
plex potẽtiale orationis. Ad ꝑmã ꝑtem q̃stiõis re
spondetur ꝙ sicut est aliqua fallacia figure dicti
onis incõplexe ita est aliqua fallacia figure orati
onis qũ. s. fit deceptio ꝑp similitudinẽ vni⁹ oratio
nis cũ alia quãtũ ad formã. ꝑp quã cõueniẽtiã cre
dit ꝙ vna eaꝝ habeat eãdẽ significationẽ sẽtentiã
ꝛ ꝑprietatẽ sicut ꝛ alia. ꝛ illa vocat fallacia figure
dictionis. generaliter accipiẽdo fallaciam figure
dictionis. Ad secũdã ꝑtem dubij respondetur ꝙ
sicut ꝓm multiplex potẽtiale orõnis sumũt due fal
lacie ita ꝓ multiplex potentiale dictionis possũt
sumi due fallacie. Uerũtñ qz non ita freq̃nter de
cipiũt ideo neꝝ aristo. neꝝ auctor noster curaue
runt distinguere illas duas fallacias qz de ipis eẽt
eodẽ mõ dicẽdũ ꝑportõal r sicut de fallacijs ꝛ ꝑpo
sitiõis ꝛ diuisionis. Et hic auctor noster ꝑbat nũe
rũ istarũ fallaciaꝝ duob⁹ modis. s. iductione ꝛ sil
logismo vt clare pz in textu.

Secundo sciendũ est ꝙ fallacie in dictiõe
distinguũtur penes modos mul
tiplicis. ideo auctor diffinit illos modos: Et diffi
nit sic multiplex. Multiplex est dictio ve vl appen
ter plura significans. Ex q̃ segt ꝙ ad multiplex re
gritur vnitas vocis ꝛ plralitas significatoꝝ. Et di
uidit multiplex in multiplex actuale ꝛ potentiale
ꝛ fantasticuz. Quoꝝ sic habet sufficientia. qz in oi
multiplici ẽ vnitas vocis ꝛ plralitas significato rũ.
vl ergo illa vox ꝶ vere plra significata vel appen
ter. Si appenter sic ẽ multiplex fantasticũ. Si ve
hoc ẽ duplr. qz vl illa vox ẽ vna actualr ꝛ sic ẽ mlr
tiplex actuale. vel potẽtialr ꝛ sic ẽ mltiplex potẽ
tiale. Et dr multiplex quasi multa plicãs in vnuz:
iõ multiplex actuale in quo ẽ mltiplex vnitas plr
uz significatoꝝ ẽ ꝑfecti⁹ mltiplex ꝗ̃ mltiplex potẽ
tiale. iõ auctor ꝑ̃us determinat de fallacijs q̃ ꝓnt
fieri ꝓ mltiplex actuale ꝗ̃ de aliis. Uũ mltiplex
actuale ẽ dictio vel oõ vna ꝓm subaz ꝛ modũ ꝑ
serẽdi diuersa tñ significãs. In qualibz enĩ dictio
ne sũt duo. s. mã que sũt lre ꝛ sillabe. ꝛ forma que
ẽ mod⁹ ꝑserẽdi. Et circa ꝶ ꝑnt oriri duo dubia. ꝑ
mũ ẽ. vtꝝ multiplex actuale significet sua signifi
cata sil coplatie aut disiũctie. Ad q̃ rñdet ꝙ ter
minũ mltiplicẽ significãe sua significata coplatie
aut disiũctie ꝑt eẽ duplr. v⁹ ꝙ ꝛiũctõ coplat ꝶ
buz sigtplies siptũ. vt si dicat canis currit. canis
significat canem latrabilem. ꝛ significat piscẽ ma
rinuz. ꝛ significat sydus celeste. ꝛ sic oꝶ terminus
multiplex significat sua significata tã copulatiue
ꝗ̃ disiũctiue. Alio mõ ꝑõt itelligi sic ꝙ oõ i q̃ poni
tur tale multiplex subordinet vni mentali copula
tiue aut disiũctiue ꝛ ꝑposite ex significatis illi⁹ mul
tiplicis ꝛ sic mltiplex non significat sua significata
copulatiue vel disiũctiue ꝛ iconiũcte. Cui⁹ ratio ẽ
qz si significaret ea copulatiue aut disiũctiue tunc
ꝑpõ i q̃ poneret tale mltiplex equaleret vni copu
latiue aut disiũctiue ꝛ sic nlla tal ꝑpõ eẽt distinguẽ
da. ꝛ oꝶ tal eẽt simplr ꝛcedẽda vl simplr negãda

Tertio Sciendũ ẽ ꝙ aliud dubiũ incidens
circa mltiplex actuale ẽ istõ. Utrũ
signũ vl ve additũ ẽmino multiplici distribuat ipm
vnica distributione ꝑ oꝶ suis significatis. Ad
hoc rñdetur ꝙ non. ꝛ rõ est quia si distribueret ꝑ
oib⁹ suis sigtis tũc ibi eẽt bon⁹ sillꝶ. oꝶ canis cur
rit. sid⁹ celeste ẽ canis. ergo sid⁹ celeste currit. ꝛñ ẽ fls. ꝗ
ꝛ id ex q̃ segtur. Et ꝛña pz. qz talis regulare ꝑ di
ci de oi. ꝛ ibi aliqd subsumeret sub subo distributo
ꝑ oꝶ suis significatis. Sz si dz talis terminus
equocus distribui ꝑ oꝶ suis significatis opz ꝙ
tot distributõibus distribuat quot habz significata
¶ Sz vltra hoc est dubiũ aliud. vtꝝ. s. oꝶ ꝑpõ in
qua ponit ẽminus equiuocus sit distinguenda. Ad
hoc rñdetur per duas ꝛclusiones. Prima est. nul
la ꝑpositio in q̃ ponitur equiuocũ a ꝛsilio: ratione
talis equiuoci est distingnẽda. Probat qz vel tale
equiuocũ per se sumit ꝛ sic stat ꝑ ei⁹ ꝑncipaliozi si
gnificato. vl sumit cũ determinatõe distrahẽte ꝛ sic

p eius min⁹ ꝓncipali significato. sed nulla istaꝝ ē distinguenda ratione tal' equoci. g̃ cōclusio vera Maiꝛ pz qꝛ distictio pueēit rōne multiplicitatis fz in nulla illaꝝ ꝓpōnū ponit equocū a casu sed a consilio p se vl' cū restrictiōe. Et tales ꝓpōnes i g/bus ponūt ipa equocata a consilio nō sūt distinguē de. ergo zc. ¶ 2ª cōlusio est ista. Ois ꝓpō in qua ponit equocū a casu nō restrictū p aliquam restrictionē ad stādū pcise p vno suoꝝ significatoꝝ est distiguēda. Probat. qꝛ oē tale bz plura significata eque pmo. z p ois ois ꝓpō in qua ponit tale equocū est distinguēda. qꝛ bz plures sensus rōne cuius multiplicitatis sēsuū dz distigui. Et notāter dicit nisi tale equiuocū sit restrictū. qꝛ si esset restrictū p aliquā determinationē ad stādū pcise p vno suoꝝ significatoꝝ tūc rōne illi⁹ ꝓpō nō est distiguenda Uñ multiplex potētiale est dictio vl' oratio eadē secūdū sbstātiā z diuersa fm modū pferēdi diuersē significans. Exēplū de dictiōe vt populus. ali qñ eni pferī pma longa z aliqñ pma brcui. z secundū hbz diuersa significata. Exēplū de oratiōe vt albū eē nigrū est potē. hec eni oratio est multiplex secūdū ꝓpōnē z diuisionē. Et in tali multiplici est vnitas vocis siue mātis z non modi pferendi siue forme. Potentia eni se tenet ex pte mātis. Multiplex aūt fantasticū est dictio vnū significans q̃ tñ vī aliud significare pp cōueniētiā ei⁹ i pte cū alia dictiōe. vt vigere significat q̃litatē eo q̃ significat vigorē q̃ est nāt potētia. z tñ pp cōueniētiā ei⁹ cuz agere i pte cū alia dictiōe vī significare actionem Et dī multiplex fātasticū eo q̃ i rei veritate ñ bz pl'a significata fz solū fz visiōez seu appētiam.

Sed contra ꝓdicta arguitur. Primo sic. Uni⁹ signi tm̃ est vnū significatū. g̃ vna dictio ñ pōt plura significare. ¶ 2ª arguit sic. Significatio ē forma dictiōis. g̃ dictio plura significās non est vna formal'r. ¶ 3ª arguit sic De rōne multiplicitatis ē pluralitas. ergo vbi est maiꝛ pluralitas ibi ē pfecti⁹ multiplex z minꝛ vnitas. Sz qñ dictio ē diuersa fz significatū z modū pferēdi ibi est maiꝛ pluralitas q̃ qñ ē diuersa secūdum significata tm̃. ergo multiplici actualiter erit vnitas vocis z modi pferēdi. ¶ 4ª arguit sic. oē multiplex bz plura significata. fz multiplex fantasticū ñ bz plura significata. g̃ tale ñ ē multiplex.

Ad rationes Ad ꝓmā dī cōiter q̃ q̃uis vnius significati capti formal'r sit tm̃ vnuz significatū: tm̃ mālīter capti pñt eē pl'a significata. dī vltra z meli⁹ negando aīs qꝛ sic vni⁹ pris possūt eē pl'es filij q̃uis referat ad illos p diuersas pānitates sic ēt vni⁹ signi pñt eē pl'a significata q̃uis referat ipm ad illa p diuersas significatiōes. ¶ Ad 2ᵃᵐ dī q̃ si accipiat dictio ꝓprie. s. p aggregato ex voce z significatiōe sic significatio est forma dictionis. Si vo accipiat p voce tm̃ sic modus pferēdi ē forma ei⁹. ¶ Ad 3ᵃᵐ dī q̃ de rōne multiplicitatis ē q̃ insit multitudo significatoꝝ fz nō pluralitas vocis z modi pferēdi. ideo vbi ē maiꝛ vnitas vocis dū tñ ibi sit multiplicitas pfecta significatoꝝ ibi pfecti⁹ est rō multiplicitatis. ¶ Ad 4ᵃᵐ dī q̃ q̃uis multiplex fātasticū fz rei veritatē nō hēat pl'a significata tñ bz ea fz appētiā. z h sufficit. Ad h eni q̃ aliqd dicat multiplex sufficit q̃ significet pl'a ve vel appēter.

e Quiuocatio est multiplicitas dictiōis ciusdē fz subaz z modū pferēdi. vt i hoc noīe canis

Sciēdū ē q̃ i q̃libz fallacia ē duplex. cā. s. cā appētie z cā defectus. cā appētie i qualibz fallacia est q̃ mouet ad credēdū id qd nō est credendū. cā defectus ē que ostēdit creditū eē falsū. cā appētie in equiuocatiōe est vnitas dictiōis ciusdē fm subam z secōm modū pferendi diuersa significantis. cā defectus siue falsitatis est diuersitas significatoruz. vnitas enim ꝓdicta i equiuocatiōe mouet ad credēdū qd nō ē. s. vnitatē significandi. diuersitas aūt ostēdit creditū eē falsū. equiuocatiōis tres sūt modi. fz prio videdū ē quid sit fallacia equiuocatiōis. vñ fallacia equiuocatiōis ē deceptio pueniens ex eo q̃ aliqua dictio manēs vna fm subam z secōm moduz pferendi diuersa significat. Primus aūt modus pueniit ex significatiōe vel ꝓsignificatiōe dictiōis. Ex significatione sic palogizat. ois canis currit. sidus celeste est canis. g̃ sydus celeste currit. solutio. vtraqz ꝓmissaꝝ ē duplex. qꝛ hoc nomē canis est multiplex equiuocē si/

gnificās aīal latrabile. sydus celeste. ⁊ piscē marinū. ⁊ sic maior vno mō ē vera. ⁊ alio mō falsa. ⁊ silr minor. vel sic. oē expediēs ē bonū. malus ē expediēs ⁊ malū ē bonū. solutio. expediēs dī equiuoce. vno mō idē est qd bonū. alio mō idē ē qd nociū qd accidit i minus malū qd ꝯ fieri ad euitādū maiꝰ malū. vnde vtraq; pmissaꝝ ē duplex. qz vno mō ē vera alio mō ē falsa. ex ꝓsignificatiōe paralogizat sic. iste pānus ē d ālia. ālia ē ēra ⁊ iste pānꝰ ē d ēra. ñ sequit. qz prīa ē duplex ex eo q hec ppō d. pōt dicere circūstantiā cāe materialis ⁊ sic ē falsa. vel pōt dicere locū ⁊ originē ⁊ sic ē vera. vel sic. ī quocūq; ē egritudo ipm est aīal. sz ī humoꝝ iadeqtiōe ē egritudo. ⁊ humoꝝ iadeqtio ē aīal. prīa est duplex qz hec ppō pōt dicere cām efficiētez ⁊ sic ē falsa. vl cām formalē siue subz in quo ē ⁊ sic ē vera. silr dicēdū est d maiori. vl sic. ppriū ē qlitati ꝯz eā sile vl dissimile dici. sz pm similitudinē dī aliqs similī vl dissimilī. ⁊ similitudo vl dissilitudo sē qualitates qd falsū ē. imo sunt relatiōes. Prīa ē duplex eo q hec ppō ꝯz pōt dicere circūstātiā cāe efficientis ⁊ sic ē vera qz due qlitates eiusdē speciei faciūt vnā similitudinē ⁊ sic qlitas ē cā efficiēs silitudinis. Si at dicat circūstātiā cāe formal sic ē falsa. qz qlitas ñ ē cā formal similitudis. ⁊ ecōuerso dicēdū ē d maiori. silr oē sanū ē aīal. vria ē sana. ⁊ vria ē aīal. vtraq; pmissaꝝ ē duplex. qz sanū dī d aīali vt d sbo ⁊ d vria vt d signāte vl indicāte. d cibo vt d efficiēte. d dieta vt d fuāte. ⁊ sic alio ⁊ alio mō sanitas ad hec cōpat. ⁊ ꝯz hoc hz diuersas significatiōes. Ex significatione sic palogizat. qcūq; sanabat sanus ē. laborās sanabatur. ⁊ laborās sanus ē. Maior est duplex ex eo q pticipiū laborās pōt dicere pñs tēpꝰ ⁊ sic est vera ⁊ tūc ē sensus. laborans nūc sanabat. Si aūt dicat pteritū sic est falsa. ⁊ sic ē sensus laborās nūc sanabat. ⁊ ecōuerso dicēdū ē d cōclusione. laborās enī equocū ē ad laborātē nūc ⁊ ad laborātē tūc. ⁊ eodē mō ē hic. quicunq; surgebat stat. sedēs surgebat. ⁊ sedēs stat. ⁊ eodē mō respōdēdū ē sicut fuit responsū ad aliū palogismū. Alio mō pōt fieri ecōuerso qñ dictio pōt teneri materialr vl ꝓsignificatiue sicut hic. de ē vbi qz. vbiqz ē aduerbiū. ⁊ deus ē aduerbium. dicēdū q prima ē duplex eo q hec dictio vbiqz pōt teneri materialr vl cōsignificatiue. si materialr sic ē falsa. si cōsignificatiue sic ē vera. sz nō sequit conclusio. Secūdus modus equiuocatiōis pueniet ex trāsūptiōe dictiōis. Qñ transūptio vt hic sumit ē acceptio dictionis significātis vnū ex ī positione ad significādū aliū p similitudinē. ⁊ ꝯz istū modū sic format palogismus. Quicquid ridet hz os. pratū ridet. ⁊ pratuz hz os. Prīa ē duplex eo q hoc verbuz ridet pōt teneri ppriē ⁊ ex ipōne vl trāsūptiē. ppric sic ē vera ⁊ ñ seqt ꝓclusio. si trāsūptiue sic est falsa ⁊ sic sequit ꝓclusio. hoc enī verbū ridere ē equiuocū ad ridere ⁊ ad florere. qz ridere significat ex prima ipositiōe risum ab ore mittē. florere enī significat p quādā trāsumptionem. florere enī ⁊ ridere quādam similitudinē habent. qz vtrobiqz d notatur gaudium. ⁊ ideo ridere trāsumitur ad florere vt vult aristoteles. ideo sumentes aliquam similitudinem trāsferunt. Quicquid currit habet pedes. secana

currit. & secana hz pedes. Utraqz pmissarũ ē duplex. qz hoc verbũ currit vel tenet ppie vel trãsuptiue. currere enim & labi assignanti velocitate mot⁹ fz q̃ currit sumit ppie. sic maior ē vera & minor falsa. si transuptiue tũc ē ecouerso. Tertius mod⁹ pueniet ex eo q̃ aliqua dictio plura significat composita. separata vero vnum solũ. vt hec dictio immortale vno modo dicit quasi nõ potes mori. Alio modo dicit quasi potes non mori. Et secundũ hoc sic formatur palogismus. omne immortale est perpetuũ. sed omne potens non mori est immortale. ergo oē potens non mori est perpetuuz. Utraqz premissarũ est duplex cuz hoc nomẽ immortale sit equiuocũ vt dictũ est. Itez oē incorruptibile est perpetuuz. sed oē potes nõ corrũpi est icorruptibile. & oē potens non corrũpi est perpetuũ. Utraqz premissarum est duplex eo q̃ incorruptibile vno modo idez est quod non potens corrũpi. & sic incorruptibile est ppetuum. & sic maior est vera & minor est falsa. Alio mõ idez est quod potens nõ corrũpi. vt pri⁹ hõ potuit ñ corrũpi. & hoc sẽsu maior ē falsa. & minor vera. sic soluẽdi st palogismi equocatõis p distictionẽ paralogismoz secũdũ equocationẽ vt prius patuit. Recta solutio est manifestatio sillogismi falsi & propter quid est falsus. & hoc contingit dupliciter. scilicet vel distinguendo vel aliquã premissarum interimendo. Secundo modo respondendum est ad omnes peccãtes i mã. & ad oẽs orões i vtroqz peccãtes rñdẽdũ est vtroqz mõ. s. distinguendo. et aliquam premissarum. interimẽdo. nõ fz idẽ sz fz diuersa.

¶ Circa hunc textũ notãdũ ē pmo q̃ hic ꝰnr auctor nr̃ determinat de fallacijs in spãli. & pmo de fallacia equocatõis eo q̃ hz fieri circa multiplex actuale dictionale qd̃ ē ꝓus oibus alijs multiplicib⁹. Et diffinit sic equocatio q̃ est multiplicitas dictionis eiusdẽ fm substantiã & modũ pferendi diuersa tñ significantis. Et est duplex equocatio. s. a casu & a ꝰsilio. vt visũ est i antepredicamẽtis. ¶ Patet ergo ex illa diffõne q̃ fallacia equocatõis hz fieri ex eo q̃ aliq̃ dictio ꝓtualr vna plura significat. & tenetur p diuersis. Ideo cã appentie hui⁹ fallacie ē vnitas dictõis eiusdẽ fm substãtiã & modus pferẽdi. ppter quã vnitatẽ in voce credit q̃ sit vnitas in significatõe. Et sumit maxima ꝰfirmatiua argumẽtoꝝ factoꝝ fm hãc fallaciã sic. Ois dictio actualit vna hz tm vnũ significatũ. Causa vero defectus ē pluralitas significatoꝝ. Et fm has duas cãs diffinitur fallacia equiuocationis. sic enim potest diffiniri ex pte cãe appentie q̃ est ydoneitas decipiẽdi pueniens ex idẽtitate dictionis eiusdẽ fz mãm & formã diuersa significãtis Sz ex pte cãe defect⁹ põt sic diffiniri q̃ est deceptio pueniẽs ex plralitate significatoꝝ dictõis eiusdẽ fm materiam & formã. Et hui⁹ fallacie tres modi assignantur ab auctore Quoꝝ sufficiẽtia sic hr̃. Qz oꝰis mod⁹ fallacie equocatõis fit ex aliq̃ multiplicitate dictõis. aut q̃ illa dictio fz se ē multiplex aut fz q̃ ꝰiũgit alteri dictioni Si scõs sic est tertius mod⁹. Si pmũ hoc ē duplr qz vt eque pmo plura significat & sic ē prim⁹ mod⁹ vel pncipalr significat vnũ & trãsuptiue siue scõario significat reliquuz & sic ē scõs mod⁹. ¶ Unde pm⁹ modus fallacie cãtur ex hoc q̃ vna dictio pncipalit & ex opione plra significat. Et sic fm intentionem auctoris pm⁹ mod⁹ habz duos modos ptiales primũ ē ex significatõe dictiõis vt canis plra significat ex ipõne. Scõs ē ex ꝰsignificatõe. Et fm hoc diceret q̃ significare in diffõnibus pdictis & significatio sit accipiunt gnalr vt se extẽdũt ad significationẽ ppie dictã & ad consignificationẽ. Et fm hũc modũ posset sic paralogizari. Quicũq̃ discũt sunt sapiẽtes. ignorãtes discũt ergo ignorãtes sũt sapiẽtes. Debet solui iste palogismus p distictiõez vtriusq̃ pmissaꝝ. eo q̃ si discere accipiat i vtraqz pmissarum pro docere maior est vera & minor falsa. & sequitur conclusio falsa sicut & minor. Si vero in vtraqz accipiat pro doceri sic maior est falsa minor vera & sequitur conclusio. Et si capiatur in maiore pro docere & in minore pro doceri sic pmisse sunt vere & non sequitur conclusio propter multiplex eo q̃ ibi sũt qtuor termini. Et eodẽ modo soluendi sũt plesilẽs palogismi: qñ enim ãbe p-

misse sūt multiplices ābe sūt distinguēde et si vtro/
q; sēsu sint ve aut in vtroq; sensu false. Et nō solū
fm hāc fallaciā sūt argumētationes sillogistice sz
et entimematice. hic enī arguit per hāc fallaciā. q/
cūq; discūt sūt sapiētes. ergo ignorātes sūt sapiē
tes. Et ds solui per distinctionē antis. Et sīlr hec
fallacia nō solū hz fieri vt cāri ex multiplicitate di
ctionū cathegorematicarū sed et ex multiplicita
te dictionū sincathegorematicaq; vt hic geqd ē
i hoc vase est aqua. color ē in hoc vase. ergo color
est aqua. Et ds solui per distinctionē vtriusq; pre
misse eo q; illa ppō pōt dicere habitudinē ōtinen
tis ad ōtētū. vel accētis ad subm̄. Iste et mod⁹ fm
auctorē hz fieri cū arguitur a magis āplo ad min⁹
āplū vt ecōtra. vt sic arguēdo. gcūq; sanabat sanⁿ
ē. laborās sanabat. ergo laborās sanus est. in mio
re enī laborās tenetur p pnūtibus z p pteritis rōne
vbi pteriti tpis. in ōclōne vo tenet p pnūtib⁹ tm̄. ido
ps quatr diuersimode arguit in mīore z in ōclōe.

Secundo sciendū est q; secūdus mod⁹ fallacie fit ex hoc q; aliq̄ dictio
pncipalr vnū significat z aliud trāsūptiue. vt ride
re pncipalr significat actū oris seu ridēdi. z trāsu/
mit ad significādū florere. sīlr currere pncipalr si
gnificat modū pgressiuū z transumitur ad signifi
candū flurū aque. Et palogismi facti fm hūc mo
dū nō soluūtur p distinctionē vtriusq; pmissarū sed
solū p distinctionez illius i qua sumitur termin⁹ eq
uocus cū aliquo ptinente ad suū secūdariū signi
ficatum. Cui⁹rō ē q; qñcūq; ponitur termin⁹ ana
logus sine restrictōe sēper accipitur p pncipaliori
significato. qñ vo sumitur respcū p̄dicati cōueniē
tis sibi p significato trāsūptiuo pōt accipi ppe sic
z transūptiue. z secūdū h̄ pōt sic palogizari. geqd
ridet hz os. pratū ridet. ergo pratū hz os. Similr
sic. geqd currit hz pedes. secana currit. ergo seca/
na hz pedes. Et debēt solui isti palogismi p distin
ctionē minoris eo q; dictio trāsumptiue accepta
pōt capi p suo proprio significato z tē minor erit
falsa z maior vra z sequitur cōclusio. si vo accipia
tur trāsumptiue mior erit vra z etiā maior sz nō se
gī cōclusio pp multiplex q; ibi sūt q̄tuor termini.

Tertio sciendū ē q; terti⁹ mōdus hui⁹ falla/
cie secūdū auctorē nostrum hz fieri
qñ aliqua dictio simplex p se sūpta nō hz plura si/
gnificata. ipa vo cōiūcta cū alia plura hz significa
ra. vt ūmortale tm̄ hz vnū significatū. tm̄ cōiunctus
alteri plura significat. Et secūdū h̄ fit iste palogis/
mus. oē ūmortale est ppetuū. potēs nō mori ē ūmor
tale. ergo potēs nō mori ē ppetuū. z p ōnīs sortes
q est potens nō mori est ppetu⁹. Iste palogismus
soluit p distinctionē hui⁹ qd est ūmortale. q; si ūmor
tale pmo modo capiat vt tm̄ valet sic. ū potēs mo
ri sic maior ē vra z minor falsa. si vo eōs sic maior ē
falsa z minor vra. Et his duob⁹ modis ē bona ōnia.
sz sic ōnīs est falsū ita z ancedens. si vo accipiatur i
vna vno mō z i alia alio mō ōnia nō valz sz ē falla/
cia equocatiōis. ¶ Sz nē videndū ē ō mō soluēdi
palogismos hui⁹ fallacie. z p recitabit opinio aliq̄
rum cū rōnibus eoq;. secūdo respōdebit ad quest
ū fm opinionē. ppam respondēdo ad rōnes alte
rius opiniōis. Est ergo opinio aliquoq; q; palogis/
mi hui⁹ fallacie z gñaliter cuiuscūq; fallacie non
sūt soluēdi p distinctionē. Rōnes assignāt. q; nulla
ppō ē distinguenda. qd pbant triplr. Primo sic.
q; oīs ppositio vel est vera vel falsa si sit vra ē cō
cedenda. si sit falsa est negāda. ergo nulla ppositio
est distinguēda. Secō pbāt sic. q; oīs ppō vt signi
ficat talr ē sicut est z sic est cōcedenda. vel signi/
ficat talr qualr non ē. z sic ē falsa. z p ōnīs negāda.
ergo oīs ppositio ē ōcedēda vel neganda. Tertio
sic pbant. qa si aliqua ppositio ē et distinguēda hoc
ē et ppter multiplicitatē suoq; sensuū z tunc vel il
la ppositio sīgt suos sēsus copulatiue vel disiūcti/
ue. si copulatiue vel oēs sēsus ei⁹ sunt veri z sic est
vera q; ad veritatē copulatiue egriū q̄libet eius
ptē esse verā. vel aliqs eius sēsus ē falsus z sic ē fal
sa z per ōnīs negāda q; ad falsitatē copulatie suffic
vnā ptē ē falsā. Si significat suos sēsus disiuncti
ue. hoc est duplr. q; vel oēs illi sensus sunt falsi z
sic est simpliciter falsa. q; ad falsitatē disiūctie req
ritur vtrāq; ptem ē falsā. z sic simplr est negāda.
vel aliqs sēsus ē verus z sic. ppositio est simplr cō
cedenda. quia ad veritatez disiunctiue sufficit vnā
ptem esse verā. z ita pz scōm eos q; nulla ppositio
est distinguenda. ¶ Quantū ergo ad hoc qd dicūt
q; nulla ppō est distinguēda hoc est simplr falsum
Qd pbatur q; ppositio in q̄ ponitur tmin⁹ equoc⁹
est vera in vno sēsu z falsa in alio. ergo illa ē distin/
guenda. alias enī et cōcedenda z negāda simul z
tunc non posset euitari metha redargutiōis. ergo
aliqua ppositio ē distinguenda. ¶ Ideo ad rōnes
eoq; rīdetur. Et pmo ad pmā ōcedendo q; omnis
ppositio vna si est vera ē cōcedenda z si falsa ē ne
ganda. sed non oportet q; omnis propositio que
est non vna sit simpliciter concedenda vel negan/
da cuiusmodi est propositio in qua ponitur termi
nus equiuocus. Ideo in vno sensu potest esse ve
ra z in alio falsa. Et adhuc dato q; in omnib⁹ sensi/
bus esset vera adhuc respondens debet solucre p

distinctione ne videat ignorare multiplicitatē terminorꝝ ⁊ sensuū ppōnis. ¶ Ad ꝓam rōnez eorꝝ dr q̃ si ppō vna signi icat ita eē sicut est ⁊ q̃ nullo mō significat taliter eē qualr nō est simplr ē ocedēda. Sz si ppō non vna hēat duos sēsus adhuc est distinguenda cuiusmodi ē illa in q̃ ponitur ēmin⁹ equocus vel multiplex ēimo ꝓm doctrinā aristotelis non solū illa q̃ est vera i vno sensu ⁊ falsa in alio ē distinguenda sz etiā illa que hz plures sēsus ⁊ in quolibz est vera siue ī quolibet falsa. ¶ Ad tertiā rōnez eorum ridetur q̃ ppō multiplex nō significat coplatiue vel disiūctiue diuer os sēsus quos hz. sz significat eos penitus īconiuncte ⁊ ita istō argumentū fundatur in vno falso qz supponit q̃ ppositio significet sensus suos copulatiue vel disiunctiue qd est falsū. Relinquit ergo q̃ silr buius fallacie sūt soluendi p distinctōez ⁊ per oēs multi alij palogismi Tñ alij dicūt q̃ q̃ui s palogismi p̄mi modi buius fallacie sint soluēdi per distinctōez nō tñ scdi modi quoꝝ motiuū est istō. qz oē analogū per se positū de virtute sermonis stat p famosiori significato. iō ocludūt q̃ nulla ppositio multiplex penes ꝓm modu hui⁹ fallacie de virtute sermonis ē distinguēda. Sz istud dictū ē falsū. qz tunc seqrer q̃ rīdens sophista nō possz euadere methā iopinabilis. sz hoc ē īconueniens. ergo ⁊c. oēs pz. qz quicunq̃ negat dicta sapiētissimoꝝ ⁊ approbatissimoꝝ ducit ad methā iopinabilr si vi argumētationis fuerit coactus. sz sapiētes vtuntur ppōnibus multiplicib⁹ penes ⁊ᵐ modū huius fallacie ⁊ hoc aliqui ī sēsu min⁹ ppo ⁊ trā sūptiue sicut poete theologi ⁊ predicatores vt satis pz manifeste. ergo palogismi hui⁹ scdi modi sunt soluendi p distictionē. ¶ Sed ad hoc hñ soluendū ponit talis regula q̃ nunq̃ ppō aliqua est distiguenda penes ꝓm modū fallacie equocationis nisi qñ ēminus equocus a oēsilio oparatur ad aliqd verificabile de ipo pro eius scdario significato. vt ista nō est distiguenda. hō ē aīal q̃ui ponatur ibi equoc⁹ ēmin⁹ a oēsilio: ⁊ hoc iō est qz non oparatur ad aliqd pdicatū verificabile de eo p ei⁹ scdariū significatū. Sz ista ē distiguenda. vrina est sana. ga iste termin⁹ sanū est equiuocū a oēsilio ⁊ cōparatur ad istū ēminū vrina de q̃ verificat p ei⁹ scdario sigto.

Sed contra pdicta arguitur. Primo sic. hec vox hō plura significat. scz sortez ⁊ platonē ⁊ sic de alijs hoibus ⁊ tñ non ē dictio equiuoca. ergo diffinitio equocationis nō ē bona. ¶ Scdo arguitur sic. Unitas dictiōis plr significantis est cā cognitiōis pluriū significatorꝝ. ergo non ē cā deceptōis. ¶ Tertio arguit sic. In hac ppositione oīs canis currit distribuitur canis p oib⁹ suis suppositis cū sibi addatur signū vrē. q̃ illa ppositio ē falsa ⁊ silr in quo ipa est maior ē bonus. ¶ 4.º arguit sic. Pluralitas significatorꝝ se hz ex pte rei. ergo cā defectus fallacie equocationis se hz ex pte rei ⁊ per oēs fallacia equocationis non est fallacia in dictione sed extra dictionem.

Ad rōnes Ad p̄mā dicitur q̃ q̃ui homo significet plr ōtēta sub vno p̄ncipali significato ⁊ p̄mario. tñ non significat p̄mo ⁊ p se. imo tñ p̄mo ⁊ p se significat humanitatem. ¶ Ad ꝓam dr q̃ apud cognoscentē ⁊ itelligentez talis vnitas dictionis est cā cognitionis significatorum. sz est cā deceptionis apud ignorantē. ¶ Ad tertiā dr negando maiorem. qz solū distribuit pro vno suoꝝ significatoꝝ. ⁊ rō est ista qz diffō ē multiplicatio vnius in plura. cū ergo termin⁹ equocus hēat aliqd vnū significatū segtur q̃ non pōt distribui vnica distributione p oibus suis suppositis sz tot distributionib⁹ debz distribui quot hz significata. ¶ Ad quartā dr q̃ omnes fallacie in hoc ōueniunt q̃ cā defectus sumit a pte rei. ideo non dr fallacie i dictione aut extra dictionē ex pte cāe defectus sed solū a pte cāe apparentie que aliquādo se tenet ex pte dictionis ⁊ aliquando ex parte rei:

a Amphibologia est multiplicitas oīonis eiusdem ꝓm substātiā ⁊ scdz modū pferēdi diuersa significātis. Fallacia āt amphibologie ē deceptio pueniēs ex identitate oīonis eiusdē ꝓm substātiā ⁊ ꝓm modum proferēdi diuersa significātis. Cā apparentie ē idētitas oīonis eiusdē hz substaz ⁊ hz modū pferēdi. Cā falsitatis ē diuersitas significatorū. Et dr āphibologia ab āphi qd ē dubiū ⁊ bole sētētia q̃si dubia snia. Amphibologie tres sūt mōi. Primⁿ modⁿ pueīt ex eo q̃ aliq oīo principalr plr significat. vt lib Aristo. hec eni oīo ē duplex. Uno mō idez est qd liber edit⁹ ab aristo. Alio mō idē est qd liber possessus ab aristo. Et format sic paralogismⁿ. quicquid ē aristo. possidetur ab aristo. iste liber ē arist. ergo possidet ab ari. Utraq̃ p̄missa ē duplex

vt dez ē. Scōs mod⁹ āphibologie pue
nit ex trāsūptōe orōis. Trāsūptō āt orō
nis ē qñ oro ppie significās vnū trāsu
mitur ad significādū aliud pp aliqz sili
tudinē reptā in ipis. vt litt⁹ arat trāsu
mit ad operā pdi. Et format sic palo
gisin⁹. qcquid arat aratro scidit. littus
arat qñ idocilis docet. ⁊ qñ idocil do
cetur littus aratro scindit. Minor est
duplex. qr littus arari significat ppie
ram scidi. trāsumit āt ad opā pdi. Et
ē silitudo in hoc q qui litt⁹ arat opaz p
dit ⁊ in frustra laborat. Tertius mod⁹
āphibologie pueniet ex eo q aliqua oro
ꝓposita pla significat. separata vero vnuz
solū. vt seculū scit. hec enī oro ē duplex
significat enī q aliqs sciat seculū. vel q
seculū habeat sciaz de aliquo. Et ideo
oro est duplex ex eo q hoc verbuz scit
pōt ordiari cū hoc qd ēseculū a pte añ
⁊ sic ē vera. ⁊ sic nō seqt ꝓclō. vel a pte
post ⁊ sic ē falsa. ⁊ sic seqt ꝓclō. Silr
hic. quicquid scit hoc scit. qr hec dictio
hoc pōt supponere huic verbo scit vel
appōere. Silr hic. quoscūqz vellē me
accipe vellē q accipent. pugnātes vel
lē me accipe. ⁊ vellē q pugnātes acci
pent me. Maior ē duplex qr hec dictō
me pōt ordinari cū isto verbo accipe a
pte añ ⁊ sic ē vera. ⁊ nō sequit ꝓclō. vl
a pte post ⁊ sic ē falsa ⁊ seqt ꝓclō. Silr
ista dictio pugnantes pōt supponē vel
apponē. silr hic. quicquid videt aliquis
hoc videt. colūnā aliqs videt. ⁊ colūna
videt. Maior ē duplex vt dcū ē i alijs.
Silr hic. quicūqz sūt episcopi sūt sacer
dotes. asini sē episcopi. ergo asini sē sa
cerdotes. vtraqz p̄missa ē duplex ex
eo q hec dictio episcopi pōt cē noiati
ui casus vel genitiui. Qr āt deceptio fa
cta ex diuersitate casus faciat āphibo
logiā pz qr casus dat⁹ ē dictioni ad hoc
vt ordinet cū alia dictione. sed ordina
tio dictionis cū dictione facit amphi
bologiā ⁊ ñ equocationē. hoc enī pz ab
aristo. formāte palogismos āphibolo
gie p̄m diuersitatē casus ⁊ nō equocati
onis. Sciendū ē q aristo. pōit tres mo
dos cōes equiuocationi ⁊ amphibolo
gie. Primus modus ē quando dictio
vel oratio plura pricipalr significat. di
ctio. vt canis. oratio. vt liber aristotel.
Secundus modus est quando sic soli
ti sumus dicere secundū transūptionē.
transumptio in dictione. vt ridere. in
oratione. vt littus aratur. Tertius mo
dus est quando compositum plura si
gnificat. separatum vero vnum solum.
Exēplū in equiuocatōe. vt his dictio
nib⁹ imortale incorruptibile. Exēplum
in āphibologia. vt in ista orone. seculū
scit. In oibus. n. istis ꝓpositū plura si
gnificat. separum vero vnum solum.
Queritur de distinctione istorum triū
modorum communiū. quorz primus
est. quantum ad equationem quando
vnum nomen principaliter plura signi
ficat. secundus proueniet ex trāsumpti
one. tertius est quando vnum nomen
compositum plura significat. simplex
vero vnum solum. vt immortale. īcor
ruptibile ⁊ hoc totū vez. Sz tē obijcit.
deceptio pueniens ex ꝓsignificatione
dictōis nō ꝓtinetur sub aliquo istoruz
triū modorz i equiuocatōe. verbi gīa. si
cut in hoc sillogismo. quicūqz sanabat
sanus est. laborās sanabatur. ergo la
borans sanus est. non continetur sub
tertio modo. qr laborans non est dictō
composita. nec sub secundo quia hec

dictio laborās non tenetur trāsumptiue. nec sub primo. qz primus pnēit ex principali significatione. sed hec dictio laborans nō significat principaliter tēpus. sed ex consequenti p accidentia. g illa deceptio facta ex consignificatiōe non est sub aliquo istorū trium modorum. solutio. deceptio facta ex consignificatione dictionis continetur sub primo modo equinocationis. Ad hoc qd obijcit q primus modus prouenit ex principali significatione dicendum est q principalis significatio appellat hic quicquid ex eadem impositiōe importatur per dictionez. sed ex cadē impositiōe significat quelibz dictio significationem z sua accidentia. Ille enim qui imposuit hoc nomen lapis ad significandum lapidem. sub tali genere sub tali numero imposuit. z sic eadem impositione imposuit ipositor. quia hec dictio laborans importat suum significatum z consignificatum z sic de alis. vel dicendum est q principalis significatio ponitur i primo modo equinocationis z āphibologie ad remouendum transmutationem in eos. quia trāsumptio significat per dictionem non principaliter. vt videre non principaliter significat florere. sz trāsumptiue z per quandā similitudinē. z hec dictio laborās significat presens tempus z preteritum imperfectum. Item queritur quare deceptio facta ex quibusdā accidētibus facit equinocationē z ex quibusdam amphibologiā. Solutio. dico q quedam sunt accidentia que consequuntur dictionem non absolute sz prout est ordinabilis cum alia dictione. sicut casus. numerus. ordinantur per dictiones adinuicem per talia accidentia. Male enim diceretur. homines currit. quia ibi non ē debitus numerus nec debitus casus. z deceptio ex talibus accidentibus est deceptio in oōne. z sic ē in amphibologia z non in equinocatiōe. Sz sūt alia accidētia absoluta q cōsequunt dictionē per se vt tēpus z genus. z per talia accidentia non ordinant dictiōes adinuicē quia sicut bene dr homo currit ita bn dicitur. homo currebat. Unde licet tēpus varietur. manet tn eadem constructio. z ideo nō construūtur mediāte tēpore. z sic deceptio ex talibus accidentibus fit in dictione. Et ita in equinocatione z non in amphibologia.

¶ Circa hunc textum notandum ē primo q hic consequenter auctor determinat de fallacia amphibologie que fit secundum multiplex actuale orationis dicēs. Amphibologia est multiplicitas oōnis eiusdē fm subaz z modū pferēdi diuersa significātis. vt hec oō. liber aristo. manēs vna bz plures sēsus fm q iste genitiu aristotelis pōt cōstrui in habitudine possessoris vel cause efficiētis. Et dr amphibologia ab āphi qd ē dubiū z bole sēntia q̄si dubia snia. Et lz amphibologia dicatur dubia snia: nō tn quelibz dubia snia ē amphibologia. qz illa interptatio nō est cōuertibilis cū interptato. Cū enim aliqs dubitat de cōclōe demōstrationis an sit vera vel falsa bz dubiā sniaz. z tn i illa cōclōe nō ē amphibologia. Et ad istā fallaciā reducūtur oēs oōnes i qbus ē allegoria. antifrasis. yperbole. z multe alie figure tropi. qz tales oōnes bnt duplicē sensū. Nō tamē ē intelligendū q q̄cūq ē aliqua oō cadē fm materiā z formā z diuersas bz snias q ibi sit multiplicitas fm amphibologiā qz oēs que sūt multiplices fm equocationē sūt eedem fm mām z formā. z bnt diuersas snias. z tn i eis non ē multiplicitas fm amphibologiā. i mo fz equocationem. Dz ergo sic intelligi q aliqua oō cadē fm materiā z formā bns diuersas snias z nō pp multiplicitatē alicuius suoz significatoz sed rōne totalis oōnis talis oō ē multiplex fm āphibologiā. sicut ista propositio. Haurit aqua scribro clericō absq libro. habet diuersas snias. z tn nō p. uenit ex equinocatione suorum significatorum

ſz rõe totalis orõnis. iõ illa oro ẽ diſtiguẽda ſz am phibologiã. Tñ eſt aduertẽdũ q̃ ãphibologia põt capi dupliſ. vno. cõiter p q̃cũq̃ ſnia dubia ⁊ ſic ñ accipitur hic. Alio. accipitur ſpãliſ p multiplicitate orõnis eiuſdẽ ſm ſubſtãtiã ⁊ modũ pferendi non pueniẽte ex equocatõe alicuius dictõis poſite in illa orõne. q̃ ſic facit ſallaciã ãphibologie. Et cauſa appentie. b. fallacie ẽ vnitas orõnis eiuſdẽ ſm mãz ⁊ formã pp quã vnitatẽ credim. q̃ ſicut oro ẽ actualiſ vna q̃ beat vnũ ſenſũ tm̃. Et ſz hãc cauſam ſumitur hec maxia falſa. Oĩs oro actualiter vna tm̃ hz vnũ ſignificatũ. Cã vo defectus eſt multiplicitas ſẽſuũ eiuſdẽ orõis ſm materiã ⁊ formã. Et ſm has duas cãs poſſunt vari due diffinitões eius. Prima enĩ erit iſta que dabiſ ex pte cauſe apparẽtie ⁊ hoc ſic. Fallacia amphibologie ẽ ydoneitas decipiẽdi pueniẽs ex idẽtitate eiuſdẽ oronis ſm ſubſtãtiã ⁊ modũ pferẽdi diuerſa ſignificãtis. Sz ex parte cauſe defectus ſic diffinitur. Fallacia ẽ deceptio pueniẽs ex pl'alitate ſenſuũ oronis eiuſdẽ ſm formã ⁊ materiam. Et huius fallacie tres ſũt modi ſilices modis fallacie equocatõis: Pro quorum declaratione:

Secundo ſciendum eſt q̃ prim. mod. huius fallacie pueniit ex eo q̃ aliq̃ oratio vna ſm ſubſtãtiã ⁊ modũ pferẽdi eque primo habet plures ſenſus. vt hec oro. cecũ ꝯtigit videre. hz duos ſenſus. vnus eſt q̃ contigit q̃ aliqs videat cecũ Alius eſt. ꝯtingit q̃ cecus videat aliquẽ. Siliſ hec oratio. contingit tacẽtẽ loqui. hz duos ſenſus. vn. ẽ q̃ ꝯtingit q̃ tacẽs loquat. Alius ẽ ꝯtigit q̃ aliquis dicat aliq̃ rẽ eſſe tacẽtẽ. ⁊ iſte eſt ver. Et põt ſic palogizari. quẽcũq̃ ꝯtigit dicẽ cõtigit log. tacẽtem ꝯtigit dicere. g̃ ꝯtigit tacẽtẽ log Et ſoluitur p diſtictionẽ orõnis. tacẽtẽ ꝯtigit log. ¶ Et ẽ aduertẽdũ q̃ ſm hũc modũ oẽs ppões i quib. ponitur ablatiu. in deſignatõe ꝯñe ſũt diſtiguẽde. ſicut iſta oro. nullo hoĩe currẽte tu es aſin. ſm q̃ põt reſolui p duas aut tres ꝯiũctiões ⁊ aduerbiũ tpale. ſ. per dũ per ſi vl' per q̃. Siliſ debẽt ppões in q̃bus ponũtur gerũdia ablatiui caſus diſtigui penes iſtũ modũ ſicut iſta oro. neutr̃ oculũ habendo tu potes videre. q̃ illa põt eẽ ꝯditiõalis cauſalis vel tpalis: Et ſiliſ ad hũc modũ reducũtur oẽs orones que ſic ſe hnt q̃ hnt diuerſas ſẽtẽtias pp diuerſas habitudines dictõis regentis ad dictionẽ rectã. ſicut illa oro. liber ariſto. Et ad hoc facilius cognoſcendũ ponũtur alique regule ¶ p. 4 eſt. quando plura noia eiuſdẽ caſus quorũz vnũ nõ eſt determinatio alterius ſequũtur vl' p/cedũt aliquod verẽ q̃ põt eodẽ mõ regere vt ac ⁊ iter illa noia ponit infinitiu. illa oro ẽ diſtinguẽda ſm pdictum modũ. vt hec oro. Audio grecos viciſſe romanos. hz duos ſenſus. vnus ſẽſus eſt. audio q̃ greci vicerũt romanos. Alius ẽ. audio q̃ romani vicerũt grecos. Et ſiliſ dicendũ eſt de hac orone. vellẽ me accipere pugnãtes. ⁊ ſic de ſiliſ. ¶ z. 4 regula eſt. oĩs oro in qua ponitur actus cuz infinitiuo regẽte accuſatiuũ a pte poſt eſt diſtiguẽda ſm hũc modũ eo q̃ poteſt regi a pte ãt vel a pte poſt vt ꝯtigit cecũ videre. ¶ z. 3 regula ẽ. omnis oro in qua ponitur dictio excluſiua cũ mõẽ diſtiguẽda ſm hũc modũ eo q̃ põteẽ excluſiua vl' de excluſo ſubiecto vl' de excluſo predicato. Nã ſi ẽ de excluſo pdicato vt in iſta. tm̃ deũ eſſe eſt neceſſariũ. ſẽſus eius ẽ. tm̃ hec ppoſitio deus ẽ ẽ neceſſaria. ⁊ ille eſt falſus. Si aũt ſit de excluſo ſubo tẽ eſt ſenſus. hec ppoſitio eſt neceſſaria. tantũ deus eſt deus. ⁊ ille ſenſus ẽ ver. Eodẽ mõ dicẽdũ ẽ d iſtis. tantũ hoiem eẽ fortẽ eſt verẽ. tantũ albũ eſſe nigrũ ẽ ipoſe. tantũ hoiem eẽ aſinũ ẽ falſũ. ¶ 4. 4 regula eſt. quãdocũq̃ accipitur modus cum aliq̃ dicto i aliq̃ ppõe illa põt diſtingui penes hũc modũ. vt hec oratio. tacentez ꝯtingit dicere. ſm q̃ ly tacentẽ ꝯſtruitur ante infinitiuũ habet duos ſenſus. vnus ẽ hec eſt contingẽs. tacẽs loqtur. Alius ẽ hic demõſtrando illũ. ſ. qui tacet loquitur. Et eodẽ mõ dicendũ eſt de iſtis. poſe eſt ſedẽtẽ nõ ãbulare. poſſibile ẽ non ſcribentẽ ſcribere. ¶ 5. 4 regula eſt. q̃ñ in aliqua ppõne ponitur aliquis modus mediante aliquo verbo ⁊ mediante iſta coniunctione q̃. illa ppoſitio eſt diſtinguenda ſm hunc modũz. vt iſta ppoſitio. poſe eſt q̃ album ſit nigrum. hec ppoſitio habet duos ſenſus. vnus eſt. hec eſt poſſibilis. album eſt nigrum. alius eſt. hec eſt poſſibilis. hoc eſt nigrum demonſtrando p ly hoc illõ quod nũc eſt album. ¶ 6. 4 regula eſt. quando dictũ alicuius ppõnis ponitur cum aliquo modo mediante aliquo verbo bis ſumpto ſignificante actum humanum illa propoſitio eſt diſtinguenda ſecundum hunc modum. vt hec oratio. quicunq̃ dicit te eſſe animal dicit verum. habet duos ſenſus. vnus eſt. quicunq̃ dicit hanc propoſitionem tu es animal dicit verum. ⁊ iſte ſenſus eſt verus. Alius ſenſus eſt. quicunq̃ dicit aliquam propoſitionem antecedentem ad iſtam. tu es animal dicẽ verẽ. ⁊ iſte ſenſus eſt falſus. nam qui dicit te eẽ aſinum non dicit verum. ⁊ tñ dicit vnam ppoſitiõez antecedentem ad hanc. tu es aſinus. ¶ Septima regula eſt que includit multas partiales. et eſt

ista. qñcũq; inter duos terminos ĩ aliq̃ ꝓpõne positos repitur aliqua cõiunctio ꝏditionalis copulatiua disiũctiua vl cauſalis aut aduerbiũ locale vl tpale. talis ꝓpõ distinguit. dz. eo q; ipa põt esse ypothetica vel de ypothetico subo. et si ponat disiũctio disiũctiua illa põt eẽ disiunctiua vl de disiuncto extremo. Et q̃uis multe p̃dictaꝝ ꝓpõnũ possit distingui ꝑm ꝏpositionẽ z diuisionẽ vt postea patebit. ñ ẽ tñ incõueniẽs eas distigui penes ãphibologiam cũ i eadem oratione possit cauſari due tres vel aliquãdo omnes fallacie.

Tertio sciẽdum ẽ q; ſecundus modus huiꝰ fallacie ꝓuenit ex eo q; aliqua oratio actualr vna ꝓpzie bz vnũ ſenſũ z ꝑ ꝓtute ſermonis. ſz ex vſu loquẽtiũ accipit seu trãſumit ad ſignificandũ aliã ſentẽtiam ſicut hec ꝓpõ. lupus ẽ in fabula ꝓpc ſignificat q; deceptio est ĩ lupo z transumptiue ſignificat q; iniquus accedit vl audit fabulã. Sil'r hec oratio. littus aratur. bz vnum ſẽſum ꝓpũ z aliũ trãſumptiuũ. z ꝑm hũc modũ ſic paralogizatur. qcqd aratur aratro ſinditur. ſz littus aratur. g̃ littus aratro ſindit. minoꝝ eni est duplex qz vl illa oratio accipitur ĩ ſenſu ꝓprio z ſic illa ꝓpositio ẽ falſa. z bene ſegtur ꝏ vl accipit in ſenſu trãſũptiuo z ſic ẽ ꝛa ſz nõ ſegtur ꝏ vnde litꝰ arari trãſũptiue ẽ opaz pdi. Et ſecũdũ quoſdã ad hũc modũ reducende ſũt oẽs orationes que ꝓprie ſignificãt vnũ. z ipropzie ſiue ꝑz vſũ auctoꝝ aliꝏ ſignificãt. vt ſortes ẽ ĩ ſcipo. z hic modus ꝓportiõabil'ẽ zꝰ mõ fallacie equocatõis. ¶ 3ꝰ modus hꝰ fallacie ꝓuenit ex eo q; aliqua oratio ꝓ ſe ſũpta non bz niſi vnã ſẽtentiã. tñ ꝓp ꝗ; additur ei aliqua dictio bz plura ſignificata. vt hec oratio ſeculuz ſcit tñ bz vnũ ſignificatũ. ſ. q; ſeculũ bz ſciaz ꝏ aliquo Et ſi dicatur ſeculũ ſcit ꝗ. bz alium ſẽſũ qz ſenſus ẽ q; ꝗ bz ſciaz de ſeculo z est ꝑmꝰ ſenſus. Alius est q; ſeculum bz ſciaz de ꝗ. Et iſte modus huiꝰ fallacie ꝓportonabil' est tertio mõ fallacie equocationis quia ſicut in tertio modo equocatiõis aliqua dictio per ſe ſumpta habet tantũ vnum ſignificatũ ſed cũ additur alteri efficitur multiplex z plura ſignificat. ita tertiꝰ modus huiꝰ fallacie ẽ cũ aliqua oratio ꝓ ſe ſũpta bz tñ vnam ſententiã ſed cũ addit ei vna dictio ipa habet plures ſentẽtias.

Sed contra p̃dicta arguitur. primo ſic. In fallacia cõpõnis z diuiſionis z multis alijs ẽ dubia ſentẽtia. g̃ fallacia amphibologie nõ ẽ ab alijs diſtincta. ¶ zꝰ arguitur ſic. ãphibologia z equocatio bñt eoſdẽ modos. gꝰ ñ ſt fallacie diſtincte. ¶ 3ꝰ arguit ſic. multiplicitas huiꝰ oratiõis oẽs aſini ſũt epiſcopi. vl huiꝰ ꝓpõis boies z aſini ſũt aſini ꝓuenit ex pte accidẽtis vniꝰ dictiõis. gꝰ ipa nõ est diſtinguẽda ꝑm ãphibologiã ſz ꝑz equocatiõez. añs pz qz multiplicitas nõ ꝓuenit ex pte caſus ꝑz quã ly epi põt eẽ genitiui caſus vl noiatiui. ¶ 4ꝰ arguitur ſic. vna oratio tñ ſignificat ꝏpõnẽ ſuoꝝ extremoꝝ. ſz ꝏpõ extremorum ꝓpõnis ẽ tñ vna oratio. qz duoꝝ ẽ tñ vna ꝏpõ. ergo nulla oratio principaliter ſignificat plura qꝏ est contra primum modum.

Adrõnes Ad ꝑmã dr q; nõ q̃libet dubia ſẽtentia ẽ ãphibologia. ſz ſolũ illa q̃ ꝓuenit ex multiplicitate oratiõis eiuſdẽ ꝑm ſubaz z modũ ꝓferẽdi. ¶ Ad zꝫ dr concedẽdo q; bñt coſdẽ modos gñales ſz nõ ſpeciales. z diſſerũt ĩ ꝗ; modi equocatõis ꝓueniunt ex ꝗ. q; aliq̃ dictio ĩcõplexa actualr ẽ multiplex. ſz modi amphibologie ꝓueniũt ex ꝗ q; aliqua oratio actualr vna est multiplex mutiplicitate dictiõis ĩcõplexe ¶ Ad 3ꝫ dr q; duplicia ſũt accidẽtia dictiõis. q̃dã ſũt abſoluta q̃ cõueniũt dictiõi ꝑz ſe. z variatio taliũ accidẽtiũ cãt equocationẽ. alia ſt accidentia respectiua q̃ oueniũt ei ĩ ordie ad aliã dictionẽ et variatio taliũ accidentiũ cãt ãphibologiã. ¶ Ad 4ꝫ dr q; lz duoꝝ extremoꝝ ſit vna ꝏpositio ꝑm mãz poſſũt tñ eẽ plures ĩ ſpẽ ꝑm q; duo extrema ſub diuerſis habitudinibus poſſũt inter ſe cõponi iõ vna oratio põt ꝓncipalr habere plures ſenſus.

s Equit de fallacijs faciẽtibus multiplex potẽtiale. ſ. de ꝏpõne diuiſiõe z accẽtu. Et prius de ꝏpõne q̃z de alijs. qz paralogiſmi fiũt efficatiões ꝑz ꝏpõnẽ ad finẽ ſophiſticũ: q ẽ appens ſapiẽtia z nõ exiſtẽs. z iõ prius dicẽdũ ẽ de ꝏpõne q̃z de alijs. Compositio ẽ eoꝝ q̃ debẽt diuidi falſa vnio Diuiſio vero ẽ coꝝ q̃ debẽt ꝏponi falſa diuiſio. Fallacia ꝏpõnis est ydoneitas decipiẽdi ꝓueniẽs ex ydẽtitate orationis vniꝰ z ciuſdẽ ꝑz materiã z ꝑz ſituz magis debitũ ptibꝰ ĩ oratiõe positis. cã appẽtic huiꝰ fallacie ẽ oratio diuiſa habẽs ydentitatẽ ĩ materia cũ oratiõe cõpoſita. cã falſitatis ſiue defectꝰ ẽ diuerſitas ſẽſus ꝏpositi a diuiſo. Notãdũ q;

qñ ē vera i sensu diuiso ⁊ falsa in sensu
ꝓposito tē ē fallacia ꝓpōnis. Dī tñ ora
tio ꝓposita qñ determiatio determiat
determinabile illud quod magis apta
nata ē determiare. ⁊ silr dī oratio com
posita qñ dictiōes ordinant ꝑz situ ma
gis debitū. Et dī oratio diuisa qñ deter
minās determiat illud determiabile quod
nō ē magis apta nata determiare. vel qñ
dictiōes ordiant ꝑz situ minie debitū
Qñ sumit hec oratio gīa exēpli. qcqd
viuit sēp est. i ista oratiōe sūt duo deter
miata. s. hoc verbū viuit ⁊ hoc verbū
ē. ⁊ est vna determiatio. s. semp. si ꝗ hec
determiatio. s. semp determiat hoc ver
bū ē quod ponitur a pte predicati. sic
dī oratio composita. qz tūc determiatio
determinat determiabile quod magis
apta nata est determiare. qz illud verbū
est ponit i situ determiato. s. i ꝑdicato
Si aūt determiat hoc verbū viuit. sic
dicit diuisa qz determiat illud determi
nabile quod ē min⁹ apta nata determi
nare. qz illud verbū viuit nō ponit i si-
tu determinato ipius verbi. ⁊ tūc dicti
ones ordinant ꝑm situ minus debitū
Istius fallacie duo sūt modi. Prim⁹
modus pnenit ex eo q̄ aliqd dictū pōt
supponere ꝑ se toto vel ꝑ parte sui ⁊
ꝑm istū modū palogizat sic. quēcunq3
pole est ambulare pole ē q̄ ipe ambu-
let. sedētē pole ē ābulare. ꝗ pole ē q̄ se
dēs ambulet. Ad hoc dicēdū est q̄ mi
nor ē duplex. qz si hoc dictū sedētē am-
bulare supponit ꝑ se toto huic ꝑdicato
ipole est. idest sedēs sedēdo pōt ambu-
lare. tūc hec ꝓposita est falsa. sic etiam ē
ipole dicere q̄ sedēs ambulet. Si aūt
istud dictū supponat ꝑ pte sui tūc ē di-
uisa ⁊ vera ⁊ nō sequit ꝓclusio. ⁊ ē sen
sus sedētem pole est ambulare. i. sedēs
nūc ꝯz potētiam vt postea ambulet. ⁊
silr quēcūqz est pole scribere pole est
q̄ ipe scribat. nō scribentē scribere ē pos
sibile. ꝗ pole est q̄ nō scribens scribat
Dicēdū ē ad istū palogismū sic ad pri-
mū. Secūdus modus pnenit ex eo q̄
aliq̄ determiatio pōt referri ad diuersa
⁊ penes istū modū palogizat sic. Qui
cūqz litteras scit nūc didicit eas. ꝗ iste
antiqu⁹ grāmaticus scit litteras. ꝗ nūc
didicit eas. Dicēdū q̄ maior ē duplex
qz hec determiatio nūc pōt determiare
hoc verbū didicit. ⁊ sic ē ꝓposita ⁊ falsa
⁊ sequit ꝓclusio. vl pōt determiare hoc
verbū scit. ⁊ sic ē diuisa ⁊ vera. ⁊ nō se
quit ꝓclusio. Silr hic. quod vnū solū
pōt ferre plura pōt ferre. ꝗ quod ñ pōt
plura ferre pōt vnū ferre. ꝗ quod non
pōt plura ferre pōt plura ferre. Dicen
dum q̄ maior est duplex qz hec deter
miatio solū pōt determinare hoc ver-
bū pōt. sic maior ē falsa ⁊ cōposita. ⁊ ē
sensus q̄ illud quod nō pōt ferre vnū
cum alio pōt ferre plura. vl pōt deter-
minare hoc verbū ferre. ⁊ ē sensus ve-
rus ⁊ ꝓpō diuisa vera sub hoc sēsu qd
pōt iam ferre vnū solū ⁊ ferre non plu
ra pōt plura ferre. Silr tu scis tñ tres
boies currere posito casu q̄ sex currāt
⁊ nescias de tribus. Hec est duplex. qz
hec dictio tñ pōt determiare hoc ver
bum scis vl currere. si determinat hoc
verbū currere sic est cōposita ⁊ falsa.
si scis tūc est diuisa ⁊ vera. ⁊ palogiza
tur sic. tu scis tantum tres homies cur
rere posito casu q̄ sex currant. sed quic
quid scitur est verum. ergo tantū tres
homines currere est verū. maior est du
plex vt iam dictum est.

d

E fallacia diuisiōis. Quid sit diuisio dictuz est pri⁹. fallacia diuisionis ē ydoneitas decipiē di ꝓuenienz ex eo q̃ oratio aliq̃ cōposita ē vera ⁊ diuisa falsa. vna et eadem manens fm materiā. differēs secunduz formam diuersa significat. que credit esse vera i sensu diuiso eo q̃ veritatē habet in sensu ꝓposito. Cā apparentie huius fallacie est ozo cōposita habēs ydentitatem i materia cū ozone diuisa. Vel causa appentie est ydentitas ozonis eiusdē fm substantiā ⁊ fm situm minus debitum. Causa defect⁹ est diuersitas sēsus diuisi a sensu cōposito. Istius fallacie duo sunt modi. Prim⁹ modus ꝓuenit ex eo q̃ aliqua coniunctio pōt copulari iter terminos vel iter propōnes. Et ꝑ istum modū paralogizatur sic. Quecū qz sunt duo ⁊ tria sunt duo ⁊ tria. quinqz sunt duo ⁊ tria. ergo quinqz sūt duo. quiqz sunt tria. Ad hoc dicenduz est q̃ minor est duplex qz hec cōiunctio ⁊ potest cōiūgere ⁊ copulare iter terminos vel inter propositiones. si iter terminos sic est vera composita. ⁊ est sensus duo ⁊ tria insimul iūcta faciunt quiqz. si inter ꝓpōnes sic ē falsa. ⁊ diuisa. ⁊ ē sensus q̃ duo sūt quiqz ꝑsone ⁊ q̃ tria sūt quiqz ꝑsone qd ē falsū. Silr ē hic. q̃cū qz sūt duo ⁊ tria sūt pia ⁊ ipia. quiqz sūt duo ⁊ tria. ꝗ quiqz sunt pia ⁊ ipia Dicēdū ē q̃ maior ē duplex. qz ibi pōt ē copulatio inter terminos. ⁊ sic ē vera ⁊ ꝓposita. ⁊ ē sensus. quiqz sunt duo ⁊ tria isit ꝓiuncta. vl ibi ē copulatio iter ꝓpōnes. ⁊ sic ē falsa ⁊ diuisa. ⁊ ē sēsus quiqz sē duo. ⁊ quiqz sē tria qd ē falz. silr hic. oē aial ē rōale vl irrōale. ſz ñ oē aial ē rōale. ꝗ oē aial ē irrōale. Dicēdū q̃ maiō ē duplex ex eo q̃ ista ꝓiūctō vl pōt ꝓiūgere iter ēmios ⁊ sic ē vera ⁊ ꝓposita. vel iter ꝓpōes ⁊ sic ē falsa ⁊ diuisa. Silr ħ. oē aial vel ē sanū vel egrū. Vel ħ. ois substātia ē corpea vel icorpea. Vel hic. ois linea ē recta vl curua Ñ oēs iste sūt vere qū ꝓiūctō ꝓiūgit inter terminos ⁊ sūt ꝓpōite. sed sūt false qū ꝓiūctō ꝓiūgit iter orōnes ⁊ ꝓpōes ⁊ dise. qz ꝓiūctō ꝑ se ⁊ prio ē ꝓiūctia ꝑtiū orōnis. et ꝓnti ipo ꝓiūgit orōnē cuz orōne. Sed ds mod⁹ h⁹ fallacie diuisōis ꝓuenit ex eo q̃ aliq̃ ōdmiatio ꝑt referri ad diuersa. vt ħ. quo vidisti hūc pcussū ħ pcussus ē. ſz oculo vidisti hūc pcussū ꝗ oclo pcussus ē. Dicēdū q̃ maior ē duplex. qz iste ablatiu⁹ oclo pōt ōdmiare hoc ꝓticipiū pcussus sic ē disa ⁊ falsa ⁊ ē sēsus. tu vidisti hūc pcussū oclo. ⁊ sic seqt̄ ꝓclō. vl ꝑt ōdmiare hoc verbū vidisti ⁊ sic ē ꝓposita ⁊ vera ⁊ tē ē sēs⁹ tu vidisti eū oclo hūc pcussū. ſz tē ñ seqt̄ ꝓclō.

¶ Circa hūc textū notāduz ē ꝑmo q̃ ōnr auctor hic determiat de fallacijs peccātib⁹ ꝗz multiplex potētiale. Et primo de cōpositiōe ⁊ diuisione cū ō accētu eo q̃ magis ydonee sūt ad decipiēdū ⁊ efficacea cū fallacia accentus. Et adhuc primo determinat de fallacia cōpositionis cū de fallacia diuisōis pp cādē causa. Et hic nō accipiūt cōpositio ⁊ diuisio ꝑ quacūq̃ cōpositiōe seu diuisione orationis. sed accipiūtur pro ordiatiōe dictionū. i. cōpositio pro partium orationis false secundum situ magis debitū. ⁊ vere secundū situ minus debitū: sed diuisio accipitur ꝑ ordinatione partium false secundū situm min⁹ debitū. ⁊ vere secundum situ magis debitū. Situs aūt magis debitus ē qui occurit itellectui magis conueniēter ⁊ magis conuenit dictionib⁹ secundū suos modos ostēdēdi. Ex q̃ ꝑz q̃ cōpositio vt hic accipit est eoꝝ que debent diuidi falsa vnio. Diuisio ⁊o est eoꝝ que debēt cōponi falsa sepatio. qd āt sit fallacia ꝓpōnis ⁊ diuisionis ⁊ q̃ sūt cāe ōsect⁹ ⁊ appētie eoꝝ clare ꝑz i tex.

Unde eadem oro fm substantiam est composita ⁊ diuisa cuius sit alia fm formam ⁊ modū pferendi. Dicitur enim composita quando partes ciꝰ ordinantur fm situꝫ magis debitū. ⁊ dicitur diuisa qū ordinantur fm situm minus debitum. Et fit fallacia compōnis quando oro in sensu composito ē falsa ⁊ in sensu diuiso est vera. Sed fit fallacia diuisionis econtra. Et harum duarum fallaciarum duo sūt modi cōes. Primus est quādo aliqua determinatio diuersimode determinat idem determinabile. ⁊ hic modꝰ diuiditur in duos modos spāles. Primus puenit ex eo q modus alicuius cōpositionis potest determinare dictum pro se toto ⁊ sic est composita. vel pro parte sui ⁊ sic est diuisa Et fm hunc modum potest distinguī ista ppō. Album esse nigrum est pos̄e. Nam si sit ꝯposita sensus eius est. hec ppō est possibilis. album est nigr ⁊ iste sensus est falsus. Si vero sit diuisa sensus ē. hec est possibilis. hoc est nigrum demonstrando q ly hoc illud pro quo supponit album in alia proponē. Et similiter iste due sunt distinguēde. sedē tem currere est possibile. non scribentes possibile ē scribē. ⁊ similes. Et possūt formari paralogismi in quibus ꝯmittitur fallacia compōnis qui soluūtur per distinctiones ipārum pmissarum. Si vero in predictis ppositionibus ponatur impos̄e loco possibilis ipe essent false in sensu diuiso ⁊ vere in sensu ꝯposito: ⁊ sic facerēt fallaciam diuisionis. et eodē modo pūt formari sillogismi. Secūdus modus spālis puenit ex eo q aliqua ꝯiunctio diuersi mode ꝯiungit illa inter que ponitur. quoniā aliqñ ꝯiungit ea tanq̄ partes eiusdem extremi ppōis. ⁊ sic ppō illa ē cathegorica. Aliquando vero coniungit ea tanq̄ partes diuersarum ppositionum ⁊ sic dicitur coniungere inter propositiones ⁊ ē p positio ypothetica. Rōne cuius possunt poni due regule. ¶ Prima est q omnis oro in qua pōitur coniunctio vel aduerbium tpale vel locale iter duos terminos potentes facere ppōem ypothetica ⁊ est distinguenda eo q potest cē ypothetica vl de ypothetico subiecto siue predicato. vt hec est distinguenda. quinq̄ sunt duo ⁊ tria. Si enim illa cōiunctio coniungit inter terminos sensus est q tātum duo ⁊ tria affirmantur de quinq̄. Si vero cōiungat inter ppōes est diuisa ⁊ est falsa. ⁊ sensus ē quinq̄ sunt duo ⁊ quinq̄ sunt tria. Similiter iste sunt distinguende. nullum aial dum dormit vigilat. omnis homo est sanus vel eger. omnis propositio vel eius ꝯdictoria est falsa. omne aial si ē rudibile est asinus. ¶ Zᵃ regula est. quando cūq̄ in aliqua oronе ponuntur due coniūctōes siue eiusdē spēi siue diuersarū ipa ē distinguēda eo q pōt iudicari ypothetica vel cathegorica. vt ista. duo vel tria sunt paria vel imparia. hꝫ tres sēsus. Nā si sit ypothetica pmus est fm quod coniungit̄ per coniunctionem primo positā ⁊ est sensus. duo sūt paria ⁊ imparia ⁊ tria sūt paria ⁊ imparia. Secundus sensus est fm q ꝯiūgitur p secūdā cōiūctōes ⁊ sic est sensus. duo ⁊ tria sūt imparia. ⁊ duo ⁊ tria sūt paria. ⁊ quilibet istorū duoꝝ sensuū est falsus. Tertius sensus est. duo sunt paria ⁊ tria sūt impari ⁊ sic iudicatur per vtramq̄ cōiūctionē ⁊ sic est vera. Si vero sit cathegorica tūc ē sensus eius q aliqua que sunt duo ⁊ tria sūt paria ⁊ imparia. Et similiter hec ⁊ similes sunt distinguende. oēs boies sūt asini. vel boies ⁊ asini sunt asini: eo q possunt iudicari coniungi per vnam coniunctionem aut p aliam. Et cuius omnes pdicte ppōnes ⁊ ēt sile possunt distingui fm ꝯpositionem ⁊ diuisionē. tū vt dictum est prius ipe possunt distingui fm āphibologiam. ⁊ forte facilius ⁊ magis apparenter q difficile est videre quomodo in ipis poterit assigri diuersitas sensus ppter solam diuersitatem p mutationis aut modi proferendi. ⁊ tamen in propōnibus distinguendis fm compositionem ⁊ diuisionem diuersitas sensuum ex illo dꝫ puenire.

Secundo sciendum est q tertius modus huius fallacie puenit ex eo q eadem determinatio potest determiare diuersa determinabilia. ⁊ vnum determinabile potest diuersis determinationibus determinari. Exēplꝫ primi est. vt hec ppō quicqd viuit semper est. habꝫ duos sēsus eo q illud aduerbium semper potest determinare illud verbum viuit ⁊ sic est diuisa ⁊ vera. ⁊ est sensus. quicqd semper viuit est: vel potest determinare hoc verbum ē quod est pncipale ⁊ sic est ꝯposita ⁊ falsa. ⁊ est sensus. quicquid viuit est semper. Sit̄r ista oro. quicūq̄ potest vnum solum ferre potest plura ferre habet duos sensus eo q ly solum potest determinare hoc verbū pōt ⁊ sic est composita ⁊ falsa. naꝫ sensus ē. quicūq̄ potest solum ferre vnū potest plura ferre. vel pōt determiare ly vnū ⁊ sic ē diuisa ⁊ vera. ⁊ est sensus. q cūq̄ potest ferre vnū solū potest pl'a ferre. Exm. quando idem determinabile potest diuersis determinationibus determinari. vt hic. quadragita viroꝝ centū reliquit achilles in bello. nam ille gentiuus viroꝝ pōt determinari per illud adiectiuū quadragita: ⁊ sic est composita ⁊ falsa. ⁊ est sensus q de quadraginta viris achilles reliquit centum

in bello. Uel pōt determinari p centū ⁊ sic ē diuisa ⁊ ꝓa. ⁊ est sensus q̄ de centū viris achilles reliquit q̄dragita i bello. Et sic pōt paralogizari. quorūcū/ q̄z virorꝫ achilles reliquit centū in bello erāt centuz ⁊ magis. ſz q̄dragita virorꝫ cētū reliquit achilles in bello. ergo q̄dragita erant centū ⁊ ampliuꝰ.

Tertio Sciendū ē q̄ sensus ꝯpositus ē qñ aliq̄ dictio pōt quasi cū diuersis dictionibus ꝯstrui. cōstruitur tamē cū illa dictione cum qua bz situm magis cōuenientē. Et ecōtra sēsus diuisus est q̄ndo aliq̄ dictio ꝯstruit cū illa cuz q̄ bz sēsū minus ꝯueniētē. ¶ Sed posset q̄ri q̄lit scit q̄s situs est magis vel minus ꝯueiens partibꝰ oratiōis. Et ad h̄ sciēdū ponūt due regule. ⁊ pria ē. si aliq̄ dictio possit cōstrui cū duabus alijs dictionibꝰ ⁊ vni sit ꝓpinqꝛ ⁊ alteri remotior situs magis debitꝰ ē q̄ cōstruat cū dictōe ꝓpinqore. Et minꝰ ꝺ bitus est q̄ cōstruat cū remotiore. Uerbi grā. i ista oꝛone. q̄cūq̄z scit lr̄as nūc didicit illas. ly nunc pōt ꝯstrui cū istis duobꝰ ꝓbis. s. scit ⁊ didicit. ⁊ qz ꝓpinquius verbū est didicit iō dr̄ h̄re situm magis debitum si cū eo ꝯstruatur. Et qz remotiꝰ ē ab hoc verbo scit iō si ꝯstruatur cū eo bz situ minꝰ debitum ⁊ minꝰ cōueniente. ¶ Secōa regula ē q̄ si aliqua dictio possit cōstrui cū alijs duabꝰ dictōibꝰ ⁊ sit vtriq̄z eque ꝓpinqua tunc sitꝰ magis debitus ē q̄ determinatio determinet p̄cedēs determinabile. qz determinatio debet sequi suum determinabile. ⁊ situs minus debitꝰ ē si ꝯstruat cū determinabili seq̄nte. vt pz in hoc exēplo quicqd viuit semp est. ly sēp ponit iter illa duo determinabilia. scz viuit ⁊ est. ⁊ iē fm q̄ dicit regula si determinat ly viuit ē situs magis debitꝰ. Si vero determiat ly ē. ē situs minꝰ debitus. ¶ Alii dicūt q̄ situs magis debitus est qñ aliq̄ dictio pōt ꝯstrui cū duabus alijs tunc sitꝰ magis debitꝰ ē quando ꝯstruitur cū p̄ncipaliori. Et situs minꝰ debitꝰ ē qñ ꝯstruit cū dictione minꝰ p̄nc i pali. mō ꝓba sōstatiua iter oia ꝓba sūt p̄ncipaliora

Sed contra p̄dicta arguit primo sic. In hac ꝓpositōe. boiez esse aial ē necesse. est cōpositio. ⁊ tamē non est eorum que debent diuidi falsa vnio. ergo diffinitio ꝯpositōis non ē bona. ¶ Secōo arguit sic. fallacia ꝯpositōis ⁊ diuisionis hīt cādē causā appentie. ergo nō sunt fallacie distincte. añs pz qz causa appentie vtriusq̄z est materialis vnitas dictōis. ¶ Tertio sic arguitur. oratio p̄mo significat cōpositionē siue diuisionem suoꝝ extremoꝝ. ſz duo extrema nō pñt vniri diuersis vnionibꝰ. ergo cadez oꝛo non pōt habere diuersas significatōes. ¶ Quarto arguit sic. modus ꝓferendi i oꝛone se tenet ex pte platōis lr̄arū et sillabarum dictionis. sed in oratiōe composita ⁊ diuisa eodem modo proferuntur littere ⁊ sillabe. ergo ille oꝛones nō differūt ꝓz modū ꝓferendi.

Ad rationes Ad primā dicitur q̄ si accipitur cōpositio generaliter p ordinatōe ptium orationis sic ꝯcedit q̄ illa est cōposita. sed si accipiatur spāliter. put soluz reperitur i composita falsa sic in illa oꝛone ū est cōpositio. ¶ Ad secōam dicitur q̄ fallacia compōnis ⁊ diuisionis habēt bene eamdē cau ā apparentie generalē scilicet materialē vnitatez oꝛonis. sed non spālem. causa eni spālis apparētie fallacie compositionis ē materialis identitas oꝛonis diuise vere ⁊ composite false. ⁊ eōtra est de fallacia diuisiōis. ¶ Ad tertiā dicitur q̄ eorundem extremoꝝ non est diuersa compositio fm eandē acceptionē intellectus sed tamen bene possunt diuersimode componi secundum diuersas acceptiōes. ¶ Ad quartam dicitur q̄ licet in oratione composita ⁊ diuisa eodem modo ꝓferuntur dictiones secūdū se. non tamen ꝓferuntur quantum ad vnitatē capiter se. qz q̄ñq̄z diuiduntur adinuicē ⁊ quādoq̄z cōponuntur

¶ Sequitur de fallacia accentus.

a Accentus est certa lex ⁊ regula ad eleuādū vel deprimendū sillabā vniuscuiusq̄z dictōis. Et iste accentus diuidit in accētum grauē acutū ⁊ circūflexuz. Grauis est qui deprimit i fine. Acutus accētꝰ ē qui i fine eleuat. vel acuitur. Circūflexꝰ ē q̄ acuit ⁊ deprimit sil: vel circūflexꝰ ē qui ꝓcedit ab imo ⁊ ꝓcedit i altū. ⁊ finaliter tendit i imū. vt hierusalē. Fallacia accentꝰ ē ydoneitas ꝺcipiēdi ꝓueniēs ex multiplicitate dictionis eiusdē fm substātiā. diuerse fm modū ꝓferēdi diuersa significantis. Cā appentie huiꝰ fallacie ē vnitas dictionis ꝓz materiā vel fm subam solū. Cā defectꝰ ē diuersitas significatorū. Istius fallacie duo sūt modi. Primus modus ꝓueniet ex eo q̄ aliq̄ dictio pōt ꝓferri diuersis accētibus. Ut hic ois popl's ē arboꝝ. gens ē popl's. ergo

gens ē arbor. Dicendū ē q̃ maior ē duplex. qr pria sillaba hui⁹ dictionis popu lus pōt pferri lōga ⁊ sic ē vera ⁊ non se quitur pclo. vel potest cē breuis. ⁊ sic ē falsa. ⁊ sic sequit pclo. Sil'r hic. oīs ara ē i tēplo. stabulū porcorū ē ara. ergo sta bulum porcorū est i tēplo. Dicendum hic sic prius. Sil'r hic. Quicqd hamat hamo capit. mulier amat. ⁊ mulier ha mo capit. dicēdū q̃ maior ē duplex iōq̃ hec dictio hamatur potest referri cum aspiratione. vel sine aspiratione. si prio modo sic ē vera ⁊ non sequit conclusio si secundo mō. sic est falsa ⁊ sequit pclo Vel sic. quoscūqz viros iustū est pende re dignū est penā pati. sed iustos viros iustum est pendere. ergo iustos viros dignū ē penā pati. Unde vtraqz premis sarū est duplex eo q̃ hec dictio pendere pōt pferri media lōga vel media breui. Scōs modus prouenit ex eo q̃ aliqua vox pōt esse dictio vel oratio. Ut hic. Tu es qes. sz qes ē reges. ⁊ tu es reges. dicēdū q̃ maior ē duplex eo q̃ qes pōt cē dictio vel ōro. si sit dictio tūc ē falsa ⁊ sequit cōclusio. si sit ōro sic est vera ⁊ nō sequit cōclusio. similiter hic. quicqd fe cit deus inuite fecit deus coacte. sz de⁹ fecit vinū invite. ergo de⁹ fecit vinū coa cte. dicendū q̃ maior est duplex eo q̃ inuite potest esse oratio vel dictio. si di ctio sic est vera. ⁊ non sequitur conclu sio. vel potest cē oratio. ⁊ sic est falsa ⁊ sequit pclo. sil'r quicūqz hz dilectōz sup nā hz dilectōcz dei. vsurarius habet di lectionem supernam. ergo vsurarius habet dilectionem dei. Dicendum q̃ hec dictio supernam potest capi du pliciter. vno modo vt est dictio. ⁊ sic minor est falsa et sequitur conclusio. Alio modo potest esse oratio. Et sic ē vera. et non sequitur conclusio. Si militer hic. Metuo longas percum te noctes lidia dormis. Unde hec dictio metuo potest esse dictio. Vel oratio.

¶ Circa hūc textuz notādū est ꝓmo q̃ hic ōnter auctor determinat de fallacia accētus. accentū sic diffiniēs. Accent⁹ ē certa lex vel regula ad eleuādum vel deprimēdū syllabā vniuscuiusqz dictiōis per hoc q̃ dr ad eleuanduz vel deprimendū tan gitur cā finalis. Et per hoc q̃ dr syllabam vniuscu iusqz dictōis tāgitur cā materialis i qua. Accentus eni ꝓmo conuenit syllabis p syllabas. ⁊ dictōib⁹. ⁊ per dictiones oratiōib⁹. Et diuidit i accētū graues circumflexū ⁊ acutū. Accent⁹ grauis ē q̃ fit cū depsi sione. Accent⁹ acutus est q̃ fit cuz eleuatōe syllabe. Accent⁹ vero circūflexus ē q̃ fit cū est mixtus ex depssione ⁊ eleuatōe. ¶ Ideo accēt⁹ pōt capi du pliciter. Uno mō stricte solū p eleuatiōe vel depsi sione cuiuslibet syllabe alicuius dictiōis. ⁊ isto mō capitur a prisciano qui diuidit eū in tria membra ꝓdicta. Alio mō capitur gēaliter p omni modo si gnificatiuo pferēdi vel scribendi aliquā dictōez in complexā ⁊ isto mō capitur hic. Et notanē dr mo dus significatiu⁹ qr eleuatio vel depressio syllabaꝝ alicuius dictionis que fit fm cantuz non vocatur hic accētus. quia talis eleuatio vel depressio nō fit ad aliqd significandū sed ꝓpter melodiā habendā. Et iō hic diffinit accētus. accētus ē multiplicitas dictōis eiusdē fz materiā ⁊ non fm modū pferendi. Unde fallacia accent⁹ est ydoneitas decipiendi pueniēs ex vnitate materiali dictiōis diuerse fm modū pferēdi diuersa significantis. Et eius cā apparētie ē illa mat'r vnitas dictiōis. Sz cā defectus ē multiplicitas significatoꝝ illi⁹ dictiōis in modo pferendi. Et maxia ōsirmatia b⁹ fallacie ē ista. oīs dictio eadē secundū materiā habet vnum significatum ⁊ vnum accentum.

Secundo Sciēdū ē q̃ hui⁹ fallacie duo sūt modi. Primus pueniet ex eo q̃ aliq̃ dictio pōt regi diuersis accētibus sic. s. q̃ pōt habere eandē syllabā longā ⁊ breuez. vel pōt scōm eandē syllabā scribi cum aspiratione vel sine aspi ratione. vt hec dictio populus si hēat ꝓmam pdu ctā significat arborē. Si vero hēat ꝓmam breuem significat gentē. Sil'r pēdere potest hre mediaz lō gā ⁊ sic significat penaz pati. Alio modo pōt accipi actiue vt descendit ab hoc verbo pendo pendis. ⁊

sic hz mediam breuem ⁊ significat iferre suspēdiū. Exēplū de secundo. vt si h̄ verbuz amo scribatur sine aspiratione tūc significat diligere. Si ho scribat cū aspiratiōe tē sigificat idē qō capere hamo. vel ē ablatiu⁹ bui⁹ nominis ham⁹ hami ⁊ sic significat instrumētū ad capiēdum pisces. Et fm būc modū palogizat sic. qcunq; vult pendere vult suspendi. sed torto; pēdēs homines vult pendere. g̃ torto; vult suspendi. Sil'r qcqd hamat hamo capitur. mulier amatur. ergo mulier hamo capit. Et debent solui per distinctionem illarum propositionum in quibus ponitur dictio multiplex.

Tertio sciendum ē. q̄ secūdus modus bui⁹ fallacie ꝓuenit ex eo q̄ aliqua vox pōt esse dictio vel oratio. vt pōstat pōt eē dictio vl oratio. pōt enim eē verbū cū ꝓpositiōe. Sil'r supnam pōt eē nomen accusatiui casus. ⁊ pōt eē ꝓpō cū suo casuali. Sil'r metuo pōt eē vna dictio. ⁊ sic est ꝯbū. ⁊ pōt eē tres dictiōes. s. duo ꝓnomia cū interiectione. puta me. tu ⁊ o. ⁊ pōt eē duo ꝓnomina. s. me ⁊ tuo. ⁊ pōt eē ablatiui casus bui⁹ nomis met⁹ cū hac interiectiōe o. vt metu ⁊ o. Et fm hoc sic pōt palogizari. qcūq; dicit metu o lōgas peunte noctes lidia dormis nō dicit se timere. sz qcūq; dicit metuo lōgas peunte noctes lidia dormis dicit se timere. ergo dicēs se timere nō dicit se tiere. Et soluitur distinguēdo p̄missas secūdū distinctionē cōpositā. Sil'r sic palogizat. qcūq; dicit. beu qz nā tanti cinxerūt ethera nimbi. respondet. sz dicēs beu qz nā tāti cinxerūt ethera nimbi. iterrogat. ergo iterrogās respondet. Et soluit p̄ distinctionem bui⁹ dictionis qz. nā ipm pōt tenēri iterrogatiue vl respōsiue. Et sil'r possunt formari alij palogismi q̄ cēs sil'r hnt solui sicut p̄cedens.

Sed contra predicā arguit p̄ sic. hec dictio populus ē equiuoca. ergo facit fallaciā equiuocationis ⁊ non accentus. ¶ 2° sic arguitur. accētus ipedit deceptionē. g̃ accentus nō ē ydoneitas decipiēdi. aīs pz. qz fm diuersos accentus distinguūtur dictiones penes diuersa significata. ¶ 3° arguitur sic. supernā a' iterscribitur qn̄ est vna dictio. ⁊ qn̄ est plures. ergo illa nō ē eadem ex parte materie. nec potest aliquē decipere ex parte accēt⁹. ¶ 4° arguitur sic. nullus accētus ē corpus. ergo nullus accētus ē g̃nis.

Ad rationes Ad primā dr̄ q̄ si accipiatur equiuocatio gnal'r p omni multiplicitate vocis sicut hec dictio populus: est equoca. sed si capiatur special'r pro multiplicitate dictionis e. uidē fm mām ⁊ formā: sic ipa nō ē equiuoca. ¶ Ad secūdā dr̄ q̄ illa dictioni q̄ potest regi diuersis accentibus habet duo. s. vnitatē mālem vocis. ⁊ rōnē illius accentus est ydoneitas decipiendi. ⁊ cū hoc hz diuersos modos p ferēdi qui apud scientes sunt cā cognoscendi multiplicitatē significatoꝝ. ¶ Ad tertiā dr̄ q̄ paralogismi secundi modi raro decipiunt i scripto. tamē bene decipiunt in voce eo q̄ in scripto facil'r percipitur differentia ⁊ in voce pua ē differentia q̄ solū in mō pferendi q̄ nō pōt facil'r percipi. ¶ Ad quartā dicitur q̄ si capiatur ly graue ppe. sic solū conuenit corpori. Si vero transumptiue sic bene conuenit dictioni vel orationi.

¶ Sequit' de fallacia figure dictionis.

Allacia figure dictōis vltio ponit' iter fallacias i dictōe. qz facit multiplex fātasticū. Figura enī est que termino vel terminis claudit'. t'mino: vt circulus. t'minis: vt triangulus quadriangulus. ⁊ similitudinaric. Fallacia figure dictōis ē sil'tudo dictōis cū dictōe penes finalē teriationez in pte non idē significāte. ⁊ facit multiplex fātasticū. ē āt multiplex fātasticū qn̄ aliq̄ dictio significat vnū ⁊ videt' significare aliō pp silitudinē quā hz i pte cum alia dictōe. vt videē significat passionem ⁊ videt' significare actōez pp hoc q̄ est sil'e huic verbo agē. Cā appentic bui⁹ fallacie ē silitudo dictōis in pte cū alia dictōe non idē significāte. Cā defect⁹ bui⁹ fallacie ē diuersitas coꝝ q̄ videt' eē silia. Ista āt silitudo fit trib⁹ modis. s. vocē. significatōe ⁊ suppōe ⁊ hz hoc tres st' modi h⁹ fallacie. Prim⁹ mod⁹ ꝓuēit ex sil'i t'miatōe dictōis cū alia dictōe. vt q̄liscūq; ē musa tal' ē poeta. sz musa ē femini gnis. g̃ poeta ē femini gnis. dicendū q̄ n̄ seqt' q̄ si aliq̄ sunt eiusdē t'iatōis: q̄ sunt ppt'ea eiusdē gnis. sil'r h. ois aq̄ ē hūida. fluui⁹ ē aq̄. ergo fluuius ē hūida. dicendū q̄ nō opz q̄ si fluuius fit aq̄ q̄

& quicquid dicat de aqua q̃ hoc ctiaq̃ dicat de fluuio sub eadē determinatione. vel sic. oīs hō est albus mulier ē hō & mulier est albus. vū in oibus p̄dictis palogisinis masculinū intrepretat femininuz. Aut si formet sic palogisinus musa ⁊ poeta similr terminant. sz musa ē feminini generis. & ⁊ poeta. tunc ñ est ibi fallacia figure dictiōis sz fallacia ꝓsequētis a cōmuniter accidētibus. vt postea patebit. Secūd⁹ modus pueit ex mutatione vnius p̄dicamenti i aliō vel qñ vna spēs vnius p̄dicamēti mutat in aliaz spēm. vt hic. quicquid heri emisti hodie comedisti. carnes crudas heri emisti. & carnes crudas comedisti Dicendum q̃ non sequit. qz quicquid dicit rem de predicamento substantie. crudū dicit rē de p̄dicamento qualitatis. ⁊ sic pcedit de vno p̄dicamēto in aliud. Et silr hic. quicquid heri vidisti hodie vides. sz vidisti heri albū. & albū hodie vides. Dicendū q̃ non sequit. qz albū significat p modum q̄litatis. quicquid vero dicit rē de p̄dicamento substātie. Silr hic. do tibi solū denarium sz solū denarū non habeo. ergo do tibi qd nō habeo. Dicēdū q̃ hec dictio solū dicit relatōez. qz vt hz i secō elencho rū solū dz q̄si nō cū alio. ⁊ hec dictio qd dicit substātiā. ⁊ sic pcedit a relatōe ad substātiā. Silr est hic. Aliquis dat cito equū: sz nō hz cito equū. ergo aliqs dat cito qd nō hz. Dicēdū q̃ nō sequit quia cito dic modū act⁹ siue q̄litatē. ⁊ qd dicit substātiā. ⁊ sic pcedit a q̄litate ad substantiā. Silr hic. si pceditur ab vna spē vnius p̄dicamēti ad aliā. vt quātoscunqz digitos heri habuisti hodie habes. decem digitos heri habuisti. ergo decem digitos hodie habes. posito q̃ vnū amiseris. Dicēdū q̃ non sequit. qz hec dictio quātoscunqz dicit quātitatē cōtinuā ⁊ hec dictio decē dic q̄ztitatē discretam. Tertius modus pueniit ex diuersa suppōne terini. Ut hō ē spēs. ergo aliqs homo ē spēs. Et hō ē dignissima creatura. ergo aliquis hō ē dignissima creatura. hic ē pgressus a simplici suppositione ad psonalē. Silr hic. Oīs hō ē aial. ergo omnis homo est hoc aial. Silr hic. Animal est sortes. animal est plato. ⁊ sic de alijs. ergo animal est oīs homo. hic fit pcessus a pluribus determinatis ad vnā determinatz. Et iste modus solet appellari vniuocus. qz ille terminus animal vniuoce ⁊ equalr sic se hz ad oia supposita. vnde in qualibz p̄missarū supponit pro vno. in ꝓclōe vero pro pluribus ⁊ sic variat eius suppō. ⁊ intelligendum q̃ in preditcis quale quid intrpretat hoc aliquid. i. cōc vel vle intrpretat singulare. sic enī aial est hoc aliquid si tunc arguat. aial ē sortes animal est plato. ⁊ sic de alijs. & aial ē omnis homo. est bonum argumentū sic hic. sortes currit. plato currit. ⁊ sic de alijs. ergo omnis homo currit. Similr hic non sequit quando fit processus ab immobili suppositione ad mobilem. vt omnis homo est animal. ergo omnis homo est hoc animal. ⁊ sic d alijs. hos tres modos ponit aristoteles dicens q̃ figura dictionis fit quando interpretatur non idem vel diuersuz. vt masculinum vel femininuz vel neutr̄ vel econuerso. Et rursus quid interpretatur quale vel quantum iterum quādo communie interpretatur singulare vel hoc aliquid.

¶ Circa hũc textũ notãdũ est ꝑ q̃ ꝛñr auctor det̃ minat de fallacia figure dictionis que peccat ꝑm multiplex fantasticuz. Unde figura accipitur dupliciter. vno modo accipitur ꝓprie ⁊ sic diffinitur Figura est que termino vel ẽminis clauditur. vt triangulus vel quadriangul⁹. Alio modo accipit̃ similitudinarie pro figura dictionis. ⁊ hoc modo sic diffinitur. Figura dictionis est similitudo dictionis in parte cũ dictõe nõ idẽ significãte. Fallacia eni figure dictionis ẽ ydoneitas decipiendi ꝓuẽiens ex similitudine dictionis cũ dictõe in parte non idẽ significãte. Et dz hic accipi significatũ gñaliẽ. Lãvo appentie ẽ similitudo dictõis cũ dictõe. Lãvo defectus est diuersitas eaꝝ penes significatiõem ⁊ ꝛsignificatõez. Et ita pz q̃ fallacia figure dictionis fit ex eo q̃ credunt similes dictiões habere similes significatões vel ꝛsignificationes. Et ad hoc q̃ fiat fallacia figure dictiõis tres ꝛditões regrũtur. p̃⁴ est q̃ ille dictões sint eedem ꝑm mãz. z⁴ ẽ q̃ cõueniant ꝑm vocẽ. ⁊ etiã q̃ ꝛueniant in aliquo alio modo. 3⁴ est q̃ differant in significatione vel consignificatione. Et b⁹ fallacie tres sunt modi p̃ncipales. Primus modus ꝓuenit ex simili terminatõe vnius dictionis cũ alia dictione. s. q̃ ꝓuenit ex eo q̃ ꝓꝓ similitudinẽ aliquarũ dictionũ in aliquo accñte volumus inferre similitudinẽ i aliquo alio. ¶ Et qz tria sunt accñtia que cõiter se consequi videñt: s. terminatio significatio ⁊ modus significandi. iõ iste primus modus diuiditur in tres ꝑtiales. Primus prouenit ex eo q̃ ex simili terminatiõe volumus inferre similem significationem aut similem modũ significandi. vt si sic arguatur. calefacere significat agere. ergo vigere significat agere. quia ille dictiones similiter terminantur. vel sic musa est feminini generis. g̃ papa est femini generis qz habẽt similẽ termiationẽ. ¶ Secũdus mod⁹ specialis ꝓuenit quãdo ꝓpter similitudinẽ i mõ significãdi volum⁹ inferre similitudiem i re significata vt calefacẽ sigt agere. ergo audire significat agẽ. eo q̃ habent eundem modum significãdi. ¶ Tertius modus ẽ qñ propter similitudinẽ aliquam in re significata volum⁹ inferre similitudinẽ i modo significãdi. vt petra ⁊ lapis idẽ significãt. sz petra ẽ femini generis. ergo lapis ẽ feminini gñis. Solutio oiuz p̃dictoꝝ palogismoꝝ ⁊ similiũ debet dari negando ꝛñtiam eo q̃ ꝓpter similem terminationẽ nõ segtur similitudo in re significata aut i modo significãdi. nec ꝓpter similitudinẽ in re significata segtur similitudo i modo significãdi aut ecõtra. Et ad istum modũ reducunt̃ oẽs palogismi q̃ ꝓueniunt ex similitudine vni⁹ ꝓpõnis cathegorice cũ alia cathegorica. s. q̃ ꝓpositiones cathegorice credunt̃ hẽre easdem significationes vel ꝓprietates ꝓꝓ hoc q̃ sũt similes in voce sicut hic sp̃ hõ fuit et homo fuit sp̃. Et similr reducunt̃ ad eũ oẽs palogismi q̃ ꝓueniunt ex similitudine vni⁹ totalis argumẽtationis cum alia. sic q̃ credit̃ aliq̃ argumẽtatio cẽ bona ꝓꝓ similitudinem quã hz cũ alia argumẽtatiõe bona. vt sic palogizãdo. qñcũq̃ fuisti parisi⁹ fuisti homo. bis fuisti pisius. ergo bis fuisti homo. ꝓꝓ similitudinem quã hz cũ ista. quotiẽscũq̃ fuisti pisius totiens fuisti homo. bis fuisti parisius. ergo bis fuisti homo.

Secundo Sciendũ est q̃ scõs mod⁹ p̃ncipalis hui⁹ fallacie ꝓuenit ex eo q̃ fit mutatio vni⁹ p̃dicamenti i aliud. i. qñ subtermino distributo vni⁹ p̃dicamẽti fit subsũptio de re alteri⁹ predicamẽti. Ut si sic arguatur. Quicquid heri emisti hodie cõedisti. crudũ heri emisti g⁹ crudũ hodie cõedisti. Similr qcqd heri vidisti hodie vides. albũ heri vidisti. g⁹ albũ hodie vides. Similr qcqd fuit heri nigꝝ hodie ẽ albũ. fuit heri nigrũ g⁹ albũ hodie ẽ nigrũ. Ad oẽs istos palogismos ⁊ similes respõdet negando ꝛñaz qz i illis subtermio distributo ꝓ reb⁹ de p̃dicamẽto sube subsumitur res de p̃dicamẽto q̃litatis. qcqd eni distribuit trũ de reb⁹ õ p̃dicamẽto sube. ⁊ tũ albũ ⁊ nigrũ ⁊ crudũ significãt q̃litatẽ in cõcreto nec sũt i p̃dicamẽto sbe. Iste eni mod⁹ ꝛmittit̃ qñ fit mutatio vni⁹ spẽi vni⁹ p̃dicamẽti in aliã speciẽ eiusdẽ p̃dicamẽti. vt si sic arguat̃. q̃ tot scũq̃ digitos heri habuisti hodie habes. sz decẽ digitos heri habuisti. ergo õ cẽ digitos hodie habes. p̃missis existẽtibus veris ꝛclusio est falsa. posito q̃ amiseris vnũ digitũ. iõ dz negari ꝛña. qz in maiore fit distributio ꝓ quãtitate ꝛtinua ⁊ i minore ĩsumit̃ ꝓ q̃titate discreta

Tertio sciendũ est q̃ tertius modus huius fallacie ꝓuenit ex diuersa suppositiõe. Et hoc cõtingit vno modo arguendo a suppositione simplici ad ꝑsonalẽ aut ecõtra a ꝑsonali ad simplicẽ. vt sic arguẽdo. hõ est spẽs. ergo aliqs hõ est spẽs. aial est genus. ergo aliqõ aial ẽ gen⁹. aliquis hõ non est species. ergo hõ nõ est species ⁊ sic de similibus. Et debent sic solui ista argumẽta negãdo ꝛñaz eo q̃ fit mutatio simplicis suppositiõis i ꝑsonalẽ aut ecõtra. ¶ Secũdo modo fit iste modus arguẽdo a plurib⁹ determiatis suppositionib⁹ ad vnã determinatã. Arguere aũt a pluribus determinatis ad vnã determinatã est arguere ab antecedẽte i quo ꝛia singularia alicui⁹ vniuersal̃ p̃dicant̃ de aliquo termio idefinite aut pti

culariter sumpto ad oñs i quo vt̃ illoꝝ sigulariũ vniuersaliter sumptũ predicatur de codez termino indefinite vel pticulariter sumpto. vt sic arguendo. animal est fortes. aial est plato z sic de alijs. ergo animal ē omnis homo. z ibi. caput habet fortes. caput habet plato. ergo caput habet omnis hō Ista argumenta z similia soluuntur per negationem consequentie. eo ꝙ arguitur a pluribus determiatis ad vnā ōtermiatā.

Sed contra predicta arguitur primo sic. nulla est fallacia figure dictionis. rationis. ergo nulla est fallacia figure dictionis. tenet consequentia eo ꝙ sicut figura est determinatio dictionis. ita est determinatio orationis a simili. ¶ Secundo arguitur sic. res vniꝰ predicamēti nunq̃ mutatur in rem alterius predicamēti. substantia enim nunq̃ mutatur in quantitatem vel qualitatē. ergo male assignatur secūdus modus ¶ Tertio arguitur sic. deceptio que ꝓuenit ex pte significatorum dictionis ꝓuenit ex pte rei. ergo fallacia figure dictionis nō est fallacia in dictione sz extra dictionē. ¶ Quarto arguit̃ sic. multi sūt sillogismi in qbus arguitur a diuersa suppositione termini z tñ illi sūt boni z pfecti. ergo male dr̃ ꝙ tertiꝰ modus huius fallacie ꝓuenit ex diuersa suppositiōe terminī. aīs pz in prio z tertio modis prime figure z multis alijs vbi mediū i pria ꝓpositione supponit distributiue z i secūda cōfuse tñ vt ōtermiate. ergo ibi est variatio suppositiōis.

Ad rationes Ad primā dicitur ꝙ ibi dictio nō capitur ꝓ dictiōe icōplexa sed pro omni significato ad placitum instituto. ideo figura dictiōis repitur tā i voce icomplexa q̃ oratione. ¶ Ad secundam dr̃ ꝙ non ē intelligēdū ꝙ res vnius predicamēti mutetur i rem alteriꝰ pdicamēti realr. sed mutat tñ fm subsumptionē. sic. s. itelligēdo ꝙ sub rebꝰ distributis vniꝰ pdicamenti fit subsumptio ꝓ rebus alteriꝰ pdicamenti. ¶ Ad tertiam dr̃ ꝙ palogismi causantes fallaciam figure dictiōis possūt ꝓsiderari duplr̃ Uno modo ex parte rei z secundum se z sic sumitur fallacia extra dictionez ab ipis. Alio modo cōsiderantur secundū ꝙ in ipis vna dictio bz similitudiez cū alia. z sic causat fallaciā i dictiōe. ñ ē enī icōueniēs ꝙ i codē palogismo sint plures fallacie z i dictione z extra dictiōem. imo frequēter vbi ē fallacia figure dictiōis ibi est fallacia accidentis ¶ Ad quartā dr̃ ꝙ tertiꝰ modus huiꝰ fallacie bz fieri qñ est mutatio suppōnis vnius generis remoti in aliud genus remotum. z nō propinquum.

s Equitur ō fallacijs extra dictionē q̃ sūt septē. s. accidens. secūdū quid ad simplr̃. ignorantia elēchi. petitio pricipij. oñs. nō cā vt cā. secundū plures iterrogatiōes vt vna z. Differūt iste fallacie a fallacia i dictione. qz fallacie i dictiōe habēt cām apparentie ex pte vocis. Sed fallacie extra dictionē habēt cām apparentie z defectus ex pte rei z non ex parte vocis. z ꝓpter hoc dicunt̃ extra dictionē.

¶ Circa hūc textū notandū ē ꝓmo ꝙ oñr̃ auctor determiat de fallacijs extra dictionē q̃ non dicūtur fieri extra dictionē eo ꝙ cū fiāt non fiant per dictionē. sz qz non sumūt cām apparētie ex pte dictiōis sz ex pte rei. fallacie enī tam i dictione z extra dictionē sumūt cāz defectꝰ ex pte rei. vt fallacie i dictiōe ex pte pluralitatis significatorꝝ. z fallacie extra dictionē ex pte diuersaꝝ habitudinū diuersaꝝ rerꝝ iter se q̃ habitudines ignoranī a rndēte. ¶ Sed differūt duplr̃. primo ꝙ fallacie in dictiōe sumūt causas appētie ex pte dictiōis. fallacie vo extra dictionē ex pte rei. s. pp ptialē cōueniētiā aliquaꝝ rerꝝ inter se. zo differūt i modo decipiēdi. qz fallacie i dictiōe magis decipiūt hoiez disputādo cū alio q̃ cū seipo. iō qz ignorat multiplicitatē dictiōis. sz fallacie extra dictionē magis decipiūt hoiez cū seipo disputātē q̃ cū alio. qz hō sillogizās ꝓ seipz decipit̃ cū ignorat bitudinē rerꝝ. 3o differūt i solōne suoꝝ palogismoꝝ qz oēs palogismi i dictiōe soluūtur ꝓ distictionē ꝓmissaꝝ aut oclusionis. excepta fallacia figure dictōis cuiꝰ palogismi soluūtur ꝓ negationez oñe. sz oēs palogismi fallaciaꝝ extra dictionē soluūtur ꝓ negationē oñe excepta fallacia petitiōis ꝓncipij. q̃ sumit̃ per negationē ātecedētis. Et sūt septē fallacie extra dictionē. s. accidēs. fm qd ad simplr̃. ignorātia elēchi. petitio ꝓncipij. oñs. nō cā vt cā. z fm plures interrogatiōes vt vna. Quaꝝ sufficiētia sic habet̃. qz oīs fallacia extra dictionē peccat ō vez elēchum aut. gꝰ peccat i ꝓbatiōe tñ z sic ē petiꝰ ꝓncipij. vt i illatiōe z h̄ duplr̃. qz vt i ea ē appēs oña sillogismi vt ētiematis. si sillogismi i h̄ē duplr̃. vt sillogismi ostēsiui z sic ē accidēs. vt ad ipole z sic ē nō cā vt cā. si vo sit ibi appēs oña ētiematica z bitudo logicalr̃. h̄ē q̃drupl̃r. qz aut ibi ē appēter locꝰ a pte i mō ad suū totum z sic ē fz qd ad simpliciter. aut

habitudo ptiũ sit sũptarũ ad suũ totũ ⁊ sic est ignõ tia elẽchi aut habitudo ouertibiliũ ⁊ sic ẽ fallacia ñtis. aut habitudo totius integral ad suas ptes ⁊ sic ẽ fallacia ꝓm plures interrogationes vt vnã.

Secundo sciendũ ẽ ꝙ fallacie ex̃ victõez sumũt suas causas apparentie ex pte rei. ideo nũer⁹ fallaciarũ ex̃ victionẽ potest sumi ꝓm numer̃ diuisionũ entis. Sũt eni septẽz diuisiões entis quar̃ vna ẽ in substãtiã ⁊ accidẽs ꝓm quã sumit fallacia accñtis. Alia ẽ in ens pfectũ ⁊ iperfectũ ꝓm quã sumitur fallacia ꝓm qd ad simplr. 3ª est p ens oppositũ ⁊ nõ oppositũ ꝓm quã sumitur ignorãtia elenchi. 4ª est per idẽ ⁊ diuersũ ꝓm quã sumitur fallacia petitionis ꝑncipij. 5ª p ꝑ ius ⁊ posterius ꝓm quã sumitur fallacia ñtis. 6ª ẽ per causaz ⁊ effectũ ꝓm quã sumitur cã vt nõ causa. 7ª per vnũ ⁊ multa ꝓm quaz sumitur fallacia ꝓm plures interrogationes vt vnã. Et qr in fallacia accñtis est maior ydoneitas decipiẽdi q̃ i aliis. iõ auctor de ipa determinat ꝑ̃ q̃ de alijs. Et q̃uis sint multe alie diuisiones entis istis ꝓzes. puta iste. entũ aliud reale. aliud rõnis. ⁊ entiũ reaLiũ aliud finitũ ⁊ aliud ifinitũ. ⁊ realiũ finitor̃ aliõ substantia. aliud accñs. ⁊ sic de multis alijs diuisionib⁹. tñ iste diuisiones ꝑdicte sufficienter videtur enumerari quo ad boc. s. vt cuilibet istarum possit correspondere vna fallacia.

Tertio sciẽdũ ẽ ꝙ solutio palogismi ẽ manifestatio sillogismi falsi. Et diuidit̃ p solutionẽ apparentẽ ⁊ p solutionẽ rectã. Solutio apparens est manifestatio sillogismi falsi non oñdendo pp quid ẽ falsus. vt si negetur ñia sillogismi dicẽdo ꝙ ibi ẽ fallacia accñtis nõ oñdẽdo propter quid ẽ fallacia. Sed solutio recta est manifestatõ sillogismi falsi oñdẽdo pp quid ẽ falsus. vt cũ oñditur in spãli in aliquo sillogismo pp qd ẽ ibi fallacia. Et qr sillogismus põt dici falsus duplicit̃. vno mõ ꝓm premissas qñ aliqua ꝑmissarũ ẽ falsa. Alio mõ ꝓm illationẽ qñ. s. sillogismus ẽ peccãs in forma. ideo duplr̃ potest fieri solutio recta que qdẽ est manifestatio sillogismi falsi. s. ostendẽdo falsitatẽ ꝑmissarũ vel defectũ quem bñt ita ꝙ nõ sũt disposite in modo ⁊ in figura.

Sed contra predicta arguitur ꝑ sic. Fallacie solũ causant disputationem in disputatione litigiosa. sed homo sibijpsi non facit disputationem litigiosam. ergo male dictum est ꝙ fallacie extra dictionem decipiunt hominẽ per seipm considerando. ¶ 2ª arguitur sic. Fallacia consequentis est pars fallacie accidentis. ergo non sunt fallacie distincte. ¶ 3ª arguitur sic. Ignorantia elenchi magis peccat contra veritẽ elẽchũ q̃ aliqua aliar̃. ergo ipa dz esse ꝓr alijs. ¶ 4ª arguitur sic. Paralogismi peccantes in forma debent solui per distinctionẽ. vt dr̃ secũdo elẽchor̃. ergo paralogismi fallaciarum extra dictionem cum sint peccantes in forma debent solui p distinctionem ⁊ non per negationem consequentie sicut prius dictum est.

Ad rationes Ad primaz dr̃ ꝙ q̃uis hõ nõ faciat sibiipi disputatõnẽ sophisticaz credẽdo seipm decipere. tñ qr ignorat habitudines rer̃. iõ disputando decipit seipz. ¶ Ad secũdaz dr̃ ꝙ fallacia ñtis est ꝑs fallacie accidentis in hoc sensu ꝙ vbicũq̃ est fallacia ñtis ibi est fallacia accidentis. non tamen est ꝑs formalis fallacie accidentis. quia in eodem paralogismo sub diuersis rationibus reperiũtur ille fallacie. ¶ Ad tertiam dr̃ ꝙ fallacie extra dictionẽ non ordinantur secundum suas causas defectus sed ꝓm suas causas apparentie. ideo q̃uis ignorãtia elenchi magis peccet contra verum elenchuz q̃ aliqua aliaruz. tamen quia in ea non est maior causa apparentie q̃ in aliis. ideo ipsa non debet esse prior alijs. ¶ Ad quartã dicitur ꝙ paralogismi extra dictionem possunt solui per distinctiõez diuersarum habitudinum eiusdem rei. non tamẽ per distictionem alicuius propositionis multiplicis de qua distinctõe intelligitur in ꝓñti passu. et dictũ aristo. in secundo elẽchor̃ intelligitur de distictõe diuersar̃ habitudinũ eiusdem rei.

¶ Inter has aũt primo dicẽdũ ẽ de fallacia accidentis. Unde accñs put hic sumit̃ idem ẽ qd extraneũ in parte idẽ ⁊ in pte diuersũ. vt hic. hõ est spẽs. sortes est homo. ergo sortes est species. homo eni ẽ in pte idẽ cum specie. scilicet quando arguitur pro re vniuersali. ⁊ in parte est diuersum a specie. s. qñ sumitur pro suppositis. Notadũ ꝙ in fallacia accidẽtis sũt ista tria. s. accidẽs ⁊ res subiecta ⁊ attributũ. exẽpluz. vt hõ est species. sortes ẽ homo. ergo sortes est species. hoc medium homo est res subiecta. ⁊ minor extrẽita s ẽ accñs. ⁊ maior extremitas est attributum.

Causa apparētie ē cōueniētia aliquoꝝ duoꝝ in aliquo tertio ꝑ ꝓtem. siue est ꝓtialis identitas aliquorū duoꝝ.cā ōfectus est diuersitas cōsidē. Huius fallacie tres sūt modi. Primꝰ modus ꝓuenit ex eo q̄ aliquid vere ꝑdicat ō aliquo subo ⁊ ꝓp hoc credit dici de accidēte eius a quo est diuersū.vl' qn̄ aliqd primo attribuit rei sube ī premissis.⁊ postea attribuit eius accidēti ī ꝓclusione.vt hic.hō ē spēs.sortes ē hō.g̃ sortes est spēs. Dicēdū q̄ nō valet qz ille terminus spēs qui ē attributū assignat icē sorti qui ē accidēs eo q̄ dī de hoīe qd ē res suba. Silr hic.aīal est genus hō est aīal.g̃ hō ē genus.silr hic.oē es ē naturale.statua ē es.g̃ statua ē natural'.non sequit qz naturale vere ꝑdicat ō ere ⁊ ꝓpter hoc attribuit in cōclusiōe statue qd nō est verbū.silr hic.cognosco corstrū.corstrꝰ ē veniēs.g̃ cognosco venientē. Dicēdū q̄ non oz q̄ si cognoscas corstrū ꝓm se q̄ ꝓp hoc cognoscas sub illo accīte qd est veniēs.Secūdus modus ꝓuēit ex ꝓticulari idētitate aliquorum duoꝝ in aliquo tertio.vl' qn̄ aliqd commūe ꝑdicat de aliquibus duobus cū quibus est ī pte idē ⁊ ī pte diuersuz. ⁊ ꝓpter hoc illa duo credunt esse eadē inter se.vt hic.sortes ē hō.plato est hō g̃ sortes ē plato.silr hic.hō ē aīal.equus ē aīal.g̃ equus ē hō.Dicendū q̄ non oz q̄ si aliqua duo ꝓueniāt ī aliquo tertio q̄ ꝓpter hoc cōueniant inter se. Tertius modus prouenit qn̄ ex duobus aliquibus diuisiz sumptis male inferī aliqd coniunctum secūdum accidens.vt iste est albus ⁊ est monachus.g̃ est albus monachus.similiter hic.iste canis est pater ⁊ tuus.g̃ est pater tuus.nō sequit quia lz illa conueniant in aliquib9 secundum ꝓtē.tū secundū partez aliaz differunt. Et sciendum q̄ non licet inferre ex diuisis cōiunctum vt habetur secundo ꝓiarmenias qn̄ ꝑdicant diuersa accidētia sibi inuicem ꝑ accidēs cōuenientia.sicut albuz esse monachū. similiter quādo duo ꝑdicantur quorum secundum intelligitur in primo vt vniuersale in suo specialiori.vt iste est homo ⁊ est animal.ergo homo est animal.quia animal intelligitur in homie sicut albū in homine albo.sed in omnibus alijs licet ex diuisis iferre ꝓiunctū Unde notādū ē q̄ quādo aliqua duo accidentia ꝑdicantur de aliquo quorū primum in subiecto est per alterum ⁊ non per se.ex talibus diuisim captis ī licet iferre coniūctū vel econtra.vt iste est albus ⁊ ē monachus.ergo est albus monachus.naz albedo non est in subo secūdum se sed secundum habitū.similr ex cōiunctis nō licet iferre diuisum qn̄ illa que coniūguntur diminuunt de ratione alterius.vt iste homo ē mōtuus ergo est homo mortuus. In omnibus aūt alijs licet ex coniunctis inferre diuisum.sed illud vltimum argumentuz facit fallaciā secundum quid ad simpliciter. Accidens sic diffinitur ab aristotele. Accidens est qd est extraneum in parte idem ⁊ in parte diuersum. Secundum accidens vero fiunt paralogismi quando idē similiter fuerit assignatum inesse rei subiecte ⁊ accidenti. vt homo est species.sortes est homo.ergo sortes est species.homo enim secūdū q̄ sibi conuenit esse speciez aliter capitur a modo per quem conuenit sorti ⁊ platoni.quia conuenit ei esse speciez

vt est essentia quedam communis predicabilis de pluribus ⁊ prout est in pluribus sic est in sorte ⁊ platone. ⁊ sic sortes est accidens. homo vero res subiecta. ⁊ species significatur vtrisq; inesse. vnde accidens non sumitur hic vt diffinitur a porphirio sed vt dictum est.

¶ Circa hūc textū notandū ē ꝓmo ꝙ hic ꝛ sequēter auctor determinat de fallacijs extra dictionē i spāli. ⁊ ꝓmo ꝛ fallacia accn̄tis ex eo ꝙ ē efficacior ad decipiendū. Ratione cui⁹ ꝓmo diffinit accidēs dicēs. Accns ē qd ē extraneū. i. in pte idē ⁊ in parte diuersū. Et potest accidēs multis modis accipi Primo mō ꝓ illo qd haberet scde substātie ⁊ isto mō distinguit ꝛtra substātiā. ⁊ isto mō accipit in illa diuisione: entiū aliud sūa aliud accidēs. ¶ Secdo modo accipit ꝓ oi illo qd aduenit rei ⁊ ē extra intellectū ei⁹. vt hō respcū aīalis. ¶ Tertio mō capit ꝓ qnto ꝓdicabili. ¶ Quarto mō capit ꝓ causali ⁊ fortuito. ¶ Quito modo capit ꝓ ꝓpositione contingenti que ex eo dr accidēs qz quādoq; est vera qnq; falsa. ¶ Sexto modo capit ꝓ medio nō sufficient ordinato ad ferendū ꝛclusionē sillogistice ⁊ ꝛ necessitate qd. s. est extraneū alteri inq̄tū stat sub vno tertio. ⁊ hoc modo iferi⁹ nō solū accidit supiori. ⁊ isto sexto mō capit hic. Unde dicit aristoteles ꝓ elēchoꝝ ꝙ palogismi huius fallacie deficiūt i hoc ꝙ ex ꝓmissis non segtur ꝛclusio lz videatur sequi ex eo ꝙ habēt apparentiā vere forme sillogistice: Et dicit ꝙ hec ē magis efficax ad decipiendū q̄ q̄q̄ cū q̄q̄ alia fallacia. ⁊ ꝙ sciētes ab inscijs redarguūtur. et tam sapiētes q̄ insipiētes ꝓ eam decipiunt. Unde in hac fallacia tria reperiuntur. s. attributū accidēs ⁊ res subiecta. Unde ꝓdicatū conclusionis in ꝓposito vocat attributū. qz attribuit subiecto. sz subz ꝛclōnis dicitur res subiecta eo ꝙ subijcit in ꝛclusione. ⁊ accidēs dr mediū talis silti eo ꝙ non ē sufficiēter ordinatū ad iferendū ꝛclusionem de necitate i q̄ attributū ꝓdicatur de re subiecta. Et qz ꝛcludēdo directe maior extremitas ē ꝓdicatū ꝛclusōis ⁊ minor extremitas est subiectū ideo i palogismis directe ꝛcludentib⁹ maior extremitas ē attributū ⁊ minor extrēitas ē res subiecta

Secundo Sciendū ē ꝙ aliq; sic diffiniunt fallaciā accn̄tis. Fallacia accn̄tis ē deceptio ꝓueniēs ex ordinatōe ēminoꝝ ⁊ duarū ꝓpositionū ꝓm ꝓpinquā formā vere forme sillogistice ꝓpter quā appet eē vera forma sillogistica ex eo ꝙ ommittit aliqd regsitū ad verā formā sillogisticā. Et ita cā apparētie ei⁹ est ordinatio terminoꝝ ⁊ ꝓpōnū in forma ꝓpiqua ꝛ ve forme sillogistice apparēter. Causa vero defectus ē ommisio alicui⁹ regsitoꝝ ad formā sillogisticaz. Et ꝓm hoc assignant tres modi. Prim⁹ habet fieri qn accidēs est supius ad rē subiectaz. ꝓpter qd oē illud qd attribuitur accn̄ti sit attribuēdū rei subiecte. Et secōm hoc paralogizat sic. aīal ē gen⁹. homo ē animal. g̃ homo ē genus. Silr. oēes est naturale. statua ē es ergo statua ē naturalis. Et iste palogismus. bō nō est indiuiduū. sortes ē bō. ergo sortes nō ē indiuiduū. Oēs isti paralogismi ⁊ sibi similes soluūt negādo ꝛsequētiā ex eo ꝙ ꝓpter partialē idētitatem accidētis ⁊ rei subiecte nō segt ꝙ qcquid attribuit accidēti ꝙ attribuēdū sit rei subiecte. aut qcquid remouetur ab vno remoueat ab altero. qz nō oportet ꝙ si qd affirmet vel negetur de supiori ea pte q̄ differt ab inferiori ꝙ ꝓpter hoc negetur vel affirmetur de inferiori. quia medium nō tenetur sub cadē ratiōe in ambab⁹ ꝓmissis. Sed secūd⁹ mod⁹ huiⁿ fallacie ꝓueniet ex eo ꝙ aliqd cōmune ꝛuenit duob⁹ ⁊ propter hoc creditur illa iter se cōuenire. vt sic arguēdo. plato ē bō. sortes est bō. ergo sortes est plato. Similiter homo ē animal. asinus est aīal g̃. asin⁹ ē bō. Et oēs isti palogismi soluūtur negādo ꝛseqntiā ꝓpter causā ꝓpus dictā. Ex q̄ patet ꝙ ad hūc modū reducunt omnes ꝛbinatiōes iutiles de secūda figura ⁊ etiā d̄ tertia. Et isti duo mōi possūt reduci ad vnū modū i q̄ reponunt oēs ꝛbinationes iutiles de qbus dictū est i tractatu de sillogismis simpliciter.

Tertio sciēdū est ꝙ terti⁹ modus huiⁿ fallacie ꝓueniet ex eo ꝙ ex aliqb⁹ diuisis ifert ꝛiūctū. vt h. iste canis ē pater ⁊ ē tu⁹. g̃ ē pater tuus. Similiter hic. iste est monachus ⁊ est albus ergo ē monach⁹ alb⁹. Similiter hic. iste ē clericus ⁊ ē magnus. ergo ē magn⁹ cleric⁹. Iste enī ꝛseqntie non valēt eo ꝙ nō oportet ꝙ si aliq̄ diuisim dicant de aliq̄ ꝙ ipsa ꝛiūctiz sūpta dicāt de eodem. Non tamē est semper hec fallacia qn̄cūq; arguit a diuisis ad cōiuncta. qz vt in plūbus in eis ē bona ꝛnntia suppositis aliqb⁹ ꝛditōib⁹ q̄ videbunt i secda piarmenias. Hic enī ē bona ꝛnnia sortes ē aīal ⁊ est rōnalis. g̃ ē aīal rōale. Sz hec ꝛnnia ñ valet. sortes ē aīal ⁊ ē bō. ergo sortes ē aīal bō. eo ꝙ i ꝛclōne ē nugatio. Nec ēt segt canis ē pr̄ ⁊ ē tu⁹. g̃ canis ē patr tu⁹. eo ꝙ ly tuū ꝓ se positū possessionē sigt. ñ aūt qn̄ ꝛiūgit cū h qd ē pr̄. Nec segt iste ē bon⁹ ⁊ scriptor

g. ē bon⁹ scriptor. eo q̃ bonū p se sūptū bōitatē mo ralē iportat. non aūt ōiunctū huic qd est scriptor sz significat bonitatē artis. Et oēs tales palogismi soluunt p negationē ñtie ofidendo causā quare non segtur. Silr qñ in oclone aliquis termius ap pellat suā rōnem formalē quaz tamē non appella bat in p̄missis ōmittitur fallacia accñtis penes p̄m modū. vt non segtur cognosco cozuscū. z cozusc⁹ est veniēs. ergo cognosco veniētem. Similiē non sequit tu cognoscis quē dēarios hēo i bursa mea z hoc volo iterrogare. ergo tu cognoscis qd volo iterrogare. In minozi aūt istoz paralogismoz p̄dicata non appellāt suā rōnē eo q̃ ponit ibi aliqua dictio significās actū aie iteriorē. z tñ in oclusione appellāt suā rōnē formalez eo q̃ ponunt verba actuz anime interiorem significātia.

Sed contra predicta arguit. Primo sic: nulla ē fallacia substātie. g. a simili nulla est fallacia accñtis. ¶ Scdo arguit sic. In oi palogismo medū ē in pte idez z in pte diuersū cū extremitatib⁹. ergo si hoc causat fallaciā accñtis i oi palogismo erit fallacia accñtis. ¶ Tertio arguit sic. qd est de q̃titate rei non ē sibi accñs. sz supi⁹ est de q̃titate sui iferioris. ergo supius non accidit suo iferiori. ¶ Quarto arguit sic. a diuisis ad cōiuncta ē bona ōnia. vt patet per Aristotelem scdo periarmenias. g. terti⁹ mod⁹ male assignatur.

Ad rationes Ad p̄mā negat ōnia qz non accipit hic accidēs put distinguit ōtra substantiā. sed accipit p extraneo qd est in pte idē z in parte diuersū. ideo substātia hoc mō pōt habere rationē accidētis put capit hic accidēs. ¶ Ad scdam dr q̃ q̃q̃ i oi sillogismo medū sit in pte idem z in pte diuersū. non tñ semp accipitur vt cōueniēs z differēs. q̃uis enī medium partim ōueniat z parti differat. sillr tamē est bon⁹ dū i eo accipiat vt idē tñ vel differēs tñ. ¶ Ad tertiā dr q̃ lz nullū supi⁹ simplr z absolute accidat suo iferiori tñ bñ accidit ōpatiue z p respectū ad vnū ētiū qd ōuenit iferiori put differt a superiori. ¶ Ad qrtam dr q̃ arguendo a diuisis ad coniuncta est bona ōsequentia. scilicet aliquibus ōditionib⁹ obseruatis. sz si ille nō obseruātur non valet ñtia.

¶ Segtur d fallacia fz qd ad simplr.

Jctū scdz qd appellat hic determinatio diminuēs de rōe vel d eē cui adiungitur. vt cū dico. hō mortu⁹. mortuū enī diminuit de rōe hominis. Dictū simplr appellat aliqd nō diminutū. vt hō. Fallacia scdz quid ad simplr ē ydoneitas decipiēdi pueniēs ex apparēti cōueniētia dicti fz quid ad dcū simplr. causa apparētie huius fallacie est ōueniētia huius dicti qd est fz qd ad illd qd ē simplr z ecōuerso. causa falsitatis est diuersitas significatorum. fit autem hec fallacia tot modis quot modis contingit addere alicui determinatōez diminuentē. Primo mō fz ptē i mō. vt ille ē hō mortuus. g ē hō. nō segt qz mortuū diminuit de rōne hōis. z hic. chymera ē ēs opinabile. g chymera ē ēs. nō segt. qz opiabile diminuit de rōe h⁹ qd ē cē. Scdo mō fz ptē integralē vt ethiops ē albus fz dētes. ergo ē alb⁹ Tertio mō i his q̃ sūt ad aliqd. vt diuitie ñ st bone malevtēti. g diuitie ñ st bone. ñ segt. lz eī diuitie ōpate ad aliquid ñ sint bone. tñ i se sūt bōe. Quarto mō i his q̃ fz locū st. vt bonū ē mactare patrē i trinallis. g bonū ē mactare pīez sūs. vel sic. Bonū ē vti dicta. i loci s egrotatiuis. ergo bonū ē vti dicta Quīto mō in his q̃ sūt fz tēpus. vt bonū ē iciunare in q̃dragesima. ergo bonū ē iciunare. vel sic. expedit alicui mederi qñ egrotat. ergo expedit alicui mederi. ñ sequit. qz lz expediat mederi scdz quid: non tñ simplr. Sciendū aūt q i oibus istis ispiciēdum est ad cōtradictionē. vt si aliquis rñdens dicat q nō expedit mederi z opponēs assumat q expedit quādo egrotat nō ōtradicit ei. sz stat i fallacia fz qd ad simplr. Et sciendū q cadē ē fallacia si ex eo qd est fm quid inferat simplr z ecōuerso. z intelligēdū est q ista fallacia qñ fit ab esse secundū quid vt in pluribus fit affirmatic. sz quādo fit a dicto simplr. vt in pluribus arguit negatic.

De fallacijs

¶ Circa hũc textũ notandũ ē ꝑ q̃ hoc̃ñr auctor d̃ terminat de fallacia fm̃ quid ad simplr. rõne cui⁹ ꝑ videdũ ē qd sit dictũ fm̃ qd ⁊ qd sit dictũ simplr. Uñ dictũ simplr ē dictio sũpta sine dictõe ãplian te vel distrahẽte seu alienãte vl diminuẽte. sicut hõ mortu⁹ vl ens opiabile. Uñ d̃termiatio distra hens est illa q̃ d̃bit terminũ ad aliã significationẽ. vt pictũ. Ampliãs ãt ē illa q̃ facit terminũ teneri tã ꝑ his que sũt q̃ꝑ his q̃ nõ sũt. vt opiabile ĩma ginabile. ⁊ sic de alijs. Sz determinatio ꝑuans ē illa q̃ negat seu dicit negationẽ ei⁹ cui ad iũgitur vt mortuũ corruptũ ⁊ sic de alijs. Fallacia ãt fm̃ qd ad simplr sic diffinitur. Est ydoneitas decipiẽ di ꝓueniẽs ex appẽti ꝓueniẽtia dci fm̃ qd cũ dcõ simplr. ꝓꝑ quaz vnionẽ seu ꝓueniẽtiaz vnũ d̃ con tineri sub alio. Et de quocũq̃ d̃ vnũ de codẽ al tex videt dici. Causa appentie eius ē apparẽs cõ ueniẽtia dicti fm̃ qd cũ dcõ simplr. Cãvo defect⁹ ē diuersitas dci fz qd cũ dcõ simplr. Et d̃z itelligi ꝑdicta diffinitio fallacie fm̃ qd ad simplr. sic q̃ē d̃ ceptio ꝓueniens ex iclusione dci simplr i dcõ fm̃ quid. ꝓpter quã inclusionem credit q̃ a dcõ fz qd sequatur dictum simpliciter. vel q̃ ad remotionẽ dicti simplr remoueatur dictũ fm̃ quid. Et palo gismi h⁹ fallacie possunt habere tres causas appa rentie. quarũ due prime pertinent ad figuraz di ctionis. ⁊ tertia ad istam fallaciã. Prima cã appa rentie est similitudo in voce dicti fm̃ qd ad dictũ simplr ex eo q̃ dictũ fm̃ quid vocatr includit di ctum simplr. ideo si ꝓꝑ istã inclusionẽ credim⁹ dẽz simplr ⁊ dictũ fm̃ quid sic se habere q̃ dictuz fm̃ qd inferat affirmatiue dictum simplr. ⁊ dictũ sim plr inferat negatiue dictum fm̃ quid. est fallacia figure dictionis. Secunda causa apparẽtie ē si ꝓ pter similitudinẽ paralogismoꝝ hui⁹ fallacie ad ar gumenta dialetica q̃ tenẽt ꝑ locos dyaleticos vide licet a ꝑte in mõ ⁊ toto in modo credamus palogi smos hui⁹ fallacie eẽ bona argumẽta dyaletica. ⁊ tenere ꝑ ꝑdictos locos. tũc est fallacia figure dictio nis ꝑtinens ad tertiũ modũ. Tertia cã appentie ē si ex eo q̃ dictũ fm̃ qd in sua rõne vel ꝓceptu iclu dat ꝓceptũ vel rõnem dicti simplr credam⁹ q̃ ad dictũ fm̃ quid sequat dictũ simplr. ⁊ ad negatõez dicti simplr seqtur negatio dicti fm̃ qd. tũc caus dẽ deceptio ꝑtinẽs ad istã fallaciã. Ex quo patet q̃ i eodem paralogismo possunt esse plures fallacie ⁊ in dictione ⁊ extra dictionem.

Secundo Sciendũ ē q̃ hui⁹ fallacie duo sunt modi ꝓncipales. Prim⁹ est cũ arguitur a dicto fm̃ qd ad dictũ simplr. ⁊ conti net sub se sex modos spãles. Prim⁹ ē cũ arguitur cum dictõe restringẽte. vt hic sortes non est hõ al bus. ergo sortes non ē hõ. ¶ Secũs ē cũ arguit cuz determinatõe diminuẽte. sic hic. sortes est hõ mor tuus. ergo sortes ē hõ. ¶ Terti⁹ est cũ arguitur cũ determinatõe distrahẽte seu alienãte. ꝓpriã signi ficationẽ ⁊ suppõnẽ ẽmini. vt lapis ē homo pictus. ergo lapis ē hõ. ¶ Quart⁹ est cuz arguitur cũ de terminatõe sũpta fz locũ. vt bonũ ē occidẽ prez in triuallis. g⁹ bonũ ē occidere prez. ¶ Quit⁹ mod⁹ fit arguẽdo penes determinatõez determinatẽ fz ptẽ itegralẽ. vt ethiops ē alb⁹ fz dẽtes. g⁹ ethiops ē alb⁹. Duplicia. n. sũt accẽtia ĩherẽtia parti itegra li. Quedã sũt q̃ deẽminãt sibi aliquã ptẽ in q̃ hñt eẽ sic q̃ ñ pñt eẽi alia vt simitas deẽmiat sibi naũ ⁊ ce citas oculũ. ⁊ i talib⁹ ñ ꝓmittit fallacia fz qd ad sim plr arguẽdo ab iesse accẽtis scõm partẽ ad inesse siue ad denoiari ipm̃ totũ. Alia sũt accidẽtia q̃ in differẽter isũt cuilibz pti vt albedo nigredo ⁊ simi lia. Et illa ꝑ hñ q̃ insunt vni pti nõ sufficiũt denoia re totũ ideo i arguẽdo in hꝰ accidẽtib⁹ ꝓmittit hec fallacia. ¶ Sext⁹ modus ē cũ arguitur indebite a coniunctis a diuisa. sicut hic: sortes est bonus fa ber. ergo sortes est bonus.

Tertio sciendũ est q̃ secũdus modus ꝓnci pal hui⁹ fallacie fit q̃ñ arguit a di cto simplr ad dictũ secũdũ qd. Et sic continet sex modos speciales ꝓportiõabiles sex modis ꝑ ꝓ dictis de qb⁹ facile est exẽpla ad ꝓpositũ adducẽ Dz etiã hec fallacia obseruari q̃ũcũq̃ arguitur af firmatiue a fm̃ qd ad simplr. qz tũc non valet ꝓna sz cõmittit hec fallacia. sic etiã arguendo a simplr ad fz qd negatiue non valet ꝓna. sed cõmittitur hec fallacia. Et lz dictũ in quo ponitur dictio con trahẽs tantum causat locum dialeticum. ꝑ a ꝑte i modo ad suũ totũ. tñ dictũ fm̃ quid qõ fit cuz de terminatione ꝓpria que est diminuẽs ⁊ ampliãs ⁊ sic de alijs bene causat locum sophisticũ. Et tal determinatio ipropria põt fieri qnq̃z modis. q̃ũq̃z eni est absoluta ⁊ q̃ũq̃z respectiua. Si sit absoluta hñ est duplr. qz vl determiat dictũ. cui adiũgit ra tione totius diminuendo eius rationem vt ens in opiabile vel homo pictus. vel determinat ipm̃ ra tione partis integral. vt albus secundum dentes. Illa autez que est respectiua ad aliquod extrinse cũ fit tripliciter. quia quedam sumitur per relati onẽ ad aliqõ extrinsecuz. vt hic diuitie sũt hõe ma le vtenti. Et quãdoq̃z sumit respectu mẽsure que est locus vt bonum est occidere patrem i triuallis. ⁊ q̃ñq̃z sumitur respectu temporis. vt bonum est

piscere merces in mari tempore tẗpestatis. vt bo
num est ieiunare in quadragesima ⁊ in omnibus
istis committitur hec fallacia.

Sed contra predcã arguitur ꝑ sic. Abi/
ferioꝛi ad superius est bõa
ꝛna. sed dictum ſm qd est iferiꝰ ad dcm simplr cũ
sit minꝰ cõe. ḡ a dcõ ſm qd ad dcm simplr affirma
tiue ẽ bõa ꝛna. ¶ 2ꝰ arguitur sic. bñ sequitur. soꝛ
tes est homo mortuꝰ. ergo sortes ẽ mortuus. ⁊ tñ
arguitur a dicto ſm qd ad dictuz simplr. ergo ⁊c.
¶ 3ꝰ arguitur sic. Quadragesima nõ diminuit õ
ratione huius quod ẽ ieiunare. ergo ibi nõ arguit
a dicto ſm qd. bonũ ẽ ieiunare in quadragesima.
ḡ bonũ ẽ ieiũare. ¶ 4ꝰ arguit sic. A toto i modo
ad suas ptes sunt plures loci dyaletici. ergo a di
cto ſm quid ad simplr erũt plures fallacie. ⁊ nõ tã
tum vna. consequentia patet a simili:

Ad rõnes Ad primam dr ꝙ dictũ ſm qd
qõ fit sine determinatiõe restr
gente bene ẽ iferius saltem per accidẽs ad dictuz
simplr. non tñ ſm quid qõ fit sine determinatiõe.
diminuẽte. ¶ Ad secũdã nego aĩ mioꝛ qꝛ ꝗuis bõ
mortuus sit dictũ ſm qd respectu huius quod est
bõ. ñ tñ respcũ huius quod est mortuum. ¶ Ad
tertiam dr ꝙ q̃dragesima non diminuit de rõne
huius quod ẽ ieiunare. qꝛ bene sequitur. iste ieiu/
nat in quadragesima. ergo iste ieiunat. tñ diminu
it de rõe huius quod ẽ bonũ. ideo ibi arguit a di/
cto ſm quid ad dictum simplr. ¶ Ad quartaz dr
ꝙ non est simile qꝛ a dicto ſm qd ad simplr est tan
tum vna cã apparentie. ideo ibi non sunt plures
fallacie. vel dicitur ꝙ sicut est vna fallacia a dicto
ſm quid ad dictum simplr. ita econuerso. sed per
vnã faciliter possumus intelligere reliquã. quare
non oportet illam distinguere.

e Lẽchus ẽ sill's cõtradictõis vni
us ⁊ eiusdẽ nõ nois tm̃. nec etiã
rei tm̃. sed nois ⁊ rei sil'. nõ sy/
nonimi sz eiusdẽ. ⁊ ex his que data sũt
de necessitate accidere. ñ cõsiderato eo
qõ erat in pricipio. ad idẽ. ꝑz idẽ sil'r. ⁊
in eodo tpe. Elenchus est sillogismus
cõtradictionis. i. cõcludẽs ꝓtradictoriã
ꝓpõis date a respondente. In diffiniti
one elenchi quedã ponũtur rõe sillogis
mi. vt ex his que data sũt ex necessitate
accidere. ꝑ quod remouet fallacia acci
dentis. Et ponit nõ ꝓnumerato eo qõ
erat in pricipio ꝑ quod remouet petitõ
pricipij: vt postea patebit. Alia ponũt
rõe ꝓtradictõis. vt vnius ⁊ eiusdẽ. i. vni
us subiecti ⁊ vnius predicati: vñ nisi es
set idẽ subiũ ⁊ idẽ ꝑdicatũ nõ eẽt ꝓtradi
ctio. vt hic ethyops est niger. ethyops
nõ est niger ſm dentes. ex quo nõ ẽ idẽ
ꝑdicatũ iõ nõ ẽ ꝓtradictõ. Et sil'r h. nul
lus homo mortuus currit. ⁊ qdam ho
mo currit. non ẽ ꝓtradictio quia nõ est
ibi idẽ subiũ. Itẽ ſm idẽ ad idẽ. sil'r ⁊ in
eodẽ tpe ponũt rõe ꝓtradictionis. Et
contra istas quattuoꝛ ptes peccat hec
fallacia que dr ignorãtia elẽchi ſm ꝙ ẽ
vna de tredeci fallacijs. Alio mõ acci/
pitur gñaliter ⁊ tũc sic diffinitur. Igno
rãtia elẽchi ẽ vnus defectus gñalis ad
quẽ reducũtur oẽs alie fallacie oñdẽdo
quo peccãt ꝓtra istas pticulas. vt po/
stea patebit. Iste. n. pticule nõ nois tm̃
nec rei tm̃ sz nois ⁊ rei simul. nõ synoni
mi ⁊ sic de alijs ponũt rõe sillogismi ⁊
rõe cõtradictiõis. qꝛ iste exigũt ꝙ nomẽ
sit vnũ ⁊ res vna ⁊ ꝙ nõ sit nomẽ syno/
nimũ. vnde nõ ẽ ibi cõtradictio. marcus
currit ⁊ tullius nõ currit. nec ẽ ibi sillo/
gismus. oĩs gladius scidit. quoddã in/
strumẽtũ ẽ ensis. ergo quoddã instru/
mẽtũ scidit. Fallacia ignorãtie elẽchi ẽ
ydoneitas decipiẽdi puenicns ex appa
renti obseruatõe pticularũ diffinitiõis
elenchi que cõueniũt rõe cõtradictiõis
tm̃. s. ad idẽ. ſm idẽ. sil'r ⁊ i eodem tpe.
Causa apparentie huius fallacie est cõ
ueniẽtia dictoꝛ ſm quid ad dicta sim/
pliciter. Causa falsitatis est diuersitas
eorũdem. Vnde huius fallacie sunt q̃/
tuoꝛ modi. Primus modus est cõtra
hãc pticulã ad idẽ. vt duo sunt duplu z

vnius ⁊ nō sūt duplū trium ⁊ sunt duplum ⁊ nō duplū ⁊ ī vtraq; premissarum nō sumitur duplū ad idē. ⁊ ideo ñ sequitur. Secūdus modus peccat contra illam pticulam secundū idē. vt hoc est duplū illi scōm latitudinē ⁊ nō ē duplū scōm lōgitudinē. ⁊ est duplū ⁊ non duplū. Nō sequit qz duplū nō sumitur secundū idem ꝛ sumatur respectu eiusdem. Tertius modus peccat ꝓtra illaz pticulaz similiter. vt hō est spēs nullus hō est spēs. ⁊ idem est spēs ⁊ non spēs. non sequit qz ibi nō est ꝓtradictio ī premissis qz ille terminus hō non sumitur similiter qz in vna supponit ꝑ suis īferioribus. ī alia vero non sz ꝑ se toto vl ꝑ sua forma. Quartus modus peccat cōtra hāc pticulaz in eodem tpe. vt manus mea ē clausa ī hoc istāti. ⁊ non est clausa in hoc instāti. ergo est clausa ⁊ non clausa. non sequit qz non est in eodē tpe. Differt aūt hec fallacia a fallacia secundū quid ad simpliciter. qz in illa est ꝓcessus ab vno secundum quid sumpto ad vnum sumptum simplicit vt hoc est duplum secundum longitudinem. ergo est duplum. in ista vero ē processus a duobus secundū quid sumptis ad duo sūpta simpliciter. vt hoc est duplum illi secundū longitudinem ⁊ non secundum latitudinez. ergo est duplum ⁊ non duplum. Sequitur de fallacia petitionis pricipij.

¶ Circa hūc textū notādū ē primo ꝙ hic ꝛnr auctor determiat de fallacia ignorantie elēchi. que peccat cōtra aliquas pticulas ī diffinitiōe veri elēchi positas. rōne cuius ꝑ diffinit elēchum dicēs: Elēchus ē sillogismus ōdictiōis vni⁹ ⁊ eiusdē nō nominis tm̄ nec rei tm̄. sz rei ⁊ nominis simul. non synonimi sz eiusdē. ⁊ ex his q̄ data sūt de necessitate accidere nō cōnumerato ꝗ qd erat ī ꝓncipio ad idē ꝓm idem sltr ⁊ in eodē tpe. Jn qua diffinitione ponit sillogism⁹ loco gēis. Et ōdictionis ponit loco ōrie sillogismi ñ ōdicētis positioni respondentis. Et ponitur vni⁹ ⁊ eiusdē non nois tm̄ nec rei tm̄ sed nois ⁊ rei simul nō synonimi tā rōne sillogismi q̄ ōdictiōis. Ad vtrūq; enī requirit ꝙ termini maneāt ijdē ꝓm rem ⁊ vocē simul ⁊ ꝑ ꝗ remouet fallacie ī dictiōe. Et ponit ex his q̄ data sūt de necessitate accidere ꝓp sillogimū in quo ōz eē n ecia ōña ⁊ ꝗ remouet fallacia accidētis. Et cū ꝗ alie nō hīte ōñaz necīā. ⁊ nō cōnumerato ꝗ qd erat ī ꝓncipio ponit rōne ꝓbationis qz elēchus ē sillogism⁹ ꝓbatiu⁹. ⁊ ꝗ remouet petitio ꝓncipij q̄ vr ꝑbare ⁊ ñ ꝓbat. Residuū diffiōis ponit rōne cōtradictiōis tm̄ qz ille q̄tuor ōdictiones regruntur ad verā ōdictionē. tm̄ est aduertēdū ꝙ hic nō capitur elēchus specialr solū. sz ꝑ sillogismo ꝓbatiuo cōclusiōis ōdictorie positioni respōdētis siue tal ar/gumētatio sit sillogistica siue inductiua siue ēthematica siue exēplarz. qz q̄tuis opponēs magis appetat ꝓbare ōdictoriā positionis respondētis per ōñaz sillogisticā. Tm̄ si ipe ñ possit ꝗ vtit alijs argumētationib⁹ a sillogismo. Et ad talē argumētationē tres ōditiōes regrūtur. ꝑ regrit illatio idest ꝙ sit bona ōña. z⁹ regritur ꝓbatio vt. s. ꝑmisse si sint ignote possint fieri note ⁊ euidētes. 3⁹ requirit ōdictio. vt. s. ōdictio elēchi ōdicat positiōi respondētis. Jutra istas ōditiones sic pōt diffiniri elench⁹/ elēch⁹ ē sillm⁹ illatiu⁹ ꝓbatiu⁹ ⁊ ōdictori⁹ pōni rñ/dentis. ⁊ vr ab eq̄ ē ō ⁊ lench⁹ sūptio q̄si ō sūptio

Secundo sciēdū ē ꝙ ignorātia elēchi capitur duplr. Uno modo gālr ꝑ/ōmissiōe cuiuscūq; pticle ī diffitiōe elēchi posite. ⁊ sic ñ ē fallacia spēl ab alijs distincta. sz oēs alie ad eam reducūt. Alio mō capit specialr ꝑ ōmissione alicui⁹ q̄tuor pticularīū ī diffinitiōe elēchi positaz nēcio ad ōdictionē regsitaz. ⁊ sic est fallacia speciall ab alijs distincta. Et q̄tuis oēs alie fallacie possint ō verū elechū deficere tm̄ qz ōdictio ē vltima ōria elēchi iō illa q̄ peccat ō aliquā pticulaz positaz requisitaz ad ōdictionē magis ōz vocari ignorātia elēchi q̄ fallacie peccātes ō alias pticulas: Uñ fallacia ignorātie elēchi sic diffinit. est idoneitas decipiēdi pueniēs ex apparēti obseruatione q̄tuor vltimaz pticulaz q̄ tm̄ nō obseruātur. Et cā apparentie hui⁹ fallacie est apparēs obseruatio ōditionū regsitaz ad verā ōdictionez. rōne cuius creditur ꝙ ī ātecedēte palogismi sit vera ōdictio vbi tm̄ est ōdictio apparens tm̄. Sz cā defect⁹ et ē ōmissio alicui⁹ illaz quatuor pticulaz. Uñ igno

rātia dr̄ negatio siue cū aptitudine ad ipa3. Et diuidit̄ p ignorātiā pure negationis q̄ ē pura carentia cognitionis actual̄ z habitual̄ sic̄ est in pueris nihil cognoscēt̄ib⁹. Alia ē ignorātia prauc̄ dispositiōis q̄ ē falsa cognitio rei z errōea. Et diuidit̄ qz q̄dā ē ignorātia pncipiorū qn̄.s.pncipia falsē attēdūtur vl̄ intelligūtur simplici appbēsione sine discursu. z dr̄ cōposita qz ibi multa cōcurrūt ad ignorātiā ꝛclusiōis. Nō aūt accipitur hic ignorātia pro ignorātia pure negatiōis siue ꝛposita. sz p ignorātia simplici que fit propter ignorantiam alicuius requisiti ad rationem elenchi.

Tertio sciēdū est q̄ hui⁹ fallacie q̄tuor sunt modi ꝓm q̄ sūt q̄tuor pticule posite i diffinitiōe elēchi. ¶ Prim⁹ puenit ex eo q̄ non arguit̄ ad idē. vt hic. aer ē sup terrā z nō est supra celū. ḡ est supra z nō ē supra. Sil̄r sortes est fili⁹ z nō ē fili⁹ iobānis. ergo est filius z non filius. ¶ 2⁹ modus puenit ex eo q̄ ibi nō arguitur ꝓm idē vt si sic argueretur. sortes videt ꝓz oculos z nō videt ꝓz aures. g⁹ videt z ñ videt. ¶ 3⁹ modus puenit ex eo q̄ nō arguit̄ sil̄r. vt hic sortes currit ꝛtingenter z nō currit nec̄io. g⁹ sortes currit z non currit ¶ 4⁹ modus puenit ex eo q̄ nō arguitur p eōdē tpe vt nō sequitur sortes curret cras z nō curret p⁹ cras. g⁹ curret z nō curret. ¶ Soluuntur aūt oēs isti palogismi z similes p negationē ꝛnē eo q̄ ñ arguit̄ ad idē ꝓz idem vl̄ sil̄r z p eōdē tempore.

Sed cōtra p̄dicta arguit̄. Prio sic: Elenchus ē ꝛdictio. sz sillogism⁹ nō ē ꝛdictio. ḡ elēch⁹ nō est sillogism⁹. ¶ 2⁹ arguitur sic. ꝛdictoria nō pnt enūciari de eōdē. g⁹ ad ꝛdictionē nō regrit̄ affirmatio z negatio in eodem tpe ¶ 3⁹ aguit̄ sic. Ad ꝛdictionē regrit̄ affirmatio z negatio eiusdē de eōdē z tñ nō ponit̄ ali⁹ modus a p̄dictis ꝛ aliā pticulā. g⁹ modi hui⁹ fallacie sūt insufficiēter assignati. ¶ 4⁹ arguitur sic. Oēs fallacie elēchi reducūt̄ ad ignorātiā elēchi. g⁹ fallacia ignorātie elenchi male ponit̄ hic vna spāl̄ fallacia.

Ad rōnes Ad p̄mam dr̄ q̄ ꝛdictio accipit̄ dupl̄r. vno modo formal̄r pro repugātia ꝛdictoriaꝝ z sic nec sillogism⁹ nec elenchus est ꝛdictio. Alio mō accipit̄ mal̄r pro ppōne ꝛdicēte ppōni respōdētis. z sic tā elēch⁹ q̄ sillogism⁹ ē ꝛdictio. magis tñ ppe dz cōcedi q̄ elenchus sit ꝛdictor⁹ q̄ ꝛdictio. ¶ Ad 2ᵐ dr̄ q̄ q̄uis ꝛdictoria de eōdē nō pnt enūciari i eōdē tpe tñ bene pnt enūciari p eōdē tpe z ꝓ suff.cit ad ꝛdictionem. ¶ Ad 3ᵐ dr̄ q̄ in oi fallacia regrit̄ cā appentie. iō ad fallaciam ignorātie elēchi regritur appens ꝛdictio. si aūt nō ēēt affirmatio z negatio eiusdē ō eōdē nō ēēt appēs ꝛdictio. iō nō ponitur ali⁹ modus peccās ꝛ illā pticulā. ¶ Ad 4ᵐ dr̄ q̄ si capiatur ignorātia elēchi gnal̄r p ignorātia eiusdē pticule diffinitiōis elēchi indifferēter sic fallacia ignorantie elēchi est ꝛiis ad oēs alias. Sz si capiat̄ specialiter p ignorātia quatuor vltimaꝝ pticulaꝝ aut alicui⁹ caꝝ sic ē fallacia special̄ qrbz causas appētie distinctas z causas defect⁹ ēt distinctas ab alijs

p Etere id q̄ ō est in principio ē quādo conclusio que debet p̄bari sumitur in premissis. cuz ergo idem sub eodem nomine non pōt seipz probare. vt homo currit. ergo hō currit. i talibus ei est petitio principij. sed talis argumentatio est ridiculosa nec cadit sub arte. nec est petitio huius q̄ ē i principio. Aliō eni ē petē principiū z aliō ē petē illō q̄ erat i principio. qz petere principium ē quando petitur idem sub eōdē nomine. vt homo currit. ḡ hō currit. z isto modo nulla ē fallacia. qz non cōtinetur sub aliqua spē argumentationis. nec secundum veritatem. nec secundum apparentiam. sed talis petitio principij peccat contra sillogismuz simpliciter dictū. Sed petere illud q̄ ō est in principio est quando idem petitur sub diuerso nomine. vt animal rationale currit. ergo homo currit. Vel sic Petere illud quod est in principio est quando minus notum sumitur ad probationem magis noti. causa apparētie huius fallacie est diuersitas conclusionis cum premissis. causa falsitatis est diuersitas eorundem. Petit̄ aūt illō q̄ ō est in principio quinqz modis. vt patet octauo thopicorū. Primo mō q̄ diffinitū petit̄ i diffinitiōe z eō. vt si dubitaretur. vtꝝ homo currat vel nō currat

fiat argumentum. aial rationale currit ergo homo currit. nulla ē ibi probatio qz quādo alterz dubitatur necesse ē alterū dubitari. ⁊ ita si sumat vnū ad pbādū aliud peccatum est. Secundus modus est quando particulare petitur in vniuersali. vt nullꝰ homo currit. ḡ sortes non currit. vel si aliquis debeat pbare q omniū contrariorū est eadē disciplina. ⁊ assumat omnium oppositorū est eadē disciplina. ergo oīum contrariorū est eadē disciplina. hic petitur conclusio in premissis. Tertius modꝰ est quando vniuersale petitur in particularibus. vt si aliquis debeat probare q omniū oppositorū est eadem disciplina ⁊ sumat istam. omnium contradictoriorū. contrariorū. ⁊ sic de alijs est eadē disciplina. ergo oīuz oppositorū eadē est disciplina. vel sic. sortes currit. plato currit ⁊ sic de alijs. ergo oīs homo currit. Quartus modus est quādo coniūctū petit in diuisis vel ecōtra. vt si aliqs debeat probare q medicina ē disciplina sani ⁊ egri. ⁊ dicatur sic. Medicina ē disciplina sani. ⁊ medicina est disciplina egri. ergo medicia ē disciplina sani ⁊ egri. Quintus modꝰ ē quando vnū relatiuorū petitur in alio vt si quis debeat pbare q sortes sit pī platonis. probetur sic. plato est filiꝰ sortis. ergo sortes ē pater platonis. nō sequitur. qz hoc assumitur qd est probādū. Sciendum est q hec fallacia non impedit sillogismū iferentē sz pbātem. ita fallacia petitionis peccat ꝯtra sillz.

¶ Circa hūc textū notādū ē primo q ōnr auctor determinat de fallacia petitionis pncipij. Rōne cuius p̄ diffinit petitionē pncipij dicēs. Petitio pncipij ē qñ idē sumitur ad pbādū seipz. Uñ pnm i p posito vocat illa ppō quā opponēs a pncipio itendit pbare ō rñdentē ⁊ ōdicit positioni rñdētis. Est āt duplex petitio pncipij. quedā ē stati. alia e ñ statim. Petitio pncipij stati est qñ idē sub eodez noie assumitur ad pbandū seipz. vt sic arguēdo bō currit. ḡ bō currit. Et talis petitio pncipij nō est fallacia eo q nullā bz cām apparentie. ⁊ opponēs q sic arguit nō vī petere pncipiū ppe. Petitio pncipij nō stati ē qñ idē fm equē vel magis dubiū assumitur ad pbandū aliquā ōclonē. Et pōt sic diffiniri fallacia petitionis principij q ē ydoneitas decipiendi pueniens ex appenti diuersitate añtis ⁊ ōñtis pp quam credimꝰ añs eē notiꝰ ōñte ⁊ brēvtutē pbatiuā ōñtis quā tñ nō bz pp improbabilitatem. Uñ cā appentie bꝰ fallacie ē appēs diuersitas antecedentis ⁊ ōñtis. rōe cuius credimus añs brēvtutē pbatiuā ōñtis. Sz cā defectus bꝰ fallacie est identitas añtis ⁊ ōñtis pp quā añs nō bz vtutez pbatiuā ōñtis. Uñ diffinitio pōt duplr considerari. Uno? iq̄tū icludit pnⁱ eēntialia diffiniti q̄ sūt cā passionū subiecti a diffinitōe. Et hoc mō sumit locus demōstratiuus ⁊ nō dyaleticus. Alio? cōsideratur inq̄tū stat sub cōintentione diffinitōis. ⁊ h duplr. qr vno modo accipitur respcū p̄dicatorz q̄ notiori mō cōueniūt diffinitiōi q̄ diffinito. ⁊ sic a diffinitōe ad diffinitū sumit loc? dyaleticus. Alio? sumit respcū p̄dicatorz que notiori mō cōueniunt ipi diffinito. ⁊ sic arguendo a diffinitione ad diffinitum causatur petitio principij.

Secundo sciēdū ē q petere pncipiū in p posito nihil aliud ē q̄ assumere ppōez eq̄ vel magis dubiā ōclusione ad quā ōclusionē pbandā ipa accipiebatur. Uñ aristo. istā fallaciam non vocat petitionez pncipij. sed vocat petere id quod est i principio qz si pprijs vellim nominibus vti. Petitio pricipij ē quando eadē ppō assumit ad pbādū ipa mmet. Et fm istā petitionē pncipij vt pus dctm est nō assumitur aliqua fallacia. Sz petere id qd ē in pricipio ē cū aliqs nitit pbare aliq̄ ōclonez p aliā ppōez eq̄ vel magis dubiā ōclōe. iō hec fallacia peccat in pbatōe. qz si aliqs sillogismus nō habeat añs notius ōñte dicimꝰ ieē petitionē pricipij. Et ita palogismiꝰ fallacie deficiunt a vero elencho. qz non sunt pbatiui sue conclusionis. Ex isto sequitur q nisi concurrat aliqua fallacia oēs palogismi huiꝰ fallacie hīt bonā ōñam illatiuā sed non pbatiuā. Et modi huiꝰ fallacie multis modis pnt assignari. Uñ fm aristo. secūdo priorum tres sunt modi huius fallacie. Primꝰ ē communis demōstratori ⁊ dyaletico. ⁊ talis ē. si

premissa sumpta sit eque vel magis dubia conclusione sicut si aliquis intendat demonstrare istã. omis asinus est corruptibilis. & arguatur sic. omne bñs mãm est corruptibile. omis asinus habet materiã. ergo omnis asinus est corruptibilis. maior ibi est magis dubia conclusione. nulli enim dubitant de conclusione. sed multi dubitant de maiore. Et pp hoc dixerunt aliqui celum non habere mãz sicut dicit auerois. Alij vero dixerunt ipsũ habere materiam & fm eos maior esset falsa. Secundus modus est ꝓpus demonstratori & est iste. si ad demõstrandum aliquã ꝓpositionẽ assumatur aliqua ꝓpositio demonstrabilis indemonstrata quantumcũq; sit vera & necessaria in tali casu petitur principium. pz sic. omis demõstratio dz ꝓcedere ex ꝑmis veris & immediatis aut ex talibus que per aliq̃ ꝑma vera & immediata sue cognitionis ꝓncipium sumpserunt. sed talis demonstratio que ꝓcedit ex aliqua ꝓpõe demonstrabili indemonstrata nõ est huiusmodi. ergo. &c. Tertius modus est qui ꝓpe peccat contra demonstrationem propter quid & talis est. si arguatur a posteriori quantũcunq; ꝑmisse sunt notiores conclusione. vt si demonstrator ꝓposuerit aliq̃ ꝓpõem demõstrare ꝓp quid & ꝓcedit a posteriorib⁹ tũc sibi rñdetur q̃ petit ꝓncipium. qz non ꝓbat suã conclusionẽ a ꝑori & hi modi breuiter tanguntur ab aristotele z⁰ poꝛ. istis tribus modis potest superaddi quartus.

Tertio sciendũ est q̃ quãdocũq; opponẽs accipit ꝑmissam ex qua videtur rñdenti q̃ ex illa sequatur conclusio ꝯ ipm. rñdens autẽ debet negare & dicere opponẽti q̃ petit ꝓncipium. quia eiusdem opionis est concedere conclusionem quã intendit ꝓbare opponens & ꝑmissam quam assumit. Et sub isto modo cõprehendũtur modi quos ponit aristo. 8⁰ topicoꝛ cum aliquib⁹ alijs: primus est. si diffinitio petatur in diffinito vel econtra. Secundus est. si partes in quantitate petantur in suo toto. Tertius est. si totum in quantitate petatur in suis partibus. Quartus est. si vnũ relatiuoꝛ petatur in reliquo. Quintus est. si cõiũctum petatur in diuiso vel econtra. Et non solum sub isto quarto modo continentur isti quinq; modi. imo & multi alij. puta quando species petitur i genere vel econtra vt si causa petatur in effectũ vel econtra. Et ita quasi per omnes locos dyaleticos possit fieri petitio ꝓncipij. ideo tot sunt modi sub isto quarto modo quot modis contingit antecedens esse notius consequente. & hoc contingit tribus modis. ꝑ quando maior est notior cõclusione. z⁰ econtra quando minor est notior conclusiõe. z⁰ quãdo totale antecedẽs nõ est noti⁹ ꝓnte & hi idẽ redit cũ modis ab auctore positis in textu.

Sed contra predicta arguitur primo sic omnes paralogismi peccãt in materia aut in forma. sed paralogismi hui⁹ fallacie non peccant in materia. quoniam aliquãdo petitio ꝓncipij ꝓcedit ex veris & probabilib⁹ nec peccant in forma cum conclusio de necessitate sequatur. ergo petitio ꝓncipij non debet enumerari inter fallacias. ¶ Secundo arguitur sic. A diffinitione. a toto in quantitate. a toto vniuersali sumitur locus dyaleticus. q̃ nõ sophisticus. ¶ Tertio arguitur sic. A diuisis ad coniuncta sumitur fallacia accidentis ergo non petitionis principij. ¶ Quarto arguitur sic. In paralogismis huius fallacie antecedens non est notius consequente. nec apparet cum idem fm rem & vocem non appareat notius alio. ergo in ipis non ꝯmittitur hec fallacia. cum in omni fallacia oporteat esse causã apparentie & causam defectus.

Ad rationes Ad primam dicitur q̃ paralogismi hui⁹ fallacie peccant i materia. & cũ quis petitio ꝓncipij aliquãdo ꝓcedit ex probabilibus in se & fm se non tamen ex ꝓbabilibus in ordine ad aliud. qz ille ꝑmisse non sunt notiores conclusione. ¶ Ad secundam dr q̃ ab omnibus illis sumitur locus dyaleticus si arguatur respectu predicatoꝛ que notiori mõ cõueniunt terminis in antecedente positis q̃ in consequente. si vero aliter arguatur committitur fallacia. ¶ Ad tertiam dicitur q̃ si indebite arguatur a diuisis ad coniuncta sic q̃ ex diuisis non sequat coniunctum fit fallacia accidentis. sed si arguere tur debite quo ad illationem & antecedens nõ esset notius consequente: committeretur hec fallacia. ¶ Ad quartam dr q̃ in palogismis in quibus antecedens est idem fm rem & vocem consequẽti non committitur hec fallacia. quia ibi nulla ẽ cã apparentie. Sed in istis in quibus antecedens est idem fm rem consequenti & differt ab eo fz vocẽ tunc committitur hec fallacia quia ibi est apparens probabilitas.

Et fallacia ꝓsequẽtis dicẽdũ ẽ. Sed ꝓ ꝓnis fiũt paralogismi eo q̃ credimus consequẽtiam conuerti que non conuertit. Fallacia cõseq̃ntis est ydoneitas decipiẽdi, que

niens ex apparentia ꝓsequentis ꝓuerse que nõ cõuertit. Cã apparẽtie hui⁹ fallacie ẽ ꝓueniẽtia vnius consequentie vere ad aliã nõ verã. causa falsitatis est diuersitas eorũdẽ. ⁊ sciẽdũ ꝙ bñ tenet argumentũ a positõe antecedẽtis ad positõz ꝓñtis. Hui⁹ fallacie tres sunt modi. Primus mod⁹ ẽ qñ arguit a destructiõe añcedẽtis ad destructõez ꝓsequentis. vt si hõ est aial ẽ. ergo si hõ non ẽ animal nõ est. vel a positione cõsequẽtis ad positionẽ añtis. vt si mel ẽ rubeũ ẽ. g̃ si rubeũ est mel est. Ad istũ eni modũ reducunt omnes prãue argumentatões ab iferiori ad superi⁹ destructiue. Añ quotiẽscũ qz fit ꝓcessus ab iferiori ad superi⁹ cuz distributiõe superiorꝝ. vt omis hõ currit. ergo oẽ animal currit. ibi ꝓmittitur ista fallacia. vel nullus hõ currit. ergo nullum aial currit. Scõs mod⁹ solet poni ab insufficiẽti iductõe singulariuz. vt sortes ẽ aial ⁊ ecõuerso. plato est aial ⁊ ecõuerso. ergo omis hõ est aial ⁊ ecõuerso. h enumerant omes singulares illi⁹. omis hõ ẽ aial. ⁊ nõ h⁹ oẽ aial est hõ. quc significãtur ꝑ cõpositiõez h⁹ qd est ecõuerso ad hãc omis homo est aial. Tertius modus ꝓuenit a cõiter accidẽtibus. ⁊ dicuntur cõiter accñtia q̃ se aliqñ ꝓsequunt ⁊ aliqñ non vt ille ẽ ꝓptus. g̃ est adulter. Si milr hic. Musa ⁊ poeta silr ꝛminant. sz musa ẽ femini gñis. g̃ ⁊ poeta. Nõ seqt ꝙ idẽtitas gñis ⁊ terminatõis aliquãdo se cõsequunt ⁊ aliqñ nõ. eo ꝙ nõ est in omibus. sed in aliquibus. Si aliquis dicat ꝙ in hoc vltimo tertio modo non tenet econuerso. vnde ibi non est consequentia. Dicendum est ergo ꝙ secundum quosdam sumitur consequentia communiter ad consequentiaz necessariam ⁊ probabilem. ⁊ in istis non sumitur cõsequẽtia necessaria sz ꝓbabilis. taliter autem ordinant isti modi ab aristotele isto modo ordinato.

¶ Circa hũc textũ notandũ est ꝑmo ꝙ ꝓñr hic auctor noster determiat de fallacia ꝓñtis. Rõne cuius ꝑmo videndũ est qd sit añs ⁊ ꝓñs. Antecedẽs eniz est ꝓpõ cathegorica vel ypothetica iferens ꝓclusionem. sz ꝓñs. est ꝓclusio illata ex añte. Et ꝓña ẽ habitudo añtis ad ꝓñs. relatiõe cui⁹ hitudis añs ifert ꝓñs. Est aũt duplex ꝓñtia. s. ꝓña simplex ⁊ ꝓña vt nunc. Cõseqntia simplex ẽ que tenet ꝑ oi tpe ita ꝙ simplr est ipole añs cẽ vex sine ꝓñte Cõseqntia aũt vt nũc est q̃ tz ꝑ aliquo determinato tpe ⁊ ꝑ oi. vt hic omis hõ currit. g̃ sortes currit. ipa eniz ẽ bona tñ ꝑ eo tpe quo sortes ẽ. ¶ Et itex ꝓña simplex diuidit qz quedã est mere simplex. Alia est ꝓposita. Et dr simplex vel cõposita ex noiatiõe extrinseca. Consequẽtia simplex mere est qñ ex vno solo antecedẽte iferr vnũ ꝓñs. Et ꝓposita ꝓñtia bz fieri quattuor modis. Primo mõ arguẽdo a positõe añtis ad positionẽ ꝓñtis. Scõo fit arguendo a positione ꝓñtis ad põnẽ añtis. vt si hõ est aial ẽ. sz aial est. ergo hõ ẽ. ⁊ ibi ꝓmittit hec fallacia. Tertio mõ fit a destructione ꝓsequẽtis ad destructõez añtis. vt si hõ est aial est. sz nullũ aial est. g⁹ nul⁹ hõ ẽ. ⁊ istis duobus modis. s. ꝑmo ⁊ tertio ẽ bona ꝓña. Quarto mõ arguendo a destructõe añtis ad destructõem ꝓñtis. vt si hõ est aial est. sz null⁹ hõ est. g⁹ nullũ aial est. et ibi cõmittit hec fallacia. Ex ꝑdictis sequit ꝙ ꝓñtia simplex ẽ duplex. qz q̃dã opponit ꝓñe vt nũc. Alia ẽ q̃ opponit ꝓñtie cõposite ⁊ sic accipit hic.

Secundo Sciẽdũ ẽ ꝙ fallacia ꝓñtis sic diffinit. ẽ ydeonitas decipiẽdi pueniẽs ex apparenti ꝓuertibilitate ꝓñtis ⁊ aũtis. q̃ tñ sunt cõiter diuerse iter se. Et cã apparẽtie hui⁹ est apparẽs cõuertibilitas añtis ⁊ ꝓñtis. ꝑpter quam credim⁹ ꝙ sicut añs ifert cõsequẽs ita eõ. s. ꝙ ꝓñs iferat antecedẽs. Cã vo defect⁹ ẽ diuersitas antecedẽtis ⁊ ꝓñtis. rõe cui⁹ ꝓñs nõ ifert añs sicut econtra. Et ꝗuis fm hãc fallaciã qñq̃ arguat a destructõe añtis ad destructõez ꝓñtis. qz tamen oppositũ cõseqntis seqt ad oppositũ añtis. iõ equalenter arguit a genere ad spẽz. ⁊ ideo ipa dicitur fallacia ꝓñtis. Et ipsi⁹ tres sũt mõi. Prim⁹ ẽ arguẽdo a destructõe añtis ad õstructõez ꝓñtis. vt si hõ ẽ aial ẽ. sz nullus hõ ẽ. g⁹ nullũ aial ẽ. ⁊ etiam arguendo a positõe ꝓñtis ad positionẽ añtis. vt si hõ est aial est sz aial est. g⁹ hõ ẽ. Et penes hũc modũz peccãt oẽs

isti palogismi q fiũt ab iferiori ad supius negatiue. vt asin⁹ non ē homo. g⁹ asin⁹ nõ ē aial. aut ēt i tmnis negationē icludētib⁹. vt sortes differt a platone. g̃ differt ab hoīe. sortes icipit ē alb⁹. g⁹ icipit ē colorat⁹. Etiã penes hũc modũ peccãt oēs iste ōnē q̃ fiunt a supiori ad inferi⁹ affirmatiue. aut q̃ fiũt ab iseriori distributo ad supi⁹ distributum. Exēplũ p̃mi. vt aial ē. g⁹ homo ē. exēplũ scdi. vt ois hõ currit. g⁹ oē aial currit. Et i oibus istis dz negari ōsequentia ostendendo causam quare non habet.

Tertio Sciēdũ ē q̃ scdus mod⁹ hui⁹ fallacie fit arguēdo ab insufficiēti enũeratōe singlariũ ad suã vlē. vt sic arguēdo sortes currit plato currit guillerm⁹ currit. g⁹ oīs hõ currit. vl̃ sic. sortes hz pedes. brũell⁹ hz pedes. g⁹ oē aial hz pedes. Ul̃ sic: hõ fuit i archa noe. equ⁹ fuit i archa noe leo fuit i archa noe. ⁊ sic de singulis spēbus aialis. ergo oē aial fuit i archa noe. Sil̃r si pbeī q̃ oīs hõ videt oēz equũ sic arguēdo. ille hõ videt illũ equũ ⁊ ille hõ videt illũ equũ. g̃ oīs homo videz oēz equũ. ōmittit̃ fallacia ōnis ab insufficiēti enumeratione singlariũ. ¶ Ad sciēdũ ãt quõ dz fieri enumeratio singlariũ i illis ppōnib⁹ ponit̃ hec regla. Oīs ppositio ī q̃ ponit̃ signũ vlē affirmatiuũ tam a parte subiecti q̃z a pte p̃dicati potest induci a pte subiecti tm̃. ⁊ tũc totũ p̃dicatũ dz de quolz subiecto singulari affirmari. ideo illa dz sic induci. oīs hõ videt oēz equũ ab istis singlarib⁹. sortes videt oēz equũ plato videt oēz equũ. ⁊ sic de singulis hoibus. ergo oīs homo videt oēz equũ. ¶ Scdo pōt fieri inductio a pte p̃dicati tm̃. ⁊ tũc oia singularia predicati debēt p̃dicari diuisiz de subiecto ōe ⁊ vlr sumpto. ideo p̃dcã ppositio sic induciť. oīs hõ videt hũc equũ oīs hõ videt hũc equũ. ⁊ sic de alijs. g⁹ oīs hõ videt oēz equũ. ¶ Tertio mõ potest fieri inductio a pte vtriusq̃. ⁊ tũc de quolz supposito subiecti p se sũpto sub eo debēt affirmari oia singularia p̃dicati. vt sortes videt illũ equum ⁊ illum equum. ⁊ sic de alijs equis. ⁊ plato videt illuz equuz ⁊ illũ. ⁊ sic de alijs. ⁊ cicero vidit illum equum ⁊ illum ⁊ sic de alijs. tã hoīb⁹ q̃z equis. g⁹ oīs hõ videt omnẽ equuz. ¶ Tertⁿ mod⁹ hui⁹ fallacie fit arguēdo in coiter accidētibus. s. i illis que non necēario se iuicē consequunt̃. vt sortes ē compt⁹ ergo ē adult̃. vel sic sortes ē magn⁹. ergo est fortis. sortes ē pulcher: ergo ē bon⁹. in omnib⁹ istis ōnia non valet. quia lz ista accidētia q̃ñq̃z se consequãtur non tm̃ de necessitate.

Sed contra p̃dicta arguit̃. Prio sic. ōnis est de intellectu anteceden tis. ergo destructo antecedēte destruit̃ ōnis. ⁊ p cõsequēs a destructiōe ãntis ad destructionē ōntis est bona ōnia. ¶ Scdo arguit̃ sic. posito posteriori de necessitate p̃us ponit̃. lz ōnis est posteri⁹ ante. g⁹ a positione ōntis ad positionē ãntis ē bona ōntia. ¶ Tertio arguit̃ sic. singularia sufficiēter enumerata sequũtur ad suũ vlē: g⁹ arguendo ab insufficiēti enũeratione singlariũ ōmittit̃ p̃m⁹ modus. ⁊ p ōnis p̃m⁹ mod⁹ ⁊ scdus mod⁹ ñ distinguuntur. ¶ 4° arguit̃ sic. a coiter accñtib⁹ ē bon⁹ loc⁹ dialetic⁹ ergo sic arguēdo nõ sumitur tertⁿ modus hui⁹ fallacie.

Ad rationes Ad p̃mã dr̃ ne gãdo ōnam q̃ ōnis non solũ icluditur i ante. lz ēt i alijs mltis. g̃ destructo ante ōnis adhuc mãet illt̃. Ad zᵐ dr̃ q̃ posito posteriori ꝓ lz nãz p̃oit̃ p̃us. nõ tm̃ dz ō posteriori ꝓ tp̃s. ōnis ãt ꝓ nãz ē p̃us ante. iõ posito ante ponit̃ ōnis ⁊ nõ cõ. Ad 3ᵐ dr̃ q̃ arguēdo ab insufficiēti enũeratōe arguit̃ a pōne ōntis ad pōnē ãntis. lz ñ solũ sumit̃ cã appentie a pte ōnciētie ãntis ⁊ ōntis. lz ex pte idētitatis singlariũ cũ vlī suo. Ad 4ᵐ dr̃ q̃ i arguēdo a cõit̃ accñtib⁹ q̃ sese necio ōsequũtur ē bon⁹ loc⁹ dialetic⁹. lz arguēdo ab illt̃ q̃ se ōtigent̃ ōsequunt̃ ē loc⁹ sophistic⁹ penes 3ᵐ mõz h⁹ fallacie q q̃dãmõ possz dici dialetic⁹

¶ Sequit̃ de fallacia fim nõ cãz vt cãz.

a Dcui⁹ euidentiã sciendũ q̃ duplex est sillis. s. ostensiuus ⁊ ad impoīe. Ostensiuus est qui hz vnã solã cõclusionē. Sillogismus vero ad ipoīe est qñ aliquis sillogistice ducit̃ ad impoīe ⁊ ppter hoc iterimit̃ aliqua p̃missaꝝ que erit cã illius impoīis. vñ iste sillogism⁹ semp hz duas cõclusiões vt cũ dicit̃. est ne hõ asinus. hoc ꝓcesso. cõtra nullus asinus ē aial rõnale mortale. hõ est asinus. ergo hõ non est aial rõnale mortale. sz hoc ē ipoīe. ergo ⁊ ista hõ est asinus. ⁊ ille sillogismus ē in q̃rto mõ p̃me figure. Sciendũ est enim q̃ non causa vt causa semp fit ī sillogismis ad ipossibile. Fallacia ãũt scdm ñ causã vt causam fit q̃ñ nõ causa ponit̃ vt cã. ⁊ ppter hoc appet sequi ipossibile. ⁊ illud quod appet ē causa interimit̃. vt si q̃rat̃ ē ne brunellus hõ. quo ꝓcesso.

cōtra. nullus asinus est aial rōnale mor tale. sz hō ē asinus z brunellus est hō. g hō nō ē aial rōnale. hoc aūt est ipole. g brunellus nō ē hō. Jn hac eni dicta argumētatione ē nō cā vt cā qz iterimitur id qd appet eē cā z non ē. scilicet brūellus ē hō. cā appentie huius fallacie est ꝓueniētia huius qd appet eē cā z non ē cū eo qd est cā. cā falsitatis est diuersitas eorundē. tale eni exēplū pōit aristoteles huius fallacie. sunt ne aia z vita idē. quo cōcesso. contra. mors z vita sūt cōtraria. sed mors est corruptio. g vita generatio. z p ꝓns viuere est generari. sz hoc est ipole. qz quicquid viuit nō generatur. sed generatū est. g aial z vita nō sūt idē. hec ꝓclusio peccat fm cāz vt cām. ex hoc eni q aia z vita sūt idē nō sequit ipole z ita non dz iterimi. sz ista mors z vita sūt ꝓtraria. qz in oibus his id qd nō est cā appet eē cā. qz cōicat intermis cū aliquibus ꝓpōnibus ex quibus sequit ipole. Ex his pz q ista fallacia nō fit i sillogismo ostēsiuo. vt ois hō currit. sortes est hō z sol ē i cācro g sortes currit. hic nō ē fallacia cāe vt cāe. qz hec ꝓpositio sol est i cācro non ē cā neqz apparet esse causa sicut apparet in sillogismo ad impossibile.

¶ Circa hūc textū notādū est p q ōnr auctor de termiat de fallacia fm non cām vt cām q bz fieri i sillogismo ad ipole. Est aūt duplex sillogism. s. ostēsiu z ad ipole. Sillogism ostensiu dr qui ex vnico ꝓcessu z duab pmissis iferit suā ꝓclusionē Sz sills ad ipole est q ex pmissis iferit vnū manifeste falsū ex cuius falsitate interimit aliq pmissarū z ꝓbat oppositū illi pmisse. Ex quo pz q sillogism ad ipole semp bz aliquā pmissam falsā co q ꝓclusio ei semp est falsa et ex veris nō segt falsū ¶ Uni i sillo ad pole sūt duo ꝓcessus. Prim ē ex eo q ꝓcedit a pmissis falsis ad ꝓclusionē falsā z iste ē sillogisticus z pōt ve i eo eē aliqua fallacia Secundus ē ex quo ꝓcedit a falsitate ꝓclusionis ad interimēdū ꝓpōnē q ē cā ei falsitatis z isto secūdo mō fit fallacia fm nō cām vt cām. Dr aūt cā i ꝓposito illa pmissa q facit illationē ꝓclusiōis qua remota nō āplius sequit ꝓclusio. Sz pmissa non cā dr pmissa q non opat ad illationē ꝓclusionis sic q ipa remota nō min segt ꝓclusio. Sed nō cā vt cā dr pmissa nihil faciēs ad illatiōēz ꝓclusiōis q tn appet aliqd facere ad illationē conclusiōis pp aliquā ꝓueniētiā quā bz i aliquo ēmino ꝓclusiōis. Sz fallacia a nō cā vt cā sic diffinitur q ē deceptio p ueniēs ex cōueniētia pmisse nō cāe vt cāe cū conclusiōe illata. pp quā ꝓueniētiā credim pmissā nō cām eē cām illatiōis ꝓclusiōis. Ex quo vlteri credim ꝓclusionē eē falsā pp similitudinē pmisse nō cāe vt cāe. Cā vo appentie huius fallacie est falsitas ꝓclusionis z cōueniētia ei cū pmissa nō cā vt cā. Cā vo defectus ē veritas pmisse nō cāe vt cāe; z etiā eo q pmissa nō cā vt cā nihil opatur ad illationē ꝓclusionis. z ita pz q ista fallacia fit in regressu i cōclusione facta qua concludim pmissam non cām vt cām eē falsā ex illa conclusione falsa. vt si arguatur sic. ois asin est rudibil. oē aial ē asinus ois homo est aial. ergo ois hō est asinus. Jsta propositio oē aial est asin est pmissa cā qz ea remota amplius nō segtur cōclusio. sz ista ois asin ē rudibil ē pmissa nō cā qz ipa remota vl nō posita ij min segtur ꝓ. appet tn aliqd facere ad illationē cōclusiōis. iō si credatur q ꝓ. sit falsa pp falsitatē pmisse non cāe vt cāe decipitur p hanc fallaciam.

Secundo sciendū est q duo sunt modi huius fallacie. Primus ē qn pmissa nō causa cōuenit cū pmissa cā i subo. vt hic. ois asin est rudibil. oē aial est rudibile. ois hō est aial ergo ois hō est rudibil. Et tunc fit regressus ad interimēdum hanc ois asin est rudibil z male fit regressus. ideo ꝓmittitur hec fallacia. Et soluit iste paralogismus negādo ōnāz eo q male fit regressus ad interimendū premissam falsam qz illa ꝓ. non est falsa ꝓpter falsitatem premisse non cāe vt cāe sz qz alia premissa falsa est causa falsa. ¶ Qz modus est qn premissa non causa ex parte sui predicati ꝓuenit cum premissa causa. vt arguendo ois asinus est rudibil. omne rudibile ē hō. brunellus est rudibil. ergo brunellus ē homo. ꝓ. est falsa ergo aliqua pmissarum z nō alia cū ista. ois asinus ē rudibil. ergo ipa falsa. Repondēdum est q hic male interimitur qz loco premisse cause interimitur pmissa n cā. s. ea q n est cā tal ipossibil illati. Et ad fallaciā hāc reducit argumtū qd ex possibilib sibi inicē icōpossibilib iferr ꝓ. icōpossibilis. vt si sic

arguat. hē album. hē nigrū. g albū est nigrū. oña ē ipossibil. g aliqua p̄missa. Rñdet negādo oñam qz cā illi⁹ ipossibilitatis nō est ipossibilitas alicuius p̄missa. sz est icōpossibilitas p̄missa inter se.

Tertio sciēdū ē q̄ ad hoc q̄ copulatiua sit impossibil nō regrit q̄ aliq̄ ps ei⁹ sit impossibil. sz sufficit q̄ ptes ei⁹ sint icōpossibiles vt tū termini teneātur vniuoce. nā ista ē ipossibil. sortes currit z nō currit. z tū ptes ei⁹ sūt possibiles. sz se iō nō dr ipossibilis. sz qz vna illa. prius est alteri icōpossibil. Dicit vlteri⁹ q̄ si oñs ē ipossibile nece ē antecedēs illi⁹ oñis eē ipossē alias oña nō valeret iō bene sequit. oz est ipossibil. ergo totale añs est ipossē. Sz nō seqt. ergo aliq̄ p̄missarum est ipossibilis. Dicitur g applicādo ad ꝓpositū q̄ deceptⁿ p̄ueniēs p ista fallaciaz ē ex eo q̄ credim⁹ q̄ nō est possē oclusionē eē falsā qn aliqua p̄missa ñ sit falsa. hē tñ ē falsū qz ad ipossibilitatē oclusiōis sufficit q̄ totale antecedēs sit ipossibile. Sz ñ oz q̄ si tale oñs sillogismi sit ipossē q̄ etiā aliqua p̄missa sit ipossibil. imo sufficit q̄ vna p̄missa sit alēi icōpossibilis. nec est simile ō ipossibilitate z falsitate. qd̄ pz qz ipossē ē totale antecedēs sillogisticū eē falsū qn aliqua p̄missa sit falsa qz copulatiua nō pōt esse falsa cuiusmodi est añs qn aliqua ps eius sit falsa. iō bene sequit. cōclusio est falsa. ergo aliqua p̄missa est falsa. sz nō sequit. oclusio est impossibis. ergo aliqua p̄missa est ipossibilis. sed bene sequit oclusio est ipossibilis. g⁹ totale añs impossibile.

Sed cōtra p̄dicta arguit. Prio sic. Jn q̄libet fallacia oclusio vr̄ ꝓbari p p̄missas q̄ nō ꝓbatur. ergo i oi fallacia est fallacia fm non cām vt cām. z p oñs non distinguit ab aliis. ¶ Scdo arguitur sic. Sicut se hz ens ad non ens ita cā ad non cām. sz ens z non ens nullo mō ꝓueniūt inter se. ergo cā z nō cā nullā hnt cōueniētiā inē se. ¶ Tertio arguitur sic. ista fallacia ꝓueniit ex pte p̄misse non cāe. sz illa sēper ponitur in p̄ discursu sillogismi ad ipossē fm p̄mus ꝓcessū eius. sz ille ꝓcessus est ostēsiuus. ergo fallacia cōmittit in tali sillogismo iquātuz est ad ipossē. ¶ Quarto arguitur sic. fallacia fm non cām vt cāz est bonus sillogismus. ergo ipa nō debet dici fallacia.

Ad rōnes Ad p̄mā dr̄ q̄ nō cā capitur dupliter. vno mō generaliter p omni illo qd̄ nō est cā nec vr̄ eē cā. z sic quelibet fallacia est non cā vt cā. Alio mō capitur specialiter fm q̄ p̄ius diffinita est. z sic solū repit i hac fallacia. ¶ Ad secūdā dr̄ q̄ q̄uis nō ens nūq̄ sit ens. similiter q̄uis premissa non cā nūq̄ sit cā. tū pōt apparere causa

¶ Ad tertiā dr̄ q̄ hz hec p̄missa nō cā pōaī in p̄mo discursu sillogismi ad impossibile z i eo sit cā apparētie tamē nō sumitur hec fallacia nisi in vltio processu cū ibi sit cā defectⁿ destruēdo p̄mīsā q̄ nō est cā cōclusiōis. z secūdum illū processum talis sillogismus ducitur ad impossibile. ¶ Ad quartā dicitur q̄ in sillogismo in quo est fallacia nō cause vt cause sunt duo processus. primus est sillogisticus z ille est bonus nec ibi est aliqua fallacia. Aliⁿ ēi q̄ itermittitur aliqua p̄missa q̄ nō est cā illius cōclusionis. z in illo est hec fallacia.

Propō plures : ē illa in q̄ plura p̄dicant̄ de pluribus. vt plura de vno. vt vnū de pluribus. vt sortes currit z disputat. vt sic. ē ne hic z hic hō ōmōstrato sorte z brūello. vel sortes z plato currūt z disputāt. Propositio aūt vna ē in qua vnū p̄dicat̄ de vno. z hoc quadrupliter siue vnū numero. vt hō ē risibilis. siue vnuz specie. vt sortes est hō. siue vnū genere. vt sortes ē aīal. siue vnū secūdū prius z posteri⁹ vt hō ē ens. aīal ē sanū. siue p̄dicantur plura ex quibus fit vnū. vt hō ē aīal rationale mortale. Secūdū plures interrogatiōes fiūt paralogismi qñ ad iterrogationes plures dat̄ vna respōsio. Causa apparētie huius fallacie est vnitas interrogatiōis cōplexe. cā falsitatis ē pluralitas ipi⁹. Duo sūt modi huius fallacie Primus modus ē qñ plura i singulari numero subijciuntur vel predicant̄ vt hic. ē ne hic z hic hō demōstrato sorte z brunello. si dicatur sic. g brunellus est hō. si non. ergo sortes nō est hō. nō bene cui respondit qñ fecit responsionē vnam ad interrogationes plures. sz debet respondere verum est p vno z falsū p reliquo. Secundus modus est qñ plura in plurali numero subijciunt̄ vel predicantur. vt sunt ne ista bona vt non bona. demonstratis bono z non

bono. si dicit bona. ⸫ bonum ē malū. si nō bona. ⸫ bonū nō est bonū. debuisset enī respōdere. bonū est bonū. ⁊ malus ē malū. Si aūt cōcedat aliquis hō dari diffinitiones simili modo ī singulari ⁊ plurali. vt cecū ē aptū natū videre ⁊ nō videt. ⁊ ceca sūt apta nata videre ⁊ nō videt. ñ effugiet redargutiōes deinon strato vno ceco ⁊ altero videte. ⁊ dicatur sic. sūt ne illa ceca vel non ceca. Si ceca. ⸫ illud ē cecū demōstrato vno videte. nō enī dicebat illū eē cecum ⁊ illū eē videte. ⁊ dabat vnā respōsionem eo ⸫ concessit ⸫ similī daretur diffinitio in singulari numero ⁊ plurali.

¶ Circa hūc textū notandū ē p̄ ⸫ hic ꝛnr auctor vt terminat ō fallacijs ⁊ plres iterrogatiōes vt vnā ⁊ ad hoc ostēdēdū primo diffinit. ppōnē plures. ō inde oñdit qd ē propō vna. Dicit g⁹ p̄mo sic. ⸫ propositio plures est illa ī qua plura p̄dicantur ō vno aut vnū de plurib⁹. aut plura de plurib⁹. exēplū primi. vt sortes currit ⁊ disputat. exēplū secūdi. vt sortes ⁊ plato currūt. exēplū tertij. vt sortes ⁊ plato currūt ⁊ disputāt. ⁊ dī ppō plures qr ibi sūt plres ppōnes pdicati cū subo. vel saltē designātur esse ⁊ p oppositū. Propō vna est illa ī qua p̄dicat vnū de vno. siue sit vnū numero. siue vnū specie. siue vnū genere. siue accidēte ⁊ sic de alijs. ¶ Uñ propositio plures pōt capi dupliter. vno mō gñaliter pro oī illa ppōne ī qua nō p̄dicat vnū de vno designato p modū vni⁹. Alio mō capit stricte p omni illa ppōne ī qua p̄dicant plura p modū pluriū ō vno vel vnū de pluribus. ⁊ sic capitur hic. Uñ fallacia ꝥm plures interrogationes vt vna sic diffinit. Est ydoneitas decipiēdi pueniēs ex ꝛuenientia ī terminis ppōnis plures cū ppōne vna q̄ tñ sūt inter se differētes. Et cā appentie ei⁹ est appens ꝛuenientia ī terminis ppōnis plures cū ppōne vna. ratione cui⁹ credini⁹ ⸫ sic ad iterrogationē vnā dat vna rñsio ita etiā debeat dari vna responsio ad interrogationē plures. Et pueniet illa appētia ex numero. vī enī ⸫ interrogatio sit vna eo ⸫ ī ea nō ponitur nisi vnū signū iterrogatiuū. Cā ⁊o defectus est diuersitas iterrogatiōis vni⁹ ⁊ iterrogationis plures. nam sicut est aliqua interrogatio vna ita etiam ē aliqua interrogatio plures in qua iterrogātur plura de vno vel vnū de plurib⁹ vt pla de plurib⁹. ita ē ēt aliq ppō vna ī q̄ p̄dicat vnū ō vno

Secundo sciēdū est ⸫ bui⁹ fallacie duo sūt modi. Prim⁹ ē qñ ī interrogatione plures plura p̄dicant ī singulari numero. vt si q̄ratur. est ne sortes vt brunellus hō. Si det vna respōsio. s. affirmatiua dicēdo ⸫ sic. tūc infert. ergo brunellus ē hō. Si respondeat negatiue dicendo ⸫ nō. tūc ifertur. g⁹ sortes non est hō. ¶ 2⁹ modus puenit ex eo ⸫ ī iterrogatione plures plura subijciūtur vt p̄dicantur ī singulari numero. vt ō mōstrando duos hoīes quoꝝ vn⁹ sit cecus ⁊ alter videns ⁊ q̄ratur vtr ūi sint videte vt ceci. si dicatur ⸫ sic tē ifertur. ergo cec⁹ est videē. si dicatur ⸫ sūt ceci tūc ifertur. ergo videē ē cec⁹. Et soluūtur isti pallogismi dādo plures respōsiones ad inē rogationē plures. Et ē sciēdū ⸫ ad iterrogatiōes plres qñq̄ pōt dari vna respōsio ⁊ qñq̄ plures.

Tertio sciendum est ⸫ iterrogatio pōt dici plures gnq̄ modis. Prim⁹ modus est qñ plura iplicite iterrogantur de pluribus vel plura de vno vel vnū de plurib⁹ sicut est illa in q̄ ponit ēmin⁹ equoc⁹. ¶ Secūs mod⁹ ē qñ ī ea explicite interrogātur plura de plurib⁹ vel plura de vno. vt si q̄ratur. vtrum sortes sit albus musicus ¶ Tertius modus ē qñ in eadem ponuntur plura ex eadē pte quoꝝ vnū est determinatio alteri⁹ vt si queratur vtrum sortes albus sit bon⁹. ¶ 4⁹ modus est qñ in ea ponuntur plures termini conuēti p cōiunctionē aut aduerbiuꝫ. vt si queratur vtrum sortes vel brunellus sit asinus. ¶ Quint⁹ modus est qñ in ea ponuntur plures termini ī plurali numero. vt si queratur. vtrum isti sint ceci vt videntes. Et inter istos gnq̄ modos interrogationis plures duob⁹ p̄mis modis non ē vna interrogatio. ⁊ p ꝛñs non est ppō qr eadem est ppō ⁊ propositio vna. Ex quo sequitur ⸫ ista non ē ⁊a nec falsa nec cōcedēda nec negāda sed distinguenda. ⁊ p ꝛñs non est ad eam dāda vna responsio. Sed interrogatio plures trib⁹ alijs modis ē aliquo modo vna. ⁊ ad eam pōt dari vna respōsio. vt demōstrato vno homine videte ⁊ alio ceco ⁊ queratur vtrum isti sint ceci vel videntes q̄uis non possumus respondere ⸫ sic. pōt tñ responderi ⸫ nō qr ista. isti sunt videntes equiualet vni copulatiue. s. huic. iste est videns ⁊ ille non ē videns. Sed negatiua. opposita. s. ista. isti ñ sunt videntes equalꝫ vni disiūctie ⁊e. s. huic. ille ñ ē videē vt ille ñ ē videē.

Sed contra p̄dicta arguit p̄mo sic. eadem est interrogatio ⁊ interroga

tio vna. sed interrogatio plures non est iterrogatio vna. ꝗ interrogatio plures nõ est interrogatio ¶ Scõo arguitur sic. in illa ꝓpositione sortes ⁊ plato currũt ꝑdicat vnũ de pluribus ⁊ tñ ē ꝓpositio vna. ⁊ nõ plures. ꝗ ē interrogatio vna. ¶ Tertio arguitur sic. iterrogatio plures fit trib⁹ modis. ꝗ deberent eē tres modi hui⁹ fallacie. ¶ Quarto arguitur sic. quecũq; sũt plura sũt i plurali numero ergo plura nõ subijciũtur i singulari numero nec etiam predicantur in singulari numero.

Ad rationes Ad ꝓmam dr ꝙ ꝓpõ dicit vna duplr. vno modo grãaliter ⁊ sic oīs ꝓpõ est vna in qua predicat vnũ de vno vel plura de pluribus ꝗ est cõiuncte. ⁊ sic interrogatõ plres bene ē vna. s. vna ꝑiũctiõe vna. ⁊ 2o mõ ꝓpõ illa dr vna in qua dr vnũ de vno ⁊ sic iterrogatio plures non ē interrogatio vna. ¶ Ad secũdã dr cõcedendo ꝙ illa ē vna cõiunctione sed non vna simplr. ¶ Ad tertiã dr ꝙ quilz istoꝝ modoꝝ assignatoꝝ cõtinet tres modos iterrogatiõis plures. ideo bene distingũtur plures. ¶ Ad quartaz dr ꝙ si capiat numer⁹ vt ē passio rerꝝ tũc quecũq; sũt plura sũt i plurali numero. sed si capiatur vt ē passio termini singularis sic est vnus modus nũeri ⁊ plura ꝑñt accipi in singulari numero.

Ost hec aũt reducenduz ē oēs fallacias ad ignorãtiã elenchi

p Reducere autē oēs ad ignorãtiam elẽchi est ostendere q̃liter fallacia q̃libz peccat cõtra aliquã ꝓticulãr diffinitione elẽchi positã aut rõne sillogismi aut cõtradictiõis. sicut enī dãia adueniẽs generi cõstituit spẽz: ita ratio contradictiõis adueniẽs sillogismo constituit elẽchũ. Vñ quicquid ē i elẽcho aut ē in eo rõne ꝓtradictiõis aut rõne sillogismi. dicẽ enī aristoteles ꝙ diuidẽduz est oēs sillogismos appẽtes ⁊ elẽchos: aut oēs reducendũ est ad ignorãtiã elẽchi. Equocatio ⁊ ãphibologia ⁊ figura dictionis reducunt ad ignorãtiã elẽchi: eo ꝙ duplex eē ipedit sillogismũ ⁊ ꝓtradictionẽ. Cõpositio. diuisio. accentus reducunt ad ignorãtiam elẽchi in eo ꝙ non ē oratio eadẽ vel idẽ nomẽ sz differens. oz aũt hoc. s. nomen ⁊ rationem esse eādem quẽadmodũ ⁊ rem si debeat esse elenchus. Qui vero secunduz accidẽs fiunt manifesti sunt diffinito sillogismo. quia fiunt contra particulam i diffinitione elẽchi positam. s. nec esse ē aliud accidere ꝑ ea que posita sunt ⁊ concessa. ⁊ secundũ hanc fallaciam que est secundum accidens artifices ⁊ scientes sepe ab inscijs redarguũtur faciẽtibus sillogismos cõtra sapientes. nam secundum accidens faciũt sillogismos apparentes. qui vero fiunt secundum quid ad simpliciter reducunt ad ignorantiam elenchi. quoniam de eodez nõ est affirmatio ⁊ negatio. vt ethiops ē albus secundũ dentes. ꝗ ē albus. Manifesti sunt aũt sillogismi qui prius dicti sũt. ⁊ quales nuncupãtur. Qui vero fiunt secũdum id qd̃ petit in principio. ⁊ non causã vt cãn. peccãt manifeste cõtra diffinitionẽ sillogismi. quia in sillogismo oz sequi aliud de necessitate quod nõ erat in principio. ⁊ sic oz ꝙ ꝑmisse sint cause conclusionis sillogismi Qui vero secundũ ꝓsequẽs reducũtur sicut ⁊ illi qui fiunt secundũ accidens Qui vero secundũ plures iterrogationes vt vnã reducũtur eo ꝙ peccãt contra vnitatem ꝓpõnis. ibi enī non sumit ꝓpõ vna. ⁊ ꝑ ꝓñs nec ꝓpõ. naz eadem est diffinitio vnius rei ⁊ rei. vt hõinis ⁊ vnius hominis. sile aũt ē in alijs. vñ ꝓpõ vna vnum de vno affirmat. ꝗ nõ ē ita i ꝓpõne plures i qua ꝑdicant plura de vno vel vnũ de pluribus. ⁊ propter hoc peccant ꝓtra vnitatẽ ꝓpõnis Item oēs fallacie i dictiõe ⁊ fin quid ad simpliciter. reducunt ad ignorantiã elenchi eo ꝙ peccãt cõtra ꝓtradictiõez

ōes ãt fallacie alie extra dictōez reducũ
tur i hoc q̃ peccãt ꝓtra diffinitōez sillĩ
Et hec ō fallacijs pe. hys. dcã sufficiãt

¶ Circa hũc textũ notãdũ ē p̃ q̃ posteꝫ auctor ō
terminauit de vna q̃ꝫ fallacia ꝯ se ōnr determi/
nat ō ipis p opationē ad vex elēchi ōndēdo quo
oēs deficiũt a rōe ei⁹ ⁊ q̃ltr peccãt ō verũ elēchũ ⁊
p h̄ reducũtur ad ignorãtiã elēchi. Nã reducē fal/
lacias ad ignorãtiaz elēchi ē ōnstere quo quelz ea
rũ peccat ō aliq̃ꝫ pticulaz in diffōe elēchi positã si/
ue sit opositā rōe sillĩ simplr siue sillogismi dyale
tici siue rōe ōdictōis que adueniēs dyaletico osti/
tuit elēchũ cũ sit vltima dria elēchi. ¶ Tñ aduer
tēdũ ē q̃ ignorantia elēchi capit dupl̃r. vno⁰ spāli
ter p ignorãtia aliqua ꝯ quatuor pticularũ vltima
rũ in diffōe elenchi positaꝯ. Et tũc fm ignorantiã
elēchi sumit vna fallacia spālis ab alijs distincta. ⁊
isto mō hic nō accipitur. Alio mō capitur cōiter p
ignorãtia cuiuscũq̃ꝫ particule posite i diffōe elen
chi siue illa sit ex parte sillĩ vel ōdictōis. ⁊ h̄ mō ꝯ
ignorãtiã elēchi nō accipit vna fallacia spālis. sed
ad eam omnes alie habent reduci.

Secundo sciēdũ ē q̃ oēs fallacie i dictiōe
bnt reduci ad ignorãtiam elēchi
Qd sic ppat. qz reducē fallacias ad ignorãtiã elē/
chi nō ē aliud nisi ondere quō quelz fallacia pec/
cat ō aliq̃ꝫ pticulã in diffōe elēchi positã. Sed oēs
fallacie pdcē peccãt ō aliquã pticulã in diffōe veri
elēchi positã. q̃ ⁊c. minor pbat inductiue qz oēs pec
cãt ō illã pticulã. nō nois tm̃ nec rei tm̃ ꝯ nois ⁊ rei
sit. In fallacijs enī equocatiōis ⁊ ãphibologie ⁊ si/
gure dictōis ē vnitas dictiōis ⁊ nō rei significate.
In fallacijs vo opōnis ⁊ disiōis ñ est vnitas rei cũ
accipiatur i diuersis sēsib⁹. nec nois. cũ oro oposi
ta ⁊ diuisa nō sint vna nisi potētialr. Silr ēt i falla
cia accētus nō ē vnitas rei cũ dictio accipiat spāli
ter. nec nois. eo q̃ ipa vox ē vna potētialr tm̃ siue
ex pte materie. ⁊ diuersa fm modum pferendi

Tertio sciendũ ē q̃ sil̃r pbari pōt q̃ falla/
cie ex dictionē ad fallaciã elēchi ba
beãt reduci eo q̃ oēs peccãt ō aliquã pticulã i dif
fōe elēchi positã. Et pz in lra. nam fallacia accntis
peccat ō illã pticulã ex his que data sũt de necessi
tate accidere q̃ sigt q̃ ꝯ dz de necitate seq ex p̃mis
sis. In fallacia. n. accntis ꝯ ũ de necitate seq ex p̃
missis cũ oēs palogismi soluãt p negatōez ōsic. qz
fallacia ōntis ē ps fallacie accntis. iō ēt fallacia o
seqntis peccat ō eãdē pticulã. Paralogismi ãt fal
lacie fm qd ⁊ simplr ⁊ ignorãtie elēchi peccãt ō pti
culas i diffōe elēchi positas rōe ō dictōis ex eo q̃
icis ñ sit affirmatio eiusdē ad idē de eodē ⁊ sic de
alijs. Dcm̃. n. fm qd ⁊ dez simplr ñ sũt idē. Paralo
gismi vo petitōis p̃ncipij peccãt ō illã pticulã non
onũerato h̄ qd erat p̃n⁰. qz i ipis idē assumit ad p
bãdũ seip̃m. Silr fallacia fm ñ cãz vt cãm ñ sit p
batio oclōis. iō iste due peccãt ō sillz dyaleticuz si
ue pbatiuũ. Et qz ad oez sillm regrit q̃ sint due p̃
misse ⁊ vna ꝯ. Et cũ iterrogatio plures nō sit vna
iō ēt fallacia fm plēs iterrogatōes vt vnã peccat
ō vex elēchũ. ⁊ i talib⁹ palogismis repit duplex ō
fect⁹. p̃ ex pte rex ex qb⁹ fit disputatio. Et oēs pa
logismi i h̄ deficiũt ō vex elēchũ. z⁰ ex pte rñden
tis q̃ ē igrãtia ip̃⁹ palogismi pp quã rñdēs decipi
tur q̃ duplex ē. p⁴ ē actiua. z⁴ vo passiua. Et p̃ i fal
lacia equocatōis pucit deceptio eo q̃ igrat plita
tē significatoꝯ dictōis actualr plura significãtis.
⁊ i ãphibologia eo q̃ igrãt diuersa significata oro
nis ⁊ sic similiter in alijs fallacijs.

Sed contra pdcã arguit p̃ sic. In p̃cedē
tib⁹ oñse sũt cãe appētie ⁊ ō
fect⁹ cuiusl̃z fallacie. q̃ supflue h̄ ondũt. ¶ z⁰ ãgu
itur sic. Cã defect⁹ palogismi se tz ex pte rei vt di
ctionũ ⁊ p ons fallacie ñ debēt reduci ad ignoran
tiã elēchi. ¶ z⁰ arguitur sic. Fallacia ignorantie
elēchi ē fallacia special ab alijs distincta. q̃ ad eam
nō oēs alie fallacie reducũtur. ¶ 4⁰ arguitur sic
Passio solũ ouenit suo subo. sed ō dictio ē passio
enũciationis. q̃ ñ ouenit sillo nec elencho.

Ad rationes Ad p̃mã dr q̃ in p̃cedenti
bus oñse sũt in spāli cause
apparētie ⁊ defect⁹ fallaciarũ. h̄ ãt ondũtur i gna
li oēs opando eas ad verum elenchũ ⁊ ondēdo q̃
mō ab eo differunt. ¶ Ad secũdã dicit q̃ duplex
ē causa defectus. q̃dã ē eēntialis ⁊ itrinseca. ⁊ illa ñ
se tenet ex parte rñdētis sed ex pte rerũ vel dicti
onũ. Alia ē extrinseca q̃ ouenit ex pte rñdentis eo
q̃ ignorat habitudinem rex inter se. h̄ ãt ondũt cãe
defectus ⁊ intrinsece ⁊ ñ accntales aut extrinsece.
¶ Ad tertiã dr q̃ accipiendo ignorantiã elenchi
specialiter tunc est fallacia spālis ab alijs distincta
nec ad eaz reducuntur alie fallacie: ꝯ accipiendo
eaz gnalr nō est fallacia ab alijs distincta sed oēs
ad eaz bnt reduci. ¶ Ad quartã dr q̃ lz ō dictio p̃
⁊ per se soli ppositioni conueniat. tamen bene ex
consequenti potest conuenire sillogismo ratione
sue conclusionis vel alicuius suarum premissarũ
que contradicit conclusioni respondentis.
¶ Et de sexto tractatu dicta sufficiant.
¶ Explicit tractatus sextus.

Segt̃ septim⁹ tractat⁹ de suppōibus.

Dꝯ que dñr. quedā dñr cū cō
h plexione. vt hō currit. quedam
vero sine ꝯplexione. vt hō. qz ē
terminus icōplexus. Terminus vt hic
sumit ē vox significās vlē vel pticulare
vt hō vel sortes. Terminoꝯ āt incōple
xoꝯ vnusquisqz aut significat substātiā
aut q̄litatē aut q̄ztitatē aut ad aliqd aut
agē aut pati aut vbi aut qñ aut situs aut
habitus.

¶ Iste ē septim⁹ tractat⁹ sūmulaꝯ magr̄i ꝓtri
hyspani. q dr̄ puoꝯ logicaliū ī quo ipe determiat
de termīs per respectū ad quasdā passiōes eoꝯ.
Et p̄ determinat de suppositione terminoꝯ abso
lutoꝯ. deinde de suppōe terminoꝯ respectiuoꝯ.
Et huius tractat⁹ subm̄ dr̄ a quibusdā ē suppō.
aut ēt termin⁹ supponēs q̄uis sit cōplexū fm vo
cē. tm̄ fm situm circūlocutū ē aliqd incōplexum.
ꝓ nūc tm̄ dr̄ q nec suppō ē subm̄ huius tracta
tus cū sit passio termini. nec termin⁹ supponēs cū
sit qd cōplexū. z ē ens p accñs. qz ē quoddā aggre
gatū ex subo z passiōe. Unā passio termini ē suppō
z termin⁹ ē subm̄ hui⁹ tractatus hñs p̄ncipia passi
ones z pp̄etates de eo demonstrabiles. Unā h̄ tra
ctatus ē vtilis ad cognoscēdū veritatē vel falsitatez
enūciationū. Ueritas enī ppōis nō pōt facilr̄ cog
scinisi cognoscatur quā suppōez termini habeāt:
eo q fm variatōem suppōis variatur veritas pro
pōnis. Ualet ēt ad cognoscēdū dr̄iam veroꝯ sillo
gismoꝯ a sopbisticis. Uariatio enī suppōnum fm
gen⁹ causat sillogismū sopbisticū cū ab ea sumat̄
tertius modus fallacie figure dictiōis. Ex p̄dcis
pz quid est subm̄ huius tractactus z que ē ei⁹ vtili
tas. Causa āt eius efficiens ē ꝓtrus hyspanus.
Causa vo mālis est terminus. Causa finalis itrise
ca est cognitio ipius termini. Et causa extrinseca
ē cognitio enūciationū. et ex ñti tot⁹ argumen
tatōis. Cāzo formalis ē eadē sicut in p̄cedētibus
tractatib⁹. Unā ad cognoscēdū gbus ꝯuenit sup
positio z quib⁹ nō ponit auctor vnā diuisionē po
sitā in antep̄dicamētis q̄ est ista. Eoꝯ que dñr. i. p
voce ēxpimūtur quedā dñr cū ꝯplexione vt hō
currit. quedāzo sine ꝯplexione vt hō per se. Et po
sita ē in anp̄dicamentis hec diuisio ad cognoscē
dū dr̄iam eoꝯ que ponūtur in predicamentis ab
his q nō ponūtur. Et hic ponitur ad cognoscēduz
dr̄iam eoꝯ que supponūt ab his q nō supponunt:
quia illa que dicuntur cum complexione saltem
distante non supponunt.

Secundo sciēdū ē q suppō ꝯuenit solum
termino. iō auctor nr̄ p̄ diffinit ē/
minū. Uñ termin⁹ ē vox significās vlē vel pticula
re. In q̄ diffinitione ponit vox loco gñis. Et ponit
significās vlē vel particulare. i. rem vlem vel pti/
cularē ad dr̄iam sincathegoreumatū q nō sūt ter
mini put hic accipitur terminus. ¶ Circa quam
diffinitōez incidūt alique difficultates. ¶ p⁴ est.
q̄ō ipa pōt saluari cū termini mētales z ēt scripti
nō sint voces. ¶ Scda ē. q sincathegoreumata
videnī ēē termini z tm̄ nō significāt rē vlez vel par
ticularem. ¶ z⁴ est. q isti termini deus z ens z mlti
alij nō significāt rem vlem cū de⁹ z ens non sint
genus nec spēs nec differentia nec ꝓpium nec ac
cidēs. nō ēt significāt rē pticularē cū nō ponantur
sub aliquo vñ. Silr chimera hircocerus z mlte
alie dictiones nihil significāt z tm̄ sunt termi. q rē.
¶ Pro solōe p̄me difficltatis p̄ suppōit q triplex
ē termin⁹. s. vocalis z mētalis z scriptus. Termi/
nus āt mētalis ē passio aīe aliqd nālr̄ significans.
Termin⁹ vero vocalis ē vox significās ad placitū
Sz termin⁹ script⁹ ē scriptura significās ad placi/
tū. His suppositis dr̄ ad p̄mū dubiū q hec diffini
tio nō datur de ñmio mētali nec scripto. sz d ñmio
vocali eo q ē p̄ncipalioz ītr oēs terminos. Est āt
ali⁹ mod⁹ dicēdi q hec diffinitio datur tā de termi
no vocali mētali q̄ scripto. Et qz sicuti hec diffini
tio est analoga vt dicūt ita diffinitū est analogū. iō
nō est necesse tota diffinitionē ꝯuenire cuilibz con
tēto sub diffinito. sed sufficit q p̄ncipaliozi analo
gato ꝯueniat fm oēs partes z minus p̄ncipalibus
analogatis sz q̄sdā. ¶ Pro solōe alioꝯ dubiorū
sunt alique distinctōes ponende. ¶ Pria ē q ter
minoꝯ quidā sunt cathegoreumatici. alij sunt sin
cathegoreumatici. z quidā mixti. Cathegoreuma
ticū aūt vno modo idē ē quod per se predicatiuuz
z sitr̄ sincathegoreumaticū vno modo idē ē quod
cū alio significātiuū. Alio modo idē est quod pre
dicatiuum. Terminus cathegoreumatic⁹ ē qui
potest esse subiectū vel predicatū aut pars subi
vel predicati propositionis cathegorice. Termi/
nus vero sincathegoreumatic⁹ dicitur qui signifi
catiue acceptus non potest esse subiectum vel p̄/
dicatum nec pars subiecti licet bene pars predi/
cati. Ut sunt signa vniuersalia particularia ne/
gationes dictiones exceptiue exclusiue z multe
alie. Et hoc maxime si tale signū ponatur in prin/

cipio ppõis. cũ enĩ dr. oĩs bõ currit ly oĩs nec ẽ sb iectũ nec ps subi. qz si eẽt ps subi tũc iste due, oĩs bõ currit z quidã bõ ñ currit nõ esset ꝑdictorie eo q nõ esset eiusdẽ subi z ꝑdicati. sed bñ põt eẽ ps ꝑdicati. vt dicẽdo. nullus bõ ẽ oĩs homo. qz si ñ eẽt ps ꝑdicati tẽ due ꝑdeõrie posset sit eẽ ve. qz ista est vera. nullus bõ ẽ oĩs homo. ẽt ista. quidã homo ẽ homo. z ille sũt ꝑdictorie cũ sint eiusdẽ subi z ꝑdicati nisi de necessitate dicat q oĩs est ps ꝑdicati.

¶ Scda distictio. termin⁹ accipitur dupl̃r. vno⁹ p oi eo quod põt eẽ copula vl̃ extremũ ppõis cathegorice aut etiã determiatio vel pars extremi. z sic signa vl̃ia vel particularia z alia signa sincathegoreumatica sũt termi. Sit̃r fm ponẽtes suppositiõez materialẽ vna tota ppõ põt esse termin⁹. vt sic dicẽdo. oĩs bõ ẽ aial. ista tota ẽ ppõ. z⁹ mõ accipitur terminus put distiguitur ꝑ oreõez z sic oẽ incõplexũ est terminus. z⁹ mõ accipitur p eo quod significatie sũptũ põt eẽ extremũ ppõis cathegorice. Si tñ nõ ponatur suppõ materialis nõ est necesse illã pticulã significatie sũptũ põere. z sic nec ꝓbum nec ꝓiũctio nec aliquod sincathegoreuma põt eẽ termin⁹. tñ oro iperfecta bene ẽ. z sic accipit pbs terminũ p pox cuz sic diffiniat terminũ. Termin⁹ ẽ ĩ quẽ resoluitur ppõ vt in subm̃ z ꝑdicatũ Ex dictis dr ad z^m dubiũ q ista diffinitio datur solũ de termino cathegoreumatico. z ideo nõ oz hãc diffinitõez ẽminis sincathegoreũaticis oueire

Tertio sciendum est pro solutiõe tertij dubij q vl̃e vl̃ particulare siue res vniuersalis vel particularis accipiuntur dupl̃r. Uno mõ general̃r p oi eo quod ẽ supius ad aliud vl̃bz modũ supioris. siue sit ens reale siue sit ens rõnis siue sit limitatũ siue nõ. z pticulare p oi eo qõ est inferi⁹ ad tale vl̃e. z sic deus ens chymera z ẽtia rõnis possũt dici vl̃ia aut pticularia. Alio mõ accipiũt speciall̃r. s. p eo qõ ve z fm rẽ ẽ superius aut iferi⁹ ad aliũ. z sic solũ illõ dr vl̃e qõ est ꝑdicabile ppie sũptũ. z illud dr solũ pticulare qõ ẽ sbij cibile talib⁹ ꝑdicabilib⁹. Ex qb⁹ pz solutio ad tertiũ dubiũ. nõ enĩ accipiunt ppie vl̃e aut pticulare i illa diffinitione. sz accipiũtur gnall̃r. z ideo illi termini significãt bene vl̃e aut pticulare. Ex ꝑdictis sequit q diffinitio termini oz sic exponi. Termin⁹ vocat̃ cathegoreumatic⁹ ẽ vox icõplexa significãs vl̃e aut pticulare. capiẽdo vl̃e z pticulare gnall̃r. ¶ Auctor aũt subdiuidit terminũ icomplexũ dicẽs q vnusq; sq; termiox icõplexox sigificat sbaz aut q̃titatẽ aut q̃litatẽ. z sic ꝑ alijs vt dcm̃ ẽ i ꝑdicamẽtis. q̃ diuisio ponit̃ hic z i ꝑdicamẽtis pp tñ diuersas causas. Nã i ꝑdicamẽtis ponit̃ sic. s. eox q̃ fm nullã cõplexionẽ dicũtur singulum eox aut significat substãtiã aut quãtitatẽ aut relationẽ z̃c. Et ponit̃ ibi ad cognoscẽdũ oꝛdinẽ terminox significãtiũ res ꝑdicamẽtales. hic aũt ponitur ad cognoscendum naturam terminorum suppo nentium. Circa quam diuisionem icidit dubium; non enĩ videtur esse bona diuisio eo q multi ẽmini z etiam cathegoreumatici. vt deus chymera genus spẽs z oratio. z sic de alijs. nõ significant aliquid illorum. Ad hoc posset dici q in illa diuisione nõ accipiuntur substantia z quãtitas z sic ꝑ alijs ppie z precise p rebus ꝑdicamẽtalib⁹. sz accipiunt gnaliter p omni eo qõ ẽ substãtia ꝓncipalis aut quãtitas. vl̃bz modũ iubstãtie aut quãtitatis z sic de alijs. Aliter tñ dr q per hãc diuisionẽ non diuiditur ẽmin⁹ in sua ꝛmunitate sz solũ terminus icomplex⁹ cathegoreumatic⁹ significãs rẽ vl̃e vl̃ particularẽ in ꝑdicamento reponibilẽ.

Sed cõtra ꝑdicta arguitur. Primo sic. In alijs tracatib⁹ determinat̃ de termino. ergo ẽminus non ẽ subiectũ adequatum hui⁹ tractatus. ¶ Scdo arguitur sic. oĩs nullus z alia signa vl̃ia significãt quãtitatẽ. ergo segtur q signa vl̃ia sũt termini cathegoreumatici. ¶ Tertio arguitur sic. oĩs null⁹ z alia signa sincathegoreumatica pñt eẽ extrema ppositionis. vt pz dicendo oĩs ẽ sincathegoreuma. ergo pñt supponere. z per ꝓñs sũt termini vt hic accipit ẽminus. ¶ Quarto arguit̃ sic. hec ppõ. homo ẽ aial. est vox significans vl̃e vel particulare cũ ipa significet q̃cquid significat subz z ꝑdicatũ ei⁹ z tamẽ ipa nõ est termin⁹ vt hic accipit termin⁹. ergo diffo non est bona.

Ad rõnes Ad pmã dr q i alijs tractatib⁹ non determinatur de termino sub eadem rõne formali sub qua hic de eo ꝑtermi natur sz sub alia. s. sub rõne q̃ est pars ppõnis vel silt̃ vl̃ sub aliq̃ alia. ¶ Ad scdaz dr q non significãt q̃titatem ppie sed denominãt terminum sic vel sic accipi. sez copulatiue vel disiunctiue p suis suppositis. ¶ Ad ẽtiã dicit q ipa significatiue accepta nõ possũt esse extremum ppositionis. q̃uis tamen possũt eẽ si accipiant̃ materialit̃. z iõ non sequit̃ ea eẽ terminos. vel pt sic dici z magis oꝛformiter ad opinionem auctoꝛis scilicet q nullo mõ pñt supponere aut eẽ extrema ppositionis. Cum enĩ dr oĩs est sincathegoreuma sensus ẽ. hec dictio oĩs est sincathegoreuma. z sic dictio est subiectuz. z oĩs ẽ illud p quo ipm supponit. ¶ Ad q̃rtã dicitur q hec vox. homo est aial. non ẽ vox icomplexa z ideo

ñ p̃uēīt ei diffinitio t̃mi. Posset sedo dici q̃ ipsa ō
p̃mario significato ñ significāt ea q̃ significāt sui ter
mini. Sz p̃mo significāt opositionē extremoꝝ. de
rōne autem termini est significare primo rem vni
uersalem vel particularem.

Significatio vt hic sumit̃ est rei per vo
cem p̃m placitū repr̃itatio. quare cū oīs
res aut sit vl̃is aut particularis oz dicti
ones non significātes vniuersale vel pti
culare nō significare aliqd. ⁊ sic nō eēnt
termini vt hic sumit̃ terminus vt signa
vniuersalia vel pticularia. Significatio
nū alia est rei substātiue ⁊ hec fit per no
men substātiuū. vt hō. Alia ē rei adiecti
ue ⁊ hec fit p nomen adiectiuū. vel per
verbū. vt currit vl̃ albꝰ. que nō est ppie
significatio substātia vl̃ adiectia sz signi
ficat aliquid substātiue vel adiectiue. ⁊
significare aliquid adiectiue vel substā
tiue sunt modi vocū. qz adiectiuatio ⁊
substātiuatio sunt cōpotes modi ⁊ dif
ferentie rerꝝ que significant̃ ⁊ non signi
ficāt. Nomina vero substātiua dicitur
supponere. sz nomina adiectiua vel ver
ba dicunt̃ copulare. Suppositio ē acce
ptio t̃mi substātiui p aliquo. Differt̃ āt
suppositio ⁊ significatio quia suppō fit
per impositionem vocis ad significan
dū rē. suppō est acceptio termini iam si
gnificātis rē p aliquo. vt cū dz hō cur
rit. iste terminus hō tenet̃ stare pro so
te. platone ⁊ sic de alijs. Unde significa
tio prior est suppōe. ⁊ i hoc differūt
quia significatio est vocis. suppositio
vero est termini iam cōpositi ex voce ⁊
significatione. ergo supponere ⁊ signi
ficare non sūt idem. sed differunt p lo
cum a coniugatis. Item significatio
est signi ad signatum. suppositio vero
est supponentis ad suppositum. ergo
suppositio non est significatio. Copu
latio est acceptio termini adiectiui pro
aliquo.

¶ Circa hunc textum notandum est primo q̃
hic consequenter auctor diffinit significationem
dicens q̃ significatio est rei per vocem secundus
placitum repr̃esentatio. ¶ Unde duplex est si
gnificatio. Quedam est naturalis qua vox aut
conceptus naturaliter ⁊ sine impositione signifi
cat res. propter quod ipsi conceptus siue passiōes
anime sunt eedem apud omnes. Eadem enim na
turalis similitudo repr̃esentat lapidem in mente
greci ⁊ latini. Alia est significatio ad placitum
que scilicet conuenit termino ex impositione vo
luntaria. Et talis est duplex. quia quedam est pri
maria siue ad placitum primarium que conuenit
vocibus. Alia est secundaria sicut sunt scripture.
Sic enim subordinantur conceptus voces ⁊ scri
pture. quia cōceptus primo naturaliter significāt
res. deinde voces ex impositiōe siue ad placitum
ipas significāt. ⁊ postremo scripture eadem signi
ficant. ⁊ sic illa tria sunt signa subordiata sic q̃ vo
ces non significarent res nisi conceptus prius si
gnificarent. scripture etiam non significarent nisi
voces ⁊ conceptus prius significarent. Unde hic
ñ diffinit̃ significatio prout est communis ad istas
predictas significationes. Sed sicut prius diffini
tus est terminus vocalis sic etiam diffinitur hic si
gnificatio ad placitum primarium que est signifi
catio vocis imposite ad significandum. In qua dif
finitione ponit̃ repr̃itatio loco generis. Et pōitur
secundum placitum ad differentiam significatiōis
naturalis que conuenit conceptibus ⁊ aliquibus
vocibus non impositis ad significandum. Et pōit̃
per vocem ad differentiam scripturarum. Et dici t̃
rei ad differentiam sincathegorematum que nō
significant res sed dispositiones rerum. Uñ itez
significatio subdiuiditur. quia quedam est rei sub
stantiue que fit p nomen substantiuū. Alia est rei
adiectiue que fit per nomen adiectiuum. Cuius ra
tio est quia omnis res significatur vt est in se aut
vt est in alio. Si primum. sic ē significatio rei sub
stantiue. Si secundum. sic est significatio rei adie
ctie. Ex quo sequitur q̃ hec diuisio sumitur ex p
te rei significate. quia substātiuatio ⁊ adiectiatio
sunt modi rerum q̃ñis non absolute sed rerum
significatarum per terminos. Eadem enim ē res
significata per substantiuum et adiectiuum: sicut
per hec nomina album et albedo idem significa
tur. quamuis subdiuersis modis significandi si

gnificent idem. album enim significat formam accidentalē vt alteri inherētē. albedo vero eādē significat sed vt abstractā a suo subiecto.

Secundo Sciendū est q̄ p declaratione diffōnis suppōnis supponitur q̄ suppō accipit duplr. vno mō p suppōne realiq̄ relatione aliqd supponit realr alteri. ⁊ sic de ea ñ est hic ad ppositū. Alio mō capitur vt ē scda intentio siue relatio rōnis oueniens ēminis. ⁊ sic adhuc duplr. vno mō vt est relatio suppositi ad appositū ⁊ supponere hoc mō est ẋbo suppositus reddere. alio mō capit vt ē scda intentio logicalis cōueniēs termino vt eiꝰ passio ⁊ sic accipit hic. ¶ Et diffinitur sic. Suppō est acceptio termini substātiui pro aliquo. Et dr̄ termi sub ātiui ad dr̄ias copulationis que ē terminoꝝ adiectiuoꝝ qui nō supponūt sz copulāt. ⁊ additur p aliquo. s. p re significata p terminū aut pmario aut scdario. Ibi enim ñ accipit aliqd vt est vnū pticulare. sz accipit trāscendēter. s. p re vel p ente. ¶ Circa quā diffinitionē icidūt aliq̄ difficultates. Prima est vtrū terminus possit supponere tā i ppōe q̄ extra ppōnē. Ad quaz dubitationē respōdet q̄ q̄uis fm multos modernos logicos sit ipo'te terminū supponere extra ppōnē. tñ fm auctorē nostrū po'te est terminū substantiuum supponere tā in ppōne q̄ extra ppōnē. Qd̄ pz pmo qꝛ iste terminus hō p se sumptus supponit nātr. s. tā p pnītibus q̄ futuris ⁊ pteritis. Scdo pz. qꝛ suppō nihil aliud ē q̄ acceptio ēmini substātiui p aliqua re significata p ipz. Sz terminꝰ substantiuus significās rem p ea pōt accipi tā in ppōne q̄ extra ppōnē. ergo ⁊ pt supponere. Ex quo inferit q̄ de rōne suppōnis nō est q̄ sit respectu verbi vl pdicati q̄uis suppō accntalis non sit nisi respectu alteriꝰ adiūcti. ¶ Scda difficultas est. vtrum terminus adiectiuus possit supponere. Prd solutione supponit q̄ duo significant p nomē adiectiuū. vnū enim significatur de significato pncipali ⁊ pmario. ⁊ ē forma accidētalis que significat cum q̄dā dependētia ad subiectū. Aliū est qd̄ ꝛsignificatur ⁊ minꝰ pncipalr ipoꝛtatur tāq̄ id ad qd̄ illa dependentia terminat. Hoc notato dr̄ pmo q̄ terminꝰ adiectiuꝰ nō pōt supponere p suo significato pmario. qꝛ illud qd̄ supponit p aliquo dz illō significare p modū p se stātis. Scdo dr̄ q̄ terminꝰ adiectiuus pōt supponere p suo significato scdario sz nō p pmario. Ulteriꝰ inferit q̄ non qlibet ēminus supponit p quolibet suoꝝ significatoꝝ. patet de adiectiuis que nō pnt supponere p suis significatis p marijs. ergo correlariū verum.

Tertio sciendū est q̄ tertia difficultas ē vtrū suppō distinguat a ēmino supponente. De q̄ sūt tres modi dicēdi. Primꝰ modꝰ ē q̄ qlibet terminꝰ supponēs ē suamet suppō. Et vltra dicitur q̄ acceptio ēmini vt hic accipit non est aliud q̄ terminus qui ē acceptꝰ vl pōt accipi i ppōne pro aliquo. Ex istis inferit p q̄ ad hoc q̄ aliqs terminꝰ supponat nō requirit q̄ actu accipiat i p aliquo in ppositōe. qꝛ si sic iste terminꝰ homo ex ñs i libro clauso nō supponeret. Sz sufficit q̄ si aliqs circa eum aduerteret ipz accipet i ppōne p aliq̄. Scdo inferit q̄ qñcūq̄ ēminꝰ potēs supponere supponit est suppositio sua. Tñ ñ qñcūq̄ ē potēs supponere ē suppositio sua. Qꝛ fm hūc modū dicēdi iste ēminus ꝛnotatiuꝰ q̄ vltra ēminū ꝛnotat acceptiōez eius in ppōe. Et iste modꝰ ē modꝰ dicēdi Joā. de rp ⁊ aliorum noialiū. ¶ Scds modꝰ dicēdi ē q̄ suppositio ꝛceptꝰ vltiari siue ēmini mētalis est metille terminus mētalis. Sz suppō terminī ad placitū. s. vocalis aut scripti ñ est ēminus vocalis aut scriptus sz est etiā terminꝰ mentalis. Ex quo inferit pmo q̄ sic i voce aut scripto non est ẋitas aut falsitas ppōnalis nisi i ordine ad ꝛceptuz mētalē sibi correndentē. sic ēt terminꝰ vocalis aut scriptus nō dr̄ supponere nisi i ordine ad ꝛceptū mentalē sibi correndētez. zꝰ inferit q̄ sicut. b scriptū deꝰ est i libro clauso non ē actualr ppōnec actualr vez vel falsum significat eo q̄ actualr nō accipit mediāte aliquo conceptu. sz ē ppositio i potētia ppinqua. sic ille ēminus deꝰ i illo libro ñ suppōit actualr sz tātū i potētia ppinq̄. Et iste ē modꝰ dicēdi Marcilij ⁊ multoꝝ aliorum noialiū. ¶ 3ꝰ modꝰ dicēdi ē realiū logicoꝝ dicētiū q̄ suppō logicalr nihil aliū ē q̄ vna scda intētio siue relatio rōis extrīs i ēmino cāta p actū intellectꝰ quā intellectꝰ accipit ēminū. p re signata p ipz. Ex quo infertur p q̄ suppō actualr distinguit a ēmino ex nā rei ⁊ pt ab eo separari. zꝰ infertur q̄ suppō ñ ē forma ēmi sz ē aliqs respectꝰ ꝛdis qditatē ipiꝰ ēmini. Cōsequēter auctor assignat tres dr̄ias inter suppōnē ⁊ significationē. Prima ē q̄ significatio ē ppetas vocis. suppositio vo ē ppetas ēmini significātis rē. zᵃ dr̄ia. ē qꝛ significatio aducit simplici voci. Suppō vo adiuenit ēmio ostituto ex voce ⁊ sigtione. 3ᵃ ē qꝛ significatio ē relatio signi ad sigtū. suppō vo est relatio termi supponētis ad rē suppositā. Cōseqnē auctor diffinit copulationē dicēs. Copl'atio ē acceptio termini adiectiui p aliq̄. Et ponit termi adiectiui ad dr̄iā suppōis q̄ ē acceptio ēmi substātiui. Qꝛ āt adiectiua copulāt pz qꝛ copl'are ē significare aliqd alteri adiacē. Sz adiectiua significāt formā cū inherētia sic

adiectiua ad subiectū. ergo adiectiā copulāt. Nec capiť hic copulare vt idē est qd̄ ꝺiungere ꝑdicatuꝫ cū subo. qꝛ hoc non ꝺuenit adiectiuis sed tantum copule ꝟbali. Sꝫ accipiť vt est inherere aut adiacere alicui. siue significare aliqd cū ꝟbere ētia ad subm̄.

Sed contra ꝑdicta arguiť. ꝓio sic. Si hec diffinitio significatiōis eēt bona seq̄retur ꝙ termi scōe itētionis nihil significarēt cū non videāt̄ repūtare aliquā rē ⁊ tamē aliqd significant. ergo diffinitio ñ ē bona. ¶ Scōo arguiť sic. diffinitio significationis non ꝺueēit significationi passionū nec ēt scripturaꝝ. ergo non ꝺueēit ꝺi ꝺtēto sub diffinito. ⁊ ꝓ ꝺns non ē bona. ¶ Tertio arguiť sic. Si diffō suppositionis eēt bona seq̄retur ꝙ termin⁹ substātiuus non possꝫ supponere simplr. ꝺnā pꝫ. qꝛ termin⁹ supponēs simplr non capiť ꝑ aliquo. ¶ 4.º arguiť sic. suppō ē acceptio termini substantiui pro aliquo. ergo terminus adiectiuus nullo modo supponit.

Ad rationes Ad ꝑmaꝫ ꝺicitur ꝙ lꝫ ēmini scōe intētionis non significent aliquā rem habētē eē realē. tamē significant rē rationis habētē esse obiectiuū in aīa. ⁊ hoc sufficit ad hoc ꝙ aliqd significēt. ¶ Ad ꝟam ꝺr ꝙ solutio pꝫ ex ꝺictis qꝛ hic solū diffinitur significatio ex ꝑpositione ꝑmaria ad placitū q̄ non ꝺueniť cōceptib⁹ aut scripturis. ¶ Ad tertiā ꝺr ꝙ adiectiuuꝫ non supponit in ꝓtū adiectiuū. tamē bene pōt supponere ratōne subi in eo ꝛclusi ⁊ connotati. ¶ Ad q̄rtā ꝺr ꝙ non accipiť ꝑ aliquo in diffōne suppositionis ꝑticulariter ⁊ sincategorematice sꝫ accipiť cathegorematice ⁊ transcendenter.

s Appositionū alia ꝺmunis alia ꝺiscreta. Suppositio ꝺmunis ē que fit ꝑ terminū cōmunē. vt homo aīal. Discreta est q̄ fit ꝑ terminū discretū. vt sortes. vel ꝑ ēminū cōem cū ꝑnomine demōstratiuo. vt iste homo qui est ēminus discretus. Itē suppositionū cōmuniū. alia naturalis. alia accidētalis. Suppositio naturalis est acceptio ēmini cōis pro omnibus his ꝑ quibus aptⁿ natus ē ꝑticipari vt iste ēminus hō per se sumptⁿ supponit ꝑ oibus hoī bus. tā qui fūt ꝙ qui erūt ⁊ qui fuerūt. ¶ Circa hūc textū notādū ē ꝓio ꝙ conseq̄nter auctor determiat de suppōne diuisiue. Unde suppō ꝑma sui diuisione diuidiť in suppōneꝫ ꝑpam ⁊ in ꝑpam. Suppō ꝓꝓꝑa est acceptio termini ꝑ aliq̄ ꝑ quo de rigore sermonis non ꝑmittitur ꝑcise supponere sꝫ ex trāslātione ⁊ vsu loquendi. ⁊ de hac suppositione non loqtur hic auctor. Et assignātur tres modi eiⁿ suppōnis. qꝛ quedaꝫ est methaphorica alia est antonomastica. ⁊ alia sinodocica. Unde suppō ꝓꝓꝑa sinodocica est illa qū ꝑs supponit ꝑ toto. vt cū ꝺr ꝓꝓꝑa est i mari. q̄uis enī ꝓꝓꝑa sit ꝑs nauis tamē supponit ꝑ tota naue ⁊ excusatur hec locutio ꝑ sinodoche n. Methaphorica aūt suppositio fit quādo continens ponit ꝑ contento aut eō. vt si vas supponat ꝑ vino vel vinū ꝑ vase. Antonomastica aūt suppō fit quando terminus ꝺmunis suppōit ꝑ vno cui maxie ꝺueniť. vt cū ꝺicitur ꝑhs fecit hoc. q̄uis enī iste ēminus ꝑhs de virtute sermonis ñ plus deberet supponere ꝑ aristotele q̄ ꝑ platone. tamē qꝛ aristo. inter omnes ꝑhos maximus reputať. ideo si iste ēminⁿ sumatur ꝑ se ꝑ eo supponit ꝑ antonomasiā. Siť cum ꝺr ꝑ ꝓꝓheta dixit hoc. ibi ꝓꝓheta supponit ꝑ dauid. Et cum ꝺr ꝑ apostolus ꝺicit hoc. ibi apostol⁹ supponit ꝑ paulo. Possūt ēt assignari alij modiꝫ ꝺiuersitatē figurarū grāmaticaliū. sꝫ isti sūt mōi ꝑncipales q̄ ꝺb⁹ auctores frequētiuo vtunť. ¶ Suppō vero ꝓꝓꝑa ē acceptio termini ꝑ aliquo ꝑ quo de virtute sermonis ꝑmittitur supponere. ⁊ hāc diuidit auctor ꝑma sui diuisione in suppōnē cōeꝫ ⁊ discretam. Unde alij aliter diuidūt suppōnē ꝑma sui diuisione. s. in suppōneꝫ ꝑsonalē simplicē ⁊ materialē. ¶ Circa quā diuisionē icidunt alique difficultates. ꝓꝓia est. qd ē suppō mālis ꝓ cuius solutione supponiť ꝙ suppō materialis potest fieri q̄nq̄ modis. ꝓimo mō q̄ vox plata supponit ꝑ seipsa vl scriptū ꝑ seipso: vt si ꝺicatur hō ē vox plata. ista vox hō supponit materialr ꝑ seipsa. Scōs modⁿ ē q̄ terminus scriptus supponit ꝑ seipso plato. vel scriptura supponit ꝑ voce. vt cū ꝺr hō ē ꝺictio ꝺissillaba ⁊ hō scribatur tūc illa scriptura supponit mālr ꝑ illa voce hō. Tertiⁿ modⁿ est q̄ ēminus vel vox supponit ꝑ alio ēmino vl ꝑ alia voce silr. vt cuꝫ ꝺr aīal ꝙ ꝑꝺicatur ꝺe boie i hac ꝓꝓone hō ē aīal. ibi hec vox homine supponit ꝑ hac voce hō. Quartⁿ modⁿ fit q̄ ēminⁿ sūptⁿ sub vna suppōe supponit ꝑ seipso sumpto sub alia. vt cū ꝺr. hō hꝫ suppōnē ꝑsonalē i hac ꝓꝓone. oīs hō currit. ibi hō supponit mālr ꝑ seipso suppōnē te ꝑsonalr. Quitⁿ modⁿ ē q̄ ēminⁿ acceptⁿ sub vna suppōne supponit ꝑ seipso ñ potēte supponē vt si ꝺicať alⁿ ñ pt supponē. si. n. hec sit vera oꝫ ꝙ subiectū supponat ꝑ aliquo. non tamē potest

suppōere p scipo supponēte aut potēte suppōere
qz sic ppō eēt falsa. Ex quo iferī pmo q ppō ne/
gatiua pōt eē va q̄uis pdicatū insit subo vel ei p
quo supponit. dūtā nō insit illi p quo suppōit. fm
q p illo supponit. Ex quo seqr secūdo q nō in oi
ppōne pōt termin⁹ habere suppositionē mālē. sz
solū qñ cōparat alteri extremo qō respicit ipm fz
q ē termin⁹. Et est tal ppō distinguēda penes eq
uocationē eo q pōt accipi psonalr aut mālr pro si
gnificato aut signo. 3⁰ sequit q suppō materialr est
acceptio termini qua accipit p se vl p alio sibi si/
mili aut dissimili codē mō vel aliter supponente
cui nō imponit ad significādū. nec significat netu/
raliter proprie illud pro quo supponit. z iste est mo
dus dicendi modernorum logicorum.

Secundo sciendū ē q secūda difficultas ē
vtr sit de intētione auctoris non
ponere suppōnē mālē. de quo sunt duo modi dicē
di. Prim⁹ stat i duob⁹ dictis. pmū dictū est. cā q̄re
auctor nō determiat de suppōne materiali qz sa/
tis vsitata est apud grāmaticos z de se vr manife
sta. Secūdū dictū ē. qz petrus hispan⁹ nō dicit q
suppositio oueniat solū termio iam significāti z q
suppō psupponat significationē eo q suppō solū
oueniat termio p suo significato. Nā fz auctorez
hō nō significat sortē z platonē. z tn p eis suppōit.
sz dicit hō eo q suppō solū cōuenit termio aliqd si/
gnificāti nō tñ semp p suo significato. Ex quo iser
tur q ō itētione ei⁹ nō fuit negare suppōnē mālem:
ali⁹ modus dicēdi ē q ō itētione ei⁹ fuit eā oino ne
gare. qz suppō solum oueniet termio iā significāti ali
quā rē. sz si suppō mālr poneret nō solū posset sup
ponē voces significatie sz etiā nō significatie. g rē.
¶ Tertia difficultas ē vtr possit saluari z etiam
defēdi suppositōez materialē non eē ponēdā. Cū
enim videat q non possit saluari vitas hax ppositi/
ōium hō ē vox. aial ē trisillabū. z sic ō alijs nisi di/
cendo q suba eax supponūt mālie. Ad quā tamē
dubitatōz dicit cōiq q i talib⁹ ppōib⁹ suba non sup
ponunt logicalr cū ibi nō sit relatio termini ad rez
significatā q̄uis sit ibi suppō grāmaticalis que est
relatio suppositi ad appositū. Et ideo nō segtur q
suppositio mālis sit iter suppōnes logicales onu/
meranda. Est tn ali⁹ mod⁹ rndēdi q fz aliquos nū
q̄ termin⁹ mālr acceptus est subiectū aut pdicatū
ppōnis. Sz si videat q non oz teneri alr q̄ mālie
tūc oz ibi suppleri aliqs ēmin⁹ singularizat⁹ p pno/
men demōstratiuū supponens mālr p illo ēmino.
Ex quo seqr q cū dr hō ē dictio dissillaba ista vox
homo ñ ē subiñ hui⁹ ppōnis nec ps ei⁹. sz ē illud p q̄
supponit subiñ dicte ppōnis. Est enim sensus hec di
ctio homo est dictio dissillaba i q̄ iste termin⁹ homo
non ē subiñ sz ē illō p quo supponit subiectū.

Tertio Sciēdū ē q suppositio discreta est
illa que fit p ēminū discretū siue sin
gularē singlariter z vniuoce tentū aut p aliuz sibi
equalētē sic ē ēmin⁹ cois sūpt⁹ cū pnoie ōmonstra
tiuo. Pōt enim suppō discreta fieri duobus modis.
vno⁹ p ēminū discretū. p q̄ ponit talis regla. Ter
min⁹ discret⁹ discrete sūpt⁹ z tētus respectu quoz
cūq pdicatoz sp supponit discrete. vt sortes ē hō
plato ē aial z sic de alijs. Alio mō pt fieri p ēminū
omunē singularizatū p pnomē drātiuū z drātū vt
dicēdo iste homo currit. Ex q̄ sequit q ēmin⁹ sup
ponēs suppōne discreta supponit p vno singulari
tm sic q p alio supponē ñ pt. Unde fz q̄sdā sic suppō
pma sui diuisione didit i suppōnē discretā z cōem
sic ēt diuidi pōt i simplicē psonalē z mālē. z iō fm
ipos suppō discreta diuidit in suppōez discretaz
mālē z suppōez discretā psonalē. vt cū dr iste hō
currit vl sortes currit subm supponit psonalr di/
screte. Sz demōstrādo hāc vocē sortes si dicatur
sortes ē dictio dissillaba subm supponit mālr di
screte. Sed suppō cōis est illa q̄ fit per terminū
cōez cōiter tētū. vt cū dr hō currit. hō suppōit cōi
ter. Alij addūt vl p terminū singularē cōiter tētū
pp suppōez mālē cōez. Nā fm eos cū dr sortes ē
dictio dissillaba sortes supponit mālr cōiter. s. p
se z p sibi similibus. ¶ Diuiditur āt suppō cōis fm
auctorē in suppōez naturalē z accītalē. Suppō
nālis est acceptio termini cōis p oib⁹ p quib⁹ sua
nā siue forma nata ē pticipari. vt iste termin⁹ hō q
se sūptus suppōit nālr p oibus hoibus qui sunt z
fuerūt z pnt eē. Unde nā terminī i ppōsito dr eē illō
quod circūscripto oi ope intellect⁹ adhuc ē mltis
cōicabile ex nā rei. vt ē significatū p ēminū cōem
qui gdē termin⁹ cōis q̄tū ē ex se pōt accipi i diffe
rēter p pnitib⁹ pteritis z futuris. Ex q̄ seqr q hēc
suppō dr nālis pp duas causas. pma. qz talis sup
positio nō oueniet termio rōe alicuius extriseci si
bi adiūcti. sed oueniet sibi fm se. Secūda cā ē quia
talis suppō oueniet termino rōe nature cōis p euz
significate. ¶ Sz iuxta pdcā oriunt aliq̄ difficul/
tates. ¶ p⁴. vtr necessariū sit ponere suppōnem
mālē. Ad quā rndeī q sic. q̄uis multi de suppōib⁹
determinātes eā ōmiserit. Qz āt necessariū sit eaz
ponere pbatur. qz nō videtur qualr ppōes ōmō
stratiue possint saluari nisi ponēdo q ēmini i ipis
nāliter supponāt. s. p pnitibus pteritis z futuris.
Nā si sic nō eēt seqretur q si quis beri p ōmōstra

tione acqsiuerit sciaz de hac ꝛclusiõe: omis hõ ẽ risibilis. ⁊ hodie genitus ẽ vn⁹ hõ q ipe nõ habeat pl⁹ sciaz de illa ꝛclusiõe. qd videtur absurdũ. Pz tñ ꝛnia qz i illa ꝛclõe: omis hõ ẽ risibilis. hõ beri nõ supponebat p illo homie qui hodie ẽ genitus. ⁊ iõ d ipo nõ acqsiuerat sciaz ⁊ per ꝛnis nũc nõ bz sciaz qd ẽ falsũ. ¶ Z⁴ difficultas ẽ. vtr suppõ nãlis cõueniat termino solũ ex ppõnez. Ad quã rñdet cõiter q sic eo q suppõ nãlis solũ ꝛueniat termino sũpto p se ⁊ nõ rõe alicui⁹ adiũcti. Dicẽdũ ẽ tñ q ipa potest ꝛuenire termino tã in ppõe q ex ppõez. vt pz per hoc quod imediate dictũ est. s. dũ ponitur in ppõe q est in p mõ vel secũdo mõ dicẽdi per se.

Sed contra predicta arguitur p sic. si i hac ppõe amo est verbum. amo supponeret. tunc propositio esset falsa. quia ipm materialiter sũptũ nõ est verbũ sed nomẽ. ergo in tali ppositione non potest esse suppõ materialis. ¶ Z² arguitur sic. Hec ꝛceditur. homem ee aial est verum. ⁊ tamẽ hec ppositio non põt saluari nisi dicẽdo q hoc totum. s. hominẽ esse aial suppõit materialiter pro hac propositione. homo ẽ animal. ergo necessariũ est ponere suppositionez materialez. ¶ Z³ arguitur sic. suppositio sequitur significationem. ergo sicut est aliqua significatio ad placitum. ita debet esse aliqua suppositio. ⁊ per consequens diuisio suppositionis communis nõ est bona. ¶ Quarto arguitur sic. suppositio naturalis non conuenit termino ratione alicuius adiuncti. ergo non põt ei conuenire in ppositione.

Ad rationes Ad primam dicitur q i illa propositiõe amo est verbum. amo supponit materialiter pro sibi simili positum alia propositione. ⁊ ideo ls predicatum non conueniat sibi secundum q hic supponit. tamẽ cõuenit ei pro quo supponit. ¶ Ad secundam dicitur q illa non conceditur ad illum sensum q hoc dictum homem esse animal supponat materialiter pro hac propositione. homo est animal. Sed ad hunc sensũ q hoc dictũ siue significatum hominẽ esse animal denotatum per hanc propositionem homo est animal est verum. Et q̃uis veritas ⁊ falsitas non conueniant illi dicto tanq̃ signo eo q ñ est propositio. tamen conuenit sibi fundamentaliter ⁊ tanq̃ rei significate. ¶ Ad tertiaz dicitur q q̃uis suppositio consequatur significationem. tamen multum differunt inter se. ⁊ ideo q̃uis sit aliqua significatio ad placitum non est tamen necesse aliquam suppositionem esse ad placitum. quia suppositio alia a naturali non conuenit termino absolute sed in ꝛparatione ad adiunctum. ⁊ ideo oportet q terminus sic supponens supponat secundum exigentiam adiuncti ⁊ non ad placitum. ¶ Ad quartam dicitur q negatur consequentia. quia quamuis suppositio naturalis non conueniat ẽmio rõe adiũcti. tñ sibi pt ꝛueire cũ adiũcto

Accñtalis suppõ ẽ acceptio ẽmini cõis pro oibus his pro qb⁹ exigit suũ adiũctũ vt hõ currit. hic iste terminus hõ suppõnit pro oibus homibus pñtibus. Et cuz dr hõ fuit vel hõ cucurrit. supponit p p̃ẽtis. ⁊ cũ dr hõ erit vl hõ currz suppõit p futuris. ⁊ sic hz diuersas suppões fm diuersitatẽ coz que ei adiũguntur. Accidẽtaliũ suppõnũ alia simplex. alia personalis. Suppõ accidentalis simplex ẽ acceptio termini cõis pro re vl significata per ipm terminũ. vt cũ dr. hõ est spẽs. animal ẽ genus. Ibi iste terminus homo suppõit p homie in cõi. ⁊ nõ pro aliquo inferiori. ⁊ iste ẽminus aial suppõnit pro aiali in cõi. ⁊ nõ pro aliquo inferiori. Et sil'r dicẽdũ ẽ d quolz termino cõi. vt risibile ẽ propriũ. rationale ẽ differentia. album ẽ accñs. Itẽ suppositionũ simpliciũ alia ẽ termini cõis in subiecto positi. vt hõ ẽ spẽs. Ibi iste terminus hõ simplicẽ hz suppositionẽ. qz solũ suppõnit pro natura spẽi. Alia est termini cõis positi in predicato propositiõis affirmatiue. vt omis hõ ẽ aial. Ibi iste terminus aial in predicato positus simplicẽ hz suppositionẽ. quia solũ suppõnit pro natura gñis. Alia ẽ termini cõis positi post dictionẽ exceptiuaz. vt omẽ aial pter homem ẽ irrõabile. Ibi iste terminus homem simplicẽ hz suppositionẽ. qz nõ licet fieri descẽsũ sub ipo. vñ nõ sequitur. omẽ animal pter homem ẽ irrõale. ergo omẽ aial pter hõem homez ẽ irrationale. ex quo ibi est fallacia figure

De suppositione

dictōis pcedēdo a suppōne simplici ad psonalē. Silr hic hō ē spēs ergo aliqs hō est spēs. ⁊ silr hic. ois hō ē aīal. ergo ois homo est hoc aīal. In oibus enim istis fit pcessus a simplici suppōne ad personalē. Qz autem terminus in p̄dicato positus simplicē hz suppōnē patet. qz cū dicit oiuz oppositoꝝ eadem ē disciplina. nisi ille terminus disciplīa simplicē haberet suppōnē. sic fieret ds̄cēsus sub ipso. ⁊ cēt falsa. Nulla. n. pticularis disciplīa ē oiuz ꝓtrariorꝝ. medicīa. n. ñ ē oiuz cōtrariorꝝ sed solū sani et egri. grāmatica nō ē oiuz ꝓtrariorꝝ sz solū ꝓgrui ⁊ icōgrui. logica veri ⁊ falsi. ⁊ sic d̄ alijs ¶ Circa hūc textū notandū est ꝓmo q̄ suppō accidētalis est acceptio termi cois ꝑ oīb⁹ bis ꝑ quibus exigit suā adiunctū. vt cū dr. hō est. iste terminus homo supponit ꝑ oibus bis pro quib⁹ exigit hoc verbū est sibi adiunctū. s. ꝑ hoibus pīsentib⁹. Ex quo pz q̄ hec suppositio dr accītalis qz ouēit termino rspcū alcui⁹ extrinseci. Consequēter auctor diuidit suppositionē accītalē in suppositionē simplicē ⁊ psonalē. Qui⁹ diuisionis sic habet sufficientia. qz ois suppō accītalis est acceptio termini cois cuz aliquo adiūcto. Aut ergo talis terminus cois accipitur ꝑ re vniuersali significata per ipsuz ⁊ sic ē suppō simplex. aut ꝑ re singulari. ⁊ sic ē suppositio psonal. Unde suppositio simplex sic diffinitur. est acceptio termini cōmunis pro re vniuersali significata ꝑ ipm. In qua diffinitione ponitur acceptio loco generis. Et ponitur termini cōmunis ad differentiam suppositionis discrete. Et ponit pro re vniuersali significata ꝑ ipm ad dr̄iam suppositionis psonal vel materialis. Et iterꝝ diuidit ipam supositionem simplicez sic auctor. qz quedā est termini cōmunis positi a parte subi. vt cum dicitur homo est species. animal est genus. ibi homo ⁊ animal supponunt simpliciter. Alia est termini communis positi post dictionem exceptiuā. vt cū dicitur: omne animal preter hominem est irrationale. iste accusatiuus hominem habet suppositionem simplicem. Quod probatur qz non sequitur omne animal preter hominem ē irrationale. ergo oē aīal p̄ter hunc hominem est irrationale. sed est fallacia figure dictionis arguendo a suppositione simplici ad personalem. Alia ē suppositio simplex termini cōmunis positi in predicato ꝓpositionis vniuersalis affirmatiue. vt cuz dicitur omnis homo est animal. ibi animal supponit simpliciter. quod patet quia cum dicitur omnium oppositoꝝ est eadem disciplina propositio esset falsa. nisi iste terminus disciplina supponeret simpliciter. eo q̄ nulla pticularis disciplīa est omniū oppositorum.

Secundo sciendum est q̄ ex predictis oriuntur alique difficultates. Prima est. vtrum suppositio simplex sit termini pro re vniuersali significata. De qua sūt duo modi dicēdi contrarij sūt dati in diuersis modis ponēdi vniuersalia. Pro declaratiōe primi modi dicēdi qui dicit modernorum logicoꝝ ponūtur aliq̄ suppōnes. Pria ē q̄ nō ē aliqua res vlis sed oīs res est singularis. q̄ uis aliq̄ termini sint vlēs qui significāt res singulares sub cōceptu cōi. i. represētant plures res indifferēter. Ex q̄ segt̄ p̄ q̄ isti termini cōes hō aīal ⁊ alij sīles nō significāt aliquā rem vlem sue naturā aliquā multis singularibus cōicabilem Sed dc p̄mario ⁊ d̄ principali significato significāt res singulares. vt sortem platonē ⁊ sic dc alijs. zo sequitur q̄ tales termini nunq̄ supponūt pro aliqua re vniuersali cuz nulla sit talis res aut possit ē. ¶ ⁊ suppositio est q̄ termin⁹ vocalis aut scriptus communis non potest supponere nisi tribus modis. Uno modo pro rebus singularibus quas vltimate significat. ⁊ sic supponunt personaliter. Secundo potest supponere pro alio termino vocali vel scripto ad quem vltimate significandum non est impositus. ⁊ sic supponit materialiter. vt p̄ us dictum est. Tertio modo potest accipi pro conceptu cui subordinatur in significando mediante quo significat suum significatum vltimatum. et sic terminus supponit simpliciter. Ex quo patet q̄ differentia est inter suppositionem materialem ⁊ simplicem. Patet etiam q̄ illi qui nō ponūt suppositionem simplicem distinctam a materiali sed eam sub materiali comprehendunt magis generaliter accipiunt suppositionem materialem q̄ sit prius accepta. Dicunt enim omnem terminū supponere materialiter qui supponit pro termino ad quem vltimate significandum non est impositus. Et pro hac opinione adducuntur alique auctoritates. Et primo auctoritas aristotelis septimo methaphysice vbi ex intentione tractans istā conclusionem dicit q̄ nullus vniuersale ē substantia ⁊ q̄ impossibile est substantiam esse quod cunq̄ vniuersaliter dictorum. Item secundo me

taphysice. impossibile est vniuersalium noiuz substantiam esse. Jtez octauo metaphysice. vle nec est substantia nec genus nec accidens. Jtē in pbemio de anima. vle nihil est aut ē posterius suo singulari. Ratione autem pbatur sic. omnis substātia est vna numero. qz omnis substātia vel est vna res vel plures. si est vna res z non plures ē vna numero. hoc enim ab omnibus vocatur vnum nūero. Si est plures res vel est plures res singulares vel vniuersales: Si sit pmū. tunc aliqua substantia esset plures substantie singulares. z per conseqns eadem ratione aliqua substantia esset plures homines. Si sit plures res vniuersales accipiat vna illarum rerum z queratur aut est vna aut plures. Si z^m detur. s. q̄ est vna tunc erit res singularis: Si pmum. queratur vlterius aut est plures res singulares aut vniuersales. z ita erit processus in infinitum. vel stabitur q̄ nulla substantia erit vlis Jtem si ē aliquod vniuersale existens in singularibus distinctuz ab eis sequeretur q̄ posset esse sine eis. quia omnis res naturaliter poz alia potest per diuinam potentiā esse sine alia. sed conseqns est absurdum. ergo non est aliqua res vniuersalis Jtem si illa opinio esset vera sequeretur q̄ deus non posset vnum indiuiduū annihilare nisi omnia indiuidua destrueret. quia si anihilet vnum indiuiduum destruit totum quod est de essentia illius indiuidui z per consequēs destruit vniuersale qd̄ est in eo z in alijs. z sic alia indiuidua nō manerēt cum non possint manere sine substantia eoz. Hāc est absurdum. igitur zc. Jtē si tale vniuersale non posset poni totaliter extra essentiam indiuidui. ergo esset de essentia indiuidui. z per consequēs indiuiduum componeretur ex vniuersalibus. z ita īdiuiduū nō ēēt magis single q̄ vle. Jtē seqrē q̄ aliqd d̄ essētia christi esset dānatū z saluatū. quia illa natura existens in xpo est realiter idem illi nature existenti in damnato. puta in iuda. z sic idem esset damnatum z saluatuz. hoc est absurdum igit zc. Deinde specialiter arguitur contra ponentes distinctionem formalē inter naturaz cōez z differentiam indiuidualem. quia dicitur ab illis q̄ natura contrabitur per differentiam indiuidualem que ab illa non distinguitur realiter sed formalr. z non sunt due res. vna tamen non est formaliter alia. ¶ Arguitur ergo primo sic quia ī creaturis nunq̄ potest esse aliqua distinctio qualiter cunq̄ extra animam nisi vbi res sunt realiter distincte. Si igitur inter istam naturam z differentiam indiuidualem sit talis distinctio oportet q̄ sint realiter distincte. Jtem eadem res non potest esse cōmunicabilis z incommunicabilis. Sed fm illam opinionem dria indiuidualis est incōicabilis. vle vero cōicabile. ergo nullum vle est dria indiuidualis z per consequens non sunt eedem res. Jtē eidem rei create non possunt simul conuenire opposita. cōe autē z pp̄ium sunt opposita. ergo eadē res non est cōis z pp̄ria. Quod tamē sequeretur si nā cōis z differentia indiuidualis essent eadem res. Jtem si natura specifica esset eadem realr cū differentia indiuiduali sequeretur q̄ tot essent realr nature communes quot sunt differentie indiuiduales. z per consequens nullum eoz esset cōicabile. sed quelibet natura esset incōicabilis. Jtē quelibet res seipsa per aliquod sibi intrinsecum distinguitur aut quocūq̄z. sed alia est humanitas sortis. z alia platonis. ergo seipsa distinguitur. ergo non per differentiam indiuidualem superadditā. Jtē fm sententiam aristo. quecunq̄z differunt specie differunt numero. sed natura equi z natura bois seipsis differunt specie. ergo seipsis differunt nūero. z sic quelibet res seipsa est vna numero. Jtem id quod per nullam potentiam est cōicabile pluribus per nullam potentiam est p̄dicabile de pluribus. sed nulla talis natura si sit eadem realiē cuz dria indiuiduali per nullam potentiā potest competere pluribus. quia nullo modo potest conuenire alteri indiuiduo. z sic non potest ēē vle. Jtē accipio illam differentiam indiuidualem z naturaz quā ōbit. z quero an inter illa sit maior distinctio q̄z inter duo indiuidua aut minor. nō maior. qz nō differūt realr. duo vero indiuidua realr differūt. nec minor. qz tunc essent eiusdem rōnis. z per cōsequens si vnum est de se vnum numero ita z reliquū. Et pp̄ter has rōnes z multas alias dicunt isti q̄ omnis res est singularis z q̄ nulla est vlis. z q̄ nullum est vle nisi i repētādo vel ī predicādo

Tertio sciēdū est q̄ pro declaratione alterius opinionis. s. realiū logicoz ponende sūt aliquē suppositiones. ¶ pma ē q̄ non oīs res de se est singularis sed est aliqua res vlis pp̄ter aiam ab omnibus singularibus distincta ex natura rei z in pluribus singularibus realiter existens. Et hec suppositio inferius probabit. ¶ z^a suppositio est q̄ terminus cōis vniuocus nō ē impositus ad significandum p̄ res singulares. sed significat de p̄ significato nam cōem plurib^o cōicabilez. vt homo p̄ significat naturā cōem vel humanā cōicabilē pluribus sine oīb^o hominibus. Hec aūt suppositio patuit circa diffinitionē vniuocoz.

Et pōt p nūc probari qz secundū ꝛmentatorē se
ptimo metaphisice nomina nō iponūtur nisi no/
to. Et boetius picit q reb⁹ quas vidit noia iposu/
it. sed q iposuit hoc nomē hō ad significādū nō vi
dit petrū z iohānem z sic de alijs hominib⁹. g⁹ nō
iposuit h nomē hō ad primo significādū petrum z
alios hoies singulares. z⁹ sic pōt pbari secunda
suppositio qz dicit aristoteles i pdicamētis q z⁴
substātia significat aliqd z non h aliqd sz q̄le qu'd:
mō q̄le qd est cōmune multis. g⁹ h nomē hō cū sit
nomē secūde substātie significat aliqd commune
multis. Itē h nomē hō significat p aliqd z nō signi
ficat p sortē platonē z sic de alijs. qz si sic. audiens
h nomē hō z sciēs qd per hāc vocē significat idiuīdi
cte z ideterminate itelligeret sortē platonē z sic de
alijs. sz h est falsū. g⁹ hoc nomē hō non significat p
aliqd singulare sed aliquā nāz cōmunē multis ex
nātrei. Ex quo sequit q termin⁹ supponēs p p se
significato si sit terminus cōmunis supponit p re
vli. z⁹ sequit q termin⁹ cōmuis supponēs pſona
liter nō supponit p suo significato. qd pbat quia
hec est ꝛa. oē album est substantia. z in ista subm
supponit pſonaliter z nō supponit pro eo qd signi
ficat qz si suppōeret pro eo qd significat tē cēt fal
sa qz albū vli significat accnis solū vli significat ag
gregatū ex subo z accidēte z quodcūq dicat neu
trū eoꝝ ē substātia. Et si dicat q albū est subm al
bedinis. Cōtra. si h eēt vera sequeret qd voces cō
tinue cadāt a suis significatis nec posset aliqs mo
uere digitū qn vox p h caderet a sua significatione
z ipositione. h aūt ē absurdū. ꝛna tn pbat ponēdo
q sortes sit hodie alb⁹ z postea niger. tunc hoc no
mē albū hodie significabat sortē z postea nō signi
ficaret sz neutrū significaret. z ita voces ꝛtinue ca
derent a suis significatis. Est enī suppō simplex ac
ceptio t̄mini cois p re vli significata p ipz. Ex quo
patet q nō ē acceptio t̄mini p ꝛceptu aīc. quia si
sic. oia gna z spēs eēnt accidētia cum eēnt ꝛcept⁹
aie q̄ sūt de pina spē q̄litatis. ¶ Et hic adducunt
rōnes ad pbandum q sit aliq natura cois in reruz
nā circū scripto oī ope itellect⁹ multiplicata in pli
bus idiuiduis. q̄ qd ē natura ē p se significatuz ter
mi cois. Et pbatur pmo sic. Quādocūq aliq rea/
liter ꝛueniūt z realr differūt. p aliqd ꝛueniunt z p
aliqd differūt. puta sortes z plato realr ꝛueniūt in
humanitate z differūt suis ppriis drīs idiuiduali
bus, ergo segtur q est aliquid reale ipsis ꝛmune z
sunt aliq drīe idiuiduales icōicabiles. ¶ z⁹ pbat
plus ꝛueniunt sortes z plato q̄ ꝛueniant sortes z
asin⁹. sz non ꝛueniunt in aliq vno singulari nume
rato. ergo illō in quo ꝛueniun mō est vnū numero
z p ꝛsequēs erit aliquod ꝛmune. ¶ Tertio pbat
p aristotelē tertio metaphisice. i oī genere ē vnū
pmū qd est metrū z mensura oīum alioꝝ. sz nullū
singulare ē mensura oīuz alioꝝ qz nō est mensura
oīum indiuiduoꝝ eiusdē spēi. ergo necesse ē dicē
q sit aliqd ꝛmune quod sit mensura oīuz alioruz.
¶ Quarto sic. oē supi⁹ ē de eēntia sui inferioris sz
aliquod vli est de eēntia alicuius substantie. ergo
aliquod vli est substantia. ¶ Quinto sic. pbatur. si
nullum vniuersale eēt substātia omne vniuersale
eēt accidēs z per ꝛns oia predicamenta eēnt acci
dentia. z ita predicamentū substātie essent accnis.
imo etiam sequeret q idem eēt superi⁹ ad seipm
qz illa vlia siue sint mētalia siue vocalia si sint accnī
tia vt dicūt nō pnt nisi ponii grie q̄litatis. z p conse
quēs predicamētū q̄litatis eēt cōe ad oia vlia. g⁹
esset cōe ad hoc vli qd ē ipm met pdicamētū q̄li/
tatis. Itē obiectū itellectus nātr precedit actum
eius. sz vli est obm intellectus. ergo nātr pcedit
actū intellect⁹. z per ꝛns ē aliquod vli seu qditas
cōis ante oēz actū intellect⁹ quod ē ppositū. Mte
te aūt rōnes alie z auctoritates poss. t hic adduci
que cā breuitatis obmittunt. Sz nūc soluēde sūt
rōnes alteri⁹ opionis. qz duboꝝ solutio ē vitatis
manifestatio. ¶ Pro cui⁹ solone ponūt aliq supp
pōnes. ¶ Prio ergo supponit q vli triplr acci/
pitur. vno mō formalr. s. p itentione vlitatis et tē
est vna secūda intentio seu relatio rōnis fundata
in nā aliqua que apta nata est reperiri in multis
Alio mō pōt accipi p fundamēto, ppiquo illius in
tentōis z tunc est natura cōis repzesentata p spe/
ciem intelligibilem. z est vnum obm numero itel
ligibile. z talē vniuersalitatē nō habet circunscri/
pto oī opere intellectus. Alio mō pōt accipi vli p
fundamento remoto illius intentionis z tunc ē il
la natura cōis multiplicabilis per oia sua inferio
ra z realr existens i ipis circū scripto oī ope intel
lectus. ¶ Secōo supponitur q de vli p accepto
ꝛsideratur in logica z est subm libri pdicabiliū. z ta
le vli nō hz eē nisi per operationē intellect⁹. Sed
de vli secūdo mō accepto considerat in libro de
aīa. qz intellect⁹ ꝛcipit illā nātm vt est vnū obm nu
mero intelligibile dicibile de multis. z talē vlita
tē hz i itellectu. Sz de vli tertio mō accepto ꝛsi
deratur in methaphysica z vocat vli methaphysi
cū. ¶ Tertio suppōitur q oē tale vli methaphy
sicū seu nā communis ē singulare. sz nō ex se imo
per differentiā indiuidualē sibi superadditā z q̄si
per accidens. Tunc respōdetur ad rōes. Ad pmā

auctoritatē phi dicitur q̃ philosoph⁹ ibi nitebatur
ꝓbare opinionē platonis. ĩo dicit q̃ vniuersalia
eo mō quo posuit plato nō sūt substātie. quia pla-
to ponebat vniuersalia p se existētia extra singlaria
¶ Ad ꝓam dr̄ q̃ ibi loqtur d̄ vsi formalr̄ accepto
z non sūdamētalr̄. quia vniuersale formalr̄ acce-
ptum nō est suba sed ē vna scda intentio. que est ac
cidēs. Sed aliqd̄ vniuersale fundamentalr̄ acce-
ptū est substantia puta gnā z spēs de p̄dicamento
substātie. z aliqd̄ vniuersale ē accidēs sicut genera
z spēs alioꝝ p̄dicamentoꝝ. ¶ Ad tertiā eodē mō
dicatur. ¶ Ad quartā dr̄ q̃ sic non br̄ in phenuo
de aia. sz sic br̄. aial vniuersale aut nihil ē aut poste
rius. z ita ꝓceditur q̃ aial subrōne vniuersalitatis
formalr̄ accepte. posteriꝰ est singulari. ¶ Ad p̄mā
rōnem ꝓcedit maior scilicet q̃ oīs substātia ē vna
numero. sz non de se ē vna numero sed p dr̄iam
idiuiduale. Et quādo ꝓbat vel ē vna res vel plres
res dr̄ q̃ est vna res sz non de se est vna numero
sed quasi per accīs. ¶ Ad ꝓam negatur ꝓnntia. z
ad ꝓbationem dicit q̃ non oīs res ꝓor naturaliter
altera pōt separari ab illa nisi iter. ipsa sit distictio
realis z cum hoc ēntialis. modo sic ē q̃ iter nātu
z indiuiduū nō est distictio realis sz tātū formalis
siue ex natura rei. ¶ Ad tertiā negat ꝓsequntia qr
creatio z destructio. gnātio z corruptio non respi
ciunt nisi singularia ex p̄mo metaphisice. Cōcedi
tur tamē q̃ deus non possz destruere vnum idiui
duuz cum oi alio qd̄ est eiusdē rōnis quin destruc
ret alia idiuidua. sz tamē destructio illud nō respi
cit sed tātū singulare. ¶ Ad quartā. conceditur
q̃ vle est de ēntia sui idiuiduī z includit i eo in p̄
modo dicēdi per se. Et negat ꝓnntia qr illa nā sic cō
tracta ad eē idiuidi nō pōt fūdare vt sic intentionez
vniuersalitatis. q̃re singulare nō dz dici vle. ¶ Ad
quitā negat ans. z ad ꝓbationē dicit q̃ duplex est
vnitas. Quedā est vnitas sibi ꝓpria z illa sibi cōue
nit vbicūq̃ sit. alia ē vnitas accitalis z numeralis
z tunc illa nā in xpo vt sic nō ē eadem realr̄ cuz il
la que ē in iuda. vel dr̄ q̃ non ē icōueniēs q̃ aliqd
qd̄ ē eiusdē speciei cū alio sit miserum alio existē
te saluo. ¶ Ad rationes speciales qbus nititur p
bare distictionē formalē iter naturā esse dr̄iaz idi-
uidualem. Ad primam negatur illa ratio. quia ad
fundandū illā distinctionē nō requritur q̃ sint due
res sz sufficit q̃ vna nō sit alia per idētitatē forma
lē. ¶ Ad ꝓaz dr̄ q̃ eadē res realr̄ ē cōicabil z icōi
cabilis sz nō eadē res formalr̄. imo dicere oppoſi
tum est hereticū qr ēntia diuina ē coicabilis tri-
bus psonis. z tamen paternitas que identificatur
realiter illi nō est cōmunicabilis tribus personis.
¶ Ad 3ᵃᵐ dr̄ q̃ nāe d̄ se ꝓpetit q̃ sit cois. z tū rōe
ꝓpetatis ꝓbētis. sibi ꝓpetit q̃ sit ꝓpa. z vt sic ñ sūt
opposita qz ꝓueniūt sibi ꝓz diuersa. ¶ Ad 4ᵃᵐ dr̄
q̃ tot sūt nature ꝓmunes quot sunt dr̄ie idiuidua
les. sz hoc est p accidēs cuz natura solū multiplice
tur p differētiā idiuidualē. ¶ Ad quitā dicitur ne
gādo maiorē quia due spēs sub genere nō diffe-
runt seipis sz suis ꝓprijs dr̄ijs vt pz per porphiriuz
dicētē. dr̄ia. est qua differūt a se singula. i. singule
spēs. sic etiā duo idiuidua numeralr̄ differunt per
dr̄ias idiuiduales. ¶ Ad sextā dicitur ꝓcedendo
maiorē z negādo minorē qr ad hoc q̃ natura possit
ꝓpetere plibus sufficit q̃ ipa de se nō sit hec. sup-
posito tñ q̃ illd qd̄. idētificēt realr̄ cū dr̄ia idiuidu
ali : ¶ Ad septimā dr̄ q̃ dr̄ia idiuidualis z natura
sūt p̄mo diuersa formalr̄ z tū realr̄ idētificantur
cuiusmodi nō sūt duo idiuidua. ¶ Sz ad rationes
alterius opinionis nitit rūdere guillermꝰ ockam.
Et ad p̄mā ꝓcedit q̃ sortes z plato realr̄ ꝓueniūt
z realr̄ differūt. qr realiter differūt specifice. z rea
liter differūt numero. z p idē ꝓueniunt specifice. z
differūt numero sicut dicūt reales q̃ dr̄ia indiui-
dualis p idē ꝓuenit realr̄ cuz natura. z differt for-
maliter qr seipa ꝓuenit z differt. Et si dicat idem
nō est cā dr̄ie z ꝓueniētie. ergo ꝛc. Rūdetur q̃ idē
non ē cā ꝓuenientie z dr̄ie. s. opposite illi differen-
tie quomodo est in proposito. Nā inter conuenien
tiam specificā z dr̄iam idiuidualez siue numeralē
i nulla est penitus oppositio. Cōcedendū est ergo
q̃ sortes p idē ꝓuenit specifice z differt numeralr̄
a platone. ¶ Ad ꝓam negat ꝓsequētia qr non req
rit ad ꝓb q̃ sortes z plato plꝰ ꝓueniāt q̃ sortes z ali
nꝰ. q̃ i aliquo ꝓmuni ꝓueniāt. sz sufficit q̃ seipsis
plꝰ ꝓueniāt. ĩo de ꝓtute ꝓmonis nō dz ꝓcedi q̃ sor
tes z plato ꝓueniāt in aliquo qd̄ sit ēntia coꝝ. sed
dz cōcedi q̃ ꝓueniant i aliqbꝰ seipis z suis formis
¶ Ad tertiā dicitur q̃ q̃uis idiuiduū nō sit mēsu
ra oīuz idiuiduoꝝ eiusdē generis vel spēi. idē ta
mē idiuiduū pōt ē mēsura oīuz idiuiduoꝝ alterius
generis. vel spēi. Vel dicat q̃ philosophꝰ loquitur
d̄ illq̃ br̄t idiuidua quoꝝ alia sūt maiora z alia mi
nora. z vult q̃ aliqd̄ cōe minꝰ alijs sit mēsura idiui
duoꝝ saltē alioꝝ eoꝝ q̃ nō sit ita pua. z h̄ suffic p ite
tōe phi. ¶ Ad 4ᵃᵐ dr̄ q̃ ꝓpe ñ dz ꝓcedi q̃ vle sit
d̄ ēntia sube. qz oē vle ē itētio aie. sz ve ē q̃ vle
suppōit p sba. ¶ Ad 5ᵃᵐ dr̄ q̃ vle ñ ē ab itellectu
itelligibile. sz singlare qd̄ ē p sēsibile ē p itelligibi
le. q̃re pz cuz singulare sētiat p q̃ z p itelligat. z sic
singulare ē obiectū itellectus. ¶ Sz ꝓtra p̄dictas

ctuationes obiciū. dr enī cōtradictoria nō verificā
tur de eodē ex quarto metbaphisice. z p tbopicor
dicit phs q ad sciēdū vtr aliqua sint eadē vl' di
uersa ꝛsiderādū ē vtr aliqd pdicetur de vno z ne
getur de altero. z si sic nō sūt eadē vel diuersa. Et
si nihil affirmetur de vno qn etiā affirmetur de al
tero tūc illa sūt eadē. Tūc ex isto fūdamēto argu
itur z euidēter pbatur q est distictio formal' iter
vl'e z singulare sic arguēdo. De eodē omnio nihil
idē affirmatur z negatur. sed aliqd affirmatur de
vniuersali z ꝛe negat' de quolibz suo singulari z
ecōuerso. ergo iter vl'e z singulare ē distictio. z sic
nō sūt omnio idē. Minor pbatur multipl'r. Pri
mo sic. oē vl'e est in multis. nullū singulare est in
multis. ergo aliqd affirmatur de vl'i qd negatur
d qlibet suo singulari. Itē vl'e diffinitur. nullū sin
gulare diffinitur vt pz septio metbaphisice. z secdo
posterior. ergo vt pus. Itē vl'e puta genus diui
ditur p drias drias vt aial p rōnale z irrōnale. sed
nullū singulare diuiditur per hd drias. g. vt pus
Itē dria distiguit inter duo idiuidua. spēs ho ñ
distinguit. ergo ē aliqua nō ydētitas iter speciem
z dria z idiuidualē. z illa nō ē real' nec rōnis tm. er
go ē formal'. Itē si vl'e z singulare sē omnio idē ex
pte rei tūc erit tāta ydētitas iter speciē z sortē ex
pte rei quāta erit iter sortē z sortē. sz illa nō stāt sil'
sortes differt sortes nō differt. eo q affirmat' z ne
gatur idē de omnio codē. ergo nō stabūt simul. spe
cies hois differt a platone z sortes nō differt a pla
tone. qr eadē ē cā repugnātie i vtroqz. s. ydentitas
inter res p qbus supponūt subiecta. Itē nec nul
la eēt res cōmunis duob' indiuiduis ciusdē spēi
qr ois res extra aniā ē res singularis. sz nulla ē
cōmunis duob' idiuiduis. ergo nulla est res cois.
sz hē falsū. tū pmo qr dicit porphiri' q pticipatio
ne spēi plures hoies sūt vnus hō. z phs i diffinitio
ne vniuocor dicit q vniuocor ratio substātie est
eadē. Itē etiā circū scripto opē itellect' duo lapi
des magis ꝛueniūt qz vnus lapis z vn' asin'. sed
ois ꝛueniētia ē fūdata sup vnū. ergo ē alq res ex
tra aniā i qua duo lapides ꝛueniūt z i qua lapis
z asin' nō cōueniūt. Itē qcūqz ꝛpantur real'r i ali
q. vno cōpant' siue ꝛparātur sz magis z min' siue
fm eqle vl'i eqle. sz nullū singulare ꝛpetit vtrisqz
i quo cōparātur. ergo zc. Istis ergo rōnib' ipproba
tur opinio noialiuz z roborat' opinio. realū dicēti
um q vl'e ē in quolibz suo indiuiduo existēs d es
sentia ei' dās ei eē nomē z rationē distictū ab eo
ex nā rei z formal'r, maxie a dria idiuiduali, forma
liē. ¶ Sz circa pdicta dubital' qr ñ vr q hec ppō
sit va. hō ē dignissima creatura. rosa ē pulcher
rima' flor. fm q subz hz suppōnē simplicē. qr si hz
suppōnē simplicē tūc subz supponit p suo significa
to. s. p nā rei in cōmuni vt pz per diffinitionem
suppositōis simplicis. sz tal' nā ñ ē dignissima crea
tura creatura ꝛcuz idiuiduū sit dignius tali nā qr
ꝛtinet talē naturā z cū h aliqd qd hz aliquā pfecti
onē. s. dria z idiuidualē. ergo segt q talis ppō non
pōt eē va fm q subz hz suppōnem simplicē. Nec
etiā pōt habere suppōnē psonalē qr nullū idiuidu
um hois ē dignissima creatura creatura. ergo se
gtur q nō suppōit psonal'r. nec simpl'r z sic diuisio
accidētal' suppositōis ē mala qua diuidit i suppō
nem simplicē z psonalē. Itē hec cōcedit' ab oibus.
color est pmū obiectū visus. z tñ non est vera fm
q subm hz suppōnē simplicē nec fz q hz supposi
tionē psonalē. qr nullus pticularis color est pmus
obiectus visus. ergo diuisio z diffinitio suppōnis
simplicis sunt male posite. Itē ista ē va. hō est p ri
sibilis. z tñ nō fz q subz hz suppōnē simplicē nec
fm q hz suppōnē psonalē qr nā cōmunis nō est p
risibilis. ergo diuisio suppōnis accidētal' z diffini
tio suppositōis simplicis sūt male posite. ¶ Ad
pmā obiectionē dr q subiectū i illa hz suppositio
nē simplicē. z dr vltra q dicens illā ppōnē volu
it solū habere q iter naturas corporales creatas
homo est dignior creatura. z solū voluit ꝛparare
naturā ad naturā. z cū hoc stat q idiuiduū ē digni
us illa creatura q ē nā. sz cōparatio nō fit nature
ad indiuiduū sz nature ad naturam. ¶ Ad secun
dā ꝛcedit' maior z negat' minor. imo natura hois est
p risibil' tāqz ratio formal' ridendi. sz nō tāqz id qd
exercet actū ridendi. Unde sortes nō est risibilis
neqz plato nisi qr est homo. ideo homo primo est ri
sibilis tāqz ratio formalis ridēdi. ¶ Ad tertiā dr.
similiter ꝛcedēdo maiorē z negādo minorē qr co
lori ꝛuenit eē primū obiectū visus secūdū q ha
bet suppōnē simplicē. z se hz tāqz ratio formal' vi
dendi. ideo nigredo z albedo non est visibilis nisi
qr ē color. iō color est ratio formalis vidēdi.

Sed contra predicta arguitur primo sic
Si predicatum propositio
nis vniuersal' affirmatiue supponeret simpl'r seq
retur q hic eēt fallacia figure dictionis arguen
do a suppositione simplici ad suppositionē psona
lem. vt ois homo est animal. ergo quoddā aial est
homo. sed hoc est falsū cū ibi sit bona cōsequētia
¶ Secūdo arguitur sic. Actus ridēdi nō primo cō
uenit nature i cōmuni. ergo hō in hac propositiōe
homo est primo risibilis non supponit simpliciter.

¶ 3: arguit sic. In hac ppōne. ocept⁹ est spēs q̄litatis. subiectū supponit simplr̄ ⁊ tm̄ supponit p cōceptu. ergo ē aliq̄ suppō simplex p oceptu. ¶ 4: arguitur sic. In hac ppōne. hic ⁊ rome vēditur panis. panis supponit simplr̄ ⁊ tm̄ non p natura i cōi q̄ illa ñ venditur hic ⁊ rome. ⁊ non pōt alr̄ supponere quia ñ potest supponere psonaliter cum nullus panis vendatur hic ⁊ rome. g̅ ōtra diffinitiōem suppōnis simplicis ⁊ diuisionē suppōis accñtalis.

Ad rationes Ad pmā dr̄ negādo oseq̄ntiaz q̄ non semp committitur fallacia figure dictiōis arguēdo a suppōe simplici ad psonalē. sz aliqñ sic ⁊ aliquādo ñ vt postea videbit. ¶ Ad ꝓam ocedit ꝙ act⁹ ridēdi non semp pmo ouenit nature. sz aptitudo ad ridēdū pmo sibi ouenit. ¶ Ad tertiam dr̄ ꝙ q̄ꝫuis in ista ppōne subiectū supponat p oceptu. tm̄ suppōit simplr̄ p natura coi significata p ipm. eo ꝙ iste terminus oceptus est ipositus ad significandum rem coēmque est oceptus. Terminus autem nunq̄ꝫ supponit simplr̄ p conceptu cui subordinatur i significādo. ¶ Ad quartam dicitur ꝙ vendi ⁊ emi pprie ouenit singularibus ⁊ non nature secundum se pmo ⁊ per se. tamen sibi conuenit ex ōnti ⁊ secm ꝙ est i singularibus. iō ibi subiectū supponit simplr̄. Personalis āt suppō ē acceptio ēmini cōis p suis inferiorib⁹. vt cum dicit̄ hō currit. iste termin⁹ homo suppōit p suis iferioribus. Itē psonaliū suppōnū alia ē deteriata alia ꝓfusa. Deteriata suppositio ē acceptio termi cōis idiffinite sūpti vel cū signo pticulari determiat⁹. vt hō currit. vel aliqs hō currit. Et dicit̄ vtraqz illaꝝ determinata. q̄ lz in vtraqz istarum iste ēmin⁹ homo supponit p omni hoīe tā currente q̄ꝫ nō currente. tamen pvno solo hoīe currente vera dr̄. Et q̄ aliud ē supponere. ⁊ aliud ē locutionē ē verā p aliquo vel falsā. Igit̄ i pdictis vt dictū ē iste ēminus hō supponit pro omni hoīe tā currēte q̄ꝫ non currente. lz reddat locutionē verā p currente solo. Q̄ aūt i vtraqz istaꝝ sit determinata suppositio pz q̄ cum dicit̄ animal ē sortes. vel aīal est plato ⁊ sic de alijs. ergo aīal est oīs hō. ibi ē fallacia figure dictionis a plibus determinatis ad vnā determinatam. Et iō iste termin⁹ aīal idefinite positus bz determinatā suppōnē ⁊ simil̄r cum signo pticulari. Cōfusa suppō ē acceptio termini cōis pro pluribus mediante signo vniuersali. vt cū dicit̄. oīs hō est aīal. ibi iste termin⁹ hō supponit pro plibus mediante signo vli quia suppōnit p quolibz suo supposito. Itē confusaꝝ suppōnū alia ē ꝓfusa necessitate signi vel modi. ⁊ alia necessitate rei. vt cū dicit̄. oīs hō ē aīal. ibi iste termin⁹ hō mediāte signo vniuersali confunditur siue distribuit̄ pro quolibet supposito. et iste terminus aīal a pte ꝓdicati posit⁹ ꝓfūditur necessitate rei. Et cū vnusqsqz homo suā habeat ēntiam ideo hoc verbum est necessitate rei tenet̄ pro tot ēntijs p quot hoībus tenet̄ iste ēmin⁹ hō. Et cū vnicuiqz hoī isit sua aīalitas ideo iste terminus aīal necessitate rei tenetur pro tot aīalib⁹ pro quot hominib⁹ iste termin⁹ homo. ⁊ pro quot ēntijs hoc verbū est. vnde iste termin⁹ homo debz supponere cōfuse. mobil̄r ⁊ distributic. sz ꝓfuse ⁊ distributie tenet̄ q̄ tenet̄ p oi hoīe. mobil̄r vero q̄ licet fieri ōscensū subeo p quolz suo supposito vt oīs hō ē aīal ergo sortes ē aīal. sz iste terminus animal dicitur confundi immobiliter quia non licet fieri descensuz sub eo. vt omnis homo ē animal. ergo omnis hō est hoc animal. Ibi enim fit processus a simplici suppositione ad personalez. Sicut hic. homo est dignissima creaturarum. ergo hic homo vel aliquis homo. vel rosa est pulcherrimus florum. ergo aliqua rosa. Sed differunt in hoc quia in istis est simplex suppositio ex p

te subiecti. in illa vero ex pte predicati
z videatur oppositus cẽ quod superi⁹
dictum est q̃ in hac ꝓpositione omnis
homo ẽ animal. iste terminus aial in p̃
dicato positus simplicem habet suppo
sitionẽ cũ prius dicitur q̃ hz confusaz.
Ad hoc dicendum est secundũ quosdã
q̃ quia genus predicatur de pluribus
differentibus specie iste terminus ani
mal quando tenetur pro ipo commu
ni qõ est genus sic habet simplicez sup
positionem. Secundum aũt q̃ ipa na
tura cõmunis ipsius generis multipli
catur per supposita hominis sic dõ ha
bere confusam suppositionez non mo
biliẽ sed immobiliter. Suppositio aũt
confusa immobiliter põt simul esse cũ
simplici non secundum idem sed secũ
dum diuersa vt dictum est. Unde secũ
dum hoc dicẽdũ est q̃ suppositio con
fusa mobiliter non põt simul esse cum
simplici nec secundũ idẽ nec secũdũ di
uersa vt dictũ ẽ. Sed ꝗ credo ipoſe cẽ
terminum communem ĩ predicato po
situm habere simplicem suppositionẽ
z confundi mobiliter vel immobiliter
signo vl̃ existente in subiecto affirmati
uo. vt oĩs hõ est aial z sic de alijs con
similib⁹. qz vt vult porphirius. Omne
qõ predicat̃ de aliquo aut est mai⁹ co
aut est eq̃le ei de quo predicat̃. z itẽdit
de p̃dicatione per se. sz in hac ꝓpõe. oĩs
homo ẽ aial. ẽ predicatio per se z non
predicat̃ equale. ergo maius. nõ accidẽ
tale. ergo substãtiale. vel eẽntiale. ergo
genus vel differẽtia. nõ differentia. er
go genus. sed natura generis multipli
cata mobiliter vel immobiliter nõ ẽ gen⁹
ergo cũ dicit̃. omnis homo est aial cuz
ibi predicetur genus nõ eẽt possibile ẽ
minũ cõez multiplicari mobiliter vl̃ imo
biliter quia significat naturam generis q̃
iam actu non esset genus sicut si homo
confũderet̃ mobiliter vel immobiliter
iam non esset species. Item hoc idẽ vi
detur per aristotelem in primo topico
rum dicentẽ q̃ omne quod de alio pre
dicatur aut predicatur conuersim ꝗ co
aut non. Si conuersim est diffinitio vl̃
proprium. Si autem non conuersim
predicatur de re aut cadit in diffinitio
nez rei aut non: si non tunc est accñs.
Si cadit in diffinitionem rei aut est ge
nus vel differentia. non differentia. er
go genus. Et itendit aristoteles q̃ ibi
sit recta predicatio. z species subijciã
tur secundum se. vel multiplicat̃. sed in
hac propositione homo est animal est
recta predicatio. z subijcit̃ homo z nõ
equale predicatur neqz accidens. ergo
genus. Quare non est possibile termi
num cõmunem in predicato positũ cõ
fundi mobiliter vel immobiliter. Itez
totum vniuersale quod est genus z to
tuz in quantitate ex opposito se habẽt.
sed totũ in quãtitate est duplex. Quod
dam est totum in quantitate comple
tum. vt vbicunqz confunditur termin⁹
cõmunis mobiliter. vt omnis homo ẽ
animal. Aliud est totum in quantitate
incompletum z diminutum. vt vbicũ
qz confunditur terminus communis
immobiliter z multiplicatur termin⁹
communis simpliciter. ergo si impos
sibile est totum in quantitate esse gen⁹
iquantum huiusmodi non erit impos
sibile terminum communem in predi
cato positum confundi mobiliter vel
immobiliter vt dicebatur. Item cõpa
ratio illa secundum quam inferiora re

ducuntur ad superiora opposita est cō parationi secundum quam superiora reducuntur ad sua inferiora. sed secundum primam sumitur cōmune in ratione cōmunis. sed secundum secundam sumitur commune multiplicatuz siue confusum. Cum ergo terminus cōmunis vt sic sit in ratione generis non ē possibile ipsum multiplicari inquantum huiusmodi. Et hec quatuor argumenta sunt concedenda. Causa autem propter quam mouebantur facilis ē ad solucendum quē tantū est vna. quia cuz dicitur omnis homo est animal. cuz vnicuiqz homini respondeat sua animalitas siue sua essentia cum non possit eē hō qui sit animal. ideo dixerunt q̄ iste terminus animal tenetur pro tot animalibus pro quot hominibus homo Quod autem in illo argumento nulla sit apparentia patet quia cum dicit omnis homo est albus necesse ē q̄ tot animalitates intelligantur in subiecto quot sunt homines in quibus tenetur homo. vnde nihil est dicere q̄ habet illas animalitates a predicato cum ibi p̄ dicetur album. Unde dicendū ē q̄ homo logice loquendo non naturaliter ex animali ⁊ rationali componitur. ió de se habet illarū aialitatuz multiplicationē. vnde cum dico sic. oīs homo est albus nullo modo habet illas animalitates a predicato cum ibi predicet albus vt dictum est. Sic autem est in p̄ posito cū ibi predicet genus de specie. vt omnis hō est animal. In hac enī propositione subicitur homo in quo intelligitur multitudo illarū animalitatum et predicatur hoc genus animal. quod nullo modo cōfunditur mobiliter vel immobiliter. sz stat ibi pro natura siue pro essentia ipsius generis communis de pluribus predicabilis. vnde animal predicatur et animal intelligitur in subiecto sicut hic omne animal rationale ē animal. Similiter dico q̄ hoc verbum est non confunditur mobiliter vel immobiliter quia q̄ animal esse vel existeret i hoc homine hoc habet subiectuz de se antecēz in propositione subijciatur predicato essentiali vel accidentali. Et propter hoc destruimus quandam diuisionem factam scilicet confusarū suppositionum alia est confusa necessitate rei. alia est cōfusa necessitate modi siue signi. Dicimus enim q̄ omnis confusio fit necessitate signi vel modi. vt cum dicitur omne animal rationale ē aial. iste termin⁹ aial i subiecto positus tenet necessitate signi p̄ oi aiali qd̄ est hō. Silr hic. oīs hō ē aial. iste terminus hō tenet p̄ oi hoīc ⁊ nō solū pro hoīe sed et pro oi animali qd̄ ē hō. ⁊ ió tot i telligūt aialitates quot humanitates naturaliter loquēdo. qz eadē ē hūanitas in quolz idiuiduo hoīs secōz viā logicorū ⁊ nō secōz viā nature sic hō in cōi idē ē. vnde q̄ sit hec aialitas vel illa hoc ē rōe materie. Iuvia. n. nature hūanitas mea differt ab hūanitate tua p se. ⁊ aia mea per quā cāt humanitas mea i me alia est ab aia tua per quā causat hūanitas tua in te. Et propter hoc signum p̄fidit hoīem nō tū p̄fidit aial in cōi sz aial contractum ad hominem per suas differētias. vnde sequitur q̄ omnis confusio fit necessitate signi vel modi. Et sic est finis suppositionum Petri hyspani. Et hoc quo ad terminos absolutos.

¶ Circa hũc textũ notandũ ē ꝓmo ꝙ suppositio
ꝑsonalis est acceptio termini cõmunis ꝑ suis in/
ferioribus. vt cũ dr̃ homo currit ibi hõ suppõit ꝑ
sorte ⁊ platone ⁊ sic de alijs. In qua diffinitiõe dr̃
terminus cõmunis ad drãz suppõnis discrete. ⁊
dr̃ ꝑ suis iferioribus ad drãz suppõnis simplicis
Ex quo ꝑz falsitas opinionis dicẽtiũ suppõnẽz ꝑ/
sonalẽ ēē acceptionẽ ẽmini ꝑ suo significato. Et h̃
cõfirmat̃ qz cũ dr̃ oē albũ currit. ibi albũ suppõit
ꝑsonal'r ꝑ sorte ⁊ platone ⁊ alijs hominib⁹ albis.
⁊ tñ nõ significat illos. ergo zc. Minoz ꝑbat̃ dupli
citer. ꝑ ꝑ aristotelẽ ī ꝑdicamẽtis dicẽtẽ albũ solaz
qualitatẽ significat. ergo nõ significat sortẽ ⁊ pla/
tonẽ. zo qz si albũ significaret sortẽ ⁊ platonẽ ⁊ ali
os homines tũc cadẽ rõne frigidũ ⁊ nigrũ ⁊ calidum
eos significarẽt cuz possint ꝑ eis supponẽ. ⁊ si sic
ipositio nominũ cõtinue mutaret̃ ⁊ non eēt potẽ
mouere festucã qn vox significaret aliud q̃ signi
ficabat. quox vtrũq̃ est iconueniẽs. ergo seq̃t ꝙ
qñcũq̃ termin⁹ supponit ꝑsonal'r ꝙ nõ supponat
ꝑ suo significato. Dicẽdũ est g⁹ ꝙ suppõ ꝑsonal'ē
acceptio termini cõmunis ꝑ suis iferioribus vel
suppositis siue sint supposita ꝑ se vl'per accidens
Uñ ad h̃ ꝙ aliqs termin⁹ cõmunis hẽat suppõnẽ
ꝑsonalẽ nõ regritur ꝙ supponat ꝑ aliq̃ re singula
ri cui rpugnat ī plurib⁹ existere. ꝑz sufficit ꝙ sup/
ponat ꝑ qbusdã iferiorib⁹ si habeat iferiora. aut ꝑ
vno si nõ habeat nisi vnũ. Et diuidit suppõ ꝑsoal'
ī determinatã ⁊ cõfusã. Suppositio determiata ē
acceptio termini cõmunis idefinite aut ꝑticularit̃
tẽti. Est enī suppositio determiata qñ tẽm suppo
nit disiunctiue ⁊ nõ est distributũ ꝑ aliqd signum
vl'ẽ ita ꝙ sub ipo termio pōt fieri descẽsus ad oia
sua supposita ꝑ ꝑpositionẽ disiunctiuã. vt bene
segtur hõ currit. g⁹ hic hõ currit vel hic hõ currit
⁊ sic de alijs. ⁊ nõ dr̃ suppõ determiata qz illi ter
mini sse supponãt determiate ꝑ vno supposito sic
ꝙ nõ ꝑ alio. ꝑz ad hoc ꝙ ista ꝑpõ dicat̃ va sufficit
⁊ requiritur ꝙ ꝑdicatũ possit enũciari de subo ꝑ
vno determiato supposito. Uñ aliud est suppone
⁊ reddere locutionẽ verã vt ꝑz i textu. Supposi/
tio aũt cõfusa ē acceptio termini cõmunis ꝑ oib⁹
suis iferiorib⁹ mediãte signo vl'i. vñ termin⁹ idif/
ferẽter suppõit ꝑ oib⁹ suis suppositis sin suppõ/
nẽ determinatã ⁊ cõfusã. qz qñ termin⁹ supponit
determinate tũc supponit ꝑ oib⁹ suis suppositis
disiunctie. Quãdo vo supponit ꝛfuse supponit ꝑ
oibus suis suppositis copulatiue. ⁊ dz ꝑdicatũ cõ
uenire subo aut ab eo remoueri ꝑ quolibet suo
supposito. ex quo sequit ꝙ petrus hyspanus non
diffinit suppositionẽz ꝛfusã ita gñal'r sicut alig eã ac
cipiũt. ꝑz diffinit suppositionẽ ꝛfusã ⁊ distributiuã
Uñ circa ꝑdicta oriunt̃ due difficultates. ꝑma est
qual'r saluat̃ diffinitionẽ suppositiõis ꝛfuse cẽ bo
nã cũ tñ termin⁹ cõmunis supponat confuse vbi
nullũ signũ vl'e ponit̃. Ad quaz dr̃ ꝓmo ꝙ nihil fa
cit terminũ cõmunẽ supponere ꝛfuse nisi ratione
distributiõis. Distributio igit̃ ꝓmo ⁊ ꝑ se conuenit
signis vl'ib⁹ ⁊ conuenit alijs ꝑ accidẽs. Cũ ergo ea q̃
ꝑ accidẽs insũt nõ cadãt sub arte. ideo dictũ ē in il
la diffinitiõe mediãte signo vl'i. Secũdo dr̃ ꝙ illa
ꝑticula mediãte signo vl'i dz itelligi ꝙ ibi supple
atur vel aliquo sibi equualẽte quãtũ ad talez di/
stributionẽ. nõ enī solus termin⁹ hz suppositionẽ
ꝑ signũ vl'e ꝑz gñal'r ꝑ oē illud qd pōt habere vtu
tẽ distribuẽdi. ⁊ ideo negatio ⁊ dictiones negatio
nes includẽtes vt dictiões exceptiue exclusiue ⁊
multe alie faciũt termios supra quos cadũt sup/
ponere ꝛfuse. ¶ Zª difficultas ē vtꝝ suppositio
ꝑsonal'r ⁊ suppositio simplex possint ne diuidi i sup
positionẽ determinatã ⁊ ꝛfusã. Ad quã respondẽt
ponẽtes suppositionẽ mãlẽ ⁊ simplicẽ ꝑ cõceptu
ꝙ quelbz diuidit̃ in discretam ⁊ determinatã ⁊ cõ
fusã. nã ꝓm eos si dicatur hõ est vox. vel hõ ē spẽs
tũc subm supponit material'r ⁊ discrete. Sed ꝓm
negantes suppositionez materialẽ dr̃ ꝙ suppositi/
tio simplex nõ pōt diuidi i determiatã ⁊ cõfusam
cũ suppositio determinata cõueniat termino solũ
⁊ similiter confusa pro suis inferiorib⁹.

Secundo sciendũ ē ꝙ ꝟr̃ auctor noster ī
residuo hui⁹ tractatus tria prin
cipal'r facit. ꝑ recitat quandã opinionẽ antiquox
circa suppositionẽ ꝛfusaz. secũdo eam improbat
Tertio soluit rationes ad oppositũ. ¶ Primo er
go ponit quandã diuisionẽ antiquox que est hec
Suppositionũ cõfusax alia est cõfusa necessitate
rei. ⁊ alia ē ꝛfusa necitate signi vl'i modi. Suppõ
ꝛfusa necessitate signi cõuenit ẽmio i ꝑpõne po/
sito cũ signo vl'i. Sz suppositio ꝛfusa necessitate
rei cõuenit termio cõmuni posito i ꝑdicato ꝑposi
tiõis vl'is affirmatiue vt i ista ꝑpõne vl'i omis hõ ē
aial. iste ẽmin⁹ hõ suppõit ꝛfuse necitate signi. Et
dr̃ supponere ꝛfuse ⁊ distributie eo ꝙ suppõit ꝑ q̃
libz boie copulatiue. Et dr̃ suppone ꝛfuse mobil'r
eo ꝙ sub ẽmio distributo pōt fieri descẽsus vnifor/
miẽ. ꝑz iste ẽmin⁹ aial suppõit ꝛfuse necitate signi
rei ⁊ suppõit ĩmobil' eo ꝙ sub ipo nõ pōt fieri de
scẽsus. Qz autem iste terminus animal cõfundat̃

z teneatur p plurib⁹. pbāt sic. qz cuilibet homini inest sua eēntia et sua aialitas. Cum g dr oīs hō ē aial oz q hoc verbū est teneat p tot eēntijs. z aial p tot aialitatib⁹ p quot hoīnib⁹ tenet hō. z p oīs cōfundit z actualr tenet p vniuersalib⁹. Et cū arguebatur ō eos aial bz suppōnē simplicē. g nō bz suppositionē cōfusā eo q nullus termin⁹ pōt sil z semel habere suppōnē simplicē z ōfusā. ad hoc dicebāt q lz nullus termin⁹ possit sil habere suppōnē cōfusā mobilē z simplicē. tm idē termin⁹ pōt sil habere suppōnē simplicē z cōfusā tm q̄uis non fz idē sz fm diuersa. secūdum eni q aial tenet p nā cōmuni q natura est gen⁹ bz suppōnē simplicez z vltra istā nā ē multiplicata p supposita z sic bz suppositionē cōfusā. z p oīs aial supponit simpliciter z cōfunditur imobilr mediante signo vlr posito a pte subi. ¶ Cōseqnter auctor reprobat hanc opionē quo ad h q dicit pdicatū vlis affirmatiue supponere ofuse. Et ad h adducit q̄tuor ratiōes fūdatas in duab⁹ suppositionib⁹. Prima est q natura multiplicata p inferiora non est genus. ¶ z⁴ q nā sigificata p ēniuz ofuse suppōentē mltiplicata ē p suppo⁴. Due pme rōnes possūt accipi p vna q̄ est hec. In hac ppōne oīs hō ē aial. ly aial ē gen⁹. ergo aial nō cōfundit mobiliter nec imobilr. oña tenet qz natura multiplicata p idiuidua nō ē gen⁹. z antecedēs pbat i tertu vuplr p auctorem nostrū vt ibi clare pz. ¶ Tertia ratio ē. nullū totū i quātitate pōt habere rationē generis. sz oīs termin⁹ q cōfundit bz rōnez totius i quantitate vel cōpleti vel incompleti. ergo nullus tat bz rōnē generis. sz i pdicta ppōne pdicatur gen⁹. g pdicatū illi⁹ ñ cōfundit ¶ 4⁴ ratio est clara in tertu. ¶ z⁰ rūdet ad rationē eorū. s. p distinctionē hui⁹ ppōnis cuilibz hominī iest sua ppa eēntia z sua aialitas. Et h pōt vplr itelligi q oīb⁹ hominibus istī sua eēntia z sua aialitas. vn⁰ fz viā logice. ali⁰ fz viā philosophie z nāe. Dicit eni q oībus iest sua aialitas logicalr loquēdo z oīb⁹ hoīb⁹ iest sua humanitas eodē mō ñ tm fm viā nature. imo cuilibz homini iest sua hūanitas realr q̄ causat a forma rei. vt hūanitas sortis ab aiali rōnali. Et qz tal aialitas iest homini p se. s. p aliqd itrinsecū sibi z nō p aliqd extrisecū. iō multiplicatio nō iest aialitati ex multiplicatiōe pdicati sz subi. ille eni aialitates p̄ius nāliter inberēt subo antecēs i subo ponant. vult eni auctor p hanc solutionē dicere q oīb⁹ hominibus inest eadem hūanitas secundum speciem z non secūdum uumez.

Tertio sciendū est q circa pdicta incidunt aliqe difficultates. Prima est. gd ē suppositio confusa tm. p cuius solutiōe supponitur secūdū quosdā q suppositio cōfusa diuiditur i suppositionē cōfusā tm z in suppositiōez cōfusā z distributiuaz. Suppositio cōfusa tm. ē acceptio termini cōmunis p plurib⁹ inferioribus qui infertur ex quolibz illoz z ab ipo ad nullū illoz contingit descendere copulatiue aut disiunctiue sed disiunctim. Et h mō supponit pdicatū cuiuslibz ppositiōis pticularis affirmatiue si sit termin⁹ cōmunis vt cuz dicitur oīs homo habet caput ly caput supponit confuse tm. Ex quo patet q bene sequit omnis homo habet caput. ergo omnis homo bz h caput vel illud. Et ad nullū illorum contingit descendere copulatiue aut disiunctiue. nō eni sequitur oīs hō habet caput. g⁰ omis homo bz h caput z omnis hō habet illud caput. nec sequitur oīs hō bz caput. ergo omnis homo bz hoc caput. vel omnis homo habet hoc caput. Sed debet fieri descēsus disiunctim. idest p propositionem de disiūcto extremo. vt bene sequitur omnis homo habet caput. ergo omnis homo bz h caput vel illud caput z sic de alijs. Et ad talem suppositionē confusam tres condictiones requiruntur. Prima est q terminus cōmunis supponat pro pluribus. Secūda est q possit inferri ex quolibet suo singulari pro q supponit. Tertia est q sub termino sic supponente non contingit descendere copulatiue nec disiūctiue sed disiunctim. ¶ Ad habēdū autez facilioremcognitionem quando terminus supponit cōfuse z quando non ponuntur alique regule. Pria est quotiencūq dictio sincathegoreumatica non includens negationem importantem multitudinem manēs sincathegoreumatica ponitur i aliq̄ propositione habet virtutem confundendi terminum cōmunem imediate sequentem confuse et distributiue. z terminuz cōmunez imediate sequētem confuse tm. vt in hac propositiōe omnis hō ē animal. ly animal supponit confuse tm eo q ē terminus cōmunis imediate sequens illud sincathegoreuma omne importans multitudinem z non includēs negationem. Sed subm illius propositiōis. s. ly homo supponit cōfuse z distributiue eo q est terminus cōmunis imediate sequens illud sincathegoreuma omnis. Notāter dicebatur non includens negationem qz si icluderet negationē faceret terminū mediate sequētē supponere confuse z distributiue sicut ista signa. s. nullus z neuū nā in ppositionibus i quib⁹ ponūtur pdicata supponūt eodē mō sicut subiecta. s. cōfuse z distributiue. Dicebatur vltra manēs sincathegoreumati

ca qz si fuisset ps extremi nō habet virtutē confundēdi terminū mediate sequētē vt ibac ppōe. videō omnē hoiem est aial. ergo aial est videns oēm hominē per cōuersionē simplicē. modo notū est q̄ i scōa aial supponit determinate ergo ⁊ in prima. Ratio huius regule ē qz i ista videō oēm hoiem est aial hoc totum videns oēm hoiem est subiectū. ⁊ ita signum vniuersale est ps extremi. Et notanter dicebat importās multitudinē qz sincathegoreumata nō importātia multitudinē sic sunt ista aliqs ⁊ alter nō habēt virtutē ofundendi terminū. sed sincathegoreumata importātia multitudinē cuiusmodi sunt ista omis vterq̄z. ⁊ aduerbia numeralia vt bis ter quater habēt virtutē ofundendi terminū mediate sequētē ofuse tantū. Ultra dicebat mediate sequētē quia supra terminū pcedentē nō habz aliquā virtutē. Ex quo segtur q̄ hec ē falsa. aial ē omis homo. qz aial supponit determinate cuz non cōfundat ab aliq̄ signo. ⁊ hec ē vera. omnis homo ē aial. ¶ Alia regula ē q̄ dictio sincathegoreumatica importās multitudinē hz virtutē ofundendi terminū mediate sequentē positū in eadē ppōne cathegorica sz non hz virtutē ofundēdi terminū in alia cathegorica posituz. ideo hec ē falsa p scōa parte omis homo est aial ⁊ aliquis hō est illud. quia homo positus in secūda cathegorica nō cōfunditur a signo pcedēti ideo supponit determinate. ⁊ denotatur q̄ omis hō est animal. ⁊ aliqs homo puta sortes ē illud vel plato ⁊ sic de alijs ⁊ quelibet earuz ē falsa saltē p secūda parte. ¶ Alia regula est q̄ signū vt̄ negatiuū positū in vna cathegorica nō habet virtutē cōfundēdi terminū positum in alia cathegorica. nā cū vr̄ nullus hō est asinus ⁊ aliqō aial est ille. ly aial supponit determinate. Ex predictis pz q̄ hec ppōnes sunt vere. bis comedisti panē. ter bibisti vinū. ⁊ sic de alijs. ⁊ tū nullū panē bis cōedisti ⁊ nullū vinū ter potasti. Rō hu ē qz ista aduēbia nūeralia bis ter ꝛc. importāt multitudinē rōne cui habēt virtutē cōfūdendi terminū sequentem ofuse tātū. ⁊ ideo in ista bis comedi panē. iste accusatiuus panē nō supponit determinate p illo pane vt illo qz sic eēt falsa. nā ista ē falsa bis comedi istū panē vel bis comedisti illum ⁊ sic de alijs. Sz hec est vera. semel comedisti vnū panē ⁊ alias comedisti aliū. vel oz facere descēsū per ppōnez de distūcto extremo. nec segtur bis comedisti panem. ergo panē bis comedisti. sz est fallacia figure dictionis arguēdo a suppōne confusa tātū ad determinatā qz panē supponit cōfuse tātū i ante ⁊ dicit q̄le quid. ⁊ in cōsequēte supponit determinate. ⁊ dicit hoc aliqd. ¶ Alia regula tal est. qñcūq̄z arguitur a termino supponēte ofuse tātū respectu alicui signi multitudinē importātis ad eūdem terminū supponētē determiate respectu eiusdē signi ē fallacia figure dictōis. vt nō segtur omnis homo est aial. ergo aial est omis homo: sz ē fallacia figure dictionis. Et si dicatur. si hoc esset verum sequeretur q̄ ibi esset fallacia figure dictonis omnis homo est aial. ergo qōdam aial est omis hō. quia aial i ātecedēte supponit ofuse tantum. ⁊ incō sequēte stat determinate. Ad hoc rndetur q̄ nō est semper fallacia figure dictionis qñ arguitur a termino supponēte cōfuse tātum ad eundē terminū supponēte determiate. sz quādo arguit a termio supponēte ofuse respectu dictōis sincathegoreumatice multitudinē importātis ad eūdē terminū supponētē determiate respcū eiusdē dictōis sincathegoreumatice tūc sēper ē fallacia figure dictōis. ¶ Ex p̄dicis pōt inferri q̄ supposito q̄ mūdus sit eternus a pte ante ⁊ ēt a pte post. hec ē vera sp aliqs hō est vt fuit. ⁊ semp homo erit. vtraq̄z tamen ista erit falsa homo sēper fuit. hō semp erit. quia vt ipsi dicūt homo i ipis ppōibus ⁊ maxime i p̄mis supponit ofuse tātum. co q̄ segtur mediate aliqō signū distributiuū a quo hz virtutem distribuēdi. et i secūda suppōit determiate cū sit subiectuz ppōis idefinite. Uñ istud aduerbiū sp icludit signum distributiuū ⁊ terminū sue distributiōis. ⁊ valet tm̄ dicē sp fuit hō sic oi tpe fuit hō. Pz ēt qz si successiue ⁊ ptinue fuerit aliqs homo i ista domo tūc ista ē va tota die aliqs hō fuit ītus. Et hec ē falsa aliqs hō fuit tota die ītus. Et q̄ prima sit vera patz. qz quelibz singlaris ei est vera. Naz i q̄libz pte dici p casū fuit aliqs hō ītus. Et q̄ scōa sit falsa pz qz est vna pticlaris cui q̄libet singularis ē falsa qz sortes ñ fuit tota die i ista domo nec plato ⁊ sic d alijs ¶ Suppō vo ofusa ⁊ distributia didit i suppōem ofusā ⁊ distributiuā mobilē. et in ofusam immobilē. Suppō ofusa mobilis ē acceptio termi cōis p oibus suis iferioribus ad q̄ valet descēsus p ppositōez copulatiuā seu copulatiue. vt omis hō currit. hō ibi suppōit ofuse ⁊ distributie. Sz suppō ofusa ⁊ distributia immobilē acceptio terminī cōis p suppositis ad q̄ nullo mō ptigit descēdere respcū illius respcū cui sit distributio. q̄uis p variatiōez alicuius dictōis ibi posite descēsus sit potis. vt in hac ppōne omis hō pter sortē currit. homo supponit cōfuse ⁊ distributie immobilr. qz respcū dictionis exceptiue ñ pt fieri descēsus ad supposita. non. n. segtur omis homo pter sortez currit. ergo plato pter

sortē currit. Sed si varieť dictio exceptiua in hoc qd ē aliud a sorte tūc poterit fieri descēsus ad suppositā. vt bene segī ois hō preť sortē currit. ergo plato aliq̃ a sorte currit. ¶ Sed a difficultas ē vt ꝓ petr⁹ hyspan⁹ simpliciter destruat suppositōes cōfusā tantū. De qua sūt duo modi dicēdi. Et primus stat in tribus dictis. Primū dicūt ē q̃ cū rōnibus auctoris stat suppōnē ꝛ ꝛfusā eē ponēdā. Hoc ꝓz qr rōnes auctoris nō cōcludūt q̃ iste accusatiuus hominē debeat accipi ꝑ natura in cōi. in hac ꝓpōne oē aīal ꝑter hominē currit. nec etiam ꝛcludunt equuꝫ ꝛ pip accipi ꝑ nā in cōi i his ꝓpōnib⁹ parisi⁹ ꝛ rome vendiť piper. ꝑmitto tibi equū ꝛ sic de alijs. Scōz dictū ē q̃ in hac ꝓpositione ois hō est animal. aīal pōt supponere ꝛfuse tātū sicut dicebāt antiq. sz tūc nō est ꝑdicatio gēis de spē. quia ꝑdicatū non accipitur ꝑ natura in ꝛmuni. sed equalebit illa ꝓpō huic ꝓpōni. que est de disiuncto extremo ois homo est hoc animal vel illud aīal ꝛ sic de alijs. Tertiū dictū est q̃ petr⁹ hyspanus simplicť nō destruit opinionē antiquoꝝ. sed destruit solū q̃ ꝑdicatū vniuersalis affirmatiue in q̃ ē ꝑdicatio gēis de spē aut supioris de per se suo inferiori non ꝛfundiť mobiliter. vt ꝓz ꝛsiderādo rōes ei⁹. ¶ Scōs mod⁹ dicēdi ē q̃ nullo mō est ponēda suppō ꝛfusa tm̄ ꝛ q̃ q̃uis nō reprobauerit suppositionē ꝛfusā tātū nisi quo ad ꝑdicatū ꝓpositionis vlis affirmatiue. tm̄ de intentione eius fuit eā destruere oio. Et ideo secūdū eum i oib⁹ ꝓpōnibus in q̃bus alij dicūt eē suppositiones ꝛfusā tantū ē suppō simplex. Et ideo sicut ista ꝛcēdiť appeto vinū. ꝛ ista ꝑmitto tibi equū. ꝛ sic de alijs sic⁹ sic etiā iste ꝛcedunť. vinū appeto. equū ꝑmitto.

Sed contra ꝑdcā arguitur. Primo sic. Hec ē indefinita hō fuit albus et tamē homo non supponit determiate posito q̃ nullⁿ homo sit eo q̃ subiectū ꝑ nullo supponit cū terminus non supponat ꝑ aliquo nisi de illo verificeť. ergo diffinitio suppositionis determinate nō ē bona. ¶ Scōo arguiť sic. In hac ꝓpōe non ois homo currit est acceptio termini ꝛmunis ꝑ suis singularibus mediāte signo vli ꝛ tamē nō est suppositio ꝛfusa sed determinata. ergo diffinitio non ē bona. ¶ Tertio arguiť sic. bn̄ sequitur ois homo ē aīal. ergo qdā aīal est homo. q̃ aīal in ꝑma non supponit simplr quia tunc argueretur a suppōne simplici ad ꝑsonalē. ¶ Quarto arguitur sic. vēdi ꝛ emi non ꝛuenit nature. ergo in hac ꝓpōe hic ꝛ rome vendiť pip non supponit simpliciter ꝛ per ꝛns supponit ꝛfuse tm̄ ꝛ sic oportebit ponere suppōnem confusam tantuꝫ.

Ad rationes Ad ꝑma dicit negādo minorē. ꝛ ad ꝓbationē dicit q̃ si illa ꝓpositio sit de pnti tunc nunq̃ terminus supponit ꝑ aliquo nisi de quo verificať mediante verbo de pnti. sz si illa sit ō ꝑterito aut futuro sufficit q̃ ꝓificetur de illo ꝑ quo supponit mediante verbo de ꝑterito aut futuro. ¶ Ad secū dicit q̃ illō signum vlē impediť ꝑ negationē ideo non hz vim signi vlis. ideo in diffōne debet itelligi mediante signo vniuersali nō impedito. ¶ Ad 3ᵐ dicit negādo ꝛnntiam qr aliquādo a termino suppōnēte simplr ad ipsz supponentē ꝑsonaliter facta aliq̃ mutatione circa alterꝫ extremoꝝ ꝓpositōis pōt valere ꝛntia sicut in ꝓposito. quia remoueť signum vlē ab altero extremoꝝ ꝛ additi signū vniuersale alterioꝝ. ¶ Ad quartā dicitur distinguēdo ans. vl ꝑmo ꝛ ꝑ se ꝛ sic ꝛceditur. vel ex ꝛsequēti ꝛ sz q̃ ē i suis inferiorib⁹ ꝛ sic negať. Dicit tamē sz aliquos q̃ ibi pip supponit determinate in hac ꝓpōne parisius ꝛ rome vendiť pip. sz illa ꝓpositio ē mltiplex seōz ꝛpositionē ꝛ diuisionē. i sensu enīz ꝛposito ē falsa vt sez ē vna catbegorica de copulato subo qr quelibet singularis est falsa. in sēsu vero diuiso ē vera ꝛ tunc ē copulatiua cui⁹ quelibet pars ē vera. ꝛ tūc sēsus ē. pip vendiť rome. ꝛ pip vendiť parisi⁹. ꝛ sic i ista copulatiua sūt due ptes vere ꝛ sūt idefinite. ergo subiectū supponit determiate.

Circa ea q̃ dicta sūt de suppōnib⁹ notandū est ꝑmo q̃ ex ꝑdictis patꝫ quomodo suppō scōm petrū hyspanū ꝑma sui diuisione diuiditur. Diuidiť enī in suppositionē discretā ꝛ cōmunē. Et suppō ꝛmunis diuidiť i naturalē ꝛ accidentalē. Suppō vero accītalis in simplicē ꝛ ꝑsonalē. Personalis diuidiť in determiatā ꝛ cōfusā. ¶ Sz sz quosdā alios suppositio prima sui diuisione diuiditur in suppositionē ꝓpriā ꝛ ipropam. Suppositio ꝓpria diuidiť in simplicē ꝑsonalez ꝛ materialē ꝛ quelibet harū diuidiť in ꝛmunē ꝛ discretā. Suppō vero ꝛmunis i determinatā ꝛ cōfusā. Sz suppō ꝛfusa in suppositionē cōfusā tantum ꝛ ꝛfusā ꝛ distributiuā. Sed suppositio cōfusa ꝛ distributiua diuiditur in suppōnē ꝛfusam ꝛ et distributiuā mobilem ꝛ imobilem. ¶ Ut aut faciliter possit cognosci quomodo vnusq̃q̃ terminus in ꝓpōne posit⁹ supponat ponēde sūt aliqueregle de vnaq̃q̃ suppōe. ¶ De suppōne ergo i ꝓpria ponit hec regla. Qncūq̃ terminus supponit ipropē ꝛcedēdū ē q̃ eodē modo supponit quomō tmin⁹ loco cui⁹ accipiť supponēt si illa ꝓposi-

tione ponere et excepto q̃ supponit ipropõe et alē sup
ponere, ppe. vt cū dr. apostolus dicit hoc. p sup
ponē ipropam apis suppōit, p paulo. iō apis sup
ponit ibi discrete sicut supponeret paulus si pone
ret. Sitr cū dr, pria est in mari. pria supponit ibi ō
terminate sicut supponeret nauis si poneret in il
la ppōe nauis ē i mari. ¶ De suppōe ro mālī illi
q ea ponūt p, it hanc regulā ponere. Si duoꝝ ter
minoꝝ adiuicē oplexoꝝ vnus significet vocē vel
aliq̃ vocis ppetatē ita q̃ significatie supponens
possit vificari de aliquo supponēte p voce et non
de supponēte p alia re. et alter terminus nō signi
ficet pncipaltr vocē sed aliā rē, etsi significet pn
cipaltr vocē nō tñ accipitur pm q̃ vocē significat.
tūc terminus significās ppetatē vocis trahit alte
rū ad supponēdū p voce et p oīs ad mālem sup
pōnē. et nō solū est ita si suppō pm talem suppōnē
sit va. sed ēt si sit falsa. vt subiecta istaꝝ ppōnū. sor
tes ē dictio dissyllaba: aial ē trissyllabū. supponūt
mālter. Unde dissyllabū significat ppetatē vocis et
sortes significat aliā rem a voce: tñ trahitur p ipm
pdicatū ad supponēdū māliter. Sed pm petrum
hyspanū qui nō ponit suppōnē mālē vt videt nec
oceditur: Dicēdū ē q̃ subiecta harū ppōuz ñ sup
ponūt mālter sed discrete eo mōquo prius dictuz
est. De suppōe āt discreta ponuntur due regule.
¶ p⁺ est. cuiuslibet ppōnis singularis subm sup
pōit discrete. vt sortes currit. plato currit. ¶ alia
regula. ois termin⁹ singularis supponēs et ois ter
min⁹ cōis sūpt⁹ cū pnoie demōstratio vbicūq̃ po
nātur siue a pte subi siue a pte pdicati siue post ne
gationē siue nō semp hnt suppōnē discretā. Ad
huc addūt aliqui hnc pticule. singulariter et vni
uoce et discrete tētus, qr dicūt terminū singularē
posse mālter supponere singulariter discrete deter
minate ofuse. Et si qrat q̃tr supponit subm huius
ppōis ens quod ē sortes currit. Ad h rndetur q̃
subm dcē ppōis est termin⁹ singularis supponēs
discrete. Qd pz qr subm b⁹ ppōis nō ē natū pdi
cari de plurib⁹: imo sibi repugnat. Un q̃uis ens
p se sūptū sit terminus cōis tñ singularizat p hnc
tminū sortes: Et lz termino singulari icomplexo
nō possit addi signū vte. tamē termino singulari
oplexo pōt addi vt dicendo. oē ens quod ē sortes
currit. Et si vlterius qratur q̃tr supponat subz b⁹
ppōnis. iste homo vel asinus currit. Ad hoc rnde
tur distinguendo ea qr hoc pnomē iste pōt determi
nare totū disiūctū et sic supponit discrete: et ppō ē
singularis de diiūcto subiecto. sed si determinet
pcise p mā partē tūc suꝫm supponit determiate.
et illa propō est indefinita cum subiectuz eius pos
sit predicari de pluribus.

Secundo sciēdū ē q̃ de suppōe nāli po
nūt hec regula. In oi ppōne in
q̃ est pdicatio gnis de spē differentie aut ppj aut
alia pdicatio in p vel secūdo mō dicēdi p se. tunc
ybū absoluitur a tpe et per oīs termin supponūt
nāltr. vt cū dr. hō ē aial. hō ibi bz suppōnē nātē. et b
ybū ē onotat pnis tēpus sed absoluit et stat idiffe
rēter p pnti p pterito et p futuro. ¶ De suppōe
āt determinata ponūtur tres regule. pria ē. sub
iectū ppositionis idefinite vel particularis siue il
la sit affirmatiua siue negatiua supponit determia
te. vt hō currit. qdā homo currit. qdaz hō ñ currit.
¶ Secda regula. cuiuslibz ppōis pticularis affir
matiue predicatū si sit terminus cōis suppōit sim
plr aut determinate. ¶ Tertia regula ē. termin⁹
cois posit⁹ post duo signa distributia cadētia sup
ipm inter que nullus terminus distribuibilis me
diat bz suppōnem determinatā vt cū dr nonnul
lus hō currit. iste termin⁹ hō supponit determiate
qr illa ppositio equalet isti qdā hō currit. Et notā
ter dr inter que nullus termin⁹ distribuibilis me
diat qr q̃uis in hac ppōe nullus hō ñ ē aial. aial
segtur duo signa quoꝝ quodlibz pōt distribuere
non tñ supponit determinate sed ofuse tñ vltim
plr. vt pz per eg pollētē. qr eg pollet huic ois hō ē
aial. ¶ De suppōe aūt ofusa et distributia ponūt
alique regule. pria ē. cuiuslz ppōis vlis siue illa
sit affirmatiua siue negatiua subm supponit ofu
se et distributie. vt ois homo currit. ¶ Secda re
gula est. cuiuscūq̃ propositionis vlis negatie cu
ius pdicatū est terminus cois supponit ofuse et di
stributie. ¶ Tertia regula ē. ois terminus cois
mediate vel ĩmediate sequēs negationē cadētē
sup ipm et nō ipeditā supponit ofuse et distributie
vt sortes nō ē videns boiez. Et notāter dr si ñ ipe
diatur. qr dicendo sortes si est videns oēz boiez ibi
boiez ñ distribuitur. s. ñ supponit ofuse et distribu
tie qr negatio ē impedita p signū vte. ¶ Quarta
regula est. omnis terminus includens negatōez
facit terminū immediate sequētē supponere ofu
se et distributiue. ¶ Quinta regula est. omnis ter
minus communis sequens immediate aliquam
istaꝝ dictionū. alius. vel aliquem comparatiuū.
vel differt. tunc talis terminus supponit distribu
tiue eo q̃ ille dictiones includunt negationem.
Ex quo sequitur q̃ hec est falsa. sortes differt ab
homine. sortes est alius ab animali. vt patet per
ei⁹ exponētes. qr pma sic exponitur. sortes ē. hō ē

ꝛ sortes nõ ē homo. Et ꝺz intelligi si nõ impediat. qꝛ in ista. sortes differt ab oi boie. ibi boie nõ distribuitur. qꝛ negatio iclusa in illa dictõe differt ipeditur p signũ vl'e ꝛ iõ nõ distribuit. Ex quo põt patere veritas haꝝ ppõnum. sortes ē fortior oi boie. musca ē fortior oi aiali. musca ē debilior oi substãtia. ꝛ sic de alijs. qꝛ oẽs isti ablatiui nõ supponunt ꝛfuse ꝛ distributiue sed determinate. iõ ad vitatẽ illaꝝ ꝛ p̃ ad vitatem p̃me suffic̃ q̃ sit aliqs hõ debilior sorte. vel aliquod aial debilius musca. vl'i aliqua substãtia fortior musca. ¶ 6ª regula ē. ēminꝰ cõis cui addit negatio ifinitans a pte p̃dicati supponit distributiue. qꝛ bene sequit. sortes ē non hõ q̃ sortes nõ est iste hõ nec ille ꝛc. ¶ 7ª regula est. sincathegoreumata p que fit ꝛpatio cõlitatis aut excessus distribuunt ēminũ cõem imediate seqn/tẽ se. vt pz de ista ppõe. sortes ē ita fortis sic̃ aliqs hõ. homo ibi supponit distributiue. Exponit enim sic. sortes ē fortis. aliqs homo est fortis. ꝛ sortes nõ ē magis fortis vel minꝰ fortis aliquo boie. Exemplũ de his per que fit ꝛpatio ad excessũ. vt leo est magis fortis q̃ homo. ibi hõ distribuitur. ¶ 8ª regula ē q̃ terminꝰ imediate seqns ꝛpatiũ vel suplatiũ rectus ab eo supponit distributie. vt cũ dr sortes ē fortior equo. leo ē fortissimꝰ aialiũ. supponũt distributie. ¶ Ultima regla ē. q̃ geqd mobilitat ēmobilitatẽ ēmobilitat mobilitatẽ. i. geqd facit terminũ ñ distributũ teneri distributie facit ēminũ distributũ p̃us teneri nõ distributie. vt cũ dicitur. nõ oīs hõ currit. ista negatio nõ iuẽit terminũ distributũ per signũ vl'e. iõ fac̃ ipz nõ distributuz.

Tertio sciẽdũ ē q̃ fm ponẽtes suppõẽz cõfusã tñ ēminus cõis gnq̃ modis cõfũdit non distributie. p modo p signũ vl'e affirmatiuũ mediate seqns ipm dũtn ꝛstruat cũ ēmio p̃us distributo per signũ vl'e ꝛq̃ nõ sit determinato eius. 2º modo ꝛfũdit terminus nõ distributie qñ signũ vl'e p̃cedit ipm imediate siue sit affirmatiuũ siue negatiuũ. Et aliquod signũ negatiuũ p̃cedit ipm mediate. vt cũ dr. nullũ aial ē oīs homo. nullus hõ est oīs hõ. ibi hõ suppõit ꝛfuse tñ. 3º modo ꝛfũdit qñ relatiuũ diuersitatis p̃cedit terminum cõẽz. Et signũ vl'e negatiuũ p̃cedit ipm relatiuuz vt cũ dr. nullũ aial aliud ab boie ē risibile. ibi boie supponit ꝛfuse tñ. 4º modo confũdit per dictõẽz ꝛportãtẽ numeꝝ mediate p̃cedentẽ ipm. vl'i q̃ terminus cõis seq̃t copulatũ ex aliquibꝰ terminis positis in aliqua ppõne. vt hic. ter comedisti panem parisius ꝛ rome venditur panis ibi panis in vtraq̃ ppõe supponit confuse tñ. 5º modo ꝛfũditur p verbũ transitiuũ quod natũ est transire in ipm mediãte alio verbo. vt cũ dr. pmitto tibi dare equum. volo bibere vinũ. ibi vinum supponit confuse tñ. Nec seq̃t. pmitto tibi equũ. q̃ equuz tibi pmitto. appeto vinum. q̃ vinũ appeto. De suppõe aũt simplici fm ponẽtes cã p ꝛceptu vel itẽtõe aie ponit talis regula. Si duoꝝ terminoꝝ adiuicẽ i ppõne ꝛplexoꝝ vnꝰ p̃ncipaliter significet intẽtionẽ vel aliquã p̃petatẽ intentionalẽ ita q̃ significatio suppoñes verificari possit de aliquo termino supponẽte p cõceptu ꝛ nõ possit verificari de aliquo p re ad extra. Et alter terminoꝝ nõ intentionẽ p̃ncipaliter significat sed aliquã aliã rez significet tũc ēminus intẽtionẽ significans trabit alterũ terminum ad supponẽdũ pro intẽtione ꝛ p ꝛñs ad suppõem simplicẽ. ꝛ subiecta istaꝝ propositionũ sortes est indiuiduũ. homo est spẽs. ꝛ similiũ. supponũt simpl'r pro ꝛceptu siue ppõ sit vera siue sit falsa. Sz fm cõez modũ ꝛ maxime fm modũ realiũ de suppõne simplici ponunt quatuor regule. ¶ 1ª ē. terminꝰ cõis qui subijcitur alicui secũde intẽtioni ꝛ ñ impeditur per aliquod sibi addit̃ supponit simpl'r. ¶ 2ª regula. p̃dicatũ ppõnis vl'is affirmatiue si sit terminus cõis supponit simpl'r. vt ois hõ ē aial. ¶ 3ª regula ē. terminus cõis supponẽs vl' apponẽs verbo ꝛportanti actũ aie interiorẽ. puta actũ appetendi vel optandi supponit simpl'r. vt si dicatur. vinũ appeto vel appeto vinũ. vinũ vbiq̃ supponit simpl'r. ¶ 4ª regula ē. terminꝰ cõis supponẽs pro suo significato sic q̃ nõ pro suppositis supponit simpliciter. Et generaliter omnis terminus incomplexus quem alij dicunt supponere cõfuse tantum secundum illos supponit simpliciter ¶ Est autem duplex suppositio simplex. quia q̃dam est absoluta. alia vero comparata. Suppositio simplex absoluta est acceptio termini communis pro natura secundum se ꝛ absolute ꝛ non secundũ q̃ habet esse in suis suppositis. ꝛ isto modo supponit homo in ista propositione. homo est dignissima creatura creaturarum. Suppositio simplex comparata est acceptio termini communis secundum q̃ habet esse in suis suppositis. vt in hac propositione. parisius ꝛ rome venditur pip vel vinum appeto.

Sed contra predicta arguitur primo sic Jn hac propositione. homo est animal copula est presentis temporis. ergo restringitur tantum ad standum pro presẽtibus suppositis. Tenet consequentia per vnam regulam quam facit auctor de restrictione facta p verbũ.

¶ Scdo arguit sic. Nec ppo. homo est spes. ē indefinita cū nō sit vlis aut particularis aut singularis ⁊ tñ subm ei⁹ non supponit determinate. ergo nō cuiuslibz ppōnis indefinite subm suppōit determinate. ¶ Tertio arguit sic. in hac ppōne oi tempore fuit aliqs hō. hoc totū aliquis hō segt mediate signū vle ⁊ tñ non supponit ꝛofuse tñ cū supponat determiate. ergo nō oīs terminus mediate sequēs signū vle affirmatiuū supponit confuse tñ. Qz aūt suponat determinate ꝓ qz in sua ꝛdictoria. s. ista. non oi tpe fuit aliquis homo. supponit distributiue cū sequat negationem. ergo in alia supponit determinate. ¶ Quarto arguitur sic. Termin⁹ copulatiu⁹ nō hz aliquā virutē ꝛofundēdi ē mīuz seqntē. g⁹ñ facit ipz supponē ꝛofuse tñ

Ad rationes

Ad primā dr q regula auctoris dz intelligi i pdicationib⁹ cōtingētibus in quib⁹ verbū non absoluit a tpe. ¶ Ad secūdā dr q ēuis illa ppositio non sit ppie singularis hz tñ modum ppōnis singularis eo q subm ei⁹ supponit p nā fm se ⁊ vt sic sibi repugnat supponere p plurib⁹ qz nullus pōt fieri ꝛdcēsus. ¶ Ad tertiā dr negādo minorē. s. q ñ supponat ꝛofuse tñ. Ad pbationē negat ꝛnia qz ad ꝶ q alique ppōnes ꝛdicāt sufficit q si aliquis terminus suppōat distributiue i vna q supponat distributiue i alia. ¶ Ad quartā dr negādo antecedēs qz copulatū multitudinē iportat. Rōne cui⁹ multitudinis hz virutē ꝛofundēdi terminū sequēte. ¶ Et hec de suppōnibus termioꝝ absolutoꝝ.

¶ Sequitur secundus tractatus

Relatiū est duplex. vno mō relatiū est cuius cē ē ad aliud quodāmodo se habere. ⁊ sic relatiū est vnū de decē pdicamētis. Aliud est relatiū qd ē antelate rei recordatiū. qz vt vult priscianus i maiori suo volumīe relatio ē antelate rei recordatio. vt sortes currit q monet. ibi hoc relatiuum qui facit recordationē siue relationē de sorte qui ē res antelata. ōmissis aūt relatiuis secūdū primū modū ꝛd relatiuis secūdo mō hic itendimus. Relatiuoꝝ aūt quedā sūt relatiua substātie. vt qui ille ⁊ similia Quedā vero sūt relatiua accidētis. vt qual talis tantus quantus. Relatiuuz aūt substātie ē qd refert eandez rem in numero cuz suo antecedēte. vt qui ille Item relatiuorū substātie quedā sunt relatiua diuersitatis. vt alius. ⁊ est illd qd refert eandē rē in numero ⁊ supponit p alio. vt sortes currit ⁊ alius disputat. Quedā vero ydētitatis. vt qui ille idē. Relatiū aūt substātie ydentitatis ē qd refert ⁊ supponit p codē in numero p quo supponit suū antecedens. vt sortes currit qui disputat. ibi hoc relatiū qui refert sortez ⁊ supponit p sorte Relatiuoꝝ substātie ydētitatis quedaz sūt nomina. vt quis. quidā. quedā sunt pnomīa. vt ille idem. Itē relatiuorum pnomīuz ydētitatis. quedā sūt reciproca. vt sui. sibi. se cū suo possessiuo. vt suus sua suum. Alia non reciproca. vt ille idē. relatiuuz āt reciprocū dr nō q sit patiēs hz qz ponit modū patiētis supra substātiam agentē. qz aliud ē patiēs ⁊ aliud est modus patiētis. qd pz p hoc q nominatiuus pōt cē patiens. vt sortes pcutit. sed non pōt habere moduz patientis. vnde modus patientis semp est in obliquis. et sic pz q aliud est patiēs ⁊ aliud modus patientis. Si queratur quid addatur supra patiēs p relatiuum reciprocum: Dicendum ē q addit ydentitatem substantie ⁊ ponit eā sub mō patientis. vt sortes iubet se. ibi substantia que prius erat agens ponit sub modo patientis vt in hoc pronomine se. Unde reciprocū sic pōt diffiniri reciprocū est qd significat substantiaz agentem sub modo patientis. vel sic. reciprocum ē idem qd suijpsius passiuum. ⁊ ideo hoc relatiuum sui significat p moduz patientis in quem dicitur

trāsire actus verbi. noiatiuus aūt significat per modū agentis. Itē si querat q̄ re hoc pnomen sui sibi sē caret noiatiuo: Dicēdū ē q solutio pz ex premissis qz agens non pōt significare patiēs siue sub mō patiētis. nisi in obliquis. sed noiatiuus dicit modū agētis ⁊ ideo natura noiatiui repugnat nature hui⁹ pnominis sui. ⁊ iō nō pōt habere noiatiuū. Ex pdictis pz q relatiua ydētitatis referunt candē rem sub suo antecedēte ⁊ semper supponit p eadez re i numero. ⁊ ex hoc pz q maior est certitudo p relatiuum ydentitatis q̄z p suum antecedens loco relatiui positū vt hō currit hō disputat qz dubiū est vtr̄ de codez hoie dicat. Sz cū dicit hō currit ⁊ idē disputat certū ē q ō codē hoic dicatur. hoc cni pz p priscianū dicētē in maiori suo volumīe q cū dicit. Ayax venit ad troyam. ⁊ ayax fortiter pugnauit. dubiuz ē an ō codē ayace dicat an de diuersis. Sz cū dicit ayax venit ad troyā ⁊ idem fortiter pugnauit. de codē ayace in numero statim intelligit. ⁊ sic pz q maior est certitudo p relatiuū ydentitatis q̄z per suū antecedēs loco talis relatiui posituz. Solet aūt dubitari circa relatiua ydētitatis vtrū deceptio fcā ex diuersa relatōe fiat scōm equiuocatōez vel scōm amphibologiā vel scōm aliquā aliā fallaciā. vt dicēdo homo videt asinū qui est rōnalis. ibi hoc relatiuum qui pōt referri adhūc terminū qui ē hō. vel adhūc terminū qui est asinus ⁊ sunt ibi diuerse relatōes. ⁊ ergo fm aliquos solet icōuenienē assignari equiuocatio. Sed cōtrarium arguit. hoc nomen qui scōm q est relatiuū significat rem vnaz equaliter se hītē ad illud quod significat p modū substātie. vt color qui est in corpore locus qui ptinet rem locataz. ⁊ sic de alijs. ergo deceptio facta ex diuersa relatione non facit equiuocatōez. Item hoc nomen qui secundum q est nomē significat substātiā īfinitā. sz ista substātia infinita apta nata est finitari tā per vnum antecedens q̄z per aliud. ergo cum illa substātia infinite sumpta in se sit vna ⁊ potest referre quodlibet ānecedens. ergo significatio huius relatiui erit vna. quare sequitur q ibi non erit equiuocatio. Item ratio cuiuslibet relatiui secundum q relatiuū est tm̄ vna hec. s. res antelata vel rei antelate recordatiuum. ergo omne relatiuum secundum q relatiuum participat vnum nomen ⁊ vnam rationem. ergo relatiuū est vniuocum inquantum est antelate rei recordatiuum. ergo particularia relatiua. vt qui. ille. ⁊ alius inquantum sunt relatiua suorum antecedentium non sunt equiuoca. Si aliquis obijciat q hoc relatiuuz qui ē alterius rōnis secundum q tenetur in hoc antecedente homo ⁊ alterius secundum q tenetur in hoc antecedente asinus. vt in predicta oratione. ergo est commune. ⁊ habet rationes diuersas ergo est equiuocum: Dicendum q hoc argumentum non valet. Nam similiter posset p̄ bari q quodlibz vniuocum esset equiuocum. vt aīal esset equiuocū secundū q est hō vel secundum q est in hoie. ⁊ aliam habet rationem secundum q est equus. vel secundum q est in equo. ⁊ sic hoc nomen animal aliam habet rationem hic ⁊ ibi. et est commune. non

tamē equiuocū sz vniuocū. Soluēdus ē breuit q̄ sic vniuoca dnt̄r habere eādē rōez nō ꝓm se sz ī vniuoco vniuocante. vt hō bos equus ⁊ sil'ia in aial: sil'r oia relatiua dnt̄r habere rōez eādez nō ꝓz se sz ī referēte siue ī relatōe. ⁊ ēt hnt idez nomē. iō vniuocāt̄ in eo. sz ille objiciebat de rationib⁹ eoꝝ ꝓm se. Ad ñ pdcās obiectōes ab ista ꝓcedimus. ⁊ iō q̄ deceptio fcā ex diuersa rel'one nō ē ꝓm equocationē. Itē illa deceptio ē in ordiātiōe dictionū int̄ se. g̃ est ī oratōe. qz ordinatio dictionū nihil aliud ē q̄z ozo. g̃ nō ē equiuocatio cū equiuocatio soluz sit ī vna dictōe. Itē q̄ ibi nō sit āphibologia ꝓbat̄. vbicūqz fit amphibologia ibi ē ꝓstructio vnius cū alio. vt in hoc exēplo. liber aristo. quo ad primū modū. quo ad scōz vt hic. littus arat̄. quo ad ētiū in hoc. scit seculū. Et ꝓz hoc pz īductiue p oēs modos āphibologie q̄ vbicūqz ē āphibologia ibi ē cōstructio vnius cū vno tm̄. sed vbicūqz sūt diuersa relatia nō est ꝓstructio vnius cū vno tm̄. imo vnius cū diuersis. g̃ deceptio fcā ex diuersa rel'one nō facit āphibologiā. Itē vbicūqz ē deceptio ex eo q̄ aliqua dictio pōt referri ad diuersa est ꝓpō vel diuisio. sz deceptio ex diuersa rel'one est ex eo q̄ aliq̄ dictio pōt referri ad diuersa. g̃ deceptio ex diuersa relatione ē compositio vel diuisio. et hoc idem concedimus.

¶ Iste ē secūdus tractatus paruoꝝ logicaliū in quo postq̄z pe. hys. determinauit in precedēti tractatu de suppōe terminoꝝ absolutoꝝ dnt̄r determinat de suppōe terminoꝝ relatiuoꝝ. Cuius ordis rō ē qz termini relatiui suā suppōem trabūt a terminis absolutis vt patebit in sequētib⁹. igr̄ necesse fuit pus determiare de suppōe terminoꝝ absolutoꝝ q̄z relatiuoꝝ. Et ponitur hic tractatus distinct⁹ a pcedenti. qz nō solū hic determinatur de suppositione terminoꝝ relatiuoꝝ sed etiā de quadaz passione termini q̄ vocatur relatio. qz ꝓm diuersā relationem sepe variatur falsitas aut ꝓitas orationis. vt pz in hac oratione. sortes videt asinū qui ē rōnalis. ⁊ sic ab hmōi passiōe accipit ille tractat⁹ distinctionē a pcedenti. Et sicut dictum est in pcedentibus q̄ terminus inq̄z̄tū aptitudinaliter supponens ē subn̄ ei⁹. sic ēt potest dici q̄ subn̄ huius tractatus est terminus relatiuus.

Primo sciendum est q̄ vt habetur ī textu duplex ē relatiuū. s. grammaticale ⁊ logicale. Unde relatiuum logicale est cui⁹ totum esse est ad aliud quodāmodo se habere. Relatiuum vero grammaticale est rei ātelate recordatiuuz. Et cōformiter potest diffiniri relatio q̄ ē rei antelate recordatio. Et de ista relatione grāmaticali solum est hic ad propositum ꝓm q̄ propt̄ diuersam relationem vel diuersum modum supponendi variatur veritas aut falsitas orōnis. Et diuiditur hoc relatiuum grāmaticale in relatiuū substātie ⁊ relatiuū accētis. Et nō dr̄ relatiuū substātie eo q̄ sēper referat substātiā. sz qz refert rez se habētē per modū substātie. Sil'r relatiuū accētis dr̄ non qz referat accēs sed qz refert rē se hntē per modum alteri adiacentis. vt qualis talis. Et hoꝝ diffinitōes patent in textu. Itez diuidit relatiuū substātie in relatiuū identitatis. vt ille ipse ⁊ relatiuum diuersitatis vt aliud. Item relatiuorum identitatis alia sunt reciproca vt lui sibi. alia sunt non reciproca. vt ille ipse. ⁊ istorum diffinitiones patent in textu. Unde relatiuum identitatis substantie est quod refert idem in numero cū suo antecedente ⁊ supponit pro eodem in numero. vt cum dicitur sortes currit qui disputat. illud relatiuum qui refert sortem ⁊ supponit pro sorte. Si enī antecedens supponat pro voce vel significato vel suppositis. similiter ⁊ eius relatiuum. Ex q̄ sequitur q̄ omnes ille orationes sunt false. aial ē trissillabum ⁊ illud est substantia. homo currit ⁊ ille est species. homo est species ⁊ ille disputat. Ex illa etiam diffinitione patet q̄ fit maioz certitudo per relatiuum identitatis substantie positum in oratione q̄z per antecedens loco eius positum. qz cum dicitur homo currit ⁊ homo disputat. dubium est vtrum intelligatur de eodem homine. Similiter cum dicitur. Aiax venit ad troiam ⁊ aiax fortiter pugnauit. dubium est vtrum de eodem aiace intelligatur. sed cum dicitur: aiax venit ad troiaz ⁊ ille fortiter pugnauit. certum est q̄ de eodem aiace intelligitur.

Secundo sciendũ est q̃ iuxta predicta incidunt alique difficultates. Et primo ab auctore mouetur vna in textu que talis est. Utrum deceptio proueniens ex diuersa relatione termini causet equiuocationem aut amphibologiam aut aliq̃ aliam fallaciã. Et p̃bat auctor q̃ non causat equiuocationem. z hoc quatuor rõnibus que patent in textu. Prima tamen põt sic formari. nunq̃ fit equiuocatio nisi ex multiplicitate termini equiuoci. sed hoc relatiuum qui non est terminus equiuocus. ergo relatio facta ex diuersa relatiõe termini nõ causat equiuocationẽ. minor p3. q: nihil quod significat vnica impositõe aliquam rem equaliter se habentẽ ad oẽ aliõ qõ significatur per modum substantie est equiuocũ. sed hoc relatiuum qui est huiusmodi. ergo zẽ. maior patet. q: nullum equiuocum vnica impositione significat vnam rem equaliter se habentem ad omnia sua supposita. ergo zẽ. Et potest addi alia ratio declaratiua que talis est. Nihil cuius tam significatio q̃ res significata ẽ vna est equocũ. sed tã significatio q̃ res significata huius relatiui est vna. ergo non est equiuocum. minor p3 q: hoc relatiuum qui significat substantiam ifinitam q̃ põt finitari z terminari per quodlibet antecedens. ergo res significata per ipm est vna z per oñs z significatio. Alie rationes clare sunt in textu. Et q̃ illa deceptio non causet amphibologiam probat auctor in textu. q: omnis deceptio que est amphibologia prouenit ex diuersa ostructione vnius cuz vno sicut probabile est in singulis modis. Sed ꝺceptio ex diuersa relatione termini fit ex diuersa ostructione vnius cum diuersis. ergo talis deceptio nõ est amphibologia. Et q̃ sit compositio vl diuisio cum nulla sit difficultas de alijs probat sic. deceptio proueniens ex eo q̃ aliqua determinatio potest ferri ad diuersa determinabilia est ꝺpositio vel diuisio. sed deceptio que fit ex diuersa relatione termini prouenit ex eo q̃ aliqua determinatio potest ferri ad diuersa determiabilia. ergo est cõpositio vel diuisio. ¶ Est tamẽ aduertendũ q̃ dicentes talẽ deceptionem causare equocationem dicunt q̃ non oportet fallaciam equocationis quo ad omnes eius modos prouenire ex multiplicitate termini equiuoci. vt patet in illo paralogismo. quicunq̃ sanabatur sanus est. laborans sanabatur. ergo laborans sanus est. in quo nõ ponitur terminus equiuocus in significando lz in significatione temporis eo q̃ laborans potest teneri pro laborante nunc vel pro laborante tũc. Et sic respondent ad rõnes auctoris negãdo illud quod supponit. s. q̃ nunq̃ fit equocatio nisi ex multiplicitate termini equiuoci. Silr dicunt quidam talem deceptionẽ causare amphibologias z ponũt eam in tertio modo. z sic probant. q: hec oro. sortes videt asinum tantũ vnũ significat. sed cum dr qui est irrationalis tota oratio redditur multiplex z hoc ex diuersa relatione. ergo zẽ. Dr vltra q̃ difficile ẽ videre qualiter illa oratio. sortes videt asinum qui est irrationalis ꝓpter diuersam punctuationem habeat diuersos sensus. Et sic respõdẽt ad rõnem auctoris negando maiorẽ. z p̃batio eiꝰ peccat penes fallaciam accidentis z ꝺñtis ab insufficienti inductione eo q̃ deberet p̃bare de q̃libet modo z de omnibus indiuiduis sub eo ꝺtẽtis Istis tamen opionibꝰ dimissis prima videtur esse p̃babilior z verior. Unde de relatiuo reciproco ponitur talis regula. Omne relatiuũ reciprocum nõ possessiuum semper eodem modo supponit sicẽ z suum antecedens. ita q̃ si antecedens supponat personaliter ita z relatiuum siue discrete siue determinate siue confuse z distribuiue. Pro quo ẽ aduertendum q̃ quando antecedens supponit confuse z distributiue tunc relatiuuz reciprocũ q̃tus supponat confuse z distributiue non sic se habet confuse z distributiue q̃ loco eius liceat ponere suũ antecedens distributum. aut q̃ possit fieri descensus copulatiue a parte predicati ad singularia pro quibꝰ supponit. sed supponit distributiue sigillatim ita. s. q̃ antecedẽs z relatiuũ reciprocũ supponunt pro eisdem. sed in descensu ad singularia oportet reddere singula singulis. non enim segr omnis homo videt se. ergo ois homo videt oẽz hominem. nec sequitur. omnis homo videt se. ergo videt sortẽ vel platonem guillermũ z sic de alijs. sed debet sic inferri reddẽdo singula singulis. ois homo videt se. ergo sortes videt sortem. z plato videt platonem. z sic de alijs.

Tertio sciendũ est q̃ circa predicta incidit vna difficultas. vtrum. s. illud qõ dictum est sit verum q̃ relatiuum identitatis substãtie non supponit pro eodem in numero vel pro illo vel illis pro quo vel quibus denotatur verificari propositio in qua ponitur antecedens. ¶ Pro cuius declaratione aduertendũ est q̃ relatiuum identitatis non reciprocum quandoq̃ tenet pure relatiue. s. quando secũ explicatur suum antecedens per modũ substantiui. vt dicendo hõ currit z ille homo est animal. ibi illud relatiuum ille est purũ sincatbegoreuma precise habens modũ

significādi vel actū referēdi. Allio mō accipit relatiuū non pure relatiue sed put sit icludit actuz referēdi z suū ancedēs. vt i hac ppōe homo currit. z ille mouet. ibi hoc relatiuū ille hz actū referēdi rōne cui⁹ dicit sincathegoreuma. z p illū actū dat itelligere suū ancedēs rōne cuius dr cathegoreuma. Ideo inferunt aliq; q̄ non solū adiectiua pnt substātiuari i neutro gne. sed quedā possūt substātiuari i masculino vel i femmino. z dicūt q̄ i hac ppōne bō currit. z ille mouet. ly ille fit masculini generis. tamē tenet substātiue. Et rationem assignāt qz i aliqb⁹ adiectiuis facilr subintelligit substātiuū z i alijs nō. i his aūt i qb⁹ facilr itelligit substantiuū illa possūt i quolibz genere substātiuari sicut ē in istis relatiuis. ¶ Ulteri⁹ aduertēdū est q̄ nullū puz sincathegoreuma supponit. patet qz nullū puz sincathegoreuma aliqd significat. ergo nullū tale supponit. ōntia patz qz suppō termini ē acceptio ei⁹ p re significata p eū. ¶ Itez notatis istis fm hāc opionē ponunt aliq; oclusiones. ¶ Prima ē. nullū relatiuū idētitatis substantie pure relatiue tētū supponit. patet qz nullū puruz sincathegoreuma supponit. sz oē relatiuū identitatis ē huiusmodi. ergo nō supponit. Maior ē nota z minor pbatur qz tale relatiuū pure relatiue tentū pcise habet modū significandi. ergo nō pōt supponere. Ex hac oclusione pz responsio ad dubiū scilicet q̄ nullū relatiuū idētitatis substantie pure relatiue tētū supponit. p illo p quo suppōit suū ancedēs. pz qz nullū tale supponit. ergo nullū tale supponit. p illo p quo suppōit suū antecedēs. Antecedēs pz ex hac oclone. ¶ Scōa oclusio ē. relatiuū acceptū vt icludit actū referēdi z ancedens p modū subiecctiuō supponit. Hāc oclonē pbant sic. qz nullū aggregatuz ex puro cathegoreumate z sincathegoreumate nisi illud sit ps subiecti aut ps pdicati pt supponere. sed relatiuū hō acceptū ē aggregatuz ex cathegoreumate z sincathegoreūate g̃ n pt supponere. ōnia est nota. maior patet qz i hac ppōe aliqs hō est aīal. ibi hoc totū aliqs hō p nullo supponit ex quo ē aggregatū ex cathegoreumate z sincathegoreumate. Et sic fm has duas oclones patz rnsio ad dubiū. scz ipz negādo. ¶ Sz tūc peteret aliqs qd ergo dicēdū est ad ōmune dictū logicoz dicētiū relatiuū supponere. Ad hoc rndetur q̄ logici nolunt habere q̄ relatiuū pure relatiue tētū supponat. sed volūt hre q̄ relatiuū pure relatie tentū refert suum anis p ill vel ill suppositis fm talem vl tales suppositionē. vt i hac ppōe homo ē aīal z illo ē risibile hoc relatiuū illud refert aīal in ordine ad aliqd extremum. s. p aīalibus que sūt homines. Ul dr q̄ logici volūt q̄ relatiuū captū vt icludit actuz referēdi anis p modū subiecti supponit. z hoc posset ocedi nō obstāte scōa oclone. ¶ Tertia oclo z finalis. nō oz relatiuuz idētitatis substātie nō reciprocū suppōere pcise p ill de qbus verificatur ppōi q̄ ponit suū anis. patz qz tunc seqrē q̄ ista ōditōalis ēt vera. sortes ē asin⁹ si ipe ē hō. sortes mouet si ipe gescit. ōsequēs ē falsū z contra coēz modū ocipiēdi. ergo oclo est vera. De hoc dubio enim pamplius videbitur inferius.

Sed cōtra pdicta arguit. Primo sic. De relatiuo grāmaticali bz ōterminare grāmatic⁹. ergo male dicit q̄ hic determiatur de relatio grāmaticali. ¶ 2⁰ arguitur sic. In hac ppōe mulier q̄ dānauit saluauit. lignū fuit cā mortis z ipz fuit cā vite. ibi relatiuū ñ refert idēiu nūero cū suo ante z tñ ē relatiuū idētitatis sube. g̃ male dictuz ē q̄ relatiuū idētitatis substantie refert idē i nuumero cū suo ante. ¶ Tertio arguitur sic. hoc relatiuuz q̄ ē alīius rationis qñ refert sortē z asinū. z tñ ipis ē aliqd ōmune scz ens. z fm illud nomē ratio ē diuersa. g⁹ ē equiuocū. ¶ 4⁰ arguit sic. Loco relatiui licet ponere suū anis. ergo idē ē ois hō videt se z ois hō vidz omnē hoiem.

Ad rationes Ad pmā dr q̄ hic determiatur ō relatiuo put p ipm causatur veritas vel falsitas i oroc. i grāmatica vo determiatur de eodē put p ipm causat congruitas z hoc ñ ē inconueniēs q̄ i diuersis scietijs de eodē determietur sub diuersis rationib⁹. ¶ Ad fam dicitur q̄ illa diffinitio ē data de relatione psonali z nō simplici. mō i ill ppōnibus ē relatio simplex. Uñ dr relatio simplex qñ relatiuū refert idē in spē. z supponit p eodem in specie. Sz relatio psonalis est quādo relatiuū refert idē i nūero cū suo ancedente. ¶ Ad tertiā dr q̄ q̄uis hoc relatiuū g sit alīi⁹ rationis loqndo ō relatōibus specialib⁹ anitiū non tñ loquēdo de relatōe i gnali sū pta fz idē nomē i quo ueniūt anitia. ¶ Ad q̄rtaz dr negādo anis qz hoc ñ ē vez in relatiuis reciprocis saltē ponēdo anis cum sua dispōne q̄uis hoc sit vez i aliqbus alijs. z de hoc iferi⁹ videbitur.

¶ Sequitur de relatiuis diuersitatis.

r Relatiuū diuersitatis est quod supponit aliō ab eodem quod refert. vt sortes currit z alius

disputat. ibi hoc relatiuum alius refert sortem et supponit pro alio a sorte. et ita facit recordationem de sorte. De relatiuis ãt diuersitatis tal' dãt regla. Si relatiuum diuersitatis addatur supiori fit inferius. ⁊ si addatur inferiori fit superius. verbi gratia cum dicit aliud ab aiali. ergo aliud ab boie. ibi ẽ locꝰ a spẽ ad genꝰ siue a pte subiectiua ad suũ totũ vlc. qz ĩ hac ppõne aliõ ab aiali hoc relatiuũ diuersitatis aliud cuz addit aiali qõ ẽ supiꝰ ad boiez facit ipz iferiꝰ. ⁊ in hac aliud ab boie addit iferiori. s. boi. ⁊ ergo facit ipz supius ⁊ ergo aliud ab boie ẽ iferiꝰ ad illõ ab boie. ⁊ ideo ibi ẽ locꝰ a spẽ siue a pte subiectiua. De relatiuis idẽtitatis dãt regla ab ãtiquis. Nulla ppõ inchoata a relatiuis identitatis hz ꝓtradictoriã. Et assignãt talez causã qz cum dr' ois hõ currit. ⁊ ille disputat hoc relatiuũ ille habet respectũ ad hoc ãtecedẽs hõ ppt dependentiaz siue relatõis. sz cũ negatio aduenit ppositioni inchoate a relatiuo dicẽdo sic. ille nõ disputat. tũc negatio negat verbũ qõ sequit. ⁊ nõ negat respectũ relatõis quem hz ad ãtecedẽs. ergo negatio nõ negat totũ quicqd affirmatio affirmat. ergo nõ cõtradicit. sz cũ hoc fit ĩ qualibet propõne ĩchoata a relatio sequitur q' nulla propõ ĩchoata a relatiuo habz ꝓtradictoriã. Sz ꝓtra hoc obijcit. quicquid cõtigit affirmare ꝓtingit ⁊ negare de quolibz supposito. sz verbũ ꝓtingit negare de quolibet supposito. ergo ⁊ affirmare ꝓtingit de quolibet supposito qõ ẽ dictio relatiua. ergo quelibz ppositio ĩchoata a relatio hz ꝓtradictoriam. Item quelibz propõ siue enũciatio que est vna habz cõtradictoriã. sed propõ inchoata a relatiuo. dummodo ibi nõ sit aliq̃ dictio equiuoca neqz plura subijciant neqz predicent est vna ppositio. ergo ppõ inchoata a relatiuo hz ꝓtradictoriã. Itẽ dicit aristo. ĩ prio periarmenias circa affirmatõez ⁊ negationẽ q' vni affirmationi vna negatio ẽ opposita. ⁊ ecõuerso vni negationi vna affirmatio ẽ opposita. ergo affirmationi ĩchoate a relatiuo negatio vna ẽ opposita. Quod cõcedimus dicẽtes predictã regulã cẽ falsã. Ad rõnem cozuz rñdemus q' relatiuũ compat' ante antecedẽs ⁊ compat' ad verbũ cui subijcitur. vñ cuz affirmatio ⁊ negatio sit oõ affirmatiua vel negatiua alicui' de aliquo vel alicuius ab aliquo. hoc est pdicari de subo. Et iõ sicut pz per diffinitionẽ predictã affirmatõis ⁊ negatõis affirmatio ⁊ negatio respiciũt tãtũmodo compationem subiecti ad pdicatũ. ergo in ppõne ĩchoata a relatiuo tãtũmodo sumit' contradictoriũ per ꝓpationem relatiui ad verbuz cui subijcit ⁊ non per ꝓpationem relatiui ad antecedens. qz ille respectꝰ non est ibi ppter naturã affirmationis. nec ppter dependentiã subiecti inquãtũ est subiectum sed propt' dependentiã eius qõ ẽ subiectum. dicendũ tamen est subiectum. qz aliud est subiectũ inquãtum subiectuz ⁊ id quod ẽ subm. ⁊ aliud est pdicatũ ⁊ illud qõ ẽ pdicati. ⁊ sic quicquid affirmat' in propositione ĩchoata a relatio negat' in sua contradictoria. qz contradictoria istius ille disputat ẽ ista nõ ille disputat negatiõe preposita relatiuo. De relatiuo ãt identitatis non reciproco talis datur regula. Omne relatiuuz idẽtitatis non reciprocum hz cãdẽ sup

De relatiuis

positione quã hz suum ãtecedẽs. vt cũ dr oĩs hõ currit ille ẽ sortes. hoc relatiuũ ille supponit pro oĩ hoĩe. qz ẽ sẽsus. oĩs hõ currit z ille ẽ sortes. i. oĩs hõ est sortes. Dico ãt nõ reciprocũ. qz cũ dr. oĩs hõ videt se. nõ ẽ sẽsus. oĩs hõ videt oẽm hoĩem. vñ loco huius relatiui se ñ nõ licet ponere suum antecedens. loco autem alterius licet ponere.

¶ Circa hũc textũ notãdũ est ꝑ q ꝯñr auctor determinat de relatiuis diuersitatis ꝑ diffinicõ ipm relatiuũ diuersitatis substãtie. Et ẽ quod supponit ꝑ alio ab eo quod refert. vt cũ dr sortes currit z ali⁹ disputat. h relatiuũ ali⁹ refert sortẽ de q ꝑ⁹ fuit facta mentio z supponit ꝑ alio a sorte. qõ pz qz loco ei⁹ nõ licet ponere suũ añs. iste eni ñ equalẽt. sortes currit z ali⁹ disputat. z sortes currit z sortes disputat. Nõ est tñ intelligẽdũ q relatiuũ diuersitatis substãtie nũq̃ supponat ꝑ eodẽ ꝑ quo supponit suũ añs. sz hoc dz intelligi quo ad ꝟificationẽ locutiõis qz ppõ i qua ponitur relatiuũ diuersitatis ꝑ illo eodẽ supponit. ꝑ q ꝟificabat ppõ i qua ponebat añs. Et h pz i hac propõe demõstratis duob⁹ ꝯdictorijs. s. alter istor ẽ falsũ z reliquũ est ver. ibi h relatiuũ alter supponit distributiue pro vtroq̃ sz reddit locutionẽ verã pro vno. cũ g relatiuũ supponat pro vno seg q q ꝑ eodẽ suppo nit relatiuũ diuersitatis z suũ añs lz nõ totaliter. sz qz ista ppõ. alter istor ẽ ver solũ ꝟificatur ꝑ vno. s. ꝑ eo cui opetit eẽ verũ. Et alia ppõ i q̃ ponitur relatiuũ ꝟificat solũ ꝑ eo cui opetit eẽ falsũ. ideo ille ppões in quib⁹ ponitur añs z relatiuũ diuersitatis nunq̃ ꝟificãtur pro eodẽ. Et de ipis dat auctor talẽ regulã. Si relatiuũ diuersitatis addat superiori z inferiori de superiori fit iferius z de iferiori superi⁹. Nã dr̃ns ab aiali ẽ iferi⁹ ad h qõ ẽ dr̃ns ab homine. Et hec ꝯña ẽ bona ab iferiori ad superi⁹ sortes differt ab aiali. q differt ab hoĩe. Similiter hic a superiori ad iferi⁹ negatiue: sortes non differt ab hoĩe. ergo nõ differt ab aiali. Et huius regule ratio est qz relatiuũ diuersitatis icludit negationẽ. ergo ꝑ additionẽ eius ad superi⁹ d̃ superiori fit inferiorius z ecõtra. Et pz sic qz negatio addita superiori plura negat quam ea que additur inferiori, sed q̃to plura negantur plura remanent de quibus talis terminus negat⁹ dz affirmari. ergo zẽ ¶ Deinde auctor recitat vnam regulã datam ab antiquis de relatiuis in cõmuni que ẽ ista. nulla ppõ incipiens a relatiuo hz cõtradictoriam. quam ꝓbat trib⁹ rõnibus in textu. Prima est. q̃quid cõtingit affirmare cõtingit z negare. sz cõtingit affirmare ver de termio relatiuo. q̃ cõtingit idẽ negari de eodẽ. z sic ppõ ic obata a relatio põt habẽ ꝯdictoriã. alie due rõnes patẽt in textu.

Secundo sciendũ est q circa ea que dicta sunt icidit vna difficultas qualiter. s. debeat dari ꝯtradictio in ppositionibus in quibus ponitur terminus relatiuus quando relatiuum z añs sunt in eadem cathegorica. vt hic sortes qui currit disputat. De hac autem difficultate sunt duo modi dicendi. Unus est q dz dari ꝯtradictio ponendo negationem inter duo verba. z sic contradictoria istius sortes qui currit disputat ẽ ista sortes qui currit nõ disputat. Sed iste modus reprobatur qz quicquid affirmatur in affirmatiua debet negari in negatiua sibi cõtradictoria. sed in illa affirmatiua sortes currit qui disputat affirmantur duo de sorte. scilicet currere z disputare. ergo illa duo debent negari in negatiua sibi contradictoria. sed hoc non potest esse per negationem positam in medio propositionis eo q negatio nihil negat qõ stat dictũ ante se. ergo zẽ. ¶ Ali⁹ modus dicendi talis est q contradictorium debet hic dari z in similibus propositionibus preponendo negationem toti ppositioni. vt sortes currit qui disputat. sua contradictoria est hec. nõ sortes currit q disputat. Et equalet huic disiũctie sortes non currit vel sortes non disputat. Prima vero equiualet huic copulatiue affirmatiue sortes currit z sortes disputat. Et iste mod⁹ ẽ verior. Et iuxta hãc regulã communem non est verius dare ꝯtradictionem q̃ toti propositioni preponere negationem. Ex quo satis patet q iste propositões chimera q̃ currit nõ mouet. antixp̃s q fuit ñ disputat sũt false. Nec ꝯdicũt istis chimera q̃ currit mouet. antixp̃s q fuit disputat cũ oĩs sũt false.

Tertio Sciendum est q ꝯter auctor dat aliã regulã de relatiuis identitatis substãtie que talis est. Omne relatiuũ idẽtitatis sube nõ reciprocũ hz eãdẽ suppõnẽ sicut suũ añs. Et dr̃ notanter nõ reciprocũ qz vt pri⁹ dictũ ẽ q̃ añs hz suppõnẽ ꝯfusã z distributiuã relatiuũ reciprocũ hz suppõnẽ ꝯfusã sigillatã z ita oĩ modo nõ hz eãdẽ suppõnẽ. Ex q̃ auctor infert vriam ĩter relatiuũ reciprocũ z ñ reciprocũ qz loco relatiui ñ reciproci licz ponẽ suũ añs. ñ ãt loco relati reciproci idẽ eniz est dicere oĩs homo currit z ille est sortes ac si diceret oĩs hõ currit z oĩs hõ est sortes. Non

aūt est idē dicere omis homo videt se ⁊ omis homo videt omē hoīem. ¶ Sz circa p̄dicta oriūt aliq̄ difficultas. vtp. s. omē relatiuū eodē mō supponat sicut suū aūs. Ad quā rndetur q̄ non. pz p̄ de relatiuis accūtiū. sitr de relatiuis diuersitatis q̄ nō supponūt eodē modo sicē accūtia sz variātur modi ipōr fm varietatē sincathegorematū aut aliar dictionū eis adiūctar. vt si dicat omis niger ⁊ qlibz etiops ē talis. hic homo currit ⁊ nihil aliud ab homine currit. pz etiā de relatiuo identitatis substātie reciproco ⁊ ēt possessiuo. vt homo equitat omē suū equū. Sz de relatiuo substātie non reciproco ē maior difficultas. ⁊ de ipo sūt duo modi dicēdi. Primus modus ē q̄ relatiuū identitatis substātie ñ reciprocum aliqb⁹ casib⁹ supponit aliter q̄ supponat suū aūs. puta si relatiuū supponat pronatr et suū aūs māliter. vt hic aial ē trisillabū ⁊ illud nō ē dissillabū. Secūdus modus ē qñ aūs supponit coiter relatiuo supponēte discrete. vt hic homo ē sortes ⁊ ille ē risibil. hic h̄ pnomē ille supponit discrete. qr sensus ē. ille homo q ē sortes est risibil. z⁹ modus ē qñ aūs supponit ofuse ⁊ distributiue et relatiuū supponit sigillati. vt hic omis homo ē ipemet. ñ eni segtur. g⁹ omis homo ē sortes ⁊ omis homo ē plato ⁊ sic de alijs. sz segtur. g⁹ sortes ē sortes ⁊ plato ē plato ⁊ sic de alijs. Ex qb⁹ pz q̄ hz hūc modū dicēdi non est eadē suppositio relatiui ⁊ aūtis. Sz qr hic modus ñ placet ideo dicēdū est aliter ⁊ magis ad intentionē auctoris. s. q̄ relatiuū identitatis substātie hz eādē suppositionē cum suo aūte quo ad suppositionē simplicē ⁊ ofusā. sic q̄ si aūs hēat suppositionē simplicez sic ⁊ relatiuū. Si vo hēat suppositionē ofusā sic ⁊ relatiuū. Et ntelligit de suppōe ofusa ⁊ distributiua. Ex q̄ pt haberi solutio istar duar difficultatū. q̄r p̄ primū. vtp relatiuū identitatis substātie ñ reciprocū possit distribui aūcedēte ñ distributo. ¶ Z⁴ ē. vtp relatiuum possit āpliari vl restrigi aūte nō ampliato vel restricto. Ad quas duas difficultates rndet q̄ nō. Segr ēt q̄ iste due sūt sitr ve. aliqs hō ē risibilis ⁊ sortes est ille. aliqs hō ē risibilis ⁊ plato nō ē ille. Neq̄ due vltie ptes ōdicūt. In nulla eni earr hz relatiuū distribui. quod pz sic. qr relatiuū ñ hz suppōnē nisi a suo aūte. ergo siue addat relatio negatio siue non nihilominus suppon semp suppōne sui aūtis.

Sed contra p̄dicā arguit p̄ sic. In ñ entibus nō sūt gña aut spēs. sz nō aial ⁊ nō hō sūt nō entia. ḡ vnū ñ ē genus alterius: qd ēs regulā de relatis diuersitatis. ¶ Z⁹ arguitur sic. qcqd affirmat in affirmatia dz negari in negatiua sibi ōdictoria. sed negatio non pōt negare respectū quē hz relatiuū ad suū aūs. ergo ppositio icpoata a relatio non hz ōdictoriū. ¶ Z⁹ arguit sic. In hac ppositione. homo currit ⁊ ille ē spēs. h̄ relatiuū ille supponit simplr ⁊ tamen aūs ei⁹ supponit personaliter. ergo non oz relatiuum eodez modo supponere sicut suum aūs. minor pz. qr sibi adiungitur illa secūda intentio species denotans illud subiectum supponere simpliciter iuxta illas regulā. talia sunt subiecta qualia permittuntur a suis predicatis. ¶ Quarto arguitur sic. In hac propositione. homo currit ⁊ ille disputat hoc relatiuum ille supponit discrete ⁊ tamen suū antecedens supponit determinate. ergo non oportet relatiuū ⁊ suum aūs eodem modo supponere. maior pz. qr illud relatiuum ille est subiectum propositionis singularis. ergo ⁊c.

Ad rōnes Ad pmā dr q̄ q̄uis i nō entib⁹ non sint ỷa gña ⁊ vere spēs. tū hñ repiunt gña ⁊ spēs fm modū fm quē se hēbūt p modū supior ⁊ inferior. ¶ Ad z⁴m dr q̄ duplr aliq̄ pūt affirmari de aliq̄. qdā. n. affirmant ō aliq̄ subo. vt ē subz ⁊ sic affirmātur mediāte copla ⁊ ō illr hz maior vitatē. Alia sūt q̄ affirmant de subo ñ hz q̄ ē subz sz q̄tū ad id qd significat p subz ⁊ illa ñ affirmātur mediante aliq̄ vbo. ⁊ de illr negat maior. Respect⁹ āt affirmatur de subo fm q̄ ē relatiuuz aut hz q̄ ipe ouenit rei significate p subū ⁊ ñ fm q̄ ē subiectū. Nec affirmatur ille respect⁹ mediāte copula aliq̄. ⁊ iō qr affirmatio ⁊ negatio solū respiciūt opōnē p̄dicati cuz subo q̄ significatur p ỷbuz ideo i negatia dz solū negari id qd mediāte aliq̄ ỷbo affirmabat in affirmatia. ¶ Ad tertiā negatur maior qr sicut virtute negatiōis p̄cedētis relatiuū ñ mutat ỷpōnē quā hz ab aūte. ita etiam nō mutat ỷtute alicui⁹ adiūcti suppōnē aūtis nisi pus fiat mutatio circa suū aūs. ideo sicut aūs supponit pronatr ita ⁊ relatiuū ⁊ ppō ē falsa. ¶ Ad quartā negatur q̄ illō sit subiectū ppōnis singlaris. vñ hec dictio ille ⁊ sitr possūt capi duplicit. Uno modo demonstratiue ⁊ sic faciunt propositionez singularē. Alio modo relatiue ⁊ sic faciunt propositionem vniuersalem ⁊ aliquando singularem sicut exigit suum antecedens.

b Abito ō relatio subē dicēdū ē ō relatio accūtis. Relatiuū āt accūtis ē qd refert eādē rē per modū ōnoiatōis. vt tale q̄le. ⁊c. Ubi ē ⁊ia relatiui subē ad relatiuuz accūtis.

qz relatiuũ substãtie refert rẽ vniuocaz p modũ q quid ẽ. vt albedo que est in pariete. color qui ẽ i corpore. Relatiuũ aũt accidẽtis ẽ qõ refert rez suã p modũ denoiationis. vt sortes est albus z talis est plato. Alia aũt differentia dat eorũdẽ qz relatiuũ substãtie refert idẽ i numero. relatiuuz vero accñtis refert idẽ i spẽ. vt sortes ẽ albus z talis ẽ plato. qz idẽ in numero nõ põt eẽ i diuersis subiectis sz benc idẽ i specie. Relatiuorũ aũt accidẽtis aliud ẽ relatiuũ identitatis. vt talis. aliõ vero diuersitatis. vt alter. Relatiuũ accñtis identitatis est qõ refert eãdẽ q̃litatẽ i spẽ z supponit p eadẽ in spẽ. vt sortes est albus z tal ẽ plato. Relatiuũ aũt accidẽtis diuersitatis est qõ refert eãdẽ q̃litatẽ i spẽ. sed supponit p alia diuersa i spẽ vt sortes ẽ albus z alterius mõi ẽ plato. Differt aũt relatiuũ substãtie identitatis a relatiuis accidẽtiũ identitatis qz relatiuuz idẽtiatis substãtie refert eãdẽ substantiã i numero. relatiuũ aũt ydẽtitatis accidentis nõ refert idẽ accidens i numero sz solũ idez accidens i spẽ. Relatiuorũ identitatis accidentis aliõ est relatiuũ quãtitatis cõtinue vt tantus. Aliud vero q̃ztitatis discrete. vt tot quot. Itẽ relatiuorũ numerorũz q̃dazz sunt noia vt totidez. q̃dã sũt aduerbia. vt toticns Sciendũ q tal. tãtus. toticns. totidem possũt dici relatiua redditiua z demõstratiua. Relatiua vt si ad pñtes referãtur. demõstratiua vt cũ dicitur demonstrãdo mare tale ẽ rubz. demõstrando herculẽ talis fuit plato. Si aũt non referentes sine p demõstrationẽ rerũ pñtiũ tũc sẽ redditiua. qz reddũt iterrogatione p̃cedente. vt qualis est plato tal est sortes. relatiua qñ sine iterrogatiõe pferunt. vt talis est sortes q̃lis ẽ plato. Et qñ ad noia adiectiua dicunt specialiuz accidẽtiũ. vt ethiops ẽ niger z tal ẽ coruus. z sortes est albus z tal fuit plato.

¶ Circa hũc textũ notandũ ẽ primo q relatiuuz accidẽtis est. qõ refert rẽ suã per modũ denoiationis. Uñ referre rem suã p modũ denoiationis est eã referre p modũ alteri adiacentis. Cũ enim dr sortes est alb z talis est plato. hoc relatiuuz talis refert illud antecedẽs albũ z denomiat platonez albũ. Ex quo segtur primo q nõ dr relatiuũ accidẽtis qz referat rẽ de genere accidẽtis sz qz refert rẽ significatã p modũ accidẽtis. s. adiectiue. Secũdo sequit q relatiuũ accidẽtis põt referre rẽ de gñe substãtie. vt dicẽdo sortes est human z talis ẽ plato. Res enim de p̃dicamẽto substãtie põt significari p modũ denoiationis qñ adiectiue significat. Et p hũ differt relatiuũ accidẽtis a relatiuo substãtie qz relatiua substãtie referũt rẽ suã p modũ p se stantis z nõ alteri iherentis. Relatiua vo accidentis referũt rem suã p modũ denoiationis. Et diuidit sic relatiuũ accidẽtis qz aliõ ẽ relatiuũ idẽtitatis. vt talis qualis. aliud ẽ relatiuũ diuersitatis. vt alter reliqu z sic d alijs. Uñ relatiuũ accidẽtis idẽtitatis est qõ refert idem in spẽ cũ suo antecedẽte z p eodẽ supponit. z dicit notanter idẽ in spẽ z nõ numero qz relatiuũ idẽtitatis accidentis significat aliqua plura habere idẽ accidẽs. sz idem accidẽs in numero nõ põt eẽ in diuersis subiectis. tõ relatiuũ identitatis accidentis non refert aut supponit p eodem in numero cuz suo antecedente sz p eodẽ in spẽ. Et p hoc pz dria inter relatiuũ idẽtitatis substãtie qõ refert suum antecedẽs z supponit p eodẽ in numero. z relatiuũ idẽtitatis accidẽtis qõ refert z supponit p eodez i spẽ. Sed relatiuũ diuersitatis accidẽtis ẽ qõ referrt idem accidens in specie cũ suo antecedente sed supponit p alio in specie. vt sortes est albus z alterius modi est plato. sensus enim est. sortes hz albedinẽ z illã non hz plato sed aliã qualitatẽ. Differũt enim relatiuũ diuersitatis accñtis z relatiuũ diuersitatis substantie qz relatiuum diuersitatis substãtie aliqñ supponit pro alio in specie z aliqñ non. Relatiuũ vo diuersitatis accñtis sẽp suppõit p alio in spẽ a suo antecedẽte. ¶ Deinde dicit auctor relatiuũ idẽtitatis accidẽtis. qz aliud ẽ quantitatis vt quantus z aliud est qualitatis. vt talis qualis Et capiuntur quantitas z qualitas pro omni eo

q̃ signifi cat p modum qualitatis aut quantitatis. Itez diuidit relatiuum identitatis quantitatis qz aliud ē quātitatis continue z aliud est quātitatis discrete. Itez subdiuidit qz q̃dā sunt noia. vt quot tot. alia sūt aduerbia vt totiēs quotiens ¶ Cōsequenter auctor in fine hui⁹ tractat⁹ ponit vnū notabile. s. q̃ relatiua idētitatis accētis aliqñ sūt relatiua tm̄. aliqñ sūt ōmōstratiua. aliqñ redditiua. Uñ demōstratiua dicūtur inquātuz significāt aliquā rem eē talē vel qualē vl quātā qual vl quanta ē res demonstrata. vt si demonstrato sorte dicat talis est plato. tal est iohānes. tant⁹ est henricus. z qcquid demonstratur ppzie significat vt pñs z existēs. Sz redditiua sūt qñ ipa respōdētur ad interrogationē p̄cedētē. vt si q̃ratur q̃lis est sortes z respōdeatur tal qualis est plato. Quādo vo sine interrogatione z demōstratiōe ponūtur tūc sē relatiua vt si dicat talis ē sortes qualis ē plato. z etiam quando referuntur ad noia accētiuz. vt cū dr̄ ethiops est niger z talis est plato.

Secundo sciendū ē q̃ circa mātz relatiuorum restāt aliqe difficultates soluēde. ¶ Prima est vtz relatiuis oueniat supponere. Et vr̄ q̃ nō qz relatiua sūt q̃dāz sincathegoreumata. q̃ nō supponūt. Itē relatiua sūt adiectiua. sz adiectiua non supponūt vt pz p diffinitionē suppōnis ergo zc. Ad difficultatē solet dupl̄r responderi. Uno mō q̃ relatiuū relatiue tētū nullo mō supponit. z cuz arguit. logici dicūt q̃ relatiuū supponit. ergo zc. Respōdet q̃ logici solū volunt h̄ habere q̃ relatiuū relatie tentū refert suuz aīs p isto vl isto aut ēm talē aut talē suppōnē nō tū ita q̃ supponat. Aliter rñdet q̃ relatiuū dupl̄r accipit. Uno⁰ vt tenet pure relatiue. s. qñ exprimitur suū aīs cū ipo. vt cū dr̄ bō currit z ipe bō disputat. z sic ē purū sincathegoreuma sic sunt signa vl̄ia aut pticularia. z h̄ mō relatiuū non supponit Alio mō accipit nō pure relatiue. s. put includit actū referendi z suū aīs tāq̃ relatū. z h̄ mō nō ē purū sincathegoreuma z sic pōt supponere. Et dr̄ h̄ modo sumi qñ non exprimit suū aīs p modū substantiui. vt hic homo currit z ille mouetur z p hoc pōt responderi ad illud quod obiciebatur.

Tertio sciendū est q̃ est alia difficultas videlicet vtz oē relatiuū supponat p cise. p eisdē vel eodē sicut suū aīs: vel vtz supponat tm̄. p eo. p quo locutio sui antecedētis reddit vl denotatur reddi ỷa. ¶ Ad quā breuiter rñdet de relatiuis accidētis z de relatiuis substantie diuersitatis z de reciprocis q̃ non. Sz de relatiuis idētitatis subē nō reciprocis sūt duo modi dicendi. Prim⁰ stat in his trib⁹ ppōnib⁹. Prima est. nō oz relatiuū idētitatis substātie nō reciprocū in p positione cōditiōali p̄cise supponere. p illo vl illis p quo vl gb⁹ verificat illa ppō in qua ponitur suum aīs. vl q̃ denotet supponere p iīs. p quib⁹ denotatur verificari ppō in qua ponitur suū aīs ¶ z⁴ est. relatiuū idētitatis substātie nō reciprocū i ppōne disiunctiua ñ solū supponit. p illo vel illis p quo vl gbus verificat ppō sui antis. sz supponit etiā p illo. p quo supponit suū aīs si ipz supponat. ¶ z⁴ ē. relatiuū idētitatis substātie non reciprocū i ppōne copulatiua supponit solū z p illo. p quo verificatur vel denotat ppō sui antis verificari. ¶ Alius modus dicēdi ē q̃ relatiuū idētitatis substātie nō reciprocū i quacūq̃ ppōe pōatur supponit p̄cise. p illo. p quo ppō in qua ponit suū aīs verificatur aut denotatur verificari. probatur sic. qz si relatiuū supponeret. p oib⁹ illis pro quib⁹ supponit suū aīs. tūc iste ppōnes erent ve. aial est bō z illud ē asin⁹. aliqō ens ē albū. z illud ē nigrū. aial ē sortes z plato ē illō. z multe alie q̃ sūt manifeste false. Nec pōt vt dr̄ maior assignari rō de ppōne copulatiua q̃ de alijs. iō relatiuū identitatis substātie nō reciprocū i q̃cūq̃ ppōne ponatur supponit p̄cise. p eo. p quo suppō sui antecedentis verificatur aut denotatur verificari. ¶ Alia difficultas ē vtz loco cuiuslibz relatiui licz ponere suū antecedēs. Ad quā rñdetur de relatiuis accidētis diuersitatis substātie z nō reciprocis q̃ ñ Sz de relatiuo idētitatis substātie nō reciproco dr̄ p̄ q̃ si aīs sit termin⁹ cōmunis idefinite aut p̄ticulariter sūpt⁹ tē loco relatiuiñ licz pōere suū aīs. Nō eni ē idē dicere aial ē bō z illō ē asinus. z dicere aial ē bō z aial est asin⁹. qz p̄ma ē falsa z z⁴ ỷa. z⁰ dr̄ q̃ si ante relatiuū pōatur negatio z aīs suppōat determiate tūc loco relatiui nō licz ponere suū aīs qz nō ē idē dicere sortes est aial z plato nō ē illō. z dicere sortes ē aial z plato nō ē aial. 3⁰ dr̄ q̃ si aīs sit termin⁹ singularis suppōnēs mātr tūc loco relatiuinō licz ponere suū aīs. qz nō ē idē dicere. sortes est dictio dissillaba z ille ē aial. z dicere sortes ē dictio dissillaba z sortes est aial. 4⁰ dr̄ q̃ loco relatiui idētitatis substātie nō reciproci licz pōere suū aīs si ipz sit termin⁹ singularis ñ supponēs materiatr. aut ēt si sit termin⁹ cōmunis distributiuus. z p h̄ pz responsio ad quesitum.

Sed contra p̄dicta arguitur. p sic. relatiuuz accidentis pōt referre rem de genere substantie z tm̄ i substantia non ē

denoiatio. ergo nō refert rē p modū denoiatiōis ¶ Scdo sic arguit. añs relatiui accñtis non supponit sed copulat cum sit adiectiuum. ergo male dr q relatiuū diuersitatis accñtis refert idē i spē cū suo añte z q suppōit p alio i spē a suo añte. Tenet ꝺña qz si nō supponit ñ suppōit p alio ab añte ¶ Tertio arguit sic. bñ dicim⁹ tāta est ista sillaba q̄ta ē ista. g⁹ pdicatū pōt referre q̄titatē discretā Tenet ꝺña qz sillaba ē q̄titas discreta. ¶ Quarto arguit sic. In hac ꝓpōne corꝰ est niger. z talis ē iste ethiops. hoc relatiuū tal nō supponit p eodē i spē cū suo añte. g⁹ nō sp relatiuū idētitatis accidētis supponit p eodē i spē cū suo añte. Añs pz qz tal ibi suppōit p nigredie z nigrū suppōit p corꝰo

Ad rationes Ad primā dr q q̄uis i suba nō sit vera denomiatio tñ pōt eē aliquid se habens p modū denominatiōis vt cū substātia significat adiectie. ¶ Ad z^m dicit q nō accipit hic suppō spāliter put est passio termini substātiui sz generalr put se extēdit ad copulationē. Uel dr q illō adiectiuuz accipit p eodē cū suo substātiuo. rōe cui⁹ dr suppōere. ¶ Ad tertiā dr q q̄tū z tātū nō reperiūtur i sillaba aut oronc sz se. sed soluz rōe tpis mēsurātis sillabaz. i quo tēpore ipa infertur. ¶ Ad quartā dr q illud relatiuū tal supponit p eodē i spē cū suo añte. id ē supponit p aliquo habente eāde formā cuz forma que iportat añs. Uel dicitur q hoc relatiuū talis supponit p nigredie quia sensus est. ethiops ē tal. i. ethiops bz talē q̄litatē. z ibi q̄litas supponit pro nigredine. Et hec de suppositionibus termiorum relatiuorum dicta sufficiant.

¶ Sequit ītius tractatus.

Ersonalis suppositio ē acceptio īmi cōis p suis iferioribꝰ. cuiꝰ alia ē ōtriniata alia ꝓfusa vt pziꝰ patuit. Itē pso p nalis suppōis alia ē restricta alia ampliata. z ita ampliatio z restrictio habēt fieri circa suppositionē psonalem. Restrictio est coartatio termini communis a maiori suppōne ad minorē. vt cum dr hō albus currit. hoc adiectiuū albus restringit hominē ad supponendū tantū pro albis. Ampliatio est extēsio termini cōmunis a minori suppositione ad maiorē. vt cuz dicit hō pōt esse antichristus. iste terminꝰ hō nō supponit solū p his qui sūt sed etiā pro his qui erūt. vt de ampliat ad futuros. Dico ātermini cōis qz terminus singlaris vt sortes ñ āpliat neqz restrigit. Ampliatōuz alia fit per verbū vt per hoc verbū potest vt homo pōt esse antichristus. Alia fit p nomē. vt hoiez ātichristū eē ē possibile Alia per pticipiū. vt hō potēs ē eē animal. Alia p aduerbiū. vt hō necessario ē animal. hō enī non solū ampliatur p presenti tēpore sed etiā pro futuro. z iō sequitur alia diuisio ampliatiōis. scz q ampliatōuz alia fit respectu suppositorū. vt hō pōt eē ātixps. alia fit respcū tēpoz. vt hō necessario ē aial vt dcm est.

¶ Iste ē terti⁹ tractat⁹ puoz logicaliū petri hispani i quo ipe determiat de quadā passione terminoz que dr ampliatio. Et qz ampliatio solum bz fieri circa īminū supponentez psonalr. iō resumit diffōnem suppōnis psōalis z cius diuisionez. Sz qz de his satis determinatū est superius. iō ꝺñr ponit diuisionē aliā que talis est. Suppositionū psonaliū alia ē restricta z alia ē ampliata. Ex quo segtur q cū illa diuisio sit sufficiēs q ampliatio z restrictio habet tm fieri circa suppōnē personalē. Qz aūt nō possit fieri circa suppōnē naturalem ꝓbatur sic. qz terminus supponēs naturalr sp tenet p oibus suis suppositis tam psentibus preteritis q̄ futuris. nec ipo sic supponente potest p pluribus aut paucioribꝰ sumi. ergo īminus sic supponēs nō pōt ampliari aut restrigi. ꝓbat quia oīs terminꝰ qui ampliat aut restrigitur tenet p suppositis. sed terminus supponēs simplr non tenetur p suppositis. ergo nō potest ampliari aut restrigi. Scdo sic ꝓbatur. terminꝰ supponēs simplr tenet p se significato seu nā in cōi fm se z absolute. ergo non pōt ampliari aut restringi.

Primo sciēdū est q q̄uis i hoc tractatu ñ determinat de restrictione. tamē qz ampliatio z restrictio sūt opposita iō auctor diffinit restrictōez vt magis appeat qd sit ampliatio Uñ restrictio ē coartatio īmini cōmunis a maiori suppōne ad minorē. Et bꝰ diffinitōis declaratio po

stica ponetur. Sz ãpliatio ẽ extẽsio termini cõis a
miori suppõe ad maiorẽ. Et ponit extẽsio loco ge
neris. ⁊ dr̃ termini cõis ad dr̃iam termini discreti
q nec ãpliat nec restringit q̃ ad supposita. Et dr̃ a
miori suppõe ad maiorẽ ad dr̃iaz restrictõis q̃ est
coartatio termini cõis a suppõe maiori ad miorẽ
Unũ i hac ꝓpõe oĩs hõ currit: hõ semp supponit ꝓ
oĩb⁹ hoĩb⁹ siue albis siue nigris siue medio colore
coloratis. Cũ vo dr̃. oĩs hõ alb⁹ currit. restringitur
suppõ illi⁹ terminihõ ad stãdũ ꝓ albis tm̃. Et si di
catur. hõ currit tũc ãpliatur q⁹ ꝑus tenebatur ꝓ
ꝑntib⁹ tm̃. nũc ãt tenetur pro ꝑntib⁹ ⁊ futuris. Ex
q̃ satis pz q ãpliatio ⁊ restrictio insequũtur significa
tões terminoꝝ ⁊ nõ nisi ꝑus iseq̃ret suppõ q⁹ lẽ
passiones subordinate q̃ isũt vni aut eidẽ subo.

Secundo sciẽdũ est q ex ꝑdcis oriũt aliq̃ difficultates. ꝑria ẽ: vtꝝ possibile sit terminũ ãpliari vl restrigi. Ad quã breuiter rñdetur q sic. Qõ pz q⁹ terminũ ãpliari vl restringi nihil aliud ẽ q̃ ipm accipi pro ꝑtib⁹ aut paucorib⁹ suppositis aut i ordine ad plures dr̃ias tpis. sz termin⁹ põt sic accipi vt de se notũ ẽ: q̃ põt ãpliari vel restrigi. ¶ Scõa difficultas ẽ. vtꝝ oĩs terminus possit ãpliari vl restrigi. Ad quã cõiter solz rñderi q nõ eo q terminus singularis nõ põt restrigi vt pz ꝑ diffinitões ãpliationis ⁊ restrictõis. põt tm̃ dici q aliqs termin⁹ põt ãpliari dupl̃r. vno⁹ q̃ ad supposita. alio⁹ quo ad tpa. Unũ termin⁹ dr̃ ampliari quo ad supposita q⁹ tenet pro ꝑtib⁹ suppositis q̃ si sine dictõe ãpliãte poneretur. Ampliatur vo quo ad tpa qñ talis terminus supponit i ordine ad plures dr̃ias tpis q̃ in alia ꝓpõe vbi nõ põitur terminus ampliatiuus quo ad supposita. Et sic pz q q̃uis termin⁹ singularis nõ possit ãpliari quo ad supposita eo q nõ hz supposita tm̃ põt ampliari quo ad tpa. Unũ si dicat antixpa est in hac ꝓpositione antixpa tenetur ꝓ eo q̃ est. Sz si dicat antixpa erit vel generabit. in illis ꝓpõnibus antixpa tenet disiunctiue ꝓ eo q̃ est vel erit. Et de hac suppositione ampliata quo ad tpa vl restricta non facit auctor mentionẽ diffniẽdo ãpliationez vl restrictionẽ. sed solũ de illa q̃ est respectu suppositoꝝ vt pz ꝑ diffinitiones de ipis datas. tm̃ est ad ꝓpositũ de vtraq̃. Et si qs querat vnde hz termin⁹ q ãplicet vel ab intellectu aut a dictõe ampliante: Ad ꝗ rñdetur q cũ ãpliatio sit passio ẽmini ꝑsonalr supponentis dr̃ q illa sibi inest ꝑ eius rõnez formalẽ. q⁹ passio nõ ĩo inest subo. cũ hoc tm̃ bene stat q ãpliatio nõ hz eẽ omni opere intellect⁹ circũscripto cũ sit relatio rõnis. ⁊ tm̃ nõ ĩo hz habitudinẽ ad subm suũ sic q hec ẽ nõ ĩa termin⁹ supponens est ampliabilis aut restringibilis.

Tertio sciendũ ẽ q dr̃ auctor ponit diuisiones ãpliationis. Quaꝝ ꝑma ẽ. ampliationũ alia fit ꝑ verbũ vt cũ dr̃ hõ põt esse aĩal alia fit ꝑ participiũ. vt homo ẽ generãdus. alia fit ꝑ nomẽ. alia ꝑ aduerbium. Secũda ẽ. ãpliationuz alia ẽ respectu tẽporis. alia est respectu suppositorum. Sed illa dicũtur ãpliare terminũ respectu suppositoꝝ q̃ faciũt terminũ teneri tã ꝑ suppositis existentibus q̃ nõ existentib⁹ sicut sũt hec verba oppinatur intelligitur ⁊c. Similr hec nomina possibile impossibile. ⁊ hec ꝑticipia. potens contingens. ⁊ hec aduerbia potenter possibilr cõtingenter ⁊ sic de alijs. Alia vero dicuntur ampliare respectu tẽporꝝ que faciunt terminũ extẽdi ad plures differẽtias tẽporis q̃ ꝑus extẽdebat. vt si dicat homo necessario currit. ibi denotat q hoc ꝑdicatum currit inest hoi ꝑ qualibet dr̃ia temporis. ¶ Unde duplices sũt dictiones ampliatiue quedam sũt ãpliate ex se quib⁹ scz ex ipositione data ẽ virtus ampliãdi. vt sunt polẽ potẽs ⁊ sitẽs. Alie sũt ãpliatiue per alterum ⁊ sunt ille qbus ab ipositione non est data ỷtus ampliãdi. sz ad hoc vt amplient oz eis addere aliquid habẽs ỷtutẽ ampliãdi. vt pz de hoc verbo est qõ de se nõ hz ỷtutẽ ampliãdi. sz si dicatur hõ est necessario vel cõtingent. rõne illi⁹ adiuncti habet virtutẽ ampliandi.

Sed contra ꝑdicta arguitur. ꝑmo sic. extẽsio ⁊ coartatio sunt q̃titates. sz ãpliatio ⁊ restrictio non sunt q̃titates. ergo male dr̃ q ampliatio ẽ extensio ⁊ restrictio est coartatio. ¶ Scõo arguit sic. ẽmin⁹ supponens respectu verbi ꝑntis tẽporis accipit ꝑ omnibus suis suppositis vt hõ põt eẽ albus. ergo cũ accipit respectũ cuiuslibet tpis hui⁹ verbi põt non põt accipi ꝑ ꝑtib⁹ cũ ẽminus nõ possit accipi nisi ꝑ suis suppositis. ¶ Tertio arguit sic. iste terminus hõ per se sũptus supponit naturalr ⁊ tamen potest ampliari vt dicẽdo homo gñabit ⁊ silr põt restringi vt dicẽdo hõ alb⁹. ergo termin⁹ supponẽs a nãtr põt ãpliari ⁊ restrigi. ¶ Quarto arguit sic. in hac ꝓpõne oĩs hõ nõ ĩo ẽ aĩal. ẽ ãpliatio suppositoꝝ ⁊ tẽpoꝝ. g⁹ mẽbra disionis coincidũt. aõ pz. q⁹ hõ accipit ꝑ omnib⁹ suis suppositis. ⁊ respectũ cuiuslibet differentie temporis

Ad rõnes Ad primam dicitur q non capiunt hic extẽsio ⁊ coartatio ꝑ ꝓpie ꝗm q sunt quãtitates sed sitũdinarie ꝗ q ẽ ibi mod⁹ quãtitatis ¶ Ad scõaz dr̃ q q̃uis termi

nus supponens respcũ verbi de presenti suppo/nat pro oibus suis suppositis non tamẽ redditur locutio vera pro omnibus sed solum pro pñtibus Uel dr q̃ cuis talis terminus supponẽs respcũ verbi de preterito accipiatur pro oib⁹ suis suppositis in essendo non tamen in significando. Unde supposita in essendo dicũtur illa que actualiter formã termini cõis participant de quib⁹ verificatur mediante copula de presenti nõ ãpliata. Sed supposita in significando dnr illa que per se ꝛtinẽtur sub significato termini cõmunis siue sint exñtia siue non. ¶ Ad tertiam dicitur q̃ terminus supponens naturalr per mutationẽ suppõis sue potest ampliari vel restringi nõ tamẽ suppõe ei⁹ pmanente. Et silr dicitur de termino supponẽte simplr. ¶ Ad quartam dr q̃ 3 ampliatio suppositoꝝ ꝛ tẽpoꝝ coincidant in eodem subiecto nõ tñ formaliter immo sub diuersis rõnib⁹ formalibus ampliãtur quo ad supposita ꝛ tempora.

Circa predcã querit de hoc sophisma tc. Impossibile põt esse verũ. probat. qꝛ illud quod est vel erit ipossibile põt esse verꝝ. sed antixpm non fuisse post tẽpus suũ ẽ impossibile. ꝛ modo põt esse possibile ꝛ verũ. ergo ipossibile põt eẽ verũ. Cõtra. quicquid potest eẽ verus ẽ possibile. sed ipossibile põt eẽ verum. ergo impossibile ẽ possibile. in ꝛtio modo prime figure. sed cõclusio est falsa. ergo aliqua pmissaꝝ. non maior. ergo minor. sed hec ẽ prima. ergo prima est falsa. Solo. prima simplr ẽ falsa. hec .s. impossibile potest esse verꝝ. ꝛ sophisma peccat contra fallaciam accñtis. qꝛ cũ dico id quod est vel erit impossibile duo dico. s. subiectum illius impossibilitatis. ꝛ illã impossibilitatẽ siue ipm possibile. sed illud quod est vel erit est res subiecta ꝛ impole accidit ei ꝛ posse eẽ verũ assignat incẽ vtriqꝝ. sic hec. ãtixpm nõ fuisse erit pole. sed ãtixpm nõ fuisse põt eẽ verꝝ. g̃ impossibile põt eẽ verũ. nõ valꝝ qꝛ ãtixpꝝ nõ fuisse ẽ res subiecta ꝛ impossibile ẽ accñs. ꝛ posse eẽ verũ assignat icẽ vtriqꝝ. Be ãpliatione q̃ fit rõe suppositorũ talis dat regula. Terminꝰ cõis supponens verbo habẽti vim ãpliãdi a se vel ab alio ãpliat ad ea q̃ pñt eẽ sub forma ẽminii suppoñtis. vt hõ põt eẽ aial. hic iste ẽminus hõ nõ solũ suppõit p pñtibus sꝝ ẽt ampliat ad oes qui erũt. Dico ãt de se qꝛ hoc verbũ põt de se hꝝ vim ãpliãdi. Dico ãt ab alio qꝛ hoc pticipium potẽs ꝛ hoc nomẽ pole dãt virtutẽ ãpliãdi verbo cui adiũgunt. vt hõ ẽ potẽs eẽ aial. vel aial pole ẽ esse albũ. ꝛ sic de alijs. De ampliatiõe ãt que fuit rõe tpis talẽ dat regula. Terminus cõis supponẽs vel apponẽs verbo hãti vim ãpliandi quo ad tempus supponit pro his qui st qui erũt vel qui fuerũt. vt hõ necessario est aial. ibi tã homo q̃ꝝ aial tenet p his qui st ꝛ qui erunt. Et hec de ampliationibus dicta sufficiant.

¶ Circa hunc textũ notãdũ ẽ p̃ q̃ ad declarationẽ predictoꝝ auctor mouet h̃ sophisma. Impossibile potest esse verum. Quod sophisma pbatur sic. id quod ẽ vel erit impossibile potest esse verum. g̃ impossibile potest esse verum. añs pꝝ. qꝛ sortẽ non fuisse rome põt eẽ verꝝ cũ de facto ita sit si nõ fuerit. sed sortẽ fuisse rome est vel erit impossibile. s. postq̃ꝝ fuerit rome. ergo quod est vel erit impossibile potest eẽ verum. Et p̃ma añia pꝝ p locũ ab equaleti ad equiualens. Improbat sic auctor. qcqd potest eẽ verum est possibile. impossibile potest eẽ verũ. ergo ipossibile ẽ possibile. ꝯ ẽ falsa. ergo aliqua p̃missarũ. nõ maior. g̃ minor q̃ est sophisma. g̃ sophisma ẽ falsum. Ad hoc enim multiplr põt rñderi. dicũt enim aliqui q̃ duplex ẽ ipossibile. s. ipossibile per se ꝛ impossibile per accñs. Impole simplr per se ẽ quod nõ potest esse nec potuit nec poterit eẽ verũ vt deũ non eẽ. Sed impole fm qd ꝛ p accidens dr quod nec potest nec poterit esse verꝝ q̃ꝝ aliquãdo potuit nõ fuisse verũ. vt aliquẽ non fuisse parisi⁹ postq̃ꝝ fuit. Dicũt ergo ad sophisma q̃ si intelligat de impossibili per se sophisma ẽ falsum. si vero intelligatur de impossibili per accñs

tūc ē verū. Sz tñ hec solo ipropbat qz illud ē simplr ipossibile ad quod nulla potētia se extēdit. sed p nullā potētiā pōt fieri q̃ aliqs ñ fuerit pisi? postq̃ fuit q̃ aliquē non fuisse pisi? ē simplr ipossibile. z? sic. ad p teritū nulla ē potētia. q̃ oē illud ē simplr ipossibile qd nec ē nec pōt eē verū. Et ad istas rōes forte ruderēt q̃ rōes bñ ocludūt hāc ppōem. aliquis non fuit pisius postq̃ ipe fuit. eē simplr ipossibile sed ñ p se. Alij vero soluūt hoc sophisma p distictiōem eo q̃ pōt accipi i sensu diuiso vel i sensu oposito. Si enī accipiat in sēsu oposito sic sophisma ē falsū qz sēsus ē q̃ ista ppō est possibilis falsū est verū. Si āt sumatur in sēsu diuiso tūc ē verū. z ē sēsus demonstrato aliquo qd est vel erit ipossibile ḡ pōt eē verū. vel hec ppō ē possibilis hoc ē verū. Et illi q̃ sic soluūt occederēt istas ppōes eē veras. calidissimū potest eē calidi?. Sitr ccc? potest eē vidēs Meretrix pōt eē virgo. Senex pōt eē puer. z de silib?. qz id qd potest eē calidissimū ē vel pōt eē calidi?. z sitr qd ē vl pōt eē meretrix pōt eē virgo z sic de alijs. Et si instet q̃ ñ sūt possibiles qz possibili posito in eē nullū segr impossibile. Sz si tales ponētur in eē segr impossibile q̃ nō sūt possibiles. minor pz qz si ponūtur in eē ipossibile ē possibile. calidissimū ē calidi?. ccc? ē vidēs. z ad ipas sequitur ipossibile. ergo p me sūt ipossibiles. Ad hñdetur negando minorē z ad pbationē dr q̃ nō debēt sic poni in eē: sed solū debēt poni demōstrando id p q̃ supponit subm illarū ppōum vt sic hoc ē verū. hoc est vidēs. hoc ē meretrix: z cētuis forte sint false tamē sūt possibiles. Et iste mod? dicēdi oformis ē cū p mis regulis ampliationū q̃ postea dabūt. Sz qz auctor soluit aliter tō dicēdū ē cū eo q̃ sophisma est falsū. Et ad pbationē rñdetur q̃ ibi cōmittitur fallacia accītis eo q̃ in eo tria reptunt. Primus ē subiectū quod iportatur p impossibile id quod est vel erit. Secūs ē ista ipossibilitas. Et tertius est posse eē verū. Primū vero ē res subiecta. z'''ē accidēs. tertiū est attributū. qz ergo aliqd attribuit rei subiecte ideo credimus q̃ debeat attribui accidenti z sic decipiuntur per fallaciaz accidentis. z p hoc pōt sophisma esse falsum.

Secundo Sciēdū ē q̃ osequēter auctor ponit duas regl̄as generales ō ampliatōib? otinētes sub se multas spāles. Pria ē de ampliatōe respcū suppositorū. ¶ Secūda ē de ampliatōe q̃ fit respcū tēporū. ¶ Prima ergo tal ē. Qis termin? supponēs vel apponens verbo habenti vim ampliandi quo ad supposita a se vel ab alio ampliat ad ea que possūt eē sub forma termini supponētis. Dr a se ppter hoc verbū pōt z similia que de se habēt virtutem ampliādi. Et dr ab alio ppter hoc verbū est qd de se non habet virtutem ampliādi. ampliat tñ virtute alicui? dictionis sibi adiūcte. Unde eē sub forma termini supponētis est actualr naturā pticipare que significatur p terminū supponētē. ¶ Secūda regula ē. Qis tīminus cōis supponēs vel apponēs verbo habēti viz ampliādi quo ad tēpus supponit p his que sūt vl erūt sub forma tīmini supponētis. vt cum dicitur hō necessario ē aial. hoc verbū est hz virtutē āpliādi ab hoc aduerbio nēcio. iō ampliat terminū supponētē ad ea q̃ sūt z erūt sub forma tīmini supponētis. ¶ Uū p̄ma regula spālis otēta sub ill gnālibus ē tal. Quilibet terminus cōmunis positus a pte subiecti supponēs vel apponēs respectu ℣bi pteriti tpis ampliatur ad supponendū p illo qd ē vel fuit. Et ad hanc regulam due oditiōes requiruntur. Prima est talis q̃ termin? aptus nat? sit habere plura supposita. defectu cui? subm in ista ppositione ada3 fuit hō non ampliat quo ad supposita. qz non pōt esse in pluribus suppositis. Secunda cōditio est q̃ talis terminus a pte subi positus non restringatur p̄cise ad vnā copulam. Et p ter defectū hui? conditionis i hac ppositione. qd est homo fuit aial. ly homo non ampliatur sed restringitur ad supponendū p̄cise in ordine ad copulam de pēti. ¶ Secūda regula est. termin? a pte subi positus respectu copule ō futuro ampliatur ad supponendū p illo qd est vel erit dūmō talis terminus habeat suppositionem z q̃ nō sit prius restrictus. Defectu cui? hac ppositione homo generabitur. vel in ista. qd erit hō generabitur. hō nō āpliatur. ¶ Et circa hāc regulā dubitatur vtrū pdicatum istius ppositiōis homo ē vel erit aial āplietur sicut z subm. Ad hoc respondetur q̃ sic. qz sicut subiectū supponit in ordine ad diuersas copulas diuersas dr̄ias temporū importantes. sic etiam pdicatū. qz copula ē aggregata ex diuersis q̃z vna ē pēntis temporis z alia futuri. ¶ Dubitatur vltrius vtr hec sit vera aliud a nigro erit nigrum. Ad hoc respondetur q̃ nō qz in dicta ppositione ly nigro ampliatur z distribuitur p oī nigro siue sit aut erit. z sic ad veritatē illius ppositionis requiritur q̃ illud qd ē nigrum nec erit nigrum qd est impossibile. Et si arguatur ponendo eam eē veram. nam bene sequitur nihil aliud a nigro erit nigrū. sed oē albū est aliud a nigro. ergo

nullum album erit nigrum. quia ibi arguitur in celarent. ⁊ consequens est falsum posito casu ꝙ aliqd quod iã ē albũ vel erit albũ postea denigrett ꝗ aliq̃ p̃missarũ. ũ minor. ꝗ maior. ꝗ sua ꝯdictoria erit vera. s. ista. aliud a nigro erit nigrum. Ad hoc rndet negãdo p̃mam ꝯnam. qꝛ ibi arguit a minus ãplo ad magis ãplũ cũ distributõe magis ãpli. nã in minore ly albũ supponit p̃cise ꝑ albo qõ ē ⁊ i cõclusione ãpliatur indifferẽter ad supponẽdũ ꝑ illo qõ ē vel erit. ¶ 3ª regula est. ꝙ terminus positus a pte subi respectũ pticipij p̃teriti tp̃is ãpliat ad p̃ntia ⁊ preterita. Sitr terminus posit⁹ a pte subi respectũ pticipij futuri tp̃is ampliat ad futura ⁊ p̃sẽtia. Et ad hoc due ꝯditões regrũt. ¶ p̃ 4ª est ꝙ tal termin⁹ sit cõia. defectũ cuius subm̃ in illa ꝑpõe adã fuit bõ. nõ ãpliat. ¶ Scõa ꝯditio ē. ꝙ talis terminus restrigatur ꝑ restrictionẽ aliã defectũ c⁹ i hac ꝑpõe quod fuit bõ ē mortu⁹. ly bõ ũ ãpliat ſz restringitur ad supponẽdũ p̃cise in ordine ad copulã de pterito. Ex hac regula ifertur corrlarie ꝙ si pticipiũ erit p̃teriti tp̃is ⁊ vbũ qõ erit cõpula futuri tp̃is subm̃ ãpliat ad ea que fuit erũt ⁊ fuerũt si tale subiñ sit ãpliabile ⁊ ũ restrictũ ꝑ aliã restrictõez. vt i hac ꝑpõe homo erit mortu⁹. ly homo rõne copule de futuro supponit indifferẽter ꝑ quolz hoie q̃ ē ⁊ erit. ⁊ rõe p̃dicati qõ ē pticipium p̃teriti tp̃is supponit idifferẽter ꝑ quolz hoie q̃ fuit. ideo sensus illius ē. quod ē bõ vel erit aut fuit bõ ē mortuus Exq̃ segt̃ scõo ꝙ hec ē. ly viuum est mortuũ. p3. qꝛ sensus ē. quod ē viuum vel fuit viuũ ē mortuũ. Et hoc ē verum qꝛ adã est vel fuit viuus ⁊ ipse ē mortuus. 3º segtur ꝙ ista ē ly moriturũ ē mortuum. qꝛ sensus est. quod ē vel fuit moriturũ ē mortuũ. ⁊ hoc est verum. qꝛ adã est vel fuit moriturus ⁊ tñ est mortuus. 4º segtur ꝙ hec est concedẽda bõ est mortuus. Et si argueretur sic ꝯ hoc corrlarium ꝑbando ipm̃ ē falsũ. ⁊ hoc sic. nullⁿ bõ q̃ ē est mortuus. sed oĩs homo est homo qui est. ꝗ nullⁿ homo ē mortuus. ꝯnã patet in celarent ⁊ premisse sunt ve. ergo ꝯclusio est vera q̃ ꝯdicit isti. homo est mortuus. Ad hoc rndet negando ꝯnam qꝛ maior extremitas non ãpliatur in minore sed ãpliat i ꝯclusione. ⁊ sic ibi arguitur a minus amplo ad magis amplũ cum distributõe magis ampli. ¶ 4ª regula ē ꝙ terminus positus in ꝑpositione respectu huius vbi potest ãpliatur ad supponendum ꝑ his qui fuit vel possũt ē. Ex hac regula patet p̃ ꝙ hec est ꝯcedenda. albũ potest esse nigrũ. qꝛ sensus est. quod est vel potest ē album potest esse nigrũ. 2º sequitur ꝙ hec est impossibilis. oĩ currens p̃ot esse homo quia sensus est. omnẽ quod est vel potest esse currens potest esse homo. ⁊ hoc est impossibile. quia asinus est vel potest esse currens. Et tamen asinum esse hominem est impossibile. Ex isto patet ꝙ hec consequentia nõ valet. omne currens est homo. ergo omne currens potest esse homo. quia antecedens est possibile ⁊ verum in alio casu vbi tantum homo currit ⁊ consequens est falsum ⁊ impossibile. Patet etiam quia arguẽdo ab esse ad posse non valet consequentia cum distributione quia arguitur a minus amplo ad magis amplum cum distributione magis ampli qõ est virtualiter arguere ab inferiori ad superius cũ distributione superioris. ¶ Quinta regula est ꝙ isti modi necessarium contingens ⁊ impossibile ampliant terminos precedentes ad supponendũ pro eo quod est vel potest esse. Probatur. quia nisi predicti modi ampliarent terminos precedentes sequeretur ꝙ due contradictorie possent esse simul false. consequens est contra primum principium. Et probatur consequẽtia quia ponatur casus ꝙ de facto deus non crearet tunc illa eẽt falsa creans non potest esse deus. Et similiter omne creans de necessitate est deus cum de facto per casum nullum sit creans. ⁊ ille sunt contradictorie. quia ille sunt de secundo ⁊ quarto ordine.

¶ Sexta regula est ꝙ quandocunqꝫ copula de presenti additur nomini verbali terminato in bile vel tiuum subiectum ampliatur. Et similiter terminus rectus a verbo significante actum aĩe interiorem importans rem in qua denotatur trãsire actus illius verbi ampliatur ad supponendũ pro illo quod est vel fuit vel erit. Et ratio quare talia ampliant est ista. quia actus anime interiores ⁊ maxime itellectus ⁊ volũtatis feruntur vt p̃it ferri tã i p̃ntia ⁊ i suta ꝗ ip̃tita ⁊ imagiabilia.

Tertio sciendum est ꝙ circa predicta moueturꝯ vnum dubium scilicet que sunt dictiones que habẽt de se vim ampliãdi.

¶ Pro solutione ponitur talis regula. ꝙ terminus supponens respectu huius verbi potest ampliatur ad supponendum pro eo quod est vel potest esse sub forma termini supponentis. vt i hac propositione album potest esse nigrum. ibi album ampliatur pro eo quod est vel potest esse sub forma termini supponentis. Illa enim propositio significat ꝙ illud quod est vel potest esse albuz potest esse nigrum. Ex quo sequitur ꝙ hec propositio est falsa. omne album potest esse asinus: sensus enim est. omne quod est vel potest esse albuz

potest eē asinus ⁊ hoc est falsū qz plato potest esse alb⁹ ⁊ tamē nō potest eē asinus. ideo ōntia non valet. omne albū est asinus. ergo oē album pōt esse asin⁹ sicut pri⁹ patuit qz ātecedens est pōle ⁊ tamē ōns est impōle. ¶ Ex quo vlteri⁹ patet q̄ arguēdo ab eē ad posse cum distributōe non valet cōsequētia eo q̄ arguit a min⁹ amplo ad magis āpliuz cū distributione magis ampli. ⁊ illa ōsequentia ñ valet. valeret tamē si nō distribueret. vt hic ē bōa consequentia homo est albus. ergo hō pōt esse albus. Et sicut dictū est de ipossibili ita dicendū ē ō contingenti suo modo qz iste sunt concedende albū cōtingit eē nigrū. cecum ōtingit eē videntem. Et ideo silr diceretur de pticipijs ⁊ nominib⁹ descendentib⁹ ab eis. Similr verba que sic se habēt q̄ habent naturā trāscundi super rē futuram aut pūtē vel non p̄sentē habent virtutē ampliandi vt sunt ista ītelligo ymaginor oppinor ⁊ sic de alijs. Et ista nō āpliāt quēlibet terminū sz illū quem regūt. ¶ Et si qs querat quomodo sūt exponēde p̄positiones in qb⁹ sit ampliatio p hāc dictionē pōt aut aliquā aliā sibi silēz. Ad hoc rndetur q̄ debēt exponi per ppōnes catbegoricas de disiūcto extremo. vt ista. homo pōt currere sic exponitur qd̄ est vel potest esse homo potest currere.

Sed contra p̄dicta arguitur. primo sic Conuertēs sophismatis ē vera. ergo sophisma ē vex. Antecedēs patz. quia hec est conuertēs sophismatis. verū pōt esse ipossibile. ¶ Secō arguit sic. possibile pōt esse falsū ergo ipōle pōt esse verū. ōsequētia tenet per locū a ōtrarijs. ¶ Tertio arguit sic. possibile ampliat quo ad tēp⁹ sicut quo ad supposita. ⁊ similiter necessariū quo ad supposita sicut quo ad tp̄s. ergo male exēplificatur de possibili ī p̄ma regla ⁊ ō necessario in secunda. ¶ Quarto arguit sic. necessarium nō conuenit non entibus. ergo non habet virtutē ampliandi. tenet ōsequentia quia omnis terminus ampliatiuus equalr ōuenit enti ⁊ ñ ēti vt sunt isti ymaginabile opinabile ⁊ sic de alijs.

Ad rationes Ad p̄mam dicitur q̄ illa nō bene conuertitur sed debet sic conuerti. ergo potēs esse vex est ipossibile. ¶ Ad secām dicitur q̄ ibi nō arguitur per locū a cōtrarijs. qz q̄ñis verum ⁊ falsū cōtrariant̄. tamē possibile ⁊ ipossibile non contrariantur sed magis priuatiue opponūtur. Et si dicatur q̄ illa regula tenet in omnibus oppositis eo q̄ dicit philosophus. si oppositum in opposito ⁊ propositum in proposito: Dicendum est q̄ illa regla est vera quando illa extrema eodem genere oppositionis opponuntur. sic autem non est hic. ¶ Ad tertiaz dicitur q̄ q̄ñis possibile ampliat ad tem⁹ hoc tamen non est ex consequenti. quia p̄mo ⁊ principaliter ampliat ad supposita. ⁊ e contrario est de necessario. p̄mo enim ampliat quo ad tempus ⁊ ex consequenti quo ad supposita. ¶ Ad quartam dicitur q̄ lz necessarium non possit affirmari de aliquo quod non est. tamen terminus per ipsum ampliatur ⁊ potest affirmari de eodem qd̄ est ⁊ d̄ eo qd̄ nō est. Et hec de ampliatiōe dcā sufficiant.

¶ Explicit tractatus ēti⁹ de ampliatōe

¶ Sequit tractat⁹ q̄rtus de appellatōe

a Appellatio ē acceptio ēmini pro re existētc. Dico autē pro re existētc. qz ēminus significās nō ens nō appellat vt cesar vl ātixp̄s vel chimera ⁊c. Differt āt a significatiōe ⁊ suppōnc. qz appellatio ē tantū de re exñte. sz suppō ⁊ significatio sūt taz p̄ re exñte q̄z p̄ re nō existētc. vt ātixp̄s significat antixp̄m ⁊ supponit pro antixp̄o. sed nō appellat. hō enī significat hoicz ⁊ de natura sua supponit tā pro existentibus q̄z pro nō existentibus hominibus. appellat aūt tantū homines existentes. Appellationum āt alia est termini communis vt homo. alia est ēmini discreti vel singularis vt sortes. Terminus singularis idem significat supponit ⁊ appellat. s. rem existentem vt petrus vel iohānes. Item appellationum ēmini communis alia est termini cōmunis pro re in cōi vt quādo ēmin⁹ cōis simplicē habz suppōnē vt cū dicit homo ē spēs. aīal ē genus. ⁊ tūc terminus idē suppōit significat ⁊ appellat. vt hō significat hominē ī cōmuni. ⁊ supponit pro hoīe in communi. ⁊ appellat hominez in cōmuni. Alia āt est appellatio termini cōis pro suis iferioribus vt quando terminus

cōis psonalē hz suppōnez vt cuz dr. hō currit. tūc hō nō idē significat supponit z appellat. sz significat hoiez i cōi z supp̄ōit ꝓ pticularibus hoibus z appellat pticulares hoies tm̄ existes. z hec de appellationibus sufficiant dicta.

¶ Iste ē quart⁹ tractat⁹ puoꝝ logicaliū in q̄ ipe ꝺ terminat de appellationib⁹ pusq̄ de restrictiōe. Et rō ordis ē qz termin⁹ p se sūpt⁹ pōt ampliari non ātrestrigi nisi p aliquod adiūctū. q̄ zc. Uū appellatio trib⁹ mōis dr. Uno⁹ vt idē ē qd vocatio hz ꝓpū nomē alic⁹ psone. vt cū dr iste appellat̄ antonius valet tm̄ sicut vocat̄. z⁹ modo accipit̄ appellatio vt ē ꝓpetas uois significātis rē sub mō coitatis fm quā noia dūr appellatia que sūt coia m̄ltis 3⁹ modo accipitur vt ē acceptio termini pro re existēte vel pro reb⁹ existib⁹: z solū ist modo de appellatōe ē hic ad ꝓpositū. Et diffinit̄ sic appellatō Appellatio ē acceptio termini ꝓ re exūti. In qua diffōe ponit̄ acceptio loco gēis. Et dr termini solū z nō termini cois. qz termin⁹ singularis pōt appellari sicut termin⁹ cois q̄uis differāt vt postea videbit̄. Et dr ꝓ re existe ad drīam significationis z suppositionis q̄ pnt cē tārci existis q̄ ñ existis. Ex q̄ seqūt q̄ accipiēdo appellationē ꝓpe termin⁹ significās ñ ens vt chimera hircocerū z sic de alis ñ pōt appellare. Ex q̄ vlterius pz drīa inter appellationē suppositionē z significationē. qz appellatio ē tm̄ de re existe. significatio vero z suppositio sūt tā de re existe q̄ ñ existe. vt antixp̄s significat antixp̄m z supponit pro antixp̄o z tm̄ nihil appellat. Sic̄r homo significat hoiem z supponit tā ꝓ hoib⁹ existibus q̄ ñ existib⁹ sed tm̄ appellat homines existentes. Aliter differūt qz vbicūq̄ ē appellatio ibi ē suppositio. sz ñ cō. Et diuidit̄ appellatio in appellationē termini cois z in appellationē termini singularis. Dr̄nt āt adiuicē qz ēminus singularis idē significat z pro eodē supponit z appellat. sortes enim significat rē singularē z supponit pro re singulari z appellat eādē rē. Et h̄ intelligēdū ē si talis termin⁹ singularis appellat rē pnte Termin⁹ vero cois significat n̄ām coēm z suppōit ꝓ suppositis tā existib⁹ q̄ ñ existib⁹ z appellat existes solū. Uū duplex ē appellatio ēmini cois. q̄daz ē appellatio termini cois būis suppositionē simplicē z tūc talis termin⁹ idē significat z ꝓ eodem supponit. vt cū dr hō ē spēs homo significat nām coēz z supponit ꝓ nā būana z appellat eādē rem. Alia ē termini cois psonalē suppositionē hn̄tis z talis termin⁹ ñ idē significat supponit z appellat vt dictū ē ꝓus. Et ita dz intelligi pdcā drīa de appellatione termini cois psonaliter supponentis.

Secundo sciēdū ē q̄ dictionū quedā sūt q̄ appellāt sz ꝓ se appellata non būt vt noia adiectiua q̄ ꝓ se ñ būt appellata sz rationē suoꝝ substātiuoꝝ dr̄ hīe. Alie sūt q̄ ñ appellāt ꝓpe sz appellata sūt vt sūt pnoia demonstratiua. Alie sūt q̄ appellāt z bnt ꝓ se appellata vt sūt noia substātia coia. z solū talib⁹ ꝓpe ouenit appellatio accipiēdo appellationē comodo q̄ pe. by. accipit. Uū fm alios alio⁹ diuidit̄ appellatio qz q̄dā ē appellatio formalis significati tmi. alia ē appellatio rationis ēmini. Uū ratio formalis ēmini significati ē acceptio termini ꝓ ei⁹ significato formaliter iest illō tale significatū formale sub aliq̄ drīa tpis z illa solū ouēit ꝓrectis. vt cū dr. sortes ē vēniēs. ibi vēiēs appellat rōnē formalē sui ēmi. Sz appellatio raōnis ē acceptio termini i ordie ad dictionē ipo rtē actū aie lteriorē fm illā determiātā rationē hz quā talis termin⁹ suū significatuz significat sic q̄ aci⁹ iportat⁹ p talē dictionē denotet trāsire in rē significatā p illū terminuz. ¶ Sz circa h̄ q̄rit. vtr vbicūq̄ sit appellatio rationis sit appellatio termini significati formal. Ad h̄ dr q̄ sic. z declarat̄ p iductionē in singulis ꝓpositionib⁹ in q̄b⁹ ē appellatio rationis. nā ista. cognosco veniē tē ē appellatio rōnis ita z ea ē appellatio formal significati qz cognosco significat actū cognoscendi z appellat ipaz adiacere alicui sub aliq̄ drīa tēporis. modo h̄ ē appellare suū significatū formale z ita pt reduci i oib⁹ alijs. Et ad facili⁹ cognoscendū q̄tr termin⁹ appellat z q̄tr ñ ponūt̄ aliq̄ regule ꝓria ē. q̄ termin⁹ appellatiu⁹ posit⁹ post ꝟbū sēp appellat suū significatū formale ꝓ tpe ꝟbi. et h̄ sic dz intelligi qū talis termin⁹ ñ ē ampliatiu⁹ vel positus cū tali termīo ampliatio. Exēplū p̄mi. vt i hac ꝓpōc. adā ē genit⁹. ly genit⁹ nō appellat gnātōem passiuā ꝓ tpe pūti iportato p copulā adiacē adē. sed appellat gnationē adiacuisse ꝓ tpe pterito iportato p illud predicatū genit⁹. Exēplū scōi. vt i hac ꝓpōc. antixp̄s ē futur⁹ pdicator. ibi pdicator nō appellat actū pdicādi adiacere ātixp̄o ꝓ tpe p̄seti sz ꝓ tpe futuro. Ex q̄ pz q̄ si sortes nūc ē alb⁹ ita q̄ nūq̄ ante fuisset alb⁹ hec cēt falsa. sortes fuit albus. qz ly alb⁹ appellat suū significatū formale ꝓ tpe pterito inhesisse sorti. iō sensus ei⁹ cēt. sortes i tpe pterito habuit albedinē z h̄ ē falsū p casū

positū. ¶ Z^a regl'ac. t̃min^o appellatiu^o posit^o tã in ꝓpõe de pñti ꝗ ꝺ ꝓterito z futuro sp appellat su az rõez formalẽ sicut ꝗ ad ꝟitatẽ ꝓpõis de pñti regritur ꝗ ꝑdicatũ i ꝓpa forma ꝟificet de pronoie demõstrãte rẽ ꝑ q̃ supponit subñ. Et sit'r diceretur ꝺ ꝓpõne de ꝓterito. vt ad ꝟitatẽ h^o albũ fuit nigꝫ regritur ꝗ hec aliqũ fuerit ꝟa h̃ ẽ nigꝫ ꝺmonstrãdo ꝑ ly h̃ ẽ qꝺ fuit albũ. Et sit'r diceret ꝺ ꝓpõe de futuro ¶ Sz circa h̃ dubitat. vtꝫ termin^o appellatiu^o significati formal diuersimode appellat añ ꝟbũ z post ꝟbũ. Ad h̃ ꝺr ꝗ in ꝓpõe mere de pñti ũ refert terminũ appellatiuũ ꝓponere vl post ponere ꝟbo q̃ ꝗtũ ad appellationẽ vt i istis. albũ ẽ sortes z sortes ẽ alb^o. ibi ly albũ eodẽ mõ appellat qz i vtraq̃ appellat albedinẽ sorti. Ex isto pz ꝺ fe et^o aliq̃ꝫ ꝓcedẽtiũ istas ꝓpões. mot^o ẽ sz nõ ẽ mot^o qz dicũt ipi ꝗ t̃min^o appellat al'r post ꝟbũ z añ z^o ꝺr ꝗ mt'tũ refert ꝓponere z postponere terminũ respcũ ꝟbi ꝓteriti vl futuri. pz. qz si tal' ꝓponat' ꝟbo ꝓteriti vl futuri tpis. tũc appellat suũ significatũ formale ad pñs sub disiũctõe. z qñ postponitur ꝟbo ꝓteriti vel futuri tpis tm̃ appellat suum significatũ ad tpꝰ ꝟbi z nõ sub disiũctõe ad pñs. vt i ista. albũ fuit sortes albũ appellat albedinẽ ꝑ tẽpore ꝓterito sub disiũctõe ad pñs. z sẽsus ẽ. qꝺ est vel fuit albũ fuit sortes. Sit'r i ista. sortes fuit alb^o ibi alb^o solũ appellat albedinẽ ꝑ tpe preterito. Ex q̃ ꝑt patere ꝟitas h^o ꝓpõis. crudũ comedisti. nam crudũ appellat cruditatẽ adiacere alicui ꝑ tpe ꝓterito sub disiũctõe ad pñs ita ꝗ appellet cruditatẽ inesse vel insuisse rei quã comedisti. sed in ista comedisti crudũ appellat cruditatẽ ꝑ mõz adiacẽtis rẽ quã comedisti z h̃ ꝑ tpe suc comestionis

Tertio sciendũ est ꝗ tertia regula talis est Qñcũq̃ terminus sequitur dictionẽ significantẽ actũ aie interiorẽ z regit a tali dictione tũc appellat ꝑcise suã ꝓpam rõnẽ. vt i hac ꝓpõe cognosco venientẽ. ibi venientẽ appellat suam ꝓpam rõez ꝗm quã ꝺr ẽ ẽ veniens. Et ꝺr notanter termin^o sequẽs qz si ꝓcederez tũc appellaret suam formã sub disiũctione ad alias rões ꝺuenientes rei significate. Uerbi grã in ista cognosco vẽiẽtẽ ly veniẽtẽ appellat ꝑcise suã rõem z iõ ad ꝟitatẽ eius regrit ꝗ de veniẽte habeat notitiã. Sz in ista propositione venientẽ cognosco ly venientẽ appellat sub disiũctione ad oẽm rõem veniẽti conueniẽtẽ. ideo ad veritatẽ dicte propositionis sufficit ꝗ de vẽiẽte habeat notitiã siue sit notitia ꝓpa siue ꝗm quam ꝺr veniens siue alia venienti ꝺueniẽs. Et ꝗm istũ modũ dicendi non valẽt iste ꝺñc. venientem cognosco ergo cognosco veniẽtẽ z sic de alijs propter cãs iam dictas. Si tamen ꝗs dicat ꝗ vtrobiq̃ tenetur eodem modo tunc valet consequẽtia nec in hoc mõ dicẽdi ẽ ꝺdictio.

Sed contra predicta arguitur primo sic ola noia coia sũt appellatia ergo solum eis conuenit appellatio. ¶ Secũdo arguitur sic. adiectiuũ quãdoq̃ appellat z tm̃ non est terminus supponens cum tantũ modo copl'at z nõ supponit. ergo appellatio non est acceptio t̃mini supponentis z per consequens appellatio ꝑ supponit suppõem. ¶ Tertio arguitur sic. oẽ qꝺ appellat habz supposita. sed terminus singularis non habz supposita. ergo terminus singularis nõ habz appellata. z sic ipsius termini singularis est appellatio nulla. ¶ Quãto arguitur sic. antichristus significat rem singularem z pro ea supponit. z tamen illam non appellat. ergo male dicitur ꝗ t̃min^o singularis idẽ significat suppõit z appellat

Ad rationes Ad primam ꝺr ꝗ non accipitur appellatio prout a grãmatico consideratur. sed vt est acceptio t̃mini communis pro re vel rebus exñtib^o vt patuit in primo notabili. ¶ Ad secundam dicitur ꝗ adiectiuum in masculino z feminino generibus copulat sed in neutro bñ supponit. ꝗ pro illis suppositis quibus accidit suũ significatũ. z illo modo bñ appellat. si tamen accipiat' appellatio pro q̃cũq̃ acceptione termini sub eius ratione formali tunc terminus adiectiuus bene appellat vt prius visũ est. ¶ Ad tertiam ꝺr ꝗ terminus singularis non habz supposita tamen res singularis quam significat respcũ vocis significatie põt dici suppositus z appellatũ q̃uis ꝗm diuersas rõnes. ¶ Ad q̃rtã ꝺr ꝗ termin^o singularis bz significare supponẽ z appellare tunc illa tria supponunt pro eodem sed tamen potest significare z supponere z tamẽ non appellabit. vt satis probat ratio. Et hec ꝺ appellationibus.

Seqt̃ quintus tractatus de restrictiõe.

Estrictio ẽ coartatio t̃mini cõ
r munis a maiori suppositione
ad minorem vt dictum ẽ prius. Restrictionum aũt alia fit per noũ vt homo albus. iste terminus homo non supponit pro nigris neqz pro medio colore coloratis. sed restringit' ad albos. Alia fit per verbũ vt hõ currit.

iste terminus hõ supponit ꝑ pñtibus tã tũ. Alia fit ꝑ ꝓticipiũ vt cũ dr hõ currẽs disputat. ille terminus hõ supponit pro pñtibus. Alia fit ꝑ ꝑplicationẽ vt cũ dr hõ qui ẽ albus currit. hec ꝑplicatio qui ẽ albus restringit hominẽ ad albos. Itẽ restrictionũ factarũ ꝑ nomẽ alia fit ꝑ inferius superiori appositum vt aial hõ currit. ille terminus aial tãtuz suppõit ꝑ aialibus q̃ sũt homies. Alia fit ꝑ differentiã aduenientẽ generi q̃ est cẽntial cũ sit cõstitutiua rei vt cũ dr aial rõnale hic aial supponit ꝑ rõnalibus aialibus Alia fit ꝑ adiectiuũ accidẽtis vt cuz dr homo albus. iste terminus hõ supponit tñ pro albis hominibus.

¶ Iste ẽ quintus tractat⁹ puorum logicaliũ petri hyspani. in quo ipe determinat de vna passiõe termini opposita ãpliationi q̃ dr restrictio. Et eã ꝑ diffinit. Restrictio ẽ coartatio termini cõis a maiori suppositiõe ad minorẽ. Et ibi ponit coartatio loco generis. Et ponitur termini cõmunis ad differentiaz termini singularis q̃ non ãpliatur nec restringitur saltẽ quo ad supposita. ⁊ dicitur a maiori suppositione ad minorẽ ad differentiam ãpliationis. cũ enim dr homo currit homo supponit pro omnibus hominib⁹ pñtibus. sed si dicatur hõ albus currit. homo restringit qz solũ supponit ꝑ hominib⁹ albis. Pro quo aduertẽdũ ẽ q̃ ad hũ q̃ aliquis terminus possit aliũ restringere due ꝯditiões requirũtur. Prima est q̃ ille terminus possit verificari de aliquo supposito termini restringibilis ⁊ de aliquo nõ. iõ hic nõ ẽ restrictio hõ asinus currit. Secũda ꝯditio ẽ q̃ hũ verbũ ẽ possit affirmari de aggregato ex termino restringibili ⁊ restrictione. vt ad hoc q̃ homo restringatur in ista ꝓpõne homo albus currit. oz q̃ hec sit vera homo albus ẽ. iõ hic ñ est restrictio. nullus homo est generandus. qz hec est falsa homo generandus est.

Primo sciendũ est q̃ duplex ẽ restrictio q̃dam ẽ ꝓpria siue nãlis alia ẽ ipropria. ⁊ talis ẽ duplex. qz quedã ẽ vsualis que ẽ qũ aliquis terminus accipitur ex vsu loquendi ꝑ aliquo determinato supposito pro q̃ virtute sermonis nõ accipitur vt cũ dr rex venit parisius. cuius enim rex ibi de virtute sermonis possit idifferenter accipi ꝑ omni rege: tñ ex vsu loquendi restringit ad regem ꝓprie patrie. Alia est transitiua que fit virtute alicuius verbi trãsitiui. vt cum dicitur sortes pcutit hominẽ. virtute illius verbi transitiui pcutit ille accusatiuus hominez supponit pro alio a sorte ⁊ sic videtur restringi. Restrictio vero ꝑ pria ẽ que fit virtute alicuius adiuncti terminoꝯ. Et ista est quadruplex. qz quedaz est que fit ꝑ nomen. alia per verbum. alia ꝑ participium. alia ꝑ implicationem. Et huius diuisionis ratio est qz restrictio fit ꝑ aliquam dictionem. aut ergo fit ꝑ dictionẽ ꝯplexam ⁊ sic est illa q̃ fit ꝑ ꝑplicationem aut dictionẽ ꝯplexam. ⁊ hoc duplr. qz vel tal dictio significat substantiam ⁊ sic est illa q̃ fit ꝑ nomen. aut significat actũ ⁊ hũ dupliciter. qz vel significat actũ distantem a substantia ⁊ sic ẽ illa que fit per verbum. aut actũ indistantem ⁊ sic ẽ illa que fit per participium. Est aũt ꝑplicatio aliqd̃ cõplexum ex nomine ⁊ verbo ⁊ relatiuo qui addito alteri extremo propositionis. vt si dicatur homo q̃ est alb⁹. hoc totũ qui ẽ alb⁹ dicitur implicatio.

Secundo sciendum ẽ q̃ restrictiõis facte ꝑ nomen talis est diuisio. nã alia fit per inferius additũ superiori vt si dicatur aial homo currit. alia vero per differentiam aduenientem generi vt cum dicitur animal rationale. ⁊ hũ intelligitur de differentia diuisiua. alia fit ꝑ adiectiuum accidentis vt homo alb⁹ currit. Et huius diuisionis sic habetur sufficientia. qz i oi restrictione vel terminus restrictus est cẽntialis termio restringenti vel non. si nõ sic ẽ tertiũ membr. Si sit cẽtialis hoc est dupliciter qz vel cõuenit termino restringenti primo ⁊ ꝑ se, vel ex cõsequẽti. Si primum sic ẽ ꝑimum mẽbrũ. Si secundũ sic est secundum. Differentia enim ꝑmo restringit gen⁹ qd̃ diuidit ⁊ ex ꝯsequenti iferius ꝯcludit illaz drias. Ũñ adiectiuũ põt se habere tripliciter ad subm vt ad ꝑdicatũ cui adiungitur. Uno mõ conuertibiliter Alio mõ magis coiter. ⁊ tertio vt minus cõe. Si eni se habeat vt cõuertibile tũc non restringit terminũ cui adiũgit. vt si dicat hõ est risibilis. ibi risibile nõ restrigit hoiem cũ habeat supposita eqlia sic ⁊ ly hõ. Si vo sit min⁹ cõe vt dicẽdo hõ grãmaticus tũc semp restringit. Si vo sit magis cõmũe hũ dupl̃r. qz vel cõuenit oib⁹ suppositis illius cui adiũgitur ⁊ cũ hoc multis alijs ⁊ sic restringit. vt si dicatur ethiops niger currit. si vo cõueniat aliqb⁹ suppositis illi⁹ cui adiũgit ⁊ aliqb⁹ nõ ⁊ cũ hoc multis alijs ꝯuenit sic restringit. vt si dicat hõ alb⁹ currit ibi alb⁹ restrigit. ⁊ conuenit aliquibus sup

positis illius cui adiungitur sed non oibus q̃uis multis alijs cõueniat. ⁊ hmõ restringit subm cui adiũgitur ad supposita gbus illõ adiũctũ inest qñ ponitur ex eadẽ parte cũ illo termino cõmuni

Tertio sciendũ ẽ q̃ ite ex restrictionũ ponit alia diuisio. nam quedã ẽ que fit rõne significationis. Uñ restrictio rõne significationis ẽ qñ aliquod adiunctũ alteri restringit ipm q̃ ad significationẽ ꝓnipalẽ sic q̃ terminꝰ restrictꝰ solũ tenet ꝓ suppositis gbus cõuenit forma significata p terminũ restringentẽ vt hõ albus currit Alia ẽ que fit rõne ꝛsignificationis qñ aliqõ adiũctum alteri restringit ipm quo ad ꝛsignificationẽ vt cũ dr̃ homo est albus. albus enim restringit hominẽ rõne ꝛsignificationis q̃ est genꝰ ad masculinũ tñ. Et hec sũt intelligenda de significatiõe ⁊ cõsignificatione termini restrigentis. cũ enim dr̃ hõ est albus ibi albus significat albedinẽ ⁊ nõ significat masculinũ genus sed magis ꝛsignificat. iõ restrigit hominẽ quo ad ꝛsignificationẽ. non aũt quo ad significationẽ qꝛ non facit cũ teneri ꝓ oibus albis solum. ⁊ huius diuisionis sic habet sufficientia. qꝛ ois restrictio fit p aliquã dictionẽ restringẽtem. aut ergo ponitur in eadẽ parte ꝓpositionis cum dictione restricta ⁊ sic est primus membrus. vel ex altera ⁊ sic est secundum membrus.

Sed contra p̃dicta arguitur p̃ sic dicendo sortes albꝰ currit. ibi sortes restrigitur ad standũ ꝓ albis. ergo terminus singularis põt restringi ⁊ sic restrictio nõ est soluz termini cõmunis. ¶ 2ꝰ arguit sic. verbũ non est determinatio subi qꝛ ponit ip̃dicato ꝓpõnis. ergo nõ põt restringere subm ⁊ sic nulla ẽ restrictio facta p ꝓbũ. ¶ 3ꝰ arguit sic. pticipiũ hꝫ eandẽ vim restringẽdi cũ verbo cũ habeat idẽ significatũ. ſz cũ dr̃ hõ currit hõ ñ restringit ad currentes. ergo cũ dr̃ homo est currẽs hõ nõ restrigit ꝓ currẽtibꝰ ¶ 4ꝰ arguit sic. iferiꝰ additũ superiori restringit superius rõne dr̃ie quã includit. ergo primus modus restrictionis facte p nomen ⁊ secundus non distinguuntur inter se.

Ad ratiões Ad ꝓmaz dr̃ q̃ in ista sortes albꝰ currit. sortes bene restrigitur quo ad significationẽ qꝛ põt equoce multa significare. ſz non quãtũ ad suppositionẽ. iõ nõ restringit. ¶ Ad secũdã dr̃ q̃ verbũ positũ i p̃dicato non hꝫ p suam significationẽ restrigere subz qꝛ illo mõ non est determiatio ciꝰ ſz bene hꝫ p suam ꝛsignificationẽ ꝓm quã respicit subm. ideo currit nõ restringit ad currẽtes ſz bene ad p̃sentes. ¶ Ad tertiã dr̃ q̃ qñ dr̃ hõ currit illud ꝓbũ non restrigit subm p suã significationẽ ad currẽtes. ſz cũ dr̃ hõ currẽs legit. homo currẽs ponit ex eadẽ pte cum hoic. iõ hꝫ restrigẽ hũc ẽminũ hõ ad standuz ꝓ currentibus. ⁊ ſz habeat cãdẽ vim nõ tñ eodez modo applicata ẽ ad subm. ¶ Ad quartã dr̃ q̃ iferiꝰ additũ superiori ⁊ dr̃ia ꝛstitutiua eiꝰ habẽt viz restrigẽdi ad eadẽ supposita. sed differũt quantum ad modos restringendi. naz inferiꝰ restringit superiꝰ substãtiue ⁊ per appositionẽ. differentia ꝛo adiectiue ⁊ non p figurã. ⁊ sic distinguũtur inter se:

¶ De restrictiõe facta p nomẽ ꝛmunit sumptũ tales dant regule. Omne nomen nõ diminuẽs nec habẽs vim ãpliandi adiunctuz ex eadẽ pte termio magis cõmuni restrigit ipm ad supponendũ ꝓ his ad que exigit sua significatio vt pz in exẽplis p̃dictis vt hõ p suam significationẽ restringit aial ad animalia que sunt homies. vt cũ dr̃ animal hõ. ⁊ albus restringit hominẽ p suã significationẽ ad homies albos. vt cũ dicit hõ albus. Dico aũt nõ diminuẽs ad remonẽdũ noia diminuẽtia rationez adiũcti vt mortuus vel corruptus ⁊ similia q̃ non restringunt sed potius destruũt ad iunctũ. Dico aũt non hñs vim ãpliãdi ad remonẽdũ dictiões ampliatiuas. vt potens. põt. possibile que nõ restringũt sed potius ampliant. Et sciendũ q̃ minus cõmune semp restringit magis cõmune. vt cum dicit homo albus currit qꝛ homo reperit in albis hominibus ⁊ nigris ⁊ medio colore coloratis. albus aũt non. vnde quo ad hoc hõ ẽ magis cõmune ⁊ albꝰ minꝰ ꝛmune. ⁊ sic albus restringit hominẽ. ſz ſz q̃ albus reperitur i hoibus. lignis. lapidibus ⁊ brutis: hõ autez non. sic albus est magis cõmune ⁊ hõ minus cõmune. ⁊ sic homo coartat albũ ad albedinẽ existẽtem in hominibus cum dicit hõ albus

currit. ⁊ sic vtrũq; coartat altez ꝓm diuersa. Itẽ de termino restricto tal dat regula. Si signũ vle adueniat termino restricto nõ distribuit ipsũ nisi pro his ad que restringit. Cuz enim dico omis hõ albus currit. ibi hõ restrigit ad albos ⁊ nõ potest distribui nisi ꝑ albis. Itẽ de restrictione dat regla talis. Nihil positum a pte ꝑdicati pot restrigere terminum cõem positum a pte subiecti quoad principalem eius significationẽ. vt hõ ẽ albus iste terminus albus i ꝑdicato positus nõ pot restrigere homez i subiecto positũ ad albos. qz si restrigeret ad albos ꝗ ꝑ regulã precedentẽ scz si signuz vniuersale adueuerit ẽmino restricto solũ distribuit ipz pro his ad que restrigit vt i proposito hõ distribueret solũ pro albis hoibus. ⁊ sic istius ꝓpõnis omis hõ est albus sensus esset omis homo albus ẽ albus. ergo si vna erit vera reliqua erit vera. ⁊ si vna est falsa reliq; erit falsa. qd tũ ẽ falsũ. ꝗ eũ dicit omis hõ ẽ albus. iste termin⁹ hõ nõ restrigit ⁊ sic pz illa regla. Dico at quo ad principalẽ eiꝰ significationẽ. qz ꝑdicatũ restrigit subiectũ quo ad significatõez q ẽ genus. vt cuz dz cignus ẽ albus iste ẽmius cignꝰ restringit ad mares ⁊ non ad mulieres ⁊ sic albus restrigit ipsũ quo ad ꝓsignificationẽ q est genus ⁊ nõ quo ad suã significatõez. Itẽ de restrictõe facta per iplicatõez tal dat regla. Omis iplicatio immediate ꝓiuncta termino cõi restringit ipm sicut suũ adiectinũ vt cuz dicit. hõ qui ẽ albus currit. iste terminus hõ restringit ad albos ꝑ hãc iplicatiõez. s. q est albus. Itẽ de eadẽ restrictõe tal datur regla. Quotiẽscũq; signũ vle ⁊ iplicatio poniunt i eadẽ locutõe duplex est oratio. ex eo q; hoc signuz pot ꝑcedere iplicatõez ⁊ sic distribuit terminũ cõez ꝑ quolibet suo supposito. vt cuz dicit omis hõ currit q ẽ albus. Itẽ implicatio pot prius aduenire ⁊ restrigere ẽminũ cõez ⁊ tũc signũ postea adueniẽs nõ distribuit ipsuz nisi pro his ad q restrigit vt omis homo qui ẽ albus currit. ⁊ tunc equipalet huic. omis hõ albus currit.

¶ Circa hũc textũ notãdũ est ꝓmo q ꝓnter auctor ponit aliq̃s regl̃as d̃ restrictionibus. Et ꝓmo ponit vnã regulã de restrictõe facta ꝑ nomẽ que talis est. Omne nomẽ nõ diminuẽs neq; habens viz ampliãdi adiũctũ termino ꝛmuni ex eadẽ pte restrigit ipz ad supponẽdũ ꝑ his ꝑ quibus exigit adiunctũ siue significatũ termini restrigẽtis. vt si dicat. aial hõ currit animal restrigit ad standũ pro aialibus que sunt hĩes. Et dr nõ diminuẽs qz noia diminuẽtia nõ restrigunt eo q; alienã rõnẽ terminorũ habẽt q̃bus adiũgunt nec ꝑdicant de aliquo supposito ipor. Dicit etiã non hns viz ampliãdi qa dictões ampliatiue nõ restrigunt sed ampliãt. Et dr adiũctũ ex eadẽ pte qz nullus ẽmin⁹ restringit altez quo ad significatõez nisi sibi addatur ex eadem pte. Dicit etiã termino magis cõmuni qz minus ꝛmune sp restrigit magis ꝛmune ⁊ nõ ecõtra vt cũ dr homo albus currit. cũ enim hõ reperiat i hoibus nigris ⁊ in medio colore coloratis ⁊ albis nõ ideo albus restringit hominẽ ad albos ⁊ econtra. Si vero accipiat ꝓm q reperit in hoib⁹ ⁊ multis alijs reb⁹ sic hõ se hz vt minꝰ cõmune ⁊ coartat albũ ad stãdũ ꝑ albedinẽ q ẽ i forma.

Secundo Sciẽdũ ẽ q de ẽmio restricto datur tal regla. Si signuz vle adueniat ẽmino restricto non distribuit ipm ꝑ omibus suis suppositis sz solũ ꝑ his ad que restringit vt cũ dr omis homo albus currit. homo nõ distribuitur nisi ꝑ albis. Et rõ talis est qz signũ vle non distribuit terminũ nisi eo modo quo reperit ipsum tentũ pro suppositis ꝑ quib⁹ accipi pot. sed signũ vniuersale applicat soluz tali ẽmino ꝛmuni sic restricto. iõ hic soluz accipi potest pro suppositis ad que restrigitur. Est tamẽ aduertẽdũ q; dictio restringens nõ diminuit virtutẽ distribuẽdi signi ex pte ipius. tamen diminuit applicationẽ eiꝰ ad materiã ex pte termini distribuibilis. ¶ Consequenter auctor ponit aliam regulã de restrictione in ꝛmuni que talis est. Nihil positũ a parte ꝑdicati restri

git terminũ cõem positũ a pte subi quo ad pncipalẽ significatõem termi restrigẽtis q̃ uis possit restrigere quo ad ꝓsignificatõem. qũ enĩ dr̃ hõ ẽ albus albꝰ nõ restrigit boiem quo ad significatõem eo ꝙ nõ facit boiem teneri p albis tm̃. tm restrigit ipm quo ad ꝓsignificatõem. qz facit ipm teneri p maribꝰ tm̃. Qz ãt non teneat ĩ illa ppõe p albis tãtum pz p regulã pcedẽtẽ. qz si solũ distribuerẽt p albis ergo eẽt idẽ sensus hꝰ ppõis: oĩs hõ ẽ albus z isti oĩs hõ alb ẽ albus. g̃ sicut z⁴ sp est ꝙ a ita deberet eẽ z pma: quod falsũ ẽ. iõ nõ restrigit q̃ ad significationem si ponatur a parte predicati.

Tertio sciẽdũ est ꝙ de restrictõe fcã p ĩplicationẽ talis datur regula. Oĩs implicatio adiũcta immediate termino cõi restrigit ipm sicut suũ adiũctũ. vt cũ dr̃ homo qui ẽ albus currit. ibi homo restrigit̃ ad albos per hanc ĩplicationẽ q est. Et rõ regule talis est. qz implicatio hz vim restrigendi rõe adiũcti qõ ponit̃ in ipsa. iõ qũ in ipa ponitur ex eadem pte ppõnis cum termino cõi codẽ modo restrigit sicut faceret suũ adiũctũ. Et notãter ponit̃ immediate adiũcta. qz si talis ĩplicatio nõ eẽt immediate adiũcta termio nõ restrigeret p suã significationẽ. vt si dicatur hõ currit q ẽ albus ibi ũ restrigitur homo ad albos sed bũ restrigit̃ ad mares. z dz intelligi de ĩplicatõe ũ diminuẽte nec ãpliante. Sit̃r de eadẽ restrictõne dat̃ alia regula q̃ talis ẽ. Quotiẽs cũq signũ vl'e z implicatio ponũtur ĩ eadẽ oꝝone tũc locutio est duplex cõ ꝙ signũ vl'e põt pcedere ĩplicationẽ non immediate adiũctã termio cõi z distribuit terminũ cõem p oĩbus suis suppositis. vt cũ dr̃ oĩs hõ currit qui ẽ alb. Uel ĩplicatio pt̃ pus aduenire ẽmino cõi q̃ signũ vl'e: z tũc si signũ vl'e sibi addat̃ solũ distribuit terminũ p bis ad q̃ restrigit̃ per ĩplicationẽ. vt cũ dr̃ oĩs homo q est alb currit. ibi homo solũ distribuitur p albis eo ꝙ hõ pus restrigit̃ p ĩplicationẽ q̃ distribuatur p signũ. Et q̃ pz ꝙ talis locutio ẽ duplex. illa enĩ ppõ ĩ qua ponitur implicatio ex eadẽ pte equalet vni copulatie. vt hec. oĩs homo qui est albus currit. equiualet huic omnis homo currit z ille est albus.

Sed cõtra fdcã arguitur p sic: cũ dr̃ hõ potẽs videre currit. ibi potẽs restrigit hoẽm z tũ est dictio ãpliatia. ergo male dr̃ ĩ pma regl'a nõ bis vi ãpliandi. ¶ z⁰ arguitur sic. signũ vl'e in oratione sẽper prius aduenit ẽmino cõi q̃ dictio restrigens q̃ sequitur terminũ communẽ. g̃ reperit terminũ cõem non restrictũ z sic distribuit ipsũ p omnibus suis suppositis z nõ solũ p his p quibus exigit dictio restringens. ¶ 3⁰ arguitur sic. talia sũt suba qualia pmittunt ab eorũ pdicatis vt dicit Boetius. q̃ predicatũ põt restringere subm̃ quo ad pncipalẽ z ci⁰ significationem: ¶ 4⁰ arguitur sic. illud qõ ponit̃ a pte pdicati nõ põt restringere terminũ in subo per suã significationẽ. sed dictio restrigens ponit̃ a parte pdicati in ĩplicatione. ergo cũ implicatio nõ restrigit nisi vtute termini restrigentis adiũcti non põt nisi p eius significationẽ restringere subiectum.

Ad rationes Ad pmã dr̃ ꝙ potens p q̃to determinat actũ videẽdi hz vi restrigendi terminũ cõẽ z vt teneat̃ p his que hũt potentiã visiuã si tm̃ per se sumat̃ hz vtutẽ ampliãdi ad pãtia z futura z hoc per respectũ ad diuersa. ¶ Ad secũdam dr̃ ꝙ hz signũ vl'e ꝓm vocẽ posteriꝰ sit z immediatiꝰ adiũgatur termio cõi tũ ꝓm intellectũ est ecõuerso: Et cã est qz dictõ restrigens ẽ absoluta z signũ vl'e est dictio respectiua que disponit subm̃ i ordine ad pdicatũ. mõ pꝰ ẽ intelligere illud qõ subijcitur ãte q̃ distribuatur respectũ predicati. ¶ Ad ttiã dr̃ ꝙ illa auctoritas sic intelligit̃. talia sũt suba qualia pmittũt̃ ab eorũ pdicatis ꝓsideratis q̃tũ ad significatiõem vel ꝓsignificationẽ. z ẽt q̃tum ad modũ supponẽdi subm̃ determinat̃ a pdicato p significationẽ pdicati. sz p illã significationẽ nõ restrigit̃ illud cui adiũgitur quo ad suã significationẽ. ¶ Ad q̃rtã dr̃ ꝙ adiũctũ significationis se tz ex pte pdicati ppõis ĩplicatiue. sed nõ ex pte pdicati totiꝰ ppositiõis. Et qz tota ĩplicatio se tz ex pte subi. iõ p suã signifi catõẽ z põt restrigere subm̃.

Sequit̃ de restrictõe fcã pverbum de qua plẽs dant̃ regule. quarũ prima tal est. Terminus cõis supponens vel apponens verbo pãtis temporis simplr̃ sumpto nõ habente vi ãpliãdi neq z ex se neq z ex alio restrigit̃ ad supponẽdũ p his q̃ sũt sub forma ẽmini cõis supponẽtis. Dico ãt termini cõis quia terminus discretus neq z restringit̃ neq z ampliatur. Dico ãũt verbũ pãtis tpis ad remouendũ alia verba aliorũ temporum. quia terminus communis aliaz habet suppositionem cum eis. Dico autem simpliciter sumpto ad remo-

uendum verba sũpta cũ priculis diminuentibus vt ẽ opinabile ⁊ ĩopinabile. Dico ãt nõ bñte viz ampliãdi ad remouendũ verba ãpliatiua vt põt. Dico ãt neqz ex se neqz ex alio ad remouẽdum verba habẽtia vim ampliãdi ex alio vt puta ex cõiuncto. sicut hoc verbũ ẽ cuz dicit̃ est potẽs. Dico aũt sub forma termini supponẽtis qz hõ supponit ꝓ his qui sunt sub humanitate. ⁊ aĩal que sũt sub aĩalitate. vt cũ dicit̃ hõ est animal. Jtẽ alia dat̃ regula. Terminus cõmunis supponẽs vel apponẽs verbo de p̃terito simplr sũpto non habẽte viz ampliãdi nec ex se nec ex alio restringit̃ ad supponẽdũ ꝓ his que sũt vel fuerũt sub forma t̃mi supponẽtis. vt cũ dz hõ fuit aĩal. iste t̃minus hõ supponit pro his q̃ sunt vel fuerunt hoĩes. ⁊ aĩal pro his q̃ sũt vel fuerũt aĩalia. Jtẽ alia dat̃ regla Terminus cõis supponẽs vel apponẽs verbo de futuro etiã supponit pro his que sũt vel erũt sub forma termini supponẽtis scilicz pro eis que sũt vl̃ erũt in futuro vt hõ erit aĩal. Ex p̃dictis pz q̃ verbũ restrigit̃ quo ad significatõez q̃ ẽ tp̃s. ⁊ ñ quo ad significatõez pricipalẽ.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ ꝓ q̃ dñr petrus hyspanus ponit tres regulas de restrictõe fcã per ẏbũ. quarũ prima est. Termin⁹ cõis supponẽs vel apponẽs ẏbo p̃ñtis tpis simplr sumpto nõ bñti vi ãpliãdi nec a se nec ab alio restrigitur ad supponẽdũ ꝓ his que sunt sub forma termini supponẽtis. Et dr̃ simplr sũpto ad remouendum ẏba diminuti ua vt sunt opinor imaginor ⁊ sĩlia. Unde oia ẏba vel pticipia p̃ñtis tẽporis que sic se habent q̃ bñt naturã ãpliandi tam ꝯ rẽ preteritã q̃ futurã nõ restrigũt terminũ precedentẽ se sed bñt ẏrutẽ ãpliãdi vt dictũ est. Ratio tñ quare bñt ẏrutẽ ãpliãdi non est ea quã aliqui assignant scz q̃ significant actũ qui nõ est in eo de quo enũciatur ẏbũ aut significãt actũ qui nõ ẽ in eo qõ enũciat. ãpliant tñ terminũ sequentẽ. sed hoc ẽ falsũ. qz videri enũciatur de pariete in quo tã ũ est. ⁊ tamẽ iste terminus paries nõ ampliatur in hac ꝓpõe paries viõtur. ¶ Scõa regula talis est. Termin⁹ cõis supponẽs ẏbo de preterito simplr sumpto nõ bñs viz ãpliãdi restrigitur ad supponẽdũ ꝓ his q̃ sunt ⁊ fuerũt sub forma termini supponẽtis. vt si dicat̃ albũ fuit nigrũ. albũ supponit ꝓ eo quod ẽ vl̃ fuit nigrũ. Ex quo sequitur q̃ iste ꝓpões nõ debẽt negari. ẏgo fuit meretrix. puer fuit senex. ẏgo peperit ⁊ sic de alijs. Unde hec ꝓpõ. virgo peperit. hz hũc sensũ. quod ẽ vel fuit ẏgo peperit. ¶ Tertia regula talis ẽ. Termin⁹ cõis supponẽs ẏbo õ futuro simplr sũpto nõ habẽti vim ãpliãdi supponit ꝓ his que sũt ⁊ erũt sub forma termini supponẽtis. vt si dicatur. hõ erit albus. hõ supponit pro his q̃ sunt ⁊ erũt. Ex quo segt̃ q̃ iste ꝓpões sũt cõcedẽde. cecus erit videns. senex erit puer. virgo pariet. ⁊ sic õ similib⁹. Ex p̃dictis auctor infert vnũ correlariũ q̃ ẏbũ in p̃dicato positũ non restringit rõne sui significati p̃ncipalis. pz sic. qz seq̃retur q̃ verbũ p̃ñtis tẽporis eodẽ mõ restigeret sicut verba alioz tempoz eo q̃ ẏba p̃ñtis temporis ⁊ p̃teriti ⁊ futuri idẽ significãt. secundo pz qz si verbuz restringeret quo ad significationez sequeretur q̃ aliqb⁹ boĩb⁹ currẽtib⁹ ⁊ aliqb⁹ ñ currẽtib⁹ hec ẽt ẏba. oĩs hõ currit eo q̃ currit restrigeret solũ ad p̃sentes ⁊ ita sensus ẽt oĩs hõ currẽs currit.

Secundo sciendũ est q̃ circa p̃dicta oriũtur alique difficultates. Pria ẽ vtrum ille regule date de restrictione facta per verbũ sint vere. Ad quam difficultatẽ respondetur q̃ sic. tribus cõdictionibus obseruatis. Pria est q̃ ille terminus cõmunis habeat supposita p̃sentia preterita vel futura ad que possit restrigi ¶ Secunda est q̃ talis terminus cõmunis supponat personalr. nã si supponeret materialiter vl̃ simpliciter non restringeretur. ¶ Tertia est q̃ in tali ꝓpositione non sit p̃dicatio nẽcia eo q̃ in p̃dicationib⁹ necessariis verba absoluuntur a tẽpore. Et posset addi q̃rta. s. q̃ talis terminus p aliqõ aliud sibi additũ a verbo non restringatur ad supposita ꝓ aliquo determinato tempore. qz si diceretur omne quod est album fuit nigrum. ibi album non restringitur ad p̃ñtes ⁊ preteritos sz tenetur ꝓ p̃sentibus tñ. Et si quis dicat q̃ i ꝓpositionib⁹ de preterito ⁊ futuro terminus cõmunis vr̃ ampliari. ergo male dicitur q̃ restrigitur. Ad hoc respondetur q̃ verbũ de p̃terito vel futuro dicitur ampliare terminũ in ordine ad suppõnez quã hz ꝓ se respectu verbi õ presenti. sz dr restri-

gere ipm in ordine ad suꝫ pōem quā haberet sine det terminatōe alic⁹ alteri⁹ termini restrigētis. vl alr dicatur q̃ talis termin⁹ nullo mō āpliat. Ad hēni q̃ aliquis termin⁹ āplicet nō sufficit q̃ suppōat p̄ pñtib⁹ ⁊ p̄teritis, aut p pñtibus ⁊ futuris mediā te verbo de p̄terito aut futuro. sed reqrit q̃ illō ⁊bū ampliatiuū existens pñtis tpis hēat ⁊tutē āpliādi quemadmodum hoc verbum potest.

Tertio sciendū ē q̃ restat alia difficultas. q̄liter. s. pñt concedi iste ppōnes. vidēs fuit cecus. puer fuit senex ⁊ sit ces. cū tū nunq̃ habuerit nec possint habere aliquā ppōez de pñti verā sibi corrīdentem. Ad quā rñdetur p̄ q̃ ad hoc q̃ aliqua ppō de p̄terito vel futuro sit ⁊a si illa habeat ppōes ad quas copulatiue deseēdo valeat oña ad inferiora ñ oz ppōem sibi corrīdētē de pñti aliquando fore vel fuisse verā. sed sufficit q̃ singulares illi⁹ de pñti corrīdētes fuerit vere. Ex quo segt q̃ hec est vera. adā ⁊ noe fuerunt q̃uis hec nūq̃ fuerit vera. adā ⁊ noe sunt. ille enī fuerūt vere, p diuersis tēpozib⁹. adam ē. noe ē. Et eodē modo diceret de ista. oīs hō fuit i ista domo casu posito q̃ omnes hoīes successiue fuissent in illa domo. Secō dr q̃ ad hoc q̃ aliqua ppō de p̄terito vel futuro sit vera non oz q̃ illa de pñti sibi corrīdēs in ppa forma sit vel fuerit ⁊a. nec etiaz singulares eius. Sz sufficit q̃ in illa de pñti ponatur pnomē demōstratiuū de subo demōstrās illō p quo supponebat subñ illi⁹, de pñti vel p̄terito. vt ad hoc q̃ hec sit vera albū fuit nigrū nō reqrit hāc fuisse verā albuz ē nigrū. sz sufficit hāc fuisse vel ēē verā demōstrato illo p quo supponebat albū. s. hoc ē nigrū. Et sil'r de istis puer fuit senex. cecꝰ erit videns. meretrix erit ⁊gō. ⁊ sic de alijs.

Sed contra p̄dcā arguitur p̄ sic. In hac ppōe. oīs hō ē aial ⁊bum ē pñtis tpis. ⁊ tū subñ nō restrigitur ad pñtes. g̃ prima regula nō est ⁊a i qua dr q̃ ⁊c. mīor pz q̃ nullo hoīe exīte illa eēt falsa ⁊ per oñs ñ eēt necessaria ¶ Secō arguitur sic. ⁊buz de pñti restrigit ēminū ad pñtia. ergo a sil ⁊bum p̄teriti oz restrigere ad p̄terita solū ⁊ ⁊bum futuri ad futura ¶ 3.ō āgu itur sic. cuiusl3 tpis vna pars p̄cedit aliam cū tēp⁹ sit diuisibile. ergo vna ps ē preterita ⁊ alia futura ⁊ p oñs pñs tēp⁹ i cludit p̄teritū ⁊ futurū: ⁊ sic pōt facere terminū teneri p pñtib⁹ ⁊ p̄teritis. ¶ 4.ō arguitur sic. ⁊bum p̄teriti vel futuri tpis āpliat ēminū ad pñtia ⁊ futura. g̃ segtur q̃ non restrigit.

Ad rationes Ad primā dr q̃ vt patuit illa regula ⁊ ēt alie debēt intelligi in p̄dicationibus i qb⁹ ⁊bū nō absoluitur a tpe. sic āt non est in ppōnib⁹ necessarijs. ¶ Ad secundam dr q̃ nō est sile qz pñs ē aliquid p̄teriti. s. finis. ⁊ aliqd futuri. s. pncipium. ideo verba preterita restringuūt ad pñs ⁊ preteritū. ⁊ ba futuri ad pñs ⁊ futurū. preteritū ⁊o ⁊ futurū nec sūt finis nec pncipiū ideo nō est sile. ¶ Ad ttiam dr q̃ cuiusl3 tpis diuisibilis vna ps est p̄terita anteq̃ alia sit: sz tēpus pñs simpl'r dctū non est diuisibile sed capitur p pñti idiuisibili: quare non includit p̄teritū ⁊ futurum. ¶ Ad quartā negatur aīs qz ⁊ba p̄teriti ⁊ futuri tpis bene restrīguūt vt pri⁹ patuit

Circa p̄dcā querit de hoc sophisma te Omne aial fuit in archa noe. Probat homo fuit in archa noe. equ⁹ fuit i archa noe ⁊c. ergo omne animal fuit in archa noe. Contra. omne aial fuit in archa noe. sz cesar fuit aial. g̃ cesar fuit in archa noe. quod ē falsū. g̃ aliqua premissa ē falsa. nō minor. g̃ maior. q̃ āt prima sit falsa pz p quandā regulā que dicit q̃ ēminus cōis supponēs vel apponēs verbo de preterito simpl'r supto restrigit ad supponendū p his que sūt vel fuerūt sub forma ēmini supponentis. Itē alia ē regula q̃ si signū vl'e adueniat termino restricto distribuit ipz p oibus illis ad que restrigebat. g̃ cuz dr: omne aial fuit in archa noe. iste ēminus aial supponit pro oī aiali quod fuit in archa noe. qz nō fuerunt oia in archa noe. g̃ prima est falsa. Itē ad idem in hac propositione. omne animal qd tūc fuit fuit in archa. iste terminus animal restrigit magis q̃z i ista oīone. oē animal fuit in archa noe. cū in pria plura supponant. sed iste ēminus animal restringit ad ea que fuerunt tunc in illo tpe pp implicationem ibi positam. ergo solum illa que fuerunt in illo preterito tempore fuerunt in archa noe ⁊ nō plura. oportet q̃ hec sit falsa: omne

animal fuit in archa noe. cũ in ea plura animalia supponunt. Solutio. quidam dicunt q̃ hec. omne animal fuit ĩ archa noe est duplex eo q̃ potest fieri distributio pro singulis generũ vel pro gñibus singulorũ. primo modo ē falsa. secundo modo est vera. quia quando fit distributio pro singulis gñum. tunc est distributio pro singulis indiuiduis que sub eodem gñe ⁊ sub eadem specie continentur. tunc oportet q̃ oia indiuidua cõtenta sub animali fuissent in archa noe quod falsum est. Sed cũ fit distributio pro generibus singulorũ tunc solum est distributio pro generibus vel pro speciebus. sed non fuit aliqua species animalis que non fuit ĩ archa noe. ⁊ illo modo est vera. Sed huic solutioni non acquiesco quia species animalis nõ fuit per se in archa noe sed tantum indiuiduum. vnde illo tẽpore non habuit veritatem nisi pro singulis generum idest pro indiuiduis ⁊ non pro generibus singulorum. Vnde dico q̃ propositio est falsa ⁊ concedo omnes rationes adductas ad hoc. ⁊ probatio peccat secundum consequens ab ĩsufficienti inductiõe q̃ non accipit oẽs ptes distributiõis que sunt sub subiecto istius ppositionis. oẽ aial fuit in archa noe.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ē p̃ q̃ p declaratões p̃dictarũ auctor mouet ꝗ sophisma. omne aial fuit in archa noe. Et pbat sic. bos fuit in archa noe. leo fuit in archa noe. ⁊ sic de alijs spēb⁹ aialiũ. ergo oẽ aial fuit in archa noe. Improbatur sic. bũ segtur. oẽ aial fuit in archa noe. cesar ē aial. ḡ cesar fuit in archa noe. ⁊ ē falsa. ḡ aliq̃ pmissarũ. ñ mior ergo maior q̃ ē sophisma. Illõ ãt sophisma diuersi diuersimode soluũt. nã qdã ãtiqui dixerũt esse distinguẽdũ eo q̃ ibi potest fieri distributio p gñibus singulorũ. i. p spēb⁹. ⁊ sic vt dicũt sophisma ē vera. Uel pōt fieri distributio p singulis generum. i. pro indiuiduis. ⁊ sic sophisma est falsũ. Sz hãc solonẽ reprobat auctor q̃ spēs aialis ñ fuerũt in archa noe. ḡ ibi ũ potest fieri distributio p spēbus aialis. ⁊ per ons̃ non potest hr̃e veritatẽ nisi p singulis generũ. antecedẽs pz q̃ spēb⁹ ñ opetit eē in loco nisi rõe indiuiduorũ. Sed aliqui huic solõni volẽtes acgescere dixerũt q̃ cũ dr̃ibi fieri distributio p spēbus. non itonditur q̃ p̃dicatũ attribuatur spēbus sic q̃ non p aliqui b⁹ idiuiduis. sz tũc dr̃ fieri distributio pro idiuiduis qũ p̃dicatum attribuitur cuilz indiuiduo cuiusl̃z spēi. Et dr̃ fieri distributio p spēbus quando p̃dicatũ attribuitur vni indiuiduo de vna spē ⁊ vni de alia ⁊ sic de alijs. Sz hec confirmatio ñ videt̃ valere. q̃ nõ ē verũ q̃ de qualibz spē aialis fuerit aliquod idiuiduum in archa noe. ⁊ dato q̃ fuisset tpe diluuij nihilominꝰ illa ppõ fuisset falsa vt videbit̃ ĩ seq̃ntib⁹.

Secundo sciẽdũ est q̃ illud sophisma aliter soluitur ab auctore ⁊ dic q̃ ē simpliciter falsũ. Et pbat duplr. vno⁹ q̃ ois terminus restrictus distribuitur p signuz vl̃e ad oia illa ad que est restrict⁹. sz in hac ppõe. oẽ aial fuit in archa noe. aial ibi restrigitur ad aialia q̃ fuit vel fuerunt. ergo dicẽdo oẽ aial. aial ibi distribuitur gñaliter p oib⁹ aialib⁹ que sunt vel fuerũt. ⁊ tam multa sunt aialia q̃ non fuerũt in archa noe. ergo sophisma ē falsũ. ¶ Zꝰ sic. aial pplurib⁹ distribuit ĩ ista ppõe. oẽ aial fuit in archa noe. q̃ ĩ ista. oẽ aial quod fuit tpe diluuij fuit in archa noe eo q̃ in secũda plus restrigitur q̃ in prima. sz in ista. oẽ animal quod tũc fuit distribuitur p aialib⁹ que fuerũt tpe diluuij. ergo in p̃ma distribuitur p aliquibus alijs. Cũ ergo sola aialia que fuerũt tpe diluuij fuerint in archa noe. ⁊ adhuc non oia vt de imperfectis vt puta de piscibus ⁊ vermibus sequitur q̃ sophisma est falsum.

Tertio sciendũ ē q̃ circa predcã oriũt aliq̃ difficultates. Prima ē. vtrũ signũ vl̃e additũ termio generico possit distribuere p singulis generum aut generibus singulorũ. Et videtur q̃ possit distribuere pro generib⁹ singulorũ. q̃ signũ vl̃e ē instrumẽtũ intellect⁹ ad distribuẽdũ terminũ cui additur. ḡ si addatur termio generico poterit p intellectũ ordinari ad distribuẽdum p spēbus tm̃. Ad hoc breuiter rñdet̃ q̃ nõ pōt fieri distributio pro generib⁹ singulorũ tm. quod probatur p̃ per pbm in vna ꝓsideratione thopica dicẽtẽ. si aliquod predicatum assignetur in eẽ vl̃ẽ termino generico oz p̃ videre si sit ista tia in spēbus.

deide si sit i instãtia i aliquo idiuiduo ⁊ si i aliqua spē vel i aliquo indiuiduo repiatur istãtia destruēdū ē, pbleuma. ergo segtur ꝙ i oi, ppōe vlī pdicatū denotatur iesse oibus idiuiduis ⁊ ēt oib⁹ spēb⁹ si terminꝰ distributiuꝰ habeat spēs. 2ꝰ sic. ī oi, ppositione vlī affirmatiua ē dici de oi ⁊ dici de oi est qñ nihil ē sumere sub subo de quo nō dicatur pdicatū. ergo in oi, ppōe vlī affirmatiua pdicatum denotatur dici de quolꝫ supposito subi ⁊ si fieret solū distributio, p spēbus tūc pdicatū non denotatur dici de quolibꝫ supposito subi. g̃ ppō ñ eēt vlis. 3ꝰ sic. si hoc esset verꝫ seq̃retur ꝙ due ōdictorie ⁊ due ōrie eēnt simul ve. sed hoc ē falsū. igr. Tenꝫ ꝛñia. qz si fiat distributio p spēbus tūc hec erit va. oē aial fuit in archa noe. eo ꝙ de qualibꝫ spē aialdabile est aliquod indiuiduū quod nō fuit i archa noe: ⁊ illa eēt vera. aliqd aial nō fuit in archa noe ōdicit huic oē animal fuit in archa noe. ⁊ sic due ōdictorie ⁊ ōrie essent simul ve. Ex quo pꝫ distictio data ab antiqs penes hoc ꝙ ē posse distribuere p generib⁹ singulorꝫ vel p singulis generū non est sufficiens. Et sic sophisma est simplr falsū. Et ad illud quod obijciebatur. s. ꝙ signū vlē est istrumētū itellect⁹. dicitur ꝙ ex parte itelligentis signū vlē potest ampliari ad distribuendū gen⁹ pro spēbus vel idiuiduis. nō autē sic ē ex parte audiētis. qz ō vtute ꝛmonis nisi ponatur spāliter determinatio ad genus sēp fit distributio pro indiuiduis. Et notandū dr si nō determinet qz sic dicēdo oē aial ꝛm spēm continet vtrūqꝫ serū. Nam in aiali rōne determinatōis distribuitur p spēbus. ¶ Scda difficultas ē. vtrum tēpus importatū p verbꝫ fuit distribuatur per signꝫ vlē p oī tpe pterito vel teneatur idifferēter ⁊ ideterminate siue disiūctie p ālꝫ tpe preterito sicut i ista oē aial fuit i archa noe Ad hoc rndetur ꝙ in propōe affirmatiā tēpus importatuꝫ p verbum nunqꝫ distribuitur. Et cā est. qz distributio signi vlis nunqꝫ agit nisi in ēminum cōmunē cui ēmediate adiungitur. In vlio affirmatiua nunqꝫ tps importatū p verbū distribuitur. Dicitur secō ꝙ i oi, ppōe negatiua tps importatuꝫ p verbū distribuitur ⁊ stat copulatiue, p oib⁹ suis ptib⁹ Ex quo segtur ꝙ iste, ppositiones copulatie sunt ꝛcedende. adā fuit albus ⁊ adā fuit non alb⁹. antixps erit ⁊ ñ antixps nō erit ⁊ ñ. Nec valet ista ꝛñia. adam fuit non albus ergo adam non fuit albus. eo ꝙ ibi arguitur a nō distributo ad distributum ex parte copule que non negatur in prima ⁊ tamen negatur in secunda.

Sed contra pdicta arguitur primo sic. cuiuslibet contradictionis altera pars est va ⁊ sophisma ē altera pꝫ ōdictionis. g⁹ sophisma ē verꝫ ¶ 2ꝰ arguitur sic. oīs ppō de preterito est vera q̃ semel habuit vnā verā de presēti. sed ista. oē aial fuit i archa noe habuit vnā de pñti verā. ergo hec ē vera. oē aial fuit i archa noe. Et ꝛfirmatur qz propō aliqñ fuit vera. s. tpe diluuij. ergo ipa adhuc est va. ⁊ ꝛñia qz omnis propositio vera est necessaria. ¶ 3ꝰ arguitur sic. tam rōale q̃ irrōnale fuit in archa noe. sed oē aial est rationale vel irrationale. ergo oē aial fuit i archa noe: ¶ 4ꝰ arguitur sic. sophisma non ē propō. ergo ñ est verꝫ vel falsum. aīs pꝫ. qz in sophismate nullū est vbuꝫ pñtis tpis igitur.

Ad rationes Ad primam dicitur ꝙ in illo argumento nō fit subsumptio sub subiecto distributionis. sed sub subiecto locutōis. ⁊ etiā plus pdicatur in mioze q̃ fit subñ distributionis i maiore. ¶ Ad scdam dr ꝙ negatur maior nisi itelligatur de propōnibus singularib⁹ idefinitis ⁊ pticularibus. ñ ātꝫ vitatem in alijs. mior ēt ē falsa qz ista nunqꝫ fuit va. omne animal fuit in archa noe. multa eni aialia iperfcā vt vmes ⁊ mures ⁊ que ex putrefactione generātur. similiter de perfectis vt pisces non fuerunt i archa noe. Et ad confirmationem dicitur ꝙ illa nunqꝫ fuit vera. omne animal fuit in archa noe. Et cum dicitur vltra ꝙ propositiones de preterito vere sunt necessarie. cōceditur si tales sint singulares vel indefinite vel particulares de subo simplici non autem si sint vniuersales. ¶ Ad tertiam dicitur negando ꝛñam qz ibi sunt duo defectus. Primus est qz arguitur maiore particulari in prima figura. Secundus est qz ex vna vniuersali ⁊ altera particulari infertur vna vniuersalis. ¶ Ad quartam dicitur ꝙ in propositionibus de preterito ⁊ futuro non est vitas primo ⁊ p se tamen in eis ē bene vitas aut falsitas in ordine ad illas de presenti.

Solet ēt q̃ri vtꝫ silr restrigū ēmini in ppōe negatiua ⁊ affirmatiua. Dicunt aliqui ꝙ nō qz esse restrigit ad existēs. ⁊ nō cē ad nō existens. g̃ nō pro eodem fit restrictio in affirmatiua ⁊ negatiua Itē videt ꝙ oīs negatiua i qua esse negat simplr ē falsa si silr restrigāt ēmini

De restrictione

i propōe negatia ⁊ affirmatia. qz i hac ppōe. rosa ē. iste ťminus rosa restrigit ad exñs. ⁊ si i hac rosa nō est silr restrigat ad existens. tunc est sensus. q rosa q nō est. est. ⁊ hec est falsa. g ⁊ hec rosa non est. ⁊ sic quelibz negatia in qua eē negat esset simplr falsa qd falsū est. g videt q non silr restringuntur ťmini i propositiōe affirmatiua ⁊ negatia. sz pbat q similit restrigant. quia si i hac ppōne homo est. iste ťminus homo restringit ad existens. ⁊ in hac nullus homo est ad nō existēs. ergo vtraqz est vera. quia de exñtibus vere pdicat eē ⁊ d nō existētibus remouet esse. ergo ⁊ tra dictorie sunt similit vere quod ē ipossibile. ergo illud etiā ex quo sequit ē impossibile scz q non similit restringant ťmini i affirmatiua ⁊ negatiua. Jtē regula ē q omne verbū simplicit sumptū nō habens vim ampliandi nec a se nec ab alio restrigit ťminū supponētē quo ad cōsignificationē q ē tēpus. ⁊ nō quo ad significationē. ergo tēpus est eā restrictionis illi⁹. sed idem tēpus ē i affirmatiua ⁊ negatiua sibi opposita vt rosa ē. nulla rosa est. g eadem est causa restrictionis in vtraqz. ⁊ ergo pro codez fit restrictio in vtraqz. ⁊ hec argumenta concedimus. Ad hoc quod primo obijcitur est dicendz q esse nō restrigit ad existēs. ⁊ non esse nō restringit ad nō existens sicut nec hoc verbuz currō ad currētes. quia nullū verbū restrigit sibi terminum supponentez quo ad significationē sed quo ad cōsignificationem que ē tempus. vnde non restrigit ad supposita existentia sed pñtia. supposita enim pñtia possūt esse in aliquibus terminis tam existentia q̃z non existentia vt cum dico enunciabile ē. enūciabile supponit tam pro existentibus q̃z non existentibus. Omnia aūt enūciabilia que sunt falsa in pñti sunt presentia sed nō existētia. qz nullum falsum ē ⁊ sic eē nō restrigit ad existētia sz ad p̄sentia cum idem tempus sit vtrobiqz qd est causa restrictionis. Ad aliam dicēdum est q duplex est forma termini cōmunis. quedā est q̃ saluatur i rebus existentibus tm̄ vt humanitas que est forma hominis. ⁊ aialitas que ē fōma aialis. ⁊ i talibus omnia supposita presētia sunt existentia. Alia est forma termini cōmunis q̃ saluatur tam in rebus existētibus q̃z nō existentibus vt enūciabilitas que ē forma enūciabilis. qz q̃dam sunt enūciabilia existentia vt deū esse. ⁊ omnia vera. ⁊ alia sunt nō existētia vt hominez esse asinum ⁊ oia falsa Et in talibus non restringitur terminꝰ communis ad existentia. sed restringit tā ad exñtia q̃z ad nō exñtia. Ad ñ istiꝰ p positiōis rosa nō ē. nō ē sensus. rosa q̃ ē ñ est. sed ē sēsus. rosa alit sūpta q̃z i pñti nō ē. Solz aūt poni q q̃dā restrictio fit abusu. vt cū dī nihil ē i archa q̃z nuis plena sit acre. qz iste ťminꝰ nihil supponit abusu pro rebꝰ solidis sine firmis ⁊ rex pro rege pñie. ⁊ magī legit pro magīo proprio. Solz ēt pōi q q̃dā restrictio fit p trāsitionē verbi vt cū dī. sortes pascit hoīez. iste ťminus hō suppōit pro alio a sōte virtute trāsitōis verbi qz dās ⁊ recipiēs dñt eē diuersa. ⁊ iō si aliqñ sit ea d hoc tm̄ ē p accñs qz p hoc q idē sbz ē vtriusqz sic idē ē dux ⁊ comes sz accñs. Unde dicūt q ñ seqt. sortes pascit seipsū. ⁊ ipse est hō. ergo pascit hominem quod est fallacia accidentis. qz

hoc pronomē se nō pōt supponere pro diuersis a sorte. sed homo bene potest

¶ Circa hūc textū notādū est ꝑmo ꝙ i fine huius tractat⁹ auctor q̄rit dubitatiue vtꝝ. s. termini sic restringant̄ in ꝓpositione affirmatiua ⁊ negatiua. Et ꝑmo ꝓbat ꝙ nō duabus rōnibus antiquorū. ꝓima ē. sicut se hz esse ad existētes ita nō esse ad ñ existētes. sed eē restrigit ad existētes ergo ⁊ nō esse ad nō existētes. ⁊ p cōsequēs termini nō eodē modo restringuunt̄ in affirmatia ⁊ negatia. ¶ Zᵃ rō est. si termini eodē mō restrigerent̄ i affirmatia ⁊ negatiua sequeret̄ ꝙ ꝓpositio negatiua in q̄ negaret̄ eē simplr cēt falsa ⁊ includens ꝛtradictoria. sz hoc ē manifeste falsū. igit̄. ꝓima ꝛnitia patz qz si rosa eodem mō restrigeret̄ i illa. rosa est. sicut in illa rosa nō est. tūc sicut rosa i affirmatia stat ꝑ existētibus ita i negatiua. ⁊ p ꝛsequēs sēsus i illa negatiua rosa nō ē. esset hic. rosa q̄ ē nō est. sz ille sensus ē falsus ⁊ includēs ꝛtradictoria. igit̄.

Secundo Sciēdū est ꝙ auctor rūdendo ad illā dubitationē ꝓbat ꝙ termini eodē mō restrigunt̄ i affirmatiua ⁊ negatiua ⁊ ꝓbat hoc duab⁹ rōnib⁹. ꝓima est. si t̄mini non eodē modo restringerent̄ i affirmatiua ⁊ negatia seq̄retur ꝙ due cōtradictorie eēnt simul vere. sz hoc ē ipossibile. igit̄. ꝓima ꝛsequentia patz quia hec ē ꝟa. oīs hō ē eo ꝙ hō tenet̄ solū pro exñtibus de qb⁹ vere affirmat̄ hoc verbū est. sic hec cēt vera. hō nō ē. qz hō restringit̄ ad hō existētes de qb⁹ vere neget̄ hoc verbū ē. Secō sic ꝓbat̄ qz cā restrictionis ē tp̄s cōsignificatus ꝑ verbū. sz in affirmatiua ⁊ negatiua manet idē tēpus ergo ⁊c. ¶ Cōsequēter auctor soluit duas rōnes antiquorū per quas ꝓbāt t̄minos nō restrigi sic i affirmatia ⁊ negatiua. ꝓro quarū solutōe ponit duas suppōnes. ꝓima ē hec. verbum est non restringit ad existētes sed ad presentes tm̄. pz sic qz vt dictum ē verbum non restringit quo ad significationē ꝑncipalem sed solum quo ad consignificationē. sed significatio hui⁹ verbi est. ē eē. ⁊ tempus presens dicit̄ esse consignificatum per illud verbū est. ergo nō restringit ad existētes sz ad presētes. ¶ Secūda suppositio. nō oīa supposita presentia sunt existētia sed quedam sūt existentia quedā nō existētia. multa enim sūt enunciabilia p̄sentia que tm̄ nō sūt existentia. puta homez eē asinum est enunciabile presens. ⁊ tm̄ non est enūciabile existens eo ꝙ nullum falsum existit. Similr mortuū hz plura supposita p̄sentia ⁊ tm̄ nulla hz existentia. Unde illa dicuntur p̄sentia de qbus termin⁹ cōmunis affirmatur mediante verbo de ꝑnti. sicut enūciabile enūciatur de hoc enunciabili hō est asinus. dicēdo hō est asinus est enunciabile. Similr mortuū dr̄ de cesare dicendo cesar ē mortu⁹. sz illa dicūtur supposita existētia de quib⁹ affirmat̄ ꝟbū ē secūdū adiacens. Ex quibus pz solutio primi argumenti ꝓro solutione secundi suppōitur ꝑmo ꝙ duplex est forma termini cōmunis q̄dam ē que inuenitur tam in suppositis existentib⁹ q̄ꝫ nō existētibus. ⁊ i sunt supposita p̄sentia que nō sunt existētia. Alia est forma termini cōmunis que saluatur in existētibus vt humanitas q̄ est forma hois. animalitas que est forma aīalis. ⁊ in talibus supposita p̄sentia sunt existentia qz tales forme solū saluant̄ singulariter in suppositis existentibus. Et pōt addi tertium mēbrum. s. ꝙ quedā est forma termini cōmunis que saluat̄ in non existentibus vt mortuū ⁊ generandū ⁊ in talib⁹ nūq̄ꝫ supposita presentia sūt exñtia. ō restrictōe ꝟo vsuali dez ē p⁹ sufficiēt̄.

Tertio sciendū est ꝙ de hoc predicto dubio fuerunt diuerse opiniones. Dixerūt enī aliqui vt visū ē ꝙ termini non eodē mō restrigunt̄ i affirmatia ⁊ negatiua. Tñ auctor dicit t̄minos eodē modo restrigi in ꝓpositionib⁹ de ꝑnti tā affirmatiuis q̄ꝫ negatiuis quo ad p̄tia ⁊ ñ exñtia. Dr̄ vltra ꝙ aliqua sūt supposita p̄tia que nō sūt exñtia ⁊ hoc pz ex dictis. Alij vo dixerūt t̄mios eodē mō restrigi in affirmatiua ⁊ negatiua. ⁊ ꝙ i ꝓpōe de ꝑnti p restringuūtur quo ad p̄tia ⁊ ex ꝑnti quo ad exñtia. ⁊ dicūt ꝙ oīa supposita p̄tia sūt exñtia. Et ꝑ solone rōnis suppōnūt ꝙ oīs ꝓpositio affirmatiua de presēti p̄supponit ad sui ꝟitatē vnius copulatiue ꝛposite ex duab⁹ cathegoricis in qua ꝑma affirmat̄ subin illi⁹ ꝓpōis ō hoc termio aliqd mediāte hoc ꝟbo est. ⁊ in secūda affirmat̄ ꝑdicatū de hoc relatio illud demōstrando illud ꝑ quo supponebat subin̄ ꝑme cathegorice. Ut ad ꝟitatē isti⁹ hō ē currēs regritur ꝟitas illius copulatiue aliqd ē homo ⁊ illud ē currens. Si tm̄ ꝓpōsit vlis oz ꝙ in secunda cathegorica predicatus affirmetur vlr de omni illo pro quo fiebat ꝟificatio prime cathegorice. Sed ad falsitatē negatiue sufficit falsitas alterius partis copulatiue Unde ad ꝟitatem huius homo nō currit regrit̄ ⁊ sufficit ꝙ hec disiūctia sit ꝟa vel ē hō vel aliqd qd ē hō ñ currit. Ex quo insertur ꝙ sic in affirmatiua significatur ꝙ subin affirmatur ō aliq̄ ꝟbum de ꝑnti. ⁊ de eodem affirmetur predicatum. ita ⁊ in negatiua significat̄ subiectū de nullo ꝟificari per

verbũ de pñti. vel predicatũ negari de aliquo de quo affirmat subiectũ. Et sic sicut ad vitatez affirmatiue regriũ veritas vniꝰ copulatiue: ita ad veritatẽ negatiue sufficit veritas vnius distũctiue cõposite ex pnibus ꝯtradicẽtibus partibꝰ copulatie. ¶ Secõ sequitur ꝙ sẽsus buiꝰ. rosa est. nõ ẽ iste rosa que est ẽ. sz est talis aliqõ ẽ rosa z illud est. Similiter sẽsus negatie sez buiꝰ. rosa nõ est. nõ ẽ iste ꝙ rosa que ẽ nõ ẽ. sz ẽ iste. nihil ẽ rosa vel aliqd qõ ẽ rosa ñ ẽ. Et sic pz qd z quõ ꝑbeat rñderi ad q̃sitũ

Sed contra ꝑdicta arguit. ꝓio sic. ĩmini nõ fit amplianꝫ in affirmatiua z negatia. ergo nec restriguntur. antecedens pz quia cum dicit homo põt cẽ. ibi homo stat p pñtibus z futuris solũ. sed cũ dr homo nõ potest esse ibi homo ampliat ad supposita cuiuslibet tẽporis ¶ Secõ arguitur sic. Si in negatiua terminꝰ eodem mõ restrigatur sicut z ĩ affirmatiua seqretur ꝙ ois ꝓpositio negatiua ĩ qua ꝑdicatur cẽ simplr icluderet ꝯtradictoria sed hoc ẽ falsũ. ergo. ¶ 3ꝰ arguitur sic. ista ꝯseqntia est bona. nullꝰ homo currit. gꝰ cesar nõ currit. sz si homo restrigat in antecedente ad ꝑsentes ꝯsequẽtia nõ valeret. igitur zc. ¶ Quarto arguitur sic. significatio ẽ magis ĩtrinseca verbo q̃ ꝯsignificatio. ergo si vnũ restrigat q̃ ad ꝯsignificatõez. restriget etiã quo ad significatõnẽ z ita restriget ad ꝑsentes. igitur zc.

Ad rationes Ad primam dr ꝙ hoc verbum põt. potest ampliare rõne sue significatiõis. sz nõ põt restrigere nisi rõe ꝯsignificationis. ideo nõ potest esse simile de ampliatione z restrictione. z sic nõ valet ꝯsequentia. ¶ Ad secõaz dicit negãdo ꝯsequẽtiã. qz restrictio ad ꝑsentes non significatur p hoc verbũ ẽ quod affirmat de subiecto. sed significat p hoc ꝙ subm affirmat de aliquo mediante hoc verbo est vt patuit. ¶ Ad tertiam negatur minoꝛ quia quãuis cesar non sit presens. significatur tamen ibi vt presens ratione verbi presentis temporis cui suppo nit. ¶ Ad quartã negẽt ñtia eo ꝙ restrictio semper debet fieri per illud quod est magis determinatum. cõsignificatũ autem non est magis determinatum q̃ significatum. diuersa enim tpa eiusdez ꝯbi ñ distinguunt p significatũ. sz solus p ꝯsignificatũ. iõ verbum potest restrigi quo ad ꝯsignificationem que est tẽpus z non quo ad significationem. Et hec de restrictione dicta sufficiant.

Tractatꝰ sextꝰ ꝑ distributõibꝰ

Distributio ẽ multiplicatio termini ꝓmunis per signũ vniuersale facta. vt cũ dicit. oĩs homo. iste terminus homo distribuit sine confundi tur pro quolibz suo inferiori per hoc signum omnis. z sic est ibi multiplicatio. Dico ãt termini ꝓmunis. qz terminus singularis non põt distribui. vnde iste sunt incõgrue. omnis sortes omnis plato z sic de alijs. z sic ibi ẽ soleocismus per partes orationis. Signoꝛ vniuersaliũ alia sunt distributiua substantie vt omnis nullus. alia sunt distributiua accidentium vt qualis quantus. Signuz autem distributiuum substantie distribuit res se habentes per modum eius quod est quid. vt omnis nullus. vt cuz dicitur omnis albedo omnis nigredo. Substantia autem communiter sumitur ad res cuiuslibet generis vt cum dicitur signum distributiuum substantie Signum distributiuum accidentis est quod distribuit res se habẽtes per modum accidentis vt per modum qualis vel quanti. vt qualiscunqz quantuscunqz. Item signorum distributiuoꝛum substantie alia sunt distributiua partiũ integralium vt totus. alia sunt distributiua partium subiectiuarum vt omnis nullus. Item signoꝛum distributiuorum partium subiectiuarum alia sẽ distributiua duoꝛum. vt vter neuter. alia sunt distributiua pluriũ vt omnis nullus et similia

¶ Iste est sextus tractatus paruoꝛum logicaliũ in quo postq̃ petrus hyspanus determinauit de ampliationibus z restrictionibus. consequenẽ auctoꝛ determinat ꝑ distributionibus. Ratio ordis est quia ampliatio z restrictio fiunt per adiectiua q̃ dñr dispões subiectiabsolute. distributio ꝛo fit p adiectia q̃ dñr distributões subi ĩ ordine ad ꝑdicatum. Et qz dispõnes reales z absolute sicut album z nigrũ ꝑcedunt dispõnes respectiuas que sunt dispositiones modoꝛum siue itentionum per

quas quidez dispositiones fit distributio ideo patet ordo. Et pmo diffinit distributionem sic. Distributio ē multiplicatio termini cōis per signuz vniuersale facta. Et ponit multiplicatio loco generis Deide ponit terminicōmunis ad differentiaz ēmino: discretoz quib⁹ non pōt addi signuz vl'e. iste enī sūt icōgrue. ois sortes ois plato z sil'es. Et ponitur per signū vl'e facta ad ostendendū causa instrumentalē distributionis. itellectus enī est principale distribuēs. z signū vniuersale ē instrumentum mediante quo itellect⁹ distribuit ēminū cōez. Nō ē tamē itelligendū q̄ distributio solū fiat p signū vniuersale. pōt enim fieri per negatōem z per multas alias dictōes virtutē signi vel negatōis includētes. Sz tamē dicitur in diffinitione per signū vl'e qz distributio pmo ouenit signis vniuersalibus. alijs vero nō pmo cōuenit sz ex o sequēti. Et non accipit multiplicatio i illa diffōne p multiplicatione reali. sed itētiōali. cū nō oporteat q̄ ibi sit vera z actualis multiplicatio. sz sufficit ibi eē multiplicationē fm modū z ꝛditionē. cū enim dicit omnis sol lucet. ibi sol nō multiplicatur actual'r cuz non habeat actu plura supposita. sed solū multiplicat fm modū. denotatur. n. ibi q̄ de quocūq̄ dicit sol de illo dr̄ lucere. nec denotatur q̄ sol sit actualit diuisus p pl'a supposita. oz enī sub hac conditione q̄ si sol sit i plurib⁹ q̄ lucere plurib⁹ cōueniat. Nō tamē est negādū pdicatū actual'r dici z sine conditione de subiecto cū sit ppō cathegorica. sed nō dicitur de pl'ibus suppositis si subiectū non habeat pl'a supposita. ¶ Et vlteri⁹ aduertendus est q̄ distributio dupl'r sumitur. Uno mō actiue z sic conuenit signo vl'i tanq̄ istro. Alio mō passiue z sic cōuenit termino cōi distributo seu distribuibili.

Primo Sciendū ē q̄ ad distributionē ēqtuor cōcurrūt. pmū est cā efficiēs z hec ē duplex vt dictū est. Scōm ē terminus cōmunis sup quē cadit distributio. Tertiū est illō pro quo fit distributio. s. suppositū vel supposita. Quartū est illud respectu cui⁹ fit distributio vt facil'r videri posset cuilibet ituenti i qualibet ppositione. ¶ Et si qs querat q̄re fuerūt iuuēta signa vl'ia. Rndetur q̄ qtuor de causis. Primo enī fuerūt iuenta vt facili⁹ posset exprimi mētis cōcept⁹. facilius enī exp̄mitur oēm hoiez currere per hanc ppōnem ois homo currit q̄z per istas sortes currit plato currit z sic de sil'ib⁹. Scōo iuenta sunt ad cognoscendū differētias iter diuersas suppōnes scilicet deēminatam que fit per signum particulare. z confusaz que fit per signum vniuersale. Tertio ad habendū cōtradictionē qz cuiuslibz ōdictionis simpl'r oportz alterā eē vl'em. Quarto ppter sillogismum eo q̄ in omni sillogismo oportet aliquam premissarum esse vniuersalez.

Secundo Sciēduz ē q̄ distributio habet diuidi fm diuisionem signoruz distributiuoz eo q̄ causat p signa vniuersalia vt dictū est. z iō ad habendū distributōez auctor diuidit signa vl'ia dicens q̄ signoz distributiuorum quedā sunt distributiua substantie vt ois quilibet null⁹. alia sūt distributiua accidētis vt qualiscūq̄ totiēs quotiens z sic de alijs. Et dr̄ distributiua substātie nō qz solū distribuāt pro rebus de pdicamentis substātie. sz qz distribuūt rē se habentē per modū substātie. Sil'r signa distributiua accidētis distribuūt rem se habētē p modū accidētis seu alteri adiacetis. Alij enī dicūt q̄ huiusmodi signa dicunt distributiua substātie eo q̄ i distribuendo nō ꝛnotant aliq̄ qualitatē accētalē capiēdo qlitatem p quadā dispositōe accētali. sed dr̄ distributiua accētis quia i distribuēdo cōnotant aliquam dispositionē accidentalez vt facile est videre vbi talia signa ponuntur.

Tertio Sciendū ē q̄ signa distributia substātie subdiuidunt. qz qdā sunt distributiua respectu ptiū itegraliū vt totū. Alia sunt distributia respectu ptiū subiectiaz vt null⁹ vter qz. Et hec iter se differūt quia distributia partiuz itegraliū possūt distribuere p ptibus itegralibus Signa vero distributiua p ptibus subiectiuis solum debēt addi ēmino vniuersali. Et qz singl'are pōt esse totū itegrale sed nō totū vl'e. iō quandoq̄ addunt sibi signa distributiua ptiū itegralium vt cū dr̄ tot⁹ sortes ē albus. ¶ Item signa distributiua partiū subiectiuaz subdiuidunt. qa qdaz sunt distributiua duoz tātū vt neuter z vterq̄. Alia sūt distributia pluriū vt omnis nullus qlibet z ē. Et omniū istoz quedam sunt affirmatiua quedā ꝛo negatiua. iter q̄ auctor pmo deēminat de signis affirmatiuis distributiuis subē p ptib⁹ subiectiuis.

Sed contra pdicta arguit. Primo sic. signū vl'e nō multiplicat terminū cōez quātū ad vocē. ergo nec quātū ad significationē cū nihil aliud fit in ēmino cōi. ergo male dr̄ distributio ē multiplicatio termini cōmunis. ¶ Scōo arguit sic. dicēdo tot⁹ sortes currit vl'tot⁹ sortes ē mio⁹ sorte ibi sortes distribuit. z tn nō ē ēmin⁹ cōis g z ē. ¶ Zo arguit sic. i hac ppōne rosa ē pulcherrim⁹ florū iste genitiu⁹ florū distribuit z tn nō fit p signū vl'e. ergo male dicit p signū vl'e fcā.

¶ Quarto sic. accidēs diuidit̃ ⁊ multiplicatur ad diuisionē suoꝝ subiectoꝝ. ergo eadē signa q̃ multiplicant ⁊ destribuūt substātiā. distribuūt ⁊ multiplicāt accidentia. ergo signum distributiuum substantie ⁊ accidētis coincidunt. ergo diuisio mala.

Ad ratiōes Ap̄mā dr̄ q̄ signū vl̄e addit̃ tū termio ꝛmuni non multiplicat significationē termini ꝓ se ⁊ absolute sic q̄ faciat habere terminum communem plures significationes. sed multiplicat illam significationē in ordie ad supposita ideo pōt dici q̄ multiplicat terminū cōmunē quo ad significationē ꝓm q̄ illa suppositio ē in suppositis. ¶ Ad secundā dr̄ q̄ sortes ⁊ qlibet terminus discret⁹ pōt distribuii ī oēs ptes integrales. nō tn in partes subiectiuas. ⁊ codē modo quo distribuit̃ erit cōmunis cōmunitate totalitatis ⁊ cōtinentie. ¶ Ad tertiā dr̄ q̄ ille genitiu⁹ floꝝ distribuit̃ virtute negationis ꝛclusē i illo suplatino pulcherrimus. qz p̄mo bz negare ⁊ ex cōsequenti distribuere. ¶ Ad quartā dr̄ q̄ accidens multiplicat ꝓm numeꝝ ad multiplicationē suoꝝ subiectoꝝ ꝓ nō ꝓm speciē. ideo signū distributiuū substātie facit ex cōsequenti multiplicationē accidētis ꝓm numeꝝ. sed in distribuendo accidentia distincta ꝓ speciem alia signa requiruntur.

¶ Hoꝝ aūt signoꝝm primo dicēdus est de signis distributiuis substātie. ⁊ ī ter hec primo de hoc signo ois. Sciendū q̄ ois in plurali nūero duplr̃ sumit̃ Uno mō collectie. vt oēs apostoli ōi sūt duodeci. nō sequit̃ ergo isti apostoli ōi sunt duodeci ōnōstratis aliquib⁹ de ipis. Alio mō sumit̃ distributiue vt hic. oēs homines naturalr̃ scire desiderant ⁊ tūc quer̃it̃ quid significat hoc signum ois. Et videtur q̄ nihil significet quia ois res aut est vniuersalis aut pticularis. sed hoc signū ois non significat rem vniuersalē vel pticularem. ergo nullam rē significat. Item ad idē. ois neq̃ est p̄dicabile de vno neq̃ de pluribus. ergo nec ē vniuersale vel pticulare. ⁊ sic nihil significat. Sed cōtra. ab eo q̄ res est vel nō est ratio dicitur vera vel falsa. ergo si ois nihil significet ꝓpter appositionē vel remotionē ei⁹ non causabitur veritas vel falsitas ī oratiōe. sed hec est vera. aial est homo. ⁊ hec oē aial est homo qd̄ est falsū ergo ⁊ pria. s. q̄ ois nihil significat. Solutio. Ad dubiū dicit̃ q̄ ois nō significat vniuersale ꝓ vniuersaliter. qz facit terminū cōmunē suuꝝ stare pro omnibus suis inferiorib⁹. vt omnis homo currit. ⁊ sic omnis significat aliquā rem. Sed duplex est res. quia quedā est res subijcibilis vl̄ predicabilis. vt homo aial currit disputat. ⁊ sic verum est q̄ omnis nihil significat quia quelibet talis res aut est vniuersalis aut pticularis. Alia ē res q̄ ē dispositio rei subijcibil̃ ⁊ p̄dicabil̃ ⁊ talē rem significat hoc signum ois ⁊ tā ab ista re q̄ ab alia causatur veritas vel falsitas in oratione. Obijcitur autem q̄ omnis non significat dispositionem rei subijcibilis. quia in sillogismo medium debet reiterari cum suis dispositionibus in minori propositione. ergo debemus sillogizare sic. omnis homo est animal. sortes est omnis hō ergo sortes est animal. quia omnis est dispositio in maiori propositione. ergo debet reiterari in minori qd̄ est falsum ergo omnis non est dispositio subiecti Solutio. sicut pater duo dicit. s. illud quod ē pater. ⁊ pater inquantum pater. similiter subiectum duo dicit. s. illd̄ qd̄ ē subz ⁊ subz iquātū subiectū. ⁊ ꝓ hoc est duplex dispositio subiecti. quia quedā est dispositio illius rei quod est subiectum. vt albus niger. ⁊ sic de talibus dispositionibus actualibus. ⁊ iste debēt reiterari i maiori ꝓpōne cū medio

Alia ē dispositio subiecti. s. subiecti in quantū subz videlicet in ordine ad predicatū. vt omis nullus ⁊ omia signa tā vniuersalia q̄z particularia. ⁊ talis dispositio nō dz reiterari cū medio i minori ꝓpōne. qz est respectiua. dispōit enī subm i cōparatiōe ad p̄dicatū. vt cuz dicit omis hō albus currit. ista dispō albus dz reiterari i minori ꝓpōne cū medio cuz sit dispō ei⁹ qd ē subz qz ē absoluta. Ista aūt dispō omis nō dz reiterari. qz ē respectiua subi ad p̄dicatū. ⁊ ita subi inquātū subz ē. vñ ōbemus dicere sic. omis hō albus currit. sortes ē hō albus. g̃ sortes currit. ⁊ nō sortes ē omis hō albus.

¶ Circa hūc textū notandū ē ꝓmo q̄ ōnr auctor determiat in speciali de signis distributiuis. ⁊ primo de hoc signo omis eo q̄ est signū distributiuuz substātie affirmatiuū ꝓ ptib⁹ subiectiuis. Et circa ipm incidūt aliq̄ difficultates. Prima est vtruz omis possit distribuē ꝓ singul generez ⁊ etiā ꝓ generibus singulorz. Ad quā dicendū ē vt p̄us patuit q̄ hoc signū omis de rigore sermonis nunq̄z distribuit ꝓ specieb⁹ termini cui adiūgitur sic q̄ nō ꝓ omibus indiuiduis ei⁹. Et cā pōt assignari qz tales ꝓpōnes sūt de oi denotātes p̄dicatū iesse subo ꝓ oib⁹ suis suppositis ergo ⁊c. Ulterius pōt dici q̄ aliqñ aliqne ꝓpōnes ꝑm sēsum auctoris ⁊ non d̄ rigore sermonis possunt accipi ꝓ generib⁹ singulorz ita q̄ h̄ signū omis distribuit ꝓ specieb⁹ sic q̄ ñ ꝓ omibus idiuiduis specierz qz nisi sic multe ꝓpositiones videretur false q̄ tā ꝓpter h̄ admittuntur

¶ Secūda difficultas ē vtrz hoc signū omis nunq̄z teneatur collectiue aut possit teneri collectiue vl distributiue. Ad quā dr ꝑmo q̄ illud signū omis nūq̄z tenetur collectiue i singulari numero. ⁊ h̄ pz ex intentione ph̄i dicētis. nā p̄dicatū vl̄is affirmatie vere denotatur semp ineē cuilibz supposito subi Secūdo dr q̄ h̄ signū omis i plurali numero aliqñ tenetur collectiue ⁊ aliqñ distributiue. vnde qñ tenetur distributiue tūc significat q̄ p̄dicatū dr de quolibz de quo ē verificabile subm i plurali nūero. sed qñ tenetur collectiue significat q̄ p̄dicatū dr de omibus simul sumptis de quib⁹ dr subz. Et q̄ pz q̄ hoc signū omis in ista ꝓpōne omēs apostoli dei sūt duodeci si omis tenetur collectiue talis ꝓpō est vera. est enī sensus q̄ isti apostoli demonstratis omibus simul sumptis sūt duodeci. sed si ly omis tenetur distributiue ē falsū. qz sensus ē. de quibuscūq̄z verū ē dicere q̄ sūt apli dei de illis dr q̄ sunt duodecim. ⁊ ita cū petrus ⁊ paulus sint apli si ista eēt va seq̄rez q̄ petrus ⁊ paulus essent duodeci.

Secundo sciendū ē q̄ tertia difficultas ē vtrz hoc signū omis aliquid significet. Et arguit q̄ ñ duab⁹ rōnib⁹ textus. Pria ē. omis res aut ē vl̄is aut particularis. sed hoc signuz omis ñ significat rē vl̄ez aut pticularē. ergo nihil significat. ¶ Secūda rō ē. q̄ quid significat aliqd ē vl̄e vel pticulare. sz omis nō est vl̄e aut pticulare. g̃ omis nihil significat. minor ꝓbat qz omis nec p̄dicat d̄ vno nec de plurib⁹ nec alteri subijcit ergo ⁊c. In oppositum arguitur hac rōne. omne illud aliqd significat p cuius additionez vel remotionē causatur veritas vel falsitas i oratiōe. sed sic est de h̄ signo omis. ergo hoc signū omis aliquid significat. maior pz qz oratio dr vera que significat eē sicut ē vl̄ non eē sicut nō ē. sz h̄ si signū omis nō significaret tē p additionez ei⁹ vl̄ remotionē oratio nō mutaret suū significatū. ergo nec veritatē nec falsitatē. minor pz qz hec est va. aial est hō. si aūt ei apponatur signū vl̄e dicēdo oē aial est hō ipa erit falsa ergo.

¶ Ad hāc dubitationē rūdet auctor q̄ duplex ē res. quedā ē res subijcibil vl̄ p̄dicabilis vt hō aial ⁊ substantia ⁊ sic de similib⁹. ⁊ omis talis est vl̄is vl̄ particularis. Alia ē res q̄ est dispō rei subijcibilis vl̄ p̄dicabilis ⁊ talē nō oz eē vl̄ez vel pticularē. Istis suppositis dr de hoc signo omis q̄ nō significat rez vl̄ez vl̄ particularē. sz bene significat dispōnē rei vl̄is. significat enī vniuersalī qz significat terminū cui adiūgitur teneri vl̄ pro quolibz supposito suo ⁊ ita diceretur de omibus aliis signis.

Tertio sciēdum ē q̄ ex illa vltima difficultate ponitur alia difficultas que talis est. Utrum hoc signū omis sit dispositio absoluta vel respectiua. ⁊ si sit respectiua vtrum sit in ordine ad p̄dicatū vel in ordine ad supposita. ¶ Pro quo est aduertēdū q̄ duo sūt modi dicendi. dicūt enim aliqui q̄ hoc signū omis nō est dispositio subi in ordine ad predicatum sed est dispositio subiecti vt est vniuersale ad sua supposita. significat enim ipsum teneri pro omnibus suis suppositis ñ habendo respectum ad predicatuz. Qz non sit dispositio subiecti in ordine ad predicatum probant sic. Quia si hoc esset verum sequeretur q̄ non

posset addi termio nisi i ppõne posito qd tñ est falsum qz bene dicim⁹ sic. oīs hõ oē aīal z sic de alijs z⁰ sic. ℔ signũ oīs est dispositio vniuersal vt ē vle ergo nõ est dispositio subi vt subm siue subi in ordie ad pdicatũ. ans pz qz nõ conuenienter põt addi cuilibet termino singulari siue ponat a pte subi sine a pte predicati. g est dispositio vlis vt vle est Alius est modus dicendi p q supponit q duplex ē dispositio subi. nam subz põt accipi dupl'r. vno modo põt accipi in quãtum subm z sub rõne subi Alio⁰ põt accipi p eo qd ē subm z fundamētal'r siue p substrato. Et hm ℔ duplex ē dispositio. que dã eni ē eius in quantũ ē subz z illa est respectiua. alia est ei⁹ qd. est subm vt albũ nigruz z similia. z talis dispositio dr absoluta. Uñ dispositiones absolute dicunt q disponũt terminũ absolute z non in ordine ad alte p. nec vt est ps ppositiõis. s. subz aut pdicatũ. z tal' dz resolui in sillogismo. Ille vo dicunt respectiue q disponũt subm vel pdicatuz inquantũ bz z vt sic subm importat respectũ ad pdicatũ. ideo tales dispositiones vocãtur respectiue qz disponũt vnũ terminuz in ordine ad alium. Quibus positis dr primo q ℔ signũ oīs non disponit subm fz se z absolute. pbat primo qz oīs dictio absoluta dz reiterari cũ medio sillogismi in minori ppositione. sed oīs non reiteratur cum medio igitur z cõ. minor pz qz nos dicimus oīs hõ ē aīal; oē risibile ē oīs hõ. ergo oē risibile est aīal. Secundo probatur qz hoc signũ oīs disponit subm in ordie ad pdicatũ. pz sic. hoc signũ oīs denominat propõnẽ vlem eo q additur ad subm. Dicitur vlterius q oīs non ē adeqta dispositio subi inquãtũ subz ē eo q põt addi cuilibz sbo. nec ē i adeqta dispõ vlis inquantuz vle ē. qz qñ vle ponitur a pte pdicati. tunc videtur dispõ absoluta qz dz resumi in sillogismo. Ultra dr q oīs est dispositio vlis nõ rõne qua est vle nec rõne qua est subz tñ: fz rõne vtriusq. non enim soium significat subm teneri p oibus suis suppositis sed cuz hoc cõparat subiecta eius ad pdicatum eo q significat pdicatum ineē subiecto pro quolibet eius supposito.

Sed contra predicta arguitur. Primo sic. numerus singularis est magis collectiu⁹ q̃ numerus plural'. fz oīs in singulari numero nõ põt accipi collectiue vt dictuz est ergo nec in plurali. ¶ Secundo arguitur sic: distributio est multiplicatio termini cõmunis per multa supposita. fz hoc signũ oīs i plurali numero semp denotat terminũ teneri pro multis suppositis. ergo in plurali numero denotatur teneri distributiue. ¶ Tertio arguitur sic. modus significandi non variat significatũ. ergo siue oīs sit pluralis numeri siue singularis semp tenetur distributiue ¶ Quarto arguitur sic. hoc signũ nullus z glibz habent virtutem restringendi terminum cui adiunguntur pro omnib⁹ suppositis determinatis. s. pro viris. ergo significant dispositiões absolutas z p oīs debent reiterari in sillogismo cuz medio.

Ad ratiões Ad primã dr q q̃uis numerus singularis rõne vnitatis sit magis collectiu⁹ q̃ pluralis tñ pluralis est magis collectiuus rõne pluralitatis. in collectiõe eni sunt duo. s. vnitas z pluralitas. mõ pluralitas principalior est vnitate rõne collectionis. ¶ Ad tertiũ dr q oīs in plurali semp denotat terminuz teneri pro multis suppositis. fz qñq; denotat multa cõiunctim accepta stare sub ipo pdicato. ita q illud pdicatũ non conuenit illis pluribus diuisim sumptis vt. s. i istis ppositionibus oēs apostoli ōi fuit duodeci. oēs boies trahũt nauem. Quandoq; vo illa multa diuisiz sumpta stare sub pdicato sic q illi pdicato iest p se sumpto vt hic: oēs boies natura scire desiderãt non põt teneri collectie fz distributiue. ¶ Ad tertiaz dr q negatur ona qz fz oīs idẽ significet si collectiue vel disiunctiue tenetur qz filiez significat ẽminũ teneri p oibus. hoc tñ ē diuersimode vt supra visũ est. ¶ Ad quartã dicitur q nullus z quilibz rõne suoz modoruz significandi significat dispositionẽ absolutam z restringunt quo ad consignificationẽ. si vo sumatur sub rõe signi distributiue distribuentis non significat dispositionẽ absolutaz vel respectiuam.

Abito quid sigificet hoc signũ oīs z cuius dispositionẽ significet psequenter queritur vtrũ oīs exigit tria appellata. z videt q sic qz omnis pfectio est in tribus vt habetur primo celi z mundi. z sic omne pfectũ est in tribus. fz oē z pfectũ idẽ sunt vt habetur ibidẽ. ergo omne est i trib⁹ ergo omnis vult habere tria appellata Ad idẽ dicit aristoteles in codẽ loco q de duobus viris non dicimus oēs fz ō tribus viris dicimus oēs. ergo omnis vult habere tria appellata. Sed cõtra. in qualibet demonstratione sunt ppo-

sitiones vniuersales. sed ōmonstrationes fiunt ex sole ⁊ luna. ergo oz dicere omnis sol omnis luna. sed sol nō habz nisi vnicū suppositum ⁊ similiter luna ergo omnis nō vult habere tria appellata. Ad idē. omne priuatum lumine a terre obiectu deficit. hec ꝓpositio ē eō cessa cuz habeat ab auctoribus. sed oē priuatum lumine a terre obiectu nō hz nisi vnicum suppositum. s. hanc lunaz singularem. ergo omnis nō vult habere tria appellata. ad idem. hoc signum ois significat quoniā vniuersaliter. sed hoc qō dico quoniā vniuersaliter ē modꝰ ꝓprius vniuersalis. propriuz autez diuersificatur ſz diuersitatez sui subiecti vt si homo est diminutus ⁊ risibile est diminutū. ⁊ si homo ē mortuus risibile ē mortuū. ſz vle aliquādo saluatur in pluribus vt hō equus. aliquādo i vno tm vt sol luna. ꝗ ois quādoqz vult habē tria appellata. ⁊ qñqz nō. imo vnuz solū. Ad idē. duplex ē forma. qz quedā ē forma materie vt aia ē forma corporis. ⁊ ista forma. est ps ⁊ non ꝑdicatur de eo cuius est ps. alia est forma q̄ est forma ꝑdicabilis. ⁊ sic omnia superiora vt genera ⁊ species ⁊ differentie dicuntur forme inferiorum. vt hō equus ⁊ sic de alijs. ⁊ idiuidua huius forme ꝑdicabilis sunt materia eius. ꝗ euz forma neutro ꝑdictorum modoꝝ suā excedit materiam. nec excedit ab ea. nullum vle excedit sua idiuidua nec excedūtur ab eo. ꝗ cū ois dicat adeqtionez vniuersalinz cū suis idiuidis vt ois hō tūc oz q̄ sol habeat nisi vnicū suppositum vt vere dicat ois sol. qō concedimus dicendo ꝑdictas ꝓpositiones ē veras. ⁊ q̄ ois non ſp exigit tria appellata. sed quādo adiungitur termino cōmuni habenti plura suppositā tūc exigit plura appellata. quando vero adiungitur termino habenti solum vnuz suppositum tunc exigit solum vnuz appellatum. ad illud quod primo obijciebat q̄ omnis pfectio est in tribus. dicit q̄ verum est ⁊ hec tria sunt. s. substantia rei virtus eius ⁊ operatio eius. Et hec tria tangit aristoteles sub brevibus verbis cum dicit natura apta nata sic facit. per hoc enim q̄ dicit natura tangit substantiam rei. ⁊ per hoc q̄ dicit apta nata tangit virtutez eius. ⁊ per hoc q̄ dicit sic facit tangit operationē debitam ei. similiter hoc signum ois habet substantiam signi vniuersalis. ⁊ virtutez quē est distribuere. ⁊ operationē eius quando distribuit. ⁊ in his tribus ē pfectio eius. Ad secundū dicendum ē q̄ hō ⁊ homines differūt. quia homo dicit istam speciem ꝓm se que est de pluribus predicabilis. sed homines in plurali numero nō dicit speciem ꝓm se sed multiplicatam actu ꝓm materiam idiuiduorum numero diuersā. vnde ois in plurali ratione multitudinis facte facit distributionem per diuersas materias ⁊ vult habere tria appellata. sed ois i singulari nūero ex quo recipit speciē secūdū se ⁊ non materiam idiuiduorū exigit essentiam apram natā predicari de pluribus sine actu ꝓticipetur de pluribus sine ab vno. ⁊ ideo exigit tria appellata. aut vnum solum secundnz naturam vniuersalem cui adiungitur.

Quidam tamen dicunt q̄ omnis vult habere tria appellata ad minus. ⁊ dāt talem rationem. Quocienscūqz signū vniuersale additur termino cōmuni nō

habēti sufficientiā appellatorꝫ recurrit ad nō ens. vt cū dicit omnis fenix est. qz ly fenix nō habet nisi vnicū suppositū. iō recurrit ad nō existētes fenices. ⁊ ideo cum dicit omnis fenix est. sēsus est. vnus fenix qui est ē. ⁊ duo fenices qui non sunt sunt. ⁊ ideo dicūt has duas ꝓpositiōes esse falsas. quidam fenix nō est. ⁊ oīs fenix ē. ⁊ non eē contradictorias. quia i negatiua supponit fenix qui ē. ⁊ in affirmatiua supponunt duo fenices qui nō sūt. ⁊ sic nō est idez subiectum i vtraqz. Hoc autē potest multipliciter improbari. qz hec īconueniētia sequuntur ex falso qd supponūt. qz supponūt q oīs semp vult hīc tria appellata quod supius ostēsum ē esse falsū. ꝓpterea vult Aristoteles q propō i qua subijcit vniuersale vniuersaliter sumptū alicui predicato ꝓtradicat illi propositioni negatiue in qua subijcit vniuersale non vniuersaliter sumptū eidē predicato. sz iste sunt tales omnis fenix est. quidam fenix nō ē. ergo sunt contradictorie quod tamē ipsi negant. ergo regula eorū ē falsa. Item ad idem alia regula tal' ē. ēmin⁹ cōis supponēs ⁊ apponēs verbo pūtis temporis similr supto. nō habēti vim āpliādi nec ex se nec ex alio restringit ad supponēdū pro his q sūt forma ēmini supponētis. ergo cū dicit oīs fenix ly fenix restrigit ad supponēdū ꝑ fenice tātū qui ē. cū ipsi⁹ nō sit nisi vnicū suppositū. g ꝑ illam regulaz pri⁹ datam. si signuz vniuersale aduenit ei non distribuit ipsuz nisi pro vnico supposito. ergo regula eorum est falsa. et supra falsum fundatur quod ꝓcedim⁹.

¶ Circa hūc textū notandū est ꝓmo q determinato da hoc signo oīs quātum ad terminū cōem quē distribuit ⁊ non inquātum est dispō subiecti ad ꝑdicatū auctor mouet circa hoc talē dubitationē videlicet. Utrū semp oīs exigat tria appellata. i. vtruz ad hoc q vere possit addi ēmino cōmuni requirat q ille ēminus habeat tria appellata siue supposita actu existētia. Appellatū eni vt dictū est idē ē qd suppositū exīs. De hac aūt difficultate fuerūt diuersi modi dicēdi. ꝓrim⁹ est quorūdā antiquorꝫ q stati trib⁹ dictis. ꝑ⁹ est q hoc signuz oīs exigit tria appellata. qd ꝑbatur duabus rōnibus i textu. ꝓrima qz ex philosopū i ꝑmo de celo ⁊ mūdo omnis ꝑfectio est i tribus ⁊ per ꝓsequens hoc signū oīs exigit tria appellata. ¶ Secda ratio ex philosophū vbi pri⁹. de duob⁹ nō dicim⁹ oē. sz ambo. de trib⁹ autez dicim⁹ oē. ergo omnis exigit tria appellata. ¶ z⁹ dictū est. hec regla. quotiēs cunqz oīs addit ēmino ꝓmuni nō habēti sufficientiā appellatorꝫ tūc recurrit ad nō ens. vt cū dicit oīs fenix est. qz fenix nō hz nisi vnū suppositū exīs ideo hoc signū oīs recurrit ad nō existētes ita q semp stat ꝑ vno fenice g ē ⁊ pro duob⁹ qui nō sūt ⁊ sic sunt tria appellata que requirit oīs. ¶ Tertiū dictū quod segtur ex ꝑdictis ē istud. iste ꝓpositiones nō sūt ꝓtradictorie oīs fenix ē. quidā fenix nō est. quod ꝑbant sic. qz fenix in prima supponit ꝑ vno fenice g est ⁊ ꝑ duobus qui nō sunt. in secūda vero solū supponit ꝑ vno fenice existente ⁊ sic nō est idē subiectū i vtraqz. Ex quo patz q apud oēs nō est icōueniēs illas duas eē sil' falsas cū nō sint nec ꝓtradictorie nec subcontrarie. Si ātē sit veritas in ipsis videbitur inferius.

Secundo Sciēdū ē q secōs mod⁹ dicēdi ē auctoris dicētis q oīs nō exigit tria appellata. Et hoc ꝑbatur quattuor rōib⁹. ꝓria. i q libet demōstratōe debēt eē ꝓpositiones vniuersales. sz de sole ⁊ luna possūt fieri demonstratōes. ergo de ipis possūt fieri ꝓpositiones vniuersales ⁊ tñ sol nō habet nisi vnū suppositū ⁊ sil' luna. ergo ⁊c. ¶ Secda rō est. hec ꝓpō cōceditur ab oībus. priuatū lumie ab interpositōe terre deficit. ⁊ tamē ꝑuatū lumine a ēre interpositōe non hz nisi vnū suppositū. s. hāc lunā singlarē. g ⁊c. ¶ 3ª rō ē. vlc q̄cqz saluat i plib⁹ vt bō. q̄cqz i vno tñ vt sol ⁊ luna. sz oīs ē dispō vlis. g aliqū exigit vnū appellatū ⁊ aliqñ plia. ¶ 4ª rō ē q forma nūqz excedit mātz nec eē. sz vlc ē forma suorꝫ singlariū ⁊ ipa sit mā ei⁹. g vlc ñ excedit sua indidua nec excedit ab eis ⁊ ꝑ oīs cū hoc signū oīs vtē adeq̄tionē vlis cū oib⁹ suis idiuiduis segt q ꝗ signū oīs dicendo oīs sol lucet nō exigit nisi vnū appellatū. Ex qb⁹ segt

q̃ si addatur termino cõmuni habẽti plura suppo
sita tunc exigit tria suppo sita. si vero addatur ter
mino habenti vnũ tunc non exigit nisi vnũ.

Tertio sciendum est q̃ aliqui aliter ꝓbant
q̃ oĩs nõ exigit tria appellata. Pri
mo sic. hec est vera oĩs sol est lucidissim⁹ planeta
cum ibi ꝑdicetur passio de subo suo. ⁊ tñ sol nõ hz
nisi vnũ appellatũ ergo ⁊c. ¶ Secundo sic. hec ẽ
vera oĩs fenix non est asin⁹. ⁊ tñ fenix nõ habet ni
si vnũ appellatũ ergo ⁊c. antecedens pz qz sua cõ
tradictoria est falsa. ſ. aliquis fenix est asin⁹. ¶ 3.º
ꝓbatur. nullus non exigit tria appellata ergo nec
oĩs. consequentia pz qz omnis ⁊ nullus sũt contra
ria. modo contraria habent fieri circa idẽ ergo ⁊c
⁊ cõfirmatur qz cuilibet ꝓpositioni de hoc signo
nullus correspõdet vel põt equipollere aliqua ꝑ
hoc signo oĩs ⁊ econtra. Sed q̃ nullus nõ exigat
tria appellata ꝓbatur qz hec ẽ vera nullus fenix
est asinus cum eius conuertens simplicit sit ꝓ. ſ.
nullus asinus est fenix. igitur nõ exigit tria appel
lata. Quibus positis respondetur ad ratiões anti
quoꝝ. Ad ꝓmam cum dicitur. oĩs perfectio est in
tribus: dicitur q̃ hoc oz sic intelligi. nihil est pfe
ctum nisi habeat tria appellata. ſ. virtutẽ substan
tiam ⁊ opationem. ⁊ sic nihil dicitur omne nisi ha
beat tria appellata. tñ cum hoc stat q̃ oĩs põt ad
di termino non habenti nisi vnum suppositũ. hec
enim semper hz tria. ſ. substantiam virtutẽ ⁊ ope
rationẽ. ¶ Ad aliaz respondetur q̃ omnis in plu
rali numero vult habere tria appellata vt i pluri
bus videbitur. nõ autẽ in singulari. Et ratio hui⁹
est qz terminus cõmunis i singulari numero signi
ficat ipam speciem secũdum se que ꝑdicabilis est
de pluribus. ⁊ i plurali numero significat naturã
communẽ non ꝓ se sed multiplicatam in plura
idiuidua. ⁊ ideo in singulari numero exigit cẽtri
az solam aptã natã predicari de pluribus. Unde
ad maiorem declarationem predictoꝝ est hec dif
ficultas soluenda. vtrum de tribus possumus di
cere. omnis vel omne. ¶ Pro solutione videdũ
est quid requiratur ad veritatẽ propositionis vni
uersalis. Et sic respondetur ponendo duas ꝓpo
sitiones. Prima est. omnis propositio affirmatiua
vtis de hoc signo omnis in singulari numero tẽ
ta debet exponi per vnã copulatiuaz cuius ꝑma
pars affirmatur de aliquo determinato suppoſi
to. ⁊ in secũda affirmatur ñ esse aliquod suppositũ
subiecti de quo non ꝓdicetur predicatum. vt h̃
omnis sol lucet. sic enim solet exponi. ille sol lucz.
⁊ non est aliquis sol qui nõ luceat. ergo ⁊c. Secũ
da ꝓpõ. omnis propositio vniuersalis affirmatiua
de hoc signo omnis pluraliter ⁊ distribuitiue sum
pto debet exponi per vnam copulatiuam haben
tem tres partes. in quarum prima affirmatur p̃
dicatum de aliquo determinato supposito ⁊ i 2.ª
de vno alio eiusdem subiecti ⁊ in tertia denotat
non esse aliquod suppositum de quo non ꝓdicat p̃
dicatum. vt in ista. omnes homines currũt sic ex
ponitur. ille homo currit. ⁊ ille homo currit. ⁊ non
est aliquis homo qui non currat. igitur. Ex quo
sequitur q̃ de duob⁹ sin non sint plures possumus
dicere omnes. nec de necessitate regritur q̃ sint
tres. Pbs autem in primo de celo ⁊ mundo volu
it habere q̃ de duob⁹ tantũ ⁊ determinatius dici
tur ambo vel ambos q̃ omnis vel omnes: ⁊ hoc ẽ
verum: non tamen voluit q̃ nullo modo de duo
bus possemus dicere omne vel omnis. Ex his oĩ
bus pz q̃ illi male soluũt hoc sophisma oĩs fenix ẽ
qui dicũt ipsũ esse falsũ eo q̃ oĩs exigit tria appel
lata. ¶ 2.º sequitur q̃ illud sophisma est vere eo q̃ ẽ
vniuersalis cuius nec aliqua singularis nec aliq̃
exponens est falsa. ergo ⁊c.

Sed contra ꝑdicta arguitur. Primo sic
plus regritur ad verificandũ
ꝓpositionẽ vniuersalem q̃ ꝑticularẽ. sed ad
ꝑticularem regritur exñtia vniui suppositi. ergo ad
ꝓbitatẽ vtis pla requiruntur. ¶ Secõ arguitur sic.
oĩs denotat terminuz cui addit supponere ꝓ plu
ribus. ergo si tal termin⁹ nõ habeat actualr plura
suppoſita hec ꝓpõ erit falsa. ¶ Tertio arguit sic.
si oĩs nõ exigeret tria appellata tũc possz addi ter
mino singularisicut ẽmino cõmuni non habẽti ni
si vnũ suppositũ. sed hoc est falsũ. ergo ⁊c. ¶ 4.º
arguitur sic. quãdo q̃ termin⁹ cõmunis supponit
ꝓ nõ existẽtibus i ꝓpõne vniuersali vt in ista oẽ
cũciabile ẽ oplexũ. g.º autq̃ bñ dicũt q̃ põt fiẽi
descẽsus ad suppoſita nõ existẽtia.

Ad rõnes Ad ꝓmam dicitur q̃ negatur
maior si intelligatur vniuersali
ter: tñ bene cõceditur in habentib⁹ plura suppoſi
ta. ¶ Ad secõam dicitur q̃ omnis nõ denotat sim
pliciter terminũ cõmunẽ cui addit supponere ꝓ
pluribus nisi ex sua suppõne habeat plura suppo
sita. ¶ Ad tertiaz negatur ꝛñtia qz termino ꝛmu
ni nõ repugnat ex mõ sue impositõis hẽ pla sup
poſita quãuis nõ habeat nisi vnũ actu. non autez
sic est de ẽmino singulari. ¶ Ad quartã dr q̃ ter
minus ꝛmunis cui⁹ forma põt saluari tam in exñ
tibus q̃ in nõ existentibus potest distribui ꝓ non
exñtibus. sicut pz in termino ampliato. non autẽ

De distributione

terminus cui ius forma saluatur tm̃ in reb⁹ existē tib⁹. qz i talib⁹ eadē sūt supposita pñtia ⁊ existētia

¶ Secundū p̃dicta queritur ꝺ hoc sophismate. oīs homo est ⁊ quodlibz differēs ab illo ē nō hō. Probatio. hec ē vna copulatiua cuius vtraqz ps ē vera. ⁊ ipsa ē vera. Improbatio. oīs homo ē ⁊ quodlibet differens ab eo est nō hō. sortes ē homo. ergo quodlibet differēs a sorte est nō hō. quod est falsū. quia hec est vna copulatiua cuius altera ps est falsa. ergo ipa tota est falsa. solutio prima ē simpliciter vera ⁊ iprobatio peccat penes fallaciā cōsequētis. quia differēs ab oī hoīe in minus ē q̃z differēs a sorte. quia differēs ab oī hoīe supponit solū p alijs rebus ab hoīe. sed differens a sorte supponit p eisdez ⁊ etiam p alijs hoībus a sorte. vnde bene sequitur differēs ab omni hoīe. ⁊ differēs a sorte. ⁊ est locus a parte subiectiua ad suū totum. sed si huic propositioni differens ab omni hoīe apponatur signuz erit processus ab inferiori ad supperius cum distributione. ⁊ sic incidit fallacia consequentis in improbatione secūdnz vnū pcessū qz duplex ē pcessꝰ i iproatōe qz bene sequitur. oīs hō ē. ⁊ sortes est. ⁊ ē locus a toto in q̃ntitate. sed nō sequitur. hoc ē differēs ab oī hoīe. ⁊ differens a sorte sed est fallacia p̃ñtis sicut hic. oīs hō est. ⁊ oē aīal ē. Itē queritur de hoc sophismate. oīs hō ⁊ alius hō sūt. Probatio. sortes ⁊ alius hō sūt. plato ⁊ alius hō sūt ⁊ sic de alijs. ⁊ oīs hō ⁊ alius hō sūt. Improbatio. alius ē relatiū diuersitatis substātie. ⁊ supponit p diuerso ab hoīe: sed nō ē alius hō ab oī hoīe ⁊ prima ē falsa. Solo. prima ē simplr falsa ⁊ probatio peccat fm fallaciaz figure dictionis a pluribus determiatis suppōnibus ad vnā determiatā qz iste terminus alius hz determinatā suppōnē in p̃missis ⁊ in cōclusiōe. Itē probatio peccat fm fallaciā acciūtis. qz hz sortes ⁊ plato ⁊ sic de alijs inferant oēm hoīem fm se non tamen sub hac copulatione que est oīs ⁊ alius homo sunt vt cū dī. omnis homo ⁊ alius homo st. sic cognosco eozuscum fm se non tamen sub hoc accidēte quod est venire. Vnde tal' datur regula. quotiens cūqz aliud sequitur siue conuersim siue non si aliquid ꝓueniat vni quod ñ cōueniat alēi. ⁊ p illud cui ꝓuenit iferatur de eo cui nō ꝓuenit semp est fallacia acciūtis. verbi grā homo ē. ergo substātia ē. ⁊ species cōuenit hoī ⁊ nō substātie. ideo si per hoīem inferatur spēs de suba est fallacia acciūtis vt hō est spēs ergo suba ē species. silr hic risibile ē propriū. ⁊ homo est propriū. hoꝝ aūt q̃ cōsequuntur q̃daz ꝓsequuntur cōuersiz. vt hō ⁊ risibile. alia nō vt homo ⁊ suba. Bcō de hoc sophismate restat dicere ꝺ isto. O is homo ē omnis homo. Probatio. sortes ē sortes. plato est plato. ⁊ sic de alijs. ergo omnis homo est omnis homo. Et vt vult Boetius nulla propositio est verior illa in qua predicatur idem de seipso. sed sic est hic. quia oīs homo p̃dicatur de omni homine. ergo nulla est verior ista ⁊ per consequens est vera. Improbatio. sua contradictoria est vera scilicet illa. quidam homo non ē oīs homo. ergo ipsa est falsa. Item ad idē. omnis homo est omnis homo. sed sortes est homo. ergo sortes est omnis homo. sillogismus est in darij. conclusio est falsa. ergo aliqua premissarum. nō

minor ergo maior. sed maior ē sophisma ergo est falsum. Solutio prima ē simpliciter falsa ⁊ probatio peccat secundum consequēs ab insufficiēti enumeratione singularium quia cum illis quas assumit debet sumere has a parte subiecti. sortes est omnis homo. plato est omnis homo. ⁊ etiam istas a parte predicati. omnis homo ē sortes. omnis homo est plato ⁊ sic de alijs quas dimittit. ⁊ sic peccat secundum consequens ab insufficienti enumeratiōe singularium. Ad aliud dicitur q̄ ibi idem non predicatur de seipso sed predicat omnis hō ō hoīe sūpto p̄ q̄libz sui pte.

¶ Circa p̄dicta queritur de ħ sophismate omis hō ⁊ quodlibet differēs ab eo nō est. ¶ Circa hūc textū notādū ē p̄mo q̄ auctor circa hoc signū omis movet tria sophismata. Primū ē. omis hō est ⁊ quodlibet differēs ab eo est non hō. Quod probat sic. q̄ hec est vna copulatiua cui⁹ q̄libz ps est vera. ergo sophisma ē verū. Improbat sic. bene sequit omis hō ē ⁊ quodlibz differēs ab eo ē non hō. ergo sortes ē ⁊ quodlibz differēs ab eo est non hō puta a sorte sz ħ ē falsū q̄ altera ps illius copulative est falsa. s. hec quodlibz differens a sorte est non hō ergo sophisma ē falsū. Ad sophisma fm auctorē respōdetur i hoc passu q̄ sophisma est verū. Et p̄ solutione hui⁹ sophismatis suppōit q̄ differēs ab hoīe ē minus commune q̄z differēs a sorte. q̄ differēs ab hoīe supponit tm̄ p̄ alijs rebus ab hoīe. sz differēs a sorte supponit p̄ eisdē ⁊ p̄ hoib⁹ omib⁹ alijs a sorte. Ex quo pz q̄ ista oīa non valet differēs ab hoīe ē non hō. ergo differēs a sorte ē non hō. Sed ad iprobationē d̄ ponendo signū distributiuū ad vtrūq̄z. ideo cōmittit fallacia oītis arguendo ab inferiori ad superi⁹ cū distributiōe vtriusq̄z. Sūt enim duo p̄cessus quorū primus ē bon⁹. s. iste omis homo ē. ergo sortes ē. Secūdus vero ē malus qū infertur ⁊ quodlibz differēs a sorte ē non hō. Sz ad maiorē informationē p̄dictorū posset queri vtrum ille due p̄positiones equalent. omis hō ē ⁊ quodlibz differēs ab eo est non hō. ⁊ omis hō ē ⁊ quodlibz differens ab omi hoīe est nō hō. Solutio hui⁹ ponit p̄ ħ q̄ relatiuū differens includit negationē ⁊ hz. virtutē distribuendi terminū ab eo rectū mediante ista p̄positione a vel ab. ⁊ ħ clare patebit infra. Ultra d̄ q̄ relatiuū identitatis substātie nō reciproc cū sicut sunt ille iste hic ⁊ is referūt suū aīs cū sua dispositione. i. si aīs sit distributū relatuū erit distributum ⁊ eō. ita q̄ ipo'e est tale relatiuū distribui p̄ quodcūq̄z distributiuū sibi additū seu distribuibile nisi antecedēte p̄ius distributo. ⁊ hoc pz ex tractatu de relatiuis. Ulteri⁹ additur q̄ loco relatiui idētitatis substātie nō reciproci non semp licz ponere suū aīs cum sua distributione. q̄z si aliqō distributiuū p̄cederet ipz relatiuū ⁊ loco relatiui ponatur suū aīs cum suo distributiuo tūc i illo antecedēte essent duo distributiua quorū vnū impediret aliud. ⁊ p̄ aīs non supponeret eodē mō sicut relatiuū suppōebat. Ex quo pz q̄ ħ relatiuū co in sophismate positū supponit ofuse ⁊ distributiue sicut suū aīs. nec ipeditur eius distributio p negationē iclusā i hoc relatiuo differēs. Secundo segit q̄ in hac p̄pōne omis hō ⁊ quodlibz differens ab omi hoīe ē non hō. iste terminus hoīe non distribuit sed supponit cōfuse tm̄. pz q̄z ibi ponuntur duo signa distributiua cadētia sup ipm quorū quodlibz natū ē p se distribuere ipm ⁊ sic manet idistributū. ⁊ est sensus omis hō ē ⁊ quodlibz differēs ab aliquo hoīe est nō hō. ⁊ hec est falsa. Quāuis auctor videatur dicere oppositū tm̄ intentio eius ē q̄ sit falsa q̄z ipe nūdū determinauit de istis dictionib⁹ differt ⁊ diuersum. ideo vtit ipis ac si non haberēt virtutē distribuendi. Ex quo ꝛcludit q̄ ille nō sūt eedem p̄pōnes omis homo ē ⁊ quodlibz differens ab eo est nō hō. ⁊ omis homo est ⁊ quodlibz differens ab omni hoīe est non homo. vt patet ex dictis ⁊ sic relinquitur sophisma verū.

Secundo sciendū est q̄ secundus sophisma est istud. omis homo ⁊ ali⁹ hō sunt. Quod p̄bat sic. sortes ⁊ ali⁹ homo sūt. plato ⁊ alius hō sunt ⁊ sic de alijs. ergo omis hō ⁊ alius hō sūt. Improbat sic. ħ relatiuū alius est relatiuum diuersitatis. ergo i illo sophismate supponit p̄ diuerso ab omi hoīe. sed hō alius ab omni hoīe non est hō. q̄z nullus ē talis. ergo sophisma ē falsū. Ad sophisma respondet auctor q̄ simpl'r est falsū vt pz p̄ iprobationē. Et ad p̄bationes dicitur q̄ peccat duplicitcr. Primo modo penes fallaciam figure dictionis eo q̄ arguitur a pluribus determinatis ad vnam determinatam. nam iste terminus alius homo in qualibet premissa supponit determinate p̄ diuersis. ⁊ in cōsequente habet vnam determinatā suppositionē tm̄. ideo ibi cōmittitur falla-

cia predicta arguēdo a pluribus determinatis ad
vnā determinatam. Secūdo peccat penes falla/
ciā accidētis qz ꝗuis sortes z plato z sic de alijs i
ferant oēm boiem p se. non tñ sub hac copulatiōe
z alius bō sunt. Et hoc declaratur i textu p vnam
regulā q̄ralis ē. Quociēscūq̄ segtur aliqd ad ali
ud siue cōuertibilr siue non si aliqd vni cōueniat
ita q̄ nō alteri ea pte q̄ differt ab altero vnū nō in
fert reliquū sicut videbat iferre ea pte qua cōue
niūt tūc ē fallacia accidētis sicut hic bene segt. bō
ē ergo substātia ē. z si p illud p qd differūt iferatur
sic bō est species. ergo substātia ē spēs. est fallacia
accidētis. codē mō dicēt d bis q̄uertibilr se hnt

Tertio sciēdū ē q̄ tertiū sophisma ē. omis bō
est omis bō. Quod pbat sic. sortes est
sortes. plato ē plato z sic de alijs: ergo omis homo ē
omis bō. Secūdo sic. nulla ppō est verior illa i qua
idē pdicatur de seipso. sed sic est in illo sophismate
ergo sophisma vex. Improbatur sic. sua cōtradi
ctoria ē vera. s. hec qdam bō nō est omis bō. ergo so
phisma ē falsū. Ad sophisma respondet auctor q̄
ē simplr falsū. Et ad pbationez dicit q̄ ē fallacia
accidētis z pcedit ab insufficiēti iductione. qñ enī
ē inductio idē predicatū dz dici de singularib⁹ qd
pdicatur de toto i quātitate. ideo dz sic dici sortes
ē omis bō. plato est omis homo z sic de alijs. ergo omis
homo ē omis bō z sic erit sufficiēs iductio sed singu
lares erūt false. Ad secūdaz pbationem negat q̄
idē pdicetur de seipso. imo predicatur hoc totum
omis homo de homine sūpto p quolibz supposito
z sic in predicta ppositione vniuersali affirmatia
predicatur vniuersale vniuersalr sumptū ppter
quod omnis ppositio talis est falsa pz p phm in p
peryarmenias. Et notāter dr affirmatia qz pōt eē
aliqua negatiua va in qua pdicat vle vlr sumptū
vt in illa: nullus bō est omis bō. Sed si subiectū ha
beret tñ vnū suppositū tūc illa propō adhuc pos
set admitti vt ista. omnis sol est omis sol. ¶ Sz de
hoc signo omis z silibus restant solūde alique dif
ficultates. Prima ē. vtr hoc signū omis vel sibi eq/
ualens additur alicui cōplexo ex recto z obliq̄ re
cto pcedente distribuat tā rectū q̄ obliquū. Ad ꝗ
rideturp duas regulas. ¶ Prima ē. quotiēscūq̄
ē aliquod cplexū ex recto z obliquo recto pce
dēte obliquū immediate tūc signū vniuersale distri
buit tā rectū q̄ obliquū. Ex quo segt q̄ hoc sophi
sma ē falsū z silia. oē indiuiduū alicuius spēi est
asinus. quod pz qz bene sequitur. oē indiuiduum
alicui⁹ spēi est asinus. sortes ē indiuiduū alic⁹ spe
ciei. ergo sortes est asinus. Secō segt q̄ hec omia
nōvz. oē indiuiduū b⁹ spēi est asinus. ergo oē indi
uiduū alic⁹ spēi est asinus eo q̄ arguitur ab inferio
ri ad superi⁹ cū distributōe superioris. Ex his silr
patet solutio illorum sophismatum quelibz singu
laris alicuius vniuersalis est vera. quelibet ma
nus alicuius hominis est dextra. sunt autem illa
sophismata falsa. Et similiter de illo. omnis asin⁹
hominis currit supposito q̄ asinus hominis cur
rat z quilibet asinus aliorum hominum quiescat.
non enim valet consequentia. omnis asinus sor
tis currit. ergo omnis asin⁹ hominis currit. quia
homo distribuitur vt patet per regulam. ¶ Se
cunda regula est. si obliquus precedat rectum in
aliqua propositione tunc hoc signum omnis vel
sibi equalens distribuit obliquum z non distribu
it rectum vt patet in his propositionibus. cuiusli
bet hominis asinus currit. si enim hoc totum ho
minis asin⁹ distribuat tunc ille silr bene valet cu
iuslibet hominis asin⁹ currit sortes ē homo. ergo
sortis asin⁹ currit. qd tamē est cōtra philosophum
i pmo prior. Ex quo pz q̄ tale sophisma ē verum
posito casu q̄ qlibet hō habeat duos asinos quor
vnus currat z ali⁹ nō. Nec valet illa ꝛ sequētia cu
iuslibet hois asin⁹ currit. brunellus ē asin⁹ hois. er
go brunellus currit. hoc āt pcenit ex eo q̄ d vte il
lius ē minor asin⁹ nō distributi aliqd subsumitur. Ex
quo pz q̄ casu retento ille nō sūt contrarie cuius/
libet hois asinus currit. z cuiuslibz hois asinus nō
currit. nec ille sūt cōtradictorie cuiuslibz hominis
asinus currit z qlicui⁹ hois asin⁹ non currit. hoc pa
tet. qz cēs ille possūt eē vere eo q̄ asinus ibi nō di
stribuit. Est enī i talibus ppōnibus duplex subie
ctum. qdā ē subiectū enūciatōis de quo enūciat
pdicatū z ex parte illi⁹ tales ppōnes sūt idefinite.
Aliud ē subiectū distributiōis sup quod cadit di
stributio. z ex pte ei⁹ ppō est vniuersalis z potest
eē maior in sillogismo prime figure z debet sem
per fieri subsumptio sub illo termino distributo.
vt patet i sill'o imperfecto. ¶ Et potest similiter
dubitari vtrum hoc signū omis additur toti disiun
cto distribuat totū disiūctū vl pte ei⁹. Posset etiā
q̄ri d toto ꝛditōato z de toto cop'ato. Sz d his z
mltis alijs videbit i sincathegorematib⁹.

Sed cōtra pdicta arguit. Primo sic. risi
bile ē dns ab oi hoie z tñ nō ē
ñ hō. ḡ secda ps cop'atie i p sophismate ē fla z. per
ons sophisma ē flz. ¶ z⁹ arguit sic. sortes ñ ē ñ hō
z tñ dr ab oi hoie. qd pbat qz sortes ñ ē omis hō ḡ ē
dns ab oi hoie. qz ille st exponētes illi⁹ sortes dr
ab oi hoie ḡ sophisma ē falsum. ¶ 3⁹ arguit sic. omis

hō ⁊ hō pictus sūt. sed hō pictus est alius ab homine. ergo oīs hō ⁊ aliq̄ homo sūt. ¶ Quarto arguitur sic. aliquis hō est oīs hō. ⁊ qua rōne est oīs hō eadē rōne oīs homo ē oīs hō. ergo tertium sophisma est verū. añs pz qz aliquis homo est sortes ⁊ sic de alijs. ergo aliquis hō est oīs homo.

Ad rationes Ad primam dr q̄ risibile quātū ad significationē ⁊ rōnez eiq̄ formalē est differens ab hoīe. sz nō quātū ad suppositionē qz eadē sūt ⁊ equalia supposita hoīs, ⁊ risibilis ideo risibile non est non hō. ¶ Ad secūdam dr q̄ lz sortes non sit oīs homo tm̄ nō sequitur q̄ sit differens ab hoīe. qz in illa. sortes non est oīs hō. ibi hō non distribuit eo q̄ negatio p̄cedēs signū remouet eiq̄ distributionē. sz in illa est differens ab oī homine ibi hō distribuitur. ⁊ sic arguit a non distributo ad distributum ⁊ cōmittit fallacia cōsequentis. Utruz aūt hec sit vera. sortes differt ab omni hoīe visū ē p̄us. qz non ē eadē cū ista. sortes differt ab hoīe. ¶ Ad tertiaz dr negādo añaz qz q̄uis hō pictus sit aliq̄ ab hoīe. tm̄ qm̄ homo p̄ se ponitur stat p̄ p̄ncipali significato. s. p viuis. ideo suū relatiū solū reffert ipm̄ p viuis. ¶ Ad ārtā negetur aña qz ibi cōmittit fallacia figure dictionis arguēdo a plurib̄ determinatis ad vnā determinatā. iō deberet sic argui. aliqs hō ē sortes. ⁊ aliqs idē hō ē plato ⁊ sic ō alijs. ḡ aliqs hō ē oīs hō.

Sequitur de hoc signo nullus quod significat quādoque vniuersaliter negatiue. vnde significat idez sicut hoc signum omnis cuz negatione postposita. ⁊ ideo oīs non ⁊ nullus equipollēt. De hoc signo nullus talis datur regula. Quociēscunqz hoc signū nullus adiungitur īmediate termino communi confundit ipm̄ mobiliter ⁊ distributiue. similiter terminū cōmunez sibi adiunctū mediate. vt nullus homo est asinus. vnde pōt fieri descensus subiecto sic. ergo sortes non ē asinus nec plato ⁊ sic de alijs. ⁊ etiam sub predicato. Secundū predicta queritur de hoc sophismate. nullus homo est omnis homo. Probatur sic. sortes non est omnis hō. plato non est oīs hō ⁊ sic de alijs. ergo prima est vera. vel sic sua cōtradictoria est falsa. s. ista quidaz homo est oīs homo ergo est vera. Contra ibi predicatur oppositū de opposito. ergo locutio ē falsa. solutio prima est vera. ⁊ ad improbationem respondetur per interemptionem. quia ibi non predicatur oppositum ō opposito sz remouetur omnis homo ab homine sumpto pro quolibet suo supposito. ⁊ hoc est verum.

¶ Circa hūc textum notandum ē p̄mo postq̄ auctor ōterminauit ō hoc signo oīs qō significat qm̄ q̄ vniuersalr ⁊ affirmatiue. ñr de terminat de hō signo nullus qō significat qm̄q̄ vniuersalr ⁊ negatiue. Et p̄mo determinat de eius significatiōe dicens q̄ nullus significat idez qō oīs postposita negatione. Nullus eni ⁊ oīs non totalr idē significāt qō pz qz nullus significat idē qō non vllus. sed nō vllus ⁊ oīs non idē significant ergo ⁊c. ¶ Consequēter est notandū q̄ auctor de hoc signo nullus dat talem regulā. Oīs terminus cōmunis mediate vel imediate sequēs hoc signū nullus cōfundit mobiliter distributiue ⁊ supponit cōfuse ⁊ distributiue. Ex quo sequitur q̄ pōt fieri ōscēsus a p̄te vtriusq̄ extremi. vt in ista nullus hō est asinus sequit eni bene nullus homo ē asinus. ḡ sortes nō est asinus ⁊ plato nō ē asinus ⁊c. Et sub p̄dicato sic fit ōscensus. nullus hō est asinus. ergo nullus hō ē brunellus ⁊ fauellus ⁊ sic ō alijs asinis. Ex quo sequit q̄ tales p̄ppositiones cōuertuntur simplr vt ista nullus hō est asinus cōuertitur in istaz nullus asinus ē hō ⁊ sic ō similib̄. ¶ Cōsequēter auctor mouet hoc sophisma. nullus hō est oīs homo. Quod probatur sic. sortes non est oīs homo. plato non ē oīs hō ⁊ sic de alijs. ergo nullus hō est oīs hō. Secundo sic cōtraria eius ē falsa. s. hec oīs homo est oīs homo vt p̄us visum est. ergo ipa ē vera. Improbatur sic. ibi p̄dicatur oppositū ō opposito ḡ sophisma est falsū. Ad sophisma respōdet auctor dicēs q̄ est simplr verū. Et ad īprobationez eius respondetur negando añs. s. q̄ ibi p̄dicetur oppositum de opposito. sz remouetur hoc p̄dicatū omnis homo ab homine sumpto p̄ eiq̄ suppositis.

Secundo sciendum ē q̄ circa predicta sē alique difficultates. prima est vtrum hoc signum nullus precise idem significet

De distributione

negatiue qd̄ oīs significat affirmatic. Ad quā difficultatē dr̄ p̄ q̄ hoc signū nullus nō differt ab hō signo oīs in significatōe p̄ncipali: nisi in hoc q̄ hoc signū oīs significat quādoq̄ vtr affirmatiue. nullus vero quādoq̄ vniuersaliter negatiue. z° dr̄ q̄ ista duo signa multū differūt in modo significādi. q̄ oīs distribuit p masculinis z femininis indifferēter. sed nullus distribuit tm̄ p masculinis. Ex quo sequitur q̄ oīs nō restrigit terminū quo ad significationē. sed nullus bm̄ restrigit terminū cui adiūgitur in rigore f̄monis quo ad cōsignificationem Sequtur scdo q̄ iste non ꝑiantur. oīs hō currit. et nullus hō currit: nec iste ꝑdictoriāt. oīs hō currit. z quidā hō nō currit. Ex quo p̄z q̄ de rigore f̄monis nō equipollent. nullus hō currit. z oīs hō nō currit: sed cōiter tales p̄p̄ōes recipiūtur vt ꝑie vel ꝑdictorie vel equipollentes. Et si hō signū nullus absoluatur a gūe tūc nō plus restrigit terminū cui adiūgitur q̄ hoc signū oīs. Usū absoluī a gūe ē nō significare rem suā sub aliquo determinato gūe. z q̄ hoc possit fieri p̄z q̄ gen̄ē mod̄ significādi accidētalis nōis. iō quodlibz nomē a suo gūe absolui p̄ōt z sic p̄p̄ōes p̄ us posite ex eis sunt aliquē ꝑie z aliquē ꝑdictorie z aliquē equipollētes. Et hoc mō vtīt auctor de istis signis z sibi equalentib̄ q̄ tum ad oppōes z equipollētias. z ita debet dici q̄ tr ista signa absoluuntur a genere.

Tertio sciendū est q̄ z^d difficultas ē. vtrū hoc signum nullus vnica virtute seu distributione distribuat terminū cōem tā sequentē mediate q̄ imediate. Pro solōe supponit q̄ q̄tuis hoc signū nullus sit vnū f̄m substāriā. tm̄ ē duplex f̄m virtutē. q̄ vt dem̄ est nullus significat idē qd̄ oīs nō. z sic in sua significatione icludit duo significata. s. hoc signum oīs z hāc negationē non. Dr̄ ergo p̄ q̄ terminus cōis sequēs hoc signū nullus mediate vel imediate non sēper distribuitur vt p̄z si dicatur. nullus hō currit z asinus est aial: ibi iste terminus asin̄ sequtur mediate hoc signū nullus. tamen non distribuitur. Pz secūdo q̄ si dicatur. nullus hō est oīs hō. ibi hō in p̄dicato ñ distribuitur q̄ ibi cadūt duo signa se inuicē ipediētia sup eūdē terminū. Ad hō eni q̄ terminus cōis mediate vel imediate sequēs hoc signū nullus distribuat p ipm̄ due ꝑditōes regrunt. Prima est. q̄ ille terminus ponatur in eadem cathegorica cū hoc signo nullus. ¶ z^d est. q̄ hoc signum nullus nō ipediat p aliquod aliud distributiuū. Et sic dr̄ ad difficultatē q̄ nō eadē virtute seu distributione hoc signum nullus distribuit terminū cōem mediate sequētez z imediate sequentē sed duab̄ rōnib̄. distribuit eni terminū imediate sequētē inq̄tū est signū vtē sed distribuit terminum cōem mediate sequētē iquātum ē includens negationē. Ex oīb̄ p̄dcis p̄z q̄ ista sophismata sunt vera. nullus homo ē nullus homo. nullus hō est nullū animal. p̄mū eni equipollet huic. omnis homo ē aliqs hō. z z^m huic oīs hō ē quoddā aial. Consequēter auctor mouet hanc difficultatem. in qua mā. s. est ista. nullus hō ē oīs homo. z ista omnis homo est omnis homo. Ad hō rndent aliqui q̄ sunt in mā ꝑtingenti eo q̄ potest ē q̄ non sit nisi vnus homo z tunc ista ēt vā. oīs hō est oīs homo. z ista falsa. nullus hō ē oīs homo. Dr̄ tm̄ q̄ est in mā remota. oīs homo est oīs homo eo q̄ predicatū nullo mō p̄ōt conuenire subo. si eniz non eēt nisi vnus homo puta sortes tūc hec eēt vera. sortes est oīs homo cū ipsa sit necessaria. z ido ista p̄ma nunq̄ potest esse vera.

Sed contra predcā arguitur p̄ sic. i hac p̄p̄ōe. nullus homo est oīs homo. iste terminus homo mediate sequitur hoc signū nullus z tamen nō supponit cōfuse z distributiue. ergo zē. ¶ Scdo arguitur sic. hoc signum nullus est signū vtē ergo est dispō subiecti z nō p̄dicati z sic ñ p̄ōt distribuere terminū a parte post positum. ¶ 3° arguitur sic. bene seqr̄. nullus hō ē oīs homo. ergo nullus homo est sortes. sed ꝑs ē falsū. ergo z aliis. ꝑa p̄z q̄ arguitur a toto in q̄titate ad suā partē. ¶ 4° arguitur sic. conuertens sophismatis est falsa. scilicet aliquis homo non ē homo. ergo sophisma est falsum.

Ad rationes Ad primā dicitur q̄ iste terminus homo a parte p̄dicati positus non distribuitur ab hoc signo nullus. eo q̄ impediū per hoc signū oīs cui imediate additur. ¶ Ad secūdam dicitur q̄ signū vtē semper est dispositio subiecti inq̄tum est subm̄. sed inq̄tum importat negationē bene potest agere in p̄dicatum. q̄tuis hoc non habeat rōne signi. ¶ Ad tertiā dr̄ q̄ ibi non arguitur per locū a toto in q̄titate. quādo eni preponit negatio huic signo oīs non amplius habet rōnem totius in quantitate. ¶ Ad quartam dicitur q̄ illa ꝑz sic conuerti per accñs. nullus homo est omnis homo. ergo aliqd quod est omnis hō non est homo. z illa est vera et sua cōuertens silr̄ est ista. nihil qd̄ est oīs hō ē hō.

8 Equit̄ de hoc signo nihil qd̄ significat idem quod nullus: sed includit in se terminum reci

picte sua distributione qz nihil e signu vniuersale cu negatione z res est ti minus recipies eius distributione. Secu dum pdca querit de hoc sophismate. nihil vides est aliquid vides. Probat sic. no hac re vides e aliqd vides. qz no vides sorte est vides platone. no illa re vides est aliquid vides z sic de alijs. ergo nihil videns e aliquid vides. g pria e vera. Cotra. ibi predicat oppositu de opposito. g locutio est falsa. Quidam distiguut. nihil vides e aliquid vides. eo q hec dictio nihil pot esse accusati casus. z e sesus. nulla re vides e aliqd vides. vel pot ce noiatiui casus. z e sesus. nulla res vides est aliquid videns z fm hoc ponut aphibologia ex parte casus. sed hoc no soluit. qz in vtroqz se su est falsa. Sed alij distiguunt hac ite ruz nihil vides. eo q negatio in hoc ti mino nihil pot negare pticipium prio positum. z est sesus. nulla re vides est aliqd vides z sic e diuisa. vel pot nega re hoc verbu est. z tuc est sesus. qz libet re vides no est aliquid vides z sic e co posita. sed hoc non soluit qz in vtroqz sesu est falsa cum opposita ponant cir ca idem. Solo. dicendu e q prima simplr e falsa z pbatio peccat ptra fallacia figure dictois a plurib9 determinatis ad vnam determinataz b9 termini vides. qz in pmissis habet suppocm determi nata. z in pclone sil'r. vel peccat fz fal laciam accntis. qz qznis videre coicat oib9 fz se no tu fm q vnuut in hoc toto nihil vides. Tu totu accidit pti z ce vi des aliqd assignat ince vtriqz. Sciendu e q oes pmisse sut duplices qz negatio pot determiare verbu vel pticipiu vt di ctu est pri9. vn antiqui posuerut pmis sas ce duplices pp tale regula qua da bat. quotiescuqz negatio z distributio icludut i vno termio ad quodcuqz re fert vnu ad ide refert z reliquu. vnde cu distributio posita i obliquo n possit i pdca oone attigere verbu ita neqz ne gatio. Ite ide e indiciu de istis sophis matibus. nullum caput hns e aliqd ca put habes. a nullo hoie differens e. ab aliquo homine differens est z c.

¶ Circa huc textu notandum e p q onr auctor determiat de hoc signo nihil qd in significatoe ei9 in cludit h signu null9. Et p ondit ei9 significationem dicens q h signu nihil includit hoc signu null9 cum termno suscipiete ei9 distributione: nihil eni vz nu sicut nulla res vl' nullu ens. z sic includit in se sig^m distributiuu z terminu sue distributionis. Ex q satis pz q hoc signum nihil icludit tria in se. p^m e di stributio per quod conuenit cu hoc signo ois. z^m e negatio per quod conuenit cu hoc signo null9. z dis fert ab hoc signo ois. 3^m e terminus sue distributi onis per quod differt ab vtroqz. Ex q satis pz q h signu nihil includit hoc sigum null9. z io sicut null9 hz virtutez distribuendi terminum ta mediate qz immediate sequentem. ita hoc signum nihil. Ex quo est aduertendum q si hoc signum nihil resol uatur in signum vniuersale z negationem. tuc si gnum vniuersale debet addi termino incluso in hoc signo nihil. vt hec propositio. nihil est homo. o bet sic resolui in hac. nulla res est homo. similiter hec. nihil est chimera. debet resolui in istam. nulla res est chimera. Et ad maiorem notitiam predi ctorum habendam auctor mouet hoc sophisma inquirendo de veritate vel falsitate huius pro positionis. nihil videns est aliquid videns. Quod probatur sic. non hanc rem videns est aliquid vi dens. quia non videns sortem est videns platone z sic de alijs. ergo nullam rem videns est aliquid videns. Improbatur sic. ibi predicatur oppositu de opposito. Nam aliquid videns predicatur de eo quod est nihil videns. ergo sequitur q sophis ma est falsum. ¶ Pro solutione huius sophisma tis auctor recitat triplicem solutionem. Quaru prima est quorumdam antiquorum dicentium ipsum esse multiplex secundum amphibologiam eo q hec dictio nihil pot ce accusatiui casus z tuc sensus eius est. nullam rem videns est aliquid

De distributione

vides. Uel pōt e ē nominatiui casus ⁊ tūc sensus ē. nulla res vides ē aliqd vides. Sz hec distictio ñ soluit sophisma. qz ipm in vtroqz sensu est falsum ¶ Secūda solutio ē alioꝝ antiquoꝝ dicentium sophisma ē distinguēdū penes cōpositionē vel diuisionē. eo q negatio iclusa in h signo nihil pōt cadere supra verbū vel supra pticipiū. si cadat sup verbū tūc sensus eius est quālibz rē videns non ē aliquid vides. Si vo cadat supra pticipiū tūc sēsus eius est quamlibet rem nō videns est aliqd vides. sz adhuc isti ñ soluūtur qz vterqz sēsus ē falsus.

Secundo sciēdū ē q auctor aliter soluit pdictū sophisma dicēs q ē simpliciter falsū. eo q ē ppositio idefinita equiualēs huic. nullā rez vides ē aliqd vides. qd ē falsuz. Et ad pbationē respōdet primo q i ea cōmittit fallacia figure dictiōis arguendo a plurib⁹ determinatis ad vnā determinatā. eo q i pmissis hoc pticipium videns habet plures suppositiōes determinatas respectu singularium huius termini nihil ⁊ in cōsequente nō hz nisi vnā respectu tot⁹. Uñ fm intentionē auctoris argumentū equalet huic. videns non hanc rem est aliqd vides ⁊ videns non hāc rez ē aliqd videns ⁊ sic de alijs. ergo nō vides est aliquid vides. Secūdo soluit auctor idem sophisma dicēs q ibi ē fallacia accidētis. qa aliqd vides stare potest cū premissis quia sūt particulares fm se ⁊ non fm q vniūtur in isto toto nihil vides. ideo illud distributuz accidit partib⁹. ⁊ sic aliquid videre assignat vtriqz iesse. ergo ⁊c. ¶ Tertio auctor recitat vnam solutionem antiquoꝝ dicentium premissas esse duplices ⁊ non cōclusionē hec enim pmissa non hanc rem vides est aliquid vides ē duplex eo q negatio pōt ferri supra ⁊bū tm ⁊ sic ē falsa ⁊ negatiua ⁊ sēsus ei⁹ ē q videns hāc rē ñ ē aliqd videns. Uel negatio pōt ferri ad pticipiū ⁊ tūc ē affirmatiua ⁊ sēsus ē rē nō vides ē aliqd vides. ⁊ eodē mō dicēdū ē ō alijs pmissis Si aūt capiant pmisse i p sensu ꝛsequentia ñ valet eo q arguit ex negatiuis ad affirmatiuaz. nō ex negatia nō segtur affirmatiua. Sil⁹ nō segtur i secdo eo q arguit a plibus determinatis ad vnaz determinatā. ¶ Et si qrat qre oportet distinguere premissas ⁊ nō coclusionē. Ad hoc rñdetur q cā ē qri ꝛclusione negatio ⁊ distributio icluduntur i eodē. sz distributio iclusa i hoc signo nihil nō pōt attigere pdicatū ergo nec negatio iclusa i eodem obliquo. ꝛñtia patet per regulā ātiquoꝝ q talis ē. quādocūqz negatio ⁊ distributio icludunt i eadez dictione tūc ad quodcūqz refert vnū ad idē refertur ⁊ reliquū. In pmissis aūt nō ē aliq distributio sed negatio tātū ideo premisse sunt distinguende ⁊ non conclusio.

Tertio Sciēdū ē q ex pdictis oriūtur aliq difficultates. ¶ Prima est vtrum hoc signū nihil distribuat tā tminū seqntē mediate q̄z terminū in eo iclusuz. Ad hoc rñdetur q ois ppō i cuius subiecto ponit hoc signū nihil ē distinguēda eo q negatio iclusa i eo pōt ē negans vel ifinitās. Si sit negās facit ppōnē vlez ⁊ distribuit tā mediate q̄z immediate sequētē. Si vo talis negatio sit ifinitās tūc facit propōez idefinitā. ⁊ solū distribuit terminū i eo iclusū. Et p hoc pz solo b⁹ sophismatis. nihil ⁊ chimera sūt frēs. Uñ si tal negatio iclusa sit negans tūc sophisma ē vez. ⁊ ē sēsus nulla res ⁊ chimera sūt frēs ⁊ ei⁹ ꝛdictoria ē falsa: s. ista aliq res ⁊ chimera sē fratres. Si vo negatio sit ifinitās. tūc sophisma est falsū. ⁊ ē vna idefinita e⁹ sēsus ē. nō ens ⁊ chimera sūt fratres quod ē falsū. Et eodē mō diceret de ista. nihil ⁊ chimera sūt sorores. ⁊ de istis. nihil ⁊ chimera sūt filij eorūdez parentum. nihil ⁊ chimera sūt fratres carmelite: ¶ Z^a^ difficultas ē. vtr hoc sophisma sit vez. ex nihilo nihil fit. Ad hoc breuiter potest dici q ipz ō rigore fmonis ē falsū qz eqpollet huic ppōni. ex q̄libz aliqd fit. qd est falsū. Et si qs dicat q phs illā ppōnem ponit in p physicoꝝ. Ad hoc breuiter rñdetur q p illā phs intelligit vnā aliā. s. istā. nihil fit ex nihilo. vel istā. oē quod fit ex aliquo subo p sup posito fit. ⁊ iste ppōes sūt ⁊e naturaliter loqndo:

Sed contra pdcā arguitur primo sic. h signū nihil significat quandoqz vlr ⁊ etiā significat terminū suscipiēt ē eius distributionē vt pz in textu. g ē dictio equoca. sed ꝛñs est falsū. g ⁊ añs. ¶ Secō arguitur sic. nullū signū distributiuū pōt ē subiū enūciatiōis. sz nihil pōt subijci in orōne tāq̄z illud de quo enūciat. g nō ē signū distributiuū. ¶ Tertio arguitur sic dormiēs ē nihil vides. ⁊ tū ē aliqd vides. qz nō est cec⁹. ergo sophisma ē vez. ¶ Quarto arguit sic. dicēdo. nullus hō currit. distributio b⁹ signi null⁹ cadit ē subiū ⁊ tū negatio non fert ad subiū. ergo regula non est vera i qua dr q qñ distributō ⁊ negatio includuntur in eodem termio ad qd cūqz fertur vnum ad idem fertur ⁊ reliquum.

Ad rōnes Ad pmā negetur ꝛña qz ñ sigt illa diuersis rōib⁹ quod regriturad equocatōez. ¶ Ad z^m^ dr q h signū nihil icludit tminū sue distributōis rōe cui⁹ pōt subijci i enūciatione. non ātinquātum est signum distributiuuz

¶ Ad tertiam dr q̃ si non videns neget habitum bene sequitur ē cecus ergo non est videns, aliqd. sed si neget actum videditiñ tūc nō sequitur non ē cecus ergo ē aliqd videns. qr illo mō nō opponitur p̃uatiue videns ⁊ cecus. ¶ Ad quartā dr q̃ in signis negatiuis distributio venit rōne negatiōis iō ad quodcūq; ferī distributio fertur etiā negatio ⁊ ideo q̃uis in illa ꝓpōne nullus bō rē. non neget subin fm se. negat tñ aliquid de subo p̃ quolibet eius supposito distributo. ⁊ hoc sufficit.

Equiť de signis distributiuis duoꝝ. ⁊ talia sūt neuter ⁊ vterqz. ⁊ differunt a p̃dictis qr oīs nullus ⁊ similia distribuūt p̃ oibus indiuiduis termini cōmunis. sz vterqz ⁊ neuter distribuūt solū p̃ duobus p̃ demōstrationē. vt vterqz istorum neuter istorū. Secūdū predicta queriť ō hoc sophismate. ab vtroqz istorū enūciatū ē verum posito q̃ sortes dicat deū esse. plato vero dicat hoiez ē aial. ⁊ ambo dicāt simul hoiez ē asinum. ⁊ illi duo demōstrantur p̃ hoc p̃nomen istorum Probatio. a sorte enūciatuz est veruz. a platone enūciatū ē verū. g̃ ab vtroqz istorū enunciatum ē verum. Cōtra. ab vtroqz enūciatū est verū. sed nihil enūciatū est ab vtroqz istorum nisi hoiem ē asinuz. g̃ hoiem esse asinuz est veruz qd̄ est falsū. Solutio. prima est vera ⁊ p̃batio peccat fm fallaciā accidētis. sic habet ab aristotele hec propositio pōitur ē vera. oīuz cōtrariorū eadē est disciplina. ⁊ tñ nulla pticularis disciplia est oīuz cōtrariorū sed disciplia cōmuniter sūpta. vnde hic est fallacia accidētis. oīuz cōtrarioruz eadē est disciplina sz nulla ē disciplina nisi hec vl illa ⁊ sic de alijs. g̃ oīuz cōtrariorum hec eadez ē disciplina vel ista qd falsū est. silr hic hō est spēs. ⁊ nullus hō ē nisi sortes vl plato ⁊ sic de alijs. g̃ sortes est spēs vl plato ⁊ sic de alijs. ⁊ sic est fallacia accidentis i propositio qr hec dictio enunciatū ē. ⁊ hec dictio verū tenet pro ipo i cōmuni. ⁊ sic ab vtroqz istorum enūciatum ē verum. vñ enunciatuz non tenet p̃ pticulari enunciato ab vtroqz. vnde pticulare enunciatū ab vtroqz accidit enūciato i cōmuni. sicut pticulare iferius accidit suo superiori. ⁊ vex assignat vtriqz iesse. ⁊ appellat superius hic oē qd̄ ē maius siue sit cēntiale siue accidētale. Quidā tñ dicūt q̃ pria ē simpliciť falsa. ⁊ dicūt q̃ enūciatū accipiť pro pticulari enūciato ab vtroqz. ⁊ silr verū pro pticulari. ⁊ p̃batio peccat fm fallaciā figure dictionis a pluribus determinatis ad vnā determinatā huius termini enūciatū ⁊ huiꝰ termini verū. sed prima solutio melior ē ⁊ subtilior.

¶ Circa hūc textū notandū est p̃mo q̃ postq̃ auctor determinauit de signis distributiuis plurium nūr determinat de signis distributiuis duorū tñ Que in hoc cōueniūt qr distribuūt p̃ ptibus subiectiuis. Sz in hoc differūt qr disiunctiua pluriuz distribuūt terminū cōmunē p̃ quolibz suo supposito. alia vero distribuūt p̃ duobꝰ. Sunt aūt duplicia signa distributiua duoꝝ. nā quoddam est affirmatiuū vt vterqz. alterū est negatiuuz vt neuter Et circa ista signa distributiua duoruz mouet auctor hoc sophisma. Ab vtroqz istoꝝ enūciatū ē verū. posito casu q̃ sortes dicat deum ē. ⁊ plato dicat hoiez ē aial. ⁊ ambo dicāt simul hoiez ē asinū. Tūc p̃batur sophisma a sorte enūciatū ē vex ⁊ a platone enūciatū ē vex. ergo ab vtroqz istoꝝ enūciatū est vex. Improbat sic. ab vtroqz istoꝝ enunciatū ē vex. sed hoiez ē asinū ē enūciatū ab vtroqz istoꝝ. ergo hoiez ē asinū ē vex. Conclusio est falsa ergo aliq̃ p̃missa. non minor ergo maior. Ūn auctor soluēdo p̃dictū sophisma dicit ipm ē simplr vex eo q̃ ē vna ꝓpō vl is affirmatiua cui ꝰ dictoria ē ista. ab altero istoꝝ nullū enūciatū ē vex. ⁊ tñ ista ab altero istoꝝ enūciatū ē vex. Iz enī sic resolui sophisma. vterqz istorum est a quo enunciatum est verum. ergo aliquis a quo enunciatum est verum est alter istorum. ⁊ sic probatio sophis-

matis bene valet. Et improbatio eius peccat pe
nes fallaciaꝫ accidentis eo q̃ in sophismate enũ
ciatũ stat pro enũciato in cõi ⁊ nõ p enũciato in p
ticulari: ideo est fallacia accẽtis vt pz in textu. vñ
sicut in hac ppõe oium ɔriorum eadẽ est disciplia
locutio redditur vera non p ista disciplina vel illa
pticulari. qꝫ nulla particularis disciplina est oiuꝫ
ɔriorꝫ. sed redditur vera pro disciplina in cõi: ⁊ sic
disciplina ibi supponit simplr. ita est hic cum dici
tur ab vtroq̃ istorꝫ enũciatũ est verũ. enũciatum
stat p enũciato in cõi ⁊ nõ p enũciato in pticulari
ab vtroq̃ istorꝫ. vnde esse verꝫ attribuit enũciato
ab vtroq̃ istorꝫ in cõi: ⁊ particulare enũciatum ab
ambobus accidit tali enũciato in cõi. ideo cõmitti
tur fallacia accidentis.

Secundo sciẽdũ est q̃ alij dicũt illud so/
phisma esse simplr falsum. ⁊ di
cũt q̃ enũciatũ stat determinate pro particulari
enũciato ab vtroq̃: ⁊ ideo in pbatione eius est fal
lacia figure dictionis arguendo a plurib⁹ ocẽmia
tis ad vnã determinatam ex pte huius termi enũ
ciatũ ⁊ ẽt b⁹ termini verũ. Sed vt habetur in tex/
tu prima solutio est melior ⁊ subtilior scõa. Ideo
dicẽdũ est q̃ ly enũciatũ hꝫ suppõnem determina
tam in p̃missis ⁊ in conclusiõe suppõnẽ simplicem:
nõ tã sic q̃ nullo mõ p inferiori supponat sꝫ qꝫ nõ
stat p inferiori determinato. reddit eni locutõem
veram pro enũciato in cõi ⁊ nõ p pticulari ⁊ sic p
batio tꝫ. Alr tamen posset facilr rñderi ad ip̃roba
tionẽ dicendo q̃ in ista est fallacia figure dictiõis
arguẽdo a suppõe simplici ad personalẽ distribu
tiuã eo q̃ in ista ab vtroq̃ istorꝫ enunciatũ est verꝫ
ibi enũciatũ supponit simplr vt dictũ ẽ. sed i mio
re cũ dr nihil quod enũciatũ est ab vtroq̃ istorꝫ
est boiem eẽ essnũ. ibi enũciatũ supponit confuse
⁊ distributiue. Alij ẋo dicunt q̃ ip̃robatio peccat
pene fallaciã cõsequẽtis arguẽdo a suppositione
cõfusa tm̃ ad suppõnem cõfusã ⁊ distributiuã. Te
nẽdo tũ primã opinionẽ rñdetur q̃ non est incõue
niens arguere a suppositione psonali ad simplicẽ
qñ termin⁹ supponit simplr penes secũdũ gradũ
suppositionis simplicis sicut pz in sophisma.

Tertio sciendũ ẽ q̃ circa predicta incidunt
alique difficultates. Prima est. vtꝫ
hoc signum vterqꝫ possit addi cuilibꝫ termino cõ
muni. Ad quam dr q̃ si addaĩ termino cõmuni si
ne pnomine demõstratiuo locutio est impropria
de virtute sermonis. Cuius de bonitate intelligen
tis talis locutio posit generare bonum sensũ. Est
eni hec impropria vterqꝫ homo currit. Secundo
dr q̃ hoc signum vterqꝫ regrit q̃ suo distribuibili
addatur pronomẽ demõstratiuũ demõstrans tm̃
duo vel tria. ⁊ tunc locutio erit ppria vt dicendo
vterqꝫ istorꝫ currit. vterqꝫ illorꝫ ãbulat. Cz⁹ dis
cultas est. vtꝫ ad hꝫ q̃ ppõ õ hꝫ signo vterqꝫ sit ẋa
requiratur q̃ pdicatũ diuisim insit cuilibꝫ p quo
subꝫ distribuitur. Pro solutione duo supponunt.
Primũ ẽ. q̃ hoc pnomen istud põt teneri dupl r.
Uno⁹ diuisiue. Alio mõ collectiue. Dicitur autem
diuisiue. teneri qñ ppõ i qua ponit equivalet vni
copulatiue vt hec isti. currũt equaler huic iste cur
rit. ⁊ iste currit. sꝫ dr teneri collectie qñ ppõ i qua
ponit equalꝫ vni catbegorice õ copulatõ extremo
vt hec isti sũt duo equivalet enim isti ppõni iste ⁊
iste sũt duo. Secundum qõ supponitur ẽ q̃ a pro
positione i qua ponitur hoc signũ vterqꝫ ad ppoſi
tionẽ in qua ponitur istud pronomen iste diuisiue
sũptũ loco eius ⁊ ecõtra subiectis sũptis p eisdem
tunc est bona ɔnitia vt bene segitur vterqꝫ istorum
currit. ergo isti duo currũt ⁊ ecõtra. Quibus sup
positis rñdetur q̃ ad hoc q̃ ppõ vlis affirmatia õ
hoc signo vterqꝫ sit ẋa regritur q̃ pdicatum insit
diuisiꝫ cuilibet p quo subm distribuit. Ex quo pz
q̃ hoc sophisma ẽ falsũ vterqꝫ istorꝫ scit totã aris/
meticã demõstratis sorte ⁊ platone ⁊ etiã posito q̃
sortes sciat sex conclusiones ⁊ plato alias sex ⁊ q̃
nõ sint plures cõclusiones ĩ arismetica neqꝫ sit ali
quis ali⁹ qui sciat aliqd de arismetica. Uñ manifes
te patꝫ q̃ si accipiat isti collectiue sic dicendo ãbo
bus demõstratis isti sciunt totã arismaticã nõ va
le ɔsequẽtia. ergo vterqꝫ istorꝫ scit totaꝫ arismeti
cã. Et eodẽ modo diceret de isto sophisma vter
qꝫ istorꝫ scit septẽ artes liberales demõstratis sor
te ⁊ platone ⁊ casu posito sortes sciat quattuor tã
tum ⁊ alter puta plato sciat tres.

Sed cõtra pdicta arguit. Primo sic. vter
qꝫ ɔponit de vter ⁊ qꝫ. sed non
hꝫ virtutẽ distribuẽdi ab aliquo illorꝫ. ergo nõ est
signũ distributiuũ. ⁊ sitr põt argui õ neuter Cz⁹
arguit sic. oẽ signuꝫ vlẽ facit ppositionem vniuer
salem. sed vterqꝫ non facit propõnem vniuersalẽ
ergo cẽ. minor patet qr ista vterqꝫ istorꝫ currit est
singlaris sicut ista isti boies currũt. pz qꝫ in vtraq̃
ponit pnomẽ demõstratiuũ cum termino ɔmuni.
Cꝫ⁹ arguit sic. a b vtroqꝫ istorꝫ enũciatũ est verꝫ.
ergo enũciatũ ab vtroqꝫ istorꝫ ẽ verum. cõsequẽs
est falsuꝫ. ergo ⁊ aliꝫ. ɔñia pz quia nomina ⁊ verba
trã sposita idem significãt. C4⁹ arguit sic. bñ seq
tur ab vtroqꝫ istorꝫ enũciatũ ẽ verꝫ. gꝫ verꝫ enũcia
tũ ẽ ab vtroqꝫ istorꝫ p conversionẽ simplicẽ. ɔñs ẽ flꝫ

eo q̃ nullum verũ est enunciatum ab vtroq̃ istorum. ergo sophisma est falsum.

Ad rationes Ad p̃ma dr̃ q̃ vterq̃ nõ hz virtutem distribuendi terminũ ab aliquo istoꝝ diuisiz acceptoꝝ. ſz a vob⁹ simul sũptis. qz hoc signuz vterq̃ tm̃ valet sic vn⁹ z vnus. z copulatio addita dz cõiungere iter plura z sic dat intelligere q̃ sit vn⁹ z vn⁹ vl dat intelligere q̃ sit vn⁹ z alter. ¶ Ad secũdã dr̃ q̃ vl reddit ꝓpõnẽ vlem. vñ in ista vterq̃ istoꝝ currit non solũ ipoꝛtatur demõstratio sed cũ ꝗ distributio ꝓ vtroq̃ demõstratoꝝ qõ non sit in ista istiboies currũt sed nõ ẽ simile. ¶ Ad tertiã dr̃ negãdo ꝯnam qz cõmittit fallacia figure dictiõis eo q̃ i p̃ma enũciatũ supponit simplr z i secunda determinate. Et lz noia z verba transposita idẽ significẽt de significato p̃ncipali nõ tm̃ eodez modo supponũt i vtraq̃. ¶ Ad quartã dr̃ sicl q̃ negat ꝯna qz i p̃ma vez supponit simplr. i secũda ꝛo determinate. nec ibi est bona conuersio vt p̃ius patuit

Equit̃ de hoc signo neuter qõ
s significat idẽ qõ vterqz cũ negatiõe sibi ꝓposita. vnde sicut nullus de se hz distributiõez z negatione sicl z neuter. ſz neuter ẽ distributiuũ duoꝝ tm̃. Itez q̃rit̃ de hoc sophismate neutrũ oculũ habendo tu potes videre Probatio. dextrũ oculuz habendo tu potes videre. sinistrũ oculũ non habendo tu potes videẽ. q̃ p̃ia ẽ vera. Cõtra neutꝝ oculũ hãdo tu potes videre. q̃ si neutꝝ oculũ habes vl dũ neutrũ oculũ habes tu potes videẽ qõ falsũ ẽ. ꝯna pz qz gerũdia t̃miata i o. hñt resolui p dũ p si vl p qz. ſz vtroqz mõ ẽ falsa. q̃ p̃ia ẽ falsa. Solutio. p̃ia ẽ falsa z ꝓbatio peccat ſz fallaciã accidẽtis qz posse videre cõuenit ptib⁹ ſz se. s. ꝓut sẽ diuise ſz ñ ꝯuenit eis ꝓut sẽ vnite i suo totovñ hoc pz p̃ primã regulã cũ ad ꝓtes seq̃t totũ. vt potestas videẽdi ꝯuenit ptibus z non toti. ideo si partes inferantur de toto ibi est fallacia accidẽtis z c̃.

¶ Circa hũc textuz notandum est p̃mo q̃ ꝯnr̃ auctoꝛ mouet vnũ sophisma circa hoc signũ neuter z est tale. Neutrum oculũ habendo tu potes videre. qõ sic ꝓbatur. dextrum oculũ nõ habendo tu potes videre z sinistrũ oculũ nõ habẽdo tu potes videre z non sũt plures oculi. ergo neutrũ oculuz habendo tu potes videre. Improbat̃ sic. bene sequtur neutrũ oculũ habẽdo tu potes videre. q̃ dum neutrũ oculũ babes tu potes videre. vel si neutꝝ oculũ babes tu potes videre. vl qz neutrũ oculũ babes tu potes videre. ꝯnũ ẽ falsũ ergo z añs qõ est sopisma. tenet ꝯna qz gerundia terminata in do babẽt resolui p si p dum vel p quia. ¶ Ad hoc sophisma respondet auctoꝛ dicẽs. q̃ ẽ simplr falsũ. Et ad ꝓbationẽ ei⁹ dicit q̃ peccat penes fallaciã accidentis eo q̃ posse videre attribuitur i antecedente ptibus diuisim sumptis secũdũ q̃ disconueniũt a toto. i ꝯsequente vero attribuitur toti carũ ptium. vñ ptes diuisim z suũ totũ nõ sunt penitus idẽ. imo aliquid cõuenit ptibus ꝓut diuise sũt qõ nõ cõuenit eis ꝓut sunt vnite in eo. vt pz qz posse videre stat cũ hoc qõ est non habere sinistruz oculuz ea rõne qua ista diuisim sumpta differunt ab illo toto. s. ab eo q̃ ẽ neutrũ oculũ hãdo. iõ cũ infertur q̃ posse videẽ stat cũ illo toto cũ q̃ stare ñ põt ñ valz ꝯna. z sic pz q̃ posse videẽ ẽ attributũ. dextrũ vl sinistꝝ ẽ res subiecta. neutrũ oculũ ẽ accusatiuus qõ pti cõuenit z ptiz differt ab illis ptib⁹.

Secundo sciendum ẽ q̃ circa signa distributiua duoꝝ sũt tres difficultates. Prima est vtruz i probatione sopismatis p̃dicti sit bona ꝯna. Ad quam dicũt aliq q̃ nõ eo q̃ est fallacia figure dictionis arguendo a plurib⁹ õterminatis ad vnã determinatã. qz illõ gerũdiuũ habẽdo in antecedente hz plures suppositões determinatas z in cõsequente hz vnam tm̃. Sed hec solutio improbatur qz hoc gerundiuũ habendo hz eandem suppositionez sicut hoc participiũ habẽs in eo inclusũ. sed si resolueretur in participiũ dicẽdo tu neutruz oculum habens potes videre: istud ꝓticipium habẽs supponeret discrete. ergo istud gerundiuuz habendo supponit eodẽ modo z non determiate. z sic male dr̃ q̃ in ꝓbatione arguit a pluribus õterminatis ad vnã determinatam. minor pz qz hoc participium habens ẽ terminus adiectiuus cõstructus cũ termino discreto supponẽte discrete. ergo hz eandẽ suppositionẽ. Secũdo sic. i hoc antecedẽte additur ꝗ ꝓnomẽ tu qõ facit istud ꝓticipiũ habens semp teneri p eodẽ supposito. ergo cũ ꝗuis ꝗ ꝓticipiũ habens supponeret determinate. tm̃ nõ argueretur a plurib⁹ determinatis

De distributione

ad vnam determinatam. tenet consequentia qz semper verificaretur pro eodem z nūquā p diuersis.

Tertio Sciendū est q' scdā difficultas est vtrū aliq ppōsit vera in qua ponit hoc signū vterqz i recto a pte pdicati. Ad quā rndetur q' quis aliq ppositio i qua ponit hoc signū ois a pte pdicati possit ee vera si tm minus cōis cui addit nō habeat nisi vnū suppositū tamē ista i qua ponitur vterqz i recto a pte pdicati nunq pōt ee vera. Et rō e qz p tale ppōne semper significatur q' vnū sit duo. sed hoc e falsū ergo zc. maior pz. qz i istis ppōnib' vterqz istoz est vterqz istoz. significat q' iste e vterqz istoz. z sic vnum eet duo qd est icōueniens. Et q' ista sit falsa pz. qa ctraria ei' est vera scz hec. neuter istoz e vterqz istoz. z etiam ei' ctradictoria. s. hec ale istoz nō e vterqz istoz. Et si quis arguat sic. bene seqt iste istoz e iste istorum z iste istoz e iste istorum. ergo vterqz istoz e vterqz istoz. Ad hoc rndetur negādo ntiā qz ibi cōmittitur fallacia ntis eo q' nō bn iducit. debet enim in iducētibus z i toto i q̄titate seu i iducta manere idē pdicatum. Debz enim sic iduci. iste istoz e vterqz istoz z iste istoz e vterqz istoz. ergo vterqz istoz e vterqz istoz. z sic ntia e bona. sz sicut ns e ftm ita z ans qz singulares sūt false. ¶ Tertia difficultas e de veritate hui' sophismatis vterqz istorum e bō vel asin' demōstratis sorte z brunello. Ad hoc sophisma breuiter rndet q' e distinguēdū penes opositionē vel diuisionem eo q' ppō seu sophisma pōt ee ppō cathegorica de disūcto pdicato z tūc e vera. qd pbat qz iste e homo vel asin' demōstrato sorte. z iste e bō vel asinus demostrato brunello. ergo vterqz istorum est homo vel asinus. tenet osequētia p locū a partib' toti' q̄ntitate ad suum totū. Si vero sophisma sit propositio disiūctiua sic est falsū z eius sēsus e. vterqz istoz e bō vel asinus. ergo vterqz istorū e homo vel vterqz istorū est asin'. z sic e vna disiunctiua cuius quelibz pars est falsa ergo sophisma e falsum.

Sed cōtra predicta arguit. Primo sic. hō potest videre per aliud q̄ per vtrūqz oculū. ergo neutr oculū bndo pōt homo videre. ans pz. qz homo potest uidere se videre. sz nō videt suū actū p oculū. ergo zc. ¶ Scdo arguit sic. i pbatōe sophismatis arguit a ptibus toti' q̄titate isufficiēter enumeratis ad suū totum ergo illa pbatio e sufficiēs. ¶ 3°. arguit sic. lapide bndo tu ptes videē. sed lapis e neut oculus. g. neutrū oculū bndo tu potes videē. maior pz qz lapis n e alt oculus. g. lapis e neut oculus. ntia pz p eqpollētiam. ¶ 4°. argiut sic. in hac ppōne vterqz istorū e vterqz istorū pdicat idē de se: g ipa e va.

Ad rōnes Ad pma dr q' hō pōt videē suū actū videdi p aliū sen sū q̄ p visū. s. p sēsū cōez. sz hō nō pōt ee nisi qn vidz p sen sū pticlare. iō neutr oculū bndo nihil pōt videre ¶ Ad 2am dr q' anq̄ valeat loca ptib' toti' i q̄titate ad suū totū oz q' oēs singlares sint ve p eo dē tpe sz sic nō e i pposito. qn enim hec e vera. vetrū oculū nō bndo tu potes uidē hec e falsa sinistr oculū nō bndo tu potes uidere. ¶ Ad 3am dr q' ibi ñ bn ocludit eo q' neutr positū a pte pdicati e ps pdicati. positū vo a pte subi n e ps subi z sic male ocludit oz. n. sic ocludi. g aliqd qd e neutr octz bndo tu potes uidē. ¶ Ad 4am negat ans vn hoc totū uterqz istoz pdicatur. sz bn totuz uterqz istoz n subijcit cū uterqz sit signū distributiuū z dictio.

b Abito de signis distributiuis partiū subiectiuarū osequēter querit vtrū negatio habeat vi distribuēdi sine ofūdendi. Et videt q' sic. qz Aristoteles in primo peryarmenias dicit q' ille ctradicit. hō est iustus nō homo est iustus. ergo altera est vniuersalis cū subijciatur tm minus omnis sed nō nisi hic nō hō e iustus. ergo ille terminus hō distribuitur. sed nō e ibi aliquid a quo distribuit nisi negatio. ergo distribuatur a negatiōe. Contra. si negatio habeat vim ofūdēdi. ergo sicut ista e icōgrua omnis sortes currit. similiter hec. nō sortes currit quod est falsū. quia quānis signū distributiuū nō possit addi termino singulari. tamē negatio bn potest addi. Item vbicūqz est distributio ibi est terminus cōmunis sumptus vniuersaliter. ergo oportet q' ibi sit dictio significans quoniam vniuersaliter. sed signum vniuersale significat quoniam vniuersaliter tantūmodo. negatio vero non. ergo non habet vim distribuendi quod concedim' dicentes q' negatio non confundit sed

negat hoc qd post se inuenit. vñ cũ adiũ
gitur terminо cõi negat ipz. sz ad negatõem
supiorис sequitur negatio cuiuslibz iferi-
oris. eoq; destructo supiori destruitur qd
libet eius inferius. g negatio nõ cõfun-
dit sz negat qd post se inuenit siue sit vle
siue pticulare. Solutio ãt patz ad hoc
qd obijcit. qr q; hec ẽ vlis nõ bõ ẽ iust⁹
hoc nõ ẽ ppter naturã distributiõis exñ-
tis in negatõe. sz hoc ẽ qr negat bõ i cõi
quo remoto remouet qlibet eius ife
rius. Itẽ solet poni quedã distributio
aptitudinis vt oĩs bõ timet in mari. hic
aptus natus est timere in mari. Itẽ so
let põi distributio accõmoda vt celũ te
git oia pter seipz. t ds creauit oia alia
a se. sz ista duo gña distributiõis nõ sũt
ita pro pria sicut alia.

¶ Circa hũc textũ notandũ est primo q; postq; au
ctor determinauit d signis distributiuis partiũ sub
iectiuarũ: ꝛsequẽter determinat de negatione t de
distributõe que fit p ipsũ. Et pot assignari duplex
cã quare tractãdo de pdictis signis sit tractat de
negatõe. Prima ẽ qr negatio eodẽ mõ distribuit
t facit distributiõem p partibus subiectiuis lz ex
ꝛsequẽti sicut t signa de qbus determinatũ ẽ. Alia
causa pot eẽ qr signa negatiua sicut nullus nihil
neuter bnt vim distribuẽdi rõne negatõis addite
signo pticulari ideo post signa negatiua primo videẽ
duz ẽ de negatõe q; de signis distributiuis p par
tibus integralibus. ¶ Pro quo est aduertendũ q;
negatio pot capi dupltr. Uno mõ p oõne negati
ua i qua. scz negat aliqd de aliq; t hoc mõ est spes
enũciatõis t nõ sumit sic i ppositio. Alio mõ sumit
p istrumẽto negãdi siue p signo negatiuo sicut ẽ
hoc aduerbiũ nõ. t hoc ẽ adhuc dupltr. vno modo
ifinitãter quãdo addit terminо p ꝛpositionẽ sic q; fa
cit distributõem cum termino cõi cui adiungit vt
nõ bõ nõ currit. Alio mõ sumitur negatio negãter
t sic solũ addit termino per appositionẽ. t de ista
negatione est hic solũ ad ppositum.

Secundo Sciendũ ẽ q; de negatione ne
gante auctor mouet talẽ dubi
tationẽ. vtrũ scz negatio habeat virtutẽ distribuẽ-
di terminũ cui addit. Et videt q; sic qr ille sũt con
tradictorie bõ ẽ iust⁹. nõ bõ ẽ iustus. ergo oportet
alterã ipsarũ eẽ vlem. sed nõ ẽ ibi aliqd a quo distri
buatur subin nisi negatio. ergo negatio bz virtutẽ
distribuẽdi. In oppositũ arguit duabus rõnibus:
Pria ẽ. si negatio bret virtutẽ distribuẽdi tũc sicut
ista ẽ icõgrua oĩs sortes: ita eẽt etiã ista ñ sortes. sz
hoc ẽ falsũ ergo illud ex quo segtur. ¶ Scda rõ
ẽ. vbicũq; ẽ distributio ibi ẽ termin⁹ cõis sumptus
vniuersaliter. sed hoc non bz fieri nisi p signũ vniuer
sale eo q; solũ signuz vle significat quoniã vniuer
saliter. sed negatio nõ est signũ vle. ergo nõ habet
vim distribuẽdi terminũ cõmune. ¶ Ad dubiuz
rñdet auctor q; negatio nõ bz virtutẽ distribuẽdi
terminũ per se cui additur. t hoc bene pbant due
rõnes adducte. Sed bz vim distribuendi per acci
dens terminũ cõmune qr negat formã termi cõis
cui adiungit. sz ad negationẽ termini cõis seu su-
perioris segtur negatio cuiuscũq; iferioris. Exq;
patet q; negatio addita terminо cõi p accidẽs distri
buit ipm p partibus subiectiuis. Et ad illud q; ar
guitur de isto. nõ bõ est iustus. dr q; non bõ est vlis
eo q; negatio nõ primo distribuit. sz solũ ex initi qr
negato supiori negant oia iferiora ei⁹.

Tertio Sciendũ ẽ q; alij dicunt negatiõem
habere virtutẽ distribuẽdi terminũ
cui additur. Quod pbatur sic. qr hec ppositio nõ
bõ est iust⁹ equiualet huic nullus bõ ẽ iustus per
regulã equipollentiarũ. sz ibi ẽ distributio t non ni
si virtute negatõis ergo negatio distribuit. Secõ
sic qcqd bz virtutẽ ampliãdi terminum cõmunez
ad sua iferiora illud habet virtutem distribuendi
sz sic ẽ de negatione. vt dicendo nullus bõ est asi
nus ergo tẽ. minor patz qr sub hoc pdicato asinus
pot fieri descensus copulatiue ad sua inferiora
quod non esset nisi multiplicaretur per negatio
nem t distribueretur pro suis inferioribus. Pro
ista opinione est aduertenduz q; dupliciter potest
itelligi negationem habere virtutem distribuen
di. Uno modo per se primo t sic sibi non cõuenit
sicut dictum est sed ei conuenit negare. Alio mõ
per accidens t ex consequenti t sic dicitur q; ne
gationi bene conuenit distribuere. nã sicut dictuz
est ad negationem superioris sequitur negatio
omnium iferiorum. quando enim negatur aliquid
de aliquo negant quecunq; ꝛtinent sub eo de eo
dem. t ita sub tali termino licz fieri descensus ad
omnia supposita talis termini. t per consequens
ad negationem sequitur distributio: habet enim
primo virtutem negandi t ex consequenti virtu
tem distribuendi. ¶ Consequenter ponit duas
species distributionis que non sunt multum vsi-

tate. Prima ē que ē distributio aptitudinis. ⁊ est quãdo verbũ respectu cui⁹ fit distributio nõ accipitur vt significat actũ. ſz vt aptitudinē importat vt cũ dr omnis homo timet i mari. nullus hõ timet i mari posito casu q̃ nullus sit hõ ibi. ⁊ tũc sensus illius ꝓpõnis est iste. omis homo est apt⁹ natus timere in mari ſz non timeat. Et non dr distributio aptitudis respectu subi eo q̃ subm aptuz natũ sit distribui. ſz magis eo q̃ signũ distribuit subm̃ i ordine ad ꝑdicatũ qõ dz sumi iquantũ dicit aptitudinē sicut verba q̃ in diffonibus ponunt. iõ hec distributio non differt ab alijs supius positis ex pte subiecti ſz tantũ ex ordie ad predicatũ respectu cui⁹ distribuit. Alia ē distributio accõmoda. que ē quando signũ nõ distribuit terminũ cõem cui adiungit p oibus suis suppositis sed ab illa ꝓpõne fit exceptio alicui⁹ suppositi. vt si dicatur. celuz tegit oia. e⁹ ē sensus. celũ tegit oia alia corpa a se. Silr cum dr. de⁹ creauit oia: sensus ē. de⁹ creauit. oia alia a se

Sed cõtra predcã arguitur. Primo sic. B signum nullus habet vim distribuendi rõne negatiõis quam icludit. sed negatio non potest distribuere. ergo neq̃ illud signum nullus. ¶ Scõdo arguitur sic. quicquid potest facere ꝓpõnem vlem hz virtutem distribuendi. ſz negatio est huiusmodi. vt si dicat. nõ gdam hõ curit. g̃ ꝛc. ¶ Tertio arguit sic. vni⁹ rei vnic⁹ ē actus ſz actus negatõis ꝓprius ē negare. ergo negatio nõ habet virtutē distribuendi. ¶ Quarto arguit sic. signũ vle additũ termino ꝛmuni distribuit ipz vlr p suis suppositis nisi pri⁹ distribuat aut restrigatur p aliquã restrictiõez. ſz cũ dr. celũ tegit oia ētia. ibi ētia ñ distribuit. g̃ ñ ē distrib⁹ accõmoda.

Ad rationes Ad primam dicitur q̃ patet solutio ex predictis. ⁊ similiter ad secundam. ¶ Ad tertiam dicitur q̃ vnius rei est tantum vnus actus proprius primo ⁊ p se sibi conueniens. possunt tamen esse plures adinuicem subordinati cuiusmodi sunt negare ⁊ distribuere rõne negatõis. ¶ Ad q̃rtam dr q̃ in hac ꝓpõne. celũ tegit oia. ibi ꝑdicatũ non restrigit p aliquod sibi explicite additum. tamen virtute trãsitionis importate p verbum restringit ad stãdũ p alijs a subiecto. ⁊ i distributiõe accõmoda soluz fit distributio virtute intellect⁹ accipiẽtis ēminuz comõ quo locutio põt verificari de ipso.

s Equit de hoc signo tot⁹ quod ē distributiuũ ptium integraliũ vt hic tot⁹ sortes est albus. est enim sensus sortes scõm quãlibet sui ptem est albus. Unde ad istam tot⁹ sortes est alb⁹ immediate sequit ista sortes scõm quãlibz sui ptem est albus. ad quã sequit quelibz pars sortis ē alba. Probatio in hac. totus sortes ē albus sortes subijcit albedini scõm se ⁊ ptes eius non scõz se. sed put sũt in suo toto siue sub forma totius. ergo nõ subijciunt albedini nisi p totũ ⁊ sic p prius sequit hec sortes scõz quãlibz partez sui ē albus. ⁊ postea illa quelibet ps sortis est alba. Item in hac totus sortes est albus totus subijcit albedini i rectitudine. ptes autẽ i obliquitate. quia i eo qõ ē totũ partes intelliguntur in obliquis. ⁊ in eo quod ē est ps totum sumit obliq̃. quod pz per diuisionem ei⁹ quod ē totũ. vt domus est ex ptibus tecto ⁊ fũdamẽto. ⁊ sortes est ex ptib⁹. ergo illud qõ est totũ dat intelligere ptes obliq̃s. g̃ ad hanc totus sortes ē alb⁹ immediate sequit hec sortes scõz q̃libet sui ptẽ est albus. ⁊ mediate sequitur ista q̃libet ps sortis est alba. Item ad idẽ. illud qõ est ps non hz cẽ nisi ab eo quod ē totũ qz non hz pfectionẽ nisi ab eo. g̃ nõ subijcit alicui nisi p totuz. ergo totũ prius subijcit. ergo ad hãc totus sortes ē alb⁹ immediate sequit sortes scõm q̃libet sui ptem est albus. ⁊ immediate q̃libz pars sortis est alba. Secundum predicta q̃ritur de hoc sophismate. totus sortes est mĩor sorte. Probatio. quelibet pars sortis ē minor sorte. ⁊ sortes scõm quãlibet sui partez ē minor sorte. ergo totus sortes est minor sorte. Contra. totus sortes est minor sorte. ergo sortes est minor sorte. Solutio. prima est vera scilicet hec totus sortes ē mior sorte. Et probatio

peccat ꝓ3 accñs. qz ĩ ista totꝰ sortes ē minor sorte. ꝑdicatũ attribuit ptibꝰ quibꝰ vere ꝓuenit. sorti ãt ñ ꝓuenit. ziõ hec ē simplr falsa sortes ē minor sorte. z iõ si ptes iferãt eē minorē sorte ꝏ toto siue de sorte erit fallacia accñtis per vnã regulã supradictã vñ totus sortes est res subiecta z sortes accidit ei z eē minor sorte assignat vtriqz in eē. Etiã iprobatio peccat ꝓ3 quid ad simplr. qz ista totus sortes ē minor sorte nõ ponit sortē ꝓ3 se sz ꝓm suas partes z iõ ponit sortē ꝓ3 quid eē minorē sorte. ita cũ simplr iferat ꝗ sortes ē minor sorte peccat scõz qd ad simplr sicut sortes ꝓ3 pedē ē minor sorte. ꝗ sortes ē minor sorte. Itē ĩ qbusdã sequit totus sortes. ꝗ sortes. vt totus sortes ē albus. ꝗ sortes ē albus. z qbusdã ñ. Queritur ĩ qbꝰ ē z ĩ qbꝰ ñ dicẽdũ ē q̃ sĩ q̃dã accñtia q̃ idifferent ꝓuenũt pti z totivt albꝰ niger calidũ frm̃ angeri minui. z in talibus bñ seqũt totus sortes ꝗ sortes. alia sĩ accñtia que ꝓuenũt ptibꝰ z nõ totivl ecõuerso toti z nõ partibus vt totalitas minoritas paruitas. z ĩ talibus nõ sequit totus sortes ꝗ sortes.

¶ Circa hunc textũ notãdum ē primo q̃ auctor ꝏsequẽter determinat de hoc signo totus quod ē distributiuum termini ꝑ partibus integralibꝰ. vt si dicatur totus sortes ē albus. ibi totus distribuit pro partibus integralibus sortis. Et ratio ordinis pōt assignari. qz ptes subiectiue sub suo gñe differũt numero z ꝓm suũ esse. sz ptes integrales nõ differunt ꝓm suũ eē. sz ꝓm numerũ cũ ꝓm numerum verior sit multiplicatio termini q̃ cõuenit partibꝰ integralibus q̃ qñ multiplicat̃ minores ptes subiectiuas. ergo distributio q̃ fit ꝑ partibꝰ subiectiuis est verior z pfectior distributione q̃ fit ꝑ partibus integralibꝰ. Et sic determinãdo de hoc signo totus ostẽdit ꝓmo q̃ in eo includit ꝓminus distribuibilis z etiã signũ vl̃e distribuẽs ĩ obliquo z non in recto ita q̃ sit sensus totus sortes est minor sorte. sortes ꝓm quãlibet sui ptez est minor sorte. Secõdo sic. i hac ꝑpõne totus sortes ē albus sortes subiicitur albedini ꝓm se. ptes aũt subiciũtur ꝑ ipsũ z ñ ē sic q̃ partes prio subiciãtur albedini z q̃ ex ꝏsequẽti totũ. ergo ista totꝰ sortes ē albus ifert istas duas. sortes ꝓm quãlibet sui ptem ē albus. z istam q̃libet pars sortis ē alba. lz primo iferat istam. sortes ꝓm quãlibz sui ptem ē albus. Ex quo patz q̃ hoc signũ totꝰ ꝏcludit ĩ se signũ distributiuum z ēmnum sue distributõis. ¶ Unde ē aduertendũ q̃ circa hoc signũ totꝰ mouet auctor tale sophisma. Totus sortes ē minor sorte. Probatur sic. bene seqt̃ quelibet ps sortis. est mior sorte. ergo sortes ꝓm quãlibet sui ptem ē minor sorte. z per consequens totꝰ sortes ē minor sorte. Improbat̃ sic. totus sortes ē minor sorte. gꝰ sortes ē minor sorte. sed ꝏsequẽs est falsũ ergo z antecedẽs quod ē sophisma. ¶ Ad hoc sophisma ñdet auctor dicẽs ipsũ eē verũ. Et ad ꝓbationẽ dr̃ q̃ cõmittitur fallacia accñtis eo q̃ ꝑpter partialẽ identitatẽ partiũ eũ toto q̃ tamẽ differũt ab illo iferẽ eē minorẽ sorte que tamẽ nõ cõuenit sz ꝓuenit ptibꝰ diuisim sũ ptis. Secõdo dicẽ q̃ ꝏmittit̃ fallacia ꝓm quid ad simplr. qa ista totus sortes ē minor sorte nõ ponit eē minorẽ simplr sed solũ ꝓm quid sez ꝓm suas ptes z iõ est fallacia secũm qd ad simplr. vt si argueret̃ sic sortes ꝓm pedez est minor sorte. gꝰ sortes ē minor sorte. ¶ Est tñ aduertẽdũ q̃ si totꝰ capiat̃ categoreumatice. i. significatiue tũc sensus ē. totꝰ sortes ē minor sorte. i. sortes bñs partes vel pfectus sortes ē minor sorte. hoc eni modo totus z perfectũ idẽ sunt. Si vero totꝰ capiat̃ sincathegoreumatice ꝑ put. s. significat dispõnem subiecti distribuibilis ĩ partes integrales ad ꝑdicatũ hoc mõ sophisma dr̃ esse verũ z sic capiat̃ in textu. ¶ Tũ est notãdũ vt aliq̃ dicunt q̃ duplices sunt partes integrales. q̃dã enis sũt ẽntiales vt materia z forma. alie sũt q̃titatiue vt pes manꝰ brachium z similia. Ex quo inferunt q̃ si totus distribuat pro omnibus suis partibus integralibus tam essentialibus q̃ quantitatiuis tunc sophisma est simpliciter falsum eo q̃ vna pars puta anima vel materia non est minor neq̃ maior sorte. Si vero distribuat pro partibus integralibus quantitatiuis concedunt ipsum esse verum. Sed melius videtur esse dicendũ cum auctore scilicet q̃ non ē distinguendum imo cõcedendũ z eius sensus ē. sortes ꝓm quãlibet partem integralem est minor sorte. modo ꝓm eum pars integralis est pars quantitatiua que cum alia parte quantitatiua constituit aliquod totum quantum. nec vna illarũ ptium est pfectibilis per aliam. ideo ptes ẽntiales ꝓ3 cũ ñ

debēt dici ptes ītegrales. nec tot⁹ pōt distribuere ꝑ ptib⁹ cēntialib⁹. Ex quo pz ꝙ iste ꝓpōes sūt false. tot⁹ sortes ē tot⁹ sortes ⁊ sil'es qz ista equalz huic sortes ſm q̄libet sui partem ē tot⁹ sortes. Sil'r hec ē falsa. tot⁹ sortes ē sortes. Sz ista ē ỽa ⁊ debz ꝛcedi. tot⁹ sortes ē pars sortis. ⁊ sic de sil'ibus.

Secundo sciēdū est ꝙ ꝛnr auctor soluit vnā obiectōez que posset fieri posset enī sic argui. bene segtur tot⁹ sortes ē alb⁹ ergo sortes ē alb⁹. g̃ etiā bene segt. tot⁹ sortes ē minor sorte. ergo sortes ē minor sorte. cui⁹ oppm̄ dez est. Ad hāc obiectionē rñdet auctor vicēs ꝙ duplicia sunt accētia. quedam enī sunt q̄ indifferent possunt inesse toti ⁊ partibus vt albū ⁊ nigrū ⁊ sic de alijs. ⁊ in talib⁹ bene sequit. tot⁹ sortes. g̃ sortes. Alia sunt q̄ conueniūt ptib⁹ ⁊ nō toti vt mīoritas ⁊ paruitas. ⁊ in talib⁹ non sequitur. Et tūc pōt rñderi negando ꝛnam eo ꝙ esse album potest inesse oib⁹ ptib⁹ sortis tam diuisim q̄ ꝛiūctim sūptis. sz q̄uis esse minorē sorte insit partib⁹ diuisim sumptis non tamē ꝛiuncti. ⁊ ideo nō est simile. Et si ꝗs querat cui⁹ q̄titatis est ista. totus sortes est mior sorte. Ad hoc respondent aliqui dicentes ipsam ē vlem. Pro quo supponunt ꝙ iste termin⁹ sortes non distribuit t̄minum cui adiūgit. sed solum t̄minū in eo inclusum. sic sez ꝙ tot⁹ mīs valet sic q̄lz pars ⁊ sic iste terminus pars distribuitur ⁊ equalet hoc sophisma huic ꝑpositioni quelibet pe sortis est minor sorte ⁊ sic de alijs. Sed videtur dicē dum cū auctore ꝙ ē singularis ⁊ equalet isti. sortes ſm q̄libet sui partē est minor sorte. nec equalet huic. quelibz pars sortis est mior sorte vt satis ꝓbatur in textu. Et ſm hanc opinionē ista ꝛnā ē bona. totus sortes est minor sorte. ergo totus bō est minor sorte. pz. qz hec est bona consequentia. sortes ſm q̄libet sui partē est minor sorte. g̃ bō ſz q̄libz sui partē est minor sorte qz arguitur ibi ab inferiori ad superius affirmatiue. Ex quo vlterius ifertur ꝙ ista ꝛnā non valet. totus bomo est mior sorte. ergo quelibz pars hois est minor sorte. qz antecedens pōt cē vez ꝛsequēte exīte falso eo ꝙ arguitur a suppōne determinata ad suppōnē cōfusā ⁊ distributiuam ex parte huius termini bō. Et si quis arguat auctor ꝛcedit similē consequentiā. s. istam. totus sortes est minor sorte. ergo quelibet pars sortis est minor sorte. Respondetur ꝙ illa ꝛceditur eo ꝙ non refert preponere ⁊ postponere signū vniuersale termino singulari cum non possit distribui. non autē sic est de termino cōi.

Tertio sciendum est ꝙ circa predicta ē alia difficultas. vtrum hoc signū tot⁹ semp distribuat pro partib⁹ integralibus rei significate per terminū cui adiungitur. Pro solutione h⁹ supponēda est vna distictio ꝑ̃us posita ō hoc signo tot⁹. qz aliquando ē signū distributiuū ⁊ sic capitur sincathegoreumatice. aliqn̄ ēt capit̄ cathegoreumatice ⁊ sic nō est signū distributiuū nec refert q̄tū ad vitatē vel falsitatē habere ipz vel nō habere termio habēti ptes vt idez est dicē. sortes ē sortes ⁊ tot⁹ sortes est sortes. Ex quo pz ꝙ hoc mō dz accipi totū in hac propōe. oē totum est maius sua parte que est ỽa it elligendo eaz de toto integrali q̄titatiuo ⁊ finito. ⁊ ꝛ⁹ dr̄ ꝙ si totum capit̄ cathegoreumatice hoc sophisma est cōcedēdum. totū quod est i mundo est in oculo meo. Similr hec ꝑpō dz concedi. tota distinctiua ē ỽa c⁹ altera pars est falsa. ⁊ hoc primo de celo ⁊ mundo. cū dr̄. omne totū ⁊ perfectū idē sūt. Alio mō sumitur sincathegoreumatice vt ꝑus patuit. ⁊ i isto sēsu accipiendo sincathegoreumatice totum ꝓpositiones ꝑdcē sunt false ⁊ nullo modo concedende Sed iste debēt cōcedi. tot⁹ brunellus ē sortis. posito casu ꝙ sortes habeat vnū asinū qui vocetur brunellus cuius quelibet pars sit pro sorte. Sed nō valet inferri ista ꝛnā. s. caput brunelli ē sortis: ergo caput sortis hz auriculā asini vel caput brunelli hz auriculas asini. ⁊ sil'r os brunelli comedit sorte dormiēte. os brunelli est sortis. ergo os sortis comedit sorte dormiente. Sed nō valet inferri ista ꝛnā. caput brunelli est sortis. ergo caput sortis habz aures asini. Uel os brunelli est sortis. ergo os sortis comedit sorte dormiente. Sed dz sic inferri. ergo caput quod est sortis hz aures asini. ⁊ os quod est sortis comedit sorte dormiēte.

Sed contra predcā arguit primo sic. totum integrale actualiter includit oēs suas partes. g̃ nō oz pōere signū distributiuū ꝑ partib⁹ integralib⁹. ¶ Secō arguit sic. bn̄ segt. tot⁹ sortes ē minor sorte. tot⁹ sortes est sortes. g̃ sortes ē minor sorte. ⁊ ꝛ est falsa. ergo aliqua ꝑmissa ꝛ. nō mior. g̃ maior q̄ ē sophisma. ¶ Tertio arguitur sic. bn̄ sequitur. tot⁹ sortes ē mior sorte. ergo tot⁹ bō ē minor sorte. ⁊ vltra. tot⁹ bō est minor sorte: g̃ quelz pars hois ē mior sorte. sed hoc ē falsum posito ꝙ sortes sit minor platōe in aliq q̄titate. ¶ Quarto arguitur sic. conuertens sophismatis est falsa. s. aliqd minus sorte ē sortes. ergo sophisma est falsum.

Ad rationes Ad p̃mã dr̃ q̃ totũ ĩtegrale vnit ĩ actu oẽs suas partes q̃ ad ẽ ſz nõ ponit oẽs in actu q̃ ad ẽ qõ ẽ ſtare ſub predicato. iõ cũ hoc ſignũ tot⁹ ſit dictio reſpectia põt diſtribuere ẽ minũ p ſuis ptib⁹ integralib⁹ reſpcũ p̃dicati qõ ouenit vni z nõ alteri vl qõ ouenit oib⁹ ptibus ſeu plurib⁹ z nõ toti. ¶ Ad ſecũdã dr̃ q̃ ſi capiatur totũ ſincathegoreumati/ te minor ẽ falſa: z nõ valet ỏña. ¶ Ad tertiã dr̃ q̃ hec ỏña. q̃libz pars ſortis ẽ minor ſorte. ergo q̃lz pbois ẽ minor ſorte, nõ valet. ſilr nec iſta. tot⁹ ſortes ẽ mi or ſorte. g̃ tot⁹ hõ ẽ minor ſorte. Vel dicẽdũ eſt ſicut vult auctor q̃ tot⁹ trm̃ valet ſicut fm q̃ libz ptem ei⁹ vt p̃us patuit z tũc bñ vz ỏña. ¶ Ad q̃rtã dr̃ q̃ illa nõ eſt conuertens ſophiſmatis ſed iſta aliquid minus ſorte ẽ pars ſortis.

Equit̃ de ſignis diſtributiuis accidẽtiũ ĩter que primo dicẽdum eſt de ſignis diſtributis qualitatis. Dr̃ aũt ſignũ diſtributiuum qualitatis quod diſtribuit res ſe habẽtes p modũ qualitatis. vt qualelibz cuius pticulare eſt aliqualibz. Sed tunc obijcit̃ q̃ ſi accñs multiplicet̃ multiplicato ſubo. g̃ cum ſigna diſtributia ſubſtantie diſtribuãt ſiue multiplicẽt ſubiectũ. oz q̃ multiplicent ſiue diſtribuant ipm accidens. ergo ſigna diſtributiua accñtium ſupfluũt. Ad hoc dicendum eſt q̃ duplex eſt multiplicatio accidẽtis. qz quedaz eſt multiplicatio accidẽtis fm numerum. z hec fit per ſignum diſtributiuum ſubſtãtie. vt oĩs homo albus currit. Alia eſt multiplicatio fz ſpẽm. z hec fit per ſigna diſtributia accñtis. vt qualelibz currit. i. res habens qualemcũq̃z qualitatez currit. Circa predcã querit̃ de hoc ſophiſmate. quodlibz qualelibz de quolibet tali ſcit ipſum eſſe tale quale ipm eſt. poſito q̃ ſortes ſciat grãmaticam logicam rethoricam. z plato z cicero ſilr z ſciant ſe habere eas. z ſint alij tres homines quorum vnus ſciat logicam alter grãmaticã. z alius rethoricam. z iſti neſciant habere eas. z de alijs nihil ſciant. z alij ſciant de ſe z de iſtis. z non ſunt plures homines neq̃z plures qualitates. Probatio. hoc qualelz de quolibz tali ſcit ipm eſſe tale quale ipm eſt z ſic de ſecundo z tertio. z non ſt̃ plura qualelibz. ergo quodlibet qualelibz de quolibz tali ſcit ipm eẽ tale q̃lc ipz ẽ Contra. quodlibet qualelibz z c̃. g̃ quolibz grãmaticũ de quolibz tali ſcit ipm eſſe tale quale ipm eſt. Solo. prima ẽ vera z improbatio peccat fm fallaciã ỏñtis ab inferiori ad ſupius cuz diſtributione ſupioris. qz qualelibz ſuppõit trm̃ pro tribus. ſ. pro tribus primis. ſz grãmaticus ſupponit pro eiſdẽ z etiaz pro aliquo qui habz grãmaticã trm̃. z ita grammaticũ eſt in plus q̃z qualelz. Vnde ſi apponat̃ ſignum vl̃c diſtributiuum ſic. quodlibz qualelibz z c̃. g̃ quolibet grammaticum fit ỏñs. vt hic. oĩs homo. ergo omne animal. z ſimiliter in vltimo. vt de quolibz qualelibz. ergo de quolibet grammatico cum dicit de quolibet tali.

¶ Circa hunc textũ notandum eſt primo q̃ conſequenter auctor determinat de ſignis diſtributiuis accidentium. Vnde ſignum diſtributiuuz accidentis eſt quod diſtribuit res ſe habentes per moduz accidentis ſiue per modum alteri adiacẽtis. Et inter iſta primo determiat de ſignis diſtributiuis qualitatis. z ſunt illa que diſtribuunt res ſe habentes per modum qualitatis. Et accipitur hic qualitas generaliter pro omni illo quod habz modos qualificantis ſiue determinantis ſine illo ſit ſubſtantia ſiue accidens. Et diuiduntur hec qz quedam accñtia ſunt qualitates z quedam quantitates. z lz ſint plura accñtia tamen magis iſta determinantur per ſigna diſtributiua qualitatis et q̃ntitatis q̃z per alia. co q̃ iſta accidentia ſunt principaliora in quib⁹ cetera accñtia fundantur. z ga

De distributione

etiã habent modos p̃dicandi absolutos. Ex quo p3 quare ponũt tm̃ duo signa distributiua accñtis.
¶ Ulterius ẽ aduertendũ q̃ auctor soluit vnam obiectionẽ que ꝗ hoc posset fieri. ⁊ talis ẽ. Accñs multiplicatur ad multiplicationẽ subi. ergo cũ signa distributiua substãtie multiplicẽt ⁊ distribuãt subm̃ oz etiã q̃ multiplicẽt accñs ⁊ per ꝗ̃s nõ sũt ponẽda signa distributiua accñtiũ. Ad hoc rñdet auctor q̃ q̃uis aliqm̃ multiplicatio accñtis f3 numerũ fiat per signa distributiua substãtie. non tam̃ multiplicatio accñtis fm ꝓpẽz. sed talis multiplicatio b3 fieri per signa distributiua accñtis. Unũ auctor determinando de signis distributiuis q̃litatis mouet hoc sophisma. Quodlib3 qualelibet de quolibet tali scit ipm eẽ tale q̃le ipm ẽ. Posito casu q̃ sortes sciat grãmaticã rethoricã ⁊ logicã. sit̃r plato ⁊ cicero simul sciãt illas ⁊ cũ hoc sciãt se habere illas. ⁊ sint alij tres homies quor vn⁹ sciat vnã ⁊ alius aliã. ⁊ tertius aliã. ⁊ illi tres nesciãt se habere illas nec aliquid sciant de alijs hoib⁹ bñtibus illas. sed alij bene sciant de se ⁊ de ipsis. Hoc posito pbatur sophisma hoc. qualelib3 de quolibet tali scit ipm eẽ tale quale ipm est ⁊ sic de secũdo ⁊ tertio. ⁊ nõ sũt plura qualelibet. ergo sophisma ẽ vez. Improbatur sic. quodlib3 qualelib3 de quolib3 tali scit ipm eẽ tale quale ipm ẽ. ⁊ quodlib3 grãmaticũ de quolib3 tali scit ipm eẽ tale q̃le ipm ẽ. hoc ãt est falsũ vt p3 p casũ positũ. ergo ⁊c. Ad sophisma rñdet auctor dicẽdo ipm eẽ verum simplr. ⁊ improbatio peccat fm accñs vel penes fallaciã ꝗ̃tis arguẽdo ab iseriori ad supius cũ distributione superioris. Unũ in casu posito q̃lelibet est inferi⁹ ad grãmaticũ eo q̃ oẽ qualelib3 ẽ grãmaticũ. sed nõ ecõtra. qualelib3 cñ supponit tãtũ p trib⁹. vt p3 per casũ positũ. sed grãmaticũ suppõit p eisdẽ. ⁊ cũ hoc p illo solo qui b3 grãmaticã iõ cum additur distributio cuilibet non v3 ꝗ̃ia.

Secundo sciendũ ẽ q̃ fm ꝓdcã signa sũt alique diffinitates. Pria ẽ. vt q̃ b⁹ signa distributiua accñtis distribuãt terminus cui immediate adiũgunt. Ad quã p̃ dr̃ q̃ talia signa nõ distribuũt terminũ ex se positũ sed itra se qui cludunt terminũ sue distributionis. Unũ q̃lelibet idẽ ẽ q̃ de qualib3 spẽ qualitatis aliquã qualitatẽ bñs. Ex quo segr̃ q̃ termini gb⁹ addunt hmõi signa si nõ ꝓpediãtur supponũt ꝗfuse tm̃ vl simplr. p3. qr immediate sequunt signus vlẽ affirmatiuus. z⁰ dr̃ q̃ in oi termino adiectiuo substantiuato in neutro genere includit iste termin⁹ ens vl res. iõ aliqm̃ in talib⁹ signis distributiuis includunt duo termini distribuibiles quor vnus distribuitur ⁊ alter nõ. ⁊ sic talis oro in qua signũ est substãtiuatũ in neutro genere ẽ distinguenda. qr fm q̃ alter illor terminor p̃cedit signũ ⁊ sic nõ distribuitur ⁊ supponit determiate. vel sequit signũ ⁊ sic supponit confuse tm̃ vel simplr. ⁊ hoc p3 in hoc signo q̃lelibet. vnde qualelib3 tm̃ valet sicut ens vel res habẽs aliquã qualitatẽ. ⁊ sic qualitas est illud qd̃ distribuit. ⁊ vltra includit subm illi⁹ qualitatis qd̃ ẽ ipa res habens qualitatẽ. Et qr illud subm precedit virtutem signi distributiui ⁊ b3 eius suppõnem exponere. ideo nõ distribuitur p signũ. ⁊ sic rõe illius subi nõ distributi potest illi signo qualelibet addi aliud signum distributiuũ. c⁹ distributio cadat s̃ tale subiectũ. vt sic dicẽdo qualelib3 quodlibet. Si vero illud subiectũ sequitur signum nõ distribuit. sed stat ꝗfuse tm̃. ⁊ posset eẽ sensus qd̃libet qualelibet. i. de qualibet specie q̃litatis ens habens qualitatem. sed illud subiectum perfect⁹ intelligitur p̃cedere q̃ sequi. ex quo patet rspõsio ad difficultatem.

Tertio sciendum est q̃ est alia difficultas. vtz. s. signa distributiua accñtium distribuãt p oib⁹ indiuiduis vel pro oibus spẽbus accñtis. ¶ Pro c⁹ solutione supponit q̃ sicut dictũ est qualelib3 equiualet huic oõni. de qualib3 spẽ qualitatis ens habens aliquã qualitatẽ. vel isti. ens habens de qualib3 spẽ qualitatis aliquas qualitatẽ. ⁊ idẽ diceretur de signis distributiuis q̃ztitatis. vt q̃ztuncũq̃ quodcũq̃. iõ ad veritatẽ b⁹ q̃lelibet homo currit nõ regritur q̃ hõ bñs oẽz qualitatẽ currat sz sufficit q̃ de qualibet spẽ qualitatis hõ habens aliquã particularẽ q̃litatez currat. Ex quo p3 q̃ signa distributiua accñtis distribuunt pro spẽbus ⁊ non p indiuiduis. Et si qs q̃rat q̃o vãda est aliqua ꝗ̃dictio in talib⁹ ppõnib⁹ vel ꝗ̃uctas. Rñdetur q̃ ppões in quibus talia signa ponunt debẽt resolui. vt hec. qualelib3 currit. resoluẽda ẽ in istã. de qualib3 spẽ qualitatis ens habens aliquã qualitatẽ currit. ⁊ ei⁹ ꝗ̃ria est ista. de nulla spẽ qualitatis ens habens aliquã qualitatẽ currit. vel ista. de qualib3 spẽ qualitatis nullum ens habẽs aliquã qualitatẽ currit. sed ei⁹ ꝗ̃dictoria ẽ ista. de qualib3 spẽ qualitatis nullũ ens bñs aliquã q̃litatẽ currit. vel ista nõ de qualib3 spẽ q̃litatis ens habens aliquã qualitatẽ currit. Sed tm̃ si iste termin⁹ ens inclusus in isto signo p̃cedat distributionẽ in resolõne termini illa ppõ non habz ꝗ̃riam eo q̃ est indefinita. ꝗ̃dictoria vero ei⁹ ẽ ista nullũ ens de qualib3 spẽ qualitatis currit.

Sed contra pdcã arguit p sic. signuz distributiuũ ẽ dispõ subi i ordine ad pdicatũ. sed accñs vl' adiectiuuz adiectiẽtẽ nõ põt eẽ subz, ppõnis. g nullũ ẽ signum distributiuũ accñtis accepti per modũ accñtis. vel per modũ alteri inherẽtis. ¶ 2° arguitur sic. dicẽdo oẽ colorãtũ. ibi distribuit accñs sub mõ accñtis. z tñ oẽ est signũ distributiuũ substãtie. g 3 diffinitionẽ signi distributiui accñtis. ¶ 3° arguitur sic. oẽ signũ distributiuũ dz reddere ppõez vl'em. sz qlelibz nõ est buusmõi. qz hec ẽ idefinita. qlelibz currit. vt pz per ei° expositionẽ. g zc. ¶ 4° arguitur sic. nullũ signũ vl'e põt alteri signo distributio cõpari eo q nõ esset debita pportio distributiuentis z distributibilis. ergo ista ẽ icõgrua. quodlibz quale libet. z sic cum verum presupponat congruũ illõ sophisma non potest esse verum.

Ad rationes Ad pmã dr q adiectiuũ adiectie tẽt uz nõ põt eẽ pncipale subz enũciatõis. tñ pt põi i sbo p modũ denoiatiui respcũ pncipalis subi. ¶ Ad secũdaz dr q dicẽdo oẽ colorãtũ ibi illõ adiectiuũ substãtiuatur in neutro gñe. iõ distribuit p suppositis z p modũ substãtie z nõ sub mõ accñtis. ¶ Ad 3lm dr q ista qualelibz currit ex pte subi locutõis est idefinita si subrñ pcedat signũ distributiuũ. sz ex pte subi distributionis ẽ vl'is. vt pz in expõe ei°. ¶ Ad quartã dr q huic signo qualelibz nõ additur aliud signũ rõc c°sst distributũ. sed inquantuz includit terminum suc distributionis ideo nulla est ibi icongruitas.

Equit de signis distributiuis
3 qtitatis z sũt illa que distribuunt res se habẽtes per moduz qtitatis. vt quotiẽscunqz quãtuscũqz. z fm hoc querit de hoc sophismate. quotiẽscũqz fuisti parisius totiẽs fuisti hõ. Probatio. vna vice fuisti parisius z illa vice fuisti hõ. alia vice fuisti parisius z illa vice fuisti homo. z sic de alis. ergo quoticuscũqz fuisti parisius toticns fuisti homo. Improbatio. quoticuscũqz fuisti parisius totiẽs fuisti homo. sed bis fuisti parisius. ergo bis fuisti homo. qd falsũ est qz hec dictio bis importat interruptionẽ eius cui adiungitur. sed actus essendi hominem non fuit iterruptus in te. Solutõ prima est falsa. ad probationẽ autẽ respondendũ est per iteremptionẽ qz secũda pars copulatie est falsa. s. illa vice fuisti hõ. qz adhuc nulla vice fuisti hõ. eo q nõdũ vita fuit terminata vt iteruz icipere s vivere z postea ẽminaret qd tñ requirit ad hoc q bis fuisses hõ. sic bis icipit cursus z bis terminat ad hoc q aliqs bis currat. Et nota q bis non iportat iterruptionẽ tẽporis sz tñ actꝰ illiꝰ cui adiũgitur. Ad terminũ at sequ iterruptio. si at formaret sic palogismꝰ quandocunqz fuisti parisius fuisti homo. sz bis pisius fuisti. g bis fuisti hõ. prima est vera. z iprobatio peccat secundum fallaciam figure dictionis ex mutatione predicamenti. qz quãdoqz ẽ in pdicamẽto qñ. z bis in predicamẽto qtitatis. qz ẽ d gñe qtitatis discrete

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ p q onr auctor determinat de signis distributis qtitatis. Et sz via gñis tõis qtitas pcedat qualitatẽ tñ via pfectionis est ecõuersio. iõ pus determinat de signis distributis qtitatis. Et qz hoc nomẽ ifinitũ pertinet ad qtitatẽ saltẽ dũ capit distributie. iõ auctor post determinationẽ illoꝝ q distribuũt directe qtitatẽ determinat de hoc noie ifinitũ quod distribuit rẽ sub mõ qtitatis. ¶ Pro quo ẽ aduertẽdũ q signa distributia qtitatis sũt illa q distribuũt rẽ sebitẽ per modũ qtitatis siue per modũ mensure. vt qtuncũqz quotiẽscũqz z sic de alijs. Et sicut dictũ ẽ q istud signũ qlelibz includit terminũ sue distributionis. ita ẽt signa distributia qtitatis. cuz enim dr qtũlibz currit. sensus est. res bñs oez qtitatẽ currit. Et qz ista signa qtitatis nõ distribuunt p suppositis sicut signa distributiua substantie sz distribuũt p spẽbus. vt dictũ est. iõ nõ faciũt propositionem simplr vl'em qtum ad subz locutionis. reddunt enim ppõnẽ vl'em totũ quãtũ ad subz distributionis. Unde signa distributiua quantitatis conuenienter distribuuntur sicut z illa quoꝝ sunt distributiua. Et qz illa quantitas diuiditur per quã

titatē pmanētem vt linea supficies corp⁹ ⁊ locus: ⁊ p quātitatē successiuā sicut ē tpe. ideo signoꝝ distributiuoꝝ q̄titatis q̄dā distribuūt q̄titatē pmanentē vt quātūcūq̄. quedā ꝛo successiuā vt q̄ncū q̄ quotiēscūq̄. Et sicut q̄titas pmanēs diuidit p ꝛtinuā ⁊ discretā: ita diuidūtur signa q⁹ quedam distribuūt quātitatē pmanentez sub mō q̄titatis ꝛtinue. quedā ꝛo distribuūt quātitatē pmanentē sub mō q̄titatis discrete. Et est aduertendum q̄ tp̄s ē ens simpliciter ꝛtinuū cū sit mensura rei ꝛtinue puta mot⁹ ⁊ tī mēsurat motū sub modo indiuisibili fm prius ⁊ posteri⁹. ideo tēpus pōt ꝛsiderari sub rōne ꝛtinui ⁊ sub rōne discreti. iō aliq̄ signa distribuūt tp̄s sub rōe ꝛtinui sicut quātūcūq̄. alia ꝛo sub rōne discreti vt quotienscūq̄.

Secundo Sciēdū ē q̄ circa hoc signum quotiēscūq̄ mouet auctor hoc sophisma ī textu. Quotiēscūq̄ fuisti pisius fuisti bō. Qō sic ꝓbat: vna vice fuisti parisius ⁊ illa vice fuisti bō. alia vice fuisti parisi⁹ ⁊ illa vice fuisti bō ⁊ sic de alijs. g⁹ quotiēscūq̄ fuisti parisi⁹ totiēs fuisti bō. Improbat sic. bī segtur quotienscūq̄ fuisti parisi⁹ totiēs fuisti bō. sz bis fuisti parisi⁹. ergo bis fuisti bō. ꝛnis est falsū. ergo illud ex quo segtur. pz ꝛnia. q⁹ bis īportat iterruptionē act⁹ ēndi hoīem. tal' aūt act⁹ non fuit iterrupt⁹ illa vice. ergo segtur q̄ sophisma ē falsū. Ad sophisma rndet auctor dicens q̄ ē simpl'r falsū. ⁊ ꝓbatio ei⁹ nō valet. q⁹ scēda ps copulatiue ī qualibet pmissaꝝ ē falsa. ergo cuz dī ⁊ illa vice fuisti bō illō ponit iterruptionē essēdi hoīez. ⁊ q⁹ ille act⁹ nō fuit iterrupt⁹ pma vice qua fuisti parisi⁹: nec posset itez icipere. ⁊ illud īportat cū dī ⁊ alia vice fuisti bō. ideo nō valet ꝛnia. Et q̄uis hec aduerbia bis ter q̄ter nō īportāt iterruptionē act⁹ tp̄is tī īportāt iterruptionē act⁹ verbi cui adiunguntur ad quē ēminū segtur iterruptio.

Tertio Sciēdū ē q̄ sicut dicit auctor ī textu si in hoc sophismate poneret hoc īncathegoreuma quantūcūq̄z ⁊ diceret quātūcūq̄z fuisti parisius ⁊c. tūc sophisma eēt vez eo q̄ ꝶ aduerbiū quātūcūq̄z nō distribuit terminū p tempoꝛib⁹ mēsurantib⁹ actū iterruptū sz p tēpoꝛibus mēsurantibus actū cōtinuū. ⁊ tūc ibac ꝛsequētia quādocūq̄ fuisti parisi⁹ fuisti homo. bis fuisti pisi⁹. ergo bis fuisti bō. est fallacia figure dictiōis eo q̄ mutat' spēs vni⁹ pdicamēti in aliā. quātūcūq̄z enīz īportat quātitatē ꝛtinuā. bis vero īportat q̄titatē discretā. Alig tamē ad pdictū sophisma rndent q̄ sicut iaceri textu est simpl'r verū eo q̄ quotienscūq̄z nō cadit ī terminū huius qō est fuisse hoīez sed hui⁹ qō ē fuisse parisi⁹. ⁊ iō fm īpos sensus sophismatis ē ille. quotiēscūq̄z fuisti parisi⁹ tu totiēs eris parisi⁹ fuisti bō. ⁊ illud videt cē verū vt dicūt. Sz ista respōsio nō ē vera q⁹ illud aduerbiū totiēs dicit iterruptionē act⁹ ēndi hoīez vt notū est. Ex quo patet q̄ est simpliciter falsuz.

Sed cōtra pdicta arguit. Prio sic. signa distributiua substātie sufficiūt ad distribuendū oēs spēs substātie sic q̄ possūt facere distributōez in qualz spē de genere substātie. ergo sil'r in genere q̄titatis illud signum debz sufficere ad distribuēdū p oibus speciebus q̄titatis. ergo male diuidunt signa distributiua q̄titatis. ¶ Secō arguit sic. hoc signū quotiēscūq̄z est distributiuū numeri q̄ est q̄titas pmanēs. ergo nō ē distributiuū tp̄is qō est q̄titas successiua. ¶ Tz⁹ arguitur sic. oē signum distributiuū est dispositio subiectī ordine ad pdicatū. sed nullū subiectum ppōnis significat per modū tēpoꝛis quia hoc soli verbo ꝛuenit. modo verbū hz rationē predicati. ergo quotiēscūq̄z ē dīstributiuuz tp̄is. ¶ Quarto arguit. ꝛtradictoria sophismatis ē falsa: g⁹ sophisma ē vez. pz q⁹ hec ē ꝛtradictoria aliquotiens fuisti pisi⁹ ⁊ nō fuisti bō. illa enīz ē falsa.

Ad rōnes Ad pmā dicitur q̄ oēs species substātie cōueniūt in hoc q̄ est significare p modū per se stātis. iō aliqō signū potest distribuere p oibus īdiuiduis cuiuslibet spēi Sed nō oēs q̄titates habēt sil'em modū conueniendi vel denominādi. iō ponūtur diuersa distributiua p diuersis spēbus quātitatis. ⁊ sic non ē sil'e ¶ Ad 2am dī q̄ hoc signuz quotiēscūq̄z directe distribuit p tēpoꝛe accepto p modu successiui ⁊ ꝛsequenti p numero īquantū tale tēpus diuisibile ē in pri⁹ ⁊ posteri⁹. ¶ Ad tertiā dī q̄ signa distributiua substātie q̄ distribuūt respectu suppositoruz semp lūt dispōes subiecti. sz nō oportet de signis distributiuis accīdentiū. q⁹ q̄nq̄z possūt dicere dispōnem p modū act⁹. ¶ Ad 4.ᵃᵐ dī q̄ illa nō est sua ꝛdictoria. sz illa. quotiēscūq̄z fuisti pisi⁹ nō totiens fuisti bō. vel illa. nō quotiēscūq̄z fuisti parisius totiens fuisti homo:

Equit' de īfinito qō quiqz mōis dī. Prio mō dī īfinitū qō ī pt p trāsiri vt vox dī īuisibil' q̄ztū ad visū q⁹ ē īuisibil' eoq̄ ī ē apta nata videri. alio mō dī īfinitū qō hz trāsitū īpfēz eoq̄ nōdū ē ēmiatū tī aptū natū ē ēmiari. vt dū aliqs

trāsit spaciū ⁊ nōdū pueniet ad suum finem. Tertio mō dī infinitū fīm appositionē. vt numerus augmētabilis est in ifinitū appōne vnitatis vel alterius nūeri. Quarto modo dī infinitū fīm diuisionem. vt continuum. omne āt continuum diuisibile ē in infinitū. vnde sic diffinit ab aristotele in quarto physicorū. continuum est diuisibile in semper diuisibilia. Alio modo dī infinitum vtroqz modo. s. per appositionem ⁊ diuisionem vt tempus. cum enī tps sit continuum est diuisibile in infinitum in diuisione. ⁊ cū post vnum tēpus veniat aliud tempus. sic per appōēz vnius tēporis ad aliud ē finitū. Et quo ad has tres vltimas significationes diffinitur sic infinitum. Infinitum est cuius q̄ztitatem accipientibus sēper est extra sumere. vt si post vltimam partem linee accipiatur alia. ⁊ post alteram tertia. ⁊ nunq̄z possit attingi terminus eius. ideo linea dicitur infinita. Solet āt poni q̄ infinitum quandoqz sumitur pro termino cōi. ⁊ tunc ista propositio infinita sunt finita. equiualet huic. aliqua infinita sunt finita. quandoqz sumitur pro signo distributiuo ⁊ tunc illa equipollet huic quo ad distributionē quolibet plura sunt infinita. ⁊ probatur sic vno plura sūt finita. duobus plura sūt finita. tribus plura sunt finita ⁊ sic de alijs. ergo quolibz plura sunt finita. ⁊ sic dicit facere interscalarem distributionē vel interruptā. vel disiunctiuam qz hec dictio plura in prima ꝓpositiōe supponit pro duobus. ⁊ deinceps ī secunda pro tribus ⁊ sic gradatim ⁊ scalariter ascendēdo. ⁊ sic ista oratio quolibz plura facit distributionē interscalarem qz pro alijs supponit hoc q̄ dico quolibz ⁊ pro alijs hoc dico plura fīm numerū ascendēdo vt dictum est. Circa predicta querit ō hoc sophisinate. infinita sunt finita. Probatio. duo sunt finita. tria sunt finita ⁊ sic in infinitū. ⁊ infinita sūt finita. Improbatō. ibi pdicat oppositum de opposito ⁊ locutio est impossibilis. Pōt etiā sic ꝓbari. quelibz plura sūt finita ergo infinita sunt finita Solutio quidā distinguūt eo q̄ finitum est equiuocum ad ifinitum quo ad nos ⁊ ad infinitum simpliciter. vnde si sumat ifinitum quo ad nos prima potest esse vera ⁊ non predicat oppositum de opposito qz ifinita quo ad nos sūt stelle ⁊ arene maris q̄ nō sunt ifinite simplr. si āt sumat ifinitū simplr est simplr falsa ⁊ predicat oppositum de opposito. Alij autē distinguunt eo q̄ infinitū potest esse ꝯminus communis. ⁊ sic pria est falsa. vel pōt esse dictio sincathegoreumatica importās in se distributionem sicut dictum est. ⁊ sic ponunt eaz esseveram. Sz neutra istarum solutionum valet. quia si remoueat vtraqz distinctio ⁊ sumat ifinitum simplicit ⁊ sez q̄ est terminus ꝯmunis adhuc remanet ꝓbatio ⁊ improbatio huius sophismatis. vñ dicēdū est q̄ prima simpliciter est falsa ⁊ probatio peccat secundum quid ad simpliciter. quia infinitum appositione est infinitum quodammodo ⁊ non simpliciter. Unde cum accipit partes numeri secundum appositionem vt duo ⁊ tria non accipit infinitum simpliciter sed quodammodo siue secundum quid. et ideo nō potest ex his inferri infinitū simplr.

¶ Circa hūc textū notādū ē primo q̄ oseqenter

De distributione

auctor determiat de hoc nomine ifinitū. vnde ifinitū dr quasi non finitū p negationē finis ⁊ termini. Et qr habere finē vel terminū ptinet ad quantitatē qr finitū ⁊ infinitū soli quantitati cōueniunt iō cū signis distributiuis quantitatis cōuenienter determinatur de ifinito pp cōueniētiam quaz bnt cū ipis. cū eniz infinitū ē distributiuū semp distribuit p ptibus quantitatis cōtinue vl discrete. Et qr oē multiplex idiuisum parit cōfusionē. iō ponit distinctionē modoꝝ ifiniti dicēs q infinitū dr qnq; modis. Primo modo negatiue qd nullo mō potest ptransiri eo q non bz quantitatē vt pūctꝰ vel vnitas ⁊c. ⁊ vox isto modo dr infinita quo ad visū qr ñ ē apta nata videri. Secūdo mō dr infinitū qd nondū est determinatū tñ aptū natū ē determinari. sicut linea si p impossē ab ipa cēnt semota pūcta ipaz determinātia. vel sitr lignū ita q cū difficultate cēt ptransibile. ⁊ similiter pfunditas maris q̄ ꝗuis sit ptrāsibilis. tñ pp causā extrisecā. s. ppter aquā ibi existentē nō pōt ptransiri. Tertio dr infinitū p appositionē sicut numerus pōt augumētari i infinitū addendo vnitatē vnitati. Quarto mō dr infinitū fm diuisionē. vt cōtinuū dr ē ē diuisibile i ifinitū in potētia diuisionis. Quinto mō dr infinitum fm vtrūq;. s. fz appositionē ⁊ diuisionem sitr sicut temp⁹. Et hoꝝ modoꝝ sic habetur sufficientia. qr oē infinitū est impertransibile. vel ergo nullū bz transitū nec aptū natum est ptransiri ⁊ sic est primus modus. vel bz transitū fm aptitudinē ⁊ nō fm actum. ⁊ hoc duplr. qr vel ille transitus pōt pfecte terminari ⁊ sic est secundus modus fm quē dr infinitū quo ad nos. vel solū iperfecte ⁊ hoc triplicit. qr vl hoc attēditur fz appositionē solū ⁊ sic est tertiꝰ modꝰ. vel fm diuisionez solū ⁊ sic ē qrtus modꝰ. vel fm vtrūqz ⁊ sic ē qntꝰ modꝰ.

Secundo Sciēdū ē q infinitū fm q accipit tribus vltimis modis est ifinitum in potētia cuiꝰ diffō talis ē. Infinitū est cuius quātitatē accipiētibus semp ē aliqd extra sumere. vt si linea diuidatur i duas medietates pōt iterꝝ diuidi medietas i duas ⁊ sic de alijs ptibꝰ igit i illa diuisione ꝛtigit aliqd accipe semp preter partes priꝰ acceptas. Et huiꝰ ratio pōt assignari quia oz q diuisio cadat vl supra pūctū extremū vel supra punctū mediū. nō sup pūctū extremū qr sic nihil auffereret ō linea p divisionē q̄ sēp cadit s̄ aliqd pūctū qd ē mediū inter qd ⁊ vltimū pūctū necessario ē linea. qr int q̄cūq; duo pūcta ē lica media. ⁊ ēt qr in linea sūt infinite ptes. iō bz diuidi i sēper diuisibilia. ⁊ sic bene diffinitur continuuz qd est diuisibile in semper diuisibilia.

Tertio sciendū est q circa hoc signū infinitū auctor mouet hoc sophisma. infinita sunt finita. pbatur sic. duo sūt finita. tria sūt finita. ⁊ sic in infinitū. ergo ifinita sunt finita. Jm probatur sic. ibi pdicatur oppm de opposito. ergo sophisma est falsū. Ad hoc sophisma rndent aliq p distictionē dicētes q si infinitū capiat p ifinito quo ad nos sic sophisma ē verū ⁊ nō pdicat oppm de opposito eo q infinita quo ad nos sūt simplr finita vt numerꝰ stellaꝝ est finitꝰ. ⁊ tñ est infinitus quo ad nos. Si vo accipiatur p infinito simplr sine fm naturā sic est simplr falsū ⁊ ibi predicatur opporitum de opposito. Alij vo ponūt aliā distinctionē dicentes q si infinitum capiatur cathegoreumatice sic sophisma est falsū. Si vo accipiat sincathegoreumatice ipm ē verꝝ. Istas tñ solutiones reprobat auctor i textu dicēs. q cū istis distinctōibꝰ remanent pbatio ⁊ improbatio sophismatis. ⁊ sic non bñ soluūt. iō aliter rndet dicēs illud sophisma ē simplr falsū. Et ad pbationē dicit q in ea omittitur fallacia fm qd ad simpliciter cuz pcedatur ab ifinito fm appōnē qd ē infinitū fm qd ad inferendum ifinitū simpliciter. Uñ vt dr in textu ifinitū pōt capi duplr. vno mō cathegoreumatice. i. significatiue. ⁊ tūc est terminꝰ cōis ⁊ pōt ē subm vel pdicatū, ppōis ⁊ tñ vz sic res ifinita. ⁊ hoc modo facit ppositionē idefinitā et sēsus bꝰ ppōnis ifinita sūt finita est iste. res ifinite sunt finite. Alio mō sumū sincathegoreumatice ⁊ sic est signum vl̄e icludens terminū sue distributionis. ⁊ hoc modo facit ppōnem vl̄em. ideo sensus huius ppōnis ifinita sūt finita est iste. q̄libz plura sūt finita. Et debet sic pbari. vno plura sūt finita. duobus plura sūt finita ⁊ sic de alijs. q̄ ifinita sunt finita vel quelibet plura sunt finita.

Sed contra pdicta arguit. Primo sic. oē finitū p cōtinuā ablationez finit tandē cōsumit. ergo in ꝛtinuis nō cōtingit pcedere i ifinitū fz diuisionē. igit male ponunt modi ifiniti. ¶ Scōo arguit sic. tps capit extēsionē a motu ⁊ motꝰ a mobili. sz nullū mobile est ifinitum p appōnē. ergo tps nō pōt ē infinitū p appositionem. ¶ Zoꝰ arguit sic. bñ segtur oē signū distributiuum facit ppōnez vl̄em. sz ifinitū nō ē huiusmodi gꝰ nō est signū distributiuū q̄titatis. minoꝝ patet quia hec nō ē vl̄ infiniti. boies currunt. ¶ Quarto arguit sic. in pbatione sophismatis arguit a pribus totius in quantitate ad suum totum cū ifinitū possit facere ppōnem vl̄em. ergo in probatiōe nō

committitur aliqua fallacia.

Ad rationes Ad pmā dicit q diuidendo cōtinuū per ptes equales oē cōtinuū p ablationē partis finite tandē cōsumitur. sz diuidendo p ptes integrales z in partes eiusdē pportōis hoc modo nō pōt cōsumi. ¶ Ad secām dr q quantū ad ptes extensionis quas hz accidēs in subo tempus capit extēsionē a motu z motus a mobili: sed quātū ad tēpus terminatōis mot z tps non capiunt extēsionē a mobili sed magis ex applicatione cōtinua vel ex reiteratōe mobilis supra idē spaciū z illa pōt eē infinita. ¶ Ad tertiā dr q ifinitū captū sincathegoreumatice includēs terminū sue distributionis facit ppōnem vlem sz nō cathegoreumatice sūptū. ¶ Ad 4.am dr q i pbatiōe sophismatis ptes ñ pūt sufficiēter enūerari qz sub hz qd ē ifinitū ifinite ptes deberēt accipi: mō oēs q sūt accepte z pūt eē accepte sūt finite. Et hec de sexto tractatu dicta sufficiāt.

¶ Sequit tractat9 septim9 de expōne.

p Ropositio exponibil ē ppō habēs obscuz sēsū expōne īdigētē ppt aliq ō sincathegoreuma i ea iplicite vl explicite positū i aliqua dictōe vt i hac tū hō ē aīal. sortes icipit eē alb9. ifinita ē linea z sic ō alijs. Pro quo sciēdū ē q ea q faciūt p pōnē exponibilē sūt i multiplici differentia. Quia quedā sūt signa exclusiua vt tantum solū. quedam exceptiua vt pter nisi. quedam reduplicatiua vt inquātū hz qd. qdā vero ipoztāt iceptōz vl definitōez vt icipit ō sinit. qdā ipoztāt priuatōz finis vt ifinitū. qdā ipoztāt excessū vt ppatiui z suplatiui grad9. qdā vero distictōz vt differt aliō ab z sic ō alijs. quedā vero ipoztāt specialē modū distributōis vt tot9 qlibz z sic ō alijs. Unde ppt illa ppō reddit obscura sic q idiget expōe. z ideo dicunt facere ppōez expōibilē q̃re de ipis videdū ē p ordinē. z prio ō exclusiuis. ¶ Iste ē septim9 tractat9 paruoz logicalium magistri Petri hyspani qui postq̃ determinauit de quadā ppietate ēmini scilicet de distributōe. hic ōiter determinat de ppōnibus exponibilib9. Cuius ordinis rō est qz distributio ē ppietas oseqns significationē actualē distribuibilium. expō vero cōcernit significationē virtualē vt patebit i sequētibus. Uel ex alio sumit ordo. qz suppō relatio ampliatio z sic de alijs sūt ppietates terminoz icomplexoz. expositio vero ē ppietas ēmini oplexi q tamē sibi oueniat ab aliquo incōplexo puta ab aliq sincathegoreumate i eo icluso. nō oueniente post alios sex tractat9 determinat de exponibilibus. qz sicut icōplexū ēm naturā pcedit oplexū. sic passio icōplexi pcedit passionem complexi.

Primo Sciendū ē q sicut termin9 sub ratione distribuibilitatis ē subiectū pcedētis tractat9. sic ppō sub rōne exponibilitatis est subm isti9 tractat9. Quod pbat qz ppositiōi exponibili oueniūt oditiones subiecti attributōis. est enī qdā vl'e non quidē reale sz intentionale z hz partes. s. ppōnez cathegoricā ypothetica3 vl'em pticulare idefinitā z singularē. Et ei9 passio est expositio. Et si gs dicat ppositio exponibilis est qd oplexū ergo non ē subiectū. Itē ppō exponibilis icludit subiectū z passionez. ergo non dz dici subiectū cū subiectū alicui9 scic debeat esse vnuz. Ad hoc respōdetur q lz ppositio exponibilis sit quid oplexū q̃tū ad significatū ppriū: tamē quantum ad significatū circūlocutū est quid icomplexuz z illud totū circūloquitur aliquā itētionē ēm quam expositio ē passio. Et cum ppō non possit eē iubiectuz eo q trāscēdit metas bui9 tractat9. nec simil'r exponibilitas est subiectū cū sit passio eius. tamē hoc totū ppō exponibilis circūloquit nobis pprium subiectum hui9 tractat9. Unde expō potest capi dupl'r. vno mō p quadā manifestatione sensuali a qua sumit sill's expositori9. z tūc solet sic diffiniri. Expō ē manifestatio quedā ad sensū accipiēs aliq̃ duo vni z eidē ouenire z alteri discōuenire inferens illa iter se ouenire vel discōuenire. Et hoc modo nō sumitur i ppposito sed est vna spēs argumentationis reducibilis contenta sub sillogismo lz ñ sit ver sill's z ñ est i mō alicui9 figure. Alio mō sumitur expō vt ē manifestatio oplete et clare explicās significationē alicui9 ppōnis habētis sensum obscurū. z illo mō sumit i ppposito. ¶ Et si gs dicat de tali ppōne exponibili non est scientia ergo hic non dz determinari de eius expositione. antecedens patet. quia scientia est ens reale ergo debet esse de ente reali. modo propositio exponibilis nō est ens reale ergo de ipa nō est scia. Ad hoc rndet

De expositione

q̃ ly omnis scia quidditatie sit ens reale nõ ōnominatione facta ab obiecto aliqua est rōnalis. ideo nõ oz q̃ omne illud de quo babetur scia sit ens reale sed sufficit q̃ babeat fundamẽtum in re. ⁊ passiones p eius rationem formalem demonstrabiles.

Secundo sciendũ q̃ oñr auctor diffinit ꝓpositionem exponibilẽ dicens. Propositio exponibilis est propositio babens sensum obscurũ que indiget expositione pp aliquod sincatbegoreuma explicite vel iplicite in ipa positum vt tm̃ hõ currit. In qua diffinitione ponitur ppositio loco generis nõ q̃ sit verum genus qz secunde intentiones nõ sunt i aliquo genere predicamentali ideo in ipis non sunt vera genera nec vere species. Et totum residuuz ponitur loco differentie qz per hoc differt ab alijs sex proprietatibus terminoꝝ. ⁊ a ppositione non exponibili quebz sensum lucidum ⁊ clarum. Et qz talis sẽsus obscurus puenit ex parte alicuius sincatbegoreũatis posset aliquis querere vtruz oẽ sincatbegoreuma faciat ppositionem exponibilẽ. Pro cuius solutione ẽ aduertendum q̃ sincatbegoreumata sunt in multiplici dria. sunt enim quedam que important affirmationem tm̃ vt oīs glibz ⁊ sic ō alijs quedam vero important negationez tm̃ vt nullus nihil ⁊ sic ō similibus. quedã vero sunt q̃ includũt affirmationem ⁊ negationem vt sunt dictiones exclusiue exceptiue ⁊ sic de alijs. Et ita respōdetur q̃ nõ omne sincatbegoreũa facit ppōnẽ expōibilẽ sed solum illa que includunt affirmationem ⁊ negationem vt clare videbitur in sequẽtibus.

Tertio sciendum ẽ q̃ signa que faciunt ꝓpositionem exponibilem sic diuidũtur. qz quedam sunt signa exclusiua vt tantum solus. ⁊ quedaz sunt exceptiua vt potest nisi ⁊c. quedam reduplicatiua vt inquantum vel secundum q̃ ipm. quedam desinitionem vel inceptionem significantia vt incipit desinit. ⁊ quedam priuationem finis importantia vt infinitum. quedã excessum importantia vt cõparatiui ⁊ superlatiui gradus. alia sunt que important differentiam siue distinctionez vt differt aliud ab ⁊c. ⁊ quedaz important specialem modum distributionis vt totus q̃libet ⁊ sic de alijs. Et istorum sic pōt baberi sufficiẽtia. quia omne illud qō facit propositionem exponibilem in suo significato importat diuersitatem seu differentiam vel non. si primum sic sũt ea que important distinctionez vt differt aliud ab ⁊c. Si secundum hoc est dupliciter. quia vel important specialem modum distribuendi aut non. si primũ hoc est dupliciter. quia vel importãt specialez modũ distributionis virtute ꝓpria vt totus ⁊ quelibet ⁊c. vel ipis conuenit ratione negationis que in ipis includitur ⁊ sic sũt gradus comparatiui vt superlatiui quia important cum excessu quandaz distributionem ratiõe negationis quã quidem distributionem significant. Aut non important specialem modum distributionis ⁊ hoc dupliter. qz vel dicunt rẽ in fieri ⁊ sic sũt ea que important icepti onem. ⁊ quia vnũ oppositorum dat intelligere reliquum per ista intelliguntur illa que important desinitionem. Uel dicunt rez in facto esse ⁊ hoc dupliciter. quia aut carent fine. ⁊ sic sunt ea que priuationem finis important vt infinitum. Aut nõ carẽt fine ⁊ hoc dupliciter. quia vel illa ōsignantur i aliquo coniungi puta in cõmuni ⁊ sic sunt reduplicatiua. vel non ⁊ hoc est dupliciter. quia vel se excludunt ab aliquo actu ⁊ sic sũt exceptiua. aut excludunt aliqua contenta pluribus distributionibus distributa ⁊ sic sunt signa exclusiua.

Sed contra ꝑdicta arguitur primo sic. Expositio est quedaz species argumentationis de qua sufficienter determinatũ est in noua logica ergo hic male determinatur. ¶ Secũdo arguitur sic. nulla est ppositio exponibilis. ergo male fit specialis tractatus ō ppositione exponibili. añs pz qz exponibile est quedã pprietas termini seu expositio. ⁊ termin⁹ ẽ in quẽ resoluit ppō vt babetur ꝑmo prloꝝ. ergo sequitur q̃ nõ est passio ppōnis. ¶ Tertio arguitur sic. alique sũt ppōnes exponibiles i quib⁹ nõ pōitur sincatbegoreuma. ergo male pōitur illa pricula i diffinitione propositiōis expōibil. ¶ Quarto arguitur sic. oīs bona diuisio oz esse bimembris. sed diuisio eoꝝ que faciũt ppōnem exponibilem non ẽ bimembris. ergo non est sufficiens.

Ad rationes Ad ꝑmaz dr q̃ non sumitur hic expositio vt est ipe tics argumẽtationis sz aliter vt patuit in ꝑmo notabili. ¶ Ad secudam dr q̃ similr nõ accipit expositio put attribuitur terminis qz propositio est id qō exponit. sed sumitur eo mō quo dictum est prius. ¶ Ad tertiam dr q̃ nulle sunt propositiones exponibiles si non sint aliqua sincatbegoreumata i ipis formalie vel virtualiter. ⁊ si forsan aliqui babeant sensum obscuruz ⁊ hoc non pueniat ex sincatbegorũate tales nõ ōbẽt dici ppōnes expōibiles. ¶ Ad q̃rtaz dr q̃ diuisio gñris dz ẽ bimẽbris si tm̃ diuisio mltiplicis equoci. vt dr q̃ illa disio reducibil ẽ ad bñbrẽ vt patuit i sufficiẽtia.

Equit de signis exclusiuis. vñ
i signa exclusiua sūt q̃ ex sua cōsi
gnificatōe exclusionē īportāt ⁊
a quib⁹ reddit ꝓpositio exclusiua vt sūt
iste dictōes. sol⁹ vnicus tm̄ tātūmō dī
taxat ⁊ sic de alijs. hec āt signa qñq̃z ex
cludunt gīa alietatis ⁊ quādoq̃z gratia
plālitatis. ⁊ quādoq̃z ponunt in oratio
ne sine negatōe. ⁊ quādoq̃z cū negatōe
p̄cedēte aut sequte. De istis āt tales dā
tur regle. Prima est q̃ ꝓpō exclusiua
sine negatōe exponit pnā copulatiuā
affirmatiuā cui⁹ pria ps ē preiacens ex
clusiue ⁊ scda ps ē negatiua īportās ne
gationē p̄dicati ō oībus alijs a subiecto
vt tātū hō currit idest hō currit ⁊ nihil
aliud ab hoīe currit. vel tm̄ apli dei sūt
duodeci. i. apli ōi sūt duodeci ⁊ ñ plēs
q̃z duodeci. Secunda regula est q̃ p
positio exclusiua hui⁹ gñis īfert copula
tiuā ꝓpositā ex duabus exponētibus si
ue ꝓponētibus. ⁊ q̃z lib̄z eax scorsū ⁊ nō
ecōtra. vt tm̄ hō currit. ḡ hō currit. ⁊ ni
hil aliō ab hoīe currit. Tertia regla est
q̃ ab exclusiua affirmatia ad vlez ō ter
minis trāspositis ē bōa ꝓnia si fiat exclu
sio gīa alietatis ⁊ ñ ecōtra. vt tm̄ aial ē
hō. ḡ oīs hō ē aial. Quarta regla est q̃
exclusiua ꝓtradictoria prioris expōit p
disiūctiuā affirmatiuā ō ptibus ꝓtradi
cētib⁹ prioris exclusiue. vt ista ñ tm̄ hō
currit. i. nullus hō currit vl aliqd ab ho
mine currit. p̄z ex virtute ꝓtradictōis q̃
vtrobiq̃z ꝓuat oppō ꝓtradictōis. ex hoc
ēt p̄z q̃lit ī cis valeat ꝓnia. Quita regla ē
exclusiua ī q̃ pōit vna negatio seqns ex
clusōez expōit pnā coplatiuā affirma
tiuā c⁹ pria ps ē negatia p̄iacēs. alia ē af
firmatia ī q̃ p̄dicatū affirmatie enūciat
ō quolz alio. vt tm̄ accīs ñ ē sba. i. acci
dēs nō est substātia. ⁊ oē aliud ab accī
te ē substantia. ⁊ p hoc p̄z qualiter con
tradictio eius est exponenda ⁊ qualiter
valet cōsequētia in exclusiuis.

¶ Circa hūc textū notandū ē primo q̃ postq̃z au
ctor determinauit de ꝓpōne exponibili. in cōmu
ni. ꝛ sequenter in hac pte determinat de signis ex
clusiuis p̄ sic diffinīēs ipsa. Signa exclusiua sunt
illa q̃ exclusionē īportāt ⁊ a quib⁹ ꝓpositio reddit
exclusiua. vt sūt ille dictiones tātū solus dūtaxat
⁊ sic de alijs. Et notāter dr̄ que exclusionē īportāt
q̃z vt postea videbit. signa exclusiua non dicuntur
exclusiua eo q̃ significēt exclusionē. q̃z vt p̄batur
ibi nulla dictio significat actū quē exceet. sed dicū
tur exclusiua eo q̃ exclusionē exercent. Unde il
le dictōes tantū solus dūr dictiones exclusiue ab
exclusione exercita ⁊ non signata. sicut securis ex
ercet id qd̄ est scindere. ita hoc idem probatur de
signis exclusiuis supponendo q̃ exclusio capitur
dupl'r. vno mō vt cōcepta. alio mō vt exercita. vn
de hoc nomē exclusio significat exclusionem. sed
ista sincathegoremata tantū solus exercēt illam
exclusionē sicut egtatio vt cōcepta significatur p
hoc nomē egtatio. sed per equū exercetur egtatio
Ex quo patet q̃ dictio exclusiua nō significat ex
clusionē sed exercet eaz. Et posset sic formari rō.
q̃z si significaret exclusionez aut significaret eam
vt conceptā vel vt exercitam. non vt conceptam
quia significaret eam per modū substantie ⁊ hoc
conuenit huic nomini exclusio. nec vt exercitam
quia illo modo significatur p hoc verbū excludo.
Ex quo patet q̃ dictio exclusiua tantum exercet
exclusionē. Et sic pōt diffiniri. ꝓpositio exclusiua
ē illa ī qua ponit dictio exclusiua dūtamen illa di
ctio teneatur exclusiue ⁊ ferat ad copulaz princi
palem. si vero non feratur ad copulam principa
lem tunc non esset proprie propositio exclusiua. sz
de subiecto exclusio vel predicato.

Secundo Sciendū ē q̃ vt patet in textu
signa exclusiua quādoq̃z exclu
dunt gratia alietatis vt tantum homo est risibilis
que sic exponitur homo est risibilis ⁊ nihil aliō ab
homine est risibile. Quādoq̃z vero excludunt gra
tia pluralitatis vt hec. tantum decem sunt p̄dica
mēta. q̃ sic exponit. decē sūt p̄dicamēta ⁊ nō sunt
plā q̃z decē. Quīq̃z vo ponunt sine negatōe vt tm̄
hō ē aial. Quīq̃z vo cū negatōe p̄cedente vt nō tm̄
aial ē hō. Quīq̃z vo cū negatōe seqnte signū exclu
siuū vt tm̄ hō nō ē sba. Et quīq̃z cū negatōe ꝓposi

De expositiõe

ta ⁊ postposita sit vt non tm̃ animal nõ est substantia que ꝑdicit illi in qua tm̃ postponit̃. Et illa in q̃ ꝓponitur negatio tm̃ ꝑdicit illi in qua pōit̃ sine negatõe ꝑcedente ⁊ sequẽte. Et iuxta hãc diuisionẽ ponũt̃ diuerse regule de mõ exponẽdi tales ꝓpositiones ꝓ m̃ q̃ negatio ꝑcedit vel segũ. Uñ de propõnib⁹ exclusiuis in quib⁹ dictio exclusiua cadit s̃ totã ꝓpõez sine uegatione talis dat̃ regula. oīs ꝓpõ exclusiua affirmatiua bz exponi ꝑ vnã copulatiuã cuius prima pars affirmat ꝑdicatũ de subo. ⁊ illa dr̃ eẽ preiacẽs ipius. Secũda ẽo negat ipz a quolibz alio a subiecto vt tm̃ hõ est aial. expōit̃ sic. homo est aial ⁊ nihil aliud ab hoie ẽ aial. vel ꝓz alios homo ẽ aial. ⁊ null⁹ ñ hõ est aial. Uñ piacẽs ꝓpōis exclusiue est ꝓpõ sumpta sine dictione exclusiua cui tm̃ pōt addi signũ exclusiuũ. vt ista. hõ currit dr̃ eẽ preiacẽs huic tm̃ homo currit. Et ad maiorẽ notitiã horũ habendã est aduertẽdũ q̃ vt videbitur in sincathegoreumatib⁹ ad exclusionez quatuor requiruntur. ꝑ regrũ excludens ⁊ illud est duplex. s. ꝑncipale vt intellect⁹. ⁊ instrumẽtale vt ẽ signũ exclusiuum. 2ᵐ est exclusũ. s. aliud a subo a quo fit exclusio. 3ᵐ est id a quo fit exclusio. ⁊ illud est subiũ. 4ᵐ est illud respcũ cuius fit exclusio. Et vltra est aduertẽdũ q̃ ꝓpõ exclusiua affirmatiua infert copulatiuã ex duab⁹ exponentib⁹ ⁊ q̃libet eax seorsuz vt bũ segũ. tm̃ aial currit. ergo aial currit ⁊ nihil aliud ab aiali currit. ⁊ sic̃ infert q̃libet eax seorsũ. Et vt habeat̃ in textu ab exclusiua affirmatiua ad vlem affirmatiuã de terminis transpositis est bona ꝛña et eõ. vt bũ sequitur. tm̃ aial est homo. ergo omnis homo est aial. oīs hõ ẽ aial. ergo tantum animal est homo:

Tertio sciendũ est q̃ ꝓpõ exclusiua ꝑdictoria pōis. s. illa in qua ponit̃ negatio precedens dictionẽ exclusiuã habz exponi ꝑ vnaz disiũctiuam affirmatiuã de partibus contradicẽtib⁹ partib⁹ pōis negatiue copulatiue. vt ista. nõ tm̃ hõ currit. sic exponitur. null⁹ hõ currit vel aliqd aliud ab hoie currit. Uñ partes copulatiue affirmatiue contradicunt partibus disiunctiue affirmatiue. puta iste due. hõ currit. ⁊ nihil aliõ ab homine currit. ⁊ null⁹ homo currit. vel aliqd aliõ ab hoie currit. quod ꝓz qr̃ sũt de partib⁹ ꝑdicẽtibus. s. de ꝓpõnib⁹ in quib⁹ ponit̃ negatio ad copulam Sed ẽ ꝓpõib⁹ in quib⁹ ponit̃ negatio ad copulã sequẽs signũ exclusiuũ talis datur regula. oīs ꝓpõ exclusiua in qua ponitur sola negatio sequẽs exclusionẽ exponit̃ per vnã copulatiuã c⁹ prima ꝑs ẽ piacens ⁊ negatiua. secũda ẽo est affirmatia in q̃ ꝑdicatũ affirmatie dr̃ de quolibz alio a subo. vt ꝓ tm̃ accñs non est substãtia. exponitur sic. accñs nõ est substantia ⁊ oẽ aliud ab accñte est suba. sz ꝑ sua ꝑdictoria ponitur talis regula. oīs ꝓpõ exclusiua in qua ꝓponitur ⁊ postponitur negatio signo exclusiuo expōit̃ per vnã disiũctiuã de partibus ꝑdicentibus ꝓtib⁹ pōis copulatiue. vt ista. nõ tm̃ accñs nõ est substãtia sic expõitur. oẽ accñs ẽ substãtia vel aliqd aliud ab accñte nõ est suba. Et eodẽ mõ diceret̃ de istis. nõ tm̃ hõ non ẽ non hõ. non tm̃ equ⁹ nõ est nõ equ⁹. Et vlterius aduertẽdũ q̃ regule ꝑdcẽ sũt intelligende quãdo dictio exclusiua ꝓpe accipitur. Et intelligitur de istis dictiõibus solũ dũtaxat ⁊ sil̃ibus ⁊ non de illis q̃ spãlem modũ excludẽdi ꝓportant sic̃ sũt vniuoce precise ⁊ sic de similibus.

Sed contra ꝑdcã arguitur ꝑ sic. ꝑ signa exclusiua nõ intelligitur exclusio exercita. g̃ male dr̃ q̃ signa exclusiua exclusionẽ exercẽt. añs pz. qr̃ exclusio exercita nõ significatur ꝑ illa signa g̃ nõ intelligitur. qr̃ significare ẽ intellectũ dare siue ostituere. ¶ 2ᵒ arguitur sic illud qõ exponitur gr̃a alietatis exponit̃ gr̃a pluralitatis aut exponi pōt. ergo male dr̃ q̃ signa exclusiua qñz excludũt gr̃a alietatis ⁊ qñz gr̃a pl̃alitatis. ¶ 3ᵒ arguitur sic. ꝓpõ nõ ẽ vl̃is in qua sigm̃ vl̃e negetur. g̃ illa nõ ẽ exclusiua in q̃ dictio exclusiua negatur. ¶ 4ᵒ arguitur sic. nõ segũ: tm̃ aialia sunt sẽsibilia. ergo oīa sẽsibilia sũt aialia. qr̃ añs ẽ vex ⁊ ꝛñs ẽ falsũ. qõ ꝓbatur qr̃ lapides sũt sẽsibiles ⁊ tm̃ nõ sũt aialia. ergo arguendo ab exclusiua ad vl̃em de terminis trãspositis nõ vz ꝛña.

Ad rationes Ad ꝑmã dr̃ q̃ ad hoc q̃ aliqua dictio det aliqd intelligere nõ oz q̃ illõ exerceat nec ecõtra. puta si exerceat ñ oz q̃ significet. modo signa exclusiua bene significant exclusionẽ ⁊ dãt intelligere eaz. ¶ Ad secũdã dr̃ q̃ lz aliquãdo illõ qõ exponitur gr̃a alietatis possit expõi gr̃a pluralitatis. vt ista. tm̃ sunt quinq̃ predicabilia. nõ tm̃ semp pōt exponi gr̃a pluralitatis. vt ista sola spẽs immediate ꝑdicatur de pluribus indiuiduis. iõ rõ non bũ assuuebat. ¶ Ad tertiã negetur ꝛña qr̃ non ẽ sil̃e. qr̃ q̃titas est accñs propositionis ⁊ sic potest negari per negationem aduenientẽ. sed exclusio ẽ de eẽntia ꝓpõnis exclusiue. iõ non pōt mutari ꝑ aduentũ alic⁹ negationis. Alij soluũt aliter ꝛcedẽdo q̃ illa non ẽ exclusiua in qua negetur exclusio eo q̃ dictio exclusiua per uegationẽ impedit̃ ne teneatur exclusiue sicut ꝓpõ copulatiua in qua negel

ꝓiūctio nō ꝑpe dr̄ copulatiua sed disiūctia. sed ꝑma solo dr̄ melior. ¶ Ad q̄rtā dr̄ q̄ si sensibile teneat vniuoce in ābab⁹ tūc oīa ē bona. si ꝛo sēsibile teneat eq̄uoce. s. in exclusiua ꝑ sensibili actic dcō ⁊ in alia vlī de terminis trāspositis ꝑ sēsibili passiue dicto sic nō valet oīa. Et regula intelligenda est dū termini teneant vniuoce in ambab⁹ ⁊ dum fiat exclusio gratia alietatis.

Equit̄ de dictionibus exceptiuis. dicūt ēt dictiōes exceptie que significāt exceptionē alicuius ꝓtenti sub aliquo distributo cuiusmodi sūt preter preterq̄z ⁊ sic de alijs. De quibus dant̄ tales regle. Prima ē q̄ oīs exceptio fit a toto in q̄ztitate seu a t̄mino sūpto sub signo vlī. est autē totū in quātitate terminus cōis cōiter sūptus cū signo vlī vt oīs hō preter sortē currit. Secūda regula est q̄ dictio exceptiua nō ipedita facit terminū cōem supra quez cadit imediate supponere simplr̄. vt oē aīal preter hoīem ē irrōale. ibi hoīem supponit simplr̄. Tertia regula ē q̄ vlis affirmatiua exceptiua expōit̄ copulatiue ꝑ tres cathegoricas exponentes. quaꝝ prima affirmat ꝑdicatum de subo sūpto cū aliud ⁊ ab. secunda affirmat ꝑdicatū de termino excepto. tertia ē negatiua in q̄ ꝑdicatū negat̄ de t̄mino excepto. vt oē aīal preter hoīem ē irrōale. ista exponit̄ sic. oē animal aliud ab hoīe ē irrōale. hō ē aīal. ⁊ hō nō ē irrōualis. Quarta regula ē q̄ vlis negatiua exceptiua exponit̄ copulatiue ꝑ tres propōes. in quarū prima ꝑdicatū negat̄ de subo sūpto cuz aliud ⁊ ab. in secōa affirmat̄ subū de t̄mino excepto. in tertia affirmat̄ vlr̄ ꝑdicatuz de termino excepto. vt hic. nullū aīal ꝑterq̄z hō est risibile. exponit̄ sic. nulluz aīal aliud ab hoīe est risibile. hō ē aīal ⁊ oīs hō ē risibilis. ex his pz qualr̄ sue ꝓtradictorie sunt exponende ⁊ qualiter valeat consequentia in ipis.

¶ Circa hūc textū notādū ē ꝑ q̄ nr̄ auctor determinat de dictionib⁹ exceptis ponēdo talē diffinitionē. Dictōes exceptiue sūt ille q̄ ꝓportāt exceptionē alic⁹ contēti sub aliquo distributo respcū illi⁹ i quo fit exceptio vt iste dictōes preter preterq̄z ⁊ sic de alijs. In q̄ diffōe ponitur hoc relatiuū q̄ loco gnis eo q̄ dat itelligere suū aīs quod ē dictio sincathegoreumatica. Et totū residuū ponitur ad dr̄iaz alioꝝ sincathegoreumatū reddētū ꝑpōnē expombilē quoꝝ nullū importat exceptionē alic⁹ cōtēti sb aliquo distributo. Et oz eodē mō itelligi q̄ dictiones exceptiue exercēt exceptionē ⁊ nō significāt eā sicut dictū est de signis exclusiuis. Differūt tn̄ adinuicē in hoc q̄ dictio exclusiua separat totum a parte vt cū dr̄. tm̄ sortes currit ibi significatur q̄ null⁹ ali⁹ a sorte currit. Sed dictio exceptiua separat partē a toto respcū alic⁹ ꝑdicati. Cum eni dr̄. oīs homo ꝑter sortē currit. ꝑter separat sortē ab hoīe respcū cursus ⁊ sic exceptio est separatio ꝑtis a toto respcū alicuius predicati. Ex quo pz q̄ dictio exceptiua nō dr̄ exceptiua ab exceptione significata eo q̄ significet exceptionē. sed ab exceptione exercita eo q̄. s. est illō quo exceptio exercet. vt hec dictio ꝑter ē instrumētū intellect⁹ q̄ fit exercitatio exceptionis sortis ab hoīe distributo respcū alicuius predicati vt dicendo oīs hō ꝑter sortē currit. Et si dicatur q̄ preter nō semp exercet exceptionē. q̄ male dr̄ q̄ dictio exceptiua exercet exceptionē. aīs pz. qz dicēdo tu debes cētum frācos ꝑter vigiti scuta. ibi preter n̄ exercet exceptionē. ⁊ sensus illi⁹ ē. tu debes cētū frācos cū vigiti scutis. Pro solōne ē aduertendū q̄ vt videbitur i sincathegoreumatibus ꝑter sumitur dupliciter. vno⁹ ꝑpe ⁊ sic est dictio exceptiua facit ꝑpōem exceptiuā. alio⁹ sumitur iprope ⁊ hoc tripliciter. vno⁹ adiectie ⁊ tūc significat associationem vt cum dr̄ sortes dz centū scuta ꝑter expēsas. i. cū expensis ⁊ hoc mō sumit̄ in argumēto ꝑdcō. Alio⁹ sumitur negatie. vt tu fecisti hoc preter me. i. sine me. alio mō sumit̄ diminutie. vt hic dece ꝑter gnqz sūt gnqz. i. dece sēstractis gnqz ab ꝑis remanēt gnqz. ⁊ istis modis nō facit propositionē exceptiuam nec est ad propositum de ipo nec de alijs. Et silr̄ diceretur de hac dictione nisi. accipit̄ eni q̄z exceptie ⁊ sic facit ꝑpōez exceptiuā ⁊ tantū valet sicut preter. vt si dicatur. nullus homo nisi sortes ē albus: alio modo sumitur consecutiue ⁊ sic nō facit pro/

positionem exceptiuam sed ypotheticam conditionalem vt si dicatur nisi homo esset sensitiuus homo non esset animal. sensus enim est si homo non esset sensitiuus homo non esset animal.

Secundo sciendũ ē q̃ vt dr̃ in textu exceptio ꝓprie dr̃ fieri a toto in quãtitate. z huius rõ est qz dr̃ illud qd̃ vere excipit̃ sit prius ꝓm actũ z actualr̃ cõtineatur i illo a quo excipit̃. Et qz sole ptes totius in quãtitate sũt actualiter contẽte in toto suo z non ptes alioꝝ totoꝝ nisi habeãt reductionẽ ad totũ in quantitate. ideo exceptio fit a toto in quantitate z nõ in alijs. Et si dicat̃ q̃ ps integralis actualiter cõtinetur i suo toto. ergo ab eo põt accipi z excipi. z ꝓ ñs a toto integrali põt fieri exceptio. Ad hoc respondetur negãdo ꝛñam qz ñ non sufficit ad exceptionẽ q̃ ptes actualiter contineãtur in suo toto. sed cum hoc requiritur q̃ illd̃ a quo dr̃ fieri exceptio p̃dicetur de excepto. nõ totũ integrale non põt p̃dicar̃ de sua pte. ¶ Uñ ad hoc q̃ ꝓprie aliqua ꝓpõ dicat̃ exceptiua quatuor requiruntur. primo enim requiritur q̃ illud a quo fit exceptio sit termin⁹ cõmunis habens plura supposita. iõ hec nõ est ꝓpria sortes pter platonem currit. si pter teneatur exceptiue qd̃ pz qz illud qd̃ excipitur dr̃ actualr̃ contineri sub eo a quo excipit̃. ergo si termin⁹ nõ habeat suppo sita nihil ab eo põt excipi. Secũdo requirit̃ q̃ illd̃ a quo fit exceptio p̃dicetur de excepto i recto. iõ hec nõ ē ꝓpria omis homo preter asinum currit. qd̃ pz qz illud qd̃ excipitur debet actualr̃ cõtineri sub eo a quo fit exceptio vt visum est i prima cõditione. sed sic non est hic ergo zc. Secũdo pz qz illud a quo fit exceptio debet predicari de excepto p se secundam conditionem sed sic non est hic. igitur zc. Tertio regritur q̃ illud a quo fit exceptio vificet̃ de aliquo alio q̃ de excepto z ñ ꝓpõe affirmatia qz nisi sic. tot supposita acciperẽtur quot supposita exciperẽtur. sz ñ ē falsũ. vt patebit in sincathegoreumatib⁹. g zc. Quarto regritur q̃ subm a q̃ fit exceptio accipiatur cum signo vñ ideo hec nonẽ propria homo preter sortem currit.

Tertio sciendũ ē q̃ ꝓpões exceptie cõiter diuersificant̃ quatuor modis penes affirmationẽ z negationẽ sicut dictũ ē de signis exclusiuis. quedã enim ē simplr̃ affirmatia in q̃ nulla ponit̃ negatio preter illã q̃ ꝛcluditur̃ signo exceptio. vt ñ. omis aial pter hoiem ē irrõale. alia ē in qua ꝓponit̃ negatio dictõis exceptie z talis ē ꝛdcõria p̃me. vt hec: omis aial pter hoiem ē irrõale. alia ē in q̃ postponit̃ negatio dictõis excepte. vt omis aial preter hoiem nõ ē irrõnale. aiia ē in qua ꝓponit̃ z postponit̃ negatio signo exceptiuo. vt hec. nõ omis aial pter hoiem nõ est irrõnale. z talis ē ꝛdcõria scdẽ. Et de istis dãtur aliq̃ regl'e. ¶ Pr̃ ē. omis ꝓpõ exceptiua vñis affirmatia expõitur pynã copulatiuã bñtẽ tres ptes i q̃z ꝓma affirmat̃ p̃dicatũ vñr̃ de eo a q̃ excipitur sũpto cũ aliud ab p̃cedẽte illud qd̃ excipit̃. z in scõa affirmatur subiectũ de eo qd̃ excipitur. i ẽtia ꝛo remouetur p̃dicatũ vñr̃ ab eo qd̃ excipitur. vt ista. omis aial pter hoiem est irrõale. sic exponitur. omis aial aliud ab hoie ē irrõale. omis hõ ē aial. z nullꝰ hõ ē irrõalis. Et dr̃ intelligi ista regl'a si ñmin⁹ exceptiu⁹ sit cõis qz si eẽt singularis due exponẽtes scdẽ eẽnt singulares. vtpz in ista. omis hõ preter sortẽ ē alb⁹. Et posset sic ꝓbari regula qz ad veritatem exceptiue affirmatiue requiritur q̃ predicatum non insit excepto z q̃ isit cuilibet ꝛtẽto sub subo alio ab excepto. z q̃ exceptuꝫ ꝛtineat̃ sub eo a q̃ fit exceptio. ergo regl'a ē vera. ¶ Scda regl'a ē q̃ omis ꝓpõ exceptiua vñis negatiua qua dictio exceptiua non negatur exponitur pynã copulatiuã habẽtẽ tres pte s. in q̃rũ ꝓma negat̃ vñr̃ p̃dicatũ d̃ eo a quo fit exceptio cũ hoc aliud ab. p̃cedẽte dictionẽ exceptiua. z. i scda affirmatur vñr̃ illud a quo fit exceptio. i tertia affirmatur vñr̃ p̃dicatũ de excepto. vt hic nullũ aial pter hoiem est rõnale. sic exponit̃. nullũ aial aliõ ab homine ē rõnale. z omis homo ē aial. z omnis homo ē rationalis. ¶ Tertia regl'a. omis ꝓpõ exceptiua in q̃ dictio exceptiua negat̃ exponit̃ disiũctiue per pynã disiũctiuã ꝓpositã ex tribus cathegoricis cõtradicẽtibus ꝓtib⁹ copulatiue p quã exponit̃ sua ꝛdictoria. vt ista ñ omis aial pter hoiem ē irrõnale sic exponit̃. aliq̃d aial aliõ ab hoie ñ ē irrõale. vñr̃ hõ ñ ē aial. vñr̃ hõ ē irrõalis. Et codẽmõ expõit̃ illa. ꝓpõ exceptia i q̃ ꝓponit̃ z postpõit̃ negatio signo exceptio. s. pynã disiũctiuã ex trib⁹ cathegoricis ꝓpositã ꝓtib⁹ copl'atiue ꝛdicẽtib⁹ vt facile ē videẽ p exẽ⁹

Sed cõtra p̃dicta arguit̃. primo sic. i hac ꝓpõne. nullũ aial pter hoiem est irrõnale. dictio exceptiua negat̃. g⁹ est exceptiua negatiua z sic nõ debet exponi sicut dictũ est. ¶ Scdo arguit̃ sic. ꝓpositio vñis ē illa que omni aut nulli iesse significat. sed dictio exceptiua vt hic omis hõ pter sortẽ currit nõ significat p̃dicatum in esse oi aut nulli sz alicui z alicui nõ. ergo ñ est vñis. ¶ Tertio arguit̃ sic. exceptio fit a toto vñ vt dicendo hõ ē sanus pter sortẽ q̃ ē eger. g male dr̃ in textu q̃ exceptio tñ fit a toto i q̃ztitate. ¶ 4.ar: sic. ista ē bona. ꝓpõ affirmatia exceptia hõ pter a st

num currit. ⁊ tñ illud qd̄ excipitur non continetur secundum actum in eo a quo excipitur. ergo ille conditiones sunt male posite.

Ad rationes Ad primā dr̄ q negatur añs qr illa negatio iclusa i tali signo non negat dictionē exceptiuā vt pz in equalenti. equalet eni huic oē aīal p̄ter hominem nō est rōnale. est eni vna regula generalis q negatio explicita nō pōt negare dictionē exceptiuam ¶ Ad secundā dr̄ q negat minor qr subm istius ē hoc totū ois hō p̄ter sortem. qd̄ tm̄ valz sicut aliō a sorte vel hō qui nō ē sortes. mō p̄dicatū iest cuilibz supposito illius subiecti. ad ꝗ eni q ppō vlis sit va non oz q p̄dicatum insit cuilibet supposito subiecti. sz sufficit q p̄dicatū isit p illis suppositis ad que restrigitur. mō in illa ppōne hō restringit ad standū pro alio a sorte. ¶ Ad tertiam dr̄ q ibi non est vera exceptio sed abusiua. ¶ Ad quartam dr̄ q ibi non est ppō exceptiua a pte rei lz sit fm modū enūciandi. ad ꝗ enim q aliqua sit va exceptio requiruntur cōditiones prius enumerate quarum altera ibi deficit.

Sequit̄ de dictiōibus reduplicatiuis. dicunt̄ aūt dictiōes reduplicatiue que iportāt rōnez fz quā aliquid alteri attribuit. vt iquātū fm q ea rōne qua ⁊ sic de alijs. Ꝗ quib⁹ dant̄ tales regule. Prima ē q dictio reduplicatiua p̄suppōit aliqd̄ predicatū inesse alicui subiecto ⁊ denotat illd̄ supra qd̄ cadit inmediate esse cām inherentie illius. Secūda ē q dictio reduplicatiua sēper fert̄ ad p̄dicatū ⁊ nū quā reduplicat ipm̄. Tertia ē q ppō reduplicatiua affirmatiua exponit̄ p quatuor exponētes affirmatiuas q̄rū pria affirmat p̄dicatū principale de subo. secunda aūt affirmat reduplicatū d̄ sbo. tertia vero affirmat p̄dicatuz principale de reduplicato. q̄rta ē vna cālis i cuius añcedēte ponit̄ dictio supra quā cadit reduplicatio de aliquo trāscēdente ⁊ i cōsequēte p̄dicatū principale affirmat̄ de relatiuo illius trāscēdentis vt hic. hō inquantū rōnalis ē flebilis idest hō ē flebilis ⁊ hō ē rōnalis ⁊ oē rōnale ē flebile ⁊ qr aliquid ē rōnale ⁊ illud ē flebile Quarta regula ē q ppō reduplicatiua i qua ponit̄ negatio post dictionē reduplicatiuaz exponit̄ copulatiue p q̄tuor exponētes quaz prima negat p̄dicatuz de subo. secunda affirmat reduplicatū de subo. tertia negat vlr p̄dicatū principale de reduplicato. q̄rta ē vna causal̄ i cuius antecedente ponit̄ reduplicatio de suo trāscendente. ⁊ i ꝯsequēte negat̄ p̄dicatū de relatiuo illius trāscendentis vt hic nullus hō iquantū rōnalis ē rudibilis idest nullus hō ē rudibil̄. ois hō ē rationalis. ⁊ nullū rationale est rudibile. ⁊ qr aliquid est rationale ipm̄ non est rudibile. ex quo pz p legez cōtradictoriarū q̄lit̄ sunt exponēde ꝯtradictorie istarū ⁊ q̄liter valeat ꝯnia in ipis.

¶ Circa hūc textū notandū ē p q ꝯir auctor determinat d̄ signis reduplicatiuis p̄mo ponendo talē diffinitionē. Dictiones reduplicatiue sūt q̄ important rationem secundū quā alteri aliquid attribuitur vt inquantum ⁊ secundū qd̄. ⁊ sic de similibus. In qua diffinitione vt in p̄cedentibus p illud relatiuum que subintelligit genus diffiniti. ⁊ ē sensus diffinitionis. Dictiones reduplicatiue sūt sincatbegoreumata que iportant rōnem ꝛc̄. Et totū residuum ponit̄ ad differētiā illorū sincatbegoreumatū quorū nulli cōpetit attribuere aliqd alteri vt pz inductiue. Dictiōes eni exclusiue ⁊ exceptiue iportāt separationē vel remotionē aliquorū ex aliqb⁹. dictiones vero reduplicatiue denotāt attributionē qr ostendunt modū inherēdi predicatū cum subo Unde dictiones reduplicatiue sūt aduerbiū vel aggregatū ex ppositione cuz suo casuali vt sunt iste dictiones iquantuz fm qd̄ ea rōne ꝛc̄. ⁊ ab istis dictionibus ppositio dicitur reduplicatiua. vnde vt dr̄ in textu dictio reduplicatiua p̄supponit aliqd̄ predicatuz ineē alicui subo ⁊ denotat illud supra qd̄ cadit esse cām illius inherentie p̄dicati cum subo. Unde reduplicatio cōmuniter sic describit q est enunciatio iterata supra extremum propositionis denotans causā inherētie predicati cū sub

iecto. ⁊ ꝓpositio reduplicatiua ē illa in qua ponit signum reduplicatiuũ quo exercetur tal' reduplicatio. ꝓ quo ē aduertẽdum ꝙ in qualibꝫ ꝓpositione reduplicatiua quatuor reꝫruntur. ꝓmus est subm. secũdũ est ꝑdicatũ. tertiũ est signũ reduplicatiuũ. quartũ vo dr̃ termin⁹ reduplicatiuus ⁊ ille supra qõ cadit signũ reduplicatiuũ. et hoc pz i hac ꝓpõne. omis hõ inquantũ rõnalis ē risibilis. ibi enim ponit signũ reduplicatiuũ qõ ipoꝛtat rõnez quare alij aliquid iest. ꝓ quo tñ est aduertendũ ꝙ inquãtũ põt sumi triplr. vno mõ vt ē aduerbiũ quãtitatis ⁊ sic tñ valet sicut quãtũ. vt si dicat̃ sortes scribit inquantum põt. sensus est. sortes scribit quantum potest. Alio modo sumitur negatiue ⁊ sic requiritur ꝙ ꝑdicatũ sit subo si tales ꝓpõnes sint affirmatiue ⁊ ꝙ nõ sit aliqua cã quare ꝑdicatum iest subo vt si dicatur hõ inquantũ hõ ē rõnalis. Alio mõ tenetur positiue ⁊ hoc dupl'r. qꝛ qñq̃ tenetur significatiue ⁊ denotat ꝑdicatuꝫ ineē ꝓbo sub speciali modo essendi in. vt si dicatur corpus inquãtũ mobile ē subm phic. aliqñ vo tenet̃ reduplicatiue ⁊ hoc põt variari. qꝛ vl' dicit reduplicationem cause vl' duplicationē cõcomitantie. si causc tũc variatur ꝓm diuisionē causarum. qꝛ vl' dicit reduplicationē cause efficientis vl' formalis vl' finalis ⁊ sic de alijs. ⁊ hoc mõ sumitur hic. ⁊ ꝓ hoc diuersus est modus exponendi ꝓpositiões reduplicatiuas in quibus ponitur tale signum.

Secundo sciẽdũ ē ꝙ vt dicit albert⁹ reduplicatio ⁊ distributio ex opposito distinguũtur. qꝛ distributio ē ꝓprietas incipiens a subo ⁊ terminata i ꝑdicatũ seu in receptiõe ꝑdicati. sed reduplicatio ē ꝓprietas inherẽs ꝑdicato ⁊ terminata in subm. Unde dictio reduplicatiua vt dicit textus semp ser̃ ad ꝑdicatũ ⁊ nunq̃ reduplicat ipꝫ vt pz dicendo oē aial est substãtia inquãtũ aial. ¶ Ulteri⁹ ē aduertẽdũ ꝙ dictiões reduplicatiue multipliciter varian̄ ꝓm affirmationē ⁊ negationē vt patuit de exceptiuis ⁊ exclusiuis. ideo ō expositione illaꝫ possit poni quedã regule. Quaꝫ prima ē. omis dictio reduplicatiua affirmatiua in qua nulla negatio ponit̃ exponitur ꝑ vnam copulatiuã cõpositã ex tribus cathegoricis ⁊ vna ypotetica. inquãtuꝫ ꝑma affirmatur ꝓncipale ꝑdicatũ de subo. ⁊ in secunda reduplicatum de subo. ⁊ in tertia ꝑdicatum ꝓncipale de reduplicato. ⁊ quarta est vna causalis in cuius antecedẽte affirmatur reduplicatũ ō aliquo trãscendente. in ꝯsequente vo ꝑdicatum ꝓncipale de relatiuo dentitatis substãtie referente illud transcendens vt hic omis hõ inquãtum rõnalis ē risibilis sic exponitur. omis hõ est risibilis. omis homo est rõnalis. ⁊ oē rõnale est risibile. ⁊ quia aliquid est rõnale illud ē risibile. Et debet intelligi regula si fiat reduplicatio causalitatis. qꝛ si fieret reduplicatio concomitantie quarta exponẽs deberet eē conditionalis ideo reducendo gratia cõcomitãtie hec est vo. oē risibile inquãtum rõnale est homo. ⁊ sic exponitur omne risibile est homo. omne risibile est rationale ⁊ omne rõnale est homo. ⁊ si aliquid est risibile illõ est homo: Sꝫ si reduplicaret causam in illa ꝓpõetũc ꝓpõ cẽt falsa. ¶ Secunda regula ē. omis ꝓpõ reduplicatiua i qua reduplicatio negat̃ exponenda est ꝑ vnã copulatiuã habentẽ quatuor ꝑtes in quaꝫ ꝑma negat̃ ꝑdicatũ ꝓncipale de subo. i secũda affirmat̃ reduplicatũ de subo. i tertia negatur vl' ꝑdicatũ de reduplicato. ⁊ quarta est vna causalis vel cõditional' in cuius antecedente affirmatur reduplicatũ de aliquo trãscendente. ⁊ i consequẽte negat̃ ꝑdicatum ꝓncipale ō relatiuo illius transcendetis. vt ista nullus hõ inquãtũ rõnalis ē risibilis sic exponitur. nullus hõ ē risibil'. omis hõ est rõnalis. nullũ rõnale est risibile. ⁊ qꝛ aliquid est rõnale illud nõ ē risibile. vl' si aliqd ē rõnale illõ ñ est risibile. ex q̃ pz ꝙ illa ē falsa qꝛ eiꝰ expnẽtes sũt false

Tertio sciẽdũ est ꝙ sicut ꝓpõ reduplicatia affirmatiua bꝫ exponi ꝑ quatuor ꝓpositiones affirmatiuas ⁊ negatiuas in qua ponitur negatio ꝑ quatuõr ꝓpositiões negatiuas. ita ꝓpositiões reduplicatiue eis ꝯtradictorie exponũtur disiunctiue ꝑ quatuor ꝓpõnes de ꝑtib⁹ cõtradicentibus ꝓpõnibus exponentib⁹ affirmatiuaꝫ vl' negatiuam. sic eni ista non omis hõ ē aial inquantum sensitiu⁹. que contradicit isti affirmatiue omis hõ est aial inquantũ sensitiu⁹ exponitur. omis hõ ē aial vel non oē sensitiuũ est aial vel hõ non ē sensitiuus. vel qꝛ aliquid non ē sensitiuũ. illud non est aial. Et simil'r diceretur de cõtradictoria reduplicatiue i qua negatio ponitur post dictionem reduplicatiuã vt posset faciliter ꝑ exempla videri.

Sed contra ꝑdicta arguitur. ꝑ sic. nulla ꝓpõ ē reduplicatiua ergo hic male diffinitur. antecedẽs pz qꝛ reduplicatio semp reduplicat subm ⁊ sic deberet dici de reduplicato extremo ⁊ nũq̃ reduplicatia ꝓpõ. ¶ Secundo arguitur sic. in ista ꝓpositiõe cognosco sortem inquãtum homo ponitur dictio reduplicatiua ⁊ tñ ñ ē ꝓpõ rdupicat⁹ g̃ male dr̃ ꝙ ꝓpõ rdupli cata ē illa iq̃ ponit̃ dictio reduplicatia. ¶ 3ᵒ arguitur sic. hec est reduplicatiua homo ē animal iquã

tum hō. ⁊ tñ homo supra quem cadit reduplicatio nō est cā inherentie p̄dicati. qz homo non ē cā animalis sed magis econtra. ergo reduplicatiua non dicit causam inherentie. ¶ Quarto arguitur sic. dicendo sortes scribit inquātuz pōt. ibi hec dictio reduplicatiua inquantū pōt eē non causa inherētie predicati ad subiectū. ergo male hic dr̄ q̄ reduplicatio denotat cām inherentie p̄dicati ad subz.

Ad rationes Ad primam dicitur q̄ lz omnis reduplicatio reduplicet subm pp quod videt q̄ ppō illa sit reduplicato subo. nihilominꝰ tñ talis reduplicat ioseptur supra p̄dicatum in ordine ad subm. ideo tota ppositio dr̄ reduplicatiua. ¶ Ad secundam dicitur q̄ ly inquantum non tenetur reduplicatiue sz magis specificatiue ⁊ sensus est. cognosco sortem inquantum homo idest ea ratione qua est homo. ¶ Ad tertiam dicitur q̄ illud supra qd̄ cadit reduplicatio non dr̄ eē cā p̄dicati. sed dr̄ q̄ est causa inherentie predicati cum subo. mō lz homo non sit cā animalis quantum ad esse. est tñ cā inherentie animalis ad ipm quantum ad modum. ¶ Ad qr̄tam dr̄ q̄ ibi inquantum non est dictio reduplicatiua. sed ē aduerbium quantitatis vt dictum est.

Equit̄ de incipit ⁊ desinit. pro quorū expositione notanduz ē q̄ rerum quedā sūt quaꝯ totū esse in istanti ⁊ simul acquiritur. vt hō vel biarius siue sit mediāte aliqua mutatione successiua precedente vt in productione naturali siue nulla mutatiōe precedente vt in creatione angeli. Alia vero sunt quarum esse acquiritur successiue ⁊ ps postpartē. vt sunt res nature permanentis vt album ⁊ nigrum quarū denominatio dependet a dominio supra cōtrarium. sicut albū nigrum ⁊ calidum. ⁊ etiam res nature successiue vt motus ⁊ tempus. ⁊ similiter aliq̄rum rerum quarum esse deperditur totum simul ⁊ in instanti. aliquarum aūt quarum esse deperditur successiue. Et p̄m has dictiōes ponunt̄ quatuor regule. Prima est q̄ ppositiones de incipit rerum quarū esse totum simul acquiritur exponunt̄ p vnam copulatiuam cuius prima ps est affirmatiua de presenti. secūda negatiua de preterito vt hic hō incipit eē idest homo non est ⁊ immediate ante non fuit. Secunda regula est q̄ propōnes de incipit rerum quarum eē acquirit̄ successiue exponunt̄ p vnam copulatiuaz cuiꝰ prima ps ē negatiua de p̄seti. ⁊ secunda affirmatiā de futuro. vt hic sortes incipit eē albus idest sortes nūc nō est albus ⁊ imediate post hoc erit albus. vel sic motꝰ incipit esse id ē motus non est ⁊ immediate post hoc erit. Tertia regula ē q̄ propositiones de d̄sinūt rerū quarū eē acquirit̄ totum simul exponunt̄ p vnā copulatiuam cuius prima ps est affirmatiā de p̄sti. ⁊ secunda negatiua de futuro vt sortes desinit esse hō idest sortes ē homo ⁊ imediate post hoc non erit hō Quarta regula est q̄ propositiones d̄ desinit rerum quarum esse dependit successiue exponuntur copulatiue p vnaz negatiuā de p̄senti ⁊ aliam affirmatiaz de p̄terito. vt hic sortes desinit eē albus idest sortes nūc nō est albus ⁊ imediate ante hoc fuit albus. Ex predictis pz qualiter contradictorie istarum sūt exponende ⁊ qualiter valeat ꝓñia i ipis.

¶ Circa hūc textū notandū est p̄ q̄ ꝓñr̄ auctor d̄terminat i textu de expositione ppōnū i quibꝰ ponitur icipit aut desinit. Rōne cuiꝰ ponit̄ q̄dā distinctio q̄ tal est. duplices sūt res. qz q̄dā sūt q̄rū eē acquirit̄ totū sit̄ ⁊ iste sūt pmanētes. alie sūt quaꝯ eē acqrit̄ successiue ⁊ ps post ptez vt motꝰ ⁊ tēpꝰ. Et sic res pmanētes sūt ille qbꝰ nō repugnat habere oēs ptes sit. Sz res dicunt̄ successiue quo ad fieri q̄ fūt successiue sic q̄ repugnat eis habē oēs suas ptes suas sit̄ fieri. sic ē suscipiētes magis ⁊ minꝰ ⁊ multa alia. Ille aūt dicuntur res simpliciter successiue que sunt successiue quo ad eē ⁊ fieri sicut tempꝰ ⁊ motus. Unde res pmanentes ⁊ successie differūt adinuicem quatuor modis. Primo qz eē

De expositiõe

rerũ pmanẽtiũ est totũ simul. ⁊ eẽ rex successiuax non ẽ totũ simul sed i quadã successione. Secũdo differũt qꝛ ptes rex pmanẽtiuꝫ sũt simul. ptes ꝯo rex successiuax nõ sũt sil ſz vna post aliã. Tertio differũt sicut cã ⁊ effectus. pmanẽtia enim sũt cã successiuax ⁊ ꝓza ꝓm naturã. successiua ꝯo posteriora. Quarto differũt qꝛ res pmanẽtes sũt de ie ō terminate. ſz res successiue non brũt in se termios suos aut motus ꝓm ꝓpriũ eẽ successiuũ ſz terminãtur ad res pmanẽtes vt alteratio ad qualitatẽ augumẽtatio ad quantitatẽ. Et lz sint multe alie distictiones eax rex tñ iste ad pns sufficiũt. Vñ res nature pmanẽtis ẽ illa q̃ i fieri aut ꝯseruari nõ dependet a re successiua ⁊ i tali re dabile ẽ primũ instãs sui esse quo ad inceptionẽ. sicut verũ est dicere ista res est ⁊ imediate ante hoc non fuit. Rei ꝯo nature successiue datur vltimũ istãs sui nõ eẽ quo ad iceptionẽ. vnde vltimũ istans sui non esse ẽ illud in quo verũ est dicere hec res nũc nõ est ⁊ imediate post hoc erit. Pro quo ẽ aduertẽdũ ꝙ illa duo verba incipit ⁊ desinit dicũt inceptionẽ ⁊ desitionẽ. ſz desitio ⁊ inceptio nõ sũt nisi i terminis initialibus ⁊ finalib⁹ rex. qꝛ post ẽmiũ finale nihil ẽ ō re nec añ ẽmiuꝫ inicialẽ aliqd ẽ i re eo ꝙ res tota ifra suos termios claudit. iõ h verbũ ōsinit qõ dicit terminationẽ finalẽ ꝓpus dat itelligere ꝓsens ⁊ ꝓñr ꝓuationẽ suturi. ⁊ h itelligẽdũ ẽ in reb⁹ pmanẽtib⁹. ſz i successiuis dicit ꝓuationẽ ꝓsentis ⁊ preteritũ terminatũ ad pns. Sed incipit dicit inicialẽ terminũ rei ⁊ dat itelligere pns ⁊ ꝓuationez ꝓteriti ⁊ h in rebus pmanentibus. sed in successiuis prius ponit futurum terminum ad presens ⁊ posterius priuationẽ presentis. ex quo ꝓz ꝙ illa verba quãdo adiũgunt rebus pmanẽtibus ⁊ successiuis q̃ spẽ differũt habẽt rõnes specie differentes eo ꝙ dicũt motũ qui capit speciẽ a suis terminis ⁊ potissime a ẽmino ad quẽ. ⁊ qꝛ ẽ alia ⁊ alia ratio ispoꝫ cum permanẽtibus ⁊ successiuis ideo diuerse ponuntur regule de expositione propositionuꝫ in quibus ponuntur

Secundo Sciendu ẽ ꝙ pro expõne ppositionum de icipit ⁊ desinit ponunt aliq̃ regule. ¶ Quaꝫ ꝓma est. Omis ppõ affirmatiua de icipit i reb⁹ pmanentib⁹ exponitur p vnã copulatiuã cui⁹ ꝓma pars ẽ affirmatiua ō pñti. scõa ꝯo negatiua de ꝓterito. Et rõ regule ẽ qꝛ tales res pmanẽtes habẽt ꝓmũ istans sui esse. vt ꝓz i ista sortes icipit eẽ que sic exponit. sortes nũc ẽ ⁊ imediate añ hoc nõ fuit. ¶ Scõa regula est. Omis ppõ affirmatiua de icipit in reb⁹ successiuis exponit per vnã copulatiuã cuius ꝓma pars est negatiua de pñti scõa vero affirmatia de futuro eo ꝙ tales res nõ habẽt ꝓmũ istãs sui eẽ. vt hic. mot⁹ icipit eẽ sic exponit: mot⁹ nũc nõ ẽ ⁊ imediate post h erit. Exẽplũ text⁹ vt hõ icipit eẽ alb⁹ sic exponit. homo nũc non ẽ alb⁹ ⁊ imediate post hoc erit alb⁹ Quãuis aliter dicat in sincatbegoreumaticis sicut illa ibi exponit. sortes nũc ẽ alb⁹ ⁊ imediate ante hoc nõ fuit albus. Et ratio huius assignatur qꝛ in multis talib⁹ reb⁹ quaꝫ eẽ successiue acquiritur reperitur intensio ⁊ remissio quia ille sunt intensibiles ⁊ remissibiles. tamẽ in illis dabile ẽ primũ istans sui esse eo ꝙ sunt res vere permanẽtes ⁊ sic debent exponi per vnam affirmatiuã de presenti ⁊ vnam negatiuã de ꝓterito. Sz forte sumitur illõ exẽplũ ꝓ reb⁹ pure successiuis. ⁊ sic haberet veritatẽ. ¶ Tertia regula est. omnis ppõ affirmatiua de desinit in reb⁹ pmanẽtibus siue successiuis ꝯz exponi p negatiuã de pñti ⁊ affirmatiuã de ꝓterito. eo ꝙ nulli⁹ rei dabile est ẽ vltimũ instans sui eẽ vt ꝓz hic. sortes desinit eẽ exponit sic. sortes nũc nõ est ⁊ imediate ante hoc fuit. Sed ꝓ quarta regula supponit ꝙ duplices sũt ppõnes negatiue de incipit ⁊ desinit: quedã sũt in qb⁹ ponitur negatio post vbũ. vt ista. sortes desinit nõ esse ⁊ in talib⁹ semp negatia de desinit equalet vni affirmatiue de icipit. Et sil̃r negatiua de incipit equalet vni affirmatiue de desinit. vt hec. sortes desinit nõ eẽ equalet huic. sortes incipit eẽ. ⁊ hec. sortes incipit nõ eẽ equalet huic. sortes desinit esse. Alie sũt negatiue in quib⁹ negatio ponit añ vbum incipit ⁊ desinit. vt iste. sortes nõ icipit esse. sortes nõ desinit eẽ. Qua diuisione posita ponit tali regula. Omnis ppõ de incipit aut desinit i qua negatio postponitur ꝯz eodem modo exponi sicut ppõ cui equiua'et. Sed omnis propositio in qua ponitur negatio ante verbum principale ꝯz exponi per vnam disiunctiuam compositam ex partibus contradicentibus partibus copulatiue per quam exponitur sua contradictoria.

Tertio sciendum ẽ ꝙ pro declaratõne ꝑdictarũ regularũ ponũt tres regule. Quaꝫ ꝓma ẽ. Si ppõ sit de icipit aut desinit ⁊ sit de subo singulari aut de subo cõi distributo ñ regrit ꝙ fiat aliqua additio ad subiectum in aliqua exponente. Sed si sit de subiecto communi non distributo requiritur ꝙ in illa exponente addat relatiuum identitatis. quia nisi sic hec esset concedenda. aliquid icipit esse deus. eo ꝙ ambe exponentes eius essent vere.

¶ Secda regula ē q̃ ambe ꝓpõnes exponentes debēt esse eiusdē quãtitatis cũ his ꝓpõnib⁹ que exponũtur ꝓ duas vles ⁊ singulares ꝓ ticulares ⁊ sic d alijs. ¶ Tertia regula ē. si hoc ⁊bũ icipit ⁊ desinit ponatur cũ ⁊bo ifinitiuo pñtis temporis tũc ꝓpositio ē exponenda ꝗ regulas pr⁹ datas ō modo exponēdi ꝓpõnes de icipit ⁊ desinit. Si ⁊bo fuerit ꝑteriti tpis tũc vbi ponitur nũc i illa de pñti oportebit poncre i aliquo istãti de ꝑterito. ⁊ si futuro oportebit ponere i aliquo istanti de futuro: Si etiã ⁊bũ ifinitiui modi nõ sit pñtis tpis oportebit illud mutare i aliqd equalēs ꝓticipio eiusdem tẽporis. ut i istis sortes icipit cē sic exponit sortes i aliquo istãti futuro erit. ⁊ mediate a ñ illud istãs ñ erit. ⁊ hec sortes icipit fuisse sic exponit. sortes in aliquo istãti ꝑterito fuit ⁊ imediate aī illō istans nõ fuit. ⁊ eodē modo dicēdũ ē de alijs.

Sed contra ꝑdicta arguit. Primo sic. Prim⁹ mot⁹ celi ē cã istorũ iferior⁹ que i plibus sũt permanẽtia ergo ꝑmanẽtia nõ sũt causa successiuor⁹ ꝗ ecõtra. qz idē ñ ē cã ⁊ effect⁹ respectu eiusdē. ¶ Secũdo arguit sic. Cuiuslibꝫ rei ē termin⁹ extrisec⁹. ergo male dicitur q̃ res successiue nõ habēt i se ēminos ad quos terminãtur. ¶ Tertio arguitur sic. Incipit ⁊ desinit sũt eiusdē rõnis i ꝑmanẽtib⁹ ⁊ successiuis. ergo eodē modo debēt exponi ꝓpões de incipit ⁊ desinit. ¶ 4⁹ arguitur sic. Permanentia ñ differũt a successiuis. ergo eodē mõ debēt exponi propositiones de icipit ⁊ desinit i ipis. Añs patet qz albꝫ ⁊ nigꝫ sũt entia ꝑmanẽtia eo q̃ postq̃ facta sunt remanent in esse ⁊ tamen sunt successiua qz esse eorum acquiritur successiue

Ad rationes Ad ꝑmã dr q̃ ꝗ aliqua successiua sint cã permanentiũ sicut arguit de motu celi q̃ est causa ꝑmanentiũ hic iferi⁹ exñtiũ. tamẽ simplr loquendo ⁊ a toto gñe ꝑmanẽtia sũt causa successiuor⁹. ¶ Ad secdam dicit q̃ ꝗ cuiuslibet rei sit termin⁹ intrinsecus fm eēntiã. tamẽ vt i plurib⁹ nõ est terminus itrinsecus ꝗ cē sicut mot⁹ ꝗ suũ cē successiuũ nõ videt habere terminũ qui habeat cē successiuꝫ. sed tñ ꝗ terminũ qui habet cē ꝑmanẽt. sicut ꝗ de motu q̃ est alteratio ⁊ terminat ad q̃litatem. Et capit hic successiuũ ꝓut distinguit ꝓtra qõcũ permanens spãliter captum. ¶ Ad 3⁹ dicit q̃ ꝗ icipit ⁊ desinit sint eiusdē rationis generalis in permanentibus ⁊ successiuis quia semper desitionem aut icepionem significant non tamen sunt eiusdē rationis specialis sicut tactum est in ꝓcipio. quare exponuntur aliter ꝓpões de icipit ⁊ desinit in permanẽtibus. ⁊ successiuis. ¶ Ad quartã dr q̃ successiuum est quod quãdo ē: ē: ⁊ dũ factũ est nõ est: ⁊ nihil idē est successiuꝫ ⁊ permanẽt. sed si capiatur successiuũ ꝓ illo cē successiue regrit sic aliqd posset esse successiuꝫ ⁊ ꝑmanẽs sicut dictũ ē ꝑ⁹.

Equit de noie ifinito cuius solet assignari quedã distictões.

Prima est q̃ ifinitũ quãdoqꝫ tenet negatiue. ⁊ ē illõ qd nõ ē finitũ ne qz aptũ natũ ē finitari. vt de⁹. Alio mõ pōt priuatiue capi ⁊ ē illud qd nõ ē finitum. tamẽ est aptum natum finitari vt motus nondũ perfectus est ifinitus. ⁊ illud ē triplex. scilicet ifinitũ per appositionē vt i numeris. Aliud ꝓ dictionez tãtũ. vt in ꝓtinuis. Aliud ꝓ vtrunqꝫ. vt tempus. Secũda distictio est de ifinito quopōt distigui quilibꝫ modor⁹ ꝑcedentium quia aliud dicitur ifinitum in actu quod est quantum nõ terminatũ. Aliud ē ifinitũ i potẽtia. vt sunt ꝓtinua Aliud est ifinitum quo ad nos ⁊ nõ ꝗ rez. Tertia distinctio est q̃ ifinitũ vno modo capit cathegoreumatice prout est quãtitas rei subiecte vel predicate. vt cum dicitur mundus est infinitus. Alio modo sincathegoreumatice non prout dicit qualitatem rei sed qualiter se habet subiectum in ordine ad predicatum. ⁊ sic ē distributio subiecti ⁊ signum distributiuum. ⁊ de his dantur quedam regule. Prima est q̃ infinitũ sincathegoreumatice captum positꝫ in subiecto facit ēminum cõmunem sequentem stare confuse tantum. vt hic. Infiniti homines currũt. ibi homines supponit confuse non tamen mobilit. Secunda regula est q̃ propositio de infinito sincathegoreumatice capto exponitur per vnam copulatiuam cuius

De expositione

prima ps affirmat pdicatū de subiecto sūpto sub aliqua quātitate ꝓtinua vl'di screta. ⁊ secūda negat predicatū inesse tali subiecto scōz debitā q̃ztitatē vt ista ifiniti hoies currūt que sic exponit aliq hoies currūt ⁊ non tot quin plures duo bus vel tribus. vel sic. hoies aliqui cur runt. ⁊ nō quilibet pl'es. Tertia regula ē q ꝓpositio de ifinito capto cathego reumatice exponit pynā copulatiuam cuius pria ps affirmat quātitatē de sub iecto. ⁊ scōa negat terminū illius quāti tatis. vt hic linea ē ifinita. idest linea ē quāta ⁊ nō habet terminū sue quātita tis. ⁊ hoc si ifinitū sit i pdicato. sz sicut i subiecto pria affirmat pdicatū de sub iecto quātū. ⁊ scōa negat terminū illius quātitatis. vt hic. aliqd corpus ifinitū est albū idest aliqd corpus quātuz ē al bū. ⁊ idē corpus nō hz terminū sue quā titatis. Et nota q oportet negare ēminum illius quātitatis scōm quē dī infi nitum ita q si sit ifinitū i actu negādus ē ēminus illi⁹ quātitatis. ⁊ si sit in potē tia ita q sit ifinitū scōm quātitatem po tentialē ⁊ non ꝓm actualē negandus ē terminus quātitatis potētialis ⁊ non quantitatis actualis sine sit ifinitū scōz appositionem vel dictionē.

¶ Circa hūc textum notādū est ꝓmo q postq̃ au ctor determinauit de incipit ⁊ desinit ꝓnter determinat i hac pte de hoc noīe ifinituz. Et rō ordinis pōt assignari. qz desinit ostēdit positiue finē rei eo q significat desitionē ei⁹. Infinitū vero priuatie finē rei ostēdit qz significat carentiā finis sicut pa tet p expositionē noīs. Dicit eniz ifinitū ab in qd ē non ⁊ finitū quasi nō finitū. i. sine fine. Et qz habi tus pcedit ꝓuationē ideo pz ordo. Sed qz infinitū significat negationē ideo ꝑmuniter ponunt pl'es distictōes. qz vt hr̄ tertio physicoꝝ ⁊ reductiue i fi ne tractat⁹ pcedētis ifinitum dr̄ qnqz modis: Uno mō negatiue scilicet qd aptū natū nō ē trāsiri vel finiri ⁊ hoc mō vox dr̄ inuisibilis. Alio mō sumitur ꝓuatiue pro eo qd nō est finitū tamē aptū natū est finiri. Et illud ē triplex scilz p appositionem vt nu merus. per diuisionem vt continuū. per vtrūqz vt tēpus. ⁊ de his acceptōibus ⁊ de alijs dictū ē suffi ciēter i fine tractat⁹ pcedentis.

Secundo Sciēdū est q auctor in textu re ducit illos quinqz modos ad duo os. Et pmus est q ifinitū vno mō sumit negatiue ⁊ est illud qd nec est finitū nec aptū natū est finiri vt ē pūctus. Alio mō sumit priuatiue. ⁊ est illd qd nec ē finitū ⁊ tm aptū natū est finiri vt mot⁹ nondū pfectus. Et illd subdiuidit in tria mēbra vt prius dictū est. Sil'r aliqd dicit ifinitū in actu quod sci licet nō est actu terminatū vt magnitudo carens ēmino dr̄ ifinita i actu. Aliud ē ifinitum i potentia vt ꝓtinuū ⁊ numer⁹. Aliud ē ifinitū quo ad nos vt pfunditas maris que lz de se sit ptransibilis tamē ꝓpter ipedimentū ē nobis ipertrāsibilis. ¶ Sed de ifinito vt hic ē ad ꝓpositū dr̄ q potest sumi duo bus modis. Uno mō cathegoreumatice. i. signifi catiue. ⁊ idē est qd res ifinita sive res sine fine aut sine ēmino. ⁊ hoc mō significat quātitatē rei subiec te aut pdicate. Alio mō sumit sincathegoreumatice ⁊ tūc significat disponē subiecti ad pdicatuz. nec ē termin⁹ ꝑmunis significās rem subijcibilem aut pdicabilē imo est signū distributiuū includēs i se terminū sue distributōis. Et qz possūt ꝓpositi ones de ifinito variari penes affirmationez ⁊ ne gationē. ideo de expositione talium propositionū diuerse ponuntur regule.

Tertio Sciēdum ē q ꝓpōnes affirmatiue de ifinito sincathegoreumatice sūpto exponunt pynaz copulatiuā cuius pma pars affirmat pdicatū de subiecto sumpto sub aliqua q̃ztitate cōtinua vel discreta. secunda vero negat pdicatū iesse tali subiecto scōm determinatā quā titatē. vt i ista. ifiniti hoies currūt. exponit sic. aliqt hoies currūt ⁊ nō tot quin plures. Et eodē modo diceret de ꝓpositione negatiua in qua tamen infi nitum nō negatur. puta ista infiniti homines non currunt. sic exponitur. aliquot homines non cur runt ⁊ nō tot qn plures. Idem etiam diceretur de ꝓpositionibus de pterito ⁊ futuro variando tem pus. vt ista. ifiniti hoies fuerūt. sic expōit aliquot hoies sunt vel fuerunt. ⁊ non sunt. vel fuerunt tot quin plures. ¶ Scōa regula est q ꝓpositiones d̄ infinito cathegoreumatice sumpto exponuntur per vnam copulatiuaz cuius prima pars affirmat qnātitatē de subiecto. secunda vero negat ēminū sue quātitatis. vt hec. linea. ē ifinita sic exponit. li

nea ē tanta ⁊ nō hz terminū sue q̃titatis. Et hō intelligendū est si infinitū ponat a pte predicati. Sz si sit in subo exponitur sic p vnā copulatiuā cui⁹ p ma ps affirmat predicatū de subo quanto. ⁊ scōa ngat terminū illi⁹ q̃titatis. vt hec infinitū corpus ē albū sic exponitur. q̃tū corpus ē albū. ⁊ illud nō hz terminuz sue q̃titatis. ⁊ sic oz negare terminū illi⁹ q̃titatis ita q̄ si sit infinitū in actu termin⁹ actualis quantitatis est negandus. Et si infinitū ī potentia sit. negand⁹ ē termin⁹ q̃titatis potentialis Ex quo pz q̄ siue capiatur cathegoreumatice siue sincathegoreumatice infinitū tñ reddit ppōez exponibilē. Et si quis arguat infinitū cathegoreumatice sūptū nō est sincathegoreuma. ḡ nō reddit ppōem exponibilem. vt pz per diffōez ppōis exponibilis. Ad hoc rūdetur q̄ hz ifinitū cathegoreumatice sūptū non sit sincathegoreuma tū sēpicludit sincathegoreuma eo q̄ semper includit negationē rōe cuius facit ppōem obscurā que pz sensū obscur̃ per alias propōes est declarāda. Pz insuper qualr̃ ppōes ōdictorie de infinito sūt exponēde per ea que supra dicta sunt. debēt eni semp sic exponi per vnam disiūctiuā opositā ex ptibus contradicentibus illis propositionibus exponentibus suas contradictorias.

Sed contra pdcā arguitur ꝑ sic. oē hns positionē in continuo est finitū. sed pūctus est habens positionē in continuo. ergo pūctus ē finit⁹. ⁊ sic male dr̃ q̄ ē aliqō infinitū actu sicut punctus. ¶ Secūdo arguitur sic. ppō exponibilis est apprehensibilis ab intellectu exponēte. sed propositio de infinito nō est apprehēsibilis ab intellectu q̄ intellectus abhorret infinitum. ergo propositio de infinito non exponitur.

¶ Tertio arguitur sic. Ista ē de infinito. q̃titas est infinita ⁊ tñ non est exponibilis. ergo nō ois ppositio de infinito est exponibilis. añs pz quia infinitum est passio quantitatis. modo posito subiecto ponitur eius passio seu propētas eo q̄ inseqũ ipm̃ conuertibiliter. ergo posita quantitate ponit̃ infinitum quod est eius passio. ¶ Quarto arguitur sic. omnis terminus priuatiuus debet expōi per aptitudinem illius cuius priuationē ipōrtat. sz ifinitū ñ sic exponit̃. ḡ nō sufficienter exponitur

Ad rationes Ad primā dicit̃ q̄ oē hns positionē in continuo tā q̃ pars quantitatiua est finitum actu ⁊ infinitum in potentia. q̄ illud est continuum. sed non oz de illo quod habet positionem in continuo tanq̃ pncipium cuiusmodi est punctus: Ad secundam dicitur q̃ hz natura ⁊ intellectus abhorreant infinitum actu. non tamen infinitum in potentia. ⁊ hz infinitum actu non possit apprehendi ab intellectu tanq̃ ens positiuum apprehenditur tamen positiue tanq̃ apprehensionem finiti ⁊ hoc sufficit ad hō q̄ intellectus exponat propositionem de infinito ab eo cognito. ¶ Ad tertiam dicitur q̄ hz posito subiecto ponatur eius passio tamen subiectum non dat intelligere suam passionem cum sit pri⁹ ea. ⁊ prius non dat intelligere suum posterius. q̄ re illa propositio dicitur de infinito. ¶ Ad quartam dicitur q̄ hic non accipitur infinitum prout ipōrtat p̄uationē. sz vtē sig⁹ distributiuū q̃titatis

s Equit̃ de ꝑpatiuis ⁊ suplatiuis de quibus dant̃ tales regle. Prima ē q̄ propō habēs ꝑpatiuū proprie captū ⁊ nō abusiue exponit̃ copulatiue per tres exponētes. q̄z prima affirmat positiuum de re excedēte. Scōa affirmat eundē de re excessa. ⁊ tertia affirmat excessū de re excedēte respcū rei excesse. vt hic. sortes ē albior asino. exponit̃ sic. sortes est albus. asinus ē albus ⁊ sortes ē magis albus q̃z asinus. Vel negādo eq̃litatē forme inē excesso respectu excedentis. vt hic. sortes ē albus asinus ē albus. sz asinus nō ē eq albus sicut sortes. Secunda regla ē q̄ suplatiuus distribuit ēminū cōem sequentē qui signat rem excessiuā. vt leo est fortissimus aialiū ibi aīalium distribuit̃. Tertia regula ē q̄ suplatiuus proprie reitus vult genitiuum significantez rez excessā cū re rei excedēti. patet q̄ hec est ipropria locutio. leo est fortissimus lincū. q̄ linx de leone oīo nō verificat̃. Quarta regula ē q̄ propō de suplatiuo proprie capto exponit̃ copulatiue p tres exponentes q̄rū pria affirmat positiuū de re excedente. ⁊ scōa affirmat eundez de re excessa ⁊ tertia negat vlr excessū de re excessa

De expositione

p respectū ad rē excedentē. vt hic rosa ē pulchēriimus flos floꝝ. idest rosa ē pulchra. ⁊ oīs flos ē pulcher. ⁊ nullꝰ flos ē pulchrior rosa. Si vero suplatiuus teneat affirmatiue ēt̄ia exponens debet eē affirmatia affirmās excessū ō re excedēte p respectū ad rē excessā acceptū vl̄r vt dicēdo rosa ē pl̄chrior oī flore ⁊ oēs ppōes ō. maxio ⁊ mimo ⁊ sic ō alīs suplatiuis his duobꝰ mōis pnt̄ expōi dūmō pōat̄ gēitiuꝰ iportās rē excessā ⁊ si ñ pōitur ille gēitiuꝰ dz ōmitti sc̄ō exponēs vt ꝗ sortes ē fortissimꝰ. i. sortes ē fortis. ⁊ nullꝰ ē fortior ipo. Et ꝯtrarie istaꝝ ōbēt expōi p disiūctiuas ō ptibꝰ ꝯtradicētibꝰ

¶ Circa hūc textū notandū ē pmo q̄ ꝯsequēter auctor determinat de ꝯparatiuis ⁊ superlatiuis. Unde ꝯparatiuus ⁊ suplatiuus possūt teneri duplr̄ Uno mō ppie. Alio mō abusiue. Propie. scz qñ illud qd̄ cōparatur ⁊ illud cui ꝯparatur participant ppietatē aliquaz in qua ꝯparant̄. vt plato est fortior hoīe. vel plato ē fortissimus hominū ibi plato ⁊ homo pticipāt i fortitudine. Alio modo abusiue siue improprie tenent̄ quādo illō qd̄ ꝯparatur non pticipat cū illo cui ꝯparatur scōm aliquā ppietatē fm quā fit ꝯparatio. Et hoc fit triplr̄. pmo modo qñ ponitur ꝯparatiuus loco positiui vt dicēdo iste ē senior. nō addēdo illud respectu cuiꝰ ē senior. tātū valet sicut senex. ⁊ sic nō facit ppositionē exponibilē. Uel qñ ponitur illō cui ꝯparatur cuz forma importante excessū sine eo cui comparatur. vt dicēdo nicholaꝰ est sāctissimus. Scēo mō quādo ponitur illud cui comparatur ⁊ nō pticipat formā comparationis vt dicēdo deꝰ ē melior diabolo ibi melior tenetur abusiue. Tertio mō quādo compatiuus ⁊ suplatiuus īcludūt cū hoc aduerbio magis vel minꝰ positiuū oppositū suo ppio positiuo. vt dicendo furtū est melꝰ homicidio ⁊ fornicatio ē melior adulterio. sēsus eni est. furtū ē minus malus q̄ homicidiū ⁊ fornicatio ē minꝰ mala q̄ adulteriuz. Pro quo ē aduertēdū q̄ i excessu comparationis importate p compatiuum ⁊ suplatiuuz quatuor requiruntur. Primū est excedens siue illō qd̄ compat̄. Scōm est excessū siue illud cui ꝯparatur. Tertium est illud in q̄ ꝯpat̄ siue illō in quo fit ꝯparatio. Quartuz est excessus siue illud i quo excedēs siue id qd̄ ꝯparatur excedit excessuz siue illud cui comparatur. Uerbi grā sortes ē fortissimus hominū. sortes est excedēs siue illud qd̄ comparatur. ⁊ ly hominum ē excessū siue id cui cōparatur sortes. ⁊ iste suplatiuꝰ fortissimꝰ ē illō i quo fit comparatio. ⁊ dicit excessū fortitudinis. quia sortes habet fortitudinem in excessu respectu aliorum hominuz.

Secundo Sciēdū est q̄ ppositio de comparatiuo ppie dicto ⁊ nō abusiuo exponitur ppie ⁊ copulatiue p tres exponētes. ⁊ hoc itelligēdo de compatiuo ppie dicto ⁊ ñ abusiuo. Quaꝝ pma affirmat positiuū de excedente. sēda affirmat eundē positiuū de re excessa Et ēt̄ia affirmat excessū idest formā fm quā fit cōparatio cū excessu. vt sortes est albior asino sic exponitur. sortes ē albus. asinꝰ est albus. ⁊ sortes est magis albꝰ q̄ asinus. Et hoc itelligēdo si ille comparatiuus albior teneat affirmatiue: qa si teneret negatiue deberet sic exponi negādo quātitatez i excessu respectu excedētis vt dicēdo sic. sortes ē albꝰ. asinus ē albꝰ. sz asinꝰ nō ē ita albꝰ sicut sortes: Et sic pnt̄ exponi ppōes de compatiuis affirmatiuis sūptis sic gīaliter. vt dicēdo sortes ē albior platōe. i. sortes ē magis albꝰ q̄ plato ⁊ sic de sīlib̄ ¶ Est tñ aduertēdū q̄ semp i expōne ēminus nō distribuꝰ i exposita ñ distribuat̄ i exponētib̄. Unde aduertēdū q̄ terminꝰ significās rem excessā sequēs suplatiuū suppōit distributiue si tñ sit distributibilis. vt dicēdo sortes ē fortissimꝰ aīalium. ly aīalium ibi distribuit̄ vt videbit̄ i exponentibus. Habēt eni suplatiui ⁊ compatiui gradꝰ virtutē distribuēdi ēminū seqntē se. Et ad hoc cognoscēdū ponunt̄ due regl̄e. Pria ē. ēminus cōmunis seqns ēminū compatiui gradus si sit ablatiui casus ⁊ regat̄ ablatiuū huiusmodi ꝯparatio nec ipediat̄ p illud sincathegoreuma īplicite vel explicite positū supponit ōfuse ⁊ distributiue. Et notāter dr̄ sequēs qz si p̄cederet nō acciperet suā suppōnez a compatiuo Dicit̄ etiā ablatiui casus qz si poneret̄ terminꝰ alteri casus nō distribueret̄ ab illo compatiuo. vt pz hic sortes ē fortior hō platōe. ibi hō non distribuit̄. Dicit̄ etiā si nō ipediat̄ qz si supadderetur aliqd̄ sincathegoreuma distributiuū tūc nō distribueretur pp̄ duo distributia sincathegoreuma ata cadēta supīpz. Jō cū dr̄ sortes ē fortior oī hoīe: ibi hoīe ñ distribuitur. sz supponit determinate. ⁊ sēsus est. sortes est aliquo hoīe fortior. ⁊ ista sortes ē fortior hoīe equiualet huic sortes ē omni hoīe fortior. ¶ Secunda regula talis ē q̄ genitiuus singularis si sit terminus cōis sequens terminuz superlatiui gra-

dus rect⁹ ab eo dñ nõ ipediatur suppõit ꝛ ꝛ distributie: ꝛ hec regula codẽ mõ exponitur sic̃ precedẽs. Ex quo segtur ꝗ termini ꝓpatiui ꝛ superlatiui grad⁹ distribuũt terminũ sequẽtẽ se ab eis rectũ. Oẽs enĩ isti termini codẽ mõ supponũt sic̃ in alijs ꝓpõib⁹. Est ẽt aduertẽdũ ꝗ ꝓpõnes de hꝯ dictõibus codẽ mõ ꝛuertũtur sicut alie. hec enĩ ꝛ fortes ẽ fortior oi aiali ꝛuertitur sic. qõ ẽ forti⁹ oi aiali est fortes. ꝛ hec. leo est fortissim⁹ aialium. qõ est fortissimus ꝛ animalium est leo.

Tertio sciendũ ẽ ꝗ ꝓpões de suplatiuo ĩm proꝑe sũpto sic debent exponi. ꝟ bi gra. vt dicendo hõ ẽ sanctissimus. i. valde sãctus Et de hmõi expõe nõ ponũtur aliq̃ regule qz non regrũtur plures exponẽtes. Si ꝟo sumatur suplatiu⁹ ꝓpe hoc ẽ duplr. vel sumitur cũ genitio ab eo recto. vt dicẽdo. fortes ẽ fortissim⁹ hoiuꝫ. vel sine genitio. vt dicẽdo fortes ẽ fortissim⁹. Si ꝟo sumatur cũ genitio põt exponi duplr. s. affirmatie ꝛ negatiue. Pro c⁹ expõe ponitur hec regula. oĩs ꝓpõ de suplatiuo ꝓpe capto exponitur copulatiue p tres exponẽtes. q̃z ꝑma affirmat positiuum de re excedẽte. scda affirmat eũdẽ de re excessa. ꝛ tertia negat vlr excessũ de re excessa respcũ ad rẽ excedẽtem ꝛ hoc si exponatur negatie. vt h. rosa ẽ pulcherrim⁹ floꝝ. sic exponitur. rosa est pulchra ꝛ oĩs flos ẽ pulcher ꝛ null⁹ flos ẽ pulchrior rosa. Et dr̃ ille suplatiu⁹ teneri negatie nõ qz ꝯ ipm feratur negatio: vt dicendo ñ ẽ pulcherrim⁹ ꝫ ex eo ꝗ excessus seu forma ꝓpatõis de re excessa negatur respcũ rei excedentis. Et ꝫ hãc expositionẽ negatiuã solet dici ꝗ decẽ sũt gĩa gnalissima: vt. s. gnalissimũ exponitur ꝗ ẽ gnale ꝛ ꝗ nõ ẽ eo gnalius. Si ãt suplatiu⁹ exponatur affirmatie ꝛ exponi p tres exponẽtes. q̃z ꝑma affirmat positiuũ de re excedẽte. scda affirmat eũdẽ ꝑ re excessa. ꝛ tertia affirmat excessũ de re excedente respcũ ad rẽ excessã vlr captã. vt illa ꝓpõ. rosa ẽ pulcherrim⁹ floꝝ. sic exponitur affirmatie. rosa ẽ pulchra. ꝛ oĩs flos ẽ pulcher. ꝛ rosa ẽ oi flore pꝛchrior. vel rosa ẽ ita pulchra sic̃ ali⁹ flos. Et tamẽ aduertẽdũ ꝗ si genitiu⁹ seq̃tur suplatiuũ cum signo vlr tẽ i tertia exponẽte si sit affirmatia ꝛ ꝛ ablatiu⁹ cũ signo sequi ꝓpatiuũ ꝛ scda exponens ꝛ ꝛ cẽ pticularis affirmatia. si ꝟo expõatur negatie tũc tertia exponẽs ꝛ ꝛ cẽ pticularis negatia vt hec rosa ẽ pulcherrim⁹ oĩum floꝝ. si ẽ affirmatia sic exponitur. rosa ẽ pulchra. aliqs flos ẽ pulcher ꝛ rosa ẽ pulchrior oi alio flore. Si ãt genitiu⁹ precedat tũc ꝛ fieri tertia exponẽs ꝫm exigẽtiã illi⁹ termini. Qñ ẽt ponitur genitiu⁹ post suplatiuum tũc nominatiuus illi⁹ genitiui ꝛ affirmari de subiecto vt ad hoc ꝗ hec sit vera. rosa ẽ pulcherrim⁹ floꝝ requiritur ꝗ rosa sit flos. ꝛ ideo hec nõ ẽ vaꝛ leo ẽ fortissim⁹ linchũ. Si ꝟo superlatiu⁹ ponat sine genitiuo tũc exponẽdo ꝛ obmitti secunda exponẽs. vt ista fortes ẽ fortissim⁹ sic exponũ. fortes est fortis ꝛ nullus ẽ ita fortis sicut fortes. Et ꝓdcõrie ꝓpõnum tã de ꝓpatiuo q̃ꝫ superlatiuo debẽt exponi per disiunctiuas de partibus contradicẽtibus sicut dictum est de affirmatiuis.

Sed contra ꝓdcũ arguitur ꝑ sic. Lõpatiuus ꝛ suplatiuus sũt dictiones cathegoꝛematice. ergo nõ reddũt ꝓpõnes exponibilẽ. ꝛ ꝛ ꝓna per diffinitionem propositionis exponibilis. ¶ Secundo arguitur sic. Ista ẽ de ꝓpatiuo. fornicatio est melior adulterio. ꝛ tamen nõ exponitur copulatiue per tres exponẽtes. qa exponẽtes eẽnt false. ꝛ tamen exposita eẽt vera. ergo ꝛ secũdam regulã de cõpatiuo positã. ¶ 3ª arguitur sic. In ista ꝓpõe. fortes est fortior q̃ꝫ ꝓ. ibi hõ distribuitur eo ꝗ illa egualet huic. fortes ẽ fortior hoie ꝛ tamẽ ibi homo nõ ẽ ablatiui casus. ergo comparatiuus nõ solus distribuit ablatiuũ ab eo rectus. ¶ 4ª arguitur sic. Ista ẽ de superlatiuo leo est fortissimus linchum ꝛ tũ nõ exponitur ꝫm predictam regulã. ergo ipa non est bñ posita.

Ad rõnes ad ꝑmã dr̃ ꝗ ꝛ ꝓpatiu⁹ ꝛ suplatiuus sint termini significatiui egualẽt tũ sincathegoꝛematibus rõne alic⁹ ꝓpetatis in ipis incluse. ¶ Ad secũdam dicitur ꝗ ille ꝓpatiuus non tenet ꝓpie sed abusiue. De cuius expositione dictum est superius. ¶ Ad tertiam dr̃ ꝗ homo ibi distribuitur sed hoc non est de virtute comparatiui sed virtute bui⁹ n sicathegoꝛematis q̃ꝫ. distributio enĩ ꝓpatiui nunq̃ cadit nisi supra terminũ ablatiui casus. ꝛ st ponere ibi hõ sine additione huius sincathegoꝛematis q̃ꝫ nõ distribueretur. vt ꝑ dicendo fortes est fortior hõ. ¶ Ad quartã dicitur ꝗ ista ẽ de superlatiuo abusiue capto de quo hic nõ intenditur. qz abusiue ꝓpositiones non conceduntur a grãmatico nec a logico. Uel dicitur sicut dictum est in vltimo notabili ꝗ ad ꝓpositionem de superlatiuo regritur ꝗ nominatiuus illius genitiui possit affirmari de subiecto principali.

8 Eqt ꝟ differt aliꝟ ab ꝟ gbꝯ tales dãt regle. prĩa ẽ ꝗ differt aliꝟ ab ꝛ diuẽsis ꝓuẽit tũ ẽtib⁹

De expositione

nāvt dī q̃rto metaphisice nec non ens enti nec ens non enti. est idē vel diuersum. Secūda regula ē q̃ ablatiuus rectus ab istis dictionibus mediāte a vel ab distribuit sicut distribuibilis nisi habeat aliū ipedimētū. Tertia regula est q̃ ppō de differt affirmatiua exponit p tres exponētes affirmatiuas. i quarū prima affirmat hoc verbuz ē de eo qō differt. In secunda affirmatur idem de eodē a quo differt. tertia negat vnū illorum de alio. vt hō differt ab asino. idest hō ē z asinus ē. z hō nō est asinus Quarta regula ē q̃ ppō negatiua ō differt dz exponi p vnā disiunctiuā de pribus cōtradicētibus. vt sortes non differt ab asino. idest sortes non est vel asinus nō ē. vel sortes ē asinus. Et valent ꝓnē in istis sicut i precedentibus.

Eq̃ ō hoc signo tot⁹ p quo scis ēdū est q̃ hoc sincathegoreūma totus pōt capi cōmuniter pro oī illo qō hz ptes vnde cōponit. Alio mō capit magis ppie p oī illo qō ex oībus suis ptibus ē pfectū sicut dom⁹ dī tota qn̄ ē cōpleta. et his duobus modis totus tenet significatiue. tertio mō capit sincathegoreumatice pnt icludit signū distributiuū. vt hic totus sortes ē albus. z sic nō dicit quale sit subm sed q̃liter se hz ad p̄dicatum. z hoc mō reddit ppōnez exponibilē. De quo dātur due regule. Pria ē q̃ totus distribuit terminū cui adiungit pro q̃libz pte integrali eius. vt totus sortes ē albus. idest q̃libz ps sortis est alba. Secūda regula est q̃ ppō affirmatiua de toto exponit p vnam cathegoricā trāsumēdo ly totus in hoc qō ē pz quālibz sui ptē. vt totus sortes ē minor sorte. i. sortes pm quālibz sui ptē est minor sorte. Preterea notandū ē q̃ hec signa q̃libz. q uātum libz. non proprie faciūt propositiōes exponibiles. sz faciūt distributionē absolutā pz modū reliquorum signorum. sic sūt ista omnis quilibz. sz ꝓtrahūt ad determinatū genus p̄dicamētale. vt quātūlibz distinguit pro quātitate continua. et etiā valet sicut hōs omnis quātitatē continuā. z q̃libz pro omni q̃litate. z valet sicut hōs omnis q̃litatē. z sic dicunt mētalit cōpleta. quorū ppōnes fiunt p cōpositionē. z hec ō expōibilibus dicta sufficiāt

¶ Circa hūc textū notandū est primo q̃ ꝓnr auctor in hac pte determiat de istis dictionibus differt aliud z diuersū z similit de hoc signo totus. sz qr ppōnū quedam sunt affirmatiue z quedā sunt negatiue. quedā de p̄senti quedā de pterito z quedā de futuro. Et similiter ablatiu⁹ rectus ab istis dictionib⁹ mediāte a vel ab aliqn̄ ē terminus singularis z aliqn̄ terminus cōmunis sumptus sine signo vl'i. ideo tales ppositiōes sunt aliqn̄ vl'es aliqn̄ pticulares aliquando indefinite z singulares. Et de expositione talium ppositionuz diuerse regule ponunt. anteq̃ tn̄ ponātur est aduertendum q̃ ad ppōnes de differt siue sint affirmatiue siue negatiue siue vl'es siue pticulares tria regrunt. s. illud qō differt z illud a quo differt z verbū denotans drām inter illa. vt ista hō differt ab asino. hō ē illud qō differt. asinus est illud a quo differt. z hoc verbū differt denotat drām inter illa. ¶ Et pro expositiōe illar ppositionū ponitur primo talis regula. Omis ppositio affirmatiua de differt aut alia simili dictiōe si sit de priti exponit copulatiue per tres cathegoricas. Quar prima affirmat h verbū ē secūdum adiacens de eo qō differt. z secunda affirmat idem de eo a quo differt. z tertia est negatiua i qua negatur id a quo differt de eo quod differt. vt sunt iste sortes differt ab homine. sic expōitur sortes est. z hō est. z sortes non est hō. Ex quo pz q̃ ppositio est falsa cuius altera exponentium est falsa. nec tn̄ ē vera sortes differt ab homine lz ista sit bene vera sortes differt ab omi homine qr sue exponētes sunt vere. sic enim exponitur. sortes est z omis hō est. z sortes nō ē omis homo. Ex quo segtur q̃ hec est falsa sortes albus differt a sorte nigro. supposi

to q̃ sortes capiatur vniuoce eo q̃ due p̃me exponentes non possunt simul eē vere. ¶ Circa hoc tñ obseruandū ē q̃ ablatiu⁹ rectus ab illis dictionibus habeat eandē suppositionē ⁊ i exponēte ⁊ i exposita. ideo hec sortes ab hoīe differt nō exponitur p istā sortes nō est hō. q̃ ibi distribuere ē hō q̃ ñ distribuebat in exposita. iō ⁊ hec dz sic exponi sortes homo nō ē vel sortes aliquis hō nō est vt nūc p̃us expositū ē. Et simil̃r hec sortes ab oi homine differt nō exponit̃ p istas sortes non ē oīs hō. sed p istā sortes oīs homo nō ē. sortes nullus hō ē. aut p istā sortes nō ē hō. q̃ iste tres cōuertibil̃r equalēt.

Secundo sciendū ē q̃ ꝓpōnes affirmatie de futuro de p̃dictis dictionib⁹ exponūtur copulatiue p tres exponētes. In quarum p̃ma affirmatur ꝗ verbū erit de eo q̃ differt. i secūda affirmatur idē ꝗ verbū mediāte ꝗ aduerbio tunc aut aliquo sibi equiualente de eo a quo differt. ⁊ i tertia negatur id a quo differt de eo q̃ differt mediāte copula de futuro. ⁊ de eodem aduerbio. ¶ Est tñ aduertēdū q̃ si subm̃ sit termin⁹ cōmunis nō distributus tūc i tertia exponēte dz addi subo relatiuū idētitatis substantie. vt hic hō differt a platone sic exponit̃ hō erit. ⁊ plato tūc erit ⁊ idem hō tūc nō erit plato. Et posset poni simil̃r talis regula de alijs ꝓpōnibus de p̃terito. Sz de ꝓpōnibus negatiuis de p̃dictis dictionib⁹ poni t̃ talē regula. ꝓpōnes negatiue de differt vl̃ de similib⁹ sē exponēde p ꝓpōnē disiunctiuā cōpositā ex ptib⁹ cōtradicētib⁹ ptib⁹ copulatiue exponētib⁹ suā cōtradictoriā. vt hec sortes nō differt ab hoīe. expōit̃ sic sortes nō ē. vel hō nō ē. vl̃ sortes ē hō. Ex quo pz q̃ ista copulatiua est ꝗa. tu differs ab oi hoīe ⁊ tñ tu non differs ab hoīe. Et lz multe alie regule possint poni ille tñ pro p̃senti sufficiunt.

Tertio sciendū ē q̃ nr̃ auctor determiat ō ꝗ signo totus. Uñ totus p̃ōt capi dupl̃r. vno mō general̃r vt idē ē q̃ cōpositū ex ptib⁹ siue hñs ptes. ⁊ sic oē hñs ptes est totum. Alio mō sumitur ꝓprie vt idē ē q̃ cōpletū ⁊ pfectū ex oibus suis ptibus ⁊ sic dom⁹ dr̃ totū q̃ hz totas suas ptes. ⁊ his duob⁹ modis totū ñ facit ꝓpōnē exponibilē eo q̃ nō ē sincathegoreuma nec reddit sē sū ꝓpōnis obscurū. Alio mō sumit̃ totus sincathegoreumatice ⁊ sic ē signū distributiuū ptiū integraliū includēs i se signū vl̃ē cuz hoc termiō ps q̃ ē terminus sue distributionis ⁊ ꝗ hāc acceptionē facit ꝓpōnē exponibilez. p̃ter tñ istos duos modos addunt aliqui tertiū videlz q̃ totus aliq̃ sumitur p tim sincathegoreūatice ⁊ pti cathegoreumatice ⁊ hoc cōtingit q̃ñ alicui nō habenti ptes attribuit̃ vt cū dicit p̃bo tot⁹ p̃ūctus tangit totū punctū. et tota aīa itellectiua est in toto ⁊ tota in qualibz pte ¶ Et ꝗm p̃dictam distinctionē distinguēde sunt iste ꝓpōnes totus sortes est minor sorte. totus sortes ē ps sortis. totū q̃ ē est in mundo ē in oculo sortis. Nā sicut dictū est in tractu de distributiōibus ſi totū accipiat̃ sincathegoreumatice due p̃me sūt ve ⁊ tertia falsa. Si vo cathegoreumatice ecōtra Si ergo accipiatur totū cathegoreumatice tunc ꝓpōnes in quib⁹ ponunt̃ nō idigēt expositione sz demonstrando sensū eax loco bui⁹ dictiōis totus lz accipiens habens ptes ⁊ ens cōplexū ⁊ pfectuz vt pz in istis totus sortes est hō. sensus enim ē. sortes habens partes est homo. vel sortes pfectus ex omnib⁹ suis ptibus est homo. Propositio vo ō toto accepto ptim cathegoreumatice ⁊ pti sincathegoreumatice exponitur p hūc terminū ps. sed affirmatiua. s. p vnā copulatiuā cuius p̃ma ps affirmat p̃dicatum ineē subo. secūda vo negat aliquid eē illius sbi de quo nō affirmetur predicatum. vt hec tota aīa itellectiua est in qualibz pte corporis idest aīa intellectiua ē in qualibz parte corporis ⁊ nihil est eius quin illud sit in qualibz pte corporis Sed hoc signū tot⁹ sincathegoreumatice sumptū distribuit terminū cui adiungitur p ptibus subiectiuis. iō q̃libz ꝓpō in qua ponitur ē vl̃is vt pz in ista totus sortes ē albus que equalet illi. sortes ꝗz quālibet sui ptem ē albus vel ꝗm alios equualet huic. quelibz ps sortis ē alba. Et p expositiōe hax ꝓpōnum p̃ōitur talis regula. q̃ propositiones de toto sincathegoreumatice sūpto exponuntur per vnam copulatiuam in qua mutatur hoc signum totus in hoc q̃ ē ꝗz quālibet sui ptem. vl̃ i hoc q̃ est q̃libet ps. vt si dicat̃ totus sortes ē albus sic exponitur sortes ꝗm quālibz sui ptez est albus. Alij vo exponūt p vnam copulatiuam mutādo hoc signum totus i hoc q̃ ē q̃libet ps vt hec totus sortes est albus ⁊ sic exponitur. quelibet pars sortis est alba. ⁊ nulla est pars sortis que non sit alba Ex quo pz satis qualiter debent exponi propositiones negatiue in quibus totus non negatur vt hic totus sortes non est albus. ⁊ etiam in quibus negatur vt non totus sortes est albus.

Sed contra predicta arguit̃ Primo sic. differt aliud ab ⁊ diuersuz cōueniunt nō entibus. ergo male dr̃ q̃ tales ꝓpositiōes debēt exponi per cathegoricas in quibus

De expositiõe

predicatum ē secūdū adiacēs. aliꝰ pz. nam chimera ē aliud a mõte aureo cum chimera habeat aliꝰ cē in ymaginatione q̃ mõs aureus. ⁊ chimera et mons aureus sūt nõ entia de quibus non pōt pdicari ꝗ verbuz ē. ¶ Secō arguitur sic. frustra fit p plura qd pōt fieri p paucioza. sz ppōnes de differt affirmatiue sufficiēter possūt exponi p categorica negatiuaz vt ista bō differt ab asino sufficienter exponit p ista homo nō ē asinus ergo ⁊c. ¶ 3° arguitur sic. nulle sūt negatiue ppōnes de differt qz maxime cēnt iste hō nō differt a rationali. sed ꝗ nō qz bene segtur p locū ab equalenti ergo hō ū est idē cū rōnali. ¶ Quarto arguitur sic: mā sortis nō ē mior sorte. ergo illa totꝰ sortes ē mior sorte male expōit p ista q̃libz ps sortis est mior sorte.

Ad rationes ad p̃mam dicitur q̃ lz in non entibus ad se inuicē comparatis reperiatur idē vel diuersum secūdū ymaginationē eo q̃ ū entia imaginant̃. tamē i nō entibus non reperiuntur idē vel diuersū ppe nec inter se nec in comparatione ad entia qz non ens non dicitur idem vel diuersum enti nec econtra. ¶ Ad secundam dicitur q̃ non oēs negatiue de tertio adiacente inferunt formaliter affirmatiuā de differt lz materialiter inferre possint vt patet i p̃ti argumēto. nō. n. sequitur sortes nō est chimera ergo sortes differt a chimera. ¶ Ad tertiā dicitur q̃ lz oēs negatiue de differt virtualiter sint affirmatiue de eodē: sūt tamē formaliter de differt negatiue. ¶ Ad quartā dr̃ q̃ totꝰ distribuit p ptibꝰ integralibꝰ ⁊ non p partibus eēntialibꝰ cuiusmodi est materia respectu sortis. Et hec de exponibilibꝰ. ⁊ p ꝰ sequēs de toto tractatu sūmulaꝝ.

Clarissimi bonarum artiū ac philosophie monarche Parisiensis: magistri Johānis de magīs sūmularū: Petri hyspani glosule exactissime ad mentez doctoris subtilis felici sydere finiunt: Mandato ⁊ impensa Nobilis viri: Octauiani scoti: ciuis modoetiensis. Venetijs ipresse Anno salutis nostre Millesimo quatercentesimo nonagesimo: die nono septembris.

Registrum

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. kk. ll. mm. nn oo. pp. qq. rr. ss. tt. vv. xx. Omnes sunt quaterni preter xx. qui est duernus.